ORATORVM GRAECORVM

VOLVMEN OCTAVVM

tenens reliquias

LESBONACTIS, HERODIS ATTICI, ANTISTHENIS, ALCIDAMANTIS et GORGIAE.

Accedunt ad volumina IV. et VII. acceſſiones.
IO. TAYLORI prolegomena ad Demoſthenem.
HIER. WOLFII vita ab ipſomet conſcripta.
GREGORII, Corinthi Metropolitae, Comment. ad HERMOGENIS π. μεθ. δειν. e MS. editus.

Curauit

IO. IACOBVS REISKE.

LIPSIAE,
TYPIS W. G. SOMMER
MDCCLXXIII.

VIRO

PERILLVSTRI REVERENDISSIMO
ATQVE DOCTISSIMO,
DOMINO

NICEPHORO THEOTOKIO,

SACERDOTI ET DOCTORI ECCLESIAE GRAECAE, ELECTO ARCHIEPISCOPO DALMATIAE ATQVE PHILADELPHIAE,

S. P. D.

I. I. REISKE.

Discedenti a nobis tibi, Archiepiscope Reverendissime, quod viae quasi comitem hoc addo meae erga Te voluntatis documentum, pace id tua fieri, vt volo, ita nullus dubito. Octauum hoc volumen oratorum graecorum nominis tui

 splen-

ſplendore, quaſi praefixa quadam face, vult illuminari. Proficiſceris ad capeſſendum munus in eccleſia graeca imprimis amplum, ſed idem arduum quoque, moleſtiarumque atque diſcriminum acerrimis quaſi ſpinis quibusdam horridum. Quod honoris faſtigium, meritis tuis partum, tibi, Vir Reuerendiſſime, bona fide congratulans, teſtor me deum rogare, vt ei provinciae te iubeat quam diutiſſime, eximia cum gloria, fructuque ampliſſimo, cum pace domi forisque, cum ſtudiis bonorum, cum proſperitate rerum coeptorumque omnium, praeeſſe, laudumque tuarum fructus percipere quam vberrimos. Quarum laudum recenſionem vnde exordiar? Non dicam, qua vitae ſanctimonia, qua morum elegantia, qua comitate, atque officioſitate, bonorum omnium, donec inter nos fuiſti, et oculos in te conuerteris, et voluntates tibi obſtrinxeris. Literas, quibus abundas, et quae publicum praeconium ante omnia flagitant, quibus ego dignis modis ornabo? Parum eſt, quamquam in ſe admirabile atque praeclarum eſt, in iſto aetatis tuae flore, ſacris te, atque graecis excellere literis, quae loci tui munia,

tuae-

tuaeque stirpis nobilitatem decent. Sed latinis quoque polles, et francicis adeo, illisque omnibus, quas illiterati imperite profanas, liberaliores conuenientius ciuiles, seu seculares, appellant. Primo loco a me commemorari par erat exquisitam tuam historiae ecclesiasticae peritiam, cuius documentum in praefationibus ad tuam Σειρὰν *dedisti admirabile, quo documento planum fecisti, ne de Patribus Ecclesiae dicam, scripta Cauei, Fabricii, similiumque tam bene te callere, atque domum tuam. Philosophiae, non vetustae modo, sed recentissimae quoque, te peritum testantur abs te edita vetusto graeco sermone conscripta, Elementa Physices Neutonianae. Isaaci Syri Ascetica ne commemorem, abs te primo in lucem edita, neue R. Samuelis Arabis contra Iudaeos disputationem, in nouam graecam dialectum abs te translatam; Homiliae abs te in coetu gregis tui moderna dialecto pronunciatae, et typis pariter inuulgatae, quin eloquentiae sacrae luminibus radient, dubitare nos non sinit oris tui suauitas et cordis integritas, et pietatis erga deum ardor. Faxit ergo deus, Archiepiscope Reuerendissime, vt hae lau-*

 des

des tuae, et tibi priuatim, et publice ecclesiae, quam imposterum gubernabis, ornamento sint praesidioque, fructusque sui referant quam copiosissimos. Amorem studiumque, quo me praesens prosecutus es, cuius ego tibi gratias habeo debeoque quam maximas, vt absens quoque serves, maiorem in modum abs te peto atque contendo. Scripsi d. 27. Sept. 1773.

AEQVO

AEQVO LECTORI

S. P. D.

I. I. REISKE.

Licet itaque mihi tandem, cuius rei gratias indulgentias diuinae quas possum maximas animoque habeo, verbisque refero conceptissimis, hanc finire collectionem reliquiarum earum, quae de oratorum atticorum monumentis ingenii supersunt, pro virili mea, quoad per otii angustias, per trepidationem meam, ingeniique mediocritatem, in isto molestiarum et sollicitudinum et aegritudinum vortice licuit, expolitam. Atticis his, a potiori parte appellatis, (insunt enim huic numero, quos atticos constat non esse,) addi decuerat vtique Isocratem cum Thucydideis orationibus; et profecto, si res pariter tulisset, atque animus ferebat, hos ipsos quoque reliquis aggregassem. Verum a principio statim professus sum me ab operis mei ambitu Isocratem exclusum velle; de Thucydide tum in mentem non veniebat. Interim, dum reliqui vulgo sic dicti minores oratores graeci, ab Aldo et Stephano singularibus voluminibus conclusi, excuduntur, vix et aegre sustinui flagitationes postulantium annotationes ad Demosthenem, qui reliquorum oratorum solus adhuc iis caret. Quorum flagitatorum ea fuit quibusdam impudentia,

vt tantum non vanitatis atque imposturae meam cunctationem accusarent. Quam calumniam vt a me quamprimum depellam, nihil habebo prius, quam vt apparatum criticum ad Demosthenem prodam; et dabitur opera, vt prima eius pars vere proximo prodeat; quae pars Wolfii et Taylori ad Dem. annotationes complectetur, criticaque Dionysii Halicarn. opuscula ad Demosth. et Thucydidem pertinentia, si locus capiet. Meas ad Dem. annotationes, quas alienis immiscere visum non fuit, volumen apparatus critici secundum exhibebit, tertium indices. Quamquam de numero voluminum nunc quidem certum praefinire non licet. Forte defungar tribus voluminibus; sed fieri quoque possit, vt quartum accedat. Sed mittamus nunc haec, de quibus ipsa res, vbi euenerit, certissima docebit.

Octauum hoc volumen miscellaneum est. Lancem saturam recte appelles; in quam congessi com. plura diuersi generis, alia primo volumini, alia quarto, alia septimo debita. Exordiens enim hoc opus materiae partem longe maximam in animo tantum informatam habebam, minimam in chartis exaratam. Quo factum est, vt hiulca et distracta nonnulla sint, quae facile tamen, veluti sparsi simulacri artus, colligantur atque componantur a futuro, si quis erit, editore.

Ipsis de oratoribus, vel sophistis potius, hoc volumine exhibitis, quid praedicem non habeo secundum illa a me iam suis locis de quoque praedicata, nisi hoc vnum, vt Georgiae Leontini Manibus, si sensu grati animi afficiuntur, grates referam eius oblectationis, quam mirificam ex eius defensione Palamedis percepi. Meretur hoc opusculum, mea quidem sententia, non tam vetustate, quamquam est vetustissimum, quam crebritate et vi telorum, quae spargit, vt in archetypis eloquentiae graecae forensis habeatur. Mihi quidem

dem non fuccurrit aliud, quod, in pari breuitate, tam plane, tam neruofe, tam morate rem propofitam doceat, et fpicula argumentorum tanto lacertorum robore, tanta neruorum contentione, tam crebra, tam acria, tam inuicta et ineuitabilia intorqueat. Tironibus meis, quibus opufculum hoc fuperiori menfe Augufto interpretabar, et vernacule reddendum proponebam, commendare cum vellem, memini me id dialectices atque rhetorices graecae catechifmum appellare. Factum eft tum temporis, quum id publicis in fcholis enuclearem, vt nonnulla obferuarem noua, alia meis annotationibus addenda, alia illinc tollenda. Quae nunc promere tanti non eft.

Hauptmannianas de Andocide prolufiones cur ediderim, erunt procul dubio qui mirentur, atque querantur. Quos ignorare nolim, eo me illas edidiffe, quo ne effent, qui, fi eas fuppreffiffem, dubitarent mecumque expoftularent, cur feciffem; quibus fi iudicium meum fine re ipfa aperuiffem, excufaturi me fidemque verbis meis habituri non videntur fuiffe. Victus ego, non gratia viri, quem alias non parui facio, fed neceffitate, opufculum hoc, paucis vifum, quod fine mea opera breui poft e rebus humanis fuiffet elapfurum, reprehendi quafi atque reuocaui, non quo probarem id, cuius pauciffima mihi probari haud diffimulabo; fed exiftimans, vt Demofthenis et Lyfiae notitias a Tayloro, ntiphontis, et vniuerforum oratorum graecorum a Ruhnkenio traditas, recudendas curaffem, ita haud committendum mihi effe, vt, quae de Andocide collegiffet vir multae lectionis, atque typis prodidiffet, ea, cum noffem, nefcium fimulans, abfconderem, qualiacunque effent. Meliora vtique fi habuiffem, loco iftaec fuo reliquiffem. Ego vero, locum vacuum effe relinquendum non arbitrans, qui poffet vtcunque expleri, reddidi, quae in promtu habebam. Meos me

lapfus

lapſus praeſtare par eſt;(quamquam id eſt ſatis arduum et moleſtum) alienos, haud conuenit.

Taylori ad Andocidem et Dinarchum annotatiunculae ex eodem codice prodeunt, (quo fructu, dicent alii rectius) e quo Taylorana ad Iſaeum paulo ante prodierunt.

Hieronymi Wolfii de vita, fortunis, ingenio, moribus atque ſucceſſibus in re literaria amplificanda commentarium, ab ipſo conſcriptum, ea conditione, vt ederem, a b. Bruckero acceperam, qui Bruckerus, eum edere, id quod contendebat, a multis negotiisque aduerſisque temporibus impeditus, tamen ex eo excerptos ſat grandes locos in Meletematibus tradiderat. Opuſculum hoc ego legens, a viro conſcriptum, quem ob egregia ipſius et nunquam interitura de graecis literis merita ſummi facio, quibus verſatus compunctusque ſim animi mei commotionibus, quid attinet me dicere? Ingenii ſi quos, morumue, fatorumue ſimilitudo bono cum Wolfio committet, cum ſortis ſuae cum Wolfiana mirabuntur ſimilitudinem, tum deplorabunt atque miſeratione proſequentur ſuamque infelicitatem ſeculique peruerſitatem. Alii ſimplicitatem hominis pectus ſuum denudantis, atque inuolucris omnibus ſeſe deſtringentis, rem hodie raram, et neſcio an minus etiam probabilem minusque imitabilem, exoſculabuntur. Alii ridebunt, et cum faſtidio explodent, veluti cerritum, hominem ſtultitiam ſuam ipſummet ſuo praeconio promulgantem; homines nimirum, infirmitatis atque inconſtantiae miſeriaeque humanae immemores, ſapientiae ſuae ſeu fama, ſeu opinione domeſtica inflati, rerumque ſecundis ſucceſſibus turgidi; qui, cum ſapientiſſimi ſibi videantur, dementiae de ſe edunt, et pone ſe relinquunt, tot numero, et plura adeo, documenta, quot fatuus ille nimirum Wolfius, et lymphatus, ipſisque nunc, et olim

aequa-

aequalibus viſus, ſapientiae reliquit. Exemplum huius commentarii ſupereſſe negatur aliud, praeter illud, e quo nunc edo, a ſcriba exaratum indocto, ſupino, feſtinante, eo denique, qui videatur in laude neſcio cuius eximiae dexteritatis poſuiſſe, vt per notas, ſeu ſiglas, vocabula exarandi compendiſaceret moleſtiam. Quae ſiue ſegnities, ſiue praua affectatio, ſcripturam reddidit admodum lectu impeditam et ambiguam. Meae quidem culpae imputari nolim mendas, quae numero non paucae hanc in editionem noſtram irrepſerunt, vna cum lacunis item crebris; quae vitia interdum vocabulo *ſic* uncis incluſo indicaui.

Coronidem ſic imponens huic Syntagmati, emptoribus eius, quotquot fuerunt, quamquam fuerunt vltra fidem pauci, gratias ago habeoque debitas voluntatis eius, qua inſtitutum hoc ſecundatum ierunt. Qui Kennicotum, aut Baſedouium, inaurarunt, me contemſerunt, omnium ordinum homines, de iis nil queror. Numorum ſuorum arbitrum quemque eſſe conuenit, quos ſi tu in cloacam abiicere, quam ad rem honeſtam conferre, malis, miſeret me quidem tuae infelicitatis atque vecordiae, fero tamen, neque hiſco. Quid enim id ad me? Iudicium quemque ſuum praeſtare par eſt. Aliis glorioſum ſi eſt, a viris primi ordinis cum fuiſſent aureo imbre rigati, armisque ad rem praeclariſſime gerendam inſtructi, tantam liberalitatis publicae abundantiam exſpectationisque magnitudinem exitus turpiſſimi vanitate eludere; pudendum mihi, ni fallor, non erit, adſpirante ſola diuini numinis aura, opus a me peractum eſſe, patriae profecto non ignominioſum futurum. Quod opus quomodo ſim exſecutus, iudicia ſeculorum, huiusque atque poſterorum, me non decet anticipare; res ipſa dicet, longaque dies, iudices incorrupti. Huius equidem rei auctor ſim idoneus, ad hoc opus facilitandum a mortalium

talium omnium nemine vel teruncium gratuitum esse collatum. Quodsi molestias illas omnes, curasque et taedia, reique familiaris detrimenta praeuidissem, ab hoc opere mihi contracta, otio somnoque tempus perdere maluissem, quam vigilias et expensas incassum a me factas seculo ingerere, quod tametsi nil pudet illiberalitatis et iniquitatis notas sibi consciscere, pudori tamen meoque illiusque malo consulere, quam mores huius seculi dignis laudibus exornare. Facile fidem non inueniat, quamquam est certo certius, non in librariorum modo ordine, sed in ipso quoque doctorum virorum numero esse, qui exempla operis a me postulata cum tulissent, mercedem aut lenti dependant, aut dependere prorsus obliuiscantur. Professor est in vniuersitate celeberrima (nomen celabo, sed longinqua dies olim denudabit) cuius indignissima illiberalitas simplicitatem atque credulitatem meam circumuenit, ipsi fidem penes me omnem probitatisque opinionem eripuit. Numinis vltioni commissae sunto hae aliaeque plures iniuriae, optimae meae voluntati, et nescio an ita singulari, vt pro stultitia rideatur, oblatae. Qui deus adhucdum prouidit, vt excudendo huic operi ne deessent necessarii sumtus, is non ita fallet spes meas, vt calcem mordens opus hoc destituat. Non me primum seculi laesit iniquitas. Erunt secundum me alii numero infiniti, quibus pro bona gratia pessima referatur. Age cedamus volentes necessitati, aequi legi pareamus immutabili, acquiescamus in conscientia tacita recte factorum, et in spe certa, (quamquam plurima sunt, quae incertam eam reddere atque nobis eripere contendant,) praemii olim aliquando a deo impetrandi, cuius praemii excellentia ieiunas has omnes atque caducas amplitudines obruat atque exstinguat. Scripsi Lipsiae d. 28. Sept. 1773.

ΛΕΣΒΩ-

ΛΕΣΒΩΝΑΚΤΟΣ ΛΟΓΟΙ.

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΤΩΝ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ[1].

Εἰ μὲν ἑώρων τοὺς ὑμῖν συμβουλεύοντας, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ βέλτιϛα βουλευομέ-
νους τῇ πόλει, καὶ περὶ ὧν παρεληλύθει-
σαν ἐροῦντες, ὀρθῶς παρ' αὐτοῖς ἐγνωκότας συμβου-
169.36. λεύειν [2], ὑπὸ σιωπῆς ἂν τὴν ἐμὴν παρεῖχον γνώ-
μην· νῦν δὲ ὁρῶν τούς τε τῇ Θηβαίων πόλει προστι-
θεμένους παρὰ τὴν αὐτῶν γνώμην τὰ βέλτιϛα [3]
γράφοντας, ὑμᾶς τε περὶ τῶν τῇ πόλει συμφερόν-
39. των οὐκ ἐπιχειροῦντας λέγειν, παρελήλυθα διδάξων
περὶ

1. In inſcriptione. τῶν κορινθίων] imo vero τῶν Θηβαίων.

2. συμβουλεύειν] videtur ita diſtinguendum et leg. eſſe ἐγνωκότας, συμβουλεύειν παρεὶς, ὑπὸ σιωπῆς ἂν τὴν ἐμὴν κατεῖχον γνώμην.

3. τὰ βέλτιϛα] num οὐ τὰ β.

περί τε τοῦ παρόντος [4] ὑμῖν πολέμου, καὶ τῶν ἐν ὑ-
μῖν ἀεὶ λέγειν εἰωθότων, ὡς χρὴ [5] τούτων ἕκαστα
πράττειν. εἰ μὲν γὰρ δὴ καὶ πρότερον πρὸς τὴν ὑ-
μετέραν πόλιν * ὑπῆρχον [6] Θηβαῖοι μὴ δυσμε-
νῶς διακείμενοι, (καίτοι πρὸς τοὺς προγόνους ἡμῶν 42.
πολλὰ καὶ δεινὰ καὶ μεγάλα πεπραγμένοι [7], καὶ
διὰ παντὸς τοῦ χρόνου πολέμιοι καθεστῶτες ὑμῖν,)
παριδὼν ἂν τὰ νῦν αὐτοῖς ἡμαρτημένα, περὶ ἑτέ-
ρων ἂν τοὺς λόγους ἐποιούμην. τίς δὲ οὐκ οἶδεν, ὅτι πρό-
τερον μὲν ἡμῖν * μετὰ [9] τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν 170 I.
ἄλλων

4. περί τε τοῦ π. ὑ. π.] Sed neutrum ſit in hac oratiuncula, quae eſt frigida et puerilis aduerſus Thebanos declamatio, conſuta e locis ſaepe multumque contritis et recoctis. Paret initium ſolummodo nos habere huius exercitatiunculae ſcholaſticae, maximam vero eius partem intercidiſſe, nullo prorſus cum damno rei literariae.

5. ὡς χρὴ —] id eſt ὡς χρὴ περὶ τούτων ἑκάστου ὑμᾶς διδάσκειν. Non enim propoſuerat ſibi de ratione modoque belli gerendi diſputare, ſed ſolummodo cauſas proponere, cur bellandum aduerſus Thebanos eſſet.

6. ὑπῆρχον] ſic dedi de meo, pro vulgari ὑπήκουον.

7. πεπραγμένοι] poſſit videri εἰσὶ ſubaudiendum eſſe. mihi vero potius videtur φαίνονται deeſſe.

8. τὶς δὲ τὶς οὐκ οἶδεν] deleui ſecundum τὶς arbitratu meo.

9. μετὰ dedi de meo, pro vulgari κατὰ. v. verſu 9. quam vero incurſionem Thebanorum in agrum atticum deſignet, me fugit. oportet illam quidem Xer-

ἄλλων Πελοποννησίων ἐπιβουλευσάντες, ἀναστάτους ἡμᾶς ἐπεχείρησαν ποιεῖν; εἰ μὴ διὰ τύχην αὐτοῖς ἡ ῥώμη καὶ τὰ βουλεύματα διεφθάρη· δεύτερον δὲ, μετὰ τοῦ βαρβάρου γενόμενοι, καὶ σύμμαχοι ἐκείνῳ καταστάντες, ὃς ἦλθεν ἀνυποστάτῳ δυνάμει καὶ τὰ σώματα καὶ τὴν χώραν ἡμῶν διαφθερῶν, ἐναντίοι παραταξάμενοι, τοῖς ἡμετέροις φρονήμασιν, ὑπ' ὀλίγων πολλοὶ, μάχῃ κρατηθέντες, ἔφυγον. μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν μετὰ τῶν ἡμετέρων ἐχθρῶν γενόμενοι, τὴν χώραν ἡμῶν ἔτεμον τὴν πολλάκις τούτους σώσασαν· καὶ τὴν πόλιν ἕτοιμοι κατασκάπτειν ἦσαν, ἣν πολλάκις αὐτοὶ θεραπεύσαντες, σωτηρίας ἔτυχον. διὰ παντὸς δὲ χρόνου, τοτὲ μὲν μετὰ Λακεδαιμονίων ἡμῖν ἐπιβουλεύσαντες, ἄλλοτε δὲ τοὺς ἡμετέρους συμμάχους ἀφιστάντες· αἰεὶ δὲ αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς πολεμικῶς καὶ δυσμενῶς ἔχοντες πρὸς ἡμᾶς διατελοῦσι. νῦν δὲ τοτελευταῖον Πλαταιεῖς [10] ἀνα-

xis inuasione vetustiorem fuisse. Nam de illa nota Thebanorum immanitate, qua Graecis auctores fiebant, vt Athenae solo aequarentur, paulo post, ordini temporum conuenienter, commemorabit; neque existimandus est Lesbonax idem factum bis perstrinxisse, et consecutiones temporum ita conturbasse, vt a nouissimis rebus gestis ad vetustissimas prosiliret, et rursus ab his ad easdem nouissimas resiliret.

10. Plataearum euersio antiquior fuit euersione Athenarum, cuius auctores Thebani Peloponnesiacis fiebant. Qui ergo potest illam Plataearum cladem appellare casum recentissimum? Profecto coaeuus non fuit Lesbonax bello Peloponnesiaco, sed multo poste-

ςάτες πεποιήκασιν, ἡμετέρες μὲν ὄντας συμμά- 12.
χους, εὐμενῶς δὲ ἀεὶ πρὸς τήνδε τὴν πόλιν διακει-
μένες, μόνες δὲ μεθ' ἡμῶν ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων
ἐλευθερίας πρὸς τὸν βάρβαρον διαγωνισαμένες, καὶ
τρόπαιον ςήσαντας. ὑπὲρ ὧν εἰκὸς ὑμᾶς ὀργισθέν- 15.
τας, πανδημεὶ μετὰ τῶν ὅπλων ἐξιέναι, καὶ τὴν
αὐτὴν Θηβαίοις ἐπιτιθέναι τιμωρίαν, ἥνπερ οὗτοι
τοῖς ὑμετέροις συμμάχοις ἐτόλμησαν. ἀξιῶ μὲν ἂν
καὶ τὲς ἀποτρέποντας ὑμᾶς τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώ-
μην ἔχειν, καὶ μὴ πείθειν, ὡς ὁ πολεμητέον ἐςὶ Θη- 18.
βαίοις. εἰ δὲ μὴ, διδασκόντων, ὡς ὁδὲν εἰς ὑμᾶς ἐξη-
μαρτήκασιν.

ΛΕΣΒΩΝΑΚΤΟΣ
ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ.

Οἱ μὲν πολέμιοι ἐγγὺς, ὦ ἄνδρες ςρατιῶται, ὧν 24.
εἵνεκα ἡ σύμπασα παρασκευὴ παρεσκεύαςαι·
τὰ δ' ἀπὸ τῶν θεῶν, ἀφ' ὧν χρὴ ἄρχεσθαι, κα-
λῶς

riore natus aetate, more ſcholaſticorum, vt fecit Ariſtides, argumenta ſtilo tractauit e vetuſta hiſtoria graeca repetita.

AD OR. LESBON. SECVNDAM.

Argumentum huic orationi hoc praeſcripſit Canterus. [Cum Lacedaemonii occupata Decelea, bellum Athenienſibus inferrent, adhortatur hos quidam

λῶς ἔχει κατ᾽ ἀμφοτέρους [1] τοὺς λόγους. τά τε γὰρ ἱερὰ καλὰ ἡμῖν γέγονε, καὶ τὸ δίκαιον μεθ᾽ ἡμῶν ἐστιν. ἐν ὑμῖν οὖν τὰ ἐπίλοιπα ἐστὶν, ἐὰν ἄνδρες ἀγαθοὶ γένησθε. ἐμὲ μὲν οὖν εἰκὸς παραινέσαι ἃ γινώσκω, ὑμᾶς δὲ προσέχειν τοῖς λεγομένοις· δοκεῖν τε, ὥσπερ τοὺς λόγους ἀκούετε, οὕτως αὐτὰ τὰ ἔργα ὁρᾶν παρόντα, ἃ ἐν τοῖς λόγοις δεδήλωται [2]. οὕτω γὰρ ἂν ἄριστα γνοίητε τὰ συμφέροντα· δεῖ δὲ ὑμᾶς σκέψασθαι ὅσα ἀγαθὰ ἔνεστιν ἐν τῷ νικᾶν μαχομένους τοὺς πολεμίους. πρῶτον μὲν, τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν σώζετε, ἐν ᾗ ἐτράφητε, ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι τειχίσαντες, καὶ ἄλλα πολλὰ ταλαιπωρηθέντες, κατέλιπον, οὐκ ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι· ἣν ἐλευθέραν μὲν καταλαβοῦσιν [3], αἰσχρὸν ὑφ᾽ ὑμῶν μὴ ἐλευ-

A 3 θερω-

ad rem fortiter gerendam. Hiſtoriam tradit Thucydides libro. 7.]

1. κατ᾽ ἀμφοτέρους τοὺς λόγους] quaenam hae ſint ambae rationes, ipſe in continenti ſubiicit, ſcil. religiones deorum, et ius populorum.

2. δεδήλωται] malim in paulo poſt futuro δεδηλώσεται.

3. καταλαβοῦσιν] imo vero παραλαβοῦσιν. tum deeſt ſententia iſtaec ferme αἰσχρὸν ὑμῖν ἐὰν καταδουλωθῆναι. quam ſi nacti fuiſſetis a maioribus traditam liberam, turpe vobis foret committere, vt in ſeruitutem decideret. [aut etiam, αἰσχρὸν ὑμῖν τοῖς ἐκγόνοις δουλεύουσαν παραδιδόναι.] δουλεύουσαν δὲ παραλαβοῦσιν, αἰσχρὸν ὑφ᾽ ὑμῶν μὴ ἐλευθερωθῆναι. ſeruam autem ſi nacti eſſetis, turpe vobis foret, operam nullam vos dare, vt manibus armisque veſtris in libertatem vindicaretur.

θερωθῆναι. καὶ μὴ, τὸν κίνδυνον καταδείσαντες,
καὶ νομίσαντες μείζω εἶναι, ἢ ὅσος ἐςὶ, τὴν μὲν ὑπ- 36.
άρχουσαν ἀρετὴν ἀπολέσητε, τὴν δ' οὐχ ὑπάρ-
χουσαν κακότητα κτήσησθε. ἔτι δὲ καὶ ἱερὰ ὑμῖν οἱ
πατέρες ἱδρυσάμενοι κατέλιπον, κοσμήσαντες ναοῖς [4]
καὶ βωμοῖς καὶ ἀγάλμασι, καὶ ἄλλοις πολλοῖς καὶ
καλοῖς ἀναθήμασιν. ἃ μὴ περιίδητε συληθέντα, καὶ 39.
πεσόντα ἀτίμως, ἀλλ' ἀμύνατε, ὅσον ἕκαςος δυνατός
ἐςι, τῷ θεῷ, ἄλλως τε καὶ μετὰ τοῦ ὑμῖν συμφέ-
ροντος, καὶ δεδηλωκότων τῶν θεῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς [5]
τὴν εἰς ὑμᾶς εὔνοιαν· ἀναμνησθέντες πομπῶν καὶ 42.
πανηγύρεων καὶ ἀγώνων, ἐν οἷς τῶν μὲν παρουσῶν
συμφορῶν ἐπελανθανόμεθα [6], μετὰ δὲ τὴν ἡδονὴν
ἄλλας προσεκτώμεθα [7], συνόντες ἀλλήλοις κατά

τε φι-

4. *ναοὶ* ſcilicet partes erant *τῶν ἱερῶν*, cellae puta illae fanorum, vel niduli, in quibus deorum ſimulacra ſtabant expoſita. *les Niches.*

5. *ἱεροῖς*] hic loci ſignificat hoc voc. *ἱερὰ* non idem, quod paulo ante, *fana*, ſed *exta.*

6. *ἐπελανθανόμεθα*] malim in praeſenti *ἐπιλανθ.* et ſic quoque in continenti *προσκτώμεθα.*

7. *μετὰ δὲ τὴν ἡδονὴν ἄλλας πρ.*] num *μετὰ δὲ τὴν ἀπὸ τούτων ἡδονὴν ἄλλας π.* ſcil. *ἡδονάς.* ſecundum voluptatem ab his rebus exſiſtentem [a proceſſionibus puta, congreſſibus ſolennibus, ludis gymnicis, ſpectaculis ſcenicis,] aliis inſuper potimur oblectationibus nouis. inter nos priuatim coeuntes, vt quique amici inter nos ſumus, aut familiares, aut coniuges ſecum, vel parentes cum liberis, aut cognati, affinesue, aut aequales annis atque ſtudiis.

τε φιλότητας καὶ κατὰ συγγενείας καὶ κατὰ ἡλι-
171.l. κίας, ἐξευπορίζοντες αὐτοί τε ὅπως ἡμᾶς αὐτοὺς
ὡς ἐλάχιστα λυπήσομεν, τούς τε παρόντας ὡς πλεῖ-
στα εὐφρανοῦμεν. ὁ δὲ παρεστηκὼς ἀγὼν τέλος ἔχει [8]
3. ταῦτά [9] τε διασῶσαι, καὶ ἕτερα πολλῷ πλείονα καὶ
καλλίω καὶ μείζω προσκτήσασθαι, ἢ τῶν τε ὑπαρ-
χόντων στερηθῆναι, καὶ αὐτοὺς πολλὰ καὶ οἰκτρὰ
παθεῖν καὶ ἰδεῖν. ἐπανενεγκεῖν δὲ την γνώμην ὑμῶν
ἑκάστου βούλομαι. ὃ καὶ δεῖ [10] σκέψασθαι. ἃ περὶ
6. πλείστου ποιούμενοι κατελίπομεν, τοὺς γεννήσαντας
πατέρας καὶ μητέρας. ὁ δὲ υἱούς τε ἐφύτευσε καὶ [11]

 ἐξέφυ-

8. ἀγὼν τέλος ἔχει] huic autem, quod nunc obimus, certamini praesenti finis hic est propositus, vt — Recepi certissimam Stephani atque Canteri emendationem pro illa vulgari vitiosa ἐγὼ τέλος ἔχειν.

9. ταῦτα] malim ἢ ταῦτα. opponuntur inter se duo ἢ. *aut* — *aut*. v. statim post p. 171. 3.

10. βούλομαι. ὃ καὶ δεῖ σκέψασθαι ἃ —] H. Stephanus post primum vocabulum addi vult πρὸς. ad sententiam non male. mihi videtur sic leg. et distinguendum esse. βούλομαι, οἷ [*quo*] καὶ δεῖ. *quo etiam oportet* [scil. me vestrum cuiusque mentem reuocare.] Σκέψασθε [in imperatiuo, subaudi ταῦτα,] ἃ *considerate ea, quae* —

11. ἐφύτευσε καὶ ἐξέφυσεν] scil. pater φυτεύει plantat. mater autem ἐκφύει e corpore suo profert, extrudit, enititur veluti germen propullulans, vel progerminans. hactenus defendi posse videatur haec dictio, insolentior vtique, et poetae, quam oratori conuenientior. Sin autem statuatur vitium loco inesse, malim pro ἐξέφυσεν legi ἐξέθρεψεν. Verum praeter-

ἐξέθρεψεν. ὁ δὲ, ὁμογενεῖς [12] ἀδελφούς τε καὶ ἀδελ-
φὰς, ὧν οἱ μὲν [13] γήρᾳ πολὺ ὑπερβάλλοντες, οἱ δὲ,
νεότητι πολὺ ἐλλείποντες, τοῖς μὲν σώμασιν οὐχ οἷοί
τε εἰσὶν ἀμύνειν, τῶν δὲ κινδύνων πλεῖστον μέρος μετ 9.
έχουσιν. ἐν οἷς ἡμῶν μὲν προθυμηθέντων, καὶ εὖ
ἀγωνισαμένων, εὐδαίμονες μὲν οἱ πατέρες, τίμιοι
δὲ οἱ παῖδες, ζηλωταὶ δὲ αἱ γυναῖκες καὶ αἱ θυγα-
τέρες, καὶ αἱ ἀδελφαὶ, καὶ ἑνὸς ἑκάστου καὶ συμ-
πάντων· ἐλλιπόντων δὲ ἡμῶν τὴν προθυμίαν, καὶ 12.
μὴ θελησάντων διαμάχεσθαι εἰς τὸ ἔσχατον, ἄ-
θλιοι μὲν οἱ πατέρες, στερηθέντες μὲν τῆς ἡμετέρας
προσόψεως, στερηθέντες δὲ πόλεως καὶ χώρας καὶ
ἱερῶν· ἀντὶ δὲ καλλίστης ἐλευθερίας, εἰς αἰσχίστην
δουλείαν * καθεσταμένοι [14], ἐν ἡλικίᾳ τοιαύτῃ, ἐν ᾗ 15.
τὸ μὲν φρονεῖν ἃ πάσχει [15] γεγήρακεν, ὃς [16] δὲ γι-

γνώσκει

ea labat constructio in vulgata, quae mollius et planius procedet, si locum ad hunc modum concipias. κατελίπομεν, ὁ μὲν [facile potuit ὁ μὲν cum fine vocabuli κατελίπομεν concurrens, elidi] τοὺς γεννήσαντας, [scil. κατέλιπε] πατέρας τε καὶ μητέρας [patrem matremque, item auum et auiam] ὁ δὲ υἱοὺς, [scil. κατέλιπεν] οὕς γε ἐφύτευσε καὶ ἐξέθρεψεν. ὁ δὲ [scil. κατέλιπεν] ἀδελφοὺς —

12. ὁμογενεῖς] id est ὁμοπατρίους καὶ ὁμομητρίους.

13. ὧν οἱ μὲν — οἱ δὲ —] parentes — et liberi.

14. καθεσταμένοι dedi de meo, pro vulgari καθεσταμένοις (in datiuo)

15. τὸ μὲν φρονεῖν ἃ πάσχειν] H. Stephanus corrigi vult τῷ et πάσχει, in indicatiuo: de posteriore concedo, de priore adhuc ampliandum iudicans, in-

νώσκει ἃ πάσχει ἀδύνατος καθέστηκεν ἀμύναι ὥσ-
τε χαλεπώτερον φέρειν. εἰ γὰρ παρῆν γινώσκειν
μὲν μὴ[17], δύνασθαι δὲ τῷ σώματι, ῥᾴων ἂν ἦν ἡ
18. συμφορά, οἰκτραὶ δ᾽ αἱ γυναῖκες καθίστανται, δυσ-
τυχεῖς δὲ καὶ παῖδες καὶ ἀδελφοὶ[18], τῶν τε αὐ-
τῶν τούτων[19] στερισκόμενοι, καὶ τῶν ἐλπίδων, ἐφ᾽ αἷς
ἐτράφησαν. καὶ οἷς ἐν τῷ νῦν χρόνῳ ζῆλος καὶ τιμὴ
κάλλος[20] καὶ εὐειδία, εἰς δουλείαν πίπτουσιν ἀνάγ-

terim vulgatam ſeruabo, qua nil offendor. qua in aetate ſenſus malorum, quae patitur [ſentiens puta] conſenuit, h. e. elanguit, emarcuit. τὸ φρονεῖν ἃ πάσχει, ſcil. τις, vel ἡ ἡλικία e praemiſſis, idem eſt atque ἡ αἴσθησις τῶν κακῶν.

16. ὃς] ſic dedi de meo, pro vulgari οἷς. poterat quoque ὅστις corrigi.

17. γινώσκειν μὲν μὴ, δύνασθαι δὲ τῷ σώματι] ſic interſtinxi, vt ſententia haec ſit. Malorum noſtrorum ſenſu ſi cum careremus, tum tamen adhuc valeremus corpore, foret conditio noſtra tolerabilior. Iam vero multi ſunt nobis puerique foeminaeque, ſenſu quidem illi malorum ſuorum compuncti acerrimo, at viribus deſtituti. quo ſunt miſerabiliores. Vulgo ſic interſtinctus circumfertur h. l. γινώσκειν μὲν, μὴ δύνασθαι δέ. Canterus pro μὴ ſuadebat ἀμύναι. et ſic vertit, *ſi cognitioni vires ad reſiſtendum eſſent coniunctae.*

18. ἀδελφοὶ] imo vero ἀδελφαὶ *ſorores.* docent inſequentia.

19. τούτων] ſubaudi τῶν ἄρτι εἰρημένων, quae modo verſ. 13. et 14. enumerauerat. Poſſit quoque τούτοις legi. *iisdem, quibus caeſorum parentes orbati fuiſſent.* Sed nil opus eſt, quicquam h. l. temerari.

20. κάλλος] ſubaudi ἐστὶ. quibus forma venuſta

κη καὶ αἶσχος καὶ ἀτιμίαν[21] φέρειν. ἀντὶ γὰρ τῶν 21.
καλλίστων καὶ ἐντιμοτάτων γάμων εἰς αἰσχίστους καὶ
ἀτιμοτάτους πίπτουσιν· ἤτε αὖ δυσειδία[22] εἰς τοι-
αῦτα ἔργα καθίστησι τὰ σώματα, ἐν οἷς καὶ τὸ ὑπ-
άρξαν ἀγαθὸν τῆς τροφῆς ζημία[23] καθίσταται.
οὐ δυνάμενοι δὲ τοὺς πόνους ὑπενφέρειν, ἀντὶ τοῦ βίου 24.
τοὺς αἰσχίστους καὶ βιαιοτάτους θανάτους αἱροῦνται.
ὅστις οὖν, τοιούτων ἄθλων προκειμένων, μὴ ἔσται ἀνὴρ
ἀγαθὸς ἐν τῷδε τῷ ἀγῶνι, ἀλλά τις εἰσαῦθις[24]
ἀπο-

nunc eſt honor et ζῆλος. h. e. qui nunc ob oris praeſtantiam in honore habentur, et magni fiunt ab omnibus, beatique praedicantur.

21. αἶσχος] vt ſtupra nempe patiantur, vt proſtent in lupanaribus, vt pellices fiant.

22. δυσειδία] oris turpitudo detrudit illos pueros, illasque puellas ad piſtrina, ad opera ruſticana, fodiendum, arandum, paſcendum et alias tales cum ignobiles, tum duras atque moleſtas ſeruitutes.

23. ζημία] quo magis innutriti fuerunt artibus liberalibus, hoc impatientius ferunt deſiderium libertatis, eoque magis ſentiunt pretium eius. et quo minus aſſueti fuerunt duris laboribus ſeruitutis, hoc magis ſentiunt duritiem et acerbitatem eorum, eoque minus perferre poſſunt.

24. ἀλλά τις εἰσαῦθις] poſtremum vocabulum neque conuenire ſententiae h. l., et e verſu proximo inſequente perperam huc ingeſtum eſſe paret. Sententia videtur hoc poſtulare, ἀλλ' αὐτὸς ἑαυτοῦ ἀπολελείψεται ἢ γνώμῃ, ἢ ῥώμῃ. Sed minus facit, quam debebat facere, et ab ipſo merito exſpectabatur, ſiue ratione prudentiae, ſiue ratione virium atque roboris.

ἀπολείπεται ἡ γνώμη ἡ ῥώμη, ἀμφοῖν ςερηθήσε-
27. ται, τῆς τε νῦν τῆς τε εἰσαῦθις τῶν ἔργων [25]. ὅδε
γὰρ ὁ ἀγὼν αὐτῷ τέλος ἔχει. ἐνθυμηθῆναι δὲ χρὴ
καὶ τίνος ἕνεκ' ἂν μᾶλλον ἀξιώσαιτε μάχεσθαι [26],
ἢ τί ἀγαθὸν ἐκ ἔνεςιν ἐν τῷ νικᾷν μαχομένοις τοὺς
πολεμίες. τῦτο ἀρετὴν σύμπασαν λαβὸν [27] ἔχει·
30. ἐν τέτῳ ἔνεςιν ὑμῖν ὅσα τὶς εὔξαιτο. δοκεῖ εἶναι εἰ-
ρήνη ἀγαθόν; αὕτη ἐπὶ τοῖς τὲς πολεμίες νικῶσι
γίγνεται, ὅπως ἂν βέλωνται καταθέσθαι [28]. δο-
κεῖ εἶναι κτημάτων κτῆσις ἀγαθόν; τῦτο γὰρ τοῖς
νικῶσι γίγνεται. τά τε γὰρ ὑπάρχοντα, ἀσφαλῶς
33. κέκτηνται, τά τε τῶν πολεμίων ἀδεῶς καρπῦνται.
δικαιότητος τοίνυν τόδε τὸ ἔργον πλεῖςον μετέχει.
δικαι-

25. poſt τῶν ἔργων videtur δόξης vel εὐκλείας deſiderari. Malim tamen a ſophiſta ſic relictum fuiſſe τῆς τε νῦν ἀπολαύσεως, τῆς τ' εἰσαῦθις ἐλπίδος τῶν ἔργων. carebit ambobus, et perceptione fructuum facinoribus ſuis pariendorum, in praeſens, et bona ſpe commodorum inde olim aliquando percipiendorum.

26. μάχεσθαι] imo vero ἐ μάχεσθαι. qua tandem de cauſa magis velitis non pugnare, [ſubaudi, quam pugnare.] hoc eſt, maiorane ſint emolumenta e deſidia et ignauia enaſcitura et ad vos peruentura, quam ex alacritate pugnandi. μᾶλλον indicat omiſſum hic eſſe, ſubaudiendum tacite ἢ μάχεσθαι. magis non pugnare, quam pugnare.

27. λαβὸν] malim aut περιλαβὸν, aut συλλαβὸν.

28. καταθέσθαι] Noui πόλεμον καταθέσθαι dici, bellum componere, vel finire. verum εἰρήνην καταθέσθαι dici, me fugit. εἰρήνην θέσθαι ſimpliciter vſurpant, item διαθέσθαι. Num ἐν αὐτῇ γὰρ ἐπὶ —

δίκαιον μὲν γὰρ τῇ πατρίδι ἀμύνειν, ἐν ᾗ ἐτράφη-
τε, δίκαιον δὲ, ἱεροῖς [29] πατρῴοις καὶ μνήμασι
τῶν προγόνων· δίκαιον δὲ τὰς πατέρας ὑμῶν, ὑφ' 36.
ὧν ἐτράφητε, ἀντιγηροτροφῆσαι· δίκαιον δὲ τοὺς
παῖδας, ἐπειδήπερ ἐφύσατε, ἐκθρέψαι· δίκαιον
δὲ τούτων τινὰ μὴ ἐλλείπειν [30]. εἰ δέ τις σοφίαν ἐπι-
τηδεύει, τὸ νικᾷν μαχόμενον, τοῦτο σοφίαν ἡγησά-
σθω· εἴ γε οὐ σοφὸν τὸ δοῦλον εἶναι· τὸ δὲ, ἐλεύ- 39.
θερον, σοφόν. κάλλος ἐν τιμῇ εἶναι δοκεῖ; οἱ αὐ-
τοὶ τοίνυν ἄνδρες νικῶντες, οἵ τε καλοὶ, καλλίους δο-
κοῦσιν εἶναι, οἵ τε αἰσχροὶ, δεινότεροι. πᾶν γὰρ τὸ
ἐλεύθερον, καλόν. εἴ τις τοίνυν εὐγενείας βάσανος,
ἐν τῷδε τῷ ἔργῳ μάλιστα ἔνεστιν. ὅστις μὲν γὰρ πρό- 42.
τερον δοκῶν εὐγενὴς, νῦν μὴ θελήσει διαμάχεσθαι,
τήν τ' ἐκ [31] τῶν προγόνων ὑπάρχουσαν εὐγένειαν
ἀπολεῖ, καὶ τοῖς παισὶ * δυσγένειαν [32] ἀπολεί-
ψει.

29. ἱεροῖς] malim καὶ ἱεροῖς etiam fanis deorum, et facris auitis, fubaudi a communi ἀμύνειν.

30. τούτων τινὰ μὴ ἐλλείπειν] horum verborum fententia mihi eft obfcura, vt fufpicer nonnihil hic deeffe. Sententia videtur hoc poftulare et fubiicere, δίκαιον δ' ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως τούτων μηδένα μηδὲν τῶν ἀναγκαίων ἐλλείπῃ. ius et fas eft operam dare, vt horum [liberorum puta] nemini quicquod defit praefidiorum et adminiculorum vitae tuendae neceffariorum.

31. τήν τ' ἐκ] antitheton hoc fi diligenter exprimere voluiffet, fic dicere debuiffet. αὐτός τε τὴν ἐκ — opponuntur enim inter fe αὐτός τε et οἱ παῖδες.

32. δυσγένειαν] fic correxi de meo vulgarium vi-

ψει. ὅστις δὲ ἐν τῷ ἔργῳ ἔσαι ἀνὴρ ἀγαθὸς, τῶν
172.1 τε προγόνων τὴν ἀρετὴν ἀναμνήσει [33], τοῖς τε παι-
σὶν εὐγένειαν καταλείψει. τῶν γὰρ ἐν τοῖς δεινοῖς
ἀνδρῶν ἀγαθῶν γινομένων οἱ παῖδες εὐγενεῖς νομί-
3. ζονται. πολλὰ δὲ εἰρηκὼς ἀγαθὰ, ὅσα ἔνεσιν ἐν τῷ
νικᾶν, πολλὰ ἕτερα παρίημι, ὧν ὅ, τε [34] ἕκασος
αὐτὸν ἀναμιμνήσκων, ἀνὴρ ἀγαθὸς γιγνέσθω· ὅ-
σα δὲ τὰ διαφέροντα ἐν αὐτῷ τῷ μάχεσθαι ἔνεσιν,
εἰς τὸ σώζεσθαί τε καὶ διαφθείρεσθαι, ταῦτα ὑ-
6. μᾶς διδάξω. πρῶτον μὲν, τὸ σῶμα εἰς τὸ ἔμπρο-
σθεν πέφυκε καὶ βαδίζειν καὶ βλέπειν· ἔπειτα τὰ
ὅπλα ὕτως εὕρηται ἔμπροσθεν τῦ σώματος προβε-
βλῆσθαι· ἡ μὲν ἀσπὶς, τῦ μὴ τιτρώσκεσθαι, τὸ
δὲ δόρυ, τῦ ἀμύνεσθαι· ὥστε ἐὰν βύλησθε εἰς τὸ
9. ἔμπροσθεν βαδίζειν ἐπὶ τὸ μαχόμενον ἀεὶ πάντες,
ἀκύοντες τὰ λεγόμενα [35], καὶ τὰ παραγγελλόμε-
να ποιῦντες, ἀναμιμνησκόμενοι τῶν ἀγαθῶν [36],

παρα-

tium δυσμένειαν. et poſtmodum vidi Canterum quoque ſic correxiſſe.

33. ἀναμνήσει] ſcil. τοῖς περὶ αὐτῦ ἀκύουσιν.

34. ὧν ὅ, τε ἕκασος] aut deeſt aliquid, aut delenda ſunt iſta duo vocabula ὅ, τε. Si quid deſit, videri poſſit ita explenda eſſe lacunula. ὧν νῦν, εἴποτε, ἕκασος. quae nunc maxime, ſi vnquam alias, ad animum ſibi quisque reuocans.

35. τὰ λεγόμενα] imperata a veſtris imperatoribus. idem eſt atque ſi dixiſſet τὰ προσαττόμενα, vel, quod ſtatim ſequitur, τὰ παραγγελλόμενα.

36. τῶν ἀγαθῶν] ſcil. τῶν ἐλπιζομένων ἐκ τῦ νικᾶν.

παραθαῤῥύνοντες ἀλλήλους· καταφρονοῦντες μὲν [37] τοῖς ἔργοις, ἀξιοῦντες δὲ μάχεσθαι. καὶ ἐκείνους παρελθόντες [38], ταῦτα [39] ὑπουργήσαντες, ὅσα δὲ [40] 12.
ἀνθρώπινα, νικήσετε. εἰ δέ τις ὑμῶν ἀξιώσας τοὺς

μὲν

37. poſt καταφρονοῦντες μὲν deeſſe videtur τῶν πολεμίων. rebus ipſis teſtatum facientes, vos parui facere hoſtes. Canterus pro τοῖς ἔργοις correctum ibat τῆς ὀργῆς. ingenioſe profecto, quam vere autem, viderint alii. In his duobus vocabulis τοῖς ἔργοις ſi vitium eſt, malim τῶν ἐχθρῶν. verumtamen ſuccurrit, vocabulum ἐχθρὸς de inimico vſurpari, h. e. de ciue, quicum ſimultates gerimus, non de hoſte extraneo, qui eſt πολέμιος.

38. ἐκείνους παρελθόντες] id eſt ἀρετῇ νικῶντες. redit ἐκείνους ad τοὺς πολεμίους. quorum factam eſſe mentionem in illis praemiſſis, quae hodie deſunt, neceſſe eſt, et hoc e loco paret.

39. ταῦτα] imo vero πάντα. nulla non fungentes belli munia.

40. ὅσα δὲ ἀνθρώπινα] pro media voce malim γε. quae quidem ſita ſunt in humana facultate. Si ſcilicet ad πάντα referas. aut ſi mauoles in conſtructione poſt νικήσετε ponere, haec erit eorum ſententia. vincetis, ὅσον ἥκει εἰς ἀνθρώπους, et collatum habebitis ad victoria potiundum quicquid homines conferre poſſunt. quantum in homines venit, a parte humana quidem, certo certius vincetis. nam caſus fatales, ſi qui diuinitus interueniant, ecquis homo natus aut praeuidere, aut deuitare, aut auertere poſſit? quaecunque autem praeſtare poſſunt humanae ſeu vires et arma, ſeu prudentia, quibus victoria pariatur, ea omnia feceritis; et ſic victoriae certi poteritis eſſe, ſecundum humanam quidem opinationem.

μὲν πολεμίους πλεῖόν τι * εἶναι[41] ἢ ἀνθρώπους, καὶ ἀτρώτους εἶναι, αὐτὸς δὲ ὡς[42] μηδενὸς ἄξιος ὑποχωρήσει, τοῦτο σωτηρίαν νομίσας εἶναι, πρῶτον μὲν τὴν γνώμην ἡττημένος ἀδικεῖ[43], ἔτι δὲ ἔμπαλιν αὐτῷ τὸ σῶμα τοῦ ἔργου[44] * πεφυκὸς[45] τὰ μὲν ἐναντία οἷς βούλεται[46] ὑπουργήσει[47]· (εἰς τοὔπισθεν μὲν

41. εἶναι] ſic dedi de meo, pro vulgari εἰδέναι.

42. αὐτὸς δὲ ὡς μηδενὸς] Aut pro ὡς ſufficiendum eſt τοῦ. quod ſi fiat, tum poſt ἄξιος tacite iterandum erit εἶναι e praemiſſis; et ſic ἀξιώσας cohaerebit cum ὑποχωρήσει. Sin autem ὡς ſeruetur, tum pro ἀξιώσας leg. erit ἀξιώσει in indicatiuo futuri. Verum huic poſteriori rationi obſtant particulae μὲν et δέ. quare quod priore loco poſui, id praehabebo.

43. ἀδικεῖ] num ἑαυτὸν ἀδικεῖ. iniuriam ipſe ſibi facit, ipſe ſeſe ſuo iure, et dignitate fraudat, minoris ſe faciens, et pluris hoſtem, quam oportebat.

44. τοῦ ἔργου] ſcil. τοῦ ἀναχωρεῖν.

45. πεφυκὸς] ſic dedi de meo, pro vulgari πεφυκότες. cohaeret enim πεφυκὸς cum σῶμα. qui eſt nominatiuus. corpus enim ita cum ſit natura factum, vt contra faciat atque repugnet operi illi, quod retro cedens agitat.

46. οἷς βούλεται] ſcil. ὁ ἀναχωρῶν. qui ſenſim et pedetentim, luxata acie, e primo ordine in ſecundum, et e ſecundo in tertium ſe recipit. diuerſus hic eſt ab eo, (quem paulo poſt ſeorſim notabit ſophiſta) qui effuſo curſu in pedes ſe coniicit fugam capeſſens.

47. ὑπουργήσει] id eſt πράξει. contraria omnia faciet voluntati ſui domini. Recedere vult homo. corpus autem eius procedet. Nugae hae ſunt ſophiſticae, quibus miles in procinctu ſtans profecto nil moueatur. Caſtra volunt aliis auris concitari.

μὲν γὰρ ἔνθ᾽ οἱ πόδες πεφύκασιν ἀναχωρεῖν, ἔνθ᾽ οἱ
ὀφθαλμοὶ ὁρᾷν ὐδενός) δίχα δὲ διαιρεθεὶς, τῷ ἀνα-
χωρεῖν ὑπηρετῶν, καὶ τὸν ἐπιόντα ἅμα κίνδυνον φυ- 18.
λάττων [48] *κατὰ φύσιν, ταχέως καὶ* [49] *τὸν ἀντι-*
στάτην ὐ δυνήσεται ἀμύνεσθαι· ἐὰν δὲ ἀναστραφεὶς [50]
ἀξιοῖ φεύγειν ὡς ἀποφευξόμενος, πρῶτον μὲν τὰ
γυμνὰ τοῖς πολεμίοις δείξει, ἐν οἷς τιτρώσκεσθαι
ἢ μάχεσθαι [51] *ἀνάγκη· ἔπειτα πολλοὶ καὶ κῦφοι* 21.
οἱ διωξόμενοι [52] *ἀκοντισαὶ, καὶ σφενδονῆται καὶ το-*
ξόται.

48. *φυλάττων*] obferuans, fpeculans, vnde veniat. mallem tamen *φυλαττόμενος*, *cauens.*

49. *φυλάττων κατὰ φύσιν, ταχέως καὶ*] et fententia h. l. laborat et interpunctio. primum pone *φυλάττων* (vel *φυλαττόμενος*) comma eft ponendum. demendum idem eft a vocabulo *φύσιν* et transferendum pone *ταχέως*, denique vocabula duo *κατὰ φύσιν* manifefto corrupta funt. Hoc perfpicuum eft ifta duo in vnum effe contrahenda, quod fit tertia perfona fingularis futuri primi actiui, atque fignificet, *animo deficiet*, aut tale quid. Num fic dedit fophifta, — *φυλαττόμενος, καταδείσει ταχέως, καὶ τὸν* — *periculum accedens cauens, breui pauefcet, et aduerfarium defendere non poterit.* Vel *ἀπαγορεύσει deficiet.*

50. *ἀναστραφεὶς*] tergore hoftibus obuerfo. Is enim, de quo hactenus egerat, vultum femper habuit hoftibus obuerfum. Iam vero ingreditur fophifta notationem pauidi effufe fugientis.

51. *ἢ μάχεσθαι*] dicere vult. in dorfo vulnera qui recufat accipere, illi neceffario ex aduerfo pugnandum eft.

52. *διωξόμενοι*] raro modo medium hic vfurpa-

ξόται, οὓς οὔτε αὐτοὺς[53] ῥάδιόν ἐστιν ἀποφυγεῖν, οὔτε τὰ βέλη αὐτῶν ἧττον[54] ἔτι πελλῷ. ὁ γὰρ τάχιστος ἀνὴρ τοῦ βραδυτάτου τοξεύματος οὐδὲ μέρος[55]
24. ταχυτῆτος παρέχει. εἰ οὖν τις ὑμῶν φιλοψυχῶν παρεσκεύασται ἀναχωρεῖν ἢ φεύγειν, ἵνα σωθῇ, οὐκ ὀρθῶς γινώσκει τὸ φιλοψυχεῖν ὅ, τι ἐστιν. ἐν γὰρ τῷ μένειν καὶ ὁμόσε χωρεῖν, οὐ μόνον τὴν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν εἴκοι μενόντων ψυχὰς σώζει[56]. εἰ
27. μὲν οὖν εὖ ᾔδει τις, ὅτι τόνδε τὸν κίνδυνον διαφυγὼν, μεθ' ἡδονῆς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον διατελέσας σὺν εὐκλείᾳ τελευτήσει, εἶχεν ἂν λόγον τινὰ ἡ κακία·

νῦν δὲ

uit, pro διώξοντες. quod vſitatius eſt. Contra paulo ante in φυλάττων fecerat, vt ibi notauimus.

53. αὐτοὺς] ſic correxi, auctore Stephano, vitium vulgatarum αὐτός. *neque ipſos, neque tela eorum.* Sed merus hic eſt luſus ſophiſticus. Ecquando enim quaeſo vnquam aut ſagittarii, et funditores cominus rem gerunt? quando manus conſerunt? qui ſemper eminus pugnant; aut qui difficiliis ſit eos inermes effugere, quam alios? aut qui feriant quemquam ſagittae vel ſaxa ſola per ſe, ſagittariorum et funditorum lacertis non intorta?

54. ἧττον] imo vero ἀλλ' ἧττον. Sed haec tela, et ſaxa, multo etiam minus deuitabit, quam ipſos ſagittarios, ipſosque funditores.

55. μέρος] ſubaudi τὸ ἐλάχιστον. dicere vult, vel ſumma hominis currentis celeritas aequiparabilis eſt, ne minimae quidem celeritati ſagittae aut ſaxi funda intorti.

56. σώζει] ſubaudi oppoſitum, quod ipſa rei natura ſubiicit. ἐν δὲ τῷ φεύγειν ἀπόλλυσι.

νῦν δὲ πολλοὶ καὶ κακοὶ [57] δόξαντες εἶναι, ὀλίγον χρόνον βιοῦντες, διὰ τὴν δύσκλειαν ἀνιώμενοι, καὶ ἄτιμοι παρ' ἐντίμοις ὄντες κακῶς τὸν ἐπίλοιπον 30.
βίον, τελευτήσαντες, ὀνείδη τοῖς παισὶ καταλείψουσιν [58]. ἐπεὶ δὲ πεφύκαμεν οὐκ ἀθάνατοι, ποῦ κάλλιον ἀποθνήσκειν ἢ ὑπὲρ ὧν χρὴ τιμωροῦσι; ποίαν ἄλλην ἀρετῆς [59] κτωμένους [60]; ποῖος ἡδίων θάνατος; τίνες εὐκλεέστεροι ἀποθανόντες, ἢ οἱ οὕτω [61] 33.
τελευτήσαντες; δημοσίου τάφου ἀξιοῦνται, θυσίαι ἐπὶ τούτοις γίγνονται, ἀγῶνες ἐπὶ τούτοις τίθενται· ἀντὶ θνητοῦ σώματος ἀθάνατον μνῆμα καταλείπουσιν. οἱ δὲ τούτων παῖδες δημοσίᾳ ἐκτρέφονται, τιμώμενοι πανοπλίαις, προεδρίαις, θαυμαζόμενοι 36.
καὶ ἐν χοροῖς καὶ ἐν γυμνασίοις, καὶ ταῖς ἄλλαις συνουσίαις· τοῖς δὲ ἐκ τοῦδε τοῦ κινδύνου σωθεῖσιν, ἀνδράσιν ἀγαθοῖς γινομένοις, ἀκίνδυνος ὁ λοιπὸς βίος, μακαριζομένοις ἐν πάσαις πανηγύρεσιν, ἐν πάσαις

θεω-

57. πολλοὶ καὶ κακοὶ] aut dele copulam. aut lege πολλοὶ, δειλοὶ καὶ κακοὶ. Pro ὄντες malim ἄγοντες.

58. καταλείψουσι] imo vero κατέλειψαν.

59. ἀρετῆς] Stephanus ἀρετὴν corrigi vult. verum id loci vitium non sanat. desunt paucula quaedam. num ποῖαν ἄλλην μείζω δόξαν ἢ τὴν ἐξ ἀρετῆς.

60. κτωμένους] non per se vitiosum hoc est, sed per praemissum τιμωροῦσι. cui si accommodandum est etiam hoc participium, vt videtur vtique esse, leg. erit in datiuo κτωμένοις.

61. εὐκλεέστεροι ἀποθανόντες, ἢ οἱ οὕτω] Morem gessi Stephano sic emendanti, vulgatarum vitium εὐκλεέστεροι οἱ ἀποθανόντες, ἢ οὕτως.

39. θεωρίαις. οἱ φίλοι τούτοις, φίλοι [62] εἰσὶν, οἱ ἐχθροὶ
τοῖς τοιούτοις ὑπερεύχονται [63]· πᾶς ἀνὴρ αὐτοὺς ξε-
νοῦσθαι βούλεται. ἐκ τῶνδε καὶ γαμετὰς προθύ-
μους [64] ἂν εὕροις. οὗτοι γηράσκοντες εὐδαιμονίζον-
ται. νῦν οὖν, ὦ ἄνδρες στρατιῶται, καθ' ὃ ὑμῶν ἕ-
42. καστος ἰσχύει, μηδὲν ὑπολειπόμενος τῆς δυνάμεως,
ἀντιλαμβανέσθω τῶνδε ἀγαθῶν [65]. ὑπομιμνήσκω

62. *οἱ φίλοι τούτοις, φίλοι εἰσὶν*] Haec ſi a ſophiſta ſic ſcripta ſunt, captum meum excedunt. Num *οἱ φίλοι τούτοις*, [id eſt *τούτων*] *πολύφιλοι* [aut *φοβεροὶ*] *εἰσὶ*. amici eorum ob eos a multis amantur, aut formidantur, quippe qui per horum amicitiam aut prodeſſe aut obeſſe quam plurimum poſſint.

63. *τοῖς τοιούτοις ὑπερεύχονται*] imo vero *τοὺς τοιούτους ὑπέρχονται* inimici ſi qui antea illis fuiſſent, hi nunc incipiunt iis ſeſe ſubmittere, illis adulari, eos reuereri, et promereri pro *αὐτοὺς* malim *αὐτοῖς*.

64. *προθύμους*] adſcripſit Stephanus ſibi videri leg. eſſe *προθύμως*. vtinam interpretationem latinam quoque adſcripſiſſet, vt conſtaret, quamnam ineſſe putaſſet ſententiam ſuae correctioni, quae mihi perinde obſcura eſt, atque vulgaris lectio. Num *γαμητὰς* leg. eſt? Nam *γαμετὴ* eſt mater familias, quae ab h. l. eſt aliena. *γαμητὴς* autem eſt ſponſus. Hoc ſi admittas, erit ſententia *πολλοὺς ἂν ἴδοις τοὺς θέλοντας ἐκ τῶνδε γαμεῖν*. id eſt *τὰς τούτων θυγατέρας καὶ ἀδελφὰς γαμεῖν*. multos inuenias cupide ambientes affinitates horum, volentes aut filias horum aut ſorores domum ducere. Hoc ſi voluit ſophiſta, aut infacundiam et ignorantiam graecae dictionis prodidit, aut affectationem nouae et quaeſitae dictionis, et ita captauit elegantiam, vt obſcurus atque ineptus fieret.

65. *τῶνδε ἀγαθῶν*] aut interponendum eſt *τῶν*,

δὲ ὑμᾶς, ὅτι καὶ τὰ ἱερὰ ὑμῖν καλὰ γέγονε, καὶ τὰ ἱερὰ καλὰ καὶ [66] τὰ ὑμέτερα παρεσκευάσθαι. ἀλλ᾽ ἄνδρας χρὴ εἶναι ἀγαθούς· εἰκὸς δὲ ὑμᾶς περὶ τῆς ὑμετέρας αὐτῶν πατρίδος μέλλοντας ἀγωνιεῖ- 173.1.
σθαι, καὶ ὄντας πατρῴων [67] ἀγαθῶν, τοιούτους ἔσεσθαι. ἢ ἄλλό τι παρασκευάσατε κάλλιον, ἢ ἄμεινον. ὥστε οὐ δεῖ ὑπεριδεῖν οὔτε λόγου οὔτε ἔργου οὐδενός· 3.
εἰ δὲ μὴ, τοῖς ἑτοίμοις παρακελεύεσθαι. ἀλλὰ [68] τοῦτο δή μοι δοκεῖ καὶ μάλιστα χρῆναι ποιεῖν. τοῖς μὲν γὰρ μὴ θέλουσιν ἀγαθοῖς εἶναι, μάταιον καὶ λέγειν [69] καὶ ποιεῖν, σπεύδοντα ὅπως ἔσονται ἀγαθοί· τοῖς

δὲ ἐθέ-

aut ſic legendum τῶν τοιῶνδε ἀγαθῶν. tantorum bonorum.

66. καὶ τὰ ἱερὰ καλὰ καὶ τὰ ὑμέτερα παρεσκευάσθαι] primis quatuor deletis vocabulis ante poſtremum addi vult Stephanus καλῶς. quod mihi non ſatisfacit. quid ſi ſophiſta ſic dederit. καί τοι τὰ ἱερὰ καλὰ γενέσθαι τὶ ὄφελος, εἰ μὴ καὶ τὰ ὑμέτερα παρεσκευάσθαι. quamquam ecquid proderit, auſpicia et exta nobis auguſta eſſe, niſi, quae a vobis proficiſci debent, ea quoque bene comparata ſint.

67. ὄντας πατρῴων] Stephanus interponi ſuadebat aut ἀξίους aut κληρονόμους. verum nil h. l. deeſt, ſed ſolummodo pro poſtremo vocabulo leg. eſt πατέρων. ſcil. υἱοὺς vel ἐκγόνους. conf. verſu 20.

68. poſt ἀλλὰ deeſt aliquid parum. e. c. κελεύουσι σιωπᾶν qui parati non ſunt, vt a cohortationibus accendantur, οὐ παρακελ. ſed poſtulant, vt orator conticeſcat, his inprimis morem eſſe gerendum cenſeo. h. e. videtur mihi factu inprimis eſſe neceſſarium, vt orator id faciat, quod illi poſtulant, id eſt, vt conticeſcat.

69. poſt λέγειν aut poſt ποιεῖν deeſſe videtur πάν-

6. δὲ ἐθέλουσί γε καὶ βουλομένοις, τοὐναντίον[70]. παντὸς γὰρ πράγματος ἐπίδοσίς ἐστιν, ἔστ' ἂν τέλος ἔχῃ. καὶ ἀρετὴν πλεῖστον ἂν εὕρῃς αὐτὴν[71] ἐπιδιδοῦσαν ὅπου μεγίστην καὶ τιμὴν ἔχει καὶ ἄθλοις καὶ ἐπαίνοις[72]. οὐκοῦν (ὅπερ εἶπον ὀλίγῳ πρόσθεν[73]) οὐ-
9. δεὶς ἂν κάλλιον παρασκευάσαι[74] σημεῖον. ὥστ' εἰ

τα. Etiamſi tu nihil non dicas, nihil non agas, in caſſum tamen laboras.

70. τοὐναντίον] ſcil. δεῖ λέγειν πάντα, καὶ ποιεῖν πάντα, σπεύδοντα ὅπως ἔσονται ἀγαθοί.

71. αὐτὴν] malim καὶ αὐτὴν *etiam ipſam.*

72. καὶ ἄθλοις καὶ ἐπαίνοις] ſatis certum penes me eſt in locum datiuorum ſuffici debere accuſatiuos. et ſatis planum proinde eſt ἐπαίνους corrigere. verum quid ἄθλοις faciemus. non profecto ἄθλους licebit ſubſtituere. at neſcio rurſus an ἆθλα *praemia certaminum* minus liceat. Num ergo leg. καὶ τοῖς ἄθλοις ἴσους ἐπαίνους.

73. ὀλίγῳ πρόσθεν] Locus eſt p. 173. 2.

74. παρασκευάσαι σημεῖον] reliqui locum, vt Stephanus eum exhibuit, neſcio quo iure aut qua ductus auctoritate. Mihi quidem ſatius videtur ille facturus fuiſſe, ſi locum mendoſum, quem ſanare coniectura ſua non poſſet, intactum reliquiſſet, et lectionem Aldinam haud temeratam exhibuiſſet. Nam medicina eius ne attingit quidem vlcus, nedum vt ſanet. Aldus dederat pro prima voce παρασκευάσαντος. vnde Canterus παρασκευάσαιτο efficiebat, quod multo eſt probabilius et loci ſententiae conuenientius, quam Stephani παρασκευάσαι. deinde paret inter hoc, quodcunque eſt vocabulum παρασκ. et inter proximum σημεῖον pauca quaedam deeſſe. quae negatum eſt mera coniectura explere. Sed v. Supplementa.

καὶ νῦν * ὑμῖν [75] παρεσκευάσαι καὶ ἑνὶ ἑκάστῳ καὶ
πᾶσιν, ὅπως ἔσεσθε ἀγαθοὶ, καὶ ἀξίωμα ἕξετε
παρ' ὑμῖν αὐτοῖς μέγα, οὐχ ὑμᾶς βλάψει [76] ἀκού-
σαντας τὴν ὑμετέραν ἀρετὴν, καὶ τὸ ἀξίωμα τῶν
προγόνων ὁμοῦ, καὶ τὸ ἀξίωμα τῶν πολεμίων ὑμέ- 12.
τερον [77] δι' ὑμᾶς ἔχουσιν· ἀλλ' ὠφελήσει. ὑμῶν γὰρ
οἵ τε παλαιοὶ πατέρες ἐν τοῖς Ἕλλησι μέγα ἀξίω-
μα ἀρετῆς εἶχον, καὶ λόγον ἀγαθὸν, οἵ τε νέοι.
μαρτύριον δὲ τούτου ὑμῖν ἐρῶ. οἱ μὲν ἄλλοι πάντες
Ἕλληνες, ἐκ τῆς σφετέρας αὐτῶν μεταστάντες οἱ 15.
κοῦσιν * ἕκαστοι [78] αὐτῶν, ἐξελάσαντες ἑτέρους, καὶ
αὐτοὶ ἐξελαθέντες [79] ὑφ' ἑτέρων. καὶ κατὰ τοῦτο

δύο

75. ὑμῖν] ſic dedi de meo, pro ἡμῖν vulgari. ob inſequens ἔσεσθε

76. βλάψει] ſic correxerunt Stephanus et Canterus, haud recordantes Aldinae βλάψαι etiam probari poſſe, ſi pro 3. perſ. optatiui habeatur.

77. ὑμέτερον δι' ὑμᾶς ἔχουσι] num ὑμέτερον ὄν. δι' ὑμᾶς γὰρ ἔχουσι. quae hoſtium quaecunque et quantacunque eſt dignitas, veſtra eſt. nam vobis debetur. propter vos ea gaudent Canterus ſic volebat πολεμίων ὑμετέρων, ὃ δι' ὑμᾶς ἔχ.

78. ἕκαστοι] ſic, in plurali, de meo dedi, pro vulgari ἕκαστος. Tum mali · τὴν αὐτῶν.

79. ἐξελασθέντες] πότερον ἐξελαθέντες, καὶ ὀλίγῳ ὕστερον ἐξελαθῆναι· ἢ καὶ τὸ ἐξηλάθητε εἰς τὸ ἐξηλάσθητε δεῖ μεταβάλλειν. H. STEPHANVS in margine. Sed praeſtat prior ratio, quam praetuli, exterens σ e tertia ſyllaba, quod σ et hic et paulo poſt verſu 18. huic vocabulo tam in Aldina, quam in Stephanica adhaeſit, contra morem loquendi.

διὸ φέρεσθε καυχήματα ἀρετῆς ὅτε γὰρ ἐξηλά-
θητε [80] τῆς σφετέρας αὐτῶν ὑπὸ ὀδαμῶν ἀνθρώ-
18. πων, ὅτε ἐξελάσαντες ἑτέρους, αὐτοὶ οἰκεῖτε. καὶ
κατὰ μὲν τὸ μὴ ἐξελαθῆναι, ἀνδρείας στέφανον τὴν
πατρίδα ἔχετε· κατὰ δὲ τὸ μὴ ἐξελάσαι, δικαιο-
σύνης. ταῦτα μὲν γὰρ [81] τῶν παλαιῶν μαρτυρία [82]
ἀρετῆς πατρῴων [83], τῶν τε νέων [84]· καὶ ὅτι μὲν [85]
21. ἄλλα τε πολλὰ, καὶ ὅτε τῷ βαρβάρων στρατῷ [86]

80. ἐξηλάθητε ὑπὸ τῆς] praepoſitionem de meo arbitratu expunxi. Ad οἰκεῖτε ſubaudi τὴν τούτων, τῶν ἐξελαθέντων ὑφ' ὑμῶν.

81. γὰρ] malim ὑπάρχει.

82. μαρτυρία] imo vero μαρτύρια, a nominat. ſingul. μαρτύριον, neutrius generis, ob praemiſſum ταῦτα.

83. πατρῴων] malim πατέρων.

84. τῶν τε νέων] pro particula τε malim δὲ. ob praemiſſum τῶν μὲν.

85. καὶ ὅτι μὲν] pro medio vocabulo coniecit Canterus ἔτι. recte id quidem, ni multum fallor, verum non exhaurit rem. vlterius erat procedendum. Coniecturae ſi licet indulgere, quod in loco deſperato licere arbitror, ita videtur legendum. τῶν δὲ νέων [repete tacite e praemiſſis ἀρετῆς μαρτύρια] καὶ νῦν ἔτι μένει [ſcil. ἐν τῇ τῶν ἀνθρώπων μνήμῃ] ἄλλα τε πολλὰ, καὶ [ſubaudi τοῦτο] ὅτι [non ὅτε. quod vulgatae dant.] Recentiorum autem maiorum virtutis documenta manent vel adhucdum in hominum memoria vigentque, vt alia permulta, ita hoc quoque, quod —

86. τῷ βαρβάρων στρατῷ] ſic correxit Stephanus Aldinae vitium τῷ βαρβάρῳ στρατῶν.

ὑποχωρήσαντες ἐκ τῆς πατρίδος, καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα, ὁρμώμενοι ἐκ τῆς Σαλαμῖνος, ἠλευθερώσατε πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, καὶ τούτους [87], οἱ νῦν ἐφ' ὑμᾶς ἔρχονται. ὦ Ζεῦ τε καὶ θεοὶ, μεγάλης ἀσεβείας, ἐπὶ τοὺς ἐλευθερώσαντας οἱ ἐλευθερω- 24.
θέντες ἔρχονται, δουλώσοντες μετὰ τῶν τῇ Ἑλλάδι δουλείαν φερόντων [89] Ἑλλήνων, μετὰ τῶν ὑμετέρων δούλων· οὐδέν γε τῶν αὐτῶν ποιοῦντες τοῖς ὑμετέροις προγόνοις, οἵ ποτε τῇ Σπάρτῃ ἐπεβοήθησαν, ἐφισταμένων τῶν δούλων, ὅτε ἀφίκετο [90], καὶ ἔχων 27.
φοινικίδα [91] ἐπεκάλει τοὺς προγόνους βοηθῆσαι, καὶ μὴ πε-

87. τούτους] Lacedaemonios deſignat.

88. μεγάλης] aut μετὰ praeponendum eſt, aut τῆς, vt ſit exclamatio mirantis et ſtomachantis. o Iupiter et vos reliqui dii, tam portentoſae impietatis! ſubaudi *ἕνεκα ergo*, vos teſtor.

89. φερόντων] alius vſurpaſſet ἐπιφερόντων.

90. ἀφίκετο] ſed quiſnam? num ὁ κῆρυξ. videtur potius nomen regis Spartani, qui tum fuit, excidiſſe, quod nomen quaerere mihi nunc non vacat. quaerant quibus volupe erit et otium ſuppetet. Inuenient apud Cragium aliosque, qui de rebus Laconicis expoſuere. Canterus, quaſi ſentiens defectum, reddidit h. l. *cum quidam ab illis — petiiſſet auxilium.*

91. φοινικίδα ἔχων] ergo feciales Graecorum, Spartanorum certe, cum ſupplicatum opemque ferendam efflagitatum aliquo venirent, ruſſati erant, h. e. veſtem ruſſam corpore gerebant, aut eam e pertica ſuſpenſam praeferebant? Sed cur? quid ſignificaturi? num, vim ſibi fieri, cruorem ſuum peti? quapropter ſupplicare, ne immanitati hoſtium ſuorum inulti per-

μὴ περιιδεῖν ἐπιβουλευθεῖσαν τὴν Σπάρτην. ἀντὶ δὲ τῆς εὐεργεσίας τῆσδε τήνδε ἡμῖν τὴν κακοεργασίαν ἀποδιδόασι, καὶ νῦν οὗτοι, τῆς ὑμετέρας ἐνε-
30. κα ἀρετῆς ὄντες οἵτινές εἰσι [92], δῃοῦσί τε τὴν [93] ὑμετέραν, καὶ ἐλευθεροῦσι τοὺς ὑμετέρους δούλους, καὶ ἐπάγουσιν ἐφ' ὑμᾶς παρανόμως καὶ παρασπόνδως, οἷς οὐδὲ [94] θέμις ἦν Ἡρακλειδῶν ἡγουμένων Ἀθηναίων [95] ἐπιβῆναι σὺν πολεμίοις ὅπλοις. ἀλλὰ γὰρ
33. οὔτε θεοὺς οὔτε ἀνθρώπους αἰδοῦνται. οὐ γὰρ ἂν τάδε ἐποίουν [96]. ὑμεῖς [97], ἐὰν θεὸς θέλῃ, δίκην αὐτοῖς ἐπιθή-

B 5

mittantur. Nam alias denuntiabant ſupplices hoc ritu, iis, quibus ſupplicaſſent, ſi fiat, vt reiecti perirent, ſanguinis ſui poenas ipſos eſſe daturos, qui periclitantes, quos ſeruare potuiſſent, perire ſiuiſſent. De panno puniceo attigi ad Lyſiam p. 253. verum illius panni alia ratio eſt, atque hic commemorati.

92. ὄντες οἵτινες εἰσί] qui iſtam tantam, qua nunc ſunt terribiles, potentiam, ſoli debent commiſerationi veſtrae, qua moti eos tum praeſenti eripiebatis exitio.

93. δῃοῦσί τε τὴν] particulam τε arbitratu meo ſuffeci in locum particulae δὲ, quae eſt in vulgatis.

94. οὐδὲ cohaeret, non cum θέμις ἦν, ſed cum remotiore Ἡρακλειδῶν ἡγουμένων. ne ſi Heraclidae quidem duces belli forent, eosque aduerſus fines atticos ducerent.

95. ἀθηναίων] imo vero τῇ vel τὴν ἀθηναίων. ſcil. γῇ vel χώρᾳ vel χθονὶ. in ſolum atticum inuadere.

96. οὐ γὰρ ἂν τάδε ἐποίουν] ſcil. εἰ τούτους ᾔδοῦντο.

97. ὑμεῖς ἐὰν] Stephanus δ' interponi vult. Ego malim ſic legi. — ἐποίουν. ὧν ὑμεῖς, ἐὰν — quorum ſcelerum vos ab iis, propitio deo, poenas repetetis.

ἐπιθήσετε. ἐνθυμήθητε δὲ, ὅτι ὑμεῖς μὲν ἐκ τῆς ὑμε-
τέρας αὐτῶν ὁρμώμενοι ἀγωνιεῖσθε, ἀπὸ ἑστίας πατρῴ-
ας ἕκαστος, καὶ θεῶν τῶν ἄλλων καὶ πόλεως[98], οὐ τῶν
κτισάντων φονέες[99] γενόμενοι, ἀλλὰ τοκέων τυ- 36
χόντες[100], τοῖς ὑμετέροις θεοῖς εὐξάμενοι[1] περὶ τῶν
αὐτῶν·

98. τῶν ἄλλων καὶ πόλεως] id est τῶν τε παρ' ἄλλοις νομιζομένων, καὶ τῶν ταύτῃ τῇ πόλει ἰδίων καὶ πατρίων.

99. τῶν κτισάντων φονέες] nam Heraclidae Pelopidas, antiquiores Peloponnesi incolas, exstirparunt.

100. τοκέων τυχόντες] num αὐτοχθόνων, vel potius εὐσεβῶν, interponendum est. Sin autem vulgata h. l. bene habet, tacite e praemissis erit τῶν κτισάντων repetendum. parentibus vsi iis, qui iidem etiam soli huius primi cultores fuissent. Siue, a quibus vos secunda fortuna estis prognati, hi primi solum hoc satis et cultis, et oppidis et legibus habitabile reddiderunt. *an euern Eltern habt ihr die ersten Anbauer dieses Landes.* Sed magis placet εὐσεβῶν addi. vestri maiores non fuerunt tam impii, atque fuerunt maiores Spartanorum.

1. εὐξάμενοι] num εὐξαμένων. vt ad τοκέων referatur. quod si probetur, tum ad illa περὶ τῶν αὐτῶν tacita mente adiungendum erit a lectore quoque ὑμῖν. parentibus vsi iis, qui eadem, quae vos poscitis, poposcerunt deos vestros. Sin autem nominatiuum hic seruabimus, tum aptus is erit e communi ἀγωνιεῖσθε versu 35. ibitis in bellum votis factis ad deos vestros, formulis et ritibus iisdem, atque maiores vestri olim faciebant. vbi vos a diis vestris eadem rogaueritis, quae illi quondam rogabant. Et tum ad περὶ τῶν αὐτῶν subaudiendum erit ἐκείνοις.

αὐτῶν· ὥστε καὶ τὴν δίκην τὴν παρὰ θεῶν καὶ
δαιμόνων μεγάλην σύμμαχον ἔχειν [2]. μάχεσθε [3]
δὲ ἀνδράσιν ὑβρισαῖς καὶ ἀνοσίοις, οἳ τὴν μὲν σφε-
39. τέραν αὐτῶν, ἐν ᾗ ἐγένοντο [4], ἀπώλεσαν καὶ ἐξέ-
λιπον, ἢ θεοῖς ἔχθραν θέντες [5], ἢ κακοί τε καὶ
ἀνάλκιδες ὄντες· ἐπὶ δὲ τὴν ὑμετέραν ἔρχονται.
ἐξ ἀλλοτρίας [6] ὁρμώμενοι, οὔτε ἀπὸ τῆς σφε-
τέρας ἑστίας ἕκαστος αὐτῶν, οὔτ' ἀπὸ τῶν ἄλλων [7],
42. οὔτ' ἀπὸ πατρῴων θεῶν, ἀπὸ Ἐριννύων δὲ καὶ
* ἀπ' Ἄτης [8] δαιμόνων ἐλαυνόμενοι ἥκουσι, δίκην
δώσοντες. οὐ γὰρ οὔτε πλείους ὑμῶν εἰσὶν, οὔτε
εὐοπλό-

2. ἔχειν] fubaudi ὑμᾶς. quo fit, vt habeatis.

3. μάχεσθε] Stephanus auctor eſt, vt μαχέσεσθε legatur, aut potius μαχεῖσθε. vt in exitu orationis legitur. Haud liquet. Ego equidem vulgata h. l. haud multum offendar.

4. ἐν ᾗ ἐγένοντο] Spartani enim ſtirpitus e Dorieo oriundi, quae Phocidi et Theſſaliae interiacet, illinc egreſſi, in Peloponneſum inuaſerant.

5. θέντες] vtrum hoc aequiualet vocabulo οἰηθέντες, an hoc illi eſt ſufficiendum. Sed prius verius.

6. ἀλλοτρίας] Laconica enim non erat Spartanis verum natale ſolum, ſed Hellas proprie ſic dicta.

7. ἄλλων] iam paulo ante ſententiam inuſitatae et haud planiſſimae dictionis expoſui. non profecti in bellum, neque coepta ſua auſpicati a diis propitiis, neque illis, qui aliis populis graecis communes ſunt, neque his adeo quoque, qui ipſis ſunt proprii.

8. ἀπ' Ἄτης] ab Ate diuinitus immiſſa. ſic dedi de meo, pro vulgari ἀπὸ ἀπάτης.

εὐοπλότεροι· οὔτε ὑμετέραν [9] δειλίαν καταγνόντες
ἔρχονται οὕτω θρασέως διὰ τῆς ὑμετέρας, ἀλλὰ
θεῶν τις ἄγει αὐτοὺς δώσοντας δίκας μιαρῶν τε καὶ 174.L.
ἀνοσίων ἔργων. παραστήτω οὖν ὑμῶν ἑκάστῳ τοῦτο [10],
ὡς τὸ θαῤῥεῖν πλεῖστον φέρεται εἰς τὸ νικᾷν. ὡς οὖν
καὶ τῶν θεῶν συμμάχων ὄντων, καὶ ὑπαρχόντων [11] 3.
ὑμῖν τούτων ἀμείνοσιν εἶναι [12] καὶ ἐνδοξοτέροις, βρα-
χὺν χρόνον ἀνασχόμενοι τὰ ὅπλα τῶν πολεμίων,
μακρὰν δόξαν καταστήσεσθε ἀρετῆς εἰς τὸν ἅπαν-
τα χρόνον· καὶ ἀναμνήσετε πάντας τοὺς ἀνθρώ-
πους, ὅτι ὑμεῖς ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ἐστὲ παῖδες, οἵ 6.
ποτε ἀποβάντας τοὺς βαρβάρους τῆς ὑμετέρας εἰς
Μαραθῶνα, αὐτοβοεὶ νικήσαντες, πολλὰς μυριά-
δας ἀνθρώπων ἐξέβαλον ἐκ τῆς γῆς, τοὺς δ' ἀπέ-
κτειναν, οὐ περιϊδόντες οὔτ' εἴ τις αὐτοῖς ἔμελλεν ἐκ
τῆς Πελοποννήσου βοήθεια ἥξειν, οὔτ' [13] εἰ ὀλίγοι 9.

πολ-

9. ὑμετέραν] imo vero ὑμῶν. neque hoc, quod vos ignauos atque imbelles habeant.

10. τοῦτο] ſic dedi, auctore Stephano, pro vulgari τούτων.

11. ὑπαρχόντων] ſubaudi φίλων καὶ συμμάχων.

12. ἀμείνοσιν εἶναι] interpone ἐστὶν, et ſubaudi ὑμῖν. vobis licet eſſe potioribus.

13. οὔτ' εἰ] interponendum videtur ὀῤῥωδοῦντες, aut ἐννοηθέντες, vel tale quid. nam profecto περιϊδόντες e praemiſſis huc pertrahi nequit. quod ibi ſignificat *exſpectantes*, *praeſtolantes*. hic autem ſignificatio *recogitantes*, *reputantes ſecum*, *penſitantes* conuenit. Sed erunt, qui Syneſin mihi opponent, quos ſenſu ſuo frui ſinam, et figura ſua delectari.

πολλοῖς μαχοῦνται, ἀλλὰ τῇ σφετέρᾳ αὐτῶν ἀρετῇ πιςεύσαντες, συμβαλόντες ἐνίκησαν· τοῦτο [14] δὲ, Πλαταιᾶσι μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ταὐτὰ
12. φρονούντων, ἐνίκων μαχόμενοι. ἐνίκησαν δὲ καὶ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ τῆς Εὐβοίας ναυμαχοῦντες, καὶ πρὸ Σαλαμῖνος· ὥστε εἰς τόδε ἡμέρας σωτῆρες [15] τῆς Ἑλλάδος ὀνομάζεσθαι. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ἀγῶνας καὶ καλοὺς ἠγωνίσαντο οἱ ὑμέτεροι πατέρες, ὧν τῆς
15. νίκης τῶν ἄθλων [16] ὅροι πεπήγασι, πολλῶν ἡμερῶν πλοῦν ἀπὸ τῆς ὑμετέρας πόλεως μεγάλαι, ὑπακοῦσαι τοῦ ὑμετέρου κήρυκος. εὐξάμενοι οὖν τοῖς θεοῖς

τοῖς

14. *τοῦτο δὲ*] non praecedit *τοῦτο μὲν*, ſed ſolummodo *ποτε* verſu 6. cui *ποτε* hoc *τοῦτο δὲ* reſpondet, modo loquendi rariuſculo. Aut lege *μετὰ τοῦτο*.

15. *σωτῆρες*] malim *σωτῆρας* in accuſatiuo. ſubauditur enim *αὐτούς*.

16. *ὧν τῆς νίκης τῶν ἄθλων*] idem eſt, ac ſi dixiſſet *ἐν οἷς ἀγῶσιν οὓς ἐνίκησαν ἄθλους, τούτων ὅροι* — Appellat autem *ὅρους* hic loci *pignora*, reſpiciens ad illos *ὅρους* ſeu palos, qui figebantur in fundis vel ad domos oppigneratas, quas vendere non liceret. His cum palis comparat oppida in memoriam victoriarum ab Athenienſibus partarum condita. Quemadmodum hae domus, et hi fundi, qui eiusmodi palis velut obſignati ſunt, creditoribus eripi nequeunt, quibus oppignerati ſunt, donec ipſis de aere mutuo credito ſatisfactum fuerit, ita quoque ſunt haec oppida notae quaedam publicae, teſtantes, illas victorias, quarum ad memoriam conſeruandam et propagandam illa condita et veluti fixa fuerint, Athenienſium eſſe proprias, aliique nemini ius earum competere.

τοῖς Ὀλυμπίοις, οἳ ἡμῖν κατὰ τὸ εἰκὸς πλέον νέμου-
σιν, ἢ τοῖς πολεμίοις, εὐχῇ [17] συμβάλλωμεν λη-
σταῖς ἀνδράσι. θαῤῥεῖτε δὲ, ὡς, ἴσα νεμόντων [18] 18.
τῶν θεῶν, εὖ ἀγωνιεῖσθε. τὰ ἱερὰ καλὰ [19] καὶ τὸ δί-
καιον ὑμῖν μὲν θαῤῥεῖν παρέξει, ἐκείνοις δὲ, δεδιέ-
ναι. ἃ δὲ μάλιστα ἄνδρας νέους παροξύνει, ὑμῶν αὐ-
τῶν ἀκούσατε, πόλεώς τε μέγεθος, καὶ εὐδαιμο-
νίας καὶ δόξης, ἣν ἕκαστος παρ' ἑαυτῷ ἔχει. ἅ τε 21.
νέοις ἀνδράσιν ἡλικίας δὲ [20] ἀθύρματα, παῖδες
καλοὶ καὶ γυναῖκες, καὶ γυμνάσια καὶ κυνηγέσια [21],

ὧν ὑ-

17. εὐχῇ] imo vero ἀγαθῇ τύχῃ. v. verſu pen. niſi εὐχῇ eſt *cum congratulatione*, vt in re votis multum expetita.

18. ὡς ἴσα νεμόντων] confidite fore, vt, dii ſi ſint aequi (ſed dii aequi ſunt) proſpere dimicetis. ſic dedi de meo, pro vulgari καὶ εἰς ἃ νεμόντων. Siglas alteram καὶ, alteram ὡς ſignificantes in codicibus mſtis, ita eſſe inter ſe ſimiles, vt facile permutentur a minus cautis minusque peritis, res nota eſt.

19. τὰ ἱερὰ] malim ſic legi τὰ γὰρ ἱερὰ, καλὰ ὄντα, [vel γεγονότα] καὶ τὸ δίκ. exta enim, vel ſacra, cum fauſta nobis et auſpicata ſint, [vel cum perlitauerimus] et ius atque fas, quod nobiſcum eſt, fiduciam vobis praebebunt.

20. ἡλικίας δὲ ἀθύρματα] pro media voce malim οἷον *quaſi*. et ſubaudi ἐστὶν. quae iuuentutis quaedam quaſi ſunt oblectamenta.

21. κυνηγέσια] ſubaudi a communi e praemiſſis, ταῦτα ὑμῶν αὐτῶν ἀκούσατε. a me iſta commemorari et vobis ad animum reuocari, ne exſpectate, ſed ipſimet animis veſtris ſubiicite.

ὧν ὑμεῖς [22] τῇ μεγάλῃ ἐλευθερίᾳ πλεῖςά τε καὶ
κάλλιςα ἀπολαύετε [23]. περὶ ὧν μαχεῖσθε νυνὶ, ὑ-
24. μετέρων ὄντων. περιττὸν ἀνδράσιν οἷς ταῦτα σπά-
νια [24]. παρακελευσάμενοι ἓν ὑμῖν αὐτοῖς, ἀνὴρ ἀν-
δρὶ, καὶ δημότης δημότῃ [25], καὶ Φυλέτης Φυλέτῃ,
χρῆσθε τύχῃ ἀγαθῇ, ἐπειδὰν ἡγῆταί τις ἐπὶ τοὺς
πολεμίους.

22. ὧν ὑμεῖς] videtur ſic leg. ὧν ὑμεῖς πάντων μετὰ τῆς ἐλευθερίας — quorum omnium fructus, cum libertate, [h. e. ſi liberi ſitis; libertatemque ſi tueamini] abundantiſſimeque et florentiſſime percipietis. nam πλεῖςα et κάλλιςα h. l. accipienda ſunt aduerbialiter; aut alias leg. ſit πλείςων et καλλίςων. quod minus videtur neceſſe eſſe. Vel τούτων ὑμεῖς αὐτοὶ μετὰ τῆς ἐλ. — ἀπολαύσετε.

23. ἀπολαύετε] malim ἀπολαύσετε.

24. σπάνια. παρακελευσάμενοι] interpone παρακελεύεσθαι. Superuacaneum fuerit, fortes viros, quibus iſta cara ſint, magnique fiant, multis cohortari. Quare cohortamini voſmet ipſi. σπάνια h. l. accipio pro ἀγαπητὰ καὶ πολυτίμητα καὶ περισπούδαςα. Canterus haec quinque vocabula περιττὸν ἀνδράσιν οἷς ταῦτα σπάνια cenſebat amputanda, vt ſuperuacanea, et a ſcholiaſta quopiam adſuta. in quo multum falſus fuit. Bonorum auctorum ecquid ſupererit, ſi nobis ſumamus in eos ad hunc modum graſſari?

25. δημότης δημότῃ] poſterius vocabulum, quo vulgatae carent, auctoribus Stephano et Cantero addidi.

ΗΡΩΔΟΥ

ΗΡΩΔΟΥ ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ.

Δι' ὅ, τι ἀνάγκη λέγειν καὶ τηλικοῖσδε καὶ 36.
πολὺ νεωτέροις περὶ τοῦ παρόντος πράγμα-
τος, ἔχω λέξαι· δι' ὅ, τι δὲ εἰκός ἐστι σιωπᾶν, ἔ-
χοντα λέγειν, οὔτε παρ' ἄλλων δύναμαι μαθεῖν, οὔ-
τε αὐτὸς ἐξευρίσκω. περὶ μὲν γὰρ ἑτέρου πράγμα- 39.
τος ἔχοι τις ἂν ἐγκαλεῖν τοῖς λέγουσι ματαιότητα
ἢ πολυπραγμοσύνην, αἰτιασάμενος ἐπίστασθαι [1]
τὰ παρόντα πράγματα· τὰ δὲ εἰς τὸν πόλεμον ἀν-
ήκοντα, πᾶσι μέν ἐστιν ἐν κοινῷ, μάλιστα δὲ ἀναγ- 42.
καῖον καὶ προσῆκον ταῖσδε ταῖς ἡλικίαις [2], ἐπίστα-
σθαι περὶ αὐτῶν καὶ λέγειν [3]. οἷς γὰρ ὁ κίνδυνος οἰ-

κειότα-

Argumentum huic orationi Canterus praefcripfit hoc. [Cum Peloponnefii ac Lacedaemonii bellum cum Archelao, Macedoniae rege, gererent, et Thebanorum focietatem expeterent, hos ad eam capeſſendam hortatur.]

1. *ἐπίστασθαι*] imo vero *οὐκ ἐπίστασθαι* vel *οὐ καλῶς ἐπ.* fubaudi *αὐτοὺς.*

2. *ταῖσδε ταῖς ἡλικίαις*] id eft *τῇδε τῇ ἡλικίᾳ, ἐν ᾗ νῦν ἐγὼ διάγω.*

3. *περὶ αὐτῶν καὶ λέγειν*] id eft *οὐ μόνον εἰδέναι ταῦτα καὶ ἀσκεῖν, ἀλλὰ καὶ λέγειν περὶ αὐτῶν ἐπίστασθαι.* An potius hoc voluit *καὶ περὶ αὐτῶν ἐπίστασθαι λέγειν, ὡς περὶ ἄλλων τινῶν πραγμάτων.*

κειότατος γίνεται, τύτοις ἀναγκαῖόν ἐςι μάλιςα
μέλειν [4]· οἷς δὲ μέλειν ἐπιτέτακται, * τύτυς [5] εἰ-
κὸς ἐξευρίσκειν [6] μάλιςα. τῦ μὲν ὖν λέγειν πολλὰς
175.1. ἀνάγκας εὑρίσκω, τῦ δὲ σιωπᾷν ὐδεμίαν ὁρῶ συγ-
γνώμην. ἐγὼ γὰρ ἐβυλόμην μὲν ὑμᾶς αὐτὺς τῶν
ὑμετέρων ἀγαθῶν αἰτίυς εἶναι μετὰ τῶν θεῶν· εἰ
3. δὲ τῦτο διατρίβετε, καὶ δι' ἄλλυς εὐ πράττειν ἤδυ,
δοκεῖ δή μοι θεῶν τινος ἐπιμελείᾳ γίνεσθαι τὸ γινό-
μενον. ἃ μὲν γὰρ ὑμᾶς ἐχρῆν παρασκευάσασθαι χρή-
μασι πείθοντας, καὶ τοῖς σώμασι κινδυνεύοντας,
ταῦτα πάνθ' ὑμῖν ἡ τύχη ἄνευ πόνυ καὶ χρημά-
6. των συνέπραξεν· ὥστε τὺς ὑμετέρυς ἐχθρὺς ἑκόν-
τας ὑμῖν δίκην δῦναι. πρῶτον μὲν ὖν, ὡς ἀγαθόν
ἐςι πείθεσθαι τοῖς ἐπαγγελλομένοις πόλεμον, τῦθ'
ὑμᾶς διδάξω· δεύτερον δ', ὡς ἀναγκαῖον. ἡμεῖς μὲν
γὰρ ἐπιςάμεθα γινώσκειν [7] τὰ φύσει πολέμια τῇ-
9. δε τῇ χώρᾳ, προγινώσκοντές τ' [8] ἂν [9] πρὶν πα-
θεῖν εὐλαβύμεθα [10]· τὰ μὲν ἐκείνων, ἀσθενῆ καθ-

ιςάν-

4. μέλειν] subaudi αὐτοῦ.

5. τύτυς] sic dedi de meo, in accusat. pro vulgari τούτοις in datiuo.

6. ἐξευρίσκειν] scil. τὰς πρὸς αὐτὸν μηχανάς.

7. ad γινώσκειν addendum videtur δεῖν.

8. τ'] malim δ'.

9. ἂν bene habere videtur, tametsi Stephano displicuit, αὐτὰ substituenti.

10. εὐλαβύμεθα] malim εὐλαβοίμεθα in optatiuo, quod idem est, ac si dixisset ὀρθῶς εὐλαβοίμεθα recte fecerimus, si cauerimus· ob praemissum ἂν optatiuus hic melius conueniat, quam indicatiuus.

ςάντες ἐκ παντὸς τρόπου, τὰ δ' ἡμέτερα αὐτῶν κρείσσονα[11], *γινώσκοντες, ὅτι τὸ φύσει πολέμιον τῷ μὴ δύνασθαι κακὰ δρᾷν, ἡσυχίαν ἄγει. νῦν δὲ τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν*[12] *ἐκ τῶν συμφορῶν ἐπι-* 12.
ςάμεθα, τὸν ἄνδρα[13] *τοῦτον οὐδέποθ' ὑμῖν φίλον ἐσόμενον, οὐδὲ διαλλαγὴν ἐσομένην ἐκείνῳ πρὸς ὑμᾶς. οὐ γὰρ ἀδικούμενος ὑφ' ὑμῶν, ἀλλ' ἀδικεῖν βουλόμενος, ἐχθρὸς ὑμῖν ἐςιν. ἔχει μέν γε ἣν ἡμῖν οἱ πατέρες κτησάμενοι παρέδωκαν, ἣν διὰ μὲν τὴν ἡμε-* 15.
τέραν ἀσθένειαν ἕξει, διὰ δὲ δύναμιν[14] *ἄκων ἀποδώσει. μία μὲν αὕτη πρόφασις αὐτῷ κακονοίας πρὸς ὑμᾶς· ἔπειτα δὲ, ὅτι ταῖς μὲν Ἑλλήνων πόλεσιν ἱκανόν ἐςι τὴν αὐτῶν δύναμιν διασῶσαι τοῖς ἐπιγιγνομένοις· τοῖς δὲ τυράννοις ταῦτ' οὐκ ἀπόχρη* 18.
μόνον[15], *ἀλλὰ προσκαταςρέψασθαι δέονται τοὺς πλουσιωτάτους*[16] *ἀεί. ἡμεῖς μὲν οὖν δοκοῦμεν*[17] *οὔτ' αὐτοὶ ῥᾳδίως ἂν τοῦτο παθεῖν*[18], *ἄλλοις τε ἐμπο-*

δὼν

11. *κρείσσονα* —] loci huius emendatio debetur Stephano. nam vulgatae ſic dant: *κρεῖσσον ἀναγινώσκοντες* et *τὸ μὴ δύνασθαι*.

12. poſt *διδασκαλίαν* deeſt *φθάσαντες*. nouimus, prius, quam ego ad iſtaec docendum ſurgerem, malis noſtris docti.

13. *τὸν ἄνδρα τοῦτον*] Archelaum.

14. *δύναμιν*] malim *τὴν δύναμιν*. ſcil. *τὴν ἡμετέραν*.

15. *μόνον*] malim *μόνοις*. vt ad *τυράννοις* referatur.

16. *πλουσιωτάτους*] num *πλησιεςάτους*. maxime vicinos. v. p. 177. 19.

17. *δοκοῦμεν*] ſcil. *αὐτῷ*.

18. *τοῦτο παθεῖν*] ſcil. *τὸ καταςραφῆναι ὑπ' αὐτοῦ*.

δῶν γενέσθαι [19]. διὰ ταῦθ' ἡμῖν ἐκεῖνος ἄχθεται,
21. βουλόμενος σφάλλεσθαι τὰς ἐλπίδας τῶν ἡμῖν πιστευόντων. ἀπὸ μιᾶς οὖν τέχνης ὁρμώμενος, ἡμῶν τε κρατήσειν οἴεται, καὶ τούτων, ὧν δι' ἡμᾶς οὐκ ἄρξει. ταῦτα δὲ πρότερον ἐξῆν εἰκάζειν ἡμῖν, νῦν δὲ σαφῶς γινώσκειν, ἔργῳ πάσχοντας. ᾧ γὰρ ἁλί-
24. σκεται μάλιστα καὶ πόλις καὶ χώρα, τοῦτο τὸ χωρίον [20] οὐκ ἔλαθεν αὐτὸν, ἰδόντα στασιάζοντας ἡμᾶς αὐτούς [21]· ἀλλὰ μετὰ τῶν ὀλίγων * ἐπὶ τοὺς [22] πάντας οὐκ ὤκνησεν ἐλθεῖν. ἠπίστατο γὰρ ἐλθὼν [23], ὅτι τοῖς πολλοῖς μὲν ἐπιχειρήσας, οὐδὲν ἂν ἔπρα-
27. ξεν ὧν ἐβούλετο· (τοὺς γὰρ ἀσθενεστέρους [24] συγκαταπολεμήσας, οὐκ ἄρξειν τῶν πλειόνων ἔμελλεν. ἱκανοὶ γὰρ ἦσαν [25] ἂν αὐτὸν ἀμύνασθαι) εἰ δὲ τοὺς πολλοὺς μετὰ [26] τῶν ὀλίγων καταστρέψαιτο, ῥα-

δίως

19. γενέσθαι] scil. τοῦ τοῦτο συμβαίνειν αὐτοῖς.

20. χωρίον] metaphorice accipiendum est h. l. pro ἀφορμὴν καὶ μηχανήν. significat discordiam ciuilem.

21. ἡμᾶς αὐτούς] num ἡμᾶς αὐτοῖς, id est ἡμῖν αὐτοῖς. an ἡμᾶς πρὸς αὐτοὺς id est πρὸς ἡμᾶς αὐτούς.

22. ἐπὶ τοὺς πάντας] sic dedi de meo, pro vulgari ἐπὶ τούτους πάντας.

23. ἐλθὼν] imo vero μόνος ἐλθών. Solus si venerit Thebas ad ortum, sine factione optimatum. Verum praeterea quoque duo haec vocabula μόνος ἐλθὼν non suo stant loco, sed collocanda sunt pone ἐπιχειρήσας.

24. ἀσθενεστέρους] optimates.

25. ἦσαν] scil. optimates cum plebe consociati.

26. μετὰ τῶν ὀλίγων] non sic debet accipi τοὺς

δίως ἁπάντων ᾤετο κρατήσειν. ὕτω μὲν αὐτὸς βύ-
λεσθαι πέφυκεν ἡμᾶς ςασιάζειν. εἰ δ' αὐτῷ ταῦ- 30.
τα συμφέρει, καὶ πράσσειν [27] οἴεσθε αὐτόν. τὸ δ'
ἐκείνυ συμφέρον, ὅσον ἡμῖν κακόν ἐςιν, ἀθρήσετε,
πρὸς τὸ μέγιςον τῶν ἄλλων [28] ἀντιθέντες. ὁμολο-
γεῖται γὰρ πόλεμος τῶν ἄλλων κακῶν τοσύτῳ [29]
μέγιςον εἶναι, ὅσωπερ εἰρήνη τῶν ἀγαθῶν. ἴσῳ 33.
μέντοι μεγέθει τὸν πόλεμον ἡ ςάσις ὑπερβάλλει,
ὅσαπερ ὁ πόλεμος τὴν εἰρήνην. ἐν μὲν γὰρ τῷ ξενι-
κῷ [30] πολέμῳ, τὴν πατρίδα σώζοντες ἀποθνήσκυ-
σιν· ἐν δὲ τῷ πολιτικῷ, διαφθείροντες ἑαυτὺς, ὥσ-
τε μήτε [31] τὺς ἀποκτείναντας εὐδοκιμεῖν. ἄλλοις 36.
μὲν γὰρ πολεμῦντες, πολεμῦμεν [32] ὑπὲρ τῶν φί-
λων·

πολλὺς σύναμα καὶ τὺς ὀλίγυς, sed ita, ac si dixisset τοὺς πολλοὺς διὰ τῶν ὀλίγων, ἔχων τοὺς ὀλίγους μεθ' ἑαυτοῦ.

27. πράσσειν] H. Stephanus suffectum it πράξειν in futuro.

28. πρὸς τὸ μέγιςον τῶν ἄλλων] subaudi κακῶν. comparantes eo cum malo, quod reliquorum malorum est pessimum.

29. τοσύτῳ] sic dedi auctore Stephano pro vulgari τοσούτων.

30. ξενικῷ] id est ὃς πολεμεῖται πρὸς ἐχθρὺς ξένυς, ἀλλοτριόχθονας.

31. μήτε] imo vero μηδὲ. ne occisores quidem. (nedum occisi.) aut si vulgatam h. l. tenebimus, addendum erit μήτε τὺς ἀναιρεθέντας, vel μήτε τοὺς πεσόντας, vel simile quid.

32. πολεμῦμεν] imo vero πολεμῦσιν in tertia pluralis.

λων· καὶ τὰς μὲν ἀλλοτρίας νικῶντες, ἑτέρους κτῶνται φίλους· ὅταν δὲ [33] τοὺς οἰκείους, ἀποστεροῦνται καὶ τῶν ὑπαρχόντων. ἁρπαγὴν δὲ χώρας καὶ χρη-
39. μάτων φθορὰν [34], ὅσην δύνανται [35] πολὺς ἀριθμὸς [36] καθέστακεν ἐξηγήσασθαι. καὶ τούτων οὐδ' ἀπαλλαγῆναι ῥᾴδιον, ἐπειδὰν ἄρξηταί τις· τὸν διάλογον [37] γὰρ οὐκ ἔστιν εὑρεῖν. οἱ γὰρ πλησίον οἰκοῦντες οὐκ ἄχθονται στασιαζόντων τῶν πλησίον. οἱ
[illegible]. μὲν ἀσθενέστεροι, ὅπως ἂν μὴ ἄρχωνται· οἱ δ' ὅμοιοι τὴν δύναμιν, ὅπως οὖν κρείσσονες γένωνται. οἱ δ' ἰσχυροὶ, ὅπως ἂν ῥᾳδιέστερον [38] ἄρχωσι. καὶ τού-

33. ὅταν δὲ] aut addendum eſt νικῶσι, aut leg. νικῶντες δὲ.

34. ἁρπαγὴν δὲ χώρας καὶ χρημάτων φθορὰν] quid ni potius transpoſitis vocabulis ἁρπαγὴν δὲ χρημάτων, καὶ χώρας φθοράν.

35. ὅσην δύνανται] interponendum videtur αἱ στάσεις. bella ciuilia quantas afferre valeant et rerum rapinas, et ſoli deuaſtationes.

36. ἀριθμὸς] ſuſpicabar aliquando leg. eſſe ἄρ' ἆθλος *arduum ſit certamen.* Nunc tamen malim vulgatae acquieſcere, et v. ἀριθμὸς accipere pro copia, vel turba rerum enumerandarum. idem quod ὄχλος.

37. τὸν διάλογον] Aut τὸν διαλλακτὴν aut τὴν διαλλαγὴν leg. eſſe viſum fuit Stephano. Palmerium quoque ſuſpicio in priorem illam rationem detulit. mihi neutra placet, ſed διὰ λόγων leg. eſſe. verum tum deerit poſt οὐκ ἔστιν εὑρεῖν aliquod vocab. e. c. διαλλακτήν. Inuenire enim non eſt reſtauratorem gratiae, qui animos infenſos oratione reconciliet.

38. ῥᾳδιέστερον] Neſcio an forma haec, praeter.

των οὐκ οἶδ᾽, ὅ, τι δεῖ σημεῖον ἄλλοθεν λαβεῖν. ἡμεῖς
γὰρ τοῖς ἄλλοις σημεῖον ἐσμέν. χώραν γὰρ τῶν 176.1.
Ἑλλήνων ἔχοντες πλείστην, καὶ πλεῖστα δυναμένην
παρέχειν οὐ μόνον τοῖς ἐνοικοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς
παροίκοις, οὐ φαινόμεθα πλουσιώτεροι τῶν παρ᾽ ἡ-
μῶν ἐξαγομένων [39] ὄντες. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἑαυτοῖς 3.
κατατίθενται τὰ παραγινόμενα [40], ἡμεῖς δ᾽ εἰς
τοὺς ἀλλοτρίους ἀναλίσκομεν· τὰ κοινὰ μὲν, ἴδια
ποιοῦντες· τὰ δὲ τῶν ἰδιωτῶν, κοινά. καίτοι πῶς
οὐ δεινόν ἐστι τούτους κοινῇ τρέφειν, οἳ τὴν πόλιν οὐ κοι-
νὴν [41] ἡμῖν παρέχουσι; πρὸς τούτοις τε γῆν ἔχοντες 6.
εὐφυε-

h. l., alibi nusquam occurrat. cur non ῥᾷον dixit, vt reliqui omnes.

39. τῶν παρ᾽ ἡμῶν ἐξαγομένων] quaeritur, ſitne maſculini generis, an neutrius. ſi prius probamus, bene habebit h. l. vulgata et ſententia erit, *quam ii, qui ſibi neceſſaria a nobis petunt et e ſolo noſtro aliorſum exportant.* οἱ ἐξαγόμενοι erunt tum οἱ ἔμποροι, et particip. verbi medii, non pâſſiui. Sin autem τὰ ἐξαγόμενα h. l. ſunt res et merces exportabiles, in paſſiuo, tum leg. erit πλουσιώτεροι ἀπὸ τῶν παρ᾽ ἡμῶν ἐξαγομένων. *opulentiores a mercimoniis rerum, quae e noſtro ſolo exportantur.*

40. τὰ παραγινόμενα] malim τὰ περιγιν. res, annonas, fructus, a cultura ſoli aliarumque artium exercitatione partos, et vltra ipſorum neceſſitudines redundantes, *den Veberſchuſs von ihrer Nothdurft.* illas copias ipſi ſibi reſeruant ad futuros vſus, cum tempus venit, quo illis indigeant.

41. οὐ τὴν πόλιν ἡμῖν κοινὴν παρέχουσιν] h. e. milites mercenarios, alienigenas, non eadem nobiſcum

εὐφυεστάτην ἀμύνεσθαι τοὺς ἐπιόντας, καὶ τὸ σύμ-
μαχον ἐγγενὲς παρεχομένην καὶ ἵππους, οὐχ ὅπως
διαλύομεν [42] τοὺς βουλομένους ἀδικεῖν, ἀλλ' ἐπα-
γόμεθα τοὺς ἀμυνοῦντας, μισθῷ πείθοντες, καὶ
9. φυλασσόμεθα ξένους· καὶ καταφρονεῖται μὲν ἡ δύ-
ναμις τῆς χώρας, καταγελώμεθα δ' αὐτοί. τούτων
πάντων καὶ ἑτέρων πολλῶν τὸν αἴτιον αὐτοὶ παρόν-
τες θεάσασθε [43], τοιαύτην ἐπίδειξιν ἐπιδείξαντα [44]
πᾶσιν, οἵαν οὐδεὶς οὕτω σκληρὸς οὐδὲ μισάνθρωπός
12. ἐστιν, ὅστις ἀδάκρυτος ἂν διηγήσαιτο. τί γὰρ οὐκ ἐ-
γένετο τῶν μεγίστων κακῶν; οὐ παῖδες καὶ γυναῖκες,
καὶ πατέρες γέροντες καὶ μητέρες, θεωροὶ κατέστησαν
ἀποθνησκόντων, οἱ μὲν, πατέρων, αἱ δ' ἀνδρῶν, αἱ δὲ,
παίδων; αἱ μὲν, ἐν ταῖς αὐτῶν χερσὶ τελευτών-
15. των τὸν βίον, αἱ δ' ἐν τοῖς πολεμίοις [45] διαφθειρο-

patria vtentes, qui ſuam ſibi propriam habent patriam, a qua nos excluſi ſumus. Paulo poſt appellat οὐκ ἐγγενὲς σύμμαχον.

42. διαλύομεν] num διὰ τούτων κωλύομεν aut διὰ τούτων κολούομεν. per hos [milites indigenas, pedeſtrisque et equeſtris militiae, domi natos] compeſcimus, aut caſtigamus graſſatores.

43. παρόντες θεάσασθε] num παρόντα θεᾶσθε. vt παρόντα ad τὸν αἴτιον referatur. eum, qui cauſa mali eſt, praeſentem [id eſt coram] cernitis.

44. ἐπιδείξαντα] haud eſt praetereundum ſilentio, ſed annotandum, raro modo dici ἐπιδείξαντα, pro ἐπιδειξάμενον. nam in hoc ſignificatu non actiuum huius verbi, ſed medium vſurpatur.

45. πολεμίοις] malim ἐν ταῖς πολεμίων.

μένων; οἰκίας δὲ κατασκαπτομένας [46], καὶ χρήμα-
τα διαρπαζόμενα; καὶ (τὸ πάντων δεινότατον) ὁ-
πότε τύχοι τῶν αὐτῶν ἱερῶν κοινωνῶν ὁ ταῦτα
δρῶν, καὶ τῆς αὐτῆς φυλῆς ὢν, ᾧ προσῆκον [47] ἐπα-
μῦναι, κατά γε νόμον, ἀλλὰ μὴ παρανόμως ἀπο- 18.
λέσαι; ὅτε [48] καὶ τοῖς γέρουσιν ἐφάνη συμφορὰ τὸ
γῆρας. καὶ τοῖς ὀρφανοῖς ὡσαύτως [49]. καὶ τούτων
τὸν αἴτιον πῶς οὐ χρὴ κακῶς δρᾷν, δυναμένους γε;
ἀμυνομένους μὲν ὧν ὑπῆρξε, τιμωροῦντας δὲ τοῖς
ἀποθανοῦσιν, οἰκτείροντας δὲ τοὺς ἀποστερηθέντας [50]. 21.
οὐ γὰρ μόνον τοσοῦτον [51] ἀγαθόν ἐστιν, ὅτι τῶν παροι-
χομένων ληψόμεθα δίκην, ἀλλ᾽ ὅτι παράδειγμα [52]
τοῦτο δείξαντες, ἀποδιδάξομεν τοὺς ἄλλους μὴ νομί-
ζειν εὕρημα τὴν ἡμετέραν διαφορὰν, μηδὲ μεθ᾽ ἡ-

μῶν

46. *οἰκίας δὲ κατασκαπτομένας*] pendet hic accusatiuus, fulcro carens. num ergo *ἐθεάσασθε* deest, aut *τὶς οὐκ εἶδεν*, vel tale quid. Aut nominatiui sunt substituendi.

47. *προσῆκον*] malim in imperfecto *προσῆκεν*.

48. *ὅτε*] num *τότε*.

49 ad *ὡσαύτως* adde *ἡ ὀρφανία*. sed claudicat comparatio. Senium non semper est malum. orbitas autem pupillorum estne vnquam non calamitosa, etiam tempore pacis publicae?

50. *ἀποστερηθέντας*] liberis puta patribusque.

51. *τοσοῦτον ἀγαθόν ἐστι*] *τοσοῦτον* non cohaeret cum *ἀγαθὸν*, sed stat per se, quasi aduerbialiter. *hactenus*, vel *tantisper*. Idem est, ac si planius sic dixisset. *τὸ γὰρ κακῶς δρᾷν τὸν αἴτιον τούτων οὐ κατὰ τοσοῦτον μόνον ἐστὶν ἀγαθόν.*

52. *ἀλλ᾽ ὅτι παράδειγμα*] malim *ἀλλ᾽ ὅτι καὶ παρ.*

24. μῶν ἐπιβουλεύειν ἡμῖν. ἐὰν δὲ τοῦτο γένηται, πολλὰς
ἐλπίδας ἔχω μηδὲ στασιάσειν ἡμᾶς, ὅταν ἐπίκουροι
μηδαμόθεν ἴωσι [53] τοῖς ἐπιβουλεύουσιν. οὕτω μὲν οὖν
ἀγαθόν ἐστιν ἡμῖν ἐθελοντὰς [54] ὁμολογῆσαι συμ-
πολεμεῖν τοῖς παρακαλοῦσιν. ὡς δ' ἀναγκαῖόν ἐστιν,
27. ἐκ τῶν ἐπιλοίπων χρὴ σκοπεῖν. Ἀρχέλαος γὰρ οὔτ'
ἐπὶ Πελοποννησίους ἦλθε μετὰ Ἀθηναίων, οὔτε διὰ
τῆς χώρας [55] ἰέναι βουλομένους ἔπαυσεν, οὔτε χρή-
ματα παρέσχεν ἐπὶ τούτοις [56], οὐδὲ ἔστι πρόφασις
τῆς ἔχθρας, πλὴν ὅτι οὐκ ἤθελε συμπολεμεῖν αὐ-
30. τοῖς πρὸς Ἀθηναίους, ἀλλ' ἡσυχίαν ἦγεν. ἐπειδὴ
τοίνυν τοῖς Πελοποννησίοις ἱκανὴ πρόφασίς [57] ἐστι
πολεμίους νομίζειν τοὺς μὴ πολεμήσαντας αὐτοῖς,
εὐλαβηθῶμεν, ὅπως μὴ διὰ τὴν αὐτὴν πρόφασιν ἡ-
33. μῖν πολεμήσωσιν, εἰ παρακαλούμενοι μὴ βουλησόμε-

 θα συμ-

53. ἴωσι τοῖς ἐπιβουλεύουσιν] id est ἥκωσι, vel ἴωσι πρὸς τοὺς ἐπιβουλεύοντας.

54. ἐθελοντὰς] sic dedi arbitratu meo, mutato accentu, pro vulgari ἐθέλοντας. nam est a nominatiuo ἐθελοντής, non ab ἐθέλων.

55. τῆς χώρας] subaudi τῆς ἑαυτοῦ. neque Peloponnesiis transitum per suos fines denegauit, siue se iis non opposuit, Athenienses in Cherrhoneso et Thracia inuadentibus.

56. παρέσχεν] Atheniensibus puta. ἐπὶ τούτους aduersus hos, Peloponnesios. ad quos etiam proximum αὐτοῖς refertur.

57. ἱκανὴ πρόφασις] subaudi τοῦ πολεμεῖν. proximum νομίζειν accipi debet pro τὸ νομίζειν. quamquam nescio, an leg. sit τὸ πολεμίους νομίζειν τοὺς μὴ συμπολεμ.

θαι συμπολεμεῖν μετὰ Πελοποννησίων. οὐ γὰρ ἠδι-
κεῖτο ὑπὸ Ἀθηναίων οὐδέν[58]. ἡμῖν δὲ δὴ τίς λόγος
ὑπολείπεται; πότερον, ὡς οὐκ ἀδικούμεθα; διδά-
ξομεν[59] αὐτοὺς ταὐτὰ δρᾶν, ἅπερ ἐκεῖνος; οὐ γὰρ
ἄδικον[60], εἴπερ ὁ τάδε δράσας οὐκ ἀδικεῖ. ἀλλ' ἀ- 36.
δικεῖσθαι μὲν φήσομεν, ἀμύνεσθαι δ' οὐ βουλόμε-
θα;

58. οὐ γὰρ ἠδικεῖτο ὑπὸ Ἀθηναίων οὐδὲν] nimis abruptus διάλογος videtur paraphraſi explicandus eſſe. Occurrat mihi aliquis nunc, recte aiens Archelaum feciſſe, arma ſua cum armis Peloponneſiorum conſociare recuſantem aduerſus Athenienſes, a quibus nil quicquam laeſus fuiſſet. Verum huiuſmodi excuſatio a cauſa noſtra abhorret. Inuitamur ad ſocietatem belli cum Peloponneſiis ineundam, aduerſus Archelaum. Recuſabimusne? ecquid tandem praetexentes? num hoc, iniurias ab Archelao nobis nullas oblatas eſſe? Hac quidem oratione vtentes, planum faciemus omnibus, homines nos eſſe ignauos, imbelles, degeneres, qui nullam non iniuriam inulto perferant. Quo quid fiet? Hoc nempe, acuemus Peloponneſiorum erga nos inſolentiam. Docebimus eos eadem omnia in nos expromere exempla ſuperbiae et crudelitatis, quibus Archelaus capitibus noſtris illuſit.

59. ἀδικούμεθα διδάξομεν] diſtinxi haec, ſigno interrogationis interponendo. Alius, breuitatem minus affectans, ſaltim ἀλλ' οὕτω γε interpoſuiſſet. E proximo ταῦτα effeci ταὐτά.

60. οὐ γὰρ ἄδικον] ſubaudi ἐστὶν οὐδὲν nulla eſt iniuſtitia in vniuerſa rerum natura, ſi Archelaus crimine iniuſtitiae vacat. Suſpicabar aliquando de ἄδικος, aut ἀδικῶν. nemo iniuſtus eſt, ſi Archelaus non eſt.

θαι; πολλὴν ἄρα δειλίαν * ἐμποιήσομεν [61] τοῖς βουλομένοις ἡμᾶς καλῶς δρᾷν. ἀλλὰ βούλεσθαι μὲν [62], δύνασθαι δ' οὔ; τίς οὖν οὐ καταφρονήσει τῆς
39. δυνάμεως ἡμῶν, εἰ τοὺς Ἕλληνάς γε ἔχοντες ἐπικούρους, οὐδὲ οὕτω δυνησόμεθα τοὺς ἐχθροὺς ἀμύνεσθαι, καὶ, τὸ μέγιστον, εἰ δευτέραν αἰτίαν σχήσομεν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων· πρότερον [63] μὲν, ὅτι τὸν πρότερον Μηδικὸν οὐ συνεπολεμήσαμεν· δεύτερον δὲ, τὸν νῦν ἐπ-
42. αγγελλόμενον. καίτοι πρὸς ἐκεῖνον μὲν ἱκανὴν πρόφασιν εἴχομεν· πρὸ ἡμῶν [64] μὲν γὰρ ἠθέλομεν αὐτοῖς συνδιακινδυνεύειν [65]. οὕτω γὰρ ἐπὶ πάσης ἐγίνετο [66] μᾶλλον, ἢ τὴν ἡμετέραν αὐτῶν ἀπολιπόντας, περὶ τῆς ἐκείνων διαμάχεσθαι. νῦν δὲ τί φήσομεν;

61. *ἐμποιήσομεν*] fic dedi de meo, pro vulgari *ποιήσομεν*. ingentem formidinem atque cunctationem iniiciemus.

62. *βούλεσθαι μὲν, δύνασθαι δὲ οὔ*] fubaudi a communi *φήσομεν*.

63. *πρότερον* et *δεύτερον*] imo vero *προτέραν* et *δευτέραν*. fcil. *αἰτίαν*. Alius fic planius dixiffet. *τὴν μὲν γὰρ προτέραν εἴχομεν ὅτι — τὴν δὲ δευτέραν ἕξομεν ὅτι τὸν νῦν —*

64. *πρὸ ἡμῶν*] raro modo dictum, pro *ὑπὲρ ἡμῶν*.

65. *συνδιακινδυνεύειν*] adde tacita cogitatione, *ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ ἐκείνων*. pro nobis quidem volebamus dimicare, in eorum focietate, non autem pro ipfis capita noftra periculis obiicere.

66. *ἐπὶ πάσης*] imo vero *ἐπ' ἴσης*. fubaudi *μοίρας*. nam fic obferuatum fuiffet ius aequum, aequa proportio. vel, fi breuius et planius malumus, *fuiffet hoc aequius*.

σομεν; αὐτοὶ γὰρ ἥκεσιν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τῆς ἡμε- 177.1.
τέρας θέλοντες κινδυνεύειν. ἔτι δὲ πῶς ὀ δεινὸν, εἰ
μόνοι τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Ἑλληνίδα συμμαχίαν οὐ
συναριθμησόμεθα; τῦτο δ' ὅσον ἐςὶν, αὐτὸς ὗτος 3.
δεδήλωκεν. ἐπιθυμῶν γὰρ καὶ χρήματα βυλόμενος
τοῖς Ἕλλησι δῶναι, ὅπως γένοιτο σύμμαχος, ὐκ ἐ-
δυνήθη διαπράξασθαι καὶ τῦτο σχεδόν ἐςι δυοῖν
σημεῖον, καὶ ὅτι ἀγαθόν ἐςι, καὶ ὅτι χαλεπόν.
περὶ μὲν ὖν τύτων, ἐὰν ταῦτά [67] τις ἀντιλέγῃ, 6.
τοσαῦτά μοι λελέχθω Ἤδη δὲ λόγον ἥκυσα λε-
γόμενον, ὅς μοι σημεῖόν ἐςιν ἱκανὸν, ὅτι βέλτιςά
ἐςιν, ἃ ἐγὼ λέγω τοῖς [68] ἐναντιωσομένοις. εἴπερ ὁ
λόγος

67. ταῦτα] ad illa duo capita excuſationum, 1) nulla nos iniuria laeſos ab Archelao eſſe. 2) velle quidem nos ab eo poenas repetere. verum haud poſſe.

68 λέγω τοῖς ἐναντιωσομένοις] diſtinguo et corrigo ſic — λέγω. hic delinit ſententia. tum incipit noua. τὸς γὰρ ἐναντιωσομένυς — cohaerent hi accuſatiui cum φοβῦ θῆναι. *Nam ſi iſta valebit obiectio, nihil ſupereſt, quod timeamus.* Quaenam vero eſt illa obiectio? Scil. potentiorem eſſe Archelaum, quam Peloponneſios, et praeterea quoque vicinum. Propterea bello non eſſe laceſſendum. Refutat ſophiſta in continenti illam obiectionem, ſubiiciens iſtaec. Si vera ſint, quae iſti aiant, neutri nobis metuendi ſunt. Archelaum enim facile vincamus et puniamus. quanto magis ergo profligabimus Peloponneſios, ſi Archelao ſunt inferiores, quod iſti aiunt. Atqui ſuperiores ſunt. Ergo laceſſendi a nobis nequaquam ſunt. Ergo, (pergit ipſe ſibi dubitationes obmouere) ſatius erit, continuare ſeditiones ciuiles, metu Archelai,

λόγος ἐκεῖνος ἰσχυρότατός ἐστιν, οὐκ ἄξιόν ἐστιν ἔτι φοβηθῆναι. λέγουσι γάρ, ὡς κρείσσων Ἀρχέλαός ἐστι, καὶ τοιοῦτος ὤν, πρόσοικος μᾶλλον ἢ Πελοποννήσιοι. τοῦτον μὲν γὰρ εἰ βουλοίμεθα, δυναίμεθ᾽ ἂν ἀμύνασθαι, Πελοποννησίους δ᾽ οὐκ ἄν. οὐκοῦν κρεῖσσον στασιάζειν πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς μᾶλλον ἢ δουλεύειν ἑτέροις. ἐγὼ δ᾽ εἰ μὲν ἀνάγκην ἑώρων οὖσαν ἡμῖν ἑλέσθαι δυοῖν θάτερον [69], ἐβουλευσάμην ἄν, ὁπότερον χρή μ᾽ ἑλέσθαι [70]· τὴν δ᾽ ἡσυχίαν εὑρίσκω πρὸς Πελοποννησίους οὖσαν [71]. θαυμάζω δὲ καὶ τῶν ἀντιτιθέντων πράγματα τοῖς πράγμασιν [72]. οὐ γὰρ ὅμοια πρὸς ὅμοια συντιθέασι· πρῶτον μέν, ὅτι τὰ μὲν ὑπὸ τοιούτου [73] σαφῶς ἐπιστάμεθα, τὰ δ᾽ ὑπ᾽ ἐκείνων ὑπονοοῦμεν. τὰ μὲν γὰρ ἐπάθομεν, τὰ δ᾽ οὐκ ἐπιστάμεθα εἰ πεισόμεθα. πῶς οὖν ἴσον ἐστί, τοῖς μὲν ἤδη γενομένοις μὴ θυμοῦσθαι, τὰ δ᾽ εἰκαζόμενα φοβεῖσθαι μᾶλλον; ἐκ ποίων δὲ χρὴ παρα-

δειγμά-

quam alii [Peloponnesiis] seruire. Etiam hanc obiectionem refutat in continenti. ἐγὼ δ᾽ εἰ μὲν —

69. δυοῖν θάτερον] hoc est ἢ στασιάζειν πρὸς ἡμᾶς, ἢ δουλεύειν τοῖς Πελοποννησίοις.

70. χρῆ μ᾽ ἑλέσθαι] malim χρῆν [pro ἔχρην] ἑλέσθαι.

71. οὖσαν] imo vero οὐκ οὖσαν. vel οὐκ ἐνοῦσαν. negatam, non datam, non possibilem. Pro τὴν malim νῦν.

72. τοῖς πράγμασι] malim articulum abesse.

73. ὑπὸ τοιούτου] possit γιγνόμενα subaudiri. et hactenus patiar ὑπὸ et hic et paulo post locum suum obtinere, quanquam ἀπὸ conuenientius videtur esse. sed pro τοιούτου malim τούτου. Archelaum designat.

δειγμάτων ὀῤῥωδεῖν αὐτά [74]; πότερον οὐχ ὁρῶμεν τοὺς πλησιεστάτους ἡμῖν προσοικοῦντας τῶν Ἑλλήνων Φωκέας ἐλευθέρους ὄντας, προσεχομένους [75] δὲ Βοιωτοὺς, οὔτε φόρον φέροντας ἐκείνοις [75 b.] οὔτε ἄρχοντα οὐδένα Λακεδαιμονίων αὐτόθι; ἔτι δὲ διὰ πλείο- 21.
νος [56] Κορινθίους αὐτονόμους ὄντας, καὶ τῶν ἑαυτῶν κρατοῦντας; Ἀχαιοὺς δὲ πρὸς τούτοις [77], οὔτε πλείονας ὄντας ἡμῶν, οὔτε κατὰ πλείους [78] οἰκοῦντας; Ἠλείους δὲ καὶ Τεγεάτας, καὶ τοὺς ἄλλους Ἀρκάδας, ἀστυγείτονας ὄντας [79]; ἔνθ' οὐδεὶς εὕρηκέ πω Λακε- 24.
δαιμόνιον ἔχοντα [80], ὥσπερ οὐδ' ἐνθάδε Μακεδόνα. πολιτείας δὲ πανταχοῦ καὶ νόμους ἐπιστάμεθα κειμένους, καὶ τὰ κοινὰ κοινῇ καρπουμένους. ἴσως [81] ἄν τις εἴπῃ, ἀλλ' ὀλιγαρχίαν ἁπανταχοῦ καθιστᾶσι; τοιαύτην γε, οἵαν ἡμεῖς εὐχόμενοι πολὺν χρόνον καὶ 27.
ποθοῦν-

74. αὐτὰ] scil. τὰ ἀπὸ τῶν πελοποννησίων.

75. προσεχομένους δὲ] id est ὁμοροῦντας δὲ τούτοις, scil. τοῖς Φωκεῦσι.

75 b. ἐκείνοις] Lacedaemoniis puta.

76. διὰ πλείονος] scil. διαστήματος ἀπέχοντας ἡμῶν, καὶ οὕτως ἐκείνοις [Spartanis puta] πλησιεστέρους.

77. πρὸς τούτοις] id est προσεχεῖς τούτοις, finitimos hisce, Corinthis puta.

78. κατὰ πλείους] subaudi δήμους aut πόλεις.

79. ἀστυγείτονας ὄντας] Lacedaemoniis puta.

80. ἔχοντα] imo vero ἄρχοντα. quomodo leg. esse Stephanus quoque et Canterus suspicati sunt. Possit quoque de ἐλθόντα cogitari, item de οἶκον ἔχοντα.

81. ἴσως] Alius dixisset ἀλλ' ἴσως. nouam capessit obiectionem, quam refutat in istis τοιαύτην γε.

ποθοῦντες, ὀλίγον χρόνον ἰδόντες, ἀφῃρέθημεν. οὐ δὴ[82] προσήκει ὀλιγαρχίας λέγειν ἐκείνας πρὸς τὰς ἐνθάδε[83]. ποῦ γὰρ οὕτω μικρὰ πόλις, ἐν ᾗ τὸ τρίτον μέρος οὐ μετέχει τῶν πραγμάτων[84] αὐτόθι; οὕτω[85] δὲ μηδὲ ὅπλα, μηδὲ ἄλλη δύναμις ἐστι τὰ κοινὰ πράσσειν, οὐχ ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ἀλλ᾽ ὑπὸ τῆς τύχης ἀποστερηθέντων πραγμάτων[86]. ἀπεστέρηται δὲ τοσοῦτον χρόνον, ἕως ἂν παράδειγμα μαθῆτε[87].

παρὰ

82. οὐ δὴ] malim vno vocabulo οὐδὲ. ne appellare quidem iſtas oligarchias licet hoc nomine, ſi cum oligarchia comparentur illa, quae penes nos fuit.

83. πρὸς τὰς ἐνθάδε] imo vero πρὸς τὴν ἐνθάδε. niſi ſi reſpexerit ad oppida minora poteſtati Thebanorum ſubmiſſa.

84. πραγμάτων αὐτόθι] interpone articulum τῶν.

85. οὕτω] imo vero ὅτῳ. cui autem neque arma ſunt, neque alia adminicula neruique rei publicae gerendae, is, non a Lacedaemoniis, ſed a ſorte ſua priuatus eſt imperio. Nam τὰ πράγματα ſunt adminiſtratio rerum ciuilium ſumma cum poteſtate.

86. ἀποστερηθέντων πραγμάτων] imo vero ἀπεστερήθη τῶν πραγμ.

87. παράδειγμα μαθῆτε] ſic, properiſpomenos, exhibent poſterius vocabulum ambae editiones, Aldina et Stephanica. quod ſi eſſet a μανθάνειν, ſaltim μάθητε deberet exarari, propenacute. Canterus et Stephanus praecipiunt primam ei ſyllabam detrahi, quae facile e fine vocabuli proximi ſuperioris poſſit adhaeſiſſe. Verumtamen etiamſi hoc fiat, ſententiam tamen bonam e παράδειγμα θῆτε nullam expiſcor. Quidſi ſophiſta dederit παράδειγμα ἀρετῆς [vel δυνάμεως] θῆται, id eſt, παρέχηται. donec, qui nunc propter infirmita-

παρὰ δὲ ταῦτα, παρ' ὑμᾶς ἐστιν [88] οἶμαι μὲν γὰρ 33.
ἡμᾶς οὐδ' ἂν εὐχομένους ἄλλως εὔξασθαι πολιτεύε-
σθαι, παραδείγματα μὲν τοιαῦτα παρεχομένους
ὀῤῥωδεῖν οὐκ εἰκὸς αὐτοὺς, ἃ [89] μὴ γενέσθαι δεινόν
ἐστι μᾶλλον ἢ γενέσθαι. καὶ Λακεδαιμονίοις μὲν οὐκέ-
τι πέφυκεν [90] ὑμῖν ἐπιτίθεσθαι. πόῤῥω γὰρ οἰκοῦ- 36.
σιν ἀφ' ὑμῶν, ἀπαράσκευοί τ' εἰσὶ πρὸς τὴν χώ-
ραν [91]. ᾧ γὰρ ἡμεῖς ἰσχύομεν μάλιστα, οὐκ ὀλίγον
διαφέρουσι πλησίοι εἶναι αὐτῷ. πρῶτον μὲν γὰρ [92]
οὐκ εἰκότως ἐπιβουλεύουσιν [93]. ἐὰν δ' ἐγχειρῶσιν, οὐ
λήσουσιν· ἐὰν δὲ [94] προγινώσκωμεν, οὐκ ἀμελήσο- 39.
μεν αὐτῶν. ὥστε οὐδαμῇ καλῶς αὐτοῖς ἐπιτίθεσθαι
σχήσει. εἰ δὲ καὶ τόνδε τις τὸν λόγον λέξει, ὡς
Ἀρχέ-

tam et potentiae defectum seruit, virtutis et potentiae documentum ediderit.

88. παρὰ δὲ ταῦτα παρ' ὑμᾶς ἐστιν.] imo vero πάντα δὲ ταῦτα παρ' ὑμῖν ἐστιν. omnia vero ista, scil. ὅπλα καὶ δύναμις καὶ ἀρετή, penes vos sunt.

89. ἃ] id est διὰ ταῦτα, ἃ — Non conuenit nos metu agitari Lacedaemoniorum, qui talia de se documenta edant, neque vereri, ne per eos ea fiant, quae non fieri grauius sit, quam fieri.

90. οὐκέτι πέφυκεν] imo vero οὔτε γῇ πέφυκεν. neque situs is est eorum solo, vt commode nobis insidientur.

91. πρὸς τὴν χώραν] imo vero πρὸς τὴν πεῖραν. et carent apparatu idoneo ad periculum huius rei faciendum.

92. γὰρ] malim οὖν.

93. ἐπιβουλεύουσιν] malim in futuro ἐπιβουλεύσουσιν.

94. δὲ] imo vero γάρ.

Ἀρχέλαος παῖδας ἔχει, καὶ διὰ τοὺς παῖδας οὐχ οἷόν τε [95] συμπολεμεῖν, πρῶτον μὲν ἄξιον θαυμά-
42. σαι τοῦτον, ὅστις περὶ μὲν δέκα παίδων λέξειε, περὶ δὲ τῶν ἁπάντων [96] οὐ λέγει οὐδὲ περὶ τῆς πόλεως· καὶ τὸ μὲν τῶν [97] παίδων συμφέρον ἀποστερεῖ, περὶ δὲ τῶν ὀλίγων καθίστησιν. εἰ μὲν οὖν ἀναγκαῖον ἦν παθεῖν τι τοὺς παῖδας [98], οὐ θαυμαστὸν ἦν λέξαι [99]·

νῦν

95. οὐχ οἷόν τε] subaudi ἡμῖν. ad συμπολεμεῖν subaudi τοῖς πελοποννησίοις πρὸς Ἀρχέλαον.

96. τῶν ἁπάντων] scil. πελοποννησίων. periculum non reputat, neque commemorat, ab vniuersis Peloponnesiorum copiis nobis imminens, si eos nobis infestos reddiderimus. Sed v. Supplementa.

97. τὸ μὲν τῶν παίδων] Canterus post μὲν addi vult ἁπάντων. quod aeque parum intelligo, atque vulgatam. Si quid cerno in his tenebris, (quibus et crebris et densis obsitae sunt hae Lesbonactis atque Herodis declamatiunculae, vix dignae illae quidem, mea sententia, quarum in illuminatione ingenium conteratur) leg. videtur τὸ μὲν τῶν παίδων συμφέρον ἀποστερεῖ, τὸ δὲ τῶν ὀλίγων καθίστησιν. Liberos ipse suos eo fraudat, quod e re ipsorum est, optimatibus autem quod expedit, id stabilitum it atque confirmatum. In παίδων subauditur ἑαυτοῦ. Vocabulum ὀλίγων autem h. l. significare videtur, non paucos numero, sed paucos dignitate et praestantia, h. e. optimates.

98. παθεῖν τι τοὺς παῖδας] imo vero παθεῖν τι διὰ τοὺς παῖδας. Si necesse foret nos ab Archelai liberis aliquam noxam accipere. Nam ad παθεῖν subauditur ἡμᾶς, et ad παῖδας subauditur Ἀρχελάου.

99. λέξαι] scil. τοὺς ἀντιλέγοντας τοῦτον τὸν λόγον.

νῦν δὲ δῆλόν ἐστιν, ὅτι κρατῦντες ἐκείνε [100], καὶ τῶν 178.1.
παίδων ἅμα κρατήσομεν· ὥστε ἀφελόντες [1] τῶν
ἐκείνε κακῶν ῥαδίως ἀπολαβεῖν [2] τὰς παῖδας. ὁ
μὲν ὖν ἐμὸς λόγος, ἀμύνεσθαι μὲν τὸν ἀδικῦντα κε-
λεύει, τιμωρεῖν δὲ τοῖς ἀποθανῦσι, χαρίζεσθαι δὲ 3.
τοῖς παρήκυσι [3]· δέχεσθαι δὲ τὴν τύχην· συμμά-
χυς τε τοῖς Ἕλλησιν εἶναι, πολεμίυς δὲ τοῖς βαρ-
βάροις· καὶ πιστεύειν μὲν τοῖς ὠφελῦσιν, ὀῤῥωδεῖν
δὲ τὺς μὴ τοιύτυς· ἐχθρὺς δὲ νομίζειν τὺς ἀδικῦν-
τας, φίλυς δὲ, τὺς ἐπαμύνοντας. πρὸς τύτοις τε [4], 6.
τὰ γιγνωσκόμενα τῶν εἰκαζομένων κυριώτερα ἡγεῖ-
σθαι. ταῦτα μὲν ὖν ὁυμὸς λόγος· τοῖς δὲ ἐναντιυ-
μένοις, * εἰ εἰς τῦτο [5] ἥξυσι τόλμης, τἀναντία
δεῖ δύνασθαι τὸν λόγον [6]· ἀνέχεσθαι μὲν ἀδικυ-
μένυς,

100. ἐκείνε] Archelai puta. ad τῶν παίδων subauditur αὐτοῦ. Sed v. Supplementa.

1. ἀφελόντες] imo vero σφαλέντος. scil. τῦ πατρὸς. vbi pater perculsus fuerit, et de spe sua deiectus, conatu eius in irritum dato.

2. ἀπολαβεῖν] imo vero ἀπολαύειν. necesse sit liberos Archelai quoque mala patris participare.

3. παρήκυσι] Canterus et Stephanus, recte, ni fallor, emendant προσήκυσι. ex illis insequentibus ἀτίμους δὲ τὺς προσήκοντας εἶναι.

4. τε] malim δὲ.

5. εἰς τῦτο] dedi de meo εἰ εἰς τῦτο. tametsi me non fugiat ἥξυσι posse pro datiuo pluralis numeri participii futuri accipi, et hactenus vulgatam defendi, cui εἰ deest. Ego vero potius ἥξυσι pro tertia persona indicatiui futuri habendum esse censeo.

6. τὸν λόγον] sic dedi, auctoribus Stephano et

9. μένους, ὠφελεῖν δὲ τοὺς ἀδικοῦντας, φεύγειν δὲ τοὺς
βουλομένους ὠφελεῖν· ἀπιστεῖν δὲ τοῖς φίλοις, πι-
στεύειν δὲ τοῖς ἐχθροῖς. ὀῤῥωδεῖν δὲ τὰ πόῤῥω [7], τὰ
δὲ πλησίον ὑπερορᾷν· ἔπειτα τοῖς Ἕλλησι μὴ γίνε-
σθαι συμμάχους, τοῖς δὲ βαρβάροις, καὶ πρὸς τοῦ-
12. τῳ τοῖς ἐχθροτάτοις. ἔτι δὲ ἀτιμωρήτους μὲν τε-
θνάναι τοὺς ἀποθανόντας, ἀτίμους δὲ τοὺς προσήκον-
τας εἶναι· καὶ μήτε πολιτείαν εἶναι, μήτε νόμον, μήτε
δίκας. τοιαῦτα ἀνάγκη τὸν λόγον τῶν ἀντιλεξόντων
15. δύνασθαι. Ταῦτα γάρ ἐστιν ἐναντία τούτοις οἷς ἐγὼ λέγω.
πειθόμενοι οὖν ἐκείνοις, τούτων οὐχ ἁμαρτήσεσθε·
δεξάμενοι δὲ τὴν συμμαχίαν, καὶ προθυμηθέντες,
ὧν ἐπάθομέν τε [8] δίκην ληψόμεθα, καὶ τολοιπὸν
οὐ πεισόμεθα τοιαῦτα.

Cantero, pro vulgari τῶν λόγων. ſubaudi τὸν αὐτῶν. hoc velle, huc tendere ipſorum orationem, hanc vim et hunc effectum verbis eorum ineſſe. Paulo poſt dicit τοιαῦτα ἀνάγκη τὸν λόγον τῶν ἀντιλεξόντων δύνασθαι.

7. τὰ πόῤῥω] ſcil. ὄντα δεινά.

8. ὧν ἐπάθομέν τε δίκην] lege tranſpoſitis vocabulis. ὧν τ᾽ ἐπάθομεν δίκην.

ΑΝΤΙΣΘΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΙ.

ΑΝΤΙΣΘΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΣ ΑΙΑΝΤΟΣ [1].

Ἐβουλόμην ἂν τοὺς αὐτοὺς ἡμῖν δικάζειν οἵπερ 181.1.
καὶ ἐν τοῖς πράγμασι παρῆσαν· (οἶδα γὰρ,

ὅτι

Oratiunculis, vel declamatiunculis potius, Antisthenis et Alcidamantis atque Gorgiae admonitionem hanc praefixit H. Stephanus, de suo, quod videtur, nam Aldina caret illa praefatione. Quae Aldina etiam opuscula haec sophistica alio exhibet ordine, quam Stephanica; illo puta ordine, quem in praefatione ad Aeschinem tradidi. Praefatio illa Stephani, de qua dico, sic habet. Ἰστέον, ὅτι οἱ ἑξῆς λόγοι τῶν καλουμένων εἰσὶ μελετῶν. καλεῖται δὲ ὁ Ἀντισθένους Αἴας ἢ Αἴαντος λόγος ὥσπερ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Αἴαντος λεγόμενος. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀντισθένους Ὀδυσσεύς. τοῦ δὲ Ἀλκιδάμαντος κατηγορία Παλαμήδους, ἥπερ ὁμοίως ὡς ἀπὸ τοῦ Ὀδυσσέως ἐστὶν, ἁρμοζόντως ἐπιτέτακται ἡ ὑπὲρ Παλαμήδους ἀπολογία καίπερ ὑπ' ἄλλου ῥήτορος γεγραμμένη. Alius ille rhetor, hic designatus est Gorgias. Cur ab ordine horum opusculorum Aldino desciuerit Stephanus, equidem haud intelligo. Editionem Hanouiensem oratorum minorum quicunque curauit, is vmbratilia haec opuscula triumuirorum sophisticarum ineptiarum, Antisthenis, Alcidamantis et Gorgiae plane omisit. primi opusculi Antisthenici titulum dat Parisinus codex, non Αἴαντος λόγος, sed nude Αἴας. Pari modo pro titulo proximi opusculi dat idem, non λόγος Ὀδυσσέως, sed Ὀδυσσεύς.

ὅτι ἐμὲ μὲν ἔδει σιωπᾶν, τούτῳ [2] δ' οὐδὲν ἂν ἦν πλέον λέγοντι) νῦν δὲ οἱ μὲν παραγενόμενοι τοῖς αὐτοῖς ἔργοις [3] ἄπεισιν, ὑμεῖς δὲ οἱ οὐδὲν εἰδότες δικάζετε. καίτοι ποία τις ἂν δίκη δικαστῶν μὴ εἰδότων γένοιτο, καὶ ταῦτα διὰ λόγων; τὸ δὲ πρᾶγμα ἐγίνετο ἔργῳ. τὸ μὲν οὖν σῶμα τοῦ Ἀχιλλέως ἐκόμισα ἐγὼ φέρων, τὰ δὲ ὅπλα ὅδε, ἐπιστάμενος, ὅτι οὐ τῶν ὅπλων μᾶλλον ἐπεθύμουν οἱ Τρῶες, ἀλλ' ἢ τοῦ νεκροῦ κρατῆσαι. τοῦ μὲν γὰρ εἰ ἐκράτησαν, ἠκίσαντό τε ἂν τὸ σῶμα, καὶ τὰ λύτρα τοῦ Ἕκτορος ἐκομίσαντο· τὰ δὲ ὅπλα τάδε οὐκ ἂν ἀνέθηκαν [4] τοῖς θεοῖς, ἀλλ' ἀπέκρυψαν [5], δεδιότες τόνδε τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα, ὃς καὶ πρότερον ἱεροσυλήσας * αὐτοῖς [6] τὸ ἄγαλμα τῆς θεοῦ νύκτωρ, ὥσπερ τι καλὸν ἐργασάμενος ἐπεδείκνυτο τοῖς Ἀχαιοῖς. κἀγὼ μὲν ἀξιῶ λαβεῖν [7], ἵν' ἀποδῶ τὰ ὅπλα τοῖς φίλοις· οὗτος δὲ, ἵν' ἀποδῶται. ἐπεὶ χρῆσθαί γε αὐτοῖς οὐκ ἂν τολμήσειε. δειλὸς γὰρ οὐδεὶς ἂν ἐπισήμοις ὅπλοις χρήσαιτο, εἰδὼς, ὅτι τὴν δειλίαν αὐτοῦ ἐκφαίνει τὰ ὅπλα. σχεδὸν μὲν οὖν ἐστιν ἅπαντα [8] ὅμοια. οἵ τε

2. τούτῳ] Vlyſſi puta.
3. τοῖς αὐτοῖς ἔργοις] imo vero τοῖς ἔργοις αὐτοῖς.
4. ἀνέθηκαν] ἀνέθεσαν Pariſ.
5. ἀπέκρυψαν] ἔκρυψαν ſimplex dat idem.
6. αὐτοῖς] ſic dedi de meo, vulgatae dant αὐτῆς. Pariſinus αὐτῶν.
7. λαβεῖν] ſic dedi auctoribus Stephano, et Pariſino illius coniecturam confirmante, vulgatae dant λαβών.
8. ἅπαντα] ſcil. τὰ ἐν τούτῳ τῷ ἀγῶνι γιγνόμενα. πρὸς ἀβελτερίαν καὶ ἀδικίαν.

γὰρ διαθέντες τὸν ἀγῶνα βασιλεῖς, ἑκόντες [9] εἶναι περὶ ἀρετῆς κρίνειν ἐπέτρεψαν ἄλλοις, οἵ τε [10] οὐδὲν εἰδότες, δικάσειν ὑπισχνεῖσθε περὶ ὧν οὐκ ἴστε. ἐγὼ δὲ ἐπίσταμαι τοῦτο, ὅτι οὐδεὶς ἂν βασιλεὺς ἱκανὸς ὢν περὶ ἀρετῆς κρίνειν, ἐπιτρέψειεν ἄλλοις, μᾶλλον ἤπερ 18.
ἀγαθὸς ἰατρὸς διαγνῶναι νοσήματα ἄλλῳ παρείη. καὶ εἰ μὲν ἦν μοι [12] πρὸς ἄνδρα ὁμοιότροπον, οὐδ᾽ ἂν ἡττᾶσθαί μοι διέφερε· νῦν δ᾽ οὐκ ἔστιν ὃ διαφέρει πλέον ἐμοῦ καὶ τοῦδε. ὁ μὲν γὰρ οὐκ ἔστιν ὅ, τι ἂν δράσειε φανερῶς, ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἂν λάθρα τολ- 21.
μήσαιμι πρᾶξαι. κἀγὼ μὲν οὐκ ἂν ἀνασχοίμην κακῶς ἀκούων, οὐδὲ γὰρ κακῶς πάσχων· ὁ δὲ, κἂν κρεμάμενος [13], εἴ γε κερδαίνειν τι μέλλοι· ὅστις γε μαστιγοῦν παρεῖχε τοῖς δούλοις καὶ τύπτειν ξύλοις τὰ νῶτα καὶ πυγμαῖς τὸ πρόσωπον· κἄπειτα πε- 24.
ριβαλό-

9. ἑκόντες] Parisinus dat οὐκ ὄντες. quod verum puto. sed tum pro εἶναι leg. sit ἱκανοί. cum non essent idonei, ipsi iudicare de virtute, [h. e. cum ipsi per se de virtute iudicare non possent] negotium hoc aliis permiserunt. De διαθέντες, an potius θέντες simplex leg. sit; aliorum arbitratui submitto.

10. οἵ τε] addendum videtur κριταί.

12. ἦν μοι] addi vult Stephanus, ὁ ἀγών. pari iure ὁ λόγος possit addi.

13. κρεμάμενος] fustigandi scilicet aut flagellis caedendi solent e manibus, interdum quoque e pedibus suspendi. Vlyssem autem caesum fuisse statim sophista subiicit. Subaudi ἀνάσχοιτο.

ριβαλόμενος ῥάκη, τῆς νυκτὸς εἰς τὸ τεῖχος εἰσδὺς τῶν
πολεμίων, ἱεροσυλήσας ἀπῆλθε. καὶ ταῦτα ὁμολογή-
σει ποιεῖν, ἴσως δὲ καὶ πείσει λέγων, ὡς καλῶς πέ-
πρακται. ἔπειτα τῶν Ἀχιλλέως ὅπλων ὅδε ὁ μα-
27. στιγίας καὶ ἱερόσυλος ἀξιοῖ κρατῆσαι; ἐγὼ μὲν οὖν
ὑμῖν λέγω τοῖς οὐδὲν εἰδόσι κριταῖς καὶ δικασταῖς, μὴ
εἰς τοὺς λόγους σκοπεῖν, περὶ ἀρετῆς κρίνοντας,
ἀλλ᾽ εἰς τὰ ἔργα μᾶλλον. καὶ γὰρ ὁ πόλεμος οὐ
λόγῳ κρίνεται, ἀλλ᾽ ἔργῳ· οὐδ᾽ ἀντιλέγειν ἔξεστι
πρὸς τοὺς πολεμίους, ἀλλ᾽ ἢ μαχομένους κρατεῖν, ἢ
182.1. δουλεύειν σιωπῇ. πρὸς ταῦτα ἀθρεῖτε, καὶ σκοπεῖ-
τε, ὡς εἰ μὴ δικάσητε [14] καλῶς, γνωσθήσεσθε [15],
ὅτι οὐδεμίαν ἔχει λόγος πρὸς ἔργον ἰσχὺν, οὐδ᾽ ἔστιν
ὑμᾶς ὅ, τι λέγων ἀνὴρ ὠφελήσει. εἴσεσθε δὲ ἀκρι-
3. βῶς, ὅτι δι᾽ ἀπορίαν ἔργων πολλοὶ καὶ μακροὶ λό-
γοι λέγονται. ἀλλ᾽ ἢ λέγετε, ὅτι οὐ ξυνίετε τὰ λε-
γόμενα, καὶ ἀνίστασθε, ἢ δικάζετε ὀρθῶς. καὶ
ταῦτα [16] μὴ κρύβδην φέρετε, ἀλλὰ φανερῶς· ἵνα
γνῶτε, ὅτι καὶ αὐτοῖς τοῖς δικάζουσι δοτέα δίκη ἐστὶν,
6. ἂν μὴ δικάσωσιν ὀρθῶς. κἄπειτ᾽ ἴσως γνώσεσθε,
ὅτι κριταὶ τῶν λεγομένων, ἀλλὰ μὴ δοξασταὶ, κάθ-
ησθε [17]. ἐγὼ δὲ διαγινώσκειν μὲν ὑμῖν περὶ ἐμοῦ καὶ

14. δικάσητε] δικάσεται Paris. voluit nempe δι-
κάσετε dare.

15. γνωσθήσεσθε] imo vero γνώσεσθε. cognoscetis.

16. ταῦτα] sententia postulat ταύτας, sc. τὰς ψήφους.

17. ὅτι κριταὶ τῶν λεγομένων, ἀλλὰ μὴ δοξασταὶ κάθη-
σθε] Parisinus inuerse dat, ὅτι μὴ κριταὶ τῶν λ. ἀλ-
λὰ δοξασταὶ κ. non male. Est vtrique, quo commendetur.

τῶν ἐμῶν ἐπιτρέπω, διαδοξάζειν[18] δὲ ἅπασιν ἀπαγορεύω, καὶ ταῦτα, περὶ ἀνδρὸς, ὃς οὐχ ἑκὼν, ἀλλ' 9.
ἄκων ἀφῖκται εἰς Τροίαν· καὶ περὶ ἐμοῦ, ὃς πρῶτος ἀεὶ καὶ μόνος καὶ ἄνευ τείχους τέταγμαι.

ΑΝΤΙΣΘΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΣ

ΟΔΥΣΣΕΩΣ.

Οὐ πρὸς σέ μοι μόνον ὁ λόγος. δι' ὃν ἀνέστην, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας. πλείω γὰρ ἀγαθὰ πεποίηκα τὸ στρατόπεδον ἐγὼ, ἢ ὑμεῖς ἅπαν- 15.
τες. καὶ ταῦτα καὶ ζῶντος ἂν ἔλεγον Ἀχιλλέως, καὶ νῦν τεθνεῶτος λέγω πρὸς ὑμᾶς. ὑμεῖς μὲν γὰρ οὐδεμίαν ἄλλην μάχην μεμάχησθε, ἣν οὐχὶ καὶ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν· ἐμοὶ δὲ τῶν ἰδίων κινδύνων οὐδεὶς ὑμῶν οὐ- 18.
δὲν ξύνοιδε. καίτοι ἐν μὲν ταῖς κοιναῖς μάχαις, οὔτε[1] εἰ καλῶς ἀγωνίζοισθε, πλέον ἐγίγνετο οὐδέν· ἐν δὲ τοῖς ἐμοῖς κινδύνοις, οὓς ἐγὼ μόνος ἐκινδύνευον, εἰ μὲν κατορθώσαιμι, ἅπαντα ὑμῖν [1b.] ἐπετελεῖτο ὧν ἕνεκα ἀφίγμεθα[2]· εἰ δὲ σφαλείην, ἐμοῦ ἂν ἑνὸς ἀν- 21.
δρὸς

18. διαδοξάζειν dixit ob praemissum διαγινώσκειν. nam alias δοξάζειν simplex poterat sufficere.

1. οὔτε] malim οὐδὲ *ne si quidem*.

1b. ὑμῖν] imo vero ἡμῖν. ob insequens ἀφίγμεθα.

2. ἀφίγμεθα] admonet H. Stephanus in codd. quibusdam esse δεῦρο ἀφίγμ.

δρὸς ἐστέρησθε [3]. οὐ γὰρ ἵνα μαχοίμεθα τοῖς Τρωσὶ
δεῦρ᾽ ἀφίγμεθα, ἀλλ᾽ ἵνα τήν τε Ἑλένην ἀπολά-
βοιμεν, καὶ τὴν Τροίαν ἕλοιμεν. ταῦτα δὲ ἐν τοῖς
ἐμοῖς κινδύνοις ἐνῆν ἅπαντα. ὅπου γὰρ ἦν κεχρημέ-
24. νον ἀνάλωτον εἶναι τὴν Τροίαν, εἰ μὴ πρότερον τὸ
ἄγαλμα τῆς θεοῦ λάβοιμεν τὸ κλαπὲν παρ᾽ ἡμῶν,
τίς ἐστιν ὁ κομίσας δεῦρο τὸ ἄγαλμα ἄλλος, ἢ ἐγώ;
ὃν σύ γε ἱεροσυλίας κρίνεις. σύ γε οὐδὲν οἶσθα [4] ὅσ-
τις τὸν ἄνδρα τὸν ἀνασώσαντα τὸ ἄγαλμα τῆς
27. θεοῦ, ἀλλ᾽ οὐ τὸν ὑφελόμενον παρ᾽ ἡμῶν Ἀλέξαν-
δρον, ἀποκαλεῖς ἱερόσυλον. καὶ τὴν Τροίαν μὲν ἁλῶ-
ναι ἅπαντες εὔχεσθε, ἐμὲ δὲ τὸν ἐξευρόντα ὅπως ἔσται
τοῦτο, ἀποκαλεῖς ἱερόσυλον; καίτοι εἴπερ καλόν γε
ἦν ἑλεῖν τὸ Ἴλιον, καλὸν καὶ τὸ εὑρεῖν τὸ τούτου αἴ-
30. τιον. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι χάριν ἔχουσι, σὺ δὲ καὶ ὀνειδί-
ζεις ἐμοί. ὑπὸ γὰρ ἀμαθίας, ὧν εὖ πέπονθας οὐδὲν
οἶσθα. κἀγὼ μὲν οὐκ ὀνειδίζω σοι τὴν ἀμαθίαν· (ἄ-
κων γὰρ αὐτὸ καὶ σὺ καὶ ἄλλοι πεπόνθασιν ἅπαν-
τες) ἀλλ᾽ ὅτι διὰ τὰ ὀνείδη τὰ ἐμὰ [5] σωζόμενος,

3. ἐμοῦ ἑνὸς ἀνδρὸς ἐστέρησθε] sententia postulat οὐκ ἂν ἐμοῦ, ἑνὸς ἀνδρὸς, ἀλλὰ τῶν ἁπάντων ἐστέρησθε.

4. σύ γε οὐδὲν οἶσθα] malim σὺ γὰρ οὐδὲν οἶσθα. Sacrilegii me incusas. id quod te facere nil miror. stultus enim es et rerum omnium ignarus, qui sacrilegum appelles eum, qui restituit furtum veris dominis, non illum, qui abstulerat.

5. τὰ ὀνείδη τὰ ἐμὰ] misere enim et turpiter, servilem in modum flagellis concisus fuerat Vlysses.

6. πείθεσθαι] scil. ὅτι σέσωσαι δι᾽ ἐμέ.

οὐχ οἷός τε εἶ πείθεσθαι [6], ἀλλὰ καὶ προσαπειλεῖς 33.
ὡς κακὸν δράσων τι [7] τούσδε, ἐὰν ἐμοὶ τὰ ὅπλα ψη-
φίσωνται. καὶ πολλάκις γε ἀπειλήσεις καὶ πολλὰ,
πρὶν καὶ σμικρόν τι ἐργάσασθαι. ἀλλ' εἴπερ ἐκ τῶν
εἰκότων τι χρὴ τεκμαίρεσθαι, ὑπὸ τῆς κακῆς ὀρ- 36.
γῆς οἴομαί σε κακόν τι σαυτὸν ἐργάσεσθαι. καὶ ἐμοὶ
μὲν, ὅτι τοὺς πολεμίους κακῶς ἐποίησα, δειλίαν ὀ-
νειδίζεις· σὺ δὲ ὅτι [8] φανερῶς ἐμόχθεις καὶ μάτην
ἠλίθιος ἦσθα, ὅτι μετὰ πάντων * τοῦτ' ἔδρασας,
οἴει βελτίων εἶναι [9]. ἔπειτα περὶ ἀρετῆς πρὸς ἐμὲ 39.
λέγεις· ὃς πρῶτον μὲν οὐκ οἶσθα οὐδ' ὅπως ἔδει μά-
χεσθαι, ἀλλ' ὥσπερ ὗς ἄγριος ὀργῇ φερόμενος,
τάχ' ἂν ποτε ἀποκτενεῖς σεαυτὸν, κακῷ περιπε-
σών τῳ. οὐκ οἶσθα, ὅτι τὸν ἄνδρα τὸν ἀγαθὸν οὔθ'
ὑφ' αὑτοῦ [10] χρὴ, οὔθ' ὑφ' ἑτέρου, οὔθ' ὑπὸ τῶν πο- 42.
λεμίων κακὸν οὐδ' ὁτιοῦν πάσχειν; σὺ δὲ, ὥσπερ οἱ
παῖδες, χαίρεις, ὅτι σέ φασιν οἵδε ἀνδρεῖον εἶναι·
ἐγὼ δὲ δειλότατόν γε ἁπάντων τε καὶ δεδιότα τὸν
θάνατον μάλιστα· ὅστις γε πρῶτον ὅπλα ἔχεις ἄῤ-
ῥηκτα καὶ ἄτρωτα, δι' ἅπερ σέ φασιν οὐ τρωτὸν [11] 183.1.
εἶναι.

7. δράσων τι] sic, duobus vocabulis, emendaui auctore Stephano vulgatarum vitium δράσοντι.

8. σὺ δὲ ὅτι] malim σὺ δ', εἴ τι.

9. μετὰ πάντων τοῦτ' ἔδρας, οἴει βελτίων εἶναι] sic rursus auctore Stephano dedi, pro vulgari μ. πάντων ἔδρας, οἴει. τούτῳ βελτ. ε. In Parisino est μετὰ πάντων τοῦτο δράσας οἴει βελτίων etc.

10. ὑφ' αὑτοῦ] Etiam hoc Stephano debetur. vulgatae dant ὑπ' αὐτοῦ.

11. οὐ τρωτὸν] alii, teste Stephano, dant ἄτρωτον,

εἶναι. καίτοι τί ἂν δράσαις [12], εἴ τις σοὶ τῶν πολε-
μίων τοιαῦτα ὅπλα ἔχων προσέλθοι; ἢ που καλόν [13]
3. τι καὶ θαυμαστὸν ἂν εἴη, εἰ μηδὲ ἕτερος ὑμῶν [14] μη-
δὲν δράσαι δύναιτο. ἔπειτα οἴει τὶ διαφέρειν τοιαῦ-
τα ὅπλα ἔχων [15], ἢ ἐντὸς τείχους καθῆσθαι; καὶ
ἀεὶ μόνῳ δὴ τεῖχος οὐκ ἔστιν, ὡς σὺ φῄς· μόνος μὲν
οὖν σύ γε ἑπταβόειον περιέχῃ τεῖχος προβαλλό-
6. μενος ἑαυτοῦ· ἐγὼ δὲ ἄοπλος οὐ πρὸς τὰ τείχη [16]
τῶν πολεμίων, ἀλλ' εἰς αὐτὰ εἰσέρχομαι τὰ τεί-
χη· καὶ τῶν πολεμίων τοὺς φύλακας [17] ἐγρηγορό-
τας αὐτοῖς ὅπλοισιν [18] αἱρῶ· καὶ εἰμὶ στρατηγὸς
καὶ φύλαξ καὶ σοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, καὶ
οἶδα

12. δράσαις] δράσῃς Parif. et margo Stephanicae.

13. ἤπου καλόν τι καὶ θαυμαστὸν ἂν εἴη] fic diftinguendum et leg. videtur. ἤπου καλόν τι. num quid praeclarum? fcil. effes tu inermis aduerfus fic armatum effecturus? vel eft ironice dictum. praeclarum nempe tu tum fis effecturus. Porro interrogat καὶ πῶς οὖν θαυμαστὸν ἂν εἴη. Sed v. Supplement.

14. ὑμῶν] adde τὸν ἕτερον.

15. ἔχων ἢ] malim fic legi τὸ τοιαῦτα ὅπλα ἔχειν, ἢ (vel τοῦ) ἐντὸς τ. κ.

16. πρὸς τὰ τείχη] fubaudi ἔρχομαι. quod latet in proximo εἰσέρχομαι. malim tamen fic legi. οὐ πρὸς τὰ τείχη τῶν πολεμίων προσέρχομαι, ἀλλ' εἰς αὐτὰ εἰσέρχομαι.

17. φύλακας] προφύλακας dant Parifinus et margo Stephani, fortaffis ex eodem Parif.

18. ὅπλοισιν] Stephanus mauult communem formam ὅπλοις.

εἶδα τά τε ἐνθάδε καὶ τὰ ἐν τοῖς πολεμίοις· οὐχὶ 9.
πέμπων κατασκεψόμενον ἄλλον. ἀλλ᾽ αὐτὸς, ὥσπερ
οἱ κυβερνῆται τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν σκοποῦσιν,
ὅπως σώσουσι τοὺς ναύτας, οὕτω δὲ [19] καὶ ἔγωγε καί
σε καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας σώζω· οὐδ᾽ ἔστιν ὅντινα
κίνδυνον ἔφυγον, αἰσχρὸν ἡγησάμενος [20], ἐν ᾧ μέλ 12.
λοιμι τοὺς πολεμίους κακόν τι δράσειν· οὐδ᾽ εἰ μὲν
ὄψεσθαί με τινὲς ἔμελλον, γλιχόμενος ἂν τοῦ δο-
κεῖν ἐτόλμων [21]· ἀλλ᾽ εἴτε δοῦλος, εἴτε πτωχὸς καὶ
μαστιγίας ὤν [22], μέλλοιμι τοὺς πολεμίους κακόν τι δρά-
σειν, ἐπεχείρουν ἄν, καὶ εἰ μηδεὶς ὁρᾴη. οὐ γὰρ δο- 15.
κεῖν ὁ πόλεμος, ἀλλὰ δρᾷν ἀεὶ καὶ ἐν ἡμέρᾳ καὶ ἐν
νυκτὶ φιλεῖ τι. οὐδὲ ὅπλα ἔστι μοι τεταγμένα, ἐν οἷς
προκαλοῦμαι τοῖς πολεμίοις [23] μάχεσθαι, ἀλλ᾽ ὄν-
τινα ἐθέλοι τις τρόπον, καὶ πρὸς ἕνα καὶ πρὸς πολ-
λοὺς ἕτοιμός εἰμ᾽ ἀεί. οὐδ᾽ ἡνίκα κάμνω μαχόμενος, 18.
ὥσπερ σὺ, τὰ ὅπλα ἑτέροις παραδίδωμι, ἀλλ᾽ ὁ-

πότ᾽

19. aut prorſus delendúm eſſe δὲ videtur, aut ei ſufficiendum δὴ σκοπῶν.

20. αἰσχρὸν ἡγησάμενος] poteſt accipi pro, διὰ τὸ ἡγεῖσθαι αὐτὸν αἰσχρόν. diſcrimen illud turpe exiſtimans. probem tamen magis αἰχρὸν οὐδὲν ἡγησ.

21. poſt ἐτόλμων neſcio an hoc colon deſit. εἰ δ᾽ οὐκ ἔμελλον [ſubaudi τινές με ὄψεσθαι] οὐδ᾽ ἐτόλμων. vbi autem nemo me eſſet ſpectaturus, ibi deuitabam diſcrimina.

22. ὢν] id eſt δοκῶν. niſi ſi hoc potius ſophiſta dederit.

23. τοῖς πολεμίοις] imo vero τοὺς πολεμίους. non enim cohaeret cum μάχεσθαι, ſed cum προκαλοῦμαι.

πότ' ἂν ἀναπαύωνται οἱ πολέμιοι, τότε αὐτοῖς
τῆς νυκτὸς ἐπιτίθεμαι, ἔχων τοιαῦτα ὅπλα, ἃ
ἐκείνους βλάψει μάλιστα. καὶ οὔτε νὺξ πώποτέ με
21. ἀφείλετο [24], ὥσπερ σε πολλάκις μαχόμενον ἄσμε-
νον πέπαυκεν· ἀλλ' ἡνίκα ἂν ῥέγχῃς σύ, τηνικαῦ-
τα ἐγὼ σώζω σε, καὶ τοὺς πολεμίους ἀεὶ κακόν τι
ποιῶ, ἔχων τὰ δουλοπρεπῆ ταῦτα ὅπλα καὶ τὰ
ῥάκη, καὶ τὰς μάστιγας, δι' ἃς σὺ ἀσφαλῶς καθ-
24. εύδεις. σὺ δ' ὅτι φέρων ἐκόμισας τὸν νεκρόν, ἀν-
δρεῖος οἴει εἶναι; ὃν εἰ μὴ ἠδύνω φέρειν, δύο ἄνδρες
ἂν ἐφερέτην. κἄπειτα κἀκεῖνοι περὶ ἀρετῆς πως ἂν
ἡμῖν ἠμφισβήτουν, κἀμοὶ μὲν ὁ αὐτὸς [25] ἂν πρὸς
αὐτοὺς ἦν λόγος· σὺ δὲ τί ἂν ἔλεγες ἀμφισβητῶν
27. πρὸς αὐτούς; ἢ δυοῖν [26] μὲν οὐκ ἂν φροντίσαι, ἑνὸς
δ' ἂν αἰσχύνοιο ὁμολογῶν δειλότερος εἶναι; οὐκ οἶσθ',
ὅτι οὐ τῷ νεκρῷ τοῖς Τρωσίν, ἀλλὰ τῶν ὅπλων ἔμε-
λεν ὅπως λάβοιεν; τὸν μὲν γὰρ ἀποδώσειν ἔμελ-
λον, τὰ δὲ ὅπλα ἀναθήσειν εἰς τὰ ἱερὰ τοῖς θεοῖς.
30. τοὺς γὰρ νεκροὺς [27] οὐ τοῖς οὐκ ἀναιρουμένοις αἰσχρόν,
ἀλλὰ

24. ἀφείλετο] scil. τὰ ὅπλα, aut τὸ μάχεσθαι. quod latere videtur in insequente μαχόμενον. aut denique τὸ σώζειν σε.

25. ὁ αὐτὸς] subaudi ὅσπερ νῦν μοί ἐστι πρὸς σέ.

26. δυοῖν μὲν] scil. δειλότερος εἶναι δοκῶν. tanti non facias, te videri inferiorem et imbelliorem esse duobus.

27. νεκροὺς γὰρ —] Participia ἀναιρουμένοις et ἀποδιδοῦσι h. l. accipienda sunt pro infinitiuis, et idem valet atque si sic dixisset. οὐ γὰρ αἰσχρόν ἐστι τὸ κει-μένους ἐᾶν τοὺς νεκρούς, καὶ μὴ ἀναιρεῖσθαι πρὸς τὴν τα-

ἀλλὰ τοῖς μὴ ἀποδιδοῦσι, θάπτειν σὺ μὲν οὖν τὰ ἕτοιμα [28] ἐκόμισας, ἐγὼ δὲ τὰ ὀνειδιζόμενα [29] ἀφειλόμην ἐκείνους. Φθόνον δὲ καὶ ἀμαθίαν νοσεῖς, κακῶν ἐναντιώτατα [30] αὐτοῖς. καὶ ὁ μέν [31] σε ἐπιθυμεῖν ποιεῖ τῶν καλῶν, ἡ δὲ ἀποτρέπει. ἀνθρώ- 33.
πινον μὲν οὖν τι πέπονθας. διὰ γὰρ τὸ εἶναι ἰσχυρὸς, οἴει [32] καὶ ἀνδρεῖος εἶναι. οὐκ οἶσθα, ὅτι [33] σοφίᾳ περὶ πόλεμον καὶ ἀνδρείᾳ οὐ ταυτόν ἐστιν ἰσχύσαι; ἀμαθία δὲ κακὸν μέγιστον τοῖς ἔχουσιν. οἶμαι δὲ, ἄν ποτέ τις ἄρα σοφὸς ποιητὴς περὶ ἀρετῆς [34] γένηται,

φὴν, ἀλλ' αἰσχρόν ἐστι τὸ μὴ ἀποδιδόναι αὐτοὺς τοῖς προσήκουσι πρὸς τὸ θάπτειν, ἀπαιτοῦσι.

28. τὰ ἕτοιμα] facilia factu et comparatu, quae cuiusuis sit patrare.

29. τὰ ὀνειδιζόμενα] eripui Troianis ea decora, eamque gloriationis materiam, quam si passi fuissemus penes eos manere, cauere non potuissemus, quo minus apud eosque et apud alios in probrum et ignominiam incurreremus. non potuissemus facere, quominus ea nobis ignauia exprobraretur. τὰ ὀνειδιζόμενα sunt patentia et obnoxia exprobrationi.

30. κακῶν ἐναντιώτατα] id est κακὰ, τὰ πάντων κακῶν ἐναντιώτατα ἑαυτοῖς. Suspicabar aliquando κακὼ ἐναντιωτάτω, in duali.

31. καὶ ὁ μὲν] Num καὶ γὰρ ὁ μέν.

32. διὰ γὰρ τὸ ἰσχυρὸς εἶναι, οἴῃ καὶ] Parisinus dat διότι γὰρ ἰσχυρὸς εἴη καὶ — voluit dare διότι γὰρ ἰσχυρὸς εἶ, οἴῃ καὶ — Ego vero vulgatam praefero.

33. οὐκ οἶσθα ὅτι] malim οὐκ οἶσθα γὰρ ὅτι.

34. περὶ ἀρετῆς] adde κρίνειν. poeta callidus de virtute iudicandi.

36. ται, ἐμὲ μὲν ποιήσει [35] πολύτλαν τε καὶ πολύμητιν καὶ πολυμήχανον καὶ πτολίπορθον, καὶ μόνον τὴν Τροίαν ἑλόντα· σὲ δὲ [36], ὡς ἐγῷμαι, τὴν φύσιν ἀπεικάζων τοῖς τε νωθέσιν ὄνοις, καὶ βουσὶ ταῖς φορβάσιν [37], ἄλλοις ὑπάρχουσι [38] δεσμεύειν καὶ ζευ-
39. γνῦναι αὐτούς.

35. ποιήσει] Parif. ποιήσῃ.

36. σὲ δὲ] fcil. ποιήσει. fed tum deerit aliquod epithetum, e. c. νωθρὸν καὶ βραδὺν, καὶ σκαιὸν, ὀρθῶς, ὡς ἐγῷμαι, τὴν σὴν φύσιν ἀπεικάζων.

37. ταῖς φορβάσι] reuocaui hanc lectionem ex Aldina, ab ipfo Stephano in margine commemoratam, cui placuit τοῖς φ. fufficere, qua de caufa, haud equidem intelligo. Non cernebat τοῖς mafculinum cum foemino φορβάσι conftare non poffe? An τοῖς cum ἄλλοις conftruebat? Atqui ad ἄλλοις fubauditur ἀνθρώποις.

38. ὑπάρχουσι] non culpabo. reddi poteft, quae animalia praefto funt, adfunt eo, quo fe dent aliis, [hominibus puta] vincienda et iugo fubmittenda. malim tamen παρέχουσι aut ὑπέχουσι. *quae fe praebent hominibus vincienda*. Vfurpauit autem h. l. genus mafculinum, quia et ὄνοις praemifit, et in vfu eft, vbi plura fubftantiua diuerforum generum praeceſſerint, ea deinceps in vno generis mafculini complecti. Ideo quoque dicit αὐτοὺς (cum afpero) vbi defignat τοὺς ὄνους καὶ τὰς βοῦς.

ΑΛΚΙ-

ΑΛΚΙΔΑΜΑΝΤΟΣ

ΛΟΓΟΣ ΟΔΥΣΣΕΩΣ

ΚΑΤΑ ΠΑΛΑΜΗΔΟΥΣ ΠΡΟΔΟΣΙΑΣ.

Πολλάκις ἤδη ἐνεθυμήθην καὶ ἐθαύμασα, ὦ 184.1.
ἄνδρες Ἕλληνες, τὰς γνώμας τῶν λεγόντων,
τί ποτε ἄρα βουλόμενοι, ῥᾳδίως δεῦρο παριόντες
συμβουλεύουσιν ὑμῖν, ἀφ᾽ ὧν ὠφέλεια μὲν οὐδεμία 3.
ἐστὶ τῷ κοινῷ, λοιδορίαι δὲ πλεῖσται γίνονται ἐν ἀλ-
λήλοις εἰκῇ· λόγους τε [1] ἀναλίσκουσιν ἀκαίρους περὶ
ὧν ἂν τύχωσι. λέγουσι δὲ τὴν αὐτῶν δόξαν ἕκαστος [2], 6.
βουλόμενοί τι λαβεῖν· οἱ δὲ, καὶ μισθὸν πραττόμε-
νοι, συναγορεύουσι παρ᾽ ὁποτέρων ἂν νομίζωσι πλείω
λήψεσθαι. καὶ εἰ μέν τις ἐν τῷ στρατοπέδῳ πλημ-
μελεῖ, ἢ βλάπτει τὸ κοινὸν, χρήματα ἑαυτῷ πο-
ριζόμενος, τούτων μὲν μηδένα τὸν φροντίζοντα εἶ- 9.
ναι [3]· εἰ δέ τις ἡμῶν αἰχμάλωτον ἀγαγὼν ἐκ τῶν
πολε-

1. τε] aut delendum eſt, aut prodit defectum, aut loco proximi δὲ leg. eſt τε. aut denique, ſi δὲ ſeruabimus, erit pro hoc τε leg. μὲν γάρ.

2. ἕκαστος] malim ἕκαστοι.

3. μηδένα τὸν φροντίζοντα εἶναι] pendent hi accuſatiui cum infinitiuo ſuo. nam cum ἐνεθυμήθην et ἐθαύμασα nequeunt copulari propter tot intercedentes diuerſi generis conſtructiones hanc ſeriem inter-

πολεμίων, ἢ γέρας εἴληφε πλέον ἕτερος ἑτέρου, τούτων ἕνεκεν μεγάλας διαφορὰς ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ἔχομεν, διὰ τὰς τούτων σπουδάς· ἐγὼ δὲ ἡγοῦμαι τὸν
12. ἄνδρα τὸν ἀγαθὸν καὶ δίκαιον μήτε ἔχθρας ἰδίας φροντίζειν, μήτε ἰδίᾳ φιλεταιρίᾳ χρησάμενον, ἕνεκα ἀνδρὸς ἑνὸς χρήματα περὶ πλείονος ποιήσασθαι, καὶ μὴ ὅ, τι ἂν μέλλῃ τῷ πλήθει συνοίσειν. οὐ μὲν δὴ ἀλλὰ παραλιπὼν τοὺς ἀρχαίους πόνους τε
15. καὶ λόγους, πειράσομαι Παλαμήδην τόνδε ἐν ὑμῖν εἰς κρίσιν δικαίως καταστῆσαι. ἔστι δὲ τὸ πρᾶγμα (ὡς ἂν εἰδῆτε) προδοσία· ἐφ' ᾗ δεκαπλασία τῶν ἄλλων ζημία ἐστὶν ἐπικειμένη. καίτοι, ὡς ὑμεῖς ἴστε πάντες, ἐμοὶ καὶ τούτῳ οὐδεμία πώποτε ἔχθρα οὐδ'
18. ἔρις ἐγένετο περὶ οὐδενὸς πράγματος· καὶ μὴν οὐδ' ἐν παλαίστρᾳ, οὐδ' ἐν συμποσίῳ, ἔνθα φιλεῖ ἔριδας πλείστας καὶ λοιδορίας γίνεσθαι. ὁ δὲ ἀνὴρ ἐστι φιλόσοφός τε καὶ δεινός, οὗ μέλλω κατηγορεῖν· ὥστε
21. εἰκότως τὸν νοῦν προσέχειν ὑμᾶς, καὶ μὴ ἀμελῆσαι περὶ τῶν νυνὶ λεγομένων. σχεδὸν γὰρ ἴστε καὶ αὐτοὶ [4], ἐν οἵῳ κινδύνῳ ἐγενόμεθα, ὅτε ἡμῶν οἱ μὲν εἰς τὰς ναῦς καταπεφευγότες ἦσαν, οἱ δὲ εἰς τοὺς τάφρους [5] ἐνέπιπτον, εἴς τε τὰς σκηνὰς οἱ πολέμιοι· πᾶσά τε ἀπο-

turbantes. quapropter nullus dubito addendum h. l. esse ὁρῶμεν. neminem videmus istaec animaduertentem.

4. αὐτοὶ] sic dedi, auctoribus Parisino codice et margine Stephanicae. vulgatae dant αὐτός.

5. τοὺς τάφρους] imo vero τὰς τάφρους. in foeminino.

τε ἀπορία ἦν, πῆ ποτε προβήσοιτο ἡ τοῦ μέλλοντος 24.
κακοῦ τελευτή [6]. ὡς δ' ὑμῖν [7] ἐτυγχάνομεν πλησίον
τῶν πυλῶν ἐν τῷ αὐτῷ [8] συντασσόμενοι ἐγώ τε καὶ
Διομήδης, πλησίον δ' ἦν Παλαμήδης καὶ Πολυποί-
της, συνιόντων δὲ ἡμῶν ὁμόσε τοῖς ἀνδράσιν, ἐκ-
δραμὼν τοξότης ἐκ τῶν πολεμίων ἐστοχάσατο τού- 27.
του [9]. ἁμαρτὼν δὲ αὐτοῦ, βάλλει ἐγγὺς ἐμοῦ, οὗτός
τε λόγχην ἀφίησιν ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐκεῖνος ἀνελόμε-
νος ᾤχετο εἰς τὸ στρατόπεδον [10]. ἐγὼ δὲ ἀνελὼν τὸν
οἰστὸν, δίδωμι Εὐρυβάτῃ δοῦναι Τεύκρῳ, ἵνα χρῷτο.
ἀνοχῆς δὲ γενομένης ἀπὸ τῆς μάχης ὀλίγον χρό- 30.
νον, δείκνυσί [11] μοι τὸν οἰστὸν ὑπὸ τοῖς πτεροῖς γράμ-
ματα ἔχοντα. ἐκπλαγεὶς δὲ ἐγὼ τῷ πράγματι,
προσκαλεσάμενος Σθένελόν τε καὶ Διομήδην, ἐδεί-
κνυον αὐτοῖς τὰ ἐνόντα. ἡ δὲ γραφὴ ἐδήλου τάδε.
Ἀλέξανδρος Παλαμήδει. ὅσα συνέθου Τηλέφῳ, 33.
πάντα

6. ἡ τοῦ μέλλοντος κακοῦ τελευτὴ] Alius dixiſſet ἡ τοῦ ἐπιόντος κακοῦ ἀκμή. Sed in huiusmodi declamationibus recentiorum ſophiſtarum occurrunt multa dura, inconcinna, inſolita, ab elegantia priſcae graecitatis abhorrentia, quae ferenda et auctoribus ſuis relinquenda ſunt.

7. ὑμῖν] imo vero οὖν.

8. poſt ἐν τῷ αὐτῷ videtur ἕστημεν *ſtabamus*, vel ἦμεν, vel tale quid deeſſe.

9. τούτου] Palamedem deſignat.

10. εἰς τὸ στρατόπεδον] id eſt εἰς τὸ ἑαυτοῦ στρατόπεδον.

11. δείκνυσι] vter, Eurybatus, an Teucer.

πάντα σοι ἔςαι. ὅ, τε πατὴρ Κασάνδραν γυναῖκα δίδωσί σοι, ὥσπερ ἐπέςειλας· ἀλλὰ τὰ ἀπό σου, πραττέσθω διὰ τάχες. Ἐνεγέγραπτο μὲν ταῦτα· καί μοι προτελθόντες μαρτυρήσατε οἱ λαβόν-
36. τες τὸ τόξευμα [12]. Ἐπέδειξα ἂν καὶ αὐτὸ τὸ τόξευμα ὑμῖν, ὡς ἀληθὲς [13] ἦν· νῦν δὲ ἐν τῷ θορύβῳ
185.1. ἔλαθεν αὐτὸ Τεῦκρος ἀπολέσας. ἔδει [14] δέ με καὶ τὰ λοιπὰ διελθεῖν ὡς ἔχει, μὴ δόξωμεν ἀδίκως ἄνδρα σύμμαχον περὶ θανάτε κρίνειν (αἰσχίςην αἰ-
3. τίαν * προςιθέντες [15]) καὶ ταῦτα, πρότερον ἐν ὑμῖν εὐδοκιμηκότα. ἡμεῖς μὲν γὰρ πρὶν ἐμβαλεῖν δεῦρο, πολὺν χρόνον ἐν ταὐτῷ ἐγενόμεθα, καὶ ἐδεὶς ἡμῶν [16] εἶδε τῦτον ἔχοντα σημεῖον ἐν τῇ ἀσπίδι· ἐπειδὴ δὲ κατεπλεύσαμεν δεῦρο, τρίαιναν ἐπεγράψατο. τί-
6. νος ἕνεκα; ἵνα δῆλος εἴη τῷ ἐπιγράμματι, ὅταν ἀντιτεταγμένος [17] τῦτον τοξεύοι, διὰ τὸ σύνθημα,

E 2 ὅτος

12. post τὸ τόξευμα deest titulus μάρτυρες.

13. ἀληθὲς bene si habet, accipi debet h. l. pro ἀληθῶς.

14. ἔδει] malim in praes. δεῖ.

15. προτιθέντες dant vulgatae, Parisinus προςιθέντα. vnde προςιθέντες effeci.

16. ἡμῶν] Paris. ὑμῶν.

17. ὅταν ἀντιτεταγμένος τῦτον τοξεύοι] videtur leg. ὅ τ' ἀντιτεταγμένος τ. τοξεύων. et pari modo paulo post εἰσακοντίζων. apta sunt haec participia e δῆλος εἴη. quo notabilis et conspicuus foret, tam hostis in hunc telum intorquens, quam hic ipse Palamedes in illum retorquens.

οὗτός τε εἰς ἐκεῖνον εἰσακοντίζοι· τεκμαίρεσθαι δεῖ [18]
καὶ ἐκ τούτων εἰκότως τὴν ἄφεσιν [19] τῆς λόγχης.
Φημὶ γὰρ καὶ ἐν ἐκείνῃ γράμματα εἶναι [20], πηνικά-
δε [21] καὶ πότε [22] προδώσει [23]. πιστὰ γὰρ ἦν οὕτω 9.
παρ' ἀλλήλων τὰ πεμπόμενα· οὗτός τε ἐκείνοις [24],
καὶ ἐκεῖνοι τούτῳ πέμποντες [25] διὰ τοιούτου εἴδους, καὶ
μὴ δι' ἀγγέλων. ἔτι δὲ καὶ τόδε σκεψώμεθα. ψή-
φισμα ἡμῖν ἐγένετο, ὃς ἂν βέλος τὶ λάβῃ ἐκ τῶν
πολεμίων, ἀποφέρειν πρὸς τοὺς ἡγεμόνας, διὰ τὸ 12.
σπανίως αὐτοῖς χρήσασθαι ἡμᾶς· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι
πειθαρχοῦσι τοῖς ἐψηφισμένοις, αὐτὸς δὲ βέλη ἀνε-
λόμενος πέντε τοξεύειν [26], φανερός ἐστιν οὐδὲ ἓν πρὸς
ὑμᾶς ἐνηνοχώς. ὥστε καὶ διὰ ταῦτα δικαίως ἄν μοι
δοκεῖ θανάτῳ ζημιωθῆναι. ἆρά γε ἐνθυμεῖσθε, ὦ 15.
ἄνδρες

18. τεκμαίρεσθαι δεῖ] lego τεκμαίρεσθε δὲ.

19. τὴν ἄφεσιν τῆς λόγχης] fcil. ποῖα ἐγένετο καὶ πρὸς τί.

20. γράμματα εἶναι] fubaudi δηλοῦντα.

21. πηνικάδε] imo vero πηνίκα τε.

22. πότε] atqui πότε et πηνίκα tantundem valent. num ergo πῶς.

23. προδώσει] fic eft in Parif. fic etiam in Aldina, vnde reuocaui. Stephani operae aberrantes dederant προδόσει. quafi datiuus effet a fubftantiuo πρόδοσις.

24. οὗτός] malim ὁ οὗτος.

25. pone πέμποντες deeft διετέλουν.

26. τοξεύειν] videtur fic leg. τοξεύων φανερός ἐστιν, ἀλλ' οὐδ' ἓν — iactauit illas quinque fagittas in propatulo, coram omnibus fpectantibus, aduerfus hoftes, at ne vnicam quidem ad vos retulit vnquam.

ἄνδρες Ἕλληνες, ταῦτα τοῦ σοφοῦ τῆς διανοίας καὶ τοῦ φρονήματος αὐτοῦ τυγχάνειν [27] φιλοσόφων. ἐφ' οἷς ἥκιστα ἐχρῆν αὐτὸν ταῦτα πράττειν. τοῦ τε τὰ [28] πράγματα τὰ νῦν παρεστηκότα [29] γενέσθαι
18. καὶ τὴν στρατιὰν ἅπαταν [30], ἐπιδείξω αἴτιον γεγονό-

E 3 τα

27. αὐτοῦ τυγχάνειν etc.] coniectat Stephanus αὐτῷ τυγχάνει. et est quoque hoc posterius in Parisino. vnde possit haec lectio effici, φρονήματος, ὃς τοιαῦτα τυγχάνει φιλοσοφῶν ἐφ' οἷς ἥκιστα — id est ἐπὶ τούτους, ἐφ' οὓς ἥκιστα — quia talia philosophatur [h. e. consiliis agitat, mente versat, machinatur, sollerter excogitat, commentatur] aduersus eos, aduersus quos minime oportebat eum istaec agitare. Verum videntur potius paucula deesse, fortassis ad hanc sententiam. ὦ Ἕλληνες ταῦτα. hic desinit sententia, tum noua incipit istaec. τοῦ σοφοῦ τῆς διανοίας καὶ τοῦ φρονήματος ὀνίνασθαι δεῖ τὸ κοινόν. [vel τὸ πλῆθος] A meditationibus et a sapientia viri docti necesse est, vt respublica fructum percipiat. οὗτος δὲ τυγχάνει φιλοσοφῶν ἐφ' οἷς [quod idem est, atque ἐπὶ τούτους, ἐφ' οὓς] ἥκιστα ἐχρῆν αὐτὸν ταῦτα πράττειν. [id est φιλοσοφεῖν.] hic autem philosophatur in fraudem eorum, aduersus quos callidum et solertem esse, omnium minime decebat. Pro σοφοῦ est in Parisino σοφιστοῦ, vnde margo Stephanicae, ni fallor, retulit. Suspicor enim Parisinum codicem Stephano haec opuscula edenti praesto fuisse.

28. τοῦ τε τὰ πράγματα] Num τοῦ τε γὰρ τὰ πρ. In Parisino est τά τε πράγματα. a quo etiam τὰ νῦν et γενέσθαι absunt.

29. παρεστηκότα] malim περιεστηκότα.

30. ἅπασαν] adde συντεταράχθαι, vel ἐν κινδύνῳ καταστῆναι.

*τα ἡμῖν τόν τε πατέρα αὐτοῦ καὶ τοῦτον αὐτόν.
ἀνάγκη δὲ διὰ μακροτέρων λόγων ῥηθῆναι τὰ γενό-
μενα. τούτῳ πατὴρ ἐστι πένης, ὄνομα Ναύπλιος, τέ-
χνην ἔχων ἀλείαν* [31]. *οὗτος πλείστους τῶν Ἑλλήνων ἠ-
φάνικε, χρήματά τε πολλὰ ἐκ τῶν νεῶν ὑφῄρηκε·* 21.
*κακά τε πλεῖστα τοὺς ναυτίλους εἴργασται, πανουρ-
γίας τε οὐδεμιᾶς λείπεται* [32]. *γνώσεσθε δὲ προϊόν-
τος τοῦ λόγου, ἀκούσαντες μετὰ ἀληθείας τῶν τό-
τε γενομένων. Ἄλεῳ γὰρ τῷ Τεγέας βασιλεῖ ἀφι-
κομένῳ εἰς Δελφοὺς, ἐχρήσθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ὅτι αὐ-* 24.
*τῷ ἔκγονος ὑπὸ τῆς θυγατρὸς εἰ γένοιτο, ὑπὸ τού-
του δεῖ τοὺς υἱεῖς αὐτοῦ ἀπολέσθαι. ἀκούσας δὲ ταῦ-
τα ὁ Ἄλεως, διὰ τάχους ἀφικνεῖται οἴκαδε, καὶ
καθίστησι τὴν θυγατέρα ἱέρειαν τῆς Ἀθηνᾶς· εἰ-
πὼν, εἴ ποτε ἀνδρὶ συγγενήσεται, θανατώσειν αὐ-* 27.
*τήν. τύχης δὲ γενομένης ἀφικνεῖται Ἡρακλῆς στρα-
τευόμενος ἐπ' Αὐγείαν εἰς Ἦλιν, καὶ αὐτὸν ξενίζει
ὁ Ἄλεως ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀθηνᾶς. ἰδὼν δὲ ὁ Ἡρα-
κλῆς τὴν παῖδα ἐν τῷ νεῷ, ὑπὸ μέθης συνεγένετο.
ἐπεὶ δὲ κύουσαν αὐτὴν ᾔσθετο ὁ πατὴρ* [33] *Ἄλεως,* 30.
μετα-

31. *ἀλείαν*] imo vero *ἁλιείαν*. exercitationem piscaturae.

32. *λείπεται*] conueniret quidem melius tempus praeteritum *λέλειπται* ob praemissa. verum tamen quia Nauplius tum adhuc supererat in viuis, ferri potest praesens, item simplex, pro composito *ἀπολείπεται*.

33. *ᾔσθετο ὁ πατὴρ*] haec tria vocabula desunt Parisino. primum abesse nullo modo potest. verum posterioribus duobus facile careat oratio sine damno.

μεταπέμπεται τὸν τούτου πατέρα, πυθόμενος πορθμία τε αὐτὸν εἶναι καὶ δεινόν. ἀφικομένου δὲ τοῦ Ναυπλίου, δίδωσιν αὐτῷ τὴν παῖδα καταποντίσαι. ὁ δὲ παραλαβὼν ἦγεν αὐτήν· καὶ ὡς γίνονται ἐν
33. τῷ Παρθενίῳ ὄρει, τίκτει Τήλεφον. ἀμελήσας δὲ ὢν Ἄλεως αὐτῷ ἐπέστειλεν, ἄγων αὐτὴν ἀπέδοτο καὶ τὸ παιδίον εἰς Μυσίαν Τεύθραντι τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ Τεύθρας ἀπαιδὼν [34], τὴν μὲν Αὔγην γυναῖκα ποιεῖται, τὸν δὲ παῖδα αὐτῆς ἐπονομάσας Τήλεφον, τί-
36. θεται υἱὸν ἑαυτοῦ· δίδωσί τε αὐτὸν Πριάμῳ εἰς τὸ ὀλίγον [35] παιδεῦσαι. χρόνου δὲ προϊόντος, Ἀλέξανδρος ἐπεθύμησεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφικέσθαι, τό, τε ἐν Δελφοῖς ἱερὸν [36] θεωρῆσαι βουλόμενος, ἅμα
39. δὲ καὶ τὸ κάλλος [37] τῆς Ἑλένης ἀκούων δηλονότι· καὶ τὴν τοῦ Τηλέφου γέννησιν ἀκηκοὼς [38], ὁπόθεν τε

 εἴη,

34. ἀπαιδὼν] num ἄπαις ὢν

35. εἰς τὸ ὀλίγον] Parisinus dat εἰς τὸν ὀλίγον. Num ergo εἰς τὸν Ὄλυμπον. Olympus mons Phrygiae notus est. An εἰς τὸ Ἴλιον.

36. τό τε ἐν Δελφοῖς ἱερὸν] pro τε malim μὲν Parisinus sic exhibet τό τε ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς.

37. τὸ κάλλος] Parisinus dat τῷ κάλλει. id est διὰ τὸ κάλλος. ἀκούων δηλονότι idem est, ac si dixisset.

38. ἀκηκοὼς] tertiam causam enumerat, cur Paris cupiditate Graeciae spectandae exarsisset. Audierat a fama multa coram se iactata, 1. de magnificentia templi Delphici. 2. de forma Helenae. 3. de mirabilibus fatis familiaris sui Telephi. Vt itaque nemo non amici sui sorte afficitur, ita Paris quoque ge-

εἴη, καὶ τίνα τρόπον, καὶ ὑπὸ τίνος ἐπράθη· ὥστε
Ἀλέξανδρος ὅτος[39] τὴν ἀποδημίαν ἐποιεῖτο διὰ προ-
φάσεως τοιαύτης[40] εἰς τὴν Ἑλλάδα. ἐν δὲ τῷ καιρῷ
τούτῳ οἱ Μόλου[41] παῖδες ἀφικνοῦνται ἐκ Κρήτης, 42.
δεόμενοι Μενελάου αὐτοὺς διαλλάξαι, καὶ διελεῖν τὴν
κτῆσιν αὐτοῖς, ὅτι[42] εἴη ὁ πατὴρ τετελευτηκώς,
αὐτοί τε στασιάζοιεν περὶ τῶν πατρῴων χρημάτων.
εἶεν· τί οὖν γίνεται; πλεῖν αὐτῷ[43] ἔδοξε καὶ ἐπι-
στείλας τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς[44] ἐπιμελεῖ- 186.1.
σθαι τῶν ξένων[45], ἵνα μηδενὸς ἔσοιντο ἐνδεεῖς, ἕως
ἂν αὐτὸς ἔλθῃ ἐκ Κρήτης, ὁ μὲν ᾤχετο· Ἀλέξαν-
δρος δὲ αὐτοῦ τὴν γυναῖκα ἐξαπατήσας, καὶ λαβὼν 3.

ἐκ τῶν

ſtiebat Telephi patriam, et reli〈q〉ua eius decora ſuis oculis noſcitare.

39. ὅτος] ὅτε dat Pariſinus. quod aperte vitioſum quidem eſt, verum ne vulgata quidem ſatis placet. num ὡς οὐκ ἔδει vel tale quid.

40. διὰ προφάσεως τοιαύτης] imo vero διὰ προφάσεις τοιαύτας. tres enim cauſas profectionis enumerauerat paulo ante.

41. Μόλου] Μούλω Pariſinus.

42. αὐτοῖς, ὅτι] aut interponendum, aut certe ſubaudiendum eſt λέγοντες.

43. αὐτῷ] Menelao puta.

44. τοῖς ἀδελφοῖς] at cuius? ſuisne? at praeter Agamemnonem Menelao frater, quod ſciam, nullus alius fuit. Ergone Helenae fratres, Caſtor et Pollux, deſignantur? Videtur.

45. τῶν ξένων] Paridis, et ſi qui alii aliunde, ſe abſente, Spartam venirent.

ἐκ τῶν οἴκων ἃ πλεῖστα ἐδύνατο, ἀποπλέων ᾤχετο· ὐκ αἰδεσθεὶς ὔτε Δία ξένιον, ὔτε θεῶν ὐθένα, ἄνομα καὶ βάρβαρα ἔργα διαπραξάμενος, ἄπιστα πᾶσι καὶ [46] τοῖς ἐπιγινομένοις ἀκῦσαι. ἀφικομένυ
6. δὲ αὐτῦ πάλιν εἰς Ἀσίαν, ἄγοντος τὰ χρήματα καὶ τὴν γυναῖκα, ἔστιν ὅπυ ἀντελάβυ τινὸς, ἢ βοῇ ἐσήμηνας τοῖς περιοίκοις, ἢ βοήθειαν συνέλεξας; ὐκ ἂν ἔχοις εἰπεῖν· ἀλλὰ περιεῖδες Ἕλληνας ὑπὸ βαρβάρων ὑβρισθέντας. ἐπεὶ δ' ἐπύθοντο οἱ Ἕλ-
9. ληνας τὴν ἁρπαγὴν, καὶ Μενέλεως ᾔσθετο, ἤγειρε τὴν στρατιὰν, καὶ διέπεμπεν ἡμῶν ἄλλον ἄλλοσε εἰς τὰς πόλεις αἰτήσοντας στρατόν. καὶ δὴ τῦτον ἔπεμψεν εἰς Χίον πρὸς Οἰνοπίωνα, καὶ εἰς Κύπρον, πρὸς Κινύραν ὁ δὲ Κινύραν τε ἔπεισε μὴ συστρατεύειν [47]
12. ἡμῖν, δῶρά τε παρ' αὐτῦ λαβὼν, ἀποπλέων ᾤχετο· καὶ Ἀγαμέμνονι μὲν ἀποδίδωσι χαλκῦν θώρακα, ὅστις ὐδενὸς ἄξιος ἦν, αὐτὸς δὲ τὰ ἄλλα εἶχε χρήματα. ἀπηγγέλλετο [48] δὲ, ὅτι ἑκατὸν

46. ad πᾶσι aut adde, aut ſubaudi ſaltim καὶ τοῖς ὖσι.

47. συστρατεύειν] ſic dedi e Pariſino, pro ſimplici στρατεύειν, quod eſt in vulgatis.

48. ἀπηγγέλλετο] reuocaui hanc lectionem ex Aldina, meliorem vtique lectione ἐπηγγ. quam Stephanus ei ſuffecerat cum hac annotatione. [πρ. γρ. [id eſt προτέρα γραφὴ, vel πρότερον γράφεται, ſeu Aldus dederat] ἀπηγγέλλετο. ἐστὶ δὲ τὸ ἐπηγγέλλετο ἐν τῷ παλαιῷ ἀντιγράφῳ] Haec Stephanus, auctorem laudans, non infinite, non ἐν παλαιῷ, ſed finite ἐν τῷ παλαιῷ, incertum tamen et ignotum relinquens

ναῦς ἀποπέμψει ὁ Κινύρας, ὁρᾶτε δὲ αὐτοὶ οὐδεμίαν παρ' αὐτοῦ ἥκουσαν. ὥστε καὶ διὰ ταῦτα δι- 15.
καίως ἄν μοι * δοκεῖ 49 θανάτῳ ζημιωθῆναι. ἄξιον γὰρ κολάσαι τὸν σοφιστὴν, ὃς ἐπὶ τοῖς φίλοις τὰ αἴσχιστα μηχανώμενος πέφανται. ἄξιον δὲ καταμαθεῖν ἃ καὶ φιλοσοφεῖν ἐπικεχείρηκεν ἐξαπατῶν τοὺς νέους καὶ παραπείθων, φάσκων ἐξευρηκέναι τά- 18.
ξεις πολεμικὰς, γράμματα, ἀριθμοὺς, μέτρα, σταθμοὺς, πεττοὺς, κύβους, μουσικὴν, νόμισμα, πυρσούς. καὶ οὐδὲ αἰσχύνεται, ὅταν αὐτίκα ἐλέγχηται φανερῶς ἐν ὑμῖν ψευδόμενος. Νέστωρ γὰρ ὁ πρεσβύτατος ἡμῶν ἁπάντων, καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς Πειρίθου 21.
γάμοις μετὰ Λαπιθῶν ἐμαχέσατο Κενταύροις ἐν φάλαγγι καὶ ἐν τάξει· Μενεσθεὺς δὲ πρῶτος λέγεται κοσμῆσαι τάξεις, καὶ λόχους, καὶ φάλαγγας συστῆσαι, ἡνίκα Εὔμολπος ὁ Ποσειδῶνος ἐπ' Ἀθηναίους ἐστράτευσε Θρᾶκας ἄγων. ὥστε οὐ Παλα- 24.
μήδους

idem, quemnam vetuſtum codicem habuiſſet auctorem. Quem Pariſinum vſurpo, is certe auctor ei non fuit, nam in eo lectio Aldina legitur, quae, quod dixi, ſine dubio nouae praeſtat. Sed ne ipſa quidem ſatis ſincera mihi videtur eſſe. Nullus enim dubito ἀπήγγελλε in actiuo leg. eſſe. renuntiabat Palamedes e Cypro Spartam rediens, ad Graecos, Cinyram claſſem centum nauium eſſe praebiturum. Paſſiuum ſi tuebimur, reddendum erit, nuntiabatur Cinyras praebiturus — quod meas quidem ad aures durius accidit.

49. δοκεῖ] ſic dedi de meo, pro vulgari δοκείη. Conf. p. 185. 14.

μήδυς τὸ ἐξεύρημά ἐστιν, ἀλλ᾽ ἄλλων πρότερον. γράμματα μέν γε [50] πρῶτος Ὀρφεὺς ἐξήνεγκε, παρὰ Μυσῶν μαθών· ὡς καὶ τὰ ἐπὶ τῷ μνήματι αὐτοῦ
27. δηλοῖ ἐπιγράμματα,

Μυσάων πρόπολον τῇδ᾽ Ὀρφέα Θρῆκες ἔθηκαν,
Ὃν κτάνεν ὑψιμέδων Ζεὺς ψολόεντι βέλει.
30. Οἰάγρυ φίλον υἱόν, ὃς Ἡρακλῆν ἐδίδαξεν,
Εὑρὼν ἀνθρώποις γράμματα καὶ σοφίην.

Μυσικὴν δὲ Τέννος ὁ Καλλιόπης, ὃν Ἡρακλῆς φο-
33. νεύει [51]. ἀριθμὺς γε μὴν Μυσαῖος ὁ τῶν Εὐμολπιδῶν, Ἀθηναῖος, ὡς καὶ τὰ ποιήματα αὐτῦ δηλοῖ. Ὄρθιον ἑξαμερὲς, τετόρων καὶ εἴκοσι μέτρων, Ὡς [52] δεκάτην γενεὴν ἑκατὸν βιῦν ἄνδρας. Νομίσματα [53] δὲ ὑ Φοίνικες ἐξεῦρον, λογικώτατοι καὶ δεινότατοι
36. ὄντες τῶν βαρβάρων; ἐξ ὁλοσφύρυ [54] γὰρ ἴσον μεμερισμὸν διείλοντο, πρῶτοι [55] χαρακτῆρα ἔβαλλον· εἰς τὸν

50. μέν γε] Parif. μὲν δή.

51. φονεύει] imo vero ἐφόνευεν.

52. ὡς] ὥστε Parif. Locum hunc non intelligo

53. νομίσματα] cur non νόμισμα, vt paulo ante? In Parif. eft νομίσματος.

54. ἐξ ὁλοσφύρυ —] locum hunc, hominis mathematici face dignum, non intelligo, vt alios non paucos harum declamationum.

55. διείλοντο etc.] num fic leg. διείλοντο πρῶτοι, χαρακτῆρα βάλλοντες τὸν σταθμὸν εἰς τὸ πλέον καὶ τὸ ἔλαττον. primi diuiferunt, conftituentes pondus, vt effet nota maioris et minoris, vel pluris et paucioris. Ego vero faltu foffam hanc traiiciam, relinquens aliis peritioribus locos mihi inexplicabiles.

τὸν σταθμὸν τὸ πλέον καὶ τὸ ἔλαττον. παρ᾽ ὧν οὗ-
τος ἐλθὼν σοφίζεται τὸν αὐτὸν ῥυθμόν. ὥστε αὐτοῦ
πάντα πρεσβύτερα φαίνεται, ὧν οὗτος προσποιεῖται
εὑρετὴς εἶναι· μέτρα δὲ καὶ σταθμὰ ἐξεῦρε, καπή- 39.
λοις καὶ ἀγοραίοις ἀνθρώποις ἀπάτας καὶ ἐπιορ-
κίας· πεττοὺς γε μὴν, τοῖς ἀργοῖς τῶν ἀνδρῶν ἔρι-
δας καὶ λοιδορίας. καὶ κύβους αὖ μέγιστον κακὸν ἐδί-
δαξε· τοῖς μὲν ἡττηθεῖσι, λύπας καὶ ζημίας. τοῖς
δὲ νικῶσι, καταγέλωτα καὶ ὄνειδος. τὰ γὰρ ἀ- 42.
πὸ κύβων προσγινόμενα, ἀνόνητα γίνεται, τὰ δὲ
πλεῖστα καταναλίσκεται παραχρῆμα. πυρσοὺς αὖ
ἐσοφίσατο, ἀλλ᾽ ἐφ᾽ ἡμετέρῳ κακῷ, ἃ διενοεῖτο
ποιεῖν, χρήματα δὲ τοῖς πολεμίοις. ἀρετὴ δέ ἐστιν 187.1.
ἀνδρὸς, τοῖς ἡγεμόσι προσέχειν. καὶ τὸ προσταττ-
τόμενον ποιεῖν, καὶ τῷ πλήθει ἀρέσκειν παντί· αὐ-
τόν τε παρέχειν ἄνδρα πανταχοῦ ἀγαθὸν, τοὺς τε 3.
φίλους εὖ ποιοῦντα, καὶ τοὺς ἐχθροὺς κακῶς. ὧν τἀναν-
τία πάντων οὗτος ἐπίσταται, τοὺς μὲν ἐχθροὺς ὠφε-
λεῖν, τοὺς δὲ φίλους κακῶς ποιεῖν. ἀξιῶ δ᾽ ὑμᾶς ἔ-
γωγε κοινῇ σκεψαμένους βουλεύσασθαι περὶ αὐτοῦ,
καὶ μὴ ἀφεῖναι αὐτὸν, ὑποχείριον λαβόντας. εἰ δὲ 6.
κατελεήσαντες αὐτὸν διὰ τὴν δεινότητα τῶν λόγων
ἀφήσετε, θαυμαστὴ παρανομία γενήσεται ἐν τῷ
στρατεύματι. εἰδὼς γὰρ αὐτῶν ἕκαστος, ὅτι καὶ Πα-
λαμήδης περιφανῶς τοσαῦτα ἡμαρτηκὼς οὐδεμίαν
δίκην ἔδωκε, καὶ αὐτοὶ πειράσονται ἀδικεῖν. ὥστε 9.
ἐὰν νῦν ἔχητε, ψηφιεῖσθε τὰ βέλτιστα ὑμῖν αὐ-
τοῖς, καὶ τῶν λοιπῶν οὕνεκεν παράδειγμα ποιήσε-
σθε, τοῦτον τιμωρησάμενοι.

ΑΛΚΙ-

ΑΛΚΙΔΑΜΑΝΤΟΣ,

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥΣ ΓΡΑΠΤΟΥΣ [1] ΛΟΓΟΥΣ ΓΡΑΦΟΝΤΩΝ, Η ΠΕΡΙ ΣΟΦΙΣΤΩΝ.

*Ἐπειδή τινες τῶν καλουμένων σοφιστῶν, ἱστορίας μὲν καὶ παιδείας ἠμελήκασι, καὶ τοῦ δύνασθαι λέγειν, ὁμοίως τοῖς ἰδιώταις, ἀπείρως ἔχουσι, γράφειν δὲ μεμελετηκότες [1] λόγους. καὶ διὰ * βιβλίων [2] δεικνύντες [3] τὴν αὐτῶν σοφίαν, σεμνύνονται, καὶ μέγα φρονοῦσι, καὶ πολλοστὸν μέρος τῆς ῥητορικῆς κεκτημέ-*

Opusculum hoc, secundum Aldum, primus publici iuris facio, ab H. Stephano, et in Corpore graecorum oratorum, et in Isocrate, praeteritum. Aldus enim id, non In oratorum quidem corpore, at cum Isocrate tamen ediderat.

1. *γραπτοὺς λόγους* appellat eas orationes, quae literarum monumentis prius consignatae, tum verbotenus memoriae impressae, sic demum recitantur, oppositae illis, quae, vt aiunt, ex plenitudine cordis, ex tempore, nulla praeparatione habentur ab oratore, dicente ea, quae in buccam veniant.

2. *διὰ βιβλίων*] sic dedi de meo, pro vulgari *βεβαίων*. vulgarem, vel vulgatam appello lectionem in Aldina prostantem. Nam, vt modo dixi, nulla alia adhuc prostitit praeter Aldinam, huius opusculi et insequentis editio.

3. *δεικνύντες τὴν*] sic dedi, auctore Parisino, *μὲν* omittente, quod Aldina vitiose habet interpositum.

κτημένοι δυνάμεως, ὅλης τῆς τέχνης ἀμφισβητεῖ· διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐπιχειρήσω κατηγορίαν ποιήσασθαι τῶν γραπτῶν λόγων. οὐχ ὡς ἀλλοτρίαν ἐμαυτοῦ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἡγούμενος, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἑτέροις μεῖζον φρονῶν, καὶ τὸ γράφειν ἐν παρέργῳ τοῦ μελετᾷν οἰόμενος χρῆναι [4], καὶ τοὺς ἐπ' αὐτὸ τοῦτο τὸν βίον καταναλίσκοντας, ἀπολελεῖφθαι πολὺ καὶ ῥητορικῆς καὶ φιλοσοφίας ὑπειληφὼς, καὶ πολὺ δικαιότερον ἂν ποιητὰς, ἢ σοφιστὰς προσαγορεύεσθαι νομίζων. πρῶτον μὲν οὖν ἐντεῦθεν ἄν τις καταφρονήσειε τοῦ γράφειν, ἐξ ὧν ἐστιν εὐεπίθετον, καὶ ῥᾴδιον, καὶ τῇ τυχούσῃ φύσει πρόχειρον. εἰπεῖν μὲν γὰρ ἐκ τοῦ παραχρῆμα [5] περὶ τοῦ παρατυχόντος ἐπιεικῶς, καὶ ταχεία χρήσασθαι τῶν ἐνθυμημάτων καὶ τῶν ὀνομάτων εὐπορίᾳ, καὶ τῷ καιρῷ τῶν πραγμάτων, καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν ἀνθρώπων εὐστόχως ἀκολουθῆσαι, καὶ τὸν προσήκοντα λόγον εἰπεῖν, οὔτε φύσεως ἁπάσης, οὔτε παιδείας τῆς τυχούσης ἐστίν. ἐν πολλῷ δὲ χρόνῳ γράψαι ἂν, καὶ κατὰ σχολὴν ἐπανορθῶσαι, καὶ παραθέμενον [6] τὰ τῶν προγεγονότων σοφιστῶν συγγράμματα. πολλαχόθεν εἰς [7]. τὰ αὐτῶν ἐνθυμήματα συναγεῖραι [8], καὶ μιμήσασθαι τὰς τῶν εὐλε-

4. post χρῆναι videtur deesse ποιεῖσθαι.

5. παραχρῆμα] παραυτίκα Parisinus.

6. παραθέμενον an περιθέμ. perinde est. Sententia est. vallatum quasi multitudine codicum coram se positorum, et in alios ex aliis inspicientem.

7. πολλαχόθεν εἰς τὰ αὐτῶν] Aut delendum est εἰς, aut leg. πολλαχόθεν εἰς ταὐτὸ τὰ αὐτῶν —

8. συναγεῖραι praetuli e Parisino vulgari lectioni συνεγεῖραι.

ου λεγομένων ἐπιτυχίας, καὶ τὰ μὲν ἐκ τῆς τῶν ἰδιωτῶν συμβελίας ἐπανορθώσασθαι, τὰ δὲ αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ πολλάκις ἐπισκεψάμενον, ἀνακαθάραι, καὶ μεταγράψαι, καὶ τοῖς ἀπαιδεύτοις ῥάδιον πέφυκεν. ἔςι δ' ἅπαντα τὰ μὲν ἀγαθὰ καὶ καλὰ, σπάνια [9] καὶ χαλεπὰ, καὶ διὰ πόνων εἰωθότα γίγνεσθαι. τὰ δὲ ταπεινὰ καὶ φαῦλα, ῥαδίαν ἔχει κτῆσιν. ὥς', ἐπειδὴ τὸ γράφειν τȣ̃ λέγειν ἑτοιμότερον ἡμῖν ἐςιν, εἰκότως ἂν αὐτȣ̃ καὶ τὴν κτῆσιν ἐλάττονος ἀξίαν νομίζοιμεν. ἔπειτα τοῖς μὲν λέγειν δεινοῖς, ȣ̓δεὶς ἂν φρονῶν ἀπιςήσειεν. ὡς ȣ̓ [10] μικρὸν τὴν τῆς ψυχῆς ἕξιν μεταῤῥυθμίσαντες, ἐπιεικῶς λογογραφήσȣσι. τοῖς δὲ γράφειν ἠσκημένοις, ȣ̓δεὶς ἂν πιςεύσειεν, ὡς ἐπὶ [11] τῆς αὐτῆς δυνάμεως καὶ λέγειν οἷοί τε ἔσονται. τȣ̀ς μὲν γὰρ τὰ χαλεπὰ τῶν ἔργων ἐπιτελȣ̃ντας, εἰκὸς, ὅταν ἐπὶ τὰ ῥᾴω τὴν γνώμην μεταςήσωσιν, εὐπόρως μεταχειρίσασθαι τὴν τῶν πραγμάτων ἀπεργασίαν. τοῖς δὲ τὰ ῥᾴδια γεγυμνασμένοις, ἀντίτυπος καὶ προσάντης ἡ τῶν χαλεπωτέρων ἐπιμέλεια καθίςαται. γνοίη δ' ἄν τις ἐκ τῶνδε τῶν παραδειγμάτων· ὁ μὲν γὰρ ἆραι μέγα φορτίον δυνάμενος, ἐπὶ τὰ κȣφότερα μετελθὼν, ῥᾳδίως μεταχειρίσαιτ' ἄν. ὁ δὲ πρὸς τὰ κȣ̃φα τῇ δυνάμει διϊκνȣ́μενος, ȣ̓δὲν ἂν τῶν βαρυτέρων οἷός τε ᾖ φέρειν. καὶ πάλιν ὁ μὲν ποδώ-

9. σκάνια καὶ] interponit Parif. δὲ. fed voluit τε dare.

10. ὡς οὐ μικρὸν] particulam inficiantem, qua Aldina caret, e Parifino addidi.

11. ἐπὶ] malim ἀπό.

ποδώκης δρομεὺς, ῥᾳδίως παρέπεσθαι τοῖς βραδυτέροις δύναιτ' ἄν. ὁ δὲ βραδὺς, οὐκ ἂν οἷός τε ᾖ τοῖς θᾶσσοσιν ὁμοδρομεῖν. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ὁ μὲν τὰ πόῤῥω δυνάμενος ἐπισκόπως ἀκοντίζειν, ἢ τοξεύειν, καὶ τῶν ἐγγὺς τεύξεται ῥᾳδίως. ὁ δὲ τὰ πλησίον βάλλειν ἐπιστάμενος, οὔπω δῆλον, εἰ καὶ τῶν πόῤῥω δυνήσεται τυγχάνειν. τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον καὶ περὶ τοὺς λόγους. ὁ μὲν ἐκ τοῦ παραυτίκα καλῶς αὐτοῖς χρώμενος, οὐκ ἄδηλον, ὅτι μετὰ χρόνου καὶ σχολῆς, ἐν τῷ γράφειν διαφέρων ἔσται λογοποιός. ὁ δ' ἐπὶ τοῦ γράφειν τὰς διατριβὰς ποιούμενος, οὐκ ἀφανὲς, ὅτι μεταβὰς ἐπὶ τοὺς αὐτοσχεδιαστικοὺς λόγους, ἀπορίας καὶ πλάνου καὶ ταραχῆς ἕξει πλήρη τὴν γνώμην. ἡγοῦμαι δὲ καὶ τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων τὸ μὲν λέγειν ἀεί τε, καὶ διαπαντὸς χρήσιμον εἶναι. τοῦ δὲ γράφειν ὀλιγάκις εὔκαιρον τὴν δύναμιν αὐτοῦ [12] καθίστασθαι· τίς γὰρ οὐκ οἶδεν, ὅτι λέγειν μὲν ἐκ τοῦ παραυτίκα καὶ δημηγοροῦσι καὶ δικαζομένοις, καὶ τὰς ἰδίας ὁμιλίας ποιοῦσιν, ἀναγκαῖόν ἐστι. καὶ πολλάκις ἀπροσδοκήτως καιροὶ πραγμάτων παραπίπτουσιν, ἐν οἷς οἱ μὲν σιωπῶντες εὐκαταφρόνητοι δόξουσιν εἶναι, τοὺς δὲ λέγοντας ὡς ἰσόθεον τὴν γνώμην ἔχοντας, ὑπὸ τῶν ἄλλων τιμωμένους ὁρῶμεν. ὅταν γὰρ νουθετῆσαι δεῖ τοὺς ἁμαρτάνοντας, ἢ παραμυθήσασθαι τοὺς δυστυχοῦντας, ἢ πραΰναι τοὺς ἀπολυμέλους [13]. ἢ τὰς ἐξαίφνης ἐπενεχθείσας

12. αὐτοῦ] imo vero αὐτῷ fcil. τῷ. βίῳ.

13. ἀπολυμέλους] fic eft in Aldina, ea quidem, qua ego vfus fui, illa pofteriore puta, quae A. 1534. ni fallor (nam exemplo illo nunc careo) ex Aldi offi-

χθείσας αἰτίας ἀπολύσασθαι, τηνικαῦθ' ἡ τοῦ λέγειν δύναμις τῇ χρείᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐπικουρεῖν οἵα τέ ἐστιν· ἡ δὲ γραφὴ, σχολῆς δεῖται, καὶ μακροτέρους ποιεῖται τοὺς χρόνους τῶν καιρῶν. οἱ [14] μὲν γὰρ ταχεῖαν τὴν ἐπικουρίαν ἐπὶ τῶν ἀγώνων ἀπαιτοῦσιν. ἡ δὲ κατὰ σχολὴν καὶ βραδέως ἐπιτελεῖ τοὺς λόγους. ὥστε τίς ἂν φρονῶν, ταύτην τὴν δύναμιν ζηλώσειεν, ἣ τῶν καιρῶν τοσοῦτον ὑπολείπεται; πῶς [15] οὐ καταγέλαστον, εἰ [16] τοῦ κήρυκος παρακαλοῦντος, τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν πολιτῶν, ἢ τοῦ ὕδατος ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἤδη ῥέοντος, ἐπὶ τὸ γραμματεῖον ὁ ῥήτωρ πορεύοιτο συνθήσων καὶ μαθησόμενος [17] λόγον. ὡς ἀληθῶς γὰρ, εἰ μὲν

ἦμεν

cina prodiit. collatio autem cum Parisino codice huius opusculi, nec non insequentis, quam Argentorato ad me miserunt Brunkius et Schweigheuserus, facta est ad editionem Aldinam vetustiorem, quae A. 1513. prodiit. In illa collatione nihil ad h. l. annotatum reperi, vt dubitem, eademne lectio in Parisino quoque codice et in vetustiore Aldina sit, quae in iuniore. Quicquid eius est, sententia postulat θυμουμένους. verum quaerant feliciores atque sagaciores. Num τοὺς εὐκόλως θυμουμένους. aut τοὺς ἀπὸ μηδενὸς θυμουμένους.

14. οἱ μὲν γὰρ] scil. καιροί. Sic correxi e Paris. Aldinae vitium ἡ μὲν γάρ. Ad ἡ δὲ subaudi γραφή.

15. πῶς οὐ] malim ἢ πῶς οὐ. aut πῶς δ' οὐ.

16. εἰ] εἴη Paris. non male, si vtrumque sic copuletur εἴη, εἰ.

17. μαθησόμενος] id est ἐκμαθ. memoriae mandaturus. ἐν μνήμῃ ἀναληψόμενος. Sic haud multo post quoque p. 84. vlt. μάθησις est orationum scriptarum

ἦμεν τύραννοι τῶν πόλεων, ἐφ' ἡμῖν ἂν ἦν καὶ δικαστήρια συλλέγειν, καὶ περὶ τῶν κοινῶν βουλεύεσθαι πραγμάτων. ὥστε, ὁπότε γράψαιμεν τοὺς λόγους, τηνικαῦτα τοὺς ἄλλους πολίτας ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν παρακαλεῖν. ἐπεὶ δ' ἕτεροι τούτων κύριοι εἰσιν, ἆρ' οὐκ εὔηθες ἡμᾶς ἄλλην τινὰ ποιεῖσθαι μελέτην λόγων ἐναντίως ἔχουσαν ἀκριβῶς. εἰ γὰρ οἱ τοῖς ὀνόμασιν ἐξειργασμένοι, καὶ μᾶλλον ποιήμασιν, ἢ λόγοις, ἐοικότες, καὶ τὸ μὲν αὐτόματον καὶ πλέον ἀληθείας [18] ὅμοιον ἀποβεβληκότες, μετὰ παρασκευῆς δὲ [19] πεπλάσθαι καὶ συγκεῖσθαι δοκοῦντες, ἀπιστίας καὶ φθόνου τὰς τῶν ἀκουόντων γνώμας ἐμπιμπλῶσι [20]. (τεκμήριον δὲ μέγιστον. οἱ γὰρ εἰς τὰ δικαστήρια τοὺς λόγους γράφοντες, φεύγουσι τὰς ἀκριβείας, καὶ μιμοῦνται τὰς τῶν αὐτοσχεδιαζόντων ἑρμηνείας, καὶ τότε μάλιστα [21] γράφειν δοκοῦσιν, ὅταν ἥκιστα γεγραμμένοις ὁμοίους πορίσωνται λόγους.) ὁπότε δὲ καὶ τοῖς λογογράφοις τοῦτο πέρας τῆς ἐπιεικείας ἐστὶν, ὅταν τοὺς αὐτοσχεδιάζοντας μιμήσωνται, πῶς οὐ χρὴ καὶ τῆς παιδείας ἐκείνην [22] μάλι-

comprehenſio, quae ſit a memoria. *Das Memoriren, das Auswendiglernen.* v. annotat. 29.

18. καὶ πλέον ἀληθείας] Num καὶ, ἢ δέον, ἀληθείας. et, qua par eſt, veritati rerum conſentaneam formam.

19. δὲ, quo caret Aldina, e Pariſino addidi.

20. ἐμπιπλῶσι] ergo formauit ab ἐμπιπλάω, quod eſt minus vſitatum.

21. poſt μάλιστα videtur aliquod aduerbium, e.c. ὀρθῶς, vel καλῶς, vel potius δικανικῶς deeſſe.

22. aut ἐκεῖνο leg. eſt, aut ἀφ' ἧς.

μάλιςα τιμᾶν, ἀφ' ὧ πρὸς τῶτο τὸ γένος τῶν λόγων εὐπόρως ἕξομεν. οἶμαι δὲ καὶ διὰ τῶτ' ἄξιον εἶναι τὰς γραπτὰς λόγως ἀποδοκιμάζειν, ὅτι τὸν βίον τῶν μεταχειριζομένων ἀνώμαλον καθιςᾶσι. περὶ πάντων μὲν γὰρ τῶν πραγμάτων γεγραμμένως ἐπίςασθαι λόγως, ἕν τι τῶν ἀδυνάτων πέφυκεν. ἀνάγκη δέ ἐςιν, ὅτάν τις τὰ μὲν αὐτοσχεδιάζῃ, τὰ δὲ τυποῖ, τὸν λόγον [23], ἀνόμοιον ὄντα, ψόγον τῷ λέγοντι παρασκευάζειν. καὶ τὰ μὲν, ὑποκρίσει καὶ ῥαψωδίᾳ παραπλήσια δοκεῖν [24] εἶναι, τὰ δὲ ταπεινὰ καὶ φαῦλα φαίνεσθαι, παρὰ τὴν ἐκείνων ἀκρίβειαν. δεινὸν δ' ἐςι τὸν ἀντιποιώμενον φιλοσοφίας τῆς τῶ λέγειν, καὶ παιδεύσειν ἑτέρως ὑπισχνώμενον, ἂν μὲν ἔχῃ γραμματεῖον ἢ βιβλίον, δεικνύναι δύνασθαι τὴν αὐτῶ σοφίαν. ἂν δὲ τέτων ἄμοιρος γένηται, μηθὲν τῶν ἀπαιδεύτων βελτίω καθεςάναι. καὶ χρόνω μὲν δοθέντος, δύνασθαι λόγον ἐξενεγκεῖν. εὐθέως [25] δὲ περὶ τῶ προτεθέντος, ἀφωνότερον εἶναι τῶν ἰδιωτῶν. καὶ λόγων μὲν τέχνας ἐπαγγέλλεσθαι, τῶ δὲ λέγειν μηδὲ μικρὰν δύναμιν ἔχοντα ἐν ἑαυτῷ φαίνεσθαι. καὶ γὰρ ἡ μελέτη τῶ γράφειν, ἀπορίαν τοῦ λέγειν πλείςην παραδίδωσιν. ὅταν γάρ τις ἐθισθῇ κατὰ μικρὸν ἐξεργάζεσθαι τὰς λόγως, καὶ μετὰ ἀκριβείας καὶ ῥυθμῶ τὰ ῥήματα συντιθέναι, καὶ βραδείᾳ

23. τὸν λόγον dedi de meo, pro vulgari τῶν λόγων.
24. δοκεῖν] ſic rurſus arbitratu meo dedi, pro vulgari δοκεῖ.
25. poſt εὐθέως videtur deeſſe λέγειν [vel αὐτοσχεδιάζειν] δέον.

τῇ τῆς διανοίας κινήσει χρώμενος ἐπιτελεῖν τὴν ἑρμηνείαν, ἀναγκαῖόν ἐστι, τοῦτον, ὅταν εἰς τοὺς αὐτοσχεδιαστοὺς ἔλθῃ λόγους, ἐναντία πράσσοντα ταῖς συνηθείαις, ἀπορίας καὶ θορύβου πλήρη τὴν γνώμην ἔχειν, καὶ πρὸς ἅπαντα μὲν δυσχεραίνειν, μηδὲν δὲ διαφέρειν τῶν ἰσχνοφώνων. οὐδέποτε δ' εὐλύτῳ τῇ τῆς ψυχῆς ἀγχινοίᾳ χρώμενον ὑγρῶς καὶ φιλανθρώπως [26] μεταχειρίζεσθαι τοὺς λόγους. ἀλλ' ὥσπερ οἱ διὰ μακρῶν χρόνων ἐκ δεσμῶν λυθέντες οὐ δύνανται τοῖς ἄλλοις ὁμοίαν ποιήσασθαι τὴν ὁδοιπορίαν, ἀλλ' εἰς ἐκεῖνα τὰ σχήματα καὶ τοὺς ῥυθμοὺς ἀποφέρονται, μεθ' ὧν καὶ δεδεμένοις αὐτοῖς ἀναγκαῖον ἦν πορεύεσθαι, τὸν αὐτὸν τρόπον ἡ γραφὴ βραδείας τὰς διαβάσεις τῇ γνώμῃ παρασκευάζουσα, καὶ τοῦ λέγειν ἐν τοῖς ἐναντίοις εὔθεσι [27] ποιουμένη τὴν ἄσκησιν ἄπορον, καὶ δεσμῶτιν [28] τὴν ψυχὴν καθίστησι. καὶ τῆς ἐν τοῖς αὐτοσχεδιαστοῖς εὐροίας ἁπάσης ἐπίπροσθεν γίνεται. νομίζω δὲ καὶ τὴν μάθησιν [29] τῶν

26. ὑγρῶς dedi e Pariſino, pro ὑγιῶς, quod eſt in Aldina. φιλανθρώπως eſt promte, expedite, hilariter, *natürlich*, *ungezwungen*. v. Indicem noſtrum Demoſthenicum.

27. εὔθεσι] num εἴδεσι.

28. δεσμῶτιν] ſic Pariſ. Aldus dederat δεσμώτην.

29. μάθησιν a μνήμῃ diuerſam facit ſophiſta. illa eſt impreſſio rerum memoriae mandandarum in eam partem mentis, quae percepta viſa retinere, et ſub vſus tempus reddere valet. *das Auswendiglernen*. μνήμη autem eſt ipſa tenax rerum memoriae mandatarum retentio, et ſuggeſtio, cum linguae dicenda ſuggerit. *das Merken*, *im Gedächtniſſe behalten*.

τῶν γραπτῶν λόγων χαλεπὴν, καὶ τὴν μνήμην ἐπίπονον, καὶ τὴν λήθην αἰσχρὰν ἐν τοῖς ἀγῶσι γίνεσθαι· πάντες γὰρ ἂν ὁμολογήσειαν, τὰ μικρὰ τῶν μεγάλων, καὶ τὰ πολλὰ τῶν ὀλίγων χαλεπώτερον εἶναι μαθεῖν, καὶ μνημονεῦσαι. περὶ μὲν οὖν τοὺς αὐτοσχεδιασμοὺς, ἐπὶ τῶν ἐνθυμημάτων δεῖ μόνον τὴν γνώμην ἔχειν. τοῖς δὲ ὀνόμασιν 30, ἐκ τοῦ παραυτίκα δηλοῦν. ἐν δὲ τοῖς γραπτοῖς λόγοις καὶ τῶν ὀνομάτων, καὶ τῶν ἐνθυμημάτων, καὶ συλλαβῶν 31, ἀναγκαῖόν ἐστι ποιεῖσθαι τὴν μνήμην καὶ τὴν μάθησιν ἀκριβῆ· ἐνθυμήματα μὲν οὖν ὀλίγα καὶ μεγάλα τοῖς λόγοις ἔνεστιν. ὀνόματα δὲ καὶ ῥήματα, πολλὰ καὶ ταπεινὰ, καὶ μικρὸν ἀλλήλων διαφέροντα. καὶ τῶν μὲν ἐνθυμημάτων ἅπαξ ἕκαστον δηλοῦται· τοῖς δ' ὀνόμασι πολλάκις τοῖς αὐτοῖς ἀναγκαζόμεθα χρῆσθαι· διὸ τῶν μὲν, εὔπορος ἡ μνήμη. τοῖς δὲ, δυσανάληπτος καὶ δυσφύλακτος ἡ μάθησις καθέστηκεν. ἔτι τοίνυν αἱ λῆθαι, περὶ μὲν τοὺς αὐτοσχεδιασμοὺς ἄδηλον τὴν αἰσχύνην ἔχουσιν. εὐλύτου γὰρ τῆς ἑρμηνείας οὔσης, καὶ τῶν ὀνομάτων οὐκ ἀκριβῶς συνεξεσμένων, ἂν ἄρα καὶ διαφύγῃ τι τῶν ἐνθυμημάτων, οὐ χαλεπὸν ὑπερβῆναι τῷ ῥήτορι. καὶ τῶν ἐφεξῆς ἐνθυμημάτων ἁψάμενον, μηδὲ μιᾷ τὸν λόγον αἰσχύνῃ περιβαλεῖν. ἀλλὰ καὶ τῶν διαφυγόντων ἂν ὕστερον ἀναμνησθῇ, ῥᾴδιον ποιήσασθαι τὴν δήλωσιν. τοῖς δὲ γεγραμμένα λέγουσιν, ἂν καταμικρὸν ὑπὸ τῆς ἀγωνίας ἐκλίπωσί τι καὶ

30. idem est, ac si dixisset ὀνόμασι δὲ αὐτὰ δηλοῦν τοῖς ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἀπαντῶσι.

31. malim aut καὶ τῶν συλλαβῶν, aut καὶ αὐτῶν τῶν συλλαβῶν.

καὶ παραλλάξωσιν, ἀπορίαν ἀνάγκη καὶ πλάνον καὶ ζήτησιν ἐγγενέσθαι. καὶ μακρὰς μὲν χρόνους ἐπισχεῖν, πολλάκις δὲ τῇ σιωπῇ διαλαμβάνειν τὸν λόγον, ἀσχήμονα δὲ καὶ καταγέλαστον, καὶ δυσεπικέρητον καθεστάναι τὴν ἀπορίαν. ἡγοῦμαι δὲ καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν ἀκροατῶν ἄμεινον χρῆσθαι τοὺς αὐτοσχεδιάζοντας, τῶν τὰ γεγραμμένα λεγόντων. εἰ μὲν γὰρ πολὺ [32] πρὸ τῶν ἀγώνων τὰ συγγράμματα διαπονήσαντες, ἐνίοτε τῶν καιρῶν ἁμαρτάνουσιν· ἢ γὰρ μακρότερα τῆς ἐπιθυμίας λέγοντες, ἀπεχθάνονται τοῖς ἀκούουσιν, ἢ βουλομένων ἔτι τῶν ἀνθρώπων ἀκροᾶσθαι προαπολείπουσι τοὺς λόγους· χαλεπὸν γὰρ, ἴσως δ' ἀδύνατόν ἐστιν, ἀνθρωπίνην πρόνοιαν ἐφικέσθαι τοῦ μέλλοντος, ὥστε προϊδεῖν ἀκριβῶς, τίνα τρόπον αἱ γνῶμαι τῶν ἀκουόντων πρὸς τὰ μήκη τῶν λεγομένων ἕξουσιν. ἐν δὲ τοῖς αὐτοσχεδιασμοῖς, ἐπὶ τῷ λέγοντι γίνεται ταμιεύεσθαι τοὺς λόγους πρὸς τὰς δυνάμεις τῶν λόγων [33] ἀποβλέποντι. καὶ τὰ μήκη συντέμνειν, καὶ τὰ συντόμως ἐσκεμμένα διὰ μακροτέρων δηλοῦν. χωρὶς τοίνυν τούτων, οὐδὲ τοῖς παρ' αὐτῶν τῶν ἀγώνων ἐνθυμήμασι διδομένοις ὁμοίως ὁρῶμεν ἑκατέρους χρῆσθαι δυναμένους. τοῖς μὲν γὰρ ἄγραφα λέγουσιν, ἄν τι παρὰ τῶν ἀντιδίκων ἐνθύμημα λάβωσιν, ἢ διὰ τὴν συντονίαν τῆς διανοίας αὐτῶν παρὰ σφῶν αὐτῶν διανοηθῶσιν, εὔπορόν ἐστιν ἐν τάξει θεῖναι· τοῖς γὰρ ὀνόμασιν ἐκ τοῦ παραυτίκα περὶ ἁπάντων

32. πολὺ praetuli e Parisino vulgatae πολλοί. *multum*, id est *dudum*, *ante certamina*.

33. τῶν λόγων] Sententia postulat τῶν πραγμάτων, aut τῶν καιρῶν, aut τῶν ἀκροατῶν

των διηλθόντες, ἐδ' ὅταν πλείω τῶν ἐσκεμμένων λέγωσιν, ἐδαμῇ τὸν λόγον ἀνώμαλον καὶ ταραχώδη καθιστᾶσι. τοῖς δὲ μετὰ 34 τῶν γραπτῶν λόγων ἀγωνιζομένοις, ἂν ἄρα τὶ χωρὶς τῆς παρασκευῆς ἐνθύμημα δοθῇ, χαλεπὸν ἐναρμόσαι, καὶ κεχρῆσθαι κατὰ τρόπον. αἱ γὰρ ἀκρίβειαι τῆς τῶν ὀνομάτων ἐξεργασίας ἐ παραδέχονται τὲς αὐτοματισμὲς, ἀλλ' ἀναγκαῖον, ἢ μηδὲν χρῆσθαι τοῖς ἀπὸ τῆς τύχης ἐνθυμήμασι δοθεῖσιν, ἢ χρώμενον διαλύειν καὶ συνερείπειν τὴν τῶν ὀνομάτων οἰκονομίαν, καὶ τὰ μὲν ἀκριβῶς, τὰ δὲ εἰκῇ λέγοντα, ταραχώδη καὶ ἄφωνον 35 καθιστάναι τὴν ἑρμηνείαν. καίτοι τίς ἂν εὖ φρονῶν ἀποδέξαιτο τὴν τοιαύτην μελέτην, ἥτις καὶ τῶν αὐτομάτων ἀγαθῶν ἐπίπροσθεν τῇ χρήσει καθέστηκε, καὶ χείρω τῆς τύχης ἐνίοτε τοῖς ἀγωνιζομένοις τὴν ἐπικερίαν παραδίδωσι. καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν ἐπὶ τὸ βέλτιον ἄγειν τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον εἰθισμένων, αὕτη καὶ τοῖς αὐτομάτοις εὐπορήμασιν ἐμποδών ἐστι. ἡγῦμαι δ' ἐδὲ λόγες δίκαιον εἶναι καλεῖσθαι τὲς γεγραμμένες, ἀλλ' ὥσπερ εἴδωλα καὶ σχήματα καὶ μιμήματα λόγων, καὶ τὴν αὐτὴν κατ' αὐτῶν εἰκότως ἂν δόξαν ἔχοιμεν, ἥνπερ καὶ κατὰ τῶν 36 χαλκῶν ἀνδριάντων, καὶ λιθίνων ἀγαλμάτων

34. *μετὰ*] Parif. *κατὰ*. quod fi probatur, leg. erit *κατὰ τὸν γραπτὸν λόγον*. In vulgari lectione formula orationis literis confignata [*das Concept*] affimilatur *focio in bello*, quo freti certamen inimus.

35. *ἄφωνον*] aut *διάφωνον* leg. *diffonam*, aut *ἀσύμφωνον*.

36. *κατὰ τὴν τῶν* Aldina dat. ego vero, auctore Parifino, *τὴν* fuftuli.

των καὶ γεγραμμένων ζώων. ὥσπερ γὰρ ταῦτα μιμήματα τῶν ἀληθινῶν σωμάτων ἐστὶ, καὶ τέρψιν μὲν ἐπὶ τῆς θεωρίας ἔχει, χρῆσιν δ᾽ οὐδὲ μίαν τῷ τῶν ἀνθρώπων βίῳ παραδίδωσι· τὸν αὐτὸν τρόπον ὁ γεγραμμένος λόγος, ἐνὶ σχήματι καὶ τάξει [37] γεγραμμένος, ἐκ βιβλίου θεωρούμενος, ἔχει τινὰς ἐκπλήξεις, ἐπὶ δὲ τῶν καιρῶν, ἀκίνητος ὢν, οὐδεμίαν ὠφέλειαν τοῖς κεκτημένοις παραδίδωσιν. ἀλλ᾽ ὥσπερ ἀνδριάντων καλῶν ἀληθινὰ σώματα, πολυχείρους [38] τὰς εὐπορίας ἔχοντα, πολλαπλασίας [39] ἐπὶ τῶν ἔργων τὰς ὠφελείας παραδίδωσιν· οὕτω καὶ λόγος, ὁ μὲν ἐπὶ αὐτῆς τῆς [40] διανοίας ἐν τῷ παραυτίκα λεγόμενος, ἔμψυχός ἐστι καὶ ζῇ καὶ τοῖς πράγμασιν ἕπεται, καὶ τοῖς ἀληθέσιν ἀφωμοίωται σώμασιν· ὁ δὲ γεγραμμένος, εἰκόνι λόγου τὴν φύσιν ὁμοίαν ἔχων, ἁπάσης ἐνεργείας [41] ἄμοιρος καθέστηκεν. ἴσως ἂν οὖν εἴποι τις, ὡς ἄλογόν ἐστι κατηγορεῖν μὲν τῆς γραφικῆς δυνάμεως, ἑαυτὸν δὲ διὰ ταύτης φαίνεσθαι τὰς ἀποδείξεις ποιούμενον. καὶ προσδιαβάλλειν [42] τὴν πραγματείαν ταύτην, δι᾽ ἧς εὐδοκιμεῖν παρα-

37 καὶ τάξει] videtur μιᾷ esse interponendum.

38. πολυχείρους τὰς εὐπορίας] mirifice dictum pro εὐπορίας παρέχοντα ὡσεὶ ὑπὸ πολλῶν χειρῶν παρεσκευασμένας. In Aldina est πολὺ χείρους (duobus vocabulis) τοὺς εὐπ. E Parisino adsciui τάς.

39. πολλαπλασίας de meo dedi. vulgata dat πολλαπλασίους.

40. ἐπὶ αὐτῆς] malim ἀπ᾽ αὐτῆς.

41. ἐνεργείας dedi de meo, pro vulgari εὐεργεσίας.

42. προσδιαβάλλειν] malim προδιαβ. (sine sibi-

παρασκευάζεται παρὰ τοῖς Ἕλλησιν. ἔτι δὲ περὶ Φιλοσοφίαν διατρίβοντα τοὺς αὐτοσχεδιαστικοὺς λόγους ἐπαινεῖν, καὶ πρεϋργιαίτερον 43 ἡγεῖσθαι τὴν τύχην τῆς προνοίας, καὶ Φρονιμωτέρους τοὺς εἰκῆ λέγοντας τῶν μετὰ παρασκευῆς γραφόντων. ἐγὼ δὲ πρῶτον μὲν οὐ παντελῶς ἀποδοκιμάζων τὴν γραφικὴν δύναμιν, ἀλλὰ χείρω τῆς αὐτοσχεδιαστικῆς ἡγούμενος εἶναι, καὶ τοῦ δύνασθαι λέγειν πλείστην ἐπιμέλειαν οἰόμενος χρῆναι ποιεῖσθαι, τούτους εἴρηκα τοὺς λόγους. ἔπειτα προσχρῶμαι τῷ γράφειν, οὐκ ἐπὶ τούτῳ μέγιστον Φρονῶν, ἀλλ' ἵν' ἐπιδείξω τοῖς ἐπὶ ταύτῃ τῇ δυνάμει σεμνυνομένοις, ὅτι μικρὰ πονήσαντες ἡμεῖς, ἀποκρύψαι καὶ καταλῦσαι 44 τοὺς λόγους αὐτῶν οἷοί τ' ἐσόμεθα. πρὸς δὲ τούτοις, καὶ τῶν ἐπιδείξεων ἕνεκα τῶν εἰς τοὺς ὄχλους ἐκΦερομένων ἅπτομαι 45 τοῦ γράφειν. τοῖς μὲν γὰρ πολλάκις ἡμῖν ἐντυγχάνουσιν ἐξ ἐκείνου τοῦ τρόπου 46 παρακελεύομαι πεῖραν ἡμῶν

lo) artem illam, illudue ſtudium, per quod quis ad gloriam contendat, prius infamare, quam quaeſita gloria potiatur.

43. πρεϋργιαίτερον] ſubaudiri poteſt τι. malim tamen πρεϋργιαιτέραν in foeminino.

44. καταλῦσαι non culpo, neque damno. mallem tamen κατακλῦσαι *obruere veluti torrente quodam et euerrere.*

45. ἅπτομαι] attingo ſcriptionem, h. e. interdum periculum facio ſcribendi.

46. ἐξ ἐκείνου τοῦ τρόπου] cohaeret cum πεῖραν λαμβάνειν. auctor iis fio, vt periculum noſtri faciant,

λαμβάνειν, ὅταν [47] ὑπὲρ ἅπαντος τῦ προτεθέντος, εὐκαίρως καὶ μυσικῶς εἰπεῖν οἷοί τ' ὦμεν. τοῖς δὲ διὰ χρόνυ μὲν ἐπὶ τὰς ἀκροάσεις ἀφιγμένοις, μηδεπώποτε δὲ πρότερον ἡμῖν ἐντετυχηκόσιν, ἐπιχειρῦμέν τι δεικνύναι τῶν γεγραμμένων. εἰθισμένοι γὰρ ἀκροᾶσθαι τῶν ἄλλων τὺς λόγυς, ἴσως ἂν ἡμῶν αὐτοσχεδιαζόντων ἀκύοντες, ἐλάττονα τῆς ἀξίας δόξαν καθ' ἡμῶν λάβοιεν. χωρὶς δὲ τύτων, καὶ σημεῖα τῆς ἐπιδόσεως, ἣν εἰκὸς ἐν τῇ διανοίᾳ γίνεσθαι, παρὰ [48] τῶν γραπτῶν λόγων ἐναργέςατα κατιδεῖν ἐςιν· εἰ μὲν γὰρ βέλτιον αὐτοσχεδιάζομεν νῦν, ἢ πρότερον, ὐ ῥᾴδιον ἐπικρίνειν ἐςί. χαλεπαὶ γὰρ αἱ μνῆμαι τῶν προειρημένων λόγων καθεςήκασιν. εἰς δὲ τὰ γεγραμμένα κατιδόντας, ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ, θεωρῆσαι τὰς τῆς ψυχῆς ἐπιδόσεις ῥᾴδιόν ἐςιν. ἔτι δὲ καὶ μνημεῖα καταλιπεῖν ἡμῶν αὐτῶν σπυδάζοντες, καὶ τῇ φιλοτιμίᾳ χαριζόμενοι, λόγους γράφειν ἐπιχειρῦμεν. ἀλλὰ μὴν ὡς ὐδ' εἰκῇ λέγειν παρακελευόμεθα, τὴν αὐτοσχεδιαςικὴν δύναμιν τῆς γραφικῆς [49] προτιμῶντες, ἄξιόν ἐςι πιςεύειν. τοῖς μὲν γὰρ ἐνθυμήμασι καὶ τῇ τάξει μετὰ προνοίας ἡγύμεθα δεῖν χρῆσθαι τὺς ῥήτορας, περὶ δὲ τὴν τῶν ὀνομάτων δήλωσιν, αὐτοσχεδιάζειν. ὐ γὰρ τοσαύτην ὠφέλειαν αἱ τῶν γραπτῶν λόγων ἀκρίβειαι παραδιδόασιν, ὅσην εὐκαι-

(*mich auf die Probe zu stellen*) per illum, quem dico, modum, extemporalis puta dictionis.

47. ὅταν] num πότερον. *utrum.* an ὅταν more aetatis suae pro εἰ *num* vsurpauit?

48. παρὰ] praestaret ἐπὶ.

49. γραφικῆς e Parisino praetuli vulgari γραφῆς.

εὐκαιρίαν αἱ τῶν ἐκ τοῦ παραχρῆμα λεγομένων δηλώσεις ἔχουσιν. ὅστις οὖν ἐπιθυμεῖ ῥήτωρ γενέσθαι δεινὸς, ἀλλὰ μὴ ποιητὴς λόγων ἱκανὸς, καὶ βούλεται μᾶλλον τοῖς καιροῖς χρῆσθαι καλῶς, ἢ τοῖς ὀνόμασι λέγειν ἀκριβῶς, καὶ τὴν εὔνοιαν τῶν ἀκροωμένων ἐπίκουρον ἔχειν σπουδάζει μᾶλλον, ἢ τὸν φθόνον ἀνταγωνιστὴν, ἔτι δὲ καὶ τὴν γνώμην εὔπορον, καὶ τὴν μνήμην εὔλυτον, καὶ τὴν λήθην ἄδηλον καθεστάναι βούλεται, καὶ τῇ χρείᾳ τοῦ βίου σύμμετρον τὴν δύναμιν τῶν λόγων κεκτῆσθαι πρόθυμός ἐστιν, οὗτος εἰκότως ἂν, τοῦ μὲν αὐτοσχεδιάζειν ἀεί τε καὶ διαπαντὸς ἐνεργὸν τὴν μελέτην ποιείτω, τοῦ δὲ γράφειν ἐν παιδιᾷ καὶ παρέργῳ ἐπιμελούμενος εὖ φρονεῖν κριθείη παρὰ τοῖς εὖ φρονοῦσιν.

ΓΟΡΓΙΟΥ ΛΕΟΝΤΙΝΟΥ ΛΟΓΟΙ.

ΕΛΕΝΗΣ ΕΓΚΩΜΙΟΝ.

Κόσμος πόλει μὲν εὐανδρία, σώματι δὲ κάλλος, ψυχῇ δὲ σοφία, πράγματι δὲ ἀρετὴ, λόγῳ δὲ 1
ἀλήθεια. τὰ δ' ἐναντία τούτων, ἀκοσμία. ἄνδρα δὲ καὶ γυναῖκα καὶ λόγον, καὶ ἔργον, καὶ πόλιν, καὶ πρᾶγ-

50. σπουδάζει praetuli e Parisino vulgari σπουδάζειν.

Hoc quoque opusculum ab H. Stephano praeteritum, ex Isocrate Aldino huc retuli.

1. λόγῳ] sic de meo dedi, pro vulgari λόγω.

πρᾶγμα χρὴ, τὸ μὲν ἄξιον ἐπαίνων [2] τιμᾶν, τῷ δὲ ἀναξίῳ μῶμον ἐπιτιθέναι. ἴση γὰρ ἁμαρτία καὶ ἀμαθία, μέμφεσθαί τε τὰ ἐπαινετὰ, καὶ ἐπαινεῖν τὰ μωμητά. τοῦ δ' αὐτοῦ ἀνδρὸς λέξαι τε τὸ δέον ὀρθῶς, καὶ ἐλέγξαι τοὺς μεμφομένους Ελένην, γυναῖκα, περὶ ἧς ὁμόψηφος καὶ ὁμόφωνος, ἥ τε τῶν ποιητῶν ἀκουσάντων [3] πίστις, ἥ τε τοῦ ὀνόματος φήμη, τῶν [4] συμφορῶν μνήμη γέγονεν. ἐγὼ δὲ βούλομαι λογισμόν τινα τῷ λόγῳ δοὺς, τὴν μὲν κακῶς ἀκούσασαν, παῦσαι τῆς αἰτίας, τοὺς δὲ μεμφομένους, ψευδομένους ἐπιδεῖξαι, καὶ δεῖξαί τ' ἀληθὲς, καὶ παῦσαι τῆς ἀμαθίας. ὅτι μὲν οὖν φύσει καὶ γένει τὰ πρῶτα τῶν πρώτων ἀνδρῶν [5] καὶ γυναικῶν ἡ γυνὴ, περὶ ἧς ὁ λόγος, οὐκ ἄδηλον οὐδ' ὀλίγοις [6]. δῆλον γὰρ, ὡς μητρὸς μὲν, Λήδας. πατρὸς δὲ, τοῦ μὲν γενομένου, θεοῦ, τοῦ δὲ, λεγομένου θνητοῦ, Τυνδάρεω, καὶ Διὸς, ὧν ὁ μὲν διὰ τὸ εἶναι ἔδοξεν, ὁ δὲ, διὰ τὸ φῦναι

2. aut ſic eſt interpungendum ἄξιον ἐπαίνων. τιμᾶν. vt τιμᾶν ſolum per ſe ſtet, et ἐπαίνων cum ἄξιον cohaereat; aut ſic ἄξιον, ἐπαίνῳ τιμᾶν. quae poſterior ratio mihi magis probatur.

3. τῶν ποιητῶν ἀκουσάντων] articulus non cum proximo vocabulo, ſed cum tertio cohaeret, ac ſi ſic dixiſſet τῶν ἀκουσάντων παρὰ τῶν ποιητῶν. eorum fides, qui a poetis traditam acceperunt.

4. τῶν] malim τῇ τῶν σ.

5. ἀνδρῶν καὶ] malim τε interponi.

6. οὐδ' ὀλίγοις. δῆλον γὰρ ὡς] aut γὰρ eſt delendum, aut δῆλον iterandum ad hunc modum. οὐδ' ὀλίγοις δῆλον. δῆλον γὰρ ὡς —

ναι ἠλέγχθη 7. καὶ ἦν ὁ μὲν ἀνδρῶν κράτιστος, ὁ δὲ, πάντων τύραννος. ἐκ τοιούτων δὲ γενομένη, ἔσχε τὸ ἰσόθεον κάλλος. ὃ λαβοῦσα καὶ οὐ λαθοῦσα ἔσχε. πλείστας δὲ πλείστοις ἐπιθυμίας ἔρωτος ἐνειργάσατο. ἑνὶ δὲ σώματι πολλὰ σώματα συνήγαγεν ἀνδρῶν, ἐπὶ μεγάλοις μεγάλα φρονούντων. ὧν οἱ μὲν πλούτου μεγέθη, οἱ δὲ εὐγενείας παλαιᾶς εὐδοξίαν, οἱ δὲ, ἀλκῆς οἰκείας εὐεξίαν, οἱ δὲ, σοφίας ἐπικτήτου δύναμιν ἔσχον. καὶ ἧκον ἅπαντες ὑπ' ἔρωτος φιλονείκου, φιλοτιμίας τε ἀνικήτου. ὅστις μὲν οὖν καὶ διότι, καὶ ὅπως ἀπέπλησε τὸν ἔρωτα ὁ τὴν ἑλένην λαβὼν, οὐ λέξω. τὸ γὰρ τοῖς εἰδόσιν ἃ ἴσασι λέγειν, πίστιν μὲν ἔχει, τέρψιν δὲ οὐ φέρει. τὸν χρόνον δὲ τῷ λόγῳ τὸν τότε 8 νῦν ὑπερβὰς, ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ μέλλοντος

7. Si qua his ineſt ſana ſententia nugis, haec eſt. εἶναι h. l. opponitur τῷ φῦναι. eſt ergo illud quidem, eſſe per ſe, vi ſubſtantiae ſuae, ſiue ortu, et ſine cauſa extrinſecus aduenticia. hoc autem coepiſſe eſſe, prognatum a cauſa extranea. Sed eſt merum ludibrium verborum. Iupiter habitus fuit pater Helenae, propterea quod etiam reuera eſſet [verum ſophiſtica cauillatio ſubiicit ſententiam a natura huius loci alienam, propterea quod per ſe, et rerum omnium origo eſt.] Tyndarus autem, quod natus [h. e. mortalis natus] eſſet, ex eo conſtitit atque deprehenſum eſt, eum falſo iactatum fuiſſe patrem Helenae. vitrea fracta.

8. τὸν τότε] imo vero τοῦ τότε. redit enim non ad χρόνον, ſed ad λόγου. vt patet ex oppoſito, τοῦ μέλλοντος. omitto commemorare tempus illud priſtinum, cuius rationibus ego tum mouebar, vt illa nota mea oratione Helenam vituperarem. Sed v. Supplement.

τος λόγυ προβήσομαι, καὶ προθήσομαι τὰς αἰτίας, δι᾽ ἃς εἰκὸς ἦν γενέσθαι τὸν τῆς Ἑλένης εἰς Τροίαν ςόλον. ἢ γὰρ τύχης βυλήματι, καὶ θεῶν κελεύσματι, καὶ ἀνάγκης ψηφίσματι, ἔπραξεν ἃ ἔπραξεν, ἢ βίᾳ ἁρπασθεῖσα, ἢ λόγοις πεισθεῖσα, ἢ ἔρωτι ἁλῦσα. εἰ μὲν ὖν διὰ τὸ πρῶτον, ἄξιος αἰτιᾶσθαι [9] ὁ αἰτιώμενος. θεῦ γὰρ προθυμίαν, ἀνθρωπίνη προμηθείᾳ ἀδύνατον κωλύειν. πέφυκε γὰρ ὐ τὸ κρεῖσσον ὑπὸ τῦ ἥσσονος κωλύεσθαι, ἀλλὰ τὸ ἧσσον ὑπο τῦ κρείττονος ἄρχεσθαί τε καὶ ἄγεσθαι. τὸ μὲν γὰρ κρεῖσσον, ἡγεῖσθαι, τὸ δὲ ἧττον, ἕπεσθαι. θεὸς δ᾽ ἀνθρώπυ κρείσσων, καὶ βίᾳ, καὶ σοφίᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις. ἢ ὖν τῇ τύχῃ καὶ τῷ θεῷ τὴν αἰτίαν ἀναθετέον, ἢ τὴν Ἑλένην τῆς δυσκλείας ἀπολυτέον. εἰ δὲ βίᾳ ἡρπάσθη, καὶ ἀνόμως ἐβιάσθη, καὶ ἀδίκως ὑβρίσθη, δῆλον ὅτι, ὁ ἁρπάσας ἢ ὑβρίσας, ἠδίκησεν. εἰ δὲ ἁρπασθεῖσα ἢ ὑβρισθεῖσα ἐδυςύχησεν, ἄξιος ὁ μὲν ἐπιχειρήσας βάρβαρος βάρβαρον ἐπιχείρημα, καὶ νόμῳ καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ, νόμῳ μὲν, ἀτιμίας, λόγῳ δ᾽ αἰτίας, ἔργῳ δὲ, ζημίας τυχεῖν. εἰ δὲ βιασθεῖσα καὶ τῆς πατρίδος ςερηθεῖσα, καὶ τῶν φίλων ὀρφανισθεῖσα, πῶς ὐκ ἂν εἰκότως ἐλεηθείη μᾶλλον, ἢ κακολογηθείη; ὁ μὲν γὰρ, ἔδρασε δεινὰ, ἡ δὲ, πέπονθε. δίκαιον ὖν, τὴν μὲν, οἰκτεῖραι, τὸν δὲ, μισῆσαι. εἰ δὲ λόγος ἦν ὁ πείσας καὶ τὴν ψυχὴν ἀπατήσας, ὐδὲ πρὸς τῦτο χαλεπὸν ἀπολογήσασθαι, καὶ τὴν αἰτίαν ἀπολύσασθαι ὧδε. λόγος, δυνάςης μέγας ἐςὶν,

9. αἰτιᾶσθαι passiue h. l. accipiendum est. *culpari meretur culpans.*

ἐστὶν, ὃς μικροτάτῳ σώματι καὶ ἀφανεστάτῳ, θειότατα ἔργα ἀποτελεῖ. δύναται γὰρ καὶ φόβον παῦσαι, καὶ λύπην ἀφελεῖν, καὶ χαρὰν ἐνεργάσασθαι, καὶ ἔλεον ἐπαυξῆσαι. ταῦτα δὲ ὡς οὕτως ἔχει, δείξω. δεῖ δὲ καὶ δόξῃ δεῖξαι [10] τοῖς ἀκούουσι. τὴν ποίησιν ἅπασαν καὶ νομίζω καὶ ὀνομάζω λόγον ἔχοντα μέτρον, ἧς τοὺς ἀκούοντας εἰσῆλθε καὶ φρίκη περίφοβος, καὶ ἔλεος πολύδακρυς [11], καὶ φιλοπενθής. ἐπ' ἀλλοτρίων γε [12] πραγμάτων καὶ σωμάτων εὐτυχίαις καὶ δυσπραγίαις, ἴδιόν τι πάθημα διὰ τῶν λόγων ἔπαθεν ἡ ψυχή, φέρε δὴ πρὸς ἄλλον ἀπ' ἄλλου μεταστῶ λόγον. αἱ γὰρ ἔνθεοι διὰ λόγων ἡδοναὶ, ἐπαγωγοὶ μὲν ἡδονῆς, ἀπαγωγοὶ δὲ λύπης γίνονται. συγγινομένη γὰρ τῇ δόξῃ τῆς ψυχῆς ἡ δύναμις τῆς ἐπῳδῆς, ἔθελξε καὶ ἔπεισε καὶ μετέστησε γοητείᾳ. γοητείας δὲ καὶ μαγείας δισσαὶ τέχναι εὕρηνται, αἵ εἰσι ψυχῆς ἁμαρτήματα, καὶ δόξης ἀπατήματα. ὅσοι δὲ ὅσους περὶ ὅσων καὶ ἔπεισαν καὶ πείθουσι ψευδῆ λόγον πλάσαντες! εἰ μὲν γὰρ πάντες περὶ πάντων εἶχον τῶν παροιχομένων μνήμην, τῶν τε παρόντων [13], τῶν τε μελλόντων

10. δόξῃ δεῖξαι] videtur συμμαχοῦντα [scil. τὸν λόγον] δόξαι τ. α. oportet vero audientibus videri orationem succurrentem, seu consentaneam ipsorum opinationi, hoc est praeiudiciis, praeconceptis opinionibus. Vt in tota oratione, ita hic quoque ludit sophista in vocabulis δόξη et δόξαι. v. Supplementa.

11. πολύδακρυς] sic dedi de meo, pro vulgari πολύδακρος. Tum f. leg. καὶ οἶκτος πολυπ.

12. γε dedi de meo, pro vulgari τε.

13. post τῶν τε παρόντων videtur ἔννοιαν deesse.

των πρόνοιαν, ὀυκ ἂν ὁμοίως [14], ὅμοιος ὢν, ὁ λόγος ἢ τά νῦν γε [15], ὄυτε μνησθῆναι τὸ παροιχόμενον, ὄυτε σκέψασθαι τὸ παρὸν, ὄυτε μαντεύσασθαι τὸ μέλλον, ἐυπόρως εἶχεν, ὥστε περὶ τῶν πλείστων οἱ πλεῖστοι τὴν δόξαν σύμβουλον τῇ ψυχῇ παρέχονται· ἡ δὲ δόξα σφαλερὰ καὶ ἀβέβαιος ὄυσα, σφαλεραῖς καὶ ἀβεβαίοις ἀτυχίαις περιβάλλει τοὺς αὐτῇ χρωμένους. τίς ὄυν αἰτία κωλύει καὶ τὴν Ἑλένην ὁμοίως, νέαν ὄυσαν. ὡς περὶ βιατήριον βίᾳ [16] ἀρπασθῆναι, τῇ γὰρ πειθοῖ ὁ νοῦς παρεσύρη [17]. καίτοι εἰ ἀνάγκη [18], ὄνειδος ἕξει μὲν ὄυ. τὴν δὲ δύναμιν τὴν

14. ὀυκ ἂν ὁμοίως] cohaeret cum ἐυπόρως εἶχεν. quod idem eſt atque ἐδύνατο. Ad ὁμοίως ſubauditur ὡς νῦν ἔχει, id eſt δύναται, non poſſet oratio tam facile, atque nunc poteſt.

15. ἢ τά νῦν γε] num ὡς τὰ νῦν γε, ſcil. ἔχει. non poſſet oratio, vt nunc certe poteſt. ὅμοιος] quamuis perinde ſit potens. Sed iſtas ſophiſticas calliditates, vel ineptias potius, neque intelligo, neque intelligere laboro. Poſt νῦν γε deeſſe videtur ποιῆσαι. non poſſet oratio perinde, atque nunc poteſt, efficere, vt homines aut praeteritorum meminerint, aut praeſentia conſiderent, aut de futuris per ratiociniorum et iudiciorum probabilitates ſuſpicentur.

16. ὡς περὶ βιατήριον βίᾳ ἀρπασθῆναι] leg. videtur ὥσπερεὶ βίᾳ τῆς ῥητορείας ἀρπασθῆναι.

17. παρεσύρη] ſic de meo dedi, pro vulgari παρασύρη.

18. εἰ ἀνάγκη] ſubaudi παρεσύρη. idem eſt ac ſi dixiſſet εἰ μὲν ἀνάγκη παρεσύρη, ὀυδὲν ὄνειδος ἕξει.

τὴν αὐτὴν ἔχει λόγος. λόγος [19] γὰρ τὴν ψυχὴν ὁ πείσας ἦν [20]. ἔπεισεν, ἠνάγκασε καὶ πείθεσθαι τοῖς λεγομένοις, καὶ συναινέσαι τοῖς ποιουμένοις. ὁ μὲν οὖν πείσας ὡς ἀναγκάσας, ἀδικεῖ. ἡ δὲ πεισθεῖσα ὡς ἀναγκασθεῖσα, λόγῳ μάτην ἀκούει κακῶς. ὅτι δ' ἡ πειθὼ προσιοῦσα τῷ λόγῳ, καὶ τὴν ψυχὴν ἐτυπώσατο ὅπως ἐβούλετο, χρὴ μαθεῖν πρῶτον μὲν τοὺς τῶν μετεωρολόγων λόγους [21]. οἵτινες δόξαν ἀντὶ δόξης, τὴν μὲν ἀφελόμενοι, τὴν δὲ ἐργασάμενοι [22], τὰ ἄδηλα καὶ ἄπειστα [23] φαίνεσθαι τοῖς τῆς δόξης ὄμμασιν ἐποίησαν. δεύτερον δὲ τοὺς ἀγοραίους διὰ λόγων ἀγῶνας, ἐν οἷς εἷς λόγος πολὺν ὄχλον ἔτερψε καὶ ἔπεισε, τέχνῃ γραφείς, οὐκ ἀληθείᾳ λεχθείς. τρίτον φιλοσόφων λόγων ἁμίλλας, ἐν αἷς δείκνυται καὶ γνώμης τάχος ὡς εὐμετάβολον [24] ποιοῦν τὴν τῆς δόξης πίστιν. τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ἔχει ἥ τε τοῦ λόγου δύναμις πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς τάξιν [25], ἥ τε τῶν φαρμάκων

19. λόγος] hoc vocabulum, quod hic loci in Aldina semel modo legitur, geminaui, meo arbitratu.

20. ψυχὴν ὁ πείσας] videtur ita leg. ψυχὴν ἦν ὁ πείσας. ἣν ἐπειδὴ ἔπεισεν, ἠνάγκασε.

21. post λόγους deesse videtur σκοποῦντας, vel ἐνθυμούμενον, vel tale quid. oportet intelligere, cogitando disputationes astrologorum.

22. τὴν δὲ ἐργασάμενοι] malim τὴν δ' ἐνεργασ.

23. ἄπειστα] imo vero ἄπιστα.

24. ὡς εὐμετάβολον] Aut delendum est ὡς, aut potius interponendum est Εὔριπον. ad instar Euripi versabilem, mutabilem efficiens fidem.

25. τάξιν] hic loci, et in continente, significat hoc vocab. idem, quod φύσις, aut leg. φαρμ. κρᾶσις.

μάκων τάξις πρὸς τὴν τῶν σωμάτων φύσιν. ὥσπερ γὰρ τῶν φαρμάκων ἄλλα ἀλλαχοῦ ἐκ τοῦ σώματος ἐξάγει[26], καὶ τὰ μὲν νόσου, τὰ δὲ βίου παύει· οὕτω καὶ τῶν λόγων οἱ μὲν, ἐλύπησαν, οἱ δὲ, ἔτερψαν, οἱ δὲ, ἐφόβησαν, οἱ δὲ, εἰς θάρσος κατέστησαν τοὺς ἀκούοντας, οἱ δὲ πειθοῖ τινι κακῇ τὴν ψυχὴν ἐφαρμάκευσαν, καὶ ἐξεγοήτευσαν. καὶ ὅτι μὲν εἰ λόγῳ ἐπείσθη[27] οὐκ ἠδίκησεν, ἀλλ' ἠτύχησεν, εἴρηται. τὴν δὲ τετάρτην αἰτίαν, τῷ τετάρτῳ λόγῳ διέξειμι. εἰ γὰρ ἔρως ἦν ὁ ταῦτα πράξας, οὐ χαλεπῶς διαφεύξεται τὴν τῆς λεγομένης γεγονέναι ἁμαρτίας αἰτίαν. καὶ γὰρ ὁρῶμεν οὐχ ἣν ἡμεῖς θέλομεν[28], ἀλλ' ἣν ἕκαστος ἔτυχε. διὰ δὲ τῆς ὄψεως ἡ

ψυχὴ

26. ἐξάγει] id eft ἔξεισι, vel ἐξέρχεται, ἐκκρίνεται. vt potionum medicatarum aliae aliis modis e corpore exeunt, vel excernuntur, per vomitum, per alui deiectiones, per vrinam, per fudorem, per faliuae fluxum, et fic porro. ἀλλαχοῦ accipio pro ἀλλαχῶς.

27. ἐπείσθη] Helena puta.

28. ἣν] fubaudi ὅρασιν vel ὄψιν. malim tamen ᾗ. qua ratione. fententia eft. nos homines non videmus eo pacto, quo volumus, fed quo vt videret quaeque, fortuito ipfi contributum et fatale fuit. *Wir können nichts dafür, dafs wir (das ift ein jeder von uns) nun juft fo fieht, wie er fieht, nicht allemal fo wie er follte, oder auch felber gerne wollte.* Culpa noftra non eft, in eo quod faepe fit, vt oculis noftris placeant ea, quae placent, non ea, quae nos ipfi vellemus nobis placere. Sed fors fortuita faepe nobis obiicit rerum in fe foedarum et abhorrendarum fpeciem, velut amabilem. *Wir fehen mit verkehrten und bethörten Augen*, vt faepe noftri nosmet ipfos pudeat atque poeniteat oculorum

ψυχὴ καινοῖς τρόποις τυπῦται· αὐτίκα γὰρ, ὅταν πολέμια σώματα καὶ πολέμιον ὁπλίσης [29] κόσμον χαλκῦ καὶ σιδήρυ, τῦ μὲν [30] ἀλεξητήριον· τῦ δὲ προβλήματα, εἰ θεάσεται ἡ ὄψις ἐταράχθη, καὶ ἐτάραξε τὴν ψυχήν. ὥστε πολλάκις κινδύνυ μέλλοντος ὐδέπω ὄντος, φεύγυσιν ἐκπλαγέντες [31], ἰσχυρῶς γὰρ ἡ ἀλήθεια τῦ νόμυ [32] διὰ τὸν φόβον εἰσωκίσθη [32 b]. τὸν ἀπὸ τῆς ὄψεως, ἥ τις ἐλθῦσα ἐποίησεν ἀσμενίσαι [33], καὶ τῦ καλῦ τῦ διὰ τὸν νόμον κρινομένυ, καὶ τῦ ἀγαθῦ τῦ διὰ τὴν δίκην [34] γιγνομένυ. ἤδη δέ τινες ἰδόντες φοβερὰ καὶ τῦ παρόντος ἐν τῷ παρόντι φρονήματος ἐξέστησαν.

 ὕτως

noſtrorum, tam in transuerſum actorum et peruerſe iudicantium.

29. ὁπλίσης] malim ὁπλίσηται. armaturam hoſtilem vel bellicam [h. e. ad vim ſeu depellendam ſeu inferendam comparatam] ſibi induerint, vel circumpoſuerint. Vel l. ὐ πολέμια σωμ εἰς πολέμιον.

30. τῦ μὲν —] malim τὸν μὲν ἀλεξιτήριον, τὸν δὲ προβληματικόν. aliud armorum genus ad vim inferendam, aliud ad arcendam.

31. poſt ἐκπλαγέντες deſunt nonnulla, quod praeter areolam in Aldina vacuam relictam, vel ipſa ſatis per ſe indicat oratio hiulca et inexplicabilis.

32. τῦ νόμυ] lex deſignatur ex acie fugere vetans.

32 b. εἰσωκίσθη] imo vero ἐξωκίσθη. e mente emigrare cogitur. ſed neſcio, an parum tutum et lubricum ſit, coniecturis in loco tam lacero rem velle gerere.

33. ἀσμενίσαι] imo vero ἀμνημονῆσαι obliuiſci.

34. δίκην] nam iuſtitia, vt punit pauidos, ita fortes praemiis remuneratur.

ὕτως ἀπέσβεσε καὶ ἐξήλασεν ὁ φόβος τὸ νόημα. πολλοὶ δὲ ματαίαις νόσοις [35], καὶ δεινοῖς πόνοις καὶ δυσιάτοις μανίαις περιέπεσον. ὕτως εἰκόνας [36] τῶν ὁρωμένων πραγμάτων ἡ ὄψις ἀνέγραψεν ἐν τῷ φρονήματι. καὶ τὰ μὲν δειματῦντα πολλὰ μὲν παραλείπεται [37], ὅμοια δ' ἐςὶ τὰ παραλειπόμενα, οἷάπερ τὰ λεγόμενα. ἀλλὰ μὴν οἱ γραφεῖς ὅταν ἐκ πολλῶν χρωμάτων, καὶ σωμάτων ἓν σῶμα καὶ σχῆμα τελείως ἀπεργάσωνται, τέρπυσι τὴν ὄψιν. ἡ δὲ τῶν ἀνδριάντων ποίησις καὶ ἡ τῶν ἀγαλμάτων ἐργασία, ὅσον [38] ἡδεῖαν παρέσχετο τοῖς ὄμμασιν ὄψιν. ὕτω τὰ μὲν λιπεῖν [39], τὰ δὲ ποθεῖν [40] πέφυκεν ὄψιν. πολλὰ δὲ πολλοῖς πολλῶν ἔρωτα καὶ πόθον ἐνεργάζεται τῶν πραγμάτων. εἰ ὖν τῷ τῦ Ἀλεξάνδρυ σώματι τὸ τῆς Ἑλένης ὄμμα ἡσθὲν προθυμίαν καὶ ἅμιλλαν ἔρωτος τῇ ψυχῇ παρέδωκε, τί θαυμαςὸν [41], ὃς εἰ

35. ματαίαις] num βαρείαις. an παλαιαῖς. a metu in morbos pertinaces atque diuturnos coniecti ſunt.

36. ὕτως εἰκόνας] interpone aliquod epithetum. ἀνεξιτήλυς, vel δυσεκνίπτυς, vel tale quid.

37. f. πολλὰ, ἃ μοι παραλείπεται. Alius dixiſſet τῶν δειματέντων πολλὰ νῦν ὑπ' ἐμῦ παραλείπεται.

38. ὅσον eſt exclamatio. ὅσον ἡδεῖαν o quam ſuauem!

39. λυπεῖν leg. videtur.

40. ποθεῖν bene ſi habet, accipi debet pro πρὸς πόθον ἐκκαίειν. quod eſt prorſus improbabile. quare malim τὰ δὲ πόθῳ ἐκκαίειν, vel κνίζειν, πέφυκε τὴν ὄψιν.

41. ὃς εἰ —] Leg. videtur ὃς εἰ μὲν, θεὸς ὢν, θείαν

ὃς εἰ μὲν θεὸς θεῶν θείαν δύναμιν κρατεῖ, πῶς ἂν ὁ ἥσσων εἴη τοῦτον ἀπώσασθαι καὶ ἀμύνασθαι δυνατός; εἰ δ' ἐστιν ἀνθρώπινον νόσημα, καὶ ψυχῆς ἀγνόημα, οὐχ ὡς ἁμάρτημα μεμπτέον, ἀλλ' ὡς ἀτύχημα νομιστέον[42]. ἦλθε γάρ, ἦλθε ψυχῆς[43] ἀγρεύμασιν, οὐ γνώμης βουλεύμασι. καὶ ἔρωτος ἀνάγκαις, οὐ τέχνης παρασκευαῖς. πῶς οὖν χρὴ δίκαιον ἡγήσασθαι τὸν τῆς Ἑλένης μῶμον; ἥτις εἴτ' ἐρασθεῖσα, εἴτε ὑπὸ θείας ἀνάγκης ἀναγκησθεῖσα[44] ἔπραξε, πάντως διαφεύγει τὴν αἰτίαν. ἀφεῖλον τῷ λόγῳ δύσκλειαν γυναικός. ἐνέμεινα τῷ νόμῳ, ὃν ἐθέμην ἐπ' ἀρχῇ[45] τοῦ λόγου. ἐπειράθην καταλῦσαι μώμου ἀδικίαν, καὶ δόξης ἀμαθείαν. ἐβουλήθην γράψαι τὸν λόγον Ἑλένης μὲν ἐγκώμιον, ἐμὸν δὲ παίγνιον.

ἔχων δύναμιν, κρατεῖ. qui Cupido ſi propterea vincit, quod deus eſt, diuina pollens virtute.

42. νομιστέον] num ἄξιον ἐλέου νομιστέον.

43. ψυχῆς] imo vero τύχης. coeca quaedam fors homini hos laqueos iniecit, non ipſe ſeſe conſulto in eos induit.

44. ἀναγκησθεῖσα] reliqui vitium Aldinae, dubia ſanandi ratione. Num leg. συναρπασθεῖσα ἔπραξεν, ἃ ἔπραξε.

45. aut ἐπ' ἀρχῆς leg. in genitiuo, aut ἐν ἀρχῇ.

ΓΟΡΓΙΟΥ
ΥΠΕΡ ΠΑΛΑΜΗΔΟΥΣ
ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

Η μὲν κατηγορία καὶ ἡ ἀπολογία, κρίσις οὐ περὶ
θανάτου γίγνεται. θάνατον μὲν γὰρ ἡ φύσις
φανερᾷ τῇ ψήφῳ πάντων κατεψηφίσατο τῶν θνη-
τῶν ᾗπερ ἡμέρᾳ ἐγένετο[1]· περὶ δὲ τῆς ἀτιμίας καὶ 24.
τῆς τιμῆς ὁ κίνδυνός ἐςι, πότερά με χρὴ δικαίως
ἀποθανεῖν, ἢ μετ' ὀνειδῶν μεγίςων καὶ τῆς αἰσχί-
ςης αἰτίας βιαίως[2] ἀποθανεῖν. δισσῶν δὲ τούτων
ὄντων, τοῦ μὲν ὅλου ὑμεῖς κρατεῖτε, τοῦ δ' ἐγώ· τῆς 27.
μὲν δίκης[3], ἐγὼ, τῆς δὲ βίας, ὑμεῖς. ἀποκτεῖναι
μὲν γὰρ δυνήσεσθε, βουλόμενοι, ῥᾳδίως. κρατεῖτε
γὰρ καὶ[4] τούτων, ὧν οὐδὲν ἐγὼ τυγχάνω κρατῶν. εἰ
μὲν οὖν ὁ κατήγορος Ὀδυσσεὺς, ἢ σαφῶς ἐπιςάμε-

νος

1. ᾗπερ ἡμέρᾳ ἐγένετο] ſcil. ἕκαςα. qua die mortalia quaeque naſcuntur, ea die mortis ſententia in ea pronunciatur.

2. βιαίως] id eſt ἀδίκως.

3. δίκης] id eſt τοῦ μετὰ δικαιοσύνης, vel ἀνυπευθύνως, ἀποθανεῖν. Cui opponitur ἡ βία, id eſt βιαίως, τουτέςιν ἀδίκως ἀποθανεῖν.

4. κρατεῖτε γὰρ καὶ τούτων] videtur aut καὶ eſſe delendum, aut ſic leg. κρατεῖτε γὰρ ἐμοῦ καὶ τούτων.

30. νος προδιδόντα με τὴν Ἑλλάδα τοῖς βαρβάροις, ἢ
δοξάζων γε [5] οὕτω ταῦτα ἔχειν, ἐποιεῖτο τὴν κατη-
γορίαν δι' εὔνοιαν τῆς Ἑλλάδος, ἄριστος ἂν ἦν ὁ ἀνήρ·
(πῶς γὰρ οὐ [6]; ὅς γε σώζει πατρίδα, τοκέας, τὴν
33. πᾶσαν Ἑλλάδα, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις, τὸν ἀδικοῦντα
τιμωρούμενος;) εἰ δὲ φθόνῳ, ἢ κακοτεχνίᾳ, ἢ κα-
κουργίᾳ συνέθηκε ταύτην τὴν αἰτίαν, ὥσπερ δι' ἐ-
κεῖνα κράτιστος ἂν ἦν ἀνήρ, οὕτω διὰ ταῦτα κάκιστος
ἀνὴρ περὶ τούτων. ἐγὼ δὲ πόθεν [7] ἄρξωμαι; τί δὲ
36. πρῶτον εἴπω; ποῖ δὲ τῆς ἀπολογίας τράπωμαι;
αἰτία γὰρ ἀνεπίδεικτος ἔκπληξιν ἐμφανῆ ἐμποιεῖ.
διὰ δὲ τὴν ἔκπληξιν, ἀπορεῖν ἀνάγκη τῷ λόγῳ, ἂν
μή τι παρ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας καὶ τῆς παρούσης
ἀνάγκης μάθω, διδασκάλων ἐπικινδυνοτέρων ἢ [8]

G 4 ποριμω-

5. δοξάζων γε] sic dedi auctore Stephano. vulgares pro particula dant με.

6. πῶς γὰρ οὐ;] eodem auctore particulam infitiantem addidi, qua vulgatae carent.

7. ἀνὴρ περὶ τούτων. ἐγὼ δὲ πόθεν ἄρξομαι] Num ἂν ἦν περιφανῶς πάντων. ἐγὼ δὲ π. ἄ. Aut sic ἂν ἦν. περὶ τούτων δ' ἐγὼ λέγων πόθεν ἄρξ.

8. ἐπικινδυνοτέρων ἢ ποριμωτέρων] Necessitatem quod appellat magistram rerum dicendarum, magis ancipitem, quam in inueniendo copiosam et ingeniosam, hoc fero, et laudo adeo, vt scite dictum et ex vero. Veritatem vero quod item ait magis valere defensores causarum capitalium in discrimen coniicere, quam iis idonea defensionis arma administrare, id vero cum miror, tum improbo et damno, vt veritati rerum repugnans. Ecquid enim sui defen-

πορimωτέρων τυχών. ὅτι μὲν οὖν οὐ σαφῶς [9] ὁ κατή- 39.
γορος κατηγορεῖ μου, σαφῶς οἶδα. σύνοιδα γὰρ ἐ-
μαυτῷ σαφῶς οὐδὲν τοιοῦτον πεποιηκώς· οὐδὲ οὐχ ὅ-
πως ἂν [10] εἰδείη τὶς ἢ τὸ μὴ γενόμενον. εἰ δὲ οἰόμε-
νος οὕτω ταῦτα ἔχειν, ἐποιεῖτο τὴν κατηγορίαν, οὐκ
ἀληθῆ λέγειν διὰ δισσῶν ὑμῖν ἐπιδείξω τρόπων. οὔ- 42.
τε γὰρ βουληθεὶς ἐδυνάμην ἄν, οὔτε δυνάμενος ἠβου-
λήθην ἐπιχειρεῖν τοιούτοις. ἐπὶ τοῦτον δὲ τὸν λόγον
εἶμι πρῶτον, ὡς ἀδύνατός εἰμι τοῦτο πράττειν. ἔ-
δει γάρ τινα πρῶτον ἀρχὴν γενέσθαι τῆς προδο-
σίας· ἡ δὲ ἀρχὴ λόγος ἂν εἴη. πρὸ γὰρ τῶν μελ- 188.1.
λόντων ἔργων ἀνάγκη λόγους γίνεσθαι πρότερον.
λόγοι δὲ πῶς ἂν γένοιντο, μὴ συνουσίας τινὸς γενο-
μένης; συνουσία δὲ τίνα τρόπον γένοιτ' ἄν, μήτ' ἐ- 3.
κείνου πρὸς ἐμὲ πέμψαντος, μήτε παρ' ἐμοῦ πρὸς ἐ-
κεῖνον ἐλθόντος [11]; οὐδὲ παραγγελία [12] διὰ γραμ-
μάτων ἀφῖκται ἄνευ τοῦ φέροντος. ἀλλὰ δὴ τοῦτο [13]

τῷ λό-

dendi et falutis adipifcendae vias magis aperiat, quam veritas? quae fi dicenda fuggerere minus valet, nihil aliud valebit.

9. poft οὐ σαφῶς addendum videtur εἰδώς. ab accufatore me accufari. non ex certa confcientia criminis gnaro.

10. οὐδὲ οὐχ ὅπως] Num fic leg. οὐδέ ἐστιν ὅπως ἂν εἰδείη τις τὸ μὴ γενόμενον, neque fieri poteft, vt tu factum fcias id, quod nunquam factum fit.

11. ἐλθόντος] fubaudi τινός.

12. οὐδὲ παραγγελία] imo vero οὐδὲ γὰρ ἀγγελία.

13. ἀλλὰ δὴ τοῦτο] quidni potius ἀλλὰ δῆλον, ὅτι τοῦτο — fed conftat hoc fieri poffe folo fermonis mi-

τῷ λόγῳ δυνατὸν γενέσθαι· καὶ δὴ[14] τοίνυν συνει-
6. μι, καὶ σύνεσι, κἀκεῖνος[15] ἐμοὶ, κἀκείνῳ ἐγώ. τίνα
τρόπον; τίνι τίς ἄν; Ἕλλην βαρβάρῳ; πῶς ἀ-
κούων καὶ λέγων; πότερα μόνος μόνῳ; ἀλλ' ἀγνοή-
σομεν τοὺς ἀλλήλων λόγους. ἀλλὰ μεθ' ἑρμηνέως;
τρίτος ἄρα μάρτυς γίνεται τῶν κρύπτεσθαι δεομέ-
9. νων. ἀλλὰ δὴ καὶ τοῦτο γενέσθω, καίπερ οὐ γενό-
μενον. ἔδει δὲ μετὰ τούτους[16] πίστιν δοῦναι καὶ δέξα-
σθαι. τίς οὖν ἂν ἦν ἡ πίστις; πότερον ὅρκος; τίς οὖν
ἐμοὶ τῷ προδότῃ πιστεύειν[17] ἔμελλεν; ἀλλ' ὅμηροι; τί-
νες; οἷον, ἐγὼ τὸν ἀδελφὸν ἔδωκ' ἄν· (οὐ γὰρ εἶ-
12. χον ἄλλον) ὁ δὲ βάρβαρος, τῶν υἱέων τινά. πιστό-
τατα γὰρ ἦν οὕτως ἐμοί τε παρ' ἐκείνου, ἐκείνῳ τε
παρ' ἐμοῦ. ταῦτα δὲ γιγνόμενα, πᾶσιν ὑμῖν ἂν ἦν
φανερά. φήσει τὶς ὡς χρήμασι τὴν πίστιν ἐποιούμε-
θα, ἐκεῖνος μὲν, διδοὺς, ἐγὼ δὲ, λαμβάνων. πό-
15. τερον οὖν ὀλίγοις; ἀλλ' οὐκ εἰκὸς ἀντὶ μεγάλων ὑπουρ-
γημάτων ὀλίγα χρήματα λαμβάνειν. ἀλλὰ πολ-
λά; τίς οὖν ἦν ἡ κομιδή; πῶς δ' ἂν ἐκόμισεν; ἢ πολ-
λοί[18]; πολλῶν γὰρ κομιζόντων, πολλοὶ ἦσαν οἱ μάρ-

nisterio. Nam ad λόγῳ aut addendum est, aut certe subaudiendum μόνῳ.

14. δὴ] sic dedi auctore Stephano, pro vulgari δεῖ.

15. σύνεσι κἀκεῖνος] leg. videtur σύνεσιν ἐκεῖνος.

16. μετὰ τούτους] Stephanus vult με τούτοις. Ego malim aut μετὰ ταῦτα, aut potius με τούτῳ me huic barbaro.

17. πιστεύειν] malim πιστεύσειν in futuro.

18. ἢ πολλοὶ] Stephanus vult εἰς ἢ πολλοί; non

τυρες τῆς ἐπιβουλῆς· ἑνὸς δὲ κομίζοντος, οὐκ ἂν πολύ τι τὸ φερόμενον ἦν. πότερα δὲ ἐκόμισαν ἡμέρας, 18.
ἢ νυκτός; ἀλλὰ [19] πολλαὶ καὶ πυκναὶ φυλακαὶ, δι' ὧν οὐκ ἔστι λαθεῖν. ἀλλὰ ἡμέρας; ἀλλά γε τὸ φῶς πολεμεῖ τοῖς τοιούτοις. εἶεν. ἐγὼ δ' ἐξελθὼν ἐδεξάμην, ἢ ἐκεῖνος ὁ φέρων εἰσῆλθεν; ἀμφότερα γὰρ ἄπορα. λαβὼν δὲ δὴ πῶς ἂν ἔκρυψα καὶ τοὺς ἔνδον 21.
καὶ τοὺς ἔξω; ποῦ δ' ἂν ἔθηκα; πῶς δ' ἂν ἐφύλαξα; χρώμενος δὲ, φανερὸς ἂν ἐγενόμην [20]· μὴ χρώμενος δὲ, τί ἂν ὠφελούμην ἀπ' αὐτῶν; καὶ δὴ τοίνυν γενέσθω καὶ τὰ μὴ γενόμενα. συνήλθομεν, εἴπομεν, ἠκούσαμεν, χρήματα παρ' αὐτῶν 24.
ἐλάβομεν. ἔλαθον λαβὼν, ἔκρυψα. ἔδει δήπου πράττειν ὧν ἕνεκα ταῦτα ἐγένετο. τοῦτο τοίνυν ἔτι τῶν εἰρημένων ἀπορώτερον. πράττων μὲν γὰρ αὐτὸς ἔπραττον [21], ἢ μεθ' ἑτέρων, ἀλλ' οὐχ ἑνὸς ἡ πρᾶξις. ἀλλὰ μεθ' ἑτέρων; τίνων; δηλονότι * τῶν 27.
συνόντων [22]. πότερον ἐλευθέρων, ἢ δούλων; ἐλευθέ-

ροις

male.* Possit quoque legi αὐτός; *ipsene?* [scil. ἐκόμισεν.] ἢ πολλοί; *an multi?* scil. ἐκόμισαν.

19. ἢ νυκτός. ἀλλά] Vocabulum medium videtur geminandum esse, ad hunc modum. ἢ νυκτός; νυκτός; ἀλλά.

20 φανερὸς ἂν ἐγενόμην] particulam, qua vulgatae carent, auctore Stephano addidi.

21. ἔπραττον] sic in prima persona sing. auctore Stephano, pro vulgari ἔπραττεν in tertia.

22. τῶν συνόντων] sic dedi de meo, pro vulgari τῶν νῦν ὄντων.

ροις [23] μὲν γὰρ ὑμῖν σύνειμι. τίς οὖν ὑμῶν ξύνοιδε, λεγέτω. δούλοις δὲ πῶς οὐκ ἄπιςον [24]; ἑκόντες γὰρ [25] ἐπ' ἐλευθερίᾳ, χειμαζόμενοί [26] τε δι' ἀνάγκην κατ-
30. ηγοροῦσιν. ἡ δὲ πρᾶξις πῶς ἐγένετο; δηλονότι τοὺς πολεμίους εἰσαγαγεῖν ἔδει κρείττονας ὑμῶν· ὅπερ ἀδύνατον. πῶς ἂν οὖν εἰσήγαγον; πότερα διὰ πυλῶν; ἀλλ' οὐκ ἐμοὶ [27] ταύτας [28] οὔτε κλείειν οὔτε ἀνοίγειν, ἀλλ' οἱ ἡγεμόνες [29] κύριοι τούτων. ἀλλ'
33. ὑπὲρ τειχέων κλίμακος; οὔκουν [30]. ἅπαντα γὰρ πλή-

23. ἐλευθέροις etc.] traiecit, Homerico et Herodoteo more, cola. Ordo enim naturae consentaneus hic erat. τίς οὖν ὑμῶν ξύνοιδε; λεγέτω. ἐλευθέροις μὲν γὰρ ὑμῖν [subaudi μόνοις] σύνειμι.

24. ἄπιςον] subaudi ἐςιν. malim tamen aut ἠπίςουν ecqui non suspectam habuissem seruorum fidem? aut ἀπιςητέον.

25. ἑκόντες γὰρ] videtur τε esse interponendum.

26. χειμαζόμενοι] suspectum mihi est hoc vocabulum nimis tragicum, quam vt huic orationi, quamuis sophisticae, conueniat.

27. ἐμοὶ] malim ἐμόν.

28. ταύτας dedi auctore Stephano, pro vulgari ταῦτα.

29. ἀλλ' οἱ ἡγεμόνες] articulum, quo vulgatae carent, eodem auctore addidi.

30. κλίμακος etc.] videtur locus sic esse integrandus. ἀλλ' ὑπὲρ τείχεων [scil. εἰσήγαγον ἂν τοὺς πολεμίους εἰς τὸ ςρατόπεδον,] διὰ κλίμακος. οὐκοῦν συνειδότων τῶν φυλάκων. At fortasse tamen super moenia, per scalam, inducebam hostes in castra? Ergo consciis custodibus debebat hoc fieri. vigiliis enim obsita erant omnia.

πλήρη φυλάκων. ἀλλὰ διελὼν τοῦ τείχους; ἅπασιν
ἄρα φανερὰ γένοιτ᾽ ἄν [31]. ὑπαίθριος γὰρ ὁ βίος·
στρατόπεδον γάρ ἐστιν ἐν ὅπλοις, ἐν οἷς πάντα ὁρῶ-
σι [32], καὶ πάντες ὑπὸ πάντων ὁρῶνται. πάντως
ἄρα καὶ πάντη πάντα [33] πράττειν ἀδύνατον ἦν μοι. 36.
σκέψασθε κοινῇ καὶ τόδε, τίνος ἕνεκα προσῆκε βου-
ληθῆναι ταῦτα πράττειν, εἰ καὶ μάλιστα πάντων
ἐδυνάμην. οὐδεὶς βούλεται προῖκα τοὺς μεγίστους κινδύ-
νους κινδυνεύειν, οὐδὲ τὴν μεγίστην κακότητα εἶναι [34] 39.
κάκιστος. ἀλλ᾽ ἕνεκα τούτων (καὶ αὖθις πρὸς τόδ᾽
ἐπάνειμι.) πότερον τυραννεῖν; ὑμῶν, ἢ τῶν βαρβά-
ρων; ἀλλ᾽ ὑμῶν ἀδύνατον, τοσούτων καὶ τοιούτων,
οἷς ὑπάρχει ἅπαντα μέγιστα, προγόνων ἀρεταὶ,
χρημάτων πλῆθος, ἀριστεῖαι, ἀλκὴ φρονημάτων, 42.
βασιλεία πόλεων. ἀλλὰ τῶν βαρβάρων [35]; ὁ δὲ

παρα-

31. γένοιτ᾽ ἂν] ſubaudi ταῦτα. An deeſt ἡ ἐπι-
χείρησις, vel tale quid?

32. πάντα ὁρῶσι] interpone πάντες.

33. πάντα] imo vero ταῦτα.

34. num κακότητα ὑπομεῖναι, ὥστε δοκεῖν εἶναι κά-
κιστος, ἀλλ᾽ ἕνεκα τοῦ ἀπολαύειν ἀγαθοῦ τινος παρὰ τού-
των. nemo gratuito ſuſcipere vult ſummam ignominiam hanc, vt habeatur nequiſſimus, ſed ideo facit, quo emolumentum aliquod inde percipiat. Aut ſi ſupplementum hoc diſpliceat, ſaltim ſic ἀλλ᾽ ἕνεκά του (enclitice) *ſed alicuius commodi gratia.* τίνος ἂν οὖν; ſcil. χάριν τούτοις ἐπεχείρησα. Cuiusnam ergo rei cauſa ego iſtaec conatus eſſem. πότερον τοῦ τυραννεῖν —

35. vocabulum βαρβάρων a ſe additum eſſe, quo caret Aldina, admonuit Stephanus.

παραδώσων τίς; ἐγὼ δὲ ποίᾳ δυνάμει παραλήψομαι; Ἕλλην βαρβάρους; εἷς ὢν πολλούς; πείσας, ἢ βιασάμενος; οὔτε γὰρ ἐκεῖνοι πεισθῆναι βούλοιντ'

189. ἄν, οὔτ' ἐγὼ βιάσασθαι δυναίμην. ἀλλ' ἴσως ἑκόντες ἑκόντι[36] παραδώσουσι[37], μισθὸν τῆς προδοσίας ἀντιδιδόντες; ἀλλά γε ταῦτα πολλῆς ἢ μωρίας[38] καὶ πιστεῦσαι καὶ δέξασθαι. τίς γὰρ ἂν ἕλοιτο δουλείαν ἀντ' ἐλευθερίας; ἀντὶ τοῦ κρατίστου τὸ κάκιστον; εἴπῃ τις, ὅτι πλούτου καὶ χρημάτων ἐρασθεὶς ἐπεχείρησα τούτοις. ἀλλὰ χρήματα μὲν μέτρια κέκτημαι, πολλῶν δὲ οὐθὲν δέομαι. πολλῶν γὰρ δέονται χρημάτων οἱ πολλὰ δαπανῶντες, οὐχ οἱ κρείττονες τῶν τῆς φύσεως ἡδονῶν, ἀλλ' οἱ δουλεύοντες ταῖς ἡδοναῖς, καὶ ζητοῦντες ἀπὸ πλούτου καὶ μεγαλοπρεπείας τὰς τιμὰς κτᾶσθαι. τούτων δὲ ἐμοὶ πρόσεστιν οὐθέν. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, μάρτυρα πιστὸν παρέξομαι τὸν παροιχόμενον βίον· τῷ δὲ μάρτυρι μάρτυρες ὑμεῖς ἦτε. σύνεστε γάρ μοι. διὸ σύνιστε ταῦτα. καὶ μὴν οὐδ' ἂν τιμῆς ἕνεκα τοιούτοις ἔργοις ἀνὴρ ἐπιχειρήσειε καὶ μέσως φρόνιμος. ἀπ' ἀρετῆς γὰρ, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ κακότητος αἱ τιμαί. προδότῃ δὲ τῆς Ἑλλάδος ἀνδρὶ πῶς ἂν γένοιτο τιμή; πρὸς δὲ τούτοις, οὐδὲ τιμῆς ἀπετύγχανον[39] ἐνδεὴς ὤν. ἐτιμώμην γὰρ ἐντι-

36. ἑκόντι] id est βουληθέντι παραλαβεῖν.

37. παραδώσουσι] ſubaudi, aut adde potius ἑαυτούς.

38. πολλῆς ἢ μωρίας] ſic dedi de meo, pro vulgari πολλῆς τιμωρίας. H. Stephanus ſuſpicabatur legeſſe πολλῆς τινος μωρίας, aut πολλῆς ἐστι μωρίας.

39. ἀπετύγχανον] malim ἂν ἐτύγχανεν. non

ἐντιμοτάτοις [40] ὑπὸ τῶν ἐντιμοτάτων, ὑφ᾽ ὑμῶν, ἐπὶ σοφίᾳ. καὶ μὴν οὐκ ἀσφαλὲς [41], ὧν ἕνεκά τις ἂν ταῦτα πράξαι. πᾶσι γὰρ ὅ γε προδότης πολέμιος, τῷ νόμῳ, τῇ δίκῃ, τοῖς θεοῖς, τῷ πλήθει τῶν ἀνθρώπων. τὸν μέν γε νόμον [42] παραβαίνει, τὴν δίκην [43] καταλύει, τὸ δὲ πλῆθος διαφθείρει, τὸ δὲ θεῖον ἀτιμάζει· τῷ δὲ τοιούτῳ βίῳ περὶ

κινδύ-

carebam honore. E vulgari ſententia exſiſtit haec, non ideo honore carebam, quod pauper eſſem. quae ſententia ab h. l. eſt aliena. Nam de paupertate hic non agitur. Sed. v. Supplementa.

40. ἐντιμοτάτοις] Stephanus malebat ἐπὶ ἐντιμοτάτοις. volebat, ni fallor, dare ἐπὶ τοῖς ἐντιμοτάτοις. quod verum puto. docent inſequentia.

41. ἀσφαλὲς] imo vero ἀσφαλεῖς. fidendum illis non eſt, certi amici hi non ſunt, quibus tuto confidas, quorum gratiae atque beneuolentiae captandae ergo proditionem pares. Aut enim deſerent te in periculis tuis, aut etiamſi te velint eripere, non poterunt tamen tot hoſtibus te eripere, qui te deprehenſum vrgebunt. Nemo enim non tibi tum erit infeſtus. Concurrent aduerſus te hoſtes vndique. Ius ciuile in te conſurget, (ὁ νόμος) nec non ἡ δίκη, quae eſt ſiue aequitas a natura generi humano inſita, ſiue animaduerſio et punitio ſcelerum. Erit ergo ὁ νόμος, ἡ δίκη idem ac ſi dixiſſet καταδικασθήσῃ, καὶ κολασθήσῃ διὰ τὸν νόμον. Sed inſequentia docent vocabulo δίκης hic deſignari ius naturae, ſeu ſenſum aequi et iuſti a natura humano generi impreſſum.

42. γε νόμον] ſic emendauit Stephanus Aldinae vitium γενόμενον. γε h. l. tantundem valet atque γάρ.

43. τὴν δίκην] interpone δέ.

κινδύνων τῶν μεγίστων οὐδ' ἔχει [44] ἀσφάλειαν. ἀλ-
18. λὰ δὴ φίλους ὠφελεῖν βουλόμενος [45], ἢ πολεμίους
βλάπτειν; καὶ γὰρ τούτων ἕνεκα τὶς ἂν ἀδικήσειεν.
ἐμοὶ δὲ πᾶν τοὐναντίον ἐγίνετο· τοὺς μὲν φίλους κα-
κῶς ἐποίουν, τοὺς δ' ἐχθροὺς ὠφέλουν. ἀγαθῶν μὲν
οὖν ἔκτισιν [46] οὐδεμίαν εἶχεν ἡ πρᾶξις· κακῶς δὲ πα-
21. θεῖν οὐδὲ εἷς ἐπιθυμῶν πανουργεῖ. τὸ δὲ λοιπόν ἐστιν [47],
εἴ τινα φόβον ἢ πόνον ἢ κίνδυνον φεύγων ἔπραξα.
ταῦτα [48] δὲ οὐθεὶς ἂν εἰπεῖν ἔχοι τί μοι προσήκειν.
δισσῶν γὰρ τούτων ἕνεκα πάντες πάντα πράττου-
σιν, ἢ κέρδος τι μετιόντες, ἢ ζημίαν φεύγοντες. ὅ-
24. σα δὲ τούτων ἔξω πανουργεῖται [49] * ὡς δὲ κα-
κῶς

44. οὐδ' ἔχει] imo vero οὐδὲν ἔχει. nihil eſt, quod talem vitam [h. e. vitam talis hominis, a tot et tam formidandis hoſtibus ſepti et exagitati] tueatur.

45. βουλόμενος] aptum hoc eſt e praemiſſis ἔγωγ' ἂν ἐπεχείρησα τῇ προδοσίᾳ.

46. ἔκτισιν] imo vero κτῆσιν. ne vllum quidem genus bonorum, vel emolumentorum hoc facinore adeptus eſſem. nullum mihi fructum parere poterat hoc facinus.

47. λοιπόν ἐστιν] interponendum videtur σκοπεῖν, vel ζητεῖν. Nam τὸ λοιπὸν eſt aduerbiale. Supereſt vt quaeratur, num diſcrimen aliquod —

48. ἔπραξα. ταῦτα δὲ οὐθεὶς] leg. et interſtinguendum videtur eſſe ſic ἔπραξα ταῦτα. τούτων δὲ οὐθείς. Non eodem redeunt ταῦτα et τούτων. illud redit ad proditionem, hoc ad ignauiam et formidinem.

49. poſt πανουργεῖται aſteriſco indicant vulgares editiones defectum, qui non magnus eſſe videtur. vno vocabulo μανίᾳ, aut παρανοίᾳ, aut φρενοβλαβείᾳ ſar-

κῶς ἐμαυτὸν ἐποίουν ταῦτα πράττων, οὐκ ἄδηλον. προὐδίδουν[50] γὰρ τὴν Ἑλλάδα, προὐδίδουν ἐμαυτόν, τοκέας, φίλους, ἀξίωμα προγόνων, ἱερὰ πατρῷα, τάφους, πατρίδα, τὴν μεγίστην[51] τῆς Ἑλλάδος. ἃ 27.
δὲ πᾶσι περὶ παντός ἐστι, ταῦτα ἂν τοῖς ἀδικηθεῖσιν ἐνεχείρισα. σκέψασθε δὲ καὶ τόδε, πῶς οὐκ ἂν ἀβίωτος ἦν ὁ βίος μοι πράξαντι ταῦτα. ποῖ γὰρ τραπέσθαι μ' ἐχρῆν; πότερον εἰς τὴν Ἑλλάδα, δίκην δώσοντα τοῖς ἠδικημένοις; τίς δ' ἂν ἀπείχετό 30.
μου τῶν κακῶς πεπονθότων; ἀλλὰ μένειν ἐν τοῖς βαρβάροις; παραμελήσαντι[52] πάντων τῶν μεγίστων, ἐστερημένῳ τῆς καλλίστης τιμῆς, ἐν αἰσχίστῃ δυσκλείᾳ διάγοντα, τοὺς ἐν τῷ παροιχομένῳ βίῳ πόνους ἐπ' ἀρετῇ πεπονημένους ἀποῤῥίψαντα, καὶ 33.
ταῦτα δι' ἐμαυτόν, ὅπερ αἴσχιστον ἀνδρί, δυστυχεῖν

δι' αὐ-

ciri possit hiatus, siue praeponatur vocabulo πανουργεῖται, siue postponatur. Post ἔξω figendum est comma, et aut γίγνεται subaudiendum est, aut idem πανουργεῖται a communi. quaecunque autem scelera patrantur extra has duas causas, [id est a neutra earum manantia] ea patrantur mero furore.

50. προὐδίδουν] imo vero προδιδούς. nam si Graeciam prodidissem, memet ipse prodidissem.

51. τὴν μεγίστην] aut adde, aut subaudi certe πόλιν.

52. παραμελήσαντι et ἐστερημένῳ] imo vero παραμελήσαντα in accusatiuo, et ἐστερημένον. qui accusatiui apti sunt e praemisso ἐχρῆν με. Confirmant insequentes accusatiui διάγοντα et ἀποῤῥίψαντα, quos cum datiuis mutari iubens Stephanus, falsus fuit.

δι' αὐτόν. ἐ μὴν ἐδὲ παρὰ τοῖς βαρβάροις πιςῶς
ἂν διεκείμην [53]. πῶς γάρ; οἵτινες ἀπιςότατον [54]
ἔργον συνηπίςαντό μοι πεποιηκότι, τὲς φίλες τοῖς
36. ἐχθροῖς παραδεδωκότι; βίος δὲ ἐ βιωτὸς πίςεως
ἐςερημένῳ. χρήματα μὲν γὰρ ἀποβαλόντα [55], τυ-
ραννίδος [56] ἐκπεσόντα, ἢ τὴν πατρίδα φυγόντα,
ἀναλάβοι τις ἄν· ὁ δὲ πίςιν ἀποβαλὼν, ἐκ ἂν ἔτι
κτήσαιτο. ὅτι μὲν ἔν ἐδ' ἂν ἐβελόμην προδοῦναι
39. τὴν Ἑλλάδα, διὰ τῶν προειρημένων δέδεικται. βέ-
λομαι δὲ μετὰ ταῦτα πρὸς τὸν κατήγορον διαλε-
χθῆναι. Τίνι ποτὲ πιςεύσας, τοιἔτος ὢν τοιέτου

κατη·

53. *πιςῶς ἂν διεκείμην*] neque illi mihi fidem habuiſſent, neque ego rurſus illis potuiſſem fidere.

54. *ἀπιςότατον ἔργον*] norant mecum me facinus patraſſe id, quod qui patrarit, is fidem omnium hominum et meretur et inuenit minimam.

55. *ἀποβαλόντα — ἐκπεσόντα — φυγόντα*] Accuſatiuos hos ſi probamus, exſiſtit ſententia, in ſe quidem illa, ſeorſim ſumta, ſatis bona. Hominem, qui fortunas amiſerit, aut tyrannide exciderit, aut in exſilium actus patria careat, ſit forte, qui hoſpitio accipiat. verum illa ſententia ab auctoris mente aberrat, hoc dicere volentis, vt e ratiocinii natura colligitur, qui rebus modo enumeratis priuatus aliquo ſiniſtro caſu fuerit, fieri poſſe, vt is eas aliquando recuperet; fidem vero ſemel amiſſam nullo modo poſſe recuperari. Quapropter euidens eſt, accuſatiuos illos mutari cum nominatiuis oportere, *ἀποβαλὼν, ἐκπεσὼν* et *φυγών*.

56. *τυραννίδος*] praepone *ἤ*.

κατηγορεῖς; ἄξιον 57 γὰρ καταμαθεῖν οἷος ὤν. οἶ-
δάς γε ἴσως ἀνάξιος ἀναξίῳ. πότερα γάρ με κατη-
γορεῖς, εἰδὼς ἀκριβῶς, ἢ δοξάζων; εἰ μὲν γὰρ εἰ- 42.
δὼς 58, οἶσθα ἰδὼν 59, ἢ μετέχων 60, ἤ του πυθό-
μενος. εἰ μὲν οὖν εἰδὼς 61, φράσον τούτοις τὸν τόπον,
τὸν χρόνον, πότε, ποῦ 62, πῶς εἶδες· εἰ δὲ μετέ-
χων, ἔνοχος εἶ ταῖς αὐταῖς αἰτίαις. εἰ δέ του μετέ-
χοντος ἀκούσας 63, ὅστις ἐστὶν, αὐτὸς ἐλθέτω, 190.1.
φανήτω, μαρτυρησάτω. πιστότερον γὰρ οὕτως ἔσται
τὸ κατηγόρημα μαρτυρηθέν. ἐπεὶ νῦν γε οὐδέτερος
ἡμῶν παρέχεται μάρτυρα. φήσεις ἴσως σὸν εἶναι 3.
τούς γε τῶν γενομένων (ὡς σὺ φῂς) μὴ παρέχεσθαι
μάρτυρας· τῶν δὲ μὴ γενομένων, ἐμέ. τὸ δὲ οὐκ
ἴσον ἐστί. τὰ μὲν γὰρ ἀγένητα πῶς ἂν εἴη δυνατὰ
μαρτυρηθῆναι; περὶ δὲ τῶν γενομένων οὐ μόνον οὐκ
ἀδύνα-

57. ἄξιον — ἀναξίῳ] Locum hunc non intelligo. v. Supplementa.

58. εἰδὼς] subaudi κατηγορεῖς με ταῦτα. εἰδὼς hic est pro ἀκριβῶς, καὶ ἀτρεκέως, καὶ σαφῶς.

59. οἶσθα ἰδὼν] malim ἢ interponi. subaudi με ταῦτα ποιοῦντα.

60. μετέχων] malim μετασχών. ob praemissum ἰδὼν et insequens πυθόμενος.

61. εἰδὼς] imo vero εἶδες. si vidisti. H. Stephanus malebat ἰδών.

62. πότε, ποῦ] ingeminatio haec est rhetorica, qua quaeritur hoc, vt vis et robur orationi addatur. idem enim istaec dicunt, atque praemissa τὸν τόπον, τὸν χρόνον.

63. ἀκούσας] potest κατηγορεῖς subaudiri, malim tamen ἤκουσας.

ἀδύνατον, ἀλλὰ καὶ ῥάδιον· οὐδὲ μόνον ῥάδιον [64], ἀλλὰ σοὶ μὲν οὐκ ἦν οἷον μόνον μάρτυρας, ἀλλὰ καὶ ψευδομάρτυρας εὑρεῖν, ἐμοὶ δὲ οὐδέτερον εὑρεῖν τούτων ἀδύνατον [65]. ὅτι μὲν οὖν οὐκ οἶσθα ἃ κατηγορεῖς, φανερόν· τὸ δὲ λοιπὸν, μὴ εἰδότα σε δοξάζειν. εἶτα, ὦ πάντων ἀνθρώπων τολμηρότατε, δόξῃ πιστεύσας, ἀπιστοτάτῳ πράγματι, τὴν ἀλήθειαν οὐκ εἰδὼς, τολμᾷς ἄνδρα περὶ θανάτου διώκειν; ὦ τί τοιοῦτον ἔργον εἰργασμένῳ σύνοισθα; ἀλλὰ μὴν τό γε δοξάσαι κοινὸν ἅπασι περὶ πάντων, καὶ οὐδὲν ἐν τούτῳ σὺ τῶν ἄλλων σοφώτερος. ἀλλ' οὔτε τοῖς δοξάζουσι δεῖ πιστεύειν, ἀλλὰ τοῖς εἰδόσιν· οὔτε τὴν δόξαν τῆς ἀληθείας πιστοτέραν νομίζειν, ἀλλὰ τἀναντία, τὴν ἀλήθειαν τῆς δόξης. κατηγόρησας δέ μου διὰ τῶν εἰρημένων λόγων δύο τὰ ἐναντιώτατα, σοφίαν καὶ μανίαν· ὥσπερ [66] οὐχ οἷόν τε τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον ἔχειν. ὅπου μὲν γάρ με φῂς εἶναι τεχνήεντά τε καὶ δεινὸν καὶ πόριμον, σοφίαν μου κατηγορεῖς· ὅπου δὲ λέγεις, ὡς προὐδίδουν τὴν Ἑλλάδα, μανίαν. μανία γάρ ἐστιν ἔργοις ἐπιχειρεῖν ἀδυνάτοις, ἀσυμφόροις, αἰσχροῖς, ἀφ' ὧν τις τοὺς μὲν φίλους βλάψει, τοὺς δ' ἐχθροὺς ὠφελήσει, τὸν δὲ αὑτοῦ βίον

64. οὐδὲ μόνον —] videtur hic locus ita esse constituendus οὐδὲ μόνον ῥάδιον, ἀλλὰ καὶ δίκαιον, καὶ πάνυ ἀναγκαῖον. σοὶ μὲν οὖν ἦν οὐ μόνον μάρτυρας —

65. ἀδύνατον] imo vero δυνατόν.

66. ὥσπερ] Stephanus malebat ἅπερ aut ἅσπερ. ego malim ὧπερ in duali.

ἐπονείδιστον καὶ σφαλερὸν καταστήσει. καίτοι πῶς
χρὴ ἀνδρὶ τοιούτῳ πιστεύειν, ὅστις τὸν αὐτὸν λόγον
λέγων πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἄνδρας, περὶ τῶν αὐτῶν τὰ
ἐναντιώτατα λέγει; βουλοίμην δ' ἂν παρὰ σοῦ πυ- 21.
θέσθαι, πότερον τοὺς σοφοὺς ἄνδρας νομίζεις ἀνοήτους,
ἢ φρονίμους. εἰ μὲν γὰρ ἀνοήτους, κενὸς ὁ λόγος,
ἀλλ' οὐκ ἀληθής· εἰ δὲ φρονίμους, οὐ δήπου προσ-
ήκει τούς γε φρονοῦντας ἐξαμαρτάνειν τὰς μεγί-
στας ἁμαρτίας, καὶ μᾶλλον αἱρεῖσθαι κακὰ πρότε- 24.
ρον τῶν ἀγαθῶν. εἰ μὲν οὖν εἰμι σοφὸς, οὐχ ἥμαρ-
τον· εἰ δ' ἥμαρτον, οὐ σοφός εἰμι. οὐκοῦν δι' ἀμφό-
τερα ἂν εἴης ψευδής. ἀντικατηγορῆσαι δέ σου πολ-
λὰ καὶ μεγάλα καὶ παλαιὰ καὶ νέα πράσσοντος δυ-
νάμενος, οὐ βούλομαι. βούλομαι γὰρ οὐ τοῖς σοῖς κακοῖς, 27.
ἀλλὰ τοῖς ἐμοῖς ἀγαθοῖς ἀποφεύγειν τὴν αἰτίαν
ταύτην. πρὸς μὲν οὖν σε ταῦτα. πρὸς ὑμᾶς [67], ὦ
ἄνδρες κριταὶ, περὶ ἐμοῦ βούλομαι εἰπεῖν ἐπίφθονον
μὲν, ἀληθὲς δὲ, κατηγορημένου [68] μὲν οὐκ ἀνεκτὰ,
κατηγορουμένου δὲ οὐ προσήκοντα. νῦν γὰρ ἐν ὑμῖν 30.
εὐθύνας καὶ λόγον ὑπέχω τοῦ παροιχομένου βίου. δέο-
μαι οὖν ὑμῶν, ἂν ὑμᾶς ὑπομνήσω τῶν ἐμοί τι πε-
πραγμένων καλῶν, μηδένα φθονῆσαι τοῖς λεγομέ-
νοις, ἀλλ' ἀναγκαῖον ἡγήσασθαι, κατηγορημένον 33.
δεινὰ [69] καὶ ψευδῆ, καί τι τῶν ἀληθῶν ἀγαθῶν
εἰπεῖν,

67. πρὸς ὑμᾶς] interponi vult Stephanus δ'.

68. idem est, ac si dixisset, κατηγορουμένου τὰ μὲν οὐκ ἀνεκτὰ, τὰ δὲ οὐ προσήκοντα.

69. δεινὰ] sic emendaui, auctore Stephano, vulgatarum vitium δεῖν.

εἰπεῖν, ἐν εἰδόσιν [70] ὑμῖν. * ὅπερ ἥδιστόν [71] μοι. πρῶτον μὲν οὖν καὶ δεύτερον μέγιστον [72], διὰ παντὸς ἀπ' ἀρχῆς εἰς τέλος ἀναμάρτητος ὁ παρωχόμενος βίος
36. ἐστί μοι, καθαρὸς πάσης αἰτίας. οὐδεὶς γὰρ ἂν οὐδεμίαν αἰτίαν κακότητος ἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς περὶ ἐμοῦ εἰπεῖν ἔχοι. καὶ γὰρ οὐδ' αὐτὸς ὁ κατήγορος οὐδεμίαν ἀπόδειξιν εἴρηκεν ὧν εἴρηκεν· οὕτω λοιδορίαν οὐκ ἔχουσαν ἔλεγχον ὁ λόγος αὐτῷ δύναται. Φή-
39. σαιμι δ' ἄν, καὶ φήσας οὐκ ἂν ψευσαίμην, οὐδ' ἂν ἐλεγχθείην, οὐ μόνον ἀναμάρτητος, ἀλλὰ καὶ μέγας εὐεργέτης ὑμῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῶν ἁπάντων ἀνθρώπων, οὐκ οὖν [73] τῶν νῦν ὄντων, ἀλλὰ τῶν μελλόντων εἶναι [74]. τίς γὰρ [75] ἂν ἐποίησε τὸν
42. ἀνθρώπινον βίον πόριμον ἐξ ἀπόρου, καὶ κεκοσμημένον

70. ἐν εἰδόσιν ὑμῖν bene habet, tametsi Stephanus censuit leg. esse ἐν εἰδόσι δ' ὑμῖν.

71. ὅπερ ἥδιστον] hic dedi de meo, duobus vocabulis pro vno vitioso, quod in vulgatis est, ὑπερήδιστον. id quod mihi est iucundissimum, scil. coram iis dicendum mihi esse, qui de veritate dicendorum non docendi sint, sed ea iam ipsi certo habeant cognita.

72. μέγιστον] malim καὶ μέγιστον.

73. οὐκ οὖν] sententia subiicit οὐ μόνον τῶν νῦν ὄντων, ἀλλὰ καὶ τῶν μελλόντων, [vel si mauis, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔσεσθαι μελλόντων,] εἶναι.

74. εἶναι non cohaeret cum μελλόντων, sed cum φήσαιμι. Ad μελλόντων subauditur ἔσεσθαι. Constructio haec est φήσαιμι ἂν εἶναι ἀναμάρτητος — καὶ εὐεργέτης — τῶν μελλόντων ἔσεσθαι.

75. τίς γὰρ ἂν] malim τίς γὰρ μᾶλλον ἄν.

μένον ἐξ ἀκόσμου, τάξεις [76] τε πολεμικὰς εὑρὼν,
μέγιστον εἰς [77] πλεονεκτήματα, νόμους τε [78] γραπ-
τοὺς, Φύλακάς τε τοῦ δικαίου, γράμματά τε, μνή-
μης ὄργανον, μέτρα τε καὶ σταθμὰ, συναλλαγῶν
εὐπόρους διαλλαγὰς [79], ἀριθμόν τε χρημάτων φύ- 191.1.
λακα; πυρσοὺς τε, κρατίστους καὶ ταχίστους ἀγγέ-
λους; πεσσοὺς τε σχολῆς ἄλυπον διατριβήν; τίνος
οὖν ἕνεκα ταῦθ' ὑμᾶς ὑπέμνησα; δῆλον [80] οὐ τοῖς 3.
τοιούτοις τὸν νοῦν προσέχων, σημεῖον δὲ ποιούμενος,
ὅτι τῶν αἰσχρῶν καὶ τῶν κακῶν ἔργων ἀπέχομαι.
τὸν γὰρ ἐκείνοις [81] τὸν νοῦν προσέχοντα, τοῖς τοιού-
τοις [82] προσέχειν ἀδύνατον. ἀξιῶ δὲ, εἰ μηδὲν αὐ-

τὸς

76. τάξεις] malim ἢ ἐγὼ τάξεις.

77. μέγιστον] id est χρῆμα, vel ἔργον μέγιστον. quae res est ad emolumentum fructuosissima. εἰς πλεονέκτημα. nam sic leg. est.

78. malim sic legi et distingui, νόμους τε, [subaudi ἐξευρὼν a communi] γραπτοὺς Φύλακας τοῦ δικαίου. leges, custodes illos aequi et iusti, non viuos et spirantes, sed literis consignatos.

79. διαλλαγὰς] malim διαλλακτὰς.

80. δῆλον οὖ] interponendum esse ὅτι admonet Stephanus, quod ὅτι cum amplector, tum aio sic esse leg. δηλῶν, ὅτι τοῖς τοιούτοις τὸν νοῦν προσέχω (in prima persona singul. indicatiui.) partim, vt significem huiusmodi rebus me animum habere intentum, partim vt ex eo argumentum ducam, me a studiis turpibus et perniciosis animum habere alienatum.

81. ἐκείνοις] paulo ante recensitis sapientiae studiis.

82. τοιούτοις] scil. turpibus et perniciosis, qualia Vlysses ipsi exprobrauerat.

6. τὸς ὑμᾶς ἀδικῶ, μηδὲ αὐτὸς ὑφ' ὑμῶν ἀδικηθῆναι·
καὶ γὰρ οὐδὲ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων ἕνεκα ἄξιός
εἰμι κακῶς πάσχειν, οὔθ' ὑπὸ νεωτέρων, οὔθ' ὑπὸ
πρεσβυτέρων. τοῖς μὲν γὰρ πρεσβυτέροις ἄλυπός
εἰμι, τοῖς δὲ νεωτέροις οὐκ ἀνωφελής· τοῖς εὐτυχοῦ-
9. σιν οὐ φθονερὸς, τῶν δυστυχούντων οἰκτείρμων· οὐδὲ
πενίας ὑπερορῶν, οὐδὲ πλοῦτον ἀρετῆς, ἀλλ' ἀρετὴν
πλούτου προτιμῶν· οὔτε ἐν βουλαῖς ἄχρηστος, οὔτε ἐν
μάχαις ἀργῶς ποιῶν τὸ προστασσόμενον[83], πει-
θόμενος τοῖς ἄρχουσιν. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐμὸν ἐμαυτὸν
12. ἐπαινεῖν· ὁ δὲ παρὼν καιρὸς ἠνάγκασε, καὶ ταῦ-
τα[84] κατηγορημένον, πάντως ἀπολογήσασθαι.
Λοιπὸς δὲ περὶ ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἔστι μοι λόγος, ὃν
εἰπὼν παύσομαι τῆς ἀπολογίας. οἶκτος μὲν οὖν καὶ
λιταὶ καὶ φίλων παραίτησις, ἐν ὄχλῳ μὲν οὔσης
15. τῆς κρίσεως, χρήσιμα· παρὰ δ' ὑμῖν[85] τοῖς πρώ-
τοις οὖσι τῶν Ἑλλήνων καὶ δοκοῦσιν, οὐ φίλων βοηθεί-
αις, οὐδὲ λιταῖς, οὐδὲ οἴκτοις δεῖ πείθειν ὑμᾶς, ἀλ-
λὰ τῷ σαφεστάτῳ δικαίῳ, διδάξαντα τἀληθὲς, οὐκ
ἀπατήσαντα, με δεῖ διαφυγεῖν τὴν αἰτίαν ταύτην.
18. ὑμᾶς δὲ χρὴ μὴ τοῖς λόγοις μᾶλλον, ἢ τοῖς ἔργοις
προσέχειν τὸν νοῦν, μηδὲ τὰς αἰτίας τῶν ἐλέγχων

83. τὸ προστασσόμενον] sic dedi de meo, cum praepositione, pro τὸ τασσόμενον, simplici, sine praepositione, quod in vulgatis est.

84. καὶ ταῦτα] malim εἰς interponi. etiam his de rebus accusatum. de moribus meis puta.

85. παρὰ δ' ὑμῖν] subaudi a communi, aut adde potius, οὔσης.

προκρίνειν, μηδὲ τὸν ὀλίγον χρόνον τοῦ πολλοῦ σο-
φώτερον ἡγεῖσθαι κριτήν, μηδὲ τὴν διαβολὴν τῆς
πείρας πιστοτέραν νομίζειν. ἅπαντα [86] γὰρ τοῖς
ἀγαθοῖς ἀνδράσι μεγάλης εὐλαβείας [87], ἁμαρτά- 21.
νειν, τὰ δὲ ἀνήκεστα τῶν ἀκεστῶν [88] ἔτι μᾶλλον.
ταῦτα [89] γὰρ προνοήσασι μὲν δυνατὰ [90], μετανοή-
σασι δὲ ἀνίατα. τῶν δὲ τοιούτων ἐστίν, ὅταν ἄνδρες
ἄνδρα περὶ θανάτου κρίνωσιν· ὅπερ ἐστὶ νῦν παρ' ὑ-
μῖν. εἰ μὲν οὖν ἦν διὰ τῶν λόγων τὴν ἀλήθειαν τῶν 24.
ἔργων καθαρὰν γενέσθαι τοῖς ἀκούουσι φανεράν, εὔ-
πορος ἂν [91] εἴη κρίσις ἡ διὰ τῶν εἰρημένων· ἐπειδὴ
δὲ οὐχ οὕτως ἔχει, τὸ μὲν σῶμα τοὐμὸν φυλάξατε,
τὸν δὲ πλείω χρόνον ἐπιμείνατε, μετὰ δὲ τῆς ἀλη-
θείας τὴν κρίσιν ποιήσατε. ὑμῖν μὲν γὰρ μέγας ὁ 27.
κίνδυνος, ἀδίκοις φανεῖσι, δόξαν τὴν μὲν καταβα-
λεῖν, τὴν δὲ κτήσασθαι. τοῖς δὲ ἀγαθοῖς ἀνδρά-
σιν αἱρετώτερος θάνατος δόξης αἰσχρᾶς. ὁ μὲν
γάρ, τοῦ βίου τέλος· ἡ δέ, τῷ βίῳ νόσος. ἐὰν δὲ

ἀδίκως

86. ἅπαντα γὰρ] interpone μέν.

87. εὐλαβείας, ἁμαρτάνειν] interpone ἄξια, ὥστε μὴ — Rebus quidem in omnibus viros bonos et probos par eſt cauere, ne labantur.

88. τῶν ἀκεστῶν] ſic dedi auctore Stephano, pro vulgari τῶν ἀνηκέστων. Poſſis quoque τῶν εὐηκέστων.

89. ταῦτα γὰρ] ſcil. τὰ ἀνήκεστα.

90. ad προνοήσασι μὲν adde φυλάξασθαι. prouidentia poſſunt caueri.

91. malim verba ſic ſtrui. εὔπορος ἂν ἡ κρίσις εἴη διὰ τῶν εἰρ.

30. ἀδίκως ἀποκτείνητέ με, πολλοῖς γενήσεται φανε-
ρόν. ἐγώ τε γὰρ οὐκ ἀγνὼς [92], ὑμῖν τε παρὰ πᾶσιν
Ἕλλησι γνώριμος ἡ κακότης καὶ φανερά. καὶ τὴν
αἰτίαν φανερὰν ἅπασιν [93] ὑμεῖς ἕξετε τῆς ἀδικίας,
οὐχ ὁ κατήγορος. ἐν ὑμῖν γὰρ τὸ τέλος ἔχει τῆς δί-
33. κης [94]. ἁμαρτία δ' οὐκ ἂν γένοιτο μείζων ταύτης.
οὐ γὰρ μόνον εἰς ἐμὲ καὶ τοκέας τοὺς ἐμοὺς ἁμαρτή-
σεσθε δικάσαντες ἀδίκως, ἀλλ' ὑμῖν αὐτοῖς δεινὸν,
ἄθεον, ἄδικον, ἄνομον ἔργον συνεπιστήσεσθε πεποιη-
κότες, ἀπεκτονότες ἄνδρα σύμμαχον, χρήσιμον
36. ὑμῖν, εὐεργέτην τῆς Ἑλλάδος, Ἕλληνες Ἕλληνα,
φανερὰν οὐδὲ μίαν ἀδικίαν οὐδὲ πιστὴν αἰτίαν ἀποδεί-
ξαντες. εἴρηται τὰ παρ' ἐμοῦ, καὶ παύομαι. τὸ
γὰρ ὑπομνῆσαι τὰ διὰ μακρῶν εἰρημένα συντόμως,
πρὸς μὲν φαύλους δικαστὰς ἔχει λόγον. τοὺς δὲ πρώ-
39. τους τῶν πρώτων, Ἕλληνας Ἑλλήνων, οὐκ ἄξιον, οὐδ'
ἀξιῶσαι [95] μήτε προσέχειν τὸν νοῦν, μήτε μεμνῆσθαι
τὰ λεχθέντα.

92. οὐκ ἀγνὼς] sic dedi auctore Stephano, pro vulgari ἀγνὸς, sine οὐκ.

93. rursus eodem auctore ἅπασιν in locum vulgati ἅπασαν suffeci. Malim tamen ἐν ἅπασιν.

94. ἔχει τῆς δίκης] Aut ἔχει ἡ δίκη leg. aut ἐστὶ τῆς δίκης, aut denique ἔχω in prima persona.

95. ἀξιῶσαι] malim ἀξιώσαιμι. neque conuenit, neque ego equidem vnquam conuenire censebo.

DAVIDIS RVHNKENII V. C.
HISTORIA CRITICA ORATORVM GRAECORVM.
EX EIVSDEM
RVTILIO LVPO
HVC TRANSLATA

Saepe et ipſe miratus ſum, et alios arbitror miraturos, quid ſit, quare Gorgias, cuius librum e Graeco vertit Rutilius, in ſumma exemplorum, quae decem Oratores Attici ſuppeditabant, copia, tamen permulta ſumſerit a Pythea, Demochare, Hegeſia, aliis, quos ceteri Rhetores vel negligebant, vel imitandos eſſe negabant. Cuius inſtituti cauſas cum diligentius quaererem, digna mihi res viſa eſt, quae paulo altius repeteretur. Atque ita nata eſt Oratorum Graecorum hiſtoria: in qua conſcribenda hanc mihi legem dixi, vt, quorum memoriam Meurſius, Fabricius et Taylorus ſatis illuſtraſſent, eos verbo tantum, propter hiſtoriae ſeriem, attingerem, quorum hiſtoria parum explicata videretur, in iis ornandis diligentius verſarer. Nemo tamen putet, hic omnes Graeciae Oratores recenſeri. Nam ex mille, quos ante ſe fuiſſe dicit Demoſthenes de Coron. p. 555. aliisque Demoſthenem conſecutis, tanquam florem, delibauimus eos, quos, ſatis conſtat, aliquid literis mandaſſe, et apud poſteros Oratorum laudem tenuiſſe. Haec autem hiſtoria multo et vberior et accuratior futura eſ-

ſet,

ſet, ſi Theopompi excurſus, quem, teſte Athenaeo IV. p. 166. D. in decimo hiſtoriae Philippicae περὶ τῶν Ἀθήνησι δημαγωγῶν fecerat, ad nos perueniſſet. Nunc, quod ille vnus copioſe tradiderat, per ſcriptores multos tenuibus veſtigiis quaerendum fuit. In variis autem Oratorum aetatibus conſtituendis ducem ſecuti ſumus Ciceronem in Bruto 7. ſeqq. et de Orat. II. 22. 23. audemusque hanc hiſtoriam Ciceronis ſtudioſis, tanquam iuſtum in illa loca commentarium, commendare.

Vera eloquentia ita propria eſt Athenarum, vt nullam Graeciae ciuitatem in illius gloriae ſocietatem admittant. Cicero Brut. 13. *Hoc autem ſtudium non erat commune Graeciae, ſed proprium Athenarum. Quis enim aut Argiuum oratorem, aut Corinthium, aut Thebanum ſcit fuiſſe temporibus illis? — Lacedaemonium vero vſque ad hoc tempus audiui fuiſſe neminem.* Quem locum ob oculos habuit Velleius Paterc. I. 18. *Vna vrbs Attica pluribus annis eloquentiae, quam vniuerſa Graecia, operibusque floruit, adeo vt corpora gentis illius ſeparata ſint in alias ciuitates, ingenia vero ſolis Athenienſium muris clauſa exiſtimes. Neque ego hoc magis miratus ſum, quam neminem Argiuum, Thebanum, Lacedaemonium oratorem, aut dum vixit auctoritate, aut poſt mortem memoria dignum exiſtimatum.* Sic habet vnicum illud exemplar Murbacenſe, e quo prolatus Velleius eſt. Sed eius editores, etiam Burmannus, non pro reliqua ſua religione, Lipſii coniecturam in textum inuexerunt: *Vna vrbs Attica pluribus annis eloquentia, quam vniuerſa Graecia, vberiusque floruit.* Noli dubitare, quin Velleius ſcripſerit: *Vna vrbs Attica pluribus ſanae eloquentiae, quam vniuerſa Graecia, operibus effloruit. Sanam eloquentiam* opponit corruptae Aſiaticorum, vt Cicero l. c. *ita peregrinata tota Aſia eſt, vt ſe externis oblineret moribus, omnemque illam*

lam Atticae dictionis quasi sanitatem perderet. vbi Lambinus MSti auctoritate bene expungit glossam *salubritatem*, quicquid dicat membranarum suarum mancipium, Gruterus. Mox Cicero: *Rhodii saniores et Atticorum similiores.* Idem de opt. gen. dic. 3. *imitemur illos potius, qui incorrupta sanitate sunt, quod est proprium Atticorum, quam eos, quorum vitiosa abundantia est, quales Asia multos tulit.* Auctor Dialog. de Orator. 25. *omnes tamen eandem sanitatem eloquentiae ferunt.* Vid. Interprett. ad Petron. 2. Viguit Athenis eloquentia circiter centum et quinquaginta annos, et, fracta populi libertate, ipsa quoque concidit, libertatis socia et alumna. Ex eo tempore eius studium inuasit populos per Asiam, Rhodios item, et aliarum insularum ciues: vnde extitit discrimen Oratorum Asianorum, Rhodiorum et Atticorum, de quo vide Ciceronem Brut. l. c. et Quinctilian. XII. 10. pag. 623.

Prima eloquentiae aetas fuit sub THEMISTOCLE, CIMONE, PERICLE, ALCIBIADE, THVCYDIDE. Cicero Brut. 7. de Orat. II. 23. Quam aetatem, fuerunt, qui non ordine tantum, sed etiam excellentia primam existimarent. Plutarchus Demosthenem ait in eius Vita p. 852. B. dignum esse, qui reponatur *οὐκ ἐν τῷ κατὰ Μοιροκλέα, καὶ Πολύευκτον, καὶ Ὑπερίδην ἀριθμῷ τῶν ῥητόρων, ἀλλ' ἄνω μετὰ Κίμωνος καὶ Θουκυδίδου καὶ Περικλέους.* Themistoclem et Cimonem nihil literarum monumentis mandasse, satis constat. Pericles et Alcibiades num quid scriptum reliquerint, dubitatur. Cicero altero loco dicit, *vtriusque scripta constare*, altero, *Periclis quaedam scripta ferri.* At Plutarchus in Pericle p. 156. C. et Pseudo-Plutarchus de Vit. X. Orat. p. 832. D. quicquam a Pericle scriptum esse negant. Equidem accesserim Quinctiliano, quicquid sub Periclis nomine venditatum est, commenti-

mentitium iudicanti, III. 1. p. 118. De Alcibiade vero, Pfeudo-Plutarchus l. c. cum Cicerone fentit, eique fcriptas orationes tribuit. Sed de his quoque idem, quod de Pericleis, dicendum. Nec aliter iudicarunt veteres dicendi magiftri, tanquam Sopater Prolegomenis in Ariftidem: Τρεῖς φορᾶ ῥητόρων γεγόνασιν· ὧν ἡ μὲν πρώτη ἀγράφως ἔληγεν, ἧς ἐςὶ Θεμιςοκλῆς, καὶ Περικλῆς, καὶ οἱ κατ' ἐκείνους ῥήτορες. Alcibiadi multi fcriptores eloquentiae laudem tribuunt, ipfe etiam oratorum princeps, Demofthenes adv. Mid. p. 139. καὶ λέγειν ἐδόκει πάντων, ὥς φασιν, εἶναι δεινότατος. vbi fimul obferua illud ὥς φασιν, quod additurus non fuiffet, fi de eius in dicendo facultate e fcriptis orationibus exiftimare potuiffet. Theophraftus apud Plutarch. Polit. praec. p 804. A. narrat, Alcibiadem, dum in orando verba et ftructuras elegantiores quaerebat, aliquando haefitaffe. Nec tamen verfus Eupolidis, relatus a Plutarcho in Alcibiad. p. 196. E. et Gellio I. 15. Λαλεῖν ἄριςος, ἀδυνατώτατος λέγειν, de Alcibiade accipiendus erat ab H. Stephano Thef. L. Gr. v. Λαλέω, et P. Weffelingio ad Diodor. Sic. T. I. p. 595. fed de Phaeace, oratore, vt Plutarchi contextus facile docet. Thucydidem Cicero inter oratores refert propter orationes hiftoriae intextas. Male Simfonus Chron. ad a. 3534. et Fabricius Bibl. Gr. Vol. I. p. 834. intelligunt Thucydidem, Melefiae F. Periclis in republica gerenda aduerfarium: quem quis vnquam retulit in numerum Oratorum? Thucydidi, Pericli et Alcibiadi fuppar aetate eft Nicias, quem Oratorum catalogo inferuit Fabricius Bibl. Gr. Vol. IV. p. 485. laudans Clementem Alexandr. Strom. VI. p. 748. Νικίας ἐν τῷ πρὸς Λυσίαν ὑπὲρ παρακαταθήκης· Τὴν μὲν παρασκευὴν καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἀντιδίκων ὁρᾶτε, ὦ ἄνδρες δικαςαί. Enimuero, Niciam non eloquentia, fed opibus et fortunis fibi viam ad honores

honores muniuiſſe, docet Plutarchus in eius vita p. 524. D. Itaque ille ex Oratorum catalogo expungendus, et in Clemente nomina ſic transponenda: Λυσίας ἐν τῷ πρὸς Νικίαν ὑπὲρ παρακαταθήκης. Quae ex hac oratione citantur, etiam occurrunt in Lyſiae Or. de Ariſtophan. bonis p. 331. Vide Taylorum ad Aeſchin. adu. Cteſiphont. init.

Hos Oratores, vt Cicero ait, *conſecuti ſunt Critias, Theramenes, Lyſias.* CRITIAE, vnius ex XXX. tyrannis, ſatis nota hiſtoria. THERAMENEM vno deliberatiuo genere valuiſſe, ſcribit Auctor Prolegomenorum in Aphthonium, Bibl. Coisl. p. 594. quem Langbaenius ad Longin. p. 17. MSti fidem ſecutus, Troilum Sophiſtam vocat. Hunc autem puto de Theramene non ex ſcriptis orationibus iudicaſſe, ſed tantum audiuiſſe, vt de ſe fatetur Cicero. *Declamationes*, et alia rhetorica a Theramene ſcripta dicit Suidas in v. Quae omnia a recentioribus Sophiſtis ficta videntur. Recte enim Quinctilianus II. 4. p. 76. *Fictas ad imitationem fori conſiliorumque materias apud Graecos dicere, circa Demetrium Phalerea inſtitutum fere conſtat.* Plura de Theramene Cl. Taylorus in Lyſiae Vit. p. 44. Sed hic Cicero, ſaltum faciens a Theramene ad Lyſiam, plures omittit, quorum partim illuſtris eſt memoria, vt ANTIPHONTIS RHAMNVSII, partim obſcura et in vetuſtatis tenebris latens. Lyſiae aetatem qui praeceſſerint, vel attigerint, fere hi ſunt:

CEPHALVS. De eo Suidas ita: Κέφαλος, Ἀθηναῖος, ῥήτωρ καὶ δημαγωγός, ὃς πρῶτος προοίμια καὶ ἐπιλόγους συντέθεικε. γέγονε δὲ ἐπὶ τῆς ἀναρχίας. Κέφαλος δὲ οὗτος ἔτυχε θυγατέρα τὴν Οἴην. Hanc filiam Charopi in matrimonium collocatam eſſe, ex Philochoro ſcribit Harpocration v. Οἶῆθεν. Cephalum, vt virum probum, patriae amantem, et auctoritate, quam bonis artibus peperiſſet, excellentem, laudant

Ando-

Andocides de Myſter. p. 19. Demoſthenes de Cor. p. 555. et Dinarchus adu. Demoſth. p. 95. Itaque facile credam Scholiaſtae Ariſtophan. Eccleſ. 248. alium eſſe, quem ibi Comicus perſtringit. Morum integritatis tantam fiduciam Cephalus habuit, vt, narrante Aeſchine adu. Cteſiph. p. 440. auſus ſit cum Ariſtophonte Azenienſi contendere, vter aetatem egerit honeſtius. Recentior, nec orator, ſed dicendi magiſter, vel Sophiſta, videtur Cephalus ille, cuius *ἐγκώμιον Λαγίδος τῆς ἑταίρας* laudat Athenaeus XIII. p. 592. C. Neque enim Oratores illi veteres in ludicris argumentis verſari ſolebant. Scimus quidem, Helenam ab Iſocrate eſſe laudatam. Sed Iſocrates non tam Orator, quam Sophiſta fuit. Reliqua de Cephalo habet Taylorus in Lyſiae Vit. p. 31.

Archinvs, ex Coele, Thraſybuli in libertate vindicanda adiutor. Funebrem eius orationem laudat Plato Menex. p. 403. A. ex qua multa in Panegyricum ſuum deriuauit Iſocrates, teſte Photio Cod. CCXL. p. 1458. Ex eadem oratione ſumtum videtur, quod citat Clemens Alex. Strom. VI. p. 749. *Πᾶσι μὲν ἀνθρώποις ὀφείλεται ἀποθανεῖν ἢ πρότερον, ἢ εἰς ὕστερον.* Archini nomen reſtituendum Suidae v. *Ἰσοκράτης. — διδάσκαλος δὲ Γοργίας. οἱ δὲ Τισίαν φασὶν, οἱ δὲ, Ἐργῖνον.* Repone *Ἀρχῖνον.* Cetera, quae de hoc Oratore dici poſſent, occuparunt Valeſius ad Harpocrat. p. 253. et Taylorus in Lyſiae Vit. p. 51. *Ἀρχίνυς* vocatur a Pſeudo-Plutarcho Vit. X. Orat. p. 832. D. et Suida v. *Σαμίων.* Sed Taylorus l. c. et Lect. Lyſiac. c. VII. malit *Ἀρχῖνος.* Minus recte. Nam in his nominibus triplex forma vſitata, *Ἀρχίνοος*, *Ἀρχίνυς*, *Ἀρχῖνος.* Sic *Euthynous* Cicero Tuſc. Diſp. I. 48. *Euthynus* alii. *Ἀλφῖνος* et *Ἀλφίνυς* promiſcue Pſeudo-Plutarchus l. c. p. 848. D. et 849. B. *Ἀντίνοος* et *Ἀντῖνος* Pauſan. p. 617. 618. *Πασίνυς* Iſocrates et Har-

et Harpocrat. Πασῖνος Suid. *Callinus*, elegiaci carminis auctor, a Terentiano Mauro de Metr. p. 2421. *Callinous* dicitur, non metri necessitate, vt quidam scripserunt, sed quod haec etiam forma vsitata esset. Nam et in soluta oratione *Callinoum* vocat Marius Victorinus Art. Gramm. III. p. 2555. *Alcinus* et *Alcinous* promiscue passim. Vide Dukerum ad Thucyd. III. 70. Haec contractio Graecis etiam placuit in nominibus appellatiuis. Hesychius: Κακόνος κακονοῶν. Idem: Λασῖνος. ἄφρων, ἐπιλήσμων. Quanquam intelligo, non magnam in talibus esse Hesychii auctoritatem. Numero quidem plurali κακόνοι et εὖνοι Atticos dixisse, docet Marklandus V. C. ad Lysiae Orat. XVIII. p. 578.

Androcles, Pitthensis, acer status popularis vindex, et Alcibiadis aduersarius, de quo luculentus locus est Thucydidis VIII. 65. Produxit testes, qui Alcibiadem Hermarum mutilatorum accusarent. Plutarch. Alcibiad. p. 200. D. Eius etiam mentio apud Andocidem de Myster. p. 4. Laudatur ab Aristotele Rhetor. II. p. 500.

Sophocles, diuersus a Tragico, vnus ex Προβούλοις, siue Decemuiris, qui ante Quadringentos creati sunt cum summa potestate legibus scribendis. Vid. Aristotel. Rhet. III. p. 748. et Vales. ad Harpocrat. p. 181. Eundem esse puto, qui inter XXX. Tyrannos commemoratur a Xenophonte Hellen. II. p. 461. B. Eius orationem *pro Euctemone* laudat Aristoteles Rhetor. I. p. 246.

Cleophon, turbulentus demagogus, et similis Hyperbolo et Cleoni, quibuscum saepe iungitur. Cicero de Republica, apud Augustin. de C. D. II. 9. *Quem illa* (Comoedia) *non attigit, vel potius, quem non vexauit? cui pepercit? Esto: populares homines, improbos in republica, seditiosos, Cleonem, Cleophontem, Hyperbolum laesit.* Plutarchus Polit. praec. p. 805 C.

Φαυ-

φαῦλον ἄνθρωπον, ἀπονοίᾳ δὲ καὶ δεινότητι πεποιημένον ὑφ' αὐτῷ τὴν πόλιν, οἷος ἦν Κλέων Ἀθήνησι καὶ Κλειτοφῶν. Repone Κλεοφῶν. Ariſtides Platon. II. p. 176. φαίνειν, ἐνδεικνῦναι, δημεύειν, ὥσπερ Κλέωνα, καὶ Κλεοφῶντα, καὶ Ὑπέρβολον. Alia loca, in quibus iidem demagogi iungantur, indicat magnus Hemſterhuſius ad Lucian. Timon. p. 145. Cleophontem in transcurſu exagitat Ariſtophanes Ran. 690. ſeqq. ſed Plato integra Comoedia, quae *Cleophontis* nomine inſcripta erat, eius improbitatem notauit. Eam, praeter alios multos, laudat Grammaticus Sangermanenſis MS, Ἀργύρεια, πληθυντικῶς, οὐχ ἑνικῶς. Πλάτων Κλεοφῶντι. et Lexicon Sangermanenſe MS. Ἄπαρτὶ παρὰ τοῖς κωμικοῖς τὸ ἐκ τοῦ ἐναντίου. Πλάτων Κλεοφῶντι· Ἀλλ' αὖτ' ἀπαρτὶ τἀλλότρι' οἰχήσει φέρων. Sed et Tragicus Euripides eum perſtrinxiſſe creditur Oreſt. 902. ſeqq. Scholiaſtes ita: θέλει δὲ εἰπεῖν Ἀθηναῖον οὐκ Ἀθηναῖον ὄντα αὐτὸν, ἀλλὰ νόθον πολίτην, παρέσον Θρᾲξ ἦν ἐκ Δελφῶν ὁ Κλεοφῶν. vbi Palmerius Exercit. in Auct. Gr. p. 773. infeliciter coniicit ἐκ Δεκελείας, non videns, ἐκ Δελφῶν vitioſam eſſe ſcripturam nominis Κλεοφῶν, atque adeo litura ſanandam. Cleophontis orationem *aduerſus Critiam* laudat Ariſtoteles Rhetor. I. p. 54. Plura Perizon. ad Aelian. V. H. XII. 43. Weſſeling. ad Diodor. Sicul. XIII. p. 583. et Taylorus in Lyſiae Vit. p. 43.

ARISTOPHONTES. Tres Ariſtophontes in horum temporum monumentis occurrunt. Quos cum vir ſummus, Iſ. Caſaubonus ad Theophraſt. Char. 8. confuderit, et P. Burmannus, eos diſtinguere conatus, ad Quinctilian. V. 12. p. 452. nihil expedierit, age, quomodo diſcernendi ſint, breuiter doceamus. Primus eſt Azenienſis, a Quadringentis legatus ad Lacedaemonios miſſus Olymp. XCII. 1. Thucydid. VIII. 86. Idem Archonte Euclide Olymp. XCIV. 1. legem

ſcripſit, ne quis ciuis haberetur, niſi qui matre libera natus eſſet. Caryſtius apud Athen. XIII. p. 577. A. Perizon. ad Aelian. V. H. XIV. 3. Taylor. in Lyſiae Vit. p 55. et Corſinus Faſt. Att. Tom. III. p. 275. Iphicratem et Timotheum proditionis accuſauit; ex quo intelligitur, eum vitam vltra Olymp. CVI. 1. extendiſſe. Dinarchus adu. Demoſth. p. 92. adu. Philocl. p. 110. Plutarch. de Exil. p. 605. E. Polit. praec. p. 801. F. et Cel. Weſſeling. ad Diodor. Sicul. XVI. p. 98. Inter viros eloquentiſſimos refertur a Demoſthene adu. Leptin. p. 55. vbi Taylorus reliqua Demoſthenis et Aeſchinis loca, quae ad eum pertineant, collegit. Ex more Athenienſium, quo filius aui nomen gerebat, coniicere licet, Ariſtophontis patrem fuiſſe Demoſtratum, oratorem, quem memorat Plutarchus Alcibiad. p. 200. B. et Nicia p. 531. D. filium Ariſtophontis, Demoſtratum, cuius ementionem facit Xenophon. Hellen. VI. p. 590. B. — Alter Ariſtophon, quem cum Azenienſi confundit Vlpian. in Demoſthen. de Cor. p. 530. Colyttenſis, orator et ipſe, quo feneſcente florere incepit Demoſthenes. Pſeudo-Plutarchus l. c. p. 844. D. et Libanius Tom. I. p. 436. C. Crebra eius mentio apud Demoſthenem, tanquam de falſ. leg. p. 217. de Coron. p. 494. adu. Timocrat. p. 368. et aliis locis. Scribae munere apud eum functus eſt Aeſchines, teſte Anonymo ſcriptore Vitae Aeſchinis. Quanta hominis potentia in republica fuerit, cognoſci poteſt ex fragmento, quod ex Hyperidis aduerſus eum oratione affert Scholiaſtes Platonis ineditus: Ὑπερίδης ἐν τῷ κατὰ Ἀριϛοφῶντος· Οἷδε γὰρ αὐτῷ δεδομένην ἄδειαν καὶ πράττειν καὶ γράφειν, ὅ, τι ἂν ἔμβραχυ βȣ́ληται. Eandem orationem citant Pollux VII. 11. et Grammaticus Sangermanenſis MS. Μοιχίδιον, τὸ ἐκ μοιχȣ̃ γεγενημένον. Ὑπερίδης ἐν τῷ κατὰ Ἀριϛοφῶντος. — Tertius Ariſtophon eſt Archon Eponymus Olymp. CXII. 2. Vide Diodor. Sicul.

cul. XVII. p. 208. et ibi Wesseling. item Corsin. Fast. Att. Tom. IV. p. 44. Hunc a Colyttensi diuersum esse, clarum est ex Demosthene de Coron. p. 531. vbi Colyttensem mortuum dicit. At hic illum ipsum annum, quo habita est oratio *de Corona*, suo nomine signabat. Erunt fortasse, qui Archontem etiam in Oratorum numero ponant, secuti Theophrastum Char. 8. *προσδιηγήσασθαι δὲ καὶ τὴν ἐπ' Ἀριστοφῶντος ποτὲ γενομένην τῦ ῥήτορος μάχην.* Verum, nisi aliis testimoniis confirmetur, Archontem oratorem fuisse, potius in hanc partem inclinem, vt vocem *ῥήτορος* ab iis, qui Archontem cum Oratoribus confunderent, temere intrusam putem.

Andocides et phaeax. Horum Oratorum historiam, ob causas, mox intelligendas, coniungamus. Sed ante quaedam remouenda sunt, quae officere huic disputationi, et vim eius minuere possent. Extant Vitae X. Oratorum, quas, qui ex Lampriae catalogo librorum Plutarcheorum didicerant, Plutarchum eiusdem argumenti librum scripsisse, re non explorata, Plutarchi nomine proscripserunt. Nam librum, qui nunc superest, non esse a Plutarcho scriptum, tam euidens et perspicuum est, vt Ionsius de Scriptor. H. Ph. III. 6. p. 234. eius rei demonstratione supersedere potuisset. Hunc librum, multis omissis, nonnullis adiectis, plerisque aptius dispositis, vt opus suum, in Bibliothecam intulit Photius, Cod. CCLIX. et seqq. At qualis tandem liber est? Plenum fraudis, mendaciorum, errorum dicit Taylorus Lect. Lysiac. V. et VI. ad Demosthen. adu. Midiam init. et ad Aeschinem adu. Ctesiph. init. tot conuicia congerens in libri scriptorem, vt cupiditas quaedam, quae a tali re procul remouenda erat, facile animaduertatur. Ego vero, hoc scriptore saepe multumque tractando, cognoui, cognitumque confirmo, me, quam-

 uis

uis quaerentem, quae in malae fidei suspicionem vocarem, ne leuissimum quidem fraudis vestigium reperisse. Itaque huic scriptori summam fidem tribuo, summum veri studium. Sed idem fateor, mediocrem in eo iudicandi facultatem fuisse. Nam eiusdem nominis scriptores saepe confundit, vt in vita Antiphontis: quanquam ille error ei communis est cum Philostrato. Cumque omnia tam perturbate scripta sint, nihil vt suo loco dicatur, verissimum puto, quod dudum suspicatus sum, mera esse Excerpta, nullo vel ordine, vel delectu facta, ex Hermippo, Caecilio, Dionysio Halicarnassensi, qui saepe laudantur, aliisque deperditis Vitarum scriptoribus. Taylorus, meliore rerum ordine, qui apud Photium est, inductus Photium libri auctorem esse credit, Plutarchum nihil, nisi Photiana compilasse, et erroribus auxisse. Quod sane miror, non dicam Tayloro, recti iudicii et praestantis doctrinae viro, sed vel mediocriter docto, in mentem venire potuisse. Nam primum omnia sunt pleniora et exquisitiora apud Plutarchum, vt facile videbit, qui eius v. c. in Lycurgo vbertatem cum Photiana ieiunitate contulerit: multa etiam veterum scriptorum testimoniis confirmata, quae Photius, vt fastidio seculi, quo viuebat, occurreret, praetermisit. Deinde Plutarchea certum habent vetustatis indicium, quippe in quibus nullus scriptor, qui Dionysio Halicarnassensi posterior sit, laudatus reperiatur. At quales in Photiana accessione laudantur? Aristides, Libanius, Paulus Germinus, Aspasius. His praemissis, videamus, an Taylorus recte Plutarcho fidem abrogarit in Androcidis historia enarranda. Plutarchus, vel, si malis, Pseudo-Plutarchus ita: Ἀνδοκίδης Λεωγόρȣ μὲν ἦν πατρὸς, τȣ̃ θεμένȣ ποτὲ πρὸς Λακεδαιμονίȣς εἰρήνην Ἀθηναίοις. Atqui auus Andocides pacem fecit cum Lacedaemoniis, non pater Leogoras, vt ipse

vt ipſe Andocides teſtatur de Pace p. 24. confirmatque Aeſchines de falſ. legat. p. 302. Ergo Pſeudo-Plutarchus manifeſtus erroris tenetur. Sed quomodo, qui ſe Andocidis orationes legiſſe fateatur, in re tam clara errare potuit? Aequius erat, culpam in librarios conferre, et ſuam ſcriptori manum hoc modo reſtituere: Ἀνδοκίδης Λεωγόρȣ μὲν ἦν πατρὸς, τοῦ Ἀνδοκίδȣ, τȣ̃ Θεμένȣ etc. — Andocides genus ducebat a *Mercurio*, vt Pſeudo-Plutarchus et Photius ſcribunt; ab *Vlyſſe*, vt verus Plutarchus Alcibiad. p. 201. E. et Suidas v. Ἀνδοκίδης, omnes Hellanicum teſtem laudantes. Iterum vanus et mendax Pſeudo-Plutarchus. Sed hic quoque laboranti ſuccurramus. Propior generis auctor Vlyſſes erat, remotior Mercurius. Vlyſſem a Mercurio per matrem originem ducere, liquet ex Ouidio Met. XIII. 146. quem locum ipſe Taylorus laudauit. Ac fuit opinio tam vulgaris, Vlyſſem ex Mercurii poſteris eſſe, vt numi gentis Mamiliae, quae originem ſuam ad Vlyſſem referebat, in altera parte Mercurii caput, in altera Vlyſſem exhibeant. Vide Vaillantium de Numis Familiarium in hac gente, quem ad Ouid. laudat Burmannus. Sed quid eſt, quare Pſeudo-Plutarchus Mercurium potius commemoret, quam Vlyſſem? In promtu eſt ratio. Clarius ſic apparebat Andocidis cognatio cum Cerycibus, qui a Ceryce, Mercurii filio, orti credebantur. — Sequitur apud Pſeudo-Plutarchum: προεχειρίσθη ποτὲ μετὰ Γλαύκωνος, σὺν ναυσὶν εἴκοσι Κερκυραίοις βοηθήσων, διαφερομένοις πρὸς Κορινθίȣς. In his ſecutus eſt Thucydidem I. 51. ex quo patet, expeditionem illam ſuſceptam eſſe Olymp. LXXXVI. 1. cum Andocides ageret aetatis annum 33. At Taylorus contendit, huius claſſis imperium fruſtra ad Andocidem referri, quem nullam vnquam militiae partem attigiſſe dicat Lyſias adu. Andocid. p. 125. ȣ̓δεπώποτ᾽ ἐκ τῆς πόλεως

 ἐςρα-

ἐςρατεύσατο, ὔτε ἱππεὺς, ὔτε ὁπλίτης, ὔτε τριήραρχος, ὔτ' ἐπιβάτης. Hic mihi non alia, nisi haec, parata est responsio: Andocidis historiam parum cognitam fuisse orationis auctori. Nam Criticos veteres dubitasse, an Lysiae sit oratio, Harpocration non vno loco ostendit. Et vero alia de Andocide in hac oratione dicuntur, quae nullo modo inter se cohaerent, v. c. p. 117. dicitur opes suas minuisse, et inter delatores diuisisse, contra p. 127. tam opulentus esse, vt reipublicae inopiam, si voluisset, subleuare potuisset. Teneamus igitur id, quod etiam Dukerus V. C. ad Thucydid. tenet, Andocidem, oratorem, classi praefuisse. Nam quod Taylorus Andocidem auum intelligit, minus bene computauit tempora, nec sensit, se seni octogenario classis praefecturam deferre. — Pseudo-Plutarchus quinque Andocidis orationes recenset 1, περὶ μυςηρίων 2, περὶ καθόδυ. 3, περὶ ἐνδείξεως. 4, ἀπολογίαν πρὸς Φαίακα. 5, περὶ τῆς εἰρήνης. Photius, nactus tale Andocidis exemplar, quale nunc superest, deserto duce suo, quatuor tantum recenset, 1, περὶ μυςηρίων. 2, περὶ καθόδυ. 3, περὶ εἰρήνης. 4, κατὰ Ἀλκιβιάδυ. At Taylorus iterum erroris accusat Pseudo Plutarchum, qui orationem περὶ ἐνδείξεως diuersam fecerit ab illa περὶ μυςηρίων. Valesius quoque ad Harpocrat. p. 85. vnam eandemque orationem esse putabat: sed mox repudiat hanc opinionem. Recte. Nam nihil impedit, quo minus Andocides, agitans multos, a multisque vicissim agitatus, plures περὶ τῆς ἐνδείξεως orationes habuerit. Si quis vero ex eo, quod Photius quatuor tantum legit, totidem, nec plures, ab Andocide scriptas putet, egregie fallatur. Orationum deliberatiui generis non nisi vna περὶ εἰρήνης nunc superest; cuius γνησιότητα tametsi olim Dionysius et Harpocration, nostra aetate Taylorus l. c. et Marklandus ad Aeschin.

Aeſchin. de falſ. leg. p. 302. in dubium vocarunt, tamen vetuſtiſſimus Grammaticus libro *de ſcriptorum furtis*, quem Clemens Alexandrinus, nihil ſimilem furti actionem veritus, compilauit Strom. VI. p. 747. illam, vt Andocidis, agnouit et laudauit. At veteres Grammatici plures huius generis laudant. Grammaticus Sangermanenſis MS. Εὐωχεῖν, ἀντὶ τοῦ εὐωχεῖσθαι. Ἀνδοκίδης συμβουλευτικοῖς. Photius Lex. MS. Ναυκρατίαν Ἀνδοκίδης συμβουλευτικῷ. Neutra vox in Or. *de Pace* reperitur. Plutarchus Themiſtocl. p. 128. C. laudat Andocidem ἐν τῷ πρὸς τοὺς ἑταίρους. niſi ibi epiſtola intelligenda ſit, ſcripta ad Piſandri in ſtatu populari euertendo ſocios, qui proprie ἑταῖροι appellantur. Vid. Thucydid. VIII. 48 65. et Taylor. in Lyſ. Vit. p. 37. Ex deperdita oratione etiam ductum eſt, quod habent Scholiaſt. Ariſtoph. ad Veſp. 1001 et Scholiaſt. Lucian. ad Timon. p. 142. Περὶ Ὑπερβόλου λέγειν αἰσχύνομαι· οὗ ὁ μὲν πατὴρ ἐστιγμένος ἔτι καὶ νῦν ἐν τῷ ἀργυροκοπείῳ δουλεύει τῷ δημοσίῳ· αὐτὸς δὲ ξένος ὢν καὶ βάρβαρος λυχνοποιεῖ. Sed multo maior contentio exoritur de Oratione *aduerſus Alcibiadem*, quam Taylorus, omnibus ingenii et doctrinae praeſidiis adhibitis, ab Andocide ad Phaeacem traducere conatur. Excutiamus ſingulas eius rationes, quas *minime contemnendas* vocat Pierſonus ad Moerid. Atticiſt. p. 332. immo quibus, quod volebat, perſuaſiſſe videtur ſummo Hemſterhuſio ad Thom. Mag. p. 810. 1. Diſceptatur in hac Andocidis oratione, quis ex tribus, Nicia, Alcibiade, et Andocide, oſtraciſmo in exilium ſit eiiciendus. Hic ſtatim Andocidi minus conuenit cum Plutarcho, qui in Alcibiad. p. 196. E. rem ita narrat: Alcibiadem iuuenem, cum ad rempublicam acceſſiſſet, aduerſarios habuiſſe Niciam et Phaeacem, alterum ſenem et bello clarum, alterum iuuenem, nobilem, et ſatis facundum, cuius etiam

extet Oratio *aduersus Alcibiadem*. Horum potentiae cum populus inuidisset, excitasse Hyperbolum, vt vni ex tribus exilium irrogaret. Sed Alcibiadem, re communicata cum Nicia, vel, vt alii tradant, cum Phaeace, exilium in Hyperbolum, nihil tale cogitantem, vertisse. Sic Plutarchus in Alcibiade: sed in Nicia p. 530. D. eandem rem paulo aliter refert: Exilium duobus tantum, Niciae et Alcibiadi, destinatum fuisse, sed eos, sociatis factionibus, Hyperbolum expulisse. Theophrastum quidem, quem de hoc certamine in libris *περὶ νόμων* scripsisse, ex Schol. Luciani ad Timon. p. 142. intelligimus, pro Nicia nominare Phaeacem; se tamen malle sequi plures, qui duos tantummodo, Niciam et Alcibiadem, de ostracismo certasse tradant. Iam cum in hac controuersia nulla Andocidis mentio fiat, contra Phaeax non solum tertius in hoc certamine, sed etiam auctor Orationis in Alcibiadem commemoretur, Taylorus inde conficit, orationem, quae nunc sub Andocidis nomine legitur, Phaeaci tribuendam esse. Haec, fateor, aliquam vim habitura essent, si scriptores, quos Plutarchus secutus est, inter se conuenirent, et res vno modo narraretur. Nunc videmus, quam vaga et incerta sit narratio. Tres inter se de ostracismo contendisse, ex Oratione superstite, siue Andocidis, siue Phaeacis sit, planissimum est. Tamen plerique scriptores, Plutarcho teste, duos tantum commemorant. Itaque qua negligentia plerique tertium omiserunt, eadem pro Andocide Phaeacem posuerunt. Sed finge, Phaeacis esse orationem. Illene Alcibiadem, quocum de Hyperbolo eiiciendo consenserat, tam indignis modis accepisset? Et quis orationem habet aduersus eum, quocum conspiret? Quid? Phaeecis oratio, Plutarcho lecta, si ostracismum in disceptationem vocasset, Plutarchus rem confectam habuisset, nec vllo modo dubitare potuisset, sicut dubitat, an

Phae-

Phaeacis partes quaedam in hoc certamine fuerint. Ex his cogimus, longe aliam caufam in Phaeacis contra Alcibiadem oratione tractatam effe, atque in Andocidis oratione tractatur. Quo vno argumento Taylorianae rationes omnes conuelluntur. 2. Inter caufas, quibus exilium a fe remouet Andocides, hanc quoque ponit p. 33. εἰ δεῖ καὶ τὸ γένος σκοπεῖν, ἐμοὶ μὲν ἐδαμόθεν προσήκει τέτε τῶ πράγματος. Hic, Taylorus ait, oratorem genus fuum humile et obfcurum vocare; idque conuenire Phaeaci, parum claris maioribus orto, non Andocidi, vni ex Mercurii vel Vlyffis pofteris, qui ipfe gentis fuae amplitudinem iactet de Myfter. p. 14. 18. 19. de Redit. p. 23. Enimuero nimium caufae, quam fufceperat, ftudium hic etiam transuerfum egit virum doctiffimum. Non abiicit orator genus fuum, fed hoc tantum dicit, fi et ipfe et Alcibiades ex genere iudicandi effent, Alcibiadi oftracifmum conuenire, cuius vterque auus, Megacles et Alcibiades, in exilium fint eiecti, non fibi, cuius ex gente nemo hanc poenam fubierit. Nec verum eft, quod V. C. dicit, Phaeacem obfcuro genere ortum fuiffe. Nam Plutarchus in Alcibiad. l. c. eius maiores diferte γνωρίμες vocat. 3. Orator p. 34. recenfet legationes a fe pro republica fufceptas: ἐγὼ πρεσβεύσας εἰς Θετταλίαν καὶ Μακεδονίαν καὶ εἰς Μολοσσίαν καὶ εἰς Θεσπρωτείαν, καὶ εἰς Ἰταλίαν, καὶ εἰς Σικελίαν, etc. Haec, Taylorus negat, ab Andocide dici potuiffe, cuius ἀποδημία, non πρεσβεία, per Siciliam, Italiam, Peloponnefum, Theffaliam, Hellefpontum, Ioniam, Cyprum, a Lyfia c. Andocid. p. 106. commemoretur: fed pulcre conuenire Phaeaci, quem Thucydides V. 4. narret legatum in Italiam et Siciliam miffum effe. Verum tardus fit oportet, qui non videat, Lyfiam, vt accufatorem, quam πρεσβείαν dicere debebat, inuidiofe ἀποδημίαν

 dicere.

dicere. Quod autem ad Phaeacem attinet, non ille legatus obiit Theſſaliam, Macedoniam, Moloſſiam, Theſprotiam, ſed ſolam Italiam et Siciliam, atque inde, Thucydide teſte, domum reuertit. Ergo, quae de legatione Orator dicit, ad Andocidem, non ad Phaeacem, referenda. 4. At, quae Plutarchus e Phaeacis oratione affert, in hac Andocidis reperiuntur. Hic vir egregius, velut victoria parta, prope iuueniliter exultat et triumphat. Enimuero, ſi quis loca, quae eadem eſſe dicuntur, accuratius inter ſe compararet, et verbis et ſenſu diſcrepare reperiat. Phaeacis locus a Plutarcho ſic laudatur: ὅτι τῆς πόλεως πολλὰ πομπεῖα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ κεκτημένης, Ἀλκιβιάδης ἐχρῆτο πᾶσιν αὐτοῖς ὥσπερ ἰδίοις πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν. Andocidis locus hic eſt p. 33. τὰ πομπεῖα παρὰ τῶν ἀρχιθεωρῶν αἰτησάμενος, ὡς εἰς τὰ πινίκια τῇ προτεραίᾳ τῆς θυσίας χρησόμενος, ἐξηπάτησε, καὶ ἀποδοῦναι οὐκ ἤθελε, βουλόμενος τῇ ὑστεραίᾳ πρότερος τῆς πόλεως χρήσασθαι τοῖς χρυσοῖς χερνιβίοις καὶ θυμιατηρίοις. Hunc ipſum locum laudat Moeris Atticiſta p. 332. Πομπεῖα, Ἀττικῶς, τὰ θυμιατήρια καὶ τὰς χέρνιβας, ὡς Ἀνδοκίδης. Sequimur enim coniecturam Cl. Valckenarii apud Pierſon. qua pro vulgato Θουκυδίδης legit Ἀνδοκίδης. Athenaeus etiam IX. p. 408. D. eundem locum laudat: Ἀττικοὶ δὲ χερνίβιον λέγουσιν, ὡς Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Ἀλκιβιάδου· τοῖς χρυσοῖς χερνιβίοις, καὶ θυμιατηρίοις. Quae ex eo deſcripſit Euſtath. ad Od. A. p. 33. Sed Athenaeus memoriae lapſu Lyſiam laudauit pro Andocide, bene id obſeruante Tayloro. Iam videat mihi aliquis, quam non verba tantum diuerſa ſint in duobus locis allatis, ſed etiam ſenſus. In altero vaſa ſacra ad vſus priuatos, in altero ad pompam in ſollemnitate Olympica adhibita eſſe dicuntur. Denique, qui familiaritatem aliquam cum Andocide contraxerit,

ſentiet

sentiet profecto, eandem in hac contra Alcibiadem, quam in ceteris Andocidis orationibus, dicendi formam esse, eandem vim et grauitatem. Ex his igitur omnibus efficimus, orationem, quam saepe diximus, auctori suo, Andocidi relinquendam esse, nec Phaeaci tribuendam, praesertim cum etiam Harpocration v. Ἐμποδὼν et v. Εὐανδρία, et Photius in Bibl. ne quid de Moeride dicam, eam, vt Andocidis, laudent. Huc accedit consensus viri praestantissimi, et collegae coniunctissimi, L. C. Valckenarii, qui Taylorianas rationes iisdem, quibus nos, argumentis in Aduersariis suis oppugnarat

Avtocles, Strombichidae, eius, qui a XXX tyrannis interfectus est, filius, legationem obiit ad Lacedaemonios. Xenophon Hellen VI. p. 590. B. 591. B. vbi dicitur *μάλα δοκῶν ἐπιστρεφὴς εἶναι ῥήτωρ*, h. e. *orator sollertissimus*, non, vt Victorius Ind. in Aristotel. Rhetor. explicat, *orator valde suauis*. Damascius apud Phot. p. 1031. *ἀγχίνους δὲ ὢν καὶ ἐπιστρεφής*. Eius orationem *aduersus Mixidemidem* laudat Aristoteles Rhetor. II. p. 488.

Iphicrates. Hunc Demosthenes adu. Timoth. p. 1024. E. dicit *τό, τε πράττειν καὶ τὸ εἰπεῖν δυνάμενον*. quibus simillima illa Iustini VI. 5. *in quo non imperatoriae tantum, verum et oratoriae artes fuere.* Eius orationes, plenas militaris spiritus, vehementer laudat Aristides *περὶ παραφθέγμ.* p. 385. Minus magnifice de eius in dicendo facultate sentiunt Dionysius Halic. in Lysia p. 85. et Plutarch. Polit. praec. p. 813. A. Sed. cui rectius credamus, quam ipsi Iphicrati, qui apud Plutarchum l. c. p. 801. F. se ab Aristophonte eloquentia vinci fatetur. Ex oratione *περὶ προδοσίας* aduersus Aristophontem fragmentum est apud Quinctilian. IV. 12. p. 243. *Cui simile quiddam fecisse Iphicrates dicitur, qui cum Aristophontem, quo accusante similis*

milis criminis reus erat, interrogasset, an is accepta pecunia rempublicam proditurus esset? isque id negasset; Quod igitur, inquit, tu non fecisses, ego feci? Cuius dicti vim et acrimoniam Quinctilianus diluit vertendo. Graeca haec sunt apud Aristotelem Rhetor II. p. 480. et Aristidem l. c. σὺ μὲν Ἀριστοφῶν ὢν, ὃ προδοίης· ἐγὼ δ', ὢν Ἰφικράτης; quae iure miratur Cl. Valckenarius in eruditissima Diatriba in Euripidis Fragm. c. xx. p. 211. Plura de Iphicrate Victorius ad Aristotel. Rhetor. II. p. 478. et Taylorus ad Lysiae Fragm. p. 637. quae nihil attinet repetere. Pluscula eius vel magnifice, vel acute dicta collegit M. A. Muretus Var. Lect. VIII. 22.

Callistratvs, Callicratis filius, Aphidnaeus, causa super Oropo peroranda tale Demostheni eloquentiae, quale Herodotus historia sua recitanda Thucydidi historiae, studium iniecit, vt ex Demetrio Magnesio refert Pseudo-Plutarch. p. 844. B. ex Hermippo Gellius III. 13. Magna apud populum auctoritate valuit, teste Demosthene de fals. legat. p. 219. Aduersarium in republica administranda habuit Melanopum. Plutarch. Demosth p. 851. F. quem etiam accusauit oratione, laudata Aristoteli Rhetor. I. p. 244. Eloquentia sic excelluit, vt nemo sui temporis ei par poneretur. Vide, praeter Aeschinis et Nepotis testimonia, ab aliis allata, Demosthen. adu. Timoth. p. 1074. E. Narrat Vlpianus in Demosth. c. Timocr. p. 822. interrogatum Oratorum principem, vter esset melior orator, ipsene, an Callistratus? respondisse: ἐγὼ μὲν γραφόμενος, Καλλίστρατος δὲ ἀκουόμενος. Callistratus exercitui praefuit vna cum Timotheo et Chabria, Olymp. C. 4. Diodor. Sicul. XV. p. 24. Post Iphicrates illum sibi adsciuit siue vt consiliarium inprimis idoneum, siue vt arbitrum et spectatorem rerum a se gerendarum. Xenophon Hellen. VI. p. 589. D. Archon

chon fuit Olymp. CVI. 2. Nec erat, quare dubitaret Fabricius Bibl. Gr. Vol. IV. p. 56. confundens praeterea cum Pseudo-Plutarcho duos Callistratos, alterum Callicratis, alterum Empaedi filium. Capitis damnatus Callistratus in exilium abiit. Demosthen. adu. Polycl. p. 1091. A. et Liban. Tom. I. p. 442. D. 452. B. Ex quo cum, inuito populo, rediisset, ad supplicium raptus est. Lycurg. adu. Leocr. p. 214. Reliqua de hoc Oratore dederunt viri summi, H. Valesius ad Ammian. Marcell. XXX. 4. et P. Wesselingius ad Diodor. Sicul. XV. p. 32. Suidas v. Ἰσοκράτης testimonio Καλλιστράτου τοῦ ῥήτορος confirmat, Isocratem iuniorem natum esse Apolloniae in Ponto, vel Heracleae. Qui Callistratus per temporis rationes non potest esse Aphidnaeus. Intellige igitur Domitium Callistratum, cuius libri περὶ Ἡρακλείας saepe laudantur. Vid. Suid. v. Φιλόξενος.

Cephisodotus. Varii Cephisodoti in Attica historia memorantur. Sed Orator est Cephisodotus ex Ceramico, qui a Demosthen. adu. Leptin. p. 56. dicitur οὐδενὸς ἧττον τῶν λεγόντων δεινὸς εἰπεῖν. Idem mihi videtur, quem legatum ad Lacedaemonios missum esse scribit Xenophon Hellen. VI. p. 590. B. VII. p. 615. D. laudatur ab Aristotele Rhetor. III. p. 647. 650. 651.

Lysias. De eo Cicero Brut. 9. *Tum fuit Lysias, ipse quidem in caussis forensibus non versatus, sed egregie subtilis scriptor, atque elegans, quem iam prope audeas oratorem perfectum dicere.* Hactenus ille de Lysia. Nam quae sequuntur, de Demosthene dicuntur, nec a Tayloro in Testimon. de Lysia p. 83. ad Lysiam referri debebant. Eius autem historiam Taylorus, et ipsius, et aliorum Oratorum sospitator, ita illustrauit, nihil vt supra addi posse videatur.

Lysiam

Lyſiam ſequitur ISOCRATES, communis praeceptor Oratorum, quos deinceps recenſebimus, prope omnium. Cicero de Orat. II. 22. *Ecce tibi exortus eſt Iſocrates, magiſter iſtorum omnium, cuius e ludo, tanquam ex equo Troiano, meri principes exierunt: ſed eorum partim in pompa, partim in acie illuſtres eſſe voluerunt. Itaque et illi, Theopompi, Ephori, Philiſti, Naucratae, multique alii naturis differunt: voluntate autem ſimiles ſunt, et inter ſeſe, et magiſtri: et ii, qui ſe ad cauſas contulerunt, vt Demoſthenes, Hyperides, Lycurgus, Aeſchines, Dinarchus, aliique complures, etſi inter ſe pares non fuerunt, tamen ſunt omnes in eodem veritatis imitandae genere verſati.* vbi Lambinus bene reiicit gloſſema, quod de margine in textum venit, *magiſter iſtorum omnium*, cui fruſtra codicum conſenſum obiicit Zach. Pearcius. Nam pleraque gloſſemata, quae vel in Cicerone, vel in aliis ſcriptoribus reperiantur, vetuſtiora ſunt Codicibus, qui nunc ſuperſunt. Sed idem grauius peccauit recipienda peſſimorum librorum ſcriptura: *tamen ſunt omnes in eodem virtutis imitandae genere verſati.* Neque enim vitium eſt in *veritatis*, ſed in *imitandae*. Lege: *tamen ſunt omnes in eodem veritatis tutandae genere verſati. Tutari veritatem*, conſeruare eloquentiam, quae veras cauſas tractat, non fictas ad oſtentationem. Vim vocis *veritas* explicuimus ad Rutil. II. 6. p. 92. De Iſocrate inſignis etiam locus eſt Ciceronis Brut. 8. quem et ipſum Interpretes male acceperunt: *Extitit igitur iam ſenibus illis Iſocrates, cuius domus cunctae Graeciae quaſi ludus quidam patuit, atque officina dicendi, magnus orator, et perfectus magiſter, quanquam forenſi luce caruit, intraque parietes aluit eam gloriam, quam nemo quidem, meo iudicio, eſt poſtea conſecutus.* In hoc loco etſi nihil deſideres, tamen Lipſius Var. Lect. III. 14. e Rufino Grammatico legit: *quam nemo quidem, meo iudicio, eſt*

cio, est poëta consecutus. Quae scriptura sic placuit Grutero, vt eam, praeter morem suum, in textum inferret. Sed nullus hic Poëtae locus est. Cicero dicit, Isocratem ea floruisse gloria, quam nemo quidem dicendi magister, suo iudicio, sit postea consecutus. Quod verissimum esse, ex historia constat Nam nullus vnquam Rhetor aut plures discipulos habuit, aut per eos famam suam latius propagauit. Isocratem, etiam in historico scribendi genere, imitati sunt discipuli, Theopompus, Ephorus, Philistus, vt Cicero ait. Idem de aliis historicis refert Dionys. Halicarn. in Dinarcho. p. 115. *οἱ δ' Ἰσοκράτην καὶ τὰ Ἰσοκράτους ἀποτυπώσασθαι θελήσαντες, ὕπτιοι, καὶ ψυχροὶ, καὶ ἀσύστροφοι, καὶ ἀναλθεῖς· οὗτοι δ' εἰσιν οἱ περὶ Τίμαιον, καὶ Πλάτωνα, καὶ Σωσιγένην.* vbi graue vitium, quod in nomine Πλάτωνα haeret, sic corrigendum: *οἱ περὶ Τίμαιον, καὶ Ψάωνα, καὶ Σωσιγένην. Psaon*, Plataeensis, historiae scriptor, quem idem reprehendit de Structura or. p. 5. vbi Σάωνα legebatur ante Ionsium de Script. H. Ph. l. 2. p. 11. et Valesium Emend. III. 14.

Leodamas, Acharnensis, Isocratis discipulus. Pseudo Plutarch. l. c. p. 837. D. et Photius Cod. CCLX. p. 1456. Eloquentia quantum excelluerit, intelligitur ex Demosthene c. Leptin. p. 55. sed multo magis ex Aeschine c. Ctesiph. p. 417. Accusauit Callistratum. Aristotel. Rhet. I. p. 126. item Chabriam propter praemia publice ei tributa. Demosthen. et Aristotel. ll. cc. Ipse accusatus a Thrasybulo, Colyttensi, ni fallor, se defendit. Aristotel. Rhet. II. p. 503. Legationem suscepit ad Thebanos, quibuscum ipsi quaedam necessitudo intercedebat. Aeschines adu. Ctesiph. l. c. Si vulgata exemplaria Pseudo-Plutarchi et Photii in vita Aeschinis sequamur, sicut illa secuti sunt Victorius ad Aristotel. Rhetor. I. p. 126 et Olear. ad Philostrat. de

V. S. I.

V. S. I. 18. p. 509. Leodamas Aeschini viam ad eloquentiam praeiuit. Quanquam apud Photium alio loco, Cod. LXI. p. 61. Aeschines Antalcidae discipulus dicitur. Verum pro Λεωδάμαντος et Ἀνταλκίδα legendum est Ἀλκιδάμαντος. Nam Suidas v. Αἰσχίνης diserte tradit, eum Alcidamantis Eleatae discipulum fuisse. Et sic Xylandro ad Plutarch. l. c. et Ionsio de Scriptor. H. Ph. III. 1. p. 216. placet. Io. Faber ad Fulu. Vrsini Imag. Illustr. p. 51. in gemma, cui *Leodamantis* nomen insculptum erat, praeter Leodamantis, Aeschinis, discipuli, caput sibi videre visus est. Quod quam vanum et ridiculum sit, ex modo dictis intelligitur. Error librariorum, in Plutarcho et Photio Λεώδαμας et Ἀλκίδαμας confundentium, mihi suspicionem iniecit, an in Aristotele Rhetor. I. p. 232. pro Ἀλκίδαμας ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ legendum sit Λεώδαμας ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ, vt haec oratio habita sit contra Callistrati orationem ἐν τῇ Μεσσηνιακῇ ἐκκλησίᾳ, quam laudat Aristoteles Rhet. III. p. 739. Dissensisse inter se hos Oratores, paulo ante vidimus. Sed non oportet nimis esse suspicacem.

Lycoleon. Ex eius *pro Chabria* oratione fragmentum habet Aristoteles Rhetor. III. p. 653. in quo cum statuae, quam Nepos Chabr. 1. et Diodor. Sicul. XV. p. 28. Chabriae positam narrant, mentio fiat, clarum est, hanc orationem habitam esse post Olymp. C. 4.

Coccvs, Atheniensis, Isocratis discipulus, teste Suida in v. Sed Quinctilianus eum videtur antiquiorem statuere non solum Isocrate, sed etiam Lysia, XII. 10. p. 624. *Quis erit hic Atticus? Sit Lysias, hunc enim amplectuntur amatores istius nominis modum. Non igitur iam vsque ad Coccum et Andocidem remittemur.* Nisi forte locum subobscurum de Cocci et Andocidis contemtu interpretari malis.

Isaevs.

ISAEVS. Eius vitam enarrarunt Dionyſius Halicarnaſſenſis, Pſeudo-Plutarchus et Photius, ex iis et aliunde Meurſius et Fabricius, ad quos Iſaei ſtudioſos ablegamus. Fabricius in Dionyſii Halic. Ep. ad Amm. p. 120. Ἰσοκράτην reponens pro Ἰσαῖον, non videtur ipſum Dionyſium inſpexiſſe. Rectius Fr. Sylburgius in eiusdem Demoſth. p. 167. Κριτίας legit, vbi vulgo editur Ἰσαῖος.

EVBVLVS. Tres Eubuli, vt Comicum taceam, in Attica hiſtoria commemorantur. Primus eſt Spinthari F. Probaliſius, cuius mentionem facit Demoſthenes c. Neaer. p. 580. et monimentum Athenis vidit Pauſanias I. p. 73. Sed hunc oratorem fuiſſe, nullo documento conſtat. Alter eſt Mneſithei F. Cyprius, vel Cytherius, vt Valeſio ad Harpocrat. p. 80. et Corſino Faſt. Att. T. I. p. 236. videtur, cuius decretum de legatis ad Philippum mittendis memorat Demoſthenes de Cor. p. 494. 495. vbi Vlpianus eum dicit Macedonibus ſtuduiſſe. Tertius eſt Anaphlyſtius, maximae auctoritatis orator et demagogus, quem, vbicunque Eubulus ſimpliciter commemoretur, intelligendum puto. Is Ariſtarchum caedis accuſauit, eoque crimine implicuit Demoſthenem. Vlpian. in Midian. p. 667. 669. 694. Ex quo tempore Demoſtheni perpetuae cum illo ſimultates interceſſerunt. Vlpian. in Demoſth. de falſ. leg. init. Midiam aduerſus Demoſthenem defendit, vt liquet ex Midiana p. 159. Aeſchini, olim ſcribae ſuo, patronus adfuit in iudicio de ementita legatione. Aeſchin. de falſ. legat. fin. Demoſthen. in or. eiusdem argumenti p. 217. et Vlpian. p. 382. effecitque auctoritate ſua, vt populi ſuffragiis liberatus diſcederet. Photius Cod. LXI. p. 62. et Taylor. ad Demoſth. Or. laud. init. Errant enim, mea ſententia, Pſeudo-Plutarchus l. c. p. 840. C. et Photius Cod. CCLXIV. p. 1466. Aeſchinem ab Eubulo

bulo Probalisio tum seruatum scribentes, nollemque adeo, quo in errore ipsi sunt, in eundem induxissent Valesium ad Harpocrat. p. 80. et Taylorum ad Aeschin. c. Ctesiph. p. 611. Anaphlystius Eubulus, nullam e bello laudem consectatus, curam pecuniae publicae suscepit, reditus auxit, classes instruxit, vrbem monimentis exornauit. Aeschines c. Ctesiph. p. 375. Dinarch. c. Demosth. p. 102. et Plutarch. Polit. praec. p. 812. E. Sed in hac pecuniae cura perniciosam ciuitati legem tulit, vt, qui pecuniam theatralem in militarem conuertisset, capite plecteretur. Vlpian. in Demosth. Olynth. I. p. 14. Quam legem, Philino etiam memoratam apud Harpocrat. v. Θεωρικά, vehementer reprehendit Demosthen. Olynth. I. p. 4. A. III. p. 39. A. et de rep. ord. p. 123. A. seqq. vbi vide Vlpianum. Ac vere iudicat Theopompus apud Harpocrat. v. Εὔβουλος, nunquam ciuitatem imbelliorem et ignauiorem, quam cum ab illo administrabatur, fuisse. Mox, cum necessitas venisset pecuniae non in theatrales voluptates, sed in bellum impendendae, legis suae mutandae consilia agitauit. Demosthen. de fals. legat. p. 217. Suscepit etiam legationem ad Philippum. Demosthen. de Cor. p. 480. Quam cum sic gessisset, vt Macedonum partibus studere videretur, acta eius exagitauit Demosthenes. Aeschin. de fals. leg. p. 241. Cum Phrynone et Philocrate, improbis demagogis, iungitur a Luciano Encom. Demosth. p. 520. et Vlpiano in Olynth. III. p. 45. Ei Demosthenem in republica gerenda successisse, scribit Libanius Tom. I. p. 436. C. Mortuum quidem esse ante Demosthenem, patet ex Or. de Cor. p. 531. Sed rempublicam per plures annos vna cum Demosthene administrasse, ex iis, quae diximus, intelligitur. Adde Or. c. Leptin. p. 52. de fals. leg. p. 180. de Cor. p. 476. Mores hominis egregie describit Theopompus

apud

apud Athen. IV. p. 166. D. et apud Harpocrat. v. Εὔβουλος. Potentia quanta fuerit, docet Demosth. de fall. leg. p. 217. et ad eum Vlpianus. Mortuo honores decreti funt, de quibus fuit Hyperidis oratio, quam faepe laudant Grammatici. Ex Eubuli *aduerfus Charetem* oratione haec habet Ariftoteles Rhetor. I. p. 257. Οἷον Εὔβουλος ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἐχρήσατο κατὰ Χάρητος, ὃ Πλάτων εἶπε πρὸς Ἀρχίβιον· Ὅτι ἐπιδέδωκεν ἐν τῇ πόλει τὸ ὁμολογεῖν πονηροὺς εἶναι vbi Victorius perperam Platonem, philofophum, intelligit, cum Comicus fit intelligendus, e cuius dicto fi fyllabam, quae abundat, cum Valckenario noftro fuftuleris, finis fenarii erit ἐπιδέδωκε τῇ πόλει. Sed hic non eft praetermittendus locus Plutarchi de fraterno amore p. 486. D. οἱ δὲ βίοις χρώμενοι διαφόροις, τὸν τε φθόνον ἐκτρέπονται, καὶ συνεργοῦσιν ἀλλήλοις μᾶλλον, ὡς Δημοσθένης καὶ Χάρης, καὶ πάλιν Αἰσχίνης καὶ Εὔβουλος, καὶ Ὑπερίδης καὶ Λεωσθένης. Quis eft ille Eubulus imperator, qui Aefchini mutuam operam praeftiterit? Equidem nullum hoc nomine cognoui. Noli dubitare, quin mutilus locus fit, atque hoc modo reftituendus. — ὡς Δημοσθένης καὶ Χάρης, καὶ πάλιν Αἰσχίνης καὶ Φωκίων, καὶ Εὔβουλος καὶ Διοπείθης, καὶ Ὑπερίδης καὶ Λεωσθένης. Quam emendationem ipfe Plutarchus confirmat Phocion. p. 744. F. τοὺς μὲν λέγοντας ἐν τῷ δήμῳ καὶ γράφοντας μόνον, ὧν Εὔβουλος ἦν, καὶ Ἀριστοφῶν, καὶ Δημοσθένης, καὶ Λυκοῦργος, καὶ Ὑπερίδης· Διοπείθη δὲ καὶ Μενεσθέα, καὶ Λεωσθένη, καὶ Χάρητα, τῷ στρατηγεῖν καὶ προσπολεμεῖν αὔξοντας ἑαυτούς. Phocion, imperator, Aefchini adfuit in caufa male obitae legationis, vt ipfe teftatur in Apologiae fuae fine. Haec, ni fallor, veterum de Eubulo loca funt omnia, quae fe alibi daturum promittebat Taylorus ad Aefchin. c. Ctefiph. p. 611.

Hactenus eloquentiae ortum et incrementa vidimus. Nunc ad illud tempus venimus, quo se ad tantum extulit fastigium, vt vltra quo progrederetur, non haberet. Quod etsi multorum ingeniis studiisque perfectum est, vnus tamen DEMOSTHENES praecipue hanc laudem tulit; de quo verissime iudicat Cicero Brut. 9. *Plane perfectum oratorem, et cui nihil admodum desit, Demosthenem facile dixeris. Nihil acute inueniri potuit in eis causis, quas scripsit, nihil, vt ita dicam, subdole, nihil versute, quod ille non viderit; nihil subtiliter dici, nihil presse, nihil enucleate, quo fieri possit aliquid limatius: nihil contra grande, nihil incitatum, nihil ornatum vel verborum grauitate, vel sententiarum, quo quidquam esset elatius.* Cum quo loco coniungendus est alter de Orat. 7. Ceterum de Demosthene, eiusque aequali, et aduersario perpetuo, AESCHINE, tanto minus aliquid dicere attinet, quod speramus, futurum, optamus quidem certe, vt vtriusque historia, a Tayloro promissa, post eius fata in lucem proferatur.

Demostheni, vt Cicero pergit Brut. 9. *Hyperides proximus, et Aeschines fuit, et Lycurgus, et Dinarchus, et is, cuius nulla extant scripta, Demades, aliique plures. Haec enim aetas effudit hanc copiam.* De HYPERIDE nonnulla diximus ad Rutilium. I. 19. p. 64. Κολυττεὺς vocatur ab iis, qui vitam eius enarrarunt. Itaque Eustratius in Aristotel. Nicom. IX. p. 148. b. Aeschini, qui Κοθωκίδης fuit, ὁμογενεῖς Κολυττεῖς tribuens, duos Oratores confundit. Ex oratione, qua Hyperides laudauit, qui in bello Lamiaco perierant, bene longum et praeclarum fragmentum superest apud Stobaeum Serm. CXXIII. p. 618. inde repetitum a Tayloro Lect. Lys. c. III. cui in transcursu medicinam faciamus: τὰς τοῖς τιμαῖς τῶν θεῶν καταλυομένοις βοηθήσαντας, πλείστης εὐδαιμονίας ὑπὸ τοῦ δαιμονίου τυγχάνειν.

χάνειν. Legendum: — πλείστης κηδεμονίας ὑπὸ τοῦ δαιμονίου τυγχάνειν. Quod Gesnerus in MS. reperit ἐπιμελείας, est explicatio vocis, quam reposuimus. Nobilis inprimis est eius Δηλιακὸς, e quo duo luculenta fragmenta conseruarunt Sopater in Hermogen. p. 183. et Scholiastes anonymus in eundem p. 389. inde relata ab Is. Casaubono ad Athen. X. 6. Alterum eorum sic legitur apud Ioannem Siceliotam Commentario MS. in Hermogenem: Λέγεται γὰρ τὴν Λητὼ κύουσαν ἐκ Διὸς, ἐλαύνεσθαι ὑπὸ τῆς Ἥρας κατὰ πᾶσαν γῆν τε καὶ θάλασσαν ζηλοτυπούσης. ἤδη δὲ αὐτὴν ἡ ὠδὶς καταλαβοῦσα, εἰς τὴν ἡμετέραν χώραν λῦσαι τὴν ζώνην· ἀνθ' ὧν νῦν ὁ Ζωστὴρ ἀπὸ δεκατικοῦ. ἔπειτα εἰς Δῆλον διαβᾶσαν διδύμους τεκεῖν, Ἄρτεμίν τε καὶ Ἀπόλλωνα, τοὺς θεούς. vbi scribendum: ἀνθ' ὧν νῦν ὁ Ζωστὴρ ἀπὸ τοῦδε καλεῖται. Vid. Stephan. Byz. v. Ζωστήρ. Apud Plutarchum de Glor. Atheniens. p. 350. B. Hyperidi tribuitur Πλαταϊκὸς, quae Isocratis est oratio. Sed assentiar eruditissimo Valckenario, Δηλιακὸς reponenti. Eiusdem oratoris Κυθνιακὸς laudatur a Suida v. Θαῤῥαλέον, cuius quale argumentum fuerit, nondum licuit indagare. Eum orationis titulum Valesius in Maussac. not. ad Harpocrat. p. 338. restituendum putabat in Schol. Aristoph. ad Au. 881. vbi vulgo legitur, Ὑπερίδης ἐν τῷ Χαλκῷ. Sed melior est altera coniectura et ipsius Valesii, et aliorum, ἐν τῷ Δηλιακῷ. Immo suspectum habeam titulum Κυθνιακὸς, dum alterius scriptoris auctoritate confirmetur. *Hyperidis* et *Euripidis* nomen librarii non semel commutarunt. Aristotel. Rhetor. II. p. 345. Διὸ εὖ ἔχει ἡ τοῦ Εὐριπίδου ἀπόκρισις πρὸς Συρακουσίους. Ipsum responsum, vt notum illo tempore, Aristoteles praetermisit, sed, quale fuerit, explicat Scholiastes: Εὐριπίδης πρὸς τοὺς Συρακουσίους πρεσβὺς ἀποσταλεὶς, καὶ περὶ εἰρήνης καὶ φιλίας δεόμενος, ὡς ἐκεῖνοι ἀνένευον,

 εἶπεν·

εἶπεν· ἔδει, ἄνδρες Συρακούσιοι, εἰ καὶ δι' οὐδὲν ἄλλο, ἀλλάγε διὰ τὸ ἄρτι ὑμῶν δέεσθαι, αἰσχύνεσθαι ἡμᾶς ὡς θαυμάζοντας. Quod Graeculus iste non finxisse, vt Victorius putat, sed ex vetustis commentariis, vt alia quaedam, hausisse videtur. Sed pro Εὐριπίδης legendum Ὑπερίδης. Nam Hyperides varias pro republica legationes suscepit, non Euripides. De legatione ad Eleos vide Pausan. V. p. 431. et Pseudo-Plutarch. l. c. p. 850. A. de legatione ad Rhodios, Pseudo-Plutarch. ibid. Hic τὸν Ῥοδιακὸν habuit, quem vnus memorat Grammaticus Sangermanensis MS. Προπεσεῖν, προπετῶς τι ποιῆσαι. Ὑπερίδης Ῥοδιακῷ. — LYCVRGI vitam quam erudite enarrarit Taylorus, nemo nescit. De DINARCHO, vide, quae diximus ad Rutil. II. 5. p. 88. 16. p. 126. DEMADIS *nulla extare scripta*, dicunt Cicero l. c. et Quinctilian. II. 17. p. 105. XII. 10. 629. Sed legit eius orationes Tzetzes, vel potius Rhetor antiquus, quem ille compilauit, Chil. VI. 36. 37. Immo superstitem habemus partem Orationis ὑπὲρ τῆς δωδεκαετίας, quam ipsam memorat Suidas v. Δημάδης. Adscribamus illum locum, quo nullus in Suida neque corruptior est, neque difficilior ad emendandum: Δημάδης, Ἀθηναῖος, ῥήτωρ καὶ δημαγωγὸς πανοῦργος καὶ εὐτυχής· πρότερον ναύτης ὤν. ἔγραψεν ἀπολογισμὸν πρὸς Ὀλυμπιάδα τῆς ἑαυτοῦ δωδεκαετίας. ἱστορίαν περὶ Δήλου, καὶ τῆς γενέσεως τῶν τῆς Λητοῦς παίδων. οὗτος κατέλυσε τὰ δικαστήρια, καὶ τοὺς ῥητορικοὺς ἀγῶνας. τελευτᾷ δὲ ἐπὶ Ἀντιπάτρου. Quae vitiata sunt, sic corrigenda, quae luxata, sic locis suis reponenda: Δημάδης, Ἀθηναῖος, ῥήτωρ καὶ δημαγωγὸς πανοῦργος καὶ εὐφυής· πρότερον ναύτης ὤν. ἔγραψεν ἀπολογισμὸν περὶ τῆς ἑαυτοῦ δωδεκαετίας. ἱστορίαν περὶ Δήλου, καὶ τῆς γενέσεως τῶν τῆς Λητοῦς παίδων. τελευτᾷ δὲ κατ' Ὀλυμπιάδα ρια. ἐπὶ Ἀντιπάτρου, ὃς κατέλυσε τὰ δικαστήρια

ρια καὶ τὰς ῥητορικὰς ἀγῶνας, καὶ μετ᾽ Ἀλέξανδρον βασιλεύσας, Θήβας ἀνέστησε. Nunc, age, singularum mutationum rationem reddamus, et locum paucis illustremus. Εὐφυὴς apud Atticos significat *dicacem*, *facetum*. Grammaticus MS. in Bibl. Reg. Εὐφυὴς καὶ εὐμαθὴς διαφέρει. εὐμαθὴς μὲν, ὁ καλῶς μανθάνων. εὐφυὴς δὲ, ὁ πανοῦργος καὶ σκώπτης. Sic etiam Ammonius, vbi Valckenarius V. C. docte explicuit hanc vocis potestatem. Plutarch. Demosth. p. 857. D. οἱ δ᾽ εὐφυεῖς χλευάζοντες, οὐχ ὑπὸ κυνάγχης ἔφραζον, ἀλλ᾽ ὑπ᾽ ἀργυράγχης εἰλῆφθαι νύκτωρ τὸν δημαγωγόν. Atqui inter illos εὐφυεῖς Demadem fuisse, tradit Pollux VII. 104. Cicero quoque Orat. 26. Demadem *praeter ceteros oratores facetum* dicit: idque satis ostendunt multa eius dicta, quae passim commemorantur. *Nauta* ab aliis etiam scriptoribus Demades vocatur: ἰχθυοπώλης a Proclo Prolegomenis ineditis in Hesiodum. Vocem Ὀλυμπιάδα, quam Interpretes ridicule de Alexandri matre acceperunt, in sedem suam reuocauimus, adiecimusque numeros ρις. Nam Diodor. Sicul. XVIII. p. 293. Demadis mortem refert ad Olymp. CXV. 2. Vt vero Demades orationem, qua rerum per duodecim annos a se gestarum rationem reddidit, περὶ τῆς δωδεκαετίας inscripsit, sic Demetrius Phalereus, teste Diogene Laërt. V. 81. librum scripsit περὶ τῆς δεκαετίας, quo non decennalem Troiae obsidionem enarrauit, vt inepte coniicit Menagius, sed rationem reddidit decem annorum, quibus ipse reipublicae praefuerat summa cum auctoritate. *Historiam Deli* praeter rem Demadi tribui, bene iudicat Fabricius Bibl. Gr. Vol. IV. p. 421. Non autem Demades iudicia et Oratorum certamina sustulit, sed Antipater post proelium ad Cranonem. Itaque verba, ὃς κατέλυσε etc. ad Antipatrum transtulimus. Vltima verba, καὶ μετ᾽ Ἀλέξανδρον etc. huc e

 sequen

sequenti articulo reuocanda esse, viderat etiam doctissimus Kusterus. Hactenus de Suidae loco. Demades etiam attigit Harpalicam pecuniam. Dinarch. c. Demosth. p. 101. et c. Aristogit. p. 106. Euthycratem, Olynthinm, ab Atheniensibus infamia notatum, in integrum restituit, et publicum hospitem fecit. Suid. v. Δημάδης. Quod eius decretum Polyeuctus oppugnauit oratione, quae laudatur ab Apsine Art. Rhet. p. 707. Cum Phocione de vrbe tradenda Antipatro consensit. Nepos Phocion. 2. et ibi Lambinus. Filium, eximia forma praeditum, Philippo ad turpes voluptates reliquit. Scholiast. in Hermogen. p. 356. et Suid. in v. Mores hominis et formam ita describit Pytheas apud Athen. II. p. 44. F. ὁ δὲ πορνοβοσκῶν καὶ μεθυσκόμενος, κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην προγάστωρ ἡμῖν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀνακυκλεῖται. Plura de eo Fabricius l. c.

Nunc reliquos huius aetatis Oratores, a Cicerone praetermissos, enumeremus.

ANDROTION, Andronis, forte eius, quem Harpocration vnum ex Quadringentis fuisse scribit, filius, Isoratis discipulus. Suid. in v. Contra hunc extat Demosthenis oratio, quam, quod sibi cum Isocratis discipulo certandum esset, summa arte elaborauit. Scholiast. in Hermogen. p. 401. ἐπετήδευσεν ὁ Δημοσθένης κεκαλλωπισμένον ἐργάσασθαι τὸν κατ' Ἀνδροτίωνος, ἀντιφιλοτιμούμενος πρὸς Ἰσοκράτην (leg. Ἰσοκράτειον) ῥήτορα παρίσοις ἐπιχρώμενον κατὰ ζῆλον τοῦ διδασκάλου. Vide Taylorum ad init. Androtianae. Laudat Androtionem Aristoteles Rhetor. III. p. 583. Ad hunc Ionsius de Script. H. Ph. II. 9. p. 159. refert Ἀτθίδα, cuius auctor nobis ab oratore diuersus videtur.

CYDIAS. Eius oratio περὶ τῆς Σάμου κληρουχίας laudatur ab Aristotele Rhetor. II. p. 348. Ex orationis argumento colligi potest, quando Cydias vixerit. Nam

Nam Philochorus apud Dionyſ. Halic. in Dinarcho p. 118. auctor eſt, colonos in Samum miſſos eſſe Archonte Ariſtodemo, Olymp. CVII. 1. Vide Valeſ ad Harpocrat. p. 111. et Corſin. Faſt. Att. T. IV. p. 27.

Aesion, Demoſthenis condiſcipulus. Suid. v. Δημοσθένης. Hic de ſuperioris et ſui temporis Oratoribus quid ſentiret, rogatus, reſpondit: ὡς ἀκέων μὲν ἄν τις ἐθαύμασεν ἐκείνες εὐκόσμως καὶ μεγαλοπρεπῶς τῷ δήμῳ διαλεγομένες· ἀναγινωσκόμενοι δ᾽ οἱ Δημοσθένες λόγοι πολὺ τῇ κατασκευῇ καὶ δυνάμει διαφέρεσι. Sic ex Hermippo narrat Plutarch. Demoſth. p. 851. A. Demoſthenem ipſum de ſe et Calliſtrato eodem modo iudicaſſe, tradit Vlpianus in Demoſth. c. Timocr. p. 822. Laudat Aeſionem Ariſtoteles Rhetor. III. p. 650. Vide Ionſium de Script. H. Ph. I. 7. p. 36.

Philinvs, Nicoſtrati filius, ſi modo idem eſt, cuius mentionem facit Demoſthenes adu. Mid. p. 144. Tres eius orationes laudat Harpocration. Prima eſt πρὸς Αἰσχύλε, Σοφοκλέες καὶ Εὐριπίδε εἰκόνας, v. Θεωρικά, oppoſita decreto Lycurgi, vt his Tragicis ſtatuae ex aere ponerentur; quod bene vidit magnus Valeſius ad Not. Mauſſac. in Harpocrat. p. 290. Altera κατὰ Δωροθέε, ab aliis Hyperidi tributa. Harpocrat. v Ἐπὶ κόῤῥης. Tertia Κροκωνιδῶν διαδικασία πρὸς Κοιρωνίδας, ab aliis tributa Lycurgo. Harpocrat. v. Κοιρωνίδαι. Eam, vt Philini, laudat Athenaeus X. p. 425. B. vbi vide Iſ. Caſaubonum; eodemque haec pertinent in Lexico Rhetorico MS. Κορωνιάδαι. γένος Ἀθήνησιν ἱερὸν ἀπὸ Κάνωνος, ὃς ἦν ἀδελφὸς Κόρωνος. καὶ Κορωνίδαι, γένος ἱερὸν Ἀθήνησιν. ἀμφότεροι δ᾽ ἦσαν παῖδες Τριπτολέμε. Quae sic corrigenda ex Harpocratione: Κοιρωνίδαι. γένος Ἀθήνησιν ἱερὸν ἀπὸ Κοίρωνος, ὃς ἦν ἀδελφὸς Κρόκωνος. καὶ Κροκωνίδαι, etc. Male apud Suidam Κυρωνίδαι, nec bene apud Athe-

naeum Κρεκανιδῶν. Grammaticus vetus *de ſcriptorum furtis* apud Clement. Alexandr. Strom. VI. p. 748. Philinum aliquid a Demoſthene ſumſiſſe dicit. Ex quo Valeſius aliud argumentum capere poterat contra Mauſſacum, qui illum Antiphontis aequalem ſtatuebat.

Aristogiton. Hunc non ex articulo quodam, ſed totum cognoſcere licet ex Demoſthenis et Dinarchi aduerſus eum orationibus, quae ſuperſunt. Vide Mauſſac. ad Harpocrat. v. Αὐτοκλείδης, Valeſium in Mauſſac. not. p. 254. Taylor. ad Demoſth. c. Ariſtogit. p. 510. et ad Aeſchin. c Timarch. p. 83.

Hegemon, Orator ex illorum numero, qui nullis literis eruditi ad eloquentiam exercendam venerint, de quibus inſignis locus eſt Syriani in Hermogen. p. 16. ὥσπερ τινὲς καὶ τὴν ὅλην ῥητορικὴν τέχνην ȣ̓ βούλονται, (τέχνην εἶναι) ἀλλ᾽ ἐμπειρίαν, ἀπὸ τῆς τῶν μεταχειρισαμένων ἀπαιδευσίας ὡρμημένοι. (leg. ὡρμημένην) οἷον Δημάδȣ τȣ͂ ἀπὸ τῆς κώπης ἀνίπτοις τὸ τȣ͂ λόγȣ χερσὶν ἐπὶ τὸ βῆμα πηδήσαντος, καὶ Ἡγήμονος, καὶ Πυθίȣ, καὶ Ἀριστογείτονος. Hegemonem non tam oratorem, quam ſycophantam fuiſſe, dicit Troilus Sophiſta Prolegom. in Aphthon. p. 596. Bibl. Coisl. ἡ ῥητορικὴ ἀντίστροφος τῇ συκοφαντικῇ, ἧς ἡγήσαντο Ἀριστογείτων καὶ Ἡγήμων. ἡ ἀντίστροφος τῇ κολακευτικῇ, ἧς ἡγήσαντο Δημάδης καὶ Ἀριστόδημος. vbi *Hegemonis* nomen, quod e Codice, quo vſus eſt Montfaucrnius, exciderat, reſtituimus ex verſione horum Prolegomenorum, facta ab Hilarione Monacho Veronenſi, quae ſub titulo *Hermogenis Rhetorices compendium* reperitur inter Rhetores Latinos Aldinos, p. 152. Hegemon, Philippi muneribus corruptus, Macedonum partibus fauit. Pſeudo-Aeſchines Ep. XII. p. 746. Liban. Tom. I p. 471. B. et Harpocrat. in v. Maieſtatis accuſatus eſt ab Ariſtogitone. Demoſthen. Or. I. adu. Ariſtogit. p. 481. Tulit legem de cura pecuniae thea-

theatralis scribae committenda. Aeschines c. Ctesiph. p. 375. et ibi Taylor. Praeteritus est a populo, cum deligendus esset, qui orationem funebrem haberet. Demosthen. de Cor. p. 577. Periit denique vna cum amico suo, Phocione. Plutarch. Phoc. p. 757. C. 758. B.

APHAREVS, Isocratis priuignus, et per adoptionem filius, orationes quasdam scripsit. Pseudo-Plutarch. p. 838. B. et Suid. in v. Eius orationem πρὸς Μεγακλείδην περὶ τῆς ἀντιδόσεως laudat Dionys. Halic. in Isocrat. p. 102.

MENESAECHMVS, acerbus et vehemens aliorum se meliorum accusator, qui non modo Lycurgum, sed etiam eiusdem mortui liberos vexauit. Pseudo-Plutarch. l. c. p. 842. D. E. et Photius l. c. p. 1486. Ioannet Siceliota Commentario MS. in Hermogen. ὅθεν (Δημοσθένης) καὶ τῷ δήμῳ γράφει τὰς ἐπιςολὰς, συκοφαντουμένοις τοῖς Λυκούργου τοῦ ῥήτορος παισὶν ὑπὸ Μενεσαίχμου προθύμως ἐπικουρῶν. Ipse etiam a Lycurgo accusatus est. Pseudo-Plutarch. l. c. p. 843. C. Porro memoratur inter eos, qui Demosthenem propter acceptam pecuniam Harpalicam reum egerint. Pseudo-Plutarch. l. c. p. 846. C. Sed, qualis fuerit, melius intelligitur ex Dionysio Halic. in Dinarcho p. 117. ἀφαιροῦμαι δὲ τοὺς περὶ Μενεσαίχμου λόγους ἀμφοτέρους, Δεινάρχου. — διά τε τὸν χαρακτῆρα· ὑδαρὴς γὰρ, καὶ κεχυμένος, καὶ ψυχρός· καὶ ὅτι λέγων αὐτὸς ἂν εἴτε ἄδοξος, καὶ μετὰ Λυκοῦργον τὴν διοίκησιν τῶν δημοσίων χρημάτων παραλαβὼν, ἐξητασμένος δὲ πολλάκις αὐτὸς, ὡς ἐν τοῖς λόγοις περὶ ἁπάντων μηνύει· καὶ ἐν ἰδίοις καὶ ἐν δημοσίοις ἀγῶσιν οὐκ ἂν ἦν ἀδύνατος, ὥςε Δεινάρχῳ λογογραφεῖ χρῆσθαι. vbi legendum esse ὑπὲρ Μενεσαίχμου, contextus docet. Recte vero Dionysius negat, Dinarchum *pro Menesaechmo* oratio-

nes

nes scripsisse. Nam a Suida v. Πραγματεία laudatur Dinarchi oratio *contra Menesaechmum.*

Hegesippvs. Huic Aeschines Κρωβύλε cognomen per ludibrium indidit, ex quo illud annotarunt Grammatici, Harpocration, Hesychius, Suidas, et, vt legitimum cognomen, tenuit Plutarchus. In republica Hegesippus eodem, quo Demosthenes, sensu fuit. Liban. Tom. I. p. 461. A. auctor societatis cum Phocensibus ineundae. Demosthen. de fals. legat. p. 139. 140. et Aeschines c. Ctesiph. p. 409. vbi vide Taylor. item auctor belli Philippo indicendi. Demosthen. de Cor. p. 496. Itaque in legatione Macedonica contumeliose habitus a Philippo est. Demosthen. de fals. legat. p. 231. Obiit etiam legationem ad Peloponnesios. Demosthen. Phil. III. p. 95. A. Timarchum, ab Aeschine accusatum, defendit. Aeschin. c. Timarch. p. 37. Callippum accusauit. Liban. argum. orat. de Haloneso. Critici veteres ei tribuunt duas Demosthenis orationes, alteram *de Haloneso*, alteram *de foedere cum Alexandro.* Vide Meursium Att. Lect. III. 7. Acuta eius dicta refert Plutarchus Demosth. p. 853. E. et Apophthegm. p. 187. D.

Moerocles, Salaminius, nobilis inprimis demagogus. Harpocrat. in v. Saepe pro Μοιροκλῆς scriptum reperitur Μυροκλῆς. Nec multum referre putat Wolfius ad Demosth. de fals. legat. p. 218. vtro modo scribatur. Sed veram scripturam esse Μοιροκλῆς, docent Victorius ad Aristotel. Rhetor. III. p. 649. et Meursius Att. Lect. I. 13. Moeroclis decretum aduersus eos, qui mercatores iniuria afficerent, memorat Demosthen. c. Theocrin. p. 547. vbi vide Taylor. Accusatus est ab Eubulo, quod a singulis eorum, qui metalla redemerant, vicenas drachmas exegisset. Demosthen. de fals. legat. p. 218. In republica gerenda meliorum partium fuit. Liban. Tom. I. p. 406. B. Itaque

que Antipater vel Alexander poſtulauit, vt ſibi cum aliis demagogis dederetur. Vid. notas ad Rutil. I. 9. p. 33. Laudatur ab Ariſtotele Rhetor. l. c. Praeclare H. Valeſius ad Harpocrat. p. 129. eius nomen reſtituit Timocli apud Athen. VIII. p. 341. F.

Δημοσθένης τάλαντα πεντήκοντ᾽ ἔχει,
Μακάριος εἴπερ μεταδίδωσι μηδενί.
Καὶ Μοιροκλῆς εἴληφε χρυσίον πολύ.

Ante legebatur Μητροκλῆς. Eiusdem nomen corruptum iatet in Pſeudo-Plutarcho l. c. p. 842. D. ἀποθανόντος δὲ (Λυκούργου) παρέδωκαν τοὺς παῖδας τοῖς ἕνδεκα, Μενεσαίχμου μὲν κατηγορήσαντος, γραψαμένου δὲ Θρασυκλέους. Sic etiam in Plutarcho legit Photius l. c. p. 1486. vt intelligatur, non recens natum, ſed inueteratum mendum eſſe. Lege: — γραψαμένου δὲ Μοιροκλέους. Nam Moerocles Lycurgi liberos in carcerem coniecit. Demoſthen. Ep. III. p 197. E. εἰ δὲ Μοιροκλῆς ἀποκρίνεται, ταῦτα μὲν σοφώτερα ἢ καθ᾽ ἑαυτὸν εἶναι· ἵνα δὲ μὴ ἀποδρῶσιν, αὐτὸς αὐτοὺς δῆσαι. etc. Thraſycles, Pylagoras, eſt apud Aeſchin. c. Cteſiph. p. 408.

Polyevcti. Duo hoc nomine Oratores fuerunt. Primus eſt, qui orationem, ab alio in Sacratem ſcriptam, recitauit. Phauorinus apud Diogen. Laert. II. 38. vbi Menagius male intelligit Polyeuctum Sphettium. Contra hunc orationem ſcripſit Antiphon. Grammaticus Sangermannenſis MS. Ἀναδέξαι, οἷον ἐγγυῆσαι Ἀντιφῶν πρὸς Πολύευκτον, Δεινόλοχος Ἀλθαίᾳ. Alter, multo clarior, eſt Sphettius, diſſentiens ille quidem in cauſſa Midiana a Demoſthene, vt patet ex Midiana p. 137. ſed in republica gerenda Demoſthenis rationem ita ſecutus, vt ille coniunctiorem haberet neminem. Pſeudo-Plutarch. l. c. p. 844. F. et Liban. Tom. I. p. 409. B. 422. A. Cum Demoſthene et aliis legatus miſſus eſt in Peloponneſum. Demoſthen.

ſthen. Phil. III. p. 95. A. et Pſeudo-Plutarch. l. c. p. 841. E. Aliquanto poſt aliam ad Arcadas legationem ſuſcepit. Pſeudo-Plutarch. l. c. p. 846. C. Crimen auri ab Harpalo accepti in eum iacit Dinarchus c. Demoſth. p. 103. cuius non vnam aduerſus illum orationem Grammatici laudant. Corporis obeſitatem, quae dicentem impediret, in eo riſit Phocion. Plutarch. Phoc. p. 746. A. Iuxuriam notat Anaxandrides apud Athen. IV. p. 166. D. Eius de Demoſthene et Phocione iudicium hoc fuit: *μέγιςος μὲν ῥήτωρ Δημοσθένης, δυνατώτατος δὲ εἰπεῖν Φωκίων.* Plutarch. Demoſth. p. 850. D. Phoc. p. 753. F. Polit. praec. p. 803. E. Iudicium de Aeſchine, quod Photius Cod. LXI. p. 62. ad Dionyſium Sophiſtam refert, Tzetzes Scholiis MSS. in Hermogenem tribuit Polyeucto, haud dubie duo diuerſa iudicia confundens. Orationes Polyeucti laudantur ab Ariſtotele Rhetor. III. p. 749. et Diog. Laërt. VI. 23. Elegans inprimis, quamuis aliquot mendis deformatum, ex oratione *contra Demadem* fragmentum eſt apud Apſinem Art. Rhet. p. 708. *Τί γὰρ σχῆμα ἕξει; τὴν ἀσπίδα προβέβληται; (f. προβεβληκότος) ἀλλὰ ταύτην γε ἀπέβαλεν ἐν τῇ μάχῃ τῇ περὶ Χαιρώνειαν. ἀλλὰ ἀκροςόλιον νεὼς ἕξει; ποιας; ἢ τῆς τοῦ πατρός; ἀλλὰ βιβλίον ἐν ᾧ Φάσεις καὶ εἰσαγγελίαι ἔσονται γεγραμμέναι; ἀλλὰ νὴ Δία ςήσεται προσευχόμενος τοῖς θεοῖς, κακόνους ὢν τῇ πόλει. καὶ τὰ ἐναντία πᾶσιν ἡμῖν εὐχόμενος, ἀλλὰ τοῖς ἐχθροῖς ὑπηρετῶν.* vbi miretur aliquis, quod Polyeuctus dicit, Demadem in praelio Chaeronenſi ſcutum abieciſſe. Nam Demoſthenem, ſcuto abiecto, fugiſſe, Demadem in acie captum eſſe, inter omnes ſcriptores conſtat.

PYTHEAS. De eo, quae ab antiquis ſcriptoribus narrentur, congeſſimus ad Rutil. I. 11. p. 40. quibus adde locum Plutarchi Phocion. p. 751. A. *πρὸς δὲ Πυθέαν ἀρχόμενόν ποτε πρῶτον ἐντυγχάνειν Ἀθηναίοις, ἤδη*

ἤδη δὲ λάλον ὄντα καὶ θρασὺν, Οὐ σιωπήσεις, ἔφη, καὶ ταῦτα νεώνητος ὢν τῷ δήμῳ;

Stratocles. De eo diximus ad Rutil. I. 9. p. 32. Hic addimus, *Patroclis* nomen in Pseudo-Plutarcho et Suida, cui *Stratoclis* substituimus, retinendum videri. Nam Patrocles, Phlyensis, demagogus, occurrit apud Demosthen. de Cor. p. 509. Nec dubium est, quin aduersus illum orationem scripserit Hyperides. Vide Meursium Att. Lect. I. 18.

Cephisodorus, Isocratis discipulus, inter Oratores refertur a Dionysio Halic. Ep. ad Amm. p. 120. quem etiam vide in Isaeo p. 111. Nullam eius orationem commemoratam inuenimus. Sed tanto frequentius laudatur *Apologia Isocratis aduersus Aristotelem*, de qua vide Ionsium de Scriptor. H. Ph. I. 13. p. 96. Ad hunc Cephisodorum retulerim *Historiam belli sacri*, siue *Phocici*, cuius duodecimum librum laudat Anonymus interpres, quem Aspasium puto, ad Aristotelis Nicomach. III. p. 46. b. Nam plerique Isocratis discipuli se ad historiam scribendam contulerunt.

Philiscus, Milesius, Isocratis discipulus. Suid. in v. Hunc Dionysius eodem loco inter Oratores recenset. Itaque δημηγορίαι, quas Suidas Philisto Syracusio tribuit, huic tribuendae videntur. Lycurgi vitam ab eo scriptam laudat Olympiodorus Commentario MS. in Platonis Gorgiam. Vide Taylorum praef. ad Demosth. et Lycurgi Oratt. p. 2. Eiusdem Epigramma in Lysiam conseruauit Pseudo-Plutarchus p. 836. cuius tenebras dispellere conati sunt viri praestantissimi, Ier. Marklandus apud Taylor. in Vita Lys. p. 60. et I. Toupius Emendat. in Suidam T. II. p. 194. Inter Philisci discipulos fuit Timaeus, historiae scriptor. Vid. Suid. v. Τίμαιος.

Theodectes, Phaselites, Platonis, Isocratis et Aristotelis discipulus, item a Dionysio l. c. inter Oratores

tores refertur. Stephanus etiam Byz. v. Φασηλὶς ei tribuit λόγους ῥητορικοὺς ἐπῶν. vbi in corrupto ἐπῶν orationum numerus latet. Eius *Apologiam Socratis* laudat Ariſtoteles Rhet. II. p. 490. 495. aliam orationem, quae Νόμος inſcripta eſt, ibid. p. 994. Quali vſus ſit dicendi genere, docet Dionyſius in Iſaeo p. III. Reliqua, quae de Theodecte dici poſſent, non ſunt huius loci.

NAVCRATES, vel NAVSICRATES, (non *Naucratites)* Erythraeus, Iſocratis diſcipulus. Cicero de Orat. II. 23. III. 44. Orat. 51. Quinctilian. III. 6. p. 129. et Suid. v. Θεοδέκτης, et v. Ἰσοκράτης. Excitatus exemplo magiſtri, qui Euagoram mortuum laudarat, orationes funebres ſcripſit. Dionyſ. Halic. in Arte p. 39. Talem orationem Cimonis memoriae ab illo conſecratam eſſe, videor mihi colligere e Plutarchi Cimone p. 491. C. Sed fruſtra quidam in Diogene Laert. II. 55. legunt: καὶ Ναυκράτη Γρύλλῳ ἐγκώμιον γεγραφέναι. Nam Σωκράτη tenendum eſſe, contextus ſatis oſtendit. De Naucratis in dicendo facultate iudicat Dionyſius Halic. in Iſaeo p. III. Plura Taylorus Lect. Lyſiac. c. III. Apud Suidam reperio, Philiſtum Naucratitam, vel Syracuſium, ſcripſiſſe πρὸς τὸν Τρικάρανον λόγον περὶ Ναυκράτεως. quem locum caue de Naucrate, oratore, accipias. Nam ſcribendum, περὶ Ναυκράτιος, *de Naucrate, vrbe Aegypti.*

ISOCRATES, Apolloniates, Amyclae filus, Iſocratis Athenienſis diſcipulus et ſucceſſor, et quinque orationum auctor. Suid. in v. Huic Harpocration. v. Ἐπακτὸς ὅρκος tribuit Παραίνεσιν πρὸς Δημόνικον, quae vulgo Iſocratis Athenienſis putatur In quo Harpocration conſentit cum Suida. Nam Apolloniatae προτρεπτικὸς λόγος, que ille vocat, non alius eſt, niſi Παραίνεσις. Suidae teſtimonium effugit M. A. Muretum et H. Stephanum, qui de huius libelli au-

ctore

ctore multis diſputarunt, non item elegantiſſimum virum, Iacobum Facciolatum in praefat. Paraeneſis a ſe editae. Eundem Apolloniatem Iſocratem, Suidas v. Θεοδέκτης et v. Ἰσοκράτης narrat, cum Theopompo, Theodecte, et Naucrate interſuiſſe certamini de laudibus Mauſoli dicendis. At Pſeudo-Plutarchus p. 838. B. maiorem Iſocratem Mauſoli laudes cum illis decertaſſe ſcribit. Gellius etiam X. 18. eſſe dicit, *qui Iſocratem ipſum cum iis*, quos diximus, *certauiſſe memoriae mandauerint*. Sed omnem controuerſiam dirimit Theopompus, qui apud Porphyrium, cuius locum retulit Euſeb. P. E. X. 3. p. 464. gloriatur, magiſtrum Iſocratem a ſe victum eſſe. Quis, qui Hiſtoricorum fidem recte aeſtimare didicit, non potius credat Theopompo, huius ipſius certaminis actori, quam centum Suidis, incertam famam ſecutis? Tamen Taylorus Lect. Lyſiac. c. III. in alia omnia diſcedit, et Pſeudo-Plutarcho, rem recte narranti, inſultat. Tantam caliginem cupiditas doctis etiam hominibus offundere ſolet. In Apolloniatem Iſocratem acerbe et contumelioſe inuehitur Auctor Socratic. Epiſt. XXVIII. p. 65. τὸν δὲ Ποντικὸν μαθητὴν ἀπέδειξε τῆς αὐτοῦ σοφίας διάδοχον. οὗ σὺ, πολλοὺς τεθεαμένος σοφιστὰς, βδελυρώτερον οὐχ ἑώρακας. et mox p. 67. μὴ θαυμάζειν δὲ, εἰ καί πως ἀναγνοὺς ὁ Ποντικὸς μωλύτερον καὶ φαυλότερον ποιεῖ φαίνεσθαι τὸν λόγον. Sic ille locus ſcribendus, in quo, quid μωλύτερον eſſet, non intellexit Allatius. Lex. Rhetor. MS. Μωλύτερον. τὸ ἀμβλύτερον, καὶ ἀνοηθέστερον, καὶ ἄνθος οὐκ ἔχον. vbi pro ἀνοηθέστερον lege ἀνανθέστερον, et ad eandem normam corrige Photium Lex. MS. et Etymologum M. Illam vero inter Socraticas epiſtolam Cl. Valckenarius ſuſpicatur a Speuſippo ſcriptam, lectamque ab Iſocrate, qui illum ipſum locum attigit Orat. ad Philipp. p. 87. D.

ANAXIMENES, Ariſtoclis F. Lampſacenus, diſcipulus Zoili et Diogenis Cynici, notior vt hiſtoricus, et dicendi magiſter, quam vt orator. Vide Meurſium ad Chalcid. p. 419. et Voſſium de Hiſt. Gr. I. 10. Attigit tamen genus deliberatiuum et iudiciale. Dionyſ. Halic. in Iſaeo p. 111. eiusque ingenio formata eſt oratio, quam Euthias *aduerſus Phrynem* habuit, vt ex Diodoro Periegete narrat Athenaeus XIII. p. 591. E. ex Hermippo Harpocrat. v. Εὐθίας, vbi vide Mauſſacum. Diodorus id ſine dubio tradiderat in libris περὶ μνημάτων, quos laudat Plutarchus Theſeo p. 17. D. Themiſtocl. p. 128. D. Cimon. p. 488. C. Obiter monemus, Διόδωρος legendum eſſe in Pſeudo-Plutarchi Hyperide p. 849. C. vbi nunc editur: Ἡλιόδωρος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ μνημάτων. Vide Meurſium ad Chalcid. p. 414.

CRATES, Trallianus, Iſocratis diſcipulus. Diogen. Laert. IV. 23. Huic tribuerim λόγους δημηγορικοὺς καὶ πρεσβευτικοὺς, quos Apollodorus apud Diogen. ibid. refert ad Cratetem, Athenienſem, philoſophum Academicum. Fruſtra Menagius Cratetis mentionem ſibi reperiſſe viſus eſt in Lucian. Rhet. praec. pag. 9. Nam ibi non Crates memoratur, ſed Critias, ſtatuarius, vt bene vidit Solanus.

THEOPOMPVS, Damaſiſtrati F. Chius, Iſocratis diſcipulus. De hoc Cicero de Orat. II. 13. *Poſtea vero, quaſi ex clariſſima rhetoris officina, duo praeſtantes ingenio, Theopompus et Ephorus, ab Iſocrate magiſtro impulſi, ſe ad hiſtoriam contulerunt, cauſas omnino nunquam attigerunt.* vbi vereor, ne ſciolus aliquis inculcarit verba, *quaſi ex clariſſima rhetoris officina*, ex Brut. 8. et Orat. 13. *Cauſas* Cicero intelligit *forenſes*, vt contextus docet. Nam Dionyſius Hal. Ep. ad Pompej. p. 131. auctor eſt, Theopompum multas demonſtratiui et ſuaſorii generis orationes ſcripſiſſe. Immo Quincti-

Quinctilianus X. 1. p. 500. tradit, eum, *antequam ad historiam sollicitatus esset, diu oratorem fuisse*, atque eo *in historia similiorem esse oratori*. Ad suasorii generis orationes pertinent αἱ πρὸς Ἀλέξανδρον συμβουλαὶ, laudatae Ciceroni ad Artic XII. 40. et Athenaeo VI. p. 230. F. Ἐπιστολὴν πρὸς Ἀλέξανδρον eas vocat Athenaeus XIII. p. 595. A. quod aliquam epistolae formam haberent. Illa ipsa epistola referenda videtur inter ἐπιστολὰς τὰς ἀρχαϊκὰς γραφομένας, quas commemorat Dionysius l. c. vbi Fr. Sylburgius minus bene legit: ἐπιστολὰς τὰς ἀρχαϊκὰς vel Ἀχαϊκὰς ἐπιγραφομένας. verissime Valckenarius: ἐπ. τὰς ἀρχαϊκῶς γραφομένας. At caue τὸν περὶ εὐσεβείας, quem laudat Scholiast. Aristophan. ad Av. 1354. vel orationem Theopompi putes, vel librum, vt Meursius ad Apollon. Dysc. Histor. Mirab. p. 99. et Vossius de Hist. Gr. I. 7. Scholiastae locus hic est: Κύρβεις — ἀπὸ τῶν Κορυβάντων. ἐκείνων γὰρ εὕρημα, ὥς φησι Θεόπομπος ἐν τῷ περὶ εὐσεβείας. Quem locum ad verbum descripsit Tzetzes Chil. XII. 406. Verum nemo dubitet, quin Scholiastes scripserit: ὥς φησιν Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ εὐσεβείας. Inter Theophrasteos hic liber recensetur a Diogene Laërt. V. 50. Emendationem vero plane confirmant Porphyrius et Photius, illa ipsa verba, quibus Κύρβεις a Corybantibus nomen inuenisse dicuntur, ex Theophrasto afferentes. Alter de Abst. Anim. II. 21. Μαρτυρεῖται δὲ ταῦτα ὐ μόνον ὑπὸ τῶν κύρβεων, αἱ τῶν Κρήτηθεν εἰσὶ Κορυβαντικῶν ἱερῶν οἷον ἀντίγραφα τινὰ πρὸς ἀλήθειαν. Sic ille locus scribendus. Alter Lex. MS. Κύρβεις. — Θεόφραστος δὲ, ἀπὸ τῶν Κρητικῶν Κορυβάντων· τῶν γὰρ Κορυβαντικῶν ἱερῶν οἷον ἀντίγραφα αὐτὰς εἶναι. Ex eodem Theophrasti libro ductum est, quod Porphyrius habet II. 16. vbi parem librariorum errorem deprehendimus. Nam pro Θεόπομπος ἱστόρηκεν

 legen-

legendum Θεόφραστος ἱστόρηκεν. De Theopompo hoc etiam narrat Suidas: γεγονὼς — ὅτε καὶ Ἔφορος, Ἰσοκράτους ἀκουστής. ἅμα Ἐφόρῳ ἔγραψεν ἐπιτομὴν τῶν Ἡροδότου ἱστοριῶν ἐν βιβλίοις β'. Non iniuria Vossio l. c. mirum videbatur, duos summos viros tantillae rei simul operam dedisse. Sed praua interpunctio, quae etiam in Kusteriana editione seruata est, virum egregium fefellit. Recte Meursius l. c. interpungendum vidit: γεγονὼς — ὅτε καὶ Ἔφορος, Ἰσοκράτους ἀκουστὴς ἅμα Ἐφόρῳ. ἔγραψεν etc. Theopompi *Epitomen Herodoti*, praeter Photium Lex. MS. et Suidam v. Σπουδάζω, laudat Grammaticus Sangermanensis MS. Ἀναβῆναι τὴν ἵππον, ἀντὶ τοῦ ἐπιβῆναι. Θεόπομπος ἐν ἐπιτόμῳ τῶν Ἡροδότου. vbi Herodoti verba a Theopompo seruata ostendit Piersonus ad Moerid. Attic. p. 4. Idem Grammaticus: Κακόβιος. Θεόπομπος ἐν τῇ ἐπιτομῇ Ἡροδότου. et: Φυγαδεῦσαι. τὸ φυγάδα ἐλάσαι. Θεόπομπος ἐπιτόμῳ τῶν Ἡροδότου. Quae loca huc retulimus, vt doceremus, Vossium, qui hanc Epitomen iuniori cuidam Theopompo tribuit, coniectura aberrare. Nam Grammaticus ille non nisi vetustissimos, et classicos, quos vocamus, scriptores laudat, vt eorum auctoritate vindicet voces et loquendi formulas, quas Atticistae temere damnassent.

Glavcippvs, Hyperidis filius, patris exemplo eloquentiae studium secutus est, et orationes scripsit. Pseudo-Plutarch. p. 848. D. et Photius p. 1480. Eius orationem *contra Phocionem* laudat Plutarchus Phoc. p. 743. C.

Agnon, vel agnonides. Hic cum Theophrastum impietatis reum agere esset ausus, parum abfuit, quin ipse hoc crimine conflagraret. Diogen. Laërt. V. 37. Athenis pulsus a Macedonibus, post ab Antipatro, Phocionis precibus, reditum impetrauit.

uit. Plutarch. Phoc. p. 754. F. Mox aduerſae Phocioni factionis dux et caput, a quo beneficium acceperat, vt Piraeei proditorem, condemnauit. Nepos Phoc. 3. et Plutarch. l. c. p. 756. F. 757. A. 758. A. Sed cum Athenienſes ſera Phocionis damnati poenitentia ſubiiſſet, eius ſupplicio Phocionis manibus parentarunt. Plutarch. l. c. p. 759. B. Scripſit Agnonides *Rhetorices accuſationem*. Quinctilian. II. 17. p. 105. *Agnon quidem detraxit ſibi inſcriptione ipſa fidem, qua Rhetorices accuſationem profeſſus eſt.* vbi fruſtra laborat P. Burmannus, non animaduertens, *Agnonem* dici, qui alibi *Agnonides* dicatur. In Nepote l. c. multi Codices *Agnone* habent pro *Agnonide;* quod non de nihilo eſſe, bene iudicat Vir ſummus, T. Hemſterhuſius ad Lucian. Timon. p. 157. qui plura exempla, in quibus nominum formae primitiuae et patronymicae commutentur, dedit ad Ariſtophan. Plut. p. 325. Statim de Oratore dicemus, qui modo *Democles*, modo *Democlides* vocatur.

CALLICRATES. Dionyſius Halic. in Dinarcho p. 118. fatetur, ſe nihil huius oratoris vidiſſe, ſed in Tabulis Pergamenis ei tribui Dinarchi orationem *contra Demoſthenem.* Quod non intelligendum de oratione, quae nunc ſupereſt, ſed de alia, quae periit. Nos quoque nullam huius Oratoris mentionem inuenimus.

Hactenus eloquentiam vidimus ſummo faſtigio ſtantem. Nunc, quomodo ſenſim inclinarit, ſequitur, vt dicamus. Cicero de Orat. II. 23. *Poſteaquam, extinctis his, omnis eorum memoria ſenſim obſcurata eſt et euanuit, alia quaedam dicendi molliora ac remiſſiora genera viguerunt: inde Demochares, quem aiunt ſororis filium fuiſſe Demoſthenis; tum Phalereus ille Demetrius, omnium iſtorum, mea ſententia, politiſſimus, aliique eorum ſimiles extiterunt.* De DEMOCHARE diſputaui-

 mus

mus ad Rutil. I. 2. p. 7. quibus adde Corsinum Fast. Att. T. II. p. 95. De DEMETRIO PHALEREO luculentus etiam locus est Ciceronis Brut. 9. *Phalereus successit eis senibus adolescens, eruditissimus ille quidem horum omnium, sed non tam armis institutus, quam palaestra. Itaque delectabat magis Athenienses, quam inflammabat. Processerat enim in solem, et puluerem, non vt e militari tabernaculo, sed vt e Theophrasti, doctissimi hominis, vmbraculis. Hic primus inflexit orationem, et eam mollem, teneramque reddidit, et suauis, sicut fuit, videri maluit, quam grauis: sed suauitate ea, qua perfunderet animos,* (ὅπου χρὴ καταντλῆσαι, Longin.) *non qua perfringeret: et tantum vt memoriam concinnitatis suae, non, quemadmodum de Pericle scripsit Eupolis, cum delectatione aculeos etiam relinqueret in animis eorum, a quibus esset auditus.* Hunc primum inclinasse eloquentiam, etiam Quinctilianus dicit, X. 1. p. 501. Eius historiam enarrarunt Diogenes Laert. V. 75. seqq. et Iac. Perizonius ad Aelian. V. H. III. 17.

Reliqui huius aetatis Oratores hi sunt:

DEMOCLES, Theophrasti discipulus. Is Lycurgi liberos a Moeroclis et Menesaechmi calumniis defendit. Pseudo - Plutarch. in Lycurgo p. 842. D. Acerbo maledicto insectatus est Democharem. Timaeus apud Suid. v. Ωῖ τὸ ἱερὸν πῦρ. Vide, quae diximus ad Rutil. I. 2. p. 8. Eum orationis cuiusdam, quae Dinarcho tribuebatur, auctorem putat Dionysius Halic. in Dinarcho p. 117. *Democlides* patronymica forma vocatur ab eodem Dionysio, et Timaeo l. c. Nec dubitem, quin Archon Eponymus fuerit Olymp. CVI. 1. Corsinus vero Fast. Att. T. IV. p. 59. Democlidem Sphettium dicens, manifesto errore illum confundit cum Dromoclide, Sphettio, eiusdem temporis oratore, cuius mentio fit a Plutarcho Demetr. p. 894. D. 905. B. Polit. praec. p. 798. E.

CHARI-

Charisivs. De eo diximus ad Rutil. I. 10. p. 37. Erunt fortaſſe, qui eius nomen reſtituendum putent in Grammatico veteri Bibl. Coisl. p. 489. 'Οργεῶνες εἰσὶν οἱ κοινωνοῦντες ἀλλήλοις θεῶν ἢ ἡρώων ἐν ἱεροῖς, καὶ κοινῇ θυηπολοῦντες, ὡς Χάρις λέγει ἐν τῷ κατὰ Διονυσίου. καὶ πάλιν ὀργεῶνες τινὲς, ἐν ἀπολογίᾳ ὕβρεως σαφὲς ποιεῖ. Sed Grammatici veteres non niſi decem Oratorum Atticorum auctoritate vti ſolent, certe nusquam Chariſii. Cl. Albertus ad Heſychium v. 'Οργεῶνες emendat Χάρης, intelligens Charetem, quem Suidas v. 'Αντίπατρος, vt ſibi cum aliis Oratoribus dederetur, ab Antipatro poſtulatum ſcribit. Sed Chares imperator fuit, non Orator: de eoque Suidam accipiendum eſſe, planum eſt ex Arriano de Exp. Alex. M. I. p. 22. Huc accedit, quod Iuſtinus XI. 4. narrat, non oratores tantum poſtulatos eſſe, ſed etiam duces. Equidem non temere ſuſpicor, nomen Χάρις ex Δείναρχος truncatum eſſe, cuius orationes κατὰ Διονυσίου, et ἀπολογία ὕβρεως laudantur a Dionyſio Halic. in Dinarcho p. 116. 118.

Hegesias, Magnes, Aſiaticorum Oratorum antiquiſſimus, de quo diſputauimus ad Rutil. I. 7. p. 25.

Cleochares, Myrleanus, ex eodem numero Oratorum Aſiaticorum, vt indicat patria. De eo diximus ad Rutil. I. 2. p. 5.

Isidorvs, Pergamenus, poſtremus aetate Oratorum Aſianorum, quos Rutilius laudat. Vide ad Rutil. II. 16. p. 128.

Daphnis, Myron, et Sosicrates, quos Rutilius laudat, et ipſi Aſiatici Oratores fuiſſe videntur. Sed cum nullam eorum mentionem apud alios inuenerimus, nihil certi pronunciare licet.

Recenſuimus Oratores vere hoc nomine dignos, nec vltra progredi conſtituimus. Nam quicunque poſt hos a Cicerone et aliis commemorentur Oratores Rho-

dii et Asiatici, non tam Oratores, quam Declamatores fuerunt. Itaque licebit illos ex hac Historia tollere, praesertim cum nec Gorgias noster vllam eorum rationem habuerit.

Sed tempus est, vt declaremus id, cuius caussa omnis haec disputatio instituta est. Quaerebatur autem, quid sit, quare Gorgias, decem Oratoribus Atticis, qui bene dicendi lex et norma habebantur, non contentus, aliorum etiam auctoritatem adhibendam existimarit? Antiquissimorum magistrorum in Rhetorica et Poëtica illustranda haec ratio fuit, vt per omnes Oratores et Poëtas vagati, quid in quoque rectum et pulcrum reperissent, laudarent, et ad imitandum proponerent, quid in quoque vitiosum, reprehenderent, et ad imitationem trahendum negarent. Quae res non potest melius, quam Aristotelis exemplo, declarari. Is in dicendi praeceptis tradendis se non vni Demostheni, aut reliquis nouem Oratoribus, quasi in seruitutem addixit, sed ex Androcle, Aristophonte, Iphicrate, Cephisodoto, aliisque multis excellentissimum quodque libauit. Poëticet praeceptis illustrandis exempla quamuis multa suppeditare poterant Homerus, Pindarus, Aristophanes, Sophocles, in suo quisque genere principes. At ille Empedoclem, Melanippidem, Anaxandridem, Dicaeogenem, aliosque plures assumendos putauit. Quod quin recte fecerit, non potest dubitari. Nam, vt Cicero dicit de Inuent. II. 2. *in studiis a multis eligere homines commodissimum quodque, quam sese vni alicui certo volunt addicere.* Sed haec ratio mutata est tempore Ptolemaeorum. Exorti enim sunt duo summo ingenio et singulari doctrina Critici, Aristarchus et Aristophanes Byzantius, qui, cum animaduertissent, ingentem scriptorum turbam plus obesse bonis literis, quam prodesse, suum iudicium secuti, certum omnis generis scriptorum delectum haberent.

Itaque

Itaque ex magna Oratorum copia tanquam in canonem decem duntaxat retulerunt, Antiphoutem, Andocidem, Lyſiam, Iſocratem, Iſaeum, Aeſchinem, Lycurgum, Demoſthenem, Hyperidem, Dinarchum. Ex Heroicis poëtis recepti ſunt Homerus, Heſiodus, Piſander, Panyaſis, Antimachus: e Iambographis, Archilochus, Simonides, Hipponax; ex Elegiacis, Callinus, Mimnermus, Philetas, Callimachus: e Lyricis, Alcman, Alcaeus, Sappho, Steſichorus, Pindarus, Bacchylides, Ibycus, Anacreon, Simonides: e Tragicis, Aeſchylus, Sophocles, Euripides, Ion, Achaeus: ex antiquae Comoediae ſcriptoribus, Epicharmus, Cratinus, Eupolis, Ariſtophanes, Pherecrates, Plato; ex mediae, Antiphanes et Alexis; ex nouae, Menander, Philippides, Diphilus, Philemon, Apollodorus. In Hiſtoricorum cenſura probati ſunt Herodotus, Thucydides, Xenophon, Theopompus, Ephorus, Anaximenes, Calliſthenes. Tragicorum duplex ordo fuit. Principes illi, quos modo enumerauimus, τῆς πρώτης τάξεως fuerunt: Philiſcus, Corcyraeus, cum ſex aliis. quos recenſet Scholiaſt. Hephaeſtion. p. 32. 93. τῆς δευτέρας τάξεως. Vid. Suid. v. Φιλίσκος Κερκ. Hunc criticorum canonem, praeter Proclum Chreſtomath. p. 340. ſqq. et Grammaticum Bibl. Coisl. p. 597. ſecutus eſt Quinctilianus libro decimo, vbi claſſicorum, quos dicimus, ſcriptorum cenſum agit. Primum vero delectum ab Ariſtarcho et Ariſtophane inſtitutum eſſe, eiusdem Quinctiliani teſtimonio confirmatur, X. 1. p. 496. *Apollonius in ordinem a Grammaticis datum non venit, quia Ariſtarchus atque Ariſtophanes, poëtarum iudices, neminem ſui temporis in numerum redegerunt.* Quo loco quaeri poteſt, quomodo Callimachus, Apollonii aequalis, in Elegiacorum ordinem venerit? Sed illum fortaſſe poſteriores Critici in numerum redegerunt, ſicut Tzetzes in vita Lycophron. Apollonium in Pleia-

dem Poëtarum varii generis relatum tradit, mox p. 497. *ex tribus receptis Aristarchi iudicio scriptoribus iamborum ad ἕξιν maxime pertinebit vnus Archilochus.* Scriptores, quos Critici in talem canonem retulissent, proprie dicebantur *in ordinem venire, in ordinem redigi, in numerum redigi, recipi:* contra, quos repudiassent, *numero eximi.* Quinctilian. I. 4. p. 18. *quo quidem iudicio ita seuere vsi sunt veteres Grammatici, vt — auctores alios in ordinem redegerint, alios omnino exemerint numero.* Quem locum Wowerius Polymath. c. XVI. et alii, quos nominare non est necesse, sic acceperunt, quasi *in ordinem redigere* esset inter viles abiicere, *numero eximere,* ex inferiore loco in superiorem restituere. Quo quid potest dici peruersius? Apud Graecos signatum hac in re verbum est ἐγκρίνεσθαι Suidas v. Δείναρχος. ῥήτωρ τῶν μετὰ Δημοσθένυς ἐγκριθέντων εἷς. Photius Cod. LXI. p. 64. Αἰσχίνην Φρύνιχος εἰς τὺς ἀρίςυς ἐγκρίνει. Cod. CCLXII. p. 1460 ὧν λόγων τοῖς γνησίοις τρεῖς καὶ τριάκοντα ἐγκρίνεσιν. Lex. Sangerman. MS. v. Αἱμορυγχία. Φρύνιχος μέντοι ἐκ ἐγκρίνει τὴν Φωνήν. Sic Cl. Toupius Emendat. T. III. p. 98. in Suida v. Πυθέας corrigebat: ὐκ ἐνεκρίθη μετὰ τῶν λοιπῶν ῥητόρων. Sed nihil mutandum. Nam simplex ἐκρίθη eandem vim habet. Ipse Suidas v. Λυκῦργος. τῶν μετὰ Δημοσθένυς κριθέντων ῥητόρων. et v. Νικόςρατος. ἐτάχθη δὲ ἐν τοῖς κριθεῖσιν ἐπὶ δευτέροις δέκα ῥήτορσι. et v. Ὑπερίδης. ῥήτωρ, τῶν πρώτων κεκριμένων δέκα εἷς. et v. Ἀλέξανδρος Αἰτ. ὡς καὶ τῶν ἑπτὰ Τραγικῶν ἕνα κριθῆναι. Contrarium est ἐκκρίνεσθαι. Diodor. Sicul. T. II. p. 552. ὃν (Μύσωνα) ἀντεισῆξαν εἰς τὺς ἑπτὰ σοφὺς, ἐκκρίναντες τὸν Περίανδρον. Vide Scaligerum ad Euseb. Graec. p. 419. et Kuhnium ad Diog. Laërt. VIII. 47. Haec autem Criticorum censura scriptoribus, quos diximus, tantum auctoritatis conciliauit, prope vt soli vigerent, et hominum studia tenerent.

Certe

Certe Grammatici, qui ſibi religioni ducerent, de Ariſtarchi iudicio dubitare, non niſi ab eo probatos, interpretandos duxerunt, et Rhetores tantum ex receptis decem Oratoribus, velut vnis veris et legitimis, artem ſuam illuſtrarunt. Plus boni, an incommodi ex his Criticorum decretis profectum ſit, in vtramque partem diſputari poteſt. Vtile erat, multos libros vulgares hominum manibus excuti, et perfectiſſima quaeque exempla ad imitandum proponi. Verum, quid perfectiſſimum ſit, iudicare, quam anceps eſt et difficile! Nonne ſuſpicari licet, alios ex hoc ſcriptorum choro faſtidioſius excluſos eſſe, alios nimis indulgenter receptos? Cur, vt hoc vtar, Dinarcho, quem ipſi veteres *hordeaceum Demoſthenem* vocant, inter decem Oratores Atticos locus datus eſt, praeteritis Calliſtrato et Leodamante, quorum eloquentiam iidem laudibus in coelum ferunt? Quanquam video, Grammaticum Bibl. Coisl. l. c. nouem tantum Oratores Atticos, omiſſo Dinarcho, recenſere. Sed ſit vnus et alter, quem admitti oportebat, repudiatus: teneat primas, cui ſecundae tribuendae erant. Leue hoc malum prae altero, quod inde conſecutum eſt, videri debet. Etenim ſcriptores illi, quos Critici numero exemiſſent, primum legi, et in manibus verſari, mox deſcribi deſierunt, et tandem, vt fieri neceſſe erat, plane interciderunt. Quae diximus, exemplo, quo nullum reperiri poteſt clarius, illuſtremus. Narrat Photius Cod. CCLXII. p. 1461. Paulum Myſum multas pulcerrimasque Lyſiae orationes, velut ſpurias, damnaſſe. Ad cuius Critici auctoritatem cum ſe multi, qui ipſi, quid verum eſſet, iudicare non poſſent, temere contuliſſent, orationes illas obelo notatas deſiiſſe deſcribi, atque ita, magno eloquentiae detrimento, periiſſe. Veruntamen non defuerunt, qui ſuis ſenſibus potius, quam decretis Criticorum, credere mallent, atque adeo ſaepe inter

ter claſſicos ſcriptores referrent, quos ab illis praeteritos, vel reiectos ſcirent. Tales patroni vni ex Oratoribus, Ariſtogitoni obtigiſſe videntur. Nam Quinctilianus XII. 10. p. 624. vbi principes illos Oratores nominat, huius etiam mentionem interponit, et Hermogenes de Form. orat. I. p. 296. aſperitatis exempla ab illo petenda dicit. Itaque eius orationes diutius, quam aliorum, ſuperfuerunt, quippe laudatae ab Harpocratione v. Αὐτοκλείδης, et v. Θέρσανδρος. Supra e Quinctiliano monuimus, Ariſtarchi iudicio tres receptos eſſe iamborum ſcriptores, in his Archilochum. Qui ſint alii duo, dubitat Geſnerus V. C. ad Quinctil. an hodie ſciri poſſit. Nobis ſatis certum videtur, Simonidem et Hipponactem fuiſſe, quos cum Archilocho coniungunt Lucianus Pſeudolog. p. 163. Proclus Chreſtomath. p. 342. et Grammaticus Bibl. Coisl. p. 597. Sed ecce! Plinius, neglecto Ariſtarchi iudicio, iambographorum principem ponit Herodem *, IV. Ep. 3. *Ita*

* Interpretes multa ad hunc Plinii locum moliuntur, ſatisque oſtendunt, ſe de Herode Iambographo ne fando quidem quicquam audiuiſſe. Ex eius Choliambis fragmenta ſuperſunt apud Zenobium VI. 10. Stobaeum S. LXXI. p. 439. LXXVI. p. 453. XCVI. p. 530. CXVIII. p. 591. et Maximum T. II. p. 636. Nomen eius abiit in notius *Herodoti* apud Etymolog. M. p. 411. 41. Ζήτρειον διὰ τοῦ ι συνεσταλμένον. καὶ παρὰ Ἡροδότῳ· Ἄγ' αὐτὸν εἰς τὸ ζήτρειον. ἔστι δὲ χωλιαμβικὸν τὸ μέτρον. In mendoſo Ἡροδότῳ haerebat Cl. Weſſelingius Diſſ. Herodot. p. 29. Idem Etymologi locus induxiſſe videtur Scaligerum ad Varron. de L. L. VI. p. 149. vt Iamborum ſcriptorem *Herodotum* vocaret. Athenaeus III. p. 86. B. laudat Ἡρώνδαν ἐν Συνεργαζομέναις vbi Iſ. Caſaubonus negat ſe alibi Herondam Comicum inuenire. Verum non Comicus laudatur, ſed, vt ex ſubiecto Choliambo apparet, Iamborum ſcriptor, Herodes, qui patronymica et Doribus propria forma Ἡρώνδας dicitur; quod bene vidit Salmaſius Exerc. Plinian. p. 111. Illam nominum formam illuſtrarunt Hemſterhuſius

ad

Ita certe sum affectus ipse, cum Graeca epigrammata tua, cum iambos proxime legerem. Quantum ibi humanitatis, venustatis! quam dulcia illa! quam antiqua! quam arguta! quam recta! Callimachum me, vel Herodem, vel si quid his melius, tenere credebam. Tzetzes etiam Prolegom. in Lycophronem alios potius, quam Aristarchum, secutus, in iambis palmam defert Ananiae, Archilocho, Hipponacti. Eodem igitur modo Gorgias noluit alieni iudicii necessitate adstringi, sed liberum sibi putauit, eos laudare Oratores, quos suomet ipse sensu probasset. Ac nescio, an praesentiens, quid euenturum esset, Oratorum vulgo neglectorum ratione habenda cauere voluerit, ne in obliuionem hominum venirent, et tandem penitus interirent.

Cl. Ruhnkenius passim locorum huius libelli lectores ad annotationes suas ad Rutilium Lupum ablegat. Quas annotationes cum minus credibile sit omnibus, hos oratores nostros tractaturis ad manus esse, visum fuit ideo, locos illos illinc excerptos huc transferre, quo, quod ab eo ad historiam oratorum graecorum collatum esset, eius ne quid hic desideraretur. Ante vero quam illos locos, de Pythea, Stratocle, Democharete, Charisio, Isidoro Pergameno, Hegesia Magnete, Cleocharete, Hyperide et Dinarcho agentes, referamus, iuuat prius de duobus locis, altero Tullii, altero Demadis, paucis disputare. Tullii dictionem, *veritatis imitandae* mutatum it V. C. p. 142. cum *veritatis tutandae*, in quo non possum facere, quo minus vulgatam defendam, cuius haec

ad Callimach. Fragm. p. 590. et Valckenarius ad Schol. in Euripid. Phoeniss. p. 764. Denique Herodem Iambographum cum Herode Attico grauissimo errore confundunt Interpretes Plinii, et Fabricius Bibl. Gr. Vol. VIII. p. 710.

haec est sententia. discipulos Isocratis, vmbras vel ideas praeceptorum a magistro in scholis propositas [nostro loquendi more systematicas et metaphysicas illas abstractas de arte rhetorica praeceptiones] ad veritatem, h. e. ad praxin, transtulisse, et in actu rerum, (haec enim est veritas) siue in forensibus caussis agendis. siue in scribendis historiis, imitatos esse, h. e. expressisse, exercuisse et ad vsum vocasse. In Demadis loco p. 158 emendando manus V. C. festinans ab eius sententia aberrauit. Non enim προβεβληκότος ipsum dare voluisse, sed προβεβλημένου, extra dubium est. Verum tamen certior et conuenientior haec videtur emendandi ratio esse, si legatur προβεβλήσεται. Referemus totum locum. Τὶ γὰρ σχῆμα ἕξει; *Ecquam formam, quem habitum referet eius statua?* τὴν ἀσπίδα προβεβλήσεται; *num scutum proiectum ante se tenebit?* ἀλλὰ ταύτην γ' ἀπέβαλεν ἐν τῇ μάχῃ τῇ περὶ τὴν Χαιρώνειαν. *atqui scutum certe abiecit in pugna ad Chaeroneam.* ἀλλ' ἀκροςόλιον νεὼς ἕξει; *at rostra certe nauis tenebit?* ποίας; *at cuius?* ἢ τῆς τοῦ πατρὸς; *num eius, quae, patre ipsius eam cum imperio trierarchi regente, capta fuit ab hostibus?* ἀλλὰ βιβλίον; *at codicem certe tamen tenebit?* Recte ais. Codicem tenebit vtique. Sed quem? ἐν ᾧ φάσεις καὶ εἰσαγγελίαι ἔσονται γεγραμμέναι. *eum nempe, in quo perscriptae erunt eius delationes et indicinae*, quadruplatore, quam viro honesto, digniores. ἀλλὰ νὴ Δία ςήσεται προσευχόμενος τοῖς θεοῖς; *At profecto tamen, ita me Iupiter amet, referet eius statua habitum sublatis ad coelum manibus deos orantis?* Illene deos oret pro salute patriae? κακείνους ἂν τῇ πόλει, *qui tanto odio, tanta malignitate erga remp. ardeat?* καὶ τὰ ἐναντία πᾶσιν ἡμῖν εὐχόμενος, *et quae nostrum cuique inimica atque pestifera sunt, ea deos flagitet.* Non ita stabit, ἀλλὰ τοῖς ἐχθροῖς ὑπηρετῶν. *Sed famulans hostibus.* Mirificam vim et acrimoniam

et igne-

et igneam contentionem huic loco inesse, nemo facile est, qui non sentiat. Iam de diuerticulo in viam.

Sic itaque Ruhnkenius 1. de Pythea (v. p. 158. Historiae criticae) tradidit ad Rutilii sui p. 40. Hoc de oratore Suidas ita. Πυθέας, ἀθηναῖος ῥήτωρ υἱὸς δὲ ἦν μυλώθρου καὶ θρασὺς σφόδρα. Φυγὼν τε ἀθήνηθεν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου διὰ ὄφλημα, εἰς Μακεδονίαν ἦλθεν. εἶτα ἐπανῆκε πάλιν Quod de eius aere alieno dicit, Demosthenes, vel quisquis auctor est epistolae de Lycurgi liberis, p. 199. D. confirmat, narrans, illum malis artibus tantas sibi diuitias quaesiuisse, vt facilius quinque talenta, quam ante totidem drachmas soluere posset. Eodem loco Suidas οὐκ ἐνεκρίθη μετὰ τῶν λοιπῶν ῥητόρων, ὡς θρασὺς καὶ διεσπασμένος. vbi corrigendum, ὡς τραχὺς καὶ διεσπασμένος. Nam orationis genus reprehenditur asperum, durum, diffluens, solutum. Nec mirum, Pytheam atticorum oratorum numero exclusum esse, quippe qui, vt auctor est Syrianus ad Hermogenem p. 16, nullis literarum praesidiis instructus, ad eloquentiam exercendam accesserit. Conciones paene puer habuit, et tantula aetate ausus est diuinos honores, quos populus Alexandro decreuisset, reprehendere. v. Plutarch. politic. praecept. p. 804. B. an seni gerenda sit respublica p. 784. C. Postea summos in republica gessit honores, et patria sacra Delphis pro Atheniensibus fecit, teste Demosthene l. c. A Dinarcho accusatus est ξενίας, vel peregrinitatis, forte propter diuturnam in Macedonia moram, quae Dinarchi oratio laudatur a Dionysio Halicarn. Harpocr. et Stephano Byzant. v. Αἰγίναι, vbi v. Luc. Holsten. Hanc accusationem l. c. Demosthenes respicit. a Demosthene Pytheas tota vita dissensit, et, cum in republica gerenda varius fuisset, tandem partes Macedonum secutus est; quod non solum ex Demosth. l. c. sed etiam ex Plutarcho

Dem.

Dem. p. 858. C. D. et Luciano Dem. Eucom. p. 524. 526. intelligitur Demosthenem etiam pecuniae Harpalicae crimine accusauit· v. Pseudo-Plutarchum de vitis X. Orat. p. 846. C. et Photium codice 265. p. 1475. Ex hac oratione fragmentum, quod hic [a Rutilio] ponitur, ductum videtur. Plura ab eo acute et procaciter dicta referuntur, maxime in oratorum principem. Hunc apud Dionys. Halic in Isaeo p. 105. Isaei artibus pastum esse dicit. Huic apud Plutarch in Dem. p. 855. A. et Tzetzen scholiis mstis in Hermogenem, quae sunt in bibliotheca Leidensi, exprobrat fugam e praelio ad Chaeroneam. Hunc propter aquae potitionem et nocturnas vigilias ridet apud Athenaeum p. 44. F. Huius orationes ei videntur lucernam olere apud Aelian. V. H. VII. 7. vbi v. interpretes. Hunc denique, vt Duris testatur apud Suidam v. ὦ τὰ ἱερὰ π. infamauit tanquam talem, cui non licuerit sacrum ignem sufflare. quod alios de Demochare dixisse, supra demonstrauimus. Improbum se demagogum fuisse, ne ipse quidem negauit, sed, quasi hoc ad crimen minuendum valeret, se, si cum ceteris demagogis comparetur, minimum tempus improbum fuisse. v. Aelian. V. H. XIV. 28. Duas Pytheae orationes laudat Harpocr. τὴν πρὸς τὴν ἔνδειξιν ἀπολογίαν, v. Ἀγραφίε, et τὴν τατ' Ἀδειμάντε, v. Ὀξυθύμια vbi male Ἀδειμάντος vulgatur.

2. Vberior Ruhnkenii de Stratocle expositio ex eius Rutilio p. 32. haec est: Stratocles orator in plebiscito apud Pseudo-Plutarchum de vitis X. Orat. p. 852. a quo Lycurgo summi post mortem honores decreti sunt, Euthydemi filius, Diomienses, dicitur. Decretum factum est, rogante Stratocle, qui Lycurgum eximie coluit, eique publicae pecuniae quaesturam decernendam curauit, teste eodem Pseudo-Plutarcho l. c. p. 841. 2. Quid hominem Lycurgo coniunxerit,

igno-

ignoramus. Certe quiduis potius fuit, quam morum studiorumque similitudo. Nam vt aetas illa nihil Lycurgo vidit sanctius, sic Stratocle nihil improbius. Non tam bene ei conuenit cum Demosthene, quem ob pecuniam ab Harpalo acceptam publice accusauit. Quod intelligimus e Dinarcho in Dem. p. 177. A. 175. A. et, si per librarios licuisset, etiam intelligeremus e Pseudo-Plutarcho l. c. p. 846. C. et Photio cod. 265. p. 475. vbi nunc legitur εἰσαχθεὶς δὲ εἰς τὸ δικαστήριον ὑπὸ Ὑπερείδου, Πυθέου, Μενεσαίχμου, Ἱμεραίου, Πατροκλέους, vel Προκλέους. Sed propter diuertum Dinarchi ea de re testimonium vix dubitari potest, quin scribendum sit Στρατοκλέους. Eorundem nominum commutatio nescio an facta sit apud Suidam, v. Ἀντίπατρος. νικήσας δ' ἤτει τοὺς δέκα ῥήτορας, οὓς ἐξέδοσαν οἱ Ἀθηναῖοι, Δημοσθένην, Ὑπερίδην, Λυκοῦργον, Πολύευκτον, Ἐφιάλτην, Θρασύβουλον, Χάρωνα, Χαρίδημον, Διότιμον, Πατροκλέα, Κάσανδρον. Hi omnes noti sunt ex historia Attica praeter Patroclem et Cassandrum. Laudatur quidem a Grammaticis Hyperidis oratio aduersus Patroclem. Procles etiam occurrit apud Demosth. adu. Pantaenetum p. 994. C. Sed nullum ibi indicium est, demagogum aut oratorem fuisse. Plutarchus in Dem. p. 856. E. hos oratores postulatos scribit Δημοσθένην, Πολύευκτον, Ἐφιάλτην, Λυκοῦργον, Μοιροκλέα, Δήμωνα, Καλλισθένην, Χαρίδημον. Arrianus de Exp. Alex. M. I. p. 22. hos. Δημοσθένην, Ὑπερείδην, Λυκοῦργον, Πολύευκτον, Χάρητα, Χαρίδημον, Ἐφιάλτην, Διότιμον, Μοιροκλέα. Num ex his apud Suidam reponendum Μοιροκλέα, pro Πατροκλέα. Verum Suidas alios auctores secutus est, nec ad Plutarchi et Arriani lectionem conformari debet. Praestat igitur Στρατοκλέα legere, quo corruptae lectionis vestigia nos ducunt. Sed quid faciendum nomini Κάσσανδρον. Nam Cassander, Antipatri

M filius

filius fuit, non demagogus aut orator Athenienſis, vt nihil dicam de nominis, Macedonibus proprii, in ciue Attico inſolentia. Ne multa: foediſſime truncatus eſt Suidae locus, et ſic iutegritati reſtituendus Διότιμον, Στρατοκλέα· ὅτως Ἀριστόβουλος ὁ Κασσανδρεύς. Suidas teſtem laudat Ariſtobulum, clarum hiſtoriae Alexandri M. ſcriptorem, ex quo totum articulum deſcripſerat. Haec coniectura, fateor enim, audacior videri poſſit. Sed omnem dubitationem eximit Plutarchus l. c. qui vbi eandem rem narraſſet, ſubiungit. ταῦτα μὲν οὖν Ἀριστόβουλος ὁ Κασσανδρεὺς ἱστόρηκε. Recte Ionſius de Script. H. P. III. 6. p. 233. et Kuſterus obſeruant, Suidam cum decem oratores poſtulatos dixiſſet, vndecim recenſere. Atqui huic errori medetur emendatio noſtra. Nam Caſſandro oratorum numero exemto tot ſunt oratores, quot Suidas promiſit. Redeamus ad Stratoclem. Demoſthenes Stratocli aliisque, qui ipſum propter pecuniam Harpalicam reum egiſſent, reſpondit oratione περὶ δώρων, cuius nihil praeter nomen ad nos peruenit. In orationibus, quae ſuperſunt, Stratoclem tantum ſemel perſtringit aduerſus Pantaenet. p. 994. καὶ Στρατοκλεῖ τῷ πιθανωτάτῳ πάντων ἀνθρώπων, καὶ πονηροτάτῳ. Venuſtum Stratoclis fragmentum laudat Agatharchides apud Photium cod. 250. p. 1337. Ἀρεῦται καὶ σπείρεται τὸ Θηβαίων ἄστυ, τῶν συναγωνισαμένων ἡμῖν τὸν πρὸς Φίλιππον πόλεμον. Quod cum totidem prope verbis in Orat. Dinarchi adu. Demoſth. p. 175. D. reperiatur, praeſtantiſſimus Weſſelingius ad Diodor. Sic. XIII. p. 585. ſuſpicatur, vel Dinarchum illud a Stratocle ſumſiſſe, vel orationem, quae Dinarchi dicitur, Stratoclis eſſe. Altera coniectura probabilis, altera nihil habet veri. Neque enim oratio, in qua, vt modo vidimus, ipſe Stratocles laudetur, referri ad auctorem Stratoclem poteſt. Cicero Bruto II. *Stratoclem, vt*

Themi-

Themiſtoclis mortem rhetorice et tragice ornare poſſet, finxiſſe ſcribit, *illum, cum taurum immolauiſſet, excepiſſe ſanguinem patera, et eo poto mortuum concidiſſe.* vbi Stratocles hiſtoricus an orator intelligatur, dubitat amiciſſimus Erneſtus Ind. Hiſtorico Ciceronis. Sed cum nullus hiſtoricus hoc nomine fuerit, oratorem intelligi certum eſt. Procax et ſcurrile Stratoclis ingenium cognoſcere licet ex eo, quod referunt Plutarchus Praecept. polit. p. 799. F. Demetrio p. 894. A. et Libanius Ep. 1569. Cum Athenienſes ingentem cladem accepiſſent, ille cladis nuncium praeuertens, populum iuſſit diis ob rem bene geſtam gratias agere, et ſe laetitiae dare. Mox cum alia omnia nunciarentur, et populus indignatione accenſus in ipſum inueheretur, impudenter quaeſiuit, *τὶ ἠδίκηται τρεῖς ἡμέρας δι' αὐτὸν ἡδέως γεγονώς;* De turpi eius aduerſus Antigonum et Demetrium adulatione, idem Plutarchus Demetr. p. 895. E. 900. A. E. vbi illum ex virtutibus ſuis ornat. *ἦν δὲ καὶ τἆλλα παράτολμος ὁ Στρατοκλῆς, καὶ βεβιωκὼς ἀσελγῶς, καὶ τῇ τοῦ παλαιοῦ Κλέωνος ἀπομιμεῖσθαι δοκῶν βωμολοχίᾳ καὶ βδελυρίᾳ τὴν πρὸς τὸν δῆμον εὐχέρειαν. ἔσχε δὲ τὴν ἑταίραν Φυλάκιον.* Aliam Stratoclis meretricem memorat Athenaeus loco corrupto XII. p. 596. F. ad quarum alterutram pertinet verſus Philippidis apud Plutarch. Amator. p. 750. F. *ἀποστρεφομένας τὴν κορυφὴν φιλεῖς μόλις.* Alii verſus, quibus idem Comicus Stratoclem exagitauit, ſunt apud Plutarch. Demetr. p. 894. C. 900. F.

3. ad Rutilii ſui p. 7. haec de Demochare tradidit Ruhnkenius. Quanquam in Democharis hiſtoria illuſtranda verſati ſunt primarii viri, P. Leopardus Emend. VII. 25. G. I. Voſſius de H. G. I. 11. Ionſius de Script. H. P. I. 17. et Henricus Valeſius ad Excerpta Polybii p. 10. et in notis ad Mauſſaci ad Harpocr. p. 295. tamen nos haud poenitet idem argumentum denuo tra-

ſtare. Demochares, Leuconoënſis, orator et hiſtoricus inſignis, patrem habuit Lachetem, matrem Demoſthenis ſororem, auum Democharem, qui Demoſthenis materteram in matrimonium duxerat v. Demoſthen. adu. Aphobum I. p. 897. B. et II. p. 905. E. Suidas v. Δημοχάρης, et v. Γύλων. Summi quos in patria geſſit, honores referuntur in Decreto Athenienſium apud Pſeudoplutarchum de vitis X. oratorum p. 851. Labem, quam eius vitae adſperſerat Timaeus, graui defenſione eluit Polybius Excerpt. p. 53. De eius oratoria facultate ita iudicat Cicero de Oratore II. 23. *alia quaedam molliora ac remiſſiora dicendi genera viguerunt. Inde Demochares, quem aiunt ſororis filium fuiſſe Demoſtheni.* Nobilis eſt eius Apologia pro Sophocle, qui decreto ſuo philoſophos Attica exegerat, quam laudat Ariſtocles apud Euſeb. P. E. XV. 2. p. 791. et Athenaeus, non conſultus a Fr. Vigerio ad Euſeb. V. p. 187. D. 215. C. XI. p. 508. F. 509. A. XIII. p. 610. F. Secundo Athenaei loco ſic editur. περὶ ὧν Δημοχάρης ἢ Κράτης ἔλεγεν ὥσπερ ἐκ θύμβρας. Sed tollendum ἢ Κράτης, quod eſt librarii dubitantis Δημοχάρης an Δημοκράτης eſſet ſcribendum De Democharis hiſtoria ita Cicero Bruto 83. *Demochares autem, qui fuit Demoſtheni ſororis filius, et orationes ſcripſit, et earum rerum hiſtoriam, quae erant Athenis ipſius aetate geſtae, non tam hiſtorico, quam oratorio genere perſcripſit.* Quod veriſſimum eſſe iudicium, nemo, qui quae ex illa habent Polybius l. c. et Athenaeus VI. p. 252. F. legerit, dubitabit. Lucianus etiam in Macrobiis p. 214. eius hiſtoriam laudat. Nec aliunde, quam ex hiſtoria, hauſta videntur, quae ex Demochare citat Plutarchus Demoſth. p. 860. B. Praeter hiſtoriam et orationes Demochares etiam ſcripſit Dialogos. Harpocrat. v. Ἴσχανδρος — δοκεῖ δ' αὐτῷ [Iſchandro] συνυποκρινόμενος Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ ἐν Κολυττῷ καταπεσεῖν, καθά-

καθά φησι Δημοχάρης ἐν τοῖς Διαλόγοις. Quamquam hunc locum in corruptelae ſuſpicionem adducit Pſeudoplutarchus in Vitis X. orat. p. 840. tragicam Aeſchinis vocem confirmans non ex Democharis Dialogo, ſed ἐκ τοῦ Δημοχάρους λόγου. Quemadmodum Demochares poſt mortem a Timaeo, ſic viuus vehementer vexatus eſt ab Archedico Comico, qui illum negabat propter vitae obſcoenitatem atque oris ſpurcitiem, ἄξιον εἶναι τὸ ἱερὸν πῦρ φυσᾶν. ſic e Timaeo narrat Polybius l. c. Verum idem Timaeus apud Suidam v. ὦ τὸ ἱερὸν πῦρ, non Archedicum, ſed Democlidem, huius conuicii auctorem vocat. Τίμαιος ἐν λή ἱστοριῶν, ὥς οἱ περὶ Δημοκλείδην κατὰ Δημοχάρους εἶπον, ὅτι μόνῳ αὐτῷ πάντων Ἀθηναίων οὐκ ἔξεστι τὸ ἱερὸν πῦρ φυσῆσαι. Quem Democlidem Comicum eſſe credunt Leopardus l. c. Kuſter ad Suid. v. Δημοχάρης, neque ab hac opine alienus eſt Valeſius ad Harpocr. l. c. ſed cum nullus Comicus eo nomine commemoretur, Δημοκλείδην mutat in Τιμοκλείδην, patronymico poſito pro Τιμοκλῆς. Enimuero nec Comicus intelligendus, nec nomen hominis eſt mutandum. Nam Democlides eſt orator atticus, Democharis aequalis, cuius mentionem facit Dionyſius Halicarn. in Dinarcho p. 117. ſed vt loca inter ſe pugnantia concilientur, ſtatuendum a Timaeo duplicem eſſe proditum huius conuicii auctorem, Archedicum Comicum et Democlidem Oratorem, Polybium vero et Suidam ſatis habuiſſe alterutrum e Timaeo commemorare. Ad Democharem noſtrum etiam refertur, quod narrat Seneca de Ira III. 23. *Demochares ad Philippum, Parrheſiaſtes ob nimiam et procacem linguam appellatus, inter alios Athenienſium legatos venerat: audita benigne legatione Philippus: Dicite, inquit, mihi, facere quid poſſum quod ſit Athenienſibus gratum? Excepit Demochares. Te, inquit, ſuſpendere.* Nec dubitari poteſt hunc ipſum Democharem intelligendum

 eſſe,

esse, qui ex linguae libertate, cuius etiam exempla sunt apud Aelian. V. H. III. 7. VIII. 12. non modo cognomen *Parrhesiastae*, sed etiam exilium inuenit. v. Plutarchi Demetr. p. 900. A. Verum quod Demochares ad Philippum legatus esse profectus dicitur, id temporis rationes satis refellunt. Nimirum Senecae, quod aliis locis bene multis, id hic quoque accidit, vt per memoriae lapsum Philippum diceret pro Antipatro. Res clara e Polybio l. c. καθ' ὃ [Antipatrum] πεπαρῥησίασται πολλὰ καὶ δυνάμενα λυπεῖν. Omnem denique dubitationem tollit Decretum Atheniensium supra laudatum, in quo cum omnes Democharis honores recenseantur, nulla legationis ad Philippum, contra diserta legationis ad Antipatrum fit mentio. In tota Democharis vita nihil magis eminet atque exstat, quam quod ab auunculo, Demosthene, imbiberat, democratiae studium tyrannidisque odium. Itaque a vero abhorrere videtur, quod Diogenes Laert. VII. 14. tradit, Democharem gratiam, qua apud Antigonum Gonnatam floreret, Zenoni philosopho venditasse. Superest, vt duplicem Fabricii in vno homine errorem castigemus. Nam Democharem, quem alibi recte inter oratores retulerat, B. G. Vol. II. p. 57. inter philosophos Platonicos, et p. 402. inter philosophos Stoicos recenset, ductus leui, vel nullo potius argumento, quod Demochares a Diogene Laert. IV. 21. cum Arcesila, VII. 14. cum Zenone dicitur aliquem vsum habuisse.

4. de CHARISIO ad Rutilii p. 37. haec tradidit Ruhnkenius: De Charisio Cicero Bruto 83. *Et quidem duo fuerunt per idem tempus dissimiles inter se, sed Attici tamen. quorum Charisius multarum orationum, quas scribebat aliis, cum cupere videretur imitari Lysiam, Demochares* — Et mox. *at Charisii vult Hegesias esse similis.* Quintilianus X. 1. p. 499. *Nec nihil profecto viderunt,*

qui

qui orationes, quae Charisii nomine eduntur, a Menandro scriptas putant. Quae veterum opinio, siue vera, siue falsa, multum valet ad Charisii orationes commendandas. Charisium non aliunde, quam e Rutilio, cognitum habebat Barthius Aduersarior. XXXIV. 19. quem allatis Ciceronis et Quintiliani locis acerbe reprehendit Th. Reinesius Var. Lect. III. 14. Adde Daumium Ep. ad Reines. p. 60. Reines. ad Daumium p. 68. Daum. ad Reines. p. 76.

5. De Hegesia ad Rutilium p. 25. habet haec Ruhnkenius. Hegesias Magnes, orator, ex eorum numero, qui Asiani vocantur, primus Asiaticum dicendi genus inuexit, Atticaeque eloquentiae integritatem corrupit. v. Cicer. Orat. 67. 69. Strabon. XIV. p. 959. Longin. π. ῦ. §. 3. et ibi Langbaenium. Vt verbis et sententiis ineptus fuit, sic maxime orationis structura, quam, praeter Ciceronem l. c. Dionysius Halic. de Compos. et Theon Progymnasm. c. 2. p. 25. vehementer exagitant. In orationibus, quarum etiam fragmentum est apud Strabonem IX. p. 607. imitari voluit Charisium, Menandri aequalem. ex quo, quando vixerit, intelligi potest. Cicero Bruto 83. *Charisii vult Hegesias similis esse, isque se ita putat Atticum, vt veros illos prae se paene agrestes putet.* Vnus ex omni antiquitate Varro, teste Cicerone ad Attic. XII. 6. fractum eius dicendi genus probauit. Quamquam etiam Gorgias, cuius librum Rutilius vertit, de eius eloquentia bene sensisse videtur. Nisi existimamus, eum figurarum exempla, quae aliunde sumere poterat, ab oratore, quem contemneret, sumsisse. Sed caue cum Graeuio inter Hegesiae laudatores referas Lucianum Rhetor. praecept. p. 9. Nam ibi commemoratur Hegesias, vel Hegias, sculptor Atheniensis, vt bene vidit Solanus. Praeter orationes scripsit Hegesias Alexandri M. historiam, in qua acerbe reprehendenda multi

ſunt Dionyſius Halic. de Compoſitione p. 18. et Agatharchides, vel potius Rhetor quidam, apud Photium codice 250. p. 1335. *Miraculorum fabularumque plenos libros* vocat Gellius IX 4. Ex hiſtoria etiam petitum eſt dictum, quod habent Cicero de N. D. II. 27. et Plutarchus Alexandro p. 665. F. hic vituperans, ille per memoriae lapſum Timaeo tribuens, et, vt concinnum, laudans. Ciceronis verba haec ſunt. *Concinneque, vt multa, Timaeus, qui cum in Hiſtoria dixiſſet, qua nocte natus Alexander eſſet, eadem Dianae Epheſiae templum deflagrauiſſe, adiunxit, minime id eſſe mirandum, quod Diana, cum in partu Olympiadis adeſſe voluiſſet, abfuiſſet domo.* Plutarchus ita. *Καθ' ἣν ἡμέραν ὁ τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος ἐνεπρήσθη νεὼς, ᾧ Ἡγησίας ὁ Μάγνης ἐπιπεφώνηκεν ἐπιφώνημα καταςβέσαι τὴν πυρκαϊὰν ἐκείνην ὑπὸ ψυχρείας δυνάμενον· εἰκότως γὰρ ἔφη καταφλεχθῆναι τὸν νεὼν, τῆς Ἀρτέμιδος ἀσχολουμένης περὶ τὴν Ἀλεξάνδρου μαίωσιν.* Horum iudiciorum tam diſcrepantium vtrum probandum cenſes, Ciceronisne, an Plutarchi? Dauiſius ad Ciceronis l. c. et viri eruditi, quos laudat, item Zacharias Pearcius ad Longinum l. c. Plutarchi ſententiam amplectuntur. Ego vero non dubitem Ciceronem ſequi, inprimis intelligentem talium dictorum exiſtimatorem. Nam dictum, ſi per ſe ſpectetur, lepidum et facetum eſt, placuiſſetque Plutarcho, ſi in familiari ſermone audiſſet, vel in ludicro libello legiſſet. Itaque hactenus reprehendendus erat Hegeſias, quod bonum dictum inepte prodiderat in argumento graui, quale eſt hiſtoriae, a quo abeſſe debent eiusmodi ſales et lepores. Sic etiam iudicat Solanus ad Plutarchi l. c. Hoc dictum Plutarcho propter turpem, quam habebat, aſſentationem diſplicuiſſe, credunt Victorius Var. Lect. XVI. 15. et Voſſius de Hiſt. Gr. I. 12. in quo illos falli puto. Nam etſi ab adulatoris ingenio fluxerit, tamen propter

frigus

frigus notari, certum est. Sed iure Plutarchus ipse a Pearcio ridetur, qui Hegesiae frigus reprehendens, dictum subiecerit Gallica hieme frigidius. Hegesiae nomen eximendum est Pseudoplutarcho de vitis X orat. p. 844 B. ὡς δὲ Ἡγησίας ὁ Μάγνης φησὶν, ἐδεήθη τοῦ παιδαγωγοῦ, ἵνα Καλλιστράτου ἀκούσῃ. Scripsit, vel certe scribere voluit, ὡς δὲ Δημήτριος ὁ Μάγνης φησὶν. Nam Demetrium Magnetem in libris περὶ τῶν ὁμωνύμων, de quibus v. Vossium de Hist. Gr. I. 23. Ionsium in Script. H. P. II. 17. p. 207. et Menag. ad Diogen. Laert. I. 38. de Demosthene scripsisse, intelligitur ex Plutarcho in Demosthene p. 853. A. et alibi, Photio codice 265. p. 1478. et ipso Pseudoplutarcho l. c. p. 846. F. Ceterum Hegesiam Magnetem cum Hegesia, philosopho Cyrenaico, temere confundunt P. Burmannus ad Quintil. XII. 10. p. 1085. et I. Boherius ad Ciceronis Tusculanas I. 34. quamuis Vossius l. c. ne confunderentur, multo ante monuisset.

6. de CLEOCHARE ad Rutilii p. 5. haec tradidit Ruhnkenius. Cleochares, qui iterum a Rutilio laudatur, §. 10. huius libri, orator fuit patria Myrleanus, aequalis Democharis oratoris, de quo mox dicemus, et Arcesilae philosophi. Eius nomen quoties occurrit, toties fere labem contraxit. Strabo XII. p. 850. Ἄνδρες δ' ἀξιόλογοι κατὰ παιδείαν γεγόνασιν ἐν τῇ Βιθυνίᾳ Ξενοκράτης τε ὁ φιλόσοφος — Κλεοφάνης τε ῥήτωρ ὁ Μυρλεανός. Myrleanus Cleophanes, qui orator fuerit, nusquam commemoratur. Repone Κλεοχάρης. Diogenes Laert. IV. 41. Καὶ γὰρ [Arcesilaus] ἐπὶ πλέον ἐρασθῆναι λέγεται καὶ Κλεοχάρους τοῦ Μυρλεανοῦ. ἐφ' ᾧ καὶ πρὸς τοὺς κωμάσαντας εἰπεῖν, αὐτὸν μὲν θέλειν ἀνοῖξαι, ἐκεῖνον δὲ διακωλύειν. vbi vulgo legitur Λεωχάρους. Sed Κλεοχάρους emendandum esse me admonuit Valckenarius V. C. quo dudum amico, nunc etiam collega glorior. Mox idem Diogenes τούτου

M 5 δὲ [Κλε-

δὲ [Κλεοχάρους] ἥρων καὶ Δημοχάρης ὁ Λάχητος καὶ Πυθοκλῆς, ὁ τοῦ Βουγέλου. Praeter orationes, quas Rutilius laudat, Cleochares etiam ſcripſit, quod ad artem rhetoricam pertineret, vt intelligere licet ex impedito corruptoque loco Photii codice 176. p. 304. Κλεοχάρης δὲ Μυρλεανὸς, ὑπὲρ τῶν Ἰσοκρατικῶν ἁπάντων οἶμαι λέγων. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἐν πρὸς τὸν Δημοσθένην συγκρίσει μὴ τὰ πόῤῥω αὐτοῖς παρασχεῖν, φησὶ, τοὺς μὲν δημοσθενικοὺς λόγους τοῖς τῶν στρατιωτῶν ἐοικέναι μάλιστα σώμασι, τοὺς δ' ἰσοκρατικοὺς τοῖς τῶν ἀθλητῶν. E quo Cleocharis dicto, neſcio an colorem duxerit Quintil. X. 1. p. 492. *dum in iis, de quibus erit quaeſtio, meminerimus, non athletarum toros, ſed militum lacertos eſſe.* Idem tamen dictum Photius Bibl. cod. 265. p. 1474. et Pſeudoplutarchus de vitis X. Orat. p. 845. C. non Cleochari tribuunt, ſed Philippo Macedoni. Vulgata Rutilii lectione deceptus Fabricius B. G. IV. p. 481. tanquam diuerſos oratores recenſet Cleocharem et Clearchum.

7. de Isidoro Pergameno denique Ruhnkenius haec attulit ad Rutilii p. 128. Huius oratoris vnus, quod ſciam, Diogenes Laertius VII. 34. mentionem facit. ἀλλὰ καὶ Ἰσιδώρῳ τῷ Περγαμηνῷ ῥήτορι, ὃς καὶ ἐκτμηθῆναι φησὶν ἐκ τῶν βιβλίων [Zenonis] τὰ κακῶς λεγόμενα παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς ὑπ' Ἀθηνοδώρου τοῦ Στωϊκοῦ. ex quo aetas eius colligi poteſt. Rutilii locus ſi Menagio in promtu fuiſſet, Iſidorum in *Apollodorum* non commutaſſet.

Tandem de Dinarcho [nam locus hic paene me fugerat incautum] ad Rutilii p. 88. idem V. C. haec habet, vbi locum Rutilii mutilum ſic farcit: *ita vt fecit Dinarchus. Diues auarus in villa etc.* et tum addit. Nec vllum nobis dubium eſt quin II. 20. *Dinarchi* legatur ſit, vbi vulgatur *Timarchi.* Nam Timarchus orator ne fando quidem auditus. At in oratorum numerum refer-

refertur a I. Tayloro ad Aeſchinem c. Timarchum p. 81. Videamus, quibus argumentis nitatur. Primum laudat Rutilii locum. Sed in hoc, poſt emendationem noſtram, nihil praeſidii. Deinde affert hoc Longini fragmentum Κορωνὶς δ' ἔσω λόγου παντὸς καὶ φρονήματος ἑλληνικοῦ Δημοσθένης, Αἰσχίνης, Λυσίας, Ἀριστείδης, Ἰσαῖος, Τίμαρχος, Ἰσοκράτης, Δημοσθένης ὁ κορίνθιος, Ξενοφῶν. πρὸς τούτοις Παῦλος ὁ Ταρσεύς, ὅντινα καὶ πρῶτον φημὶ προεστάναι δόγματος ἀναποδείκτου. Enimuero male ſit librariis, qui virum eruditiſſimum tam proterue luſerunt. Nam fragmentum illud ita ſcribendum — Αἰσχίνης, Ὑπερείδης, Ἰσαῖος, Δείναρχος, Δημοσθένης ὁ κρίθινος, Ἰσοκράτης, Ἀντιφῶν. Dinarcho cognomen fuit Δημοσθένης ὁ κρίθινος. Hermogenes de formis orat. II. p. 495. ὥστ' ἤδη τινες καὶ προσπαίζοντες Δείναρχον οὐκ ἀχαρίτως κρίθινον Δημοσθένην εἰρήκασιν. vbi v. Scholiaſten. Eundem etiam ἄγροικον Δημοσθένην vocatum eſſe tradit Dionyſ. Halic. p. 115. Graecorum imitatione M. Coelius apud Sueton. de Rhetor. 2. *L. Plotium, ſubtracto nomine ordearium rhetorem appellauit, deridens, vt inflatum, ac leuem et ſordidum.* vbi adeundus Iſ. Caſaubonus. Pauli mentio ab hominis Chriſtiani fraude acceſſit, vt bene iudicat Fabricius B. G. IV. p. 445.

Rurſus p. 126. attingit V. C. Dinarchum, ſed omittemus illum locum, vt ſteriliorem, in quo nihil aliud docetur, quam locum Dinarchi a Rutilio ibi relatum, ex oratione κατὰ Προξένου videri ſumtum eſſe.

Iam habe locum de LYCVRGO, qui legitur p. 10. Rutilii Ruhnkeniani, his verbis conceptum. Lycurgi hiſtoriam eleganter enarrauit I. Taylorus, quem nuper, maximo oratorum atticorum damno, fata acerba rapuerunt, in praefatione ad editam a ſe Lycurgi adu. Leocr. orationem. Addamus inſignem, qui eius diligentiam effugit, Hyperidis de Lycurgo locum apud Apſi-

Apſinem Art. Rhetor. p. 708. *κέχρηται τέτῳ καὶ Ὑπερείδης, ὑπὲρ Λυκέργυ λέγων. Τίνα φήσυσιν οἱ περιϊόντες αὐτῦ τὸν τάφον; ὗτος ἐβίω μὲν σωφρόνως, ταχθεὶς δ' ἐπὶ τῇ διοικήσει τῶν χρημάτων, εὗρε πόρυς. ᾠκοδόμησε δὲ τὸ θέατρον, τὸ ᾠδεῖον. νεώρια, τριήρεις ἐποιήσατο, λιμένας. τῦτον ἡ πόλις ἡμῶν ἠτίμασεν, καὶ τὺς παῖδας ἔδησεν αὐτῦ.*

De HYPERIDE tandem haec Ruhnkenius ad Rutilii p. 64. addit dictis in hiſtoria critica Or. gr. pag. 148. Fractis Athenienſium opibus clade Chaeronenſi, rogante Hyperide, pſephiſma factum eſt, cuius legitima verba a Lycurgo c. Leocratem p. 113. conſeruata, huc referamus. *τὺς μὲν δέλυς ἐλευθέρυς, τὺς δὲ ξένυς, ἀθηναίυς, τὺς δ' ἀτίμυς, ἐντίμυς εἶναι.* Adde Apſin. Art. Rhetor. p. 687. Hoc decretum, veluti contra leges ſcriptum, vehementer exagitauit moleſtus illorum temporum accuſator, Ariſtogiton. Demoſthen. adu. Ariſtog. II. p. 502. *ὅτε γὰρ Ὑπερίδης ἔγραψε — τὺς ἀτίμυς ἐπιτίμυς εἶναι, — τύτου τῦ ψηφίσματος γραφὴν παρανόμων ἀπενέγκας ἠγωνίζετο ἐν τῷ δικαστηρίῳ.* v. Pſeudo-Plutarch. de V. X. O. p. 849. A. et Phot. cod. 266. p. 1449. Hyperides illud defendit oratione aduerſus Ariſtogitonem, quam ſaepe laudant grammatici veteres, in his Scholiaſta mſtus in Platonis Philebum p. 74. B. *μὴ κινεῖν κακὸν εὖ κείμενον. περὶ τῶν ἑαυτοῖς ἐξ ἀνοίας πράγματα ἐγειρόντων. ταύτης μέμνηται καὶ Ὑπερείδης ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ πρὸς Ἀριςογείτονα· καὶ ὐδὲ ἐκ τῆς παροιμίας δύναται μανθάνειν τὸ μὴ κινεῖν κακὸν εὖ κείμενον.* Ex hac oratione ſumtum eſt fragmentum, quod Rutilius habet. Ariſtogiton ex Hyperide quaerit: *Scripſiſti* — cui Hyperides ſtatim reſpondet ex coniectura noſtra: *Scripſi* —

INDEX

INDEX ORATORVM

IN HIST. CRIT. COMMEMORATORVM.

Mene-

Indici huic, quo prima huius Historiae criticae editio caret, subiiciam pauculas quasdam et leuiculas animaduersiones, quarum in mentem mihi venit mendas typographicas tollenti e plagulis a prelo madentibus. In loco Plutarchi supra p. 147. 29. allato, leg. videtur, non *προσπολεμεῖν*, quod vulgatae dant, sed *πρὸς πολέμοις εἶναι*. P. 154. 18. in loco Syriani, pro *ἀνίπτοις χερσὶν*, cui defendendo quid praetexi possit, haud me fugit, legi tamen malim *ἀνίπτοις ποσὶν*. Insilitur enim in rem, non manibus, sed pedibus. p. 158. vlt. lego, non *ἀρχόμενόν ποτε πρῶτον*, sed *ἀρχόμενον τότε πρῶτον*, vna literula mutata. Denique in loco Hyperidis p. 188. pro *περιιόντες* lego *παριόντες*, et pro *ἠτίμασαν*, quod manat ab *ἀτιμάζειν*, lego *ἠτίμωσαν*, quod repetitur ab *ἀτιμοῦν*.

His peractis addam nunc illa, ad quae passim locorum in superioribus meis ad Lesbonactem, Herodem, Alcidamantem et Gorgiam annotationibus ablegaui lectores, supplementa, vel accessiones annotationum.

Posteriores nempe curas prioribus sapientiores esse, vere dici a vulgari prouerbio, multiplici vsu meo didici,

dici, cum alias saepe numero, tum in his sophistis, quos superioribus oratoribus, veluti caudam quandam turpem et ridiculam, nescio cuius grammatici inepta sedulitas adiunxit. Quos quia contemnebam, indignos acriore lima ducebam. vnde factum est, vt neque temporis, neque studii multum tribuerem annotationibus in eos conscribendis. Relegens itaque eas, in perlustratione foliorum e typographeo ad me missorum, quo mendae tollerentur, animaduerti nonnulla tam praetermissa, quam secius accepta. quae suppletum, et correctum nunc eo.

p. 20. 6. κάλλιον] subaudi ἤ ἐςι τὸ καλὰ γεγονέναι τὰ ἱερὰ, καὶ τὸ ἀγωνίζεσθαι ὑπὲρ τῆς πατρίδος.

21. 1. γε] imo vero τε. verum ἐθέλουσι et βουλομένοις annon idem significant? Num ergo in locum posterioris sufficiendum est δυναμένοις?

ibid. totam annotationem numero 74. signatam tolle. verum vidit, recteque locum constituit Stephanus. sententia haec est. Quapropter non facile quisquam praeclarius ediderit indicium boni euentus hoc certamen manentis, quam est illud, quod ego edidi; scil. propitiam deorum voluntatem, et aequitatem caussae nostrae.

22. 3. bene tamen fecerunt Canterus et Stephanus corrigentes, qui insequens in proximo cernerent ὠφελήσει, quod ego illa scribens praeteruideram.

33. 6. possit qnoque μετὰ τοὺς θεοὺς legi.

38. 8. opes aerarii impendimus et exhaurimus alendis militibus mercenariis, quod aerarium, vt impleamus, eo ciues spoliamus.

44. 9. possit quoque sic legi ἐὰν ταῦτά τις λέγῃ, τοσαῦτά μοι ἀντιλελέχθω.

49. 1. παῖδας] male me torsit, et adhuc torquet hic locus, vnde me non expedio. Liberi quinam

nam defignentur, Thebanorum, an Archelai, haud liquet. Thebanorum defignari liberos, Archelao pro obfidibus datos, fingamus tantifper. Quid rerum naturae conuenientius? oratio fic redditur planiffima; vt praeuideam multos fore, qui mirentur, me praeteruifa tam fimplici et commoda interpretandi ratione, fecutum effe aliam perobfcuram et contortiffimam. Verum, vt taceam, Thebanos obfides fi fignificare voluiffet Herodes, ἡμῶν aut ἡμετέρες addendum fuiffe, item hoc vt taceam, verfu 5. τῶν πολλῶν παίδων leg. effe: quid faciemus iftis verfu 2. p. 50. ὥςε ἀφελόντες τῶν ἐκείνε κακῶν τὰς παῖδας ἀπολαβεῖν. quam fubiicient fententiam? fateor ῥαδίως ἀπολαβεῖν τοὺς παῖδας planiffimam hanc dare fententiam. *quo fit vt facile fimus liberos noftros recuperaturi.* Sed vbi manebunt ifta ἀφελόντες τῶν ἐκείνε κακῶν? et quae erit fententiarum inter fe copula? Deinde parentes, qui liberos fuos e feruitute, quam vt obfides tolerarunt, recuperarunt, non poffunt dici κρατεῖν τῶν παίδων, fed ἐγκρατεῖς γίνεσθαι. Confideremus modo paulo diligentius κρατήσαντες ἐκείνε, καὶ τῶν παίδων ἅμα κρατήσομεν. Mirabile foret, fi in tam breui verborum ambitu idem verbum κρατεῖν tam diuerfis modis, et paene dixerim, repugnantibus acciperetur, vt modo *vincere* hoftem, modo *potiri* re cara fignificet. *Vbi enim vicèrimus, vna liberos quoque noftros recuperabimus.* Multo conuenientius vtique fit, fic reddi. *patre victo, liberos eius quoque vna victos habebimus, et in poteftate noftra.* Vt iterem, quod modo fatebar, ex hoc labyrintho exitum nullum reperio. Fieri non poteft, vt locus hic fit integer.

58. antep. malim fic legi ἐγὼ δέ γε δειλότατόν τε ἁπάντων σὲ καὶ δεδιότα τὸν Θ. μ. fcil. φημί.

62. 2. eodem redibit. fiue fic, vt ibi demonftraui, accipias voc. τὰ ὀνειδιζόμενα, fiue hoc modo, quem

quem nunc demonſtrabo. vt nempe ſignificet ea, quae ipſorum, Troianorum puta, plurimum intererat conſeruare, quoniam ignauiae poterant accuſari, ſi paſſi fuiſſent ea ſibi eripi.

93. vlt. Vulgatam poſſe ſtare, nunc placet, vt ſententia ſit haec. Res tum temporis geſtas iuuat oratione transmittere, quo ad inſecuta tempora et ad rem, de qua nunc agere decreui, perueniam. χρόνος, per figuram, continens pro contento, res ſignificat eo tempore geſtas, quo Helena, Menelao nupta, manſit in Graecia, donec a Paride raperetur.

94. 12. ἢ — ἢ] Non repugnant haec ſibi. videtur itaque ſic potius eſſe exarandum. εἰ ἓν — ἀνασθετέον [ſcil. ἐςὶ] quod ſi ergo cauſa huius euenti fortunae numinique diuino imputanda eſt, καὶ τὴν Ἑλένην — neceſſe tum erit, vt Helena quoque infamia liberetur.

95. 4. Venit in mentem huius quoque rationis emendandi et interpretandi. δεῖ δὲ καὶ, εἰ συνδόξει, δεῖξαι τοῖς ἀκȣ́ȣσι. oportebit auditores quoque demonſtrare, num pariter ipſis quoque vera videantur eſſe, atque mihi videntur.

99. 5. f. ȣ̈πω παρόντος.

vlt. num παρόντος ἐν ȣ̈πω παρόντι κινδύνῳ φρονήματος. mentis ſtatu deiecti ſunt, quae mens ipſis inerat, nondum praeſente periculo.

100. 2. poſſit quoque legi. πολλοὶ δ᾽ ἐνιαυσιαίαις νόσοις annos durantibus, aut, quotannis recurrentibus.

102. 8. ὅλȣ videtur delendum eſſe.

106. 9. fort. χρώμενος μὲν γὰρ, φανερός.

13. ἐλάβομεν] imo vero ἔλαβον, in prima perſona ſingularis numeri.

108. 6. κοινῇ] num τοίνυν.

109. vlt. totam annotationem n. 39. ſignatam dele, quae neſcio quid aliud agenti mihi per impru-

 den-

dentiam excidit, et praeterea quoque a typothetis corruptius eſt exhibita. Vulgata bene habet. Honoris appetens ſi fuiſſem, eo non caruiſſem· Honorabar enim ob laudes honore ſummo digniſſimas.

110. vlt. aut βίῳ περικινδύνῳ (vno vocabulo, ſubaudi ὄντι) τῶν μ. οὐδὲν ἔχει — aut potius βίῳ κίνδυνος περὶ τῶν μεγίστων, [ſcil. ὑπάρχει,] οὐδ' ἔχει.

114. I. Num ἄξιον γὰρ καταμαθεῖν, οἷος ὢν οἵου κατηγορεῖ. conuenit doceri vos, [iudices alloquitur] cuias accuſator ſit, et cuias ego, ab iſto accuſatus. οὐκ οἴδατε γὰρ ἴσως. videmini enim mihi ignorare, ὅτι ἀνάξιος ἀναξίου. [ſcil. κατηγορεῖ.] accuſationem mei perinde ipſumque meque dedecere. h. e. neque ipſum idoneum eſſe accuſatorem, neque me dignum eſſe, qui accuſarer.

114. II. f. leg. φήσεις ἴσως, ἴσον εἶναι σὲ μὲν τῶν γενομένων — Fortaſſe aequum aies eſſe, teſtes a te nullos dari earum rerum, quae, ſi te audimus, vere factae ſunt; a me autem dari teſtes eorum, quae nunquam euenerunt.

119. 6. f. φθονερὸς ὢν, δυστυχοῦντας δ' οἰκτείρων. (in participio) Nam οἰκτείρμων vocabulum mihi nullum videtur eſſe, per diphthongum, ſed οἰκτίρμων, per jota ſimplex. porro pro gemino οὐδὲ, malim οὔτε.

9. f. ἀργὸς, ἀλλὰ προθύμως ποιῶν τὸ προστασσόμενον.

120. 15. f. τὴν μὲν οὖσαν καταβαλεῖν, τὴν δ' οὐκ οὖσαν κτήσασθαι.

EXCER-

EXCERPTVM

E Prolegomenis SCHOLIORVM ab Aldo editorum ad HERMOGENEM, faciens ad hiſtoriam eloquentiae, vel potius rhetoricae, Graecae; in quo inſunt veſtigia verae antiquitatis, ſed illa fabularum ſordibus obſcurata.

Ταῦτα δὲ δι' ἱςοριῶν ὑφηγησόμεθα. Γέλα πόλις ἐςὶ τῆς Σικελίας. ταύτης τύραννος ἐγένετο Ἱπποκράτης τις· τούτων πέρι δυναςεύουσι [1] δύο τινὲς, Γέλων καὶ Ευαίσιμος. καὶ δὴ ἀποθανόντος τοῦ Ἱπποκράτους, ἐπεθύμησαν οὗτοι οἱ παραδυναςεύοντες τῆς τυραννίδος· καὶ ὁ μὲν Ἐναίσιμος ἔρχεται εἰς τὴν Ῥόδον, κἀκεῖ τυραννεῖ τῶν ἰδίων πολιτῶν, ἦν γὰρ Ῥόδιος· ὁ δὲ Γέλων ἔμεινε βασιλεύων ἐν τῇ Γέλα, τῇ πόλει. ὕςερον δὲ εἰς εὐτυχίαν τῆς τυραννίδος αὐτῶν [2] καὶ τῶν πραγμάτων καταςαθέντων, οὐκ ἔτι ἔμεινεν ἐν τῇ πόλει, τῇ Γέλα, ἀλλ' ἔρχεται ἐν τῇ Συρακούσσῃ. ἔςι δὲ ἡ Συρακοῦσσα μητρόπολις τῆς Σικελίας. κἀκεῖ διέτριβε τυραννῶν. μετὰ θάνατον τοῦ Γέλωνος, ἐτυράννησεν Ἱέρων. οἱ δὲ, λέγουσιν [3], ὁ ἀδελφος αὐτοῦ. ἄλλοι λέγουσιν ὁ υἱὸς αὐτοῦ. παρεδυνάςευσε δὲ τούτων [4] Κόραξ τίς· οὗτος ὁ Κόραξ ὅπερ ἂν ἐβούλετο παρὰ τῷ βασιλεῖ, μεγάλως ἠνύετο. μετὰ θάνατον τούτου τοῦ Ἱέρωνος, τυραννεῖσθαι οὐκ ἔτι ἤθελον οἱ Συρακούσσιοι. λέγεται γὰρ, ὅτι τοσοῦτον ὠμότητι ἐχρήσατο κατ' αὐτῶν, ὥςε προςάξαι τοῖς Συρακουσσίοις μηδὲ φθέγγεσθαι τὸ παράπαν, ἀλλὰ διὰ ποδῶν καὶ χειρῶν καὶ ὀμμάτων σημαίνειν τὰ πρόσφορα,

1. leg. videtur τούτῳ παραδυναςεύουσι principes amici et conſiliorum conſcii atque miniſtri ei erant.

2. lege αὐτῷ.

3. f. leg. ὡς οἱ μὲν λέγουσιν, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὡς δ' ἄλλοι λ.

4. lege τούτῳ. plurimum penes eum valebat gratia et potentia.

ρα, καὶ ὧν ἄν τις ἐν χρείᾳ γένοιτο. ἔνθεν καὶ τὴν ὀρχηστικὴν λαβεῖν τὰς ἀρχάς. τῷ γὰρ ἀποκεκλεῖσθαι λόγε τὲς Συρακεσσίες, ἐμηχανῶντο σχήματι δεικνύειν τὰ πράγματα. δεδιὼς ἂν ὁ τῶν Συρακεσσίων δῆμος μήπως εἰς ὅμοιον ἐμπέσοι τύραννον, ἐκ ἔτι τυραννῶν [5] τὰ πράγματα κατεπίςευσαν· λοιπὸν ἐγίνετο δημοκρατία πάλιν ἐν τοῖς Συρακεσσίοις, καὶ ἤθελεν ἔτος ὁ Κόραξ πείθειν καὶ τὸν ὄχλον, καὶ ἀκέεσθαι καθάπερ καὶ ἐπὶ τε Ἱέρωνος ἠκέετο. σκοπήσας δὲ ὡς ὁ δῆμος ἀςάθμητον καὶ ἄτακτον πέφυκεν πρᾶγμα, καὶ ἐννοήσας, ὅτι λόγος ἐςὶν, ᾧ ῥυθμίζεται ἀνθρώπε τρόπος, ἐσκόπησε διὰ λόγε ἐπὶ τὰ πρόσφορα τὸν δῆμον καὶ προτρέπειν καὶ ἀποτρέπειν. εἰσελθὼν ἐν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν ᾗ ὁ πᾶς συνηθροίσθη δῆμος, ἤρξατο λέγει [6] πρότερον θεραπευτικοῖς καὶ κολακευτικοῖς τὴν ἐκκλησίαν [7]. καὶ τὸ θορυβῶδες καταπραῦναι τε δήμε ἅ τινα καὶ προοίμια ἐκάλεσε. μετὰ δὲ τὸ καταπραῦναι καὶ κατασιγῆσαι τὸν δῆμον, ἤρξατο περὶ ὧν ἔδει συμβελεύειν τῷ δήμῳ καὶ λέγειν, ὡς ἐν διηγήσει, καὶ μετὰ ταῦτα ἀνακεφαλαιεσθαι καὶ ἀναμιμνήσκειν ἐν συντόμῳ περὶ τῶν φθασάντων, καὶ ὑπ' ὄψιν ἄγειν τὰ λεχθέντα τῷ δήμῳ ἅπερ ἐκάλεσε. προοίμιον. διήγησιν. ἀγῶνας. παρέκβασιν, ἐπίλογον· διὰ τῦτο [8] γὰρ ἐμηχανᾶτο τὸν δῆμον πείθειν καθάπερ ἕνα ἄνθρωπον. Interiectis multis, a propofito noftro alienis, fic continuat. ἔτος ὁ Κόραξ, ἐ φθόνῳ κρατέμενος, τὴν τῆς ῥητορικῆς κηρύττει διδασκαλίαν, πάντας διδάσκειν ἐπαγγελλόμενος ἐπὶ ὡρισμένων ποσῶν [9]· Τισίας δέ τις, ἀκέσας ὅτι τὸ πείθειν ἐπαγγέλλεται διδάσκειν ἡ ῥητορική, προσέρχεται αὐτῷ, ὡς μαθεῖν βελόμενος τὴν τέχνην. καὶ δὴ πᾶσαν εἰς

5. lege τυράννῳ. 6. lege λόγοις.

7. deeffe videtur ὑπέρχεσθαι, vel fimile quid.

8. l. διὰ τέτων.

9. l. ἐπὶ ὡρισμένῳ ποσῷ. fub conditione certae fummae aeris, h. e. mercedis.

εἰς ἄκρον διδάσκεται. ςερίσκειν δὲ ἐπεχείρει τὸν Κόρακα τοῦ μισθοῦ· διὸ καὶ δικαστήριον συνεκροτήθη. ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ φησὶν ὁ Τισίας πρὸς τὸν Κόρακα, τῷ διλημμάτων [10] σχήματι χρησάμενος. (διλήμματον δὲ σχῆμά ἐςι, λόγος ἐκ δύο προτάσεων ἐναντίων τὸ αὐτὸ πέρας συνάγων.) ὦ Κόραξ, τί ἐπηγγείλω διδάσκειν; ὁ δὲ Κόραξ φησί. τὸ πείθειν ὃν [11] ἂν θέλῃς. πρὸς ταῦτα δὲ ὁ Τισίας. εἰ μὲν τὸ πείθειν με ἐδίδαξας, ἰδὲ πείθω σε μηδὲν λαμβάνειν. εἰ τὸ [12] πείθειν με οὐκ ἐδίδαξας, καὶ οὕτως οὐδέν σοι παρέχω, ἐπειδὴ οὐκ ἐδίδαξάς με τὸ πείθειν. πρὸς ταῦτα λέγουσι φῆσαι τὸν Κόρακα τῷ αὐτῷ σχήματι χρησάμενον· εἰ μὲν τὸ πείθειν διδαχθεὶς πείθεις με μὴ λαβεῖν, δοῦναι ὀφείλεις τὸν μισθόν, ὡς διδαχθεὶς τὸ πείθειν. εἰ δὲ καὶ πάλιν οὐ πείθεις με μὴ λαβεῖν, καὶ οὕτως ὀφείλεις δοῦναι τὸν μισθόν. οὔτε γὰρ ἔπεισάς με τοῦ λαβεῖν [13] τὸν μισθόν. πρὸς ταῦτα οἱ δικασταὶ ἀντὶ ψήφου εἶπον. κακοῦ κόρακος κακὰ ὠά· ὥσπερ γὰρ ὁ κόραξ καὶ τὰ τούτου ὠὰ ἄχρηστα ἡμῖν εἰσὶ πρὸς βρῶσιν, οὕτω καὶ ὑμεῖς ἄχρηστοί ἐςε πρὸς διοίκησιν πραγμάτων διὰ τὴν ἄκραν δεινότητα. ἢ οὕτως· ὥσπερ οἱ νεοττοὶ τῶν κοράκων βρῶσιν ἱκανὴν παρὰ τῶν γονέων μὴ λαμβάνοντες τοὺς γονεῖς ἐσθίουσιν, οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀλλήλους ἐσθίετε. λέγουσι δέ τινες, ὅτι προϋπῆρχεν αὕτη ἡ παροιμία, καὶ προσφόρως οἱ δικασταὶ αὐτῇ ἐχρήσαντο ὁ Τισίας δὲ ἐκεῖνος ἀπελθὼν ἤρξατο διδάσκειν καὶ πλατύνειν τὴν ῥητορικήν. Γοργίας δέ τις Λεοντῖνος, (Λεοντὴ δέ ἐςι πόλις τῆς Σικελίας,) μαθητεύει τῷ Τισίᾳ, καὶ μετὰ τὸ μαθεῖν ὑποςρέφει οἴκαδε. εἴπωμεν δὲ καὶ πῶς ἐν Ἀθήναις ἤκμασεν ἡ ῥητορική· γενομένου πολέμου μεταξὺ Λεοντίνων καὶ ἄλλων ἐπιχωρίων, ἐδεήθησαν οἱ Λεοντῖνοι συμμαχίας ἐκ τῶν Ἀθηναίων. καὶ δὴ βουλεύονται τίνα ὤφελον ςεῖλαι ἱκανὸν πρὸς αὐτοὺς, καὶ πέμπουσι τὸν Γοργίαν πρὸς Ἀθηναίους, ὡς εἰδότα τὸ πείθειν. ἐλθόντος δὲ Γοργίου εἰς τὰς Ἀθη-

10. l. διλημμάτῳ. 11. l. ὃ ἄν, vel ὅ γ' ἄν.
12. l. εἰ δὲ τό. 13. l. οὐδὲ γὰρ ἔπεισας με οὐ λαβεῖν.

Ἀθήνας, ἐπεδείξατο ἐκεῖ λόγον, καὶ εὐδοκίμησε πάνυ. ὥστε ἡνίκα ἐπεδείκνυτο λόγον ὁ Γοργίας, ἑορτὴν ἄπρακτον[14] ἐποίουν Ἀθηναῖοι, καὶ λαμπάδας τοὺς λόγους αὐτοῦ ὠνόμασαν κατέσχον δὲ αὐτὸν ἐν Ἀθήναις, τὴν συμμαχίαν πέμψαντες ἐν τῇ Λεοντίνῃ. κατ' ἐκεῖνο δὲ καιρῷ[15] πολλοὶ τῶν Ἀθηναίων τῶν ἐπὶ φιλοσοφίᾳ διαπρεψάντων, ἐάσαντες αὐτὴν, τὴν φιλοσοφίαν, τὴν ῥητορικὴν ἐπαιδεύοντο· διόπερ φασὶ καὶ Πλάτωνα, διαφθονοῦντα ἐπὶ τῷ τοιούτῳ, ποιῆσαι δὲ Γοργίαν[16], τὸν διάλογον, ἐν ᾧ πολλὰ κατατρέχει τῆς ῥητορικῆς. ἐκ τῶν οὖν Ἀθηναίων καὶ οἱ δέκα ῥήτορες ἡμῖν ἐξεφάνησαν· ὧν πρῶτός ἐστιν Ἀντιφῶν, ὁ ῥαμνούσιος. Λυσίας, ὁ Κεφάλου. Ἰσοκράτης. Ἰσαῖος. Ἀνδοκίδης. Δημοσθένης. Αἰσχίνης. Λυκοῦργος. Ὑπερίδης. Δείναρχος.

14. lego ἀπρόστακτον. non imperatum diem festum, sed quem ciuium vnusquisque sibi sua sponte agendum indixisset.

15. l. aut κατ' ἐκεῖνο δὲ καιροῦ, aut καιρῶν, aut κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρόν.

16. l. ποιῆσαι τὸν Γοργίαν.

INDEX ORATIONVM SVPERIORVM.

ANTI-

ANTIPHONTIS ORATIONES

LATINE REDDITAE *.

ORATIO PRIMA.

Valde me sollicitum, animique suspensum et consilii inopem habet haec causa, in quam fatalis quaedam necessitas me coniecit. a qua causa agenda cum alia me absterrent, tum rursus alia ad eam acriter vrgendam multo etiam acrius impellunt. Nam non modo adolescentulus adhuc sum, causarumque adeo

 forensi-

* Antiphontis mei partem haud minimam excudendo iam profligauerant operae, cum nondum animum interpretationi latinae conscribendae adiecissem. Tandem intelligens necessitatem rei, cessi ei, publicisque commodis auersionem animi mei ab eiusmodi opera seruire coegi. Subito concitatus impetu, initio mensis Martii, paucos intra dies, quos ipsos scholae publicae, et necessitas folia a prelo madentia perlustrandi et a mendis typographicis purgandi, (vt alia negotia taceam,) nimis etiam coartarunt atque interpellarunt, Antiphontis conscripsi latinam versionem hanc, quam nunc, quo tempore hanc praefatiunculam exaro, operis rursus ad pensa redeuntibus, per nundinarum aestum intercepta, recognoscere et elimare, neque vacat, neque iuuat. Totam enim hanc aestatem indicibus Demosthenicis conficiendis, qui statim hoc volumen octauum consequentur, consecraui, et hac vna in cura defixus, a me impetrare non possum, vt ad alia mentem detorqueam. Quare lectores, cum lapsus quosdam interpretis festinantis hic deprehendent, etiam atque etiam rogatos volo, vt festinationi ignoscant. Prima in oratione reddenda fui passim locorum paulo copiosior; in reliquis operam dedi, vt pressior atque adstrictior essem. Scripsi d. 4. Iunii 1773.

forenſium per aetatem prorſus rudis, ſed ea quoque huius eſt cauſae natura, vtramuis in partem impedita, vt ſiue omittam, ſiue perſequar, iniquiſſimo atque duriſſimo loco me concluſum videam. Scelus fuerit, in mandatis exſequendis ceſſare patris eius, qui necis ſuae poenas vt ab auctoribus repeterem, exſpirans mihi delegauit; at rurſus tamen peracerbum accidit hoc, quod iſta mandata patris exſequens facere non poſſum, quo minus ſimultatibus bellisque cum iis implicer, cum quibus odia ſuſcipi omnium minime decebat, cum fratribus puta, communi mecum patre vſis, et cum eorum matre, nouerca mea. Ea nempe eſt aduerſae meae ſortis ſcaeuitas, eaque improbitas aduerſariorum, cum quibus certandum mihi eſt, vt et ab illius peruerſitate, et ab horum pertinacia coactum me videam, in hoc certamen deſcendere, quos conſentaneum erat, et peremto vltores ſuccurrere, et vindici ſanguinis paterni auxiliatum venire. At enim vero, contra quam oportebat, euenerunt omnia. Hi enim ipſi aduerſus me fratrem ſuum pugnant, et patris ſui parricidas ſe gerunt, cuius parricidii ego eos eadem conſtantia nunc verbis ore prolatis inſimulo, qua verbis in formula libelli accuſatorii ſcriptis iam inſimulaui. Quare, ſi planum fecero. matrem horum [fratrum meorum, ſeu nouercam meam] necem ei patri, qui mihi cum fratribus communis eſt, nefandis artibus conſciuiſſe, quas artes ea, non ſemel, ſed crebro, in patris peſtem factitans deprehenſa fuit; tum rogo vos, iudices, vt primum quidem leges veſtras vindicetis, quas, a diis et a maioribus veſtris per manus traditas nacti, tanti facitis, vt ante condemnationem reorum, in eas inſpiciatis, cauſaque cognita demum, poenas ab iis praefinitas, perinde atque maiores fecerunt, condemnatis irrogetis. Deinde rogo vos, vt patri peremto, vnaque mihi quoque, qui ſolus

lus ab omnibus derelictus causam eius ago, subueniatis. Ad vos receptum habeo. Vos mihi nunc loco necessariorum estis. Nam quos oportebat sublato vltores, mihi autem socios esse, hi necis in illo patratae reatu se obligant, et in iudicio causam meam infestis animis armisque impugnant. Eiusmodi loco conclusus ecquos ad alios accedat socios, auxilium rogatum? ecquo alio perfugiat, quam ad vos, iudices, et ad ius aequum? Miror, qua tandem mente frater causam meae aduersariam tuendam sibi ceperit, et num in hoc solo pietatem erga parentes cerni autumet, si filius commoda matris prodere nolit. Ego vero multo atrocius hoc esse aio impietatis exemplum, si filius insuper habeat paterni sanguinis per nefas effusi vltionem in homicida exsequi, praesertim in tanta disparitate sortes peremti et peremtricis intercedente. Ille enim, effugere mortem non potuit, quam tolerauit inuitissimus, ex insidiis clandestinis, quas praeuidere et euitare non poterat, comparatam. haec vero, sponte sua, a nemine coacta, necem ei dedit, non furioso ardore iracundiae repentinae incitata, sed lentis et pertinacibus consiliis, et conatibus praemeditatis crebroque iteratis. Neque licet fratri hoc excusare, probe se nosse, a matre sua peremtum non esse patrem nostrum. Nam de contrario eius certissime ipsi constare, produnt eius coepta. Nam, si dubitasset, poterat, certissimam rei notitiam, dummodo voluisset, e seruorum tormentis petere. Atqui viam hanc probatissimam, et vnicam paene, veri indagandi aspernatus est. Vbi autem quaerens indagare nil poterat, ibi iuuit eum quaerere. Atqui sponsionem meam de seruis ad quaesitionem dedendis amplecti debuerat, strenueque hoc agere, ad quod eum cohortabar, vt rei gestae veritas in apertum proferretur, ad poenas dandum ream citando. Serui enim si sub tormentis aut

non eadem inter se, aut a meis praedicationibus discrepantia edidissent, tum licuisset ei matris causam ex certa scientia saluaque conscientiae integritate agere, mihique honeste fidenterque obloqui; id quod nunc ei minus licet: et mater eius hoc pacto illo crimine fuisset liberata. Iam vero cunctatus rei gestae rationem illa, quae vna patet, via indagare, ecqui potest ea certo nosse, quae explorare recusauit? Ecqui ergo consentaneum sit, iudices, eum vera dicere, aientem, ea se probe cognita atque perspecta habere, quorum veritatem percontari nunquam animum induxit? Ecquid opponet mihi periurii eum insimulanti? Seruos ad quaesitionem si admitteret, certo norat, salutis omnem viam praeclusam matri esse. Vnica ergo ratio eam seruandi haec erat, vt declinaret et eluderet quaesitionem per tormenta seruorum. Nam hoc solo modo sperabant se consecuturos, vt res gesta in occulto maneret. Ecqui ergo censeri poterit salua fide et religione iureiurando id confirmasse, quod in formula contraiuramenti scripsit, *se probe nosse*, id nempe, quod summa percontationis diligentia ad liquidum adducere noluit, cum ego vellem hac in caussa modo inquirendi eo vti, qui est omnium aequissimus et probatissimus. Ecqui autem hic modus est, quem proposui illis detrectantibus? et quae mea aequitas? Flagitabam, ipsis coram, illa mancipia torqueri, quae norant, mulierem hanc, matrem horum, meorum aduersariorum, iam antea quoque toxicatas coxisse potiones, quibus patrem nostrum de medio tolleret, et, a patre nostro cum in flagrante delicto esset deprehensa, haud infitiatam esse facinus, sed excusatum et lenitum isse atrocitatem eius, praetexendo, non necis ergo herbas illas a se coctas esse; sed solummodo illiciendi atque deuinciendi amoris. Hoc ego de facto postulabam mancipia dedi, et exhibebam illis

illis schedam, in qua summa capita criminum perscripseram, quorum illam mulierem insimulo. Non mihi arrogabam, vt ipse per me seruos interrogarem, aut torquerem, sed ea vtebar aequitate, vt ipsis interrogandi et torquendi negotium permitterem, eosque moderatores seueritatis huius ipsos facerem. dummodo coram me scrutinium fieret. Nolebam enim committere, vt illi, me ipso pro lubitu meo, quicquid in buccam veniret, interrogante, cogerentur ad quaestiones meas respondere; sed sufficiebat mihi, meos aduersarios seruos super illis solummodo capitibus interrogare, quae in scheda scripseram. Vel ex hoc solo documento aequitatis meae constet, nisi fallor, et me causa mea fidere, et illos suae diffidere. Ecqui tandem istaec aequitas et ciuilitas atque simplicitas dubium adhuc vllum de honestate et probabilitate meae contentionis, sanguinem paternum vlciscendi, relinquat? Et poteram vtique fidenter ad illam sponsionis aequitatem descendere. Nam si aut prorsus infitiarentur serui factum, aut praedicationes eorum inter se discreparent, certus esse poteram, magistratum penes quem aequi iuris est administratio, seruis eos esse stimulos admoturum, qui eos cogerent veras rei gestae rationes aperire, quantumuis veritatem falsis indicinis obumbrare conarentur Fac contra euenisse, atque euenit, non me illis sponsionem de mancipiis dedendis detulisse, sed illos mihi. Fingamus itaque tantisper, illos, vt primum fama ad se allatum accepissent, me parare actionem in homicidam patris, actutum mecum congressos, mihi mancipiorum deditionem obtulisse; me vero accipere detrectasse. Quid tum? Vsi nempe hoc fuissent euidentissimo omnium atque firmissimo documento ad vincendum, culpa caedis omni se vacare. Neque potuissem ego hanc eorum aequitatem argumentationis vllo pacto labefactare.

Quidni

Quidni ergo, quod illis tum aequum et legitimum futurum fuiſſet, mihi quoque nunc perinde ſit? Liceto mihi quoque meae cauſae veritatem hoc ipſo argumento docere atque approbare, qui ſeruos dedi poſtulauerim ab his dedere recuſantibus. Graue profecto et indignum facinus! Hi vos rogant, iudices, vt ſe abſoluatis, et a vobis precarium ius velut emendicantur, qui, ſi dedere ſeruos voluiſſent, ius ipſi ſibi pro arbitrio ſuo dicere, hoc eſt, cauſae ſuae probitatem atque legitimitatem certis et irrefragabilibus documentis approbare, vobisque abſolutionem vel inuitis extorquere potuiſſent. Iam ergo non amplius obſcurum eſt, cur eum modum, quo rei geſtae veritas erui et ad liquidum perduci poterat, defugerint. Norant nempe, huic diſcrimini ſi ſe committerent, futurum eſſe. vt pateſceret malum domi ſuae penes ſe reſidere. Quare omni contentione in hoc incumbebant, vt ſeruorum quaeſitio omitteretur, eoque mali vera ſedes tacita et ignota maneret. Vos autem iudices, certus enim ſum veſtrae ſapientiae atque aequitatis, hoc ipſorum exemplum non imitabimini, ſed potius vlcus hoc denudabitis. Sed haec hactenus. Tranſeo nunc ad alteram partem muneris mei, totam rei, vt vere geſta fuit, ſeriem coram vobis enarraturus. Iuſtitia curſum orationis meae, actionisque euentum gubernato. Superius domus noſtrae tabulatum Philoneus, quoties in Vrbe ageret, incolere ſolebat, vir honeſtus et frugi, quo pater familiariſſime vtebatur. Erat illi Philoneo pellex, quam decreuerat in lupanari proſtituere. Mater fratris, [ſeu nouerca mea] cum quaerendo intellexiſſet, cuia eſſet, conſuetudinem cum ea contrahebat. Sic factum, vt cum nouerca ſenſiſſet, quam atrocem iniuriam Philoneos pellici ſuae oblatum iret, pellicem ad ſe arceſſeret. Veniebat pellex. Inter ſermones aperiebat nouerca pellici, quam

quam insignem iniuriam Philoneos ei pararet iniungere, vnaque de patre meo querebatur. Ab eo se duriter et indignis modis haberi. Sed in promtu sibi esse arma ambos vlcifcendi. vel potius artes se tenere, quibus amborum erga se animi ita mutarentur, vt cum Philoneus ipsi [pellici,] tum pater meus sibi, [nouercae] placaretur atque reconciliaretur, modo illa [pellex] in sua [nouercae] potestate esse vellet. Suam fore inuenti gloriam, ipsius fore partes famulandi et iussa exsequendi. Tune ergo, ait, mihi ministrare voles? Velle ait altera, nil haesitans, vt facile est existimatu. Discessum tum fuit super his pactis condictis, Haud multo post incidebat, et Philoneo necessitas, vt sacris interesset, quae Ioui Ctesio in Piraeeo publice fiebant, et patri iter per mare ad insulam Naxum suscipiendi. Conuenientissimum itaque videbatur Philoneo, cui semel ex Vrbe in Piraeeum esset descendendum, eadem opera, per compendium itineris eiusdem, patrem quoque meum, profectionem illam maritimam ingredientem, et ad portum pariter tendentem, amicitiae et beneuolentiae ergo testandae, prosequi, et sacris peractis, lautis epulis cohonestare. Pellex Philoneum eodem prosequebatur necessario, sacrorum causa, vt iis epulisque necessaria ministraret. Iam erant ambo in Piraeeo, iam, vt par erat, sacris operabantur. Sacris peractis, iam incipiebat pellex secum deliberare, qui et quando potionem venenatam ipsis praeberet, num ante epulas, an post. Placuit tandem post epulas dare, quod ita praeceptis nouercae meae, nobilis illius Clytaemnestrae, esset obsecutura. Quae illo in conuiuio euenerint, mihique longum atque taediosum sit enarrare, vobisque audire. Ea vero, quae nosse refert, quomodo nempe datum fuerit venenum, paucissimis exsequar. Dapibus igitnr amotis, libabant diis, et thura super se quisque arae impone-

ponebant; id quod eos facere par erat, quorum alter vna Iouique Ctesio sacra faceret, amicumque solennibus epulis exciperet, mox iter ingressurum; alter apud amicum epularetur, cui vale dicere pararet, mox cum naue discessurus. Libationes infundens, veluti ministra, pellex, illis vota facientibus atque deos surdos ea rogantibus, quae non essent exitum habitura, venenum immiscebat; et Philonei quidem poculo portionem veneni multo spissiorem ingerebat; in quo ipsa sibi mire placebat, veluti commento quodam a se sollerter et callide excogitato. Sperabat enim futurum, vt, quo plus potionis huius exsecrabilis hauriret Philoneus, eo acrius in amorem sui, pellicis, exardesceret. Nondum enim tum norat a nouerca mea se circumuentam esse; id quod tum demum comperit, cum iam in faucibus exitii haereret. Patri autem nostro portionem veneni multo parciorem infundebat. Defuncti libationibus illi sicarium suum, pro amica per ignorationem veri habentes, sermonumque atque iocorum facetiis, et amplexationum per vices crebritate inter se iactantes, extremam tandem potionem exhauriebant. Et Philoneus quidem in continenti e vestigio exspirabat; pater autem noster in valetudinem incidebat, quae eum quoque tandem, die vigesimo post, sustulit. Huius tanti sceleris praemium illa quidem, quae operam ministerialem solummodo perpetrando praestitit, facinore dignum iam abstulit; nam rotae imposita, et tum carnifici tradita supplicium extremum tolerauit, quamquam imprudens aliena magis, quam sua culpa, peccauerat: quae autem foemina et scelus ipsa prima mente concepit, et venena a se cocta manibus suis famulae administrauit, et per eam bibenda miseris viris praebuit, ea, si cum diis vos quoque voletis, praemium mox aufferet. Reputate vobiscum quanto sint, quae ego vos rogo, aequiora, quam quae

frater

frater rogat. Ego quidem vos rogo, vt peremti necem, hoc eſt iniuriam ei datam aeternam, nulloque pacto reparabilem, vlciſcamini. Ille vero patris quidem, inſuper habita deorum omni religione, flagitioſiſſime, ſummo cum dedecore, praemature, ab iis, a quibus omnium minime decebat eum malum accipere, ſublati, ne mentionem quidem ad vos faciet, cuius caſum miſerabilem vos et commiſeratione proſequi, et vlciſci par eſt; pro ea autem foemina ſupplicans, quae maritum impium fraude ſuſtulit, preces vobis ingeret, infandas, deteſtabiles, quas et vos ab auribus veſtris reiicietis, iudices, et dii reiicient, neque committent vnquam, vt earum reus fiat. Rogabit nempe vos, vt verum credatis eſſe id, quod illa iactans ſtudet vobis perſuadere, tametſi ne ipſa quidem ſibimet credit, ſcil. eam nulla mala fraude hoc in negotio eſſe vſam. Atqui vos homicidarum non eſtis protectores, ſed vindices peremtorum a praemeditata fraude; praeſertim ſi fraus illa profecta fuerit ab iis, quos par erat, vitam eorum non exſtinguere, ſed modis omnibus tueri et ſaluam conſeruare. Iam penes vos eſt, iudices, ſtatu cauſae a me bona fide coram vobis expoſito, ex aequo et vero cauſam diſceptare. Id quod etiam facietis. Spectate quaeſo diſparitatem noſtrarum rogationum. Frater quidem vos mox rogabit, vt matris ſuae vitam ſaluam eſſe velitis, eius, quae maritum, furioſo impetu, iuris omnis diuini oblita, de medio ſuſtulit; hoc eſt contendet oratione ſua vobis perſuadere, ſi poſſit, (quamquam non videtur futurum, vt poſſit,) vt vos matri poenas meritas facinorum ab ea commiſſorum remittatis. Ego contra vos rogo, vt nullo pacto vos patiamini flecti, quo illa patri meo minus det poenas Manibus eius debitas. Vos enim, quo ſceleroſi poenas dent meritas, eo et ad iudicandum conuocamini, et iudices appellamini, hoc

eſt

est, iusti atque iniusti arbitri, dignorumque facinoribus praemiorum dispensatores. Porro caedis huius machinatricem ego in iure persequens, hoc ago, vt eam supplicio afficiam, quod merita est; tum, vt patrem nostrum vindicem, eiusque Manes hostilis sanguinis libatione placem; denique, vt iuris vestri ciuilis auctoritatem atque maiestatem tuear. Et sunt haec, ni fallor, tanti momenti, vt vos deceat, quotquot considetis, omnes, mihi praesto esse, causamque meam superiorem reddere, si aequitatem et veritatem eius oratione vobis approbare potuero. Ille ex aduerso hoc agit, vt, quae mulier leges vestras spreuit, poenis eam eripiat illis, quibus eam scelus suum obstrinxit. Atqui, vtrum, quaeso vos, aequius est, praemeditatae necis ream sceleris poenas dare, an nullas dare? vtrum aequius est, misericordia duci per nefas interemti, an eius mulieris, quae illum sustulit? Ego equidem illum vtique vestra digniorem commiseratione censeam. Conuenientius enim id fit et humanis et diuinis iuribus. Quapropter aequum et factu necessarium arbitror, vt illa, pari seueritate vestraque et iuris aequi, sanguinem eius expiet, quem illa caninae frontis mulier, truculenta manu ferreisque praecordiis, nullo humanitatis sensu repressa, sustulit. Quam enim necem maritus, inuitissimus, per vim sibi oblatam atque ingestam, tolerauit necessario, eam mulier ei, sponte sua, a nemine coacta, rationibus diuturna deliberatione probe subductis, propositoque obfirmato, obtulit atque ingessit, quo tempore miser insultui haud prouiso maxime pateret. Nam in procinctu stans cum naue peregre preficiscendi, et apud amicum hominem secure epulans, hausit imprudens venenum a pellice amici sibi datum, quod venenum nouerca pellici illi, perinde nescienti, mittens, per nuncium mandauerat, vt patri meo bibendum propinaret. Quam potionem

mors

mors patris consecuta est. Ecqui iam infitiari ausit, hanc necem patri per violentiam inuito et reluctanti oblatam et ingestam esse? Eiusmodi belluae vlla, aut vos, aut alium quempiam duci, seu commiseratione, seu reuerentia, ecqui conueniat, iudices? quae pectus ipsa suum aduersus omnem mariti sui commiserationem ita obdurarit, vt eum impie atque flagitiose necare nil vereretur. Decet vtique iudicum animos molles esse atque misericordiae patulos, verum erga miseros inuoluntariis infortuniis oppressos. Erga reos autem scelerum data opera designatorum oportet duros et saeuos esse. Vt illa thori sui consortem sustulit, neque deos, neque semones, huius patrii soli praesides, neque ciues reuerita, sic et illa rursus aequissimo iure tractabitur, si vestraque et iuris aequi sententia morti damnata sine commiseratione, sine reuerentia sexus vlla, nulla cunctatione pereat. Hic facere non possum, quominus fratris me aiam mirari audaciam. Ecqua demum is mente in contraiuramento affirmauit, se certum esse, probeque tenere, matrem suam tantum scelus non patrasse? Ecqui tandem ea probe tu teneas, quibus, cum gererentur, haud interfuisses? Nam profecto neque aiat frater se veneni coctioni interfuisse, neque credibile est eum ei rei adhibitum fuisse. Neces enim qui aliis comparant, hi ad clandestinas suas molitiones non aduocant testes, sed machinantur fraudes suas, quam possunt occultissime, seduloque cauent, vt mortalium nemo resciat. Quo sit, vt quorum capitibus huiusmodi fraudes consuuntur, hi nihil horum omnium ne suspicentur quidem, neque prius pestem sibi obiectam sentiant, quam in eius faucibus iam haereant. Tum demum noscitant pestem suam, quum negatum ipsis est eam deuitare. Eiusmodi calamitate oppressi, quibus quidem per mortis lentorem liceat, (nam aliis hoc negatum est, quos

citum auffert exitium) conuocatis amicis atque necesſariis exponunt de luctuoſi ſui caſus miſerabilitate, nominatim appellantes exitii ſui auctores, iubentque eos coram iudicio de hac ſua auctoritate teſtari, vltionemque iniuriae ſuae ipſis exſequendam demandant. Id quod idem pater quoque meus erga me, quamuis tum adhuc puerum, fecit, ex illa ſuprema et luctuoſa valetudine cubans. Sin autem periculi rapiditas hac cautione animam agitantes excludat, literis mandant ea, quae verbis ad amicos edere per temporum anguſtias negatum eſt, et anteſtantur ſeruos ſuos, nominatim homicidas ſuos ad eos edentes. Pari modo pater quoque meus me, vt tum adhuc puerum, per literas, voluntatis atque ſenſuum ſuorum interpretes, et de caſu ſuo certiorem fecit, et ad vltionem a ſcelerata repetendam cohortatus eſt, me, inquam, iudices, non ſeruos ſuos. Iam docui vos totam rem. Succurri, quatenus potui, patrique defuncto, iurique ciuili, cui hoc facinore inſignis oblata eſt contumelia. Defunctus ſum partibus meis. Iam veſtrum eſt, de veſtri muneris partibus, quae vobis agendae ſuperſunt, vobiscum diſpicere, et ius aequum dicere. Et ſi vel vos quoque vobis defueritis, quamquam haud videmini tantum dedecus ad vos admiſſuri, dii tamen inferi, de quo nullus dubito, inultum haud transmittent tantum ſcelus, a cuius atrocitate maieſtas eorum violata fuit.

ORATIO SECVNDA.

Seu prima tetralogiae primae accuſatio caedis voluntariae.

Quae quidem fraudes ab hominibus contemnendis comparatae fuerint, eae ſunt ad coarguendum non admodum difficiles. Fraudes autem ſi quae conſtructae fuerint ab hominibus nobili loco natis, rerumque

que ciuilium vſu tritis, et id aetatis agentibus, quo quisque ad prudentiam valentiſſimus atque excitatiſſimus eſt, eiusmodi veteratores et noſcitare et coarguere, perquam eſt arduum. Diſcriminis enim probe tenentes magnitudinem, in quod induunt caput, e longinquo cautionem inſidiarum, quas parant, meditati, prius operi manum non admouent, quam ſuſpicioni omni aditum ad ſe diligentiſſima circumſpectione occluſerint. Quorum vos gnaros atque memores oportet, o iudices, vel minimum quemque radium ſuſpicionis allabentem cupide captare, eique certam fidem adhibere. Nos autem hunc reum huius caedis agentes volumus vobis accuſatores idonei atque religioſi videri. Neque ſumus ex eo genere accuſatorum, qui ſontem elabi ſinentes, inſontem perſequuntur. neque probabile eſt nos tam iniquos et improbos eſſe, vt nobis ipſis magis, quam aut vobis, aut vlli alii noceamus; qui probe teneamus, cum homicidii reatus totam ciuitatem polluat, atque teneat piaculo conſtrictam, donec homicida demonſtretur, futurum, vt reatus ille a ciuitate in nos ſolos relabatur, ſi pro ſonte inſontem plecti curemus; et, vos iudices, ſi falſo noſtro decepti indicio, in dicendo iure erraueritis, poenam omnem illius erroris in nos ſolos eſſe coorituram, qui falſa docendo vobis impoſuerimus. Certi itaque cum ſimus, omne huius homicidii piaculum in nos ſolos eſſe relapſurum, ſi verum dedita opera conturbemus atque diſſimulemus, conabimur ex iis, quae probe cognita atque perſpecta habemus, quam poterimus liquidiſſime demonſtratum dare, caedem hanc ab hoc homine, quem eius inſimulamus, peractam eſſe. Neque enim probabile eſt eam a latronibus peractam eſſe, quia ambo, et herus, et ſeruus cum eo peremtus, non ſpoliati veſtibus, ſed adhuc amicti ſuis veſtibus, reperti ſunt. Latro autem ſi eos

 pere-

peremiſſet, profecto non fuiſſet commiſſurus, vt ſine illo compendio diſcederet, cuius adipiſcendi cauſa caput ipſe ſuum diſcrimini obieciſſet; quamuis praedam illam iam paratam nulloque ſudore rapiendam inter manus haberet. Porro ne per rixam quidem inter pocula coortam confoſſi ſunt. Statim enim fuiſſet eius modi homicida a reliquis compotoribus et agnitus et comprehenſus. Noſtrum autem peremtum, qui occiderit, nemo nouit. Non magis iurgium atque conuitium ei necem contraxit. Cecidit enim nocte intempeſta, et in loco deſerto. Atqui eiusmodi tempore locoque nemo alii cuipiam conuicia ingerit. Denique etiam hoc praetexi nequit, fuiſſe neſcio quem, qui iaculo alium neſcio quem petens, telo aberrante hunc confoderet. Nam ſi coniectus error hunc ſuſtuliſſet, non profecto idem telum a deſtinatione ſua aberrans, vnius erroris incredibili conſtantia ambos, herumque ſeruumque vna, ſuſtuliſſet. Sed ambo iacent vna confoſſi. Atqui negatum eſt praeter has, quas commemoraui, excuſationes, vllas alias quodammodo probabiles comminiſci. Refutatis igitur his excuſationibus, et occluſis his ſubterfugiis, nil ſupereſt, quam vt aiam hunc peremtum ex inſidiis inimici cecidiſſe. Id quod ipſum quoque mortis genus clamat. Sed ei inſidiatum eſſe ecquemnam ſit credibilius, quam eum, cui, poſt magnas clades olim a peremto acceptas, adhuc multo maiores ab eodem eſſent ineuitabiliter metuendae? Quae eſt conditio huius hominis, a me rei facti. Hic enim, a longinquo iam cum eſſet infeſtus peremto, multas quidem ei capitales cauſas in foro dicendas obiecit, in quarum nulla eum condemnauit, contra vero a peremto criminibus exagitatus et numero pluribus, et atrocitate poenarum horribilioribus, e nulla vnquam diſceſſit abſolutus. quo factum eſt, vt res eius familiaris cladem inſignem acceperit.

Vetu-

Vetuſtas illas tacebo ſimultates eorum mutuas. Nouiſſime adhuc peremtus reum ſacrilegii accuſauit, lite duobus talentis aeſtimata. Quid eiusmodi in loco facturum fuiſſe credibile eſt eum reum, qui criminis incuſati ſibi eſſet conſcius, accuſatoris facundiam et in rep. potentiam noſſet, neque iniuriarum oblitus eſſet ab eodem accuſatore pridem acceptarum. Eritne dubitationi locus, quominus hic, tot ſtimulis actus, et agitaret de inimico tollendo conſilia, et data oportunitate exſequeretur? Et ardor vindictae occoecabat mentem eius, diſcriminumque, in quae ſe demiſſurus eſſet, recordationem obliterabat, et metus malorum ab eo, ſi diutius in viuis ſupereſſe ſineretur, imminentium, ita exſternabat, vt hoc calidius manum facinori adiiceret, ludibriis huiusmodi ſpei praeterea ductus. Hominem ſi ſuſtulero, ſic ille ſecum cogitabat, facile fiat, vt facinoris auctor in occulto maneam. Et ſemel exſtincto illo, nihil iam eſt, quod de cauſa ſacrilegii male metuam. Sublato enim accuſatore nemo alius illam cauſam perſequetur, ſed iacebit deſerta, accuſatore in iudicio non comparente. At fac tamen eſſe, qui cauſam illam proſequatur, fac me damnari, fac denique me fortunis omnibus ipſoque ſpiritu multari. Acerbum quidem id erit. Verumtamen cum idem illud me maneat ſupplicium, ſi hunc diutius vitalibus auris veſci patiar, multo eſt glorioſius, ſi cadendum mihi ſit, me non inultum, ſed inimicum vna quoque mecum letali ictu a manu mea proſtratum cadere. Ignauum fuerit ſegnem et imbellem mortem accipere iugulo vltro oblato. Sic reus hic ſecum procul dubio agebat. Certum autem eum fuiſſe, crimen hoc de ſacrilegio ipſi capitale fore, neque vllo pacto euitabilem hunc ictum, id ex eo conſtat, quod per actionem cauſae de homicidio, vt cum minore periculo coniunctam, effugere conatus eſt neceſſitatem crimen ſacrilegii pur-

 gandi.

gandi. Nam nisi persuasum sibi habuisset, posse fieri vt caedem quodammodo purgaret, nullo autem pacto fieri posse, vt crimen sacrilegii defenderet, caedem non commisisset. Hae sunt illae necessitates, quae eum ad committendam caedem adegerunt. Foret iam idem e testimoniis quoque testium approbandum. Et producturi quoque nubem testium essemus, si iis abundaremus. Verum in solitudine cum caedes peracta sit, qui poterimus testes multos producere? Producemus ergo testes eos, qni testem vnicum, in re gesta praesentem, (nam praeter eum plures non aderant, cum insultus fieret) pedissequum puta peremti, de homicida herique suique indicantem audiuerunt. Nam spirans adhuc ille pedissequus a superuenientibus repertus et sublatus fuit. Is a nobis de homicida interrogatus respondit, de toto globo grassatorum, a quibus oppressi fuissent, se alium neminem noscitasse, praeterquam hunc vnum, quem caedis postulo. Tenetur itaque conuictus, cum argumentis e probabilitate ductis, tum testimoniis eorum, qui aderant pedissequo, inter exspirandum caedis hunc insimulanti. Eiusmodi reum nullo prorsus modo vobis licet, iudices, absoluere. Nam si faciatis, et ius aequum sitis violaturi, et in publicaque priuataque vestra commoda peccaturi. Nam sic grassatori cuique veniam detis capitibus fortunisque quorumcunque impune insidiandi, si arma corrumpatis ea, quibus grassatores impugnari et ad confessionem scelerum adigi possunt. Nam si neque argumenta e consentaneo petita, neque testimonia eorum, qui rebus gestis interfuere, penes vos valent, nemo grassatorum omnium iam poterit unquam conuinci. Carebunt ergo iniuriis oppressi vindice. Quod est summum nefas. Sed etiam haud expedit hunc impurum, humano cruore madentem, incesto pede limina deorum calcantem, sanctimoniam fanorum polluere, aut assiden-

assidentem mensis, conuictores, quamuis insontes, spurcitie sua respergere. Exsistunt enim inde annonarum caritates terrarumque sterilitates, pecora cum mulieribus parere desinunt, negotia omnia sinistris fortunis intercedentibus sufflaminantur, atque conturbantur. Decet ergo vos, existimantes huius caedis vltiorem vestram esse prouinciam, poenas homicidii in scelerati huius caput, sic meriti, retorquere. Punientes enim hominem vnum, dabitis vos quidem huic vni malum, sed illud malum et ei proprium atque priuatum erit, neque ad plures dimanabit, et eodem illo malo priuato publica mala releuabitis, totam ciuitatem repurgantes atque expiantes.

ORATIO TERTIA.

seu secunda tetralogiae primae, quae est defensio caedis eiusdem.

Non videor mihi peccare, existimans, me hominum natorum omnium esse infelicissimum, vt cui Fortuna nascenti contigerit implacabiliter irata et infesta. Caeteri quidem si qui aduersa cum fortuna conflictentur, finem tamen aliquando tandem malorum suorum inueniunt; vt procellis iactati, rursus succedente tranquillitate maris et coeli serenitate recreantur, atque conquiescunt. Valetudine graui oppressi, et in vitae discrimen adducti conualescunt, et cubili resurgunt salui. Quaecunque aliae calamitates alios perculerint, succedentes contrariae illis prosperitates illas depellunt et obliterant. Mihi vero hic homo [peremtus] fataliter et superstes adhuc fundi mei fuit calamitas, quem funditus euertit, et nunc viuis exemtus in capitis me coniecit discrimen, quod etiamsi effugero, relinquet tamen mihi moerorum atque sollicitudinum satis superque. Tam me grauis vrget sors! vt

 non

non fatis ad falutem mihi fit, me ipfum pietatis ergo deos iurisque ciuilis obferuantem praeftitiffe, fed etiam, nifi homicidam, a quo haec caedes patrata fuit, inueftigaro atque coarguero, quem ipfi inueftigare atque demonftrare non poffunt hi, qui fufi fanguinis vltores fe gerunt, ego ipfe in periculum veniam, ne falfa caedis fufpicione oppreffus contra ius et fas impraefententia extremo fupplicio damner. Subtilem hi me quidem acremque verbis faciunt difputatorem, et callidum infidiarum architectum, eoque aegerrime laqueis conuictionis irretiendum; at iidem tamen rurfus ea me patraffe aiunt, quae fi patraro, neceffe fit omnium hominum me tardiffimum atque vecordiffimum effe. Facinora enim mihi imputant contra me de caede manibus meis peracta teftantia. Mirabilem enimuero inconftantiam atque repugnantiam! Quamquam facinus non commifi, nunc tamen, illo vere fublato, fufpicione facinoris premor, ob fimultatis acerbitatem, quae mihi cum viuo olim interceffit. Noram ergo, fi hic a quoquam alio iugularetur, futurum vt fufpicio caedis in me ftatim incumberet. Egone manibus ipfe meis cruri meo hanc fecurim impingerem? Non erat multo magis confentaneum, me, fi quem alium noffem eius vitae infidiantem, operam dare, vt eum a propofito illo reuocarem, facinorique intercederem, quam me facinus id patrare, per quod in fufpiciones incurrerem, haud dubias illas, et vltro arceffitas? Prorfus hoc abhorret. Nam fi feciffem, neceffe erat caedis auctorem aut innotefcere, aut ignotum manere. Si innotuiffem, funditus perieram, ipfa facinoris atrocitate me iugulante. Sin autem facinus meum clam manfiffet, certus tamen eram, fufpiciones hominum omnium in me effe incubituras. Iniuria mihi vtique fit indigna et miferabilis, qui cogar, non modo me purgare, fed etiam homicidas, quos igno-

ignoro, indicare. Quod tametsi perarduum et paene negatum est, conabor tamen hoc quoque facere. Necessitas enim, vt in prouerbio fertur, telorum omnium est acerrimum. Accusatorem alio modo repellere non possum, quam argumentum eius inuertendo. Concludebat sic. Fieri nequit, vt exanimatum aut latrones, aut rixosus quidam compotor, aut alius aliquis importunus conuitiator, aut denique iaculator a meta aberrans peremerit. Ergo, inquit, hic peremit, me demonstrans, et ipsum mortis genus clamat, hunc fecisse. Inuertam argumentum hoc, sic concludendo. Si necesse est, vt ego homicida sim ideo, quod illos haud probabile sit fecisse, necesse rursus erit me crimine vacare, si planum fecero, illos probabili suspicione facinoris vrgeri. Negant hi probabile esse, quod ego aio vel maxime probabile esse, vt caesus, dum nocte intempesta vagaretur, incertus, quo iret, a manticulariis confoderetur, vestium cupiditate illectis. nam quod vestibus spoliati iacentes non fuerint, ex eo nihil colligi potest. Potuit fieri, vt homines interuenientes ipsis, otio eos excluderent vestes iacentibus destringendi, quorum hominum interuenientium metu, si iacentes vna cum vestibus reliquerunt, et fuga salutem quaesierunt, vtique non desipuerunt, sed vel maxime sapuerunt, salutem lucello praehabentes. Sed fac peremtum hunc, non a manticulariis vestium causa peremtum esse. Quid tum? num ideo magis ego feci? Annon facile factu fuit, vt hic caesus videns nescio quos malum aliquod et capitale facinus patrantes, ab his occideretur, metuentibus atque cauentibus ne sui facinoris ille index fieret? Ecquis non hosce, meos accusatores, nouit non multo minore peremtum odio profecutos, quam fuit meum illius odium? Ecquid ergo si eos aiam ipsos sub latebra mei odii eum sustulisse? quid me impediat hoc suspicari? Norant, hic si

 a quo-

a quocunque tandem tolleretur, futurum, vt caedis in me suspicio incumberet. Quid tum? occidebant eum, certi, se in occulto mansuros, et me culpam ipsorum luiturum esse. Pedissequi testimonium ecqui tandem credibile sit, a quo, discrimine exsternato, noscitatum fuisse homicidam ita parum est credibile, vt contra credibile est, eum ab hominibus, quorum in potestate non esset, interrogatum, ad omnia, quae illi vellent, statim assensum esse. Vniuerse fides seruorum omnium in edendis testimoniis sublesta est. nam ni esset, cur eos tormentis subiiceremus? Ecqui ergo par erit, huic seruo fidem haberi aienti herum suum a me peremtum esse? Argumenta porro solummodo probabilia me grauantia si quis censeat paris esse ponderis cum veris et certis, eum velim rursus in contrariam partem hoc secum reputare argumentum a probalitate ductum me subleuans. In parandis insidiis consentaneum est me securitatem et cautionem secutum esse. Quam si secutus sum, multo est verosimilius, me cauisse, vt a caedis exsecutione abessem, quam vt interessem, eoque me meis oculis de veritate caedis certum redderem. Nego porro hoc, quo nunc teneor, actionis forensis de homicidio discrimen mihi visum fuisse expeditius atque tutius, atque alterum istud de sacrilegio. Contra vero aio me, si non plane desipui, prius illud multis modis duxisse formidabilius, quam hoc posterius. Id quod nunc demonstratum eo. Nam si causa sacrilegii caderem, futurum erat, vt fortunis solummodo mulctarer. Ius ciuitatis et spiritum mihi nemo erat erepturus. Salua autem vita, mihi relicta, etiamsi causa cecidissem, et fortunas omnes amisissem, non tamen ideo fuissem ad extremas incitas deuenturus, quia satis erat amicorum, qui stipe collecticia mihi necessaria alimenta praebituri viderentur. Homicidii autem in causa hac victum

me

me quaenam manebant? Supplicium mortis certum et ineuitabile; praeterea ignominia nefandi sceleris, quam liberis pro patrimonio eram relicturus. Aut si fuga mortis supplicium praeuenirem, forent tamen mihi, homini seni et extorri, praeter exsilium mendicitatis nolestiae atque dedecora toleranda, Planum itaque feci, nullam criminationum ab accusatore in me intortarum esse credibilem. Sed fac tamen, probabile videri, eam caedem a me patratam esse, in eaque patranda me humanum quid passum, quod ab humana natura exspectari eique ignosci consentaneum sit, quamquam eam caedem reapse neque patraui, et patratam a me esse pernego, vel sic tamen quoque par foret me absolui. Nam iniurias ab inimico mihi oblatas si eius sanguine vltus essem, ingentes illae atrocesque erant iniuriae. Nam nisi tales essent, non possem videri fecisse facinus cum humanae naturae infirmitate consentiens, ideoque ab ea facile exspectandum, facileque ignoscendum. Praeterea nescio an cum tempore fiat, vt verus homicida reperiatur. Quicquid est, quocunque vos me pacto absolueritis hoc crimine, non polluam deorum sanctimoniam, in eorum fana ingrediens; et contendens vobis persuadere, vt me absoluatis, nefanda non facio. Nefanda contra faciunt, et pestes vobis multifarias consciscunt hi, qui, omisso vero homicida, me insontem homicidii reum agunt. Hi auctores vobis fiunt, vt impietate numina deorum laedatis. Hi digni denique sunt, qui eadem omnia patiantur ipsi, quae me aiunt meruisse, supplicia. Huiusmodi hominibus, tam impuris, denegate, iudices, fidem vestram ipsorumque fidem parum fidam ducite. me autem e moribus et factis ante actae omnis meae vitae spectate. Quod cum facietis, tum deprehendetis, me neque vitae cuiusquam insidiari, neque bona aliena appetere, sed contra, multasque spissasque contributiones

nes contribuere, ingentes aeris summas in trierarchatus, eosque crebros, insumere, splendida munera choregalia edere, multis succurrere gratuitis de meo largitionibus, pro multis, quibus me de nominibus haud contemnendis praedem praestitissem, luere solitum, rem auxisse, non litium forensium sordibus, sed honesti quaestus exercitatione crebra diis offerre sacrificia, ciuilemque me et aequum erga ciues gerere, legibusque conuenienter aètatem degere. Talis cum sim fuerimque, nolite me criminis impii turpisque condemnare. Quod si peremtus hic adhuc in viuis superesset, non satis haberem me purgare, sed etiam eum, vnaque hos, qui sub praetextu vlciscendae iniuriae huic a me oblatae latentes, emungere me numis conantur, demonstrarem, per summum nefas me criminum eorum omnium insimulare, quorum nunc ab his insimulor. Verum maiore etiam, quam erga eos decebat, aequitate atque facilitate vtar. Transmittam haec. Vnum hoc vos rogabo, qui summae rerum estis arbitri atque compotes, vt sinatis vos ab infelicitatis meae immanitate ad misericordiam flecti, vulneribusque ab ea mihi impositis salutarem vestram manum admoueatis. Nolite, iuncta cum his infesta opera, proteruo pede iacenti mihi ventrem quasi conculcare, neue committite, vt hi me pessumdent modo turpissimo, legibusque diuinis pariter atque humanis repugnantissimo.

ORATIO QVARTA.

Seu tertia tetralogiae primae, quae est accusatio posterior eiusdem caedis.

Iniuriam vtique hic facit Infelicitatis numini, quod ille praetendens, piaculare suum facinus obumbrare conatur, neque vestra dignus est, iudices, misericordia,

cordia, qui, cum peremtum calamitate perculit, quae eum inuitum et repugnantem de medio fuſtulit, tum ſemet ipſe in diſcrimen coniecit vltro arceſſitum. Superiori oratione planum feci, peremtum noſtrum procul omni dubio ab huius rei ferro cecidiſſe. Nunc autem planum facere hac altera mea accuſatione conabor, crimen hoc ab eo non ita, vt par erat, depulſum eſſe. Age itaque argumenta eius libremus. Fac ergo verum eſſe, quod ait, a latronibus eos fuiſſe iugulatos, illosque latrones a ſpoliandis cadaueribus impeditos interuentu quorundam, quos ad ſe aduenire vidiſſent, fuga ſalutem quaeſiuiſſe, nil curantes veſtimenta illis detrahere. Eſto. Inuenerint hi interuenientes herum iam exanimatum. Atqui famulum tamen inueniebant adhuc ſpirantem et ſui conſcium. Hunc certe diligenter interrogaſſent de homiaidc. Famulus veros caedis auctores indicaſſet bona fide. Hi, re comperta, nomina ſceleratorum ab illo edita ad nos retuliſſent, et ſic liber a culpa reus hic manſiſſet. Non placet hoc? Fac ergo, peremtum alios quosdam in facinore malo videntem, ideo fuiſſe ab his ſublatum, ne facinoris huius index fieret. Atqui ſic caedes horum, heri famulique, non ſine iſtorum facinore innotuiſſet. Qui praeco caedem promulgaſſet, idem vna quoque facinus ſceleratorum promulgaſſet, et ſic in hos incubuiſſet ſuſpicio, non in hunc reum. Porro fac peremto alios quoque fuiſſe inimicos, ſed minoribus ab illo iniuriis affectos, neque in tantum capitis fortunarumque diſcrimen adductos, atque hic reus a peremto fuit. Age caedem eius his imputemus. Atqui mente comminiſci non poſſum, qui potuerint minore in diſcrimine verſantes, animum inducere, vt magis huius peremti vitae inſidiarentur, quam hic, cui maius periculum ab eius vita, ſi diutius extraheretur, impenderet. Huic neque metus periculi ab homicidio commiſ-

commiſſo ſe manentis, neque recogitatio iniuriae, atque atrocitatis et foeditatis, qua ſe eſſet hac caede patranda commaculaturus, ſitim ſanguinis effundendi ſatis exſtinguere poterat. Illorum autem ſimultatem atque vindictae ſitim ſatis reſtinguere et manus reprimere atque ad continentiam compeſcere poterat, et cogitatio periculi ſubeundi, et ignominiae contrahendae, etiamſi reuera aliquando caedis committendae aliqua lubido eos inceſſiſſet. Sed famuli teſtimonium eleuat? Non recte is quidem. Nam optimae illud erat certiſſimaeque auctoritatis, ex eo genere teſtimoniorum, quae edentes ſerui, non modo non tormentis ſubiiciuntur, ſed vel libertate quoque donantur. Torquentur vtique ſerui in cauſis herorum. Sed quibus? cum aut conſcii conſorteſque heris fuerunt in furando, aut furta herorum infitiando celare conantur. tum equuleo eos imponimus, eaque neceſſitate veri confeſſionem ex iis exprimere ſtudemus. Etiam hoc nego verum eſſe, quod ait, veroſimilius eſſe, a caede patranda ſe abfuiſſe, quam ei interfuiſſe. Verum quidem hoc fateor eſſe, ſi abfuiſſet, minus periculum eum fuiſſe aditurum, quam ſi adfuiſſet. Fac enim ſicarium ab eo immiſſum, in facinore deprehenſum, in hunc contuliſſe culpam, ab hoc ſe dixiſſe emtum et immiſſum eſſe. Quis crederet? qui praedicationi ſuae mercenarius fidem faceret? Verum rurſus, ſi abfuiſſet, verendum ei erat, ne facinus minus patraretur. Segniores in exſequendo futurae fuiſſent operae. Nemo non eorum omnium, abſente inſtigatore et gubernatore facinoris, cunctantius atque reformidantius id eſſet aggreſſus. Verum negat periculum, quod ſibi a cauſa ſacrilegii imminuiſſet, ſi peremto hanc accuſationem perſequi per fata licuiſſet, grauius atque horribilius fuiſſe, quam periculum cauſae huius, quam de homicidio nunc agendam habet. Etiam hoc falſum

ſum eum dicere, docebo. Diſcrimina et condemnationis et abſolutionis in vtraque cauſa ponamus paria. At non perinde certum erat, fore, vt cauſa homicidii in iudicium adduceretur, atque certum erat, alteram cauſam ſacrilegii eſſe inducendam, ſi vita inimico diutius prorogaretur. Ne ſperare quidem vllo pacto poterat, inimicum, quoad ſupereſſet, ſibi veniam actionis de ſacrilegio eſſe facturum. Hanc autem homicidii accuſationem, vt effugeret, erat ſperandi cauſa probabilis. Fieri enim poterat, vt in occulto maneret, a ſe caedem fuiſſe aut iuſſam, aut patratam. Porro, poſtulans, propterea, quod ſuſpicio caedis non improbabilis in ſe incurrat, non ideo ſtatim ab illius ſuſpicionis tota mole opprimi, non recte poſtulat. Nam ſi metus ſuſpicionis et ignominiae publicae, quam in ſe incubituram videbat, ſi caedes committeretur, ſatis hunc a propoſito auertere valuit, neceſſario conſequeretur, inſidiatum vitae peremti neminem fuiſſe. Ergo peremtus non fuit. Nemo enim non eorum, qui minus ſibi, quam hic reus, a peremto metuebant, cenſendus eſt, minus inimici capiti fuiſſe inſidiatus, quam hic eſt, qui omnium maxime ſibi ab eo metuebat. Contributiones autem et largitiones in rempublicam ſuas iactans reus, et choregatus, quibus functus eſt, nil magis proficit. Indicia quidem haec ſunt lautae et beatae vitae; verum, vt documento ſint, ab homine tam locuplete caedem commiſſam non eſſe, tantum abeſt, vt potius contrarium approbent. Nam illa ipſa fortunarum amplitudo metum ipſi iniiciebat, ne per hunc peremtum eam amitteret; quam ſi vellet retinere, neceſſario de medio ſubmouendus hic inimicus erat. Impium quidem facinus; quis neget? conſentaneum tamen erat, audaciam atque cupiditatem hominis ſceleroſi ab eo ſibi non fuiſſe temperaturam. Vrget porro locum hunc, a iure ciuili homicidas

das haberi atque appellari eos, qui caedem reapſe manibus ſuis perpetrarint; non autem iſtos, qui tantummodo ſpecioſa quadam eius ſuſpicione premantur. Foret de hoc recte admoniturus, ſi homicidae, huius caedis patratores, nobis certo cogniti eſſent atque deprehenſi. verum donec illi demonſtrentur, reus hic argumentis ſummae probabilitatis coargutus, recte habebitur homicida, et praeter eum nemo alius. Caedes enim, non coram teſtibus, ſed in occulto patrantur. Palam itaque iam conſtat, hunc reum per ipſam ſuam defenſionem prodere, caedem hanc a ſe patratam eſſe. Rogans itaque vos, vt ſe, qui homicida ſua ipſius confeſſione ſit, tamen abſoluatis, quid agit aliud, quam vt vos roget, vt piaculum ſuum a ſe in capita veſtra transferre, iisque ſpurcitiem ſuam affricare velitis? At quanto maior eſt orationis noſtrae aequitas! qui, ſi neque probabiles notae, quibus hic obruitur, neque teſtimoniorum auctoritates, quibus hic confoditur, ſatis ad coarguendum valent, negamus vnum quemquam eſſe omnium, quantumuis magna ſuſpicionum mole oppreſſorum, qui conuinci queat. Quodſi ergo hunc abſoluatis, (quod ſi feceritis, per ſummum nefas feceritis,) defuncti Manes nobis quidem pacati erunt, qui quantum in nobis eſſet, egimus omnia, ad eos placandos facientia; vobis autem, valde vereor, ne tempus veniat, quo Manes illi ſollicitudines metusque et conſcientiae cruciatus iniiciant. Conſtat inter omnes hunc miſerum peremtum eſſe. Veſtigia caedis omnia ad hunc vnum reum deferunt. Famulus defuncti exſpirans hunc homicidam apppellauit. Ecquo tandem vos iure hunc, vndique ſeptum, et laqueis conuictionis conſtrictum, abſoluatis? Ignota haec vobis non ſunt, ſaepius inculcata. Quare tenentes ea memori mente, ſuccurrite defuncto, punite homicidam, repurgate ciuitatem

tem

tem a piaculo. Quod cum facietis, triplex simul bonum hoc vno facto consequemini. Minuetis numerum meleficorum, alienis fortunis atque spiritibus insidiantium. Augebitis numerum hominum religiosorum. Maculam impietatis ipsi vestris a manibus abstergetis.

ORATIO QVINTA.

Seu quarta tetralogiae primae, quae est posterior huius caedis defensio.

Ecce ego me Infelicitati, quam hi a me aiunt per nefas accusari, in manus potestatemque vltro trado, vnaque horum simultati, reformidans quidem atrocitatem inuidiae, qua hi me respergunt, rursus tamen vestra fidens voluntate, et veritate coeptorum meorum. Contendunt hi quidem ipsa adeo facultate calamitates meas coram vobis lamentandi me excludere. At quonam alio me confugere oportebit, si portus hic salutis meae, sinus vester, occlusus mihi fuerit? Inaudito exemplo, nisi potius me dicere par est modo nequissimae improbitatis turpissimo, hi, qui se mei vna accusatores peremtique vltores ferunt, omnem suam orationem in exaggerenda vi probabilitatis exhauriunt, dum interim ab ipsa veritate aberrant. Verum homicidam quod demonstrare non habent, ideo me contendunt homicidam esse; partibus insuperhabitis iis, quae demandatae ipsis sunt, inuadunt in alienam prouinciam. me per nefas de medio sublatum eunt, non sanguinis effusi vindicias quaerunt, quas quaerere iussi sunt. Iam oportebat me quidem aliud nihil agere, quam vt famuli testimonium eneruarem. quo facto insistere et acquiescere poteram. Index enim homicidarum non magis sum, quam coargutor. Nihil aliud iure flagitari a me potest, quam vt crimina

mihi obiecta refutem. Audebo tamen nihilominus etiam vlterius procedere, quo et hos, inimicos meos, capiti meo insidiantes, omnibus propugnaculis atque latebris expellam, omnemque omnino maculam suspicionis a fama mea abstergam. Infelicitatem itaque meam, cuius nomine hi mihi inuidiam creare contendunt, oro quaesoque, vt, mutata natura, mecum reconciliata, felicitatis induere personam velit. vos autem rogo iudices, vt absoluendo me beatum reddere malitis, quam condemnando miserabilem. Accusatores si audimus, nemo non eorum, qui caedi, dum perageretur, interuenerunt, quaesiuit, quinam essent homicidae, cognitoque, ad domum peremtorum renunciauit. Hoc factum esse, multo aiunt esse probabilius, quam alterum, vt nempe interuenientes caedi, cognitis homicidis, viam suam pergerent, et de re gesta, homicidisque ad necessarios caesorum renunciare insuper haberent. Ego vero, multum illis diffidens, nego quemquam tam calidis animis, tam ferrea fronte futurum fuisse, vt derepente, nocte intempesta, incidens in corpora contrucidata, adhuc palpitantia, in homicidas inquireret, eoque ipse suam vitam in discrimen daret. Videtur enim vero ille multo citius retro pedem retulisse, citamque in fugam se conieci sse. Quod si ergo latrones in hoc quoque peremto eadem fecerunt, quae huiusmodi homines in simili loco atque tempore facere par est, locus vtique est suspicioni, grassatores nescio quos vestium causa etiam in hos insultum fecisse. Iniuria itaque fuerit, eos a suspicione huius caedis absoluere. Num autem vna cum caede ab his latronibus patrata, alia quoque similia facinora aliorum grassatorum voce praeconis indicata fuerint, nec ne, quis nouit? Nemo enim tanti fecit id quaerere. Obscurum autem cum sit praeconium, ne ab his quidem grassatoribus peremtum fuisse no-

se nostrum hominem, incredibile est. Famuli autem testimonio ecqui operteat maiorem auctoritatem fidemque attribuere, quam testimonio ingenuorum? famulo vtique maior erat impunitas mentiendi, quam his. Ingenui, si qua de re in iudicio testati, falsi dicti testimonii conuicti sint, infamia notantur et pecuniis multantur. Famulus autem hic nullo tolerato examine, nullis admotis fidiculis, exspirauit. Vbinam ergo nunc dabit poenas? Scrutinium ecquod subibit? Nil itaque mirum est, si homo, cui nullum propositum esset e mendacio periculum, impulsus ab inimicis meis, quorum in potestate esset, falso me indicauit. Famuli ergo testimonium mihi aduersum, fide omni cum sit indignum, facinus vtique feceritis impium et nefandum, si me propter eius auctoritatem, quae nulla est, occideritis. Porro aiunt minus esse credibile, me a caedis patratione abfuisse, quam ei interfuisse. Ego vero quod aio me ab illa caede abfuisse, id non ratiociniorum probabilitate, sed rerum veritate testatum faciam. Quotquot enim mihi sunt vtriusque sexus mancipia, illa omnia vobis dedam ad quaesitionem per tormenta. Quorum e praedicatione si constiterit, me illa nocte domo abfuisse, aut vel limina modo domus meae transisse, confitebor me homicidam esse. Neque obscura, parumque memorabilis est illa nox, sed vel maxime insignis, eoque ad recordandum facilis. Homo enim noster Diipoliis cecidit. Quod ad opulentiam attinet, cuius amittendae formidine me exsternatum hi aiunt necem ipsi dedisse, longe secus est, quam hi praedicant. Debebat illa mihi potius caritate sui constringere manus atque reprimere a facinore. Pauperibus quidem conducit, nouandis rebus et capessendis consiliis desperationis plenis aleam fortunae iacere, aut melioris adipiscendae, aut praesentis deterioris ipsa cum vita exuendae. spes enim ipsis non

 prorsus

prorſus nulla eſt, mutata rep. ſuam quoque infelicitatem alium vultum eſſe induturam. Fortunatis autem hominibus expedit, quanta maxima cum cautione conquieſcere immotos, et parta quiete tueri. Rebus enim conturbatis et inuerſis, e fortunatis fiunt mendici et miſeri. Pugnant aduerſus me armis probabilium ſolummodo argumentorum, et nihilominus tamen illinc ſummam colligunt, quam non iam probabilem, ſed certam et veram contendunt eſſe. Non probabiliter, ſed vere, et certo certius me homicidam eſſe aſſeuerant. Atqui demonſtratum dedi, illa omnia eorum argumenta a probabili petita pro me militare. Nam teſtem cuius teſtimonio premor, fide carere planum factum eſt. Scrutinio res caruit. Indicia pro me facere, et contra aduerſarios, declaraui. veſtigia caedis non ad me deferunt, ſed ad eos, quos aduerſarii oratione ſua abſoluunt. Planum itaque a me factum cum ſit, omnia meae accuſationis capita infida et fide caſſa eſſe, verendum vtique non eſt, ne id eueniat, quod hi euenturum aientes vano vos metu territatum eunt, vt nempe, ſi ego abſoluar, nullus poſthac maleficorum omnium maleficii conuinci poſſit, ſed hoc potius exſiſtet multo horribilius, vt inſontium nemo poſthac ſatis euidentem et grauem inueniat rationem ſui purgandi, ſi ego nunc reus peragar. Quamquam hi me tam perſpicua et manifeſta cum iniuria reum agentes, ipſi impietatem ſummam committant, per quam ſanguinem meum effundere conantur, puros tamen ſe ferunt et a piaculo intactos. me vero impium facinus agere in eo, quod vos ab impia caede mei dehorter, perſuadere vobis laborant. Ego vero, qui me aio purum et intactum ab omni crimine mihi obiecto eſſe, veluti in articulo mortis conſtituti remanentibus vltima praecepta mandant, ſic vobis quoque haec praecipio atque iniungo, vt ſumma diligentia caueatis,

vt in

vt in reuerentiam hominibus ſanctis et crimine vacuis debitam ne offendatis. Quoniam vero vobis opera quoque danda eſt, vt Manes peremti vltione placentur, ſaeuitiem deae vobis ad animum reuocans eius, cuius hae ſunt partes, vt, cum alia quaequae ſcelera, tum inprimis homicidia poenalibus iris proſequiatur et exagitet, hortor vos, vt inſontem pro ſonte ne puniatis, eoque in cauſa ſitis, vt vere ſons inultus elabatur. Id quod fiet, ſi me, culpa vacantem, perem eritis. Eo enim facto, nemo de quaerendo vero homicida amplius cogitabit. Haec itaque mala cauentes atque deuitantes, abſoluite me; quod facientes primum diuinisque humanisque iuribus conuenientia facietis; deinde non errore ruetis, eoque carebitis poenitentia, quae agnitionem erroris inſequi ſolet. Huiusmodi enim in cauſis poenitentia nil proficit, errore commiſſo medicinam reſpuente.

ORATIO SEXTA.

Seu prima ſecundae tetralogiae, eademque accuſatio caedis involuntariae.

Cauſarum quicquid in confeſſo, et extra controuerſiam poſitum eſt, de eo iam dudum edixerunt atque ſanxerunt leges, et hi, qui leges illas ſuis ſuffragiis ratas eſſe iuſſerunt. nam penes hos ſumma rerum poteſtas in rep. eſt. Si quid autem incidat controuerſiae obnoxium, de eo vobis demandatum eſt, vt dignoſcatis. Quare cum cauſa haec, quae mihi cum hoc reo eſt, prioris ſit generis, plana et aperta, venio ad vos, iudices, rogatum, vt edictum legum exerceatis. Neque enim videtur reus, hic adoleſcens, quod obloquatur, quicquam eſſe habiturus. Nam, tametſi fateor eum, non volentem, ſed inuitum feciſſe, certum tamen hoc eſt eum, in gymnaſio iaculo certan-

tem, filii mei latera illo iaculo transfixiſſe. quo a vulnere confoſſus in continenti exſpirauit. Verum tamen mihi, qui peremti pater ſum, eo, quod inuitus fecit, non minorem conſciuit calamitatem, quam ſi data opera feciſſet; neque eo minus peremto fatum ante tempus acceleratum, ipſi ſibi conſcientiae atque poenitentiae cruciatus, et ciuibus in vita relictis piaculi ſpurcitiem contraxit. Quare vos rogo, vt occiſori imperetis, vt ſeſe abſtineat a frequentatione locorum illorum omnium, quorum aditu lex homicidis interdicit. Quod facientes, demonſtrabitis, vos commiſeratione duci et patris infelicis filio orbati, et filii ante tempus rapti, neque ſinetis ab hoc adoleſcente adſperſam toti ciuitati maculam ei inſidere.

ORATIO SEPTIMA.

quae eſt ſecunda tetralogiae ſecundae, eademque defenſio caedis inuoluntariae.

Nunc tandem vſu meo comperi, ſolere infortunia rerumque neceſſitates ipſos adeo quietae et a turbis cauſarum forenſium abhorrenti vitae deditos in certamina rixarum committere, pudentesque atque pacatos cogere, vt alia multa facere ab illorum ingeniis moribusque aliena, ſic in foro quoque dicere. Ego enim, qui talis, tam modeſtus et ſedatus eſſe, non modo in primis ſtudeam, ſed etiam ſim, niſi mea me de me multum fallit opinio, tamen ab aduerſa mea me fortuna eo redactum video neceſſitatis, vt, inconuenienter cum reliquae meae vitae more, cauſa mihi ſit defendenda, cuius et aegre perdidici veras rationes, et multo adhuc impeditiorem mihi inuenio rationem eas oratione coram vobis demonſtrandi. Quare ad clementiam et commiſerationem veſtram, iudices, non minus ego quoque, quam accuſator meus, confugio, rogoque

que vos, vt, ſi vobis videbor ſubtilius, quam pro reliquo meo more, diſputare, quod ipſa neceſſitas a me invito extorquebit, ne minus ideo aequis auribus defenſionem meam accipiatis, neque, opinationis ſpecioſitate magis, quam veritatis certitudine ducti, ſententiam pronuntietis. Nam opinatio quidem rerum geſtarum ſecunda iis eſt, qui facundia rebus induere facies, quascunque volunt, valent; veritas autem ſtat a partibus hominum iuſtitiae atque religioni operantium. Sperabam itaque ego equidem, operae me meae fructus eſſe percepturum, quam in hoc filio meo artibus iis erudiendo ponebam, quibus cum reſp. vniuerſa ornatur, tum nos ambo priuatim nobis videbamur commodi nonnihil percepturi. Verum euenit prorſus contra, atque ſperabatur et deſignabatur. Nam adoleſcens hic, non impetu quodam arrogantiae in contumeliis laſciuientis actus, neque leuitate petulantiae, ſed in gymnaſio vna cum aliis aequalibus ſub magiſtro iaculum intorquere diſcens, vulnus quidem lethale miſero puero, accuſatoris filio, intulit, verum tamen non ideo ſtatim dicendus eſt eum ſuſtuliſſe, ſi rem geſtam, non externa ſpecie in oculos incurrente, ſed rerum veritate, quae diligentia meditationis exigitur, metiaris. Ipſe puer in ſemet peccauit, et per hanc alienam culpam filius meus in criminationes impegit, quas vt ſibi conſciſceret ei nunquam in mentem venit. Nam ſi iaculum, extra terminos eius curſui praefinitos euectum, in puerum incurriſſet, eumque ſtrauiſſet, nulla nobis relicta foret excuſatio, qua incuſationem caedis depelleremus. Atqui puer iaculo intra ſpatia ſua manenti, vltro ſemet venienti obtulit, corpusque ſuum ei obiiciendo, impediuit iaculum, quo minus ad metam peruenire poſſet. Puer eo, quod ſub teli coniectum venit, et ipſe ſibi vulnus lethale contraxit, et nobis infamiam, ad nos prorſus nil pertinentem.

Patet ergo, adolescentem iniuria caedis insimulari, qui neminem eorum omnium feriit, qui procul a meta loco suo et tuto constiterunt. Puer itaque, si pariter loco suo stans mansisset, procul omni dubio ictus non fuisset. Res est perspicua. Sed multo adhuc magis est perspicuum, eum non alieno errore, sed suomet cecidisse. Nam si quietus et immobilis stans in statione sua persuauerasset, ictus non fuisset. Erroris itaque poenas si eum dare par est, qui errauit, constat iam, a qua parte error sit. Ambos enim contra voluntatem suam fecisse, id quod fecerunt, alterum ferientem, alterum sub ictum venientem, de eo mihi cum accusatore conuenit. Sed adhuc euidentius arguatur homicida hoc quaerendi modo. Qui, cum animo suo proposuissent aliquid facere, id efficere non possunt, sed ab instituto atque spe sua aberrant, hi habentur atque appellantur effectores rerum inuoluntariarum; qui autem sponte sua aut agunt aliquid, aut affectioni cuidam se obiiciunt, in hos merito et actiones illae voluntariae, et voluntariae clades, vt in auctores, conferuntur. Iam adolescens meus neque hominum quemquam voluntarie laesit, neque in re quapiam voluntate sua peccauit. Exercebat artem iaculandi, non interdictam sibi, sed imperatam. Non iaculabatur in area luctantibus consecrata, sed in ea, vbi iaculantes operi suo vacant. neque intorsit iaculum alio, quam versus metam. non a via recta detortum ad procul a meta distantes iaculum in puerum incurrit. Recte itaque omnia peregit adolescens, quae agenda sibi proposuerat. quo fit vt nihil omnium fecerit praeter voluntatem suam. Sed ipsi haud exspectanti et inuito casus aduersus obiectus fuit, vt iaculum eius interuentu pueri a metae contactu prohiberetur. Puer autem praeter metam transcurrere volens, antequam iaculum veniret, errabat in aestimando temporis spatio, quo

quo licuiſſet alicui ſaluo transcurrere, qui rectiore et feliciore aeſtimatione momenta temporum menſus fuiſſet. Incidebat itaque in malum inuoluntarium. Peccauit ergo in ſemet ipſum, etiamſi contra voluntatem ſuam. Habeat ergo ſibi, et ferat inultus poenam erroris ſui. Cladem hanc ipſe ſibi iumento ſuo acceſſiuit. Poenas dedit. ipſe ſemet vltus eſt. Deſiſtatur ergo ab vltione aliunde petenda. Nollemus factum, cui profecto non illaetamur, ſed potius ingemiſcimus. At in culpa tamen nos non ſumus erroris, qui ei peſtifer fuit; ſed culpa penes eum eſt, qui errorem commiſit, malumque, ex errore natum, in erroris auctorem relabens, cum nos a criminatione abſoluit, tum in ipſo committendi erroris articulo meritas a commiſſore poenas exegit. Verumenimuero, non ſola rei natura, ſed ius quoque ciuile nos abſoluit, quo fidens hic me reum agit. Ius quid edicit? Neque per fas, neque per neſas, h. e. nullo pacto, nullo praetextu, quocunque tandem, quamquam occidi. Atqui filius meus hac lege non tenetur. Prorſus enim non occidit, neque volenter, neque praeter voluntatem. Error enim peremti filium meum ipſius adeo inuoluntariae caedis crimine abſoluit. Et accuſator ipſe negat eum caedem voluntariam commiſiſſe. Abſolutus itaque adoleſcens vtriusqee caedis crimine, lege illa non tenetur. Planum ſic feci, et e rei geſtae veritate, et e legis formula illius, cuius obtentu rei nunc agimur, culpa nos omni vacare, ideoque poenam eſſe nullam meritos. Sed et reliquae noſtrae vitae rationes moresque tantam poenarum acerbitatem a nobis procul arcent, quantam hic accuſator nobis irrogatum it. Atrox enim filio meo iniungatur iniuria, deorumque vindicta digna, ſi cogatur alieni erroris poenas luere. Ego vero, tametſi, non magis quidem, quam filius, ſed ſolummodo pariter atque ille, culpa vaco, in cala-

P 5 mita-

mitates multo acerbiores incidam, quam ille. Nam ille quidem, si fatale fuerit, cita morte aufferetur; ego vero, quod reliquum mihi vitae tempus est, id haud vitale exigam. orbus enim, filio carens, viuus adhuc, potero haud secus, atque fatis defuncti, pro sepulto haberi. Penes vos itaque et huius infantis calamitas culpa vacans, et miserabilitas sortis, quae me miserum senem, vt repente oppressit, ita minatur moerore molestiisque confectura, tantum valeto, vestramque commiserationem tam valide commoueto, vt caueatis condemnationis vestrae seueritate nos extrema mergere infelicitate, vt potius absolutionis sanctitate religionis erga deos iustitiaeque famam tueamini. Nil est quod vereamini, ne nos absoluendo, sanguis peremti inultus maneat. Vltor ei suus iam obtigit. Fert lapsus sui poenas is, qui lapsus est. Nos eas cum illo vna perferre, haud conuenit. Ita meriti non sumus. Reuerentes itaque laedere eos, qui hoc in negotio neque diuina, neque humana iura vlla ex parte laeserunt, absoluite nos, id quod vos facere ambo illo iura flagitant. Miserrimum par hominum, patremque, filiumque calamitatibus ante tempus acceleratis ne demergite.

ORATIO OCTAVA.

quae est secundae tetralogiae tertia, qua accusator reum denuo vrgere pergit.

Videtur hic reus mihi, non iam oratione solummodo, sed ipsa quoque re, atque re magis etiam, quam verbis, declarare, eam esse necessitatis vim, vt, vbi inciderit, neminem non cogat praeterque ingenium et praeter morem nihil non et loqui et agere. Omnium enim minime profecto hic reus in tota superiore vita cum fuisset impudens, vel audax, nunc a calamitate sua percitus, ea prolocutus est, quae ego equidem nunquam

quam ſperaſſem eſſe prolocuturum. Nae ego ſtultus et bardus eram, exiſtimans eum nil eſſe oblocuturum. Id enim ſi praeuidiſſem futurum, quod euenit, vt ille accuſationi meae defenſionem opponeret, non ſatis habuiſſem crimen eius indicare, neque defunctus ſola altera parte orationis, altera memet ipſe defraudaſſem. Et rurſus hic, ſi debita vſus modeſtia, contra hiſcere auſus non fuiſſet, non altero tanto mihi praeſtaret, quo nunc praeſtat, auſus obloqui. Non enim ſolummodo meam accuſationem ſua defenſione excepit; ſed etiam praeterea me criminibus vltro ingerendis obrutum iuit, quibus, vtpote non praeuiſis, in accuſatione ego occurrere non potueram. Verumenimuero, quamquam tanta parte nos actionis ſuperat, rebus ipſis tamen adhuc multo pluribus me paſſibus anteit, vobis perſuadere laborans, ſe culpa vacare, eoque precibus a vobis contendens, vt clementer atque benenole audita defenſione, ſe abſoluatis, me damnetis, qui nulla mala fraude commiſſa, praeter illa priora mala miſera atque infanda, adhuc multo etiam indigniora verbisque rebusque probra atque damna accipiam. Quare ad portum clementiae atque miſericordiae veſtrae, iudices, confugiens, quibus hoc eſt muneris datum, vt in impia facinora animaduertatis, ab iisque recte et praeclare facta dignoſcatis, vos rogo, vt facta coram oculis videntes certa, et nulli controuerſiae obnoxia, fallacis et captioſae facundiae praeſtigiis ne vos detis ludendos, neue credatis ei perſuadere vobis contendenti, falſa eſſe atque ementita ea, quae vere eueniſſe inter omnes conſtat. Nam ſi fucata illa eloquentia plus valet mentes impoſturis illaqueatas ad aſſenſum pertrahere, veritate tamen caret. Veritas autem, tametſi minus diſerta eſt, et a pompa eloquentiae vanae denudata, ſimplicitate ſua tamen et integritate potentior eſt. Quare poſſem quidem ha-

ctenus,

ctenus, iustitia causae meae fretus, contentionem omnem defensoris securus ridere. Verumtamen duritia atque saeuities sortis meae, a qua nihil non infestum metuere debeo, metum mihi iniecit, ne, praeterquam quod commodis carendum mihi sit, quae poteram a filio percipere, nunc a fato eius praematuro intercepta, insuper etiam hoc obrutus dedecore abeam, vt videam filium a vobis homicidii insimulatum, vltro ab ipsomet in se admissi. Eo enim processit defensor audaciae atque impudentiae, vt filium suum, a quo illud iaculum intortum fuit, cuius vulnere meus filius exanimatus est, neget vulnus imposuisse, neget occidisse; contraque eum, qui iaculum ne manibus quidem contigit, et ne in mentem quidem sibi venire passus fuit, vt iaculum intorqueret, quod iaculum neque solum, neque vllum aliud corpus feriit, tamen aiat ipsum suis manibus illud iaculum per latus suum transadegisse. Cuius praedicationis tam euidens et tam palpabilis est repugnantia, vt audeam affirmare, videri mihi minus laborandum fore in assensu impetrando, si contendam, filium meum ab hoc adolescente, voluntate ipsius et data opera esse peremtum, quam huic erit laborandum, volenti persuadere, puerum a se neque ictum, neque exanimatum esse. Filius meus tum temporis, quum adolescens hic iaculum expediret, a paedotriba iaculantium tela excipiente et colligente, vocabatur. Interea dum puer accurrit, adolescens, festinationis et temeritatis intemperantia, infestum intorquebat iaculum, quod incurrens in filium meum, miserrimo necis genere sustulit insontem, a quo nemo quicquam laesus esset. Adolescens autem eo, quod in aestimando laberetur illo tempore, quod insumi solet iaculis colligendis, non accepit iniuriam a filio meo, eo, quod filius meus intercesserit, quominus iaculum ipsius ad metam perueniret,

ueniret, ſed potius filio meo inſignem et luctuoſam ipſe dedit iniuriam eo, quod metam non illam propoſitam, quo collimare debebat, ſed aliam, quam non debebat, miſero modo mihique peracerbo, feriit. Sic filium meum occidit, non ille volens quidem, ſed inuitus, at nihilo tamen minus occidit, quam ſi volens feciſſet. Negans itaque puerum a ſe interemtum, negat quoque ſe lege teneri illa, quae caede omni deſtricte interdicit, ſiue iuſta, ſiue iniuſta. Atqui ſi hic homicida non eſt, in quemnam culpa caedis relabetur? in ſpectatores ergo? an in paedagogos? atqui horum quidem nemo quemquam vlla ex parte incuſat. Ergo a nemine peremtus eſt filius meus? Atqui, non obſcura, ſed vel nimis etiam certa et in propatulo poſita caedes eius eſt. Ego itaque recte vrgeo legem, quae mihi recte praecipere videtur, vt homicida puniatur. Nam etiamſi inuitus occiderit, non ideo tamen abſoluendus erit poenis praeter voluntatem contractis. Et peremtus, nil ideo minus laeſus, quod a nolente peremtus ſit, quam ſi a volente peremtus eſſet, iniuriam vtique acciperet, ſi ſanguis eius inultus manare ſineretur. Erroris vtique infelicitate lapſus eſt homicida. At non ideo tamen propter illam erroris ſui infelicitatem abſolutione dignus eſt. Nam ſiue error is mere humanus fuit, ſiue etiam numinis irati interuenit aduerſitas, paret eum erroris poenam haud poſſe effugere. Siue enim infelicitate quadam vſus eſt, a qua numen diuinum prorſus abfuit, peccauit tamen. et qui peccauit, poenas peccati dare commeruit. Sin autem inſuper diuina quaedam macula homicidae inſederit, numine impium iracundiae ſuae poenis exagitante, nefas ſit, homines natos intercedere velle verberibus diuini flagelli. Verum opponunt, haud decere malis affici homines frugi, honeſtati deditos. Nos autem, qui morum noſtrorum haud mi-

nus

nus approbauerimus ſanctitatem, mortis immeritae et improuiſae luctu cruciari ecqui conueniat? Sed culpa ſe ait vacare; calamitates iis poſtulat relinqui, qui peccauerint, non autem in inſontium capita detorqueri. Verum, ea dicens, pro nobis dicit. Nam filius meus culpa vacat. neminem vlla in re offendit. quod ſi ergo ſanguis eius inultus maneat, ab hoc adoleſcente praeter meritum effuſus, iniuriam vtique accipiat. Et ego, qui magis etiam, quam filius meus, culpa vaco, infanda patiar, ſi a vobis excludar fructu beneficii, quod lex mihi contribuit. Ex illis ipſis autem, quae hi diſputant, conſequi, adoleſcentem ne ab illo ipſo quidem defectu voluntatis atque propoſiti in caede committenda, abſolui, ſed illa ambo, errorem puta atque poenam, ambobus, tam filio meo, quam iſtius filio, communia aequis partibus eſſe, planum faciam. Nam ſi filius meus ideo homicida ſuimet habebitur, quia, non conſtitit quietus, ſed venienti iaculo ipſe ſemet obtulit, ne iſtius quidem filius omni culpa eſt liberandus, qua vacaturus eſſet, ſi filius meus, illo quieſcente, nullumque telum intorquente concidiſſet. Caede itaque ab ambobus pariter peracta, neceſſe eſt, vt poenam quoque ambo participent. Et filius quidem meus errorem ſuum in ſemet admiſſum maiore etiam poena, quam pro modo erroris, luit, quam ipſe ſibi poenam dedit; morte nimirum luit. qui ergo par ſit impunitum diſcedere eum, qui ſe illi conſortem et adiutorem delicti in eos, quos non decebat eo delicto laedi, praebuerit? Ex ipſa horum defenſione conſtat adoleſcentem huius caedis participem eſſe. Ecqui ergo vos, iudices, vllo pacto eum ſaluo diuino humanoque iure abſoluatis? Nobis certe, quos horum duum communis error funditus afflixit, iniuria offeratur, non modo cum iure diuino non conſentiens, ſed vel maxime etiam ei repugnans, ſi ho-

si homicidae habeamur, atque declaremur esse. Quod si fieret, deberemus extremum supplicium tolerare. Quod supplicium in nobis exsecuti, si iis a locis non arcerentur, quibus arceri impuros conuenit, non recte fiat, si modis iis, quibus homines pios excipi par est, excipiantur ab iis, qui alias impios sint exstirpaturi. Macula piaculi, quae alias ad vniuersos erat permanatura, sic vobis solis foret insessura. Quapropter summa cautione hac in causa vobis vtendum erit. Nam si homicidii reum hunc adolescentem pronunciaueritis, eique locis sanctis interdixeritis, vacabitis crimine. Sin autem eum absolueritis, ipsi vestra capita piaculo supponetis. Vestrae itaque, ipsorummet pietatis ergo legumque tuendarum, abducite hunc foro, vltra fines deportate, et sic punite. Sic enim cauebitis, vt spurcitiem eius ne participetis, nobisque parentibus, qui ab isto homicida viui adhuc tumulo defossi sumus, calamitatem reddetis, opinione saltim tenus famaque, tolerabiliorem.

ORATIO NONA.

quae est secundae tetralogiae quarta, eademque defensio posterior caedis inuoluntariae.

Consentaneum nempe erat hunc, accusationi suae intentum, in eaque defixum, defensionem meam haud percipere; vos autem par est tenere, cum nos aduersarii, causam quisque suam, e beneuolentia, qua se quisque amplectitur, arbitrans, vera et aequa se dicere autumat, tum vos decere sancte atque seuere naturam causarum intueri. Nam e disputatis veritas rerum gestarum eruenda est. Mentitus ego equidem si quid fuero, profiteor, eo reliquis quoque a me vere et recte dictis inuidiam fraudis et imposturae affricare. Sin autem a me dicta, tametsi subtiliter et limate, vere ta-

re tamen dicta sunt, non ego, qui ista dico, sed natura rerum oratione mea agitatarum meretur odiosam hanc appellationem ferre. Volo itaque ante omnia probe vos tenere, si quis caedis commissae reum aliquem aiat, non ideo statim homicidam fieri, sed tum demum, cum coargutus criminis vere commissi fuerit. Hic autem confitens rem ita reuera actam esse, vt nos exposuimus, tamen de auctore caedis ambitiose quaerit, de quo aliunde, quam e factis, constare nequit. Porro lamentatur de iniuria filio suo facta, malaque creata fama in eo, quod eum homicidam sui demonstrauerim esse, qui tamen non modo iaculum non intorserit, sed ne cogitauerit quidem de intorquendo. Ego ipse quoque nego puerum iaculum expediisse, nego quemquam ab eo ictum esse. verumtamen eo, quod venienti telo se obiecit, aio illum a semet ipso, non a fiilio meo, esse peremtum. Nam si quietus constitisset, foret culpa necis in paedotribam transferenda, si is vocando puerum ad discurrendum inuitasset. verum puer, a semet ipso impulsus ad intercurrendum, occurrit telo. Quapropter ipse semet sustulisse dicendus est. Nolo ad alia meae disputationis capita transire, priusquam adhuc liquidius excussero, vtrinam casus hic, seu factum mauis, sit imputandum. Adolescens, filius meus, nihilo magis a meta aberrauit, quam reliqui aequales eius, qui vna cum ipso iaculis contenderunt. neque per errorem quendam suum eorum quicquam fecit, quorum incusatur. Puer autem non secutus est exemplum reliquorum spectatorum, qui vna cum ipso iaculantes spectabant, sed obuiam se telo dedit. vnde clarissime constat, per culpam ipsius factum esse, vt in malum incideret, quod reliqui spectaculi consortes euaserunt, eo, quod quieti in vestigiis quique suis constiterunt. Nam si nemo in teli coniectum venisset, intortor iaculi nil peccasset, et ipse

ipſe puer, ſtans cum reliquis ſpectatoribus, ictus non fuiſſet. Quod autem adoleſcens non magis, quam vllus alius reliquorum iaculationis ſociorum, caedis huius particeps ſit, ſic docebo. Si propterea, quod hic iaculum intorſit, puer cecidiſſet, deberent reliqui omnes exercitationis conſortes etiam huius criminis cooperatores haberi. Nam hi, non ideo, quod iaculari omiſerunt, puerum non ferierunt, ſed ideo, quod eorum nemini in coniectum teli venit. Pari modo adoleſcens, qui nihilo plus, quam reliquorum quiſquam, deliquit, etiam hunc non fuiſſet ſauciaturus, ſi puer perrexiſſet, vt antea fecerat, vna cum reliquis ſpectatoribus in veſtigio ſuo perſtare. Verum hic error pueri non merus fuit error, ſed acceſſit eius quoque leuitas quaedam et negligentia cautionis. Nam adoleſcens quidem, neminem videns diſcurrentem, quomodo poterat cauere ne quem feriret? Puer autem, videns iſtos iaculantes, faciliime cauere poterat, ne cui in coniectum teli veniret. Debebat ſolummodo, id quod penes ipſum erat, quietus in veſtigio perſtare. Legem quod attinet, quam citant, oportet vtique eam laudare. Recte enim facit iurique conuenienter, homicidas inuoluntarios inuoluntariis malis puniens. Adoleſcens autem non peccauit. Ergo iniuria ei fiat, ſi plectatur ipſe in vicem eius, qui vere peccauit. Nam ſatis ipſi eſt peccatorum ſuorum poenas ferre. Puer autem errore ſuo interemtus, ſimul peccauit, et a ſemet ipſo punitus eſt. Punitus autem homicida poena non caret. Habet enim poenam caedis. Non ergo ſcrupulum mentibus veſtris iniicietis me abſoluentes, ſed condemnantes. Nam qui ſua propria peccata luit, is nemini piaculum vltione expiandum relinquit. Purus autem a crimine ſi tollatur, multo is acerbiorem veluti ſecurim conſcientiae condemnantium impingit. Quod autem e diſputatione noſtra elucefcit, puerum

peremtum homicidam, fui nempe, effe, non nos fumus in culpa tam inuidiofae appellationis, fed natura facti. Quod fi ergo argumenta noftra puerum cogunt homicidam effe, recte nos a legibus abfoluti abibimus hoc crimine, eum poenae fubiicientibus, qui caedem patrauit. Neque nos ergo in calamitates immeritas et ad nos nil pertinentes praecipitate, neque fuccurrere horum infelicitati diuinitus immiffae conantes, fcifcite diuino numini aduerfantia, fed, prout fanctum et iuftum eft, abfoluite nos, recordati, cafum hunc ex imprudentia eius exftitiffe, qui telo venienti fefe ipfe obtulit. Nos enim profecto culpa caedis vacamus.

ORATIO DECIMA.

quae eft tetralogiae tertiae prima, eademque accufatio caedis ab eo factae, qui fe diceret vim oblatam defendiffe.

Recte et lege lata, et ritu vetufto, cautum eft, vt iudices homicidiorum caufas difceptantes hoc maxime prouideant, fedulamque dent operam, vt et accufatores et teftes aequo et vero, tam in accufando, quam in teftando, ftudeant; quo neque fontes impuniti transmittantur, neque infontes per nefas in difcrimina capitalia coniiciantur. Deus enim humanum genus effe atque perennare voluit; id quod eo teftatus eft, quod non folum genus hoc condidit, fed etiam principibus generis a fe conditis et fatis, terramque et mare attribuit, qui altores eorum effent, neceffariaque vitae tuendae praefidia fufficerent; quo poffent homines ad fenile vsque fatum perdurare, neque prius a penuria victus neceffarii tollerentur. Quod fi ergo aliquis, tantis bonis ipfe a deo ornatus, indignum iis fe eo exhibet, quod alium quempiam, item dignum a deo habitum, qui bonis his ornaretur, cum vita,

vita, vſu illorum bonorum per nefas priuat, is non ſolummodo in deos eſt impius, ſed etiam iura humana conturbat. Peremtus enim, nil mirum, ſed vel maxime conſentaneum eſt, ſi peremtori, a quo bonis diuinitus datis priuatus fuerit, diuinam vindictam conſciſcit, per Iuriarum infeſta miniſteria ſaeuientem. Quam ſcientes, et iniqui iudices, et falſi teſtes, eo quod pari ſcelere ſe obligant, atque homicidae ipſi, piaculum alienum vltro ipſi ſuas in domos inducunt. Et nos, qui peremtorum vltores nos ferimus, ſi, non ob caedem vere commiſſam, ſed ob aliam quampiam ſimultatem, quae priuatim nobis cum accuſatis intercedat, inſontes in foro inſectemur, non ſolum peremti Manes vltione nulla placamus, ſed etiam conſciſcenda inſontibus immerita nece in nos irritamus iracundiam deorum infernalium, caedes impias diriſſimis ſuppliciis exſequentium; tum poenis homicidii capita ipſi noſtra innectimus, homines innocentes exitio nefaudo peſſumdantes; denique vobis perſuadentes, vt inſontes iniqua ſententia percellatis, culpam veſtri erroris ipſi nobis contrahimus. Haec ego mecum omnia probe reputans atque cauens, hominem impium, huius caedis patratorem, ad vos adduco. Id quod recte atque ordine faciens, reprehenſione et piaculo vaco. Vos autem, eo modo, qui grauitati momentorum a me modo commemoratorum reſpondeat, cauſae huius cognitioni animum attendentes, afficite reum poena, magnitudini ſceleris ab eo commiſſi reſpondente. Quod cum facietis, tum piaculi maculam a tota ciuitate abſtergetis. Nam ſi inuitus peremiſſet, eſſet forſitan venia quadam dignus. Verum per ſuperbiae atque petulantiae intemperantiam, et aeſtum temulentiae, ſaeuiit in hominem ſenio confectum, quem tamdiu nodo brachiorum ſtrangulauit, atque pugnorum verberibus contudit, donec miſerum ſenem anima defereret. Ge-

mino itaque titulo dignus hic eſt poena. primum ea, quae in homicidas ſancita eſt; nam homicida ipſe quoque eſt: tum illas omnes meruit animaduerſiones, quibus hi caſtigantur, ſi qui reuerentiam ſenili aetati debitam violarint. nam is quoque iura ſenum temerauit. Recte itaque ius ciuile vobis hunc hominem tradidit puniendum. Audiſtis teſtes, qui intererant, cum hic ſtimulis temulentiae actus in peremtum modis contumelioſiſſimis ſaeuiret. Conſtat itaque necem hanc eſſe praemeditatam. Quod cum conſtet, vos decet, facinus iuri ciuili aduerſans auctori pari modo refundere, arrogantiamque per contumelias et inſolentias graſſantem coercere, vita illi inuicem eripienda, qui vitam alii data opera et deliberato cum propoſito eripuit.

ORATIO VNDECIMA.

ſeu tertiae tetralogiae ſecunda, quae eſt caedis aggreſſiori oblatae defenſio.

Breui oratione defunctos eſſe hos accuſatores mei, nil miror. Neque enim hoc ipſis nunc agitur, quo nil mali patiantur ipſi; ſed iſtud, vt ſatisfacientes ſimultati erga me ſuae, per nefas me peſſumdent. Quod autem teterrimis exaequare criminibus hunc caſum contendunt, quem paſſus ipſe ſibi fraude ſua multo magis contraxit, quam ego ipſi contraxi, hoc enimuero indignor; et recte id quidem. Ipſe enim, nulla mea prouocatus iniuria, verberum fecit initium, illudens inter pocula mihi, homini, multo, quam ipſe erat, temperantiori, et mente magis conſtanti. Quo non ſibi ſolummodo hanc conſciuit iniuriam, ſed mihi quoque moleſtias huius actionis creauit. Nego itaque eos, me incuſantes, recte facere; factum enim hoc et humanis et diuinis iuribus repugnat. Nihil enim aliud egi, quam vt vim oblatam mihi defende-

rem,

rem, et aggreſſorem repellerem. Quem ſi aut ſaxo, aut fuſte repuliſſem, ne ſic quidem iniuſte egiſſem. Aggreſſores enim par eſt, non pari modo, ſed abundantiore etiam numeroque et grauitate verberum commulcari. Ego vero eodem genere armorum, quo impetitus fueram, aggreſſorem vltus ſum. Ictus pugnorum ab eo mihi ingeſtos ipſi refudi. In hoc num iniuſte egi? Sed procedo. Seueritatem nempe legis mihi opponet, vetantis quemquam occidi, quocunque nomine, ſiue iure, ſiue iniuria; eoque me aiet homicidii poenis obſtrictum teneri. Virum enim periſſe. Ego vero iterum atque iterum nego eum a me peremtum eſſe. Nam ſi protinus ab illis plagis ei a me ingeſtis exſpiraſſet, ipſe quoque faterer, me illum exanimaſſe; quamquam, ſi feciſſem, vel ſic quoque recte feciſſem, et ille nil aliud, quam pro meritis luiſſet. Par enim eſt, id quod iterum aio, aggreſſores non ſolummodo paria, ſed etiam acerbiora et numero cumulatiora inuicem pati. Ille vero, manibus medici imperiti commiſſus, multis diebus poſt periit, non a plagis, a me ingeſtis, ſed mali medici culpa. Vos imo vero, accuſatores mei, mortem ipſi pertinacia et temeritate veſtra conſciuiſtis. Reliquis enim medicis denuntiantibus, iſta ſi aegroto adhiberetur medendi ratio, quam medicus eius ei adhiberet, futurum, vt homo, cuius valetudo alias per ſe ſanabilis eſſet, tamen periret, vos errore conſilii veſtri ſaluti eius obſtitiſtis. Vnde crimen mihi exſtitit impium. Verum non aequitas ſolummodo cauſae me abſoluit, ſed etiam diſerta legis oratio illius ipſius, cuius ex auctoritate accuſatores me reum agunt. Lex enim illa pronuntiat, eum oportere homicidam haberi, qui alterius vitae inſidiatus eſſet. Quod ſi ergo homicida ſum, quem hi me faciunt, neceſſe eſt, vt inſidiatus peremto fuerim. Atqui quo pacto ego dicar inſidiatus eſſe, niſi ſi concedant, etiam

 illum

illum mihi insidiatum esse. Nam quibus ille me modis aggrediebatur, iisdem ego illum inuicem excipiebam. mala mea ipsi rependebam. Quod si ergo illi ego insidiatus sum, ille necessario quoque mihi insidiatus fuit. [Quod si ergo ego illum occidi, occidit ille me quoque. Verum falsum hoc est. Ergo et prius.] Aduersarius autem si ideo me putat homicidam recte haberi, quod plagas a me inflictas mors insecuta sit, contra, velim, hoc ille secum reputet, me ad plagas non fuisse excessurum, si ille verberum non vltro fecisset initium. Quod si ergo plagae mortem illi contraxerunt, ipse sibi eas plagas, adeoque per eas mortem, manibus suis contraxit. Testantur itaque illae plagae, non in me, sed in ipsum conferendam esse mortis causam. Nam nisi vapulassem, non reuerberassem. Aggressor itaque cum me audacia suae aggressionis a culpa caedis ipse absoluat, nullo pacto licet me homicidam eius haberi. Mors insecuta siue infelicitati, siue temeritati cuidam. imputabitur, ad me nil pertinet. Nam si per infelicitatem quandam periit, non illa mea, sed ipsius est infelicitas. Ecquae mea culpa in eo est, quod tam infelix fuit, vt pugnis me prior incesseret. Sin autem temeritate periit, item illa sua periit. Cur desipiebat? Cur mens ei tam laeua erat, vt verberibus me lacesseret? Planum feci, accusatores iniuste agere, me incusantes. Iam docebo, eosdem illis ipsis omnibus obnoxios esse, quorum me insimulant. Contendentes enim per insidias suas vitam innocenti mihi eripere, qua adhuc diuino munere gaudeo, pietatem erga deum violant. Deinde necem mihi per summum nefas machinantes, iura humana conturbant, et ipsi fiunt homicidae mei. Impia denique cohortatione, qua vos ad decernendam mihi necem instigant, vestram quoque religionem iugulant. Quae ob nefaria consilia deus eos merita mercede

cede mactet! Vos autem decet, in id, quod vestri muneris est, irretortis oculis intuentes, me absoluere potius, quam condemnare velle. Tutius enim vobis illud est, atque consultius, quam hoc. Fac enim me, cum nocens sim, tamen a vobis absolui, et sic peremti Manes inultos et implacatos manere, vestra ea culpa non est, neque vobis poenae Manium erunt infestae, sed mihi, si vos oratione commenticia decepero, veritatemque rei gestae vobis per verborum praestigias eripuero. In eiusmodi loco non peccat, neque tenetur is, qui recte rem edoctus non fuerit, sed ille, qui recte docere noluerit. Contra vero a vobis iniuria damnatus ego relinquam vltrices mei sanguinis Poenas furiales, quae, hoc accusatore meo omisso, qui alias iis obnoxius foret, in vos infestae incurrent. Quare agite, horum memores, impietatem hanc his impiis hominibus, accusatoribus meis, relinquite, et conseruate potius ipsimet manus vestras a cruore puras, me absoluendo. quod cum facietis, conuenienter diuinoque et humano iuri facietis. Et sic uniuersae quoque ciuitatis sanctimonia salua erit.

ORATIO DVODECIMA.

quae est tertiae tetralogiae tertia, seu posterior caedis aggressori oblatae accusatio.

Hunc nil miror impiis factis similes orationes adiungere, et vobis ignosco, quod, studio totam rem penitus cognoscendi, eiusmodi sermones patienter auditis, quos explodi par erat. Hic enim, tametsi fatetur verbera homini illa ingessisse, vnde exspirauit, tamen negat se homicidam eius esse. Sed et reliquorum argumentorum stultitiam huic parem esse demonstrabo. Primum itaque asseuerauit hoc, etiamsi e plagis exspirasset vir, a se tamen ideo non esse sublatum.

Rixae enim principem a lege condemnari ideo, quod penes eum cauſſa euentorum eſſet. Sed peremtum rixam exorſum eſſe. Iam ſcire vos velim, iudices, probabilius eſſe, vt iuuenes rixam ordiantur, quam vt ſeniores. Iuuenes enim aut ſuperbia generis nobilitate fidens, aut vegetae corporis vires, aut temeritas a vino excalefacta, cuius perniciofos effectus nondum vſu ſuo ſatis noſcitarunt, impellit ad indulgendum iracundiae ſaeuienti. Seniores autem ſapere et ſe continere admonet conſcientia luctuoſarum iniuriarum temulentiam comitantium, tum ſenii imbecillitas, denique vis et nerui iuuenum ipſis terribiles. Porro reum non iisdem armis, ſed prorſus contrariis, peremtum oppugnaſſe, res ipſa docet. Hic enim forti adhuc et vegeto lacertorum robore contundens ſenem necauit. Senex autem fortiorem debiliter et languide repellens, exſpirauit, ne relicto quidem vllo defenſionis veſtigio in corpore fortioris. Manibus ſi caedem peregit, non ferro, hoc magis homicida habendus eſt, quo manus ipſi magis erant inſtrumentum domeſticum et cognatum, ideoque ad rotandum et infligendum habilius. Audet porro affirmare, principem rixae, tametſi aduerſarium non peremerit, nihilominus homicidam eſſe, et magis etiam, quam eum, a cuius ictibus inferior concidit. Nam aggreſſorem, hunc eſſe *βυλευτὴν θανάτυ*, *mortis* violentae *praemeditatorem*. Ego vero alia omnia cenſeo. Nam ſi manus ſuae noſtrum cuique famulantur hactenus, vt a mente eius imperata exſequantur, conſequitur hoc, vt qui plagam inflixerit haud letalem, is praemeditator mortis dici non debeat, ſed ſolummedo plagae; qui autem ad necem vsque eeciderit, is recte necis praemeditator appelletur. Nam quae ille ſuae deſtinationi conuenienter patrauit, ex his huic mortis venit neceſſitas. Infelicitas penes caedentem eſt, malum autem penes eum, cui id euenit.

Hic

Hic enim illius a factis interemtus, non sua culpa, sed caedentis, periit. Verberator autem, in caedendo vltra, quam voluerat, euectus. infelicitate sua sustulit hominem, quam tollere non decreuerat. Culpam mortis in medicum cum transfert, miror profecto, qui non eadem opera peremtum a nobis aiat, qui ipsi auctores fuimus, vt caput suum huius medici fidei committeret. nam si medico eum committere insuper habuissemus, dicturus esset hic reus, illum defectu medicationis perisse. At fac tamen per medici inscitiam ita eum perisse, vt profecto non periit, nihilo tamen ideo magis homicida eius foret medicus. nam lex eum hoc crimine absoluit. verbera autem ab hoc illi ingesta cum nos coegerint medicum arcessere, qui fiat, vt alius aliquis homicida sit, quam is, qui nos coegit opera medici vti? Quamquam itaque tam perspicue genere omni argumentorum coarguitur, nostrum peremisse, eo tamen audaciae atque impudentiae procedit, vt non satis habeat suam impietatem purgare, verum etiam nos, piaculum eius insectantes, aiat illegitima et impia agere. Sed hunc quidem, talium facinorum reum, tales voces, et adhuc etiam atrociores iactare decet. Nos autem, qui necem sine controuersia factam doceamus, et plagam letalem fuisse, et legem proferamus verberatori homicidium imputantem, subimus vicem defuncti, eiusque loco atque nomine vobis demandamus, vt huius homicidae sanguine iracundiam deorum inferorum poenalium placetis, totamque sic ciuitatem a piaculo repurgetis.

ORATIO DECIMA TERTIA.

seu tertiae tetralogiae quarta, quae est posterior huius homicidii purgatio, qua reum, non ipse sese, sed amici eius absentem defendunt.

Vrbe reus excessit, non quo causae suae diffideret, suoque semet ipse praeiudicio condemnaret, sed accusatorum contentionem reformidans. Nobis autem, qui eius amici sumus, ad pietatem tuendam satius est, superstiti adhuc, quam sublato, succurrere. Optime quidem ipse suam dixit causam. verumtamen quia posterioris defensionis periculum nos subire tutius erat, quam ipsum, age partes eius agamus nos, quibus desiderium eius ingentem luctum sit allaturum. Videtur itaque mihi quidem iniuria penes principem verberum residere. Quem aduersarius aiens, non peremtum, sed amicum nostrum esse, qui sponte sua procellae cessit, vtitur argumentis parum consentaneis. Nam si, quemadmodum oculis a natura datum est, vt cernant, et auribus vt audiant, ita quoque pari modo iuuentuti cognata esset insolentia, et senio pudor, nil egeremus vestra disceptatione, iudices. Ipsa enim aetas iuuenem condemnaret. Iam vero contra est, id quod vsus docet. Multi iuuenum sunt pudentes, multi senum lasciui. Quapropter hic quidem locus communis est, non accusatori magis, quam defensori patens. At hoc argumentum nobis est sine controuersia proprium, eiusque firmitate praestamus aduersariis. Testes aiunt peremtum verberandi fecisse initium. Quod si est, quaecunque tandem alia amico nostro vitio vertantur, hoc, quod certaminis non princeps, sed defensor fuit, eum omni culpa absoluit. Nam si, secundum vestrum arguendi modum, reuerberator ideo pro homicida habendus est, quod verberum ab eo inflictorum atrocitas vos coegit medico salutem

ſalutem ſauciati committere; altero tanto magis erit homicida habendus is, qui primis verberibus vltorem prouocauit ad reuerberandum, quam ille, cuius verbera conſecuta mors eſt prouocantis. Princeps enim pugnae, primum, par ſuum adegit ad reuerberandum, in vltionem plagarum oblatarum, deinde neceſſitatem ipſe ſibi impoſuit, medicum arceſſendi. Impiam vtique et infandam accepturus ſit reus iniuriam, ſi, cum non occidiſſet, tamen homicida audiat, is non audiat, qui vere fuerit ſui homicida, et cum non orſus eſſet rixam, tamen homicida habeatur, non habeatur is, qui reapſe orſus eſſet. Accuſator porro ſi vitae peremti inſidiatus non fuit, non magis reus fuit. Nam ſi, qui verberandi fecit initium, ſolummodo verberare, non autem occidere intendiſſet, verberatus autem non reuerberare, ſed occidere; tum vtique dici poſſet hic illius vitae inſidiatus eſſe. Iam vero defenſor oblatae iniuriae, ſolummodo reuerberare, non autem occidere cogitabat. Sin autem hoſtem vltra, quam vellet, et in locis corporis, quae ferire nollet, pepulit, non conſilio, ſed fatali quodam infortunio lapſus eſt. Verberis itaque dici is quidem βȣλευτὴς deſignator queat; at necis deſignator, quo quaeſo pacto appelletur is, qui inuitus reuerberauit? Inceptori magis eſt domeſticus error, hoc eſt, ei propius aſſidet, quam vltori. Nam hic verbera in ſe intorta retorquens, quicquid peccauit, ab altero coactus peccauit. Iſte vero intemperantiae petulantiaeque ſuae debet, quicquid aut dedit malorum, aut accepit; et ſic altero tanto dignior eſt, qui homicida appelletur, ex errore geminato, cum ſuo proprio, tum alieno. Reum autem non modo non acrius, neque valentius, ſed etiam remiſſius atque mollius vltum eſſe accepta verbera, iam docebo. Alter enim, catulliens et laſciuiens, vim inferebat, non repellebat. Alter autem contendens iniuriam, non

non pati, ſed repellere, quicquid tandem intulit verberum hoc ſtudio ſuo mala oblata deuitandi, quantumcunque eſt, ſemper tamen eſt infra modum vltionis eum, qui magnitudini oblatae iniuriae reſponderet. Dici ergo nequit dediſſe malum, ſed ſolummodo defendiſſe. Quod ſi autem regeſtorum verberum durities exceſſit ingeſtorum vehementiam, vt a lacertis fortioribus profecta, neque mirum id eſt, neque meretur ideo reus a vobis condemnari. Nam inceptoribus rixarum leges vbique locorum fixae grauiſſimas et acerbiſſimas poenas denunciant; repellenti autem vim, nuſquam locorum poenae quicquam praeſcriptum eſt. Ad illam cauſationem a lege repetitam, vetante quemquam quocunque titulo, ſiue iure, ſine iniuria, occidi, ſatis iam reſponſum eſt. Non enim verbera hominem, ſed imperitia medici iugulauit, de quo teſtes confirmarunt. Inceptoris quoque Fortuna, non defenſoris, incuſanda eſt. Nam hic, qui et accepit, et reddidit omnia verbera inuitus, aliena fortuna, non ſua, eſt vſus. alter autem, ſponte ſua euectus ad omnia, quaecunque egit, factis ſibi ſuis ſuam arceſſiuit fortunam, eoque non aliena fortuna, ſed ſua, lapſus eſt. Iam planum factum eſt, reum homicidii prorſus obnoxium non eſſe. Quod ſi tamen, vt communem ambobus actionem, [verberationem] ita infortunium quoque commune exiſtimans quis eſſe, colligat e diſputatis, neutrum altero, ſiue abſolutione, ſiue condemnatione, digniorem eſſe, vos tamen vel ſic quoque magis deceat reum abſoluere, quam condemnare. Nam ſi aequum eſt, accuſatorem ideo condemnare, qui perſpicue non docuerit iniuriam a reo ſibi factam eſſe, ita impium fuerit reum condemnare, qui non perſpicue fuerit incuſatorum coargutus. Modis itaque omnibus hunc virum ab hoc crimine abſoluentibus, nos vobis demandamus, multo nos quidem ſan-

ctius atque religiosius, quam aduersarii vobis modo mandabant, amici nostri ex persona, vt, studentes homicidam punire, insontem tollere ne properetis. Nam si reus hic, hoc praetextu, quod senem sustulisse dicatur, in vltionem eius per nefas occidatur, Manes eius illis, a quibus morti datus fuerit, haud minus infesti erunt, atque Manes senis ante interemti. Et sic geminum foret piaculum, iniuste sublatus, peremtoribus suis contracturus. Haec vos reformidantes, existimate vestrum esse, vt insontem crimine absoluatis; impurum vero tempori permittentes aliquando patefaciendum, relinquite proximis peremti necessariis ad vltionem. Sic enim agentes, modis agatis iuri et humano et diuino conuenientissimis.

ORATIO DECIMA QVARTA.

de nece Herodis agens.

Vellem, viri, facundiamque rerumque vsum mihi esse, magnitudini malorum meorum parem. Iam vero experientia, sed ea misera et infructuosa, non carens, plus enim malorum expertus sum, quam oportebat, facundia careo plus, quam nunc expediebat. Nam in carcere vsus rerum nil mihi profuit, vbi corpore meo tolerandae mihi fuerunt molestiae, ob crimen, cuius nihil ad me pertinet. vbi autem salus mea versatur in enarratione rei gestae cum veritate consentanea, ibi me laedit infacundia. Quod fieri solet. Multi iam, causis iustissimis fidentes, eo, quod vera, quae dicenda pro se haberent, non possent diserte proloqui, fidem non inuenientes, non obstante causae summa aequitate, tamen perierunt, quod eam verbis declarare nescirent. Multi contra facundia pollentes, quamuis mendaciorum praestigiis iudices luderent, tamen eo ipso, quod mentirentur,

tur, sed speciose et callide, salui discesserunt. Necesse igitur est homini indiserto, et ab vsu eloquentiae forensis destituto, vt fortuna eius causaeque exitus magis in arbitrio accusatorum criminationibus vrgentium, quam penes rerum gestarum veritatem sit. Quare vos rogo, iudices, non id quidem, quod plerique reorum rogare vos solent, vt audire se velitis; rogantes hi quidem ideo, quod causae suae diffidunt, et iniquitatis praeiudicio ipsi sese feriunt; (nam profecto consentaneum erat reos, coram viris honestis et bonis dicentes, etiam sine audientiae deprecatione id idem consequi, quod accusatores vltro ab iisdem iudicibus adipiscuntur, tametsi nunquam eorum audiendi beneuolentiam precibus ambiunt:) sed hoc vos rogabo, vt, si quid linguae labor errore, mihi ignoscatis, existimantes, me, quod vsu dicendi caream, potius, quam quod sceleratus sim, peccasse; et rursus, si quid recte dixero, velim vos id rei gestae veritati potius, quam subtilitati nescio cui meae, imputare. Nam vt iustum et aequum non est, eum ob verba saluum discedere, qui facinoribus mortem sit meritus, ita rursus aequum non est ob verba eum condemnari, cuius facta proba et honesta sint. Verbum enim inconsentaneum linguae error est, facinus autem improbum est error mentis. Praeterea necesse est hominem capitis sui causam agentem interdum labi. Oportet enim eius menti obuersari non solum dicenda, sed etiam euentus orationem suam consecuturos. de quibus nemini constare potest, neque sunt in arbitrio dicentis cuiusque suo. Nam obscura et ancipitia fortuna magis rotantur, quam consilio gubernantur. Magnam haec sollicitudinem atque perturbationem iniicere menti cuiusque pro se dicentis consentaneum est. Eos ipsos, qui alias vsu forensis eloquentiae quam maxime callent, cum in discrimine quo-

dam

dam ſuo proprio verſantur, multo ieiunius atque indiſertius pro ſe diſputare, quam alias aliorum in cauſis ſoleant, et quam ab eorum nota facultate exſpectetur. Sin autem aliqua verſentur in cauſa, vbi priuatum ſuum diſcrimen nullum interueniat, tum rem multo gerunt felicius. Poſtulatio itaque mea haec eſt, legibus et ſanctimoniae conſentiens, et non meam magis, quam veſtram, perſonam decens. Capita vero accuſationis ſigillatim perſecuturus, primum hoc vos docebo, ſumma cum legum violatione, ſummaque cum violentia et immanitate, me in hoc certamen fuiſſe coniectum. Quod eo non dico, quo me veſtri poeniteat, veſtrique iudicii auctoritatem ego aut defugiam, aut exhorreſcam; nam ita veſtra fido aequitate, certusque ſum vos iniquam mihi et iniuſtam eſſe ſententiam hac in cauſa non eſſe laturos, ſed aequa et ſancta omnia pronunciaturos, vt, ſi nullius alius rei habenda ſit ratio, quam huius meae de veſtra aequitate fiduciae, per eam certe ego promte libenterque vobis ſim cauſam capitis mei diſceptandam permiſſurus, etiamſi, non vt nunc fit, ex formula iuris, et iurati, ſed extra ordinem, et iniurati, dicturi ſitis ſententiam. Sed ideo locum hunc primum tractabo, quo intelligatis, qua immanitate, et quo legum contemtu hi me in carcerem duxerunt, et huic cauſae innexuerunt, eam probabile facere, caetera quoque ab iis in me auſa per ſummum nefas eſſe. Aio itaque eos in me eo modo agere, qui cum more ciuili in iure agendi pugnet. Actionem ἐνδείξεως in me, velut in maleficum, inſtitutam non perſequuntur, ſed alio me nunc titulo, homicidii commiſſi puta, inſectantur. Quo ipſi auctores atque teſtes facti ſunt me maleficum non eſſe, neque lege in maleficos lata teneri; quae lex cum ſolos notet fures et manticularios, cum hoc genere hominum autem mihi commune quicquam eſſe hi accuſatores

neque

ftis vos omnes iudicum conuentus, quibus causae homicidiorum disceptandae committantur, haberi solere sub dio, nulla alia de causa, quam, quo neque iudices eodem loco cum iis conueniant, quibus humano cruore pollutae sint manus, neque accusator cum homicida eodem tecto contineatur. Tu vero, mi aduersari, me de homicidio accusans, sub eodem mecum tecto versaris, in eoque morem vulgarem migras; sed etiam religionem iurisiurandi intermisisti. Oportebat te iusiurandum dicere grauissimum atque sacerrimum, quo obstringeres te non alia dicturum in actione tua, quam ad ipsum homicidium pertinentia, vnde planum testatumque fieret, me homicidam esse; sin autem secus feceris, ipse tute tibimet tuisque liberis posterisque, vniuersaeque genti tuae perniciem extremam horrendis diris imprecareris. Quo futurum erat facto, vt siue multa alia scelera patrassem, ob nullum tamen eorum omnium condemnarer, quam ob solum homicidium; et rursus, etiamsi innumeris aliis laudibus essem commendabilis, ob earum tamen nullam absoluerer, sed homicidii poenas darem. Verum tu hanc quoque cautionem insuper habuisti. Ipse tute tibi ius arbitrarium commentus es, quo vtaris. Iure illo iurando non dicto, tamen me homicidii accusas. Accusant pariter testes tui, nulla magis, quam tu, iuramenti religione obstricti, quamquam eos oportebat dicta eadem iurisiurandi formula, tenentes in manibus exta, sic aduersus me testari. Et nihilominus tamen flagitas, vt iudices, testibus fidem temere habentes non iuratis, me homicidii condemnent; tametsi tute ipse tuis testibus omnem fidem eo derogaris, quod a legibus in hac republica vsitatis discessisti, atque auctor ipsis factus es, tuum iuris ciuilis contemtum ab eoque defectionem debere auctoritate legum omnium potiorem esse. At tu tamen, quo facinus tuum iuri

 ciuili

ciuili repugnans excuses, iniuriamque carceris mihi praeter ius et fas iniunctam colores, hac te iactas cauillatione, si penes me relictum esset libere, qua vellem, ire, me certo certius vrbe fuisse excessurum. Quasi, non sponte mea, huc venissem, sed a te obtorto collo huc pertractus. Atqui cara mihi est hic loci commoratio. Mea si nihil referret communione huius ciuitatis gaudere, probabile erat, me ne arcessitum quidem fuisse venturum, sed commissurum absentia mea, vt contumaciae reus declararer. Nil igitur opus erat ante litis contestationem me in carcerem duci. Sed et praeterea nefas erat mihi, iam accusato, beneficium fugae eripere, quod ius et fas et ritus vetustus cuique homicidii reo dat. Nam post dictam priorem meam defensionem liceret mihi, nisi vinctus essem, vt nunc sum, vrbe excedere. Priuilegium hoc nulli non homicidae patet, et nusquam non locorum vsurpatur. tu vero, mi homo, iure me solum eo, quod graecis omnino omnibus commune est, priuatum is, sponte tua, auctoritate vltro per arrogantiam contra fas sumta, et iure, quod tute tibi priuatim commentus es; tametsi leges de homicidiis in hac republica obtinentes tam sapienter atque tam religiose sunt constitutae, vt negem quemquam esse vestrum omnium, qui eas esse dubitet legum omnium cum aequitate atque sanctitate conuenientissimas. Leges enim hae cum sint antiquissimae, sunt eaedem adhuc hodie, quae fuerunt primitus, tametsi aliis in rebus diuturnitas temporis et vsus rerum longinquior homines praua dedocere, et rectiora docere solet. Quare non ex aduersarii disputatione discendum vobis est, quid de legibus existimare par sit, rectene an secus habeant, sed potius inuerse, e legibus debetis cognoscere, vtrum aequae sint accusatoris postulationes, necne. Quamquam ergo leges de homicidiis latae

tam

tam sunt perfectae et tam perspicuae aequitatis, vt nemo vnquam sit ausus eas temerare, tu tamen solus ausus es legislatorem te gerere, et princeps fieri institutorum pessimorum, vetustisque legibus inuitis me de medio tollere laboras. Atqui illa ipsa tua contentio iura temerandi, et vetustum ius libidine et insolentia tuorum nouorum praeceptorum peruertendi, voce clarissima aduersus te testatur, te causae tuae diffidere. Probe nempe noras, neminem, qui se iureiurando adigi passus fuisset, operam tibi fu- isse testimonii praestiturum, quo ego opprimerer. Deinde non, vt fidens causa tua, certamen hoc de negotio solummodo vnum instituisti, quo finito totalis irrefragabiliter esset in perpetuum decisa, sed controuersiae atque subterfugiis locum reliquisti vacuum, quo iam nunc prodis, te, cum res ad posteriorem actionem deuenerit, eorum quoque, qui tum sedebunt, iudicum auctoritatem esse detrectaturum, eique exceptionum et cauillationum nescio quid oppositurum. quo fit, vt siue damner a vobis, siue absoluar, perinde sim iniquo loco futurus. Nam si nunc absoluar, dicet, me crimine maleficii quidem, at non item homicidii esse absolutum. Sin autem condemnatus fuero, postulabit, vt occidar, velut homicidii reus peractus. Atqui quae possint aliae machinae malignitatis tetriores et horribiliores esse, quam si nos quidem, semel absolutos, stadio discriminis veluti decurso, rursus idem discrimen remetiendum maneat, huius autem liceat petulantiae modis vexationis et contumeliae omnibus in nos debacchari. Praeterea in eo quoque, iudices, grauissima mihi facta est iniuria, et ab aequitate iuris ciuilis abhorrentissima, quod custodiae mandatus sum, tametsi tres sistere vades paratus essem; id quod facere per leges cuique licet. Hi vero suis malitiosis artibus effecerunt, vt

illa ſponſio mea repudiaretur. Atqui peregrinus nullus vnquam hac in vrbe cuſtodiae mandatus eſt, qui tres vades praeſtitiſſet. Ipſi adeo maleficorum inſpectores hoc more vtuntur. Mihi vero is ſoli nil profuit, in me defiit validus et ſalutaris eſſe. Eccur tandem? His nempe expediebat, primum quidem, me occupari quam imparatiſſimum, antequam negotia mea conficere potuiſſem. deinde corpus mihi a carceris moleſtiis contabeſcere, tum amicos meos a meis partibus abalienatos, et in partes ipſorum traductos, promtiores reddi ad falſa contra me teſtandum, quam ad vera pro me, videntes corpus morbis, moerore et ſquallore carceris enectum citum mihi finem minari, neque ſibi ſic verendum eſſe, ne libertati et proſperae valetudini redditus ipſorum mendacia detegam et vlciſcar. Denique ſperabant inimici mei futurum, vt mihique ipſi meisque neceſſariis dedecus adſpergerent per omnem noſtram reliquam vitam nobis inhaeſurum. Factum eſt hoc modo, vt ego, quem legum veſtrarum bene multae abſoluiſſent et periculo eripuiſſent, ſi ſecundum legum praeſcriptum in hac cauſa proceſſum eſſet, tamen in hoc diſcrimen coniicerer. Verumtamen vel ex his quoque ipſis ſalebris me euoluere conabor, meamque innocentiam declaratam dare. quamquam difficile eſt, mendacia e longinquo confuta callidisque diuturnae meditationis commentis comparata ſubito euertere. Nam quae tu minus exſpectaueris, ea praecauere negatum eſt. Dabo tamen operam, vt fideli et ſimplici rei geſtae enarratione vos in rem veluti praeſentem ducam, nudumque latus mendacii aperiam. Euehebar Mitylena, iudices, eodem in nauigio, quo Herodes quoque vehebatur, idem ille, quem hi aiunt a me interemtum eſſe. Tendebamus ad Aenum, ego quidem ad patrem, tum ibi agentem, Herodes autem Thracibus quibusdam man-

cipia

cipia venditurus. Thraces illi ipſi quoque mancipia iſta emturi, vna cum ipſis mancipiis venalibus, eodem nauigio vehebantur. Producam teſtes haec confirmaturos. *Teſtes.* Erat ergo haec, quam audiſtis, noſtrum cuique nauigationis cauſa. Iter per mare agentes procella nos opprimens cogebat ad locum quendam agri Methymnaei appellere, vbi nauis illa ad ancoram ſtabat, in quam transgreſſum Herodem aiunt exſpiraſſe. Hic vos reputare velim, atque meminiſſe, non de conſilio iſtaec, ſed caſu fortuito eueniſſe. Nusquam enim coarguor me auctorem Herodi factum eſſe, vt conſors nauigationis mihi fieret, ſed conſtat ipſum ſponte ſua, priuatorum ſuorum negotiorum gratia, eam ingreſſum eſſe. Paret itaque neque me ſine idonea cauſa iter hoc ad Aenum ſuſcepiſſe, neque fraudulenta quadam machinatione ſic comparaſſe, vt ad illum locum agri Methymnaei appelleremus nauem, ſed a neceſſitate tempeſtatis aduerſae nos illuc adactos eſſe. neque, in portum inuecti, transſcendebamus in aliud nauigium callida quadam mea cum aliis ſubornatis comparatione, neque vllo dolo malo, ſed hoc quoque neceſſario fiebat. Nauigium enim illud, quo huc peruecti fueramus, tecto carebat, iſtud alterum autem, in quod transſcendebamus, tectum erat deſuper. Tectum autem vt aperto praeferremus, imber imperabat. Etiam huius rei teſtes ad vos producam. *Teſtes.* Transſcenſu ſic in alterum nauigium facto, potabamus. ſic potus Herodes naui, quae res certa eſt, exiit, ſed non rediit. Ego vero illa nocte prorſus non exii e naui. Altero die, homo nusquam copiam ſui ſpectandi faciens, quaeri coepit, non a reliquis vectoribus magis, quam a me. Alii ſi cuipiam eorum graue viſum fuit, Herodem deſiderari, graue id non minus mihi quoque viſum fuit, et mittendi hac de re ad Mitylenam nuncii ego auctor

R 3 eram,

eram, et de consilio meo mittebatur, et cum alius nemo illuc ambulare vellet, (nam et illi vectores, ad quos accesseramus in nouam nauim transscendentes, et vetusti nostri sodales, qui Herodem a Mitylena inde illuc comitati fuerant, hoc officium detrectabant;) ego meum famulum nuncio perferendo offerebam. Atqui, Herodem si ego peremissem, non profecto data opera illuc indicem misissem eum, qui me proderet, certus, et praeuidens, fore vt ille facinus meum amicis Herodis indicaret. Verum neque apud Mitylenam, neque vsquam locorum alias, in conspectum prodibat Herodes, licet sedulo requisitus. Interim coelum serenius renidens nauigationem rursus aperiebat, et reliqua quoque nauigia omnia ex eodem portu in altum euehebantur. Quapropter ego quoque coeptum cursum prosequebar. Etiam hac de re testes vos certiores reddent. *Testes.* Haec sunt facta, e quibus vos velim cogitando ea, quae par est, elicere. Primum, antequam vela ventis daremus Aenum versus, Herode e conspectu sublato, nemo mortalium me huius rei incusabat, quamquam hi [aduersarii mei] iam tum de hoc euento certiores essent facti. Nam si quisquam id mihi imputasset, ego e portu non excessissem. Verum, tum statim quidem veritas potior erat mendacio, et res gesta opprimebat ipsorum commenticiam mei incusationem; me praesertim adhuc praesente et in locis illis versante, vbi scelus commissum iactatur esse. Vt autem ego insula excesseram, cum hi per otium inter sese fraudum suarum commenta ad pestem meam comparassent, tum demum coeperunt me criminari; aientes, me saxum in caput Herodis impegisse, atque sic exanimasse, atque id in terra continente factum esse; cum probe nossent, me pedem e nauigio in terram continentem non extulisse. Haec aientes, tamen modum indicare non habent, quo ego corpus, a me, si illis

si illis creditur, exanimatum, oculis hominum subduxissem. Nam id quidem dubio vtique vacat, caedem, si facta est, prope portum factam esse. Exscenderat nempe e naui non modo temulentus, sed etiam noctu. Non potuisset itaque ipse sese rectum in pedibus tenere stantem, vtpote quem crapula praegrauaret, nedum vt longam viam ambularet; et si vel potuisset etiam mentemque pedesque regere, tamen ecquo praetextu probabili quisquam eum potuisset ad iter longinquum illicere? Nihilominus tamen, non solum prope portum, sed etiam procul ab eo, circa quaesitus est vir, toto biduo, neque inuentus. Non modo inuentus nemo est, qui se diceret eum oculis vidisse, sed ne sanguinis quidem effusi vestigium vllum, aliudue quodpiam indicium caedis vsquam apparuit. Et nihilominus tamen hic aduersarius meus postulat me mendacio eius concedere, qui testes produxerim confirmantes, illa tote nocte me naue non exscendisse. Nullus profecto modus excogitari potest, quo ita abscondi potuisset cadauer, vt omnes fugeret, nisi si homo perquam procul a litore maris in terram continentem processerit. [Atqui facere hoc temulentus, et noctu non potuit.] Ergo contumulatus humo non fuit. At undis tamen mersus? Hoc illi quidem vtique dictitant. At cuiusnam nauigii ministerio. [exanimatum in litore cadauer peruectum in altum et sic ponto deiectum fuit?] Necesse profecto est illud nauigium vnum fuisse tum in portu stantium. Qui ergo factum est, vt nauigium hoc non inueniretur? [licet sedulo ab inimicis meis quaesitum.] Praeterea, qua in naue homo iugulatus, et e qua in vndas praecipatatum cadauer eius esset, in ea consentaneum erat notas quasdam tantae violentiae cernendas prostare. Atqui, qua in naue potauit Herodes, et e qua exscendit, in ea eum perisse negantes hi, tamen iidem eadem in naue se aiunt factae caedis indicia reperisse,

 qua

qua autem naue perductum cadauer in altum fuit, et illinc vndis mersum, eam nauem neque inuenerunt ipsam, neque indicium vllum ad eam deferens. Etiam harum rerum testes vobis exhibebo. *Testes.* Vt autem Lesbo versus Aenum solueram, et illa nauis, in qua ego vna cum Herode Mitylena euectus fueram, illuc redierat, primum inscedebant in eam nauem, atque peruestigabant, et inuenientes cruoris reliquias, statim aiebant, Herodem ibi iugulatum esse. Verum hoc commento ipsis haud procedente, constabat enim ouillum illum cruorem esse, omissa praedicatione tam absurda, comprehendebant homines, eorumque alterum tum statim tormentis subiiciebant. Tortus ille nihil mali de me edebat. Quem autem multis diebus post absumserunt, postquam toto illo interiecto tempore eum penes se habuissent, hic horum cohortatione permotus tandem sub tormentis me homicidam edidit, in quo mentitus fuit. Praestabo huius quoque rei testes. *Testes.* Confirmarunt hi testes vobis, testem hunc tanto tempore post, [re vetustate iam obliterata] tormentis subiectum esse. Verum modo quoque torturae animum attendite. Seruum falsa testatum esse nil mirum est, quem facile potuit seu spes promissae libertatis, seu quod sciret arbitrium tormentorum penes hos esse, qui, prout ea ederet aut premeret, quae hi edita vellent, ipsum aut saeuius diutiusque, aut lenius atque breuius essent cruciaturi, seu denique ambo ista vna, spesque metusque, aut, si mauis, spes gemina, altera libertatis adipiscendae, altera cruciatuum compendifaciendorum, illicere ad mentiendum. Vos omnes mihi videmini nosse, penes quos arbitrium et dispensatio tormentorum pro parte potissima sit, iis fauentes torquendos grata auditu omnia praedicare. Ab his enim emolumentum istis speratur; praesertim si torturae non intersint hi, quos serui falso suo testimonio

monio laedant. Nam ſi ego praeſens illum ſeruum torqueri iuſſiſſem, vt falſa edentem, forte eum terror mei vultus et metus cruciatuum ab imperio meo tolerandorum abſterruiſſet, quominus mendaci praedicatione me grauaret. Iam vero hi ipſi erant tortores, iidemque torquendo imperabant ea dicere, quae ipſorum e re eſſet dici. Donec itaque ſeruum blanda ſpes lactaret, fore vt mendacis aduerſus me denuntiationis fraus ſibi prodeſſet, perſeuerabat in iſta praedicatione. Intelligens autem certam ſibi necem parari, tum demum coepit veritatem vſurpare, faſſusque eſt, ſe ab his impulſum mendaci indicio me infamaſſe. Ita neque conatus mentiendi, neque candor veracitatis homini profuit; ſed tormentorum acerbitate enecarunt ipſi ſuum indicem, quo fidentes me inſectantur, qua in re contra faciunt, atque alii omnes homines. Nam alii quidem indicem ſibi ſecundum, ſi conditionis ingenuae eſt, largitionibus cumulant; ſin autem ſeruus eſt, manu emittunt. Hi vero indicem ſuum praemio necis ornarunt, nequicquam obteſtantibus et interdicentibus amicis meis ne facerent priusquam ego aduenirem. Quo conſtat eos corpore indicis nil indiguiſſe, ſed ſolummodo indicio. Metuebant nempe, ne, ſi veniens ego eundem ſeruum rurſus tormentis ſubiicerem, ipſorum inſidias in caput meum comparatas proderet: ſublato autem illo de medio, vnacum ipſo corpore perierat quoque veritatis exploratio; mendacemque indicinam tantum ſperabant valituram, vt pro vera habita me perderet. Horum tu mihi teſtes cita. *Teſtes.* Oportebat nimirum, ni multum fallor, eos huc adducere indicem ipſum, non ſolummodo indicinam eius referre, et ore hominis ipſius me coarguere, ipſoque eo argumento me oppugnare, quod indicem eorum exhibeant, eiusque torquendi veniam mihi faciant; nequaquam autem occidere. Nam

R 5 hoc

hoc facto fidem ipsi sibi derogabant, armis ipsi se spoliabant. Vtra enim tandem serui praedicatione suam in rem vtentur? Num priore, an posteriore? et vtra earum vera est, num ea, qua me facinus patrasse affirmauit, an, qua negauit? Vtique, si ex probabili quaestio haec expedienda est, prior praedicatio falsa fuit, posterior vera. Semper solent deprehendi posteriores asseuerationes prioribus veriores esse. Mentiebatur itaque seruus initio, emolumenti sui ergo; postmodum vero cernens, tametsi mentiri conatus fuisset, tamen nihilominus sibi pereundum esse, sperare incipiebat de salute per veritatis declarationem adipiscenda. In quo eum opinio fefellit. Dicto enim vero, poenas veracitatis extremo dedit supplicio, nullo reperto vindice, qui testimonii veritatem euinceret, testemque tueretur et a periculo liberaret. Ego enim non aderam, pro quo veritas posterioris praedicationis militabat. priorem autem debilitatum et obliteratum ierant hi. Quo factum est, vt e praedicationibus serui res haec nunquam ad liquidum perduci possit. Reliqui quidem omnes, si qui testimonio cuiusdam infamati fuerint, testem sibi aduersum suffurantur, et tum ex hominum conspectu submouent. Hi autem, qui quaestionem de caede Herodis instituerunt tam acerbam, vt in custodiam ideo me ducendum curarent, tamen indicem sibi secundum, mihi aduersum, ipsi de medio sustulerunt. Hem incredibilis et inexputabilis inconstantiae! Ego si de medio hominem submouissem, aut nollem ad tormenta tradere, aut aliam quampiam explorandi veri rationem defugerem, hac mea cunctatione, aut fraude, illi proculdubio sint ad causam suam confirmandam, et ad meam euertendam, vsuri, ceu adminiculo inprimis valido atque potente. Et profecto non possent me vllo alio vrgere grauiore argumento. Iam vero cum ipsi vias has veri

eruen-

eruendi inire noluerint, quamuis amici mei eos hortarentur ad veſtigia haec perſequendum, par eſt me illam eorum recuſationem pro me interpretari, et illinc arguere, quam illi pro vera venditant, eam falſam et ementitam eſſe accuſationem. Verum etiam hoc illi iactant, hominem inter tormenta faſſum eſſe, ſe mihi ſocium operae adfuiſſe, Herodem occidenti. Ego vero cum eum id dixiſſe nego, tum ita aio praedicaſſe, meque Herodemque à ſe e naue eductos eſſe, poſt, Herodem a me peremtum, a ſe in nauem impoſitum, ex eaque tandem in mare deiectum eſſe. Verum recogitate quaeſo primum hoc, hominem hunc, et toto illo tempore, antequam in rotam inſcendit, et poſtquam de rota rurſus deſcendit, vsque ad extremum vitae momentum, veritate praedicationis vſum, a crimine me abſoluiſſe; porro, mentitum quidem eſſe in rota iacentem, verum neceſſitati ſeruientem, atque volentem quam primum a cruciatu liberari. denique, vt remota rurſus tormenta fuerunt, eum rurſus negaſſe me ſcelus patraſſe, ct contra potius, ad extremum, iurato affirmaſſe, meque, ſeque ipſum pariter, iniuſta criminatione perditum iri. quae ille dixit, non gratia mei, (ecqui enim mei, quem mendacio laeſiſſet?) ſed a veritate iſta eius ori extorta eſt confeſſio, qua prioris ſuae praedicationis veritatem confirmauit. Deinde alter homo, iisdem tormentis admotus, quibus iſte fuit, quamuis eodem nobiſcum nauigio vectus, rei geſtae a principio ad finem interfuiſſet, tamen alterius hominis primaeque atque poſtremae praedicationi, ceu verae, dixit conſentanea, non varians, neque vacillans oratione, ſed me conſtanter abſoluens, ab illa autem alterius media praedicatione, in rota edita, a neceſſitate, non a veritate, expreſſa, diſſentanea. Nam alter quidem praedicauit, me e naui egreſſum interemiſſe Herodem, et tum ſe in tollendo cadauere mihi

eſſe

esse opitulatum. Alter vero prorsus me negauit e naue egressum esse. in quo, non solum vera, sed etiam verosimilia dixit. Non enim profecto tam irato numine natus, neque tam furiosus sum, vt sedulo quidem cauissem, vt necem solus ego, sine conscio et adiutore quoquam, patrarem, tametsi mihi summe periculosam, vt cui soli cum solo repugnaturo pugnandum esset; hoc autem facinoris penso elaborato, quod pensum erat omnium effectu laboriosissimum et periculosissimum, tum ego ad reliqua exsequenda, vbi adiutoribus nil indigebam, testes et conscios et consiliarios adsciuissem. Porro Herodes, vt hi aiunt, aduersarii mei, cum prope mare, haud procul nauibus, numero compluribus, in quibus homines erant, qui succurrere periclitanti potuissent, tamen, cum ab vno homine necaretur, neque vociferatus est, neque vllo alio quopiam indicio prodidit vitam suam in discrimen adductam esse, aut se vim inferenti repugnasse. Sensum sui prorsus nullum dedit, neque in continente versantibus, neque in nauibus. Porro vt erretur noctu, multo et fit crebrius, et est factu facilius, quam de die: vt in litore, quam in vrbe. Adde, quod è naui exscendisse aiunt Herodem hominibus adhuc vigilantibus; et nihilominus tamen hominis, qui in terra continente iugularetur, eoque facto in nauem inferretur, neque in terra, neque in nauigio cruor sparsus, aliudue indicium repugnantis, aut exspirantis, deprehensum fuit. Videturne vobis homo, alium necans, et nauigio imponens exanimatum, idque noctu, in tanta contentione, potuisse tam sedate atque tam circumspecte agere, vt indicia sceleris omnia curiose tolleret, ex humo sica abraderet, e nauigio spongia abstergeret? quae ne die quidem tu, etiamsi non trepidans, sed sedata mente, a nulloque metu exsternata, possis omnia obliterare? Haec ecqui sint quaeso verisimilia? vos

ante-

anteſtor, iudices. Quod autem imprimis oportet vos vobis ad mentem reuocare (et nolim profecto vos mihi ſuccenſere iterum atque iterum eadem inculcanti, magno verſor in diſcrimine, cuius exitus in veſtrae ſententiae fortuna libratur. Recta enim et aequa ſi vos cenſueritis, ſaluus ſum, a vero autem aberrantibus vobis, perii.) Mentibus itaque hoc elabi, aut a quoquam eripi ne, quaeſo, ſinite, indicem ab his de medio ſublatum eſſe, quibus vna ea eſſet contentio, vt impedirent, quominus et ille index in conſpectum veſtrum produceretur. et ego copia potirer illum ad vos adducendi, eique tormenta admouendi, quamuis praedicatio eius illorum cauſam ſubleuaret, meam premeret. Iam vero corpus hoc ſeruile, cum a domino eius aere ſuo emiſſent, quo in poteſtate ipſorum eſſet, adactum a ſe eo, vt contra me teſtaretur, priuatim, ſponte ſua, ſuſtulerunt, quamquam neque ciuitas ei necem publice decreuiſſet, neque ipſe Herodem necaſſet. Hunc hominem oportebat vtique in cuſtodia ipſorum aſſeruari, aut amicis meis in fidem atque cuſtodiam tradi, et iudicium de eo legitimum haberi. Iam vero vos, aduerſarii mei, ſponte veſtra, inſciis omnibus aliis, tacite et clam, iudicio veſtro priuato morti addictum, necaſtis, priuati qui eſſetis, haud recogitantes, ne ciuitati quidem vlli graecae vniuerſe licere quemquam, neſciis Athenienſibus, et re ad eorum cognitionem non relata, veniaque ab ipſis nulla impetrata, morti dare. Praedictionum quidem ab hoc ſeruo editarum voluiſtis hos eſſe iudices, idque aequum eſſe cenſuiſtis. in facinora autem eius vt, non hi animaduerterent, ſed vt vos animaduerteretis, vobis ipſi arrogaſtis. Atqui ne illi quidem ſerui, qui heros peremerint, et in flagrante delicto deprehenſi fuerint, ne ſic quidem a iugulatorum neceſſariis occiduntur, ſed traduntur legitimo magi-

magiſtratui, quo ſecundum leges noſtras patrias puniantur. Tantum deferimus ſeruis, vt ſinamus eos aduerſus ingenuos teſtari. Hero ſi cui ſeruus interemtus ab ingenuo fuerit, licet illi hero hunc ingenuum de illo homicidio in ius vocare, ſi facere velit, et tum ſententia iudicum pari ſeueritate in homicidam ſerui, atque in homicidam ingenui, animaduertit. Quocirca par fuerat etiam hoc de ſeruo iudices cognoſcere, non autem vos, cauſa indicta inauditaque, morte eum mulctare. Multo maiori ergo iure ego vos homicidii reos agam, quam vos me reum agitis. Sed ex ipſis quoque amborum tormentis ſubiectorum praedicationibus velim vos, iudices, aequa aeſtimatione iuſtum et conſentaneum colligere. Alter eorum, ſeruus puta, duas edidit praedicationes inter ſe repugnantes, modo aiens me facinus patraſſe, modo negans. Ingenuus autem, eidem tormento ſubiectus, nihil me laedens edidit. Quid ita? primum, non poterant hunc, perinde atque ſeruum, proponenda ſpe libertatis illicere. tum animus ei erat, quam ſeruo, erectior, vt veritatem tueri etiam cum capitis ſui diſcrimine haud recuſaret, etiamſi neceſſe ſibi eſſet eo in diſcrimine occumbere. Nam e re ſua quid magis eſſet, vtique hic quoque non minus, quam ſeruus, intelligebat, futurum ſcilicet, vt hi a torquendo ſe deſiſterent, ſi ea praedicaret, quae illis auditu grata et accepta eſſent. Vtri iam horum par eſt vos fidem habere? illine, qui conſtanter vsque ad extremum eadem in praedicatione perſeuerauit, an huic, qui alternis affirmauit idem atque infitiatus eſt? Atqui ſi quis, nulla vi tormentorum cogente, ſed vltro, eadem de cauſa conſtanter eadem praedicet, iſtius praedicatio multo maiorem inuenire ſolet fidem, quam alterius vacillantis, alterniſque a ſe dicta deſtruentis. At eſto tamen vtriusque auctoritatis par pondus. Sumus ergo nos pares

ego

ego cum aduerſariis, ratione teſtimoniorum. Seruus modo pro me praedicauit, modo idem contra me. Rurſus ex ambobus tortis alter affirmauit me facinus patraſſe, alter conſtanter infitiatus eſt. Vinco tamen vel ſic quoque in iſta ponderum aequalitate. Momenta enimteſtimoniorum vbi ſunt vtramque in partem aequalia, reum obtinet ſemper vincere, cadere cauſa accuſatorem. Paritate quoque calculorum iudices magis reum, quam accuſatorem, adiuuant. Expoſui vobis, iudices, torturae rationes, qua fidentes hi aiunt, probe ſe noſſe, certosque eſſe, Herodem a me ſublatum eſſe. Ego vero ſi quid tale vnquam patraſſem, eiusque mihi conſcius fuiſſem, ſtuduiſſem hoc par hominum de medio tollere, ſiue mecum ad Aenum abducendo, ſiue in Epirum traiiciendo, non autem metuendos mihi reliquiſſem indices, homines facinoris mei conſcios. Sed aiunt a ſe repertum in nauigio neſcio quod epiſtolium, quod ego mittendum deſtinaſſem ad Lycinum, quo perſcripſiſſem, Herodem a me occiſum eſſe. Atqui quid opus erat per epiſtolium ſignificare id, quod perlator eius, cum probe noſſet, tum verbis ſignificare poſſet? Qui facinus ipſe feciſſet, multo poterat de eo et copioſius et certius exponere, quam epiſtola. Neque eiusmodi erat epiſtolae argumentum, quod perlatorem celari oporteret. Alias ea literis mandare ſolemus, quae non poſſumus cum perlatoribus communicare. Hic autem perlator totam rem iam tenebat. Item ſi copioſius aliqua de re docendum ſit, ſolemus eam perſcribere, verentes ne memoria perlatoris ipſa parum ſufficiat amplectandae atque referendae narrationi. Hic autem nihil aliud erat renunciandum quam hoc breue, Herodem eſſe peremtum. Tam breue argumentum tanti non erat, vt in literas referretur. Praeterea meminiſſe vos, iudices, velim, praedicationem hominis ab argumento commenticiae huius

ius epistolae discrepasse. Tortus enim fassus est, se caedem patrasse; epistolium autem resignatum me homicidam esse prodidit. Vtri iam oportet vos fidem habere? Porro, initio quidem, quaerentes, non inueniebant epistolium in nauigio, postmodum autem inueniebant. Quid ita? Tunc nimirum, cum nauigium prima vice peruestigarent, nondum ipsis tota fraus in caput meum erat excogitata atque comparata. postquam autem homo primo loco tortus nihil indicarat mihi infestum, ipsi schedam a se exaratam iniiciebant in nauigium, quo haberent speciosam causam criminis in me conferendi. Referebatur ad eos epistolium, velut ex insperato in naue repertum. torquebatur tum seruus posterior. verum hic epistolio edebat parum consentientia. Iam libenter occultassent epistolium et hominum notitiae eripuissent. verum negatum hoc erat. Nam semel publice recitatum fuerat. Quodsi futurum sperassent, vt seruum statim a principio auctoritate sua permouerent ad falsum testimonium contra me perhibendum, vtique machinam illam epistolarem commenti non fuissent. Cita tu mihi horum testes. *Testes.* Sed eccuius tandem rei causa ego virum occidissem? Num simultatis? atqui nulla mihi cum eo intercedebat. Sed alienam in gratiam aiunt me illi spiritum eripuisse. Atqui ecquis tandem hoc facinus vnquam eo fecerit, quo alteri gratificaretur? Ego equidem opinor neminem vnquam tam dementem fuisse; sed magnas inter caesum et occidentem intercessisse simultates necesse est, et e multis constitisse indiciis alterius vitae ab altero insidias comparari. Mihi vero, vt dixi, cum Herode discidii nihil vnquam fuit. Verumtamen cupiditate illectus eum peremi, sperans apud eum numos inuenire? Atqui carebat numis. At metu tamen, ne, nisi ego praeuenirem, ille me repente opprimeret? Haud equidem infitier fieri posse, vt eiusmodi metus alium quempiam ad huiusmo-

iusmodi facinus impellat. At enimuero ita de Herode meritus non eram, vt illi necesse esset insidias occupare. Multo enimuero maiori iure consensuque veritatis ego in te criminationem hanc retorquere possim, te hoc agere, vt e nece mea ditescas, quam tu me criminaris e nece Herodis ditescere voluisse. Tu si me per hoc iudicium tollas, multo potiori iure a necessariis meis caedis iniustae et flagitiosae reus peragaris, quam ego abs te et reliquis Herodis necessariis caedis in eo commissae reus agor. ego enim perspicuam causam edo atque approbo, vnde constet, te capiti meo insidias comparare. tu vero causationibus et suspicionibus obscuris, quarum rationem nullam liquidam et certam approbare vales, me perditum is. Haec hactenus ad vos disputaui, iudices, quo certiores vos redderem, me mihimet conscium non esse caedis, quam aut praemeditatus aut exsecutus in hoc homine Herode essem. Sed et Lycinus mihi defendendus esse videtur, docendumque, non illum magis, quam me, in probabilem huius criminis suspicionem venire posse. Lycino igitur aio eadem esse de Herode merita, atque mihi sunt, easdemque rationes, atque meae sunt cum Herode. nam neque opes Herodi erant, quarum appetitus accendere Lycinum ad facinus potuisset, neque discrimen vllum ab Herode parabatur, quod Lycinus non potuisset, nisi per huius necem, effugere. Praeterea ne voluit quidem Lycinus eum perdere. Nam si voluisset, poterat Lycinus Herodem in certamen aliquod forense coniicere, cuius hic fuisset exitus, vt Herodes ex praescripto legum vestrarum morte mulctaretur. Si debebatur Herodi a Lycino malum, poterat hoc modo Lycinus sub latebra reipublicae priuatas suas iniurias vlcisci, vnaque eo facto vos promereri, docendo, maiestatem reipublicae ab eo laesam fuisse. Quamquam multo hoc ei fuisset hone-

S stius

ſtius certamen, quam nex ex inſidiis per fraudem et ſcelus oblata, tamen Lycinus id facere indignum ſua perſona duxit; id quod ex his teſtibus cognoſcetis. *Teſtes.* Verumenimuero, probabile nimirum eſt, qui Lycinus eiusmodi oportunitatem inimicum ſine ſuoque meoque periculo vlciſcendi, ſciens et volens transmiſiſſet, eundem tutae et honeſtae vltioni praetuliſſe vltionem ex inſidiis et cum ignominia, et cum periculo ſuoque meoque coniunctam, vbi deprehenſus non me ſolum patria expelleret, ſed vna ſemetipſum quoque ſacrisque et ciuilibus iuribus, et reliquis omnibus fortunis, rebusque priuaret, quae homini cuique cariſſimae ſunt, ſummique fiunt. Sed age concedamus tantisper aduerſariorum praetenſioni. Verum eſto vel maxime Lycinum Herodem ſublatum voluiſſe. Ideone ego mihi perſuaderi paſſus ſum, pro illo facinus facere, quod ille ipſe ſuis manibus patrare non auderet? Cur tandem? num, quod, vt ego corpore valerem, eoque par eſſem periculis obeundis, ita ipſe copiis numariis valens, meam operam redimere poſſet? Non vtique. Alia omnia. Multo citius ego Lycinum ad partes has agendum permouiſſem, quam ille me, ſecundum id ſi iudicetur, quod in eiusmodi re conſentaneum eſt. Locuples enim ego ſum, ille pauper. Minutum quidem aes, ſeptem ſolummodo minarum, die euoluta perſoluere non poterat. quare amici neceſſe habebant eum ſtipe collaticia a cuſtodia liberare. Praeterea non magnus nobis vſus mutuus erat; non certe tantus, vt imperiis eius quibuscunque famularer. De quo vt vobis conſtet, afferam luculentiſſimum documentum. Si tam carus mihi homo fuiſſet, vt eius in gratiam, eoque iubente, tollendo homine vitam ipſe meam in diſcrimen darem, multo magis ſeptem illas minas pro eo luiſſem, neque commiſiſſem, vt a vinculorum moleſtiis corpus ei corrumpe-

rumperetur. Ego vero minuto hoc in officio cum ei defuerim, multo minus cenſendus ſum in re tanta et tam capitali, manus meae operam ipſi accommodauiſſe. Planum iam feci, quoad potui, neque a me, nequè a Lycino caedem hanc eſſe peractam. Sed hoc videntur argumento aduerſarii quam maxime nixuri, idque acerrime agitaturi, quod Herodes tamen nusquam locorum in conſpectum prodeat. Et vos ipſi, iudices, mihi videmini percupere audire, quidnam ego illi argumento habeam opponere. Opponam nempe iſtaec. Si aliud nihil poſtulant, quam vt probabilem aliquam coniecturam edam, de ratione, qua potuerit Herodes conſpectui hominum eripi, non magis eſt cur id a me exigant, quam a vobis. Nam ad me non magis hoc pertinet, quam ad vos. Nam ego non magis hoc facinus patraui, quam vos patraſtis. Sin autem veram rei geſtae rationem noſſe volunt, eorum áliquem interroganto, qui facinus patrarunt. Nam ab illo omnium optime atque certiſſime rem intelligant. Ego, qui non patraui, ſi velim hac de re, aut debeam, quam copioſiſſime diſſerere, nihil habeam plus, quod dicam, quam haec duo breuiſſima vocabula, *non feci.* Qui autem fecit, ei quoque perfacile eſt docere, qui res facta ſit, aut ſi docere quoque noluerit, facile tamen ei eſt ſolerter et belle coniectare, ſeu ſpecioſum praetextum allegare. Nam ſcelerati, ſceleribus ſuis ſpecioſos quoque praetextus comminiſcuntur, et callida ſubterfugia praeparant. Qui autem non fecerit, ei difficile eſt occulta probabili coniectura aperire. Veſtrummet ipſorum adeo mihi videtur vnusquisque de re haud comperta interrogatus nihilo plus eſſe reſponſurus, quam hoc breue, ſe non noſſe. Et ſi tum interrogans inſtet, et vlterius quid exprimere laboret, vos alſuri mihi atque ſudaturi videmini, et quid reſpondeatis vlterius, non inuenturi. Nolite ergo tam iniqui eſſe, vt neceſſitatem aenigma-

S 2 tis

tis enodandi mihi imponatis, in quo extricando ipſi vos ſitis haeſitaturi, neque abſolutionis hanc mihi ferte conditionem, ſi feliciter coniectauero, ſed ſatis habete, a me planum vobis eſſe factum, me hoc crimine prorſus vacare. Nam inſons ſum, non hactenus, quatenus rationem edo probabilem, qua homo videri poſſit aut e medio ſublatus, aut peremtus, ſed hactenus, quatenus eius caedes ad me nil pertinet. Factum noui haud raro, a fama doctus, vt ſiue peremti, ſiue homicidae nusquam locorum reperirentur. Nae pulchre tum ageretur cum iis, qui aut cum illis, aut cum his vna fuiſſent, ſi culpam euentorum ferre deberent. Inconſulta et peſtifera eſt in huiusmodi cauſa iudicii praecipitatio, per quam perſaepe iam factum eſt, vt aliorum quoque criminum, non caedium modo, rei facti, cum inſontes eſſent, prius extremis tollerentur ſuppliciis, quam verae rerum rationes aperirentur, vereque ſontes detegerentur. Ne longe abeam, Ephialten, ciuem veſtrum, qui occiderunt, adhucdum hodie nondum inuenti ſunt. Quod ſi ergo quis poſtulet, vt, qui tum cum Ephialte fuerunt, cum occumberet, hi aut homicidas idoneo atque probabili indicio declarent, aut ipſi crimen caedis ſubeant, nae conditio eorum minime ſit optabilis futura. quamquam qui Ephialten ſuſtulerunt, nil curarunt cadauer hominum conſpectui ſubducere, quo ſe in periculum dediſſent, facinus ipſi ſuum prodendi. In quo ſapiebant. Me vero hi tam ſtultum fingunt; vt, cuius caedem ipſe ſolus peregiſſem, excluſis conſortibus et adiutoribus omnibus, ad eum humo tollendum atque baiulandum alios aduocarem. Quam intutum ſit probabilibus ſolummodo argumentis fidere, ex hoc facto intelligatis. Haud ita pridem puer nondum annum aetatis duodecimum emenſus, heri iugulo ſicam imprimebat. Hero vociferante territus puer auffugiebat,

bat, relicta in iugulo sica. Qui si ausus esset manere, perisset tota familia. Nam quis sanus de puero tantillo tantam audaciam vel suspicatus esset? Iam vero comprehensus puer et e fuga retractus, ipse se suo indicio condemnauit. Aliud accipite. Hellenotamiae vestri aliquando in suspicionem furti adducti fuerant, iniustam quidem illam atque immeritam, prorsus vt haec caedis est de me suspicio. Peribant, praecipitatione saeuientis irae potius, quam sapientia consilii, praeter vnum, quem Sosiam aiunt appellatum fuisse Supplicio extremo etiam is iam condemnatus, nondum id corpore tolerauerat. Interea temporis aperiebatur, quo pacto pecuniae interuersae fuisse. Ibi Sosias, iam vndecimuiris traditus, a populo e carcere domum cum gratulatione reducebatur. Reliquis autem quis vitam redderet, immerito supplicio exstinctis? Seniores vestrum, ni fallor, hunc casum adhuc recordantur, iuniores autem, aequales mihi, fando procul dubio de eo inaudiuerunt, quemadmodum ego. Tam salutare est, tantique refert, ad examen rerum etiam lentorem temporis in consilium adhibere. Forte fiat, vt hoc consultore vtentes vos olim aliquando certiores fiatis, quonam pacto Herodes quoque perierit. Cauete itaque quaeso sedulo, ne vobis quoque idem vsu veniat, vt me, quamuis insonte, vestra sententia oppresso, tum demum veram huius necis rationem cognoscatis, re non amplius salua; sed prius bene consulite, diligenterque causam explorate, non perciti iracundia, non calumniis exagitati. Consultores hi sunt tam mali, vt facile non sit peiores reperire. Nihil enim est, quod homo iracundia perturbatus recte cernat, recteue constituat. Ira enim illud ipsum, per quod homo deliberat, mentem eius puta, corrumpit. Vt autem aliquid non hodie, sed cras fiat, [vel differentia vnius diei, aut etiam successio

 dierum

dierum inter se] multum valet ad mentem hominis mutandam, et ad perueniendum ad sedes veri. Certos vos esse velim, multo magis me vestram commiserationem meritum esse, quam vt poenas dem. Poenas enim dant criminosi, misericordiam autem merentes insontes in discrimen adducti. Et vestra potestas saluo iure aequo me seruandi, semper debet potior esse horum inimicorum contentione me per nefas opprimendi. Ampliate paululum. Nam in sustinendo iudicio inest potestas, quandocunque visum fuerit, ea seueritatis exempla statuendi, ad quae vos hi suae orationis acerbitate accendunt. Praecipitanti autem consilia prorsus ne capere quidem licet recta consilia, nedum vt exsequatur. Sed et patris me causam dicere oportet; tametsi multo magis erat consentaneum, pro me eum dicere, qui pater esset. Illum enim res meas omnes tenere credibilius est, qui aetate me multum antecedat, quam me res eius tenere, qui multo sim iunior. Illi si causa in foro dicenda sit, eoque tum si de eo tester ea, quae non certa scientia fretus, ex oculorum meorum fide, sed solum ex auctoritate famae affirmem, questurus sit aduersarius, atrocem sibi a me factam esse iniuriam. Iam vero me eo adigens, vt necesse habeam facta oratione purgare ea, quae mea aetate multo sunt antiquiora, tametsi ea non nisi ex fama teneo, non putat iniuriam a se mihi fieri haud minorem. Verumtamen quoad notitia aut conscientia mea pertinet, patrem non prodam, malis calumniis coram vobis, iudices, lacessitum. Et quamquam vereor, ne qua labar, eique noceam, ab eo recte facta secius interpretans, atque verbis corrumpens, iacta tamen esto alea. Patrem bene vobis velle, vestraeque reipublicae studere, rebus ipsis ipse declarauit illo tempore, quod Mitylenaeorum defectionem antecessit. Vt autem tota ciuitas malo vsa consilio a vobis defecit,

defecit, veſtraque beneuolentia excidit, non potuit facere, quominus errore toti ciuitati communi implicaretur. Animo quidem erga vos tum erat nil mutato, in illis ipſis turbidis temporibus, at rebus item ſuam erga vos priſtinam demonſtrare voluntatem haud licebat. Manſit quidem in obſeſſa ciuitate; at quid faceret? excedere illinc, parum fuiſſet honeſtum. et praeterea ne opus quidem erat. Satis enim multa penes vos habebatis pignora caritatis, liberos eius atque facultates, vt, ſi vel voluiſſet quoque a vobis deficere, ne potuiſſet quidem. Hanc itaque ſuam erga vos mentem iactare, donec Mitylenis manebat, negatum ei erat. Vt autem vos, punitis defectionis auctoribus, in quibus patrem non fuiſſe inter omnes conſtat, reliquis Mitylenaeis copiam feciſtis, in patrio ſolo manendi, in eoque excolendo perſeuerandi, nihil prorſus eſt poſtmodum a patre meo erratum, nulla eſt pars officii, in qua exſequenda fidem nauitatemque ſuam paſſus eſſet deſiderari, nulli defuit muneri, ſiue Athenis, ſiue Mitylenae edendo, ſed et choregatibus defunctus eſt, et tributa dependit. Quod autem apud Aenum amat aetatem degere, vrbis caritate captus, facit hoc, non quo defugiat partem vllam officiorum a ſe reip. debitorum; neque quo ciuitatis alius ciuis malit, quam veſter appellari et haberi, (quamquam alios bene multos video ciuium veſtrorum, relicta vrbe, non modo in Continente [Aſia] conſidentes, ſed ad ipſos adeo quoque veſtros hoſtes transmigrantes, ſedesque fortunarum ſuarum inter eos figentes, actionibusque mercatilibus ciues veſtros vexantes;) neque quod eum veſtri regiminis popularis poeniteat atque taedeat, ſed odio delatorum, quos ipſimet vos pariter odiſtis. Quae ergo pater vna cum tota [Mitylenaeorum] ciuitate, coactus magis, quam voluntate ſua, deliquit, eorum poenas ipſum priuatim dare, aequum non eſt.

Sat magnas iam dedit eorum poenas vna cum tota ciuitate. Nunquam Mitylenaeis e memoria excidet error ipſorum, et ex illo contracta clades, qui ingentem priſtinam amplitudinem ſuam beatamque conditionem cum extrema atque miſerrima infelicitate commutarint, patriamque viderint deſolatam. Quae autem aduerſarii patri meo priuatim vitio dant, nolite quaeſo, iudices, ea vera eſſe aientibus credere. Nummis enim quo emungeremur, ab improbo ſodalitio tota haec machina in meque in eumque comparata eſt. et multa hic concurrunt cupiditatem bonis alienis inhiantium ſecundantia. Senex ille cum ſit, praeſto mihi nequit eſſe. ego vero iunior ſum rudiorque, quam vt ipſe me defendere measque iniurias vlciſci queam. Quare vos mihi ſuccurrite, neque docete ſycophantas, ipſos plus poſſe, quam vosmet. Id quod certo eueniat, ſi ſecus hac in cauſa iudicetis. Nam ſi ad vos ingreſſos eos ſinatis agere quaecunque velint omnia, planum faciatis, horum gratiam reos omni ſtudio omnique arte debere ſibi obſtringere, veſtrae plebis auctoritatem vero impune poſſe contemnere. Sin autem ingreſſis ad vos ſycophantis ſignificetis, eos vobis videri homines audaces atque conſceleratos eſſe, conſiliaque eorum et machinationes eludatis, vt nil efficere contentionibus ſuis poſſint, tum vos ab omnibus honorabimini, magnique fietis, et ſumma rerum poteſtas penes vos erit. Quemadmodum etiam par et aequum eſt eſſe. Vindicate itaque meque vnaque aequum ius. Audiſtis adhuc quaecunque argumenta a me proferri potuerunt ab humanis ſiue teſtimoniis ſiue aliis indiciis repetita. Sed diuina quoque non minus oportet oſtenta proferre, quo ex his quoque vos bonitatem cauſae meae docti ſecundum me pronuntietis. Et ſunt vtique indicia diuinae voluntatis ſummi momenti. His credentes vos remp. tutam et ſaluam geritis,

ritis, vtraque in fortuna, tam in aduerſa, quam in ſecunda. foriſque domique. Sed et in priuatis cuique ſuis rebus ſumma debet eſſe diuinorum oſtentorum auctoritas fidesque. Quae res in vulgum nota eſt. Ipſos vos, ni fallor, haud fugit, ſaepe iam vſu veniſſe, cum homines aut cruore, aut alio quopiam inceſto polluti in naues inſcendiſſent, vt non ipſi ſolum vndis hauſti perirent, ſed vna ſecum caeteros quoque vectores, quamuis caſtos ſanctosque, in perniciem traherent. item alios, conſortio impurorum vſos, tametſi non perirent, ad diſcrimina tamen extrema adductos fuiſſe, nec non multos, adſtantes ſacris, eo quod perlitari non poſſet, ſuemet ipſos tacito indicio prodidiſſe, religiones deorum ab ipſis violatas eſſe, et penes ipſos ſtare, quominus ſacra ſolennia rite peragantur. Iam horum omnium nihil in me vnquam euenit. quibuscunque vnquam nauigationum conſors fui, hi ſecundiſſimis vſi ſunt curſibus. vbicunque ſacris interfui, ibi nunquam non pulcherrime, atque proſperrime fuit perlitatum. Quae indicia, iure meo aequiſſimo poſtulo, vt vos ita interpretemini, vt inde falſitatem criminis in me collati colligatis. Vera autem eſſe, quae de me praedicaui, vt vobis conſtet, hos teſtes cito. *Teſtes.* Certus ſum, iudices, hi teſtes ſi aduerſus me teſtarentur, atque confirmarent, in templo quopiam, nauigioue, in quo ego eſſem, indicium aliquod viſum eſſe numinis ob ſacra polluta irati, aduerſarios meos hoc teſtimonio, tanquam acerrimo quodam telo, vſuros eſſe ad me confodiendum, atque clamaturos, haec oſtenta deorum fidem mei ſceleris facere tam perſpicuam, atque luculentam, vt alia nulla fides poſſit eſſe euidentior. Iam vero et diuina oſtenta criminationibus inimicorum meorum repugnant, et teſtium praedicationes cum cauſam meam ſubleuant, tum iſtorum cauſam premunt et euertunt, atque mendacii eorum

 arguunt.

arguunt. Et nihilo tamen hi minus postulant, vt quam vos fidem meis testibus denegetis, eam ipsorum mendaciis contribuatis. Alii quidem homines per ipsa facta vanitatem praetensionum demonstrant, atque refellunt; hi vero verborum praestigiis veritatem rerum gestarum labefactare conantur. Refutaui, iudices, singula quaeque crimina mihi obiecta, quantum memoria colligere potui. Iam nullus dubito fore, vt a vobis absoluar. Id quod, vt mihi salutare erit, ita cum vestro quoque studio ius sancte et legibus conuenienter dicendi, consentiet, iurisque iurandi a vobis dicti religionem tuebitur. Nam secundum leges vos ius esse dicturos, iurantes condixistis. Iam legibus iis, quarum ex auctoritate praetensa in carcerem ductus sum, nil teneor. quibus autem teneri dicor, (quamquam falsa ea est criminatio,) quatenus iis tenear, nec ne, docebit certamen illud, quod mihi decertandum in posterum tempus reseruatum manet. Geminum autem certamen, quod exstiterit e simplici, eius rei culpa penes me nulla est. sed in culpa sunt accusatores. Vos autem, qui iuris aequi estis arbitri, hominum mihi inimicissimorum malignitatem atque iniquitatem haud videmini imitaturi. Hi necessitatem mihi admouerunt, bis capitis mei causam dicendi Vos itaque me in hoc iam iudicio praeiudicio vestro caedis non condemnabitis. Nolite, viri, tam iniqui esse. Date potius aliquid etiam tempori. quo cum consiliario, atque viae duce veritatem rerum gestarum inuenire solent, quibuscunque curae est eam quaerere. Vellem vtique, iudices, huiusmodi in causis formulam iuris ciuilis in iure dicundo obseruari, [h. e. semel tantummodo de causa quaque quaeri et pronunciari.] quamquam ipso de iure, simpliciter et extra forum spectato, idem ego aequum censeo, vt in rei gestae veritatem quam creberrime inquiratur. Quo saepius enim

enim id fiat, hoc melius rei veritas aperiatur. Crebritas disputationum, quibus indagatio veri propofita eft, vt fecunda eft atque propitia veritati, ita rurfus eft mendacio infeftiffima; et vt illam fuperiorem in certamine facit, ita hoc debellat. In nulla vero caufa, quam in caufa homicidii, magis refert, de veritate rei geftae certo conftare. Nam fententia iniqua in hac caufa dicta cogit et ius aequum et veritatem cedere, atque fuccumbere, Nam me, e. c., fi vos condemnaueritis, tametfi infontem, oportebit tamen veftrae fententiae feruire, et legis feueritati parere, edicentis, vt reus fententiam in fe a iudicibus pronuntiatam corpore fuo toleret exfequendam. Nemoque facile fit, qui fententiae de fe dictae refragari audeat, tametfi certo fciat fe crimine vacare, aut qui ideo recufet in poteftate legis effe, quod confcius fibi fit, fe tantum facinus haud commififfe. Sic neceffe eft, vt aequitas iniquitati concedat, veritate nequicquam reclamante, et vt ipfa veritas a mendacio victa obruatur, praefertim abfente vindice, caufam earum afferturo. Propter hanc lubricitatem in huiusmodi caufis caedium, errorisque procliuitatem imperatae funt tot cautiones, tantique fiunt tanta cum mole appararus, quanti aliis nullis in caufis. Primum leges et diligenter fubtiliterque, et feuere, de caufis homicidiorum quibusque praecipiunt, et ambae partes iure iurando mutuo obftringuntur, exta proficiuntur; neceffe eft, vt accufatores reis caedium denuntient, ne audeant ad loca vetita adire. tacebo reliqua, quae mos et ritus eft in caufis homicidiorum obferuari multum diuerfa ab iis iuribus, atque ritibus, qui aliis in caufis aliisque in dicafteriis obferuantur. Quid ita? Res nimirum, de quibus hic certatur, multo plurimum refert, recta et vera fentenria definiri. Nam fi ex recto et vero definiantur, fatisfit Manibus iniufta caedi laefi. Infontem

vero

vero ſi homicidii damnet iniqua iudicum improborum ſententia, delictum hoc eſt, non humana modo, ſed diuiua quoque iura violans. Nam perinde ad offenſionem eſt, accuſatorem non recte accuſare, atque vos, qui iudices ſitis, non recte decernere. Nam accuſatio vim effectus in ſe nullam habet, veſtrae autem ſententiae ea eſt auctoritas, vt eius dictata exſecutioni dari neceſſe ſit. Accuſator erroris in iudicando commiſſi culpam in vos transferre poſſit, quoniam a veſtra auctoritate derelicta ipſius accuſatio effectu fuiſſet caritura. Vos autem in pronuntiando lapſi, quonam èrroris culpam referetis? quonam praetextu eum excuſabitis? Ecqui ergo recte et legitime hac in cauſa mea iudicabitis? Sic nimirum, ſi hos non prius, quam vbi iusiurandum ritu vetuſto ſancitum dixerint, ad accuſandum admittatis, copiamque mihi faciatis ipſum crimen purgandi. Ecqui autem eam mihi copiam facietis? Si nempe me hoc temporis articulo abſoluatis. Nam, etiamſi hoc feceritis, non ideo tamen veſtrae ſententiae laqueos effugi. Nam, qui nunc ſedetis iudices, vos iidem tum quoque ſedebitis, cum crimen homicidii mihi ex profeſſo diluendum erit, et me condemnare ſi tum voletis, licebit vobis. Abſolutum me nunc, habebitis tum tamen nihilominus in poteſtate veſtra. Sin autem me nunc condemnaueritis, non licebit vobis poſtmodum denuo de me in deliberationem ire. Et ſi vel maxime ego vere ſim homicidii reus, et vos me, vtique ſontem, tamen abſolueritis, ſemper tamen erit ſanctius atque cum religione deorum conuenientius, ſontem adeo per nefas abſoluere, quam inſontem per nefas condamnare. Alterum enim illud aliud nihil eſt, quam errore labi. alterum vero, praeterquam quod error eſt, etiam violatio eſt diuinorum iurium. Verſamini ergo in loco perquam lubrico, in quo acerrima cautione opus eſt ne labamini, rem aggredi-

gredientes, vt femel effectui data fuerit, poftmodum irreparabilem. In eiusmodi quidem caufa, vbi admiffus error denuo tamen reprehendi et corrigi queat, minus peccetis, etiamfi fiue ab iracundia euehamini, fiue a calumniis capiamini atque obftringamini. Nam ibi locus eft, et poenitentiae, et confiliorum reftaurationi. In caufis autem irreuocabilibus, vbi ad errorem, agnitio erroris, eamque confequens poenitentia acceflerit, geminum id damnum eft. Haud raro iam factum eft, vt cum vos praecipitantia iudicii infontes peffumdediffetis, poftmodum ipfi veftrum errorem agnofcentes, poenitentia eius, fed illa irrita, excruciaremini. Nunquam autem vos poenituit fontes abfoluiffe, fi qui facundiae fuae praeftigiis vobis deceptis innocentiam fuam approbaffent, tametfi eos oportuiffet vel maxime peffumdari, fi non alia de caufa, faltim ea, quod mendaciis vos circumueniffent Praeterea cum errores inuoluntarii veniam inueniunt, tum voluntarii venia carent. Error enim inuoluntarius, o iudices, forti fortunae in acceptis refertur, voluntarius autem deftinationi confilii et propofiti imputatur. Ecqui autem aliud quicquam voluntarii nomen mereatur, quam fi quis, ob quae deliberatum confederit, ea ante deliberationem protinus exfequatur? Velim infuper hoc quoque vos vobifcum reputare, fiue manu tu quemquam per nefas occideris, fiue fententia tua, ad exitum facti, et ad aeftimationem iuris, perinde id effe. Quod fi huiusmodi facinoris cuiusquam ego mihi confcius fuiffem, profecto nunquam pedem in hanc vrbem intuliffem, de quo vos certos effe velim. Iam vero veni huc, bonitate caufae meae fretus. Et viro bono honeftoque adiumentum aliud nullum debet carius effe, neque aliud maioris fieri, quam confcientia, nihil a fe commiffum effe, quo maieftas deorum violaretur, iisque debita pietas corrumperetur. Haec

opti-

optima et fidiſſima certaminis capitalis ſecundatrix eſt. Nam eiusmodi reo tametſi corpus magnitudine atque diuturnitate moleſtiarum fractum et fatigatum concidere atque occumbere minetur, erigitur tamen et ad ſalutem conſeruatur ab animi fortitudine, conſcientia innocentiae ſuae erecti, ideoque aduerſus moleſtias aduenticias contendere parati et perdurare nitentis. Criminis autem ſi cui officiat conſcientia, non alius ei hoſtis aduerſatur magis reformidandus, quam conſcientia mala. Prima haec in eum conſurgit, et cum armis infeſtiſſimis. Corpus enim, etiamſi adhuc validum, animus tamen ante tempus, viribus illius nondum exinanitis, deſtituit, exiſtimans imminentem poenam ſibi meritam venire ſceleribus abs ſe commiſſis. Veni ergo ad vos, et poteſtatem mei vobis feci, vtpote nullius ſceleris mihi conſcius. Inimicos autem meos me criminibus commenticiis ad vos infamatum et vos a me abalienatum atque deceptum ire, id vero mirandum non eſt. Sed veſtrum eſt calumniis fidem denegare. Mihi enim ſi obſecundetis, nihil aliud vobis verendum eſt, quam hoc, vt veſtrae vos facilitatis poſtmodum poeniteat. Atqui poenitentiae huius remedium, idque in veſtra poteſtate poſitum, eſt, vt me poſtmodum puniatis. Horum autem in auctoritate ſi fueritis, non licebit vobis poſtmodum, horum imperia exſecutis, peſtem ſemel admiſſam rurſus ſanare. Neque magnum erit temporis intertrimentum, ſi poenam meam tantiſper differatis. Paulo poſt enim veniet tempus, quo, ſi aequum cenſebitis, iuſte atque legitime in me decernatis id, quod ut nunc iniquo tempore decernatis, hi vobis auctores ſunt. Non eſt feſtinantium res proſpere et praeclare gerere, ſed recte et ſuſpenſa atque lenta mente deliberantium. Nunc ſolummodo cognitores cauſae eſtis. tunc autem teſtium eritis arbitri. Nunc eſtis opinatores verorum, tunc autem decretores eorundem.. Num tenetis quanti momenti res ſit contra hominem homicidii reum fa-

ctum

ctum falſa teſtari? Nam ſi teſtes huiusmodi falſi iudicibus perſuaſerint, vt protinus ſine cunctatione reum occidant, non ſolum corpus periit, ſed vna quoque vltio ipſi debita periit. Nam amici quidem eius non iam volent hominem vindicare iam exſtinctum. Et ſi vel velint quoque, ecquid inde commodi redibit ad iniuſte peremtum? num ideo melior eius erit conditio? Quare nunc quidem me abſoluite, iudices; in altera autem cauſae dictione, qua peculiariter in caedem inquiretur, vbi hi accuſatores iusiurandum ex formula iuris et ritu vetuſto prius dixerint, tum me accuſanto, vos autem cauſa in vtramque partem agitata et diſcuſſa, ſecundum leges in hac ciuitate fixas vſuque frequentatas pronunciabitis. Quo facto, mihi, ſi quid etiam aduerſi patiar, nulla tamen erit excuſatio de iniuria facta. Haec ea ſunt, quae vos rogo, ita veſtrae memor pietatis, vt vna me ipſum quoque iuris mei nulla parte defraudem. In iureiurando a vobis dicto, mea quoque ſalus vnà continetur. Momentorum horum quocunque denique voletis, impulſi me abſoluite.

ORATIO DECIMA QVINTA.

quae eſt ſuper, vel pro Choreuta.

Iucundiſſimum quidem eſt homini, iudices, ſi nunquam in capitis diſcrimen coniiciatur. et ad deos vota faciens ſibi quisque inter alia optabilia etiam hoc optet contingere. Quodſi tamen certamen deuitare nullo modo queat, tum id quidem multo eſt iucundiſſimum, ſi praeſto ſit, quod ego equidem in eiusmodi cauſa habeo palmarium, vt nullius ſibi delicti ſit conſcius, ſed ſi vel maxime accipiendum ſit infortunium, id malitia et dedecore careat, magisque fortunae ſiniſtrae, quam improbitati mentis referatur. Leges quidem hoc de genere criminum latas nemo facile

cile ſit omnium, qui non fateatur legibus aliis ſapientia atque ſanctitate anteire. Legum aliarum omnium in hoc attico ſolo obtinentium ſunt antiquiſſimae. Deinde mutationem nullam paſſae ſunt, ſed vt crimina adhuc ſunt eadem atque olim, quorum de poenis vt praeciperent, tum primitus latae ſunt, ita ipſae quoque formulae ſunt adhuc eaedem, atque primitus fuerunt. Id quod vel praecipuum eſt documentum legum iuſte ſapienterque inſtitutarum. Temporis enim diuturnitas et vſus rerum vitia aperiunt inſtitutis humanis adhaerentia. Quapropter vos oportet, non legum probitatem ex accuſatoris praedicatione aeſtimare, ſed contra orationem accuſatoris e legibus arbitrari, num recta legibusque conſentanea vos doceat, necne. Maxime quidem mea nunc agitur cauſa, qui reus agar. verumtamen etiam veſtra non minus intereſſe autumo, vt cauſae homicidiorum ex aequo et vero diſceptentur; praecipue quidem deorum cauſa, quo religio ipſis debita ſalua ſeruetur, tum tamen etiam veſtri cauſa. Nam praeter famam veſtram, etiam conſcientiae veſtrae pax agitur. Haec enim cauſa non plus quam ſemel agitur. in qua diiudicanda commiſſus error aequo et vero praeualet. Quem enim vos homicidii condemnaueritis, tametſi non ſit, neceſſe tamen eſt eum homicidam eſſe. tametſi manus ei ſint a cruore intactae, facere tamen non poſſit, vt imperia ſententiae in ſe dictae legisque detrectet, ſed abſtinebit ſe neceſſario a ſolo patrio, a fanis deorum ſacrisque. et ſacrificiis, a foro, a ludis; quae omnia hominibus ſolent eſſe cariſſima atque antiquiſſima. Tanta legis eſt et ſeueritas, et reuerentia, vt tametſi tu mancipem tuum occideris, cui nullus ſit ſanguinis vltor, tu tamen ritusque vetuſti et diuini numinis verecundia, luſtralibus ſacris te expiandum cures, iisque locis abſtineas, quorum frequentatione tibi lex interdicit.

dicit. Felicitatis humanae pars potiſſima in ſpe ſuſpenſa eſt. - Sed hanc ipſam ſpem, vnicam paene vitae humanae anchoram, ipſe ſibi amputat is, qui religiones deorum temerat. Neque eſt vnus omnium, qui eo, quod ſibi ſceleris huius commiſſi non ſit conſcius, repugnare audeat ſententiae iudicum de ſe latae, qua homicidii condemnatus ſit; ſed neceſſe eſt illi ſeruire ſententiae, quamuis vero repugnet. et ipſum verum, neceſſe eſt, vt obmuteſcat, falſique ſe incuſari patiatur; praeſertim ſi deſit, qui ius vindicet, reumque aſſerat. Qua de cauſa et legum capitalium diligentiſſimae cautiones, et reliquae coerimoniae, in huiusmodi cauſis ſancitae, vt e. c. ſacramenta vtrinque dicenda, et extorum profectiones, et denuntiationes de locis vetitis, et reliqua, peculiari quadam et inſigni nota exſplendeſcunt, qua ab actionibus aliarum cauſarum dignoſcantur. Res nempe ipſas, de quibus hic agitur, recto iudicio diſceptari, quam plurimum refert. Id enim ſi fiat, vltione ſatisfit Manibus per nefas peremti. Sin autem iniqua ſententia homo inſons percellatur, non is error modo eſt, ſed etiam numinis diuini legumque humanarum violatio. Neque perinde eſt accuſatorem perperam accuſare, atque vos iudices perperam iudicare. Accuſatio enim illius in ſe vim exitus nullam habet; at in veſtra ſententia illa ineſt efficacia. Quicquid vos ſecius decreueritis, id quo referatis, nil habetis, quo culpam purgetis. Ego vero, viri, de defenſione non idem ſentio, quod accuſatores de accuſatione ſentiunt. Nam hi cum ſe accuſare aiant pietatis et aequitatis ergo, totam tamen accuſationem eo compararunt, quo me calumniis exoſum vobis reddant, et vos circumueniant; quae fraus eſt, fraudum omnium, quas humana mens comminiſcatur, teterrima. Non hoc agunt, vt planum faciant me ſcelus admiſiſſe, eoque

 facto,

facto, vt poenas dem meritas; sed istud, vt, tametsi insons, ipsorum obrutus calumniis, fortunis exutus omnibus, in exsilium agar. Ego vero aequum censeo causam hanc sic agitari, vt ante omnia rem gestam ex ordine exponam, et criminis ipsius, cuius insimulor, rationem reddam. deinde, si vos audire iuuerit, etiam reliquas horum criminationes diluam. Hunc enim agendi modum autumo cum mihi decus atque salutem, tum inimicis, quorum petulantia et immanitas vexatione mei delectatur, ignominiam atque ruborem esse allaturum. Et profecto indigna atque infanda mihi ab his oblata est iniuria. Quibus, honestate salua, licebat, si quid ego, aut in edendo munere, aut alio quopiam loco, in rempublicam deliquissem, id indicare atque coarguere; quod facientes vna hominemque sibi infestum essent vlti, et de republica bene meriti; hi ab hac via mei infestandi sese cauti abstinuerunt, cernentes sibi negatum, vt vllam a me factam reipublicae iniuriam, siue magnam, siue paruam, demonstrarent; hic autem actione homicidii me incessunt; quo in negotio perquam et illiberaliter et a more iuris ciuilis abhorrenter versantur. Lege edicente, vt accusator aliud nihil, quam ipsum crimen, de quo agitur, arguat, hi accusationi suae commentitias nescio quas et friuolas immiscent praetensiones, quibus meas in republica administranda partes infamatum eunt. Quo rei publicae quidem, querendi locum relinquentes, vltionis copiam eripiunt, ipsi autem iniuriarum, quas reip. oblatas aiunt, poenas repetentes, ditescunt. Atqui neque fide, neque gratiarum actione dignae sunt eiusmodi accusationes. Nam vbi fructus ex vltione iniuriarum reip. oblatarum, ad ipsam remp. esset peruenturus, ibi tacent; quo loco si loquerentur, reip. gratiam vtique mererentur; aut, transmisso argumento praecipuo, quod titulus mentitur, in res a professione suae accusationis alienissimas

euage-

euagantur. Atqui in eiusmodi causa, qui alia accusaturum professus, alia reapse accuset, dignior is est, cui fides denegetur, quam cui habeatur. Ego vero si animos vestros satis noui, videmini mihi in dicendo iure nihil aliud, quam naturam ipsius causae, secuturi, et prout illa iusserit, aut absoluturi, aut condemnaturi. Constitutus choregus instantibus Thargeliis, praeter meam tribum, quae est Erechtheis, etiam Cecropidem, vna cum magistro, Pantacle, sortito accipiebam. Faciebam sumtus, fungebar munere, quam poteram optime atque religiosissime. Quae pars mearum aedium ei rei videbatur accommodatissima, eam consecrabam exercitationibus saltandi, et, vt ibi iuuentus doceri posset, tridinium apparabam, idem illud, in quo erudiendam iuuentutem iam antea quoque curaueram, choregatu in Dionysiis fungens. Deinde chorum colligebam quanta poteram maxima ciuilitate, neminem pecuniaria mulcta afficiens, a nemine pignora per vim aufferens, cum nemine simultates suscipiens, sed ita agebantur omnia, prout vtrique parti et acceptissimum, et factu esset expeditissimum. Citanti mihi atque praescribenti, parentes liberos mittebant; volentes atque lubentes. Sed interesse disciplinae puerorum per negotia mihi non licebat, intento actioni aduersus Aristonem atque Philinum occoeptae. Quos homines quoniam publice receperam peculatus reos faciendos, permagni mea referebat, eorum furta senatui totique populo Atheniensium a me ordine et qua par est veritate atque aequitate demonstrari. Huic itaque negotio animum habens intentum, mandabam Phanostrato, vt choro suppeditaret, si quid ei opus esset. Municipalis accusatorum est Phanostratus, idemque meus gener. Huic mandabam, vt choro de necessitatibus omnibus, quam posset diligentissime atque liberalissime, prospiceret. Addebam ei adhuc duos a-

 lios,

lios, alterum Amyniam, de tribu Erechtheide, cui, fama integritatis florenti, solebant tribules decreto publico partes identidem demandare, choros colligendi, rebusque necessariis instruendi; alterum de tribu Cecropide, qui, quoties vsu veniret, item colligere chorum istius tribus soleret. Quartum denique addebam, Philippum, cum mandato, quaecunque imperaturus esset magister, aut alius quispiam modo nominatorum, emendi, et sumtus tantisper erogandi; quo scilicet pueri publice producendi quam optime docerentur, neque, negotiis me meis ad alia auocantibus, vlla re necessaria fraudarentur. Defunctus ad hunc modum choregatu fui; atque si quid in hac expositione mentitus sum, mei excusandi et obnubilandi veri ergo, licebit accusatori in posteriore accusatione id coarguere; licebit, quicquid volet, contra disputare. Nam res vtique ita habet, vt exposui. Et profecto furiosus sim, si in re tam publice nota, et ad coarguendum tam facili, mentiri coner. Circumstant hoc tribunal tot numero homines, totam rem, vt gesta est, penitus callentes, et audientes me, cum scribam sacramento adigentem sequerer, seduloque ad singulas quasque meas responsiones attendentes, quibus hanc de me creare peruelim opinionem, vt existiment, non solum religiosum me hominem esse, et iurisiurandi a me dicti memorem, eiusque seruandi studiosum, sed etiam hoc agere, vt simplici veraque rei gestae expositione vobis absolutionem mei extorqueam. Planum itaque vobis ante omnia faciam, me neque imperasse puero, vt potionem biberet, neque eum ad bibendum adegisse, neque praebuisse. quid? quod ne interfuisse quidem, cum biberet. Quod eo non dico, ista cum contentione, quo culpam a meis ceruicibus in alienas transferam. Non profecto. neminem enim incuso, praeterquam fortem fortunam, quae aliis quoque multis

tis hominibus necem conſciſcit, quam fataliter cuique decretam, neque ego poſſum, neque alius quisquam, auertere, quominus legi fatorum pareatur. *Teſtes.* Confirmata ore teſtium audiſtis ea, quae vobis hac de re confirmanda receperam. Iam licebit vobis ex ipſa formula iurisiurandi, a noſtrum vnoquoque dicti, colligere, vtri veriora et cum religione ſacramenti conuenientiora prae ſe ferant, egone, an illi. Iurati enim hi aſſeuerarunt Diodotum a me necatum eſſe, eamque necem me ipſi praemeditatam intuliſſe. Ego vero iuratus negaui me illi caedem intuliſſe, neque manu ſublata, neque telo, aut fuſte incuſſo, neque potione venenata, neque me necem illi fraude praemeditata comparaſſe. Contendunt autem hi criminationem ſuam approbare, praedicando, hunc [Phanoſtratum, generum meum] puero imperaſſe, vt potionem biberet, aut eum ad bibendum coëgiſſe, aut poculum ei obtuliſſe. Ego vero ex illis ipſis horum praedicationibus efficio, me nulla culpa teneri. Neque enim imperaui, neque coegi, neque praebui. Addam, me plane abfuiſſe tum, quum puer biberet. Quod ſi ergo aient ſcelus penes eum eſſe, qui coegerit, ego crimine vaco. nam non coegi. Aut ſi aient reum eſſe eum, qui poculum praebuerit, rurſus crimine vaco. nam non praebui. Facile quidem factu et cuiusque eſt, incuſare, et mendaciis alium obruere. Habet enim id quisque in poteſtate ſua. Verum efficere, vt, quae facta non ſint, tamen facta ſint, et vt inſons reddatur ſons, id, ni fallor, non eſt in horum praetenſionibus, ſed natura harum rerum ſequitur iuſtum et verum. [hoc eſt, vere ſons, et pro ſonte merito habendus, eſt ſons, manetque, quicquid contra contendatur.] Et cauſa haec breuiſſimis expediri poteſt, vtpote dubitationi nulli obnoxia, ex ipſis aduerſariorum teſtiumque praedicationibus. Si qua res in occulto geſta eſt, ſi qua nex clam comparata, procul teſtibus, ibi neceſſe eſt iudices accuſa-

 torem-

toremque reumque diligenter percontari, et ex amborum praedicationibus, ſubtili coniectura verum venari, minutiſſima quaeque veſtigia ſuſpicionum perſequi, et ſic pronunciare, magis ſecundum probabilem coniecturam, quam ex certa ſcientia. Vbi autem conſtat, vt in hac cauſa mea ipſi accuſatores confitentur, necem hanc puero obtigiſſe, non ex praemeditato, neque ex comparatione multorum inter ſe ad fraudem dandam conſpiratorum, deinde, vbi conſtat, quaecunque acta ſunt, ea omnia palam acta eſſe, in oculis multorum teſtium, tam virorum, quam puerorum, tam ingenuorum, quam ſeruorum, e quorum conſcientia et indicio, etiamſi quis ſceleris quicquam commiſiſſet, illud ſcelus liquidiſſime coargui, et rurſus, ſi quis inſontem per nefas accuſatum iſſet, is facillime refutari poſſet, quid ibi opus eſt dubitatione, quid ſuſpicionibus? Cur non potius ex certa ſcientia ſine cunctatione lis decidatur? Praeterea conſilium quoque aduerſariorum vobis ſpectandum eſt, iudices, et qua mente actionem hanc exorſi ſint. Mores enim noſtri mutui a principio inde prorſus inter ſe diſſenſerunt. Philocrates enim hic cum in Heliaeam Theſmothetarum aſcendiſſet, ea die, quo puer elatus eſt, affirmauit, fratrem ſuum a me interemtum eſſe, eo, quod ipſum in choro coegiſſem pharmacum bibere. Ego, certior factus Philocratem iſta coram magiſtratibus dixiſſe, pariter aſcendi, et in idem dicaſterium ingreſſus, coram iiſdem iudicibus negaui Philocratem ex aequo et recto facere, falſis criminibus me infamare ſtudentem ad iudices, eo ipſo temporis articulo, quo agendae mihi cauſae eſſent, aduerſus Ariſtionem cras, et aduerſus Philinum perendie. Horum nempe in gratiam, vt eos a periculo condemnationis liberaret, accuſationem hanc ſuſcepiſſe Philocratem, aliaque nulla de cauſa idonea. Nam criminationes et mendacia

eius

eius facillimo negotio coargui et difflari posse. Conscios enim rei gestae plus quam quinquaginta esse homines ingenuosque cum seruis, senesque cum iunioribus, quos nihil omnium neque dictorum, neque factorum in illo luctuoso negotio, fugeret. Neque solum hac oratione ad iudices vtebar, sed etiam sponsionem ei deferebam, et tum statim, et proximo die post, coram iisdem iudicibus, hortans, vt assumtis testibus, quotcunque numero vellet, mecum iret ad eos, quos ego aiebam actui interfuisse. Nomina enim eorum ipsi sigillatim edebam; atque vt eos interrogaret seueriusque percontaretur, vt cuiusque ferret conditio. Liberos enim homines sponte sua rem, vt vere gesta esset, fideliter esse exposituros, cum quod aequum et rectum in se esset homineque ingenuo dignum, veritati verborum studere; tum quod ipsorum interesset, verum dicendo suam ipsos existimationem bonamque famam tueri, malaque cauere, quae veri dissimulatio ipsis creare posset. In seruos autem modis procederet ipsorum fortuna dignis. qui si interroganti ipsi vera edere viderentur, nil opus esse tormentis. sin minus, auctor ei eram, paratos stare dominos, eorum cuiusque suum, ad tradendum seruilia corpora ad quaesitionem per tormenta, quamvis vellet acerbam. Haec dictitante me coram iudicibus, atque sponsionem hanc deferente ipsi, coram iudicibus illis non modo, sed etiam permultis aliis priuatis, tum circumstantibus, tamen neque tum statim, neque toto illo tempore, quod ab illa die ad hanc effluxit, neque Philocrates ipse, neque vnus eorum omnium, qui ei causae huius consortes sunt, impetrare a se potuerunt, vt ad hanc aequissimam sponsionem descenderent; bene scilicet gnari, rationem hanc veri explorandi, non sibi, sed mihi secundam esse, ex eaque constiturum, nihil sani criminationibus ipsorum inesse. Nostis ipsi

 vos,

vos, iudices, neceſſitatum, quibus impelli adigique homines poſſint, hoc genus eſſe omnium acerrimum atque efficaciſſimum, et ex hoc repetitas demonſtrationes omnium euidentiſſimas eſſe atque certiſſimas, vbi nempe multitudo ſit teſtium, ingenuorum vna atque ſeruilium corporum, qui omnes rem controuerſam teneant; quorum ingenuos vincire liceat, atque veluti torquere, religionibus iurisiurandi, et aſſeuerationibus, quarum fides bonae cuiusque famae tuendae praemio, aut, ſi mentitus deprehendatur, infamiae contrahendae periculo oppigneratur; quae res bene natis hominibus cariſſimae ſunt, ſummique fiunt: a ſeruis autem veri confeſſionem extorquere modis liceat aliis, equuleo et fidiculis, a quarum acerbitate coacti verum edere, tametſi poſtmodum, cruciatibus confecti, exſpirent, tanti id non habetur. Cruciatus enim quemque in praeſentia vrens tantum valet, vt diſcrimen poſtfuturum obliuiſcatur. Conſtat itaque hos a me ad nullam non aequiſſimam conditionem inuitatos, et nullum non genus inquiſitionis his delatum eſſe, vnde datum eſt hominibus verum et aequum indagare. Nulla relinquebatur excuſationis latebra. Ego criminatione impetitus, qui dediſſe dicerer iniuriam, paratus eram ipſis copiam dare aequiſſimae inquiſitionis aduerſus memet ipſum. Hi autem, tametſi me criminarentur, et a me quererentur iniuriam accepiſſe, nolebant tamen illam a me oblatam adminiculorum amplecti copiam, per quae criminationes ſuas approbarent. Quodſi ego, ſponſionem illis deferentibus, recuſaſſem aut nomina ſeruorum edere, qui actui interfuerunt, aut ſeruos ipſos illis tradere depoſcentibus, aut aliam quampiam poſtulationem aequam defugiſſem, nae illi hanc meam tergiuerſationem interpretaturi eſſent pro luculentiſſimo argumento, ſuam cauſam bonam eſſe, me meae diffidere. Iam contra eſt. Quam ego ipſis detuli

tuli vltro inquiſitionem, hi eam defugerunt. Quidni ergo par ſit, me argumentum inuertere, et in ipſos telum hoc retorquere, ex eoque conficere, falſi et commenticii me criminis ab ipſis inſimulari. Porro, iudices, teſtes hi, qui nunc pro me teſtantur, ſi contra me teſtati eſſent, certiſſimus ſum, tum fuiſſe futurum, vt hi teſtimoniis illis me velut telis quibusdam acerrimis impugnarent, aientes, teſtimonio mihi aduerſo non poſſe vllum aliud excogitari documentum fidei liquidius atque validius. Iam vero videte mihi quaeſo incredibilem eorum iniquitatem atque impudentiam. Teſtibus his iisdem aientibus orationem meam aequam et veram eſſe, iſtorum mendacem, docere vos contendunt, teſtimonio mihi ſecundo fidem omnem eſſe derogandam, in praetenſionibus autem a ſe confictis vos certa fide ſecuraque debere acquieſcere; quas ego praetenſiones ſi iactarem nulla teſtium auctoritate communitas, nae illi vt falſas et temere a me confictas eſſent aſpernaturi. Atqui res grauis vtique atque indigna ſit, ſi teſtes iidem, vbi ipſis faueant, tum fidem mereantur, vbi autem me ſecundent, tum nullam. Quodſi, caſui tam miſero cum teſtes prorſus nulli adfuiſſent, ego tamen aliquos producerem, aiens eos interfuiſſe, aut, ſi, cum interfuiſſent omnino teſtes, ego non eos, qui vere interfuiſſent, ſed alios, exhiberem, recte vtique vos maiorem fidem illorum praedicationi, quam meis teſtibus, adhiberetis. Atqui fatentur ipſi teſtes negotio interfuiſſe, et ego teſtes eosdem exhibeo, qui vere interfuerunt, et conſtat, meque et meos teſtes omnes conſtanter eadem, et illa prima ſtatim die prae nobis tuliſſe, et adhucdum hodie prae nobis ferre. Ecquae iam alia ratio, iudices, quaeſo vos, poſſit excogitari, vnde aut veris fides adſtruatur, aut falſis detrahatur, ſi haec, quae attuli, documenta nil valent ad rem comprobandam? Nam

T 5 ora-

Nam oratione quidem si quis rem doceat, testes autem idem nullos exhibeat, eiusmodi orationem aias testium auctoritate carere. Sin autem testes exhibeat quidem, verumtamen non item indicia edat auctoritati testium consentanea, possis tu pari modo fidem indiciorum desiderare. Ego vero et orationis ea probabilitate rem gestam enarraui, vt vero simillimum sit eam ita gestam esse, et testes produxi illi meae orationi consentientes, et facta denique demonstraui testium auctoritati consonantia, et argumenta inde collegi prono alueo illinc emanantia, et praeterea duo quaedam, hac in causa vel palmaria, demonstraui, hos quidem puta et a me, et a semet ipsis conuictos et condemnatos, me autem, non a me solummodo, sed ab illis ipsis adeo absolutum. Me enim vltro descendente ad subeundum inquisitionis periculum de criminibus mihi obiectis, hi nolentes eam conditionem amplecti, iniuriam vtique mihique sibique ipsi dederunt, eodemque veluti calculo cum me absoluerunt, tum semet ipsi condemnarunt, suamque accusationem ceu mendacem dispunxerunt. Atqui si, praeter testes meos, ipsos adeo aduersarios causae meae subscriptores praesto, ecquo alio quaeso oportebit ire, ad arcessendum argumenta absolutionis? Tametsi igitur autumo, iudices, tam multa et tam grauia, atque tam perspicua me disputasse, vt eorum momentis victi vos me merito ducatis absoluendum esse, et ab hoc crimine me prorsus vacare nemini vestrum sit dubium: quo tamen adhuc subtilius atque certius rem cognoscatis, procedam adhuc vlterius, et planum faciam, hos accusatores meos esse hominum, quotquot sunt, omnium maxime periuiuros pietatisque erga deos aspernantissimos, odioque inprimis dignos, non meo solum, neque vestro, iudices, sed omnium adeo ciuium, ob morum improbitatem in hac causa demonstratam. Nam primo quidem die

die, quo puer exſpirauerat, item altero, quo cadauer eius patebat ſpectaculo expoſitum, aequum hi non cenſebant me vllius incuſare hac in re commiſſi erroris, aut facinoris, ſed mecum congrediebantur, et ſermones conferebant. Interim congreſſi cum inimicis meis, ſinebant ſibi ab his perſuaderi, vt ad actionem aduerſus me comparandam accingerentur, tertio demum die, hoc eſt eo, quo puer efferebatur, mihi denuntiabant, vt meminiſſem, velut homicida, loca a lege vetita deuitare. Quinam autem hi ſunt inimici, quorum hortatu moti tanta me mole accuſationis adorti ſunt? et quaenam ea cauſa eſt, quae illos meos inimicos impulit, vt hos ad tantam audaciam accenderent? Nam haec quoque, non committendum mihi eſt vt vos, iudices, ignoretis. Stabam nempe in procinctu Ariſtionem et Philinum et Ampelinum, et commentarienſem Nomothetarum, quo conſcio, et conſorte furtorum, iſti furabantur, accuſandi, iis de criminibus, quae ſenatui indicaueram, recipiens eos a me reos eorum faciendos. Tam enormia erant eorum furta et flagitia, et iniuriae reip. ab ipſis oblatae, vt nulla ſpes ipſis ſupereſſet euadendi. Quid ergo deſignant in tanto diſcrimine? Perſuadent his [Philocrati cum conſortibus] vt nomen meum ad magiſtratus, velut homicidae, deferrent, publicisque in tabulis hoc titulo annotandum curarent, mihique denuntiarent, vt locis vetitis me abſtinerem. Hanc vnam ſperabant ſibi patere ſalutis viam, hanc vnam fugae ex vniuerſo iſto tanto diſcrimine. Lex enim ſic edicit. Vbi nomen alicuius in tabulis proſcriptum fuerit, velut homicidae, vt is ex eo inde temporis momento loca vetita deuitet. Excluſus ad hunc modum ego locis vetitis, in quibus vel praecipuum forum eſt, non poteram, vt illi quidem opinabantur, coeptam in ſe actionem proſequi. Quodſi ergo mihi neceſſitas impoſita

fuiſ-

fuiſſet illam actionem omittendi, qui ſolus et tenerem eorum furta, et ſenatui indicaſſem, facile ipſis factu videbatur, vt defenſionisque periculum, poenarumque dandarum acerbitatem effugerent. Non in me primo Philinus caeterique fraudem hanc machinati ſunt, ſed iam dudum ante in Lyſiſtrato fuerant; qua de re vosmet ipſi inaudiuiſtis. Promti paratique Philocrates cum conſortibus huic inſtigationi obſecundare, ſtatim altero die poſt funus pueri, prius adeo, quam domus luſtrata, et iuſta facta eſſent, meum nomen, vt homicidae, deferunt ad magiſtratum, publicisque in tabulis curant proſcribendum, aſtute diligenterque obſeruata illa ipſa die, qua actio aduerſus principem furum, Philinum, a quo iudicii principium erat faciendum, a me agenda eſſet; quo ne vnus quidem ſcelerati illius collegii a me poſtulari poſſet, et ex inuolucris improbitatis euolui. Verum multo ſecius euenit, atque iſti ſperauerant. Rationes ipſis ſuae omnes egregie fuerunt conturbatae. Rex enim ſacrorum e iure ſacrorum ipſos docebat, recitanda legis formula, quodnam temporis ſpatium ſuſtinere ſe adhuc deberent, antequam nomen meum deferrent, et quotnam citationes, nomine meo iam delato, praecedere deberent ipſam actionem, et quanta temporum interualla inter quamque citationem fas eſſet intercedere. Sic factum eſt vt ego, non excluſus copia fures illos ad iudicium pertrahendi, omnes condemnarem; quibus mulcta fuit ſcripta tanta, quantam ipſi vos probe noſtis iis ſcriptam eſſe, his autem [Philocrati cum conſortibus] negatum fuit illos periculo eripere, quo vt eos eriperent, mercede illorum conducti fuerant. Quid ergo tum inſtituunt? Congreſſi mecum et cum amicis meis, rogabant, vt vellemus cum ipſis in gratiam redire, offerebantque poenas offenſionum a ſe mihi dandas. Ego, perſuaſus ab amicis, reconciliabar ipſis in arce, apud

apud aedem Mineruae, coram teſtibus iis, qui conciliatores gratiae erant. Poſtmodum congrediebantur mecum, et colloquia miſcebant in templis, in foro, domi meaeque ipſorumque, et vbicunque locorum conueniremus. Poſtremo, o Iupiter diique omnes! hic ipſe Philocrates in curia coram ſenatu, ſtans mecum in ſuggeſtu, manu cum meá conferta, nominatim me appellans, ſermones caedebat mecum, qui pariter eum quoque nominatim compellabam. Quo factum, vt ſenatus idem poſtmodum audiens mihi denuntiatum eſſe, vt loca vetita vitarem, miraretur, indigneque ferret id factum ab iis, quos vidiſſet tam familiariter mecum conuerſantes. Conſiderate modo, viri, et recordamini, cum illorum impudentiam, tum meam aequitatem et innocentiam. Non enim e teſtimoniis ſolummodo confirmabo, quae dico, ſed etiam ex ipſis horum, aduerſariorum, factis facile intelligetis me vera praedicare. De rege ſacrorum, vt primo loco dicam, quem aiunt ſtudio mei nomen meum ab ipſis delatum accipere noluiſſe, apertum id eſt et manifeſtum mendacium, quo tota ipſorum cauſa debilitatur. Regem ſacrorum, admiſſa mei nominis delatione, oportuiſſet tres διαδικασίας totidem menſibus diſtinctas inſtituere, et tum demum quarto menſe poſt delatum nomen partes litigantes ad iudicum conſeſſum inducere, quemadmodum nunc factum eſt. Atqui duo tantum menſes de magiſtratu ipſi adhuc ſupererant, Thargelion et Scirrhophorion. Quapropter neque ſe adhuc honorem gerente inducere cauſam poterat in iudicium, neque inchoatam ſucceſſori tradere. Nam homicidii cauſam inchoatam ſucceſſori tradere peragendam, fas non eſt, neque vllus vnquam Rex ſacrorum his in terris tradidit. Quam itaque accuſationem neque in forum ſuum inducere Regi ſacrorum, qui tum erat, licebat, neque ſucceſſori tradere, eam

ne ad-

ne admittendam quidem ſibi eſſe recte exiſtimabat; nam alias leges veſtras violaſſet. Regem ſacrorum ea in re Philocrati nullam feciſſe iniuriam, ipſe Philocrates teſtatus eſt. Alios enim, magiſtratibus defunctos, geſtorum honorum rationes debentes, vt calumniarum terriculamentis mirifice concuſſit atque exagitauit, ita in hunc vnum Regem ſacrorum dentem non deſtrinxit, ſed intactum praeteriit, a quo ſe atrociſſimas accepiſſe iniurias queruntur. Hunc vnum laniatum Athenas non venit. Ecquod ego iam aliud maius documentum protulero, quo conſtet Philocratem neque a me, neque ab illo Rege ſacrorum, malo laeſum eſſe? Nam vt illi, magiſtratu defuncto, qui nunc eſt, Rex ſacrorum ſucceſſit, licebat his per totos triginta dies menſis Hecatombaeonis, qui menſis nouo Regi primus erat, quocunque menſis illius die libuiſſet, nomen meum deferre; at hi tamen nullo detulerunt. Rurſus proximo menſe Metagitnione licebat illis idem facere, quocunque illius menſis die viſum fuiſſet. at hi ne tum quidem ſuſtinuerunt facere; ſed huius quoque menſis viginti dies praetermittebant; quo factum, vt honorem gerente hoc, qui nunc gerit, Rege ſacrorum, plus quinquaginta dies exierint, quibus nomen meum deferre, cum potuiſſent, inſuper habuerunt. Et alii quidem omnes, ſi quibus temporis anguſtiae non permittunt huiusmodi lites priore Rege magiſtratu decedente ordiri, feſtinant cum ipſis noui Regis auſpiciis accuſationes ſuas ad eum deferre. Hi vero, quibus grauiſſimae item feſtinandi cauſae eſſent, tamen id facere ita cunctati ſunt, vt mirandum ſit. Leges tenebant omnes, et proceſſum iuris callebant. Me videbant ſenatorio honore fungentem, et in curiam ingredientem, vbi Iouisque Bulaei, Mineruaeque Bulaeae ara et ſacellum eſt, in quo vt ſenatores omnes, ita ego quoque vota faciebam. Quae fana

ſena-

ſenatus adiret, eadem ego quoque vna cum ſenatu adibam, thura ſpargebam, vota concipiebam pro ſalute reip. Adde, quod toto illo tempore, quo tribus mea, primum menſem ſortita, prytaneatu functa eſt, ego partes Prytanis omnes geſſi, (excepto ſolummodo biduo) ſacra feci, pro reip. ſalute vota feci, in ſuffragia miſi, ſententias dixi, de rebus grauiſſimis, et quibus ſalus reip. contineretur. Haec egi in conſpectu omnium. Hi ipſi cernebant. nam in vrbe erant, et in foro verſabantur. Licebat ipſis nomen meum vt homicidae deferre, et locis ſacris me excludere. et debebant adeo. Cur ergo facere omiſerunt? Reuera ſi accepiſſent iniuriam, ſufficere poterat vel ſola admonitio, et iniectio metus a religionibus deorum laeſis; eamque commemorationem et ſibi ipſis debebant, et reip. Cur ergo nomen meum non citius detulerunt? cur interea temporis mecum congrediebantur, atque agebant? Vtrumque nimirum, quia non videbar ipſis homicida eſſe, ſed a nece pueri liber. Quo vtroque declarabant, necem hanc ad me nil quicquam pertinere. Qui iam poſſunt alii eſſe hominum omnium improbiores, atque iuris aequi magis immemores, quam hi, qui quod ipſi non credunt, id vobis perſuadere contendunt, atque poſtulant ea a vobis condemnari, quae ipſi factis abſoluerunt. Alii homines verborum vanitates e factis denudant atque refellunt, hi autem veritatem rerum geſtarum vanitate ſuarum praedicationum conuulſum eunt! Quamquam, etiamſi aliud nullum argumentum protuliſſem, teſtium, qui rei interfuere, nulla nomina edidiſſem, teſtes ipſos nullos produxiſſem, ſed vnum hoc vos docuiſſem, hos venales habere criminationes atque denuntiationes, quicunque eos contra me mercede conducat; deficiente autem munerario, mecum familiariſſime conuerſari: poterat hoc

vel

vel ſolum vos inducere ad me abſoluendum, eamque de his opinionem veſtris animis iniicere, vt eos omnium hominum periuriis contaminatiſſimos haberetis. Ecquam tandem litem, quamuis iniuſta et triuiali de cauſa, hi non capeſſant? Ecquod hi iudicium decipere reformident? ecquae iuramenta a ſe dicta hi violare ſibi religioni ducant? qui nunc quoque pro viliſſima mercede triginta minarum, quam a Poriſtis [prouiſoribus] et a Poletis [ſectoribus] et ab exactoribus, ab eorumque ſcribis acceperant, quo me e ſenatu expellerent, tam horrendis ſacramentis ſeſe obſtrinxerunt. Ecquid ita? quia nempe, audiens in prytaneatu meo, eos infanda et pudenda agitare, ſenatum ea de re certiorem feci, docuique modum, quo in rem inquirendum et ad latibula furtorum perueniendum eſſet. Veſtigia a me demonſtrata perſecutus ſenatus inuenit praedam, furtorum poenas a praedonibus repetiit, ipſisque, et praedibus ipſorum, ab iisque denique, penes quos numi furto interuerſi depoſiti erant. Flagitium in lucem protractum fuit tam claram, vt, ne ſi velint quidem, ipſi infitiari queant. Tam enormiter et craſſe, atque furioſe adeo, furati fuerant. Horum ſatellites atque protectores ſe geſſerunt hi aduerſarii mei; qui ecquod tandem in dicaſterium veniant ſine propoſito, illud dicaſterium circumueniendi? ecquod iusiurandum, quamuis ſacerrimis diris horrens, violare cunctentur? Non, cum vos noſſent Graecorum omnium ſanctiſſimos, atque iuſtiſſimos iudices eſſe, tamen ad vos prodierunt cum propoſito, ſi poſſint; ſub larua tantorum iuramentorum vos decipiendi?

ACCES-

ACCESSIONES
AD
ANDOCIDEM, DINARCHVM
ET
LYCVRGVM
QVARTO COLLECTIONIS NOSTRAE VOLVMINE
CONCLVSOS.

PRAEFATIVNCVLA.

Iam alio in loco (Voluminis quarti in calce p. 135) ſignificaui, partem illius voluminis poſteriorem, domo abſente me excuſam, aliquanto, quam decebat, incultiorem atque deformiorem prodiſſe. Iuuat nunc, profligatis reliquis minoribus oratoribus, tum omiſſa repetere atque ſupplere, partim corrigere, iam anno ſuperiori (1772) quidem parata; verum citius illa proferendi deerat oportunitas.

ANDOCIDIS ORATIO
de myſteriis, ſeu ſacris Eleuſiniis profanatis.

Inimicorum copias ardoremque quocunque modo mihi per fasque nefasque nocendi, quo me, a principio inde, vt primum hanc in vrbem redii, exagitarunt, vos paene omnes, viri, arbitror intelligere, vt neceſſe non ſit hac de re plura verba facere. Ego vos potius, viri, rogabo rem, et aequam, et quam mihi indulgere facile vobis ſit, et qua me potiri mea inprimis refert; primum nempe hoc, vt vobiſcum reputetis, me nunc huc ſponte mea veniſſe, nulla coa-

ctum neceſſitate inter vos verſandi: (neque enim vades conſtitueram, neque vinculis conſtringebar) ſed fiducia, praecipue quidem veri et aequi, tum vero veſtri quoque, qui mihi videremini de me iuſta et aequa pronuntiaturi, neque paſſuri ab inimicis me meis opprimi; ſed potius, prout fas eſt, in viuis me ſaluisque conſeruaturi, veſtrisque legibus conuenienter, et iuriiurando, cuius a vobis dicti auctoritate ſententiam feretis. Merito enim, viri, de his, qui vltro ſeſe in diſcrimina demittunt, vos quoque idem cenſeatis, quod ipſi de ſemet cenſent. Quicunque enim in vrbe manere, veſtrique ſortem iudicii exſpectare atque ſuſtinere ideo noluerunt, quia ipſi ſeſe ſua ſententia criminis admiſſi condemnaſſent, recte vos de his eadem ſciſcatis, quae ipſi de ſeſe ſciuerunt. Contra vero, quicunque manſerunt, fiducia ſuae conſcientiae, quod nullius ſibi ſint ſceleris conſcii, decet vos de his eadem ſtatuere, quae ipſi de ſeſe ſtatuunt, neque eos condemnare, quos ſua non condemnat conſcientia. Exemplo, quae modo diſputaui, confirmabo, et, ne longe abeam, meo. Multi mihi retulerunt, inimicos meos haec inter ſe iactare, me non videri in vrbe manſurum, ſed fuga ſalutem quaeſiturum. Ecquid enim Andocides quoque ſpectans (ita aiunt) certamen adire tantum audeat, cui liceat hinc digreſſo vitae praeſidia commoditatesque omnes habere? cui in Cypro ſit, illuc ſi iuuet per mare contendere, vnde modo venit, ager et ſpatioſus, et fertilis, et gratuito datus. Caput ille profecto periculo nolet obiicere. Ecquid enim ſpectet? quo fidat? annon ciuitatem videt, quo ſit animo? Ego vero, viri, multum ab his diſſentio. Ciuitas enim haec etiamſi ſic ſe haberet, atque hi aiunt, oblatam tamen ego equidem amplecti nolim conditionem, alibi in rerum omnium affluentia viuendi, ſed ſic, vt patria carendum mihi ſit. multo

enim-

enimuero ciuis ego patriae malim esse, quam aliarum ciuitatum, etiamsi hac aetate nonnullae rebus florere secundis videantur. Hac ego mente armatus permisi vobis corpus meum, de quo iudicetis, rogans vos, vt mihi pro me dicenti benigniorem, quam accusatoribus, praebere velitis audientiam; cum sciatis, etiamsi pari diligentia ambas partes audiatis, defendentem tamen loco semper esse iniquiore. Alteri enim accusationem edunt, dudum ante ex insidiis praemeditatam et compositam, ex tuto, versantes ipsi extra periculum. Ego vero metu constrictus, et periculo septus, atque infamia obrutus maxima, ad mei purgationem accedo. Quocirca vos decet, erga me animis magis, quam erga accusatores, propendere; praesertim si reputetis, id quod vos reputare velim, saepe factum esse, vt accusatores, qui reos criminibus plurimisque et atrocissimis onerassent, statim et incontinenti tam aperte et liquido mendaciorum conuincerentur, vt vos multo libentius accusatores condemnaueritis, quam accusatos. non raro item vsu venire, vt falsi testes, cum testimoniis venalibus et ementitis homines insontes per nefas perdidissent, falsi testimonii coram vobis dicti coarguantur, at tum demum, quum id iam nil prodesse possit iis, qui malum accepissent. Errores igitur huiusmodi cum quotidie innumeri eueniant, consentaneum est, vos, nondum audita defensione, accusatorum criminationibus non protinus coecam fidem adhibere. Nihil enim aliud ex accusatoris oratione licet colligere, quam hoc, atrociane sint, an minus, quorum me accusator reum insimulauit; verane autem illa sint, nec ne, id vero negatum vobis est prius intelligere, quam ex me audiueritis, quae pro me dixero. Iam delibero mecum, vnde ordiri defensionem debeam. vtrum a nouissime factis, hoc est, vtrum vos docere debeam, accusatorem contra

 formu-

formulam iuris in foro noſtro vſitati actionem ἐνδείξεως aduerſus me inſtituiſſe; an Iſotimidae decretum dudum abrogatum eſſe; an, quae leges et quae pacta iureiurando ſancita accuſationi huic obſtent; an denique a principio inde repetens totam rem, vt geſta fuit, ordine exſequar. Dicam vobis, hanc dubitationem quid praecipue mihi iniecerit. Non eſt vobis omnibus par et aequalis ad omnia accuſationis capita ſeueritas, ſed alii veſtrum hoc crimen, alii aliud, ante omnia a me dilui cupiunt. Atqui omnibus ſimul occurrere negatum eſt. Quapropter conſultiſſimum duco, me a principio inde orſum, quae geſta ſunt, omnia enarrare, atque vos docere, nihil omittentem. Recte enim ſi rem edocti totam teneatis, facile vobis erit immanitatem mendaciorum noſcitare, quibus me accuſatores oppreſſum ierunt. Confiſus itaque vos aequa et vera eſſe pronunciaturos, et ad iudicandum acceſſiſſe cum animo parato argumenta admittere atque probare ea, quorum firmitate fretus ego manſi in vrbe, et huius iudicii diſcrimen obii; cernens item vos, et publicis, et priuatis in cauſis hoc vnum ſummi facere, eique vni operam inprimis dare, vt in pronuntiando religionem pactorum iureiurando ſancitorum tueamini, quae vna res ſola ciuitatem continet, inuitis iis, qui id ita eſſe nolint; rogo vos, vt beneuoli me audiatis cauſam meam dicentem, neque depoſita iudicum, quam geritis, prouincia, perſonam accuſatorum ſuſcipiatis, neque veritatem a me dicendorum ſuſpectam habeatis, neque vocabula aucupemini; ſed a principio inde ad finem attenti et propitii defenſionem meam audiatis, atque, poſtquam perorauero, tum demum id pronuntietis, quod vobis et veriſſimum atque rectiſſimum et cum iureiurando a vobis dicto conuenientiſſimum videbitur eſſe. Tenebo autem, id quod recepi facturum, defenſionis hunc

hunc ordinem, vt eundo per singula a capite ad calcem, primum ipso de delicto, vnde actio haec ἐνδείξεως seu indicationis coaluit, quae mihi necessitatem huius defensionis circumposuit, et hoc in discrimen me coniecit, de sacris puta Eleusiniis prosanatis, ita agam, vt planum faciam, neque impietatem vllam a me commissam esse, neque consortem impietatis quemquam indicatum, neque mea memet confessione, super hoc quidem crimine, grauatum esse, neque mihi constare, verane sint, an falsa, quae indices de profanatoribus sacrorum Eleusiniorum retulerunt. Haec sunt ea, quae iam nunc vos docebo. Habebatur ea concio, qua mandata essent danda creatis paulo ante imperatoribus classis in Siciliam mittendae, Niciae puta, et Lamacho, et Alcibiadi. Iam triremis illa, quae imperatorem Lamachum illuc erat peruectura, extra portum stabat in anchora. Ibi Pythonicus, cum assurrexisset, ita cum populo egit. Vos quidem, inquit, exercitum ablegatis tantum, tanto cum apparatu, et tantum adire parati estis periculum. Ego vero planum vobis faciam, imperatorem vestrum Alcibiadem sacra Eleusinia in domo quadam vna cum aliis quibusdam factitare; et vos id si feceritis, cuius ego vobis auctor sum, vt sciscatis impune ei fore, quem ego huius sceleris indicem produxero, producam ad vos seruum alicuius viri clari, hac in concione coram assidentis, qui seruus, initiatus cum non sit, tamen arcanorum sacrorum coerimonias omnes vobis enarrabit. Quod si seruus ille minus fecerit, eoque ego mendacii dicti conuincar, do vobis corporis mei potestatem, vt de me, quodcunque voletis, statuatis. Haec Pythonicus. Cui cum diu multumque oblocutus esset Alcibiades, factum pertinaciter infitians, visum fuit prytanibus, discessum e concione non initiatis imperare; ipsi autem ad puerum ibant, ad quem Pythonicus eos

ablegabat. Reuerſi in concionem ſecum adducebant ſeruum Polemarchi; cui ſeruo nomen erat Andromacho. Is, promiſſa decreto impunitate, ſi indicaret, confirmauit, ſacra Eleuſinia per mimum domi Polytionis agi. Alcibiadem et Niciadem et Melitum agere partes ſacerdotum ſacra facientium; ſed alios quoque adeſſe, ſpectatores eorum, quae fierent. quid? quod ſeruos adeo intereſſe, vt ſe, fratremque, et Hiceſiam tibicinem, et Meliti ſeruum. Primus igitur hic Andromachus haec indicauit, et horum edidit nomina, a commentarienſi publicis in tabulis conſignanda; quorum non niſi vnus Polyſtratus comprehenſus et morti datus fuit. Reliqui enim fuga euaſerunt, et extremum deuitarunt ſupplicium, quod vos ipſis decreto veſtro irrogaueratis. Cape tu iſtoc, et recita. *Nomina e tabulis publicis.* „Andromachus hoſce indicauit, Alcibiadem, Niciadem, Melitum, Archebiadem, Archippum, Diogenem, Polyſtratum, Ariſtomenem, Hippiam, Panaetium.„ Prima fuit haec, o viri, ab Andromacho facta indicatio contra hos, quos dixi. Et tu cita mihi Diognetum. „Dic, Diognete, fuiſtine inquiſitor, cum Pythonicus in concione populi Alcibiadem deferret? Fui. Noſti ergo Andromachum indicaſſe ea, quae domi Polytionis fierent? Noui. Nomina virorum, quos ille detulit, ſuntne haec? Sunt.„ Secunda priorem illam excepit denuntiatio haec. Teucer erat quidam, qui cum aliquamdiu rem inter nos pro inquilino habuiſſet familiarem, hinc migrauit, periculum deuitans, et Megaram ſe tranſtulit. Vnde ſenatui [Athenienſi] recipiebat, ſi impunitatem adipiſceretur, quaecunque de ſacris profanatis noſſet, omnia bona fide indicaturum; quippe qui ſceleris conſors et adminiſter fuiſſet, et reliquos nominatim proditurum, qui ſecum ſcelus participaſſent, nec non de Hermis mutilatis, quae noſſet, omnia in lucem

cem prolaturum. Decreto senatus, cui plenam potestatem pro arbitrio suo hac in re agendi plebs dederat, missi sunt Megaram, qui Teucrum illinc arcesserent. Is, impetrata impunitate, huc reuersus, nomina edebat eorum, quos sui secum sceleris aiebat esse consortes. Etiam hi secundum Teucri indicium fuga salutem quaerebant. Cape tu mihi haec ipsorum nomina atque recita. *Nomina*, „Teucer hos indicauit. Phaedrum, Gniphonidem, Isonomum, Hephaestodorum, Cephisodorum, se ipsum, Diognetum, Smindyridem, Philocratem, Antiphontem, Tisarchum, Pantaclem." Meministis vtique, viri, etiam haec omnia coram vobis confessionibus esse confirmata. Tertia tum facta est istaec indicatio. Mulier quaedam, Agarista nomine, quae penes Alcmaeonidem nunc est in matrimonio, olim penes Damonem fuit, haec igitur indicauit, in domo Charmidae, quae prope fanum Iouis Olympii est, Alcibiadem sacra arcana factitare, nec non Axiochum et Adimantum. Ab hac indicatione etiam hi auffugerunt.

Vna adhuc super est indicatio a me commemoranda. Lydus erat, seruus Phereclis, Themakiensis. Hic indicauit, in domo Phereclis, heri sui, in Themaco, sacra clandestina fieri, aliaque inter nomina ab ipso edita, mei quoque patris nomen edidit, quem dixit interfuisse quidem, verumtamen eorum, quae agerentur, nil vidisse, quippe qui pallio inuolutus dormiuisset. Speusippus, tum senator, hos a Lydo indicatos, iudicio tradebat. Verum pater, datis vadibus, actionem in Speusippum ordiebatur ex titulo processus contra formulam iuris forensis. Quod certamen in consessu ciuium sexies mille decertatum est; quo e tanto numero Speusippus ne ducenta quidem tulit suffragia. Vt autem pater in vrbe maneret, huiusque iudicii discrimen subiret, ego inprimis auctorita-

 te mea

te mea precibusque ab eo impetraui; accedentibus eo aliorum quoque cognatorum cohortationibus. Cita tu mihi Calliam et Stephanum, et Philippum, et Alexippum Sunt enim hi Acumeni et Autocratoris cognati, qui [Acumenus et Autocrator] fecundum Lydi indicium fugerunt. Alterius enim [Calliae] e fratre [vel forore] nepos eft Autocrator, alterius autem [Stephani] auunculus eft [vel patruus] Acumenus. Quos [Calliam, Stephanum, Philippum et Alexippum] par eft, vt odiffe eum, qui cognatos fuos hinc expulit, ita optime quoque eum noffe, per quem illis ex vrbe auffugiendi neceffitas admota fuit. Intuemini vos [Callia, Stephane, caeterique] in horum [iudicum] vultus, et teftamini, num vera loquar. *Teftes.* Facta audiftis, viri, ex me et e teftium confirmationibus. Accufatores autem quae dixerint, recordamini. Ita enim par eft defendentem fe gerere, vt nempe. cum criminationes accufatorum iudicibus in memoriam reuocauerit, tum demum eas refutet. Affirmarunt nimirum, de facris arcanis me indicaffe, et in nominibus confciorum exhibuiffe patris quoque mei nomen, vt eius, qui interfuiffet. Sic factum me effe indicem patris. Quae profecto eft atrociffima omnium atque fceleftiffima oratio. Nam qui nomen eius detulit, is Lydus fuit, Phereclis feruus. fugere autem volentem patrem ego retinui atque ad manendum fum cohortatus multis et infimis precibus, ad genua eius fupplex aduolutus. Atqui fi ego ipfe patrem indicaffem, cur eum poftmodum precibus a fuga retrahebam? quid mihi volens? quid defignans? Aut ecquid fpectans pater, precibus meis victus, in eiusmodi certamen defcendit, in quo facere non poterat, quo minus in duorum malorum alterum incurreret. Aut enim a manibus paene meis moriendum ipfi fuiffet neceffario, fi ego patrem ipfe detuliffem, atque vifus tum fuiffem vere

detu-

detuliſſe; aut, abſolutus ille ſi fuiſſet, abſolutio eius certam mihi necem atque ineuitabilem attuliſſet. Lex enim ſic edicit: indici ratam et validam eſſe impunitatem, ſi veritas eius indicio conſtiterit. Sin autem falſa indicarit, moriendum ipſi eſſe. Iam certi eſtis vos omnes, meque patremque ſaluos abiſſe. Id quod fieri nullo modo potuiſſet, ſi ego patrem detuliſſem. Eo enim facto, neceſſe vtique fuiſſet, aut eum, aut me extremum pati ſupplicium. Fac tandem tamen, patrem manere voluiſſe, iudiciique ſortem ancipitem opperiri. Exiſtimatisne, paſſuros fuiſſe amicos eum manere, aut ipſos voluiſſe fideiuſſores eius fieri, et non potius ab eiusmodi propoſito eum dehortaturos fuiſſe atque rogaturos, vt eo ſe reciperet, vbi et ipſe ſaluus eſſet futurus, et me in exitium non eſſet coniecturus. Imo vero cum pater Speuſippum actione occoepti contra ius forenſe proceſſus perſequeretur, haec ipſe pro ſe dicebat: in Themacum, ad Phereclem, ſe nunquam veniſſe. mancipia ipſe ſua ad tormenta offerebat, eaque vt iis ſubiiceretis, vos hortabatur, negans aequum eſſe, ſi quis ipſe ſponte ſua ſeruos torquendos offerat, vos tum conditionem repudiare; contra qui tradere recuſet, eum ad tradendum cogere. Ab hac vos pater exercendi iudicii iniquitate tum dehortabatur. Haec patri tum pro ſe diſputanti, quae eum diſputaſſe vos omnes probe noſtis, quid erat Speuſippo reliquum, quod opponeret, aliud quam hac vti oratione [ſi verum fuiſſet id, quod accuſatores iactant?] Quid tu mihi multa, homo, de mancipiis blateras? Non filius te tuus indicauit? Non is te ait in Themaco adfuiſſe? et tum ad me conuerſus dixiſſet. Argue tu, Andocide, patrem, aut nulla tibi iam amplius ſupereſt impunitas. Hac oratione tum fuiſſet vſurus Speuſippus; aut num minus vobis videtur? Vſurus vtique fuit, mea quidem ſententia. Quod-

 ſi er-

ſi ergo aut vnquam ego hac quidem de re in iudicium vocatus ſum, aut in hac cauſa ſacrorum profanatorum nomen meum vel ſemel modo a quoquam eſt commemoratum, aut indicatio quaedam ſupereſt nomen meum praeferens, aut indiculus proſtat in tabulis publicis nominum delatorum, non dicam a me in fraudem hominis alius cuiuspiam, ſed ſolummodo ab alio quopiam in fraudem meam: aſcendito hunc in ſuggeſtum, quicunque vult, et me coarguito. Verum enim vero non noui, qui magis impia dixerit, et a veritate atque a probabilitate magis abhorrentia, quam hi dixerunt, qui, quod agerent, ſibi datum exiſtimarunt nihil aliud, quam vt auderent ſolummodo accuſare; quid autem ſe futurum eſſet, ſi mendacii conuincerentur, id in mentem ſibi venire nunquam paſſi ſunt. Quemadmodum igitur, vera ſi fuiſſent crimina, quorum me inſimulant, vos in me fuiſſetis ſaeuituri, dignumque veſtra duxiſſetis perſona, poenam mihi quam grauiſſimam infligere, ſic contra ego vos nunc rogo, atque iure meo poſtulo, vt hos, quos mendaces deprehenderitis, homines impios habeatis, et hinc colligatis, facili negotio me poſſe multo magis reliquis quoque in rebus, quae momenti ſunt multo leuioris, hos mendacii conuincere, qui commiſerint, vt in momentis accuſationis longe grauiſſimis atque teterrimis tam perſpicui mendacii arguerentur. Hoc igitur modo quatuor factae ſunt de ſacris profanatis indicationes hae, quas dixi. Secundum quarum vnamquamque qui in exſilium ierunt, eorum vobis recitaui nomina, et teſtes teſtati ſunt. Ego vero, quo fidem vobis creem tanto certiorem, praeter iſta hoc adhuc faciam. Eorum, qui per cauſam horum ſacrorum profanatorum in exſilium ierunt, alii deceſſerunt exſules, alii vero domum redierunt, et in vrbe verſantur, et a me inuitati, hoc in iudicio praeſto mihi ſunt.

Horum igitur vnicuique poteſtatem facio, currente aqua mea, mendacii vt me coarguant, docendo, aut ipſorum aliquem propter me in exſilium migraſſe, propterea quod a me ſuum nomen fuiſſet indicatum, aut non per illas, quas modo dixi, indicationes factum eſſe, vt eorum quique in exſilium irent. His in rebus ſi qui me mendacii coarguent, ſtatuite de me quicquid vobis allubebit, et conticeſco, et hoc decedo de ſuggeſtu, quicunque huc aſcendere volet.

Age, videamus iam, viri, poſt iſtaec quid euenerit. Secundum indicationes videlicet orta eſt de praemiis earum contentio. Nam e Cleonymi decreto mille drachmae ſolummodo, e Piſandri autem decies mille conſtitutae erant in praemium. Super hoc itaque praemio inter ſe contendebant ipſique iudices, et Pythonicus, ideo ſibi praemium arrogans, quod primus rem ad concionem retuliſſet eique aperuiſſet, et tandem Androcles, qui praemium hoc ſenatui deberi contendebat. Placuit itaque populo, vt ſenatorum illi, qui ſacris Eleuſiniis eſſent initiati, in dicaſterio Theſmothetarum iudices examinarent ſuper ipſorum indicationibus, quemque ſuper ſua, eoque facto cauſam praemiorum dandorum ipſi arbitrio ſuo diſceptarent. Sic hi ſenatores primum et praecipuum praemium Andromacho, ſecundum autem Teucro adiudicarunt, et ille quidem decies mille drachmas tulit, hic autem mille ſolummodo. Cita tu mihi horum teſtes. *Teſtes.* Iam de crimine ſacrorum profanatorum, cuius criminis ergo actio haec, in iure forenſi ἔνδειξις dicta, in me intenta eſt, et de quo vos, qui eſtis initiati, cognitum atque diſceptatum huc conueniſtis, planum vobis teſtatumque feci, me neque ipſum deos impietate violaſſe, neque alios de commiſſa erga deos impietate vltro accuſaſſe, neque interrogatum eſſe faſſum de me, aut de quoquam alio, impie-

tatis

tatis reo, denique penes me culpam esse nullam ad sacra dearum pertinentem, neque maiorem, neque minorem. Atque hoc a me vobis persuaderi summi facio. Exsultabat quidem hoc in loco accusatorum oratio, nescio quae formidanda atque tremenda oculis praemonstrans, ad quorum recordationem mens arrecta cohorresceret. Repetebant enim ex aetatum superiorum exemplis, si qui alii circa deas hasce, [Cererem puta atque Proserpinam] impium quid ausi fuissent, quam saeuas illius impietatis poenas eorum quisque dedisset. Harum autem narrationum ecquid ad me pertinet? ecquod horum facinorum? Multo enim aequius ego illos accusem, et propter hoc ipsum aio, illos quidem oportere supplicio dari, quod impii sint, [impietas enim est, si quis innocentem impietatis insimulatum pessumdet] me autem seruari, quod nihil deliquerim. Foret vtique graue et acerbum, si vos in me saeuiretis ob aliena delicta, et infamiam e falsa criminatione mihi contractam plus valere veritate duceretis oportere, tametsi sciretis illam criminationem ab inimicis meis profectam et in me per nefas esse intortam. Liquet enim, iis, qui talia crimina [cuiusmodi ea sunt, quorum ego reus agor] reuera perpetrarunt, [non solummodo criminatione tenus] in infitiatione nullum esse perfugium nullamque excusationem. Manet enim eos scrutinium seuerum et formidabile ab iis, qui religiones vsu suo tenent. Mihi vero scrutinium in eiusmodi causa est iucundissimum, vbi ad salutem impetrandam nil opus habeo vos rogare, atque, vt in tali causa, deprecari; sed satis est ad periculi depulsionem, argumenta accusatorum a me refutari, atque facta vobis in memoriam reuocari, qui sacramentum dixeritis sanctissimum, cuius ob auctoritatem de me sitis suffragia laturi, et qui diris vosmet ipsi ore vestro dictis grauissimis obstrinxeritis, vos-

que

que ipſos et neceſſarios veſtros, niſi in iure de me dicundo aequum et iuſtum ſequamini, praetereaque initiati ſitis, et deorum ſacris ipſi ſpectatores interfueritis. Vobis itaque facta ſolummodo ad memoriam reuocanda ſunt, quo cum impios puniatis, tum inſontes abſoluatis, atque ſoluos praeſtetis. Exiſtimate itaque flagitium nihilo leuius eſſe, ſi homines inſontes, impietatis rei facti, a vobis condemnentur, quam ſi reuera contaminatos impietate nil curetis caſtigare. Quare vobis ego multo etiam magis, quam accuſatores faciunt, demando atque delego, et per deos vos adiuro, tam ſacrorum ipſorum cauſa, quae ſpectaſtis, quam Graecorum, qui feſti huius ergo huc conueniunt, vt, ſi quid impium me commiſiſſe, aut aliena conuictione, aut meamet ipſius confeſſione conſtiterit, aut ſi quem ego alium de impietate indicauero, aut alius me, vt vos me tum occidatis. Nil intercedo, nil deprecor. Sin autem nihil huiusmodi peccaui, et vos huius rei ita feci certos, vt dubium nullum ſuperſit, tum rogo vos, vt ad Graecos omnes teſtatum faciatis, me per nefas in hoc certamen coniectum eſſe. Facietis autem id hoc modo teſtatum, ſi Cephiſium damnetis. Cephiſius enim, qui actionem indicationis hanc in me intendit, ſi quintam ſuffragiorum partem haud tulerit, infamia notabitur, eoque facto non licebit ipſi in templum Dearum ingredi, aut, ſi fecerit, morte mulctabitur. Quod ſi iam vobis videbor hoc de crimine id, quod ſatis ſit, dixiſſe, ſignificate id mihi nutu, quo de reliquis quoque me hoc lubentius atque confidentius purgem. Sed ſignificatis nimirum, vobis a me hoc de capite ſatisfactum eſſe. Quapropter de ſimulacrorum amputatione, et de indicatione ad hanc amputationem pertinente, vt recepi vobis facturum, ita nunc faciam, vt rem a principio inde totam enarrando vobis proponam. Teucer vt, impunitatem

tem nactus, a Megara huc rediit, et de sacris profanatis, quae norat, indicauit, [de quo paulo ante memini me dicere] et de iis, a quorum audacia simulacra fuissent mutilata, et scripto consignauit duodeuiginti virorum nomina, hoc scelere implicatorum. Quo facto alii eorum fuga se subduxerunt, alii comprehensi morte luerunt, ex indicina Teucri. Recita tu mihi eorum nomina. *Nomina.* „Teucer super Hermis indicauit Euctemonem, Glaucippum, Eurymachum, Polyeuctum, Platonem, Antidorum, Charippum, Theodorum, Alcisthenem, Menestratum, Eryximachum, Euphiletum, Eurydamantem, Phereclem, Melitum, Timanthen, Archidamum, Telenicum." Horum alii, ab exsilio domum reuersi, nunc in vrbe commorantur, aliorum fato suo defunctorum necessarii multi numero supersunt, quorum quicunque volet, oratione mea tenente, ascendito atque me redarguito, demonstrans, horum virorum quemquam propter me aut in exsilium isse, aut mortem tolerasse. Secundum haec Pisander et Charicles, qui in numero quaesitorum essent super hoc negotio creatorum, atque id temporis studiosissimi plebis haberentur, auctores fiebant, quod facinus istud haud paucorum esset, sed ad iuris ciuilis atque status popularis euersionem pertineret, plures adhuc quaesitores creari, et a quaerendo non prius desisti, quam vlcus hoc funditus esset exstirpatum. Praeterea tota ciuitas trepidabat, vnoquoque de se metuente. Praeco enim quam primum proclamasset, licere iam senatui in curiam redire, signumque detraxisset, protinus a signo detracto, senatus quidem redibat in curiam, plebeiorum autem nemo in foro manebat, sed vnusquisque domum festinabat, metuens ne comprehenderetur. Malis hisce reip. domesticis illectus Dioclides ad cupiditatem turbarum ciendarum, per quas ipse cresceret, et ad spem noua-

rum

rum rerum erectus, vltro ad senatum intronuntiauit, se nosse, qui Hermas mutilassent, et esse ad trecentos numero, vnaque, qui vidisset, atque negotio, cum gereretur, interuenisset, exposuit. Atque his, ego vos, viri, rogo, vt animum attendatis, a vestraque memoria requiratis, num vera dicam, et vt alii conscii harum rerum alios vestrum adhuc ignaros doceant. Haec enim, quae refero, in collegio vestro dicta et gesta sunt, et vos horum mihi testes estis. Dioclides nimirum sibi seruum aiebat esse super argentifodina sua in Laureo. Ab illo seruo sibi tum fuisse aufferendam ratam portionem mercedis annuae pactae ex illius argentifodinae fructibus. Quo itaque in Laureum iret, illamque mercedis pensionem a seruo suo exigeret, mane se surrexisse, atque in viam se dedisse citius, quam oportunum fuisset, quia in tempore noctis erasset; sed fuisse plenilunium. Vbi ergo ad propylaeum fani Bacchi venisset, vidisse multitudinem hominum ab Odeo descendentium in Orchestram; quorum metu se in fanum ingressum in vmbra consedisse, intra columnam et pilam illam, super qua Strategus stat ille aeneus. Ibi se vidisse hominum ad trecentos, globatim stantes, alias quinosdenos, alias vicenos. Luna in ora ipsorum irradiante, se ex vmbra prospectantem, noscitasse plerosque. Iam mihi cogitate, quaeso, viri, hoc, quam dirae et quam formidandae rei documentum, atque exemplum proposuerit, qui pro concesso atque licito sibi sumserit hoc, vt penes se esset, quem ciuem Atheniensem ipsi allibuisset, ei globo coniuratorum interfuisse affirmare, et rursus negare interfuisse, si quem negare placeret. Sed pergo narrare. Dioclides itaque ista cum vidisset, ad Laureum se aiebat ire perrexisse. tum die istam noctem insecuta famam de Hermis mutilitatis accepisse. Ibi statim agnouisse, facinus illorum, quos vidisset, virorum esse. Postmodum

dum in vrbem reuerſum ſe deprehendiſſe quaeſitores deputatos, et praemium indicinae puhlice praeconis voce promulgatum, centum minas. Ibi cum Euphemum vidiſſet, Calliae fratrem, Teleclis filii, in officina fabrili feraria ſedentem, abduxiſſe eum in fanum Vulcani, ibique ei eadem dixiſſe, quae ego vobis paulo ante referebam; quod nimirum illa nocte nos vidiſſet. Cauſae ſibi nihil eſſe, cur a rep. mallet pecuniam, quam a nobis, auferre; praeſertim ſi poſſet eadem opera noſtram quoque inire gratiam. Euphemum ad haec ſubieciſſe: recte facere Dioclidem, quod huius rei ſe certiorem feciſſet, hortatumque fuiſſe, vt iam ſtatim ſecum ad aedes Leogorae adiret; quo ibi poſſis, inquit, (reddo ipſius Euphemi verba) mecum agere cum Andocide et cum reliquis, quorum intereſt. Sed promittebat Dioclides die poſtera venturum. Veniſſe quoque, aiebat, et pultaſſe fores. Ibi patrem meum forte fortuna exeuntem ad ſe, Dioclidem, haec dixiſſe. Iam dudum hi te exſpectant. Tales vtique amicos aſpernari haud conuenit. His cum dictis abiſſe patrem. Hoc modo Dioclides patrem meum peſſumdatum ibat, denuncians pro ſceleris conſcio. Nos autem aiebat ipſi confirmaſſe, decretum a nobis eſſe, vt, pro centum minis, ab aerario promiſſis, centum et viginti nos daremus minas; cupitisque ſi potiremur, illum a nobis in collegium noſtrum cooptatum iri. Interim nos in conditionis fidem iusiurandum, et illi dicturos eſſe, et ab illo viciſſim exacturos. Ad haec aiebat Dioclides ſe reſpondiſſe, deliberaturum ſe eſſe; nos autem ipſi mandaſſe, vt in aedes Calliae, filii Teleclis, nobiſcum conueniret, quo etiam ille adeſſet. Hoc modo rurſus ſororis quoque meae maritum Calliam peſſumdare ſtudebat. Conueniſſe aiebat Dioclides ad Calliae, et inde praeiſſe nobis viam in arcem, ibique fidem nobis ſuam iureiurando obligaſſe, [de ſcelere

lere non prodendo] et nos vicissim de mercede pactos esse, sub ingressum proximi mensis dependenda. Iam vero promissum fefellisse, pecuniam condictam haud praestantes. Propterea se nunc ad senatum adire, facta indicatum.

Haec sunt, o viri, quae Dioclides hac de re in senatu verbis prodidit. Sed et praeterea indicem exhibuit literis consignatum eorum, quos ex illa ingente hominum turba ista nocte se noscitasse aiebat, ad duos et quadraginta; et primos quidem edebat Mantitheum atque Aphepsionem, quamuis senatores essent, atque in curia sederent. Ibi Pisander cum assurrexisset, auctor fiebat senatui, vt decretum sub Archonte Scamandrio latum rescinderet, eoque facto, quotquot in illo indice Dioclidis nominatim essent designati, omnes in equuleum imponerentur, quo de sceleris consortibus omnibus ante noctis aduentum constaret. Succlamabat senatus, eum recta suadere. Manthitheus autem et Aphepsion, istis auditis, ad aram Vestae confugiebant, in qua supplices desidentes rogabant, vt tormentis ne subiicerentur, sed sibi liceret, fideiussoribus datis, interim discedere domum, et iudicio legitime instructo ad causam dicendam dicta die adesse. Aegre impetrabant. Dabantur praedes. Illi vero e laqueo elapsi protinus in equos se coniiciebant, fugam capessebant, ad hostes transfugiebant, destitutis vadibus, quos ex legis praescripto iisdem oportebat poenis teneri, quibus vadati damnarentur. Senatus interim, sub sponsione iurata silentii seruandi, digressus curia, nos comprehendebat, atque compeditos ad cippos alligabat. Strategis autem in curiam arcessitis demandabat, vt per praeconem promulgarent, quicunque Atheniensis in vrbe habitaret, vt is in forum armatus conueniret; qui autem in longis moeniis, vt in Theseum; denique Piraeei incolae, vt in Hippodamiam,

forum ibi ſic dictum, coirent; equitibus porro vt ſignum tuba darent ad conueniendum illa ipſa adhuc nocte ad Anaceum [ſeu aedem Caſtoris et Pollucis.] Senatus iubebatur in arcem aſcendere, atque ibi pernoctare, Prytanes autem in Tholo. Quos tantos motus Boeoti quum fama accepiſſent, in armis ad agri noſtri confinia exibant, euentumque praeſtolantes ibi excubabant. Interim Prytanes tantarum turbarum concitorem Dioclidem, veluti ſoſpitatorem quendam ciuitatis in carrhucha vectum in Prytaneum arceſſebant, ibi coronandum; coenabatque cum Prytanibus. Primum quidem haec, o viri, vobis ipſi ad memoriam reuocate, quotquot tum interfuiſtis, caeteroſque veſtrum, quotquot harum rerum nihil tenent, docete; deinde tu mihi Prytanas, qui tum illo honore fungebantur, intro voca, Philocratem et reliquos. *Teſtes.* Age iam nomina quoque vobis recitari curabo virorum, quos Dioclides illo in indice annotauit, quo ſciatis, quot ille cognatos mihi perditum ierit, atque neceſſarios; primum quidem patrem, deinde vero ſororis maritum, illum, declarando conſcium, hunc vero eo, quod affirmaret in eius domo [coniuratos] conueniſſe [vel, ſe congreſſum eſſe cum coniuratis.] Reliquorum audietis nomina iam ſtatim. Recita tu ipſis. „*Charmides Ariſtotelis.* Hic conſobrinus meus eſt. Mater enim eius, meuſque pater iisdem erant editi parentibus. *Taureas.* Hic eſt patri meo conſobrinus. *Iſaeus, filius Taureae. Callias Alcmaeonis.* Alius hic eſt patris conſobrinus. *Euphemus, frater Calliae,* [non huius, ſed illius alterius,] *qui Teleclis filius eſt,* [penes quem ſoror mea domi eſt in matrimonio.] *Phrynichus Erchienſis.* Hic meus eſt conſobrinus. *Eucrates,* Niciae [imperatoris] frater, penes quem Calliae ſoror eſt. *Critias.* Etiam hic patris eſt conſobrinus. Amborum enim matres erant ſorores. Hos omnes

Dio-

Dioclides in illis quadraginta viris nominauit, quorum nomina tenebat index ab eo ſenatui exhibitus. Nos itaque omnes quotquot ſecundum iſtud Dioclidis indicium comprehenſi et carceri mandati fueramus, quum vna eſſemus eodem in carcere, compedibus nexi, et nox eſſet, clauſoque carcere, admiſſae a ianitoribus venirent ad alium mater, ad alium ſoror, ad alium vxor, cum liberis, et carcer comploratu reſonaret atque lamentis eiulantium et mala praeſentia miſerantium, Charmides, conſobrinus et aequalis meus, vnaque mecum a puero inde noſtra in domo educatus, hac me compellauit oratione. Andocide, inquit, vides tu quidem praeſentium malorum magnitudinem; ego vero cur tibi ſuperiori tempore moleſtus monitor atque conſultor fierem, meaeque te ſeueritate reprehenſionis offenderem, cauſae nil admodum mihi videbam eſſe. Iam vero calamitas, qua circumuenti tenemur, me nunc cogit tecum queri, hortaturque, vt agendorum tibi auctor fiam. Quibus tu adhnc familiariter vſus fuiſti, Andocide, procul habitis et ſpretis nobis, qui tibi ſumus neceſſarii, illi propter haec eadem. ob quae nobis pereundum videtur eſſe, partim mortem tolerarunt, partim fuga ſalutem quaeſiuerunt, a conſcientia ſceleris condemnati et in exſilium acti. Quodſi ergo tu huius negotii quicquam tenes, age, prode id, et ſic ſerua, primum quidem temet ipſum. deinde vero patrem tuum, quem a te ita diligi, vt nihil aliud magis, conſentaneum eſt; tum ſororis tuae maritum, quae tibi ſoror eſt vnica; denique reliquos cognatos atque neceſſarios, tot numero qui ſumus; tandem me quoque, qui tota mea vita nulla re te offendi, tuique ſum rerumque tuarum ſtudioſiſſimus, operaeque meae, vbi vſus venerit, quo tibi commodem, nil parco.„ Charmida iſtaec diſſerente, caeterisque vna ſupplicantibus, et vnoquoque ſeorſim ob-

ſecrante, venit, o viri, mihi in mentem ſic cogitare. O hominum omnium ego calamitate vſus duriſſima, vtrum perire per nefas immeritos patiar meos neceſſarios, ipſosque morti dari, et bona eorum proſcribi, praetereaque ipſorum nomina ſtelis inſculpi, quaſi piacularium erga deos factorum, quamquam eorum, quae euenerunt, omnium nihil ab ipſis profectum eſt, neque ipſis imputari poteſt? Adde, trecentos Athenienſes num patiar per nefas immeritos interimi, ciuitatemque malis atrociſſimis mutuisque quorumque erga quosque ſuſpicionibus exagitari? an dicam Athenienſibus, quae ex Euphileto audiui, eo, qui ipſe patrauit ſcelus? Praeterea haec quoque mecum reputabam, o viri, plerosque ſontium, qui ſcelus manibus ſuis patraſſent, a Teucro iam indicatos, et ſic factum eſſe, vt alii eorum, capite ſuo luerent ſupplicio extremo affecti, alii in exſilium abirent, quibus abſentibus dicta fuit mortis ſententia. Non ſupereſſe, niſi quatuor, a Teucro non indicatos, Panaetium, Chaeredemum, Diocritum, et Lyſiſtratum; in quos vnos omnium maxime culpam commiſſi ſceleris a ſuſpicione omnium collatum iri credibile erat, quippe qui familiariter vſi fuiſſent illis, qui iam morti eſſent dati e numero indicatorum a Dioclide. Et illis quidem ne ſic quidem certa erat et perpetua ſalutis ſpes, etiamſi ego eos non proderem; meis autem neceſſariis certum imminebat atque ineuitabile exitium, niſi ſi quis Athenienſibus omnem rei geſtae veritatem aperiret. Quare ſatius mihi viſum fuit, quatuor viros a me patriae communione priuari, ſic meritos, qui nunc ſuperſunt adhuc in viuis, et in patriam ab exſilio redierunt, et bonorum ſuorum vſura gaudent, quam committere, vt neceſſarii mei inſontes ad mortis neceſſitatem adigerentur. Quodſi ergo cuipiam, non veſtrum, iudices, ſed veſtrum, o quotquot reliqui ciues Athenienſes hoc iudi-

iudicium circumſtatis, iſtaec olim de me inſedit opinio, ſodales a me meos eo fuiſſe indicatos, quo perirent ipſi, ego ſeruarer, cuiusmodi rumores inimici mei de me in vulgum ſparſerunt, criminari me atque in inuidiam ignominiamque adducere volentes, rem, quaeſo, ipſis e factis ſpectate. Nunc enim me quidem oportet rerum a me geſtarum rationem coram illis ipſis reddere, qui ob illa facinora exſilium tolerarunt, quorum facinorum ego eos inſimulaui; et qui omnium optime norunt verane dicam, an mentiar, et qui coarguere me mentientem poſſunt, orationem meam interpellantes. nam ego equidem eius rei copiam illis facio. Vos autem, o viri, rerum geſtarum veritatem certo explorare oportet. Nam in hoc mihi huius verſatur cardo certaminis, vt ſaluus et abſolutus ex hoc iudicio ita diſcedam, vt vobis, iudices, viſus fuerim homo non malus, neque ſceleratus eſſe; deinde vt reliqui quoque omnes intelligant, quicquid hoc in negotio a me geſtum et profectum eſt, id omne non per ſcelus eſſe commiſſum, ſed per ſiniſtram quandam atque calamitioſam eueniſſe fortunam, quae reip. quidem inprimis, tum vero nobis quoque priuatim, grauis incubuit; et quae dixi omnia, me dixiſſe ex Euphileto audita, prouidentia partim tuendae priuatae ſalutis neceſſariorum atque amicorum meorum, partim ſecuritatis publicae ciuium omnium, qua fieri poteſt, ſumma cum virtute atque honeſtate, nullo autem cum ſcelere, nulla turpitudine, vt ego equidem mihi perſuadeo.

Quodſi ergo res ſic ſe habet, aequum cenſeo, poſtuloque a vobis abſolui, atque dimitti ſaluo capite, ſaluisque fortunis et fama. Age, (oportet enim humanis de rebus humanis item modis cogitare, ac ſi ipſe quisque infortunio perculſus eſſet;) quid vnusquisque veſtrum, meo loco ſi fuiſſet conſtitutus, fuiſſet

X 3 factu-

facturus? Nam ſi eiusmodi fuiſſet optionis conditio, vt neceſſe fuiſſet, aut glorioſe mori, aut turpiter ſeruari, poſſit vtique indicina a me facta pro facinore improbo, degeneris animi nota, haberi. Quamquam vel ſic quoque haud pauci futuri fuiſſent, in ſimili loco, qui turpiter amicos indicare haud dubitaſſent, vitamque ingloriam morti praeclarae praeferre. Verum omnia contra erant. Nam ſi tacerem, turpi mortis genere, et ſumma cum infamia mihi erat moriendum, pro ſacrilego, tametſi ſacrilegium nullum commiſiſſem. tum impedire non potuiſſem, quominus pater periret, et ſororis maritus, et reliqui cognati, et tot numero conſobrini, quos omnes vnus ego peſſumdediſſem ſilentio meo, aliena crimina celante. Quos enim Dioclidis mendacium in carcerem coniecerat, eos inde liberandi atque extrahendi nulla patebat alia via, praeterquam haec, vt Athenienſes totam rem ex ordine, vt vere geſta fuiſſet, ex me intelligerent. Quod ſi ergo, quae hac de re auditu comperta haberem, ea reticuiſſem, factus fuiſſem illorumque homicida, et trecentorum praeterea ciuium Athenienſium, et ciuitas malis merſa fuiſſet ineluctabilibus. Haec eueniſſent, ſi tacuiſſem. Exponendo autem rem, vt vere erat geſta, conſequebar iſtaec, vt et ipſe ſaluus abirem, et patri ſalutem redderem, caeteriſque neceſſariis, et ciuitatem terroribus maliſque teterrimis eriperem. At quatuor tamen viris a meo indicio erat exſulandum? At illi meriti hanc poenam erant criminibus, quae commiſerant. Reliqui a me indicati, a Teucro quoque iam dudum ante fuerant indicati, vt, qui hoc e numero aut morte mulctati ſunt, aut in exſilium ierunt, cenſendi ſint, non magis ob meum, quam ob Teucri indicium, hanc illamue poenam toleraſſe.

Haec itaque penſitans ego, viri, atque inter ſe comparans, malorum praeſentium inueniebam leuiſſimum,

mum, vt quam citiſſime rem, vt geſta eſſet, exponerem, et mendacia Dioclidis coarguerem, eoque inimicum vlciſcerer, qui nos quidem peſſumdatum iret, ciuitatem autem circumuentum, cui ſic illuderet, vt, quam labefactaret, ab ea ſummus Euergeta haberetur, praemiisque cumularetur. Profeſſus itaque in ſenatu ſum me ſcire ſceleris auctores, et expoſui facta, fidemque meae expoſitioni afferendis argumentis addidi. Compotantibus nimirum aliquando nobis Euphiletum auctorem conſilii factum eſſe de Hermis mutilandis, me autem interceſſiſſe. Rem itaque tum quidem omiſſam fuiſſe ob interceſſionem meam. Tempore poſt autem idem ad eandem rem exſequendam abſentia mea abuſus eſt. Erat nempe mihi equuleus. In hunc ego in Cynoſarge inſcendere volens, labebar, et clauiculam confringebam, et contuſionem in capite accipiebam, vt neceſſe eſſet me lecticae impoſitum pedibus alienis domum referri. Euphiletus ibi, ſentiens me ad coetus conſuetos non amplius conuenire, perſuadebat reliquis compotoribus, ad participandum facinus me quoque tandem oratione ſua eſſe permotum, fidemque ſibi deſpondiſſe de opera nauanda; nominatim de illo Herma, qui eſt ad fanum Phorbantis, truncando recepiſſe. quae omnia Euphiletus mentiebatur, de ſuo commentus, quo ipſis imponeret. Quo factum eſt, vt Hermarum, quotquot Athenis ſunt, omnium vnus ille ſolus non mutilaretur, qui, a tribu Aegeide dedicatus, prope domum noſtram paternam auitamque ſtat et ſupereſt adhuc, vt videtis, ſaluus atque incolumis. Confirmauerat nempe Euphiletus ſodalibus, me illo de Herma mutilando recepiſſe. In quo illi ſe falſos videntes, ferebant grauiſſime, ſui ſceleris me conſcium eſſe, qui nihil ad id peragendum contuliſſem. Altero itaque die poſt cum ad me conueniſſent Euphiletus atque Melitus, hac ad me

oratione vtebantur. Facta sunt, aiebant, Andocide, atque a nobis peracta, [quae nosti.] quodsi ergo te quietum continere atque tacere volueris, habebis nos imposterum quoque, vt pridem, amicos atque familiares. Sin autem nos prodes, inimici tibi erimus saeuissimi, multoque tibi nostra plus incommodabit atque nocebit inimicitia, quam aliorum tibi proderit amicitia, per odium nostri tibi comparata. Quibus ego haec respondebam; Euphiletum hoc facinore patrando hanc de se opinionem animo meo iniecisse, vt impurum atque consceleratum hominem eum haberem. verumtamen non meam magis conscientiam, quam ipsius sceleris atrocitatem, ipsis esse reformidandam. Haec vere, vt dico, sic dicta et acta fuisse, quo certius constaret, seruum ad tormenta tradebam, qui sciret, me tum temporis aegrum in lecto decubuisse, atque inde non surrexisse. Ancillas quoque tradebam prytanibus, inquirentibus, vnde moti, et a quo quasi exordio orsi illi impii scelus patrassent. Scrutantes itaque rem cum senatu Quaesitores, cum reperissent omnia ita, vt dixeram, se habere, omniaque vndique cum oratione mea pulchre concinerent, ibi demum citabant Dioclidem; neque multis erat verbis opus, sed statim ille confitebatur mendacium, deprecabatur veniam, orabat spiritus immunitatem, indicabat eos, qui auctores sibi facti fuissent, vt ista diceret, quae olim dixisset. Erant autem hi Alcibiades Phegusius, et Amiantus Aegineta; qui, audito, quae Dioclides de ipsis enuntiasset, metu statim aufugiebant. Vos autem, vt haec e Dioclide acceperatis, eum iudicio tradidistis, a quo morte mulctatus est. Reliqui autem vincti, iam supremum supplicium de se sumendum exspectantes, propter me, compedibus exsoluti et in libertatem rursus emissi sunt. Nam secundum meum indicium meis cognatis vincula detraxistis,

xiſtis, et exſulibus domum redeundi veniam dediſtis, et reuerſos gratanter recepiſtis; ipſique, ſumtis armis, a ſtationibus, in quibus quique veſtrum, per illud turbulentum et ſuſpicioſum reipublicae tempus, excubias adhuc egeratis, ſecuri domum quisque ſuam reuertebamini, vt iam malis multis defuncti, periculisque exſoluti.

Quibus omnibus in rebus qua ego quidem vſus ſum fortuna, eius ergo fortunae vos commiſeratio mei merito capiat; exitus autem ergo merito vir optimus atque fortunatiſſimus habear; quippe qui refragatus Euphileto ſim, iusiurandum id offerenti, cuius fides penes homines omnium minima et eſt, et eſſe debet, eique probra, quibus dignus eſſet, ingeſſerim; et cum illi, contemtis meis dehortationibus, peccare tamen nihilominus perrexiſſent, peccatum eorum, quoad licuit, ſilentio texerim, neque prius, quam extrema cogeret neceſſitas, prodiderim; cum plerique eorum a Teucro iam indicati, alii morte luiſſent, alii in exſilium abiſſent; nos ipſi denique a Dioclidis perfidia in carcerem coniecti, ab extremo ſupplicio vix pilum diſtaremus. Tunc enim demum, neque prius, detuli quatuor viros, Panaetium, Diocritum, Lyſiſtratum, Chaeredemum. Haud infitiabor hos quatuor propter me in exſilium iſſe. Contra vero ab eodem indicio meo ſunt in viuis et in fortunis ſuis pater, et ſororis maritus, tum tres conſobrini, nec non ſeptem numero cognati alii. Hi, in eo iam cum eſſent, vt immerita morte per alienum nefas afficerentur, ſolis nunc iubar per me vident, ipſique ſe hoc mihi debere beneficium grati confitentur. Cunctam autem ciuitatem, qui conturbauerat, extremaque in diſcrimina coniecerat, is a me coargutus fuit, et vos magnis formidinibus mutuisque ſuſpicionibus liberati. Quae num vera dicam, recordamini, quaeſo, viri, et con-

 ſcii,

fcii veftrum quotquot funt, hi reliquos docento. Tu autem ipfos mihi cita eos, qui propter me vinculis exfoluti funt. Optime enim rei geftae ordinem cum teneant, poffint item optime eum hisce, [iudicibus,] enarrare. Sed hac conditione hi hunc in fuggeftum afcendent, vt tantisper coram vobis, iudices, differant, donec vobis audientiam praebere differentibus libuerit. Deinde reliqua accufationis capita diluam. *Teftes*. De rebus itaque tum geftis audiuiftis, viri, omnia, et purgaui fic, vt mihi quidem videor, vt fatis effe poffit. Quodfi tamen adhuc aliquid veftrum quispiam defideret, aut exiftimet, nondum fatis difputando declaratum quidquam fupereffe, aut fi quid ego imprudens praetermifero, affurgat is atque me commonefaciat, et fatisfaciam illi quoque. Nunc autem de legibus vos docebo.

Cephifius nempe hic actionem ἐνδείξεως, vel indicationis, in me quidem inftituit ex titulo legis adhuc validae rataeque, eaque fe lege nixum tulit in libello accufatorio, quem praetori exhibuit, actionem hanc contra me exordiens, in ipfa autem oratione accufatoria plebifcitum potiffimum vrfit, dudum abolitum, auctore Ifotimida factum, cuius nil quicquam ad me pertinet. Ille enim, Ifotimides, auctor fuit, vt a templis deorum arcerentur impietatis rei, tam ab aliis facti, quam qui ipfi faffi effent eo fe crimine teneri. Ego vero neque commifi impietatem, neque faffus vnquam fum me commififfe. Quod autem hoc ipfum quoque plebifcitum refciffum atque abrogatum fit, id ego vos docebo; quamquam in eo verfor defenfionis loco, vt, vbi minus vobis perfuafero, damnum ipfe fim accepturus, vbi autem perfuafero, cenfear pro aduerfariis verba feciffe. Verumtamen dicetur id, quod res eft. Claffe enim funditus excifa, cum vrbs obfideretur, deliberabatis de modo concordiae conftituendae atque

tuen-

tuendae, placuitque τὰς ἀτίμους, honore priuatos, ἐπιτίμους reddere, hoc est pristina gaudentes iuris ciuilis vsura, et honore status forensis. Cuius sententiae factus est auctor Patroclides. Honore autem carentes quinam et quotuplices fuerint, et quibus modis quibusue de caussis honore status forensis mulctati, id vos docebo. Standi in foro ius, seu honorem, amittebant primum aerarii, seu pecunias aerario publico debentes, siue quod, honorum a se gestorum acta et rationes approbare cum nequissent, ideo mulctae pecuniariae essent condemnati, siue quod ob aliena bona per vim et nefas occupata atque detenta mulcta ipsis fuisset irrogata, quam non luissent, siue ob actiones maiestatis vel perduellionis iniustas et illegitimas aduersus insontes susceptas, siue quod mulctis arbitrariis, si quas magistratus sine legum auctoritate, et sine iudiciorum interuentu irrogassent, haud satisfecissent; siue quod, quae a rep. vectigalia redemissent, eorum pactas mercedes non dependissent, siue quod pro aliis fideiussores aerario facti fuissent. His omnibus quo cunque titulo seu pecuniam seu mulctam aerario debentibus ante nonum anni mensem euolutum erat debitum luendum: sin minus, duplum debebant, et ipsi honore in foro versandi priuabantur, et bona ipsorum publice vaenibant. Vnus hic erat modus conditionis inhonestae, [seu capitis imminutio maior.] Alter modus iste est, cum corpora quidem ipsa delinquentium honore in foro standi et in concionem conueniendi carent, bona autem ipsis, quae possident, salua manent. Hoc genere ignominiae notabantur, ob furta [in rep. puta] aut ob munerum acceptationes, mulctae damnati. Hos oportebat, et ipsos, et ex ipsis natos, honore carere. item quotquot ordinem in acie deseruissent, aut criminis essent conuicti τῆς ἀστρατείας [h. e. quod plane in castra non exissent, cum

cum reliquis, cum quibus exire ab imperatoribus iuſſi fuiſſent] aut τῆς δειλίας [h. e. quod pauidi et imbelles fuiſſent,] aut τῆς μαλακίας, [h. e. quod vſu immoderato, libidinum turpium et muliebrium animumque corpusque eneruaſſent, vt armis gerendis minus habiles eſſent.] item quotquot ſcutum abieciſſent, aut ter fuiſſent in iudicio condemnati falſi dicti teſtimonii, aut ementitae in ius citationis; nec non qui parentes male et iniurioſe atque inclementer tractaſſent. Hi omnes, quoad corpora quidem inhoneſti erant, ſeu honore carebant, bona tamen ipſis ſua ſalua manebant. Rurſus alii, [qui erat minimus et leuiſſimus modus imminuti capitis] honore carebant, ſeu infamia erant notati, κατὰ προστάξεις h. e. ſecundum praecepta, ſeu quadam tenus, ſub certis conditionibus denuntiatis et imperatis. Hi non funditus erant capite minuti, ſed ſolummodo quoad partem eius aliquam; e. c. milites, ſi qui ſub tyrannide triginta virorum in vrbe atque militiae functione manſiſſent. Hi, caeteris quidem iuribus, perinde atque reliqui ciues, fruebantur, verum iure in concione ſtandi, aut ſenatorios honores ambiendi, iisue fungendi, carebant. Hactenus illis erat honos imminutus vel ereptus. Nam haec erat ipſis πρόσταξις, ſeu conditio imperata et praeſcripta. Aliis hoc de genere non licebat quemquam maieſtatis aut perduellionis accuſare; aliis non licebat alios actionibus ἐνδείξεως, ſeu indicationis, perſequi. aliis interdictum erat in Helleſpontum proficiſci per mare, aliis in Ioniam; aliis aditus fori clauſus erat. Decreta igitur omnia, per quae quibusdam vllo modo horum, quos dixi, modorum honos ereptus, vel caput imminutum fuiſſet, tam ipſa primigenia eorum exempla, quam ſecundaria ex illis deriuata, ſi quae vſquam locorum proſtarent, eradi atque deleri iuſſiſtis decreto ea de re facto, concordiamque iureiurando

mutuo

mutuo in arce dicendo vtramque in partem condici atque ſanciri. Recita tu mihi decretum Patroclidis, vi et auctoritate cuius haec fiebant. *Decretum.* „Patroclides rogauit in hanc ſententiam. Quando quidem Athenienſes impunitatem ſuper aerariis decreuerunt, vt nimirum eorum cauſa liceat populum rogare atque in ſuffragia mittere; velit iubeat populus Athenienſis eadem rata eſſe, quae cum olim ſciuiſſet tempeſtate belli Medici, e re id fuit publica *. Illos autem quod attinet, quorum nomina, vt fiſco debentium, in codicillis ſcripta, a magiſtratibus tradita fuerint, ſiue exactoribus fiſci, ſiue quaeſtoribus Mineruae, ſiue quaeſtoribus aliorum quorumque deorum, ſiue regi ſacrorum; ſiue quorum nomina expuncta ex albo aerariorum nondum fuerint ante exceſſum illius ſenatus, [qui nunc breui deceſſurus eſt, et] cuius princeps fuit Callias; hoc eſt, ſi qui honore priuati ideo fuerint, quod aerario debitores facti ſint, nec non quorum rationes geſtorum honorum in Logiſteriis [ſeu tribunalibus cenſoriis vel rationalibus] improbatae atque falſitatis et futilitatis condemnatae fuerint ab Euthyntis [h. e. cenſoribus, ſeu peraequatoribus] et ab eorum Parhedris [ſeu aſſeſſoribus] aut quorum rationes de geſtis honoribus ad iudicium delatae nondum ſint, aut quibus ſub iudice adhuc pendeant lites, in ius nomine populi vocatis ob rationes geſtorum honorum; aut quibus adiudicatae ſint a iudicibus minutae quaedam atque reſtrictae honoris derogationes, aut ſi qui fideiuſſores publice facti, ob iſtas ſuas ſponſiones mulctae condemnati fuerint, ad iſtam vſque, quae modo dicta eſt, diem: item ſi quorum nomina publicis

* Videtur factum deſignare, quo Athenienſes, inſtante bello Perſico cum Xerxe, ſeruos libertate donabant, et infames honori ſuo reſtituebant.

cis in tabulis adhuc ſuperſint, ideo ibi ſcripta, quod in numero quadringentorum fuiſſent; aut ſi quod aliud cuiuspiam crimen ſub iſto paucorum dominatu commiſſum vſpiam locorum annotatum ſit: Vt, inquam, populus Athenienſis velit iubeat, horum omnium nomina, (quorum nominum tamen e numero nominatim hi exemti atque excluſi ſunto; quorum puta nomina in pilis adhuc ſuperſunt exarata, ipſi autem in exſilio degunt, propterea quod cauſa ſiue in Areopago, ſiue coram Ephetis, ſiue in Prytaneo, ſiue in Delphinio, ſiue coram Rege ſacrorum agitata, aut exſilii, aut mortis poena ipſis fuit adiudicata, velut homicidis, aut tyrannidis affectatae reis:) vt igitur, exceptis his, reliquorum omnium nomina mandet populus Athenienſis expungenda fiſcalibus ſenatus, quaecunque in aerarii tabulariis occurrent, aut ſi vſpiam alias locorum eiusmodi documentorum publicorum copiae [ſeu exemplaria ſecundaria] proſtant, vt Theſmothetae reliquique magiſtratus eas copias ſenatui exhibeant abolendas. Sed vt haec intra triduum fiant, ex quo plebs hanc ſciuerit rogationem, ſi ſciuerit. Quaecunque exempla eiusmodi rationum ad aerarium publicum pertinentium vsquam locorum occurrent, ea expungantor, neminique liceto ea priuatim ſecum habere, neque liceto cuiquam aerario facto hanc labem exprobrare, eumue debiti huius commonefacere, aut ſimultatem ideo conceptam vllo modo exſequi. Secus qui fecerit, vt is poenis teneatur iisdem, quibus tenentur, qui ſententia ſenatus Areopagitici perculſi ſolum verterunt. quo populus Athenienſis ipſe ſemet fidat quam tutiſſime, liber a mutuis aliorum de aliis ſuſpicionibus, et pacta hoc plebiſcito ſancita, et in praeſens, et in futurum omne tempus, quam certiſſima atque fidiſſima permaneant. „Per hoc decretum, viri, honorem quidem reddidiſtis eo carentibus, exſulibus

libus autem vt venia daretur domum redeundi, neque Patroclides auctor vobis fuit, neque vos fciuiftis. Vt autem, induciis cum Lacedaemoniis contractis, moenia diruebatis, exfules quoque recipiebatis, et triginta tyranni cooriebantur; et Phyle poftmodum occupabatur, et aliquanto poft Munychia; breuis vt fim, illa infanda euenerunt, quorum vt me meminiffe nil iuuat, ita veftram quoque refricari memoriam nil attinet. Vt autem e Piraeeo tandem in vrbem rediftis, cum liceret vobis poenas de malorum veftrorum auctoribus fumere, decreuiftis, quaecunque turbulenta illa tempeftate accidiffent, ea omnia obliuioni tradere, plurisque feciftis reip. falutem, quam priuatarum fimultatum vltiones, acceptarumque iniurarum obliuionem lege fanxiftis. Quae vt vobis placuit rata effe, creaftis vigintiuiros, qui tantisper ciuitati praeeffent, et, ne refp. detrimentum caperet, prouiderent, donec leges latae atque fixae effent. Interim placuit, Solonis legibus et Dracontis Thefmis [feu ftatutis] vti. Vt autem fenatu per fortem, legislatoribus autem per delectum creatis, reperiebatis, in vtroque genere legum, tam a Solone, quam a Draconte profectarum, ineffe multas, quibus ciuium bene multi ob ea, quae in ifta reip. procella eueniffent, tenerentur, concione conuocata, propofuiftis his de legibus deliberationem, atque fic decreuiftis, vt leges omnes examinarentur, eoque in examine probatae in tabulis confcriberentur in Stoa Poecile figendis. Recita tu mihi hoc decretum. *Decretum.* „Placuit populo, Tifamenus auctor fuit fententiae. Athenienfes remp. gerere et ciuilem inter fe vitam degere fecundum ritus patrios, et Solonis vti legibus, et menfuris ponderibueque [a Solone praeceptis] vti quoque thefmorum a Draconte relictorum iis, quibus antehac vfi fumus. quascunque nouas autem leges condi

res et

res et vſus ferat, quinquaginta Nomothetae a ſenatu lecti eas in tabulis perſcribento et coram Eponymis exponento ad contemplandum volenti cuique, et ſenatui hoc ipſo menſe tradento. Traditas autem ſibi leges ſenatus prius explorato, et legislatores quingenti a popularibus per demos delecti, poſtquam prius ſacramento ad rectum et verum tuendum adacti fuerint. Sed et priuato cuique liceto volenti in ſenatum intrare, et bonum atque ſalutare, ſi quid habeat de legibus ſuadere, id edere. Latae autem vbi fuerint leges, ſenatus Areopagiticus earum curam gerito, atque prouideto, vt magiſtratus legibus ratis ſixis vtantur. Legum quaecunque ſint perlatae, atque in ratis legitimisque habitae, eas perſcribento in pariete, vbi priores leges perſcriptae olim conſpiciebantur, vt volens quisque ſpectare atque conſiderare poſſit." Secundum hoc decretum reuocatae ſunt, o viri, leges ad ſcrutinium, et quae in ratas atque probatas relatae ſunt, eas in literas retulerunt, atque in porticu expoſuerunt; quo facto legem nobis ferri et imponi curauimus, qua vos vtimini omnes, hanc puta; vt nulla de re lege liceat vti non ſcripta. Eſtne iam aliquid huic Cephiſio reliquum, de quo aut referre magiſtratus aliquis, aut in quo veſtrum quisquam, o viri, agere et exſequi quidquam poſſit, praeterquam ſecundum leges ſcriptas? Quando ergo lege non ſcripta vti non licet, quanto minus vti licebit non ſcripto pſephiſmate? Quoniam itaque videbamus, ciuium multis multas magnasque clades impendere, aliis e vetuſtis legibus, aliis e vetuſtis plebiſcitis, ideo leges nouas ferri curauimus, propter illa ipſa, quae nunc fiunt, quominus fierent, et quo minus liceret quadruplatorem agere. Recita tu mihi has leges. *Leges.* Lege literis non conſignata magiſtratus ne vtantor vlla in re. Pſephiſma nullum, ſiue ſenatus ſiue plebis

plebis id erit, validius esto lege. Nullius hominis singularis ergo liceto legem ferre, quae non perinde de reliquis quoque Atheniensibus valeat, nisi secus visum fuerit sexies mille viris, clam per tabellas suffragatis.„ Quid nunc? superestne adhuc aliquid? Superest nimirum haec lex, quam tu mihi recites, velim. *Lex.* „Iudicia et arbitria rata sunto, quaecunque in vrbe libera fiunt, a legibus gubernata. Legibus vtantor ab Euclide Archonte inde.„ Iudicia et arbitria rata et valida sanxistis esse, o viri, quaecunque in ciuitate libera facta sint, quo nempe neque nouae tabulae fierent, neque iudicia iam pronunciando peremta et transacta rescinderentur, sed rata et firma essent pacta priuata, et ex eorum formula liceret actori cuique ius suum a debente repetere. Quae autem crimina publica sunt eiusmodi, vt super iis liceat in reos agere, siue ex titulo γραφῆς, siue titulo φάσεως, siue ἐνδείξεως, siue ἀπαγωγῆς, illorum causa decreto sanxistis, vtendum legibus esse ab Euclide Archonte inde. Quandoquidem igitur vobis placuit antiquas leges examini submitti, eoque in examine probatas in literarum monumenta referri, magistratibus autem omnibus interdici, ne qua lege vtantur literis non consignata, quacunque tandem in re; item, decretum nullum, siue senatus sit, siue plebis, lege validius esse, neque licere in vnius hominis singularis siue gratiam, siue fraudem ferri legem, quae non item de omnibus omnino sit Atheniensibus valitura; tandem, vt ius et fas sit legibus vsu receptis et ratis vti inde ab Archonte Euclide: vllumne potest esse, aut mente fingi psephisma ex eorum numero, quae Archonte Euclide vetustiora sint, siue maioris momenti rem, siue minoris spectet, quod adhuc ratum et validum sit? Ego equidem haud arbitror. Sed ipsi vos quoque vobiscum velim existimetis. Verum videamus nunc quoque quomodo vobis

vestrae habeant in iureiurando religiones. Ius quidem illud iurandum, quod vniuersae ciuitati commune est, et quo vos ipsi post reconciliatam gratiam vosmet obstrinxistis, sic habet. *Sacramentum.* „Acceptarum iniuriarum nemini ero memor, neque vltionem earum in quoquam exsequar, praeterquam in triginta tyrannis, et in decemuiris. Quid? quod horum ipsorum non vlciscar eos, si qui rationem reddere parati sint rerum a se gestarum iis in magistratibus, quos gessere.„ Vos igitur, qui iureiurando confirmaueritis, in ipsis adeo triginta viris, qui mala vobis crearunt atrocissima, memoriam acceptarum iniuriarum vos haud esse renouaturos, si rerum a se gestarum rationem vobis reddant; multo minus censendi estis vnquam voluisse memoriam acceptarum iniuriarum in alio quopiam ciuium vestrorum exercere, aut id dignum vobis censuisse. Senatus autem hic, quem nostis omnes, per annuas vices ad reip. clauum sedentem, publicaeque salutis frena gubernantem, quid is iureiurando confirmat se facturum? „Neque admittam, ait, actionem forensem titulo ἐνδείξεως, neque titulo ἀπαγωγῆς, contra aliquem propter antehac facta, praeterquam contra damnatos exsilii.„ Vos denique, Athenienses, qui lites forenses iudicii vestri auctoritate disceptatis, quid facturos vos iureiurando spondetis, antequam ad iudicandum admittimini? „Non exsequar acceptas iniurias simultate memori, neque vlli alii inhonestae perturbationi aditum ad animum meum dabo, a qua intransuersum agar: sed sententiam pronuntiabo secundum leges fixas et in rep. obtinentes.„ Quae cum aio a me pro vobis et pro legibus vestris disputari, decet vos arbitrari, num recte aiam. Iam considerate, viri, accusatores quoque, quales ipsi cum sint, alios tamen accusare audeant. Cephisius hic cum vectigal aliquod ab aerario redemisset, eiusque titulo non

nonaginta minarum contributionem a colonis hunc atticum agrum exercentibus collegisset, mercedem reip. pactam non dependit, ideoque fuga salutem quaesiuit. Nam si tum redisset [ante nouas leges latas] suique corporis fecisset copiam, datus vtique in carcerem et cippo alligatus fuisset compede. Sic enim edicit lex, vt senatui quingentorum virorum liceat, quicunque vectigalis a se redemti mercedem haud dependerit, eum ad truncum alligare. Hoc tanto facinore commisso Cephisius tamen, quod vos decreto sanxistis, vt magistratus vestri secundum leges in ea solummodo facinora animaduertant, quae illo anno iuniora sint, quo Euclides Archontis honore functus est, ideo aequum censet, vt, quas vobis pecunias extorsit, eas vobis haud reddat, et ex eo, quod legibus vtimini nunc ratis et fixis, pro exsule ciuis, pro minuto capite quadruplator factus est. Ad Melitum transeo, qui sub triginta tyrannorum dominatu, Leontem, quem vos omnes nostis [hominem sanctissimum et vestri studiosissimum] ad vndecimviros [pro fure aut latrone] abduxit. Atqui lex haec et olim fuit in vsu, inprimis sapiens et praeclara, et nunc adhuc viget, vsuque vestro frequentatur, vt, qui consilium sceleri exsequendo dederit, poenis teneatur iisdem, quibus, qui scelus ipse suis manibus perpetrarit. Verumtamen ideo, quod leges vobis ab Archonte Euclide inde validae sunt, non licet Leontis liberis actionem caedis in hunc Melitum intendere, [quam alias ex illa altera modo laudata lege optimo iure possent.] Nam ne ipse quidem Melitus infitietur Leontem a se ad vndecimuiros abductum esse. Epichares denique hic non modo est, sed haberi quoque vult mortalium omnium nequissimus. Nam scelerum suorum poenas ipse a semet repetit. Sub triginta tyrannis senator fuit. Huiusmodi autem de hominibus quid statuit lex pilae incisa, co-

ram curia fixae? „Magiſtratum, ait, in vrbe qui geſſerit poſt euerſum ſtatum popularem, impune mo ritor, eumque qui occiderit, is purus a caedis piaculo eſto, et bona peremti poſſideto.„ Numquid aliud, o Epichare, dici fieriue poteſt, quam, ſi quis te nunc occiderit, [hac fretus admonitione ex me audita] puras ei ſanctasque a reatu caedis manus eſſe? Nil profecto aliud, ſecundum Solonis quidem leges ſi ius arbitrabimur. Recita tu mihi hanc legem e pila. *Lex.* „Placuit populo, cum tribus Aeantis prytaneatu fungeretur, Cleogene ſcribam agente, Boëtho Epiſtatae honorem gerente, factus eſt huius literis conſignatae ſententiae auctor Demophantus.„ Orditur hoc pſephiſma commemoratio temporis, quo latum fuit, ſcilicet eo ſenatu rempubl. gubernante, qui forte ductus ſedit eo anno, quo Cleogenes ſcripturam primus fecit. Verba pſephiſmatis autem ipſa ſic ſe habent: „Statum libertatis popularis ſi quis Athenis euerterit, aut oppreſſa rep. honorem quempiam geſſerit, is hoſtis Athenienſium habetor, atque inulto moritor, et facultates eius publicantor, et decima pars earum Mineruae ſacra eſto. Reum autem horum facinorum, qui aut manu ſua peremerit, aut peremtori caedis auctor et adminiſter factus fuerit, ambo ſancti et pii habentor, licetoque ipſis templa deorum omnia, foraque et loca adire, quo honeſti conueniunt. Et tenentor Athenienſes omnes iureiurando, tributim et curiatim ſuper hoſtiis perfectis dicendo ſeſe obſtringere, vt, qui iſtaec fecerit [h. e. qui aut ipſe tyrannidem exercuerit, aut tyranni ſatellitem ſe geſſerit] eum occidere velint. Iusiurandum autem ſuper hac re dicitor hanc in formulam conceptum. „Populi Athenienſis libertatem atque maieſtatem ſi quis iugularit, aut qui, illa oppreſſa iacente, honorem vllum geſſerit, aut etiam impoſterum ſi quis exſiſtat, qui tyrannidem moliatur, aut adiutorem ſe praeſtet tyrannidem affectanti, eum

et ego

et ego ipſe occidam, et alius ſi quis occiderit, hunc ſanctum piumque et erga deos et erga Semones habeo; vt eum, qui hoſtem Athenienſium peremerit; fortunasque peremti cunctas ſub haſta cum vendidero, tum partem dimidiam pecuniae inde redactae peremtori reddam, nil defraudans. Hoc ita faciendum eſſe, et verbis ero auctor, et tabella mea in cadum iniicienda confirmabo. Sin autem quis, tyrannum, tyranniue ſatellitem adoriens, aut in ipſa caede, aut ſaltim in conatu caedis, ipſe occubuerit, ornabo ipſumque peremtorem, eiusque liberos, perinde atque Harmodium cum Ariſtogitone eorumque poſteros ornare ſolemus. Quaecunque ſacramenta aut Athenis, aut in caſtris, aut vſpiam alibi locorum, in fraudem populi Athen. dicta fuerint, ea reſcindo, atque irrita pronuncio, iisque obligatum atque conſecratum quemcunque ſacramenti religione exſoluo et reſecro. „Hanc in formulam iuraſtis, Athenienſes, vos omnes ſuper hoſtiis perfectis, rite, quemadmodum reliqua omnia, quae ritu patrio conceptis verbis iuratis, ante Liberalia, et addidiſtis illi ſacramento hanc imprecationem, vt, qui iurisiurandi huius conditionibus ſancte atque religioſe ſatisfecerit, ei multae magnaeque proſperitates ex ipſius animi ſententia eueniant; peierans autem vt vna cum prole male pereat.„ Iam reſponde tu mihi, quadruplator, et ardelio, quem dii deaeque omnes euertant velim, atque eradicent, eſtne haec lex rata et adhuc valida, an eſt antiquitata et irrita? Rata fuit olim, et deberet adhuc eſſe, ſi quae alia vel maxime. verum quia ſub Archonte Euclide renouata et confirmata non fuit, et vos vti legibus vultis illo Archonte latis, ideo iſta lex hodie antiquata et obliterata eſt. Huic conſtitutioni hoc debes, quod ſpiras adhuc, et per hanc vrbem deambulas, haud meritus, quippe qui, tenente adhuc ſtatu libertatis popularis, e calumniis et dela-

tionibus atque vexationibus insontium victum quaereres, triginta tyrannis autem rerum potitis seruires, quo quaestum illum infandum e calumniis partum reuomere ne cogerere. Itane vero tu nihilominus de quaestu meretricio factitato me compellabis? aliosque ibis infamatum, qui vni quidem singulari homini soli te pro pellice non substrauisti (quod si fecisses, fuisset id vtique tibi praeclarius atque fructuosius) sed vnicuique volenti morem gessisti, id quod hi iudices norunt, et pro minimo lucello turpissima quaeque stupra passus es; atque tam infamis quaestus exercitatione vitam tenuiter satis atque ieiune sustentasti, tametsi esses ore vultuque tam deformi. Et nihilominus tamen alios accusare ausus est hic, cui ne pro se quidem ipso caussam dicere per leges vestras licet. Verumenimvero, viri, cum, illo me accusante, ego assidens in os eius intuerer, videbar mihi haud aliter, atque a trigintauiris comprehensus, coram illis stare, atque iudicium eorum tolerare. Nam, si tunc illis obtinentibus, capitis periculum mihi decertandum fuisset, ecquis alius me, praeterquam hic, accusasset? Fecisset enim proculdubio, nisi periculum ego numis ei datis redemissem. Nam nunc quoque nulla alia de causa me accusauit, quam quod cum eo decidere nolui. Ecquis me tunc alius, praeterquam Charicles, percontatus fuisset in hunc modum?„ Dic mihi, Andocide, venistine Deceleam? castellum patriae tuae finibus imposuisti tuismet manibus, vnde excurrens agrum eius peruastares? Ego nego me fecisse. At agrum tamen depopulatus es, et in ciues tuos latrocinia exercuisti, siue in continente, siue per mare? Profecto non feci. Tune in praelio quopiam nauali aduersus patriam non dimicasti? neque operam nauasti moenia patriae demolientibus? neque adiutorem te praestitisti statum ciuilem euertentibus? Non redisti in vrbem per vim?

Horum

Horum nihil patrasti? Nihil. Iamne tamen tu speras te hinc e conspectu nostro saluum abiturum? non capite tuo daturum poenas perinde atque alii multi suis dederunt?„ Existimatisne, viri, alia me quapiam secundiore sorte, non hac, vsurum fuisse, si ego tum ab illis triginta viris comprehensus fuissem? Euenissent vtique mihi haec, quae dico, et vestri quidem causa Iam qui graue et acerbum non sit, a vobis me nunc iudicatum, quos nulla vnquam iniuria laeserim, non absolui, qui, si illorum in iudicio stare debuissem, triginta virorum puta, morte damnatus fuissem, idque alia nulla de causa, quam quod in vos nihil deliquissem? Ego vero certo certius a vobis absoluar, aut, si ego minus absoluar, multo etiam minus alius quispiam absoluetur. Verum, o viri, actionem hi quidem in me instituerunt titulo ἐνδείξεως, secundum legem adhuc in rep. obtinentem, accusationem autem fundarunt super antiquo psephismate, quod iam dudum ante me in aliis antiquatum fuit. Quodsi ergo contra me detis sententiam, videte, ne committatis, vt non mihi vni omnium vestrorum ciuium maxime danda sit eorum, quae dudum euenerunt, ratio, sed multo etiam magis multis aliis, quorum alii cum hostes facti vobis fuissent aperti, et aduersa acie vobiscum congressi dimicassent, postmodum tamen cum illis in gratiam redistis, legesque reconciliatae gratiae mutuae iureiurando mutuo sanxistis. Quarum rerum causa vos quoque, ne qua superesset offensionum memoria, pilas illas, quibus isti siue hostes patriae declarati fuisset, siue exsilio multati, siue honore et iure ciuili exuti, sustulistis, legesque, per quas illae poenae illis irrogatae fuissent, abrogastis, et plebiscita expunxistis. Quodsi ergo hi nunc intelligent, vos admittere accusationes super criminibus pridem commissis, quem putatis illis animum, quam de semet ipsis spem

atque fiduciam fore? aut quemnam eorum cenſetis ob vetuſta illa facta auſurum in certamina forenſia deſcendere? Multi enim tum, nae perquam multi ſint in ipſos coorturi inimici atque quadruplatores, qui eorum vnumquemque in certamen ſint coniecturi. Hi iam nunc ambo huc hoc ad iudicium conuenerunt, verum non eandem ambo mentem afferentes. Nam alteri quidem per hoc de me habendum iudicium certiores fieri cupiunt, num legibus in rep. obtinentibus confidere debeant, religionique iurisiurandi, quo vos mutuo obligaſtis; alteri autem periculum facere volunt veſtrorum animorum, num veniam ſibi ſitis daturi, calumniando et deferendo impune graſſandi, et alios actionibus maieſtatis et perduellionis terrendi atque exagitandi, aliorum, tanquam furum atque ſicariorum, latebras magiſtratibus indicandi, alios, vt immaniſſimorum quorumque ſcelerum reos, iniecta manu ad vndecimuiros abducendi. Res ſic ſe habet, viri, ne neſciatis. Certamen hoc in mea quidem vnius perſona conſiſtere videtur; iudicium autem a vobis hac in mea cauſa ferendum ad cunctos pertinebit, publiceque decernet, veſtrisne legibus oporteat quemque confidere, an quadruplatorum ſibi quaſi copias conſcribere atque adiungere, an denique ipſos ex vrbe excedere, atque ſe proripere quam celerrime. Quo autem intelligatis, viri, inſtituta veſtra ad concordiam ciuium conſtabiliendam comparata non modo non eſſe poenitenda, verum etiam vos iſtaec ita prouidentes atque cauentes feciſſe et decori veſtro et ſaluti veſtrae conuenienter, pauca quaedam etiam hoc de capite cum pace veſtra diſputabo. Maiores noſtri, rep. magnis malis afflicta, Piſiſtratidarum tyrannidem fuga deuitarant, vrbem ſeruitute oppreſſam tenentium. Concurritur ad Pallenium; praelio vincuntur tyranni. Leogoras, aui mei pater, et ſocer eius, Chabrias, copias tum veſtras ducebant. Nam ex huius Chabriae filia

meus

meus auus natus eſt, Per hanc victoriam a tyrannis liberati ciues, domumque reuerſi, alios eorum, qui cum tyrannis feciſſent, ſuſtulerunt, alios in exſilium egerunt; et, ſi quos tandem in vrbe manere ſinerent, eos capite minuerunt. Verum tempore poſt, cum rex Perſiae ſuas illas tantas copias Graeciae admoueret, perſpecta calamitatum imminentium magnitudine, regisque apparatu et opibus, decreuerunt exſules domum reuocare, capiteque minutis integra iura ciuilia reddere, ſalutemque perinde atque pericula cum omnibus communicare. Quibus factis, ſponſionum mutuarum et ſacramentorum religionibus inter ſe obligati quam ſanctiſſimis, audebant, id dignum ſe putantes, primam occupare aciem, cunctisque pro Graecis obiecto capite ſuo, barbaris ad Marathonem occurrere, arbitrati, virtutem ſuam vel ſolam idoneam eſſe, quae iſtorum multitudini opponeretur. Commiſſo ſic praelio, Graeciamque liberarunt, et patriam vna periculo eripuerunt. Verum opere tanto atque tam arduo defuncti, de ſumendis a quoquam priſtinarum iniuriarum poenis nil cogitabant. Factum per hanc animorum nobilitatem fuit, vt, quamvis ſolum vrbis deſolatum atque deuaſtatum recuperaſſent, fana deorum combuſta. moenia domosque collapſas, ſorte carentes, vnde ſumtus peterentur iſtis omnibus reſtaurandis, tamen, concordia ſubnixi, principatum Graeciae ſibi parerent, vobisque remp. a ſe reſtauratam talem ac tantam in manus traditam relinquerent. Quid? quod vos ipſi quoque poſtmodum mala experti, non minora malis, quae illi exantlarunt, cum eſſetis fortes e fortibus nati, virtutem inſitam, id quod a vobis exſpectabatur, protuliſtis. Aequum enim vobisque dignum cenſuiſtis, vos exſulibus in patriam redeundi veniam dare, ſtatumque ciuilem capite minutis reddere. Quaenam igitur adhuc ſupereſt pars virtutis

illorum vobis ad imitandum reliqua? Haec nempe, vt priſtina illa, quaecunque ſunt, obliuioni mandetis, bene gnari, tametſi ſemen quaſi proſperitatis, vnde resp. vetuſtis illis temporibus rurſus progerminaret, multo tum fuiſſet, quam poſtmodum fuit, exilius, remp. tamen fortunatam atque claram fuiſſe. Sed erit nunc quoque non minus clara, neque minus fortunata, ſi volemus nos, ciues qui ſimus, ita vt ciues decet, ſapienter agere, pacemque inter nos atque concordiam colere. Verum de ramo quoque me accuſarunt ſupplicatorio, quaſi ego eum in Eleuſinio depoſuiſſem. Ritus nempe auitus eſt, quicunque per dies feſtos ſacris Eleuſiniis conſecratos ramum ſupplicatorium in ara dearum ponat, vt is morti detur. At enim vero tam ſunt hi audaces, vt, quae ipſi callidis machinationibus meam in fraudem compararunt, eorum me inſimulent, quaſi ego ea feciſſem, neque ſatis habent, impune ſibi fuiſſe facinus impium, mortis poena ſancitum, niſi etiam culpam eius in caput meum, tanquam auctoris, intorſerint. Nam vt ab Eleuſine [poſt peracta ibi ſacra Eleuſinia] huc, in vrbem, redieramus, et contra me exhibita [regi ſacrorum a Cephiſio] fuerat indicatio *, adibat rex ſacrorum ad Prytanas de commiſſis per ſacrorum Eleuſiniorum celebritatem relaturus, quemadmodum mos eſt. Prytanes ſpondebant operam ſe daturos, vt ipſe ad ſenatum introduceretur, ad eum his iisdem de rebus per ſe relaturus. interim mandabant ei, vt ſuo [Prytanum puta] nomine, meque meumque accuſatorem Cephiſium in diem craſtinum adeſſe iuberet in Eleuſinio. Ibi enim conſeſſurum eſſe ſenatum, ex lege Solonis illa, quae

* h. e. denuntiatum fuerat, me Athenis, vbi mihi non liceret eſſe, verſari, meaeque impietatis ſpurcitie atque reatu totum populum coinquinare.

quae senatui iniungit, vt postridie Mysteriorum in Eleusinio consideat. Aderamus, prout indictum nobis fuerat, numeroque senatorum completo, Callias, Hipponici filius, cum ad dicendum assurrexisset in habitu Cerycum, nuntiat, ramum supplicatorium super ara iacere. Visum ibi fuit senatoribus, per Calliam foras ablegatum nos, extra curiam stantes, interrogare, quisnam eum ibi deposuisset. Verum nemo respondebat. Adstabamus nos, et hic Cephisius nos videbat. Abibat itaque Callias et intro ad senatores redibat. Secundum eum hic Eucles [ad nos e curia] egressus [id idem nos interrogabat rursus, quod Callias modo interrogauerat, verum et ipse quoque pari silentio nostro refutatus abibat.] Cita tu mihi Euclem. Ante omnia edic, Eucle, atque testare, num vera haec dicam. *Testimonium.* Vera esse, quae dixi, hoc vobis, viri, testimonio confirmatum est. Fraus nimirum haec erat, ab inimicis in caput meum structa, sed incassum. Multo mihi videtur aliter habere res, quam hi verbis iactabant. Ipsas nempe deas aiebant, quarum sacra profanassem, vertigine quadam et caecitate menti meae obiecta, et manibus quasi pone tergum religatis, obtorto collo, me egisse atque impulisse, vt ego, legis illius de ramo supplicatorio latae ignarus, eum deponerem, eoque facto poenas ipsis meritas darem. Ego vero, viri, si vel maxime verum sit, quod nego esse, illi aiunt, a me ramum illum supplicatorium in ara esse depositum, contendam tamen, vel sic quoque a Deabus saluti meae prospectum fuisse. Nam, si deposui quidem ramum, interrogatus autem non respondi, num quid aliud ex eo potest colligi, quam hoc, deas omni modo me seruatum isse; et me quidem, ponendo ramum, meismet me manibus perditum isse, dearum autem numine factum esse, vt imprudentiam facti mei silentio tegerem, et per hoc

silen-

ſilentium meum, ſecunda quadam fortuna dearum voluntati miniſtrante, ex hoc praecipitio eriperer. Deae enim ſi me perditum voluiſſent, debuiſſent ex conſentaneo, menti meae eum furorem, linguaeque eam trepidationem iniicere, vt, quae non feciſſem, ea me feciſſe, hoc eſt ramum depoſuiſſe, faterer. Verum neque reſpondi interrogatus, me poſuiſſe, neque reapſe poſui ramum. Vt autem Eucles ad ſenatum renuntiauit, interroganti ſibi. quis ramum depoſuiſſet, neminem reſpondiſſe, rurſus aſſurrexit Callias, atque legem affirmauit eſſe ritu patrio ſancitam, edicto cuius is ſtatim indicta cauſa morte ſit afficiendus, ſi quis in Eleuſinio ramum ſupplicatorium depoſuiſſet. Ad hunc nempe modum, in pari cauſa, patrem ſuum, Hipponicum, olim aliquando reſpondiſſe Athenienſibus de iure ſacrorum conſulentibus. A me autem ramum illum eſſe depoſitum, fando inaudiuiſſe. Ibi Cephalus hic, exſiliens: o Callia, inquit, impietatis anteſignane, qua reliquos omnes homines longe poſt te relinquis, quid agis? qui ſic furis? qui primum quidem de iure ſacrorum vltro, non conſultus, reſpondeas, tametſi non ſis niſi ex inferiori ordine ſacerdotum, Cerycum puta, cui Cerycum ordini fas non eſt de iure ſacrorum reſpondere; deinde commentum tuum pro lege ritu patrio et vetuſto conſecrata vendites, quae lex nulla eſt; nam illa ſtela, in qua ius ſacrorum exaratum eſt, et cui ſtas proximus, et quam in conſpectu habes, huic auſo, de quo nunc agitur, nullam poenam capitalem irrogat, ſed ſolummodo mulctam mille drachmarum. Denique age, dic tandem, a quonam audiuiſti, ramum ſupplicatorium in Eleuſinio ab Andocide depoſitum eſſe? Arceſſe eum et adduc ad ſenatum, vt nos quoque audiamus. Vt autem lex [ad quam Callias prouocauerat] e pila erat recitata, [a Calliae affirmatione prorſus diſſentiens] et Cal-

et Callias eum nominare non poterat, a quo ſe id audiuiſſe ſimulauerat, conſtabat iam ſenatui, ramum illum ab ipſo Callia depoſitum fuiſſe. Verum quanam tandem Callias de cauſa id feciſſet? Nam de hoc vos dubitare, viri, atque quaerere conſentaneum eſt. Inimicus nempe mihi atque infeſtus erat, de medioque me ſublatum volebat. Qua de cauſa, agite, enarrantem me, (nam id agere nunc accingor) aequi audite. Epilycus erat, Tiſandri filius, auunculus mihi, matris meae frater. Hic in Sicilia deceſſit, nulla relicta prole maſcula. Duae filiae, quas ſolas reliquerat, ex iure conſanguinitatis mihique atque Leagro cedebant, vt eas domum duceremus. Res Epilyci familiaris male habebat. Apertam enim atque conſpicuam quam reliquerat ſubſtantiam, ea ne duobus quidem talentis aequiualebat. plus autem, quam quinque talenta debebat. Nihilominus tamen ego Leagrum cum ad me arceſſiuiſſem, coram amicis ita cum eo egi. Bonorum eſt, inquam, atque fortium virorum, in eiusmodi temporibus planum atque teſtatum facere, ea ſe mente praeditos eſſe, vt neceſſarios, quamuis egentes atque ab omni ope humana deſtitutos, ad ſe tamen pertinere exiſtiment. Proinde nos decet Epilyci filias, tametſi indotatas, non contemnere, neque conditiones lautiores ipſis, neque ſoceros opulentiores earum patri praeferre. Epilycus enim ſi adhuc in viuis ſupereſſet, aut ſi magnas opes reliquiſſet vita defunctus, procul dubio filias eius in matrimonium ambiremus. Verum hoc pacto ſi filias Epilyci duxiſſemus, viſi fuiſſemus, patre adhuc ſuperſtite domum eas noſtram ducentes, patris in gratiam duxiſſe. Sin autem, poſt patris exceſſum eas duxiſſemus, heredes luculenti patrimonii relictas, cupiditati noſtrae fuiſſet id imputatum. Iam vero quicquid fiet, id a virtute noſtra, noſtrique animi nobilitate proficiſcetur, eique referetur.

Da igi-

Da igitur, inquam, tu, Leager, operam, vt altera filiarum Epilyci tibi ab Archonte adiudicetur; ego vero alteram mihi in iure addici curabo. Motus hac oratione Leager, o viri, recepit mihi ſic factūrum. et ſecundum hanc inter nos factam ſponſionem curauimus ambo nos ambas Epilyci filias ab Archontis edicto nobis, vt legitimas matresfamilias contribui. Verum ea puella, quam ego mihi arrogari edicto praetorio curaueram, aduerſa quadam vſa fortuna, valetudine deceſſit ante nuptias. Soror autem eius adhuc ſupereſt. Offerenda pecunia Callias Leagrum adducere tentauit, vt ſibi permitteret hanc ſuperſtitem domum ſuam ducere. Et videbatur Leager iam nutare. Id quod ego ſentiens, actutum poſui παράςασιν [h. e. depoſui pecuniam in iudicio, ſacramentum dictam, qua mulierem illam controuerſam, arreſto quaſi indicto, mihi deuinciebam, vt ab alio quopiam, ante litis meae definitionem, neque peti, neque impetrari poſſet.] Quo facto actionem exorſus ſum, primam quidem aduerſus Leagrum, cui conditionem hanc deferebam. Tu quidem, Leager, inquam, ſi domum ducere puellam vis, habe tibi, quod bene tibi vertat; ſin autem tu eius nullo duceris deſiderio, tum ego eam aio meam eſſe, poſtuloque vi iuris, eam ab Archonte mihi adiudicari. Callias autem, eo comperto, actionem aduerſus me capeſſiuit, et libellum proteſtatorium Archonti exhibuit, quo confirmauit, virginem heredem, de qua controuerſia commota eſſet, in iure filii ſui eſſe. Fecit hoc die decima menſis [Boëdromionis] quo [ob inſtantes dies feſtos * myſteriorum Eleuſiniorum] ego minus poſſem litem perſequi, et pronuntiationem

* Nam a die 15. Boëdromionis incipiebant hi dies feſti, qui ad diem 23. eiusdem menſis producebantur, in quo die finiebant, ſilentibus interim atque clauſis dicaſteriis.

tionem sententiae vrgere, qua puella mihi adiudicaretur. Die vigesimo et proximis insequentibus, tenentibus Mysteriis, per Cephisium hunc, mille drachmarum mercede redemtum, titulo indicationis, me detulit, et in hoc, quod nunc decerto, certamen coniecit. Vt autem me videbat in vrbe manentem, et neque huius iudicii periculum, neque terrores suos defugientem, deponebat ipse in ara Eleusinii ramum illum supplicatorium, quo me aut indicta causa de medio tolleret, aut certe patria expelleret, ipse autem, Leagro numis placato, filiam Epilyci domi vxorem haberet. Videns autem, ne sic quidem sibi rem sine magno certamine successuram, Lysistratum adibat, Hegemonemque et Epicharem, cernens eos mihi amicos, et me familiariter vtentes. Ad hos declarabat, (videte quam pudendam ad audaciam legumque contemtum Callias processerit) adhuc si velim ab Epilyci filia desistere, se quoque finem mei vexandi facere velle, Cephisioque silentium esse impositurum, et luitionem iniuriarum mihi oblatarum arbitrio amicorum delectorum esse permissurum. Ego vero illis, quos ad me allegarat, mandaui, vt ipsi meo nomine renuntiarent, me auctorem ipsi esse, vt et accusationem prosequeretur, et nouos, si quos posset, veluti canes mihi immitteret. Verum probe meminisset, si fiat, vt ego ex hoc iudicii discrimine saluus euadam, per aequitatem Atheniensium vera et recta pronunciantium, facile factu esse, mea quidem sententia, vt ipse rursus pro parte sua virili de capite amittendo per me periclitetur. Et profecto haud committam, vt falsus ipsi vates fuerim, nisi si vos, iudices, intercesseritis. Vera autem haec a me dici, vt vobis constet, cita tu mihi testes. *Testes.* Sed et hic filius, quem Callias subornauit, vt super Epilyci filia, tanquam sui iuris puella, mecum in iudicio contenderet, videte, viri, cuias

cuias ſit, et qua vſus origine, et quo pacto a Callia adoptatus. Refert enim, vos haec tenere. Callias Iſchomachi filiae domum ductae, ſecundam vxorem, matrem eius, anno primo matrimonii nondum exacto, ſuperinduxit. Sic homo hominum omnium conſceleratiſſimus vna cum filiaque et cum matre eius rem habuit. Ad exemplum nempe Dearum, quarum ſacerdotio fungitur, matriſque [Cereris,] et filiae [Proſerpinae] * ambas vna domo ſecum habebat. Et ille quidem nullo ducebatur pudore, nulla reuerentia dearum; Iſchomachi autem filia mortem ſibi magis expedire arbitrata, quam vitam, in qua tam acerba et dira ſpectacula ferre deberet oculis ſuis quotidie obuerſantia, laqueo tam miſeram finire inſtituerat. Sed a ſuperuenientibus in ipſo facinoris articulo, exſoluta nodo, et lecto impoſita, vt primum quiete fotuque ad vitam rediit, ſtatim e domo Calliae diſceſſit. Sic mater filiam in fugam egit. Verum illa ipſa quoque haud multo poſt exſatiatus Callias, etiam matrem exterminauit. At illa ſe grauidam e Callia ferre; denique puerum eniti. Callias vero puerum illum infitiari a ſe procreatum. Tum neceſſarii mulieris puerum vna cum victima die feſto Apaturiorum ad aram adducebant, et Calliam exordiri ſacra iubebant. Ille tum percontari, cuias infans eſſet; hi reſpondere, eſſe Calliae, filii Hipponici. Ego is ſum, inquit Callias. Et eſt hic quoque filius tuus. Callias vero, aram manu tenens, negauit iurans, alium ſibi filium eſſe, aut vnquam fuiſſe, praeter Hipponicum, e Glauconis filia ſuſce-

* Ludit in vocabulo *συνοικεῖν*. Sed aliud eſt *cohabitare*, cum de viro vſurpatur, cum muliere in coniugio viuente, aliud cum de Deabus, matre et filia, in eodem templo rem quaſi domeſticam communem habentibus. Ambiguitas dictionis in Latinis exprimi non poterat. Poterat quoque reddi, *quamuis ſacerdos eſſes Matris et Liberae.*

suſceptum. Sin autem ſciens fallat, velle, vt dii ſe ipſumque genusque totum perdant. Id quod etiam ſic fiet. Interiecto longo tempore poſt, rurſus, o viri, amore captus Callias anus audaciſſimae atque impudentiſſimae, ipſamque domi ſuae recipit, et filium eius, iam adultum, aiens filium ſuum eſſe, in Cerycum inducit collegium. Obloquebatur quidem Calliades, negans aut puerum recipi oportere, aut ſe vnquam conceſſurum, vt recipiatur. Ceryces tamen ſecundum illam legem ſciſcebant, cuius legis haec eſt formula; patrem ipſum oportere filium ſuum in collegium inducere, vbi iureiurando confirmaſſet, eum a ſe induci, qui reuera filius ſuus eſſet. Secundum hanc Cerycum ſententiam Callias, aram manibus tenens, iureiurando confirmauit, hunc ſuum eſſe filium, legitime ſibi e Chryſide natum; illum ipſum, quem pridem, item iurans, negauerat ſuum eſſe. Cita tu mihi horum omnium teſtes. *Teſtes.* Age, viri, circumſpectemus, num vſquam Graeciae patratum ſit eiusmodi facinus, vt, quam quis mulierem in domum ſuam induxiſſet, quo ſibi materfamilias eſſet, eiusdem foeminae matrem idem vir eidem vxori ſuae adhuc ſuperſtiti vxorem ſecundariam ſuperinduceret, filiamque per matrem domo expelleret. Verum non ſatis hoc eſt Calliae. Mulieri huic, tam turpi, tam inceſtuoſae, cohabitans, Epilyci filiam adhuc vult ſuperinducere, quo nempe neptis auiam * expellat. At filio Calliae ecquod nomen imponi par erit? Nam ego equidem deſpero tam ſolertem repertum iri coniectorem,

* Ergo ſecunda Calliae vxor, Iſchomachi filia, illa, quae laqueo vitam finire conata eſt, fuit antehac penes Epilycum, et ex eo filias illas ambas peperit. Agebat itaque Callias hoc, vt auiaeque, et filiae, et neptis idem maritus fieret. Proh abominabilem foeditatem et pluſquam belluinam!

ieĉtorem, qui id diuinet. Tres enim cum ſint mulieres, quibus pater eius vxoribus vſus eſt, idem erit earum vnius filius, quem ipſe ſeſe fert, alterius frater, tertiae denique patruus. Ecquis hic erit? Oedipus? an Aegiſthus? aut quo tandem oportebit nomine monſtrum hoc appellari? Supereſt adhuc vnum, viri, minutum quid, et quod paucis facile verbis expediatur, de Callia vobis in memoriam reuocandum. Temporum adhuc ſi meminiſtis illorum beatorum, quibus ciuitas noſtra Graeciae princeps adhuc erat, et Hipponicus Graecorum locupletiſſimus, noſtis in ore puerulorum vel infantiſſimorum et muliercularum verſatam eſſe famam, tota vrbe diditam, futurorum omen habentem, Hipponicum domi ſuae ſuo ſibi aere alere hominem piacularem, ſibique peſtiferum *, qui menſam eius ſit euerſurus. Meminiſtis, viri, huius famae, vos omnes. Ecquid ergo? exitus fidem famae fecit? Plus etiam, quam oportebat. Quem ſperabat Hipponicus a ſe filium ali, illum alebat ſibi malum genium, meram peſtem. Callias enim patris ſui euertit diuitias, euertit pudorem, honeſtatem, bonam famam, euertit reliquam omnem vitae proſperitatem. Oportet itaque vos de Callia exiſtimare, non vt de filio Hipponici, ſed vt de mala peſte, et numine quodam furiali, illi torquendo et excarnificando ex Orco immiſſo. Sed ecqui tandem factum eſt, vt animum erga me priſtinum tam ſubito, et tam abnormiter mutarent hi, qui, coniuncta cum Callia opera, mihi nunc inſidiantur, eique in hac certaminis forenſis machina conſtruenda et in caput meum intorquenda, conſiliisque pecuniisque conferendis praeſto ſunt? Domum e Cypro reuerſus triennium in vrbe egi; quo triennio non

* Nos ſimus dicturi, *er hätte einen Teufel, oder einen Cobolt im Hauſe.*

nio non modo ipsis impietatis crimine teneri visus non fui, tametsi fratremque aliosque, hospites peregre venientes, initiarem, et ad Eleusinium adirem, et sacra facerem; quemadmodum me quoque decere et par esse, vt faciam, arbitror: sed etiam ipsi me ad obeundas splendidas functiones munerarias nominatim designarunt, primum vt gymnasiarchus in Vulcani ludis essem, deinde vt princeps legationis ad ludos Isthmicos atque Olympiacos, nomine ciuitatis huius, mittendae; denique vt quaestor et custos sacrorum thesaurorum essem. Miramini procul dubio, cur hominibus tam effusae erga me liberalitatis, repente videar iura diuina cum humanis eo violasse, quod in fana deorum ingrediar. Sed dicam vobis, viri, cur hac nunc erga me mente sint, et quam ob rem sibi ducant in me sic esse saeuiendum. Triennium est, cum Agyrrhius, vir egregius *, princeps fieret collegii redemtorum quinquagesimae. Redimebat hoc vectigal ille tum triginta talentis. Collegae ipsi hac in redemtura erant hi omnes, qui furtiuos illos et illicitos et reip. noxios coetus apud illam albam populum agitant. quos, quales sint, vos omnes probe nostis. Hi mihi illuc coire videntur, quo horum duorum alterutro potiantur; vt aut taceant in licendo; quod cum faciunt, tum lautam mercedem aufferunt ab iis, a quibus sibi persuaderi patiuntur, vt contra ne liceantur; aut si vectigalis alicuius redemtio, nemine plus licente, exiguo vaeneat, ipsi cum redemtore in societatem redemtionis et communionem lucri coëant. Ex illa itaque redemtione quinquagesimae, cuius auctor et princeps erat Agyrrhius, hi participes eius, cum, facto sex talentorum compendio, didicissent vsu suo, quam fructuosa res et quanti facienda sit vectiga-

 lis hu-

* videtur haec cauillatio esse.

lis huius redemtio, triennio euoluto, inſtante noua vectigalis licitatione, coibant in ſodalitium, et quum reliquis, qui contra licituri viderentur, ſuo de lucro offulam obieciſſent, eoque, vt contra liceri nollent, hos obſtrinxiſſent, iterum reip. pro vectigali quinquageſimae triginta talenta offerebant. Ibi nemine, ex compacto, plus licente, progreſſus ego ad ſenatum, plus licebar, et illis item plus atque plus licentibus, tandem mihi redemtio vectigalis pro ſex et triginta talentis adiudicata fuit. Hoc pacto illis per me de ponte deiectis, cum reip. fideiuſſoribus datis cauiſſem, collegi vectigal hoc, atque aerario dependi, ex eoque non tantum nullum accepi damnum, ſed etiam lucelli parum quid fecimus nos, qui conſortes huius redemtionis eramus; vnaque Calliam eiusque conſortes facultate excluſi ſex talenta interuertendi et inter ſeſe diribendi, veſtro aerario ſurrepta. Coierunt itaque ad deliberandum ſecum, et hac inter ſe oratione vſi ſunt: Hic homo [Andocides] animum ita ſuum induxit, vt neque ipſe de publico peculio furetur, neque nos furari patiatur, ſed acribus oculis fures obſeruet, intercedatque, quominus opes publicas inter ſe diſcerpant. Neque ſatis hoc illi erit. Noſtrum enim vero ſi quem in fraude quapiam deprehenderit, inducet eum in concionem Athenienſium, vbi neceſſario pereundum ei erit. Opera itaque nobis eſt danda, vt hic homo de medio tollatur, quoquo pacto, per fas, nefasque. Non poterant illi quidem aliter agere, atque egerunt. vos autem, viri, decet illis agere contraria omnia. Veſtra enim intereſt, et vellem equidem, eſſe vobis ciues quam plurimos mei ſimiles, hos autem aut mala peſte interire, id quod vtique foret praeſtabilius, aut, ſi fieri tamen hoc minus queat, ſaltim eſſe, qui cupiditatem atque ſceleroſitatem eorum refrenent; quos cum dignitas perſo-

nae

nae ſuae admoneat, vt boni fortesque velint eſſe, veſtrique ſtudioſi, tum praeter voluntatem, facultate quoque gaudeant bene de vobis merendi. Ego quidem vobis recipio, aut hos a me meliorem ad frugem reuocatum et coactum iri, vt ab hoc genere fraudum deſiſtant; aut ſi quos eorum videro nihilominus temperare ſuae cupiditati non poſſe, quo minus vos compilent, eos a me in iudicium veſtrum inductum iri, vbi meritas poenas luent. Supereſt nunc tandem a me diluendum accuſationis caput hoc. Nauiculariam nempe quod fecerim, mercibusque per mare vectandis atque diſtrahendis quaeſtum fecerim, id accuſatores mihi vitio dederunt, ex eoque docere conati ſunt, iram deorum in caput meum exarſiſſe. Videte quam ſubtiliter colligant. A diis aiunt ideo me ſeruatum maritimis e periculis ſaluum huc eſſe perductum, quo a Cephiſio videlicet peſſumdarer. Ego vero diis nego, viri, mentem eſſe tam brutam, atque his eſt accuſatoribus meis. Dii infeſti ſi mihi fuiſſent, ob neſcio quas iniurias, ſi quas ſibi a me accepiſſe viſi eſſent, nae tam ſtulti non erant futuri, vt, habentes me in poteſtate ſua, inimicum ſuum, quem vltum irent, nactique me maximis ſeptum et concluſum periculis, vt effugere nequirem, quibus periculis alia maiora et formidabiliora nulla eſſe poſſunt; tamen abire ſaluum et impunitum paterentur. Ecquod enim aliud homini poteſt periculum maius eſſe, quam per hyemem, aut saeuientibus procellis, mare peragrare? Ibi dii, quamquam corpus meum vltioni ſuae obnoxium, ſpiritumque atque fortunas meas in poteſtate habebant, atque, ſi voluiſſent, efficere poterant, vt exuuiae meae ipſis ſepulturae carerent honoribus, tamen ſaluum me ſupereſſe voluerunt. Accedunt ad horrorem ſubmerſionis in vndis, adhuc aliae formidines ex itineribus maritimis exſiſtentes, a quibus omnibus deorum me protexit.

xit prouidentia. Bellatum quoque illo tempore fuit, quo mare peragraui. Triremes piraticique lembi mare perfultarunt, a quibus capti multi, bonis fpoliati, totam reliquam vitam in miferrima et duriffima feruitute protelarunt. Haud pauci quoque cum a procellis in oras eiecti fuiffent, a barbaris infeffas, in tormenta atque fupplicia inciderunt crudeliffima, a quibus artus fuos cum ipfi vidiffent carptim mutilatos et contruncatos, tandem exfpirarunt. Itane vero dii vobis videntur ita degeneres planeque verueces, vt, cum me tot tantisque periculis eripuiffent, tum vero partes puniendi mei fuas Cephifio demandarent, Cephifiumque loco fui tortorem mei conftituerent? Cephifium, o dii immortales, Athenienfium omnium vnum peffimum atque fceleftiffimum! quorum Athenienfium tametfi fe ciuem fert, neutiquam tamen eft. Veftrum profecto, quotquot hic affidetis, nemo facile, qui quidem vfu fuo Cephifium cognitum atque perfpectum habeat, ei rerum fuarum priuatarum partem vllam curandam commiferit. Ego, viri, pericula ab hoftibus, a piratis, a barbaris, in periculis humanis arbitror habenda effe; maris autem incerta diuini rem numinis. Quodfi ergo fas homini eft de natura deorum opinari, iisque animorum perturbationes tribuere noftris fimiles, atque fufpicari, hac quoque in caufa partes deorum interuenire, tantum abfum, vt deos mihi fufpicer iratos effe, verearue ne me punitum eant, vt potius confidam, eos multo etiam magis iis fuccenfere, atque indignari, fi qui perditum eant eos, quos ipfi feruaffent. Recordari denique vobifcum, viri, decet etiam hoc, opinionem veftram publicam penes Graecos effe nunc eam, vt nulli non Graecorum videamini laudem virorum et fortiffimorum et prudentiffimorum eo meriti effe, quod a malis fuperioribus non ad ultionem vos incitari paffi fitis, fed illa

mala

mala ad ſalutem reip. conſtabiliendum et ad concordiam ciuium confouendam conuerteritis. Nam infortuniis affligi, vulgare et tralaticium eſt. Aliis quoque permultis ſuae clades contigerunt, haud illae veſtris leuiores. Diſſidia autem, ſi quae forte inter ciues coorta fuerint, bene et ſalubriter componere, hoc enim vero merito habeatur virorum ciuilium atque compoſitorum eſſe. Quae laus cum conſenſu atque confeſſione omnium vobis tribuatur, ſiue amici vobis ſunt, ſiue inimici, nolite, mutanda mente veſtra, committere, vt hac laude priuemini, videaminique, quae de obliuione priſtinarum iniuriarum recte atque ſalutariter ſanxiſtis, temeritate magis ſecundae cuiusdam fortunae, quam conſilii atque prudentiae veritate atque certitudine ſanxiſſe. Rogo itaque vos, vt quam de meis maioribus conceptam animis ſententiam habetis, eandem de me quoque velitis habere, quo mihi quoque liceat eos imitari. Recordamini eos de caritate veſtri ſtudioque bene de vobis merendi, eorum omnium nemini conceſſiſſe, ſi qui vel maximis atque ſplendidiſſimis vos ornamentis condecoraſſent; ſed multis de cauſis ſe tales erga vos geſſiſſe, quales geſſerunt, verum inprimis caritate atque prouidentia noſtri, qui eorum poſteri ſumus; vt ſi quando periculum nobis aliquod ingrueret, aut calamitas quaepiam nos opprimeret, venia a vobis digni habiti, ſalui atque ſoſpites a iudicio veſtro diſcederemus. Merito autem vos maiorum noſtrorum memineritis, quia veſtrorum quoque maiorum virtutes cunctae reip. decori maximo atque praeſidio fuerunt tutiſſimo. Claſſe enim noſtra funditus deleta, multi cum eſſent, qui ciuitatem malis implicatum irent inſanabilibus, Lacedaemonii tamen, tametſi tum hoſtes, vrbi parcere decreuerunt, memores virtutis illorum virorum, qui vniuerſae Graeciae libertatis auctores fuiſſent, eius-

que fundamenta ſolida ieciſſent. Quodſi ergo maiorum veſtrorum virtus vniuerſam ciuitatem tuita eſt, et ſalute beauit inſperata, poſtulo ego quoque, vt meorum maiorum merita de vobis emolumento mihi ſint, meamque ſalutem in tuto ponant. Ipſorum enim illorum facinorum, per quae ſalus tum parta fuit ciuitati, maiores mei partem haud minimam de ſuo contulerunt. Quapropter mihi quoque fas eſt a vobis ſalutem pari modo impertiri, propter maiorum meorum merita, atque vos ipſi a Graecis vniuerſis ſalutem impetrauiſtis, ad merita maiorum veſtrorum de ſe reſpicientibus. Etiam hoc vos conſiderare velim, viri, qualem me ciuem ſitis impoſterum habituri, nunc abſoluentes. Primum e magnis opibus, quarum vos ipſi noſtis magnitudinem, non mea culpa, ſed per clades reip., ad egeſtatem decidi paene incredibilem. Deinde victum quaeſiui modis honeſtis atque legitimis, ingeniique mei manuumque mearum induſtria. tum meo doctus vſu noui, quae ſit felicitas, talis ciuitatis ciuem eſſe, et rurſus, quae ſit miſeria extorrem errare, et inquilinum in regionibus finitimis commorari. Noui, quanti referat pudori atque temperantiae ſtudere, rectisque vti conſiliis. Noui item contra, quam acerbum ſit, delicto quopiam ſibi rerum ſuarum perturbationem atque fortunarum iacturam contraxiſſe, vnde in miſeria viuendum ſit. Denique cum multis verſatus, habui multorum vſum; vnde contracta mihi ſunt hoſpitia familiaritatesque multis cum regibusque et ciuitatibus aliisque priuatis hominibus; quorum omnium fructum vos, reddita mihi ſalute, participabitis, prout vobis pro re nata videbitur. Tandem cauendum quoque vobis arbitror eſſe, vt generis mei nobilitas in infamia mea ne exſtinguatur. Solus ego de genere meo vobis adhuc ſuperſum. Quodſi ergo me perdideritis, nemo vobis alius hoc de genere ſupererit, ſed totum ſtirpi-

ſtirpitus erit eradicatum. Atqui Andocidae atque Leogorae domus, donec ſuperfuit, dedecori vobis vtique non fuit, ſed hoc multo magis fuit dedecus, quod Cleophon, ille lyrarum faber, extorre me agente, illam domum noſtram incoluit. Nemo enim fuit vnquam, qui, domum noſtram praeteriens, ab ea in memoriam vllius mali, ſiue publice, ſiue priuatim ab ea accepti, induceretur. Noſtri potius maiores in bellis, quae ſuis auſpiciis geſſerunt quam plurima, de hoſtibus deuictis tropaea quam plurima terra marique fixerunt; honores geſſerunt alios quam plurimos, pecuniasque veſtras publicas adminiſtrarunt, et nullam tamen vnquam mulctam debuerunt, neque nos quicquam in vos deliquimus, neque rurſus a vobis iniuriam accepimus. Domus noſtra omnium fuit antiquiſſima, et in paucis communis omnibus, qui ope noſtra indigerent; neque fuit in illis excellentibus viris, qui, coniectus in certamen forenſe, vos horum meritorum gratiam popoſciſſet. Nolite itaque committere, vt, ipſis e rebus humanis exemtis, praeclara eorum facinora obliti fuiſſe videamini. Recordati potius operum ab ipſis profectorum, opinamini corpora quoque eorum vos coram adſtantia cernere, rogantium, vt me ſeruare velitis. Ecquemnam enim ego alium huc aſcendere iuſſero pro me deprecaturum? Num patrem? Atqui viuere deſiit. Num fratres? atqui nulli mihi ſunt. Sed liberos? atqui nati nondum ſunt. Vos itaque mihi et patris loco, et fratrum, et liberorum eſtote. ad vos receptum habeo, vos oro ſupplex, vos obſecro, ſeruate me, ipſimet a vobis me exorate. Nolite, in Theſſalis quidem et Andriis ciuitati veſtrae adſcribendis ſtudium demonſtrare ciuitatem veſtram ciuibus inſtruendi, viris exhauſtam; ciues autem veſtros, qui iam ſunt, perdere, qui ciues ſine controuerſia ſunt, et quibus conuenit viris bonis atque for-

tibus eſſe, quoniam ipſorum intereſt eos eſſe, et qui eſſe cum velint, tum etiam poterunt, vobis quidem ſinentibus. Neutiquam, obſecro, neutiquam hac tanta vosmet polluite iniquitate, vt hos perdatis. Etiam hoc vos rogo, vt beneficia a me iam ad vos profecta, aut adhuc ſperanda, honore mihi habendo reluatis. Mihi enim ſi obſecundabitis, non fraudabimini bonis, quae a me ad vos proficiſci poterunt; ſin autem, inimicis meis morem gerentes, me ſuſtuleritis, poenitendo nil quicquam profeceritis, ne ſi quidem tempore poſt fiat, vt ſeueritatis veſtrae vos poeniteat. Neque igitur vosmet ipſi ſpe bonorum a me impetrandorum priuate, neque me ſpe bonorum a vobis prouenturorum. Tandem hos ego viros, qui virtutis illuſtriſſimae voluntatisque erga plebem veſtram prolixiſſimae documenta ediderunt, rogo, vt hunc in ſuggeſtum aſcendant, ex eoque vos de me quid ſibi videatur doceant, conſiliorumque vobis auctores fiant. Huc ades Anyte, huc Cephale, huc adeſte vos tribules, qui a tribu mea delecti eſtis ad cauſam meam mecum defendendam, tu, puta, Thraſylle, et quotquot eſtis reliqui.

ANDOCIDIS ORATIO

de ſuo in patriam reditu.

Alia quidem quapiam in re, viri, ſi ſententia non ſit eadem omnibus ad dicendum prodeuntibus, haud equidem mirer. Vbi autem hoc agitur, vt resp. a me beneficio quodam ornetur alio quopiam modo, quam quo quis alius velit me teterior atque inferior, ibi mecum alios conſentire, alios diſſentire, neque ſenſum omnibus eundem ineſſe, id vero arbitror omnium eſſe indigniſſimum. Ciuitas enim ſi communis eſt omnibus in ea commorantibus atque res ciuiles tractantibus, neceſſe eſt, vt, quae ciuitati ſalutaria eue-

ria eueniunt, cunctis quoque sint ciuibus communia, ad cunctosque pertineant. Hoc autem, quod graue et indignum aio esse, nunc fit, et licet cernere alios id nunc iam agentes, alios paulo post forsitan acturos. Miror equidem maiorem in modum, ecquid tandem sit, cur hi tam angantur animi, tam vrantur vehementer, tam ferant impatienter, a me boni quicquam ad vos esse peruenturum. Oportet eos vtique aut hominum omnium tardissimos, aut reipublicae vestrae maleuolentissimos esse. Nam si persuasum sibi habent, rep. florente, res quoque suas priuatas meliore loco futuras esse, stultissimi sunt omnium, commodis ipsi suis officientes. Sin autem sua sibi habent priuata commoda a vestris publicis seiuncta, haud video, qui possint reip. non infensi esse. Arcana cum ad senatum intronunciassem iis de rebus, quae res exitum si sortiantur, tot afferent et tanta reip. emolumenta, vt alia nulla possint esse maiora, quamquam ex his ipsis, aduersus quos haec mea pugnat oratio, nonnulli in senatu tum adessent, audirentque me documenta senatoribus proponentem perspicua et certa emolumentorum, ad remp. ex arcanis meis consiliis prouenturorum, et quamquam eo ibi adessent, quo, si quid a me secius diceretur, id redarguerent: tamen neque illi me erroris vllius conuincere poterant, neque alius quisquam conuicit. Nunc autem consilia istaec mea conantur penes vos in suspicionem odiumque adducere. Id quod documento est, eos non sponte sua facere; nam alias tum statim in senatu fuissent aduersati; sed instigatos atque subornatos ab aliis quibusdam, cuiusmodi sunt hac in vrbe, qui vitam videantur haud merituri, vt sinant emolumentum aliquod ad remp. a me proficisci. Hi ipsi quidem capita sua periculo non audent obiicere, neque sententiam suam de conditionibus arcanis a me in senatu propositis

positis palam pronunciare, suae nempe erga vos maleuolentiae vlcus metuentes ne sic denudetur; sed alios immittunt huiusmodi homines, qui, quod dudum insueuere impudentiae, aequissimo animo, quae in alios intorquent probra turpissima, eadem in se retorta ferunt. Solum id in eorum orationibus inueniatur quodammodo plausibile et solidum, quo fidunt, vt quocunque loco meas mihi calamitates exprobrent, quasi vos eas ignoretis, qui melius etiam nostis quam ipsi. Quo fit, vt nil cuiquam causae sit, cur gratiam eius rei ipsis habeat. Mihi vero, viri, quicunque fuit, qui primus dixit, recte et sapienter is dixisse videtur, omnes homines ad prosperam fortunam male nasci. Est autem error in capiendis consiliis et in rebus gerendis in generibus aduersae fortunae praecipuis; atque sunt, felicissimi quidem hi, quibus quam rarissime contingat labi, prudentissimi autem, qui perspecto protinus errore, quam citissima ducantur poenitentia, et a lapsu quam promtissime resurgant. Communis haec est lex humanitatis, a qua nemo exemtus est; sed fatale omnibus omnino est, vt aliqua in re labantur et miseri sint. Quapropter, Athenienses, de me si humaniter statuatis, habeamini beatiores. Res enim meae sunt eiusmodi, vt aequius sit, vos earum commiseratione duci, quam iis inuidere. Tam iratis enim sum diis vsus, et ad id deueni sortis aduersae, (siue id iuuentuti atque imprudentiae meae tribuendum est, siue potentiae eorum, qui cohortationibus suis ad istam me dementiam adegerunt) vt facere non possem, quominus inter duo mala, malorum omnium palmaria, optarem. Auctores enim istorum facinorum si prodere nollem, non de me solo periclitabar, fatale quid, necessitate ita ferente, pati; sed etiam patrem, nullius culpae consortem, metus erat ne vna mecum perimerem. Nomina enim edere

me re-

me recuſante, pater effugere mortis neceſſitatem nullo modo poterat. Ex altera parte rem geſtam ſi aperirem, et ipſemet, e vinculis emiſſus, ſaluo cum ſpiritu abibam, et liberabar a neceſſitate caedis in patre meo meismet manibus patrandae. Ecquid autem eſt, quod tu non ſubire atque audere malis, quam patrem occidere. Ego itaque, pro re nata, conditionem optabam eam, quae mihi quidem moerores atque moleſtias ad tempus quam longiſſimum erat allatura, vobis autem mali, quo tum premebamini, depulſionem quam citiſſimam. Recordamini modo, quanto in diſcrimine tum verſati ſitis, quantaque conſtricti perplexitate et conſiliorum inopia, et quam vehementer trepidaueritis, ipſique vos mutuo exhorrueritis, vt vel in forum prodire cunctaremini, vnoquoque metuente, ne corriperetur et in vincula daretur. Quae mala vt vobis hunc ad modum contingerent, deprehenſum eſt, me partem contuliſſe vix milleſimam; finis autem vt iis imponeretur, ego ſolus in cauſa fui. Et nihilominus tamen effugere non poſſum, quo minus ſim mortalium omnium infeliciſſimus. Nam quo tempore procella haec in remp. incumbebat; fama vulgaris ferebat eſſe neminem diis natum magis iratis, quam ego eſſem. Et rurſus, reddita reipublicae pace atque ſecuritate, ſum tamen vnus ego omnium miſerrimus. Mala enim reipublicae, tot illa numero atque tanta, ſanari nullo alio modo, quam dedecore meo poterant. quo fiebat, vt, quod mihi noceret, id ipſum ſaluti vobis eſſet. Quapropter conſentaneum eſt, me per hoc infortunium meum non odium a vobis aufferre, ſed gratiam potius inire. Verumtamen ego calamitatis meae tum temporis intelligens, (nam profecto non noui genus vllum malorum dedecorumue, a quo intactus manſiſſem) ſiue coecitate mentis meae deluſus, ſiue neceſſitate rerum circumſtantium

conſtri-

conſtrictus, rebar et vos vnum hoc maxime iuuare, et mihi expedire, vt ad illud vitae genus me demitterem, et in illum terrarum angulum me abderem, vbi minime veſtris oculis eſſem obuerſaturus. Vt autem tandem aliquando me, id quod fieri par erat, et deſiderium cepit illius vitae, quam olim ciuis veſter inter vos egiſſem, et taedium iſtius commorationis, vnde me huc ad vos retuli, ſtatuebam expedire mihi, vt aut de vita prorſus decederem, aut tanto remp. mihi obſtringerem beneficio, vt vos haud inuiti eſſetis paſſuri me inter vos aequo cum iure ciuili verſari. His ego momentis impulſus feci ab eo inde tempore, vt nulli parcerem, neque ſumtui e re mea familiari faciendo, neque moleſtiae corpore meo exantlandae, nullumque vt defugerem periculum, ſed tunc ſtatim in caſtra veſtra ad Samum induxi remiges, Quadringentis iam rerum hac in vrbe potitis, Archelao, homine Samio, quo pater iam familiariter vſus fuerat, indulgente mihi, atque concedente, quae vellem, omnia fieri, et a me importari atque exportari, quae vellem. Ita factum eſt, vt ego remiges illos inducerem; pro quibus quamquam licebat in ſingula capita quinas drachmas poſcere, dedignatus tamen ſum plus poſcere, quam ipſi mihi conſtitiſſent. Sed frumenta quoque praeterea et arma induxi, quibus illi alti armatique poſtmodum Peloponneſiacos praelio nauali vicerunt, ſolisque mortalium omnium his debet reſpublica, quod ſeruata tum fuerit. Quodſi ergo illi ita de vobis promeriti ſunt, vt labores eorum pro vobis exantlati in numero ingentium beneficiorum haberi paribusque praemiis rependi debeant, videor mihi ego quoque in partem huius laudis haud minimam venire. Ego enim ſi alimenta ad eos nulla aduexiſſem, tantum abfuiſſet, vt de reſtituenda republica cogitarent, vt potius ne ſuam ipſi quidem ſalutem atque vitam

vitam tueri potuiſſent. Verumenimuero, quamquam res ita ſe habebat, vt ſtudii mei praemia a vobis ſperare poſſem lautiſſima, huc tamen appulſus res reperi multum a ſpe mea diſcrepantes. Proficiſcebar nempe Samo huc, nullus dubitans, fore vt induſtria mea bene de vobis promerendi paratas penes vos laudes reperiret. Sed ſecus cecidit. Quadringenti enim vt cum naue me appulſum ad portum veſtrum audiuerant, protinus me requirebant, inuentumque in ſenatum inducebant. Ibi Piſander, in medium progreſſus: Viri ſenatores, inquit, lateri meo adſtans, ego vobis hunc hominem indico, ceu hoſtem cauſae noſtrae. Hoſtes enim noſtros adiutauit frumentis et remigibus ad eos conuectandis. Quibus ille dictis, totam protinus rem, vt geſta fuerat, exſequebatur. Actum de me tum videbatur, et ipſe iam de ſalute mea deſperabam. Nihilominus tamen ex hoc tanto diſcrimine ſaluus elabebar, beneficio ſecundae cuiusdam fortunae. Incidebat aduentus meus ad vrbem in illud tempus, quo iam in vrbe innotuerat, in caſtris ad Samum agentes a Quadringentis diſſentire. Orantem itaque Piſandrum cum ſenatorum permulti fremitu ſecundarent, vnde ego mortem mihi augurabar inſtantem, nil cunctatus ad aram Veſtae ſupplex accido, et ſimulacrum Deae, aliaque quae ibi ſunt ſacra, manibus amplector. Id quod a me factum tanti penes me ſit, ipſeque mihimet eo congratulor, vt haud diffitear, ei vni facto me meam ſalutem debere. Nam ſi me ab ara abſtractum occidiſſent, impietatis erga deos commiſſae infamiam ipſi ſibi contraxiſſent. Verum hi maiore mei, quam homines, commiſeratione moti ſunt, quippe qui ſpiritum hunc conſeruarunt, quem homines illi exſtinctum ibant. Quas autem quantasque moleſtias poſtmodum a carcere vinculisque tolerauerim, longum ſit enarrare. Deuenit

oratio

oratio mea in locum luctuosum, vt saepe me meae sortis misertum fuerit prorsus lamentabilis. Qua enim in re populus iniuriam noxamque videbatur accipere, ea res multa in mala me coniecit. Rursus illud idem emolumentum, quo populum ornaueram, parum abfuit, quin pestem mihi afferret. Adeo clausae mihi septaeque omnes erant ad bene sperandum fidendumque viae. Quoquo enim me verterem, ibi malum mihi paratum cernebam. Verumtamen his quoque tantis malis tandem liberatus, nihil habui prius neque antiquius, quam vt remp. ornare beneficio quodam studerem. Decet autem vos, Athenienses, considerare, quanto genus hoc officiorum, quod ego vobis praestiti, officiis praestet iis, quibus alii vos demerentur. Ciuium vestrorum quicunque negotia vestra tractantes, pecunias vobis conficiunt, num quid agunt aliud, quam vt opes vobis vestras administrent? Militarium vestrarum copiarum imperatores, num quid aliud, quam corpora vestra molestiis conterunt, et capita vestra periculis obiiciunt, et aerarium vestrum exinaniunt, quo efficiant aliquid, quod e re vestra sit? In quo si quid etiam peccarint, non ipsi dant poenas, sed vos pro illis luitis. Et nihilominus tamen iidem a vobis coronisque, et illarum coronarum praeconiis ornantur, ceu viri fortes atque boni. Neque ego infitiabor recte ita a vobis fieri. Magna enim virtus est patriam ornare, quocunque quisque modo potuerit. Verumtamen hoc certe necesse est neminem non cernere, summi debere illum fieri, si quis opibusque suis ipsoque corpore in aleam datis promereri ciues suos haud recuset. Iam quae in vos iam dudum contuli, videmini mihi vos omnes propemodum ea tenere. Quae autem imposterum vobis sim commodaturus, et quae iam nunc instituam paremque vobis profutura, ea cum quingentis e numero vestro,

vestro, hoc est cum senatu, communicaui; quos in capiendis consiliis minus aberraturos esse consentaneum est, quam si vos oporteat, a me doctos haec eadem, iam nunc statim super iis in deliberationem ire. Illi enim, senatores vestri, de rebus ad se relatis per otium deliberant, errorumque, si quos committant, rationem vobis debent, turpemque in famam apud vos reliquos ciues incurrunt. Quapropter necesse est, eos in capiendis consiliis summa fide atque circumspectione versari. Vos autem ipsi quicquid tandem vlla de re decernitis, nemo est, qui vos ideo incuset, si quid inde secius eueniat. Aequum enim est, vobis saluum esse ius vestrum, vestris de rebus pro arbitrio vestro, sine bene, siue secus statuendi. Quae tamen, extra illa sub silentii fide senatui commissa, communicari vobiscum possunt, ea, cum iam gesta atque peracta sint, ex me nunc audietis. Nostis nempe, diditum ad vos permanasse rumorem, frumentum e Cypro nullum huc esse peruenturum. Et erant profecto, qui id agerent, atque machinarentur, vt ea vos clade afficeremini. Ego vero, vt illi spe atque designatione sua exciderent, nihil mihi ad contentionenm feci reliquum, vt efficerem. Quibus autem id modis artibusque effecerim, nil attinet vos ex me audire. Id vnum vos nolim ignorare, quod nunc agitur. Quatuordecim naues granis onustae tantum non iam nunc in Piraeeum inuehuntur, reliquae, iam dudum e Cypro euectae, haud multo post simul omnes appellent. Vitam mereri nolim, si vobis quoque iam nunc arcana possim eadem illa impertire, quae senatui impertii, quo ea iam nunc sciretis, vel ante, quam effectui dabuntur. Verum quoniam id non licet, intelligetis illa tum temporis, quum effecta erunt, vnaque fructum eorum percipietis. Iam vero si velitis, Athenienses, gratiam mihi quandam

indulgere, eamque exiguam, nulloque vobis labore conſtituram, rem feceritis perquam mihi iucundam futuram. Quam iuſta autem et aequa ſit eadem, intelligetis nunc. Quod enim vos ipſi vltro mihi decreueratis olim, et dandum promiſeratis, poſtmodum autem ab aliis aliam ad ſententiam traducti, rurſus ademeratis, id idem nunc, aut peto, ſi vultis, aut, ſi mauultis, repeto atque repoſco, atque hoc magis, quo vos eſtis liberaliores. Saepe enim video, vos ſeruis adeo hominibus peregrinisque omnis generis, aliis ius ciuitatis, aliis ingentia in aere dona dantes, ſi qui bene de vobis meriti viſi fuiſſent. Et ſapienter quidem ſic datis. Facitis enim hoc pacto, vt a quamplurimis beneficiis cumulemini. Illud itaque, quod ego vos vnum rogo, hoc eſt, vt immunitas ea mihi reſtituatur, quam olim dediſtis per illud decretum, quod auctore Menippo meam in gratiam tuliſtis. Quod decretum ſcriba vobis recitabit. Adhuc enim ſupereſt in tabulario ſenatus. *Decretum.* Quod modo audiſtis, Athenienſes, decretum, id cum ipſi meam in gratiam tuliſſetis, rurſus, alius cuiusdam in gratiam; poſtmodum ademiſtis. Sed date hoc precibus atque flagitationibus meis, vt tandem aliquando deſinatis mihi ſuccenſere, ſi cui veſtrum ſimultatis aliquid atque maleuoleniiae adhaeſit ex iniquis criminationibus conceptae. Verum enim ſi eſt, quod vtique eſt, quaecunque homines mentis errore delinquunt, eorum culpa corpus vacare, corpus hoc meum extra culpam eſt, quippe quod adhucdum idem eſt, atque olim fuit, tum nempe, cum mens crimen committeret, cuius nihil ad corpus pertinet. mens autem, quae culpa tenetur, nunc eſt noua mihi, prorſus ab illa priſtina diuerſa Quocirca nihil iam ſupereſt, ob quod merito mihi ſuccenſeatis. Quemadmodum autem tunc temporis indicia rerum geſtarum pro indiciis omnium

omnium certissimis habentes, aiebatis oportere me in numero hominum improborum haberi, ita huius meae, quae nunc est, erga vos voluntatis nolite vllum aliud quaerere documentum, praeterquam illam recentissimam fidem officiorum a me vobis nuper admodum praestitorum. Noua enim haec beneuolentiae erga vos meae indicia multo magis, quam illa vetusta maleuolentiae, mihique conueniunt, et in vsu atque more sunt mei generis. Mentiri quidem si iuuet, haud possim seniores certe vestrum, quotquot assident, fallere. Verum non mentior, sed verum aio, affirmans, Leogoram, patris mei auum paternum, cum potuisset in gratiam cum Pisistratidis redire, quibuscum studio partis popularis diffidebat, contractaque cum ipsis affinitate potuisset aequa tyrannidis portione potiri, maluisse tamen cum plebe molestias exsilii tolerare, quam patriae proditor esse. Quapropter consentaneum est, me quoque libertatis studiosum et plebi deditum esse, cum propter exempla maiorum meorum, tum propter eam mentem, quae si prius mihi non fuit, nunc est. Pari de causa vos quoque decet, vbi constiterit vobis, hominem frugi me nunc esse optimeque de vobis meritum, studia mea hoc beneuolentius acceptare. Immunitatem a vobis semel mihi tributam, quod rursus ademeritis, certiores vos facio, (credite mihi vere affirmanti) me id nunquam aegre tulisse. Vbi enim horum hominum praestigiis hoc tribuistis, vt ab eorum insidiosis et ad imponendum compositis orationibus induci vos pateremini ad consilia capiendum teterrima, vobisque ipsis pestilentissima, vt nempe pristinum vestrum imperium cum seruitute mutaretis, hoc est, vt, prodita libertate et aequalitate iuris ciuilis, paucorum optimatium in potestatem vos dederetis; eccui mirabile possit videri, si callidae atque captiosae orationes im-

ponere vobis potuerunt, vt iniquius de me ſtatueretis? Verumtamen, quemadmodum in veſtris ipſorummet rebus, ſi quid, a doloſis auctoribus decepti, deliquiſſetis, eorum decreta, qui male vobis ſuaſerant, irrita feciſtis, ex quo veſtram illam priſtinam libertatem atque maieſtatem recuperaſtis; ita velim vos de me quoque, ſi quid inclementius alieno motu ſtatueritis, id abrogare, atque exſecutionem eius ſupprimere, operamque dare, vt neque hac in re, neque in vlla alia quacunque cum inimiciſſimis veſtri hominibus conſentire videamini.

ANDOCIDIS ORATIO

de pace cum Lacedaemoniis ineunda.

Pacem iniri aequam et legitimam, multo eſſe ſatius, quam bellum geri, probe id vos omnes noſſe videmini, Athenienſes. Sed oratores veſtros nomini quidem pacis locum dare, rebus autem aduerſari, per quas pax coaleſcit, id vero non omnes cernitis. Territant nempe vos hoc iactando rumore, pax vbi coaluiſſet, nihil eſſe magis verendum, quam ne forma, qua nunc vtimur, reip. gubernandae mutetur. Qua oratione nihil arbitror eſſe vanius. Quodſi enim populus Athen. nunquam antea cum Lacedaemoniis pacem contraxiſſet, merito primum eius periculum reformidaremus, cum ideo, quod rei vſu careremus, tum quod Lacedaemonii infidi ſint, et perfidiae infamia laborent. Sin autem antehac ſaepe numero pacem cum Lacedaemoniis inierimus, (et iniimus) ſalua libertate noſtra, ecqui parum ſit conſentaneum ad illa vetuſta exempla nos reſpectare, et quaerere, quae pactorum noſtrorum cum illis ſors fuerit? Oportet vtique, Athenienſes, e vetuſtis futura colligere. Age itaque per exempla eamus. Bellum in Euboea geren-

gerentes, Megaramque tenentes, et Pegas, et Troezenem, pacis tamen desiderium nos incessebat. Quo factum, vt Miltiadem, Cimonis filium, Ostracismo e ciuitate eiectum, e Cherrhoneso, quo relegatus fuerat, reuocatum, ciuitate rursus reciperemus eam ipsam ad rem, quo ante feciales nostros Spartam missus, quippe qui Lacedaemoniorum Athenis procurator esset, negotium pacis constituendae praelibaret, eique aditum communiret. Miltiadis huius opera conciliatae tum fuerunt cum Lacedaemoniis in annos quinquaginta induciae, quas ambo populi in annum a decimo tertium conseruauimus. Age primum videamus hoc, vtrum per hanc pacem forma regiminis popularis hac e ciuitate fuerit sublata. Profecto nemo est, qui id factum doceat fuisse; ego contra quot et quanta bona vobis ex hac pace effloruerint, docebo. Primum, Piraeeum moeniis sepsimus intra illud, quod dixi, tredecim annorum spatium; tum arcem borealem condidimus. Quarum nauium ministerio Persam deuiceramus, eoque facto Graeciae libertatem asserueramus, cum eae naues vetustate dissolutae, militiaeque maritimae inhabiles factae fuissent, earum in locum, centum numero nouas alias triremes construximus. tum primum trecentorum equitum instituimus militiam, totidemque Scythas sagittarios aere nostro redemimus. Bona haec sunt ad remp. ab illa cum Lacedaemoniis pace profecta; hae copiae illinc partae. Interiecto tempore post rursus bello cum Aeginetis sumus impliciti, quo in bello multis vtramque in partem datisque acceptisque cladibus, denuo nos desiderium pacis subiit; quo factum est, vt ex vniuersa ciuitate decem legati Spartam de pace constituenda, arbitraria cum potestate, mitterentur; quorum in numero Andocides erat, auus noster. Hi legati pacem nobis cum Lacedaemoniis trigintennem conciliarunt.

Hoc toto tempore eſtne vnquam maieſtas populi imminuta? Negas. quid tum? Suntne tum deprehenſi, qui conuellere ciuilem conſtitutionem conarentur? Nulli vſquam ſunt. nemo certe eſt, qui fuiſſe doceat. Quid? quod alia omnia euenere. pax haec ſublimem ſuſtulit populum Athenienſem eiusque neruos adeo corroborauit, vt illo in otio mille talenta argenti in arcem intulerimus, eaque vt populo propria et conſecrata eſſent, lege ſanxerimus; nec non triremes de nouo centum alias fabricauerimus, etiam ipſas pari modo ſolius reip. vſibus conſecratas; naualia item aedificauerimus, mille et ducentos equites conſtituerimus, totidemque ſagittarios, et illa longa moenia auſtralia communiuerimus. Haec ſunt illa bona per hanc ſecundam cum Lacedaemoniis pacem reip. parta, et hae ſunt copiae illinc ei quaeſitae. Rurſus exorſi ob Megarenſes bellum, cum neceſſario bonis multis careremus, agro noſtro ferro et flammis hoſtium permiſſo, pacem denuo fecimus, auctore atque conciliatore Nicia, Nicerati filio. Atqui nemo veſtrum eſt omnium, quem fugiat, per hanc Niciae pacem ſepties mille talenta pecuniae ſignatae a nobis in arcem illata fuiſſe, triremes plusquam quadringentas comparatas. In vectigalibus redibat quotannis plusquam mille et ducenta talenta. Tenebamus tum Cherrhoneſum et Naxum, et Euboeae plusquam dotrantem. Reliquas enim colonias tum temporis a nobis deductas enumerare longum ſit. His fruentes bonis rurſus in bellum cum Lacedaemoniis incidimus, impulſu tum quoque Argiuorum. Iam recordamini mihi, quaeſo, Athenienſes, ante omnia, quid ego a principio inde huius orationis et vobis animo ſpectandum, et mihi oratione agitandum propoſuerim. Num quid aliud, praeterquam hoc, nunquam eſſe per pacem factum, vt maieſtas populi Athen. conuelleretur?

Atqui

Atqui planum hoc feci, neque fuit, qui me id commentum aut mentitum fuiſſe coargueret. Sed audio quosdam iactantes, e nouiſſima noſtra cum Lacedaemoniis pace triginta tyrannos exſtitiſſe, a quibus multi praeclari viri cicutam bibere coacti, exſpirarint, alii ſolum verterint. Quae qui iactant, nae multum illi falluntur. Multum inter ſe, multum pax et induciae differunt. Pacem enim ineunt, qui, aequales viribus et dignitate, de cauſis diſcordiarum ſuarum inter ſe, prout conuenerit, paciſcuntur; inducias autem victores in bello facti victis pro arbitratu ſuo imperant. vt, e. c. Lacedaemonii nuper belli victoria potiti, nobis et moenium demolitionem, et claſſis deditionem, et proſcriptorum reuocationem imperarunt. Tunc itaque induciae fiebant per neceſſitatem ex imperato. Nunc autem de pace deliberatis ineunda. Spectate differentiam ex ipſis formulis conditionum, et tum imperatarum, prout in ſtela ſcriptae proſtant, et earum, quae vobis nunc vltro pacis condendae ergo offeruntur. Ibi moenia veſtra veſtris manibus demoliri iubebamini; hic poteſtas datur collapſa rurſus exaedificandi. Tunc naues habere non concedebatur, niſi duodecim; nunc tot habendi vobis venia datur, quot ipſi vultis. Tunc cauebatur, vt Lemnus et Imbrus et Scyrus in poſſidentium iure atque poteſtate eſſent, nunc vobis permittuntur. Proſcriptos receptare nemo nunc inuitus cogitur; tunc autem neceſſum erat; vnde libertas popularis interemta fuit. Ecquanam in re nouae hae pacis conditiones cum conditionibus illis ſuperioribus induciarum conueniunt? Breuis vt ſim, ita cauſam definio, atque aio me cenſere, pacem quidem populari regiminis conſtitutioni conducere, eiusque neruos conſolidare, bellum autem peſtem libertatis ciuilis eſſe. Et haec quidem hactenus. Bellandum autem nobis eſſe, cum ſint, Athenienſes,

qui aiant, age quaeramus, quamnam tandem ob caussam bellemus. Mortales, ni fallor, omnes in eo consentiunt, vt aiant, bellum eo esse suscipiendum, quo aut ipsi a se depellant iniurias sibi oblatas, aut vt aliis succurrant vim passis. Vtrumque nobis euenerat. Et ipsi laesi fueramus iniuriis, et Boeotos defensum ibamus pariter oppressos. Quodsi ergo et nostrae res eum sunt in locum perductae, vt nil iam sit cur metuamus, ne imposterum a Lacedaemoniis vexemur, et Boeoti pariter si decreuerunt, Orchomeno pristinam in libertatem remittenda, finem discordiarum facere, quid porro, quaeso, bellabimus? Num, quo resp. nobis libera sit? Atqui est. Num, quo moenia recuperemus? Atqui pax eorum copiam nobis facit. At, vt classem nobis liceat condere, nauesque, quae iam sunt, reparare, et iure, quo optimo, tenere atque exercere? Atqui etiam hoc licet. Pacta conuenta enim ciuitatibus libertatem reddunt, ex suis cuiusque legibus et institutis rem ciuilem administrandi. At ideo tamen vtique bellabimus, quo insulas recuperemus, Lemnum et Scyrum et Imbrum? Annon in conditionibus pacis planis et expressis verbis cautum est, has Atheniensium fore. At haec denique tamen idonea bellandi caussa erit, vt Cherrhonesum, nostrasque ibi colonias et possessiones, et aera nobis debita recuperemus? Atqui rex Persiae intercedet; intercedent item socii nostri, sine quorum auxilio ista obtinere nequimus. Verumtamen bellandum vtique tantisper, medius fidius, erit, donec Lacedaemonios eorumque socios debellauerimus. Atqui non videntur mihi eae esse copiae nostrae, neque rerum nostrarum ea ratio, vt id nobis facile factu sit. At fac tamen tandem negotium hoc prospere succedere, et ex animi nostri sententia confici. Quae tum nobis erunt et quanta mala a barbaris toleranda! Fingamus iam, hoc, quod

quod dixi, bello esse propositum. depressionem et exstirpationem Lacedaemoniorum hoc bello spectari et quaeri; praesto nobis esse pecuniarum, quod satis sit, virisque nos florere et abundare. At ego tamen vel sic quoque bellandum esse negem. Quod si autem neque causa bellandi est idonea, neque viri sunt, neque arma, neque pecuniae, qui iam non erit nobis pax omni pacto ineunda? Etiam hoc, Athenienses, meditari vos velim, agi nunc a vobis hoc et quaeri, vt pacem libertatemque cunctis Graecis communem pariatis, rerumque atque iurium communionem omnium omnibus impertiatis. Atqui hoc aut per pacem hanc, aut alio nullo pacto, obtinebitis. Recogitate modo, ciuitates primariae quo pacto bellum componere paratae sint. primo loco Lacedaemonios spectate. Bellum hi aduersus nos sociosque nostros exordientes principatum terra marique tenebant. Verum hunc geminum principatum iidem nunc per hanc pacem rursus amittunt, non coacti armis vestris, sed libertati vniuersae Graeciae eum condonantes. Belli enim victores sunt sine controuersia, quippe qui tribus praeliis vicerint; primo illo apud Corinthum, quo socios nostros omnes, in armis praesentes, sola virtute sua praepollentes omnibus, ita vicerunt, vt victis excusationem nullam relinquerent. Rursus Boeotos, duce Agesilao, pari cum gloria virtutis excellentis atque haud controuersae vincebant. Tertio praelio, cuius exitus is fuit, vt Lacedaemonii Lechaeo potirentur, Argiuos quidem cunctos, cunctosque Corinthios, nostrarum autem copiarum Boeoticarumque eam solummodo partem vincebant, quae tum in castris aderat. His tantis editis facinoribus, in armis praeualentes Lacedaemonii, bellique victores, pacem tamen vobiscum inire nihilominus parati sunt his legibus, vt ditionem suam illam pristinam saluam tu-

tamque habeant, teneant, vt reliquae ciuitates graecae sui iuris suaeque spontis sint, vt mare denique sibi victoribus cum victis commune sit. Atqui, amabo, quam duram illi et quam intolerabilem fuissent a vobis pacem impetraturi, si vel vnum solummodo praelium amisissent! Boeoti autem, quonam pacto pacem contrahere volunt? Orchomeni causa bellum cum suscepissent, quam pati nollent suae spontis esse, suoque iure ciuili libere vti, nunc, tot numero viris fortibus amissis, parte agri deuastata, aerarioque publico exinanito, et re cuiusque priuata exhausta, pecuniisque iis omnibus incassum effusis et perditis, bello quartum in annum extracto, pacem admittunt hanc in legem, vt Orchomenus libera suique iuris sit. Frustra itaque laborarunt, frustra iacturas illas omnes virorumque pecuniarumque fecerunt, frustra molestias illas omnes pertulerunt, qui potuisseut damnis illis omnibus vacare, si a principio statim libertatem Orchomeno haud denegare, ipsique quieti vacare voluissent. Videtis iam, quo pacto Boeoti pacem contrahant? At vobismet ipsis quo pacto licet, Athenienses, pacisci? Cogitate, quaeso, quales Lacedaemoniorum erga nos experti simus animos atque mores, et quales hi rursus erga se nostros. Veniam huic orationis meae parti deprecor, si quem vestrum fortassean offensura sit. Non enim dicam, nisi id, quod res est. Classe in Hellesponto amissa cum obsideremur, quamnam de nobis sententiam pronuntiarunt hi, qui nunc belli societate vobiscum copulati sunt, tunc autem cum Lacedaemoniis faciebant *? non hanc, vt liberi, quotquot essent, pro mancipiis vaenirent, et vrbs nostra incolis desolaretur? Quae quominus fierent, quinam intercesserunt? Lacedaemonii nimirum. Hi soli

* Thebanos pungit.

Hi soli socios ab illa funesta et furiosa sententia auerterunt, ipsi autem ne commiserunt quidem, vt vel deliberatio solummodo de re tam atroci proponeretur. Postmodum, iureiurando cum fidem ipsis nostram obstrinxissemus, precibusque conditiones induciarum eas ab ipsis impetrauissemus, quae stelae insculptae supersunt adhuc, volenti cuique noscitandae atque legendae, duras quidem illas, et in se exsecrabiles, verumtamen, prout in illo temporum articulo misera rerum erat conditio, satis etiam optabiles, vt vel congratulari nobis deberemus, quod leges latae nobis non essent adhuc duriores, in formulam pactorum condictorum inducias egimus. Deinde contracta cum Boeotis et Corinthiis societate belli, quos a societate Lacedaemoniorum abstraxeramus, Argiuosque innectendo amicitiae, olim aliquando diris publicis deuotae atque interdictae, necessitatem Lacedaemoniis imposuimus pugnae apud Corinthum committendae. Persarum autem regem quinam ipsis infestum reddidere? Cononem quinam classe instruxerunt, quinam copiis armarunt naualibus, vt eo posset praelio nauali Lacedaemonios concidere, quo praelio principatum maris illi amiserunt? Et nihilominus tamen, istaec a nobis passi, Lacedaemonii nobis eadem, quae socii nostri, concedunt, vt habeamus, offeruntque, moenia, classem, insulas. Ecquae iam erit ea pax, cui nos, per legatos conciliatae, par sit acquiescere? Nonne impetratis ab hoste conditionibus iis, quas ipsi socii offerunt, et, quae vt nobis concederentur, ideo bellum primitus exorsi fueramus? Et reliqui quidem omnes paci seruiunt, tametsi partem bonorum suorum dedere atque amittere a pace cogantur; nos autem pacem recusabimus eam, per quam non solummodo iactura nulla facienda sit, sed etiam ad praesentia bona, alia noua, vltro oblata, sint accessura? Ecquid

quid igitur fupereft, de quo dignum fit deliberari? Quaenam illa funt ad quae Argiui nos inuitant? Primum doceri velim, Boeoti fi nos deferant, renunciata nobis focietate belli, initaque cum Lacedaemoniis pace, quanti tum Corinthus facienda nobis fit. Recordamini nempe, quaefo, Athenienfes, diei illius, qua cum Boeotis belli focietatem inibamus, quanam id mente faciebamus? non, exiftimantes, fi Boeotorum copiae ad noftras acceffiffent, idoneas fore copulatas hafce copias ad repellendum vel vniuerfum genus humanum? Nunc autem deliberamus, vbi a Boeotis deferti fuerimus, vtpote cum Lacedaemoniis reconciliatis, num et quo pacto fperandum fit, vt arma Lacedaemoniorum fuftineamus. Nae, aiunt quidam, fuftinebimus, Corinthum fi cuftodiamus, Argiuosque belli focios fi habeamus. Atqui, Lacedaemonii Argos fi adoriantur, vtrum faciemus? opemne feremus Argiuis, necne? Non enim facere poterimus, quo minus horum faciamus alterutrum. Siue enim Argiuis fuccurrere infuper habebimus, nullam nobis reliquam faciemus excufationem, quominus Argiuis iniuriam feciffe videamur, et quominus Argiui, in agrum noftrum incurrendo et in nos pro lubitu faeuiendo, fi faciant, perfidiae poenas a nobis meritas repetere videantur. Sin autem Argiuis praefto erimus, et laboranti ipforum vrbi fuccurremus. nonne parata nobis et ineuitabilis erit cum Lacedaemoniis armis decernendi neceffitas? Procul dubio. Dimicabimus igitur. quo quid fiat? quo nobis emolumentum contingat, ecquodnam? quo nempe aut vincamus, aut victi difcedamns. Sed victis quid fiet? Scilicet, cum ditione Corinthiaca, vna noftram quoque amittemus. Sed fac victores nos effe difcefſuros. Corinthum nempe Argiuis in poteftatem trademus. Non propter hoc tum bellabimus? Age, iam Argiuorum quoque

fpecte-

ſpectemus cauſationes. Hortantur nempe nos, vt ſecum et cum Corinthiis in ſocietatem congreſſi, bellum aduerſus Lacedaemonios exordiamur, ipſi tamen ſeorſim pro agro ſuo, ab hoſtilibus incurſionibus eximendo, ſtipulantur. Quo fit, vt fines ſuos tutos habeant, vt in quos Lacedaemoniis ex pacto haud liceat aream Martis inferre. Porro proponenda nobis Lacedaemoniorum perfidia, terrent nos, quo minus audeamus cum iis paciſci; negantes Lacedaemonios pactis ſtaturos, quae nos vna cum omnibus noſtris ſociis feciſſemus. et iidem tamen Argiui negant vnquam a Lacedaemoniis pactum eſſe violatum, quod Lacedaemonii ſecum priuatim iniſſent. Auitam ſibi pacem hanc appellantes, qua vtuntur, caeteros graecos omnes arcere contendunt ab vſu pacis item auitae, [h. e. diuturnae, perennantis, et a maioribus ad nepotes ſine armorum interpolatione tranſeuntis.] Scilicet extracto in longum bello, ſperant fore, vt Corintho potiantur, et, vbi eos viciſſent, [Lacedaemonios puta] a quibus nunquam non victi ſunt, ſperant futurum, vt eos in poteſtatem ſuam redigant, quorum opera atque auxiliis vſi hos ſuos victores deuiciſſent. Huiusmodi ſpes participantes vos facere non poteritis, quominus alterutram harum duarum conditionum optetis; vt ſcil. aut cum Argiuis arma Lacedaemoniis infeſta inferatis, aut, ad exemplum Boeotorum, cum Lacedaemoniis paciſcamini. Ego vero etiam atque etiam vereor, ne morbus ille noſter domeſticus atque familiaris etiam nunc nos inceſſat. Solemus enim, melioribus amicis poſthabitis, ſequiores praeferre; aliorumque cauſa bella gerere, quamquam licet nobis noſtri cauſa quieſcere, et ſaluis eſſe. Exempla vultis? Accipite: Oportet enim recordatione praeteritorum adminiculo ad ſalubritatem honeſtatemque capiendorum conſiliorum vti. Perſarum itaque cum rege pa-

ctis

ctis induciis, et amicitia in perpetuum duratura, quas inducias Epilycus, Tisandri filius, matris nostrae frater, illa, qua ad regem Persarum functus est, legatione conciliauit, non multo post, decepti ab Amorge, seruo regis, eoque fugitiuo, ingens rerum nostrarum columen, opes regias, amisimus, et quasi rem vilem atque contemnendam abiecimus, atque amicitiae cum rege amicitiam cum Amorge praetulimus, seruum domino potiorem ducentes. Qua contumelia rex ad iracundiam accensus, et ad vindictam stimulatus, Lacedaemoniorum ad partes se transtulit, initaque cum illis belli societate, quinquies mille talenta ipsis ad bellum aduersus nos gerendum administrauit, quo factum est, vt Lacedaemonii, per has tantas opes superiores facti, nostras opes omnes euerterint, maiestatemque nostram humo afflixerint, ad nihilumque redegerint. Vnum hoc erat de multis nostris scitis et egregiis prosperisque inuentis. videtis iam quale id fuerit? Adde aliud. Syracusani olim aliquando nos per legatos adibant, rogantes, vt secum pro simultate amicitiam colere, et pro bello pacem gerere mallemus, docentesque, quanto magis e re nostra facturi simus, si secum malimus, quam cum Egestanis atque Catanaeis, belli societatem contrahere. Quid nos tum? Praetulimus nempe paci tum quoque bellum, et Egestanos Syracusanis, et otii domestici quieti, qua poteramus gaudere, Siculae molestias expeditionis. quo factum est, vt flore iuuentutis nostraeque et sociorum nunc careamus, lectissimis quibusque viris amissis, magnoque nauium numero, et ingenti vi pecuniarum opumque, magnaque potentia mulctati, paucos quosdam, luctuosissimae cladi superstites factos, cum dedecore domum reuersos recuperauerimus. Postremo, qui nunc Argiui huc venere vobis persuasum, vt bellum denuo capessatis, ab iisdem induci nos nuper pa-

per pa-

per patiebamur, vt pace, quae nobis tum cum Lacedaemoniis erat, refciffa, in Laconicam infefta cum claffe incurreremus. Quo facinore ipforum irritata ira multorum nobis fuit magnorumque malorum principium. Bellum enim inde exarfit tam dirum, et tam fatale nobis, vt tandem cogeremur moenia noftra noftris manibus demoliri, claffem hoftibus tradere, exfules inuiti recipere. Harum tantarum cladium in compenfationem, ecquod nobis Argiui emolumentum attulerunt? ecquod difcrimen pro Athenienfibus adierunt? Ecquid iam fupereft, quod volunt a vobis fieri? Hoc nempe, vt nunc quoque pro pace bellum optetis, vt Argiuos bellorum veftrorum focios habeatis pro Boeotis, vt Corinthiorum factionem illam, quae nunc rerum potitur, Lacedaemoniis praeferatis. Quae funt tam foeda dictu, tam cogitatu horrenda, vt effe nolim quemquam, qui ea vobis, Athenienfes, perfuadeat. Hominum enim parti fapientiori fatis et fuper eft documentorum in exemplis praeteritis, vt denuo in idem faxum impingere caueant. Sed funt rurfus alii, tanto ardore pacis quam citiffime contrahendae inflammati, vt illo ipfo quadraginta dierum fpatio, quod indultum nobis ad deliberandum fuit, negent quicquam opus effe; quid? quod eo ipfo fibi factam a nobis querantur effe iniuriam, quod copiam deliberandi vobis impetrauerimus. Miffos enim nos ideo Spartam aiunt effe, plena cum poteftate decernendi atque ftipulandi legatos, quo hac de re ad vos rurfus ne referremus. Referendo ad vos hac tanta de re, quod faluti noftrae cauerimus, eam pro cautione meticulofitatem appellant; negantes vnquam fuiffe, qui fimplicitate atque finceritate orationis confiliorumque vfus, vos e malis veftris eripuiffet, fed eos effe vos aientes, qui feruari et ad falutem reduci nolitis aliter, quam aut clandeftinis machinationibus, quae fedulo celentur,

tur, atque ab oculis et a cognitione veſtra amoueantur, aut captioſis ſtrophis, quibus deludamini. Quam ego orationis turpitudinem nego mihi probari. Etenim, Athenienſes, bello quidem tenente, aio vtique imperatorem frugi, reip. deditum, eundemque prudentem, eiusque rei, quam agit, certum, oportere conſilia ſua clam plerosque agitare, militesque ignoratione diſcriminum propoſitaeque ſpei blandimentis deluſos ad diſcrimina adducere; de pace autem agitantes legatos ea, quae et cum vniuerſa Graecia communicanda ſit, et iurisiurandi religione ſancienda, et literarum monumentis conſecranda, ſtelae publice fixae inſculpendarum, nego decere, vt committant, vt acta ſua occulta ſint, aut vt callidis ſtrophis vos circumueniant, imo vero laudem eos mereri magis, quam notam, ſi poteſtate a vobis data, pro arbitratu ſuo decernendi atque paciſcendi, nil vſi, ſummam conſiliorum ad vos retulerint. Oportet itaque conſilia quidem capere, quam fieri poteſt, tutiſſima, quae autem ſemel depecti fuerimus, et iureiurando ſanxerimus, ea rebus ipſis ſalua et rata praeſtare. Non ſine cauſa hanc inculco pactorum ſeruandorum conſtantiam, qui voluntatum veſtrarum mirificam norim volubilitatem; cuius reſpectu par etiam atque conſultum eſt, nos, quibus legatorum partes demandatis, non ſolummodo tenorem earum ſpectare literarum, quas nobis pro norma dicendorum agendorumque additis; ſed vna quoque, et magis etiam, animorum veſtrorum incredibilem reuereri mutabilitatem. Soletis enim copias quidem iam praeſentes et apparatas, ſuſpectas habere, de iis queri, mediocritatem atque inſufficientiam earum contemnere; copias autem, quibus caretis, iactare, quaſi iam iis inſtructi ſitis. Vbi bellare referat, ibi pacem appetitis. pacem rurſus ſi quis conciliatum vobis eat, vos bona tum enumeratis quot et quanta

quanta bellum vobis pepererit. praesertim cum iam nunc ſint, qui ſe negent intelligere, quidnam proſint eiusmodi pacta, per quae cum claſſis et moenia nobis reſtituantur, tum de reſtituendis ſibi ſuis poſſeſſionibus priuatis in extero ſolo ſitis, per bellum amiſſis, item de nominibus penes ſe ab incolis alienae ditionis contractis diluendis, nil caueatur. Illas enim vero poſſeſſiones, vnde ſibi victus olim fuiſſet, per pacem non reſtitui, a moenibus autem ſe non paſci. Quibus iſtaec querentibus conuenit a me pari modo ſatisfieri. [Non videntur nimirum hi, neque arctiſſimam cernere priuati ſui commodi cum rep. neceſſitudinem, neque intelligere, in claſſe et in moeniis velut in praecipuis quibusdam cardinibus verſari proſperitatem publicam. Quod ita eſſe, perfacile eſt docere.] Erat aliquando tempus, Athenienſes, quo moeniis et claſſe carebamus. Quibus vt primum potiti ſumus, primum gradum ad ſplendidam fortunam fecimus, et fundamenta poſuimus eorum bonorum, quorum deſiderio ſi adhucdum tenemini, age, comparemus nos quoque nobis eadem praeſidia atque adminicula, quibus maiores vſi tantam potentiam reip. adſtruxerunt, quantam alia nulla resp. conſecuta eſt. Eam vero potentiam maiores adepti ſunt, partim a volentibus Graecis et eloquentiae vi atque lenociniis delinitis, partim ab ignorantibus et circumuentis; alia aere ſuo redemerunt, alia denique vi armorum inuitis extorſerunt. Eorum in numero, quae maiores a Graecis orationis comitate impetrarunt, haec habentur: primum, vt quaeſtores aerarii Graecorum communis hic Athenis conſtituerentur; deinde, vt vniuerſae Graecae claſſi ſi quando conueniendum eſſet, hic in portu noſtro conueniret; tum, vt cui ciuitati triremes propriae nullae eſſent, ei nos earum copiam de noſtro faceremus. Ignaris porro atque inuitis Peloponneſiis moenia condi-

 dimus,

dimus, cuius fraudis vt nullas daremus poenas, id a Lacedaemoniis aere noſtro redemimus. Per vim denique, ringentibus nequicquam aduerſariis, principatum Graeciae obtinuimus. Bona haec atque decora ſpatio quinque et octoginta annorum cumparta nobis, tum vſu fructuque exercitata ſunt. Ad extremum autem bello fracti, vna cum reliquis bonis, etiam moenia perdidimus, claſſemque noſtram pro arrha fidei atque obſequii noſtri ceperunt Lacedaemonii. Et claſſem quidem ſibi a nobis traditam ſuſceperunt, moenia autem nos ipſos manibus noſtris demoliri coëgerunt; metuentes, ne geminum hoc veluti principium habentes nos priſtinam reip. gloriam atque potentiam reſtitueremus. Nunc autem hi iidem Lacedaemonii, oratione noſtra permoti, per legatos ſuos adſunt, plena illos agendi atque paciſcendi poteſtate inſtructos, et cum arrham nobis noſtram reddunt, tum permittunt moenia rurſus habere, claſſemque nouam comparare, et inſulas iuris noſtri eſſe. Et quamquam nunc ſecundae fortunae principium prorſus idem nanciſcamini, quod olim maiores veſtri nanciſcebantur, ſunt tamen nihilominus, qui pacem hanc, quae vobis hoc principium reddat, negent pacem eſſe appellandam, negent pro pace eſſe habendam. Procedere hos velim in medium, atque docere, (quod vt facere poſſint, noſtrae prouidentiae imputabunt, qui cauimus vt clauſula haec conditionibus pacis adiungeretur, vt quadraginta dierum ſpatium indulgeretur deliberando ſuper his pacis conditionibus, probandaene an reprobandae videantur) docento itaque, ſi quid in illis conditionibus minus recte habet. Licet enim id expungere. Aut ſi quis adhuc addendum quid cenſeat, vobis volentibus et perſuaſis, id adſcribito. Quaecunque ad hunc modum in literas relata, et rata habita fuerint, iis ſi vtemini, pace item licebit vti. Sin autem

tem horum omnium nihil placet, bello licet decernere. In poteſtate veſtra omnium eſt, vtrum horum voletis, id optare. Adſunt enim Argiui atque Corinthii per legatos, qui docere contendent, bellum geri expedire. rurſus Lacedaemone veniunt legati, ad pacem contrahendam vos adhortaturi. Cauſae huius arbitratio penes vos eſt, non penes Lacedaemonios. Et hoc noſtrae debetis cautioni. Partes itaque legatorum, quas nobis mandaueratis, rurſus a nobis in vos transferimus, facimusque vosmetipſos omnes veſtri legatos. Quicunque enim mox in ſuffragando manus attollet, ſiue pacem, ſiue bellum ſciſcet, perinde eſt habendus ac ſi ipſe ſuo nomine legatione fungeretur. Age iam, decernite ea, quorum, velim, vt vos inpoſterum nunquam poeniteat.

ANDOCIDIS ORATIO,

qua contendit Andocides, non ſe; ſed Alcibiadem, oſtraciſmo eſſe vrbe eliminandum.

Non nunc ſolum, in hac, quam cum maxime agitamus, cauſa didici, rem publicam attingere quam ſit anceps et fallax, verum etiam dudum ante, quam partem vllam reip. tractandam mihi ſumerem, rem hanc duxi eſſe perarduam. Verumtamen boni ciuis atque fortis hoc autumo eſſe, vt caput periculis pro multitudine obiicere nil dubitet, neque metu priuatarum ſimultatum, amandata reip. cura, in otium ſecedat. Per eos enim, qui rerum ſolummodo ſuarum priuatarum ſatagunt, ciuitates nihilo fiunt, neque ſplendidiores, neque opulentiores; publica vero negotia qui adminiſtranda capeſſunt, his ciuitates incrementa ſua libertatemque debent. Quorum ego ſtudens in numero haberi bonorum virorum, grauiſſima incidi in diſcrimina, aequos tamen atque beneuo-

los si vos nactus fuero iudices, nil metuam, sed confidam certo futurum, vt ex huius iudicii discrimine saluus ac sospes discedam, tametsi calumniis inimicorum et plurimorum, et teterrimorum exagiter. Agitur itaque hoc, quod mihi nunc certandum est, certamine, non corona, sed hoc, vtrum patria per decennium carendum mihi sit, nec ne. Comparati mecum sunt hoc in certamine Nicias et Alcibiades. Nostrum ergo, quicunque is erit, vnum aliquem necesse est hoc infortunio feriri. Legem hanc testulariam, facere non possum, quin reprehendam, quae vtrique iuriiurando, cum illi, quod ciuium, tum isti, quod senatorum vnicuique dicendum est, contraria sanxerit. Ibi enim, in illis, quas commemoraui, iurisiurandi formulis, spondetis, vos neque ciuitate ciuium quemquam esse exterminaturos, neque in custodiam daturos, neque extremo supplicio, causa non audita, addicturos. Huiusmodi autem causarum ea est iniquitas, vt neque die, neque defensione dicta, neque tabellis clam diditis, misero exterminando per tam longinquum tempus patria carendum sit. Fieri enim per eam potest, vt nocentissimus quisque malo intactus abeat, innocentissimus percellatur. Nam qui sodalium et coniuratorum numero praeualent, hi vincunt et secundiore cum fortuna discedunt. Non enim sortiti iudices disceptant hoc causarum genus, vt reliquas solent, verum vniuersus populus hic interuenit. Praeterea lex mihi alia ex parte deficere, ex alia modum excedere videtur. Aut minor est iusto, aut maior est. Priuatorum enim delictorum haec si poena debet esse, iusto est atrocior. Sin autem criminum poena est ad cunctam remp. pertinentium, tum ego eam minutam atque contemnendam arbitror esse. poterant enim haec siue multa pecuniaria, siue carcere, siue extremo supplicio castigari; quae castigationes multo sunt,

quam

quam oſtraciſmus, acerbiores. Adde, quod, qui migrare hinc alio propterea iubetur, quod malus ciuis eſt, is hac poena non emendatur. Quoquo enim ſe contulerit, non deſinet ibi malus eſſe, ſed corrumpet etiam illam ciuitatem, in quam ſe ingeſſerit. Et non ſolummodo patriae non minus inſidiabitur poſtmodum, atque ante fecit, quam expelleretur, ſed vel magis etiam, atque titulo iuris ſpecioſiore. Sin autem virum bonum extrudatis, ea die, qua id faciatis, amicos quidem veſtros incredibilem animo triſtitiam atque aegritudinem eſſe concepturos autumo, inimicos autem laetitiam, intelligentes, ſi per imprudentiam atque inſcitiam veſtram contingat, vt ex eiiciendis optimum eiiciatis, futurum eſſe, vt resp. ab huius viri virtute toto decennio nullum fructum percipiat. Verum hinc quoque facile ſit cernere, legem hanc teſtulariam malam et noxiam eſſe, quod gracarum omnium ciuitatum nulla hac lege, ad exemplum noſtrum, vti voluerit. Atqui hominum omnium conſenſu ea ſcitorum habentur praeclariſſima atque ſaluberrima, quae plebeiis perinde atque optimatibus conueniant, et in quorum appetitione quam plurimorum certet aemulatio. Verumenimuero pluribus me hac de re diſputare, haud video quid ad rem attineat. Nihil enim profecto ad rem praeſentem aut gubernandam aut mutandam multitudo verborum ſuper hoc loco profecerit. Quare vnum hoc vos rogo, vt dicendorum aequi et communes velitis arbitri eſſe, et, vt reliquarum eſtis omnium rerum magiſtri atque gubernatores, ita huius quoque ſitis, hoc eſt, vt neque conuitiorum importunitati, neque adulationum intemperantiae locum concedatis, ſed modeſte quidem atque compoſite cauſam dicenti patulas aures menteſque praebeatis propitias; infeſtas autem clauſasque inſolenti atque clamoſo. Quo enim diligentius de vno quoque loco atque articulo rerum in me-

in medio propositarum audiueritis, hoc melius vobis licebit de nobis statuere. Haec hactenus. Accedo nunc ad ipsam causae meae dictionem. Insimulatus nempe fui odii erga statum regiminis popularis, atque factiositatis. Verum hoc quidem de crimine quod dicam, parum esse mihi relictum video. Quodsi haec de me criminatio nondum in iudicio fuisset agitata atque disceptata, merito vos accusatores ferretis eo de crimine me postulantes, mihique nunc necesse foret defensione maculam hanc purgare. Posteaquam vero iam quatuor e iudiciis, in quibus hac ipsa de causa iudicatus ego sum, semper absolutus discessi, aequum haud arbitror esse, me denuo cogi hac de re verba facere. Nam priusquam haec causa in foro agitaretur, sciri nullo pacto poterat, verane esset, an commentitia haec criminatio. post dictam vero sententiam, quaecunque ea est, vtramuis in partem, siue absoluens, siue condemnans, peremta et definita est lis, et de reo pronunciatum, sons an insons sit. Graue itaque mihi et periniquum videtur, condemnatis quidem moriendum esse, etiamsi vna solummodo tabella suffragia condemnantia numero plura sint, quam absoluentia, et ad mortis supplicium bonorum quoque publicationem adiungi; absolutis autem iamdudum, et saepius, iterum atque iterum sustinendas atque depellendas esse iisdem de criminibus actiones; et perdendi quidem extremisque suppliciis damnandi potestatem penes iudices esse, seruandi autem nullam, sed sententias eorum, vt mortem irrogantes ratas, ita salutem condonantes irritas et cassas esse; idque lege disertis verbis vetante, de eodem homine eadem in causa bis iudicari, et tametsi vos fidem vestram de legibus tuendis atque exercendis iureiurando obstrinxeritis. Quamobrem iuuat, praeterita omni mei praedicatione, Alcibiadis instituta, mores omnemque vitam memoriae vestrae subiicere.

ſubiicere. Quod inſtituenti mihi dubitare occurrit vnde ordiar. Tot ſunt numero delicta eius, et facto quaſi agmine circumſtant et ingerunt ſeſe. Quare delectu vtar, et in praeſentia tacita tranſmittam ea, quae de ſtupris eius matronarumque raptibus, aliisque huiusmodi contumeliis, cum violentia coniunctis pacem ciuilem diſturbante, commemorare poſſem. Neque enim tempus ad dicendum mihi praefinitum his exſequendis ſuffecerit, et praeterea ciuium perquam multorum in offenſionem ſim incurſurus, ſi labes eorum domeſticas et vlcera abſcondita denudem. Quae autem in rep. mala patrauit, ea mala, iniuriasque, quibus et cognatos, et ciuiumque peregrinorumque innumeros laeſit (laeſit enim primum quemque obuium ſibi factum) ea demonſtrabo. Primo itaque loco, vt hinc exordiar, auctor cum eſſet vobis factus, vt vetuſtum illum, ab Ariſtide ſumma cum aequitate ſtatutum modum penſionum a Graecis ciuitatibus contribuendarum reformaretis, eique rei vt ſe vna cum aliis nouem collegis praeficeretis, ſociis veſtris tributa propemodum duplicauit. Qua in re cum planum atque teſtatum feciſſet, quantum poſſet, et quam eſſet formidandus, vectigalia publica ſuam in rem interuertit, atque depeculatus eſt. Iam cogitare vos velim, neminem reip. veſtrae peſtem afferre praeſentiorem, quam eum, qui ſociis veſtris tributa geminata imponat, in confeſſo cum ſit vtrumque, et hoc, veſtram omnem ſalutem in ſalute veſtrorum ſociorum eſſe ſitam, et iſtud, ſocios multo nunc eſſe teteriore loco, atque olim fuerunt. Ciuem itaque bonum et iuſtum fuiſſe Ariſtidem, ſi exiſtimatis, conuenit, vt Alcibiadem hunc ciuem habeatis vnum omnium nequiſſimum, quippe cuius ſcita et inſtituta ſcitis et inſtitutis Ariſtidis aduerſa fronte repugnent. Quid enim hac noua tributorum deſcriptione effectum eſt? Hoc

 nempe,

nempe, vt complures e ciuitatibus, quae quibusque ſunt patriae, exſulatum eant, et in Thurios concedant habitatum. Prodet ſeſe haec ſociorum erga nos ſimultas atque malenolentia, quamprimum fiet, vt cum Lacedaemoniis bello maritimo committamur. Malum ego eum iudico reip. diſpenſatorem, qui praeſentis ſolummodo temporis habeat rationem, nullam futuri, plebique conſiliorum auctor fiat, iucundorum magis, quam ſalutarium. Satis equidem eorum mirari non poſſum tarditatem, qui Alcibiadem ſtatus popularis ſtudioſum dictitant eſſe, qui ſtatus aequalitatis iurium inter omnes communis tuendae ergo eſt excogitatus et in vitam inductus, quam aequalitatem ne priuatis quidem in rebus ab Alcibiade obſeruari ipſi tamen cernunt, videntes cupiditatem atque ſuperbiam et inſolentiam, qua Calliam, vxoris ſuae fratrem, exagitauit. Sororem nempe Calliae cum in matrimonium duxiſſet cum dote decem talentorum, coegit Calliam doti alterum tantundem addere, poſtquam Hipponicus, Calliae et mulieris pater, in caſtris apud Delium, imperium militare gerens, vita exceſſiſſet. Ab hoc enim Hipponico aiebat Alcibiades ſibi, praeter dotem, adhuc alia decem talenta promiſſa fuiſſe, ſi filium e filia ſua ſuſcepiſſet. Et quamquam Alcibiades, id quod e dictis conſtat, vxorem haberet domi ita doratam, vt alia nulla vnquam, ex quo Athenae ſunt, parem dotem alii viro attulerit, modis tamen illam tractauit tam indignis, tam ſe geſſit laſciuum, importunum, iniquum, inſolentem, impurum, vt eam in domum, quam materfamilias ita laute dotata incoleret, ſcorta induceret, et ingenuae et ſeruilis conditionis, eoque vxorem adigeret, matronam inſignis pudicitae, vt domo mariti derelicta ad Archontem queſtum iret, de malis atque iniquis modis, quibus a marito haberetur. cuius rei copiam leges vxori male habitae

bitae dabant. Verum ibi vel maxime potentiam ſuam declarauit Alcibiades. Conducta enim ſatellitum caterua impreſſionem in forum fecit, et vxorem inde per vim et armata manu eduxit. Quo facto teſtatum ad omnes fecit, et magiſtratus, et leges, et ciues reliquos a ſe flocci non fieri. Verum ne hic quidem ſubſtitit, ſed et vitae adeo Calliae inſidiatus eſt, quo ſolus ipſe Hipponici facultates deuoraret. Noſtis vos omnes, Alcibiadem coram vobis in concione inſimulatum huius ſceleris fuiſſe. populumque bonorum Calliae ab ipſo Callia heredem dictum, ſi contingeret ipſi, vt ſine prole decederet. Id quod metuens faciebat Callias, ne cupiditas Alcibiadis ſibi exitium afferret. Atqui erga neceſſarios ſecum coniunctiſſimos qui ſe tam ſcaeuum atque tam immanem gerit, vt vxorem contumelioſiſſime habeat, eiusque fratrem per inſidias clandeſtinas de medio tollere conetur, ecquem ab eo animum, quos mores erga reliquorum quemque ciuium exſpectabitis? Non multo maiori hos inſolentia, ſuperbia, immanitate tractabit? Omnes enim profecto alii homines cariſſimos habere plurimique facere ſolent neceſſarios. Praeterea nudus et deſertus ab amicis non eſt, vt facile et inulto laedatur, ſed diuitiae, quibus circumfluit, adiutores ei vindicesque quamplurimos contraxerunt. Quod autem omnium eſt indigniſſimum, is cum ſit Alcibiades, tam ſceleratus, tam impurus, ea inſolentia atque arrogantia, tamen quaſi populi ſtudioſiſſimus concionatur, aliosque optimatium ſtudioſos et plebem exoſos appellitat. et iam dudum mortem publice a vobis irrogandam meritus criminibus in vos commiſſis, iisque ſtudiis, quibus deditus eſt, tamen, ſi qui, apud vos infamati atque ſuſpecti vobis redditi, publice ſint accuſandi, veſtroque nomine actione criminali proſequendi, tum Alcibiadi partes accuſatoris a vobis demandantur. Quamquam ita eſt inci-

inciuilis, vt alii Athenienſium nemini ius ſecum par et aequale, aut etiam non multo ſaltim minus concedat, tamen ciuitatis ſe cuſtodem fert, et ita vos nullo in loco habet, itaque deſpicit et faſtidit, vt, cum vobis in concione congreſſis, et velut in vnum corpus coalitis aduletur, tum viritim veſtrum ſingulis quibusque inſultet. Exemplum vultis? Eo proceſſit audaciae, vt Agatharchum pictorem, perſuaſum ſecum domum ſuam venire, coegerit ibi manere, illamque coloribus incruſtare, atque picturis exornare; illoque neceſſitatem admotam precibus declinante, verasque excuſationes allegante, (ſe nempe iam aliis operam ſuam elocaſſe) comminatus ſit carcerem, niſi protinus, ſine vlla cunctatione ſibi penicillum manumque commodaret. Quid ageret Agatharchus? Neceſſe habebat neceſſitati praeſenti ſeruire. Expingit itaque Alcibiadis domum, donec tandem, quarto menſe poſt, oportunitatem nactus, clam cuſtodes appoſitos, aufugit. Cuſtodibus enim Alcibiades, veluti rex quidam, vtebatur. Et nihilominus tamen idem Alcibiades tam erat impudens, vt vltro ad Agatharchum adiret, cum eoque, velut iniuriam paſſus, quereretur, et tantum aberat ab auſorum per violentiam poenitentia, vt potius pictorem inſuper etiam minis territaret, quod opus affectum deſtituiſſet. Ibi pictori nihil proderat, quod ciuis liberae ciuitatis, quod ingenuo loco natus eſſet. Nil ſibi pictor metuebat minus, quam ſi ſeruus perinde fuiſſet, atque qui confeſſione omnium ſerui ſunt. Quod cum factum ego mecum reputo, continere me non poſſum, quo minus indigner, et ingemiſcam ſorti veſtrae, ciues. Ne fures quidem atque latrones ſicariosque vobis ſatis tutum eſt in carcerem abducere, quia actori ex titulo ἀπαγωγῆς, ſeu abductionis, mulcta mille drachmarum luenda in lege praeſcripta eſt, niſi partem minimum quintam ſuffragiorum

rum obtinuerit. Alcibiades autem, cum ciuem vestrum domi suae, velut in carcere quodam, tam diu coercitum tenuisset, atque pingere coëgisset, non tantum impune id abstulit, sed etiam hoc sibique aliisque videtur maiestuosior, atque formidabilior esse. Et reliquis quidem ciuitatibus, quibuscum pacta de iure commerciorum mutuo inimus, in literis, quibus huius iuris capita perscripta sunt, recipimus inter alia atque cauemus, hominem ingenuum neque in custodiam, neque in vincula dandum esse. Quam legem qui migret, ei ingens mulcta proponitur. Ab hoc autem Alcibiade, quamquam ista patrauit, nemo vnquam poenam, neque priuatim, neque publice repetiit. Ego vero salutem omnium hoc vno autumo contineri, vt omnes magistratibus atque legibus pareant. Quae aspernans, firmissimum destruit ciuitatis praesidium. Acerbum semper et indignum est, malum accipere, etiamsi ab iis accipiatur, qui iura cuique debita nesciant. multo autem id est acerbius, si quis sciens volensque ea violet, quae summa cuique sunt atque carissima. Eiusmodi enim homo palam quasi iactat, et veluti praeconio suo denuntiat omnibus, quemadmodum hic Alcibiades quoque fecit, aequum se atque conueniens existimare, non vt ipse patriae legibus obsecundet, sed vt vos libidini suae seruiatis. Verum non in pictore substitit Alcibiadis audacia. processit vlterius. Taureae casum, viri, recogitate, qui antichoregus Alcibiadi fuit. Lex est hanc in formulam scripta: Quoniam haud liceat peregrinorum saltatorum aliquem, quem velis, actu iam saltantem, ex orchestra deducere, ideo fas esse, quem peregrinum videas id conantem atque parantem, vt, quamuis vetitum sit, tamen in publico saltet, eum impedire. Hanc in legem tam enormiter impegit Alcibiades, vt Tauream, spectantibus vobis et reliquis Graecis, qui ludos

ludos ſpectatum et concelebratum conuenerant, nil reueritus magiſtratuum maieſtatem, quamuis omnes tum in vrbe adeſſent, [eorumque opem implorare Alcibiades potuiſſet, atque debuiſſet, ſi quid a Taurea laeſus ſibi videretur] e ſcena verberibus exegerit, * tametſi ſpectatores Taureae ſtuderent, et Alcibiadem odiſſent, et chorum Taureae quidem laudarent, Alcibiadis autem ne ſpectare quidem vellent. Et Taureas tamen, quamquam hac inſigni laeſus iniuria, nihil iſta acceptae contumeliae indignitate ad vltionem profecit. Iudices enim certaminis, alii metu Alcibiadis, alii gratia victi, victorem eum declararunt, pluris eum facientes, quam iusiurandum, quo ſeſe obſtrinxerant. Et recte quidem atque conſentanee iudices mihi videntur Alcibiadis gratiam eblandiri voluiſſe, videntes, Tauream quidem, quamuis tantam pecuniae ſummam in chori ſui inſtructionem, atque inſtitutionem et exhibitionem profudiſſet, tamen inulta contumelia affectum; violatorem legum autem, tam enormiter legibus illudere auſum, immoderata abutentem potentia atque graſſantem. Culpa tantae repugnantiae penes vos haeret, qui poenas petulantiae et arrogantiae diſpenſatis. Clam enim peccantes caſtigatis, palam autem laſciuientes ſuſpicitis. Qui fructus ſunt huius veſtrae turpiſſimae conniuentiae et gratiae ad ſeruitutis humilitatem abiectae? Hi nempe. Contra fiunt omnia, atque per naturam rerum fieri oportebat. Summa imis vertuntur. Adoleſcentes veſtri, non

* Hic opponuntur inter ſe haec. 1. non peregrinus erat Taureas, ſed ciuis. 2. non priuatus, ſed quodammodo magiſtratum gerens, vt qui munus ederet. 3. non ſaltator, ſed antichoregus. 4. Alcibiades Tauream non manu eduxit e ſcena, id quod ne in peregrino quidem licebat, ſed verberibus pulſans eiecit.

non in gymnasiis, sed in tribunalibus habitant, et seniores arma gerunt, militiaeque funguntur muniis; iuniores autem orationibus consiliisque suis deliberationes de rep. moderantur, exemplo freti Alcibiadis, qui sceleribus committendis prorsus immaniter et belluinum in modum grassatur et furit. Exempli causa, in illa deliberatione, quae de poena a Meliis sumenda habita est, auctor fuerat Alcibiades, vt pro mancipiis vaenirent. Vaeniere. Redemit e captiuis Alcibiades mulierem aliquam Meliam, e qua filium suscepit, nascendi sorte vsum, a iure naturae hoc abhorrentiore, quam Aegisthus olim vsus fuit, quod natus fuit e pari hominum inter sese mutuo capitaliter exosorum. Huic vni contigit, vt in necessariis arctissime secum copulatis haberet eos, quorum alter alteri iniurias intulisset eas, quae in humanis excogitari possunt extremae, altera ab altero easdem acceptas pertulisset. Mentem me meam dilucidius verbis declarare par est, et Alcibiadis crudelitatem pluribus exponere. Liberos quaesiuit ex ea muliere, quam libertate priuasset, et in seruitutem detrusisset, cuius patremque necessariosque occidisset, cuius patriam desolauisset. Ex eiusmodi muliere quem sperare poterat sibi filium nasciturum? Inimicum nempe sibique et huic ciuitati, quam fieri posset, infestissimum. Tot enim tantisque ille filius nothus Alcibiadis tenetur constrictus necessitatibus odii erga patremque patriamque, Athenas, exercendi. At enim vero vos talia scelera in fabulis quidem tragicorum videntes in scenam producta, detestamini, atrocia ducentes atque infanda portenta; cernentes autem ipsi vestris oculis cum intra moenia vestra fiunt, pensi non facitis; quamquam illa quidem tragica scelera non nostis verene patrata quondam fuerint, an solummodo a poetis, illusionis et oblectationis ergo, confictа. haec autem certo cum sciatis fieri, et fieri quidem

quidem contra ius et fas, tamen aequo fertis animo. Adde, quod ſint, quos nil pudeat, de Alcibiade ſic affirmare, non fuiſſe vnquam ciuem tam fortem, tam admirabilem, tam praeclare de patria meritum, atque hic ſit. Ego vero contra cenſeo, neminem vnquam magis, atque hic Alcibiades eſt, in patriae peſtem natum eſſe, patriamque ab eo tantas eſſe clades accepturam, tantamque rerum omnium perturbationem hunc eſſe creaturum, vt priſtinorum malorum memoria prae his, quae hic concitabit, ex animis hominum effluxura videatur. Alienum enim a probabili exſpectatione non eſt, vt, tale qui ſibi vitae principium inſtituerit, is abnormi quoque exitu eius vtatur. Sed eſt hominum ſobriorum atque ſapientium, vt incrementa ciuium modum excedentia praecaueant, reputantes ſecum, a talibus tyrannidas conſtitui. Et ſunt haec quidem tam euidentia, vt Alcibiades ad ea nil videatur eſſe reſponſurus. At illud afferet, de victoria ſua Olympiaca, et alia potius omnia defenſioni ſuae immiſcebit, quam vt ea purget, quorum incuſatur. Verumtamen vel ex his ipſis ab hac cauſa alienis, quibus ingerendis ille vos ludificari conabitur, planum confido me facturum, eum multo eſſe digniorem, qui morte a vobis mulctetur, quam qui ſeruetur. Narrabo nempe rem vobis, vt habet, a principio. Diomedes ad Olympiam deſcenderat, par equorum agens, et e re familiari, quamuis illa perquam mediocri, tamen decus patriaeque domuique ſuae parere ſtudens, quippe qui ſecum reputaret, equeſtria certamina, non a fortunis certantium gubernari, ſed a temeritate fortis fortuitae diſceptari. Huic Diomedi itaque, tametſi ciuis veſter is eſſet, neque de contemtiſſimis, tamen Alcibiades par illud equorum, de quo dico, per vim extorſit, gratia apud munerarios Eleorum praeualens, et pro Diomede ipſe certa

certamen peregit. Quamquam, ciuem veſtrum qui modis tam indignis tractauit, quid eum facturum exiſtimatis fuiſſe, ſi quis alius ſociorum veſtrorum cum bigis equorum certare doctorum ad Olympiam veniſſet? Vnquamne is permiſſurus fuiſſe vobis videtur, vt ſociorum veſtrorum quisquam ex aduerſo ſecum curſu equeſtri contenderet, qui, bigas cum ciui veſtro per vim eripuiſſet, alienis in equis diſcrimen certaminis experiri nullus dubitauit? quo Graecos docuit nil mirari, ſi quem eorum per vim atque nefas iniuriis vexet, quippe qui ne ciuibus quidem ſuis aequi ſecum iuris vſuram relinquat, ſed aliis bona per vim eripiat, alios pugnis et verberibus concidat, alios domi ſuae coërcitos teneat, ab aliis inuitis pecunias extorqueat; quibus rebus omnibus perſpicuum atque teſtatum facit omnibus, merum orationis iactabundae ludibrium eſſe illam veſtram tantopere celebratam democratiam, nomen ſpecioſum, ſed re caſſum, et tanti non faciendum. Oratione cum ad vos in concionibus vtatur adulatoris, aurae populari ſeruientis, tum facinora de ſe edit tyrannum prodentia; non auſurus id facere, niſi vſu ſuo didiciſſet, vos vocabuli [democratiae] praeſtigiis intentos, rem ipſam inſuper habere. Lacedaemonii quidem aequo ferunt animo a ſociis ſe vinci, ſi quis horum in certamen ſecum coire ſuſtineat. Alcibiades autem Lacedaemoniis tam eſt diſſimilis, vt pati nolit ſe vel a ciue vinci, ſed palam, audientibus quamplurimis, negarit ſe cuiquam conceſſurum, quem iuuet ſecum in contentionem vllius cuiuscunque rei deſcendere. Quid tum? Non ex huiusmodi ciuium veſtrorum moribus neceſſe eſt hoc conſequi, vt ciuitates graecae animos a partibus veſtris ad partes inimicorum veſtrorum transferre, a vobisque deſciſcere, et odium veſtri imbibere diſcant? Verum Alcibiadis inſolentia in Diomede deprimendo haud acquie-

uit.

uit. Ipsum suimet poenituit, nisi vniuersam adeo ciuitatem vestram contumelia respergeret, eaque publico in loco, quo se cum insolentia sua ad omnes iactaret Legationem mittere soletis, id quod neminem fugit, quae nomine vestrae reip. ludis Olympicis intersit. Ab hac legatione, pridie diei sacrificii, rogabat ea vasa aurea atque argentea, quae die ipso sacrificii spectaculi ergo in pompa traduci solent, ad vnius diei breuem vsuram concedi, quo ea in abaco spectatum exponeret. Verum decipiebat legatos, a quibus illa vasa, rogatu suo, vtenda, sub sponsione maturae redditionis, acceperat. Die enim postero malluuia atque thuribula vestra legatis reddere recusabat, quo ipse illis prior vteretur, quam legati nomine locoque vestrae reip. iis vti possent. Quo factum est, vt peregrinorum si qui rei veritatem ignorarent, videntes pompam reip. succedentem pompae ab Alcibiade productae, opinarentur legatos vasis vti ab Alcibiade mutuo acceptis; aut si qui tamen eorum, siue rei veritatem a ciuibus vestris accepissent, siue ipsi per se iam nossent mores Alcibiadis, vanitatis, iactantiaeque plenos et scurriles, reique, quae illi domestica est, rationes tenerent, hi vos riderent, qui vnum virum plus cuncta ciuitate posse sineretis. Verum vnum solummodo ex me audiuistis insolentiae genus ab Alcibiade tum demonstratae, quum per ludorum Olympicorum occasionem domo absuit. Atqui dignum est hominem vobis a me proponi spectandum, qualem toto illius absentiae tempore se gessit Regem se, non priuatum gessit, qui id ageret, vt patientiae vestraeque et sociorum illuderet, omniumque ceruicibus insultaret. Socii quoque vestri tum testatum fecerunt, eum a se pluris, quam vos, fieri. Ephesii enim ei tentorium exstruxerunt duplo maius, quam erat vobis exstructum. Carnes ad sacrificia atque epulas, et pabula equis

la equis Chii praebuerunt. Vini praebitionem caeterorumque ſumtuum attribuebant [Aſiatici] Lesbiis * Atque tam proſpere ipſi res ſuccedunt, vt, quamquam cunctos habet Graecos inſolentiae ſuae teſtes, poenas tamen ad hoc diei nullas dederit. Reliqui quidem magiſtratus quotquot vel in vna ſola ciuitate ſocia honores geſſere, tenentur, iis defuncti, rationem adminiſtrationis ſuae vobis reddere. Hic autem vnus vir, tametſi a ſociisque ciuibusque largitiones acceptarit, et ab inuitis expreſſerit, et quosdam adeo, cum facultatibus, ipſa vita ſpoliarit, tamen hoc tot tantorumque facinorum tulit praemium, vt in Prytaneo epuletur, et praeterea cum faſtu odioque intolerabili in illa ſeſe ementita victoria Olympiaca iactet; quaſi non remp. illa victoria multò magis infamaſſet, quam coronaſſet. Conſiderare atque memoria repetere ſi voletis, in coeptis auſisque Alcibiadis multa inuenietis eſſe eiusmodi, vt alii, qui partem eorum vllam quamuis minutam, ad tempus quamuis breue, tentaſſent exercere, rem omnem ſuam familiarem peſſumdederint. Hic autem nullum non luxuriae genus inſana cum ſumtuoſitate atque prodigalitate exercens, rem geminauit. Soletis vos quidem parce atque frugaliter victitantes, et ad rem augendam attentos, opum et pecuniarum cupidos appellitare. Sed fallimini. Hi non ſunt. Nemo eſt lucri cupidior, quam nepotes et ganeones. Hi quo pluribus indigent, hoc foediore atque ſordidiore cum auiditate pecunias conquirunt. Facinus itaque de vobis edituri ſitis foediſſimum, ſi caritate amplectami velutique in oculis circumferatis hunc, qui veſtris opibus abuſus, eas materiam ſuae libidinis, inſolentiae atque ſceleroſitatis

* *die Epheſier hielten ihn frey in Anſehung des Quartiers, die von Chius beſorgten die Küche, die Lesbier den Keller.*

ſitatis fecit; poſtquam vos iidem Calliam, Dynamii filium, qui certaminum eorum omnium, quibus coronae in praemium contentionis ſunt propoſitae, victorias [non equis alienis, ſed] corpore ſuo meritas abſtulit, teſtulario iudicio condemnatum ex vrbe eieciſſetis, penſi non facientes, quod neruorum ſuorum contentione gloriam reip. peperiſſet. Recordamini quoque fortitudinis et ſanctimoniae maiorum veſtrorum, qui Cimonem, ob legum contemptum et ob facinus a patrio ritu abhorrens, (ſororem ſcilicet Cimon in matrimonio habebat) vrbe iuſſerunt emigrare, tameſi non Cimon ſolum, ſed etiam pater eius Miltiades remp. palmis Olympicis exornaſſent. Verumenimuero penſi non faciebant illas victorias, neque e palmis certaminum, ſed e ſtudiis quemque iudicabant. Gentes porro noſtras inter ſe ſi conferatis, nullo modo mihi conueniet genus hoc poenae. Non enim facile ſit, qui doceat, in gente mea vllum vnquam fuiſſe, ea vſum calamitate, vt per teſtulas vrbe expelleretur. Alcibiadis autem genti ita eſt proprium et quaſi domeſticum, vt nemini Athenienſium omnium alii magis, quam huic, conueniat. Nam et maternus eius auus, Megacles, et paternus, ipſi cognominis, oſtraciſmo perculſi ſunt. Quocirca nil mirandum, neque abhorrens ei accidet, ſi honos ei quoque decernatur idem, qui maioribus eius olim decretus fuit, praeſertim cum ne ipſe quidem Alcibiades videatur conaturus infitiari, hos maiores ſuos ſe fuiſſe multis modis ſapientiores atque temperantiae iuſtitiaeque ſtudioſiores, quamuis de reliquo Athenienſium illi omnium, aequalium ſuorum, erant flagitioſiſſimi, aequique iuris et legum contemnentiſſimi. Huius enim Alcibiadis tot ſunt et tanta flagitia et ſcelera, vt nemo ſit, qui ea, etiamſi velit, pro dignitate rei, oratione notare

atque

atque exagitare valeat. Et legem hanc teſtulariam qui tulit, ille mihi videtur eam tuliſſe, eos ad ciues reſpiciens, qui potentia et auctoritate ſua magiſtratus legesque praegrauant, et quia oppreſſorum vnusquisque ſigillatim ab eiusmodi praepotentibus ciuibus poenas repetere nequit, ideo lege hac ferenda poenam conſtituiſſe ab vniuerſa ciuitate iis irrogandam, qua danda ſatisfieret iniuriam paſſis. Et in hoc ciuium praepotentium numero Alcibiades quidem eſt, ego vero non ſum. Quater enim paſſus ſum hoc de me haberi iudicium in publico, quo cuique et accuſandi et audiendi ergo accedere liceret; et priuatas ſi quis vnquam ob offenſiones mecum experiri iure voluit, nunquam impediui. Alcibiades autem, tot facinorum reus, a ſe tamen impetrare non potuit, vt vel vnius criminis poenam cuiquam daret. Eſt nempe tam ſaeuus et truculentus, vt non modo praeteritarum iniuriarum poenas ab eo repetere nemo audeat, ſed etiam multi metuant, ne impoſterum quoque nouas alias iniurias idem inultus ingerat. Mala qui ab eo acceperunt, hi expedire ſibi iudicant, vt ne muſſent quidem, ſed iniurias acceptas taciti deuorent. Alcibiades autem, mala aliis inulta dans, parum ſibi videtur egiſſe, niſi praeterea quoque verſutia, gratia, minis perfecerit, vt impoſterum quoque impune ſibi ſit, quicquid voluerit, agere. Itane vero, Athenienſes, egone exſilio dignus habebor, qui mortis poena indignus habitus fuerim? Eo in iudicio, quo capitis cauſam egi, abſolutus, nunc patriam fugere cogar, indicta cauſa? E tot numero certaminibus forenſibus victor factus, et iure quidem merito, nunc rurſus exſilio puniendus videbor ob eadem ipſa, iam dudum et toties purgata crimina? Forte dicat aliquis, in illis ſuperioribus iudiciis exiguam mihi commotam

fuiſſe inuidiam, accuſatores in me tum inſurrexiſſe contemnendos, ab inimicis leuibus et tralaticiis in diſcrimen adductum me tum fuiſſe. Ego vero ab inimicis exagitatus tum fui valentiſſimis et facundia et vſu rerum agendarum. Hi iidem actores, qui me tum oppugnabant, alios duos, eiusdem mecum criminis reos, morte damnarunt. Haud itaque vos decet eos homines veſtris e moeniis eiicere, quos quamuis ſaepius accuſatos et in iudicium adductos, nunquam tamen vere reos culpaeque inſimulatae obnoxios reperire potuiſtis, ſed eos, qui vitae ſuae rerumque a ſe geſtarum rationem reddere poſtulati recuſant. Res enimuero, ni multum fallor, grauis et indigna, iſtaec veſtra, in cauſarum paritate, iudicii diſparitas. Iudicio veſtro damnati ſi qui poenas extremo dederint ſupplicio, haud videmini aequo animo laturi, ſi quis eos poſtmodum defendere, veſtrumque iudicium iniquitatis arguere ſuſtineat. Eccur non eadem conſtantia in abſolutis quoque iudicii veſtri dignitatem tuemini? Qui fas erit iam dudum abſolutos eorundem criminum iterum atque iterum incuſari? qui conueniet, de viuis vos non idem, atque de mortuis ſtatuere? Decet quidem Alcibiadem, (et ab eiusmodi homine nil aliud exſpectes,) vt, quemadmodum ipſe legumque ſanctimoniam et iurisiurandi religionem vilipendit, ita vos quoque conetur ad ſimilem rerum ſanctiſſimarum violationem oratione adducere. Dignum item eius eſt perſona, vt, quemadmodum alios ſine miſericordia partim e patria expellit, partim occidit, ita ipſe vos cernens atrocem in ſe ſententiam expedientes, commiſerationem veſtram infimis precibus atque ſupplicationibus, lacrymisque lamentabilem in modum profundendis expugnet. Non miror hoc in eo, qui facinora perpetrauit vberrimis lacrymarum

marum riuis digna. Dubito tamen, atque circumſpicio quinam hi ſint, quos ſperet a ſe oratione precibusque ſuis flectendos. Junioresne? quos apud plebem in inuidiam odiumque adduxit inſolentiae atque petulantiae ſuae foeditate, item eo, quod iuuenes docuit palaeſtras deſerere, quo vetuſtae diſciplinae ſeueritas exſtincta fuit; nec non eo, quod aetate adhuc immatura rebus ciuilibus gerendis ſeſe immiſcuit. Num ſeniores? a quorum moribus ſuos habuit quam diſſitiſſimos, et quorum ſtudia contemſit. In poenis irrogandis non ſolummodo habenda eſt ipſorum peccantium ratio, neque danda eſt opera vt hi ſoli poenas dent criminum meritas, ſed hoc quoque ſpectandum eſt, vt reliqui, cum ſontes plecti vident, eo iuſtitiae atque temperantiae ſtudioſiores reddantur. Quodſi ergo me expuleritis, ad inſolentiam et proteruiam corrumpetis eos, qui iam ſunt pudentes et moderati. Sin autem Alcibiadem, certus ſum fore, vt petulantibus maiorem legum reuerentiam aequique iuris ſtudium acrius iniiciatis. Nihil iam, quod agam, ſupereſt, praeter hoc vnum, vt coram vobis rerum a me geſtarum ſumma capita breuiſſimis perſtringam. Legationibus ad Theſſalos, ad Macedonas, ad Moloſſos, ad Theſprotos, in Italiam denique Siciliamque obeundis, effeci, vt ſi qui vobis vsquam locorum eſſent infeſtiores, eos vobis reconciliarem. Amici vobis qui eſſent, eos in fide confirmaui. Alios ab hoſtium veſtrorum partibus auocaui. Quod ſi optimatium vnusquisque idem feciſſet, nae perpaucos nunc haberetis hoſtes, et ſocios vobis permultos acquiſiuiſſetis. De muneribus a me editis piget commemorare, niſi hactenus, vt aiam, imperata me exſequi, ſumtus facientem, non ex aerario publico furtis imminuto, ſed e re mea priuata. victorias re-

 portaui,

portaui, vnam titulo εὐανδρίας. ſeu fortitudinis virilis, aliam in curſu cum facibus ardentibus, tertiam in choris tragicis, non caedens antichoregos, neque pudori mihi ducens, me minus, quam leges, valere. Tales ego ciues multo aio eſſe digniores, qui in vrbe manere, quam qui emigrare iubeantur.

ΔΕΙΝΑΡ-

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΕΩΣ
ΔΕΙΝΑΡΧΟΣ.

Περὶ Δεινάρχου [1] τοῦ ῥήτορος οὐδὲν εἰρηκὼς ἐν τοῖς
περὶ τῶν ἀρχαίων γραφεῖσιν, διὰ τὸ μήτε
εὑρετὴν ἰδίου γεγονέναι χαρακτῆρος τὸν ἄνδρα, ὥσ-
περ τὸν Λυσίαν, καὶ τὸν Ισοκράτην, καὶ τὸν Ισαῖον·
20. μήτε τῶν εὑρημένων ἑτέροις τελειωτὴν, ὥσπερ τὸν
Δημοσθένην, καὶ τὸν Αἰσχίνην, καὶ Ὑπερείδην ἡ-
μεῖς κρίνομεν· ὁρῶν δὲ καὶ τοῦτον τὸν ἄνδρα παρὰ
πολλοῖς ἠξιωμένον ὀνόματος ἐπὶ δεινότητι λόγων, καὶ
ἀπολελοιπότα δημοσίους τε καὶ ἰδίους λόγους, οὔτε
ὀλίγους, οὔτε εὐκαταφρονήτους, ἡγησάμην δεῖν μὴ
παραλιπεῖν αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ βίου, καὶ τοῦ
χαρακτῆρος αὐτοῦ διελθεῖν, καὶ διορίσαι τούς τε γνη-
25. σίους καὶ ψευδεῖς [2] λόγους, πάντων, ἢ τῶν γε πλεί-
στων, ἀναγκαιότερον [3], οἶμαι, τοῖς μὴ ἐκ περιζώ-
ματος [4] ἀσκοῦσι ῥητορικήν· ἅμα δὲ ὁρῶν οὐδὲν ἀκριβὲς

1. Περὶ Δεινάρχου] Fort. περὶ δὲ Δειν. quod si admittitur, constat hoc opusculum cum prioribus illis, de Isocrate, Lysia, Isaeo, vnum corpus constituere et inter sese illa quatuor cohaerere.

2. καὶ ψευδεῖς] interponi velim articulum τούς.

3. ἀναγκαιότερον] malim in superlatiuo ἀναγκαιότατον.

4. ἐκ περιζώματος] in procinctu. est nouae Graecitatis dictio latinisans, raptim significans, tumultua-

οὔτε Καλλίμαχον [5], οὔτε τοὺς ἐκ Περγάμου [6] γραμματικοὺς περὶ αὐτοῦ γράψαντας, ἀλλὰ παρὰ τὸ μηδὲν ἐξετάσαι περὶ αὐτοῦ τῶν ἀκριβεστέρων ἡμαρτηκότας, ὡς μὴ μόνον ἐψεῦσθαι πολλὰ [7], ἀλλὰ καὶ λόγους τοὺς οὐδὲν μὲν αὐτῷ προσήκοντας, ὡς Δεινάρχου [8], τούτῳ προστίθεσθαι· τοὺς δ᾽ ὑπ᾽ αὐτοῦ γραφέντας, ἑτέρων εἶναι λέγειν. ἀλλὰ Δῆμος ὁ [9] 30.
Μάγνης, ὃς ἔδοξε γενέσθαι πολυΐστωρ, ἐν τῇ περὶ τῶν ὁμωνύμων πραγματείᾳ, λέγων καὶ περὶ τούτου τοῦ ἀνδρὸς, καὶ ὑπόληψιν παρασχὼν ὡς περὶ αὐτοῦ λέξων τὶ ἀκριβὲς, διεψεύσθη τῆς δόξης. οὐθὲν δὲ

κωλύει

rie, repetino quodam impetu et inuolatu quaſi, quemodo milites in procinctu ſtantes, teſtamentum faciunt, feſtinantes, ſine neceſſario apparatu.

5. Καλλίμαχον] ſcil. ἐν τῇ ἀναγραφῇ τῶν ῥητόρων. v. Ionſium de Script. H. P. I. 4. p. 135. et Bentleii fragm. Callimachi p. 352. HVDSON.

6. τοὺς ἐκ Περγάμου γραμματικοὺς] ſignificare videtur Cratetem et Ariſtarchum: vt ex Suida colligitur, dum Ariſtarchum tradit diſcipulum fuiſſe Ariſtophanis grammatici, et Pergami plurimum concertaſſe cum Cratete grammatico Pergameno. SYLBVRG.

7. ἐψεῦσθαι πολλὰ, ἀλλὰ καὶ] num ἐψεῦσθαι πολλὰ καὶ ἄλλα, ἀλλὰ καὶ — non ſolum alia multa mentiti ſint, (aut in aliis multis falſi, vel lapſi) ſed etiam —

8. ὡς Δεινάρχου τούτῳ προστίθεσθαι] malim ὡς ὄντας Δεινάρχου, τούτῳ προστιθέναι in actiuo.

9. Δῆμος] ſufficiendum eſſe Δημήτριος, dudum obſeruaſſe criticos, admonet Hudſonus. Poſt ἀλλὰ addendum eſſe videtur aut καὶ, aut γὰρ καί.

κωλύει καὶ τὰς λέξεις παραθέσθαι τοῦ ἀνδρός. ἔστι δὲ τὰ ὑπ' αὐτοῦ γραφέντα τάδε. » Δεινάρχοις δ' ἐνετύχομεν τέτταρσιν· ὧν ἐστιν ὁ μὲν, ἐκ τῶν ῥητόρων τῶν Ἀττικῶν· ὁ δὲ, τὰς περὶ Κρήτην συναγήο-
35. χε μυθολογίας. ὁ δὲ πρεσβύτερος μὲν ἀμφοῖν τούτοιν, Δήλιος [10] δὲ τὸ γένος, πεπραγματευμένος [11] τοῦτο μὲν ἔπος, τοῦτο δὲ πρᾶγμα. τέταρτος δὲ, ὁ περὶ Ὁμήρου λόγον συντεθεικώς. ἐθέλω δὲ πρὸς μέρος περὶ ἑκάστου διελθεῖν, καὶ πρῶτον περὶ τοῦ ῥήτορος. ἔστι τοίνυν οὗτος, κατά γε τὴν ἐμὴν δόξαν, οὐδὲν ἀπολείπων τῆς Ὑπερείδου χάριτος, ὥστ' εἰπεῖν, Καὶ νύ κεν ἢ [12] παρέλασεν. ἐνθύμημα γὰρ φέρει πιστικὸν, καὶ σχῆμα παντοδαπόν· πιθανότητός γε
40. μὴν [13] οὕτως εὖ ἥκει, ὥστε παριστάνειν τοῖς ἀκούουσι, μὴ ἄλλως γεγονέναι τὸ πρᾶγμα, ἢ ὡς αὐτὸς λέγει. καὶ νομίσειεν ἄν τις εὐήθεις εἶναι τοὺς ὑπολαβόντας τὸν λόγον τὸν κατὰ Δημοσθένους εἶναι τούτου. πολὺ γὰρ ἀπέχει τοῦ χαρακτῆρος· ἀλλ' ὅμως τοσοῦτον σκότος ἐπιπεπόλακεν [14], ὥστε τοὺς μὲν ἄλλους

Cc 5 αὐτοῦ

10. Δήλιος] perperam in exemplari [h. e. editione P. Victorii Torнesiana] scriptum δῆμος. SYLBVRG.

11. πεπραγματευμένος etc.] haec non intelligo. latinus interpres reddidit, *qui et poeta fuit, et dux egregius.* Num pro πρᾶγμα leg. est συγγραμμα. *et carminis auctor, et historiae.*

12. καί νυ κεν] alludit ad Homericum illud, Iliad. ψ, καί νύ κεν ἢ παρέλασσεν, ἢ ἀμφήριστον ἔθηκεν: quod de Platone quoque vsurpauit supra 17, 45. SYLBVRG.

13. γε μὴν dedi auctore Sylburgio, pro vulgari τε μήν.

αὐτοῦ λόγους, σχεδόν που ὑπὲρ ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν ὄντας, ἀγνοεῖν [15] συμβέβηκε· τὸν δὲ μὴ γραφέντα ὑπ' αὐτοῦ, μόνον ἐκείνου νομίζεσθαι. ἡ δὲ λέξις ἐστὶ τοῦ Δεινάρχου κυρίως ἠθική, πάθος κινοῦσα, σχεδὸν [16] τῇ πικρίᾳ μόνον, καὶ τῷ τόνῳ τοῦ Δημοσθενικοῦ χαρακτῆρος λειπομένη, τοῦ δὲ πιθανοῦ καὶ κυρίου [16 b.] μηδὲν ἐνδέουσα.» 2. ἐκ τούτων οὐδέν ἐστιν οὔτε ἀκριβὲς, ἀλλ' οὔτε [17] ἀληθὲς εὑρεῖν. οὔτε γὰρ γένος τἀνδρὸς, οὔτε χρόνους, καθ' οὓς ἦν, οὔτε τόπον, ἐν ᾧ 113.1.
διέτριψε, δεδήλωκε. ὀνόματα δὲ μόνον κοινὰ καὶ περιτρέχοντα ἐσπούδασε· καὶ πλῆθος λόγων εἶπεν οὐδενὶ τῶν [18] σύμφωνον· εἰ δεῖ δὲ τοὐναντίον. ἃ οὖν

ἐγὼ

14. *τοσούτους σκοποὺς ἐπιπεπόληκεν*] legendum videtur, *τοσοῦτον οὔτος ἐπιπεπόλακεν*, *vſque adeo haec eminuit oratio:* et v. 44, paſſiuo fine *ἀγνοεῖσθαι* *ignorari*. SYLBVRG.

Ego e vitioſae vulgatae ruderibus effeci *τοσοῦτον σκότος ἐπιπεπόλακεν*. ab *ἐπιπολάζειν*.

15. *ἀγνοεῖν*] recte admonet Sylburgius, leg. eſſe *ἀγνοεῖσθαι* in paſſiuo.

16. *κινοῦσα*] in exemplari hypodiaſtole eſt poſt *κινοῦσα*: parum apte. SYLBVRG.

16b. *κυρίου*] malim *καιρίου*.

17. *οὔτε ἀκριβὲς* etc.] fort. leg. *ἐκ τούτων οὐδέν ἐστιν οὔτ' ἀκριβὲς, οὔτε κομψὸν, ἀλλ' οὐδ' ἀληθές*. (poſterius *οὐδὲ* per delta, non per tau) *non ſolum nil exaſciatum, neque exquiſitum, ſed ne verum quidem*, *ἀλλὰ* ſubiicit, in praemiſſis *οὐ μόνον* eſſe ſubaudiendum.

18. *οὐδενὶ τῶν* —] ſententia talem quampiam mutilati huius loci ſcripturam poſtulat, *οὐδενὶ τῶν προτέρων* (vel *τῶν δοκίμων*, *τῶν πιθανῶν*) *σύμφωνον. εἰ δεῖ*

ἐγὼ[19] αὐτὸς δι' ἐμαυτοῦ κατελαβόμην, ταῦτ' ἐστίν. Δείναρχος, ὁ ῥήτωρ, υἱὸς μὲν ἦν Σωστράτου· Κορίνθιος δὲ τὸ γένος· ἀφικόμενος δὲ εἰς Ἀθήνας, καθ' ὃν χρόνον ἤνθουν αἵ τε τῶν φιλοσόφων καὶ ῥητόρων διατριβαί, Θεοφράστῳ τε συνεγένετο, καὶ Δημητρίῳ τῷ Φαληρεῖ. εὐφυὴς δὲ περὶ τοὺς πολιτικοὺς λόγους γενόμενος, ἀκμαζόντων ἔτι τῶν περὶ Δημοσθένην, ἤρξατο λόγους γράφειν, καὶ προήει κατὰ μικρὸν εἰς δόξαν. μάλιστα δὲ ἤκμασε μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτήν, Δημοσθένους μὲν καὶ τῶν ἄλλων ῥητόρων φυγαῖς ἀϊδίοις καὶ θανάτοις περιπεσόντων, οὐδενὸς δ' ὑπολειπομένου μετὰ τοὺς ἄνδρας[20] ἀξίου λόγου. καὶ διετέλεσεν ἐτῶν πέντε καὶ δέκα χρόνον λόγους συγγράφων τοῖς βουλομένοις, ἕως Κάσσανδρος τὴν πόλιν κατέσχεν. ἐπὶ δὲ Αναξικράτους ἄρχοντος, ἐφ' οὗ κατέλυσαν τὴν ἐν τῇ Μουνυχίᾳ φρουράν, ὑπὸ[21] Κασσάνδρου κατασταθεῖσαν, οἱ περὶ Ἀντίγονον καὶ Δημήτριον βασιλεῖς, αἰτίαν ἔχων, ἅμα τοῖς ἐπιφανεστάτοις Ἀθηναίοις, καίτοι ξένος

δὲ τἀληθῆ λέγειν, καὶ τοὐναντίον: vel ἤδη δὲ καὶ τοὐναντίον. SYLBVRG.

Pro εἰ δὲ malebat Casaubonus ἔδει δέ. subaudi ποιεῖν. mihi videtur locus sic posse sarciri. οὐδενὶ τῶν ὄντων σύμφωνον· εἰ δὲ δεῖ τἀληθὲς εἰπεῖν, πᾶν τοὐναντίον. [scilicet τοῖς οὖσι.]

19. ἐγὼ omisit Bodleianus, errore scribae.

20. μετὰ τοῦ ἀνδρὸς] procul dubio legendum μετὰ τοὺς ἄνδρας *post illos viros.* SYLBVRG.

Emendaui secundum eum.

21. ὑπὸ] pro vulgato ἀπὸ reposui ex 116. 13. SYLB.

ξένος αὐτὸς ὤν, καταλῦσαι τὸν δῆμον, ὁρῶν ἠρεθισμένους τοὺς Ἀθηναίους· καὶ μάλιστα τῷ πλουτεῖν ἑαυτὸν, ὑφορώμενος μὴ διὰ τοῦτο πάθῃ τὶ δεινόν· εἰσελθεῖν μὲν εἰς δικαστήριον οὐχ ὑπέμεινεν, ἐξελθὼν δὲ τῆς πόλεως, καὶ ἐλθὼν εἰς Χαλκίδα τὴν ἐν Εὐβοίᾳ, τὸν ἀπ' Ἀναξικράτους χρόνον ἕως Φιλίππου, πεντεκαιδεκαετῆ [22] γενόμενον, ἐκεῖ διέτριψεν, εἴ τις αὐτῷ γένοιτο διὰ Θεοφράστου καὶ τῶν ἄλλων φίλων κάθοδος, περιμένων. 3. συγχωρήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως [23] μετ' ἄλλων φυγάδων κἀκείνῳ κατελθεῖν, ἀφικόμενος εἰς Ἀθήνας, καὶ παρ' ἑνὶ τῶν φίλων Προξένῳ καταχθεὶς, χρυσίον ἀπολλύει, γηραιὸς ὢν ἤδη, καὶ τὰς ὄψεις ἀσθενής. ὀλιγώρως δ' ἔχοντος τοῦ Προξένου πρὸς τὴν ζήτησιν, δίκην ἔλαχεν αὐτῷ περὶ τῶν χρημάτων, αὐτὸς οὐδεπώποτε πρότερον εἰς δικαστήριον παρελθών. οὗτος μὲν ὁ βίος τἀνδρός. ἀποδείκνυται δ' ἕκαστον αὐτῶν, ἔκ τε τῶν ἱστοριῶν τῶν Φιλοχόρου, καὶ ἐξ ὧν αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ συνέγραψεν ἐν τῷ λόγῳ τῷ κατὰ Προξένου, ὃς εἴρηται μὲν μετὰ τὴν φυγὴν, προσκειμένην [24] δ'

ἔχει

22. πεντεκαίδεκα ἔτη] forſan rectius coniuncte πεντεκαιδεκαετῆ, vel πεντεκαιδεκέτη. SYLBVRG. Dedi prout ille volebat, et in Bodleiano eſſe teſtatur Hudſonus. Neſcio praeterea quoque, an Dionyſius ſic dederit καὶ αὐτὸν πεντεκαιδεκαετῆ γενόμενον. quod ipſum quoque tempus, pariter atque illud prius, quindecennale fuit.

23. τοῦ βασιλέως] Demetrium Poliorcetam deſignat.

ἔχει τὴν γραφὴν ταύτην· »Δείναρχος Σωστράτου Κορίνθιος, Προξένῳ, ᾧ σύνειμι, βλάβης [25] ταλάντων δύο. Ἔβλαψέ [26] με Πρόξενος, ὑποδεξάμενος εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἑαυτοῦ, τὴν ἐν ἀγρῷ, ὅτε πεφευγὼς Ἀθήνηθεν κατῄειν ἐκ Χαλκίδος [27], χρυσίου μὲν στατῆρας ὀγδοήκοντα καὶ διακοσίους καὶ πέντε, οὓς ἐκόμισα ἐκ Χαλκίδος, εἰδότος Προξένου, καὶ εἰσῆλθον ἔχων [28] εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἀργυρώματα δὲ οὐκ ἐλάττω εἴκοσι μνῶν ἄξια, ἐπιβουλεύσας τούτοις«. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ λόγῳ, εὐθὺς μὲν ἐν ἀρχῇ περὶ τοῦ μηδεμίαν δίκην πρότερον εἰσελθεῖν δεδήλωκεν· ἐν δὲ τοῖς ὕστερον μετὰ ταῦτα [29], πρῶτον

24. προσκειμένην] recte sic, si formula haec accusationis calci orationis subiecta fuit. verum probabilius est praemissam orationi fuisse, velut fundamentum, cui aedificium superstruitur. L. ergo προκειμ.

25. βλάβης] integre sic foret dictum, βλάβης δίκην εἴληχα, δύο ταλάντων ἀξίαν, aut δύο ταλάντων τίμημα ἐπιγραψάμενος.

26. ἔβλαψε με] cohaeret cum hoc verbo ἐπιβουλεύσας τούτοις. id est διὰ τοῦ ἐπιβουλεῦσαι τούτοις.

27. Χαλκίδος] aut deest post hoc nomen, ἔχων. aut dicendum est, orationem esse ἀνακόλουθον, seu dissolutam et fluxam. Nam accusatiui στατῆρας et ἀργυρώματα natabunt, fulcro destituta. Aliam rationem iniit Sylburg.

28. καὶ εἰσῆλθον ἔχων] si transpositione facta, καὶ in praecedentibus ante χρυσίου collocetur, et ἔχων ante εἰσῆλθον, structura et sententia erit planior. SYLBURG.

Pro ἐλάττω lege ἔλαττον aduerbialiter.

τον μὲν ἐν τῷ προοιμίῳ τὴν βλάβην, τὴν γενομένην αὐτῷ διὰ Προξένου, δεδήλωκεν· ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς, περί τε τῆς φυγῆς καὶ τῶν ἄλλων διεξέρχεται πάντων· ἐξ ὧν γίγνεται φανερὰ τὰ προειρημένα. καὶ ἔτι πρὸς τούτοις, ὅτι ξένος διέμεινε, καὶ γέρων ἤδη ὢν εἶπε τὸν λόγον [30], ἐξ ὧν ἐπὶ τῷ τέλει τῆς δίκης εἴρηκε. ταῦτα [31] μὲν αὐτὸς ὁ Δείναρχος περὶ ἑαυτοῦ· Φιλόχορος δὲ ἐν ταῖς Ἀττικαῖς ἱστορίαις, περί τε τῆς φυγῆς τῶν καταλυσάντων [32] τὸν δῆμον, καὶ περὶ τῆς καθόδου πάλιν, οὕτως λέγει [33]· Τοῦ γὰρ Ἀναξικράτους ἄρχοντος, εὐθὺ μὲν ἡ τῶν Μεγαρέων πόλις ἑάλω· ὁ δὲ Δημήτριος, ὁ κατελθὼν [34] ἐκ τῶν Μεγα-

29. *πρότερον* e praecedentibus repetitum videtur: ideoque expungendum. SYLBVRG.

Ego pro vulgari *πρότερον* arbitratu meo dedi *ὕστερον*. Redundantia eſt *ὕστερον μετὰ ταῦτα*, ſed ea graecis haud inſolita·

30. poſt *τὸν λόγον* e praecedentibus ſubaudiendum *φανερὸν γίνεται*. SYLBVRG.

Ego ſuſpicor poſt *τὸν λόγον* excidiſſe, *μάλιστα δὲ*. ſcil. *γίγνεται ταῦτα φανερά*.

31. *ταῦτα*] malim *καὶ ταῦτα*. facile potuit *καὶ* elidi in concurſu cum extrema ſyllaba vocabuli *εἴρηκε*.

32. *αὐτῆς τῶν καλεσάντων*] vera lectio eſſe videtur, *τῆς φυγῆς τῶν καταλυσάντων τὸν δῆμον*: vt colligitur ex v. 13. SYLBVRG.

Correxi locum hunc ad eius mentem.

33. *λέγει*] multum abit haec Philochori traditio a Diodorea p. 439. tomi ſecundi.

34. *ὁ κατελθὼν*] aut detrahendus eſt articulus, aut interponendum *πολιορκητής*. nam de eo hic agitur.

Μεγάρων, κατεσκευάζετο τὰ πρὸς τὴν Μουνυχίαν [35]· καὶ τὰ τείχη κατασκάψας, ἀπέδωκε τῷ δήμῳ [36]. ὕστερον δὲ εἰσηγγέλθησαν πολλοὶ πολιτῶν, ἐν οἷς καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεύς. τῶν δὲ εἰσαγγελθέντων, τοὺς μὲν οὐχ ὑπομείναντας τὴν κρίσιν, ἐθανάτωσαν τῇ ψήφῳ· τοὺς δ' ὑπακούσαντας ἀπέ-
40. λυσαν. ταῦτα μὲν οὖν τῆς ὀγδόης [37]. ἐν δὲ τῇ ἐνάτῃ φησί· Τοῦ δ' ἐνιαυτοῦ τουδὶ διελθόντος [38], ἑτέρου δ' εἰσιόντος, ἐν ἀκροπόλει σημεῖον ἐγένετο τοιοῦτο. κύων εἰς τὸν τῆς Πολιάδος νεὼν εἰσελθοῦσα, καὶ δῦσα εἰς τὸ Πανδρόσιον, ἐπὶ τὸν βωμὸν ἀναβᾶσα τοῦ Ἑρκίου Διός, τὸν ὑπὸ τῇ ἐλαίᾳ, κατέκειτο. πάτριον δ' ἐστὶ τοῖς Ἀθηναίοις, κύνα μὴ ἀναβαίνειν εἰς ἀκρόπολιν. περὶ τὸν αὐτὸν δὲ χρόνον καὶ ἐν τῷ ἱερῷ [39] μεθ' ἡμέραν, ἡλίου τ' ἐξέχοντος, καὶ οὔσης αἰθρίας,

35. *τὰ πρὸς τὴν Μουνυχίαν*] id est *τὰ πρὸς πολιορκίαν τῆς Μουνυχίας*.

36. *ἀπέδωκε τῷ δήμῳ*] quid? num *αὐτὴν*? facillimum foret hoc subaudire. verum quid proderat populo arx diruta? num ergo *τὴν ἐλευθερίαν* addi debet, aut *τὴν πολιτείαν*?

37. *τῆς ὀγδόης*] In margine Bodleiani testatur Hudsonus haec legi. *ταῦτα μὲν ἐπὶ τῆς ὀγδόης*. perinde est, vtrum optes. eadem est in vtraque lectione sententia. *ἐπὶ* tantundem valet, atque *ἐν*. vel l. *ἐκ*. Subauditur in vulgata *ἱστορίας τοῦ Φιλοχόρου ῥῆσίς ἐστι*.

38. *τοῦ διελθόντος*] rectius *τούτου διελθόντος*, vel *τουδὶ ἐξελθόντος* aut *παρελθόντος*. SYLBVRG.

Ego arbitratu meo dedi *τουδὶ διελθόντος*. Paulo post malim *μὴ ἐᾶν ἀναβαίνειν*.

39. *ἐν τῷ ἱερῷ*] Num *ἐν τῷ αὐτῷ ἱερῷ*. Sed cur

αἰθρίας, ἀστὴρ ἐπί τινα χρόνον ἐγένετο ἐκφανής. ἡμεῖς δ' ἐρωτηθέντες ὑπέρ τε τοῦ σημείου, καὶ τοῦ φαντάσματος [40], εἰς ὃ φέρει, φυγάδων κάθοδον ἔφαμεν προσημαίνειν ἀμφότερα· καὶ ταύτην οὐκ ἐκ μεταβολῆς πραγμάτων ἐσομένην, ἀλλ' ἐν τῇ καθεστώσῃ πολιτείᾳ· καὶ τὴν κρίσιν ἐπιτελεσθῆναι συνέβη. 4. προειρημένων δὴ τούτων, ἓν ἔτι λείπεται καὶ ἀναγκαιότατον, τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ διορίσαι· ἵνα 114.1.
καὶ περὶ τῶν λόγων τῶν τε γνησίων αὐτοῦ καὶ μὴ [41] σαφές τι ἔχωμεν λέγειν. τίθεμεν δὴ αὐτὸν ἑβδομηκοστὸν ἔχοντα ἔτος, ἀπὸ τῆς φυγῆς κατεληλυθέναι· ὡς καὶ αὐτός φησι, γέροντα αὐτὸν ἀποκαλῶν· ἀφ' οὗ χρόνου καὶ καλεῖν [42] τοὺς ἐν τῇ ἡλικίᾳ ταύτῃ μάλιστα εἰώθαμεν. ὑποκειμένων δὲ τούτων ὁλοσχερεῖ λογισμῷ· τὸ γὰρ ἀκριβὲς οὐκ ἔχομεν [43].

εἴη

in templo Mineruae Poliadis ſolummodo, non item in reliqua vrbe, fuiſſet ſtella de die viſa? Num leg. ἐν τῷ Γεραίστῳ. vt a Geraeſto portentum hoc Athenas fuerit nunciatum? An Ἱερῷ maiore prima litera eſt exarandum, vt ſignificet portum celebrem in Ponto?

40. φαντάσματος] φάντασμα pro φάσμα notatum etiam in Antiq. Rom. 260, 16. Philochorum autem μάντιν et ἱεροσκόπον fuiſſe, atque inter alia ſcripſiſſe περὶ μαντικῆς, περὶ θυσιῶν, περὶ μυστηρίων τῶν Ἀθήνησι, teſtatur etiam Suidas. SYLBVRG.

41. καὶ μὴ] malim τῶν interponi, et ſic quoque verſu 15. καὶ τοὺς μή.

42. καὶ καλεῖν] Interpone γέροντας.

43. οὐκ ἔχομεν] poteſt ferri. videtur tamen potius addendum eſſe εἰπεῖν vel ſimile quid.

εἴη ἂν κατὰ Νικόφημον ἄρχοντα γεγονώς. εἰ δέ τις ἢ πρεσβύτερον ἢ νεώτερον τῶν εἰρημένων χρόνων αὐτὸν εἶναί φησι [44], πρὸς τῷ μηδὲν ὑγιὲς λέγειν, καὶ λόγους αὖ πολλοὺς ἀφέληται [45]· μᾶλλον δὲ πάντας, πλὴν πέντε, ἢ ἕξ· τῶν μὲν πρεσβύτερον αὐτὸν, τῶν δὲ νεώτερον εἶναι λέγων. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἄρξασθαι λέγοντες αὐτὸν λόγους συγγράφειν ἀπὸ τοῦ πέμπτου ἢ ἕκτου πρὸς τῷ εἰκοστῷ ἔτους, οὐκ ἂν ἁμάρτοιμεν· ἄλλως τε καὶ τῶν περὶ Δημοσθένην τότε ἀκμαζόντων. ἕκτος δὲ καὶ εἰκοστός ἐστιν ἀπὸ Νικοφήμου Πυθόδημος. ὥσθ' ἴσους εὑρίσκομεν [46] πρεσβυτέρους τούτου τοῦ ἄρχοντος Φερομένους εἰς αὐτὸν λόγους ἐν τοῖς οὖσιν, ὡς εἴθισται [48], ἀπιστοίημεν ἂν εἰκότως.

ἔτι

44. Φησὶ] malim φήσῃ in coniunct. aor. I.

45. ἀφέληται] Forsan rectius ἀφελεῖται. SYLB. Non improbabiliter id quidem. videtur tamen vulgata quoque defendi quodammodo posse, subaudiendo, id quod in talibus subaudiri debet, ὅρα μὴ — *vereor ne — vide ne — nescio an — ei erepturus sit orationes multas*, quae eius reuera sunt. Pro αὖ lege ἂν αὐτόν.

46. εὑρίσκομεν] malim aut εὑρίσκοιμεν, aut εὑρίσκωμεν.

47. τοὺς Φερομένους] sententia talem quampiam lectionem requirit; τοὺς Φερομένους εἰς αὐτὸν λόγους, ἐν τοῖς γνησίοις εἶναι ἀπιστοίημεν ἂν εἰκ. et seq. v. ἀπ' Ἀναξικρ. *ab Anaxicrate*: vt pag. praeced. v. 16. SYLB. Articulum τοὺς, sententiae et linguae rationi officientem, arbitratu meo expunxi.

48. οὔσινης εἴθισται] dedi de meo οὖσιν, ἢ καὶ εἴθισται. scil. γίγνεσθαι. orationes falso ei contributas in numero earum, quae reuera eius sunt, vt solet fie-

ἔτι δὲ καὶ τοὺς ἀπ' Ἀναξικράτους[49] ἕως Φιλίππου τετελεσμένους ἀγῶνας, ὁμοίως ἐν τοῖς ψευδέσιν ἀναγράφοιμεν ἄν· οὐ γὰρ εἰς Χαλκίδα ἄν τινες ἔπλεον λόγων χάριν, ἢ ἰδίων, ἢ δημοσίων· οὐ γὰρ τέλεον[50] ἠπόρουν οὕτω λόγων. 5. ἐπεὶ δὲ ὁ χρόνος τἀνδρὸς, ὡς οἷόν τε ἀκριβέστατα, εὕρηται, πρὸς ὃν καὶ τῶν λόγων τούς τε γνησίους, καὶ μὴ, διακρινοῦμεν· καιρὸς ἤδη καὶ περὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ λέγειν. ἔστι δὲ δυσόριστον[51]. οὐδὲν γὰρ οὔτε κοινὸν, οὔτ' ἴδιον ἔσχεν[52], οὔτ' ἐν τοῖς ἰδίοις, οὔτ' ἐν τοῖς δημοσίοις ἀγῶσιν· ἀλλὰ καὶ τοῖς Λυσίου παραπλήσιος ἐστιν ὅπου γίνεται, καὶ τοῖς Ὑπερείδου, καὶ τοῖς Δημοσθένους λόγοις. καὶ τούτων πολλὰ δή τις ἔχει παραδείγματα ἐκθέσθαι[53]· τοῦ μὲν Λυσιακοῦ χαρακτῆρος, ἔν τε

τῷ

ri, non in Dinarcho solum, sed in aliis quoque omnibus oratoribus.

49. τοὺς ἐπ' Ἀναξικρ] correxi τοὺς ἀπ' Ἀν. ad mentem Sylburgii.

50. τέλεον] aduerbialiter, pro τελέως, ὅλως, ὁλοσχερῶς. ad ἠπόρουν subauditur Ἀθήνησι. non enim profecto ipsis ibi, Athenis, deerant prorsus orationes, h. e. oratores, qui orationibus conscribendis mercedes mereri vellent.

δυσόριστον] potest ferri, subaudiendo χρῆμα, vel τι. malim tamen vt melius et conuenientius, δυσόριστος, in masculino.

52. ἔσχεν] num ἔχει. verum non satis intelligo, qui dicatur Dinarchus, neque vulgare quidquam, aut cum aliis commume, neque proprium ipsi habuisse. Ergone nihil habuit oratoris? Paulo post l. ἔχοι.

53. ἐκθέσθαι] Bodlei. ἐκθεωρεῖν.

τῷ περὶ Μνησικλέους[54] λόγῳ, καὶ ἐν τῷ κατὰ Λυσικράτους[55] ὑπὲρ Νικομάχου, καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς· τοῦ δ' Ὑπερείδου[56], ταῖς τε οἰκονομίαις ἀκριβεστέρου, καὶ ταῖς κατασκευαῖς γενναιοτέρου πας ὄντος τῶν Λυσιακῶν[57], ἐν πλείοσι μὲν ἢ τριάκοντα Δεινάρχου λόγοις, παραδείγματα εὑρεῖν ἐστὶν, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀγάθωνος διαμαρτυρίας. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦ Δημοσθενικοῦ χαρακτῆρος, ὃν μάλιστα ἐμιμήσατο, πολὺ πλείω δύναιτ' ἄν τις εἰπεῖν, ὡς καὶ ἐν τῷ κατὰ Πολυεύκτου. προοιμιάζεται γὰρ ὁμοίως ἐκείνῳ, καὶ δι' ὅλου τοῦ λόγου παραπλήσιος μεμένηκε. 6. πῶς οὖν ἄν τις δυνηθείη τοὺς γνησίους αὐτῷ[58] γνωρίζειν λόγους; πρῶτον μὲν, εἰ ἐπίσταιτο τοὺς τῶν ἄλλων χαρακτῆρας· ἔπειτα, τοὺς μὲν Λυσίου παραπλησίους λόγους τούτῳ προσφέροι[59]· τοὺς δ' Ὑπερείδου δόξαντας εἶναί τι-

54. περὶ Μνησικλέους] num κατὰ Μν.

55. κατὰ Λυσικράτους] pro Λυσικράτους legitur infra Νικοκράτους, 118, 12. SYLBVRG.

56. Ὑπερείδου], malim in adiectiuo ὑπερειδείου. vt modo praecessit λυσιακοῦ, et statim insequitur δημοσθενικοῦ.

57. τῶν λυσιακῶν] subaudi οἰκονομιῶν et κατασκευῶν.

58. αὐτῷ] rectius: αὐτοῦ significatione scilicet possessiua. SYLBVRG.

Quamquam fateor αὐτοῦ planius esse, altero tamen tamen vsu satis tritum sit. Possit quoque legi αὐτῶν. haud offendor, quod ita est elegans et exquisitum, vt

59. προσφέροι] in exemplari est προσφέρει: et v. 29. διεβεβαιοῦτο: corruptis verborum modis. SYLBVRG.

σι, Δειναρχου [60] λόγους, μακρὰ ταῖς ἐπιγραφαῖς τῶν βιβλίων χαίρειν εἰπών· τοὺς δὲ τῷ Δημοσθενικῷ χαρακτῆρι προσεληλυθότας, ὡς οἷόν τε τούτου τοῦ ἀνδρὸς διαβεβαιοῖτο εἶναι [61]. ἔστι μὲν γὰρ τῶν ἄλλων ῥητόρων, οὓς μεμίμηται, μεγίστη γνῶσις ἡ ὁμοειδία τῶν λόγων. (αὐτίκα ὁ μὲν Λυσίας, ἔν τε τοῖς ἰδίοις καὶ τοῖς δημοσίοις ἀγῶσιν, αὐτὸς αὑτῷ ὁμολογούμενός ἐστιν· εἴς τε [62] τὸν λεκτικὸν τρόπον [63], καὶ τὴν τῶν ὀνομάτων σαφήνειαν, καὶ σύνθεσιν, αὐτοφυῆ μὲν, καὶ λείαν εἶναι δοκοῦσαν, παντὸς δὲ λόγου [64] κατὰ τὴν ἡδονὴν διαφέρουσαν. ὁ δ' Ὑπερείδης,

Exemplar appellat Sylburgius editionem primam, Victorianam, apud Tornaeſium Lugduni proditam. Pro προσφέροι, quod inſolentius dictum videtur, malim προσνέμοι.

60. poſt Δειναρχου λόγους addendum videtur φαίη εἶναι vel ſimile quid. Si, quae ab Hyperide profectae nonnullis viſae ſunt orationes, eas fidenter aiat Dinarchi eſſe, nil curans titulos librorum, Hyperidi eas tribuentium. Aut pro λόγους ſubiice λέγοι.

61. διαβεβαιοῖτο εἶναι] ſubaudi, ſi quas inueniat in codicibus quibusdam Demoſtheni tributas orationes, quas eius eſſe certo non conſtet.

62. εἰς δὲ] planior erit ſententia, ſi pro εἰς δὲ legamus εἴς τε. SYLBVRG.

Correxi ad eius mentem.

63. τρόπον] malim τόπον. v. paulo poſt n. 65.

64. πάντος δὲ λόγου] hic videtur εἰς τἀκριβέστατον κατεσκευασμένου aut ſimilis ſententia deeſſe. praeſtantem orationi cuique ſumma cum ornatus et politurae diligentia conſcriptae.

δης, κατὰ μὲν τὴν ἐκλογὴν τῶν ὀνομάτων ἡττᾶται Λυσίου· κατὰ δὲ τὸν πραγματικὸν τρόπον [65], διαφέρει. διηγεῖται δὲ [66] πολλαχῶς· ποτὲ μὲν, κατὰ φύσιν· ποτὲ δὲ, ἀπὸ τοῦ τέλους ἐπὶ τὴν ἀρχὴν πορευόμενος, πιστοῦται δ' οὐ [67] κατ' ἐνθύμημα μόνον, ἀλλὰ καὶ κατ' ἐπιχείρημα πλατύνων, ὁ δὲ τούτους τε καὶ τοὺς ἄλλους πάντας ὑπερβαλλόμενος Δημοσθένης, ἅπαντα [68] μιμησάμενος, καὶ πάντων τὰ κάλλιστα ἐκλεξάμενος, δῆλος μὲν καὶ τῇ φωνῇ μόνον, δῆλος δὲ καὶ τῷ καθ' ἕνα ἕκαστον λόγον πρέποντι, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῇ συνθέσει [69], καὶ τῷ τῶν σχηματισμῶν ἀγκύλῳ, καὶ τῇ οἰκονομίᾳ, καὶ τῷ πάθει, καὶ τὸ μέγιστον τῇ δεινότητι.) ὁ δὲ Δείναρχος, οὔτε ὅμοιος [70] ἐν ἅπασίν ἐστιν, οὔτ' ἰδίου [71]

65. πραγματικὸν τρόπον] affert Hudſonus e margine Bodleiani, ἴσως πρ. τόπον. quod non diſplicet.

66. διηγεῖται δὲ] pro particula malim γάρ.

67. πιστοῦται οὐ] procul dubio ſemiperfectae periodi puncto poſt πορευόμενος fixo, ſubiungendum, πιστοῦται δὲ οὐ κ. SYLBVRG. quo auctore δ' interpoſui

68. ἅπαντα μιμησάμενος] num ἁπάντων ἅπαντα μιμ. qui omnes eo ſuperauit, quod nullam non laudem nullius non oratoris imitatione referre contendit. ὑπερβαλλόμενος μιμησάμενος et ἐκλεξάμενος idem eſt atque ſi dixiſſet ὑπερβ. ἐν τῷ μιμήσασθαι καὶ ἐκλέξασθαι.

69. καὶ τῇ συνθέσει] articulum de meo addidi, quo vulgatae carent.

70 ὅμοιος] addendum videtur ἑαυτῷ, aut τούτων τῶν ἀνδρῶν τινι. horum oratorum cuiquam. Aut ἐν delendum.

τινος εὑρετὴς, δι' ὃ γνώσεταί τις αὐτὸν ἀκριβῶς. 40. ἢ τοῦτον τὸν τρόπον [72]. πολὺ γὰρ [73] ἐμφαίνει μιμήσεις τε καὶ αὐτὸς, ὥσπερ τῶν λόγων ἀρχέτυπον διαφόρων· ὡς καὶ ἐπὶ τῶν Ισοκράτους μαθητῶν [74],

καὶ

71. οὔτε δὴ οὔτινος] non dubito quin vera lectio sit, οὔτε ἰδίου τινὸς εὑρετής: vt colligitur ex huius ipsius paginae versu 16. SYLBVRG.

Cuius emendationem recipere nullus dubitaui.

72. ἢ τοῦτον τὸν τρόπον] Paret hic nonnulla ad sententiam deesse. e. c. ὥστ' οὐκ ἄλλως δυνατὸν τὸν Δείναρχον ἀνευρίσκειν, ἢ τοῦτον τὸν τρόπον. scil. ὃν εἶπον, τοῦ ἐξελέγχειν την ἀνωμαλίαν καὶ ἀνομοιότητα αὐτοῦ. quo nt vt alio nullo modo, quam hoc, quem demonstraui, Dinarchus indagari et ex inuolucris quasi suis euolui possit, si scilicet eius inconstantia et dissimilitudo secum notetur.

73. πολὺ γὰρ ad διαφόρων] pro postrema voce testatur Hudsonus in Bodleiano esse διαφοράν. quodsi praefertur, erit pro prima πολύ, legendum πολλήν. Sin autem πολὺ seruamus, erit in extremo sententiae leg. τὸ διαφέρον. quod ad sententiam idem erit. Inter πολλὴν διαφορὰν et πολὺ τὸ διαφέρον nihil interest. Reliqua sic ferme videntur constituenda esse μίμησις τε καὶ αὐτὸ τὸ ὡσπερεὶ τῶν λόγων ἀρχέτυπον, aut μιμητής τε καὶ αὐτὸς ὁ ὡσπερεὶ τῶν λόγων ἀρχετύπος. multum differentiae prodit imitator ab ipso primigenio dictionis creatore, et quasi cusore. seu multum interest inter opus imitando assimulatum et aliud primigenium.

74. μαθημάτων] conuenientius μαθητῶν, *discipulorum*. SYLBVRG.

Cui obsecutus sum.

καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἰσοκράτους [75]. 7. ἔσωσαν δή τινες ἐπιγραφόμενοι λόγοι [76], καὶ ὄντες Δεινάρχου, πολλὴν ἔχοντες πρὸς τὰ Λυσιακὰ ὁμοιότητα. τούτων ὁ βουλόμενος ποιεῖσθαι τὴν διάγνωσιν, πρῶτον μὲν τὴν ἰδιότητα τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου [77] θεωρείτω. ἔπειτ',
45. ἐὰν μὲν ἀρετήν τε καὶ χάριν τοῖς λόγοις ἐπανθοῦσαν ἴδοι, καὶ τὴν τῶν ὀνομάτων ἐκλογὴν ἐνοῦσαν, καὶ τὸ μηδὲν ἄψυχον εἶναι τῶν λεγομένων, θαῤῥῶν λεγέτω τούτους Λυσίου [78]. ἐὰν δὲ μήτε τὸ χάριεν [79] ὅμοιον [80] εὑρίσκῃ, μήτε τὸ πιθανὸν, καὶ τὸ τῶν ὀνομάτων ἀκριβὲς, μήτε τὸ τῆς ἀληθείας [81] ἀπτό-

75. poſt Ἰσοκράτους addendum eſt, ſiue literis expreſſis, ſiue tacita mente, ἐςὶν ἰδεῖν, vt cernere eſt in Iſocratis diſcipulis, ipſoque Iſocrate.

76. ἐπιγραφόμενοι λόγοι etc.] Leg. videtur ἔσωσαν δή τινες ἐπιγραφόμενοι μὲν Λυσίου εἶναι λόγοι, ὄντες δὲ Δεινάρχου. Sunto ergo orationes, quae cum Lyſiae nomine inſcriptae circumferantur, reapſe Dinarchi ſint.

77. τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου] Lyſiae puta.

78. poſt Λυσίου videtur εἶναι deeſſe.

79. χαρίεν] rectius τὸ χαρίεν, cum articulo. SYLB. Cuius in auctoritate fui.

80. ὅμοιον] ſubaudi aut ἑαυτῷ διὰ πάντων, aut τῇ Λυσιακῇ χάριτι. vel ἐνταῦθα καὶ ἐν τοῖς ἀναμφισβητήτως Λυσίου οὖσι. In his dubiis orationibus, vtrius ſint, Lyſiaene an Dinarchi, ſi non eadem floreat gratia, qua nitent orationes eae, quas certo conſtet Lyſiae eſſe. Pro proximo καὶ malim μῆτε.

81. μήτε τὸ τῆς ἀληθείας ἀ.] articulum τὸ, quo vulgatae carent, de meo addidi.

μενον, ἐν τοῖς Δεινάρχου λόγοις αὐτοὺς ἐάτω. ὁμοί-
ως καὶ ἐπὶ τῶν Ὑπερείδου· ἐὰν τῆς μὲν λέξεως [82]· 115.1.
τὸ ἰσχυρὸν [83], τῆς δὲ συνθέσεως τὸ ἁπλοῦν, τῶν δὲ
πραγμάτων τὸ εὔκαιρον, τῆς δὲ κατασκευῆς τὸ μὴ
τραγικὸν μηδὲ ὀγκῶδες ἔχῃ [84]· ταῦτα γὰρ μέγι-
στα [85] ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς [86] ἴδιά ἐστιν· Ὑπερείδου λε-
γέτω. ἐὰν δὲ ἐνδεεστέρως ἐν αὐτοῖς τούτοις ἔχῃ, κἂν
τἄλλα [87] πάντα μὴ φαύλως ᾖ γεγραμμένα, ἐν
τοῖς Δεινάρχου πάλιν ἀναγραφέτω. τὸ δ' αὐτὸ καὶ
περὶ Δημοσθένους ὑπολαμβάνωμεν [88]. ἐὰν μὲν καὶ 5.
ἡ τῆς λέξεως μεγαλοπρέπεια, καὶ ἡ τῆς συνθέσεως
ἐξαλλαγή, καὶ τὸ τῶν παθῶν ἔμψυχον, καὶ τὸ διὰ
πάσης κεραίας διῆκον πικρὸν καὶ νοερὸν [89], τό τε
πνεῦμα, καὶ ἡ δεινότης πᾶσι παρέπηται, μηδὲν

ἔτι

82. In exemplari legitur, τὸ τῆς μὲν λέξεως ἰσχυρόν: quae articuli collocatio cum ſequentibus parum congruit. SYLBVRG.

83. ἰσχυρὸν] num ἰσχνόν.

84. ἔχῃ] ſubaudi τὰ γεγραμμένα, περὶ ὧν ἀμφισβητεῖται ὅτου ἐστί. vel *teneat*, pro *cernat*.

85. μέγιστα] pro μέγιστα procul dubio legendum μάλιστα. SYLBVRG.

Ego vulgatam tuebor, idem dicentem atque αἱ μέγισται ἰδιότητες.

86. ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς] Hyperidis puta.

87. καὶ τὰ ἄλλα] dedi de meo κἂν τἄλλα. etiamſi reliqua omnia.

88. ὑπολαμβάνομεν] dedi in coniunctiuo, per ω.

89. νοερὸν] inſolentia vocabuli huiusmodi in rebus me mouet, vt de σφοδρὸν ſuſpicer.

ἔτι τὸ κωλύον ἔξω, Δημοσθένους [90] αὐτοὺς ἀναγρά-
φειν. ἐὰν δ' ἐλλίπῃ [91] τὸ ἐν ἑκάστῳ τούτων ἄκρον, ἢ
τὸ διὰ πάσης ἰδέας ὅμοιον, μενέτωσαν ἐν τοῖς Δει-
νάρχου. ὡς δὲ καθόλου εἰπεῖν δύο τρόπους τῆς διαφο-
10. ρᾶς [92], καὶ πρὸς τὰ ἀρχαῖα μιμήσεως, εὕροι τις ἄν·
ὧν ὁ μὲν φυσικός τε ἐστὶ καὶ ἐκ πολλῆς κατηχήσεως καὶ
συντροφίας λαμβανόμενος· ὁ δὲ τούτῳ προσεχὴς, ἐκ
τῶν τῆς τέχνης παραγγελμάτων περὶ μὲν οὖν τοῦ προ-
τέρου, τί ἄν τις καὶ λέγοι; περὶ δὲ τοῦ δευτέρου τί ἂν ἔχοι
τὶς εἰπεῖν; ὅτι [93] πᾶσι μὲν τοῖς ἀρχετύποις, αὐτο-
φυής τις ἐπιπρέπει χάρις, καὶ ὥρα· τοῖς δ' ἀπὸ
τούτων κατεσκευασμένοις, κἂν ἐπ' ἄκρον μιμήσεως
ἔλθωσι [94], πρόσεστιν ὅμως [95] τὸ ἐπιτετηδευμένον, καὶ
15. οὐκ ἐκ φύσεως ὑπάρχον. καὶ τούτῳ τῷ παραγγέλματι, οὐ
ῥήτορες μόνον ῥήτορας διακρίνουσιν, ἀλλὰ καὶ ζωγρά-
φοι τὰ Ἀπελλοῦ, καὶ τῶν [96] ἐκεῖνον μιμησαμένων·

90. Δημοσθένους] num ἐν τοῖς Δημοσθένους. vt verſu quarto retro.

91. ἐὰν δὲ λίπῃ] dedi de meo ἐὰν δ' ἐλλίπῃ.

92. τῆς διαφορᾶς] bene ſi habet h. l. accipi debet pro τῆς ἐξοχῆς καὶ ὑπερβολῆς τῶν ἀρχαίων πρὸς τοὺς νεωτέρους. praeſtantiae veterum prae iunioribus.

93. εἰπεῖν ὅτι] interponendum videtur πλὴν. quid tu poſſis aliud dicere, quam hoc.

94. ἔλθωσι] pro ἔλθῃ. v. hoc de ſchemate, neutra pluralia cum tertiis perſonis verborum item in plurali numero, non ſingulari, componendi, indices noſtros in Lyſiam, Iſaeum, et alios.

95. πρόσεστίν τι ὅμως] medium voculam periculo meo expunxi.

96. καὶ τῶν] malim καὶ τὰ τῶν. ſubaudi ἔργα.

καὶ πλάσαι[97], τὰ Πολυκλείτου· καὶ γλυφεῖς, τὰ Φειδίου. 8. καὶ οἱ μὲν Πλάτωνα μιμεῖσθαι λέγοντες, καὶ τὸ μὲν ἀρχαῖον, καὶ ὑψηλὸν, καὶ εὔχαρι, καὶ καλὸν, οὐ δυνάμενοι λαβεῖν, διθυραμβώδη δὲ ὀνόματα καὶ φορτικὰ εἰσφέροντες, κατὰ τοῦτ᾽ ἐλέγχονται ῥαδίως· οἱ δὲ[98] Θουκυδίδην ζηλοῦν λέγοντες, καὶ τὸ μὲν εὔτονον, καὶ στερεὸν, καὶ δεινὸν, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, χαλεπῶς ἐκλαμβάνοντες, τοὺς δὲ σολοικοφανεῖς σχηματισμοὺς, καὶ τὸ ἀσαφὲς προχειριζόμενοι, πάνυ εὐχερῶς ἀνευρίσκοιντο ἐκ τούτου τοῦ παραγγέλματος. ὥσπερ γε καὶ ἐπὶ τῶν ῥητόρων, οἱ μὲν Ὑπερείδην μιμούμενοι, διαμαρτόντες τῆς χάριτος ἐκείνης[99], καὶ τῆς ἄλλης δυνάμεως, αὐχμηροί τινες ἐγένοντο, οἷοι γεγόνασι Ῥοδιακοὶ[100] ῥήτορες, οἱ περὶ Ἀρταμένην, καὶ Ἀριστοκλέα, καὶ Φιλάγριον, καὶ Μόλωνα[1]. οἱ δ᾽ Ἰσοκράτην καὶ τὰ

Ἰσοκρά-

97. πλασαὶ] rectius πλάσαι, paroxytonως. SYLB.

98. οἵ τε Θουκυδίδην] Petrus Victorius Var. lect. lib. 4. cap. 10. Dionysium hic respexisse putat ad locum Ciceronis in Oratore, quo sinistros Thucydidis imitatores corripiens, ait; *Huius tamen nemo neque verborum, neque sententiarum grauitatem admiratur; sed cum mutila quaedam et hiantia locuti sunt, quae vel sine magistro facere potuerunt, germanos se putant esse Thucydidas.* SYLBVRG.

Pro τε dedi de meo δὲ.

99. ἐκείνης] et ἐκείνης retineri potest, et ἐκείνου pro eodem admitti. SYLBVRG.

100. Ῥοδιακοὶ] malim cum articulo οἱ Ῥοδ᾽ ῥήτ. SYLBVRG.

1. Μόλωνα] scil. Ἀπολλώνιον, de quo v. Meursii

Ισοκράτους [2] ἀποτυπώσασθαι θελήσαντες, ὕπτιοι, καὶ ψυχροὶ, καὶ ἀσύστροφοι, καὶ ἀναληθεῖς [3]. οὗτοι δ᾽ εἰσὶν οἱ περὶ Τίμαιον, καὶ Ψάωνα [4], καὶ Σωσιγένην. οἱ δὲ Δημοσθένη προχειρισάμενοι [5], καὶ τὰς ἀρετὰς τὰς ἐκείνου διώκοντες, τῆς μὲν προαιρέσεως ἕνεκα ἐπῃνέθησαν, οὐ μὴν ἴσχυσαν τὰ κράτιστα τῶν ἐκείνου τοῦ ῥήτορος ἔργων λαβεῖν. τούτων ἄριστον ἄν

τις

Rhodum l. 2. c. 10. et Comment. in Apollonium Dyſcolum p. 55. in margine codicis Bodleiani ἔτος διδάσκαλος Κικέρωνος τοῦ Ῥωμαίου. Sed nae ille τὸ αὐχμηρὸν magiſtri egregie abſterſit. HVDSON.

2. Ἰσοκράτην καὶ τὰ Ἰσοκράτους] Non video, qui haec differant. Iſocratem imitantur, qui laudes eius imitantur. Num ergo leg. καὶ τοὺς ἀπ᾽ Ἰσοκράτους.

3. ἀναληθεῖς] propterea fortaſſe dicit, quia fucum magis quam veritatem conſectari ſolerent: ſicut infra in Attic. oratorum characteribus, 167, 38, πανηγυρικὴν et ἀληθινὴν διάλεκτον opponit, et vtramque; a Demoſthene coniunctam fuiſſe tradit. SYLBVRG.

Si Fabri coniecturam ad Longini p. 111. ſequi liceret, ἀναλθεῖς et hic loci leg eſſe ſuſpicaretur aliquis. HVDSON.

Bene habet vulgata. non ingenui, non naturam fideliter reddentes, ſed affectati, naturae ſimplicitatem artis fuco obruentes. Pro οὗτοι malim τοιοῦτοι.

4. Ψάωνα] nullus dubitaui, nomen hoc ignotius notiori Πλάτωνα, quod eſt in vulgatis, ſufficere, auctore Ruhnkenio in Hiſtoria critica oratorum graecorum, p. 143. edit noſtrae.

5. περιχειρισάμενοι] verius προχειρισάμενοι, vt v. 20. item ſupra 26, 25, et alibi ſaepiſſime. SYLBVRG.
Secundum quem dedi.

τις θείη τὸν Δείναρχον γενέσθαι· λείπεται δὲ Δημοσθένους, κατὰ μὲν τὴν [6] ἐκλογὴν τῶν ὀνομάτων, τῇ δεινότητι· κατὰ δὲ τὴν σύνθεσιν, τῇ ποικιλίᾳ τῶν σχημάτων, καὶ τῇ ἐξαλλαγῇ· κατὰ δὲ τὴν εὕρεσιν τῶν ἐπιχειρημάτων, τῷ μὴ καινὰ καὶ πα- 30.
ράδοξα λαμβάνειν, ἀλλὰ φανερά, καὶ ἐν τῷ μέσῳ κείμενα· κατὰ δὲ τὴν οἰκονομίαν, τῇ τάξει, καὶ ταῖς ἐξεργασίαις τῶν ἐπιχειρημάτων, καὶ ταῖς προκατασκευαῖς, καὶ ταῖς ἐφόδοις, καὶ τοῖς ἄλλοις τεχνικοῖς παραγγέλμασιν, ἃ περὶ ταύτην [7] ἐστὶ τὴν ἰδέαν. μάλιστα δ' αὐτοῦ λείπεται τῇ συμμετρίᾳ, καὶ τῷ καιρῷ πρέποντι [8]. λέγω δὲ ταῦτα, οὐκ ἐν τῷ καθόλου τρόπῳ, ὡς μηδὲν τούτων κατορθοῦντος, ἀλλ' ἐν τῷ κοινοτέρῳ [9], καὶ ὡς ἐπιτοπολύ. δι' αὐτὸ γὰρ τοῦτο καὶ ἄγροικόν τινες Δημοσθένην ἔφασαν εἶναι, 35.
κατὰ τὸ ἐλλειπὲς τῆς οἰκονομίας ταύτην περὶ αὐτοῦ τὴν δόξαν λαβόντες. τὸ γὰρ ἄγροικον τοῦ πολιτικοῦ σώματος, οὐ μορφῇ, κατασκευῇ δὲ καὶ διαθέσει τινὶ τῆς μορφῆς [10] διήνεγκεν. 9. ἃ μὲν οὖν ἐνεδέ-

χετο

6. κατὰ μὲν] in exemplari erat omiſſa. SYLBURG.

7. περὶ αὐτὴν] dedi de meo περὶ ταύτην.

8. καὶ τῷ καιρῷ πρέποντι] articulus non cum proximo καιρῷ cohaeret, ſed cum poſtremo vocabulo, tantundemque, eſt atque ſi articulum geminans dixiſſet καὶ τῷ τῷ καιρῷ πρέποντι. vel καὶ τῷ πρέποντι τῷ καιρῷ. et neſcio profecto an articulus h. l. geminandus ſit, aut leg. τῷ τῶν καιρῶν πρ.

9. καινοτέρῳ] num καινοτέρως. vt circumſita καθόλου et ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.

10. τῆς μορφῆς] ſubaudi τῆς ἀμφοῖν ὁμοίας.

χέτο περὶ τῦ χαρακτῆρος τῦ ἀνδρὸς εὑρεῖν τε καὶ γράψαι, ταῦτ᾽ ἐστίν. ἐπὶ δὲ τὴν τῶν λόγων διάγνωσιν τρέψομαι [11]. τοῖς μὲν ὖν γνησίοις, αὐτὸ τὸ τῆς ἀναγραφῆς προσέσαι μόνον [12]· τοῖς δὲ ψευδέσι, τὰ τῦ τ᾽ ἐλέγχυ καὶ τῆς αἰτίας διηκριβωμένα, δι᾽ ἣν ἕκαστον ἀθετῦμεν αὐτῶν. ἐπεὶ δ᾽ ἀναγκαία πρὸς ταῦτα ἡ τῶν χρόνων διάγνωσις, τὺς Ἀθήνησιν ἄρξαντας, ἀφ᾽ ὖ Δείναρχον ὑπεθέμεθα γεγονέναι χρόνυ μέχρι τῆς δοθείσης αὐτῷ, μετὰ τὴν φυγὴν, καθόδυ, γενομένυς ἑβδομήκοντα, προθήσομεν. εἰσὶ δὲ οἵδε [14]. 1. Νικόφημος. 2. Καλλιμήδης. 3. Εὐχάριστος. 4. Κηφισόδοτος [15]. 5. Αγαθοκλῆς. 6. Ελπίνης [16]. 7. Καλλίστρατος. 8.

Διο-

11. διάγνωσιν τρέψομαι] videtur νῦν aut νῦν ἤδη interponendum esse.

12. προσέσαι μόνον] scil. τεκμήριον τῦ εἶναι αὐτὺς Δεινάρχυ.

13. τὰ τῦ ἐλέγχυ καὶ τὰ τῆς αἰτίας διηκριβώμενα idem est, ad morem dicendi Thucydideum adumbratum, atque ἡ διακρίβωσις τῦ τ᾽ ἐλέγχυ καὶ τῆς αἰτίας.

14. εἰσὶ δὲ οἵδε] archontωn hic catalogus in multis corruptus est, quin et duobus mutilus, vt ad pag. seq. v. 7. docebitur. in nonnullis etiam varietas est; vt deinceps suo cuiusque loco declarabitur. SYLBVRG.

15. Quarti ergo nomen apud Sigonium in libro De Atheniensium temporibus est CEPHISODORVS. sed cum apud Diodorum quoque (pag. 512.) legatur Κηφισόδοτος, non est, quod nostra scriptura in suspicionem vocetur. SYLBVRG.

16. Sextus ab eodem Sigonio nominatur ELPINVS. apud Diodorum 518. ambiguo fine legitur Ελπίνυ. su-

Διότιμος. 9. Εὔδημος. 10. Αριςόδημος. 11. Θεσσαλός [17]. 12. Ἀπολλόδωρος. 13. Καλλίμαχος. 14. Θεόμνητος [18]. 15. Θεμιςοκλῆς. 16. Αρχίδας [19]. 17. Εὔδωρος [20]. 18. Λυκίσκος. 19. Πυθόδοτος [21]. 20. Σωσιγένης. 21. Νικόμαχος.

pra 85, 32. habuimus, κατ' Ἀγαθοκλέα καὶ Ἐλπινίκην ἄρχοντας. vt verum huius Archontis nomen esse videatur Ἐλπινίκης, *Elpinices*. SYLBVRG.

v. Meursii Archontas Athen. l. 4. c. 2. HVDSON.

17. Vndecimus apud Diodorum 531. est Θέσσαλος, proparoxytonως: cuius accentus euidentia vestigia cernuntur infra in corrupto Θέελλος, 121, 12, 13, mentio eiusdem 117, 9. SYLBVRG.

18. Quartus decimus apud Diodorum est Θεόφιλος, 538.: necnon apud Dionysium infra, 123, 5. Falsum igitur hic siue Θεόμνητος, siue Θεόμνηςος: nec magis verum Θεμηδος, quod infra 119, 2, pro eodem legitur. SYLBVRG.

v. Meursii Arch. Athen. 4. 9. HVDSON.

Corsini Fast. Attic. T. IV. p. 30.

19. Sextidecimi verum nomen est Αρχίας apud Diodorum 541, et apud Dionysium nostrum infra 123, 9. SYLBVRG.

Αρχείας in MS. Bodlei. v. Meurs. HVDSON Corsini l. c. p. 32.

20. Septimus decimus archon, non Εὔδωρος est, sed Εὔβελος, apud Diodorum 545: et apud Dionysium nostrum infra 119, 12. 121, 29. 123, 12. necnon hac ipsa pag. 116. versu 47. SYLBVRG.

21. Decimus nonus, Πυθόδοτος appellatur etiam infra 121, 30. et 123, 14. apud Diodorum vero Πυθόδωρος. 547. SYLBVRG.

μαχος. 22. Θεόφραστος. 23. Λυσιμαχίδης. 24. Χαιρωνίδας [22]. 25. Φρύνιχος. 26. Πυθόδημος [23]. ἐπὶ τούτου πρῶτον αὐτὸν εἰς δικαστήριον τοὺς συγγραφεῖς [24] ὑπεθέμεθα. μετὰ δὲ τοῦτον, 27. Εὐαίνετος. 28. Κτησικλῆς. 29. Νικοκράτης. 30. Νικήτης [25]. 31. Ἀριστοφάνης. 32. Ἀριστοφῶν. 33. Κησιφῶν [26]. 34. Εὐθύκριτος.

22. Vicesimus quartus archon Diodoro est Χαιρώνδας, 553. SYLBVRG.

Rescribendum esse cum Diodoro Χαιρώνδας, docuit Meursius in Arch. Athen. 4. 9. atque apud Dionysium in Isocrate p. 150. 36. Χαιρώνδου pro Χαιρωνίδου reponendum. HVDSON.

23. Vicesimus sextus archon, qui Πυθόδημος hic nominatur, apud Diodorum dicitur Πυθόδωρος, 114. 10. SYLBVRG.

24. pro τοὺς συγγραφεῖς sententia postulat λόγους συγγράφειν, (vt 114. 8.) vel τὸ συγγράφειν. SYLBVRG.

In margine codicis Bodleiani ἴσ. λόγους συγγράφειν, συγγράψαι, vel tale quid. HVDSON.

Leg. videtur τοῦ συγγράφειν ἄρξασθαι.

25. Tricesimus archon. qui Νικήτας hic dicitur Diodoro est Νικήρατος, 582. Sigonius ab aliis Anicetum vocari adnotat. SYLBVRG.

26. In tricesimi tertii nomine ambiguus hic error est. putarit enim aliquis verum nomen esse Κτησιφῶν. sed non dubito quin verius nomen sit Κηφισοφῶν, apud Diodorum 601. Apud Demosthenem quoque in or. pro corona, in psephismate quo legatio ad Philippum decernitur, eadem haec diuersitas occurrit. nam in legatorum catalogo quidam codices habent Κησιφῶν, alii Κηφισοφῶν. SYLBVRG.

τος [27]. 35. Ἡγήμων [28]. 36. Κρέμης [29]. 37. Ἀντικλῆς [30]. 39. Κηφιτόδωρος. 40. Φιλοκλῆς [31]. ἐπὶ τούτου, τὴν φρουρὰν ἐδέξαντο Ἀθηναῖοι, καὶ ὁ δῆμος κατελύθη. 41. Ἄρχιππος [32]. 42. Νέαιχμος. 43. Ἀπολλόδωρος. 44. Ἄρχιππος. 45. Δημογένης. 46 Δημοκλείδης. 47. Πραξίβουλος. 48. Νικόδωρος. 49. Θεόφραστος. 50. Πολέμων. 51. Σιμωνίδης. 52. Ἱερομνήμων. 53. Δημήτριος [33]. 54. Καίριμος [34]. 55. Ἀναξικρά-

Huic consentit Meursius de Arch. Athen. 4. 13. HVDSON.

27. Scaliger in Ἀναγραφῇ τῶν Ὀλυμπιάδων, ἴσως Εὐθυκράτης. nescio quo auctors. HVDSON.

28. Tricesimus quintus, Ἡγήμων, apud Sigonium desideratur; itidemque apud Diodorum 606. SYLBVRG.

29. Tricesimus sextus, rectius apud Diodorum 608. nominatur Χρέμης, prima litera aspirata. SYLB.

30. Post tricesimum septimum, Anticlem scilicet, duo sunt omissi Archontes, Σωσικλῆς, et Αγησίας, vt cognoscere licet ex Diodoro, 622. Vicissim apud Diodorum et Sigonium desunt quadragesimus primus et secundus, Ἄρχιππος et Νέαιχμος. SYLBVRG.

31. Φιλοκλῆς] Ita etiam apud Diodorum. Dioclem vocat Plutarchus, vt et Scholiastes Aristophanis. Polycles dicitur Demostheni. HVDSON e Meursio.

32. Ἄρχιππος] Phocioni statim submoto substitutus Meurs. 4. 15. HVDSON.

33. Quinquagesimus quartus Archon Δημήτριος, a Diodoro cognominatur Φαληρεὺς, 746. SYLBVRG.

34. Sequens Καίριμος eidem Diodoro 751 est Χαρῖνος. SYLBVRG.

ξικράτης [35]. ἐπὶ τούτου ἡ καταςαθεῖσα ὑπὸ Κασσάνδρου ὀλιγαρχία κατελύθη, καὶ οἱ εἰσαγγελθέντες ἔφυγον, ἐν οἷς καὶ Δείναρχος ἦν. 56. Κόρειβος [36]. 57 Εὐξένιππος [37]. 58. Φερεκλῆς. 59. Λεώςρατος. 60. Νικοκλῆς. 61. Καλλίαρχος. 62. Ἡγέμαχος. 63. Εὐκτήμων. 64. Μνησίδημος. 65. Ἀντιφάτης. 66. Νικίας. 67. Νικόςρατος. 68. Ὀλυμπιόδωρος. 69. Φίλιππος [38]. ἐπὶ τούτου κάθοδος ἐδόθη τοῖς τε ἄλλοις

35. Quinquagefimum fextum Αἰαξικράτην agnofcit etiam Diodorus 756: et Dionyfius nofter fupra 113. 11. 16. 35: et 114. 12. in exemplari perperam hoc loco fcriptum erat Ἀναρχικράτης. SYLBVRG.

36. In quinquagefimi feptimi appellatione, pro Κόρειβος apud Diodorum, eft Κόρυβος, 770: minus recte, vt fufpicor. Sequens apud eundem Diodorum 774 eft Ξένιππος. In fexagefimo primo, Nicocle, definunt eiusdem Diodori vulgata exemplaria, 787: et reliquorum nouem nomina defunt etiam apud Sigonium: ita vt, ficut illi Dionyfio in praecedentibus, fic viciffim Dionyfius illis in fequentibus auxiliares manus praebeat. Primus autem archon Nicophemus, ab eodem Diodoro ponitur in Olympiadis centefimae quartae anno vltimo, quo Romae confules fuiffe dicit C. Sulpicium, et C. Licinnium; anno vrbis CCCLXXXIX, vt Sigonius computat: vt autem Glareanus, anno vrbis CCCXCI. SYLBVRG.

37. Εὐξένιππος] Diodoro Xenippus, Plutarcho in Hyperide, Xenias. Meurf. de Arch. Athen. 4. 16, HVDSON.

38. Φίλιππος] Diphilus appellatur a Plutarcho in Demetrio. HVDSON e Meurfio.

λοις φυγάσι, καὶ Δειναρχῳ, ὑπὸ βασιλέως Δημητρίου.

Δημόσιοι λόγοι γνήσιοι.

Κατὰ Πολυεύκτου βασιλεύειν λαχόντος δοκιμασία· Πολλὰ καὶ ἀγαθὰ γένοιτο. Κατὰ Πολυεύκτου, ἐκφυλλοφορηθέντος ὑπὸ τῆς βουλῆς, ἔνδειξις· Πάλαι θαυμάζω ὑμῶν. Κατὰ Πολυεύκτου, περὶ τοῦ Γεωφανίου[39]· Περὶ μὲν αὐτῆς τῆς μηνύσεως. Περὶ τοῦ Γεωφανίου ἐπίλογος· Βραχὺν, ὦ ἄνδρες. Κατὰ Πυθέου, ξενίας· Ἱκανὴ μὲν ἦν πρόφασις. Κατὰ Πυθέου, περὶ τῶν κατὰ τὸ ἐμπόριον· Ἐπειδὴ τοῖς μὲν λέγειν τῶν ῥητόρων. Κατὰ Τιμοκράτους· Ὥσπερ δίκαιόν ἐστι. Κατὰ Λυκούργου εὐθῦναι· Οἶδα ὅτι κἂν μηδὲν ὑμῖν συνηγορία[40] αἰσχύνη. Κατὰ Δινίου·

39. Τεωφανίου] pro Τεωφανίου paulo post detracto, legitur Τεωφάνου: quorum neutrum erroris suspicione caret. Suidae θεοφάνειον an huc pertineat, mihi sane non constat. SYLBVRG.

Γεωφανίου hic, et in sequentibus esse leg. demonstrauit Meursius in Atticis Lectionibus 3. 11. HVDSON.

In vulgatis est, primo loco Τεωφανίου, in posteriore Γεωφάνου. vtrumque vitium correxi.

40. ὑμῖν] opinor puncto et separationis spatio post ὑμῖν posito, sequentia coniunctim legenda esse, hoc modo; Συνηγορία Αἰσχίνη κατὰ Δινίου, vt infra 118 13. 17. 31. et 119. 6. Forsan etiam aliquis diphthongω malit Δεινίου, vt apud Isaeum, Demosthenem, Suidam, alios. Sed cum versu 29 sequatur,

Δινίου· Βουλείμην ἂν, ὦ ἄνδρες. Κατὰ Φωρασεβείας [41]· Ἀρά γ' εἴ τινες. Κατὰ Καλλαίσχρου, περὶ τῶν τιμῶν· Πολλάκις ὦ Ἀθηναῖοι. Τυῤῥηνικός [42]· Ἅπαντα συμβήσεσθαι. Ἔτι κατὰ Διονυσίου [43], τοῦ ἐπὶ τῆς διοικήσεως· Ἴσως μὲν ὦ Ἀθηναῖοι. Καθ' Ἱμερίου [44] εἰσαγγελτικός· Οὐδένα νομίζω, ὦ Ἀθηναῖοι. Εισαγγελία κατὰ Πιςίου· Ὥσπερ καὶ ὑμῶν

Ee 2 ἕκαςος.

ἔτι κατὰ Διονυσίου, nec in praecedentibus vlla Διονυσίου facta ſit mentio, ſuſpicetur aliquis, vtrobique vel Διονυσίου legendum eſſe, vel Δεινίου. SYLBVRG.

Cum Sylburgio conſentire Meurſium in Atticis Lectionibus, 5. 24. et in Bibliotheca Attica, v. Δείναρχος, annotauit Hudſonus.

41. Φωρασεβείας] nomen ſuſpectum eſt ac perperam fortaſſe ex duobus conflatum: vt κατὰ Φώκου. ἀσεβείας. ſed in his ſola coniectura niti, fallere eſt. SYLBVRG.

Reſtituendum cenſeo κατὰ Φορμισίου, ἀσεβείας. natum mendum e compendio ſcriptionis. HVDSON e Meurſio A. L. 4. 16.

42. πιῤῥηνικὸς] incertum Εἰρηνικὸς ne verius ſit an Πειραϊκὸς, an aliud. SYLBVRG.

Harpocrat. et Suidas v. Πεῤῥίςασιν, Δείναρχος Τυῤῥηνικῷ. v. Valeſii notas ad Harpocrat. p. 48. col. 2. HVDSON. Correxi auctore Valeſio.

43. Ἔτι κατὰ Δ.] Ecquis nouit, an non ſic diſtinguendum et leg. ſit. Ἅπαντα συμβήσεσθαι εἰκός ἐςι, *Conſentaneum eſt, fore vt nihil non rerum contingat.* Erit hoc exordium τοῦ τυῤῥηνικοῦ λόγου. Tum ſuccedit nouus titulus κατὰ Διονυσίου.

44. Ἱμερίου] Ἱμεραίου legit Mauſſac ad Harpocrat. v. Ἀμμωνι. HVDSON.

ἕκαστος. Κατ᾽ Ἀγασικλέους [45], εἰσαγγελία ξενίας· Οὐδένα πώποτε οἶμαι. Κατὰ Θεοκρίνου ἔνδειξις [46]. Τοῦ πατρὸς, ὦ Ἀθηναῖοι τοῦτον Καλλίμαχος ἐν τοῖς Δημοσθένους φέρει. Κατὰ ςεφάνου [47]· * παρανόμων ὑπάρχει τοῦ νόμου δεδωκότος, ὦ ἄνδρες. Κατὰ Κλεισθένους [48] εἰσαγγελία· Οὐκ ἀγνοῶ, ἄνδρες. Διαδικασία Φαληρέων πρὸς Φοίνικας,

45. κατὰ Πισικλέους] hic quoque dubium eſt, ſitne Πεισικλέους legendum, an Τισικλέους. SYLBVRG.

κατ᾽ Ἀγασικλέους leg. eſſe docuit Meurſius in Bibl. Att. v. Dinarchus. HVDSON.

Sic correxi. quamquam de Paſicle quoque ſuſpicari non ſit alienum.

46. κατὰ Θεοκρίνου. Ενδειξις τοῦ πατρὸς] tranſpoſita diſtinctione legendum, Κατὰ Θεοκρίνου ἔνδειξις· Τοῦ πατρὸς, ὦ Ἀθηναῖοι: vt manifeſtum eſt ex Demoſthenis editionibus vulgatis, in quibus haec κατὰ Θεοκρίνου ἔνδειξις Demoſtheni adſcribitur. SYLBVRG.

Interpunctionem correxi ad mentem Sylburgii.

47. κατὰ Στεφάνου. ἰασανόμων ὑπάρχει] fortaſſe legendum, κατὰ Στεφάνου, παρανόμων· Ὑπάρχει τοῦ ν. Demoſthenis orationes κατὰ Στεφάνου, vt diuerſam habent actionis inſcriptionem, ψευδομαρτυριῶν ſcilicet, ita etiam diuerſa initia. SYLBVRG.

Pro ἰασανόμων correxi, vt volebat Sylburgius, παρανόμων. pro ὑπάρχει fort. leg. eſt ὑπὲρ Ἀρχείου, vel Ἀρχίου. a vocabulo τοῦ νόμου incipere orationem, nullum dubium penes me ſupereſt.

48. Κλεισθένους] Scr. Καλλισθένους. Meurſius B. A. l. c. et Lect. Att. 3, 11. Mauſſac ad Harpocrat. v. βουλαία. HVDSON.

κας [49], ὑπὲρ τῆς ἱερωσύνης τȣ͂ Ποσειδῶνος· Εὔχομαι, νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, πρέπειν δή. Πρὸς τὴν Κηφισῶντος [50] ἀπογραφήν· Πρῶτον [51] μὲν, ὦ ἄνδρες, δέομαι. ὁ δ᾽ ὕστερος [52]· Τὰ μὲν περὶ τὴν ὠνήν. Ἀπολογία διαμαρτυρίας πρὸς τὴν Χάρητος [53] εἰσαγγελίαν κατὰ Φειδιάδȣ γραμματέως· Οὔτ᾽ ἔχθρας ȣ̓δεμιᾶς ἕνεκα. Κατὰ Φιλοκλέȣς, ὑπὲρ τῶν Ἁρπαλίων [54]· Τί χρὴ λέγειν τὸ πρὸς τῶν. Κατὰ Γνωδίȣ [55], περὶ τῶν Ἁρπαλίων [56]· Οὐκ ἄδηλον.

49. Φοίνικας] Φοινίκων nomen parum huc quadrare videtur: nec certum tamen eſt, an κήρυκας reponendum ſit, vt v. 46. SYLBVRG.

Num Φοίνικα. Phoenix nomen eſt ex hiſtoria oratorum atticorum ſatis notum.

50. Κησιφῶντος] Hoc de nomine paulo ante dictum ad v. 6. SYLBVRG.

51. πρῶτον] imo vero πρῶτος in nominatiuo et maſculino, ob inſequens ὁ ὕστερος.

52. ὁ ὕστερος] interpoſui δ᾽ de meo.

53. Χάρητος] in exemplari poſt Χάρητος finita eſt periodus: et nominandi caſu ſequitur Εἰσαγγελία κατὰ Φειδιάδȣ: quaſi duae hic ſignificentur orationes. SYLBVRG.

54. Ἁρπαλίων] in ſequentibus etiam conſtanter abſque diphthongo ſcribitur: apud Suidam vero et alibi, diphthongus Ἁρπάλεια χρήματα. Nota ibidem ὑπὲρ, in ſequentibus autem περί. SYLBVRG.

55. Γνωδίȣ] incertum Γνωσίου ne ſcribendum ſit, an Γνωσιδίκȣ, an Γνωσιθέȣ, an aliud. SYLBVRG.

In editione Hudſoni legitur Γνωσίȣ, neſcio caſune an conſilio. Mihi videtur κατ᾽ Ἀγνωνίδȣ leg. eſſe

Κατ' Ἀριστονίκου, περὶ τῶν Ἁρπαλίων· Εὐτύχημα μὲν ἦν 57, ὦ ἄνδρες. Κατὰ Δημοσθένους, περὶ τῶν Ἁρπαλίων· Ὁ μὲν δημαγωγὸς ὑμῖν. Κατὰ Ἀριστογείτονος περὶ τῶν Ἁρπαλίων· Πάνθ' ὡς ἔοικεν, ὦ ἄνδρες 58.

Ψευδεπίγραφοι δημόσιοι.

Κατὰ Θεοδώρου, εὐθυντικός· Ἥκιστα μὲν, ὦ ἄνδρες· πρεσβύτερος ἐστὶ τῆς Δεινάρχου ἡλικίας. εἴρηται γὰρ ἐπὶ Θεοφίλου 59 τῇ (Θεμιστοκλέους ἄρχοντος μετὰ Θέσσαλον ἀνιόντα ἐνιαυτῷ τρίτῳ, ὡς ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου γίνεται φανερόν· οὔπω πέμπτον 60, ὡς δείξομεν 61, ἔτος ἔχοντος αὐτοῦ. Κατὰ κηρύκων· Εἰ μὲν ὁ πατὴρ, ὦ ἄνδρες. οὗτος ὁ ἀγὼν εἴρηται ἐπ' ἄρχοντος Εὐβούλου ἢ Λυκίσκου, τοῦ μετ' Εὔβουλον,

οὔπω

Quo de Agnone vel Agnonide v. Ruhnkenii Hiſt. crit. orr. gr. p. 89.

56. τῶν ἁρπαλίων] MS Bodlei. τῶν Ἁρπάλου.

57. μὲν ἦν] MS. idem μὲν οὖν.

58. ὦ ἄνδρες] in Oratorum volumine ab Aldo et Stephano in lucem edito, pro ἄνδρες legitur Ἀθηναῖοι. SYLBVRG.

59. ἐπὶ Θεοφίλου] legendum puto, ἐπὶ Θεοφίλου ἢ Θεμιστοκλέους ἄρχοντος, μετὰ Θέσσαλον ἄρχοντα ἐνιαυτῷ τρίτῳ: vt ſequenti verſu, quae lectio colligitur ex praecedentis paginae verſu 46. et 47. SYLB. In margine Bodlei. ἴσως Θεομνήστου ἢ Θεμιστοκλέους.

60. πέμπτον] In margine Bodlei. haec leguntur [Procul dubio leg. οὔπω πέμπτον καὶ δέκατον]

61. δείξομεν] num ἐδείξαμεν.

117. 1. οὔπω εἴκοσι ὄντος [62] αὐτοῦ. ὁ μὲν γὰρ λόγος, περί τινος ἀποψηφισθέντος, γέγονεν ἐπ᾽ Ἀρχίου [63], τοῦ μετὰ Θεμιστοκλέα. δῆλον δ᾽ ἕκαστον τῶν εἰρημένων ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου γίγνεται. Κατὰ Μοσχίωνος, ἀπογραψαμένου αὐτὸν [64] Νικοδίκου· υἱὸν ἀποψηφισάμενον, ὦ ἄνδρες τουὶ [64] Μοσχίωνος συμβαλών. καὶ οὗτος ὁ λόγος κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τῷ προτέρῳ εἴρηται. Δηλοῦται δ᾽ ἐκ τῆς αὐτῆς [66] ἀρχῆς τοῦ λόγου, καὶ [τὰ] τῶν ἑξῆς. Κατὰ Μενεκλέους ἀπαγωγῆς· Ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τῶν νόμων, καθ᾽ οὓς. καὶ οὗτος [67] εἴρηται παιδὸς ὄντος ἔτι Δεινάρχου.

62. εἴκοσι ὄντος] leg. εἰκοσαέτους ὄντος: vel, εἴκοσιν ἔτη ἔχοντος, vt verſu 16. SYLBVRG.

63. Ἀρχείου] rectius Ἀρχίου, vt prolixius adnotatum ad 115. 47. SYLBVRG.

64. ἀπογραψαμένου] legendum videtur, ἀπογραψαμένου αὐτὸν Νικοδίκου υἱόν· Ἀποψηφισ. SYLB.

In margine Bodl. ἴσως αὐτὸν Νικόδικον.

In re perobſcura et ſuſpicioſa ſi licet coniecturae indulgere, ſuſpicer ſcriptum olim fuiſſe ἀπογραψαμένου τὸν Νικοδίκου υἱόν. vt oratio ipſa incipiat a verbo Ἀποψηφισάμενοι.

65. τουὶ] Pro τουὶ dubito τουδὶ ne ſcribendum, an τουτονὶ, an aliud. SYLBVRG.

66. ἐκ τῆς αὐτῆς] rectius legemus ἐξ αὐτῆς τῆς ἀρχῆς: et mox, καὶ τῶν ἑξῆς, expuncto articulo τά. SYLBVRG.

Legi quoque poſſit vocabulis tranſpoſitis ἐκ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς.

67. καθ᾽ οὓς καὶ οὗτος] procul dubio ſic diſtinguendum, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τῶν νόμων, καθ᾽ οὓς. vt

ὁ μὲν γὰρ κρινόμενος, ἐστὶ Μενεκλῆς, ὁ τὴν ἱερείαν Νίνον [68] ἑλὼν [69]· ὁ δὲ κατηγορῶν, υἱὸς τῆς Νίνου. ἔτι δὲ ταῦτα πρεσβύτερα τῆς Δεινάρχου ἀκμῆς. ὁ μὲν γὰρ Δημοσθένους περὶ τοῦ ὀνόματος λόγος [70], ἐν ᾧ τούτων μέμνηται, κατὰ Θεσσαλὸν ἢ Ἀπολλόδωρον ἄρχοντα τετέλεσται, ὡς ἐν τοῖς περὶ Δημοσθένους δεδηλώκαμεν. εἰ δ᾽ ὡς τεθνηκότος ἤδη τοῦ Μενεκλέους ὁ Δημοσθένης ἐκεῖ μέμνηται, λέγων· Ἑωρᾶτε γὰρ πάντες αὐτὸν χρώμενον, ἕως ἔζη Μενεκλῆς [71]· παλαιὸς λόγος τίς ἐστιν. ὅτι δὲ οὗτος [72] ὁ Μενεκλῆς, ἐν αὐτῷ τῷ λόγῳ δεδήλωκεν ὁ κατηγορῶν. Διαδικασία Ἀθμονεῦσι [73] περὶ τῆς Μυρρίνης

καὶ

hucuſque verba ſint exordii, eaque abrupta, vt infra v. 41. et 42. et finita hic periodo, ſequatur, καὶ οὗτος εἴρηται παιδὸς ὄντος ἔτι Δεινάρχου. SYLBVRG.

68. ἱέρειαν Νίνου] forſan legendum, τὴν ἱέρειαν Νίνον, *Ninum ſacerdotem*: quia ſequitur υἱὸς τῆς Νίνου. SYLBVRG.

69. ἔχων] Valeſium ad Harpocr. p. 124. emendaſſe ἑλὼν, indicauit Hudſon. correxi, vt fieri oportebat.

70. τοῦ ὀνόματος δεδηλώκαμεν λόγος] procul dubio expungendum δεδηλ. velut e ſequentibus perperam huc inſertum. De oratione autem περὶ τοῦ ὀνόματος meminit rurſum pag. ſeq. verſu 45. SYLBVRG.

Voc. δεδηλώκαμεν expunxi.

71. Μενεκλῆς] rectius libri Demoſthenici Μενεκλεῖ. v. p. 998. 13. edit. noſtrae, quamquam profecto Μενεκλῆς ad ἔζη ſubaudiri debet.

72. οὗτος] eundem eſſe Dinarcheum Meneclem cum Demoſthenico, breuiuſcule dictum, niſi ſi quid deeſt.

73. Ἀθμονεῦσι] Ἀθμονεῖς per ο ſcribit etiam Stephanus Byzantius: at Suid. per ω. SYLBVRG.

καὶ τῆς Μίλακος· Εὔχομαι δὴ τῇ Δήμητρι καὶ τῇ Κόρῃ. πρεσβύτερός ἐϛι τῆς Δεινάρχου ἀκμῆς. εἴρη-
15. ται γὰρ ἐπὶ Νικομάχου ἄρχοντος, ὡς ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου γίγνεται δῆλον· ἐν πρὸς τοῖς εἴκοσιν ἔτος τοῦ ῥήτορος ἔχοντος. οἱ μὲν οὖν τῆς ἀκμῆς [74] αὐτοῦ φερόμενοι ψευδεπίγραφοι εἰς αὐτὸν λόγοι, εἰσὶν οἵδε. μετὰ δὲ τὴν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Χαλκίδα ἀναχώρησιν, οἵδε· Διαδικασία τῆς ἱερείας τῆς Δήμητρος πρὸς τὸν ἱεροφάντην· Πολλῶν καὶ παραδόξων, ὦ ἄνδρες δικαϛαί. οὗτος ὁ λόγος, ἤδη πεφευγότος αὐτοῦ εἴρηται, ὡς ἐξ αὐτοῦ γίγνεται φανερόν. μέμνηται γὰρ
20. ἐν αὐτῷ τῆς κατασχούσης ὀλιγαρχίας. Ἔργα ποιεῖς [75]. κατὰ Τιμοκράτους, εἰσαγγελτικὸς δήμου καταλύσεως. οὗτος καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐπιγραφῆς ἐϛι δῆλος ψευδεπίγραφος ὤν. Κατὰ Σπουδίου· Καὶ ἐν τῷ δήμῳ κατηγορήσειν ὑπεσχόμην. μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς ὀλιγαρχίας εἴρηται καὶ οὗτος, ἤδη Δεινάρχου [φαίνεται [76]] φεύγοντος, ὡς ἐξ αὐτοῦ μάλιϛα τοῦ λόγου γίγνεται φανερόν. Διαδικασία

74. τῆς ἀκμῆς] Coniectura viri docti in margine Bodleiani praeponit πρό. recte, postulante id sententia, possit tamen etiam πρεσβύτεροι excidisse.

75. ἔργα ποιεῖς] forsan legendum, κατὰ Τιμοκράτους, εἰσαγγελτικὸς δήμου καταλύσεως· Ἔργα ποιεῖς: vt Ἔργα ποιεῖς orationis illius sit initium. Sequens κατὰ Σπουδίου, diuersa est a Demosthenica. SYLBVRG.

76. φαίνεται vncis inclusi, vt delendum.

Εὐδανέμων [77] πρὸς κήρυκας ὑπὲρ τοῦ κανῶς οὐδαμῶς· τοιαῦτα πράγματα. καὶ οὗτος κατὰ τοὺς αὐτοὺς 25. χρόνους εἴρηται, πεφευγότος ἤδη τοῦ ῥήτορος, ὡς ἐν αὐτῷ [78] τῷ λόγῳ πάλιν δηλοῦται. Αττικός· Πάντων ἦσαν ὁμοίως. καὶ οὗτος εἴρηται ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις, ὡς καὶ ἐν αὐτῷ τῷ λόγῳ φανερὸν γίγνεται. Αἰτωλικός· Καὶ ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες Αἰτωλοὶ, πρέσβεις. οὗτος καθεστώσης τῆς ὀλιγαρχίας, ὑπὸ τῶν Αθήνηθεν φυγάδων εἴρηται, δεομένων, τοὺς Αἰτωλοὺς [79] αὐτοῖς βοηθεῖν, ἐπεὶ καὶ ὁ Κάσσανδρος

αὐτοὺς

77. εὐδανόμων] legendum fortaſſis Εὐωνυμέων πρὸς κήρυκας ὑπὲρ τῶν κανῶν· Οὐδαμῶς τοιαῦτα πράγματα. fuit enim Εὐωνυμία, ſeu Εὐώνυμος, pagus Atticus, cuius ciues Εὐωνυμεῖς, teſte Steph. SYLBVRG.

Poſſit quoque legi ἀγορανόμων vel ἀστυνόμων.

78. ἐν αὐτῷ] nota hic, ἐν αὐτῷ τῷ λόγῳ φανερὸν γίγνεται, vt mox etiam v. 30. at v. 2. 15. 19. 23. pro ἐν vſitatiore modo vſurpata ἐξ. SYLBVRG.

79. τοὺς Αἰτωλοὺς] non inſcite quidem admonuit, quisquis fuit, vir doctus in margine Bodleiani, ſibi videri ſatius eſſe, vt τῶν Αἰτωλῶν legatur. metuens ille, vt videtur, ne eſſent, qui accuſatiuum cum δεομένων iungerent in conſtructione. quod qui facerent, hi profecto turpiter laberentur, atque proderent, ſe neſcire, δεῖσθαι τινὸς, non δεῖσθαι τινὰ, dici. Verumtamen ſuperuacaneus erat ille metus, modo interponeretur, quod interpoſui comma, pone δεομένων. quo facto paret τοὺς Αἰτωλοὺς cum βοηθεῖν cohaerere. Conſulto hanc conſtructionem praetulit Dionyſius alteri h. l. qui ſi τῶν Αἰτωλῶν cum δεομένων compoſuiſſet, metuendum cerneret eſſe, ne lectores quidam feſtinatio-

αὐτοὺς ἐλευθεροῦν ἐπεχείρει, ὡς ἐν αὐτῷ τῷ λόγῳ
30. γίγνεται τοῦτο δῆλον. οὐκοῦν εἰκὸς, φίλον ὄντα τὸν
Δείναρχον τῶν τὴν ὀλιγαρχίαν καταστησάντων,
τοῖς καταλύειν ἐπιχειροῦσιν συναγωνίζεσθαι [80]. οὐδ᾽
αὐτὸς [81] Ἀθήνηθε λόγους καταλαμβάνειν, οἷόν τε
ἐστί. Διφίλῳ δημηγορικὸς, αἰτοῦντι δωρεάς [82]· διὰ
τὸ μὴ ῥᾴδιον εἶναι. τοῦτον ἐπείσθην ὑπὸ Δημοσθένους
γεγράφθαι τὸν λόγον· ὅτι τὰς δωρεὰς ἔγραψεν [83]
αἰτῶν

ne ruentes, ſic acciperent, quaſi Aetoli ipſi rogarent. quod ſecus erat.

80. *ἀγωνίζεσθαι*] conuenientius compoſ. *συναγωνίσασθαι*. In ſequentibus ſiue *αὐτὸν* legas ſiue *αὐτοὺς*, parum expeditur ſententia. SYLBVRG.

Dedi *συναγων*.

81. *οὐδ᾽ αὐτὸς* —] Locus mendoſiſſimus, et ſine melioribus libris inſanabilis. Interim, ne verba ſenſu caſſa ſic prorſus otioſe natent, comminiſcemur aliquod fulcrum, cui mens tantiſper innitatur. quidſi Dionyſius ſic reliquerit. *οὐδ᾽ αὖ τοὺς Ἀθήνηθεν* [ſcil. *φυγάδας*] *Αἰτωλοὺς παραλαμβάνειν οἷόν τε.* et rurſus abhorret exſules Athenienſes ſibi copias Aetolicas adſciſcere. Opponit inter ſe Dinarchum cum exſulibus, negatque conſentaneum fuiſſe, vt aut Dinarchus hanc orationem ſcriberet, aut exſules auxilia ab Aetolis arceſſerent.

82. *αἰτοῦντι δωρεὰς*] de orationis initio, et ſequentium diſtinctione certi aliquid hic pronuntiare, non licet. ſua cuique coniectura eſto libera. SYLBVRG.

Vocabula *διὰ τὸ μὴ ῥᾴδιον εἶναι* in codice Bodleiano initium orationis facere annotauit Hudſonus.

83. *ὅτι τὰς δωρεὰς ἔγραψεν αἰτῶν Δημοσθένης*] Locus ſic videtur integrandus *ὅτι ψήφισμα αὐτῷ* [Di-

αὐτῶν Δημοσθένης, ὡς Δείναρχος ἐν τῷ κατὰ Δημοσθένους λόγῳ δεδήλωκε· καὶ ὅτι ἐπὶ τέλει τοῦ λόγου [84], ὁ Δίφιλος Δημοσθένην παρακαλεῖ συνήγο- 35.
ρον ἀπίθανον δὲ οἶμαι εἶναι, τὰς μὲν τιμὰς οὕτω γράφειν [85] εὐνοοῦντα τῷ Διφίλῳ τὸν Δημοσθένην· λόγον δὲ παρὰ Δεινάρχου λαβόντα περιιδεῖν. Ἑρμίᾳ [86] ἐμπορίου ἐπιμελετῇ περὶ τῶν κατηγορηθέν-

των

philo puta] τὰς τιμὰς ἔγρ. αὐτ. Δ. primum argumentum, e quo Dionyſius ait ſe colligere hanc orationem, non a Dinarcho, ſed ab ipſo Demoſthene ſcriptam eſſe, proponit hoc; quod e teſtimonio Dinarchi conſtet, a Demoſthene ſcriptam fuiſſe rogationem de decernendis Diphilo honoribus. Locus Dinarchi eſt p. 95. 34. edit. Stephani. ſeu noſtrae p. 33. antep. προῖκα τοῦτον οἴεσθε γράψαι Διφίλῳ τὴν ἐν πρυτανείῳ σίτησιν, καὶ τὴν εἰς τὴν ἀγορὰν ἀναθησομένην εἰκόνα.

84. τέλει λόγου] interpoſui articulum τοῦ de meo.

85. οὕτω γράφειν εὐνοοῦντα] particula οὕτω gemino modo poteſt accipi, altero iſtoc, vt aequipolleat iſtis, ἁπλῶς, vel μόνον, vel οὐδὲν ἄλλο ἤ. Demoſthenem aliud nihil facere, quam vt decretum ſcriberet in gratiam Diphili, orationem autem, qua decretum iſtud ratum fieret, et ad effectum perduceretur, Diphilo denegare, patique, Diphilum eam ab alio auferre. altero hoc, vt οὕτω cum εὐνοοῦντα copuletur in conſtructione. Demoſthenem, tanto motum Diphili ſtudio, atque erga eum voluntatis propenſione.

86. εἰ μία ἐμπορίου ἐπὶ μελέτῃ] forſan Ἑρμείᾳ ἐμπορίου ἐπιμελητῇ. SYLBURG.

Hudſonus ad notas Valeſii ad Harpocr. p. 30. ed. Blanc. ablegat., vbi Valeſius hunc locum prorſus eodem modo, atque Sylburgius dudum ante fecerat,

των ἀπολογία· Δέομαι ὑμῶν, ὦ ἄνδρες. ἀπ' αὐτοῦ τοῦ χαρακτῆρος εὕροι τις ἄν, οὐκ ὄντα τὸν λόγον Δεινάρχου. ὑδαρής τε γὰρ, καὶ ἀσθενὴς, καὶ ψυχρός ἐστιν· ἀλλὰ μᾶλλον αὐτὸν ἄν τις θείη Δημο-
40. κλείδου, ἢ Μενεσαίχμου [87], ἢ τῶν ἄλλων τῶν τοιού-
.. των τινός. ἀφαιροῦμαι δὲ καὶ τοὺς περὶ [88] Μενεσαίχμου λόγους ἀμφοτέρους αὐτοῦ· ὧν ὁ μέν ἐστιν περὶ τῆς Δήλου θυσίας [89]· Ἱκετεύομεν ὑμᾶς [90], [καὶ·] ὁ δὲ, πρὸς Περικλέα, καὶ Δημοκράτην, οὗ ἡ ἀρχὴ, Νομίζομεν, ὦ ἄνδρες· διά τε τὸν χαρακτῆρα· ὑδαρὴς γὰρ, καὶ κεχυμένος, καὶ ψυχρός· καὶ ὅτι ὁ λέγων [91] αὐτὸς ὢν οὔτε ἄδοξος, καὶ μετὰ Λυκοῦργον τὴν διοίκησιν τῶν δημοσίων χρημάτων παραλαβὼν,
45. ἐξητασμένος δὲ πολλάκις, ὡς αὐτὸς ἐν [92] τοῖς λόγοις περὶ

emendauit, etsi operae manum Valesii minus sinceram repraesentarunt. Correxi h. l. vt volebat par egregium virorum doctorum.

87. Μεναισέχμου] malim transposita diphthongo, Μενεσαίχμου. Apud Suidam quoque Μένεχμος legitur pro Μέναιχμος. SYLBVRG.

88. περὶ tantundem hic valet atque ὑπέρ. vt modo, περὶ τῶν κατηγορηθέντων. quamquam vtique ὑπὲρ vtroque loco praestabat.

89. Δήλου θυσίας] imo vero Δήμου οὐσίας. *de facultatibus Demi.* Demus est nomen proprium viri.

90. ἡμᾶς] vel ὑμᾶς legendum, vel ἡμεῖς. SYLB. καὶ proximum, vt vitiose redundans, vncis inclusi.

91. ὁ λέγων] Menesaechmus is est.

92. πολλάκις αὐτὸς, ὡς ἐν —] Dedi de meo, transpositis vocabulis, πολλάκις, (ὡς αὐτὸς ἐν — μηνύει,) etc.

περὶ ἁπάντων [93] μηνύει, καὶ ἐν ἰδίοις καὶ ἐν δημοσίοις ἀγῶσιν, οὐκ ἂν ἦν ἀδύνατος [94], ὥστε Δεινάρχῳ λογογραφεῖ χρῆσθαι. Ὑπὲρ τοῦ μὴ ἐκδοῦναι [95] Ἅρπαλον Ἀλεξάνδρῳ· Οὐκ ἄξιον ἄρα θαυμάζειν [96]. οὐδ' οὗτος ὁ λόγος ἐμφαίνει τὸν Δεινάρχου χαρακτῆρα. εἰ γὰρ κἂν [97] μηδὲν ἄλλο, τό γ' οὖν ἠλίθιον καὶ 118.1.
σοφιστικὸν εὕροι τις ἂν ἐν αὐτῷ πολύ, τὸ πλεῖστον ἀπέχον τῶν Δεινάρχου χαρακτήρων [98]. Δηλιακός, Ἀπόλλωνος καὶ Ῥοιοῦς [99] τῆς Σταφύλου [200]. οὗτος

93. περὶ ἁπάντων] forſan περὶ αὐτοῦ μηνύει. Sequenti etiam verſu non abſurde poſt ἀγῶσιν diſtinxeris. SYLBVRG.

Mihi videtur leg. περὶ τῶν Ἁρπαλείων. de pecuniis Harpalicis. v. Ruhnkenii hiſt. critic. oratorum graecorum p. 77.

94. ἦν ἀδύνατος] fort. οὕτως eſt interponendum, ob inſequens ὥστε. quamquam ſubaudiri quoque poteſt, et debet adeo, ſi omittatur.

95. ἐνδοῦναι] correxi ἐκδοῦναι, ſecundum marginem Bodleiani, quamquam dudum ante, quam Hudſonianam inſpicerem, mihi quoque idem in mentem venerat. Et eiuſmodi emendatio ecquemnam tandem fugiat?

96. θαυμάζειν] ſic dedi de meo, pro vitio vulgatarum θαυμάζω.

97. κἂν] pro κἂν infra v. 46. legitur καί. SYLB.

98. τῶν Δεινάρχου χαρακτήρων] malim τοῦ Δειναρχείου χαρακτῆρος.

99. Ἀπόλλωνος καὶ Ῥοιοῦς, videtur initium eſſe orationis. SYLBVRG.

200. Σταφύλου] ſic dedi de meo, pro vulgari Τα-

τος ἐ τῦ ῥήτορος, ἀλλ' ἑτέρυ τινὸς συγγραφέως ἐςί. δηλοῖ δ' ἐκ τῦ τρόπυ, καὶ τῦ χαρακτῆρος, ἀρχαϊκὸς [1] ὤν, καὶ περιτρέχων [2] τὴν τοπικὴν Δήλυ καὶ Λέρυ [3] ἱςορίαν. Κατὰ Δημοσθένυς [4] παρανόμων. Εἰώθατε, ὦ ἄνδρες. ὗτος ἐν τοῖς Περγαμηνοῖς [5] πίναξι φέρεται ὡς Καλλικράτυς. ἐγὼ δὲ, εἰ μὲν ἐκείνυ ἐςὶν, ἐκ οἶδα· ἐδὲ γὰρ ἐνέτυχον τῶν Καλλικράτυς ἐδενί. ὅτι δὲ πάμπολυ τῶν Δεινάρχυ λόγων ἀφέςηκεν, εὐτελής τε ὤν, καὶ κενὸς, καὶ ἐκ ἀπέχων ἰδιωτικῆς φλυαρίας, πείθομαι.

Ἰδωτι-

φύλυ. v. Parthenii narrat. p. 345. et Galeum ad illum locum p. 122.

1. ἀρχαϊκὸς] num ἀρχαιολογικὸς. verſans in tradendis antiquarum rerum memoriis.

2. περιτρέχων] num περιέχων.

3. Λέρυ] num Ὠλεάρυ. Olearus eſt inſula Delo aſſita, non ignobilis.

4. κατὰ Δημοσθένυς· Παρὰ νόμω εἰώθατε] forſan legendum, κατὰ Δημοσθένυς, παρανόμων· Εἰώθατε ὦ ἄνδρες. Pergamenas vero tabulas dicere videtur tabulas a Cratete vel Ariſtarcho grammaticis Pergamenis conſcriptas: qua de re ſupra, ad 112. 27. SYLBVRG.

5. περγαμηνοῖς πίναξιν] Hi pinaces ſunt indices librorum cuiusque generis, et auctorum, in quibus conſignata eſſent et auctorum nomina, et operum ab ipſis editorum, iuxta genus literarum, quo quisque excelluiſſent. Vt erant e. c. tabulae oratorum, tabulae lyricorum, comicorum, tragicorum, et ſic porro. Pergameni appellati ſunt illi, qui editi fuiſſent Pergami, conſcripti e bibliothecae Pergamenae theſauris.

Ἰδιωτικοὶ γνήσιοι.

Κατὰ Προξένου, βλάβης, ὃν αὐτὸς εἶπεν ὑπὲρ αὐτοῦ· Εἴ τίς μοι θεῶν, ὦ ἄνδρες. Κατὰ Κηφισοκλέους, καὶ τῶν οἰκείων, βλάβης· Ἃ μὲν ἐγκαλῶν, ὦ ἄνδρες. Πρὸς Φανοκλέα, βλάβης ἀπολογία· Ὤμην μὲν ἐγὼ, ὦ ἄνδρες. πρὸς Νικοκράτην [6], ὑπὲρ Νικομάχου, βλάβης· Ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι μὲν ἰδιώτης. Συνηγορία Παραμένοντι ὑπὲρ ἀνδραπόδου, βλάβης· Καὶ παραγεγενημένος ὕστερον [7], ἄνδρες δικασταὶ, ἔγωγε ἔγνων ὅτι Παρμένων ἀδικεῖται. Κατὰ Ποσιδίππου [8], κλοπῆς· Ἀδικηθεὶς, ὦ ἄνδρες. Κατὰ Ἡδύκης [9], ἀποστασίου· Καταλιπόντος ἐνοτίου πατρός. Ἀποστασίου, πρὸς Αρχέστρατον [10]· Πολλὰ καὶ ἀγαθὰ γένοιτο. Συνηγορίαι

6. Pro πρὸς Νικοκράτην supra legitur κατὰ Λυσικράτους, 114. 19. SYLBVRG.

7. καὶ π. ὕ. Hudsonus significat sibi videri, initium orationis pro Parmenonte coerceri his duobus vocabulis καὶ παραγενόμενος. deinde leg. esse ὁ ὕστερος. hunc esse titulum nouae orationis ab illa priore diuersae, eiusque initium esse. Ἄνδρες δικασταὶ ἔγωγε. Mihi quidem ista sunt admodum improbabilia.

8. Ποσιδίππου] alibi Ποσειδίππου, diphthongus. Paulo post etiam fortasse rectius Ἡδύλης. Pro ἐνοτίου vero quid legendum sit versu sequenti, mihi sane coniicere non licet. SYLBVRG.

9. Ηδύλης leg. esse probauit Meurs. Lect. Att. 3. 11. HVDSON.

10. πρὸς Ἀρχέστρατον] est illa ipsa oratio, quae ab Harpocrat. et Suida inscribitur κατ' Ἀρχεστράτου. HVDSON.

γορία Ἡγελόχῳ ὑπὲρ ἐπικλήρου· Ὥσπερ καὶ ἡμῶν ἕκαστος. Ἐπικληρικὸς, ὑπὲρ τῆς Ἰοφῶντος θυγατρός· Ἄνδρες δικασταὶ, οὐ πένης ὤν. ὕστερον [11]· Ἄμαχον γὰρ ὢν, ὦ ἄνδρες. Διαμαρτυρία, ὡς οὐδέ εἰσιν ἐπίδικοι Ἀριστοφῶντος θυγατέρες [12]· Τοῦ νόμου δεδωκότος, ὦ ἄνδρες. Κατὰ Πεδιέως, κακώσεως παιδὸς ὀρφανοῦ· Μηδεὶς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, θαυμάσῃ. Διαμαρτυρία περὶ τοῦ Ετιήττου [13] κλήρου πρὸς Χάρητα· Πολλάκις ἤδη ἤκουσα. Ὑπὲρ τοῦ Μνησικλέους κλήρου· Δικαίαν, ὦ ἄνδρες, δέησιν. Κατὰ Προξένου, ὕβρεως· Ὑβριστής ἐστιν, ὦ ἄνδρες, πληγῶν. ἔδει δ' ἐπιγεγράφθαι, Ἀπολογία ὕβρεως. Ἐπιχάρει [14] πρὸς Φιλωτάδην· Τὸν θαυμαστὸν, ὦ ἄνδρες. Κατὰ Κλεομέδοντος, αἰκίας· Ὅτι μὲν, ὦ ἄνδρες, καὶ ὁ πατὴρ Θεόδωρος δή. Πρὸς Διοσκουρίδην περὶ νεῶν [15]· Δικαίως ἂν οἶμαι, ὦ ἄνδρες.

Ἐρανι-

11. Pro ὕστερον legendum fortaſſis ὁ ὕστερος, vt v. 28. SYLBVRG.

12. Malim cum articulo, ſiue ſic αἱ Ἀριστοφῶντος θυγατέρες, ſiue ſic Ἀριστοφῶντος αἱ θυγατέρες.

13. Ετιήττου nomen ſuſpectum eſt. SYLBVRG. Fort. leg. Εὐίππου.

14. Ἀπολογία ὕβρεως. Επιχάρει πρὸς Φιλωτάδην] videtur ſic eſſe diſtinguendum. ἀπολογία ὕβρεως Επιχάρει. defenſio Epicharis, qua negatur ab eo data fuiſſe contumelia. tum titulus nouae orationis πρὸς Φιλωτ.

15. περὶ νεῶν] ὑπὲρ τῆς νεὼς Harpocr. v. παρουσία. HVDSON.

Ἐρανικὸς, πρὸς τὰς Προκλέες[16] παῖδας· Ἃ μὲν ἀδικέμενος, ὦ ἄνδρες. Πρὸς Ἀμεινοκράτην, διαδικασία περὶ καρπῶν χωρίε[17]· Ἐπὶ τέτοις, ὦ[18] ἄνδρες, ἀνάγκη ἐςί. Περὶ τὲ ἵππε[19]· Τὲ μὲν ἀγῶνος, ὦ ἄνδρες. ὁ ὕςερος· Ἐβελόμην ἂν, ὦ ἄνδρες. Λυσικλείδε κατὰ Δάε, ὑπὲρ ἀνδραπόδων· Ἃ μὲν ἀδικέμενος, ὦ ἄνδρες. Παραγραφὴ πρὸς Βιώτην[20]· Ὅτι μὲν, ὦ ἄνδρες, καὶ αὐτὸς ἀπείρως. 20. Κατὰ Θεοδώρε, ψευδομαρτυριῶν· Νομίζομεν, ὦ ἄνδρες. Ἀγάθωνι συνηγορία, ὥσπερ καὶ αὐτὸς εἴρηκεν Ἀγάθων[21]. Ἀποςασίε ἀπολογία Αἰσχύλῳ πρὸς

16. nota hic Προκλέος: cum verſu 11 habuerimus Κηφισοκλέες, et v. 22. Μνησικλέες: itidemque Μενεκλέες pag. praeced. v. 5. et 11. SYLBVRG.

Compendio ſcriptionis corruptus eſt locus. Reſcribendum ideo ex Harpocr. (in ἄλογοι ἐρανιςαὶ) πρὸς τὰς Πατροκλέες. HVDSON.

17. περὶ καρπῶν χωρίε] Hudſon annotauit, Valeſium ad Harpocr. v. Καρπὲ δίκη, correxiſſe περὶ χωρίε, καρπὲ. non male id quidem, verumtamen non video, quid magnum obſtet, cur vulgata non idem poſſit dicere. Neceſſe non eſt, vt vbique locorum dictio fori attici inculcetur.

18. ἐπὶ τεπίσω ἄνδρες] fortaſſe verior lectio eſt ἐπὶ τέτοις ὦ ἄνδρες. SYLBVRG.

Sic correxi vitium vulgatarum.

19. Plena inſcriptio erat πρὸς Ἀντιφάνην περὶ τὲ ἵππε, ἀπολογία, vt conſtat ex Harpocr. v. Ὀχεῖον. Meurſ. in Bibl. Attica. HVDSON.

20. Βιώτην] num Βοώνην. aut Βοιωτόν.

21. ὥσπερ καὶ αὐτὸς εἴρηκεν Ἀγάθων] videntur haec verba orationis prima eſſe, aut leg. ἥνπερ

πρὸς Ξενοφῶντα· Χρήσασθαι μὲν, ὦ ἄνδρες. κατὰ Φιλίππυ, μεταλλικός· Ὅτι μὲν, ὦ ἄνδρες. Κάλλιππος, ὑπὲρ υἱοποιήτυ [22]· ἔδει δ' ἐπιγεγράφθαι ὑπὲρ Θεοδώρυ, ὃν ἐποιήσατο υἱὸν Αρχεφῶν· Βουλοίμην ἂν, ὦ ἄνδρες, ὥσπερ καλὸν καὶ δίκαιον. Περὶ τῦ Αρχεφῶντος κλήρου· Καὶ δίκαιον εἶναι νομίζων.

Ἰδιωτικοὶ ψευδεπίγραφοι.

Πρὸς Πεδιέα παραγραφή· Κατὰ τὸν νόμον τῦτον. ὗτος ὁ λόγος εἴρηται ἐπὶ Αριςοδήμου ἄρχοντος, ὡς ἐξ αὐτῦ τῦ λόγου γίνεται δῆλον. οἱ μὲν γὰρ εἰς
40. Σάμον ἀποςαλέντες κληρῦχοι, κατὰ τῦτον τὸν ἄρχοντα ἀπεςάλησαν, ὡς Φιλόχορος ἐν ταῖς ἱςορίαις λέγει. Δείναρχος δ' ὔπω δέκατον ἔτος τηνικαῦτα εἶχε. Πρὸς Μελήσανδρον ὑπὲρ τῆς τριηραρχίας. Ὥσπερ οἱ νόμοι κελεύουσιν, ὗ ἂν ὁ λόγος [23]. ἀλλ' ὁ μὲν λέγων, ὡς ἐπὶ Μόλωνος ἄρχοντος γεγενημένου τῦ ἀδικήματος ποιεῖται τὸν λόγον. Φησὶν δὲ τῷ ὑςέρῳ ἔτει εἰσιέναι τὸν ἀγῶνα [24], ἐπὶ Νικοφήμου ἄρχοντος, καθ' ὃν εὑρίσκεται γεγενημένος

22. videtur ſic eſſe diſtinguendum ὅτι μὲν, ὦ ἄνδρες, Κάλλιππος. tum nouae titulus orationis ὑπὲρ υἱοποιητῦ, vel, ſi mauis duobus vocabulis, ὑπὲρ υἱῦ ποιητῦ. de neſcio quo, in filium adoptato.

23. ὗ ἂν ὁ λόγος] ſententia ſubiicit ὑδ' ἔτος ἂν ὁ λόγος Δειναρχυ [vel τῦ ῥήτορος] ἂν εἴη.

24. τῷ ὑςέρῳ ἐπεισιέναι τὸν Ἀγάθωνα] correxi de meo τῷ ὑςέρῳ ἔτει εἰσιέναι τὸν ἀγῶνα. anno poſt litis actionem occoeptam eſſe.

ὁ Δείναρχος. Πρὸς Βοιωτὸν, ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος· 45.
Οὐδεμία φιλοπραγμοσύνη εἰ καὶ μὴ τοῖς ἄλλοις οἱ
Δημοσθένους ἀφαιρούμενοι τοῦτον τὸν λόγον, καὶ
Δεινάρχῳ προσάπτοντες, ἐλέγχοιντο, τῷ χρόνῳ
γ' οὖν ἐπιδειχθεῖεν ἂν ψευδόμενοι. μέμνηται γὰρ ὡς
νεωστὶ τῆς εἰς Πύλας ἐξόδου γεγενημένης· ἡ δ' εἰς 119.1.
Πύλας Ἀθηναίων [25] ἔξοδος ἐπὶ Θουμήδου [26] ἄρχοντος ἐγένετο, τρισκαιδέκατον ἔτος Δεινάρχου ἔχοντος. Πρὸς Μαντίθεον, περὶ προικός· Πάντων ἐστὶν ἀνιαρότατον. οὗτος ἀκολουθεῖ τῷ προτέρῳ λόγῳ, καὶ πολλὰ ἔχει κατὰ λέξιν ταὐτὰ, ἃ εἴη ἂν τοῦ αὐτοῦ ῥήτορος, ἔξω τῆς τοῦ Δεινάρχου ἡλικίας. πολλοῖς [27] ἔτεσιν ὕστερον ἠγώνισται τὸν ἀγῶνα ὁ κατή- 5.
γορος. ἀλλὰ δύο, ἢ τρισὶν, ὡς ἀκριβέστερον περὶ αὐτῶν ἐν τῇ Δημοσθένους [28] γραφῇ δεδηλώκαμεν. Ἀθηνάδῃ συνηγορία, περὶ τῆς σχεδίας, πρὸς Ἀμυντικόν·

25. εἰς Ἀθηναίων] legendum videtur εἰς Πύλας Ἀθηναίων ἔξοδος. Sequens nomen Archontis, Θουμήδος, accedit ad Θεόμνητος supra 115. 47. sed verius nomen esse Θεόφιλος, ibidem prolixe docui. SYLB.
Aut dicendum particulam εἰς redundare. HUDSON.
Praetuli rationem Sylburgii.

26. Θουμήδου] Num Εὐδήμου. quodsi probatur, pro τρισκαιδέκατον, leg. erit simpliciter δέκατον.

27. πολλοῖς] legendum opinor, οὐ πολλοῖς δ' ἔτεσιν ὕστερον. SYLBURG.
Aut leg. οὐδὲ πολλοῖς.

28. τῇ Δημοσθένους γραφῇ] Num τῇ περὶ Δημ. γραφῇ aut συγγραφῇ. Nomen Ἀθηνάδῃ mihi quoque suspectum est, ignotum certe.

τικόν [29]· Φίλος μοι καὶ ἐπιτήδειος ὤν. ὁ ὕστερος· Οἴομαι μὲν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες. Διοπείθους ἔτι περὶ Ἑλλήσποντον, τοῦ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοῦ, διατρίβοντος εἴρηται ὁ λόγος, ὡς ἐξ αὐτοῦ γίνεται φανερόν· ἔστι δὲ ὁ χρόνος κατὰ Πυθόδοτον ἄρχοντα, ὡς δηλοῖ Φιλόχορος [30] σὺν τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐπὶ τούτου τοῦ ἄρχοντος, οὐδέπω [31] εἰκοστὸν ἔχων ἔτος. πρὸς Μήκυθον, μεταλλικός· Πριάμενοι μέταλλον [32], ὦ ἄνδρες. ἐπὶ Νικομάχου ἄρχοντος εἴρηται ὁ λόγος οὗτος. Φησὶ γὰρ ὁ λέγων, ἐπ' Εὐβούλου [33] μὲν μισθώσασθαι τὸ μέταλλον· τρία δὲ ἔτη ἐργασάμενος, ἐκβαλλόμενος ὑπὸ τοῦ πλησίον [34] ἔχοντος μέταλλα, λαχεῖν αὐτῷ τὴν δίκην κατὰ Νικόμαχον ἄρχοντα, Δεινάρχου ἓν καὶ εἰκοστὸν ἔτος ἔχοντος. Σατύρῳ πρὸς

Ff 3

29. rectius, ni fallor, Ἀμύντιχον. SYLBVRG.

30. Φιλόχωρος in exemplari quoque per ω scriptum et hic et in praecedentibus: cum apud Suidam et alibi per ο scribi soleat. SYLBVRG.

31. ἄρχοντος, οὐδέπω] Bene si habent ista, σὺν τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐπὶ τούτου τοῦ ἄρχοντος, deerit ἐφ' οὗ φαίνεται Δείναρχος [aut ὁ ῥήτωρ.] Sin autem pro σὺν τοῖς ἄλλοις leg. sit ἐν τοῖς ἀττικοῖς, tum porro conueniat legere. Ἐπὶ τούτου τοῦ ἄρχοντος φαίνεται Δείναρχος οὐδέπω —

32. μετάλλου] rectius (opinor) μέταλλον, vt seq. v. SYLBVRG.

33. Ἐπευβούλου] non dubito quin vera lectio sit ἐπ' Εὐβούλου. Inter Eubuli autem et Nicomachi praeturam tres intercessisse annos, perspicitur ex 116. 1. 2. SYLBVRG.

34. τοῦ πλησίον] num τὰ interponendum est?

πρὸς Χαρίδημον ἐπιτροπῆς ἀπολογία· Μὴ μεγάλου κινδύνου συμβεβηκότος καὶ ἔτος ἐπὶ Νικομάχου εἴ- 15.
ρηται. Ὑπὲρ ἀντιδόσεως, Μεγακλείδῃ· Εἰ μὲν ἔδει, ὦ ἄνδρες, πρὸς τρεῖς ἢ τέτταρας. ὁ μὲν λέγων, ἐστὶν Ἀφαρεύς· ἔξω δὲ τῆς τῶν [35] Δεινάρχου λόγων ἡλικίας. εἴρηται γὰρ ἔτι [36] τοῦ στρατηγοῦ Τιμοθέου ζῶντος, κατὰ τὸν χρόνον τὸν τῆς μετὰ Μενεσθέως [38] στρατηγίας, ἐφ᾽ ᾗ τὰς εὐθύνας ὑποσχὼν, ἑάλω [39]· Τιμόθεος δὲ τὰς εὐθύνας ὑπέσχηκεν ἐπὶ Διοτίμου, τοῦ μετὰ Καλλίστρατον· ὅτε καὶ —

35. πιστῶς] correxi de meo τῆς τῶν.

36. λόγων. εἴρηται] interposui de meo ἡλικίας. est extra aetatem orationum a Dinarcho scriptarum.

37. ἐπὶ] pro ἐπὶ si ἔτι malis, per me licet. SYLB.

38. νεμεσθέσεως] legendum puto νεμέσεως, aut νεμεσήσεως: vt significet imperium infensa Nemesi, vel cum populi offensione gestum. fuerat enim Timotheus primis annis adeo felix, vt fortuna ipsa se variis ei spectris offerret: ideoque pictores, vt felicitatem eius exprimerent, plures pingebant fortunas, quae illi cubanti ac dormienti vrbes in retia inferrent. sed cum ea felicitate elatus, suae magis virtuti quam fortune benignitati adscriberet rerum gestarum gloriam, ἠτύχησεν ὕστερον, νεμεσησάσης αὐτῷ τῆς τύχης: id est fortuna illi postmodo infensa, aduersos successus tribuit: vt Aristophanis scholiastes et Suidas tradiderunt. SYLBVRG.

Verum Μενεσθέως rectius, vt opinor legit Valesius, quem videsis in annotat. ad Harpocr. pag. 137. HVDSON.

39. ὑποσχὼν ἑάλω] Atqui alii Timotheum absolutum aiunt e iudicio discessisse.

I. I. R.

I. I. REISKE
CVRAE POSTERIORES
AD
DINARCHI, LYCVRGI
ET
ANDOCIDIS
RELIQVIAS.

DINARCHI p. 34. 7. (edit. Lipſ.) aut τὸ eſt delendum, aut γράψαι.

49. vlt poſt ταῦτα videtur τούτοις addendum. *his, iudicibus puta.*

54. 9. fort. καὶ οἱ τοῖς ἐκείνων ἤθεσιν ἐντραφέντες.

61. 3. poſt γενομένη videtur ἐνέμειναν deeſſe.

68. 2. φασὶ bene habet. ſubaudi *homines.* verum pro ἡμῶν leg. eſt ὑμῶν.

88. 10. θείαν] fort. εὐθεῖαν.

LYCVRGI p. 142. vlt. ὀνόματι πάντα προσαγορ.

144. 15. ἄνευ τοῦ λόγου] fort. τοὺς ἐκ τοῦ λόγου.

149. antep. tolle comma pone v. Ῥόδον. quo conſtrui εἰς Ῥόδον poſſit non cum παραγενομένων, ſed cum ἀπήγγειλε. *cum Leocrates haec Rhodum* (id eſt ad Rhodios) *nuntiaret.* quamquam haud intercedam, ſi quis εἰς Ῥόδον cum παραγενομένων conſtruat, et accipiat pro ἐν Ῥόδῳ: *qui tum Rhodi aderant.*

155. 3. poſt v. συνθήκας addendi videntur tituli hi duo, μάρτυρες. συνθῆκαι.

9. poſt αὐτῷ videtur χρωμένῳ deeſſe. *hac conditione, ſi veſtris ritibus atque iuribus vtatur.*

156. 7. primum comma et primum ὅτε videntur delenda.

161. 8. ἅμα] f. leg. ἐν.

166. pen. leg. ἀφειμένους. in partic. perf. passiui

170. 3. et 5. πρῶτον] l. πρὸ τοῦ.

176. 13. aut pro ὀλίγους leg. est πολλοὺς, aut, εἰ μὴ ὀλίγους, aut οὐδ' ὀλίγους. *ne paucos, quidem numero.*

16. τὰς μεγίστας cum articulo.

209. 7. posset quoque legi. καὶ τῶν Ὁμήρου — παρασχέσθαι ἐπῶν. scil. τινα.

212. 8. f. οἱ οἷα ποιοῦντες. vt participium articulo ne careat.

224. annotat. 38. lin. 2. pro κατελθόντων lege simplex ἐλθόντων.

225. vlt. τῆς πόλεως cum articulo.

240. pen. ἀνδρῶν] num αὐτοῦ.

241. 1. τὰς ψήφους] f. διττὰς ψήφους.

4. post ἐὰν si οὖν addatur, poterunt insequentia futura seruari.

DEMADIS p. 263. 3. λόγον οὕτως ἄπιστον. et 4. f. ἀποθανὼν μὲν οὐδὲν μᾶλλον, ἢ ζῶν, οὐδέν εἰμι. et 5. εἰ] f. ἤ.

ANDOCIDIS p. 6. 2. τοῖς εἰς Σικελίαν] subaudi ᾑρημένοις.

6. E proximo τοσαύτην, etiam ad καὶ κίνδυνον subaudiendum est τοσοῦτον.

8. 18. f. παρὰ τὸ Ὀλυμπιεῖον. *apud templum deorum Olympiorum.*

10. 4. οὐ γὰρ] fort. lenissima h. l. emendandi ratio erit haec, vt legatur οὕτω γάρ.

11. 5. αὐτῷ ἁμαρτεῖν] interpono ἑνὸς aut θατέρου.

14. 6. primi ἢ loco legi malim ὅτι

16. videtur ergo Androcles syndicus senatus fuisse, et ex h. l. posse colligi, vt fisco sui syndici seu fiscales fuerunt, ita senatui quoque suos fuisse, qui rem,

rem, h. e. vt vulgo vſurpamus, intereſſe eius curarent, eique conſulerent.

20. 15. οἱ] ſuo hortatu, aut in gratiam ſuam, niſi ſi legi malumus ἅμα οἱ *una ſecum.*

21. 2. ἄρα γε] non ſatis placet. Num δεῦρ' ἄγε. *huc ades, agedum.* οἵδε σε περιμένουσιν. *hi te exſpectant.* an, id quod in latinis reddidi, δηρόν γε σε οἵδε περιμ. *iam dudum hi te exſpectant.*

26. 15. Διάκριτον] non videtur hoc nomen atticum eſſe, ſed potius Διόκριτον *a Ioue delectum.* vt nomen fuit Θεόκριτος *a diis delectus*, vel *praelatus.*

26. 16. poſt δοκεῖν videtur αἰτίους deeſſe. quos probabile erat fore, vt nemo non exiſtimaret in primis in culpa et auctores ſceleris eſſe.

27. 11. leg. videtur σωθέντι μὴ δοκεῖν ὑμῖν κακὸν εἶναι (vel κακὸς εἶναι) Illud ὑμῖν vt addatur, neceſſarium facit oppoſitum, καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας.

16. εἶπον δὲ] particula aduerſatiua δὲ videtur inducenda eſſe. reddidi quidem eam in latinis. mollior tamen atque expeditior erit oratio, ſi δὲ omittatur.

ibid. pro μὴν leg. videtur μετά. vt modo dixerat μετ' ἀρετῆς, ita nunc ſubiicit ἀλλ' οὐ μετὰ κακίας.

30. 8. παρὰ πατρῴαν] malim τὴν interponi.

31. vlt. poſſit locus hiulcus etiam ſic expleri. καὶ τὰς θεραπαίνας [παρέδωκα ſcil.] ἃς ζητοῦντες οἱ πρυτάνεις ἔλαβον. pro ἃς λαβόντες ἐζήτουν οἱ πρυτάνεις

32. 14. ἀπῄεσαν] ſubaudi οἴκοι. *Ein ieder nahm ſeinen Spies in die Hand und ſeinen Schild auf die Schulter, und gieng damit von der Hauptwache, oder, wo er ſonſt bisher, währender Vnruhen, Schildwache gehalten hatte, fröhlich wieder nach Hauſe.*

34. 9. ὁ μὲν γὰρ εἶπεν] dubium quo pertineat illud ὁ, num ad νόμος, an ad Iſotimidem. Prius ſecutus ſum in annotatione n. 32. olim ad h. l. adſcripta,

 poſte-

posterius in latina interpretatione. Totum hunc locum mihi imperuium esse fateor, si quis alius in hac tota oratione est, vt, si lapsus fuisse deprehendar, veniam in antecessum deprecer. Rem ipsam de lege hic designata et de psephismate Isotimidis haud tenemus, sed coniectando tantum diuinamus. In quo perquam facile est falli. Forsitan in illa, quam dixi, annotatione, reliquis saluis manentibus haec solummodo verba [Psephisma autem egerat de reddendo pleno iure ciuili capite minutis] ad hunc modum sint corrigenda: Psephisma autem Isotimidis statuerat, etiam capite minutos quoscunque templis esse arcendos. Quod Isotimidis psephisma postmodum abolitum fuit hoc Patroclidis [alias Iatroclides appellatur] psephismate, quod p. 36. 15. refertur de restituendo pleno iure ciuili capite minutis.

35. 1. ὅπου] Sententia postulat ὥστε.

3. ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν] hunc item locum non intelligo.

10. ὤφειλεν] lege ὦφλεν, vt versu proximo.

antep. ναυμαχίας] Taylor in Lection. Lysiacis p. 316. ed. nostrae Lips. recitans h. l. non admonito lectore, tacite exhibet ἀναυμαχίου tanquam in libris ita prostet. Ea vero ipsius est coniectura, de qua statuet quisque, quod volet.

36. 19. ἅπερ] subaudi ἐψηφίσατο ὁ δῆμος. quaenam autem populus tum decreuerit, ipse dicit Andocides infra p. 53. antep.

37. 6. admonui iam dudum, mihi leg. videri, δικαστήριον, ἢ γραφαί τινες. quod si admittitur, idem erit dictum, atque si dixisset, ἢ ὁπόσων γραφαί τινες. vbi ὁπόσων e praemissis tacite repetetur. Alias possit legi ἢ γραφαὶ εἴ τινες.

44. 8. οὐδ' ἄλλο πείσομαι] Annotationem pristinam ad h. l. scribenti non succurrebat. πείσομαι esse futu-

futurum a πάσχω. Hinc error natus. Bene habet vulgata. Ad ἄλλο ſubaudi, μὴ προσῆκον. neque aliud quicquam patiar. h. e. non committam, vt alia quaepiam inhoneſta perturbatio meum animum inuadat.

46. 4. ὡς] f. πάνυ.

47. 3. Dubium nullum ſupereſt leg. eſſe ἄλλο τι. Sed vtrum reliqua quoque bene habeant, nec ne, in dubio relinquam. Conſtrui etiam ſic poſſit. ἄλλο τι [ſcil. ἔσαι] *aliudne quid erit*, vel *continget? quam* — ἢ ὁ ἀποκτείνας σε καθαρὸς ἔσαι τὰς χεῖρας, εἴ σέ τις νῦν ἀποκτείνειε. *quam, vt, ſi quis te nunc occidat, is purus manibus ſit?* Sed tum deerit ἐκ ἄλλο τι, *nil aliud eueniet*, ante iſta verba κατά γε τὸν Σόλωνος νόμον.

49. 10. τὸν νόμιμον ὅρκον] hic videtur aliquid deeſſe. num leg. κατὰ νόμον τῶν νομίμων ὅρκων. *pro more iuramentorum legitimorum.*

50. 9. num ſubaudiri debet, aut poteſt, e praemiſſis κατηγορεῖ με, ὅτι δίδωμι αὐτῷ ἀργύριον.

10. annotationem (11. 6.) induci velim, tametſi quodammodo defendi poſſit, locum ſic interpretando. *interrogaſſet me alius aliquis* [ſeu *nouus*] *Critias aut Charicles.* Verum bene habet vulgata, ſic accipienda, vt in latinis reddidi.

54. pen. videtur id ideo fuiſſe inſtitutum, vt nemo auderet eo tempore quicquam petere, quo non liceret petita negare, quo ne eſſet, qui illa petendi licentia et petita impetrandi certitudine abuteretur ad ea petendum, quae aut plane non poſſent concedi, aut maximo cum damno reip. concederentur. Ideo autem nefas habebatur, per dies ſacrorum Cereris et Proſerpinae petita denegare, quia pudori atque dedecori duceretur deabus eſſe, ſi negarent iis diebus petita, qui cohoneſtandae ipſarum maieſtati eſſent conſecrati, et quibus eas proinde mites atque munificas erga omnes conuenire eſſe.

56. 3.

56. 3. ἡμεῖς] ego, Andocides, cum aduocatis meis, nec non Cephifius, aduerfarius meus, cum aduocatis fuis. tum quoque legendum videtur ἡμεῖς δ' ἔξω [id eft extra curiam] παρέστημεν.

57. vlt. f. κηρύκων ὢν, οἷς οὐχ ὅσιον. cum fis ex ordine Cerycum, cui ordini, vtpote inferiori, fas non eft de iure facrorum refpondere, quod fas eft facere ordini facerdotum fuperiori, fcil. pontificibus de gente Eumolpidarum.

58. 5. καὶ ἡμεῖς] Erat ergo Cephalus tum fenator.

60. 8. f. ἵνα μὴ ἐπιδικάσωμαι. ne efficere poffem, vt altera Epilyti filia, illa adhuc in viuis fuperftes, edicto praetoris mihi adiudicaretur.

14. ἐπειδὴ δ' οὐδ' οὕτως *ne fic quidem.*

61. 5. παρασκευάζειν] fubaudi κατηγορεῖν efficere, vt me accufent. h. e. fubornare accufatores mei.

62. 7. ad λυσιτελεῖν fubaudi μᾶλλον, quod omitti folet.

vlt. ἀδελφὸν] fi frater hic eft ipfius Andocidis, neceffe eft eum interea temporis viuis exceffiffe, quod tempus interceffit inter cuftodiam in carcere, cui mandatus fuit Andocides, et inter dictionem huius caufae; quia p. 72. antep. dicit Andocides, fe fuae gentis adhuc folum fupereffe. Verum videtur potius hic deeffe nomen eius, cuius fratrem Andocides initiauit, quia ep. 25. 17. conftat, Andocidi quum ob Hermarum mutilatorum crimen in cuftodiam daretur, non fuiffe nifi vnicam fororem in viuis fuperftitem. Si nempe voc. μόνη non de folis fororibus, fed etiam de fratribus debet accipi. Nam poteft alias ille locus etiam hanc ferre interpretationem. fratres tibi quidem adhuc alii fuperfunt, forores autem aliae nullae, praeter hanc.

70. 16. malim εἰς ἡμᾶς *erga nos*, qui pofteri eorum fumus.

72. antep.

72. antep. v. dicta modo ad p. 62. vlt.

74. pen. malim Θράσυλλε, in vocatiuo.

75. 4. possit quoque sic legi ἀγαθὸν, οὐχ ᾗ τις ἕτερος βούλοιτο *non hoc pacto, quo quis alius velit.*

77. 4. malim ὑμῖν *vobis.*

80. 2. ἥδιστον] num κράτιστον, vel βέλτιστον. aut seruato ἥδιστον, addendum erit ὑμῖν. *vobis iucundissimum fore.*

81. 9. aut mutandum est ταύτην cum οὔτοι, aut vtrumque sic est copulandum ταύτην οὔτοι μόνοι.

83. 10. ὅπου] l. ὅποι. *quoquouersus.*

88. 9. πρόπαππον] reddidi ac si legissem πατρόπαππον. *auum paternum.*

95. 2. peccat interpunctio vulgaris. Sic enim est interpungendum. — οἰκοδομεῖν. hic desinit sententia. nam subauditur e praemissis commune τὰ τείχη. tum noua incipit sententia. ναῦς, ἐκεῖ μὲν —

5. num pro δήπου leg. est δήμου. ad hunc modum τὸν δὲ πόλεμον δήμου κατάλυσιν.

100. 14. ἂν] f. νῦν.

pen. num προκαλοῦνται (sine σ.)

101. 9. καὶ] malim ναί. *nae.*

pen. καὶ ποιεῖν] subaudi τοὺς ἀργείους ἡμᾶς. cohaeret δικαίως cum ποιεῖν. Argiuos recte facere si exempla vindictae, quocunque modo velint, de nobis statuant.

102. 9. possit quoque ποιούμενοι in nominatiuo legi.

103. 11. iam alibi, ni fallor, admonui hunc hominem non Epilycum, sed Epilytum, per τ, non per κ fuisse dictum, vt Hippolytus.

108. 10. ἀκτέον si accipiatur pro νομιστέον vel ἡγητέον, vel οἰητέον, *putandum, existimandum,* bene habebit vulgata lectio. *hanc pacem non esse pro pace habendam.*

ad ora-

ad orationem quartam. p. 111. 11. δὲ, quod Stephanus cum μὲν commutatum ibat, bene habet. ſed verſu 12. dubito an leg. ſit τυγχάνων, οὐ δέδια, εὖ εἰδὼς, ὅτι περισωθήσομαι. *nil timeo, quia ſum certus, fore vt ſaluus abeam.* de hoc ſum certior, pro δὲ eodem verſu 12. leg. eſſe τε, per tau. πλείστοις τε καὶ δεινοτάτοις.

114. 3. minimo motu videtur hic locus ſanari poſſe hoc pacto, ſi poſt ἄρχοντας addatur καὶ. vt ſententia ſit haec. δέομαι ὑμῶν, καὶ περὶ τούτων ἄρχοντας ὑμᾶς καταστῆναι, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων ἄρχοντες κατέστητε. hoc equidem in latinis expreſſi, cum melius nihil occurreret.

117. 4. malim verba ſic ordinari. ἔχθρα, ὅταν πρῶτον ἡμῖν.

132. pen. f. τούτους κολαζομένους ὁρῶντες.

vlt. in exaranda annotatione ad h. l. (n. 89.) lapſus mihi eſt calamus, id quod vel e latina ibi ſubſtrata interpretatione ſatis patet. Volui nempe ſcribere, non quod ibi velut a me ſcriptum proſtat, ſed hoc, σαφῶς οἶδα, ὅτι τοὺς ἀσελγεστέρους νομιμωτέρους ποιήσετε.

INDEX

INDEX GRAECITATIS ANDOCIDEAE.

ἀγωνο-

αἰτησά-

αἰτησάμενοι σώσατε. 74. 1. αἰτῶ, poſco, vt mihi tribuatis aliquid gratuitum, quod non debetis, εἰ δὲ βέλεσθε ἀπαιτῶ, aut, ſi mauultis, repoſco, id eſt id poſtulo, quod vos mihi iure debetis, dudum ante a vobis mihi promiſſum. 86. antep. αἰτεῖσθαι mutuo petere vel ſumere. *entlehnen*, *ſich leihen laſſen*, *erborgen*. 126. vlt.

αἰτία] πολλοςόν τι μέρος τῆς αἰτίας εὑρέθην ἐγὼ ἔχων. 79. 4. ὑπάρχει αὐτοῖς αἰτίαν καὶ λόγον αἰσχρὸν ἔχειν ἐκ τῶν πολιτῶν. 85. 5. τὸ σῶμα τῆς αἰτίας ἀπήλλακται. 87. 15.

ἀκολεθεῖν] ἀξιῶν, ἐκ αὐτὸς τοῖς νόμοις, ἀλλ' ὑμᾶς τοῖς ἑαυτῦ τρόποις ἀκολεθεῖν. 121. 15.

ἀκέειν] ἐδὲν πρᾶργε ὑμῖν ταῦτα ἀκᾶσαί μ8. 86. 2. ἀκέειν εὐμενής. id eſt ἐν τῷ ἀκέειν εὐμενὴς ὢν, vel εὐμενῶς ἀκέειν εἰθισμένος. 114. 6.

ἀκριβῶς διαιτᾶσθαι parce et frugaliter victitare, induſtrie ſobrieque et diligenter rem familiarem gerere. 129. 2.

ἄκριτος, de quo nondum iudicatum eſt. 114. vlt.

ἀκρόπολις] χίλια τάλαντα ἀνηνέγκαμεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν. 92. vlt.

ἄκυρος] ἀκύρες ἔθεσθε τὰς βελὰς inualidas reddidiſtis, caſſas et abrogatas declaraſtis. 89. 8. ἀτελὴς καὶ ἄκυρος σῶσαι. cuius ſtudium ſeruandi ſit inefficax et irritum. 115. 12.

ἀλιτήριος τῶν θεῶν impietatis erga deos reus. 26. 3. ἀλιτήριον τρέφειν ἐν τῇ οἰκίᾳ. 64. 11.

ἀλλάττεσθαι ἀντὶ ἀρχῆς δελείαν. ſeruitutem ex imperio [h. e. amiſſo imperio] ſubire. 89. 3.

ἄλλο τι [ſcil. γέγονεν aut ἐποίησα] ἤ. 57. 6. et ſic Andocides ſaepe locorum hac formula vtitur.

ἁμαρτάνειν] ἁμαρτεῖν ἐκ ἦν αὐτῷ δυοῖν τοῖν μεγίςοιν κακοῖν. 11. 5. non poterat euitare.

ἀνακα-

ἀνακαλεῖν τὰς στρατηγὰς in curiam arcessere. 23. 1.

ἀνακεῖον templum Castoris et Pollucis. 23. 7.

ἀνακηρύττειν τὰς στεφανεμένες laudes et honores coronarios voce praeconis promulgare. 84. 11.

ἀνακρίνειν examinare interrogando. 50. 10.

ἀνάλωμα] οἶνον καὶ τὰ ἄλλα ἀναλώματα τοῖς Λεσβίοις προσέταξαν. 128. 2.

• ἀναμιμνήσκειν ὑμᾶς τῶν γεγενημένων κακῶν. 38. antep. ἀναμνῆσαι Ἀλκιβιάδε τὸν βίον βέλομαι vitam, mores, res gestas enarrando, vobis, iam gnaris, ad mentem reuocare. 115. 15.

ἀναπλεῖν] τοῖς δ' ἦν πρόσταξις μὴ ἀναπλεῖν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, τοῖς δ' εἰς Ἰωνίαν. 36. 10. exempla haec erant relegationis minoris.

ἀνάστατον τὸν οἶκον ποιεῖν. 128. pen.

ἀνατρέπειν τὴν τράπεζαν. 64. 11. symbolice dictum, pro fortunas et prosperitatem alicuius omnem funditus euertere. ἀνατέτροφεν αὐτῦ τὸν πλῦτον, τὴν σωφροσύνην καὶ τὸν ἄλλον βίον. 64. 15.

ἀναφέρειν χρήματα εἰς τὴν ἀκρόπολιν. 92. vlt. 93. 15.

ἀνδραποδίζεσθαι πόλιν. 99. 9.

ἀνδρία] ἐν ἀνδρίᾳ νενικηκώς. 133. 13. vbi Taylor legi vult εὐανδρίᾳ vno vocabulo.

ἀνειπεῖν palam pronunciare, edicere, praeconis voce promulgare. 18. vlt. 23. 2.

ἀνεπιτήδειόν τι γνῶναι. 89. 10. asperam de aliquo sententiam pronunciare.

ἀνερᾶν. ἀνεράσθαι.] τῆς γραὸς, τολμηροτάτης γυναικὸς, ἀνηράσθη. denuo exardescebat amore. 63. 4.

ἀνήκεστος] ἀνηκέστοις συμφοραῖς περιβάλλειν. 71. 3.

ἀνηλεῶς. 132. 13.

ἀνὴρ] ἀπορία ἀνδρῶν. 74. 3. ἀνὴρ homo singularis, priuatus. 42. 7.

των ἄξια εἴργασαι facinora eius sunt lamentabilia, h. e. inprimis digna, quae lacrymis et questibus effusis prosequare. 132. 15.

ἀξιοῦν] ἀξιῶ τὰς τῶν ἐμῶν προγόνων ἀρετὰς ἐμοὶ σωτηρίαν γενέσθαι. 71. 8.

ἀπαγγέλλειν] ἀπαγγεῖλαι τε προσέταξαν ἡμῖν παρεῖναι imperabant Prytanes regi sacrorum, vt suo, (Prytanum) nomine nobis indiceret, (vel ediceret) vt adessemus — h. e. vt, tanquam interpres et internuncius Prytanum nobis (mihi puta, Cephisioque) indicaret, ipsos, Prytanas, velle, vt nos adessemus die dicta. 55. 7.

ἀπάγειν τοὺς κακούργους εἰς τὸ δεσμωτήριον οὐκ ἀσφαλὲς ὑμῖν διὰ τὰς χιλίας δραχμάς. 120. antep.

ἀπαγορεύειν] ἀπαγορευόντων τῶν νόμων μὴ δὶς δικάζεσθαι. 115. 12.

ἀπάγχεσθαι. 62. 2.

ἀπαγωγὴ genus actionis forensis contra fures, latrones, sicarios, veneficos, incendiarios. 43. 1.

ἄπαις ἀῤῥένων παίδων 58. antep.

ἀπαιτεῖν] ἀπήτησεν ὑμᾶς τούτων τῶν ἔργων χάριν. postulauit a vobis remunerationem horum meritorum, vt rem sibi debitam. 73. 13. αἰτῶ, εἰ δὲ βούλεσθε ἀπαιτῶ. 126. vlt. (v. supra in v. αἰτεῖν.)

ἀπαλλάττειν ἐκ φόβου. 29. 4. liberabam terroribus. ἀπαλλάττειν τινα aliquem placare, sopire, a persequenda accusatione auertere. 61. 3. ἀπηλλάχθαι τοῦ βίου. 80. 10. mori, siue fataliter, siue sua manu.

ἀπαναγκάζειν. 119. vlt. sed ea est vitiosa lectio, melior ἐπαναγκ.

ἀπατούρια festi dies Athenis, quibus pueri solebant phratriis, seu curiis inscribi, seu immatriculari. ἱερεῖον ἔχοντες ἦγον τὸ παιδίον ἐπὶ τὸν βωμὸν ἀπατουρίοις. 62. 14.

bona

bona haſtae ſubiecta vendidero, τὰ ἡμίσεα ἀποδώσω τῷ ἀποκτείναντι. partem dimidiam pecuniae inde redactae dabo, vt rem debitam, ei, qui eum occiderit. 49. 2. ὡς μὴ ἀναγκασθείης τὰ χρήματα ἀποδοῦναι tradere exigentibus, depoſcentibus. 49. 20. ἀπέδοτε τὴν ὑπάρχουσαν ἀρετὴν virtutem auitam, quae vobis a maioribus, velut ſors quaedam relicta fuerat, reddidiſtis, repraeſentaſtis, hoc quaſi aes debitum diluiſtis ea praeſtando, quae a vobis exſpectabantur. 54. 17. ἀπόδοτε πάλιν τὸ ψήφισμα reſtituite decretum, h. e. reddite ei priſtinam vim alio decreto contrario debilitatam. 87. 6. ἀποδιδόναι ἀπολογίαν. reo debitam dare facultatem defenſionis. 112. 8.

ἀποκαλεῖν per conuicium appellitare. 119. 4.

ἀποκερδαίνειν βραχέα parum quid lucelli ex aliqua re aufferre. 67. 3

ἀποκληροῦν βουλὴν per ſortes ſenatum cooptare. 39 7.

ἀποκομίζειν] ἀπεκομίσθην φερόμενος ἐπὶ κλίνης οἴκαδε referebar domum. 30. 2.

ἀποκοπαὶ χρεῶν. 42. pen. *Banquerouts.*

ἀποκτείνειν de accuſatore tam acriter atrociterque reum inſectante, vt iudices permoueat ad dicendam ei mortis ſententiam. 131. vlt. 132. 12. pari modo quoque et apud graecos κατακρίνειν, et apud Latinos *condemnare* vſurpatur, pro efficiendo, vt quis condemnetur.

ἀπολαμβάνειν χρέα aera debita redigere, *Schulden einkriegen*, vel *einſtreichen.* 96. 6. τὰ γὰρ σφέτερα αὐτῶν ἐκ τῆς ὑπερορίας οὐκ ἀπολαμβάνειν. 107. 3. nil expreſſis verbis cautum ſit de reſtituendis bonis, ſi quae ciuibus Athenienſibus in ſolo extero eſſent, per bellum amiſſa, vel, quod malim, de debitis diluendis, quae incolae ſoli peregrini, ditioni atticae non obnoxii, apud ipſos, ciues Athenienſes, contraxiſſent. *Was hülfe ihnen* (Athenienſern) *ein Vertrag, darinne der Artikel*

tikel fehlte, daſs die fremden Kaufleute von den Obrigkeiten iedes Ortes angehalten werden ſollten, ihnen, (den Handelsleuten zu Athen,) ihre Schulden zu bezahlen, die ſie, Handelsleute zu Athen, an ienen fremden Händelsleuten zu fodern hätten.

ἀπολείπειν τὴν πατρίδα. 117. 1. de vxore maritum deſerente. 118. 3.

ἀπολλύναι] *ἐπειδὴ ἔγνω ἀπολούμενος.* 82. 15. *ἀπολέσαι κύριοι.* quorum ſententia ſatis valet ad ſupplicium extremum homini conſciſcendum. 115. 11.

ἀπολογεῖσθαι οὐδ' αὐτῷ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἔξεστι κατὰ τοὺς νόμους. 50. 4.

ἀπολογίαν dicitur iudex *ἀποδιδόναι* cum reo defenſionis copiam facit. 112. 8.

ἀπολοφύρεσθαι ἑαυτόν. 83. 5.

ἀπόμνυσθαι infitiari cum iure iurando, vt ſi quis aliquem filium eſſe ſuum iuratus neget. 63. 12.

ἄπονον χάριν τινὶ διδόναι gratiam indulgere indulgenti haud moleſtam. 86. 12.

ἀποπειρᾶσθαι τῆς ὑμετέρας γνώμης. 52. 15.

ἀπορία] *εἰς πενίαν πολλὴν καὶ ἀπορίαν κατέστην.* 71. vlt. *ἀπορία ἀνδρῶν* defectus virorum, cum vrbs incolis parum eſt frequens, paene deſolata. 74. 3.

ἀπόῤῥητος] *ἐν ἀποῤῥήτῳ συλλαμβάνειν τινὰ einen heimlich, ganz in der Stille aufheben, und einführen laſſen.* 22. vlt. *ἀπόῤῥητα εἰς τὴν βουλὴν εἰσαγγέλλειν* arcana prodere non temere efferenda. 76. 6. *ἐν ἀποῤῥήτῳ ἴσασι.* ipſi quidem ſciunt, verum ſub fide ſilentii ſeruandi. 84. vlt. *ἃ καὶ τῇ βουλῇ ἐν ἀποῤῥήτῳ εἰσήγγειλα.* id eſt *κρύφα.* vel, *ὡς ἀπόῤῥητόν τι.* 86. 8. *ἔξω τῶν ἀποῤῥήτων οἷόν τ' ἐστιν εἰπεῖν.* 85. 9.

ἀποστερεῖν] *οὐκ ἀποστερεῖσθε* [ſcil. *τούτου τοῦ ἀγαθοῦ*] *εἴ τι ἐγὼ ὑμᾶς δυνήσομαι εὖ ποιεῖν.* nolite vosmet ipſi eo bono priuare, ſi quod ego bonum in vos conferre

ferre potuero. 74. 8. μήθ' ὑμᾶς αὐτὰς τῶν ἀπ' ἐμῶ ἐλπίδων ἀποστερήσετε. 74. 12.

ἀποτελεῖν perficere, effectui dare. 76. 7. 86. 10.

ἀποτρέπειν τῆς γνώμης. 99. 11.

ἀποφαίνειν] γνώμην ἀποφηνάμενος ἐξανδραποδίζεσθαι. 123. 9.

ἀποφεύγειν] εἰ δ' ἀποφεύξομαι αὐτόν. si ex hac lite, qua is me exagitat, abſolutus diſceſſero. 61. 6.

ἀποφθέγγεσθαι 61. 6. ſed ibi vitioſa eſt lectio.

ἀποφορὰν δεῖν κομίζεσθαι penſionem menſtruam mercedis annuae auferre. 19. 12.

ἀπωθεῖσθαι φίλες 21. 3.

ἀρὰ et ἀρᾶσθαι] ἀρᾶσθαι pro ἐπαρᾶσθαι] τὰς μεγίςας ἀρὰς contra ſemet ipſum diras pronunciare quam atrociſſimas. 16. 11.

ἀργύριον ὃ πολὺ πραττόμενος. 49. vlt. ἀργυρίου τάλαντα ἐξ διανείμασθαι. 67. 5. ἐκπορίζειν τινὶ ἀργύριον. 84. 2.

ἀρετὴ] ἀπέδοτε τὴν ὑπάρχουσαν ἀρετήν. 54. 17. ἀξιῶ τὰς τῶν προγόνων ἀρετὰς ἐμοὶ σωτηρίαν γίνεσθαι. 71. 8. οἵτινες ὑμῖν ἀρετῆς ἤδη τῆς μεγίςης ἔλεγχον ἔδοσαν optimae ſuae erga vos voluntatis. 74. 13.

ἄριςος] διέγνωται ταῦτα ἄριςα τῶν δογμάτων. 113. 12. inter omnes conſtat haec eſſe optima.

ἁρπαγαὶ γυναικῶν ἀλλοτρίων. 115. pen.

ἁρπάζειν] ἁρπάσας ἐκ τῆς ἀγορᾶς τὴν γυναῖκα. 118. 6.

ἄρχειν] ὀφείλειν εὐθύνας ἄρξας ἀρχάς. geſtorum honorum. 35. 10. ὐδεὶς ἤρχετό μοι γένεσθαι δυσδαιμονέςερος. 79. 9. ſed ea lectio ibi vitioſa eſt. ἄρχεσθαι πολεμεῖν. 97. 5.

ἀρχὴ] ἐξ ἀρχῆς ſtatim a principio. 94. 4. ἀλλάττεσθαι δυλείαν ἀντὶ ἀρχῆς. 89. 3. τὴν τῆς θαλάττης ἀρχὴν amittebant Lacedaemonii per pugnam naualem aduerſo Marte cum Conone commiſſam. 100.

 4. τὴν

ſtrictionibus. 36. 3. ἄτιμοι τούτων horum iurium expertes. 36. 7.

αὐτίκα ne longe abeam, vt hoc vtar, quod statim occurrit e proximo. 2. 10.

αὐτόθεν iam nunc ſtatim, ab hoc momento temporis inde. 86. 9.

ἀφαιρεῖσθαι ψήφισμα reſcindere, tollere, abrogare, *zurücknehmen.* 87. 10.

ἀφιέναι ὅρκον remittere vinculum iurisiurandi dicti, abſoluere ab obligatione ſacramenti. 49. 9.

ἀφιςάνειν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν abſtrahere a partibus hoſtium. 133. 7.

ἀφορμὴ principium, exordium, vnde aliquid exiſtendi, aut increſcendi capit initium. *Grundanlage.* ἐκ πολὺ ἐλάττονος ἀφορμῆς μεγάλη γεγένηται ἡ πόλις. 54. 22.

βάρβαρος] ἐκπίπτειν εἰς γῆν βάρβαρον. 68. 17.

βάσανος δεινὴ παρὰ τοῖς εἰδόσι. ſcrutinium, quaeſitio per tormenta, quae ſuſcipitur ab iis, qui ſacrorum Eleuſiniorum periti ſunt, eſt res horribilis, formidanda ſuſtinentibus, vel ſubire illud examen coactis. 16. 5.

βιάζεσθαί τινα. 126. 2. et 4.

βιαιότης. 115. vlt.

βίος] ἀνατρέπειν τινὸς πλοῦτον, σωφροσύνην καὶ τὸν ἄλλον βίον. 64. 15. βίον εἰργασάμην ἐκ τοῦ δικαίου. 71. vlt. fortunas, opes competentes vitae ſuſtentandae. τοῦ βίου ἀπαλλάττεσθαι. 80. 10. ἀναμνῆσαι τὸν Ἀλκιβιάδου βίον vitae rationem, mores, inſtituta, res geſtas. 115. 15. ἀρχὴν τοῦ βίου κατασκευάσασθαι. 124. vlt.

βλέπειν πρός τι reſpicere ad aliquid, eius reſpectum vel rationem habere. 106. 16.

βούλεσθαι] πραττόμενος οὐ πολὺ ἀργύριον τῷ βουλομέ-

λομένῳ [scil. διδόναι] 49. vlt. πάντων πονηρότατος ὢν καὶ βουλόμενος τοιοῦτος εἶναι. 16. 10.

βουλεύειν pro συμβουλεύειν deliberare, consilia agitare. 40. 9. βουλεύεσθε pro βούλεσθε. 70. 8. si lectio vulgata ibi bene habet. τὸν βουλεύσαντα [id est πείσαντά τινα ἔργον τι ποιεῖν παράνομον] τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι, καὶ τὸν τῇ χειρὶ ἐργασάμενον. 46. 5. τοὺς ταῦτα βουλεύσαντας [id est ἐπιβουλεύσαντας, καὶ μεμαχανημένους dolose machinatos] ἐφ' ὑμῖν καὶ πράξαντας. 85. vlt.

βούλευμα] ἐν μὲν βούλευμα τοιοῦτον ἐβουλευσάμεθα ironice. 104. 1.

βουλευτήριον. curia, vbi senatus confidet. ἔτι καὶ νῦν ἐγγέγραπται ἐν τῷ βουλευτηρίῳ. 87. 8.

βουλή] consilium, idem quod συμβουλή, suasio, auctoritas. εἰσηγήσατο ταύτην τὴν βουλήν. 29. 19. τὰς βουλὰς ἀκύρους ἔθεσθε. 89 8. b) senatus ἐξελθοῦσα βουλὴ functione honoris decedens. 37. 2. ψήφισμα μηδὲν, μήτε βουλῆς, μήτε δήμου, νόμου κυριώτερον εἶναι. 42. 5. προσάγειν πρὸς τὴν βουλήν. 55. 6. ἡ γὰρ βουλὴ ἐκεῖ καθέδεσθαι ἔμελλεν. 55. 9 ἐπειδὴ ἡ βουλὴ ἦν πλήρης. 55. pen. ἀπόῤῥητα εἰσαγγέλλειν εἰς τὴν βουλήν. 76. 6. ἃ καὶ τῇ βουλῇ ἐν ἀποῤῥήτῳ εἰσήγγειλα. 86. 8.

βωμός] ἱκετηρία κεῖται ἐπὶ τοῦ βωμοῦ. 56. 1. ἐπὶ τὸν βωμὸν [eam puta aram, quae isti phratriae, seu curiae, esset propria] ἱερεῖον ἔχοντες, ἦγον τὸ παιδίον ἀπατουρίοις. 62. 14. λαβέσθαι τοῦ βωμοῦ. 62. pen.

γαμεῖν] γήμας ἐπὶ δέκα ταλάντοις. 117. 14.

γένος] ἐξώλη αὐτὸν εἶναι καὶ γένος. 49. 12. πρόῤῥιζον οἴχεται πᾶν τὸ ἡμέτερον γένος. 72. pen. τῷ γένει ἐκείνων συνηθέστερά ἐστιν. 88. 7.

γεωργεῖν] ἐκ τῶν ἐν τῇ γῇ γεωργούντων 45. 2.

γῆ *ager*, *rus*, *das platte Land.* 45. 2. continens.

λήζε-

λῄζεσθαι κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. 50. vlt. ἐκπίπτειν εἰς γῆν βάρβαρον. 68. 17.

γίγνεσθαι [vel γίνεσθαι] εἴς τινα cedere alicui, venire in eius fortem, *ihm anheim fallen*, *zu Theile werden*. 58. pen. ἀξιῶ τὰς τῶν προγόνων ἀρετὰς ἐμοὶ σωτηρίαν γίνεσθαι 71. 9. ἐπὶ τὸ εὖ πράττειν κακοὶ γίνονται πάντες ἄνθρωποι 77. 7. ταῦτα δ' διακέκριται τοῖς μὲν γίνεσθαι τοῖς δὲ μὴ 77. 12. τοιοῦτος καὶ τοσοῦτος ἐγενόμην [si lectio bene habet] tam vehementer contendi. 85. pen. γίνεσθαι δύναμις et καταλυσις pro afferre, creare vim, aut pestem. 95. 11.

γιγνώσκειν vel γιν. et γνῶναι.] γνῶναι τὸ πρᾶγμα εἰὸν ἐστι. 66. 4. ἀνθρωπίνως περί τινος γ, 77. vlt. ἐπειδὴ ἐγίγνωσκεν ἀπολέμενος. id est ὅτι ἀπολοῦμαι. mihi pereundum fore cernebam. 82. 25. αὐτοὶ γνόντες καὶ ὑποσχόμενοι. cum (vel quamuis) id ipsi vos, vltro, sponte vestra decreuissetis mihi dandum, atque daturos recepissetis. 86. 14. vel γνόντες ibi potest accipi pro ἐκ τῆς ὑμετέρας αὐτῶν γνώμης. ἀνεπιτήδειόν τι γνῶναι, infestum quid decernere. 89. 10. διαλλαγαὶ αἵτινες εἰσὶν, ὃ γινώσκειν. 107. 1.

γνώμη] πολὺ τὴν ἐναντίαν τούτων γνώμην ἔχω multum ab his diuersa sentio. 3. 2. οὐκ ὀλίγῳ [scil. μέτρῳ] μοι [id est ὑπ' ἐμοῦ] παρὰ [id est ἄλλως ἢ κατὰ] τὴν γνώμην [subaudi τὴν ἐμὴν] εὑρέθη τὰ πράγματα ἔχοντα. non paulo, id est multo, secius quam pro opinione mea, vel, quam speraueram. 82. 1. ψευσθῆναι τῆς αὐτῶν γνώμης falli opinionis, spei, destinationis, a cupitis et speratis aberrare. 85. vlt. εἴ τῳ ὑμῶν διάβολόν τι περὶ ἐμοῦ ἐν τῇ γνώμῃ παρέστηκεν. 87. 12. ἀντὶ τῆς προτέρας γνώμης ἑτέρα μοι νῦν παρέστηκεν. 87. vlt. τῇ γνώμῃ ἁμαρτάνειν. 87. 13. τὴν γνώμην αὐτῶν ἀτελῆ ποιῆσαι 89. 10. γνώμην περὶ ἡμῶν ἔθεντο — τὴν πόλιν ἡμῶν ἀνδραποδίζεσθαι auctores fiebant — vt nostri ciues sub corona venirent. 99. 7.

γονεὺς]

δεῖσθαι

δεῖσθαι rogare, deprecari. ἀναβιβάσομαι τὸν δεησόμενον ὑπὲρ ἐμαυτοῦ. 73. 8.

δέκα ἄνδρες ἐκ πάντων Ἀθηναίων πρέσβεις ᾑρέθησαν. 92. 8. γῆμαι ἐπὶ δέκα ταλάντοις. 117. 14.

δελφίνιον tribunal Athenis. 37. antep.

δεσμωτήριον] ἀπάγειν τοὺς κακούργους εἰς τὸ δεσμωτήριον. 120. antep. συγκλείειν τὸ δεσμωτήριον. 25. 1.

δευρὶ pro δεῦρο. διαίτης, ἐξ ἧς δευρὶ μετέστην. 80. 9.

δέχεσθαι] οὐκ ἂν δεξαίμην πάντα τἀγαθὰ ἔχειν nolim, recusem, oblatam conditionem respuam. 3, 4. et 6. δεξάμενοι χρήματος οὐδενὸς — qui vitam mereri nolint, vt sinant vobis per me bene esse. 76. 16. ἐδεξάμην ἀντὶ πάντων χρημάτων. 86. 6.

δηλοῦν] πᾶσιν ἐδήλωσε [subaudi ἑαυτὸν] καταφρονῶν. id est ὅτι καταφρονεῖ. 118. 8.

δημαγωγὸς] παρέχειν τοὺς μὲν λόγους δημαγωγοῦ, τὰ δὲ ἔργα τυράννου. 126. 9.

δημηγορεῖν] δημηγοροῦσιν οἱ νεώτεροι. 123. 6.

δῆμος] ψήφισμα οὐδὲν, μήτε βουλῆς, μήτε δήμου, νόμου κυριώτερον εἶναι. 42. 5. συγκαταλύειν τὸν δῆμον. 51. 3. μετὰ τοῦ δήμου ἐκπίπτειν. vna cum reliquis ciuibus in exsilium migrare. 88. 12. αὕτη ἡ εἰρήνη τὸν δῆμον ἦρεν ὑψηλόν. 92. antep. ἐξαίρετα εἶναι τῷ δήμῳ. 93. 1.

δημόσιος] ὠνὰς πρίασθαι ἐκ τοῦ δημοσίου. 35. 12. 45. 1. ἐγγύας ἐγγυᾶσθαι πρὸς τὸ δημόσιον. 35. 13. τιμωρίαν ποιεῖσθαι οὔτε ἰδίαν, οὔτε δημοσίαν. 121. 8.

δημότης] οἱ νομοθέται — οὓς οἱ δημόται εἵλοντο. 40. 7.

διὰ] οὐ δι' ἐμὲ, non mea culpa, ἀλλὰ διὰ τὰς τῆς πόλεως συμφορὰς εἰς πενίαν πολλὴν κατέστην. 71. ant.

διαβάλλειν] διαβεβλῆσθαί τινι succensere alicui, animo erga eum infesto esse. 88. 1. διαβάλλεις τοὺς νεωτέρους πρὸς τὸ πλῆθος ἀσελγαίνων. dissolutae tuae

vitae

diis infumferit illud tempus, quod domo abfens Olympiae per caufam ludorum peregit. vel qualem fe tum gelferit. 127. pen.

διατριβὴ] αἱ τῶν νέων διατριβαὶ οὐκ ἐν γυμνασίοις, ἀλλ' ἐν δικαστηρίοις εἰσὶν. 123. 5.

διαφέρειν] ὅσῳ διαφέρει τὰ τοιαῦτα τῶν ὑπηρετημάτων quantopere genus hoc officiorum differat et praeftet illi alteri. 83. vlt. τὰ διαφέροντα ἐπιστάμενος gnarus quid interfit inter obferuationem legum atque violationem, h. e. quam expediat eas obferuare, quam noceat migrare. 121. 14.

διαφθείρειν] αἱ νῆες διεφθάρησαν. claffis veftra apud Aegofpotamos lacerata eft. 71. 2.

διαφορὰ] θέσθαι καλῶς τὰς γενομένας πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς. 70. 4.

διαχειρίζειν χρήματα pecunias adminiftrare, manibus verfare. 73. 8. τὰ ὑμέτερα πράγματα. 84. 1.

διαψεύδεσθαι. 21. pen. idem quod fimplex ψ.

διαψηφίζεσθαι κρύβδην. 112. 9.

διδόναι] πίστεις καὶ ὅρκους μεγάλους ἀλλήλοις δόντες. 54. 1. λόγον σφίσιν αὐτοῖς ἔδοσαν deliberationes inter fe habebant, vel, ad animum fibi reuocabant. 67. 5. ὑμῖν ἔλεγχον τῆς ἀρετῆς ἔδοσαν. 74. 14. φοβούμενοι ἔλεγχον ὑμῖν διδόναι. rationem vobis reddere rerum a fe geftarum, aut, copiam fui arguendi et conuincendi vobis facere. 76. antep. διδόναι pro ἐᾶν, vel ἐπιτρέπειν, vel ἐξουσίαν διδόναι. permittere aliquid fieri. 81. 2. οὐκ αὐτοὶ δίκην τῆς σφετέρας ἁμαρτίας διδόασιν. errorem fuum non ipfi fuis corporibus luunt. 84. 9.

δικαίως καὶ ἀδίκως. quoquo pacto. 67. 11. ὅτῳ ἂν μοι δικαίως διαβεβλῆσθε. 88. 1.

δικαστήριον θεσμοθετῶν. 14. 17. αἱ τῶν νέων διατριβαὶ οὐκ ἐν τοῖς γυμνασίοις, ἀλλ' ἐν τοῖς δικαστηρίοις εἰσὶ. 123. 5.

δυσπρα-

δυσπραξία μεγάλη τὸ ἐξαμαρτάνειν. 77. 9.

δυςύχημα] μῖσος τῷ δυςυχήματι φέρεσθαι. 79. vlt.

δυςυχὴς] τό γε δυςυχέςατος ἀνθρώπων εἶναι ὥδαμῆ ἐκφεύγω. 79. 7.

δωρεὰ] δωρεὰς εἰς χρήματα (an Gelde) μεγάλας. 86. vlt.

δωρεὰν aduerbialiter, gratis, gratuito. γῆ δωρεὰν δεδομένη. 2. antep.

ἐᾶν τὰ γεγενημένα praeterita ſinere eſſe quaecunque ſunt, ea non mouere, nil inquirere, ſine nota transmittere. 38. vlt.

ἐγγράφειν] ἔτι καὶ νῦν ἐγγέγραπται τὸ ψήφισμα τῷ βυλευτηρίῳ adhuc proſtat, reperitur exaratum in tabulario curiae. 87. 8.

ἐγγυᾶν. ἐγγυᾶσθαι in medio. pro aliquo ſatisdare. 22. pen. ἐγγύας ἐγγυᾶσθαι πρὸς τὸ δημόσιον aerario cauere de alicuius fide, ſua interponenda. 35. 13.

ἐγγύη cautio, ſponſio, ſatisdatio, fideiuſſio. vt, cum bona tua pro fratre tuo aerario oppigneres, ſi e. c. frater tuus vectigal aliquod redemerit. 35. 13.

ἐγγυητὴς] ἐγγυητὰς καθιςάναι fideiuſſores dare, *Bürgen ſtellen*. 22. 13.

ἔγκτημα.] ἐγκτήματα poſſeſſiones Athenienſium in ſolo peregrino, extra fines Atticae. 96. 8.

ἕδραν ποιεῖν de ſenatu conſidente deliberandi ergo. 55. 11. idem, quod paulo ante καθέζεσθαι dixerat.

ἐθίζειν] εἰθισμένος ἀναισχυντεῖν. 76. vlt.

εἰ pro εἴτε. καὶ εἴ τις φίλος ὢν τυγχάνει, καὶ εἴ τις ἐχθρός. ſiue — ſiue. 70. 7.

εἰκὰς] ταῖς εἰκάσι die menſis vigeſimo proximisque inſequentibus, vt primo, ſecundo, tertio et quarto poſt. 60. 8.

εἴκοσιν ἄνδρας εἵλεσθε τῆς πόλεως ἐπιμελεῖσθαι. ἕως οἱ νόμοι τεθεῖεν. 39. 4.

παρὸν

πυρὸν ποιήσομεν. 114. 1. τοῖς πομπείοις εἰς τὰ πινάκια χρῆσθαι. 127. 1,

εἰσαγγέλλειν ἀπόῤῥητα εἰς τὴν βυλήν. 76. 6. vel ἐν ἀποῤῥήτῳ εἰσαγγέλλειν τῇ βυλῇ. 86. 8.

εἰσάγειν γραφὰς εἰς τὸ δικαστήριον. 37. 5. εἰς τὺς κήρυκας. 63. 6. εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἀθηναίων deferre apud plebem. 67. 10. τὰ ἐπιτήδεια importare necessarios commeatus. 81 13.

εἰσδέχεσθαι. 63. 7.

εἰσέρχεσθαι conuenire ad iudicandum, considere. 15.3. ἐπιθυμία τῆς μεθ' ὑμῶν πολιτείας εἰσῆλθέ μοι. 80.7.

εἰσηγεῖσθαι βυλὴν auctor fieri consilii. 29. 18. πίστιν ἐν ἀνθρώποις ἀπιστοτάτην, 32. pen.

εἰσιέναι] εἰς μῆνα εἰσιόντα. proximo mense ineunte. 21. antep.

εἰσπέμπειν immittere subornatos homines. 76. pen.

εἰσφέρειν] εἰσενεγκεῖν χρήματα ἐπί τινι in fraudem alicuius pecuniam conferre. 64. 20.

εἶτα nihilominus tamen. 68. 13. itane vero. 68. vlt.

εἴ τε pro ἤ, post πότερον et ἤ. 4. 15.

ἐκ et ἐξ.] ὠνὰς πρίασθαι ἐκ τῦ δημοσίυ. 35. 12. 45. 1. ἐπικαρπίαν ἐκ τῆς ὠνῆς ἐκλέγειν. 45. 2. ἐκ πολὺ ἐλάττονος ἀφορμῆς μεγάλη γεγένηται ἡ πόλις. 54. 22. κυεῖν ἔκ τινος. 62. 11. ὑμᾶς τι ἀγαθὸν ἐξ ἐμῦ [id est δι' ἐμῦ] πρᾶξαι. opera mea. 75. 17. ἐκ τύτων παρεσκευασμένοι. [pro τύτοις π.] 81. 7. αἰτίαν καὶ λόγον αἰσχρὸν ἔχειν ἐκ [pro ἀπὸ] τῶν πολιτῶν. 85. 5. δέκα ἄνδρες ἐκ πάντων ἀθηναίων πρέσβεις ᾑρέθησαν. 92. 8. ἐκ τῆς ὑπερορίας τὰ ἴδια ὐκ ἀπολαμβάνειν. 107. 2. ἐξ ἀρχῆς statim a principio. 94. 4. ἐξ ἐπιταγμάτων ποιεῖσθαι τὰς σπονδὰς *secundum* vel *in* conditiones praescriptas et imperatas. 94. 17. ὐκ ἐξ ἴσυ χρῆται τοῖς πολίταις non aequo et pari secum modo vel iure. 26. 5. ὐδεὶς ἐκ τῦ φανερῦ τὸν δῆμον ἔσωσε. 106. 1. ποιεῖσθαι υἱὸν ἔκ τινος ex aliqua

Ἐλευσίνιον templum Cereris Eleusiniae Athenis. 54. antep. 55. 8. 65. 1.

Ellipsis v ἀποδεδειγμένοι, vel ᾑρημένοι in illo οἱ ἐς Σικελίαν στρατηγοὶ. 6. 2. ἕκαστος aut τις. 28. 3. μὴ προσῆκον, in illo ἐδ' ἄλλο τι πείσομαι. 44. 8. neque aliud quid patiar, vel committam, indecorum. διδόναι in illo πραττόμενος ἀργύριον τὸν βυλόμενον. 49. vlt. volentem, scil. dare. μᾶλλον, post λυσιτελεῖν. 62. 7. ἐπὶ τῷ in illo αἰτυμένων ἐμὲ παρ' ὑμῶν σῶσαι. id est ὥστε σῶσαι vel ἐπὶ τῷ σῶσαι ὑμᾶς ἐμὲ. deprecantur me a vobis, quo nempe vos me seruetis. 73. 17.

ἑλληνοταμίας.] ἑλληνοταμίαι τῶν κοινῶν χρημάτων. id est ταμίαι τῶν τοῖς Ἕλλησι κοινῶν χρημάτων. 107. 4.

ἐλπὶς] μήθ' ὑμᾶς αὐτὺς τῶν ἀπ' ἐμῦ ἐλπίδων ἀποστερήσητε, bonis, quae vos a me sperare potestis, μήτ' ἐμὲ τῶν εἰς ὑμᾶς, quae ego a vobis. 74. 11.

ἐμποδὼν ἁπάντων ὄντων omnibus eius criminibus simul se ingerentibus et me enarrare conantem obruentibus atque praepedientibus, et ad initium enarrationis eniti haud sinentibus. 115. antep.

ἐμπολεμεῖν τὴν χώραν παρέχυσιν. 102. 8.

ἐν] ἐν τῷ ἐμῷ λόγῳ. 14. 4. 18. 13. 27. 9. ἐν ὑμῖν ἦσαν οἱ λόγοι in concione vestra. 19. 10. ἐν ἐκείνῳ pro ἐπ' ἐκείνῳ penes eum, in eius potestate. 20. 1. ἐν ἀπορρήτῳ συλλαμβάνειν. 22. vlt. ἐν ἀπορρήτῳ ἴσασι. 84. vlt. ἐν ἀπορρήτῳ εἰσήγγειλα. 86. 8. ἔδησεν ἡμᾶς ἐν τοῖς ξύλοις. 23. 1. ἔνοχος εἶναι ἐν τοῖς αὐτοῖς, ἐν οἷσπερ. 38. 8. ἐνέχεσθαι ἐν τῷ αὐτῷ 46. 5. vbi ἐν videtur redundare. ὁ ἀγὼν ἐν τῷ ἐμῷ σώματι καθέστηκε. 52. 18. τῦτο μόνον ἰσχυρὸν εὕροι τις ἐν τοῖς λόγοις. 77. 1. ἐν αὐτῷ τύτῳ per id ipsum. ἐν ᾧ ἐγὼ κακῶς ἔπραττον, ἐν τύτῳ ὑμᾶς σώζεσθαι. 79. antep. εἶναι ἐν ἀσφαλεῖ. 86. 7. πάνυ μοι τῦτο ἐν μεγάλῃ ἡδονῇ γένοιτο pro magno gaudio, loco magni gaudii. 86. 13. id

ἐνέχυρον] ἐνέχυρα ἡμῶν ἔλαβον τὰς ναῦς. 108. 1. et 6.

ἔνατος] ἐπὶ τῆς ἐνάτης πρυτανείας. 35. 14.

ἔνοχος εἶναι ἐν τοῖς αὐτοῖς [scil. ἐπιτιμίοις] ἐν οἷσπερ — 38. 8.

ἐξάγειν [scil. ἐκ τῆς ὀρχήστρας] τῶν χορευτῶν — 121. pen. ἐξάγεσθαι efferre, exportare nomine mercaturae ex aliquo portu. 81. 2.

ἐξαίρετος τῷ δήμῳ prinus, proprius plebi, consecratus eius solius vsibus. 93. 1.

ἐξαλείφειν ψηφίσματα expungere. 36. 12. 38. 2. 52. 4.

ἐξαμαρτάνειν peccare, labi per imprudentiam. μεγάλη καὶ τὸ ἐξαμαρτεῖν δυσπραξία. 77. 8.

ἐξανδραποδίζεσθαι in seruitutem redigere, sub corona vendere. 99. 7.

ἐξαρκεῖν. 116. 1. οὐ ταῦτα μόνον ἐξήρκεσε non hoc solummodo valuit efficere. 118. 12.

ἔξαρνος. 6. 13. 62. 12.

ἐξεγγυᾶσθαι dato praede, libertatem adipisci quoquo velis eundi. 22. 12.

ἐξελαύνειν] vnde ἐξελεῖν possit repeti. 112. 6. nisi si quis malit ab antiquo obsoleto ἐξέλλειν.

ἐξέρχεσθαι] ἡ ἐξελθοῦσα βουλὴ senatus defunctus, qui anno proximo superiore sedit. 37. 2.

ἐξετάζεσθαι τῶν ἀγαθῶν εἰς in bonis numerari. 111. 11.

ἐξευρίσκειν. 63. vlt.

ἐξηγεῖσθαι respondere consulentibus de iure sacrorum, coerimonias interpretari. 57. 15. et vlt.

ἐξιέναι] ὅτ' εἰς τὴν ἀγορὰν ἐξῄεσαν. 79. 2.

ἐξορμεῖν de nauigio extra portum ad anchoram stante, parata ad soluendum. 6. 4.

ἐξοστρακίζειν. 132. 9. et 12.

ἐξούλη] ἐξούλης ὄφλειν damnari in iudicio causae

 vnde

64. 20. ἐπὶ παντὶ quocunque loco, occaſione, praetextu dato arreptoue. 77. 3. τὰς ταῦτα βȣλεύσαντας ἐφ' ὑμῖν haec in peſtem veſtram machinatos. 85. vlt. ἐπὶ τῇ νῦν εὐνοίᾳ ob eam, quae mihi nunc eſt, veſtri ſtudioſam voluntatem. 88. 4. ἐπὶ ῥητοῖς σπονδὰς ἤγομεν. 99. 16. ςῆλαι ςαθήσονται γεγραμμέναι ἐπὶ τȣ́τοις aut poſt haec pacta, aut ſecundum haec pacta, h. e. iis conuenienter, aut quo haec pacta ad omnes promulgarentur, aut vt eſſent documentum et monumentum horum pactorum. 106. 9. γήμας ἐπὶ δέκα ταλάντοις cum duxiſſet vxorem eo pacto, vt vna cum ea dotis nomine decem talenta acciperet. 117. 14. cum Accuſatiuo ἐπὶ τὴν ἑςίαν ἐκαθέζοντο. 22. 10. ἀναβιβάζειν ἐπὶ τὸν τρόχον. 22. 6. συνήνεγκε τοῖς Ἀθηναίοις ἐπὶ τὸ ἄμεινον 36. antep. ἐπὶ τὸν βωμὸν ἄγειν 62. 14. τρεπόμενοι ȣ̓κ ἐπὶ τιμωρίαν, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίαν. 69. vlt. ἐπὶ τὸ εὖ πράττειν κακοὶ γίνονται πάντες ἄνθρωποι. 77. 7. λύπας ἐπὶ χρόνον πλεῖςον ἔμελλον οἴσειν. 78. 15. παραγενομένης τῆς πόλεως ἐπὶ ταύτας τὰς συμφορὰς. 79. 8.

ἐπιβολὴ mulcta quam iudicibus extra leges licebat reis indicere, ἐπιβολὰς ὀφλεῖν condemnari mulctis arbitrariis. 35. 11.

ἐπιβȣλεύειν] ȣ̓ κατέσχον ἃ ἐπεβȣ́λευσαν. non obtinebant ea, quae clandeſtinis machinationibus efficere conabantur. 55. 1. λαθραῖον θάνατον ἐπεβȣ́λευσε Καλλίᾳ. 118. 10.

ἐπιγαμεῖν vxori priori adhuc ſnperſtiti et in domo mariti manenti ſuperinducere aliam. 63. 16.

ἐπιγινώσκειν noſcitare, diligentia inſpectionis deprehendere. 127. 8.

ἐπιγράφειν] ἐπιγεγραμμένοι εἰς τȣ̀ς πράκτορας quorum nomina, in pittaciis perſcripsa, exactoribus tradita ſunt, vt debita reip. ab iis exigant. 36. pen.

ἐπιδεικνύειν] ἐπιδειξάμενοι τοιαῦτα ἔργα. 98. 3.

τὸ ἐπι-

ἐπι-

ἐπιτήδειος] *εἰσάγειν τινὶ τὰ ἐπιτήδεια* alimenta necessaria, commeatus. 81. antep. *ἐπιτήδειος ὀστρακισθῆναι* dignus ostracismo castigari. 131. 10. *τοὺς τοιούτους τῶν πολιτῶν ἐπιτηδείους μᾶλλον ἡγοῦμαι μένειν ἢ φεύγειν.* 133. vlt.

ἐπιτήδευμα] *κρίνειν τινὰ οὐκ ἐκ τῶν ἀγώνων, ἀλλ᾽ ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων.* 129. antep.

ἐπιτιθέναι δίκην. 13. 8. *ἐπιτίθεσθαί τινι* aggredi aliquem malitiosis artibus. 64. 18.

ἐπίτιμος] *τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους ποιεῖν.* 35. 6.

ἐπιτρέπειν [scil. *ποιεῖν ἃ βούλονται*] 67. 15.

ἐπίτριπτον κίναδος. 49. 14.

ἐπιχειρεῖν] *οὐδ᾽ ἐπιχειρήσαντες* ne conati quidem. 99. 12. *κτείνων ἀποθάνῃ ἢ ἐπιχειρῶν.* 49. 4.

ἐπιψηφίζειν suffragia colligere. 36. 18.

ἐπώνυμοι statuae decem Heroum, e quorum nominibus decem tribus Athenis appellabantur, et coram quibus statuis nouae leges ferendae figebantur. *τοὺς νόμους ἐντιθέναι πρὸ τῶν ἐπωνύμων.* 40. 3.

ἐργάζεσθαι] *ἐργασάμενοι ἔργον τοιοῦτον* 54. 8. *βίον* victum quaere. 71. vlt. *τὴν πόλιν ἀγαθὸν τοσοῦτον.* 80. 10. 83. pen. *ἄξια μεγάλων ἀγαθῶν εἰργάσαντο ὑμᾶς ἐκεῖνοι.* 81. 11. *πολλῶν αὐτῷ κλαυμάτων ἄξια εἴργασται.* 132. 15.

ἔργον] *σημεῖα ἀπὸ τῶν ἔργων.* 88. 5. *παρέχειν τοὺς μὲν λόγους δημαγωγοῦ, τὰ δὲ ἔργα τυράννου.* 126. 9. *τοῖς ἔργοις ἐναντιοῦσθαι, ἀφ᾽ ὧν ἂν εἰρήνη γένηται.* 90. 4.

ἐρημοῦν τὴν χώραν. 99. 9.

ἑρμῆς Ἀνδοκίδου. 30. 8.

ἐῤῥωμένος] *ἐῤῥωμενέστατοι καὶ λέγειν καὶ πράττειν.* 131. pen.

ἔρχεσθαι] *εἰς τοσοῦτον ἦλθον τῆς ἐμαυτοῦ δυσδαιμονίας.* 78. 2.

ἑστία

λὴν. 99. 15. 100. 9. τὸ ἰσχυρὸν τῦτο μόνον εὕροι τις ἂν ἐν τοῖς λόγοις. 77. 1. πολλοςόν τι μέρος τῆς αἰτίας εὑρέθην ἐγὼ ἔχων. 79. 4. ὐκ ὀλίγῳ μοι παρὰ τὴν γνώμην εὑρέθη τὰ πράγματα. id eſt ὑπ' ἐμῦ εὑρέθη vel ἐγὼ εὕρισκον. 82. 2.

ἐφέτης. ἐφέται. iudices quidam Athenis. 37. ant.

ἐφόδιον. ἐφόδια τοῖς ἵπποις παρασκευάζειν 128. 1.

ἔχειν] ὐκ ἂν δεξαίμην πάντα τἀγαθὰ ἔχειν. 3. 3. τὴν δ' ὐσίαν ἔσχον καὶ ἐκέκτηντο habebant et poſſidebant iure, quo quis optimo. 35. 18. vel etiam, habebant vetuſtas, et nouas, quas vellent, acquirebant. ὅπως ἂν πιςότατα ἔχῃ τοῖς ἀθηναίοις. 38. 10. vt quam certiſſime confiderent Athenienſes. ἔχε τύχῃ ἀγαθῇ. 60. 5. ἱερεῖον ἔχοντες [nempe ſecum] ἦγον τὸ παιδίον. 62. 15. ἔχει δὲ καὶ ὑμῖν ὗτως. imperſonaliter. ſcil. τὸ πρᾶγμα, cauſa de qua agitur. vel, eſt etiam hoc tenendum, aut, ſi mauis, verendum. 72. 8. μέρος τῆς αἰτίας ἔχειν. 79. 4. πράγματα παρὰ γνώμην ἔχοντα. 82. 2. αἰτίαν καὶ λόγον αἰσχρὸν ἔχειν ἐκ τῶν πολιτῶν. 88. 5. ὑπερβολὴν τῆς ἐπιθυμίας ἔχειν. 105. 9. πλεῖςυς ἐπιθυμητὰς. 113. pen. τέλος ἔχει. ſcil. τὸ πρᾶγμα, vel ὁ ἀγὼν, vel ἡ κρίσις. 115. 6.

ἔχθρα] διαλλαχθέντα τῆς ἔχθρας. 88. 11. τὰς ἰδίας ἔχθρας καταθέισαντα. 111. 6.

ζεῦγος] ἐπὶ ζεύγυς ἄγειν in carrhucha εἰς τὸ πρυτανεῖον. 23. 11. ζεῦγος ἵππων ἄγων Ὀλυμπίαζε. 125. 10.

ζημιῶν] ζημιώσομαι pro ζημιωθήσομαι 35. 2.

ζῆν] ἐπὶ τοῖς αἰσχίςοις ἔργοις ἀργύριον πραττόμενος, ἔζης victitabas, victum tibi quaerebas, vitam ſuſtentabas. 50. 1.

ζητητὴς quaeſitor, qui reos alicuius criminis in deos, aut in remp. commiſſi examinabat. 7. 16. 18. 16. 20. 6.

ἤδη

θυμὸς] ἐκτεῖναι τὸν θυμὸν (si bene habet) pro iracundiae satisfacere, eam explere. 104. antep.

θυσία sacrum, quod Olympiae in ludis fiebat. 127. 1.

ἰᾶσθαι] ἀδύνατον ἦν ταῦτα ἰαθῆναι ἄλλως. 79. 12.

ἴδιος] τῆς πόλεως εὖ πραττέσης, καὶ τὰ ἴδια σφῶν αὐτῶν εὖ φέρεσθαι. 76. 2. τὰ ἴδια τὰ σφέτερ' αὐτῶν. 107. 2. τὰς ἰδίας ἔχθρας καταθείσαντα. 111. 6. τιμωρίαν ὔτε δημοσίαν, ὔτε ἰδίαν ποιεῖσθαι. 121. 8.

ἱερεῖον ἔχοντες, ἦγον τὸ παιδίον πρὸς τὸν βωμόν. 62, 15. ἱερεῖα παρασκευάζειν. 127. vlt.

ἱερὸν templum, sacrificium victima, simulacrum, res quaecunque sacra. κατὰ ἱερείων τελείων ὀμνύναι. 48. 8. 49. 9. λαμβάνεσθαι τῶν ἱερῶν aram, aut sacrorum aliquid in ara expositorum, apprehendere. 82. 16. ταμίας τῶν ἱερῶν χρημάτων. 65. 5.

ἱκετεύειν] ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ. 73. vlt.

ἱκετηρίαν καταθεῖναι. 54. antep. ἱκετηρία κεῖται ἐπὶ τῷ βωμῷ. 56. 1.

ἱππεὺς] ἱππέας τότε πρῶτον κατεστησάμεθα τριακοσίους. 92. 1. deinde χιλίους καὶ διακοσίους. 93. 5.

ἱπποδάμεια ἀγορά. 27. 5.

ἵππος] ἁμιλλᾶσθαι ἵπποις ἀλλοτρίοις. 126. 3. ἐφόδια τοῖς ἵπποις παρασκευάζειν. 128. 1.

ἰσάναι nosse, scire. ἴσασιν ἐν ἀποῤῥήτῳ. 84. vlt.

Ἰσθμὸς ludi Isthmici. 65. 4.

ἴσος] ὐδενὶ τῶν ἄλλων ἀθηναίων ὔτ' ἴσον, ὔτ' ὀλίγῳ πλέον ἀξιῶν ἔχειν. 119. 8. τοῖς πολίταις ὐκ ἐξ ἴσου χρῆται. subaudi ἑαυτῷ. 126. 5.

ἱστάναι] στήλην εὑρόμενοι στῆσαι παρ' αὐτῶν. 99. 14. στῆλαι σταθήσονται γεγραμμέναι ἐπὶ τούτοις. 106. 9.

ἰσχυρὸς] τοῦτο μόνον εὕροι τις ἂν ἰσχυρὸν ἐν τοῖς λόγοις. argumentum caussae firmum, quo fidas. 77. 1.

καθαιρεῖν] τὸ σημεῖον καθέλῃ ὁ κῆρυξ. 18. vlt. τὰ τείχη. 38. 16.

κακοῦρ-

κακȣ̃ργος] ἀπάγειν τȣ̀ς κακȣ́ργȣς εἰς τὸ δεσμωτήριον. 120. den.

κάμνειν] ἡ παῖς καμȣ̃σα ἀπέθανεν. 59. vlt. valetudine vel morbo oppreſſa.

κατὰ] cum Genitiuo κατὰ ἱερῶν τελείων ὀμόσαι. tenentem manu capita victimarum. 48. 8. 49. 9. cum Accuſatiuo. ἄτιμοι κατὰ προςάξεις ſub certis reſtrictionibus ante denuntiatis. 36. 1. 8. et 11. λῄζεσθαι τȣ̀ς πολίτας κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. 50. vlt. περὶ τῶν γεγενημένων κατὰ τὴν τελετὴν in ludis tenente feſto Myſteriorum. 55. 5. κατὰ τὰ προειρημένα. 55. pen. κατὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμολογίαν. 59. pen.

καταβάλλειν τὰς ἐπικαρπίας, τὴν ὠνὴν, τὸ τέλος, pecuniam e pacto ſponſam numerare, perſoluere. 45, 3. et 5. τὰ χρήματα. 35. 12. 67. 2.

κατάγειν τȣ̀ς Φεύγοντας domum reducere, aut redeundi facultatem dare, in priſtina bona, iura, dignitatem, honores reſtituere. 52. 1.

καταγινώσκειν ἑαυτȣ̃ ἀδικεῖν [id eſt τὸ ἀδικεῖν, ſeu ἀδικίαν] ſemet ipſum reum facere, ore ſuo ſe condemnare factae iniuriae. 23. 13. τινὸς εὐθύνας. 37. 4. Φυγήν. 53. 13.

καταγνύναι] κατεάγην τὴν κεφαλήν. 30. 2.

καταδεῖσθαι] καταδεῖσθαι τὰς ἰδίας ἔχθρας. 111. 6.

καταδέχεσθαι τȣ̀ς Φεύγοντας exſulibus veniam dare domum redeundi. 32. 13. 38. 16. 53. pen. 91. 9.

κατακαίειν] κατακεκαυμένα ἱερά. 54. 14.

κατακλείειν νόμῳ lege excipere, cauere. 93. 1.

κατακλίνειν] κατακλίνεσθαι in lectum deferri, componi, de corpore examinato, aegroue, ſomni et quietis egente. 62. 8.

καταλαμβάνειν] καταλαμβάνεσθαι τῶν γονάτων [ſi bene habet iſtaec lectio, ſed praeſtat verbum ſimplex ibi loci compoſito] prehendere, prenſum tenere aliquem e genubus. 10. vlt. καταλαμβάνειν τὰ

 πράγμα-

pita et deſtinata. 96. 14. ὅσα ἀγαθὰ ὑμῖν ὁ πόλεμος κατειργάσατο. 106. pen. τείχη καὶ νῆας καὶ δύναμιν. 107. 8. et 10. ἀπὸ τῶν ὑμετέρων χρημάτων ταῦτα κατεργασάμενοι. 129. 7. pro παρασκευασάμενον. zu Wege, zu Stande bringen.

κατέχειν adipiſci, conſequi, obtinere cupita et deſtinata οὐ κατέσχον [ſcil. ταῦτα, vel etiam τούτων] ἃ ἐπεβούλευον. 55. 1. κατέσχε κληδὼν [ſcil. τὴν πόλιν, vel κατὰ τὴν πόλιν] 64. 10. κατέχειν οἰκόντινος vniuerſam alicuius ſubſtantiam ad ſe hamare, corripere. 118. 11.

κατηγορεῖν v. ἐνδεικνύναι.

κατηγορία] κατηγορίας ἀποδέχεσθαι. 52. 6.

κατιέναι redire in patriam ab exilio. 38. 14.

κεῖσθαι] ἱκετηρία κεῖται ἐπὶ τοῦ βωμοῦ. 56. 1.

κερδαίνειν δύο τάλαντα. 66. 5.

κεφαλὴ] κατεάγην τὴν κεφαλήν. 30. 2.

κῆρυξ] ὅταν ὁ κῆρυξ τὸ σημεῖον καθέλῃ. 18. vlt. κηρύκων ὢν [ſubaudi οἷς] quamuis non ſis niſi ſolummodo Ceryx, non autem Hierophanta. 57. vlt. εἰσάγειν εἰς τοὺς κήρυκας. 63. 5.

κηρύσσειν μήνυτρα. 20. 6.

κίναδος ἐπίτριπτον. 49. 14.

κίνδυνος] λαμβάνοντας με ἐν μεγίστοις κινδύνοις. 68. 9. κίνδυνοι ἀνθρώπινοι diſcrimina, in quae ab hominum fraude, malitia, immanitate coniiciare, θεῖοι, a diis immiſſa, vt per morbos, alioſue ſiniſtros euentus rerum naturalium, in auris, terris mariue contingentium, quae in arbitrio hominis non ſunt. 69. 6. ποιεῖσθαι κίνδυνον ſubire periculum. 105. 3.

κλαῦμα] πολλῶν αὐτῷ κλαυμάτων ἄξια εἴργασται. 132. 15.

κλεὶς. clauicula, os in iugulo hominis. τὴν κλεῖν συντρίβην. 30. 1.

κύριος ἀπολέσαι. penes quem perdendi poteſtas eſt 115. 11.

κώνειον πιόντες. 94. 1.

κωπεὺς] remigis erat ingens pretium quinque drachmae. 80. pen.

λαγχάνει Καλλίας τῷ ἑαυτȣ̃ υἱεῖ τῆς ἐπικλήρȣ. 60. 6. quod gemino et prorſus contrario modo poteſt accipi, ſiue ſic. Callias cum filio ſuo contendere in iure coepit de illa puella, vnoquoque, tam patre, quam filio, eam ſibi arrogante; ſiue ſic, Callias pro filio, et nomine eius, proteſtabatur apud Archontem.— Ego in latinis meis poſteriore modo malui accipere. λαγχάνειν [ſubaudi aut λῆξιν, aut ἕνεκα, aut vtrumque ſimul] τῆς Ε. θυγατρὸς ſuper cauſa filiae Epilyti actionem forenſem capeſſere, curare, vt iudices ſibi fortito dentur. 61. 12.

λάθρα] τȣ̀ς λάθρα ἀδικȣ̃ντας κολάζοντες, τοὺς δὲ φανερῶς ἀσελγαίνοντας θαυμάζοντες. 123. 3.

λαθραῖον θάνατόν τινι ἐπιβȣλεύειν. 118. 10.

λαμβάνειν] λαβέσθαι τοῦ βωμοῦ apprehendere. 62. pen. de reo, qui deprehenditur, vnde effugere nequeat. λαμβάνοντάς με ἐν τοῖς μεγίςοις κινδύνοις. 68. 9. λαμβάνομαι τῶν ἱερῶν. 82. 16. πράττοντές τινες δήμȣ κατάλυσιν ἐλήφθησαν in facinoroſo conatu deprehendebantur, detegebantur. 92. 14. εἰρήνην λαβόντες bene ſi habet iſtaec lectio, pro εἰρήνης τυχόντες. 92. vlt. σίτησιν ἐν πρυτανείῳ λαμβάνειν. 128. 9.

λαμπὰς] λαμπάδι νενικηκώς. 133. 13. id eſt ἐν τοῖς λαμπαδηφορίοις.

λέγειν] ὑπονοεῖν τὰ λεγόμενα 5. 9. μακρὸν ἂν εἴη μοι λέγειν. 83. 4.

λειτȣργεῖν προβάλλεσθαί τινα. 65. 3.

λεύκη populus, arbor, vbi ſolebant Athenis ſectio-

μαρα-

μαραθῶναδε. 54. 4.

μέγας] *πίστεις καὶ ὅρκους μεγάλους ἀλλήλοις δόντες.* 54. 2. *ἐκ πολὺ ἐλάττονος ἀφορμῆς ἡ πόλις μεγάλη γεγένηται.* 54. 22. *λαμβάνοντας με ἐν μεγίστοις κινδύνοις.* 68. 9. *τῆς μεγίστης ἀρετῆς ἔλεγχον* 74. 14. *πράττειν μέγα καὶ δεινόν.* 75. 8. *παρέστηκε μοι θαῦμα μέγιστον.* 75. 11. *μεγάλη δὲ δήπου καὶ τὸ ἐξαμαρτεῖν δυσπραξία.* 77. 9. *ἄξια μεγάλων ἀγαθῶν.* 81. 10. *πάνυ ἂν μοι τοῦτο ἐν μεγάλη ἡδονῇ γένοιτο.* 86. 13. *δωρεὰς εἰς χρήματα μεγάλας.* 86. vlt. *φυλακὴν τῆς πόλεως μεγίστην ἀνῄρηκε.* 121. 11. *μεγάλα δαπανᾶσθαι.* 129. 4. *τὸν παῖδα ἤδη μέγαν ὄντα.* iam adultum, puberem factum. 63. 5.

μεθίστασθαι τοὺς ἀμυήτους seorsim ire, secedere, iubere. de medio facessere. 6. 14. *εἰς τὰ ἀσφαλὲς.* 79. 10. *διαίτης, ἐξ ἧς δευρὶ μετέστην.* 80. 9.

μένειν μᾶλλον ἐπιτήδειοι, ἢ φεύγειν. 133. vlt.

μέρος οὐκ ἐλάχιστον συμβάλλειν. 71. 11. *πολλοστόν τι μέρος τῆς αἰτίας εὑρέθην ἔχων.* 79. 4.

μέσος] *αὐτοὶ μὲν οὔτοι οὐ τολμῶσιν ἑαυτοὺς εἰς τὸ μέσον καταστήσαντες διισχυρίζεσθαι.* sese in medio collocando, h. e. prodeundo in conspectum, suique copiam faciendo, aut illuc veniendo, vbi apprehendi et ad supplicium adduci possint. 76. 19.

μετὰ] *τοὺς μεθ᾽ ἑαυτοῦ* conscios et consortes sceleris. 8. 7. *ἐπιθυμία τῆς μεθ᾽ ὑμῶν πολιτείας.* 80. 7.

μεταγινώσκειν resipiscere. 70. 8. 77. 10.

μεταδιδόναι [scil. *τοῦ κέρδους*] cum reliquis confirmassent, se passuros esse, vt pars aliqua sui lucri ad ipsos quoque perueniret. 66. 5. *μεταδιδόναι καὶ ὑμᾶς ἐμοὶ τῆς σωτηρίας.* 71. 12.

μεταλαμβάνειν] *δικαστῶν τοσούτων οὐδὲ διακοσίας ψήφους μετέλαβε.* 9. 7.

μεταμέλειν. 74. 10.

μεταξὺ interea dum id fit, quod narratur, e. c. in

νικᾷν

νικᾷν εὐανδρίᾳ, καὶ λαμπάδι καὶ τραγῳδοῖς. 133. 13.

νόμιμος ὅρκος. 49. 10.

νομοθέται alii a ſenatu legebantur, numero quinquaginta, alii a plebe, numero quingenti. 40. 2. et 7.

νόμος] δοκιμάζειν τοὺς νόμους. 39. 12. 40. 6. ἀναγράφειν νόμους ἐν σανίσιν. 40. 2. et εἰς τὸν τοῖχον. 40. pen. παραδιδόμενοι νόμοι. leges a Nomothetis ſenatui ad conſiderandum exhibitae. 40. 5. καθ' ἃ τοὺς ἄνω γεγραμμένους νόμους. 41. 7. ἄγραφος νόμος. 42. 4. καταλύειν νόμον. 93. 1. νόμοι Σόλωνος καὶ θεσμοὶ Δράκοντος. 39. 6. et pen. νόμοις χρῆσθαι ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος. 42. 13.

νῦν intra breue ſpatium gemino modo, ſed diuerſo, vſurpatum. νῦν δὲ — νῦν δέ. vbi prius reſpondet latino *iam* et noſtro *ſo aber*, et concludit. poſterius vero *tempus* indicat. *nunc autem*. 86. 9. et 11.

ξενία] φιλότητες καὶ ξενίαι πολλαί. 72. 8.

ξένος πατρικὸς cuius hoſpitio iam pater tuus eſſet vſus. 81. 1. ξένον ἀγωνιζόμενον ἐκ τῶν χορευτῶν ἐξάγειν. 121. vlt.

ξύλον cippus, *der Block*, ad quem nexi catenis alligantur. ἔδησεν ἡμᾶς ἐν τοῖς ξύλοις. 43. 1. 45. 5. et 7.

ὁδὸς] ὁδὸν καὶ πόρον μηδαμῇ μοι εἶναι. 83. 9.

οἴκαδε ἀπεκομίσθην φερόμενος ἐπὶ κλίνης. 30. 2.

οἰκεῖος] πάντες ἄνθρωποι τοὺς οἰκείους περὶ πλείονος τῶν ἀλλοτρίων ποιοῦνται. 118. pen.

οἰκειότης] ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐν τοῖς τοιούτοις δεικνύναι τὰς οἰκειότητας ἀλλήλοις. 59. 5.

οἰκία] συνεκτρέφεσθαι ἐν οἰκίᾳ. 25. 5. πατρῴα. 30. 8. ἐξώλη εἶναι αὐτὸν καὶ τὴν οἰκίαν gentem, familiam. 63. 1. ἀλιτήριον τρέφειν ἐν τῇ ἑαυτοῦ οἰκίᾳ. 64. 11. κατέχειν οἰκίαν τινός. 118. 11. γράφειν τὴν οἰκίαν. 119. vlt. κομίζεσθαί τινα εἰς τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν. 63. 5.

οἰκοδομεῖν] νεωσοίκους ᾠκοδομησάμεθα. 37. 10.

οἶκτος]

ὅρκος. 49. 10. πίστεις καὶ ὅρκους μεγάλους ἀλλήλοις δόντες. 54. 2. ὅρκος ὁ κοινὸς ἁπάσῃ τῇ πόλει, ὃν ὑμεῖς ὀμωμόκατε μετὰ τὰς διαλλαγάς. 43. 13. vbi illius ſacramenti formula habetur. ὅρκος τῶν δικαστῶν. 44. 7.

ὀῤῥωδεῖν metuere. 78. 8.

ὀρχήστρα. 19. 16.

ὅσιος idem atque ἁγνὸς vel καθαρός. caedis et piaculi exſors, etiamſi hominem interemiſſet. 47. 2.

ὅσος] πλέον ἢ ὅσου ἐμοὶ κατέστησαν. 81. 6. ὅσῳ διαφέρει τὰ τοιαῦτα τῶν ὑπουργημάτων. 83. vlt.

ὀστρακίζειν pro ἐξοστρακίζειν. 91. 8. 112. 9. 131. 10.

οὐδαμῇ ἐκφεύγω τὸ δυστυχέστατος ἀνθρώπων εἶναι. 79. 7.

οὐσία] τὴν δ' οὐσίαν ἔσχον καὶ ἐκέκτηντο. 35. 18. φανερὰ οὐσία. 59. 1.

οὗτος] εἰς τούτους ad hos, iudices puta coram aſſidentes. 33. 19.

οὕτως] ἔχει δὲ καὶ ὑμῖν οὕτως. 72. 8.

ὀφείλειν εὐθύνας ἄρξας ἀρχάς. 35. 10. debere aerario mulctam ſibi dictam propterea, quod ratio geſtorum honorum ab ipſo exhibita, a cenſoribus haud fuiſſet approbata. ἐπὶ τῆς ἐννάτης πρυτανείας ἡ ἔκτισις ἦν, εἰ δὲ μή, τὸ διπλάσιον ὤφειλον. 35. 15.

ὀφλεῖν condemnari mulctae. differunt iſta inter ſe. praecedit ὀφλεῖν, ſequitur ὀφείλειν. condemnatus mulctae in iudicio, qui eſt ὁ ὄφλων, reus, ὀφείλει debet illam mulctam, donec luerit. Nobis ὀφείλειν eſt *ſchuldig ſeyn*, cum quis adhuc debet id, quod ſoluendum ei eſſet. ὀφλεῖν autem eſt *verbühren*, *verwirken*, eſſe in ea conditione, vt poenam vel mulctam mereas, vel, vt poena mulctaue tibi dictetur. ὀφλεῖν ἐξούλας, γραφάς, ἐπιβολάς. 35. 11. κλοπῆς. 35. 18. δώρων. 35. 19. ἀστρατείας et δειλίας et μαλακίας. 35. 19. ψευδομαρτυριῶν et ψευδοκλητείας. 35. vlt. οὐδὲν πώπο-

pertrahere. 52. vlt. ἐκ τούτων παρεσκευασμένοι. his rebus instructi, hoc orsi apparatu. 81. 7. οὐ μοι δοκεῖτε οὕτω παρεσκευάσθαι. 96. 11. παρασκευάζειν ἱερεῖα καὶ ἐφόδια τοῖς ἵπποις. 128. 1.

παρασκευή copiae conspiratorum aduersus reum ab accusatore conscriptae, collusio, molitio et machinatio globi inimicorum aduersus aliquem. 1. 1.

παράστασις appellabatur drachma deponenda in iudicio ab iis, si qui priuatam litem exordiri vellent: Latini *sacramentum* id vsurpant. παράστασιν ἔθηκα. 60. 3.

παρασυλλέγεσθαι coire clam, furtim, conuenticula illicita agitare ad ineundum consilia improba et publice noxia. 65. pen.

παρεῖναι adesse in iudicio, comparere, se sistere. 55. 7. τοῦ παρόντος τότε κακοῦ μετάστασιν. 78. pen. οὐδὲν ἂν πλέον εἰς τὸ παρὸν ποιήσομεν. 74. 10.

παρέχειν] παρέχεσθε εὔνοιαν πλείω τῷ ἀπολογουμένῳ ἢ τοῖς κατηγόροις. 3. 11. et 18. παρέχειν τοὺς μὲν λόγους δημαγωγοῦ, τὰ δὲ ἔργα τυράννου. 126. 9.

παρίστασθαι] παρέστηκέ μοι θαῦμα μέγιστον. 75. 11. γνώμη μοι νῦν ἀντὶ τῆς προτέρας ἑτέρα παρέστηκε. 87. vlt. εἴτι διάβολον ὑμῶν τῳ ἐν τῇ γνώμῃ παρέστηκεν. 87. 12.

πᾶς] προτάξαντες σφᾶς αὐτοὺς πρὸ πάντων τῶν ἑλλήνων. 54. 3. ἐπὶ παντὶ ὀνειδίζειν [subaudi γιγνομένῳ aut συμβάντι, καιρῷ, τόπῳ] quocunque loco, tempore, quacunque causa aut occasione data arreptaue. 77. 3.

πάσχειν] οὐδ' ἄλλο τι πείσομαι [scil. παρὰ τὸ προσῆκον] neque committam, vel fieri sinam, vt alia quapiam turpi passione quatiar, et in transuersum agar. 44. 8.

πατρικὸς ξένος quo iam pater hospite vsus est. 81. 1.

πάτριος,

περι-

περικαίεσθαι angi, vri, aegritudine animi vexari. 75. 12.

περικοπὴ mutilatio τῶν ἑρμῶν. 8. 4. τῶν ἀναθημάτων. 17. 4.

περιμένειν τινά. 21. 2.

περιπίπτειν αἰκίαις ταῖς μεγίσταις. 68. 18.

περιτυγχάνειν τῷ πράγματι fortuito interuenire cum res ageretur. 19. 7.

περιφανῶς ἐλέγχονται ψευδόμενοι. 13. 11.

περσικὴ σκηνή. 127. vlt.

πηγνύναι τινὶ σκηνήν. 127. vlt.

πινάκιον] τοῖς πομπείοις εἰς τὰ πινάκια χρῆσθαι. ad inſtruendum et exornandum menſulas oſtenſionales. 127. 1.

πίνειν] κώνειον πιόντες ἀπέθανον. 94. 1.

πιπράσκειν] ὀλίγȣ πραθείσης τῆς πεντηκοστῆς μετασχεῖν. 66. 3.

πίςις] πίςιν εἰσηγεῖσθαι τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀπιςοτάτην. 32. vlt. πίςεις καὶ ὅρκȣς ἀλλήλοις μεγάλους δόντες. 54. 2.

πιςὸς] πιςότατα σημεῖα τὰ ἀπὸ τῶν ἔργων. 88. 2.

πιςότης] πιςότητος ὑμῶν ἕνεκα, quo ſiatis hoc certiores. 12. vlt.

πιςῶς] ὅπως ἂν ὡς πιςότατα ἔχῃ τοῖς ἀθηναίοις. vt Athenienſes quam certiſſime confidant. 38. 10.

πλεῖν τὴν θάλασσαν. 68. 11.

πλεῖςος] λύπας ἐπὶ πλεῖςον χρόνον. 78. 15. πλείςȣ ἄξιον ἐγένετό μοι. 82. pen. πλείςȣς ἐπιθυμητὰς ἔχει. 113. pen.

πλείων] ȣκέτι ἕτερον περὶ πλείονος ἐποιȣ́μην. nihil prius, neque antiquius habui, quam hoc. 83. antep.

πλέον] ȣδὲν ὅτι πλέον ποιήσετε nil iam proficietis. 74. 10. 114. 1. πλέον φέρονται τῶν ἄλλων. 112. 12. ȣδὲν πλέον ἔπραξεν. 122. 6.

τὴν

τὴν ἐναντίαν τούτων γνώμην ἔχω. multum his diuersa sentio. 3. 2. πολὺ [pro σφόδρα] ὀργίζεσθαι. 69. 8.

πολὺς] πραττόμενος οὐ πολὺ ἀργύριον. 49. vlt. εἰς πενίαν πολλὴν [id est μεγάλην καὶ δεινὴν] κατέστην. 71. pen. πολλῇ τῇ νίκῃ χρῆται, id est συχνὴν καὶ κατακόρως ποιεῖται μνείαν αὐτῆς. vbique locorum victoriam suam iactat, inuidiose crepat, odiose inculcat. 128. 10.

πομπεῖον] πομπείοις εἰς τὰ πινάκια χρῆσθαι. 127. 1. vasa ostensionalia, pompatica, aurea et argentea, quae solerent publico in loco spectatum exponi, aut in pompa circumferri.

πομπὴ κοινή. 127. 6.

πονηρὸς] πονηρότατος πάντων ὢν καὶ βουλόμενος τοιοῦτος εἶναι. 16. 10.

πόρος] οὐδὲν καὶ πόρον μηδαμῇ μοι εἶναι. 83. 9.

πρᾶγμα] τὰ πράγματα summa in rep. potestas, summa rerum. 80. vlt. ἐκ ὀλίγου μοι παρὰ γνώμην εὑρέθη τὰ πράγματα. 82. 1. διαχειρίζειν τὰ πρ. 84. 1.

πράκτωρ exactor. 36. pen. 38. 2.

πρᾶξις exactio, ius et facultas nomina debita redigendi. 42. pen.

πράττειν μέγα καὶ δεινόν. 75. 8. τῆς πόλεως εὖ πραττούσης. 76. 1. ὑμᾶς τι ἀγαθὸν ἐξ ἐμοῦ πρᾶξαι. prospera vos fortuna vti per me, opera mea. 76. 17. ἐπὶ τὸ εὖ πράττειν κακοὶ γίνονται πάντες ἄνθρωποι. 77. 7. βουλεύειν τι καὶ πράττειν ἐπί τινι agitare, machinari in fraudem alicuius. 85. vlt. πράττειν εἰρήνην καὶ ἐλευθερίαν operam dare, vt pax et libertas existant, procreentur. 97. 1. πράττειν παρὰ τὴν ἡλικίαν. studere rebus aetati suae parum conuenientibus. 132. 18. πράττοντές τινες δήμου κατάλυσιν ἐλήφθησαν in molitione clandestina, vel conatu democratiae conuellendae. 92. 14. πράττεσθαι in medio est aut pre-

tuae caufae conftituere aliquem, qui pro te agat, quae tu agere ipfe deberes. 69. 1.

προκηρυκεύεσθαι περὶ τῶν σπονδῶν ante legatos de induciis poft fubmittendos ipfe praemitti, praeambulare, et negotium hoc induciarum faciendarum complanare, et quafi communire. 91. 11.

προκινδυνεύειν ἐθέλειν τῦ πλήθυς πολίτυ ἀγαθῦ νομίζω. 111. 5.

προνοίᾳ τῶν φίλων propter meam erga amicos caritatem, et ftudium meum eorum faluti profpiciendi. 27. 17.

προπύλαια. 19. 14.

πρόῤῥιζον οἴχεται πᾶν τὸ ἡμέτερον γένος. 72. pen.

πρὸς θεῶν καὶ δαιμόνων refpectu deorumque femonumque, vt neque ab illorum, neque ab horum fanis arceatur. 48. pen. ἐκτιθέναι leges nouas ferendas πρὸς τὺς ἐπωνύμυς. 40. 3. fi illa eft vera lectio. ἐγγύας ἐγγυᾶσθαι πρὸς τὸ δημόσιον. 35. 13. προσάγειν πρὸς τὴν βυλήν. 55. 6. κατὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμολογίαν. 59 pen. θέσθαι καλῶς τὰς γενομένας πρὸς ἀλλήλυς διαφοράς. 70. 4. προσπηδᾷν πρὸς τὴν ἑςίαν. 82. 15. βλέπειν πρός τι. 106. 18.

προσάγειν πρὸς τὴν βυλήν. dicitur de prytanibus aliquem ad fenatum adducentibus, aut aliquid ad eum referentibus. 55. 6.

προσήκει μοι τύτυ τῦ πράγματος ὐδαμόθεν nulla ex parte negotium hoc ad me pertinet. 130. 1. pro προσιέναι de vectigalibus quotannis vndecunque redeuntibus. φόρος προσῆκε [id eft προσῄει] κατ' ἐνιαυτόν. 93. 16.

προσιέναι [fubaudi πρὸς τὺς πρυτάνεις] περὶ τῶν γεγενημένων κατὰ τὴν τελετὴν referre ad Prytanas. 55. 4.

πρόσοδος] πρόσοδοι reditus, compendia, vectigalia. προσόδυς ἰδίας ἀπὸ τῶν κοινῶν ἐποιήσατο. 116. 10.

προσπηδᾷν πρὸς τὴν ἑςίαν. 82. 15.

σημεῖον] τὸ σημεῖον καθαιρεῖν signum detrahere, h. e. concionem dissoluere. quoad enim signum erat expositum, concio habebatur. 18. vlt. σημεῖα πιστότατα τὰ ἀπὸ τῶν ἔργων. 88. 2. et 4.

σιταγωγοὶ νῆες. 86. 3.

σίτησιν ἐν πρυτανείῳ λαμβάνειν. 128. 9.

σκευὴ habitus, vestitus sacerdotalis, vel pontificalis 55. vlt.

σκηνὴν περσικὴν ἔπηξαν. 127. pen.

σκιὰ] ὑπὸ τὴν σκιὰν καθίζεσθαι. 19. 17.

σκύθης] τοξότας σκύθας ἐπριάμεθα. 92. 2.

σπεύδειν τὰ ἐναντία τῇ ἑαυτοῦ ὠφελείᾳ. 76. 3.

σπονδαὶ] προκηρυκεύεσθαι περὶ τῶν σπονδῶν. 91. 11. σπονδαὶ ab εἰρήνῃ differunt. 94. 15. σπονδαὶς ἐπὶ ῥητοῖς ἥγομεν. 99. antep.

ςαθμοὶ mensurae Solonis. 39. pen.

ςασιάζειν πρὸς τοὺς τυράννους. 88. 9. se opponere, aduersari partibus et studiis tyrannorum.

ςασιωτεία factiositas, propensio ad res nouas, studium in republica turbas ciendi. 114. 10.

ςεφανηφόρος ἀγὼν. 111. pen. 119. 8.

ςεφανοῦν τὴν πόλιν καὶ τὴν οἰκίαν ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων. 125. 11. 128. 11. ςεφανοῦνται ὑφ᾽ ὑμῶν καὶ ἀνακηρύττονται. 84 10.

ςήλη] ἀναγράφειν ἐν ςήλαις ignominiae ergo. 26. 3. ςήλας ἀναιρεῖν. 52. 2. ἐξ αὐτῶν τῶν γραμμάτων σκέψασθε ἃ ἡμῖν ἐν τῇ ςήλῃ γέγραπται. nam foedera, induciae, pacta omnia publica stelis, h. e. cippis vel pilis incidebantur. ςήλην εὑράμενοι παρ᾽ αὐτῶν ςῆσαι. 99. 15. significat durissimas illas conditiones, quas Lysander Atheniensibus a se devictis imperauit. ςῆλαι ςαθήσονται γεγραμμέναι ἐπὶ τούτοις. haec insculpentur tabulis publice figendis. 106. 9.

ἡ ςοὰ sic nude dicta est Poecile. 41. 3.

συμβο-

σύμβολον] σύμβολα pacta conuenta inter duas ciuitates de iure mutuo commerciorum, quod ambae volunt inter se commune ratumque esse. 121. 5.

συμβουλεύειν] ὁ συμβουλεύσας ὅσιος ἔςω καὶ εὐαγής auctor consilii, suasor, impulsor. 48. 7.

συμπαρασκευάζειν τὸν ἀγῶνα alicui, litem aduersus quempiam instruenti, praesto esse dandis consiliis, lingua et opera praestandis. 64. 9.

συμποιεῖν operam in aliqua re perficienda sociam praestare. 30. 4.

συμπολεμεῖν. 100. vlt.

συμφέρειν] συνήνεγκεν ἐπὶ τὸ ἄμεινον. 36. 20. quasi vsurpatum quoque fuisset συμφέρειν ἐπὶ τὸ χεῖρον. quod vtique potuit vsurpari. nam συμφέρειν in hac dictione idem valet atque ἀπαντᾶν vel συντυγχάνειν.

συμφιλονεικεῖν] συμφιλονεικούντων αὐτῷ τῶν θεατῶν. studentibus, fauentibus ei. 122. 4.

συμφορά] ὀνειδίζειν τινὶ τὰς συμφοράς. 77. 3. συμφορὰ τῶν φρενῶν occoecatio mentis, desipientia. 78. 5. παραγενομένης τῆς πόλεως ἐπὶ ταύτας τὰς συμφοράς. 79. 7.

συνδικεῖν 74. pen.

συνεισελθεῖν οἴκαδε 119. pen.

συνεκτρέφειν] συνεκτραφεὶς [scil. σὺν ἐμοὶ aut σὺν ἡμῖν id est mecum, et cum fratribus atque sororibus meis] ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐκ παιδός. 25. 5.

συνέχειν] συνέχει μάλιςα τὴν πόλιν ὅρκος. 5. 5.

συνήθης.] συνηθέςερα τῷ γένει conuenientiora cum moribus et exemplis meae gentis. 88. 7.

συνίςασθαι coire in societatem alicuius rei gerendae. 66. 5.

σύνοδος conuentus amicorum. 24. 3.

συνοικεῖν τῇ ἑαυτοῦ ἀδελφῇ. 129. 15.

συνταράττειν ὅλην τὴν πόλιν. 33. 12.

τεῖχος]

τεῖχος] συγκατασκάπτειν τὰ τείχη. 51. 2.

τεκμήριον] τεκμηρίοις χρὴ τοῖς πρότερον γενομένοις χρῆσθαι περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι. 91. 3.

τέλειος] καθ' ἱερῶν τελείων ὀμνύναι. 48. 8. 49. 9.

τελετὴ peractio sacrorum Eleusiniorum, initiatio. περὶ τῶν γεγενημένων κατὰ τὴν τελετήν. 55. 5.

τελευτὴ] τελευτὴν ὑπερβάλλουσαν τοῦ βίου ποιεῖσθαι. 125. 1.

τέλος] τούτων τὸ τέλος ἐστὶ παρ' ὑμῖν. ad finem perducere penes vos est. 109. 8. τέλος ἔχει [scil. ὁ ἀγὼν] 115. 6. τέλος vectigal πριάμενος μὴ καταβάλλειν. 45. 6.

τέμνειν τὴν χώραν deuastare agrum. 50. pen. 93. 10. 98. 12.

οἱ τετρακόσιοι. 37. 9. 80. vlt.

τηλικοῦτος] ὃς τηλικαύτας ποιεῖται τῶν ἁμαρτημάτων ὑπερβολάς. 123. 8.

τιθέναι παράστασιν. 60. 3. θέσθαι καλῶς τὰς γενομένας πρὸς ἀλλήλους διαφοράς. 70. 4. τὰς βουλὰς ἀκύρους ἔθεσθε reddidistis inualidas. 89. 9. γνώμην τίθεσθαι περί τινος. 99. 7.

τιμᾶν τὴν πόλιν ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ πόνων. 129. 10.

τιμωρία] τραπόμενοι οὐκ ἐπὶ τιμωρίαν, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίαν. 69. vlt. τιμωρίαν ποιεῖσθαί τινος οὔτε δημοσίαν, οὔτε ἰδίαν. neque publice, neque priuatim plectere. 121. 8.

τιμωρὸς vltor, vindex. θεοὶ σφῶν αὐτῶν πρoυστήσαντο τιμωρὸν γενέσθαι Κηφίσιον. 69. 1.

τις elliptice abest. 28. 3.

τοιοῦτος in laudem. ὡς οὐδείς πω τοιοῦτος γεγένηται. 124. 14.

τοῖχος paries porticus Poeciles dictae, in quo leges exaratae fuerunt. τοὺς νόμους εἰς τὸν τοῖχον ἀναγράφειν. 40. pen.

τολμᾶν audere, a se impetrare, se quasi vincere et expu-

59. vlt. ἔχε τύχῃ ἀγαθῇ. habe tibi, quod bene vertat. 60. 5.

ὑμεῖς] ἐν ὑμῖν ἦσαν οἱ λόγοι hi fermones habebantur in concione veſtra, h. e. publico in loco, palam. 19. 10.

ὑπακούειν reſpondere ad interrogata. 56. 4. et deinceps ſaepius.

ὑπάρχειν] τίνων. ὑπαρχόντων αὐτοῖς. quibus et quantis ipſi cum vitiis vrgeantur. 44. vlt. ἀπέδοτε τὴν ὑπάρχουσαν ἀρετήν. 54. 17. οἱ ὑπῆρξαν τῆς ἐλευθερίας ἁπάσῃ τῇ Ἑλλάδι auctores et principes libertatis, quibus ea debetur vt primis impulſoribus atque effectoribus. 71. 6. ὑπάρχει αὐτοῖς, *das haben ſie davon*, hoc eos veluti praemium manet, λόγον αἰσχρὸν ἔχειν. 85. 5.

ὑπεισάγειν εἰς τὴν οἰκίαν ἑταίρας. 118. 1.

ὑπεραυξάνειν] Φυλάττεσθαι χρὴ τῶν πολιτῶν τοὺς ὑπεραυξομένους 125. 3.

ὑπερβάλλειν plus liceri. *überbieten*. 66. 2. et pen. τελευτὴν τοῦ βίου ὑπερβάλλουσαν ποιεῖσθαι. inuenire vitae finem mirificum et paene portentoſum. 125. 1.

ὑπερβολὴν τοσαύτην ἐπιθυμίας ἔχουσιν tam ardenter, tam immaniter cupiunt. 105. 12. ὑπερβολὰς τηλικαύτας ποιεῖται τῶν ἁμαρτημάτων. 123. 8.

ὑπερορία ſolum quodcunque peregrinum, quaecunque ditio eſt extra fines atticos. τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἐκ τῆς ὑπερορίας οὐκ ἀπολαμβάνειν. 107. 3.

ὑπέρχεσθαί τινα ſe alicui ſubmittere, ei adulari. 122. 9.

ὑποδεικνύειν τρόπαια πολλὰ τῶν πολεμίων. 73. 7. ὃ δὴ μάλιστα τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ὑπεδείξατο. 115. 5.

ὑπόδικός τινος obnoxius poenae. 128. 8.

ὑπολείπειν πρόφασιν. 97. 12.

ὑπολογίζεσθαι οὐδὲν nil penſi habere. 129. 15.

ὑπομέ-

ὑπομένειν manere in vrbe, exitum iudicii opperiri, non defugere periculum, ſed ſuſtinere. 60. 11. 115. 9.

ὑπομιμνήσκειν. 34. 4.

ὑπονοεῖν τὰ λεγόμενα. 5. 9. τὰ θεῖα ſuſpicari de diis, h. e. de eorum natura, vita, moribus opinari, eosque ex humanis probabili coniectura colligere. 69. 8. ὑπονοεῖν εἰώθατε καὶ δυσχεραίνειν περὶ τῶν ἑτοίμων, ſuſpicari, ne minus firma, minusue idonea ſint. 106. 18.

ὑποτίθεσθαι comminiſci, mente ſibi confingere, ſuſpicari, meditari, deſignare, vel etiam auſpicium, principiumue facere, exemplum edere, quod alii deinceps imitentur. 19. vlt. ὑπεθέμην [pro προεθέμην] ὑμῖν τῷ λόγῳ verbis, oratione propoſui, h. e. ob oculos poſui. 94. 5.

ὑπούργημα miniſterium, ſeruitium, officium. 83. vlt.

ὑψηλὸς] αὕτη ἡ εἰρήνη τὸν δῆμον ἦρεν ὑψηλὸν, vt Latini vſurpant, ſublimen ſuſtulit, h. e. in ſublime. 92. antep.

φαίνειν] πάντοθέν μοι κακὸν ἐφαίνετο ἑτοιμαζόμενον. 83. 10.

φανερὸς] φανερὰ οὐσία bona immobilia. 59. 1. οὐδεὶς ἐκ τοῦ φανεροῦ τὸν δῆμον ἔσωσε. 106. 1.

φείδεσθαι] οὔτε τοῦ σώματος, οὔτε τῶν ὄντων ἐφεισάμην. 80. 13.

φέρειν] ἀπεκομίσθην οἴκαδε φερόμενος ἐπὶ κλίνης. 30. 2. τῆς πόλεως εὖ πραττούσης, καὶ τὰ ἴδια σφῶν αὐτῶν ἄμεινον ἂν φέρεσθαι. 76. 1. λύπας ἐμοὶ ἔμελλεν οἴσειν. 78. 15. ἃ ὑμῖν ἔμελλε ταχίστην οἴσειν τοῦ τότε παρόντος κακοῦ μετάστασιν. 78. pen. χάριν, οὐ μῖσος, τῷ δυστυχήματι φέρεσθαι aufferre ab infortunio ſuo. 79. vlt. χάριν ἑτέρῳ φέροντες deferentes, h. e. in alius gratiam. 87. 10.

φθόνος]

αὐτὸν ἐ ψεύσομαι. qua in re eum haud fallam, *ich halte mein Wort.* 61. 9. ψευσθῆναι τῆς αὐτῶν γνώμης ſpe ſua excidere. 85. vlt.

ψευδοκλητίας τρὶς ὄφλειν. ter in iudicio damnari falſae ſeu ementitae citationis. 35 vlt.

ψευδομαρτυρία] ψευδομαρτυριῶν τρὶς ὄφλειν. ter condemnari teſtimonii falſi dicti. 35. vlt. ψευδομαρτυριῶν ἑάλωσαν. 4. 3.

ψήφισμα ἐδὲν μήτε βελῆς μήτε δήμε νόμε κυριώτερον εἶναι. 42. 5. ἐξαλείφειν. 36. 12. ἀποδιδόναι reſtituere in integrum, reuocare in vſum, poſtquam abrogatum fuiſſet. 87. 6. ἀφαιρεῖσθαι tollere, abrogare. 87. 10.

ψῆφος] τοσέτων δικαςῶν ἐδὲ διακοσίας ψήφες μετέλαβε 9. 7. ψήφῳ καὶ λόγῳ. 49. 2.

ᾠδεῖον. 19. 15.

ὠνεῖσθαι liceri, offerre certum aes. 66. 6.

ὠνὴ redemtura vectigalis. ὠνὴν πρίασθαι ἐκ τῶ δημοσίε 35. 11. 45. 1. τὰς ἐπικαρπίας ἐκ τῆς ὠνῆς ἐκλέγειν *die Acciſe vermöge des Pachtrechtes einfodern.* 45. 2.

ὥρα] ψευσθεὶς τῆς ὥρας *weil er ſich in Anſehung der Zeit verrechnet hatte.* 19. 3. ὥραν [in accuſatiuo abſoluto, aduerbialiter, pro ἐν ὥρᾳ, vel καθ' ὥραν] χειμῶνος πλεῖν τὴν θάλατταν. 68. 11.

ὠφέλεια] σπεύδειν τὰ ἐναντία τῇ ἑαυτῶ ὠφελείᾳ. 76. 3.

INDEX HISTORICVS
AD ANDOCIDEM.

Hoc in indice ſi nomina hominum diuerſorum inter ſe commiſſa ſunt, quod ſuſpicor interdum factum eſſe, rogo veniam, et vt id partim feſtinationi meae, partim obſcuritati et ambiguiiati rei imputetur.

INDEX GEOGRAPHICVS AD ANDOCIDEM.

IO. GOTT-

IO. GOTTFRIED HAVPTMANNI

LIBELLVS
DE ANDOCIDE
ORATORE ATTICO.

CAPVT I.

Andociden veterem Oratorem Atticum paucis verbis defignat.

Andocidae vitam, de recentioribus, praefertim *Menckenii* a) *Freytagius*que filius b) adtigerunt: erit tamen, cur fingularem illius commemorationem, de fontibus, et nos hauriamus. Fuit Andocides nobilis Athenienfis (γένους εὐπατριδῶν), Leogorae filius, eius, qui pacem aliquando, Lacones inter et Athenienfes, compofuit; fi credimus *Hellanico*, deducens a Mercurio genus c). Iftud vel inde probat *Plutarchus* d), quia praeconum progenies ad ipfum pertineret: καθήκει γὰρ εἰς αὐτὸν τὸ κηρύκων γένος. Διὸ καὶ προεχειρίσθη ποτὲ μετὰ Γλαύκωνος σὺν ναυσὶν εἴκοσι Κερκυραίοις βοηθήσων διαφερομένοις πρὸς Κορινθίους. Propinquiorem familiam ipfe nominat orator e), pago Cydathenienfis aut Thurenfis (δή-

a) *Io. Burch. et Frid. Ott. Menckeniorum bibliotheca virorum militia aeque et fcriptis illuftr.* p. 39. feqq. b) in *oratorum et rhetorum Graecorum, quibus ftatuae honoris caufa pofitae fuerunt, decade* §. 8. p. 14-18. c) *Plut.* in *Alcibiade* p. 201. ed. 1620. et ἐν τοῖς βίοις τῶν δέκα ῥητόρων p. 834. *Tzetzes chil.* VI. hift. 49. *Photius bibl.* cod. CCLXI. d) de X. orr. p. cit. e) p. 8. et 14. ed. Ald.

μον Κυδαθήναιος ἢ Θυρεὺς), olympiade LXXVIII, 1. archonte Theogenide, natus: sic vt Lysiam aetate, non annis centum, vt *Plutarchi* vulgaris contextus habet, neque viginti, prout aliquis emendat, sed nouem antecesserit. Nascebatur enim olympiadis LXXX. anno 2. Lysias: illumque facilius, quam hunc, recentiori tempore, nasci potuisse, patebit vtriusque contrarias orationes adtente legenti. Magis habet *Plutarchus*, cur, tanquam intemperantem, luxuriosum, noctuque vagantem, accuset (ἀκόλαστον ὄντα, νύκτωρ κωμάσαντα); quamuis, ab exemplo singulari, ad consuetudinem, vix valeat consecutio. Potissimum esset, cur eum ambitiosum et impium f) adpellaremus: ni se sic, in orationibus suis, defenderet, vt et hic dubia superessent. Inter aequales habuit Socratem: quos vero magistros audierit, non constat. Iuuenis iam in re publica claruit: si quidem, quod *Photius* ait, ob egregiam eius administrationem, nauibus fuit praefectus (εὐδοκιμῶν ἐπὶ τοῖς πολιτεύμασιν Ἀνδοκίδης, ἐπέθετο ναυκληρίαν). Hanc enim praefecturam, quod iam e *Plutarcho* didicimus, ac *Thucydides* g) in primis memorat, vna cum Leagri filio Glaucone, quo tempore nascebatur Isocrates, olymp. LXXXVI, 1. obtinuit; adeoque prius, quam bellum Peloponnesiacum, proprie dictum, inciperetur. Contradicere videbitur *Lysias* h), qui negat, eum vnquam, extra vrbem, in militiam profectum esse, ueque equitem, neque scutatum, neque triremi praefectum, neque classiarium, nec ante, nec post ciuitatis calamitatem, licet iam annos quadraginta superasset; cum alii, suo sumtu, triremes pararent, iisque praeessent. At nouimus αὐξήσεις accusantium: potior ergo nobis hic erit

f) *Lysias or.* V, 16. sq. vel p. 55. ed. *Tayl.* min. g) L. I. p. 13. ed. Camer. h) V, 15. vel p. 54.

erit a partium studiis alienorum auctoritas. Vt tamen aliquatenus *Lysiae* fidem liberemus; ad ipsius Peloponnesiaci belli tempora, testimonium illius adstringimus. Hisce noster et exercuit in re publica sinistra, et habuit similia fata Dicitur a *Plutarcho* i): *εἰς τὰ τῆς Δήμητρος ἁμαρτὼν μυστήρια* Duplex, aduersus Cereris mysteria, peccatum, ipse describit *Andocides* k); aliter tamen *Lysias*. Accusabatur initio, scilicet Olymp. LXXXI, dum Alcibiades, vna cum Nicia Lamachoque collegis, classi praefectus, in Siciliam mitti debebat, praeter illum ipsum, non tam noster, quam parens; quod celebrationi priuatae mysteriorum, quae coniurationem aeque designaret, adfuisset quidem, sed, ob aetatem forte, dormiuisset. Non potuit tunc infra septuagesimum annum adtigisse Leogoras, qui, iudicio traditus a Speusippo, coram sex mille Atheniensium iudicio, tanquam iniustum, eum ideo deinceps accusauit, vicitque feliciter. Ipse vero noster in primis, deferebatur *περὶ τῆς ἱκετηρίας, ὡς καταθείη ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ*. Quid fuerit *ἱκετηρία*, frustra discere laborabimus, ab oratoris interprete *Miniato*. Nam is, quem ad modum omnino passim falsus est, vel obscurum explicat per haud minus obscurum, *iceteriam* vocauit; a vocabulorum Graecorum indicibus destitutus, qui potius referunt *ἱκετερίαν*. Erat autem oleae ramus, lana velatus, qualem alioqui supplices gestabant: quem quidem, Eleusiniis in sacris, in ara posuisse, capitale fuit, vel etiam insigni mulcta luebatur. Orator hoc nomine se purgat, et id ipsius inimicorum opus fuisse, non sine teste, profitetur. Eminentius crimen fuit, in cuius, itidem cum Alcibiade l), suspicionem venit, omnium propemodum Hermarum,

i) p. 834. k) or. I. p. 4. sq. 15. l) *Corn.* in *Alcib.* 3. 2. sq. *Plut.* in *Alcib.* p. 202. in *Nicia* p. 531.

vna nocte, deiiciendo vel mutilando, facta laesio. Cum paucis, grandior Mercurii statua, quae, quod ante domum Andocidae foret, Andocidea m) nominabatur, illaesa mansit; idemque cumulauit suspicionem. In primis cum adpareret, id non sine magna multorum consensione factum esse, nec ad priuatam, sed ad publicam rem, pertinere: magnusque multitudini timor hinc esset iniectus, ne qua vis repentina populi libertatem opprimeret n). Quoniam igitur populari statui non adeo fauere noster credebatur, (μισόδημος καὶ ὀλιγαρχικὸς): cum amicis Alcibiadis, licet eius alioquin inimici, per Dioclidem et Teucrum, delatores, in custodiam et vincula, populo flagitante, dabatur o). In carcere, consuetudinem et amicitiam aluit cum Timaeo quodam, inferioris dignitatis, sed intelligentiae singularis et audaciae, viro. Persuadet is Andocidae, *Plutarcho* teste p), semet ipse, cum paucis aliis, vt deferat: impunitatem enim, e plebis scito, confitentibus permitti, sed exitum iudicii, secus vbi fecerit, potentibus maxime terribilem fore; quo fiat, vt satius videatur, mentientem liberari, quam innocentem, eodem de crimine, necari; paucisque dubiis irae populi condonatis, plures eximios homines eripi periculis. Accommodari poterit *Plutarchi* testimonio *Lysias* q), qui, nostrum anno circiter in vinculis fuisse, memorat; acceptaque publica fide, si verum indicium videretur, propinquos et amicos detulisse. Sed *Andocides* ipse r), Charmiden, Aristotelis cuiusdam filium, patruelem suum, et a pueris amicum

m) Nescimus cur, hac occasione, nostrum non Andociden, sed Androcyden, adpellet *Aug. Buchnerus* in *obss.* ad *Corn.* l. c. dum, rationem huius correctionis, addit nullam.
n) *Corn.* l. c. §. 3. o) *Plut.* in *Alcib.* p. 201. p. 202.
q) V, 7. fin. vel p. 50. init. r) p. 8. sq.

cum, impulsorem, vnam vero noctem in carcere mansionis, nominat, patrem se plurimosque cognatos eripuisse, demonstrans. Conciliabitur hic aduersarius cum oratore nostro; si quidem indicem arbitremur detentum fuisse captiuum, donec perfecta fuerit inquisitio, reliquis interea liberatis: quoniam Atheniensibus erat militandum; neque, rem illam priuatam antea perfici, permittebant hostes, imminentes occasioni. Certe, coniecturam illam fulcit *Andocides* s): dum impetum Boeotorum, militarem ciuium profectionem, amicos dimissos, testatur; de sua vero liberatione nihil quidquam addit. Sed, qua ratione consuasores, et amicitiam in carcere contractam, iungere queamus, non tam adparet. Refert quidem alibi duplicem accusationem, quam et res ipsa declarat, *Plutarchus*, si certus est libelli de oratoribus auctor t): priorem, de Cereris sacris violatis, et Mercurii statuis fractis (*θραῦσαί τι τῶν ἀγαλμάτων*), quo tempore, seruum ad quaestionem dedere nolens, audierit male; posteriorem, non multo post expeditionem classis in Siciliam missae, vbi fuerit ea lege liberatus, vt, sacra qui violassent, indicaret. Et hic dicitur ipsum patrem detulisse, quem iam vinctum eripuerit, admodum profuturum ciuitati pollicitus: quod et acciderit re vera; cum multos, aliis criminibus obnoxios, coargueret Leogoras. Nihilominus eadem nobis difficultas haeret: dum vtique, rebus, quae circumstant, spectatis, haud posteriorem innuerat *Plutarchus*. Adhaec, vituperauit eos *Andocides* u), qui, quasi patrem detulerit, ipsum criminarentur. Sed, in ea defensione, quae, post liberatam a Thrasybulo rem publicam, olympiade LXXXXIV. facta fuit; erat quidem superstes pater v), adeo

s) p. 8. 10. t) p. 834. u) p. 5. med. v) *Andoc.* p. 10.

adeo tamen decrepitus, vt minimam sane spem praeberet. Ergo, si quid adferendum, quod ibi prius nominatur, duplex fuisse nostri quoque periculum, videtur: alterum de mysteriis priuatim celebratis; alterum de truncatis Hermis. Verumenimuero, cum, alteram infamiam alteri solum adspersam esse, *Cornelius* x) memoret: nec ita figere poterimus pedem, inque medio, quidquid hoc est, relinquere cogemur. Postea, si *Lysiae* y) credimus, vinculis quidem noster liberatus, simul autem, foro templisque remotus, animum ad naualem mercaturam adpulit: passimque profectus, in Sicilia, Italia, Peloponnesio, Thessalia, Hellesponto, Ionia, Cypro, plures turbas excitauit; multosque reges, quibuscum versatus est, in fraudem adduxit, adulando z). Certe, cum regibus quibusdam aliisque multis illustribus viris, hospitii ius contraxit a). Quo simul tempore, consobrinam suam, Aristidis filiam, clanculum rapuit, regique Cypriorum, amico et hospiti suo, dono misit. Hoc autem ipsi cum crimini datum iri cerneret, in insulam Cyprum, vt hinc eam reduceret, proficiscebatur; sed a rege captiuus detinebatur. Cum vix inde clam erupisset, Athenasque redisset, quo tempore quadringenti tyranni rei publicae praeerant, ab iisdem iterum in vincula coniectus, aegre se subduxit. Hinc exsul Elida b) petiit, ibique vixit, cum triginta tyranni ciuitatem tenerent: vbi, se Thrasybuli iungens amicis, cum

x) l. c. 3, 2. 6. conf. hoc et sequens caput fere totum. y) V, 8. p. 50. z) *Lys.* V, 2. p. 46. a) *Plut.* l. c. b) Si tunc potius Eleum insulam petiisset: videremus, qua ratione facilius, inter internas Samiorum turbas, quod in oratione *περὶ ἀδείας* p. 20. refert, remigibus et frumento, classem Atticam iuuare potuerit. Sed Elis erat quasi commune refugium, quo et, cum aliis, Alcibiades se recepit, *Corn.* VII, 4, 4.

cum iisdem, in patriam rediit. Aliquanto poſt, pacis ergo, Lacedaemona legabatur, cumque ſe male geſſiſſet, omnia timens, rurſus aufugiebat. Sic eius fata fere *Plutarchus*, et ex eo *Photius*, commemorauit: aliter paſſim, aequalis, ſed aduerſarius, *Lyſias* c). Hic ipſe de conſobrinae raptu ſilet: narrat autem, illum, cum ad Citienſium regem d) nauigaſſet, proditionis conuictum, inque vincula coniectum fuiſſe; praeterque mortem, quotidianam flagrorum ignominiam exſpectaſſe, metuentem, ne, membrorum extremis partibus, viuus mutilaretur. Euaſit tamen, hoc teſte, periculum iſtud, inque patriam rediit; quadringentorum turbis ſedatis (*ἐπεὶ τῶν τετρακοσίων θεὸς λήθην ἔδωκεν*). Eo cum veniſſet, in carcerem coniectus et habitus ignominioſe (*ἐδέθη καὶ ᾐκίσθη*); rurſum liberatur. Hinc, ad Euagoram II. e) Cypri regem, nauigabat, admiſſoque facinore relegabatur (*ἀδικήσας εἴρχθη*). Vagatus paſſim, ad popularem Athenarum ſtatum rediit: vbi, bis eodem de crimine poſtulatus, denuo corpus in vinculis habebat, et facultates eiuſmodi periculis conſumebat; dum inimicorum et ſycophantarum exponebatur libidini. Nihilominus, cum ciuibus tunc agebat, gratiam captabat, in ſenatum ingrediebatur f), et ita ſe gerebat, vt, eum haud admodum iacuiſſe, pateret. Videretur ergo tunc etiam, vt Lacedaemona legationem obiit; quod *Plutarchus* ait, ſumtus choro cyclio, dithyrambicum ad certamen, in tribus ſuae gratiam, ſuppeditaſſe, victoriaque potitus, tripodem, e Porini regione, ſublimi lo-

c) l. c. c. 8. ſq. p. 50. ſq. d) Citium erat vrbs Cypri: nam ea tunc inſula plures reges habebat. *Thucyd.* I, 112. *Diod.* Sic. XV, 2. ſqq. XIX, 79. *Corn.* V, 3, 4. e) quem et *Iſocrates* ſingulatim laudauit, conf. *allgem. Weltkiſt.* T. VI. p. 612. ſqq. f) c. 10. p. cit.

mi loco, dedicaſſe: ni dubium moueret, aduerſus Alcibiadem orationis, quod vel, de poſterioribus eius facinoribus, ſilentium indicabit, ante bellum Siculum habitae, clauſula. Non enim ſolum commemorat auctor, ſe legatum in Theſſaliam, Macedoniam, Moloſſiam, Theſprotiam, Italiam, Siciliam profectum, quosdam diſſidentes conciliaſſe, quosdam beneuolos Athenienſibus effeciſſe, quosdam ab hoſtibus liberaſſe; ſed etiam, impendentem de ſuo ſumtus, fortitudine, lampade, tragoedis viciſſe. Quem autem ad modum hic orationum Andocidae finis Chaeronenſem philoſophum; ſic Atticum ſimul oratorem initium primae, ni fallimur, confutat. Inimicos enim ipſos, per ſermocinationem, ibi loquentes inducens, eos, ait, coniectaſſe futurum, vt, in Cyprum, vnde venerit, et vbi pariter tunc valuerit plurimum, nauigaret potius, quam diceret, vel innocentiſſimus, cauſam. Ceterum, vt in eius vita plura dubia manent; ita, de poſtremis fatis, omnino conſtat nihil. Sunt, qui ſtatuam ipſi poſitam eſſe contendant: quod vero perquam nobis ambiguum videtur; cum antiquiorum nemo fecerit illius mentionem. Si priſcus fuerit Hermes, quem capite truncatum, aere curauit exprimendum *Fuluius Vrſinus* g), et cui titulus adſcribitur: Ανδοκίδης Λεωγορε Αθηναιος· noua naſceretur ambiguitas; vtrum eius honori, an ignominiae, quod Hermas truncaſſe deferebatur, fuerit collocatus. Sed, nobiliſſimum ipſi perpetuumque monumentum, quatuor collocant orationes: de quibus alioqui ſingulatim dicemus.

g) in *illuſtrium imaginibus*, *e marmoribus, numis et gemmis expreſſis* (Antwerp. 1598. 4.) p. 73.

CAPVT

CAPVT II.

Orationem Andocidae primam paucis verbis designat.

Orationes Andocidae tres forte deperditas, quatuor residuas, nouimus. Illae sunt, πρὸς τοὺς ἑταίρους, ἀπολογία πρὸς Φαίακα, et κατ' Ἀρχίππου, quibus additur a nonnullis, ὁ περὶ τῆς ἐνδείξεως λόγος. Earundem prima proceres in populum concitasse dicitur, inter alia fingens, effossas ac dissipatas a ciuibus fuisse reliquias Themistoclis a). Altera se defendit, aduersus insignem aliquem inimicum b). Tertiae coniecturam *Lysias* c) mouit, quo teste noster, apud regem sacrorum, accusauit Archippum, quasi Mercurialem statuam, sibi gentilitiam, violasset: quam cum is integram ostenderet, Andocides, metuens periculum, se pecunia data redemit. Extremam quidem a superstite περὶ μυστηρίων, distinguit *Plutarchus* d); adlegat etiam *Harpocration* e); quibus ducibus, *Heinr. Valesius* f), I. A. *Fabricius* g) aliique seiungunt. Cum tamen de vtraque priorum, quas adhuc hodie versamus, tanquam de pluribus, ille Chaeronensis loquatur; cum vocabulum adlegatum prima superstitum praeferat h); cumque saepius ibidem ἐνδείξεως i) mentio

a) *Plut.* in *Themistocle* sub fin. b) *Plut. in X. or.* p. 835. opp. ed. 1620. c) or. V, 4. d) l. c. e) voc. ζητητής, qui simul docet Andociden aliquando ζητητὴν fuisse. f) ad *Harpocr.* p. 36. a. ed. L. B. 1683. g) *B. Gr.* II, 26, 3. fin. h) p. 4. ed. Ald. nostrae §. 29. ἦσθα ζητητὴς ὦ Διόγνητε κ. τ. λ. 72. sqq. et 114. sqq. vbi quoque τῶν ζητητῶν officia designantur, et, occultioribus exsistentibus sceleribus, electio memoratur. i) 15. 20. 36. 41. 51-57. 67. 77. 151. 155. *Lys.* V, 5. p, 48. Idem forense verbum, ab aliis accusationum generibus, seiungitur, v. *Pollux* VIII, 6. *Taylor lect. Lys.* c. 6. p. 693. Excludebantur autem ab indicio non honesti *And.* I, 131.

tio fiat: cur res, praeter neceſſitatem, multiplicemus, haud adparet. Facta vero praeſertim erat ἔνδειξις, (εἰσαγγελία, μήνυσις,) quod aperte dicitur, de myſteriis vſu priuato profanatis, a Cephiſio, quem Cephiſſium dicens *Lyſias* k), haud iniuria vocatum in ius iri, pronuntiat. Accedebat ἔνδειξις, de Hermis mutilatis, et Eleuſiniis ſacris peruerſe celebratis, vbi forte δευτεραγωνιςῶν Lyſias, in oratione κατ᾽ Ἀνδοκίδου ἀσεβείας, vel, vt in antiquiore editione inſcribitur, ἱεροσυλίας, aeque, per alium, accuſatorem egit. Ambobus aduerſariis orationem ſuam oppoſuit Andocides: quam luculentam nominans *Taylor*, alieno nomine περὶ τῶν μυςηρίων inſigniri, putat; cum ſolum περὶ τῆς ἐνδείξεως ſit relinquendum. Nos quidem nec illam inſcriptionem, quae maxime primam partem denotat, et a *Plutarcho* iam agnita fuit, improbaremus. Dicta vero cauſa putatur l), non diu poſt ſublatos triginta viros, poſtridie τῶν μυςηρίων. Solonis ad legem, referente rege ſacrorum m) de iis, qui, proximis in religionibus, quidquam peccauiſſent: et Eleuſine quidem, in qua regionis Atticae ciuitate, oratio Lyſiana habita videtur, licet Andocidae defenſio facta fuerit Athenis n). Decennio ante, prior cauſae dictio acciderat; haec poſterior euenit certe, nondum omnino firmiter conſtituta republica, poſtquam ante triennium ab exſilio redierat Andocides, et nauigationi deditus fuerat. Res tota narratur a *Lyſia* o), tempusque ſimul innuitur. Accuratius autem omne conſtabit: ſi oratio-

k) V, 13. p. 53. ed. *Tayl.* min. l) dubium quidem hic mouent triennium praeſentiae; quod Batrachum indicem antea fuiſſe memorat *Lyſias* V, 14. p. 53. ſq. XXX. tyrannorum tempore; foedus Laconum cet. m) Hoc officium ſacrorum regis exponit *Lyſ.* V, 2. p. 46. n) *Andoc.* I, 1. 172. o) *Lyſ.* V, 2. 6. ſq. 16. fin. *Andoc.* I, 7. ſq. 98. 137.

orationem ipſam vni velut obtutui ſubiiciamus. Tanto magis incitamur ad hoc faciendum, cum eadem plurima contineat, quae, tam ad hiſtoriam Graecorum, quam ad antiquitates, reſpiciunt. Principem haec ſuo iure locum obtinet in collectionibus, Aldina, Stephaniana, Hanouiana, quas accuratius conferendo, nouam publicae luci praeparauimus, ſolum bibliopolae cuiuscunque diligentioris ſumtus exſpectantem. Diſtinximus hic orationem, in capita XXXIII. membraue minora CCLXXV. Quae poſteriora, quia, veluti praeuia ſolicitudine, inter adlegandum ſpectamus: cum Aldinae paginis, quarum interim ſpatia, ſeu partes, hinc facile diiudicabuntur, ſtrictim comparemus. Ita vero paginam 3. incipit oratio; p. 4. membrum noſtrum minus 16.; p. 5. membrum 33.; p. 6. membr. 51. p. 7. m. 68. p. 8. m. 87. p. 9. m. 98. p. 10. m. 111. p. 11. m. 128. p. 12. m. 140. p. 13. m. 157. p. 14. m. 175. p. 15. m. 191. p. 16. m. 211. p. 17. m. 233. p. 18. m. 250. p. 19. m. 269. Sed ad rem potius accedamus. Primordio ſtatim orator de nota ſingulis hoſtium ſuorum ſaeuitia queritur: licet ipſe, nulla neceſſitate coactus, ſed cauſae ſuae confiſus, redierit. Vnde, ſecundum ius fasque, iudicium precatur. Quam uis enim crediderint hoſtes, ad dictum diem, ſe non adfuturum; quod ſalua re familiari fugere poſſet, inque Cyprum, vnde venerit, reuerti: remanſiſſe tamen, eadem de re, patriaeque caritate permotum et ſententiam ipſis, de capite ſuo ferendam, permiſiſſe. Poſcit ergo tanto benigniorem audientiam, et cognitionem, ex indiciis aduerſariorum, in hancce cauſae de myſteriis dictionem inductus; quam enarrando praeſertim expoſitum iri, iudicat. (§. 20.) Itaque fit initium narrationis, a congregatione ciuium, ducibus exercitus in Siciliam mittendi legendis, olympiade

XCI. facta p). Pydonicus Alcibiadem ibi, mysteriorum priuatim, Polytionis in aedibus, quae deinceps Bacchi fanum factae fuere, celebratorum, accusauit. Erant autem indicia diuersa, quorum primum Andromachus, alterum Teucer, inquilinus, de truncatis Hermis etiam narrans, tertium Agarista Alcmaeonidae coniux, vltimum Lydus, Phereclis seruus, fecerat. Postremus deferebat simul nostri patrem, Quem vero cum Speusippus accusasset; ita vincebatur, vt nec ducentos calculos obtineret. Id ipsum roboratur testibus, vt calumniatores refutentur, qui patrem indicatum a nostro fuisse detulerant: cui potius fugam dissuaserat filius; inde nec a Speusippo citatus testis, neque, cum liberaretur parens, quod, ex lege, si quid tale commiserit, haud euitari potuisset, punitus. Dum postea rem totam, cum praemiis indicum, exponit, se penitus innocentem esse, merasque spargi calumnias ab accusatoribus, qui sint condemnandi, se liberandum, prae se fert. Altera pars defensionis, de truncatis Hermis, continet hinc factae significationis partim repetitionem, partim illustrationem, partim quoque confutationem. Repetitur autem eo pertinens Teucri delatio, cum nominibus delatorum, iuncto simul indicio Dioclidae, de deiectis Hermis, qui trecentos huius criminis reos in senatu faciebat. Profitebatur enim, suum ipsius seruum, cum ex Laureo mane quidquam adferre debuisset, plenaque luna deceptus, ad vestibulum Bacchi venisset, illos, ab Odeo descendentes versus Orchestram, vidisse. Cum ergo, tot homines veritus, inter columnam et basin, in vmbra consedisset, plurimos agnouisse, de facie non ignotos. Postea deliberans, annon, priuata praemia publico centum minarum praeferre, iuuaret; cum reis pactum

p) *Thucyd*, L. VI. p, 147. 153. 162. ed. Camer.

pactum fecisse dicitur, qui duo polliciti fuerint talenta. Sed, non stantes promisso, concitarunt eum ad rem totam senatui significandam Quippe XLII. homines de facie nosset is accuratissime, quos inter et duo senatores adpellabantur. Itaque, dum adsentiebatur consilium Pisandro, statim omnes esse cruciandos arbitrato, collegae duo vix impetrarunt, vt a se sponsores acciperentur. Quos cum stitissent, astutum, equis sumtis, profecti sunt ad hostes. Interea senatus, clanculum egressus, reliquos, Andociden praesertim et eius cognatos, adripuit, vniuersamque ciuitatem ac militiam, diuersis in locis, per totam noctem, congregauit. Dioclides autem, tanquam patriae soter, in Prytaneum bigis vehebatur, honorandus et coronandus: licet, iniustis modis, familiam euerteret Andocidae; quod hic ipse fecisse putatur, apud *Lysiam* q). Contra nostrum excitauit Charmides ad rem indicandam, seque pariter ac suos eripiendos. Erant quippe simul ligati, Charmides ille, filius Aristotelis, ex Andocidae patris sorore; Taureas, aeque necessarius patris, et eius filius Nisaeus, alius adfinis, qui sororem vnicam Andocidis habuit in matrimonio; praeter ceteros. Inde, dum quatuor virorum meritam calamitatem, iniustae trecentorum innocentum, et proxima partim cognatione iunctorum, immo totius patriae, perniciei praeferebat noster, rem omnem ostendit: quod aduersus accusatores tuitus, singulorum ad conscientiam prouocat. Quapropter etiam liberationem, ex iis periculis, honestam expetit: cum inhonestae mors praestet; ipseque sit parricida, nisi veritatem rei, mendaciumque Dioclidae, significasset. Indicium autem Andocidae fuit; Euphiletum, inter pocula, se repugnante, cum aliis, iniisse consilium

q) V, 7. fin. p. 50.

Hermas deiiciendi. Cum id ergo tum non aſtutum procederet: in Cynoſarge poſtea cadens Andocides, crus atque caput, adliſit et conuulſit, vt domum in lecto ferri cogeretur. Ceterum Euphiletus, Andocidem eſſe rediturum arbitratus, ſodalibus fore perſuaſit, vt is, ad aedes paternas, Hermam deiiceret, qui ſolus inde manſerit illaeſus. Poſtea, ſceleratis maxime veritis, quod conſcius Andocides, neque tamen ſocius eſſet: ad eum, proximo die, venerunt Melitus et Euphiletus, omnia minitati, ſi proderet; polliciti, ſin reticeret. Cum igitur opus eorum hic eſſet abominatus; ſilentii ſpem fecit, nemini temere moleſtiam creaturus. Hoc vt confirmaretur, famulum ipſe tradidit, heri de valetudine, tormentis adhibitis, interrogandum; neque minus famulas iunxere ſenatores et quaeſitores. Quo facto Dioclidem accerſunt, qui mox ſe mendacem, perque Alcibiadem Pheguſium et Amiam Aeginetam perſuaſum fuiſſe, profitetur. Hi fugiebant, Dioclides interficiebatur: ſed Andocidae neceſſarii de vinculis liberabantur; qui fugerant, reuocabantur; et Athenienſes magno metu plurimisque ſuſpicionibus liberabantur. Quod et ipſum confirmabant teſtes. Pars III. de legibus agit, ab Andocide violatis. Quippe Cephiſius eum detulerat, ſecundum legem; accuſauerat vero deinde, ſecundum prius factum pſephiſma. Quod nec ipſum in Andociden quadrabat; cum eos interdiceret ſacris, qui egerint impie, fuerintque profeſſi. Fac autem quadraret; abrogatum illud aſtutum fuit, ſecuta lege. LYSIAS r) quidem, ad legem hic prouocat, ſingulatim de noſtro latam, ſed, vt accuſator forte, rem detorquens in deterius. Hac de lege certe nihil Andocides; id contra memorat, Athenienſes, olympiade LXXXXIII. cum vrbem,

r) V, 17. p. 55.

bem, ad Aegos classe superata, Lysander obsideret, Patroclidis suasu, de concordia seruanda et infamibus recipiendis, constituisse. Recitatur, hac occasione, tam huius, quam Tisameni psephisma, simulque temporum istorum et malorum historia breuiter enarratur. Additur lex, de legibus ab Euclide, (qui fuerat alter Archon ἐπώνυμος, olymp. LXXXVIII.) latis, solum adhibendis; neque minus omnis ciuitatis ius iurandum, de vitanda vindicta. Simul obseruatur, secus vbi foret, ipsos accusatores, Cephisium, Melitum, Epicharem, apertioribus de criminibus, quae singulatim adpellantur, esse redarguendos. Inde, per exsecrationem ac vehementiorem interrogationem, accusatur Cephisius, qui nostrum, vt et LYSIAS s), a foederibus ac legibus remotum voluit, cum ipse potius esset, ab ipsa vita, per leges, exclusus. Praesertim §. 173. sqq. ἑταιρείας seu turpis amoris crimen, in accusatorem coniiciendo, refellitur; vnde, per leges, ipsi nec sese defendere, nedum alios accusare, liceat. Hinc argumenta nectuntur, ad absolutionem Andocidae commouentia: 1. accusatores inique leges ac decreta populi confundunt; 2. ciuitati noxium erit Andociden damnasse; postquam eadem iurauit, fugitiuos recepit, honestauit ignominiosos, columnas infames eruit, ac sic porro; 3. eius modi condemnatione calumniatores prouocabuntur; 4. concordia, publicumque bonum, vtique veniam requiret. Subiicitur, de consensionis illius vtilitate multiplice, communis locus. Initium fit, a tyrannorum tempore, iuxta Pallenium, nostri proauo Leogora et huius socero Charia, vel, vt MINIATVS vertit, Chabria ducibus, deuictorum: ex quo necati plures, plures abacti, nec pauciores ignominiosi habiti; sed post, ante pugnam

 Mara-

s) V, 12. p. 52. sq.

Marathoniam, omnes omnino restituti, neque deinceps vmquam notati. Quod ad rem praesentem, haud sine adhortationibus, accommodatur, vt, laudabilibus maioribus laudabiliter imitandis, et ipsi, consensu constantiaque, ciuitatem amplificent posteri. Pars IIII. a §. 195. nouam habet alius accusationis propulsationem, quasi virgam oleaginam (*ἱκετηρίαν*) t), Eleusiniis sacris, in ara, posuerit Andocides, ideoque sit morti tradendus. Res tota fusius enarratur, fraudulenter virgam esse positam, vt in perniciem adduceretur orator: cum et ipsae statuae numinum circumductae fuerint, ad inquirendum. Concludit ergo, se numinum clementia liberum esse, si vel posuisset: probat autem simul, se posuisse nequaquam. Quippe Callias tunc quidem, licet statuas numinum gestasset, semet audisse professus est, Andociden collocasse; cui vero reclamarit actutum, non sine conuicio, Cephalus: tum, quia supplicium isti crimini constitutum diceret, quod lex, insculpta columnae, non nisi mille drachmis mulctaret; tum, quia nominaret Andociden, ex quo perceperit, ausus adpellare neminem. Vnde potius apertum fuerit, ipsum Calliam posuisse. Fecit autem hic istud, ira vindictaque commotus. Nimirum, Epilycus, Tisandri filius, auunculus nostri, sine mascula prole mortuus in Sicilia, duas reliquerat filias; quarum altera penes nostrum, apud Leagrum altera fuit: cum vterque, proxima cognatione, iunctus esset defuncto. Quam Leager secum habebat, sibi seu filio destinarat Callias; Andocides contra praerogatiuam amplectebatur. Videns id Callias, Cephisio

t) comm. nostra *de Andocide* p. 3. Nihil quidem habet ea de re *Lysias*, qui solum V, 17. p. 55. cum impius, et a sacris remotus, ad religionem Cereris intrasset, e sacro gutturnio manus eum abluisse, memorat.

fio mille drachmas dedit, vt noftrum accufaret: animaduertens vero litem intentam Andociden haud fubterfugere; virgam pofuit, vt, fine iudicio, poffet actutum necari. Ceterum, praeter opes oblatas Leagro, idem acceffit ad Lyfiftratum ducem et Epicharem, quos oratori nouerat amicos effe, vt illi perfuaderent, mitteret Epilyci filiam fibique cederet: fic enim non modo lites forenfes omiffum iri; fed aeque fe polliceri, coram amicis, fatisfactionem. Ab iis tamen, quod ifte non exfpectauerat, refpondebatur. Hac occafione data, de Calliae coniugiis filioque, parum honorifica proferuntur: quae quidem, cum ad rem haud adeo pertineant, praeterimus. Licet hinc orator ipfe colligat, hominem tam abominandum, fupplicia, non audientiam, mereri. Corroborantur hactenus dicta, §. 236. fqq. vel inde, quia, triennio iam e Cypro reuerterit, et Athenis habitarit, ipfis huc vsque non impius vifus: cum et fratrem et hofpites alios religionibus imbuerit; ad Eleufinia facra fit ingreffus ibique facrificarit; immo, qui nunc fint accufatores, ipfum muneribus publicis commendarint, vt in Vulcani follemnibus gymnafio praeficeretur, ἀρχιθέωρος in Ifthmiis et Olympiis ludis effet, et, in vrbe, facrarum opum quaeftor; iam vero demum ab iisdem habeatur profanus. Hocce porro, cur vel archontum in iudicio fiat, cauffam addit § 238. fequentem. Argyrius, Archon, quem nefcimus an fuo nomine vocet, cum aliis, etiam in fubfelliis accufantium praefentibus, vectigalis quinquagefimae partis u), tribus circiter annis ante conducti, particeps fuit: nofter autem, redemtionis eorum pretium, fex talentis, ad fenatum ingreffus, auxit; neque tamen, cum fociis fuis, damnum, fed paruam aliquam vtilitatem, habuit. Inde

 factum

u) *Lycurg.* 6, 6. not. q.

factum eſt, vt eum remouere cuperent iſti, ne ſibi maneret impedimento. Precatur ergo iudices Andocides, vt ſe potius abſoluant: quo, ſimul in poſterum, bene mereri de patria queat, et homines eius modi coërcere, vel emendare. Parte V. §. 245. refellitur etiam eorum ſpecioſa ratio, quaſi deus Andociden ideo de periculis naualibus liberarit, vt accuſante Cephiſio perderetur x). Reſpondet autem noſter, pericula quidem nautica diuina: forenſia vero talis generis humana eſſe; potiusque contrarium ſequi. Cum enim, hiberna tempeſtate nauigans, ab ipſo numine, liberatus ſit: oportere tanto magis, vt ab hominibus conſeruetur; praeſertim in ea ciuitate, cuius ſemper fuerit, conſenſione communique ſalute quaerenda, non autem poenis, amplificari. Sequitur inde concluſio §. 255. qua precatur Andocides, et propter maiores ſuos, vt hos imitandi calcar adiungant, miſericordia ſua. Quippe tantos maiores haud minimam ſibi partem vindicare publicae ſalutis: quam et ipſe ſit hoc ſtudioſius et efficacius curaturus; quia plurimis excitetur modis, ſimulque, cum regibus ac populis multis, hoſpitium amicitiamque ſuſtentet. Contra, ſi ſe perdant, omne pariter ipſius genus eſſe funditus periturum, Andocidaeque et Leogorae domum, aut auitam et paternam, opprobrio futuram, quam elapſo ſe, vel in exſilium pulſo, Cleophon, lyrarum opifex, ſit inhabitaturus. Nec ſe quidquam in ciuitatem, nec in ſe ciuitatem peccaſſe: domum ipſius antiquiſſimam, et omnibus indigentibus eſſe communem: adflictorum neminem gratiam ibi fruſtra quaeſiſſe. Denique coronam imponit peroratio, quam omnibus DEMOSTHENIS praefert NIC. CAVSSINVS y). Hic ipſi maio-

x) conf. *Lyſias* V, 9. ſq. p. 51. y) *de eloqu. ſacra et hum.* I, 25.

maiores excitantur, pro noſtro deprecantes eiusque ſalutem quaerentes: dum viuum ſiſtere queat nullum, mortuis patre fratribusque, liberis autem nondum generatis. Igitur, horum omnium loco, tamquam ancoram ſacram, complectitur Athenienſes, obſecrans, ne Theſſalos et Andrios, inopia ciuium, recipere, hos autem perdere, malint. Adhaec, ſi quibus adficere beneficiis queat, pollicetur; ſed poenitentiam, vbi ſe perſuaderi patiantur ab aduerſariis, haud defuturam eſſe, comminatur. Poſtremo, conuocat optimum et amiciſſimum quemuis, ad conſultandum ac ſententiam de ſe dicendam, Anytum nominatim, Cephalum, Thraſyllum, tribules et alios. Patebit ex hoc ſpecimine, quantum bonae frugis, in oratione iam ſtrictim expoſita, lateat. Gerae 23. Febr. 1755.

CAPVT. III.

Altera commentatio de ſcriptis Andocidae.

Poſtquam, altero nunc menſe, primam orationem Andocidae, breuiſſimis verbis, deſignauimus: iam ad reliquas progrediemur.

Or. II. *περὶ τῆς ἑαυτοῦ καθόδου*, ſeu *περὶ τῆς ἀδείας*, vt HARPOCRATIO a) vocat, impunitatem reditus ſui monſtrat, defendit, expetit. Diuiſimus eam in capita V. membraue minora LVIIII. Incipit autem §. 1. ed. Ald. p. 19. §. 12. p. 20. §. 30. p. 21. §. 51. p. 22. Vituperat quidem orator accuſantes, tamquam inuidos maxime, bonique publici negligentiores: cum, impetu iuuenili, ſeu perſuaſionum abreptus pondere, quae fecerit, potius miſericordiam, quam inui-

a) v. *ὀῤῥωδεῖν*, quod habet *Andoc.* II, 13. *Gui.* *Canterus nouar. lect.* VIII, 4. *Plutarchus in X. oratt.* de hac etiam oratione, tamquam de pluribus, loquitur p. 835. *Opp.*

inuidiam mereantur, §. 13. sqq. Quia partim persuadentibus contradicere, partim innocentem patrem perdere, noluerit: hinc elegerit istud, quod sibi soli molestiam diuturnam, ipsis autem Atheniensibus, celerrimam, e praesenti malo, liberationem adtulerit. Igitur, optimum ipse factu iud cans, ibi potius, vbi minime vellet, quam in vrbe, versari, recessit. Dum in patriam reuerti cupiebat, §. 20. sqq. sensit, aut se vitam facile perditurum, aut insigni ciuitatem adficere beneficio debere. Ideoque, nec pepercit corpori, nec opibus, sed remiges, ad copias Atticas, Sami congregatas, quo tempose turbas internas habebant Samii, Thrasybulo iuuante populum b), adduxit; cum iam quadringenti rerum essent Athenis potiti. Paternus autem hospes Archelaus, quia, quaecumque vellet, efferri et inferri permiserat: praeterea frumentum et aes adtulit Andocides §. 23. sqq. Hoc aere conducti viri postea Peloponnesios classe vicerunt; et tum, Thrasybulo duce, soli seruarunt vrbem. Rediens Athenas orator, omnia praeter opinionem inuenit, §. 26. sqq. Aduectus enim naui, se collaudatum iri putabat: sed, cum non nulli quadringentorum ipsum venisse cognossent; captum sine mora, senatui stiterunt, et adsistens Pisander c) indicauit nostrum, quasi frumentum ac remiges hostibus adduxisset d). Ita, cum hic se periturum animaduerteret; ad aram statim aduolauit, et sacra fuit amplexus, numinum opem sibi gratulaturus §. 29. sqq.: licet interim vincula, et alia permulta mala,

b) *allgem. Welthist.* T. VI. p. 654. sq.
c) de quo v. *Corn. Nep.* VII, 5, 2. sqq. conf. *Thucyd.* VIII, 68.
d) Talem et ipsum Thrasybulum initio iudicabant ciues, *Corn.* VIII, 2, 6. sq. *Iustin.* V, 10, 1. sqq.

la, perpeti cogeretur. Hocce meritum §. 34. ſqq. cum ceterorum meritis, tamquam cum minori maius, comparatur. Nihilo minus aliud eminentius coniungitur §. 37. ſqq., quod adhuc ſolus quingentorum ſenatus in occulto norit. Sed eorum, quae liceat ac deceat enuntiari, non nihil memoratur §. 40. ſqq. Scilicet, cum, e Cypro, frumentum aduehi nullum, prae ſe quidam ferrent: ipſa re tales confutauit Andocides. Porroque cines facit certiores, decem et quatuor onuſtas frumento naues, adpulſum in Piraeeo iri; quas paullo poſt indidem plures ac frequentes ſint conſecuturae. Deſiderat ergo §. 45. ſqq. reddi ſibi et inſtaurari pſephiſma, quod, Menippo pronuntiante, ſecuritatem ac tutelam ſibi praeſtiterit; et adhuc in curia ſit ſcriptum; quod vero deinceps, alterius cuiusdam gratia, derogarint: ideoque nec relinquatur aliquid, quo male dicere queant homines Andocidae. Pollicetur autem §. 52. ſqq. futurum, vt emendet, ſi quae fuerint, peccata; ſententiam corrigat, quam nunc aliam omnino foueat; immo quamlibet referat gratiam, et aemuletur maiores. Vt, exempli gratia, proauus paternus, Leogoras §. 55. ſqq., ſeditione contra tyrannos pro populo mota dum reconciliari et vna imperare poterat, cum populo fugere maluit et adfligi, quod auditorum in primis ſeniores nequeat latere. Sic et ipſe noſter omnem abiicit indignationem; licet, quam dediſſent antea ſecuritatem, iterum abſtulerint: quia non ſit mirum. de libertate lapſos in ſeruitutem CCCC. tyrannorum, aduerſus Andociden peccaſſe, §. 58. ſq. Quem igitur ad modum illas ſententias abolerint: ita pariter, in hocce conſilio, porro nihil eſſe debere cum inimiciſſimis commune.

Oratio III. ſiue ſuaſio περὶ τῆς πρὸς Λακεδαιμονίυς εἰρήνης, habet apud nos capp. X. membra minora LXXXXI. Memb. 1. incipit ed. Ald. p. 22. m. 5. p. 23. m. 24.

m. 24. p. 24. m. 42. p. 25. m. 62. p. 26. m. 82. p. 27. Adfertur initio ftatim propofitum, iuftam pacem effe bello praeftantiorem, maxime cum Spartanis ineundam. Ad obiectionem §. 2. euerfum ita rem publicam iri; ftatim refpondetur, eam valituram, fi nunquam cum Lacedaemoniis populus Atticus pacem pepigiffet; nunc aliter iudicandum, exemplis prioribus. Illuftratur id §. 5. feqq. exemplo Perfici belli, cum in Euboea infula effet exercitus Athenienfium. Hi tunc habebant Megaram e), fontes atque Troezena: nihilo minus pacem defiderabant, ac Miltiadem, Cimonis filium, iudicio teftarum expulfum, inque Cherfonefo verfantem, πρόξενον et interpretem pacis, Lacedaemona mittebant. Quo facto, pax annorum quinquaginta f), qua vero folis decem ac tribus annis vfi fint, conftituebatur. Neque tamen ideo fubigebatur populus: potius portum Piraeeum moenibus includebant; murum magnum ad boream exftruebant; C. triremes fabricabantur; CCC. equites, et CCCC. Scythas fagittarios, conducebant. Quae fuerint omnia pacis Laconicae fructus. Alterum exemplum §. 9. fqq. cum, propter Aeginetas, bellum gerere coepiffent Athenienfes; et vtrimque plurima mala toleranda fuiffent: inuenti funt X. viri, quos inter auus noftri Andocides. Hi, plena Spartam poteftate legati, denuo pacem effecerunt. Neque tunc populi ftatus euerfus eft: quin tale moliti comprehendebantur; diuitique potentia plurimum efferebatur ciuitas. Eodem. quippe tempore, triremes alias C., et naualia ftruxerunt, itemque murum magnum auftralem, quippe ma-

e) ita *Cic. ad diu.* IIII, 5: nofter autem et *Thucyd.* L. IIII. τὰ Μέγαρα.

f) conf. *Aefchines de falfa legat.* et *Meurfius Ath. Att.* III, 11.

pe maritimum ad portus. Tertium exemplum §. 14. seqq. cum, propter Megarenses, bellarent: Nicias, Nicerati filius, pepigit pacem, iterum opibus et aliis vtilitatibus abundantem; qua simul Chersonesum tenebant Attici, Naxum item, Euboeae plurimum, et alias regiones. Exemplum quartum §. 17. sq. cum iidem, ab Argiuis persuasi, bellum instaurassent; vbi noster pacem semper commendarit. Obiicitur quidem, ex hac ipsa postrema pace, XXX. tyrannos institutos esse; multum Atheniensium, hausta cicuta, periisse; neque paucos in exsilium fugisse. Sed respondetur §. 20. sqq. aliud esse σπονδὰς, quas victis imponant victores, aliud, inter aequales, pacem. Ostenduntur igitur huius praerogatiuae, quod nunc Lemnum, Imbrum, Scyrum teneant; exsules recipere neutiquam cogantur; naues habeant, quot velint, et eiusdem generis alia. Obiectioni nouae §. 26., quasi bellum esset necessarium, respondetur §. 27. sqq. caussas iam belli non iustas fore: cum potius iniuste tulerint opem Boeotis; quidquid desiderent, obtineant; ac si debellare velint Lacones, id neque socii sint passuri, neque Persae. Pace contra §. 34. sqq., singulis Graecis communem pacem ac libertatem comparari; cui vel Lacones studeant, quamuis iam ter victores; scilicet, ex quo socios omnes Corinthi; Boeotos, Agesilao duce; cumque Lechaeum occuparent, Argiuos omnes, Corinthios, et Atheniensium ac Boeotorum quicumque praesentes erant, fuderint. Eosdem conditiones proponere §. 37. sqq. pacis sat aequae, quam et Boeoti recipiant, Orchomenum suis legibus vti permittentes; quamuis, id ne fieret, annis quatuor gesserint bellum, plurimos fortes viros amiserint, et magnas impenderint facultates. Nouum argumentum mouens §. 42. sqq. a fide Laconum, bello Peloponnesiaco praestita: cum ipsi deinceps Athenienses, abductis ab amicitia

Laco-

Laconum Boeotis Corinthiisque, Corinthiacae calamitatis auctores fuerint, regem Artaxerxem in eos concitarint, classique Cononem praefecerint, qui maritimo principatu Lacones priuarit. Talia perpessos, quaecunque foedere iuncti permittant Atheniensibus largiri. Quaeritur ergo §. 47. sqq. ad quam aliam pacem efficiendam, accedere legati debeant? quid praeterea sit consultandum? quid sit, cur Atticos inuitent Argiui? quanti Corinthum aestiment, cum Boeoti porro participes esse belli nolint, faciantque pacem,; quibuscum tamen antea foedus pepigerint Athenienses, vt viribus coniunctis valerent? Opponentes §. 53. sqq. Corinthum esse custodiendam, et Argiuos foedere nectendos, interrogantur: num, Argos vbi Lacones inuadant, auxilia sint ferenda, nec ne? dum vtrumque noxium sit futurum ciuibus suis. Hinc examinantur Argiuorum sermones §. 56. sqq., qui iunctam secum et cum Corinthiis militiam desiderent; suam vero regionem sociorum copiis, neutiquam aperiant. Scilicet, isti patriam se pacem alere profiteantur: quam tamen inuideant aliis; quia, prorogato bello, Corinthi sperent occupationem. Quae cum ita sint, aut cum Argiuis contra Lacones pugnandum; aut cum Boeotis communi pace fruendum: quorum prius semper noster formidarit. Sed, esse vulgo malum Atheniensium § 60. sqq. prae potentioribus elegisse debiliores, et maluisse gerere bellum aliorum gratia, quam ipsos frui pace: quod exemplo cum Persis actorum illustratur. Cum enim magni regis amicitiam in perpetuum adseruisset Atticis Epilycus, Tisandri filius. auunculus nostri: potius, ab Amorge, seruo regis fugitiuo, persuasi ciues, illius potentiam nihili fecerunt, et amicitiam huius fugitiui praetulerunt: quo facto Lacedaemoniis, aduersus Athenienses bellantibus,

bus quinquies millia talentorum, rex ille suppeditarit; donec Atticam potentiam omnino destruxerint. Sic et §. 62. cum Syracusani pacem et amicitiam orarent; Aegestanis et Catanaeis praelatis, infelix bellum ciues maluerunt. Idem valituram Argiuorum legatorum persuasionem §. 63. sqq. quod tot iam cum Lacedaemoniis bella doceant. Dissuadetur ergo §. 67. bellum istud: aeque vero dissuadetur §. 68. sqq., in firmanda pace, caeca festinatio; cum spatium quadraginta dierum habeant deliberandi. Neque minus confutantur, §. 75. sqq. quibus parum videatur, ob naues ac moenia, pacisci: dum, quantum inde iam natum boni sit, edocetur. Vnde Laconum legati §. 82. sqq., Athenis tunc, vt Argiui, praesentes, prouide sint audiendi; et, quidquid praesertim salutare, concludendum.

Oratio IV κατὰ Ἀλκιβιάδου cap. IX. seu membris minoribus XCVI. a nobis distinguitur, quorum membr. 1. ed. Ald. p. 27. m. 8. p. 28. m. 32. p. 29. m. 50. p. 30. m. 68. p. 31. m. 86. p. 32. incipit. Continet autem vituperationem, defensionem et accusationem. Initium fit a querelis, de difficultate ciuilium in rep. munerum administrandorum. Ipsum propositum habet §. 5. non se; sed, si quis, Alcibiadem ostracismum mereri. Vituperatur autem P. I. §. 6. sqq. generatim lex de ostracismo, tanquam contraria iuri iurando ciuitatis, et admodum noxia, nec iniqua minus. P. II. §. 15 sqq. captationem beneuolentiae praemittit, et odii ciuium atque seditionis (μισοδημίας ac στασιωτείας) suspicionem, ab Alcibiade (§. 40.) conflatam, remouet; quae sint talis hominis notae, et qua ratione neutiquam in se conueniant, perdocendo. P. III. longissima, §. 22. sqq., Alcibiadis vitam perstringit, vt in istum, tunc absentem g), eiusmodi scelera reiiciantur. In transitu memo-

g) conf. §. 30. et *Buchner* ad *Corn.* VII, 3. 2.

memoratis aliis criminibus, quae de tributis ac vectigalibus admiserit §. 25. sqq., non praeter laudem Aristidis, indicantur. Additur eius auaritia simul et superbia: §. 33. sqq. Prioris exemplum vxor praebet, Hipponici filia, Calliae soror h), quam cum, X. talentis dotatam, duxisset, mortuo, dum Delio bello dux erat, socero, decem alia simul expressit i); neque minus tamen eiecit coniugem, et insidias struxit adfini §. 37. quo pariter huius facultates obtineret. Superbiam designant, aurae popularis captatio §. 39. sqq., acta cum Agatharcho pictore §. 42. sqq., cumque Taurea ἀντιχορηγῷ §. 50. sqq. Accessit intemperantia et impudentia §. 54. sqq. qua de Meliis captiuam duxit, et ex ea filium genuit. Hic vero, per πρόληψιν, Alcibiadis gloriatio de Olympica victoria §. 59. sqq. refellitur, re ipsa distinctius narrata, tamque Diomedi, quam vrbi, facta iniuria commemorata. Eadem ad alteram profectionem Olympicam extenditur §. 69. sqq. vbi pentorium Persicum Ephesii, duplo maius, quam publicum, tendebant, victimas et pabulum Chii comparabant; vinum et alia Lesbii donabant. Cum igitur §. 74. sqq. Calliam Didymii filium, et Cimonem Miltiadis, iudicio testarum, eiecerint: certe nec huic esse parcendum, opinatur Andocides. Conclusionem vero facit §. 76. sqq. instituta comparatione, inter se et Alcibiaden; cuius praeterea maternus auus Megacles, et paternus Alcibiades, indidem exsularint. Idem ad legislatoris mentem accommodatius fore §. 78. sqq. cum iste potentior sit magistratibus ac legibus, orator autem noster quater in iudicio publico comparuerit, ac fuerit absolutus; licet accusatores habuerit acerrimos et eloquentissimos §. 84. sq., qui duos, eadem in cau-

h) *Dav. Chytraei chronol. hist. Her. et Thuc.* p. 185.
i) erat enim ditissimus Hipponicus *Corn.* VII, 2, 1.

in cauſſa verſatos, dederint neci. Ne meritorum com memorationem §. 92. ſqq., Andocidis ipſi vitae iam inſertam, hic repetamus. Vnde tandem concluditur, eiusmodi ciues, haud eiectionem, ſed conſeruationem, mereri. Gerae 13. April. 1755.

CAPVT IV.

De Orationibus Andocidae commentatio tertia.

Indicauimus orationes Andocidae, ſecundum ordinem, quem editiones praeferunt. Sin tempus, quo dictae videntur, expendamus; omnino fuerit diuerſus. Hac enim ratione, primum vltima locum occupabit; altera ſuum retinebit; tertium prima, penultima ſumet extremum. Aduerſus Alcibiadem oratio, videtur olympiade XCI. ineunte dicta: quod vel inde patet, quia, de poſterioribus Andocidae fatis nihil ibi reperimus; ipſe potius ad iuniores ſe refert, *δημηγορῦσι δὲ οἱ νεώτεροι* §. 54.; ac, tunc *ὀλιγαρχικὸν* et *μισόδημον* habitum ab Alcibiade fuiſſe, contendit §. 40. Nec meminit quidquam poſteriorum Alcibiadis geſtorum quem potius nihil oppoſiturum ait, praeter Olympiam victoriam §. 59. Habuit tamen iam tum liberos Alcibiades, in choro verſantes §. 50.; maxime filium admodum nequam, e ſerua. Fuiſſe ſimul dicuntur §. 57., a quibus, tanquam incomparabilis, extolleretur. Sic et Andocides, ſe quater, a ſummis oratoribus, qui neci dederint alios, accuſatum §. 84., nihilo minus, legitimo certamine iureque, viciſſe, commemorat §. 80. 83. Quae cum ita ſint, non potuit diu ante Siculum bellum eadem oratio haberi: neque tamen eſt, cur, poſt claſſem contra Syracuſanos miſſam id accidiſſe, putemus. Etenim Lacedaemoniorum, quibus Alcibiades poſtponitur, honorifica fit mentio §. 65. et tale bellum, tanquam res forte futura, deſignatur §. 30. Indidem, nec ſuppoſita vi-

Nn detur

detur oratio: quoniam nihil ibi miſcetur, de myſteriis domi celebratis, de Hermis deiectis, de ſacerdotum exſecrationibus, atque reliquis, quae vel *Cornelius* adtulit, momentis. Περὶ τῆς ἀδείας et περὶ τῶν μυστηρίων orationes, olympiade XCIV., habuit Andocides; vt XCVI. legationem ſuam Laconicam ſedulo commendauit. *Taylor* quidem, ἐνδείξεως λόγον, paulo poſt XXX. tyrannos habitum eſſe, memorat: ſed nos illud, a decemuiris reip. curandae pulſis, eueniſſe, vel e ciuitatis iureiurando, comprobamus §. 139. 153. ſqq. Nec abſurdum nobis videtur, in duas hanc ipſam orationem diſpeſci. Reperimus enim illic ſuperſtitem patrem §. 120. ſq.: hic vero defunctum §. 269. Ita quidem, forſitan ad §. 125., peroratio prioris, ac περὶ τῆς ἐνδείξεως orationis prima pars, deſideraretur. Attamen, ſi patrem, primo loco nominatum, exceperis, et §. 121. ad poſteriores ſolum accommodaueris: haec pariter difficultas euitari poterit. Vbi diſtinxerimus priorem partem; περὶ μυστηρίων, tempore περὶ ἀδείας orationem antecedere, vel vtrobique de Piſandro, cum dicta, tum non dicta, nobis perſuadere videntur. Eandem, ſimul περὶ καθόδου vocatam, fuit cum dubium naſceretur, anne potius filio noſtri vindicare deberemus. Scilicet, iuuentuti peccatum tribuitur, et πατρὸς πρόπαππος, qui or. I, 185. πρόπαππος, adpellatur. Actutum vero dubium exemit; quod eadem vtrobique narrantur, inque praecipitem iuuentutem coniiciuntur, et quod aperte, liberos ſe non generaſſe, prae ſe fert orator I, 269. Quae cum ita ſint, ὁ πατρὸς πρόπαππος, non abauum indicabit, ſed e paterna parte proauum. Laconicam legationem ſi conſideramus; variis temporibus, varii mittebantur. Mittebant eo, cum ciues, nondum conciliatis in Piraeeo verſantibus; tum apud Eleuſinios tyranni, quorum conſilia, per Pauſaniam impediebantur, inuidia

Lyſan-

Lyſandri. Sequebantur alii, poſt libertatem a Thraſybulo redditam, ipſius Pauſaniae mandato, tam e Piraeeo, quam e reliqua ciuitate, pacis ergo, legati: quos reuertentes Spartani XV. vna cum Pauſania, comitabantur αὐτοκράτορες, ad pacem aequis conditionibus firmandam. Ea, quam vltra ſeptuaginta natus annos Andocides obiit, legatio, poſt Cononis, qui Lacedaemonios ad Cnidum ſuperauit, victoriam incidit §. 45. Sed, ab Athenienſibus, initio conditiones pacis repudiabantur: et obiiſſe videtur orator, cum, olymp. CI., poſt multas in vicem calamitates, reconciliatio fieret. Obiici quidem poterunt, quae *Lyſias*, aduerſus Andocidem a), de Lacedaemoniis immiſcet. Sed, hi rationem etiam habuiſſe noſtri creduntur: partim quoniam auus olim pacem pepigerat b); partim quoniam, vel antea ſemper, optime de Spartanis ſenſerat ipſe, quod in eius orationibus paſſim obſeruabitur. Ita vero, vel inde patet, non eſſe ſpernendam, ad hiſtoriam Graecam, Andocidae lectionem: et ad reliquas etiam orationes accommodari debere, quod de prioribus memorat *Boeclerus* c); dum ibi multa reperit, ad illorum temporum hiſtoriam integrandam, pertinentia. Nos quidem hoc ipſum, ſingularibus proluſionibus, oſtendemus; quibus et tyrannidem Piſiſtrati filiorumque, et liberae Graeciae bella, et Athenarum, Andocidis aetate, conditionem, deſignabimus. Iam, vt ſaliuam moueamus, quod, in aliis *Fabricius*, prae ceteris, egit, in noſtro nemo, vel hominum et locorum nomina miſceamus. Sunt autem * — Vel vltima nomina, nec alia minus, docebunt, anti-

a) V, 12. p. 53. init. ed. Tayl. min. b) III, 9.
c) *de ſcript. Gr. et Lat.* (Argent. 1708.) p. 23. ſq.
*) Indicem omiſi, quem ſupra p. 530. ſqq. dedi et pleniorem et melius ordinatum. R.

quitates ſimul Atticas hinc accipere lucem. Inſignem autem praecipue forenſes atque ciuiles nanciſci, ſeorſum pariter dabimus comprobatum. Scilicet, cum adpareat, inſtitutum, quo memorabilia ſcriptorum Atticorum, cum auctoribus eo pertinentibus, vni lectorum obtutui ſiſtebamus, quibusdam minus probari, ſiccumque videri; maluimus actutum, in ceteris, ad magis ſingularia deſcendere, tarditatisque ſubire notam, quam, et oſtentationis forſitan et *ταυτολογίας* titulo, moleſtiam exhibere; potius ad aliorum genium nos accommodando, quam nobis ſapiendo ſolis. Hic interim, vel verbum, oratoris de ſtilo, iungemus. Deſcribit eum *Plutarchus* d): *ἔστι δὲ ἁπλοῦς καὶ ἀκατάσκευος ἐν τοῖς λόγοις, ἀφελής τε καὶ ἀσχημάτιστος.* Cum hoc, vt paſſim, *Photius* e) conſentit: *ἔστι δὲ ἐν τούτοις ὁ ἀνὴρ ἁπλοῦς τε καὶ ἀκατάσκευος, ἀφελείας τε φίλος, καὶ τῷ ἀσχηματίστῳ σχηματιζόμενος.* Poſtrema verba docent, ſimplicitatem illius fuiſſe laudabilem, et digniſſimam oratore. *Cauſſinus* f) ergo, cuius noſtrum facimus iudicium, habet omnino, cur lacertos ipſi vindicet, atque ſententias ſatis vehementes, quibus ſubinde, vel cum oratorum principe quouis, de praerogatiua contendat. Itaque nactus eſt imitatores, non Graecorum modo primarios, verum aeque Romanorum. Ipſa C. Gracchi *ἀπορία*, qua vel inimicis expreſſiſſe lacrumas dicitur, ex Andocideis fontibus g) fluxit. Hinc, licet aduerſus Andociden ſcriberet *Theodorus* Byzantinus h); haud admodum dolendus eſt eius operis interitus. Sed moleſte ferendum, quod *Valerii Theonis*, in Andociden, commentarii i) non tulerint aetatem. Idque tanto magis; quoniam,

d) *de X. oratt.* p. 835. e) *Cod.* CCLXI.
f) I, 25. g) I, 268. ſqq. ed. Ald. p. 18. ſq.
h) v. *Suidas* voc. *Θεόδωρος.* i) *Suidas* voc. *Θέων,*

niam, de recentioribus etiam, solus fere *Palmerius* k), oratoris nostri pauca quaedam, illustrauit. Erit tamen forte, quo defectus aliquatenus suppleatur. Iam vnum restare putamus. Mentionem, prolusionis initio, fecimus editionum Andocidae. Commentationem II. Lycurgeam excitare possem, vt hasce cognoscendi cupidis aliquatenus satis facerem. Quoniam vero prima potissimum est rarissima, neque semper integra, cuius rei specimen, proxima *de Palamede* prolusio nota d), suppeditauit: hac occasione, collectionem eam fusius designasse, non abs re videtur. Tres habemus operis Aldini tomos. Primus, Aprili mense luci publicae datus, inscribitur: λογοι τουτων των ῥητορων. Ανδοκίδου. Ισαίου. Δειναρχου. Αντιφῶντος. Λυκούργου. Γοργίου. Λεσβώνακτος. Ηρώδου. *Orationes infra scriptorum rhetorum* cet. Alter, IV. Non. Maii: Ισοκρατους λογοι. Αλκιδαμαντος κατα Σοφιστων. Γοργιου, ελενης εγκωμιον. Αριστειδου παναθηναικος. του αυτου Ρωμης εγκωμιον. *ISOCRATIS ORATIONES* cet. vbi quidem Isocratis orationes seorsum finiuntur, mensis Aprilis indicio; reliquae, sub antea dicto die, iunguntur. Tertii, pridie Nonar. Maii post dedicationem signati, titulus est: λογοι τουτωνι των ῥητορων. Αἰσχίνου. Λυσίου. Ἀλκιδάμαντος. Ἀντισθένους. Δημάδου. Ἀνδοκίδου. Ἰσαίου Δειναρχου. Ἀντιφῶντος. Λυκούργου. Γοργίου. Λεσβώνακτος. Ηρώδου. Ἔτι αἰσχίνου βίος. Λυσίου βίος. *ORATIONES HORVM RHETORVM* cet. Hic autem, ad primum adlegatae tomum, desiderantur. Vnde primus vulgo postremum occupat locum: et generatim vnum opus conficitur; quod et literarum, quas vulgo *custodes* dicunt, confusio demonstrat. Fuit autem institutum Aldi primum, vt videtur, antiquiorum decem

k) in *exercitationibus ad scriptores Graecos* p. 667. sq.

oratorum Atticorum orationes publici facere iuris. Itaque, primum occupantibus locum, Andocideis inscribitur: λογοι, των δεκα ῥητορων. Altera collectio, Stephaniana percensetur in *Lycurgo* nostro l). Tertiae titulus est: *oratorum Graeciae praestantissimorum*, Antiphontis, Andocidis *et* Isaei *orationes xxx.*, *cum ciuilium tum criminalium causarum*, *Iureconsultis ac Rhetoribus vtilissimae*, *Interprete* Alphonso Miniato *Bononiensi. Nunc primum Graece et Latine editae*, Hanouiae CIↃ IↃↃ XVIIII. 8. mai. Sed singulatim *Andocidis de pace cum Lacedaemoniis facienda oratio Gr. et Lat. ex interpr. Andr. Pulnaei*, prodiit Parisiis CIↃ IↃ LVII. et iterum, cum versione *Guil. Canteri*, ad calcem *Aristidis* Basil. CIↃ IↃ LXVI. fol. Gerae 6. Martii 1757.

CAPVT V.

Rem publicam atticam Andocidae ductu designans.

Insignis in Attica republica viri simul recordor, Andocidae nostri. Non incommodum fuerit, ex orationibus illius, Atheniensium πολιτείας a), cui tantum debet Romana, quantum Romanae nostra, constitutionem et antistites paulum illustrasse. Gubernationem adamabant Attici, patrios ad ritus accommodatam b); esseque grauissimum arbitrabantur, si quid eius dissolueretur, aut vel caperet detrimentum c). Neque tamen ideo semper eadem forma mansit. Habemus nimirum, aetate diuersa d), μοναρχίαν, ὀλιγαρχίαν, δημοκρατίαν. Imperium vnius, maxime cum in tyrannidem esset conuersum, admodum odiosum

l) p. 15. ed. II.
a) II, 20. *Antiph.* VI, 1. b) I, 141. c) III, 2.
d) *Lyc.* 2, 3. not. *) *Isocr. panath.* p. 578. sqq. ed. Wolf. *Aelian. V. H.* III, 17. V, 13. *Pausan.* I, 3.

ſum fiebat ciuitati e). Paucorum et optimatum ditio idem vulgo nomen adoptabat, perque quadringentorum et triginta virorum ſaeuitiam, haud minoribus odiis exponebatur f). Ex quo vero ſingulares proluſiones iſta momenta hiſtorica propoſuerunt: hic modo rempublicam omnino liberam ſpectemus. Δημοκρατουμένη πόλις g), veluti per eminentiam, vocatur Attica. Quippe dum, eam qui laederet, publicus actutum hoſtis declarabatur h), et impune, quid? propoſito praemio, necabatur. Hinc inuidiae maximae, quam Andocides ipſe ſenſit, exponebantur, quibus vitio dabatur, quod imperium populare, clam inuertere ſtuderent i). Vidit vero magiſtratus et habitatores libera ciuitas, variis honorum gradibus modisque diſtinctos. Bene *Lycurgus* k), conſtitui rempublicam, ait, ab archonte, iudice, priuato ſeu ciue. Crebram facit mentionem ἀρχόντων, *Andocides* l); vſus quidem vocabulo ſenſu magis generali. Singulatim ita dicti fuere nouem; quorum princeps ἐπώνυμος, quod anno daret nomen m). Huius erat, temporibus Baccho et Apollini feſtis (Διονυσίοις καὶ Θαργηλίοις) praeeſſe; vexationis lites inter coniuges n). item parentes et ingratos liberos, dirimere; quaeque ſunt alia, quibus ſubinde ſimul reliquos archontas adhibebat o). Alter, ſiue rex ſacrificulus, Eleuſinia Lenaeaque ſacra curabat, ibique peccata, in regia porticu, iudicabat p),

iun-

e) IV, 43. f) I, 133. 172.

g) I, 150. ſq. coll. II, 2. III, 3. IV, 45. *Lycurg.* Comment. I. n. 4. or. 2, 3. *Xenoph.* Ἀθηναίων πολιτεία tota fere.

h) I, 167. ſqq. III, 24. *hiſt. Graec. ſpec.* I. p. 7.

i) II, 56. IV, 64. k) 19, 2.

l) I, 153. 167. ſqq. 265. IV, 48. 50 *Antiph.* XIV, 116. 119. *Diog.* Laërt. in *Solone* I, 58. vel I, 2, 9.

m) I, 142. *Pauſ.* III, 11. p. 232. ed. *Kühn.*

n. IV, 35. o) IV, 36. *A. Er.* 1751. p. 206.

p) I, 133. 197. *Antiph.* XV, 75. 83-90. *Pauſ.* I, 3. init.

iunctis quidem adſeſſoribus, vel vniuerſo quandoque ſenatu q). Praeterea, de caede cauſſas, quas, ex antecedente cognitione, vel alias, occupare poterat, ſiſtere ſolebat r) Areopagitis, quibus, cum adduxiſſet reos, adſidebat poſita corona, pro conditione criminis, ſententiam primo loco dicturus. Tertius πολέμαρχος s), cuius curia vocabatur ἐπιλύκιον· indeque λυκαμβὶς ἀρχὴ polemarchus ipſe, in CRATINI comoedia, quae νόμοι inſcribitur. Officium, vel nomen deſignat, initio certe, cum partibus στρατηγῶν t), militare potius, quam ciuile fuiſſe u): licet ſacra Dianae venatricis et Martis Enyalii, neque minus ἐπιταφικὰ certamina, curaret; ac peregrinorum et iniquilinorum, vt ciuium princeps, in lites inquireret x). Ceteri ſex θεσμοθέται nominabantur, iuris nimirum, atque legum vindices, primariis iudiciis adhibendi y), ne quid minus legitime fieret. Iidem ergo παρανόμων γραφὴν z) intendebant; accuſatores ac teſtes falſos, itemque corruptos iudices, puniebant; quaeque ſunt alia. Hinc et ſingulare tribunal habebant a), ac ſenatum, immo populum vniuerſum, vel extra ordinem, congregabant b). Eligebantur archontes, per fabas, ſiue calculos, qui partim albi partim nigri fuerunt, in loco Pnyce, ſic ab agmine denſo confluentis populi nominato c). Poſt ius iurandum praeſtitum, myrto

q) I, 197. ſq. r) I, 133. *Antipho* XV, 75. ſq. 83-90. *Meurſ. de arch. Ath.* I, 9.

s) I, 24. vbi quidem Ἀλκιβιάδου πολεμάρχου legimus.

t) *Ant.* van *Dale diſſert.* VIIII. diſſ. V. c. 3. *Io. Gebauer de ſtrategis Graecor. ciuili munere perfungentibus*, 1751. 4.

u) *Pollux.* I, 10, 4. x) explan. *Ariſtoph.* ad *Veſpas*; *Harpocr.* v. πολέμαρχος, *Peſſard de Ath. mag.* c. 22. ſq.

y) I, 134. z) I, 35. 128. cet.

a) Dicebatur illud τὰ ἀρχεῖα. b) I, 56. *Petiti comm. in legg. Att.* p. 111.

c) *Eduardi Corſini faſti Attici, in quibus Archontum Athe-*

mytro vel hedera coronabantur, et ita deinceps incedebaut d), a Demoſthene communis corona ciuitatis adpellati, neque minus μυῤῥινει· vt ambire talem magiſtratum μυῤῥινᾷν e). Eorum officia fuſius exponit POLLVX f). Ante Olympiadem LXXXVII, menſe Gamelione, magiſtratu decedebant nouemuiri; mox autem, et ciuilis annus et ἀρχοντικὸς, incipiebat Hecatombaeone g). Poſt intra XXX. dies, adminiſtrati muneris rationem reddere cogebantur τοῖς λογισταῖς, vel εὐθύναις, a quibus ipſa dicebatur εὐθύνη h). Logiſtae duo fuerunt, ſenatus et adminiſtrationis publicae cuiusuis obſeruatores i). Euthyni ſiue euthynae decem, nouemuiris, praeter παρέδρους, quos ipſi ſibi iunxerunt, aderant, ſi quid peccatum eſſet, correctionis ergo k); quem admodum adſeſſores, ſiue paredri, bini primariorum, praetoris, regis et imperatoris, auxilii et conſilii gratia l). Patere videtur ex oratore noſtro, logiſtas et euthynas, in λογιστηρίοις congregatos, in archontum rationibus perquirendis, occupatos fuiſſe m): ni plane, poſthabito POLLVCE,

 colli-

nienſium ſeries, philoſophorum, aliorumque illuſtrium virorum, aetas, atque praecipua Atticae hiſtoriae capita, per Olympicos annos diſpoſita, deſcribuntur, T. I. p. 21. ſqq.

d) II, 35 *Lycurg.* 30, 23. ad formam a genere concludendo. e) *Heſych.* et *Suidas.* Eiusdem generis magiſtratus apud Spartanos ephori *Lyc.* 28, 2. not. **), apud Cretenſes κόσμοι, nominabantur *Meurſ. Creta* III, 9. 167. ſqq. ed. Amſt. 1675. f) VIII, 9. ab init.

g) *Antiph.* XV, 88. prol. noſtrà *de anno Graec.* p. 4.

h) ἄρχοντες ὑπεύθυνοι IV, 71. conf. *Lyſias* p. 82. ſq. 138. 236. ed. Tayl. min. *Ariſt. polit.* IV, 16. iudicium εὐθυντικὸν vocat, quod in rep. Romanorum exſulare conqueritur *Tullius de legg.* III, 3, 7. ſqq. i) *Pollux.* VIII, 9, 13.

k) *Harpocr.* voc. εὔθυναι *Pollux* VIII, 9, 16.

l) *Pollux* VIII, 9, 5. *Harpocr.* v. πάρεδρος.

m) I, 133. ὅσων εὐθῦναί τινές εἰσι κατεγνωσμέναι ἐν τοῖς λογιστηρίοις ὑπὸ τῶν εὐθυνῶν ἢ τῶν παρέδρων. Reſpicit huncce

colligere malimus ex ANDOCIDE, logiſtas et archontum primariorum paredros eosdem fuiſſe, θεσμοθετῶν maxime rationibus praefectos. Diſtinguit tamen et HARPOCRATION, qui paredros ipſos rationem reddidiſſe narrat; logiſtas vero X. numerans, nihilo minus ab euthynis ſeiungit, qui pariter adſeſſores habere potuerunt. Sic, itidem εὐθύνην alii magiſtratus dederunt n), ipſique triginta tyranni ac decemuiri, deinceps odium commune, publicamque vindictam, hoc modo, vitarunt o). Archontes ſingulatim, rationem eam fugientes, exiſtimabantur inhoneſti p); laudabiliter munere functi, iungebantur Areopagitis. Horum, velut omnis iuris ciuilis inſpectorum, erat, legum, congregationum, magiſtratuum, criminum, belli demum ac pacis, ſupremam gerere curam q). In Areopago ſedebant, vbi iudicium primum capitis actum eſſe putabatur r): vbi ſimul, vt in ſanctiſſimo conſilio, quo quilibet quaeſtu vitam ſuſtentaret, diligentiſſime perquirebatur, et praemia decernebantur optimo cuiuis s). Erat autem perpetuus ille magiſtratus. Ita nimi-

locum *Harpocration* in λογισαὶ καὶ λογιστήρια, ſimul memorans, quod, λογισαὶς et εὐθύνους inter ſe fuiſſe diuerſos, docuerit *Ariſtoteles* πολιτείᾳ. Philoſophus idem operis laudati L. VII. ſub fin. prytanibus tribuit ἐπιλογισμούς τε καὶ ἐξετάσεις, καὶ πρὸς εὐθύνας τῶν ἀρχόντων. *Gu. Poſſardus* autem *de Athenienſium magiſtratibus* c. 17. monet, quod εὔθυνοι dicti ſint alias χρεωσαὶ *debitorum exactores*, κυβερνηταὶ *rectores*, διορθῶται *emendatores*, εὐθυντῆρες *directores*, δικασηταὶ *iudiciales*, aut λογισαὶ *rationum magiſtri*.

n) *Aeſchines* in *or. contra Cteſiphont*. p. 430.

o) I, 153. ſq. p) I, 128. 133. hinc, et aliis functi muneribus, expetebant vltro, *Lycurg*. Comm. I. §. 6.

q) I, 144. r) *Plin. H. N.* VII, 56. *Pauſ*. I, 28. p. 68. IIII, 5. poſt init. s) *Val. Max*. II, 6, 4. 5.

t) in or. *Demoſth. contra Leptinem* p. 586. *Pollux* VIII, 10. init.

nimirum, de thesmothetis, VLPIANVS t): δεύτερον δὲ ἐδοκιμάζοντο διὰ τὸ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Ἀρείου πάγον ἔρχεσθαι, εἰ μή τις μεταξὺ διεβέβλητο, ἕως δὲ θανάτου ἔμενον οἱ Ἀρεοπαγῖται. Diuerſi fuerunt a thesmothetis νομοφύλακες, ſiue ἔπαρχοι, quos et a numero τοὺς ἕνδεκα vocauere u). Soliis illi, e regione archontum, in ſpectaculis, inſidebant: Palladi pompam adornabant: leges et populi congregationes iuuabant: in νομοφυλακείῳ crimina puniebant; a negantibus, veritate, tormentis adhibitis, expreſſa. Pertinet eo ſollemne verbum ἀπάγειν x): nec immerito τοὺς ἕνδεκα, quos, cum XXX. tyrannis, ab obliuiſcendis iniuriis excipiebant, eodem trahere poterimus y). In capitales quoque cauſſas inquirebat ἔκκλητον concilium LI. virorum ἐφετῶν, de quo nulla daretur ἔφεσις, *prouocatio*, Draconis inſtitutum, cui vero Solon z) Areopagum praefecerat. At tamen, potius conſiderari meretur, inſignis ille quingentorum ſenatus a), vnde quinquaginta legebantur πρυτάνεις, atque ex his iterum decem πρόεδροι, quorum qui curam arcis et illius clauium habebat (τὰς κλεῖς τῆς ἀκροπόλεως πιστευθεὶς) praeſes (ἐπιστάτης) b) vocabatur. Illi prima valebant inquiſitione, multarum et ſanctiorum rerum et ciuilium. Hinc apud eos accuſabantur, qui myſteria publicaſſe crederentur c); qui Hermas truncaſſe, et ſic porro d). Deferebantur ad eosdem, quae rei publicae ſummam, ipſasque leges

u) *Lyc.* 16, 6. not. ***) *Pollux* VIII, 9, 7. 20. CIC. *de legg.* III, 20, 46. ſq. *Poſtell. de mag. Ath.* c. 6. et 10. *Hekel.* ad hh. II, 10. *Heinr. Mükhe de nomophylacibus apud Athen.* (Vitemb. 1754. 4.)

x) I, 182. *Antiph.* XIIII, 177. *Lyſias* XIII, 4.

y) I, 153. *Ael. V. H.* V, 13. *Kühn.* ad h. l.

z) *Meurſ. Solon.* c. 15. a) I, 133. *Pollux* VIII, 10. p. 407. ſq. b) I, 166. c) I, 23. d) I, 134.

ges illius e), contingere viderentur. At, pro caussarum grauitate, vel soli πρυτάνεις f) rem inquirebant, vel, conuocatus ab iisdem, vniuersus quingentorum senatus g), adhibito pariter quandoque populo h). Difficultate publica premente, vigilantiam, distinctis partibus atque studiis, idem senatus impendebat i), ad quem, si recte coniicimus, legum simul custodes, etsi de communi sententia seorsum memorati, pertinebunt. Dicitur certe senatus comprehendisse reos, et adligasse lignis, immo cruciasse k): quamuis etiam, de ministris, per quos illud fecerit, explicari posse narrationem, non diffiteamur. Ceterum, annus Atticus, in primis forense, censuum, tributorum ac vectigalium. tempus, ad πρυτανείας computabatur l). Nec annus sacer excludi debet, maxime, quod ipsi senatores in curia, tum Ioui consultori, tum consultrici Mineruae, priusquam ciuilibus negotiis accingebantur, sollemnia facerent sacra m). Praeterea, versabantur vulgo prytanes in Tholo, domo curiae vicina n). Deducimur, hac occasione, difficiliorem ANDOCIDIS ad locum o), non e communi sententia, quam antea proposuimus, sed e SVIDAE narratione, quam haud parum vacillare putat EMMIVS p), facilius illustrandum. Quippe SVIDAS duo numerat epistatas, priorem forte ductum e prytanibus, alterum ex proëdris; illum clauium aedis in qua pecuniae publicae condebantur, publicique sigilli custodem, qui, quoties prytanes senatum aut populum congregabant, sorte proëdros designarit, de tribu qualibet, excepta sua,

e) I, 143. f) I, 114. 197. g) I, 87. sqq. 115. 197. h) I, 117. 143. 166. II, 37. i) I, 91. sqq. *Lycurg.* II, 3. k) I, 88. 114. l) I, 128. m) *Ant.* XV, 89. sq. n) I, 91. o) I, 166. p) in *descr. reip. Athen.* p. 27. sq. ed. Lugd. Bat. 1626.

ſua, rurſumque ſortitus ſit antiſtitem alterum, e proëdris, ſiue primariis adſeſſoribus, et hunc demum fuiſſe, qui negotium tractandum propoſuerit. Aderat ſimul ſcriba, qui tabellis agitata mandaret, quae poſtea ſaepius ad totum ſenatum, conuocatum ex lege, referebantur. Hic iterum deliberabat, ſenatorum ſingulis, quibus videretur, ad ſententiam dicendam, ſurgentibus. Dictis ſententiis, ab vno prytanum, aut alio ſenatore, decretum, addito ſcribentis nomine, conſignabatur; clara voce recitabat r; ac, fabis albis aut nigris in vrnam coniectis, tamquam occultis ſenatorum ſuffragiis, monente quidem epiſtata, roborabatur vel infringebatur. Sed, erit commodior hac de re dicendi locus, quando leges Athenienſium, B. c. D., tangemus. Iam obſeruaſſe ſuffecerit, quod X. tribus, quarum πρυτανευούσης nomen huius modi decretis praefigebant, fuerint q). Ἐρεχθὶς, Κεκροπὶς, Αἰγὶς, Πανδιονὶς, Ἀκαμαντὶς, Ἀντιοχὶς, Λεοντὶς, Οἰνὶς, Ἱπποθοωντὶς et Αἰαντὶς r). His, aetate recentiore, iungebantur Ἀντιγονὶς et Δημητριὰς, poſt Ἀτταλὶς et Πτολεμαὶς, adulationis ergo, dictae. Tertia cuiuslibet tribus pars τριττὺς, ἔθνος, ſiue φρατρία, vocabatur s). Erant autem et iis φυλοβασιλεῖς, δήμαρχοι, τριτύαρχοι, φρατρίαρχοι t). Reges illi tribuum ſacrificuli, nobiliores fuere, ſacrorum et commodorum ſuae partis curam gerentes. Δημάρχοις aliquatenus ſuberant δημόται u). Cuiusque gentis (ἔθνους) genera (τριακάδες), XXX. numerabantur: eiusdem autem

q) *Pollux.* VIII, 9, 31. *Harpocrat.* paſſim, vbi Ἐρεχθηΐς, Αἰγηΐς, Πανδιονίς, Οἰνηΐς cet. r) in *Andoc.* Ald. ed. l. c. eſt Ἐαντίς. s) *Ioach. Perionii de Rom. et Graec. mag.* p. 335. 342. ad *Io. Sarii Zamoſci de ſenatu Rom. LL.* II. Argent. 1608. 8. t) *Pollux* VIII, 9, 30. ſq. u) I, 143. *Aut.* XV, 29. *Lyſias* p. 120. ed. Tayl. min. *Emmius* p. 51. ſq.

autem generis participes *γεννῆται* x), *ὁμογάλακτες* cet. ſolebant dici y). Praeter tribus, ſecundum cenſum, Atticus populus ſeiungebatur, in IV. claſſes, nimirum *πεντακοσιομεδίμνων* x), *ἱππέων*, *ζευγιτῶν*, *θητικῶν* a): neque minus, ad nobilitatem, in *εὐπατρίδασ*, *nobiles*, *ἀγροίκους*, *ruſticos*, *δημιουργοὺς*, *opifices* b); vt diſtinctionem in ciues c), quibus officia d) iuraque ſingularia e) fuerunt, et in inquilinos f), compendii gratia, praetereamus. Scilicet, in magiſtratibus percenſendis ſubſiſtimus, qui potiſſimum, e ditioribus et nobilioribus, legebantur g). Fiebat illud, *αἱρέσει*, vel *κλήρῳ*. Prior maxime legum latoribus, ſed poſterior ſenatoribus et iudicibus, conſtituendis, accommodabatur h), adhibitis fabis i). Lecti vero, de iuſtitia ſeruanda, legibusque tuendis, iurabant k): ſecundum quale ius iurandum, in tribunali, quoque ſuffragia ferri debebant l). Quin et eligentibus iurandum erat m), immo toti ciuitati n); praecipue cum, a diſſidiis, quaſi recens, partes conciliarentur o). Internoſcebantur magiſtratus, *σχήμασι*, *λόγοις καὶ τιμαῖς* p). At tamen

x) *Harpocr.* *γεννῆται*. y) *Lyc.* 19, 2. not.*) *Pollux* VIII, 9, 31. fin. *Poſtell. de mag. Ath.* c. I. ſq. *Hekel. obſſ.* p. 10. ſq. 14. ſq. z) qui principes erant *συμμοριῶν* *Emmius* p. 38. ſqq.

a) *Ariſt. de rep.* L. II. ſub fin. *Plut.* in *Solone*. *Pollux* VIII, 10. p. 408. ſq. ed. Ff. 1608. *Perion.* p. 290. ſqq. *Meurſ. Solon.* c. 14. b) *Dionyſ.* Hal. A. R. L. II. *Meurſ. Theſeus* c. 18. c) I, 148. 249. IIII, 58. 78. *Ant.* VI, 1. tabulas ciu. tangimum *de nom. Graec* p. 3. ſq.

d) I, 252. 261. 271. II, 23. 38. IV, 2. 10. ſq. *Lyc.* 16, 4. 34, 3. ſq. e) I, 160. IV, 64. II, 46. *Lyc.* 36. 2.

f) I, 30. 261. *Lycurg.* 11, 6. not. * 34, 4. not. *)

g) *Pollux* VIII, 9, 17. *Harpocr.* voc. *Θῆτες*.

h) I, 140. 143. IV, 8. i) I, 166. k) I, 3. IV, 6. 21.

l) I, 18. ſq. 62. m) I, 143. n) IV, 6. ſqq. *Lyc.* 18, 1. 6-9. 31, 4. o) I, 153. ſqq. p) *Pfeiff. ant. Gr.* II, 8.

men, honorem etiam onus habuiſſe, tanta ciuitatis in licentia, facile patebit q). Sed, quem ad modum, per ἐκφυλλοφόρησιν, ſenatu mouebantur indigni r); ſic et, praeconiis et ornamentis variis, qui bene rem publicam geſſerant, adficiebantur. Gerae 24. Sept. 1758.

CAPVT VI.

Alcibiadem Andocideum ſiſtit.

Andocideum adpellamus celebrem illum Athenienſium ducem, cuius vitam, praeter alios, *Plutarchus* a) et *Cornelius* b) iam deſcripſerunt c), vt oſtendatur, non eorum modo narrationes iri repetitum; ſed, ex orationibus praeſertim Andocideis, hiſtoriam Alcibiadis nunc illuſtrari debere. Duas autem illam in partes diuidimus. Alcibiadis enim celebre genus d), cum oratoris genere coniunctum, ſpectamus; ac deſignamus vitam. Stirps Piſiſtrateam adtingit. Ab eam perſequentibus nominatus Thraſymedes, in Troiano bello cum Antilocho fratre verſatus, cuius imaginem et monumentum ſanctiſſime ſeruabant *Meſſenii* e), filium habuit Sillum, Alcmaeona nepotem, pronepotem Megaclem, Olympiade XLVII. victorem f) Huius filius Alcmaeon, amicus Croeſi, Olymp. LV. clarus g), genuit Megaclem, aemulum et eiectorem Piſiſtrati

q) IV, 1. r) *Pollux* VIII, 5. *Pfeiff.* II, 14.

a) T. I. p. 182. ſqq. conf. et *Suidas* T. I. p. 178.

b) n. VII. c) imaginem eius exhibet *Gronou. in Theſ.* T. II. tab. LXVII. tres autem et alios nominat *Io. Meurſ. Att. Lect.* VI, 12. d) *Iſocr.* περὶ τοῦ ζεύγους p. 836. ed. 1551. Illud ipſe pariter ad Euryſacen, vt Euryſacis ad Iouem, retuliſſe fertur. e) *Pauſ.* IV, 31. ſub fin. 36. init. conf. II, 18. ſub fin. f) *Herodotus* VI, 125. explanator *Pindari* ad *Pythic.* od. 7, 12. Celebratur et Megaclis familia, duabus Pythiis, Iſthmiis quinque victoriis. g) *Herod.* L. I. p. 11. L. VI. p. 195. *Schmid.* ad *Pind.* p. 272. ſqq. *Iſocr.* l. c.

ſtrati. Nepotes fuere Cliſthenes, ſimiliter Cliſthenis, principis Sicyoniorum h), ex Agariſte nepos, Piſiſtratidarum aduerſarius i), aemulus Iſagorae, et Hippocrates, cum Piſiſtrati patre non confundendus k). Hippocratis liberi vocantur Agariſte, Xantippo Ariphronis filio l), Miltiadis aemulo, Perſarum ad Mycalen victori, nupta, Periclis oratoris ac ducis mater, atque Megacles, Dinomaches et Euryptolemi pater, iudicio teſtarum ab vrbe remotus m). Ad eandem poſteritatem pertinere videntur, Alcmaeonides et eius vxor Agariſte, quae et Damonis fuit n). Vt huius forte maioribus adnumerari poteſt Damon, cum Ariſtagora, Periclis oratoris magiſter. Pericles autem, Olymp. LXXXVII. a. IIII. defunctus o), fratrem habuit Ariaphronem, filios Xantippum, Paralum et Periclem, qui, dux felix, nihilo minus iniuſte periit Athenis. Euryptolemi filia Iſodice nupta Cimoni putatur. Dinomachen p) vero duxit Alcibiadis q) filius Clinias, qui propria triremi pugnauit ad Artemiſium, ad Coroneam a Boeotis interfectus. Horum parentum filius erat Alcibiades noſter r), qui coniugem habuit Hippareten, Hipponici filiam s), Calliae ſenioris τοῦ Λακκοπλέτου neptem. Callias Elpinicis, quam aeque Cimon

h) *Pauſ.* p. 72. 129. 133. 814. 894. ed Kühn.

i) *Iſocr.* p. 838. k) *Dav. Chytraei chronol. hiſtor. Her. et Thuc.* p. 173. l) *Pauſ.* p. 59. 221. 705. m) *Andoc.* IV, 76. n) I, 33. Mentionem et antiquioris multo Damonis facit *Pauſ.* VII, 2. p. 524. et 3. ſub fin. o) conf. *Pauſ.* p. 59. 71. p) *And.* IV, 76. *Plut.* iuit. *Alcib. Liban. declam.* IX. et XXIX. Sed *Plin.* XXXIV, 8. Demaraten. vocat.

q) *And.* l. c *Meurſ. lect. Att.* VI, 12. ex *Lyſia* et *Harpocrat.* filium Alcibiadis Axiochum, nepotem Cliniam facit. Sed obſtat *Lyſiae* XIII, 10. it. *Plato* in *Euthydemo* p. m. 270.

r) *Plato* Alcib. I, init. *Aelian. V. H.* II, 1. fin.

s) *Corn.* VII, 2, 1.

Cimon frater duxit t), maritus, et *μισοτύραννος*, qui ſolus Piſiſtrati facultates emit, filio ſimul vſus videtur Myronide, Thebanorum atque reliquorum Boeotorum victore u). Sed Hipponici coniux, ex eodem, nam Pericli quoque nupſit, peperit Calliam diuitem x), amicum Alcibiadis y), Athenienſium ad Artaxerxem de pace legatum, qui Graecis omnibus libertatem et *αὐτονομίαν* adquiſiuit, nihilo minus, ob munus a rege acceptum, damnatus z). Hic vxorem duxit Chryſiada, Glauconis filiam a); deinceps Iſchomachi b) filiam c), annoque peracto poſterioris ipſam matrem, adiunxit d). E prima ſuſcepit Hipponicum e), alium ex vltima, cui filiam Epilyci petiit f). Dubium vero num Hipponicus an tertius quidam, an alius neceſſarius, Callides adpelletur apud *Andociden* g); vbi nobis quidem primum videtur. Apud eundem memoratur Callias Alcmaeonis filius, Euphemi ac Teleclis pater, atque Taureas Niſaei parens, oratoris patrueles h). Huius ſimul auia paterna Critiaeque mater ſorores fuerunt: vt mater ſororem habuit Ariſtotelis praefecti coniugem, quae Charmidem peperit. Dicta vero Leogorae coniux, Tiſandri filia, Epilyci, quoque memorati, ſoror i), cuius et neceſſarius, filius forte Glauconis, Leager k), praeter oratorem, filium peperit, quem is ſacris initiauit l). Ita, familiam inter Alcibiadis

t) *And.* IV, 75. *Corn.* V, 1, 2. ſqq. *Chytr.* p. 177.
u) *Thucyd.* L. I. *Diod.* Sic L. II. ed, *Corſini faſti Attici* diſſ. VIII. §. 11. p 342. diſſ. IV. §. p. 1′5.
x) *And.* I, 198. 202. 205. 233. ſqq. *Lyſias* XVIII, 13. p. 170. ſq. ed. Tayl. *allgem. Welthiſt.* V, 243. ſq.
y) *Polyaen.* I, 40, 1. p. m. 57. ſq.
z) *Vbbonis Emmii appendix de rep. Attica* p. 367. ed. Elzeu.
a) *And.* I, 224. 227. b) quem ditiorem putaba t, quam fuit, *Lyſ.* XVIII, 13. c) *And.* I, 220. d) 220. ſqq.
e) 224. f) 219. 231. g) 226. h) 95. i) 206.
k) 208. ſqq. l) 237.

biadis et Andocidae, nexu ſpectato, regredimur ad priorem, quem, virtutibus atque vitiis pariter inſignem m), iure ſuo, facem Siculi belli nominant. Tutores hic nactus, eximios viros, Periclem n) et Ariphronem, in illius aedibus educabatur o), Zopyro Thrace paedagogo p), Socrate doctore pariter et amico q). Corpus habuit pulcherrimum r), animum fortem s), callidum, contentioſum t), intemperantem u), ſuperbum x), et ad omnes caſus accommodatum y), eloquentiam cui vix reſiſtere poterant auditores z). Aetatem primam Plutarchus ſatis perſequitur: qui lyrae ſtudium adiungit, ceteris pariter Athenienſium adoleſcentibus, ad eius imitationem, probatiſſimum a). Fallimur? an eodem accommodari poteſt, quod Cleophon λυροποιὸς, Andocide pulſo, domum ipſius fuiſſe poſſeſſurus, dicatur b)? Socrati tam adhaeſit Alcibiades, vt eius honeſtus amor, omnes aliorum, Anyti c) nominatim opulentiſſimi, repelleret amores. Huius liberalitatem ipſe compenſauit Alcibiades; dum ei perſuaſit, vt, in forum deſcendens, vectigalia licitando, publicanos ſuperaret, cumque praedes poſcerentur, dedit cautionem, vt inde publicani compellerentur, ad ta-

m) *Val. Max.* III, 1. ex. poſtremo. n) *Plato Alcib.* I. init. et II. p. 229. *Iſocr.* p. 838.
o) *Corn.* VII, 2, 1. p) *Plato* p. 222. q) *Xenoph. ἀπομνημ.* *Plato* in *Gorgia* p. 330. *Alcib.* I. init. *Corn.* VII, 2, 2. ſq. *Suid.* in Ἀλκιβιάδης *Aelian. V. H.* II, 5. IV, 21. IX. 29. XI, 12. ſed conſ. etiam IV, 15. *Iſocratis βούσιρις* p. 526.
r) *Aeliam. V. H.* XII, 14. *Corn.* VII, 1. s) *Plato* p. 221. ſqq. 232. *Iſocr.* p. 840. t) *Plato* in *Protag.* p. 293.
u) *And.* IV, 33. 88. 91. *Lyſias* XIII, 6. ſq.
x) *Aelian. V. H.* IV, 16. y) *Plato Alcib.* I. fin. *Corn.* VII, 1. 3. ſqq. 11. *Micrael.* p. 233. z) *Corn.* VII, 1, 2. ſq. 6, 4.
a) *Plato* l. c. p. 216. ſq. *opp.* Baſ. 1556. conſ. in *συμποσ.* p. 191. b) *And.* I, 264. c) I. fin.

ad talentum Anyto largiendum d). Sed, ad ipſam vitae tutelam, amoris cum Socrate contentio ſurrexit. Cum enim, ambobus fortiter ad Potidaeam pugnantibus, interiiſſet noſter, niſi philoſophus eum defendiſſet: ad Delum contra, cum Athenienſes fugerent, hoſtibus a tergo prementibus, ſolus obſtitit Alcibiades, ne Socrates occideretur e). Quoniam vero, noſtri ſocer, dux ibi fuit interfectus f): coniugium eius, hac occaſione, recordamur. Simul in memoriam venit Horatianum illud, de natura, licet expellas furca, ſemper tamen recurrente. Nimirum, pugno percuſſiſſe dicitur Hipponicum; ſed, id male ciuitatem habere, dum videbat, eum domi conueniſſe, ſuppliciterque popoſciſſe poenam. Ille contra cum filiam dediſſet, decem talentorum dote g); hic decem alia, velut e pacto, cum filios genuiſſet, a Callia coniugis fratre, tunc extorſit. Nihilo minus honeſtam, temperantem et amantem mariti feminam, pellicibus, tam ſeruis quam liberis, tam peregrinis h) quam Atticis, ſic adflixit, vt ad fratrem ea diſcedere cogeretur. Hoc autem cum negligeret Alcibiades, porroque luxuriaretur: ipſa demum ad archontem acceſſit, diuortii litteras ex lege petitum. At maritus, ſocios et amicos ſibi iungens, vi coniugem e foro, contemtis magiſtratibus,

d) illuſtrabit haec *Andocides* I, 238-244. IV, 25-30.

e) *Plato* p. 194. De aliis fortitudinis ſpeciminibus v. *Iſocr.* p. 840. 842. ſqq-

f) *And.* IV, 34. Pericles apud *Xenophontem* in ἀπομνημ. L. III. p. 447. ed. Steph.: ἀφ' οὗ ἥτε σὺν Τολμίδῃ τῶν χιλίων ἐν Λεβαδείᾳ συμφορὰ, καὶ ἡ μεθ' Ἱπποκράτους ἐπὶ Δηλίῳ ἐκ τούτων τεταπείνωται μὲν ἡ τῶν Ἀθηναίων δόξα πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς κ. τ. λ. *Thucyd.* L. IV. *Diod.* Sic. L. XII. *Heſych.* Δήλιον *Plut.* in *Nicia Pnuſ.* p. 217. 724.

g) *And.* IV, 34. ſq. *Iſocr.* p. 840. conf. de opibus huius familiae *Lyſ.* XVIII, 13. h) *And.* IV, 54. ſq.

bus atque legibus, deduxit. Immo, clanculum adfini machinatus est mortem, et eius quoque facultates diripere laborauit: qui vero publice nomen illius detulit, populoque donauit opes; si quando sine liberis moreretur i). Aliorum pariter coniuges rapuit noster, et vi, contra leges, patrauit plurima k). Spectant eodem, Agatharchus pictor, et Taureas, oratoris patruelis. Illum, inuitatum ad se, domum vniuersam pingere coegit, neque dimisit, vsque dum, deceptis custodibus, fuga sibi quaerebat libertatem l). Nihilo minus is, quasi laborem deseruisset imperfectum, hinc accusabatur, inque seruili prope versabatur timore m). Porro Tauream, in chorea superiorem ac victorem, pugno percussit Alcibiades; ac, licet spectatoribus indignatis, adeo tamen, vel auctoritate vel gratia, valuit apud iudices, vt, ius iurandum minoris quam ipsum facientes, honorem ei decernerent n). Scilicet magnificus, liberalis, astutus ac violentus o), praeter eloquentiam, cui resisti vix posset, eo rem perduxerat, vt, quidquid ageret, excusarent, immo laudarent, admirarentur et aemularentur p), non ciues modo, sed ipsi peregrini: maxime dum simulare didicerat ac dissimulare; quaeque patrabat ipse, reprehendebat in ceteris et accusabat q). Erat quidem, asper ille philosophus, Timo, qui, *macte virtute, adolescens*, eum adloqueretur, *tuam auctoritate potentiam auge: nam huic rei publicae magnam inferes perniciem* r). Erant et alii, qui, cum ANDOCIDE, vituperarent. Verum enim vero, tamquam calumniam, opprimebat, quidquid

i) 35-39. k) 23. 38. sqq. 57. 88. sqq. l) 43.
m) 44. sqq. n) 50. sqq.
o) 81. sed conf. *Isocr.* p. 844. sqq. p) 46-49. 53. 56.
q) 40. r) consentiunt *Andocides* IV, 57. et *Lys.* XIII, 9.

quid obſtaret, admiratio. Euexit gloriam, alendis equis, ad Olympium certamen, haud ſegnis, quibus praeclaras etiam victorias adeptus eſt s). Nominatim, incerta vicit Olympiade, τεθρίππῳ t)· deindeque, incerta Nemeade, pariter equis u). At, nec illud, Andocidae ſi fides habetur, ſine fraude factum. Diomedis enim equos, apud ἀγωνοθέτας Eleorum valens, abreptos adhibuit, et omnes ſimul audentes reiecit x). Adhaec, cum ab inſpectoribus vaſa petiiſſet, ad pompam comparata, publicis, tamquam ſuis priuatis, vtebatur quotidie y). Nihilo minus, iterum eo venientis, honos erat maximus, qui, variis a ciuitatibus, praeſtabatur z). Quid? ipſa patria, publicum in Prytaneo victum, cum praemiis variis, dedit a). Vti victor duas tabulas publice ſuſpendit, quarum in altera Olympias et Pythias eum coronantes exhibebantur; in altera vero Nemea, gremio ſedentis impoſitum, habens Alcibiadem, conſpiciebatur b). Ad rem publicam accedenti c), non nihil contentionis cum Phaeaco, nobiliſſimo ciue, plus cum Nicia, fuit; cuius maxime cum Spartanis pacem interrupit d), bello praefectus, et popularem ſtatum reſtituens Argiuis, amicitiamque Patrenſium concilians Athenienſibus e). Stetit a Niciae partibus, cum haec agerentur, Andocides, pacem atque Lacones collaudans plurimum f). Licet autem, adfectatae ſimul tyrannidis g), accuſaretur Alcibiades, et parum abeſſet ab oſtraciſmo h), largitio-

s) *And.* IV, 59. *Iſocr.* p. 840. ſqq. t) *Thuc.* VI, 16.
u) *Pauſ.* I, 22. x) *And.* IV, 59-66. y) 67. ſq.
z) 69. ſq. a) 71. ſqq. Idem accidit ex Aſia reuertenti *Corn.* VII, 6, 3. b) *Athenaeus* L. XII. c) *And.* IV, 31. ſqq. 40. d) *allgem. Welthiſt.* P. V. p. 342-349.
e) *Iſocr.* p. 832. f) *And.* III. tot. IV, 26. 65. ſqq.
g) IV, 40. ſqq. 58. h) 5.

gitione tamen k), meritis et eloquentia, tantum profecit, vt non tunc modo rei bellicae fummam teneret, fed aeque deinceps, Ol. LXXXXI., fubigendae Siciliae defiderio captis Atticis, cum Nicia Lamachoque, gubernandam acciperet claffem l). Obnitebantur quidem Nicias, Socrates philofophus, Meton aftrologus, et omina non pauca m): fed euicit Alcibiadis opinio, variis et ipfa fictis ominibus confpicua. Propter Adonia, fiue myfteria Cereris, domi celebrata m), neque minus, ob Mercurii ftatuas capitibus truncatas, accufabatur mox nominatim Alcibiades, cum in eo iam effet, vt e Pyraeeo folueretur claffis. Negabat ille quidem: fed, cum Prytanes inquirerent, teftimoniis non vnius vrgebatur n). Erat in primis Androcles demagogus o), qui comprobare ftuderet, Polytiona facem ferentis p), Theodorum praeconis, Alcibiadem *ἱεροφάντου* partibus, ad vinum effe functum q). Praeterea nominabant Niciadem, Melitum, Archebiadem, Archippum, Diogenem, Polyftratum, Ariftomenem, Ioniam, Panaetium, quaeftore criminum Diogneto r), nec alios minus s). Truncatarum Mercurii ftatuarum fimul mentionem fecit Teucer t). Dioclides, praeter ceteros, de iisdem referebat; qui vero poft, Alcibiade Phegufio et Amia Aegineta perfuadentibus, fe mentitum effe, profitebatur u). Inter eius modi turbas, et pericula publica, non ignorans Alcibiades ciuium fuorum confuetudinem, poftulabat, vt, fi quid agi

k) 72. fq. l) I, 21. *Thucyd.* L. VI. *Corn.* VII, 3, 1. *Iuftin.* IV, 4. *allgem. Welsh.* P. V. p. 355-460. m) *Andoc.* III. 62.
n) I, 22. *Lyfias* XIII, 10. *Corn.* VII, 3. tot *Iuftin.* V, 1. et obff. var. ad h. c. o) *And.* I, 23. fqq. p) I, 55.
q) *Ifocr.* or. *περὶ ζεύγους* p. 828. *Dio* Chryf. *or.* XVIII. *Suidas* in *ἐξωρχησάμην* *Paufan.* I, 1. p. 7. *Vitruu.* V, 9.
r) *Plut.* in *Alcib.* s) *And.* I, 27. fqq. *Lyfias* XVII, 3.
t) 32. fqq. u) 30. fin. x) 98-122.

agi de ſe vellent, quaeſtio de praeſente potius haberetur x). Inimici vero profectum adgredi maluere, quam praeſentem y). Itaque, cum ei nuntius a magiſtratu mitteretur, vt domum, ad cauſſam dicendam, rediret: initio parere viſus, conſcenſa triremi, Thurium venit. Hinc autem, deceptis cuſtodibus, in Peloponneſum, vna cum ſociis, traiecit, et Elidem, mox Thebas, acceſſit z). Porro, cum audiret, ſe capitis in patria damnatum, et, bonis publicatis, Eumolpidas ſacerdotes, a populo coactos, vt ſe deuouerent; Lacedaemona demigrauit z). Accepta fide, conſuluit Spartanis, vt Agin cum exercitu mitterent, ad opem Syracuſanis ferendam, vtque Decelam vrbem, moenibus ac praeſidio, munirent, quo nihil accidere potuit Athenienſibus magis infeſtum a). Vlterius quidem Andocideae narrationes, ad Alcibiadem pertinentes, non progrediuntur: ſed facile ſupplebunt LYSIAS b) et ISOCRATES c) reliqua; quorum ille reprehenſiones, vt ANDOCIDES, forte nimias, cumulauit; hic, nomine ſcilicet filii, fere modum in laudibus exceſſit. Apud ISOCRATEM ergo filius profitetur, ab iisdem, et patrem eſſe pulſum, et ſtatum popularem, CCCC. conſtitutis, euerſum d). Iſti nimirum, cum, ad ſocietatem ineundam, fruſtra vocaſſent populo fidelem, confictis huius modi criminibus, euertiſſe dicuntur. Ipſe vero, licet antea Laconum imitator e), cum, de adulterio cum vxore Timaea ſuſpectus

 Agidi,

x) *Corn.* VII, 4, 1. y) *Iſocr.* l. c. *Thuc.* VI, 5. 10. *Diod.* XIII, 5. z) *Aelian.* *V. H.* XIII, 38.

a) *Lyſ.* V, 17. *Iſocr.* p. 828. ſqq. it. p. 22[illegible]. ſqq. *Corn.* VII, 4, 2-6 *Micrael.* p. 229. ſq.

b) *And.* I, 176. *Iuſtin.* V, 1, 3-11. 2, 1. ſqq. Sed conf. etiam *Iſocr.* p. 830. it. 395. 417. 719.

c) or. XIII. ſq. d) *περὶ τοῦ ζεύγους* p. 826-850. Alios laudatores nominat *Corn.* VII, 11. Thucydidem, Theopompum, Timaeum. e) p. 826. ſqq. 844.

Agidi, periculis exponeretur, ad Perſas dilapſus, patriae caritatem reconciliare laborauit, nec inuitum habuit ſatrapam Tiſſaphernem f). Alibi quoque rebus feliciter geſtis, quod fuſius exponit PLVTARCHVS, reuertit in patriam glorioſus g). Mox autem, cum Cymen et Andrum non cepiſſet, nouam incidit in accuſationem h), ac, Tydeo, Adimanto, Menandroque ſuffectis, in Thraciam fugit i), et in oppido Phrygiae Tymandra, XXX. tyrannorum inſtinctu, periit k). In tenui fortuna filium reliquit l), nec adeo celebrem reliquam poſteritatem, cuius LYSIAS fecit mentionem m). Gerae pr. Cal. Nouemb. 1758.

CAPVT VII.

De legibus atticis ſingulatim ab Andocide memoratis.

Illuſtris inuenitur apud *Andociden* locus a), de legibus Atticis generatim, aetate ſua, reſtitutis, ſiue roboratis. Exhibetur enim pſephiſma, de ciuitate ſecundum patrias conſuetudines gubernanda, legibusque Solonis et Draconis ſcitis obſeruandis, aliis autem ſupplendis. Nimirum, dimiſſo quingentorum ſenatu, creabantur eo tempore Iↄ. legumlatores, qui, ſub Areopagitico ſenatu, tabulis inſcriberent, vel inſcribi curarent per adminiſtros b), quae ſanciri volebant, et, ad heroum ἐπωνύμων ſtatuas, publice luſtranda, propone-

f) *Corn.* VII, 1, 3. g) *Iuſtin.* V, 2, 4-14.
h) *Lyſ.* XIII, 8. ſq. *Iſocr* p. 832-836. *Xenoph. H. Gr.* L. I. *Plut* p. 209. *Diod* Sic. XII, 69. *Corn.* VII, 5. ſq. *Iuſtin.* V, 3. ſq. *Pauſ.* VI, 3. fin.
i) *Iſocr.* p. 844. *Corn.* VII, 7, 1. ſqq. *Iuſtin.* V, 5. ſq.
k) *Corn.* VII, 7, 4. ſq. 9. 1. ſq.
l) *Corn.* VII, 9, 2. ſq. 10. tot. *Iſocrat.* p. 846.
m) *Lyſ.* XIII, 11. *Iſocr.* p. 848. ſqq. n) XIII, 7.
a) I, 140-146. b) *Antiph.* XV, 71. p. 130. ed. Ald.

ponerent c), ſingulatim autem archontibus eius menſis traderent. Neque ſolum Areopagitae, quingentique, per populares (δημότας) lecti, quos ſingulare iusiurandum obligabat, explorauerunt: ſed quilibet priuatus, ſi quid ipſi bonum videretur, in curiam ingredi, deque legibus conſilium praebere, potuit. Perlatarum curam itidem Areopagitae d) ſuſtinuerunt, vt, adprobatis et in muro deſcriptis, accuratiſſime reliqui magiſtratus vterentur; immo ſinguli, porticum tranſeuntes, legendo ſaepius, cognitas ſibi redderent atque perſpectas e). Ita vero, nec vti licebat lege, niſi ſcripta, nec pſephiſmate, niſi litteris conſignato f). Spectabant eo duae leges, de legibus. Harum altera g), cum talibus, tum priuilegiis h) interdixit, neque vel pſephiſma, ſenatu, populo, lege potentius eſſe, vel ab vno latam legem valere, voluit; ni, Athenienſium ſexies mille, clam latis calculis, comprobaretur: altera praecepit, vt ea ſolum eſſent rata certamina forenſia, vel arbitria, quae reip. libertati conuenirent, leges autem ab Euclide latae adhiberentur i). Sed, huius archontis leges, ad legitimarum contentionum rationes pertinuiſſe, ſimulque prauos debitores cohibuiſſe, videntur k). Vel inde patet, inſignem accurationem Athenienſes legibus adiunxiſſe l); nihilque ferme non iisdem incluſiſſe: ſaepius vt vrgeretur,

 ſecun-

c) Sic et *Demoſth. contra Leptinem* p. 589: ὅτι ἐν τοῖς δικαςαῖς νομοθετεῖν δεῖ, ὅτι πρὸ τῶν ἐπωνύμων ἐκτιθέναι τὸν μὴ ταῦτα ποιοῦντα ὑπεύθυνον εἶναι γραφῇ.

d) Hinc, inter eos, archon rex dictus, de homicidio ſtatuta recitaſſe, legitur *Antiph.* XV, 75. 89.

e) *Ant.* XV, 89. f) *And.* I, 147. ſq. 152.

g) I. 149. h) *Antiph.* XIV, 31.

i) *And.* I, 150. ſqq. *Demoſth. or. in Timocratem* et *Vlpianus* ad h. l. *Meurſ. de Arch. Ath.* III, 14.

k) I, 151. 160. IV, 21. l) I, 3. 124. ſq. *Antiph.* XIV, 32. ſqq. XV, 3. p. 120. fin. ed. Ald.

ſecundum ordinarias leges iudicari debere m); ſingularique laudi duceretur, ſi quis *νόμιμος* eſſet n). Commendat vero nominatim ANDOCIDES, ad rem ſacram, ciuilem ac domeſticam pertinentes. Primi ſunt generis, contra ſacrilegos leges; alterius contra proditores, tyrannos, malorum conſultores, homicidas, fures, item de concordia, choragis, indiciis, teſtibus, oſtraciſmo; poſtremi tandem, ad turpes amores, diuortia, liberos, quae ſpectant. Ita quidem erat lex Solonis, vt, poſtridie myſteriorum conſeſſum ſenatus Athenis, in Eleuſinio o), celebraret, ibique diiudicaret, ſi quod ſacrilegium factum, vel alias religioni contrarium admiſſum fuiſſet p). Fiebat illud, ad indicium, regeque ſacrificulo praeſide. Poena fuit, pro diuerſitate criminis, nex, aut exſilium perpetuum q), aut mulcta certe. Prioribus erant intentiores; quippe, profanis eiusmodi, pollui putabant innocentes r). Inde, nec oſſa ſacrilegorum in Attica patiebantur. Docet id XENOPHON s): *κατὰ τὸν νόμον κρίνατε, ὅς ἐστιν ἐπὶ τοῖς ἱεροσύλοις, καὶ προδόταις. Ἐάν τις ἢ τὴν πόλιν προδιδῷ, ἢ τὰ ἱερὰ κλέπτῃ, κριθέντα ἐν δικαστηρίῳ, ἂν καταγνωσθῇ, μὴ ταφῆναι ἐν τῇ Ἀττικῇ· τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ δημόσια εἶναι.* Proditores t) ac tyranni denuo coniungi ſolebant, et in eadem ſentina verſabantur u). Impune ſcilicet, vt hoſtes

m) I, 156. *Antiph.* I, 5. p. 100. 43. p. 102. VI, 1. XV, 5.
n) *Antiph.* III, 23. o) *Pauſ.* I, 14. p. 35. ſup. ed Kühn. vocat, τὸ Ἀθήνησιν ἱερὸν καλούμενον δὲ Ἐλευσίνιον.
p) I, 197-204. *Antiph.* XIV, 19. *Meurſ. Eleuſinia.*
q) I, 241. 245-251. *Lyc.* 16, 8. 12. r) *Ant.* II, 11. 19.
s) *hiſt. Gr.* L. I. ante fin. p. 264. ed. Steph. conf. *Lyc.* 30. tot *Meurſ. Them. Att.* II, 2. in *opp.* ed. Io. Lamii (Florent. 1744.) T. II. n. 1.
t) *Ant.* XIV, 19. 196. ſq. *Lyc.* ὑποθ. 5. 13, 2. 29, 2. ſq. *Lyſias* XXX, 7. ſq. u) I, 167. ſqq.

hostes publici, necabantur, ac direptorum bonorum decima pars consecrabatur Mineruae. quid? se tales, vbi potestas esset, interfecturos, iurare ciues cogebantur, praemio simul dimidiae bonorum partis proposito; sique perierit interfector, aeterno posteritatis honore. Sed, interfecti cadauer, in barathrum, e psephismate Canoni, proiectum fuisse, narrat Euryptolemus x): et iisdem candidatis mortis, qui patriam defendere nollent, adnumeratos, e lege, probat LYCVRGVS y). Immo lex ilia iubebat, vt publicorum malorum consultor, aeque periret, ac, qui scelus ipse patrasset z). Sic et homicidis par pari referebatur, ni tempestiue fugerent, atque perpetuum exsilium praeferrent a). Docet id Patroclidae psephisma b): neque minus alias indicatur, liberorum praesertim fuisse, parentum necem vindicare c); qui locus, cum vindice sanguinis apud Hebraeos, comparari meretur. Plura huc pertinentia memorat ANTIPHON, in eiusmodi caussis, exercitationis ergo d), saepe versatus. Pertinet eo, quod, in homicidii magna suspicione, negans exquirere debuerit homicidam, aut ipse subire poenam e): quod adprobans, se vel iuste vel non studio necasse, fuerit absolutus f); licet alia pariter obuerteretur legi posteriori g): quod insigne reo praesidium fuerit, alter vbi rixas coepisset h); dum auctor con-

x) ap. *Xenoph.* l. c. coll. *Plaut. Rud.* II, 7, 12.
y) 32, 6. z) *And* I, 161. sq. a) *Ant*, XIV, 152.
b) *And.* I, 133. c) I, 162. Sic et parentes necem liberorum vindicabant *Ant.* VI, ὑποθ. idemque deinceps proxime cognati faciebant.
d) inde tamen, a rhetoribus, plures esse confictas leges, *Fabricius* prae se fert, *B. Gr.* II, 14, 16. *bibliogr. ant.* 15. 6. cet. quod in re ficta concedi potest, in re seria non aeque; quamuis et illic admodum dubitemus. e) III, 3.
f) VII, 16. X, 6. g) IX, 14. h) X, 1. 7. XI, 3-10.

contentionis primariam ex lege poenam merebat i): vt laudes de homicidiis legum k), et eiusmodi iudiciorum, ad leges patrias inſtitutorum l), praeter cetera, ſileamus. Iure quidem, in tanta licentia, certe vitam ciuium tuebantur, eoque ſpectantes vel ſeueras Draconis leges, confirmabat Solon m). Idem contra reliquas, nominatim leges de furtis, quarum quodque capitis poenam habebat n), facilius oblitterauit o). Sequebatur autem poſtea ſurtum, infamia patrantis et liberorum, cui poenae ſimul δωροδόκοι, bellici deſertores, et ignaui, praeter alios, ſubiiciebantur p). Fures autem ſerui, vel herorum furtum occultantes, ſi negarent; ad confeſſionem cogebantur, variis tormentis q). Ad concordiam inſtaurandam, inter publica praecipue diſſidia, mentem atque leges accommodabant, id quod vel laudatum Patroclidae pſephiſma, cum iis, quae ſequuntur, oſtendit r). Pertinet enim hic locus ad internam pacem, Perſici Peloponneſiacique belli tempore, ſollemnibus ſtatutis roboratam. Inter publica merita, propter impenſas ideo faciendas, illuſtris erat χορηγία s), quam iure pariter inſtituta varia fulciebant. Generatim ea nominat ac defi-

i) XIII, 15. ſq. k) XIV, 35. ſq. l) XIV, 116-121. 226.
m) *Plut.* in *Solone Aelian. V. H.* VIII, 10.
n) *Lycurg.* 16, 7. o) *Gell.* XI, 18. Quamquam *Diog.* Laert. I, 57. vel 2, 9. Soloui tribuit: ἃ μὴ ἔθου μὴ ἀνέλῃ· εἰ δὲ μὴ, θάνατος ἡ ζημία. Paulo diſtinctius rem eam proponit *Gottfr. Schmidius* in *Solone legislatore* §. 55-60.
p) *And.* I, 129. q) *Ant.* VI, 6. r) *And.* I, 132-152. 186. ſq. s) *Antiph.* III, 23. IV, 12. XIV, 95. XV, 20. *Lyſ.* or. XVIII, 8. 12. 16. 18. XX, tot conf. *Io. Meurſii Orcheſtra, ſiue de ſaltationibus vett. liber ſingularis* in *Opp.* T. V. p, 189-272. *Hekel* ad *Poſtell.* p. 19. ſq. *Lyc.* 351 14. not. i). Immo meritum illud, publicis haud raro monumentis, commendabatur *Ariſtot. polit.* VIII, 6. ante fin. vbi mentio fit tabulae, a Thraſippo dedicatae, qui Ecphantidae tribui χορηγὸς fuerat.

designat noster, Alcibiadis atque Taureae contentiones enarrans t). In foro valuerunt indicia, quorum, in capitali caussa, licentiam lex ita frenauit, vt indici vero, si vel simul reus esset, securitatem; aperte falso, necem sanciret u), Non admodum diuersa testium conditio fuit. Falsorum tamen, vt et ter factae ψευδοκλητίας x) poenam, infamiam habuere y). Coniunxit etiam vtrumque, cum eiusdem generis criminibus, THEOPOMPVS z), aiens, πλήρεις εἶναι τὰς Ἀθήνας διονυσοκολάκων, καὶ ναυτῶν, καὶ λωποδυτῶν, ἔτι δὲ ψευδομαρτύρων, καὶ συκοφαντῶν, καὶ ψευδοκλητήρων, Praeter iam dictas poenas, legibus definitas, ostracismum contingunt, quae legis illius ad auctorem vituperandum dicuntur; quippe qui iuriiurando populi senatusque contraria sanxerit a) Is forte iam tum fuit ignotus. Certe Thesea SVIDAS et EVSEBIVS, Lysonis filium Achillem PHOTIVS, Clisthenem AELIANVS b), Hippiam HERACLIDES c), alios alii nominant d). Conditiones de testarum iudicio legis erant, vt adessent in concione non minus quam sex mille ciues, vtque suffragium ferentes aetate non minores annis sexaginta. Sunt qui perhibeant, ita primum eiectum auctorem Thesea fuisse e); forte, quia vulgo, malum consilium consultori pessimum, arbitrantur. Sed, nec domestica posthabuit Solon: dum

t) IV, 48. sqq. u) I, 40. sq. x) conf. *Harp.* v. ψευδοκλησία. y) *And.* I, 129. Inde testes ὑπεύθυνοι. *Demosth.* περὶ παραπρεσβείας· αὐτὸς ἐγὼ συγγραψάμενος καὶ καταστήσας ἐμαυτὸν ὑπεύθυνον μαρτυρήσω. Scilicet non sola voce; sed ἐν γραμματείῳ μαρτυροῦντες. z) ap. *Athen.* L. VI.

a) *And.* IV, 6-13. b) *V. H.* XIII, 24, 3.

c) *de politiis* ap. *Cragium de rep. Laced.* p. 501. conf. *hist. Graecae specimen.* I. p. 7. sq.

d) *Sam. Petitus ad LL. Att.* p. 368. Ex hoc opere *syllogen legum Atticarum Meursianor. operum* T. II. n. I. iunxit *Io. Lamius.* e) *Meurs.* in *Theseo* c. 249. p. 12. sq. ed. 1648.

dum AESCHINES iure: τὸν γὰρ τὴν ἰδίαν οἰκίαν κακῶς οἰκήσαντα, καὶ τὰ κοινὰ τῆς πόλεως παραπλησίως ἡγήσατο διαθήσειν. Καὶ οὐκ ἐδόκει οἷόν τ' εἶναι τῷ νομοθέτῃ, αὐτὸν ἄνθρωπον ἰδίᾳ μὲν εἶναι πονηρὸν, δημοσίᾳ δὲ χρηστόν. Οὐδ' ᾤετο δεῖν ὁ νομοθέτης τὸν ῥήτορα ἥκειν ἐπὶ τὸ βῆμα, τῶν λόγων ἐπιμεληθέντα πρότερον, ἀλλ' οὐ τοῦ βίου. Rei familiaris incrementa, maxime turpes amores euertunt. Hos ergo lex impedire ſtuduit, qua, talibus implicito, nec ſe defendere, nedum alios accuſare, licuit f). Conſentit et hic AESCHINES *aduerſus Timarchum*, vbi ſic infamis, πεπορνευμένος ἢ ἡταιρηκὼς dicitur. . Neque minus cauſſas habebant Attici, cur, diuortia publico certo iudicio fieri, vellent. Ita coniux, maritum intemperantem relinquere coacta, venit ad archontem, apud quem, ex lege, litteras diuortii poſuit g). Impenſius autem de liberis ſolicita fuit ciuitas κουροτρόφος h). Cum enim Attici noſſent, impietatem eſſe maximam, haud omnem operam et aetatem, retribuendis parentum beneficiis, addicere; nedum aduerſus eos peccare i): poenam eiusmodi ſcelerum infamiam conſtituerunt k). Sic igitur habet lex Solonis l): Ἐάν τις μὴ τρέφῃ τοὺς γονέας ἄτιμος ἔστω. . ἀλλὰ καὶ ὁ τὰ πατρῷα κατεδηδοκὼς, ὁμοίως· καὶ ὁ ἀργὸς ὑπεύθυνος ἔστω παντὶ τῷ βουλομένῳ γράφεσθαι. Vel hoc exiguum ſpecimen perpendentibus, *Athenas aequis legibus floruiſſe* m), patebit: non modo qualium conditionem

f) *And.* I. 173. ſq. conf. *Diog.* Laert. I, 55. vel 2, 7.
g) *And.* IV, 35. ſq. h) comm. noſtra *de inuentutis ap. ant. Graecos inſpectoribus et curatoribus* et quos adleg. ad *Lycurg.* 3, 12. i) *Lycurg.* 22, 6. k) *And.* I, 129.
l) *Diog.* Laert. l. c. it. 9. et 12. vbi Solonis inter regulas: νοῦν ἡγεμόνα ποιοῦ· μὴ κακοῖς ὁμίλει· θεοὺς τίμα· γονέας αἰδοῦ m) *Phaedr.* I, 2, 1. *Andr. Lud. Koenigsmanni* diſq. ad h. l. in *Hamb. verm. Bibl.* Vol. II. p. 598. ſqq.

nem iam ARISTOTELES n) olim descripsit, aequitate liberorum ciuium dignis; verum etiam, vt κατὰ τάξιν καὶ εὐσχημοσύνην omnia fierent, nec tam facile summum ius in summam iniuriam conuerteretur. Iisdem vsibus inseruiet ψηφισμάτων commemoratio, pariter apud ANDOCIDEN haud infrequens. Vt hoc vel non nullis exemplis corroboremus; primae solum orationis filum sequamur. Commemoratur ibi o) Cleonymi psephisma, quo praemium indiciorum cIↄ drachmae, et Pisandri, quo ccIↄↄ constitutae fuerunt: vnde nouum conflatum fuit, quo primario rei maxime capitalis, et ad publicam salutem euertendam pertinentis, indici maius illud, alterum alteri, concederetur. Aliud erat psephisma p), quo sacris interdicerentur irreligiosi, qui confessi forent (ἀσεβήσαντες καὶ ὁμολογήσαντες). Adduntur hic actutum plurima, tum expuncta, tum recens constituta, de publicis debitoribus, de magistratibus rationem administrationis non reddentibus, de condemnatis ad mulctam, de crimini peculatus obnoxiis, de sponsoribus publicis, de diuersis infamiae generibus, quibus fraudulenti debitores, fures, donis corrupti, desertores ordinis, timidi, falsi testes, impii liberi, mali ciues aliique, subiecti forent: quales autem constitutiones auctore Patroclide, populus abrogarat, simulque, Tisameno duce, meliores et aequiores fuerat amplexus. Longum esset omnia commemorasse, vel ipsa psephismata hinc excerpsisse. Sufficit, ex eodem orationis contextu, iam confirmasse, quod in dubium non nulli vocare videntur, omnino differentiam inueniri, legem inter ac psephisma, quorum hoc maxime suffragiis

n) *polit.* III, 9. 13. (p. 212. *H.* T. II. opp. ed. Lugd.) IV, 4. ad fin. o) §. 54. sqq.
p) §. 125-152. 180.

giis populi nititur q), illa legum latoris, auctoritate pollentis, voluntate; licet, ἐκκλησίας calculis, plerumque corroboranda. Saepius et psephisma peculiare factum r), aut tempus, aut hominem s), aut exceptionem a lege singularem contingebat, lex autem, latius omnino patebat: quamuis haud ignorem, neque negem, alias προβουλεύματι tempus annuum, psephismati perpetuum, vindicari. Gerae 22. Apr. 1760.

CAPVT VIII.

Forum Atticum ab Andocide propositum.

Forum Atticum haud ita pridem, a laudabiliter discedente commilitone quodam, publica disputatione designatum est. Tot autem nobis eo pertinentia suppeditat ANDOCIDES noster; vt a nobis impetrare nequeamus, quin illam commentationem, hac nostra, corroboremus ac suppleamus. Inter curiam et forum distinctionem, ipsa nomina βουλή et βουλευτήριον, δικαστήριον et ἀγορὰ significat a). Ibi scilicet, quae valde videbantur esse commendabilia b), suaderi, contraria dissuaderi, seu vetari, solebant; ideoque de salute publica deliberationes instituebantur: hic autem contentiones dirimebantur, crimina perquirebantur, et puniebantur. Βουλὴ porro, collegium senatorum c) et congregationem; βουλευτήριον, locum vbi coibant, denotat d). Cum vero magistratus, et iudicum partibus, fungerentur; quae, grauioribus praesertim in caussis, iunctissimae fuerunt: eo simul vtrumque vocabulum passim accommodatur. Itaque, nominatim iudi-

q) *Antiph.* or. VI. init. *Arist. polit.* seu *de rep.* IV, 4. fin. *Lycurg.* ὑποθ. 1. not. c.

r) *Lyc.* 11. 2. sqq. 10. sq. s) *Andoc.* II, 46. sqq.

a) I, 73. b) *Lycurg.* 5. 2. not. k. c) I, 133.

d) *Antiph.* XV, 80. 90.

indicabatur ſenatui, ſi quid, publicam ſalutem contingens, accidiſſet, vel peccatum foret e). Hic aeque, ſi quid in primis ſecreto celeriterque faciendum, ipſe peregit, aut peragendum curauit: quo vel comprehenſio maleficorum ac vincula pertinent f). Eum in finem, et inquiſitores (*ζητητὰς*) conſtituebat g), illuſtris virtutis et auctoritatis viros. Sin quid autem eliceretur, quod ad ſingularia tribunalia pertineret: ſenatores tradebant reos h), eoque cauſſas deducebant i), praeſides vulgo ſimul, et iudicia moderantes. Ipſius ſenatus, qui quotannis immutabatur k), primarius praeſes erat *ἄρχων ἐπώνυμος*, quos inter v. g. Olympiadis LXXXXII, anno 1. Callias nominatur l). Hinc et omnes eidem adſcripti, praeter *θεσμοθέτας*, ad *ἀρχὰς* referri videntur m). Quemadmodum contra ſubinde ſenatus Areopagiticus, ſuper ordinarium euectus ac perpetuo manens, quaſi *κατ' ἐξοχὴν*, *ἡ βουλὴ* vocatur n): quod alias nomen quingentorum *πρυτάνων* collegium habebat o); vel, recentiori tempore, cum XII. tribus eſſent p), ſexcentorum. Incipit igitur inſcriptio MVRATORIANA, quam CORSINVS exhibet q): *ἡ βουλὴ ἐξ Ἀρειοπάγου, καὶ ἡ βουλὴ τῶν ἑξακοσίων, καὶ ὁ δῆμος.* At tamen, ſubinde pariter, idem vocabulum generatim quemque magiſtratum deſignat;

e) I, 30. 74. 197. II, 5. 28. *Antiph.* XV, 28.

f) I, 91. conf *remp. Att. Andocidae ductu def.* p. 6.

g) I, 115. h) I, 117. i) I, 33. k) I, 133. 140. l) I, 133. m) I, 134. 152. 167. n) I, 143. ſq. coll. 140. *Lycurg.* 13, 2. Sic et apud *Demoſth.* p. 381. coll. 332. ed. Baſ. 1572. fol. dicitur: *ἐξαίρετος βουλὴ, ἡ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ τέτακται.* o) I, 159. 239. II, 37. *Antiph.* XV, 90. *Lycurg.* 11, 3. *Poſtell. de magiſtr. Ath.* c. 7. 11. et *Hekel* ad hh. cc. p) *Plut. in Demetrio* p. 1637. ed. Steph. q) in *faſtis Atticis* diſſ. VI. p. 262.

ſignat; populo ſaltem, ſeu ciuibus, oppoſitum r): neque tamen ita, quaſi ſolus quingentorum ſenatus, non opponeretur s). Idem erat, cuius locus congregationis *βουλευτήριον* vocabatur, Iouis conſultoris et Mineruae conſultricis ſacrarium habens t). Ibi ſinguli ſenatores ingreſſi precabantur, qui ſimul alibi, pro ſalute publica, vota iunctim faciebant u). Eodem pertinent quae SVIDAS habet x): *Μητραγύρτης ἐλθών τις εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἐμύει τὰς γυναῖκας τῇ μητρὶ τῶν θεῶν, ὡς ἐκεῖνοι φασίν. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀπέκτειναν αὐτὸν, ἐμβαλόντες εἰς βάραθρον κατὰ κεφαλῆς. Λοιμοῦ δὲ γενομένου, ἔλαβον χρησμὸν ἱλάσασθαι τὸν πεφονευμένον. Καὶ διὰ τοῦτο ᾠκοδόμησαν βουλευτήριον, ἐν ᾧ ἀνεῖλον τὸν μητραγύρτην. Καὶ περιφράττοντες αὐτὸ καθιέρωσαν τῇ μητρὶ τῶν θεῶν, ἀναστήσαντες καὶ ἀνδριάντα τοῦ μητραγύρτου.* Si cum PAVSANIA y) comparaueris huncce locum: peſtilentiam belli Peloponneſiaci tempore ſaeuiiſſe; curiam autem quingentorum, modo propinquam deorum matris aedi, non eamdem fuiſſe, patebit. Ab huius parte conſiſtere veritatem, antiquior multo praeſensque docuit AESCHINES z), qui *τὸ μητρῷον παρὰ τὸ βουλευτήριον* collocat. Sic et, tamquam ſingularem locum, conſiderant HARPOCRATION a), POLLVX b), alii. POLLVX nominatim haud modo Phrygiae matris aedem laudat, verum aeque *μητραγύρτην* eſſe dictum ait, iis qui ſacris initiaret (*τελεστήν*). HARPOCRATION autem, ex LYCVRGO DINARCHOque comprobat, quod leges deſcriptas ibi repoſuerint Attici. Non vero tantum *in Ariſtogitonem*, ad quam orationem ille prouocat,

r) I, 152. IV, 6. ſq. *Demoſth.* p. 201. 225. 317. 329.
s) I, 166. t) conf. et *Lyc.* 6, 3. u) *Antiph.* XV, 90.
x) conf. *Apoſtolius* in prou. *μητραγύρτου θάνατος.*
y) I, 3. ante fin. z) *contra Cteſiph.* p. 59.
a) v. *Μητρῷον.* b) III, 2, 1. fin.

cat, huius loci mentionem fecit LYCVRGVS; ſed in ea pariter, quae hodieque vel ſola ſupereſt c). Longius progreditur DINARCHVS d). Etenim, *γράψας*, ait, *τὸ ψήφισμα καθ' ἑαυτοῦ, παρὰ τὴν μητέρα τῶν θεῶν, ἣ πάντων τῶν ἐν τοῖς γράμμασι δικαίων φύλαξ τῇ πόλει καθέστηκεν.* Eodem ſpectans DEMOSTHENES e), ibi *κοινὰ γράμματα τοῦ δήμου* reperit, quibus publicus miniſter fuerit praefectus (*ἐφ' οἷς ὁ δημόσιος τέτακται*): quo et iudices ſe contuliſſe narrat f), vt inſpicerent leges, quoties opus foret. His omnibus penitius conſideratis, SVIDAM in ſenſu latiore ſcripſiſſe, videbimus: quo ſolo ſimul conſiſtere poſſunt eiusdem auctoris verba, quae cum *lationem et conſecrationem legum, apud veteres Graecos*, breuiſſime perſequeremur, adferre meminimus. Dum in iisdem *ἀρχεῖον καὶ νομοφυλάκειον* vocat; iterum deducimur ad DEMOSTHENIS locum, vbi prius nomen cum curia coniungitur. *Τὰ παρ' οὐδενὶ τούτων*, inquit g), *ἀρχεῖα καὶ βουλευτήρια ἐρημότερα ἄν τις ἴδοι τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων, ἢ τὰ παρ' ὑμῖν.* Vt et magiſtratuum reditus, *τὰς ἐκ τῶν ἀρχείων προσόδους*, ISOCRATES h) nominat. DEMOSTHENES i), *δικαστήριον* et *βουλὴν* coniungens, ſuſpicionem praebere poſſet, aeque poſterius vocabulum locum confeſſus indicaſſe: rem autem accuratius meditatis, diuerſum potius adparebit k). Sic idem orator l) *καλεῖν τὴν βουλὴν εἰς τὸ βουλευτήριον* habet; qui nihilo minus alibi m), *ἐψηφίσαντο ταῦτα κοινῷ βουλευτηρίῳ*, et *εἶ-*

c) 16, 12. d) p. 90. e) *pro Cteſiph.* p. 216. conf. or. *περὶ στεφάνου* in med. *ὑποθ.* f) or. I. *aduerſus* eundem *Ariſtogitonem* in fin. g) p. 58. ſq. conf. p. 326. 423. 503. h) in Ἀρειοπαγιτ. p. 342. opp. ed. 1571. i) p. 468. 682.

k) Plura loca huc pertinentia collegit *Io. Benzius* in *theſ. eloc. orat.* p. 243. ſq. l) p. 337. conf. *And.* I, 73. m) p. 326. n) p. 423.

χον δι' ἑαυτῶν τὸ βουλευτήριον n), dixit: vt alibi τὸ κοινὸν, omisso nomine primario, curiam indicat o). Eadem est alterius vocabuli ratio. Legimus enim apud DEMOSTHENEM p):. Τὰ γὰρ κρίνοντα τὰς κρίσεις ἁπάσας τὰ δικαστήριά ἐστιν, οἷς ἐξουσία ἐστὶ καὶ δεσμὸν, καὶ ἄλλο τὶ, ὃ ἂν βούλωνται, καταγινώσκειν Facillimum esset inde plura, non minus notabilia, loca collegisse; ni sic deserere videremur ANDOCIDEN illum nostrum. At is aeque, tali sensu, δικαστηρίου passim facit mentionem. Huic enim Leogoram reum a Speusippo traditum esse, narrat q): sermonem instituit r) de populo ἐν τῷ τῶν θεσμοθετῶν δικαστηρίῳ, cui visum fuerit, publicatorum ac profanatorum mysteriorum, initiatos esse iudices: adloquitur iudices suos s): Διοκλείδην μὲν τῷ δικαστηρίῳ παραδόντες, ἀπεκτείνατε· memorat t) γραφάς τινας περὶ τῶν εὐθυνῶν εἰς τὸ δικαστήριον μήπω εἰσηγμένας. Plura pariter iudicia nominat, vbi iam dicit u): ἐν τοῖς δικαστηρίοις οἱ λαχόντες κρίνουσιν: iam exercitationes iuniorum, non in gymnasiis, sed ἐν τοῖς δικαστηρίοις esse, profitetur x). Hic ampla quidem occasio perquirendi relinquitur, quae fuerint Athenis iudicia? quaeque singulatim, prioribus in locis, designentur? Ipse nos ducit auctor y), forum, Areopagum, Prytaneum, Delphinium et Ephetarum reliqua tribunalia, Theseum, Odeum, Eleusinium, plura forte, nominatim adferens: quem ad modum aeque reliqui, multis de iudiciis, loquuntur. DEMOSTHENES, vt eum vel in primis coniungamus, τριῶν δικαστηρίων γνῶσιν z) immo

o) explan. *Thucyd.* ad L. II. p. 32. ed. *Camer.* p) p. 481. q) I, 35. r) I, 56. Sic et *Lysias* IX, 6. ante medium, vt *Taylor* legit, habet: ἐὰν μὲν προστιμήσῃ ἡ Ἡλιαία. s) I, 117. conf. *Ant.* Vlor. X. ὑποθ. t) I, 133. u) IV, 8. x) IV, 54. y) I, 133. cet. z) p. 494. conf. p. 474.

mo *τοσαῦτα δικαστήρια*, vocat a): porro *κυριώτερα εἶναί τινα δικαστήρια* docet b; ac vel *φονικὰ δικαστήρια* noſcit c). Vtique, ſunt, qui certe iudicia decem, totidem in diuerſis fere locis, adpellent, aliis plura iungentibus. Ἀγορὰν d) curiae contiguam exſtitiſſe, vel inde patet, quod narrat ANDOCIDES e), cum praeco ſenatum indixiſſet, ſignumque, ſimul vibratum, demiſiſſet, eodem ſigno, ſenatum coactum, et magnam timentium de foro fugam concitatam fuiſſe. Fuit illud quidem antiquius forum, cui Hippodamium opponebatur, in Piraeeo ſitum f). De priori maxime valet interdictum, quod inhoneſtos arcebat foro, vel, a populi congregationibus et accuſandis aliis, excludebat g). Ibidem archontes ipſi iudiciorum praeſides, ſedebant, libellique repudii publice tradebantur h). Inualuit autem haec ipſa conſuetudo, Solonis aetate. Nam antiquius obſeruatum eſſe videtur, quod SVIDAS habet: *πρὸ μὲν τῶν Σόλωνος νόμων, οὐκ ἐξῆν αὐτοῖς (ἄρχουσιν) ἅμα δικάζειν· ἀλλ᾽ ὁ μὲν Βασιλεὺς, καθῆστο παρὰ τῷ καλουμένῳ Βουκολείῳ* i), *τὸ δὲ ἦν πλησίον τοῦ Πρυτανείου· ὁ δὲ πολέμαρχος, ἐν Λυκείῳ· καὶ ὁ ἄρχων παρὰ τοὺς ἐπωνύμους· οἱ Θεσμοθέται, παρὰ τὸ Θεσμοθέσιον.* In eius modi iudiciis, potiſſimum autem in curia foroque, *βήματα* fuere, vel excelſiora loca, quibus dicentes, cauſſas agentes, conſultantes, inſiſtebant k); et in quibus plures ſimul verſari poterant. Ita *χορευτὴς* et eius actutum aduerſarius Philocrates, in curiae tribunali, ſimul conſtituti, diſputabant l). Huius modi *βῆμα* fuit et in ſtrategio

 (*στρα-*

a) p. 440. b) p. 543. c) p. 427. d) quae et *πρατὴρ* ſeu *πωλητήριον* vocabatur v. *Pollux* III, 25. coll. VIII, 6. p. 385. ſuper. e) I, 73. f) I, 91. g) I, 131.
h) IV, 36. i) dicitur et *στοὰ βασίλειος*, de qua v. *Pauſ.* I, 3. init. 13. ante fin. k) I, 53. l) *Antiph.* XV, 80.

(*στρατηγίῳ*) quod DEMOSTH. in *or Midiana τὸ τῶν ἀρχόντων οἴκημα* nominat m); cum ibi pariter ſaepius illi congregarentur. Factum id eſt, quem ad modum videtur, maxime quidem cum res bellicas tractarent: mox tamen hocce nomen, neque minus poſtea praetorum ac ducum, latius extendebatur: vt *ἀρχόντων* quoque locum occuparunt *στρατηγοὶ* n). THEODORETVS o) enim: *καὶ ἀρχεῖ μὲν παρ' Ἀθηναίοις, ὁ Ἄρειος πάγος, καὶ ἡ Ἡλιαία, καὶ τὸ ἐπὶ Δελφινίῳ δικαστήριον, καὶ ἡ τῶν πεντακοσίων βουλὴ, καὶ οἱ ἕνδεκα, καὶ οἱ θεσμοθέται, καὶ ὁ πολέμαρχος, καὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἄρχων.* Ac PHILOSTRATVS p): *πρεσβύτης δὲ καὶ τοῦ Ἀθηναίων δήμου, στρατηγήσας αὐτοῖς τὴν ἐπὶ τῶν ὅπλων. Ἡ δὲ ἀρχὴ αὕτη πάλαι μὲν κατέλεγέ τε καὶ ἐξῆγεν εἰς τὰ πολέμια· νυνὶ δὲ τροφῶν ἐπιμελεῖται καὶ σίτȣ ἀγορᾶς.* Sed, ad propoſitum ſimul reuertendum eſt, et ad alia progrediendum. Sequitur nimirum Areopagus; cuius ſenatores curam legum habebant, vt iisdem reliqui magiſtratus, muro porticus in *ἀκροπόλει* inſcriptis, vel in prytaneo *σανίσιν* adfixis, vel alibi reperiundis, et adprobatis, quem ad modum decet, vterentur q), iudicesque, ſi quis reus eorum calculos fugeret, relegati facultates publicabant r). Ipſum nomen hoc forum, ab eminentiore loco, vbi frequentabatur, accepit; indidemque pariter *ἡ ἄνω βουλὴ* nominari videtur. Quamuis haud ſemper in excelſo loco ſederent Areopagitae, nec ſemper ſub dio noctuue iudicarent; vti MARQVARTVS FREHERVS s) demonſtrare laborauit. Quem ad modum vero

m) *Meurs de Arch. Athen.* I, 9. p. 24. ed. 1622.
n) *Meurſ.* l. c. p. 33. ſq. o) *Therapeut.* L. IX.
p) in *Lolliano.* q) I, 144. r) I, 135.
s) in *deciſionum areopagiticarum ſyluula*, ſeorſum edita 1615. et 1672., nec minus in *Iac. Gronouii theſ. ant. Gr.* T. V.

ro πάγος indicat *collem;* ſic Ἄρης Martem, quod fabulae ferunt, ibi primum iudicatum t). Idem illud iudicium, alii priſcorum ſubiiſſe dicuntur. Erat inter eos v. g. Cephalus, Deionei filius, qui cum Procrin, Erechthei filiam, coniugem infidam, ſed reconciliatam, inter venandum iaculo traieciſſet, exſilio perpetuo (φυγὴν ἀΐδιον) hic addicebatur u). Nec ibi ſolum ἀδικήματα φονικὰ, verum etiam, patriae proditio ac deſertio iudicabantur, et vulgo quidem malefici nece puniebantur x). Cum autem id ſanctiſſime fieri crederetur: hoc vnum forum longe reliquis omnibus anteponebatur y). Itaque, plura monenda forent; ni, poſt MEVRSIVM, iam IO. SCHEDIVS z) aliique a) ſingulatim illud conſideraſſent. In primis tamen Areopagiticum ſenatum, oratione ſingulari, coluit ISOCRATES, quam et admodum commendat PLVTARCHVS b). Accedunt Ephetarum tribunalia, quorum poteſtatem antiquatam a Solone fuiſſe, temere coniectat GVIL. POSSARDVS c). Diſtinguere quidem ANDOCIDES, obtutu primo, videtur, inter Ephetas, Prytaneum ac Delphinium; ſed niſi contextus Graecus laborat, ſub generibus diſtinctis, ſolum diſtinctae ſimul formae ſiſtuntur. Quatuor autem Ephetis, ad

 quo-

t) *Pauſ.* I, 28. p. 68. *Clericus* autem ex Hebraea lingua deduxit, vt eſſet quaſi הר מגע *mons incurſionis*, ſeu caedis. Vt *Corn. a Lapide* ad Num. XI, 16. principium iis temporibus vindicat, quibus a Moſe LXX. ſeniores conſtituerentur. u) *Apollod. bibl.* L. III. p. 200. ed. Commel. x) *Lyc.* 13, 2. ſq. y) *Lyc.* 4, 5. z) huius *diſſ. de Areopago* legitur in *Ikenii theſ. nouo theol. philologico* T. II. p. 661-691.

a) conf. *Lyc.* 4, 5. not. d. *Poſtell. de magiſtr. Ath.* c. 4. *Hekel* in *obſſ.* p. 20-27. *Humphr. Prideaux* annot. I. *marmorum Oxon.* p. 348-356. *Gottfr. Olearii* et *Io. Lud. Schloſſeri* diſſertt. *de geſtis Pauli in vrbe Athenienſium.* b) in Iſocr. vita p. 1058. *opp. Iſocr.* ed. 1571. c) *de mag. Ath.* c. 4. p. m 446. qui et de tribunalibus aliis agit c. 25.

quorum iudicium prouocatione perueniebant, δικαστήρια tribuit HARPOCRATION. Ἐπὶ παλλαδίῳ, de caede praeter voluntatem commiſſa, iudicabatur; ἐπὶ Δελφινίῳ, de caede, quam quis ſe iure feciſſe defenderet; ἐπὶ Πρυτανείῳ, de inſtrumentis homicidii d), de brutis necantibus, deque cadaueribus occiſorum; ἐπὶ Φρεαττοῖ demum, ſi quis, iam exſul, ad portum Piraeeum, imputata denuo de caede, cauſſam diceret. De primo DEMOSTHENES, δεύτερον δὲ ἕτερον, ait, δικαστήριον, τὸ τῶν ἀκουσίων φόνων, φανήσεται συγχέων, τὸ ἐπὶ Παλλαδίῳ, καὶ τοὺς παρὰ τούτῳ νόμους παραβαίνων· quem cum aliis locis excerpit PFEIFFERVS e). Ibidem habetur, de Delphinio DEMOSTHENIS locus: τρίτον δὲ ἕτερον πρὸς τούτοις δικαστήριον, ὃ πάντων ἁγιώτατα τούτων ἔχει, καὶ φρικωδέστατα· ἄν τις ὁμολογῇ μὲν κτεῖναι, ἐννόμως δὲ φῇ δεδρακέναι· τοῦτο δέ ἐστι, τὸ ἐπὶ Δελφινίῳ. In Prytaneo ſimul Solonis leges ſeruabantur f). Iudicium autem multo credebatur antiquius, Erechtheo regnante coeptum g). At, nec hoc ibi ſolum exercebatur. Licet enim decipiatur, ad deriuationem quod adtinet, in re tamen haud errat, THVCYDIDIS interpres h), cum πρυτανεῖον, ait, ἐκαλεῖτο, ἐπειδὴ ἐκεῖ ἐκάθηντο οἱ πρυτάνεις, οἱ τῶν ὅλων πραγμάτων διοικηταί. Sic et PLVTARCHVS de Theſeo i): καταλύσας οὖν τὰ παρ' ἑκάστοις Πρυτανεῖα, καὶ βουλευτήρια, καὶ ἀρχὰς (i. e. ἀρχεῖα), ἓν δὲ ποιήσας ἅπασι κοινὸν ἐνταῦθα Πρυτανεῖον καὶ βουλευτήριον, ὅπου νῦν ἵδρυται τὸ ἄστυ. Sequuntur Theſeum et Odeum, ab ANDOCIDE k), quam-

d) *Gundlingiana* P. XXXIX. p. 331. ſq.
e) *A. Gr.* II, 26. p. 244. f) *Pauſ.* I, 18. poſt init. g) *Pauſ.* I, ante fin. h) ad L. II. p. 33. i) in vita conf. *Andoc.* I, 92. ſq. *Ant.* XV, 90. *Meurſ. Theſeus* c. 17. *Ath. Att.* I, 8. *Schmidii Solon legiſlator.* §, 42. ſq. *Lyc.* 20, 14. not. a. k) I, 91. et 77.

quamuis alio sensu, memorata. Thesei fana quatuor nominantur apud Atticos, quorum in eo, quod ad murum longum dicebatur, iudicia fiebant. Id sic ARISTOPHANES l) prodere videtur:

Οἱ μὲν ἡμῶν οὗπερ ἄρχων, οἱ δὲ παρὰ τοὺς ἕνδεκα.
Οἱ δ' ἐν Ὠδείῳ δικάζουσ', οἱ δὲ πρὸς τοῖς τειχίοις,
κ. τ. λ.

Cum et ibi carcer foret; grauiores esse caussas dictas, arbitramur: licet generatim *etym. magn.* m): ἐλέγοντο δίκαι ἐνταῦθα. Caussarum in Odeo, vnum certe genus adfert DEMOSTHENES n); excitans legem: ἐὰν ἀποπέμπῃ τὴν γυναῖκα, ἀποδιδόναι τὴν προῖκα. Ἐὰν δὲ μή, ἐπ' ἐννέ' ὀβολοῖς τοκοφορεῖν, καὶ σίτου εἰς Ὠδεῖον εἶναι δικάζεσθαι ὑπὲρ τῆς γυναικὸς τῷ κυρίῳ. Distinctius ANDOCIDES o) inter δικαστήρια nominat Eleusinium, idem forte cum μητρώῳ, deorum matris templo, publicoque ciuitatis tabulario, licet distinxerit PAVSANIAS. Iungimus Andocideis tribunalibus solum κοινὸν ἐρανιστῶν, vbi secundum νόμον ἐρανικὸν, ἐρανικαὶ δίκαι dirimebantur p); propter ἐράνους *Atheniensium*, alibi designatos. Omittimus autem Ἡλιαίαν. Nam etsi THEODORETVS seiunxit: ANTIPHO q) tamen *thesmothetarum heliacem* vocat; LYSIAS r) Heliaeam vndecim viris addicentem sistit, et ARISTOPHANES s), vbi ludens ait Εἴλῃ κατ' ὄρθρον, ἡλιάσει πρὸς ἥλιον, iudices generatim itidemque thesmothetas, adpellat Gerae 14. Sept. 1760.

l) in Vespis *poett. Graec. vett.* T. II, p. 885. v. 219. sq.
m) v. Θησεῖον conf. *Pauf.* I, 17. *Harpocr.* v. Θησεῖον *Valef.* ad h. i. *Meurf. Thef.* c. 13. *lect. Att.* V, 15.
n) in *Neaeram.* p. 524. o) I, 195. sq. p) *Pollux* p. m. 385.
q) XV, 49. r) IX, 6. s) l. c. p. 879. v. 32-49.

CAPVT IX.

Occupatos in Attico foro strictim recensens.

In Attico foro versabantur iudices, inquisitores, vindices, *εἰσαγωγεῖς*, accusatores, rei, caussarum patroni, testes, administri a). Iudicum generatim omnes mentionem faciunt, quicumque, Graecos inter, forenses orationes scripsere, nominatimque passim ANDOCIDES b). Partes eorum persequitur POLLVX c), deque iisdem ARISTOPHANIS comoedia *Vesparum* nomine legi meretur. Primarium officium erat, posthabito personarum studio, iudicare secundum leges; vtque facerent illud, adstringebantur iureiurando d). Hinc et tam idonei, quam sinceri fidelesque, commendantur e). Vti DEMOSTHENES f): *τῶν δικαζόντων ἕκαστος ὑμῶν, τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν φυλάττων, καὶ τὰ τοῦ λέγοντος ὕστερον δίκαια εὐνοϊκῶς προσδέξηται, καὶ παρασχὼν ἑαυτὸν ἴσον καὶ κοινὸν ἀμφοτέροις ἀκροατήν.* Itaque, ne plus ibi gratia valeret, quam dignitas: haud solum, indignis exclusis, secundum statuta g), legebantur; verum etiam, velecti, sortem h) subibant, ciuiumque diiudicationem. Nihilo minus tamen fraudibus passim decipiebantur i), vel

a) *Demosth. Opp.* Bas. 1572. p. 223. 227. cet.

b) v. g. I, 156. 243. 246. *Antiph.* I, 23. XIV, 40. 118. 216. XV, 50. 100. *Lycurg.* I, 2. p. 93. 2, 3. sqq. 36, 1. *Isocr. Opp.* (Bas. 1571.) p. 508. 748. 752. 940. 968. *Demosth.* p. 16. 438. 720. cet.

c) VIII, 2. sq. conf. *Demosth.* p. 221. 389. 410. 656. *Isocr.* p. 346. 352. sqq.

d) *Demosth.* p. 109. 231. 313. 344. 348.

e) *Isocr.* p. 506. 576. 748. 954.

f) p. 313. conf. p. 352. *Io. Ph. Pfeiffer antt. Gr.* p. 184. sqq.

g) *Demosth* p. 376. 585.

h) *Demosth.* p. 416. *Car. Sigonius de rep. Athen.* III, 3.

i) *Demosth.* p. 516. 622. 630. 658.

vel largitionibus corrumpebantur k), sententiae. Fuerunt autem iudices, vel stricti̇m dicti, vel arbitri; rursumque priores, vel ὑπὲρ τῶν κοινῶν l), vel ὑπὲρ τῶν ἰδιωτικῶν; neque minus, vel capitalium rerum, vel minorum. De caedem diiudicantibus HELLADIVS m) ait: Ἀρεοπαγῖται μὲν ὧν ἐκαλοῦντο, οἱ τὸν ἑκούσιον φόνον κρίνοντες· οἱ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις δικαστηρίοις κοινῶς ἐφέται. Numerus Areopagitarum incertus erat, subindeque CCC. vel vltra legebantur, quorum virtus, opes, nobilitas et auctoritas, eminerent. Id enim eo curiosius fiebat n); cum sanctissimum illud iudicium crederetur o), et alias supremam rerum curam haberet p). Ephetas, praeside FRIDERICO MENZIO, singulari dissertatione q) contemplatus IO. TOB. KREBSIVS. praecipue diuersas, de origine iudicii, vel ante Demophoonta, vel a Dracone repetenda, sententias conciliauit r). Dicebantur Ephetae, quoniam ad eos. ab inferioribus iudiciis, vel ab archontum rege, qui de caedibus inuitis antea iudicarat s), prouocabatur, reliqua prouocatione nequaquam valente. Hinc et τῶν μεγίστων κριταὶ καὶ κύριοι nominantur ab ANTIPHONTE t). Spectat eodem illius u) alius locus, quo, iudicia quaelibet capitalia, caedis ergo, sub diu fuisse, contenditur, ne iudices puri, cum impuris hominibus, vno versarentur sub tecto. Num autem huc et ἡλιαστῶν quadret nomen, quibus placuerit, inqui-

k) *Demosth.* p. 201. 386. sqq. l) *Demosth.* p. 252.
m) in *chrestom.* p. 23. sq. ed. Meurs. conf. *Ant.* X, 1.
n) *Isocr.* p. 628. 630. o) *Lys.* V, 5. *Arist de rep.* II, 12.
p) *Isocr.* ἀρεοπαγιτικὸς maxime p. 348.
q) Lips. 1740. r) §. 3. sqq.
s) *Pollux* VIII, 10. p. 407. ed. Seber. vbi, propter prouocationem a rege, dicitur ἐφέσιμον ἀπὸ τοῦ βασιλέως.
t) III, 26. u) XIV, 22.

quirant x). Nos, archontibus omiſſis, de quibus iam, cum *rempublicam Atticam* deſignaremus, non nihil dicere meminimus, ad πεντακοσίους, quos cum Areopagitis duplicem Atticae ciuitatis columnam eſſe voluit Solon, progredimur. Illi quidem, cum ante Cliſthenem quatuor tribus eſſent, quadringenti; cum denique duodecim fierent, ſexcenti fuerunt y). De quingentis autem z), quinquaginta legebantur, quaſi κατ' ἐξοχὴν dicti πρυτάνεις a): de hiſce decem πρόεδροι τῆς βουλῆς b), a praeſidibus τῆς Φυλῆς et ἐκκλησίας c), caute diſtinguendi, forte d) conſtitui ſolebant. Omnibus autem προστάτης e) praeerat; quod nomen aliis aeque commune fuit f). Hoc minus eſſe probandus videtur IO. BENTZIVS g), qui ἄρχων, *praetor*, πρύτανις, *conſul*, interpretatur. Conciliari contra poterunt, ſi nouum et proximum ſenatum iunxeris, quae POLLVX h) ſcribit: χίλιοι δὲ κατὰ μὲν τὸν Σόλωνα τὰς εἰσαγγελίας ἔκρινον, κατὰ δὲ τὸν Φαληρέα, καὶ πρὸς πεντακόσιοι. Quin, in primariis cauſſis, ſex mille, vel omnino totam ciuitatem, adhibebant *). Capitalibus cauſſis inſeruiebant et nominatim οἱ ἕνδεκα i): quos fuit, cur ad προέδρους, et ipſorum προστάτην, accommodarem; maxime, cum ſimul νομο-

Φύλα-

x) *El. Blanchard diſſ. ſur les Heliaſtes* in *hiſtoire de l'acad. des inſcr.* T. IV. p. 106.
y) *Plut.* in *Demetrio* p. 1637. edit. Steph.
z) *And.* I, 31. 114. ſq. a) *And.* I, 23.
b) *Demoſth.* p. 419. c) *Demoſth.* p. 323. 386. 407. 464. 468. 482. d) *Demoſth.* p. 473.
e) *Libanius*, vel quisquis auctor argum., *Demoſth. or.* in *Androtionem Biſetus* in *Ariſtoph. theſmoph.* v. 380. *Io. Tob. Krebs decretum Athenienſium* p. 57. ſq.
f) *Lycurg.* 8, 1. 15, 9. *Pollux* III, 30, 1. IV, 4, 1.
g) in *theſ. eloc. or.* p. 238. h) VIII, 6. p. 389.
*) *Ariſt. de rep.* IV, 14.
i) *Antiph.* XIV, 177. *Lyſias* XIII, 4. p. 134. ed. Tayl. min.

φύλακες et ἔπαρχοι dicerentur. Arbitri porro legebantur k), inter amicos, potissimum forte l), passimque sententiam dicebant, in qua, seu absoluerent, quod ἀποδιαιτᾶν m), seu condemnarent, quod καταδιαιτᾶν n), si pars vtraque o) perstaret, confecta res erat; sin minus, progrediebantur ad tribunalia publica; de quibus et non nunquam caussae quaedam ad arbitros remittebantur. Nisi tales arbitri distingui merentur a prioribus p). Aequitatem vero simul et leges q) arbitri contemplabantur; ita tamen, vt haud raro publice redderetur irritum, quod priuatim enuntiassent r). Sed vbi pars vtraque semel ratum habuisset arbitrium, in foro post eius modi caussa non poterat agi (οὐκ εἰσαγώγιμος ἦν ἡ δίκη) s). Tanto maior autem horum decretorum fides erat, dum et ipsis adhibebantur amici t): quemadmodum vel, qui polliciti forent ante, sed vadimonium deserebant u), absentes condemnabantur x). Tacemus alios iudices, quorum nulla fit apud ANDOCIDEN mentio: tacemus et vniuersam concionem y) alias contemplaturi. Sequuntur ergo ζητηταὶ, qualis ipse fuit orator, quosque passim ille nominat. Spectarunt eo Diognetus z), Pisander, Charicles, aliique a). Fuerunt illi magistratus

k) *Lysias adu. Diogitonem* post. init. p. 252. *Isocr.* p. 890. sqq. *Dem.* p. 398. 422. 498. 523. 526. 581. sqq. 590. 646. 720. 734. *Guil. Postellus de magistr. Ath.* c. 8. et *Hekel* ad h. l.
l) *Dem.* p. 423. 567. m) *Dem.* p. 398. 643. 700.
n) *Dem.* p. 562. 581. 643. 720. 740.
o) *Pollux* VIII, 9, 6. p) *Demosth.* p. 646. 734.
q) *Dem.* p. 582. sq. 646. r) *Demosth.* p. 397. 581. sqq. 646. s) *Isocr.* p. 892. *Dem.* p. 397. sq. 642-646. *Io. Meurs. Att. Them.* II, 21. init.
t) *Demosth.* p. 524. contrarium p. 581. sqq.
u) *Dem.* p. 398. x) *Dem.* p. 581. sqq. 643.
y) *And.* I, 35. z) I, 28.
a) I, 72. 79. 115. *Lys.* XX, 7.

tus extraordinarii; si quando conquirendi forent publice malefici b). Legebantur autem c), praesertim archontum iussu d), subinde simul indicii praemio constituto. Tale nec minus indices alii consequebantur; quales Pythonicus, Andromachus, Teucer, Agariste, Cephisius cet. exstiterunt, apud ANDOCIDEN e). Ἐνδεικνύμενοι vocabantur, vt ἔνδειξις, εἰσαγγελία, μήνυσις, eorum actio f), qua, surgentes in iudicio, vel omnino populi congregatione, proposita potissimum, si forte simul rei forent, securitate g), quae patrata forent, adnuntiauerunt. Sed, haec ἄδεια, non nisi vera dicentem, enuntiantem falsa, nex sequebatur h). Adhaec, veris praemia concedebantur, pro conditione criminis indicati, maiora i). Spectant eodem vindices parentum k) ac propinquorum l): quo nomine sese pariter commendat ANDOCIDES m), et qua de re singularis lex erat apud Atticos n). Distinguuntur passim εἰσαγγέλλοντες, quos in primis ἀγράφων δημοσίων ἀδικημάτων facit POLLVX o). Sed hic aeque legum ac scriptorum mentionem faciunt antiquiores p). Quamuis igitur, ipsum nomen patere latius, ac simul alios accusatores subinde comprehendere, largiamur q): subinde tamen vtrumque plane significat idem r). Potius autem differunt εἰσαγωγεῖς, archontes quippe, li-

b) *Harpocr.* v. ζητητής. c) *And.* I, 79. d) *Lys.* XI, 7.
e) I, 22-36. 74. 86. sq. 125. conf. *Ant.* III, 13. IV, 3. *Lys.* V, 5. init. *Lyc.* 9, 3. 5. *Isocr.* p. 896.
f) *Lys. or.* XII. *Taylori lect. Lysiac.* c. 6. p. 693.
g) *And.* I, 22. 30. h) *And.* I, 41.
i) *And.* I, 54. sqq. 92. k) *Ant.* I, 2. l) *Ant.* XIV, 147.
m) I, 96-101. II, 13. sqq. n) *Ant.* I, 56.
o) VIII, 6. p. 388. *Miscellae def. pro* Cl. Salmasio p. 292-296. p) *And.* I, 86. sqq. *Lys.* IX. init.
q) *And.* I, 125. *Lyc.* 1, 2. not. e. 2, 4. not. t. 13, 8. 35, 7. 37, 3. r) *And.* I, 182. *Lys.* XII, 118.

pe s), litem *εἰσαγώγιμον* tribunalibus ſiſtentes, ſimulque paſſim iudicantes. Vt alii, forte lecti, publicis arbitris tradebant t). Quamuis in diuerſa, vel ſingularia potius, diſcedere videatur GVIL. POSSARDVS u); vbi contendit, illos eſſe, qui, recuſantem in ius venire, compellerent. Introducta cauſſa, prodibant accuſatores: ſiue *μηνυταὶ* forent, ſiue reliqui x), dicti pariter *διώκοντες*, *κατήγοροι*, cet. Sed accuſabant voce. vel ſimul ſcripto y); cumque falſi reperirentur, vt iniqui iudices, *παρανόμων γραφὴν* ſubibant z). Quippe, non ſolum operam maximam dabant a), vt finem ipſi legitimum conſequerentur: verum etiam calumniatores b) ac *συκοφάνται* miſcebantur c). Ambo genera gaudebant adiutoribus ſuis d), quorum primarii, rhetores erant, cauſſarum patroni. Horum inter vitia fuit aliena tractare e), vel omnino mentiri f), crudelitatemque ſignificare g): contra virtutibus adnumerabatur, ſi eſſent eloquentes, graues, exercitati h). Rei, ſiue *φεύγοντες* i), *αἴτιοι* k), *ἔνοχοι* l), *διωκόμενοι* m), *κρινόμενοι κ. τ. λ.* n), qualis itidem ſemel iterum-

s) *Lyſ.* XIV, 1. XXII, 2. XXIX, 1. fin. *Ant.* XV, 75.
t) *Pollux* VIII, 9, 6. u) *de mag. Ath.* c. 27.
x) *And.* I, 17. 125. 158. *Ant.* XIV, 91.
y) *And.* I, 131. *Io. Iac. Haak de cultu eloquentiae ciuilis in foro Graec.* z) *And.* I, 35. a) *Ant.* XIII, 1.
b) *Ant.* XIV, 242. ſqq. *Dem.* p. 253. *Iſocr.* p. 896. ſqq.
c) *And.* I, 160. 172. 182. *Lyc.* 4, 6. *Iſocr.* p. 818. 886-892.
d) *And.* I, 19. *Ant.* I, 2. ſq. III, 25.
e) *And.* IV, 59. *Lyc.* 4, 3. ſqq. *Dem.* p. 380.
f) *Lyc.* 4, 2. Hinc et alias mali non admittebantur ib. *ὑποθ.* 3. lit. l. g) *Dem.* p. 583. *Iſocr.* p. 752. 826.
h) *Iſocr.* 760. *Dem.* p. 320. 590. 662.
i) *Ant.* I, 24. *Lycurg.* 34, 3.
k) *Ant.* I, 38. III, 22. XIV, 63. *Lyc.* 5, 6. 22, 3. *Lyſ.* p. 35. 100.
l) *Ant.* III, 21. X, 1. 5. *Lyc.* 3, 10. 10, 2. 13, 6. cet.
m) *Ant.* II, 10. n) *Lyc.* 1, 1. 4, 6. *Benz.* l. c. p. 258. ſq.

iterumque fuit ANDOCIDES, συνηγόρες o) habuerunt, ἀπολογεμένες p), συνδίκες q), παρακλήτες r). Isti deligebantur vel aduocabantur s), vt, oratores insignes t), caussam tuerentur. Iidem saepius defensiones consignabant u), quas simul x) traderent rei, vel recitarent; qualis haud infrequens fuit Antiphontis et Isocratis occupatio. Plures autem et saepius vni patrocinium indulgebant y); vnde δευτερολογίαι cet. nascebantur z). Talium orationum, ac generatim reorum, artificia percensent ANDOCIDES a), LYSIAS b) atque LYCVRGVS c). Sic et, inter alia, iudices adloquitur DEMOSTHENES d): συνήγαγον ὑμᾶς οἱ νόμοι, ἵνα κωλύητε τὰς τῶν παρακλήτων δεήσεις καὶ σπεδάς. Communes vtrique parti fuerunt, inquilinorum ac peregrinorum προςάται e); communes aeque testes f). Horum, indiciis iuncta g), testimonia, maiora h) censebantur, vel minora i), pro personarum rerumque circumstantium diuersitate k). Tanto vero sanctius colebantur: cum, iniustos iudices ac testes familias suas polluere, crederent l). Hinc et antea iusiurandum

o) *Isocr.* p. 378. *Dem.* p. 79. *Lyc.* 16, 1.
p) *Isocr.* p. 746. *Dem.* p. 481. 554.
q) *Dem.* p. 332. 380. sq. 563. r) *Dem.* p. 200. 333.
s) *Dem.* p. 332. 380. 458. 482. 519. 718.
t) *Isocr.* p. 706. u) *Lyc.* 15, 1.
x) *Dem.* p. 243. 413. 482. 586.
y) *Dem.* p. 482. 715. 744. *Isocr.* p. 546. 954. fin.
z) *Dem.* p. 381. a) I, 73. 90. 117. 155. 183. 215. conf. *Antiph.* I, 13. sqq. XIII, 1. sqq. XIV, 45.
b) XIII, 4. init. XIX, 5. sq. 12. c) 7, 1. 35. tot.
d) p. 200. conf. *Petr. Zorn. bibl. ant.* p. 309.
e) *Lyc.* 8, 1. *Lys.* p. 245. sq.
f) *And* I, 218. *Ant.* XIV, 53. g) *Dem.* p. 244. 553. 648.
h) *Isocr.* p. 290. *Dem.* p. 231. 244. 431. 482. 528. 530. 534. 557. 587. 615. 618. 648. 658. 671. 680. 689. 734. *Bentz.* p. 267. sqq. i) *Ant.* III, 15. sqq.
k) *Ant.* X, 8. *Dem.* p. 620. l) *Ant.* X, 4.

dum praeſtabant, et ſacrificia tangebant potius, quam non iurati teſtabantur m). Serui, quo tanto certius verum exprimeretur, ſimul torquebantur n). Erat tamen, vbi, certe contra dominum, teſtari non licebat o). De reorum potiſſimum parte, ſingulatim in re capitali, ſiſtebantur etiam vades p). Quod ab iis aeque fiebat, qui accuſantem contra accuſarent q). Si vadimonia defererent rei, poenam eorum ſubibant, quoscunque ſtitiſſent r). Neque minus falſi teſtes accuſabantur et mulctabantur s). Illis autem omnibus rite peragendis, inſeruiebant adminiſtri. Referimus eo praeſertim *γραμματεῖς*, qui leges, ſtatuta, teſtimonia, cetera, conſignarent t) ac recitarent u). Habebantur ſcribae ſenatus duo, ciuitatis tertius x), quibus adiungebantur *ἀντιγραφεῖς* et *ὑπογραμματεῖς* y). Viliores erant Athenis; vti pluris aeſtimabantur, apud Syracuſanos et alibi z). Connectuntur igitur *γραμματεῖς καὶ τυχόντες ἄνθρωποι* a), neque minus *ὑπογραμματεύοντες καὶ ὑπηρετοῦντες ἁπάσαις ταῖς ἀρχαῖς*. Hinc et inſignis ipſis honos erat, *χειροτονηθῆναι*, ſiue magiſtratibus adſociari b). Nominatim *ἀντιγραφεῖς*,

m) *Ant.* XIV, 26. 38. ſq.

n) *And.* I, 45. ſq. 114. *Iſocr.* p. 882. *Lyc.* 9, 2. ſqq. *Dem.* p. 572. o) *Ant.* XIV, 120.

p) *And.* I, 3. 43. 89. 128. q) *And.* I, 35.

r) *And.* I, 90. s) *Dem.* p. 479. 511. 561. ſq. 565. 610. 613. ſq. 618. 620. 670. 676. 685. 687. ſqq. 704. 722. 731. *Iſocr.* p. 912. *Lyc.* 6, 101 *Cl. Salmaſ. obſſ. ad ius Att.* p. 858-862.

t) *Lyſ.* or. XXIX. *κατὰ Νικομάχου γραμματέως*

u) *And.* I, 141. 166. *Lyc.* 6, 6. 11, 2. 30, 1. *Dem.* p. 221, ſq. 236. 373. 561. 614. 657. x) *Pollux* VIII, 9, 11,

y) *Ant.* XV, 71. 97. *Dem.* p. 209. 226. 233. 350.

z) Act. XIX, 35. *Ant.* van *Dale diſſ.* V. c. 3, p. 424-429. ed. Amſt. 1702.

a) *Dem.* p. 131.

b) *Dem.* p. 233. conf. p. 213. 331.

φεῖς c), quos *contrascribentes* APVLEIVS d) vocat, *controlleurs*, *Gegenschreiber*, duo fuerunt, alter administrationis, vt ait PHILOCHORVS e), alter senatus, vt ARISTOTELES monet; iisque potissimum constituebantur, qui ciuitati pecunias soluerent, vel caussas haberent f). Itaque, talem describit VLPIANVS g): ἀντιγραφεύς ἐστιν ὄνομα ἀξιώματος, ἀντιγράφοντος ὑπὲρ τῆς βουλῆς, πρὸς τὸν δῆμον, ἐν οἷς ἂν δέηται. De praeconibus h) eo breuius agemus, cum, praeter nuperas Ienenses commentationes GOTTL. CHRISTOPH. HARLESII, nondum a nobis visas, hoc argumentum iam tractarint, honoratissimus collega noster, HEINR. AVG. ZEIBICH i), et excellentissimus CHR. CRVSIVS k), licet alios potissimum contemplati. Forenses conuocabant, silentium praecipiebant, indicia mouebant, iussa promulgabant l). Conuocabant senatum m), iudices, vniuersam concionem n). Silentium indicebant, vt audientiam dicturis, quibus sceptrum tradebant, conciliarent o), formulis: σιγῇ πᾶς ἔστω λεώς! ἀκούετε λεώς! εὐφημεῖτε! similibus. Pollicebantur nomine publico, proclamantes, magni momenti rerum indicibus aliasque bene meritis, praemia p). Vendebant et publice res, addictas fisco q); quaeque sunt alia. Finibus autem illis adsequen-

c) *Aeschines* p. 56. *Pollux* VIII, 9, 12. sq.
d) in *apologia* p. 324. e) ap. *Harpocrat.* h. v.
f) *Lys.* XXII, 2. init. 3. ante med.
g) ad *or. contra Androt.* h) *And.* I, 73. 79. *Ant.* V, 13. sq. i) de *cerycibus mysticis.* Vit. 1752.
k) in prol. *de κηρύκων munere legationes obeundi, et de Luthero sacrosancto DEI legato* Vit. 1752.
l) *Pollux* IV, 12. *Arist. polit.* IV, 15. *Dem.* p. 658.
m) *And.* I, 73. n) *Hom. Il.* II, 50. sqq. *Od.* II, 6. sqq. explan. *Homeri* ad *Il.* II, 183 sq.
o) *Eurip. Hec.* v. 529. sqq.
p) *And.* I, 79. *Ant.* V, 13 sq. q) *Dem.* p. 718.

adsequendis εὔφωνοι, seu *vocales*, eligebantur r). Diuersi fuere κλητῆρες, qui partes in ius citarent s), et, id vt recte fieret, accusatorem adnotarent t). Immodestos qui foro pellerent, neque conuenientia dicentes abriperent, σκῦθαι, τοξόται vel πευσίνιοι vocabantur, ab eo qui primus officium istud instituerat u). Πράκτορες aut ὑπηρέται, vel carcere, mulctam exigebant x); solutamque vel abolitam poenam delebant y). Neque deerant aliis poenis sumendis praefecti z). Nam βασανισαῖς siue δημοκοίνοις, torquendi tradebantur a), ab vndecimuiris b), vt et necandi. Dicebantur iidem δήμιοι, quasi publici ministri c). Ni potius; pro diuersitate suppliciorum, diuersi fuerunt, vt ὁ ἐπὶ τῷ ὀρύγματι d), voragini praefectus, quae simul βάραθρον adpellabatur. Ita v. c. DINARCHVS in Demosthenem: τεθνᾶσι κατὰ τὸ σὸν ψήφισμα δύο τῶν πολιτῶν, πατὴρ καὶ υἱὸς, παραδοθέντες τῷ ἐπὶ τῷ ὀρύγματι. Gerae 15. Febr. 1761.

r) *Dem.* p. 322. *Arist. de rep.* IV, 15. p. 229. (ed. *opp.* Lugd.) VII, 4.
s) *Dem.* p. 397. 437. 582. 586. 645. 682. *Harpocr.* v. κλητῆρες καὶ κλητεύειν.
t) *Pollux* p. 388. super. u) *Pollux* p. 408. sq.
x) *Ant.* XV, 97. Matth. V, 25. Luc. XII, 58.
y) *And.* I, 134. z) *And.* I, 182. conf. *Harpocr.* v. δημόκοινος, et quae *Maussacus* ibi notat.
a) *Ant.* I, 38. *Isocr.* p. 862. b) *Ant.* XIV, 176.
c) *Lyc.* 3, 1. not. e. d) *Lyc.* 30, 2.

INDEX GRAECITATIS DINARCHEAE.

ἡ ἀκτή.

ἡ ἀκτή. atticum litus, καὶ οἱ λιμένες. 97. 9.

ἄκυρος τῦ δικαίου. 6. 12. qui neque veram rectamque de re sententiam reperire nouit, neque repertam, et pronunciatam adeo, factis exsequi valet. 101. 9.

ἀλήθεια. 5. 13. ἀληθεία τῦ συνεδρίου συνοίκους ἑαυτὰς κατέστησαν. iudicio verum et aequum in pronuntiando seuerissime atque sanctissime tuenti. 61. 4.

ἀλλ᾽ ἢ pro ἢ simplici, aut pro εἰ μή. *quam, praeterquam.* 27. 5.

ἀλόγιστος. 64. 5.

ἁμιλλᾶσθαι ταῖς κολακείαις πρός τινα. 69. 15.

ἀμφισβητεῖν τῶν ἐν ὀυρανῷ τιμῶν Ἀλεξάνδρῳ coelitum honores Alexandro denegare. 65. 10.

ἀναβοᾶν. 79. pen.

ἀνάγειν procul a societate hominum abducere. 81. 11.

ἀναδέχεσθαι τὰς ἰδίας τούτων δωροδοκίας, καὶ πονηρίας. suscipitis in vos finitisque vobis imputari vt a vobis probatas. 4. antep. 72. 2.

ἀναιρεῖσθαι εἰσαγγελίαν reprehendere, reuocare, tollere, antiquare. 66. 1. ἀνελεῖν ἐκ τῆς πολιτείας τὰ τοιαῦτα θηρία. 100. 19.

ἀνακομίζειν e Graecia in Asiam superiorem mittere. 49. 10.

ἀνακρίνειν τοὺς τῶν κοινῶν τι μέλλοντας διοικεῖν. examinare, vitae scrutinium instituere cum petentibus honores, illiusque scrutinii formula. 86. 7.

ἀναλαμβάνειν τινὰ comitate, blanditiis orationis, lenociniis honorum officiorumque aliquem sibi deuincire. 20. 11.

ἀναλίσκειν τὸ ὕδωρ tam diu causae dictionem extrahere, donec aqua ad dicendum infusa defluxerit. 79. pen.

ἀναπιμπλάναι τῆς ἑαυτοῦ τύχης τινα. cui te socium nego-

σεμένης τῶν ἀδικημάτων. 89. 12. προδὲς τὴν πόλιν, ἣν παρ' ὑμῶν, ἐκ ἄξιος ὢν, ἔλαβε. 93. 9.

ἀξιᾶσθαι τῶν ἴσων τοῖς ἄλλοις. 81. 12.

ἀξίως. 76. 5. τιμωρήσασθε ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῆς πόλεως ἀξίως.

ἀπάγειν εἰς τὸ δεσμωτήριον. 81. 4.

ἀπαίρειν πρός τινα proficiſci ad aliquem. 25. pen.

ἀπαραίτητος τιμωρία. 17. 5.

ἀπειπεῖν τιμωρέμενος delaſſari puniendo, ob multitudinem fontium et caedium ſatietate capi, vt poſtremi plectendi mitius accipiantur, aut plane abſoluantur. 79. 14. 97. pen.

ἀπιέναι ἐπὶ τὰ ἔργα. 56. 5.

ἀπὸ ποίων ψηφισμάτων ἕτος, ἢ ποίων νόμων ἐκ εἴληφεν ἀργύριον. quodnam vnum hic plebiſcitum, aut quam vnam legem tulit, cuius cauſa non paſſus eſſet ſe pecunia corrumpi? non iſta omnia mercede ſcripſit egitque? 33. 8. ἀπεχειροτόνησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς τῶν ἐφήβων ἐπιμελείας. 98. 13.

ἀποβλέπειν εἴς τι. 72. 12. 74. 2.

ἀποδέχεσθαί τινος. probare alicuius orationem. 75. pen.

ἀποδιδόναι (ſi bene habet ea lectio) ſeſe offerre, ingerere, obtrudere. ἀπέδωκεν [ſed rectius legatur ἐπέδ.] ἑαυτὸν τῇ βελῇ ἀρχιθέωρον. 58. 1. τὸ δ' ἀποδόμενος ἐκ ἐβεβαίε. venditorum nullam dabat euictionem. 33. 14. τὴν ὑπὲρ τῶν δικαίων παῤῥησίαν ἀποδόμενος εἴκοσι μνῶν. 77. 10.

ἀποδοκιμάζειν. 82. 1.

ἀπολογεῖσθαι ἀγῶνα ὑπὲρ ἑαυτε. 37. 6.

ἀπονέμειν τῇ γνώμῃ [propenſioni animi] πλέον ἢ τῷ δικαίῳ. 41. 3.

ἀπόῤῥητος νομιζομένη εἶναι λακεδαιμονίων χώρα. 52. 6.

ſtatim a principio, h. e. tum ſtatim, quum corrumperetur) accepiſſet. 44. 16.

ἀρχηγὸς τῦ διαδεδομένε χρυσίε, qui primus accipiens largitiones, exemplum praeit aeris admittendi, quod deinde inter alios quoque largitionis conſortes diribatur. 94. 11.

ἀρχιθεωρία legatio nomine reip. obeunda, ad ludos ſolennes aut fana deorum extra ditionem atticam, quo is, cui iſta legatio demandata ſit, perſonam P. A. repraeſentet. 57. 2.

ἀρχιθέωρος. 57. vlt.

ἀσμενεῖν μεταβολήν τινα τῶν κακῶν. 28. 2. cupere mutationem rerum, oblatamque auide atque cum congratulatione arripere.

ἄςυ τὸ Θηβαίων αἰρῦται καὶ σπείρεται. 17. 15.

ἀσφαλὴς ἀγών. 78. 7.

ἀτυχὴς homo flagitioſus, ſceleratus. 53. 3.

ἀτυχία Demoſtheni exprobratur, h. e. fatalis ei atque cognata quaſi infelicitas, per quam fieret, vt quicquid inſtitueret ageretque, id non modo irritum, ſed etiam reip. exitioſum eſſet. 54. vlt.

αὐτόπτης τῶν ἀδικημάτων. 98. 10.

αὐτόφωρος] ἐπ' αὐτοφώρῳ χρήματα λαμβάνων εἴληπται. 46. 9.

ἀφανῆ καὶ μεγάλα ἀδικήματα. 7. 7.

ἀφιέναι καιρὺς oportunitates rei bene gerendae oblatas e manibus emittere. 25. 6.

ἀφικνεῖσθαι] τῶν τριάκοντα ταλάντων παρὰ τοῦ βασιλέως ἀφικνυμένων. 9. 3. εἰς τὴν πόλιν quod p. 55. 5. additur.

βαδίζειν] ἔπειτ' ἐπὶ τῦτον πάλιν βαδιῦμαι. 37. 15.

βεβαιῦν praeſtare rem venditam, emtori tradere, eumque in eius poſſeſſionem certam et controuerſiae expertem immittere. 33. 15.

δαί-

δαίμων malus genius, tortor, furia, quoquo venit luctum et ſtragem ſecum afferens. 24. 4.

δάκτυλος] χρυσίον ἐκ τῶν δακτύλων ἀναψάμενος. 29. 2.

δέησιν λαμβάνειν εἰς ἑαυτὸν precibus locum dare acceſſumque ad ſe. 101. 6.

δεικνύειν τὸ πρόσωπόν τινι. in conſpectum alicuius prodire. 70. 10.

δεῖσθαι] καιρῶν, οἱ πίστεως, ἢ δωροδοκίας, δέονται. quae poſcunt fidem. 100. 18.

δεκαπλασίαν τῆς τιμήματος τὴν ἔκτισιν ἐπιτιθέντας κατὰ μόνου τούτου τῶν ἀδικημάτων. 86. 1.

δεκαπλοῦς idem quod δεκαπλάσιον. δεκαπλοῦν τοῦ ἐξ ἀρχῆς λήμματος. 44. 7.

δεσμωτήριον] πλείω χρόνον ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ἢ ἔξω διατρίβειν. 77. pen.

δέχεσθαι τὴν ἀγαθὴν τύχην. 67. 5. δῶρα ἐπὶ τῷ τῆς πατρίδος συμφέροντι. 90. vlt.

δημεύειν οὐσίαν publicare, proſcribere, confiſcare. 93. vlt.

δημηγορεῖν pro concione verba facere. 14. 2. δημηγορεῖν τινι pro συνηγορεῖν. ſi lectio bene habet. 75. 1.

τὸ δημόσιον [ſcil. χρῆμα, vel σύστημα, vel πλῆθος, vel διάφορον intereſſe] res publica. τὰ τοῦ δημοσίου συμφέροντα. 30. 2. ὀφείλων τῷ δημοσίῳ [ſcil. θησαυρῷ vel χρηματοφυλακίῳ] κατὰ τῶν ἐπιτίμων γέγραφεν. 77. vlt.

δημοτικὸς ῥήτωρ. 67. vlt.

διὰ τῆς ἀρχιθεωρίας ſub praetextu architheoriae. 57. 2.

διαδέχεσθαι] ἀρχηγὸς τοῦ διαδεχομένου χρυσίου. 94. 11. v. διαδιδόναι.

διαδιδόναι] χρυσίον διαδεδομένον. diribitum. 94. 11.

διαδικάζεσθαι πρός τινα. 77. 6. 101. 11.

διαθῆκαι ἀπόῤῥητοι. 8. 3.

διακεῖ-

in neceſſitates publicas. *συνεσκευασμένος τῆς διοικήσεως ὀκτὼ τάλαντα* 56. 3.

διόμνυσθαι τοὺς θεοὺς per fidem deorum iurare. 35. pen.

δόξα] *τὰ δίκαια προέσθαι ταῖς τῶν κρινομένων δόξαις.* 19. vlt. *δουλεύειν ταῖς δόξαις.* 100. vlt.

δραπέτης. 58. 3.

δωροδοκεῖν. 11. pen. *τὸ δωροδοκούμενον χρυσίον.* aurum datum acceptumque prodendae patriae ergo, aut iuris aequi deprauandi. 48. 18.

δωροδοκίας poena erat gemina. 44. 14. *δωροδοκία* dedecus et reliqua incommoda largitiones conſequentia. *εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς τὴν τούτων δωροδοκίαν τρέψετε.* 76. 8. *εἰσαγωγίμους ποιήσετε καὶ τὰς τῶν ἄλλων δωροδοκίας.* 35. 10. *ἀτυχία καὶ δωροδοκία.* hendiadyoin, ſceleroſitas in largitionibus accipiendis. 54. pen. *ἐκκαθάρατε τὴν δωροδοκίαν ἐκ τῆς πόλεως* 79. 15. *τῶν παρόντων καιρῶν, οἳ πίστεως, οὐ δωροδοκίας δέονται.* 100. 18.

δῶρον] *δῶρα λαμβάνειν κατὰ τῆς πατρίδος.* 10. 12. *δώρων γραφαὶ ἀζήμιοι.* actorem huiusmodi cauſarum mulcta nulla manebat. 85. vlt.

ἐγγίνεσθαι τῇ πόλει ψευδοποιὸν πονηρίαν, naſci, exſiſtere in vrbe 78. vlt.

ἐγκαταγηρᾷν] *ἐγκαταγεγηρακυῖαν πονηρίαν ἀδύνατον κωλύειν.* 78. antep.

ἐγκαταλείπειν τὰς ὑπὲρ τοῦ δήμου πράξεις. coepta pro rep. inchoata relinquere. 67. 2. prodere, deſeſere nuda et indefenſa. 101. vlt.

ἔδαφος τῆς πόλεως. 67. 16.

ἕδος ſignum Mineruae Poliadis a Praxitele factum in arce dedicatum. 92 6.

ἔθος] *τοιαῦτα ἔθη ὑμῖν καθιστάντων.* 72. 12.

εἰρωνεύεσθαι ſimulate et in modum praeuaricatoris agere, vt velis quidem aliis videri verum et aequum

ἔλεον. 101. 7. ἔλεοι in plurali. lugubris, lamentabilis oratio, ad ciendam commiserationem composita. 72. 14. 74. 13.

ἐλπὶς] ἐν ὑμῖν αὐτοῖς καὶ τοῖς θεοῖς τὰς ἐλπίδας ἔχετε. 19. 13. τὰς ἐλπίδας ἐν τοῖς ἔξω ἔχετε. 69. 14. ἐλπίδας μοχθηρὰς ποιεῖν. 72. 11.

ἐμβάλλειν εἰς αἰσχύνην καὶ ἀδικίαν πολλὰς. 94. 10.

ἐμμένειν τοῖς γενομένοις iudicato, vel etiam cuicunque rei euentui acquiescere. 61. 1.

ἐμπίπτειν εἰς τὸ δεσμωτήριον. 81. 9.

ἐμπόριον portus Athenis et vniuersa res mercatoria ibi exercitata. ἐμπορίου ἐπιμεληταί. 82. 1. οἰκοδόμημα ἐν τῷ ὑμετέρῳ ἐμπορίῳ, [Piraeeo] ἢ ἐν τῷ ἄστει. 66. 18.

ἔμφυτος αἰσχροκέρδεια. 73. 1. πονηρία. 100. 12.

ἐν prope, apud. τὴν ἐν Κερκύρᾳ ναυμαχίαν νικᾶν. 99. 12.

ἐναύειν τινὶ πῦρ copiam ignis lucisue alicui facere, suam facem ad tuam accendere volenti. 81. 6.

ἐνδεικνύναι, in ius vocare per actionem ἐνδείξεως. 83. 7.

ἐνίστασθαι] τῆς τότε ἐνεστώσης κρίσεως. 100. 1.

ἔνοχος ἁπάσαις ταῖς ἀραῖς ταῖς ἐν τῇ πόλει γινομέναις. 35. 15. τοῖς ζητουμένοις. 41. 4.

ἐντυγχάνειν τινὶ congredi cum aliquo. 57. 3.

ἐξαγγέλλειν σύνθημα τοῖς πολεμίοις. 96. 4.

ἐξάγεσθαι extra se rapi, mente emoueri, ab impetu vehementioris perturbationis. 11. 12.

ἐξαπατᾶν ἐλπίσι κεναῖς καὶ ψευδέσι λόγοις. 63. 6.

ἐξεπίτηδες data opera, de composito, ex condicto inter se. 67. 19.

ἐξέρχεσθαι] οὐκ ἂν ἔφασκεν ἐξελθεῖν ἐκ τῆς πόλεως τὸν ἕτερον πόδα. 57. 11. οὐκ ἔστιν ὑμῖν ἐξελθεῖν ἔξω τῆς πατρίδος. 69. 8.

ἐξετάζειν. 69. 6. ποῦ τὴν τοῦ ῥήτορος βοήθειαν

καὶ

ἐπιγȣ-

ἐπιγεγραμμένον. cui clades reip. imputantur, vt ab eo contractae. 21. 2.

ἐπιδέχεσθαι capere, admittere, pati. ὁ γὰρ χρόνος οὐκ ἐπιδέχεται μακρολογεῖν. 25. 2.

ἐπιδιδόναι ἐκ τῶν ἰδίων εἰς τὴν κοινὴν σωτηρίαν. vltro de suo conferre. 56. 16. ἀρχιθέωρον ἑαυτὸν ἐπέδωκε τῇ βουλῇ sese obtulit. 58. 1.

ἐπιμέλεια τῶν ἐφήβων. 98. 13.

ἐπιμελητὴς τοῦ ἐμπορίου. 82. 1.

ἐπιορκεῖν τὰς σεμνὰς θεάς. 35. 16. ὅρκον, ὃν ὤμοσε. 92. 5.

ἐπισκήπτεσθαι. controuersiam falsi obmouere. οὐδεὶς ἐπεσκήψατο ὡς ψευδῆ οὔση τῇ μαρτυρίᾳ. 39. 7.

ἐπιτιθέναι irrogare mulctam. de legibus, iudicibusue. 86. 2. τὴν τιμωρίαν τοῖς ἠδικηκόσι. 95. 5.

ἐπίτιμος] ὀφείλων τῷ δημοσίῳ, κατὰ τῶν ἐπιτίμων γέγραφεν, οὐκ ἐξὸν αὐτῷ. 77. vlt.

ἐπιτρέπειν] μὴ ἐπιτρέπητε αὐτῷ. 37. 11. ἄξιόν γε τούτῳ παρακαταθέσθαι τὴν πόλιν καὶ ἐπιτρέψαι [subaudi, aut τὴν πόλιν, aut ἑαυτοὺς] κινδυνεύειν μέλλοντας. 57. 4. constituere, de iudicibus, οὓς ἡ τύχη καὶ ὁ κλῆρος ὑπὲρ τοῦ δήμου δικάσοντας ἐπέτρεψε. si bene habet ista lectio. pro, οἷς ἡ τύχη ἐπέτρεψε τὴν ἐξουσίαν τοῦ δικάζειν. 99. 1.

ἔργα functiones militares in pugna. ἐπὶ τὰ ἔργα ἀπιέναι. 56. 5.

ἕτερα φρονῶν καὶ δημηγορῶν. 14. 2. quod idem paulo plenius et planius p. 36. 3. sic effert ἕτερα μὲν λέγων, ἕτερα δὲ φρονῶν. τῆς πόλεως ἐξελθεῖν οὐδὲ τὸν ἕτερον πόδα. 57. 11.

εὔελπις. 64 4.

εὐεργεσίας ἀντικαταλλάττεσθαι. 100. 2.

συνηθείας καταφρονεῖν. 70. pen.

εὐθὺς παραχρῆμα, statim in continente. 66. 1.

εὔορκος ψῆφος. 88. 10.

nas mittuntur, vel importantur, in damnum reip. 59. 14.

ἡμέρα ἡ τήμερον. 72. 8. 78. 11.

ἦπε ἄρα ergone vſpiam? cui reſpondet ἐ δήπου non profectò, nuſpiam. 43. 6.

θαλλὸς] κηρύκια ἐκ θαλλῶν συμπεπλεγμένα. 14. vlt.

θάνατον ὠρίσατο ζημίαν. 70. 13.

θαυμάζειν mirabundus haeſitare et ex ſemet quaerere. 85. 3.

θεῖος] θεία ψῆφος. 88. 10. ſed ibi rectius legatur εὐθεῖα.

θήκη ſarcophagus. 73. antep.

θυσία] τῶν γινομένων θυσιῶν κοινωνεῖν. 81. 7.

ἴδιος] τὰς ἰδίας τέτων δωροδοκίας καὶ πονηρίας ἀναδέχεσθαι quarum largitionum dedecus et culpa noxaeque ipſorum ſunt propria, ad remp. nil pertinent. 4. 13. καταχωνεύειν τὸν ἴδιον τῶν γυναικῶν κόσμον. 50. 4.

ἰέναι] ἐπὶ τῦτον ἴη τὸν λόγον. 37. 10.

ἱερὰ πατρῷα. 86. 10. τῶν ἐν ταύτῃ [Attica puta] κατεσκευασμένων ἱερῶν. 101. 14. ὁ ἱερὸς λόχος. 52. 3.

ἱκανὸς] ἱκανὴν εἰλήφατε πεῖραν. 64. 2.

ἱκετηρίαν ἔχοντες καὶ κηρύκια συμπεπλεγμένα ἐκ θαλλῦ. 14. pen.

ἵνα. quo, quem ad locum. 81. 18.

ἱππαρχεῖν] τρὶς ἢ τετράκις ἱππαρχηκὼς ἀνδρῶν ἀγαθῶν. 96. 14.

ἱππικὸν [ſcil. πλῆθος, vel σύταγμα, vel σύστημα] 66. 13.

ἰσχύειν] ἴσχυσεν ἂν τὸ ψεῦδος τῆς ἀληθείας μᾶλλον. 40. 1. et 12.

κάθαρμα homo impurus, conſceleratus. 12. 11.

καθίζειν] εἰς τὴν προεδρίαν τῶν πρυτάνεων ἐκάθισεν. 83. 11.

καταμαρτυρεῖν] ἅπερ αὐτῷ πολλάκις κατεμαρτυρεῖτο. 81. 2. et vlt.

καταπέμπειν ex Aſia ſuperiori Athenas vel in Graeciam mittere. 49. 9.

καταπλήττειν] ὁ καταπλαγεὶς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων δύναμιν. 31. 6. ὀ καταπληκτέον ἐςὶ. non ſenſu actiuo, ſed paſſiuo. non, pro ὀ προσήκει ὑμῖν ἄλλους καταπλήττειν, ſed ὑπ' ἄλλων καταπλήττεσθαι non eſt vobis, quod formidetis. 72. 13.

κατάπτυςος. 11. 10.

κατάρατος. 35. pen.

καταῤῥαθυμεῖν. 79. 13.

κατασκευάζειν, vniuerſe conſtruere, comparare, ſed in primis, dextre, fabre, ſollerter, callide aliquid mente machinari, manibusue componere. τριήρεις. 66. 10. δύναμιν. 66. 14. οἰκοδόμημα. 66. 17. νεώρια. 97. 10. ſubornare, inſtruere hominem, docere agenda, armare dolis aduerſus aliquem alium nobis inimicum. λογοποιοὺς famigerulos ſubornare. 28. pen. θάνατον necem alicui tectis et malitioſis artibus comparare. 24. 1. comminiſci, confingere, aſſimulare verbis vt factum, quod minus ſit. πρᾶγμα ὀ γεγενημένον. 37. 9. κατασκευάσας αὐτὸς ἑαυτὸν πρεσβευτήν. 56. 12. ἑαυτὸν ἐλεεινὸν ſimulare perſonam miſerabilem. 70. 4.

κατασκευὴ machinatio, compactio quaſi conſiliorum clandeſtinorum et pernicioſorum in caput alterius. 27. 6. 40. 4.

καταςρέφειν de fortuna res coëptas euertente atqne eludente. 26. 5.

καταφυγὴ ἄλλη ὀκ ἔςι χωρὶς τῆς ὑμετέρας εὐνοίας. 69. 8.

καταχαρίζεσθαι. per gratiam et nefas condonare, prodere. 71. 8.

καταχειροτονεῖν. 88. 15.

κτα-

κτᾶσθαι] Φανερὸν μηδὲν κεκτῆσθαι ἐν τῇ πόλει, ἀλλὰ διεσκευάσθαι. 50. vlt.

κωλύειν πονηρίαν ἀρχομένην δυνηθείη ἄν τις κολάζων. 78. 15.

λαγχάνειν] λαχὼν ἐπιμελητὴς τῆ ἐμπορίε. cum sortito exisset curator portus, cum a sorte fuisset creatus tutor rei mercatoriae. 82. 1.

λαμβάνειν sic nude positum pro λ. δῶρα dona accipere, largitionibus corrumpi. 70. 9. b) in scelere, vel flagitio deprehendi λ. ἐπ' αὐτοφώρῳ. 22. 1. 32. 7. 70. 6. c) ad se admittere. λ. μηδεμίαν δέησιν καὶ ἔλεον εἰς ἑαυτὸν nullum commiserationi locum dare, neque precibus. 101. 7. conf. προσδέχεσθαι.

λέγειν] ἕτερα μὲν λέγων, ἕτερα δὲ Φρονῶν. 36. 3. μισθῦ τὰς δίκας λέγειν. 74. 4.

λῆμμα ἀθρόον. viel auf einmal. 35. 2. δεκαπλῦν τῦ ἐξ ἀρχῆς λήμματος τὸ τίμημα. mulcta decupla largitionis eius, qua tu te corrumpi passus sis 44. 17. τὴν ἐσίαν ἐκ τῶν τοιέτων λημμάτων συνειλεγμένην, 94. 1.

λιμὴν] ἐν οἷς ἡ ἀκτὴ καὶ οἱ λιμένες εἰσὶ. 97. 9.

λιμὸς] ὑπὸ λιμῦ κακῶς διατίθεσθαι. 82. 5.

λογογράφος. 74. 8.

λογοποιός. 26. 4.

λόγος] ἀδικήματα εἰς ἀργυρίε λόγον ἀνήκοντα. delicta in censum aeris [*Anschlag zu Gelde*, *Wardierung im Gelde*] venientia, h. e. quae sunt eiusmodi, vt aere censeantur, mulcta pecuniaria, non capitis, aestimentur. 44. 13. ἐὰν δ' ἐπὶ τῦτον ἴῃ τὸν λόγον. 37. 11.

λοιδορεῖν] ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις λοιδορῶνται καὶ προσκρέωσιν ἀλλήλοις ἐξεπίτηδες. 67. 19.

λόχος ἱερὸς Thebis. 52. 3.

λύειν δίκαια iura tollere. 72. 1.

λυμαίνεσθαι τὸ συμφέρον. 10. 3.

μακρολογεῖν ὁ χρόνος ὐκ ἐπιδέχεται. 25. 2.

τὸ ναῦ-

τὸ ναῦλον ἀποςερεῖν τὸν πορθμέα. 42. 2.
ναυμαχία ἡ ἐν Κερκύρᾳ 99. 12.
νεώρια] ὡς ἐπιβελευομένων τῶν νεωρίων. 66. 3.
92. 3. 97. 10.
νεώσοικοι. 66. 12.
νομίζειν θεὸς habere pro diis publice, diuinisque honoribus e praescripto legis rituque patrio colere. 65. 9.
νόμιμος] ζημιῶν τινα τὰ νόμιμα e ritu vetusto mulctare. 42. vlt. περιεῖδε τὸν πατέρα τελευτήσαντα τῶν νομίμων ὁ τυχόντα. iustis carere passus est. 81. 1.
νόμος] ὅτος ἐτίθει τὸν περὶ τῶν τριηράρχων νόμον. 33. 11.
ὁδὸς] τὴν ἐπὶ πειραιᾶ ὁδὸν κατακομιζόμενος ἐν φορείῳ. 29. 4.
οἰκεῖν] τὴν οἰκεμένην ἅπασαν ἐπεληλυθώς. 10. 11.
οἴκημα lupanar. ἐπ' οἰκήματος ςῆσαι τινά. 17. 11.
οἰκονομίαι αἱ κατὰ τὴν πόλιν. 66. antep.
οἰκερὸς ἐν ταῖς παρατάξεσιν. in castra aciemue cum sit descendendum, amat domi vel in tentorio manere. 88. 2.
οἰκτίζεσθαι lamentabili oratione aliorum commiserationem ciere. 74. 1.
οἶκτος miserabilis, lamentabilis oratio. 64. 2.
ὄλεθρος τῆς Ἑλλάδος. homo Graeciae vniuersae pestifer. 55. 7.
ὀμνύειν τὸς θεὸς per numen deorum iurare. 60. 13. ὅρκον. 92. 5.
ὁμόσπονδος. 18. 2.
ὁμοτράπεζος. 18. 2.
ὀνειδίζειν τὰς τῶν πενήτων ἀπορίας. 29. 5.
ὄνομα.] τὸν τὴν πεντεδραχμίαν ἐπὶ τῷ τῷ μὴ παρόντος ὀνόματι λαβεῖν ἀξιώσαντα. 42. 4.
ὅπλα castra, quatenus aciei, militiae in acie stanti, opponuntur. ἐν τοῖς ὅπλοις μένειν. 56. 4.

ὀργή] τὴν τῶν προγόνων ὀργὴν λαβόντας nobilem animum dedecorum impatientem, rerum indignarum dedignationem. 55. 3. ὀργὴ καὶ μνήμη τῶν πρότερον ὑπ' αὐτῶν πεπραγμένων. 79. 1. 95. 8.

ὀρθοῦν τὰ τείχη τῆς πόλεως. 30. 4.

ὁρίζεσθαι ἑαυτῷ ζημίαν τὸν θάνατον. 45. vlt. 78. 13. ipse sibi poenam mortis statuere.

ὅρκος] τῶν ὅρκων, οὓς ὀμωμοκότες φέρετε τὴν ψῆφον. 100. 1.

ὁρμᾶν ἐπὶ τὰ χρήματα, ruere, ferri siti opum coaceruandarum. 89. 13.

ὄρυγμα] τῷ ἐπὶ τῷ ὀρύγματι παραδοθεὶς. praefecto fossae, illius puta, in quam corpora coniiciebantur eorum, qui supplicio extremo affecti fuissent, h. e. carnifici. 46. 11.

οὐρανὸς] ἀμφισβητεῖν τῶν ἐν οὐρανῷ τιμῶν. 65. 10.

οὕτως. tum demum, illo facto. 84. 4.

ὀφείλειν] τοιούτων συμβούλων καὶ ἡγεμόνων ὤφελον τυχεῖν οἱ πολέμιοι optandum erat, vt hostes habuissent tales consiliarios et principes rerum gerendarum. 29. 9.

παιδοποιεῖσθαι κατὰ τοὺς νόμους liberos quaerere legitimo modo. 50. 5.

παῖς] τοὺς παῖδας καταπέμπειν πρὸς ἡμᾶς τοὺς νῦν πρὸς ἐκεῖνον ἀνακεκομισμένους. 49. 9.

παρὰ apud. παρὰ τὴν μητέρα τῶν θεῶν h. e. in eius templo. 60. 10. παρὰ τὴν ἀράν. non obstantibus diris. tametsi bene nosset diras, quibus deuouentur hi, qui populum decepissent. 36. 2. b) ob. παρὰ τοὺς συμβούλους τοτὲ μὲν εὖ, τοτὲ δὲ φαύλως πράττειν. prout sunt magistratus, alias boni, alias mali, ita quoque modo prosperis fortunis vti, modo aduersis. 51. 13.

παραβαίνειν καιροὺς oportunitates oblatas rei bene gerendae inertes transmittere. 29. 7.

παραγ-

ςεως αἱρεῖται. 95. vlt. διά τὴν γεγενημένην αὐτῷ πρὸς ὑμᾶς πίςιν. 100. 13. τιμώμενος καὶ ζηλέμενος διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς πίςιν. 96. pen.

Pluralis (ἀπολωλεκότες) poſt ſingularem ἕκαςος ὑμῶν. 48. 8.

ποιεῖν τινι (in datiuo) μεγάλα ἀγαθὰ num graecum eſt? 13. 6. iam ad Lyſiam idem quaeſiui. Num referri huc poteſt locus Iſaei p. 48. 24. τῷ τεθνεῶτι μηδὲν τῶν νομιζομένων ποιεῖν. ſimile eſt illud apud Aelianum Hiſt. Animal. 1. 58. p. 61. 27. ed. Gronou. καίτοι ῥαδίως αὐτῇ [pro αὐτὴν] τῦτο δράσαντες.

πολεμεῖν bellum ſuadere, ad b. hortari, auctor eius fieri, verbis bellum gerere. 65. 4. niſi potius a πολεμῦν ibi ſit repetendum.

πολίτης τῆς πόλεως γένει. 66. 8.

πολῖτις ἀθήνα (pro πολιὰς aut πολιῦχος) num recte dictum eſt? 47. 6.

πονηρίαν ἀρχομένην μὲν τάχα τις ἂν δυνηθείη κολάζων κωλύειν. 78. 15. τὰς ἰδίας τέτων δωροδοκίας καὶ πονηρίας [Spitzbübereyen] ἀναδέχεσθαι. 4. 14. πονηρίας καὶ ἀτυχίας ἀπολαύειν. 63. 9. ταῦτα διαδικάζεται πρὸς τὴν τέτε πονηρίαν. 101. 12.

πονηρὸς] τὸν περὶ πάντας πονηρὸν καὶ μάλιςα περὶ τὸν πατέρα γεγονότα. 84. 6. ἀρχὰς ποιέμενοι καὶ τὰ τῶν πονηρῶν. 85. 11.

πορθμεύς. 42. 2.

πορίζειν χρήματα. 28. 8.

πῦς] ἐκ ἂν ἔφασκεν ἐκ τῆς πόλεως ἐξελθεῖν ἐδὲ τὸν ἕτερον πόδα. 57. antep.

πρᾶγμα] τοῖς πράγμασιν ἐπαναςῆναι inſurgere aduerſus praeſentem rerum ciuilium conſtitutionem. 15. 2. εἰς ποῖα ἔτος εἰσελθὼν πράγματα, ἢ κοινά, ἢ ἴδια, ἐκ ἀνατέτροφε. 23. 7. πράγματα βασιλικὰ et Ἀλεξάνδρε res quae tibi cum rege Perſarum, aut cum Alexandro, fuerunt. 50. pen.

πρεσβεύειν πρεσβείας. 12. 6.

προσ-

σπεύ-

συνευπορεῖν τινι. alicui praesto esse consiliis operaque communicandis ad quaestum, vel potius, contribuere. 43. antep.

συνθήκην μετὰ τῦ δήμυ τίθεσθαι. 60. 9.

σύνθημα. tessera, signum cum altero condictum, vnde aliquid cognoscatur, aut quo dato ad aliquid patrandum consurgatur. 96. 4.

συνιέναι τοῖς φυγάσι. 65. pen.

συνιστάναι] τοῖς πολεμίοις κατὰ τῆς πόλεως συστῆσαι κατασκευήν. 27. 6. adiuuare hostes in emolienda clandestina aduersus remp. machinatione.

συνοίκυς τῇ ἀληθείᾳ τῦ συνεδρίυ ἑαυτὰς κατέστησαν αἱ σεμναὶ θεαί. venerabiles deae, quod ipsae suo viu aequitatem atque veritatem senatus areopagitici noscitassent, voluerunt in eius vicinia, in arce Athenis, vbi forum erat Areopagitarum, sacellum sibi condi, fixamque sedem habere. 61. 4.

συντάσσειν pro ἐπιτάσσειν, mandare, iniungere. 9. 3.

συσκευάζεσθαι conuasare, compilare, et sic se in pede dare. 56. 13.

συσσιτεῖν. 81. 7.

σῶμα] τὴν τῶν σωμάτων φυλακήν. 7. pen. ὧν ὐκέτι καὶ νῦν ζῇ τὰ σώματα. 30. pen.

τάξιν τὴν κοινὴν λείπειν. stationem in acie, vbi cuiuique necessario standum est. 51. 11.

τάττειν ἑαυτὸν πρός τινα. se partibus alicuius adiungere. 100, 14.

τεκμαίρεσθαι τὰ μέλλοντα ἐκ τῶν γενομένων. 27. 4.

τελεῖν ὐδὲν ὑγιές. 65. 7.

τέλος] εἰ τὰ τέλη τελεῖ. dependat. 86. 11.

τηρεῖν τὴν ἑαυτῦ ἀσφάλειαν. 32. 5.

τιθέναι] συνθήκην μετὰ τῦ δήμυ ἔθετο. 60. 9.

τιμᾶσθαι θανάτυ ἑαυτῷ suamet sibi sententia mortis poenam irrogare. 3. 2. 92. 7. τιμᾶν ἑκατὸν τα-

lere ex condicto, prout inter te atque proditorem conuenerat. 96. 4.

φανερὰν ὀσίαν κεκτῆσθαι. facultates habere in fundis, seu rebus immobilibus, non in aere numerato. 50. 16. φανερὸν κεκτῆσθαι μηδὲν nil in fundis, sed omnia in numis habere. 50. vlt.

φενακισμός. 64. 2. 74. 15.

φεύγειν] τῶν τις φευγόντων ἐξ ἀρείου πάγου. eorum, quibus sententia senatus areopagitici exsilii poenam indixit. 34. 12.

φιλόπολις. 25. 7.

φόνος] τἀληθὲς τῶν ἐκ προνοίας φόνων εὑρεῖν. 6. 5. inuenire, num caedis praemeditatae incusatus reuera eam perpetrauerit, et cur, quando, quomodo.

φορεῖον lectica gestatoria. 29. 4.

φόρος] εἰς τὴν ἀκρόπολιν τοὺς φόρους ἀνενεγκεῖν. 30. 5.

φρονεῖν ἕτερα καὶ δημηγορεῖν. 14. 2. ἕτερα μὲν λέγων, ἕτερα δὲ φρονῶν. 36. 3.

φρόνημα] ταπεινὰ καὶ τοῦ φρονήματος ἀνάξια πράττειν. 52. 11. infamis enim erat Thebanorum superbia.

φρούραρχος. 31. pen.

φυλακὴν τὴν τῶν σωμάτων ὁ δῆμος παρακαταθήκην ἔδωκεν Areopagitis hoc dedit populus muneris, velut in fideicommissum, vt poenis caedium exsequendis prouideant securitati corporum liberorumque et seruilium. 7. pen.

φύλαξ πάντων τῶν ἐν γράμμασι δικαίων τῇ πόλει. 60. 11.

φυλάττειν τὰς ἀποῤῥήτους διαθήκας. 8. 2.

χάρις] τὴν πρὸς τούτους χάριν τῶν νόμων ἀνταλλάξασθαι. 102. 3.

χεὶρ] ἐπὶ τὰς ὑμετέρας χεῖρας ἥκει. venit ad tribunal

INDEX

INDEX HISTORICVS
AD DINARCHVM.

Phido.

INDEX GEOGRAPHICVS AD DINARCHVM.

INDEX

INDEX GRAECITATIS LYCVRGEAE.

ἀποδείκνυσθαι indicari, vt fons, et reus criminis peragi. 139. 2.

ἀπόδειξις] μετὰ λόγε καὶ ἀποδείξεως τὰς ἀνθρώπους συμπεῖθειν. 209. 17.

ἀποδέχεσθαι ἀπολογίαν. 178. pen. 201. 17.

ἀποδημεῖν ἐπὶ ἐμπορίαν. 178. vlt.

ἀποδιδόναι τῇ πατρίδι τἀληθῆ καὶ τὰ δίκαια. 151. 6. τὰ ὀφειλόμενα 153. 3. τὸ λοιπόν. 153. 5. τὰ τροφεῖα. 177. 16. attribuere vt rem competentem. 199. 3. ἀποδέδωκα τὸν ἀγῶνα defunctus hæc fum prouincia mihi a rep. impofita, peregi hoc certamen, et veluti nomen contractum dilui. 240. 9.

ἀποθνήσκειν ὑπὸ τῆς πόλεως iudicio populi condemnatus extremum fupplicium pati. 199. 1. τὰ πετεινά, ἅ ἐστιν ἰδεῖν ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν νεοττιᾶς ἐθέλοντα ἀποθνήσκειν 229. 9.

ἀπολαμβάνειν ἀργύριον, aufferre, accipere, recuperare aes mutuo datum. 154. 7.

ἀπολύειν τῶν παρόντων κινδύνων. 192. 3.

ἀπονέμειν τοῖς εὐεργέταις τὰς μεγίστας τιμάς. 276. 16.

ἀποπνεῖν θυμόν. 213. 19.

ἀπόῤῥητος] δι' ἀποῤῥήτων fub fide filentii ἐξήγγειλε τοῖς Ἀθηναίοις. 195. 4.

ἀποσκευάζειν demoliri τὴν ὀροφήν. 227. 1.

ἀποτιθέναι εἰς τὸ δεσμωτήριον. 217. 12.

ἀποφαίνεσθαι γνώμην ὑπὲρ ὧν — 143. vlt.

ἀποχωρεῖν auffugere. 200. 3.

ἀποχώρησιν ταχεῖαν ποιεῖσθαι. 201. 6.

ἀποψηφίζεσθαι fententia fua aliquem a poena liberare. νομίζει χρὴ τὸν ἀποψηφισάμενον Λεωκράτυς θάνατον τῆς πατρίδος καταψηφίσασθαι. 240. pen.

ἀργὸς ὐδεὶς ἦν τῶν ἐν τῇ πόλει. 172. 8.

ἀρετή] ὕτως ἔσχον πρὸς ἀρετήν. 210. 10. ὐ γὰρ λόγῳ τὴν ἀρετὴν ἐπετήδευον, ἀλλ' ἔργῳ. 211. 5. τὴν ἀρετὴν τῦ πλήθυς περιγεγενημένην. 215. 3.

ἀρι-

δένδρον]

διδάσκειν

διδάσκειν] ἀδύνατόν ἐςιν ἄνευ τῦ λόγυ, μὴ δικαίως δεδιδαγμένυς, δικαίαν τὴν ψῆφον φέρειν. 244. 15.

διδόναι πίςιν. 192. 1. et 10. ἀΐδιον σίτησιν ἐν πρυτανείῳ, 196. 14. δίκην. 197. vlt. δώσω θῦσαι. id est πρὸς θῦμα. 207. 5.

δικάζειν] παῖδας καὶ γυναῖκας παρακαθισαμένυς ἑαυτοῖς τὺς δικαςὰς δικάζειν. 234. 2.

δίκαιος in foeminino, ac si adiectiuum duarum terminationum esset. 135. 1. δικαία κατηγορία haec est, quae neque reum falsorum criminum accusat, neque causae aliena immiscet. 143. 12.

δικαςὴς] ὐ μόνον δικαςὰς, ἀλλὰ καὶ νομοθέτας τῦ νῦν ἀδικήματος. vos decet, non solum hoc crimen punire, sed etiam de poena ipsius legem constituere imposterum valituram, vt de poenae genere nulla postmodum existere possit dubitatio. 142. 3. δικαςὴς ἀπαραίτητος. 130. pen. χαλεπώτατος. 231. 12. τρεῖς, ἐξ ὧν ἡ πολιτεία συνίςαται, ὁ ἄρχων, ὁ δικαςὴς, ὁ ἰδιώτης 191. pen. v. δικάζειν.

διοικεῖν administrare, curare, peragere. 153. 6.

διόμνυσθαι de pluribus, qui omnes eandem in formulam iurant. 225. 15.

διορίζειν] ὅσα τῶν ἀδικημάτων νόμος τις διώρικε. 142. 4.

διπλᾶ τὰ ἱμάτια ἐμπεπορπημένυς. 167. 1.

δόμος] ὄρνις ἣν πλάσῃ δόμον. 229. 12.

δόξαν ἐγκαταλείπειν. 175. 2. ἀείμνηςος δ. 216. 2. δ. καταισχύνειν τὴν ἐξ ἅπαντες τῦ αἰῶνος τῇ πόλει συνειλεγμένην. 216. 4.

δόρυ] ἐξέπεμπον εἰς μάχην δορὸς. 206. 4.

δρᾶν conferre beneficium. 203. pen.

δρέπανον. 196. 5.

δύο redundat. δυοῖν καδίσκοιν κειμένοιν. 240. vlt. poterat enim dualis sufficere.

δυσγενής. 203. pen.

εὐπι-

ἱερο-

ἱεροσυλεῖν μεγάλα καὶ μικρά. 183. 10. εἰκόνα χαλκῆν. in statua aenea e fano submouenda sacrilegium committere. 231. 17.

ἱμάτιον] διπλᾶ τὰ ἱμάτια ἐμπεπορπημένοι. 167. 1.

ἱπποτροφεῖν. 233. 2.

ἰσοθέων τιμῶν τετυχηκότες. 197. 2.

Ἴσον φέρει aequipollet, aequiualet. de pondere et libra ductum. 206. 1. ἴσην εὔκλειαν λαγχάνειν. [scil. τῇ τῶν ἄλλων ἀποθανόντων εὐκλείᾳ] 206. vlt. ἴσον ἔχειν pari iure cum reliquis ciuibus vti. 235. 2.

ἱςάναι εἰκόνα, erigere, dedicare. 231. 15.

ἰσχνῶς ἐςιν ἰδεῖν ἐκείνων ἀρετὴν ἐν τοῖς γράμμασιν. 192. vlt.

ἰσχύειν] ὐκ ἰσχύει, pro ὐδὲν ἰσχύει. 139. 4.

καδίσκοιν δυοῖν κειμένοιν. 240. vlt.

καθαιρεῖν εἰκόνα. 210. 1. et 7.

καθιςάναι εἰς ἀγῶνα. 137. 4. εἰς κρίσιν κοινήν. 139. 16.

κακὸν elliptice deest illis, ὐδὲν παρὰ τῦτό ἐςι. 182. pen. 184. 7.

κακότης dedecus ignauiae, imbellis, degeneris, turpis et flagitiosi animi. 213. 3.

κάκωσις τοκέων. 239. 19. mala tractatio, cum parentes contemtui habentur, nuditati, fami, penuriae rerum omnium permissi.

καλύπτειν de terra mortuos operiente. 197. 9.

κανών. 142. 5.

κάρη λευκὸν ἔχοντα. caput canum. 213. 18.

κατὰ per, in, ad. κατὰ παντὸς τῦ αἰῶνος. 140. 8. τὴν κατὰ πάντων τῶν προδιδόντων χάριν. 233. 14. quam dictionem Taylor immerito damnauit. subauditur enim ἐν τοῖς νόμοις τεταγμένην.

καταβαίνειν εἰς πειραιᾶ. 164. 6.

κατάγεσθαι καὶ ἀφικέσθαι εἰς Ῥόδον. 149. 1.

κοινῶς.

μισό-

Neutra pluralia substantiuorum vel adiectiuorum copulantur interdum cum tertiis verborum personis in numero, non singulari, vt fieri solet, sed plurali, quod paulo est inuentu rarius. cuiusmodi constructionis exempla in indice ad Lysiam aliunde petita protuli. ταῦτα σημεῖα φαίνονται. pro φαίνεται. 199. 5. Haud raro reperi schema hoc in opusculis criticis Dionysii Halicarnassensis. vt p. 130. ed. Sylburg. penult. τὰ τείχη ἀνίστανται. item p. 150. 49. dat liber Dudithianus ἐστασίαζον τὰ τῶν πόλεων. scil. τέλη. vbi vulgati Thucydidis libri dant ἐστασίαζε. Idem p. 152. 36. e tertio Thucydidis, cap. 82. recitat haec. τὰ δὲ μέσα τῶν πολιτῶν, ἢ ὅτι οὐ ξυνηγωνίσαντο, ἢ φθόνῳ τοῦ περιεῖναι, διεφθείροντο. Reperi apud Stobaeum quoque exempla complura, quae annotare insuper habui, nuper

nuper Eclogas eius phyficas perlegens, editionemque earum Antwerpienfem, mifere lacunis et mendis coinquinatam, cum codice pleniore et emendatiore Auguftano manufcripto conferens. Ifaeus p. 48. 41. ὀδενὶ ἂν ἄλλῳ τὰ τέτων ἐγένοντο.

τὰ νεώρια. 242. 1.

νομίζειν legibus et ritu vetufto fancitum habere. 188. 9.

νόμιμος] τῶν νομίμων εἴργειν arcere, atque interdicere locis iuribusque iis, quae adire atque vfurpare ciuibus aliis haud fceleratis licet, fed facinorofi inde excluduntur. 183. 12. τεύξεται τῶν νομίμων ius fibi debitum adipifcetur. 198. pen. 199. 2. quamquam ibi τῶν νόμων legitur.

νομοθέτης] πρὸς τὰς τῶν ἀρχαίων νομοθετῶν διανοίας ἀποβλέπειν. 183. 6.

νοῦς ἐσθλός. 198. 11.

ὀδὸς] ὀδὲς ἁπάσας τῆς ἀδικίας ἀπέφραξαν. 223. 15.

ὀδὲς dens. χεῖλος ὀδἒσι δακὼν. 218. 6.

ὀθνεῖος. 156. 1.

τὰ οἰκεῖα τῆς φύσεως. 229. 5.

οἰκίζειν πόλιν ἀντ' ἄλλης πόλεως. 205. 1.

οἶκος ἀκήρατος. 210. 6.

ὅμηρον τῆς ἀδικίας σῶμα corpus delinquentis, quafi oblidem agens poenae pro illo delicto luendae. cum eft in poteftate iudicum, neque auffugit. 219. vlt. ὅμηρον διδόναι τὴν πίστιν. 221. pen.

ὁμογνωμόνως. 201. 9.

ὁμοίας καὶ ἀκολέθες ἀλλήλαις. 221. 4.

ὄνειδος τῆς πατρίδος. 139. 14.

ὅπλα τίθεσθαι ὑπὲρ τῆς πατρίδος. 171, 9. ὅπλα ἱερὰ μὴ καταισχύνειν. 189. 5. et antep. ἐν ὅπλοις ἐκστρατευόμενοι. 212. 3.

ὀργὴ δαιμόνων βλάπτη τινα. 198. 8. τῆς ἐσχάτης

παρ' ἕνα ἄνθρωπον ἐδὲν τέτων ἐγένετο. ideo quod vnus aut adfuisset, aut abfuisset, rem non fuisse mutatam, h. e. neque propter absentiam eius euenisse, neque aliter fuisse habituram, si adfuisset. 182. 12. παρὰ τἔτον ἐςὶν ἡ σωτηρία τῇ πόλει. eo praesente salua est resp., absente periit. 183. 1. παρὰ τοῖς πράξασιν ἐςὶ τἀδικήματα, ἕως ἂν ἦ ἄκριτα. post iudicium autem sunt παρὰ τοῖς μὴ δικαίως ἐπεξελθἔσιν. 239. 7.

παραγγέλλειν. 195. 16.

παράγειν deflectere, detorquere a recto et vero ad vitium et fraudem. 161. 16.

παράδειγμα καταλείπεσθαι τοῖς ἐπιγιγνομένοις. 143. 2. παρ. κάλλιςον τῶν ἑλλήνων ἔχοντες. 244. 7.

παραδιδόναι] παραδεδομέναι θυσίαι ὑπὸ τῶν προγόνων. 136 5. de accusatore et de legibus reum potestati iudicum tradentibus, illo delictum indicante, et corpus sontis exhibente; leges autem poenam dictant et exsecutionem eius iudicibus delegant. 138. 10. 139. 4. τοῖς πολεμίοις τὴν πόλιν ὑποχείριον π. 141. 4. seruos ad quaestionem per tormenta. 161. pen. 162. antep. παραδώσειν ἀμείνω τὴν πατρίδα. traditurum posteris rempublicam meliorem, quam accepisset. 159. 7.

παραδοξότατον. 175. 4.

παραινεῖν κακὰ. 206. 10.

παρακαθίζεσθαι τὰς δικαςὰς ἑαυτοῖς παῖδας καὶ γυναῖκας. 234. 2.

παρακελεύεσθε ὑμῖν αὐτοῖς. 225. 10.

παρακρέεσθαι τοῖς λόγοις decipere, circumuenire. 232. 11.

παραλαβόντας παραδοῦναι. 221. 11.

παραλογισμὲς κατὰ τῶν ἀγωνιζομένων ποιεῖσθαι. argumentationes fallaces, captiosas. 161. 10.

παραμένειν] ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες. 213. 9.

πρὸς

INDEX GRAECITATIS
DEMADEAE.

δύο-

παρα-

INDEX HISTORICVS
AD LYCVRGI ORATIONEM.

Hercu-

INDEX GEOGRAPHICVS
AD LYCVRGI ORATIONEM.

I. TAY-

10. TAYLORI AD DINARCHVM ET ANDOCIDEM ANNOTATIVNCVLAE.

Ad initium orationis primae. Δευτερολογία, quas partes agit Stratocles quidam. 3. 1. ὑμῖν] ὑμῶν v. p. [ed. Steph.] 97. 5. 2. f. ἐάν. [quod suspicor ad ἵνα referendum, pro quo ἦν dedi. Taylori suspicionem Wolf dudum occupauerat.] 4. 11. Mur. 2. 7. [videtur Mureti varias lectiones designare] 7. 4. ἑαυτῷ] σεαυτῷ. 7. vlt. et 8. 3. pro ᾧ quod dat Stephanica, annotauit Taylor ὃ e Gruteri annotionibus, Dinarcho ab ipso edito subiectis. 10. 9. pro ὁ adscripsit T. ὃς quod de meo dederam. 11. 10. αὐτὸν Ἀριστοφῶν ἔφη propter hoc quod sequitur οὐχ εἷς ἀνὴρ v. or. contra Philocl. Gruter. 13. 6. τῇ πόλει] f. τὴν πόλιν. 15. 12. μετὰ Θηβαίων] f. μετ' Ἀθηναίων. q. [hoc est, quaere.] 16. 9. d. [id est deest] μὴ post τοῦ. Gruter. Inscite et impotenter, vt ego iudico. 19. φησὶ] φήσει Gruter. [sed est Wolfii, cuius aliae quoque suspiciones sunt, quae pro Gruteranis afferuntur.] 28. περί τοῦ τῶν] f. περὶ τούτων. 30. 1. τοῦ δημοσίου] τῷ δημοσίῳ. 31. 2. Stop after φυγάδων et v. Lycurg. 34. 8. αὐτῷ] αὐτοῦ. 35. 11. f. καὶ οἱ πρ. 36. pen. ΑΡΑΙ. 38. 11. περὶ ὧν] παρ' ὧν Gruter. ibid. vlt. καταψηφισάμενον] καταψευσάμενον Gruter. v. lin. vlt. [p. 96. puta ed. St.] 55. vlt. μαρτυρίαν] μαντείαν Gruter. 56. vlt. κατὰ τὴν μάχην] μετὰ τ. μ. Gruter. 63. 3. μηδὲν] μηδένα Gruter. 67. 10. αὐτῆς] αὖθις Gruter. ibid. antep. ταῦτα] ταὐτὰ Gruter. 71. 1, μονονοὐκ] μόνον

ιον ἐκ Gruter. 75. 9. καθ' αὐτὸν Gruter. q. [id est, quaere].

Haec sunt, et praeterea nihil, a Tayloro ad Dinarchum annotata. Progrediamur ad Andocidem, ad quem istaec in eius schedis reperi exarata. 1. Aeschines caeterique v. Clement. Strom. 6. Lys. de Aristophanis bonis. ibid. 1. ὦ ἄνδρες δικασαὶ Clemens. 3. δικαίως καὶ ἀδίκως] Schol. Aristoph. Pluto 233. 4. ἀφικόμην] scil. ex Cypro. v. 21. 10. ἀπαγγελλόντων [geminato λ] 12. οἰχήσομαι φεύγων [sine τε] 14. ἐν recte abesse potest. 5. 6. ἐ deleri vult T. 12. Istud ὑμῖν αὐτοῖς videtur νομίζηται poscere. 6. 8. μεθ' ἑταίρων. 10. ἀνδρῶν ἀμυήτων ἐρεῖ 10. 4. fort. ἐ γὰρ δ. ἀπ. ἀλλ' ἀναμιμν. 10. αὐτῶν] αὐτὸν et deinde οἴχεσθαι φεύγοντα. 11. 2. ἢ γὰρ] f. ἤγεν. 11. 12. περὶ] Alibi semper κατὰ — I. N. [interpretor inquit Noster.] 14. 16. Ἀνδροκλῆς ὁ δημαγωγός. Plutarch. in Alcib. 14. 18. μεμυημένες] rectius τὲς μηνύσαντας. v. 5. 2. 9. 15. 9. λόγες εἶπον] haec videntur spectare orationem Lysiacam in initio fragmenti. quaeratur. 16. 6. leg. ἐδένα. [Saltim ἐδενὸς dedisset] 17. pen. εὑρόμενος] 3. 14. vsurpauit εὑράμενος. 19. antep. πρὸς τὴν σελήνην —] Diodor. Sic. lib. 13. historici caeteri. 55. 1. f. περὶ ἐμαυτῶ. 35. 21. ναυμαχίας] ἀναυμαχίε. v. Kuster ad Suid. in v. 40. 6. ἡ βελὴ, οἱ πεντακόσιοι, καὶ οἱ νομοθέται ὃς οἱ δημόται εἵλοντο. 60. 14. ἔτως] f. ἔτος 60. pen. Ἡγημόνα, Ἐπιχάρη. et dele puncti notam post χρωμένες. de Epichare v. 12. 39. 68. 9. f. ἠδικῆσθαι. 68. 14. Locum impeditum et salebrosum fauente Critica sic explico ἔτωζον, ἐξὸν αὐτοῖς καταποντίσαι, μὴ δὲ τ. τ. σ. ἀ. 70. 8. f. βέλεσθε. v. vers. 32. 71. 14. ἐλλήνων] f. ἐκείνων. [verum ita τῶν articulus stare non possit, sed leg. sit παρ' ἐκείνων.] 75. Orationis secundae titulo περὶ τῆς ἀδείας Harpocr. versu 1.

οἱ παρ-

οἱ παρόντες. Ita interpretatur Miniatus. 76. 11. f. ἐλέγξαντες. 89. ad tit. orationis tertiae. εἰγγνήσιος. Harpocr. v Εἰλωτοταμίαι. 90. 4. ab initio orationis. f. εἰρήνη. Ita reddidit Puluaeus. *verbotenus paci fauent.* quaere tamen. 91. 7. non Miltiades Cimonis, sed Cimo Miltiadis fuit, qui pacem hanc cum Lacedaemoniis sanciuit, si fides habenda sit Aemilio, Plutarcho et Diodoro Sic. v. tamen Aesch. 51. 14. 91. 12. πέντε] Quid? Num ἔτη τριακαίδεκα ἐκ τῶν πέντε? Ita omnino sequeretur, vt lectio stat. Non profecto Miltiades pacem in quinquennium solummodo pepigit cum Laced. sed in annum quinquagesimum. Si fides Aeschini. Margo quoque Pulnaei dat. *Alii quinquaginta.* 91. antep. ἁπλοαι. 94. 7. f. ἐξελέγξει. 95 10. δήπε] f. δήμε. 110. ad initium orationis quartae istaec de historia ostracismi annotauerat Taylor. [Ostracismi origo et modus Diod. Sic. l. 25. 270. Nonnulla Plut. in Alcib. Aristid. et Themistocle Aristid. or. Platon. Poll. Aristoph. Sch. in Equit. et Vesp. Tzetz. Chil. 13. 489. Hesych. Suid. Vbb. Emm. Vet. Gr. Iun. Anim. 5. 18. Scalig. ad Eufeb. Maussac. ad Harpocr. Meurs. Att. Lect. 5. 18. Diod. l. 11. p. 287. tempus durationis huiusce poenae notat Plutarch. in Pericle, vbi occurrit tamen difficultas non leuis amolienda v. Harpocr. in v. Ιππαρχος. Tull. de orat. 2. §. 56. Poll. 8. 5. 19. viri docti ad loc.] ibid. versu 4. ad v. ὑπόθεσις addit editio prima τε ἑξῆς. ibid. 6. εἴρηκε] εἴρηται margo editionis primae manu antiqua 111. 12. δὲ] μὲν adnotat. in marg. 112. 7. ἀποκτείνειν] ἀποκτενεῖν. M. A. [manus antiqua. aut margo Aldinae] 114. 1. ποιήσαιμεν m. a. 115. 8. δημεύεσθαι m. a. et p. p. [id est paulo post] τὲς νικήσαντας. 116. 7. f. πάντων δικαιοτάτε. ibid. 16. διπλασιάσειεν m. a. 120. antep. ἐνθυμέμενος ὡς ὑμῖν m. a. 121. 5. συμβόλοις m. a. 127. 1. ἐπινίκια et θυσίας Meurs. Panath Palmerius

merius doctissimus h. l. ita legi vellet, quasi dictus de die festi et postridie, qui erat dies nefastus. Hic sensus, si exsculpi potuit, optime conuenit isti τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν Plutarchi, vbi vsus profanus opponi videtur sacro. caeterum de postridie profano audias eundem Plut. in vita Themistocl. lib. de fortuna Rom. ἔφη γὰρ τὴν ὑστέραν ἐρίσαι πρὸς τὴν ἑορτὴν etc. 129. 13. τῇ ἑαυτῦ] Muret. Var. Lect. 7. 1. 133. 4. Andocides inuisit Italiam et Siciliam, vt testatur Lysias, sed tanquam ἀπόδημος; Phaeax, vt discimus e Thucydide, πρεσβεύσας, vt hic. Haec sunt Taylori annotata ad Andocidis reliquias, de quo vniuerse haec annotata haec in schedis eius reperi.

Andocides Leogorae fil. Atheniensis natus Olymp. 78. 1. Theogenide Archonte. Vitam scripsere Plutarchus, Fabricius, Suidas. Leogoras pater Andocidis κωμῳδεῖται in Nubibus v. Schol. ad 109. Andocides orator Leogorae τῦ 'Ανδοκίδυ τῦ Λεωγόρυ. Palmer. Exerc. ad Lys. et quae nos in margine, et Andoc. ipse in orat. Ita vt Andocides ille Leogorae, qui naui praefuit in bello Corcyraeo Thucyd. l. 1. πάππος procul dubio fuit oratoris. Noster enim vix fuit per aetatem. v. tamen quae nos ad Lysiam c. Andocid. Suidas in Ἀνδοκίδης. Φασιανοὶ. Tzetz. Chil. 6. 43. Plutarch. in Alcib. Andocides fuit ζητητής. Harpocr. in v. ἐκ τῶν δέκα ῥητόρων. Theodoret. Serm. 6. Hesych. 'Ανδοκίδου ἑρμῆς. Andocides Quintil. p. 1090. ed. Burm. Amm. Marcell. xxx. 4. Palmer Exerc. p. 667. sq. Statua Fulu. Vrsin. Imagg. p. 73. Piut. in Alcib. Corn. Nepos. Spon. contra Guillet. p. 52. Dairuall etc. etc. Andocides Schol. Aristoph. Vesp. 1001. Dionys. Halic. II. p. marg. 82. 161. Andocides Pythagoreus Apostolius XVII. 33. male editur Andocydes. Andocides rhetor. Plutarch. ed. graecolat. p. 128. c. 201. f. Andocides Clem. Alex. 625. 626. Eudocia MS. Pollux 2, 58. Harporc.

v. Ἀναρ-

v. Ανωρθίαζον. Suidas. v. Αναυμαχία. Ανωρθιασμένον. Αρετή. Ἐπεσκήψατο. Ἑταιρεία. Λογισαὶ. Νεώρια. Σκάνδιξ. Tzetz. 6. 367. Etymol. M. v. Επεσκέψατο. Palmer. Editiones Andocidis. Ald. Steph. Graecolat. cum Antiphonte et Isaeo ex interpr. Alph. Miniati Hanou. 1619. 8. Andoc. de pace cum Laced. facienda oratio gr. Wechel 1557. 4. v. Biblioth. Preuoft. p. 96. et Fabric. ad Phot. T. 9. p. 500. Biblioth. Mattaire. eadem oratio latine Adr. Pulnaeo interprete apud eundem [Wechelium puta] 1557. 4. Biblioth, Mattaire, penes me. Valerii Theonis commentarii in Andocidem. Suid. v. Θέων. Contra Andocidem olim scripsit Theodorus Byzantinus. Suid. in Θεόδωρος. Hellanicus refert genus Andocidis ad Vlyssem. Plutarch. in Alcib. oratio prima περὶ μυστηρίων Galenus T. 5. p. 603. Harpocr. v. Ανδοκίδου ἑρμῆς. Επεσήψατο. Εταιρεία. Θημακεύς. Λογισαὶ καὶ Λογιστήρια. Etymol. v. Ἀμφισβητῶν. ἐν τῷ περὶ ἐνδείξεως Harp. v. Ζητητής. Testatur Plutarchus in vita Nostri exstare eius aetate orationem Andocidis περὶ τῆς ἐνδείξεως. Credo tamen eam ipsissimam esse prae manibus. p. 2. 10. 16. illam orationem laudat Harpocr. v. ζητητής. quae tamen vox et hic recurrit. 3. 6. ἔνδειξις. 5. 1. ζητη. 6. 22. ἐνδει. 10. 4. 5. 28. 2. 10. ζητη. 5. vlt. v. Valef. ad Harp. p. 45.

EXCERPTVM

ex Actorum literariorum a Klotzio coeptorum a Schirachio V. C. continuatorum, Vol. VII. part. sec. p. 219. vbi Schirachius ita disputat:

In Notis — aliquoties quaedam nobis monenda visa sunt, quae afferremus, nisi metus ne hinc in longiorem disputationem traheremur. Fuit enim Lycurgus

gus olim inter delicias noſtras, cui aliquantum operae tribuimus. Ita v. c. Tayloro non concedimus, p. 148. mutandam eſſe vocem ἐξορμώσης in ἐξορμῶσης. namque vox illa ſaepe numero in Actiuo ita, vt h. l. reperitur. v. Graeuium ad Luciani Soloeciſtam c. V. P. 150. vbi verba ὡς μεγάλα καὶ βλάβας εἴη aperte ſunt corrupta, neque Taylori emendationem a verbis nimis aberrantem, accipere lubet, neque ſatis arridet Reiskii emendatio. Suaderem ſic legere. ὡς καὶ μεγάλα βεβλαμμένος εἴη.

+++++++++ +++++ ++++++++++

EXCERPTA
E TAYLORI SCHEDIS
DE
DEMOSTHENIS ET AESCHINIS
CODICIBVS MSTIS ET EDITIONIBVS,
VITA, FORTVNIS, REBVS GESTIS, ORATIONIBVS etc.

In magno numero voluminum, ab Antonio Askewio V. C. olim ad me Londino miſſorum, quibus olim Io. Taylor, ad Demoſthenem Aeſchinemque ſuum edendum vſus fuit, eſt volumen molis ingentis, in quod Taylor quaecunque legenti occurrerent de vitis et fortunis paris huius oratorum contulit. Ipſe praeſcripſit indicem capitum hunc.

Codd. MSS. Editiones. Antiqui Critici. Neoterici ſeriatim. Forma Operis. Critici iterum. Auctores ab Vlpiano laudati. Demoſthenis orationes dubiae, argumen-

gumenta etc. Praefat. Στίχοι. Miſcella. Contenta Voluminis quinti. Period of LXXX. Years. Ex Scholiaſta MS. Aeſchinis. Compendium vitae, [Demoſthenis puta.] Miſcella. Vita Demoſthenis. Auctores emendati in Editione Dem. Cantabrigienſi. Sophiſtae. Vita Philippi. Demoſthenes varii. Poſt Philippica. Haec fere omnia verbotenus fideliter relata hic prodemus.

CAPVT PRIMVM

de codicibus mſtis Demoſthenis in primis, ſed et Aeſchinis.

ROMAE. In Bibliotheca Vaticana iuxta Montefalconium. Pluteo 2. orationes quaedam. Orationes 47. Orationes quae reperiuntur. Demoſthenes cum Scholiis. Plut. 3. Zoſimi Aſcalonitae Scholia in Dem. Iuxta Ryckium vero Demoſthenes cum Scholiis ineditis Zoſimi. Ryckii (ſcripſit ille, credo, in Capitolio) Catalogus MSS. Codicum Vaticanae aſſeruatur in Bibl. Regia Cantabrigienſi. Apollonius in Aeſchinem. Aeſchinis Vita et Opera. Ei. epiſtolae.

In bibliotheca Reginae Sueciae, hodie Vaticanae Codex 855. Dem. orr. et Vita per Liban. Cod. 1643. Dem. orr. quaedam ex graeco translatae. In bibliotheca Palatino Vaticana iuxta Sylburgium Cod. 104. Dem. orr. quaedam et Epiſtola Philippi. Cod. 113. Dem. Orr. quaedam cum Libanii prolegomenis. 142. Olynthiacae et pro Corona. 162. Dem. Orr. 30. 193. Dem. Orr. cum ſcholiis marginal. 224. Dem. Orr. priuatae. 340. Philipp. 3. et 4. et pro Corona. Ibidem iuxta eundem Cod. 51. In tres Aeſchinis oratt. ſcholia. 132. Aeſchinis Epiſtolae. 134. Aeſchinis oratt. π. παρ. et in

Ctef. 58. Dionyf. Hal. de Demofthene. In Bibl. Barberina Demofthenis editio Bafil. 1549. in octauo cum notis mftis.

FLORENTIAE. In bibl. Medicea iuxta Montefalcon. See Langius at the End of Lambecii Prodromus. Plut. 4. Cod. 24. Dem. or. funebris. 33. iterum. Plut. 9. 30. orr. nonnullae. Pl. 50. 1. Exhortationes trium Philofophorum, vid. Aefchinis, Demadis atque Demofthenis. Pl. 53. 17. orr. 4 e graeco in lat. translatae per Io. Aretinum. Pl. 56. 1. Anonymi argumenta in nonnullas Dem. orr. Pl. 57. 29. Olynth. tres. Pl. 59. 4. Dem. orr. priuatae. 8. variae. item 9. et 10. et 19. 26. oratt. 21. et Epp. 6. 27. orr. 38. 29. orr. tres. 39. aliquot. 46. π. παραπρ. 47. Olynthiacae. Plut. 57. 12. Aefchinis Epp. 45. Eaedem et Aefch. oratt. tres, vita et Apollonii Enarratio. nec non Pl. 58. 6. 59. 5. 63. 33. 70. 4. et 28. 80. 18. item 66. 31. Gloffae in Aefch. Orr.

In Bibl. Monafterii Benedictinorum B. Mariae iuxta Montefalc. Dem. Orr. codex membran. recens. Orr. et epiftolae cod. bombyc. Saec. 16. Alius membran. recens. Aefchines in ch. bombyc. Saeculi 16. Ei. epiftolae in codice recenti. In bibl. S. Marci Dominicanorum Dem. orr. contra Aefchinem. Item Philippicae. Leon. Aretinus transtulit cum praef. ad Nicol. Medicem.

Cefenae in bibl. Fr. Minorum, quae olim fuit Malateftarum, Dem. Orr. MEDIOLANI. in bibl. Ambrofiana iuxta Montf. Dem. Orr. cum fcholiis Bonamici et aliorum. Codex alius bombycinus recens. Codex alius Saec. 16. Harpocrationis lexicon, atque in eodem codice, qui recens eft, orationes 10. oratorum. Aefchinis oratt. tres ter in membr. et bombyc. Eiusdem epiftolae.

VENE-

VENETIIS e catalogo Laur. Theupoli Eq Codex 416. Fol. membran. Saec. 10. foliorum 323, Dem. Orr. omnes quae exſtant, et epiſtolae praefixis Libanii et aliorum argumentis. Cod. 417. 4to. Saec. 15. foliorum 300. Dem. Orr. 50. Cod. 418. 4to. membr. Saec. circiter 11. foll. 338. Dem. orr. 32. Cod. 419. 8vo. chartac. Saec. circiter 15. foll. 351. Dem. orr. 14. Codd. 420. 8. Saec. circ. 14. foll. 460. Dem. orr. et epiſtolae cum Libanii argum. Cod. 438. 8. Saec. circ. 14. chartac. foll. 280. Dem. or. π. παρ. et π. στεφ. cum Libanii orr. et quibusdam Luciani. Cod. 510 8. chart. Saec. circ. 15. foll. 203. Dem. Philipp. 1. 2. Olynthiacae tres. alia. Ad mſtum quendam Venetum conformatur celeberrima editio Brucioli. Editio Aldina in bibl. Bodleiana confertur cum codice antiquo mſto manu P. Pithoei. Codex ille eſt Venetus hoc titulo 5. A. ſupra deſignatus. Adnotauit enim Pithoeus quodam in loco ταῦτα εἰσὶ ἐν παλαιῷ τοῦ ἁγίου Μάρκου. Et orationes habemus iſtius viri diligentia collatas quinquaginta. NB. Double Tranſcript. One Harleyan. the other more faithfull. viz. tranſcribed from the marg. of one Copy of Aldus into another.

Card. Beſſarionis apud Montfauc. Bibl. Bibl. Mſſ. et Lamy Delic. Erud. Capſa E. Demoſth. orr. omnes in pergameno. Caſp. F. Dem. orr. 50. et epiſt. in papyro. Dem. orr. 22. et epp. pergam.

In locis incertis. Codex Italicus, atque haud ſcio annon ex ditione Veneta, cum ed. Aldina comparatus, vſi ſunt Francofurtenſes primi in editione ſua adornanda. Aeſchinis codex Fuluii Vrſini. v. P. Fabri Agoniſt. l. 30. init.

Codices manuſcripti Gallici. PARISIIS. Octo Dem. exemplaria, in bibliotheca regia, quorum ope Morellus Lambinusque editionem ſuam concinnarunt Eorum notitiam et aetates habes ad initium tomi tertii Dem.

Dem. Ed. Cautabr. De codicibus regiis Lutetiae vide Cl. Sallierii literas. Ibidem in eadem bibl. regia sunt Aeschinis haec. N. 3280. Aeschines. et alii quatuor a Cl. Sallierio ad ed. Stephani de anno 1575. diligenter collati et a me sic designati 2775. orr. tres. (mihi Reg. 1.) 2778. orr. tres. (mihi Reg. 2.) 3273. π. παραπρ. mihi Reg. 3. 3279. contra Timarch. mihi Reg. 4.

Praeter octo ista exemplaria regia, quibus vsus est Lambinus, sunt etiam Cod. 2753. bombycinus, continens Dem. Aeschinis etc. opera, scriptus ab Antonio Mediolanensi circa A. 1480. Montefalc. Palaeogr. Gr. p. 84. Vocabatur ille aliquando Antonius Damilus, genere Cres. Codex 2771. bombycinus itidem Dem. opera Nicolaus Blastus scripsit A. 1484. Montfauc. ibid. NB. in codice 2753. continentur Dem. Aesch. et Aristotelis Opera. Antonius ille Damilas Mediolanensis (dicitur etiam Cretensis, quia in Creta natus et educatus) Mediolani consedit, et multos codd. graecos descripsit circa A. 1480, 1490.

Codices Regii Paris. iuxta Catalogum impressum. 2930. Aeschinis oratt. tres cum Scholiis in ed. Saec. 15. 2934. Dem. orr. 58. et Epp. et prooemia. Saeculi. 10. 2935. Dem. vitae 11. Oratt. 28. et prooemia. Saec. 11. 2936. Dem. opera cum Comm. Vlp. et Schol. ined. Saec. 13. 2937. Dem. orr. vndecim. Saec. 15. 2938. Dem. vita, orr. 13 Aeschinis vita A. 1480. 2939. Dem. orr. sex et Schol. Anno 1484. 2940. Dem. orr. 16. Saec. 13. 2941. 42. Dem. orr. editae duobus tomis. Saec. 15. 2943. Dem. or. adu. Aristocratem. Saec. 15. 2944. Vlpianus in or. pro Corona et Demadis apologia, Saec. 15. 2945. Vlpian in sex Dem. orr. 18. Saec. 16. 2946. Scholia nondum edita in Dem. orr. 18. Saec. 16. 2947. Aesch. orr. tres. 2961. Libanii vita Dem. et Dem. orr. 17. et Philippi epistola Saec. 15. 2990. fragmentum orat. Dem. constans tribus paginis, Saec. 16. 2993. Dem.

Dem. orr. 13. Saec. 16. 2994. Dem. orr. 21. et Epp. Saec. 11. 2995. Dem. orr. eaedem cum argum. et schol. Saec. 13. 2996. Dem. et Aesch. orr. de legat. cum schol. Saec. 13. 2997. Dem. 25. Saec. 13. 2998. Dem. orr. 19. et Aesch. duae Saec. 14. 2999. Dem. orr. 12. anonym. de Aesch. vita Apollonius de Aesch. vita etc. Saec. 15. 3000. Dem. orr. 20. Saec. 15. 3001. Dem. orr. tres Saec. 16. 3002. Aesch. orr. et Epp. Saec. 15. 3003. iterum, Saec. 15. 3004. Ae. et D. orr. pro corona Saec. 15. 3012. D. Philippicae cum Vlp. Comm. Saec. 15. 3021. Aesch. Epp. Saec. 15. 3044. Ae. Epp. Saec. 15. 3044. iterum. S. 16. 3052. iterum et Libanii Vita Dem. Saec. 16. 3054. Aes. Epp. S. 15. 2995. A. siue Appendix. Dem orr. quinque Saec. 14. 1760. Aes. Epp. S. 15. 2755. iterum S. 15. 2832. iterum S. 14. 1638. Dem. Olynth. 1. et 2. S. 16. 1773. Olynth. 3. et Phil. 1. Anno 1497. 2043. D. orr. septem S. 16. 2508. Dem. vita ab editis diuersa et orr. 15. Saec. 14. 2596. D. Olynth 1. A. 1447. 2844. Dem. orr. quatuor cum margin. emendatt. A. 1498. 2489. Dem. Epp. manu Angeli Vergetii S. 16.

In bibl. Colbertina hodie Regia, 3510. AE adu. Ctes. 3754. AE. quaedam. 4923. AE. epistolae. 4927. iterum. 4958. iterum.

In bibl. Baluzii V. C. hodie regia, Anonymi oratio contra Aeschinem, cuius titulus ὀυκ ἀντεῖπε τῷ Φιλίππῳ.

In bibl. Coisliniana Codex 249. membr. Saec. 10. complectitur tres Aesch. orr. cum scholiis graecis et Epp 12. cuius variantes in orr. tribus nactus sum. v. Montfauc. Bibl. Coisl. Video quaeri, vtrum sint scholia tantum ad orat. primam, quae est contra Timarchum; an ad duas priores.

In bibl. Cardinalis Radulphi Aesch. orr. tres cum proleg. et epp. iterum ei, orr. tres, iterum ei, epistolae.

Codi-

Codices Msti ANGLICANI. OXONII *Baroc.* 1. Codex Baroc. n. 73. habet orr. 13. v. Conspect. *Baroc.* 2. ibid. n. 45. Olynth. 1. et sic. cum schol. Vlpiani. Barocc. ibid. n. 139. oratio funebris μειὖρος *Baroc.* 3. n. 69. (q. 96.) Ecloga vocum quarundam rhetoricarum e Philippicis Dem. Cod. Baroc. n. 159. expositio vocum rhetoric. in Philipp. *Laud.* Codex Laudianus n. 26. complectitur Dem. orr. 12. has. Olynth. tres Phil. 1. de pace, Phil. 2. de Halonneso, Cherronneso, Phil. 3. et 4. Aduers. epistolam Philippi. Epla Ph. π. συντάξ. π. συμμορ. de Rhod. libert. pro Megalop. de foedere Alexandri. desinit in p. 165. ed. Frankf. *Ven.* Aldinum exemplar in bibl. Bodlei. collatum cum codice Veneto. *Bodl.* Obseruatiunculae adoram Exemplaris Herwagiani prioris in eadem bibliotheca. * Notae item et obseruantiunculae ad oram edit. Manutianae 1554. in eadem bibliotheca. *Bern.* Variae lectiones quibus adiunguntur Iosephi Scaligeri coniecturae vna cum scholiis graecis in tres orationes Aeschinis ad oram exemplaris Aldini Rhetorum Graecorum in eadem bibl. L. 14. Art. E penu D. Bernardi. v. Dodwell. de Cyclis. Brooke in Ed. Aeschinis aduers. π. παραπρ. praefat. Aeschinis vita cum argumentis orr. et vita per Apollonium in cod. Sauill. Barocc. n. 72. Libanii vita Demosth.

CANTABRIGIAE Annotatiunculae Claudii Groulardi ad oram exempl. Aldini in bibl. Regia *Cant.* Iacobi Duporti seu Thomae Stanleyi notae ineditae ad Dem. orr. Annotatiunculae ad Aeschinem ex ora exemplaris Aldini Rhetorum graecorum in eadem bibliotheca quod olim fuerat Ioannis Mori, Episcopi Eliensis. Ibidem in bibliotheca collegii Caio-Gonuill. Liba-

*) Taylor nonnulla ziphris annotauerat, vt saepissime fecit, cum sibi in memoriae adminiculum chartis mandare vellet ea, quae alios scire nollet.

Libanii Vita Dem. mſta. aut collatio cum impreſſis, cuius apographum etiam habet bibliotheca regia inter codices Abrahami Selleri.

LONDINI et alibi cod. *Harlei.* v. Conſpect. T. III. codex *Haruei.* ibid. *Mead.* complectitur orr. tres Aeſchinis cum Schol. graecis et Epp. 12. *Lock.* tenet Olynth. 1. et 2. Aeſch. in Timarch. *Rawlinſon.* Dem. funebrem. In bibliotheca Eccleſiae Cathedr. Claudio Ceſtrienſis Rhetores graeci H. Stephani cum notis mſtis H. Dodwelli. Codex *Aſkew.* orat. pro corona. videtur eſſe ex bibliotheca Vindobonenſi. vide Lettre Murray from Hamburg. infra codex 70. Vindobon. Codex mſtus biblioth. *Guelfert.* (Wolfenbuttle) eleganter ſcriptus pergameno, annorum circiter 500 *. Dem. Aldinus with MSS. notes per D. Gally ex biblioth. Altempſiana. Demoſth. Ald. with MSS. notes apud D. Askew. Rhetores graeci collati apud Askew.

Codices mſti *Germanici.* VINDOBONAE in bibliotheca Caeſarea iuxta Lambecium et Neſſelium. Cod. philoſoph. XLIV. 4. 135-137. Olynthica ſecunda cum Libanii Argumento gr. chartac. 4. Codd. philoſ. et philolog. quae eſt Neſſelio pars quarta, codex XX. Vlpiani commentarii graeci in XVIII. orr. Dem. chart. 4. Ita Neſſelius. Dubitatur tamen vtrum ſint Vlpiani. Textus Demoſthenis non apparet. Eius tamen allatis verbis ſubnectuntur annotationes quaedam his orationibus olynthiacis tribus, philippicis quatuor, contra Androtionem contra Midiam, pro Corona, c. Ariſtocr. de falſa leg., c. Leptinem, de Rep. ordin. de claſſibus, de Megalopol. de Rhod. libert. Codex 48. Dem. orr. gr. cum notis interlinearibus et marginalibus chartaceus, antiquus, Folio. Neſſel. Attamen in ipſo codice

* In hac regioue ſunt quaedam ex Aduerſariis Taylori forfice exciſa. Wolfenbuttelae ignorant ipſumque codicem, et quomodo in poteſtatem Taylori peruenerit.

dice ea non continentur, neque huiusmodi codex prout descripsit Nesselius, hodie reperiri potest. Codex 59. 2. Apollonius c. Aeschinem et reliquos. (sic.) 3. Aeschinis, discipuli Socratis, epistolae, graecus, chartaceus, antiquus et optimae notae. Codex 70. orr. variae gr. chartac. folio. Nobis ita designatur *Vindob.* v. Conspect. editt. et mss. initio T. III. Olynthiacae tres, Philipp. 1. et 3. de pace, de Cherrhoneso, de Halonefo, ad Philippi Epistolam, Philippi Epistola de Rep. ordin. 1. de classibus, de Rhod. libertate, in Midiam pro Corona, in Aristocrat. in Timocrat. in Leptin. pro Megalopol. de foedere cum Alex. oratio aduersus Midiam ita scripta est, vt integra textus verba praecedant in qua enarratione pagg. 88. 89. integram paginam Vlpianarum enarrationum continet codex, quae desunt in editis inter verba *ἀνακαλέσασθαι δύναται* et *ἐδ' ὕβριζε τῇ διανοίᾳ.* — Ita f. leg. Verba praecedunt (sc. Enarrationi. In qua Enarratione p. 88. 89. integram paginam enarrationum continet codex, quae desunt etc. Pag. 89. Anonymi, quod vulgo legitur argumentum in orat. de corona (cuius variantes lectiones excerpi curauit Prof. Mascouius, Lipsiensis, qui Editionem in octauo huius orationis adornauit) cum Vlpiani enarrat. Caetera, quae desiderantur in Incusis, etiam a Msto absunt, ita vt postea continuus textus sequatur. Anonymi argum. in orat. adu. Aristocrat. quod quidem ab impressis abest, tum textus et Vlpiani enarratio. Oratio adu. Timocratem similiter explicata. Anonymi argumentum diffusius in Dem. de falsa legat. cum Vlpiani enarr. sine texto. Libanii arg. in or. c. Leptin. et anonymi alterum et textus cum Vlp. enarrat. Orationes de ord. rep. de classibus et pro Megalop. similiter cum Vlp. item pro Rhodiis et de foedere c. Alex. Codex 82. 3. Aeschinis Epp. gr. chart. Codex 101. orationes variae gr. chart. fol. oblon-

oblongo, nec adeo antiquus, nec eleganti ſcriptus eſt charactere, mediocriter tamen emendate. Continet Dem. orr. 18. tantum cum Libanii argumentis ſingulis orr. praemiſſis, et codicis initio ipſius Dem. per eundem vita, qualia in editis legimus. Codex 105. orr. quaedam cum notis margin. Gr. Chart. fol. Busbek. Pars prior vix legi poteſt ob defectum atramenti et chartae. Pag. prima adnotatae ſunt orr. ad 29. et exordia orationum ad 63. tum ſequitur Dem. vita per anonymum Orationibus praeter argumenta Libanii ſingulis praepoſita, ad oram adſcripta ſunt ſcholia, excerpta vti videntur ex Vlpiani Comm. ſed haec in plerisque deſiderantur. Codex 137. or. de corona gr. chart. 4. in fine adiectum eſt argumentum recens ſcriptum. Codex 181. Olynthiacae gr. chart. 4. Busbeck. Aliter tamen ac Neſſelius. Continet Philippicae primae partem alteram tantum de pecuniaria ratione, Philippicam tertiam, non integram, cum Libanii arg. De Cherrhoneſo (cum Liban. arg.) non integram or. de pace, imperita manu. Philipp. ſecundam male deſcriptam. Codex ille nec antiquitatem, nec optimam prae ſe fert notam ob recentem et inconcinnam ſcriptionem, et omnia puerorum exercitationes videntur. Codex 188. 4. 135-137. Olynthiaca ſecunda cum Lib. arg. Gr. chart. 4. Olynth. 2. tantum inchoata et initium primae cum Liban. arg. parui momenti. Codex 196. Aeſchinis, Demadis (ſic) et Demoſthenis ad populum Athen. Porro autem in eadem bibliotheca editio Aldina 1503 cum caſtig. mſtis Iacobi Tuſani.

Codex *Auguſtanus*, optimae fidei collatus ad Herwag. ſecundam (v. Nos ad or. in Leptin. p. 34. Dem. noſtri) a Simone Fabricio. v. Conſp. ad init. T. III. Codex Obſopoei, ſiue codex Pannonicus, exemplar admirandae vetuſtatis. v. Conſpect. Codex Lindenbrog. cuius varietates deſcripſit Lindenbrogius ad oram Her-

Yy wagia-

wagianae in bibliotheca Hamburgensi. Similiter addita margini eiusdem editionis in bibliotheca Kennet Mackenzie Scoto-Britanni. v. conspect.

Codices MSS. *Batavi* vel *Belgici* aliique. Dem. Aesch. MSt. fide Swertii Ath. Belg. In Bibl. Perizon. codex mst. in quo continebantur Dem. orr. plurimae, Lysiae vnica. Dem. MSt. Eliae Obrechti v. Iebb ad Aristidem T. 2. p. 472. Aeschinis epistolae cod. Pantini Decani Bruxellensis. v. Fabric. B. G. T. XII. p. 313. Demosth. orr. quamplurimae eiusdem Pantini, ibid. Codices *Vossiani*. Dem. Olynth. tres Philipp. I. de pace n. 47. Aesch. Epp. 90. Comparatio Dem. et Aesch. 121. Aesch. Epp. Salmasii notae anecdotae in Rhetoras gr. HSt. bibl. Lugd. Bat. in eadem editio Aldina manu eruditi viri passim notata.

CAPVT SECVNDVM

Aduersariorum Taylori. Editiones impressae Demosthenis, Aeschinis, etc.

A 1470. Olynthiaca prima latine Bessarionis cum notis. Paris. v. Maittaire Ann. Typogr. T I. p. 87. et Cheuailler ad origg. typogr. p. 57. A. 1481. Dem. orr. Venet. Ita Beughem Incun. typogr. Sed errasse videtur. A. 1485. Aeschinis orr. per Leon. Aretin. Venet. Idem Beughem, sed falso, aut certe minus accurate. Res ita se habere videtur. Aeschinis et Dem. orr. [aduersariae credo, de corona] per Leon. Aretinum [in linguam Lat. versae] Venet. 1485. 8. Bibl. Norib. Snab. p. 83. 154 155. Catal. Bibl. Harl. et Maittaire T. I. p. 469. A. 1488. Aeschinis oratio contra Ctesiph. de Dem. coronatione latine per Leon. Aretinum Ven. Fol. ad calcem opusculorum quorundam Ciceronis. A. 1497. Dem. oratio in Aeschinem interprete Aretino. Ita Beughem ibid. Rectius fortasse

tasse hoc modo Aesch. et Dem. orr. contrariae [de corona autumo] latine Leon. Aretino interprete per Anton. Koburger 28 Martii. Fol. Anno 1499. Dem. et Aeschinis Epistolae graece Ven. Ald. 4. Beughem. Catal. Bibl. Fabr. 1503. Vlpiani Scholia in 18. Dem. orr. graece Ven. Ald. Fol. 1504. Demosth. orr. etc. graece Ven. Ald. Fol. inter Rhetoras graecos. 1518 Aeschines graece Ald. octau. Ita Catalogus exquisitior H. Harris Leicestriensis. verum falso. *Aeschylus* enim, non *Aeschines*. 1521. Olynthiacae tres graece Louanii mense Februario penes me. Aeschinis et Dem epistolae graece Paris 4to sine anno notato. 1522. Aesch. et Dem. orr. de corona gr. ex academia Anselmiana Hagen. 4. quaere num quatuor aduersariae. 1523. Olynthiacae per Par. Garmond. q. Catal. Lond. 1523. contra Aristocratem gr. ib. q. iterum. 1524. Olynthiaca prima latine Camerarii Hagen. 8. 1524. Olynthiacae graece Compluti apud Michaelem de Guid. 4. v. Catal. Bibl. Mattaire P. I. p. 79. 1525. or. in Midiam et Olynthiaca secunda Louan. 4. q. in bibliotheca Fabriciana. 1526. adu. Leptinem gr. apud Theodoricum Martinum Louan. 4. eodem anno contra Aristogitonem graece Witteberg. 8. Mattaire A. T. p. 673. ex edit. et cum praefatione Melanthonis. Eodem de Rhod. libert. latine interprete Hagendorphio Hagenoae 8. Maittaire A. II. 676. 1527. Vlpian. etc. [v. 1503.] in aedibus Aldi et Asulani Fol. 1528. Ph. Melanthonis praef. in AE. et Dem. orr. ex offic. Rob. Stephani. *Eod.* Dem. et AE. orr. de Corona L. Aretin. Basil. Cratandr. 1530. Philippicae. [comparent solummodo Phil. I. et oratio de pace] graece Paris. apud Colleg. Sorbonae. 8. 1531. Philippica I. de pace, Ph. secunda, de Halonefo, de R. Cherrh. Ph. 3. et 4. ad Ph. Epistolam, epistola Phil. graece apud Gu. Morrium Lutet. Sorbon. 4. *eod.* Aesch. et Dem. de corona ibid. 4. [q. quatuor aduersariae.] 1532. de

Syntaxi, de classibus, de Rhod. lib. de Megal. de foedere c. A. gr. Paris Christ. Wechel. *eod.* Dem. orr. cum Sch. Vlpiani gr. Basil. Herwag. Fol. 1536. Dem. epistolae gr. Louan. ex offic. Rutgeri Rescii. 8. penes me. *eod.* Aeschinis Epp. etc. Louan. penes me. 8. 1537. Aesch. et Dem. epp. lat. Petro Nannio Alcmariano interprete Louan.. etc. penes me. 1538. Olynth. tres lat. Clobardi Antwerp. *eod.* C. Aristogitonem gr. Paris Tilet. 4. *eod.* Olynth. tres et Phil. duae priores graec. ap. Nicol. Bryling. Basil. 8. 1539. C. Dionysodor. gr. Paris Tilet. 4. *eod.* C. Conon. ibid. 1540. Dem. et AE. orr. de corona Lat. Aretini. 1541. Olynth. tres. Phil. prima et de corona gr. Romae 8. in bibl. Iacobi Harris Sarisberiensis. *eod.* Olynth. tres Gallice per Louys de Roy Paris Vascosan. in bibl. Reg. Cantabrig. 1542. de ord. Rep. de Rhod. lib. pro Megalop. gr. Paris Tilet. 4. *eod.* de classibus gr. Paris Tilet. 8. 1543. Dem. orr. gr. Venet. Feliciani. *eod.* Libanii praeparatio ad Dem. orr. gr. lat. Renati Gaillonis Paris Wechel 4. 1545. Dem. et AE. de corona gr. Argentor. 1545. Dem. Epp. gr. Paris. Tilet. 4. *eod.* Dem. et AE. orr. cum. argum., oratorum vitis, et AE. epp. Lat. Venet. apud Hier. Scotum 8. (Paris). 1546. Ph. quarta gr. Paris apud Iac. Bogardum 4. Price Rawlinson. Eandem fuisse arbitror in bibl. Harleyana vbi sic notatur: Dem. oratio ad Philippum gr. Paris 4. *eod.* de Rhod. libertate gr. Louan. apud Seruat. Sassenum 4. *eod.* de Megalop. et de foedere ad Alex. gr. Louan. ap. Seruat. Sassenum. 4. *eod.* Dem. et AE. Epp. gr. Paris Wechel. 4. (Rawlinson) 1547. Dem. orr. graece Basil. Herwag. 8. Editio penes me etc. in Bibl. Colleg. Gonuill. Caii Cantabrig. item in bibl. Barberiniana Romae cum notis MSS. porro in bibliotheca Hamburgensi collata cum cod. msto Lindenburg. itidemque apud Kennet Mackenzie Iuris Caesarei apud Edimburg. Professorem collata cum eodem

dem codice. *eod.* Olynth. tres, Phil. quatuor, c. Aristogitonem duae gr. lat Francfurt apud Petr. Brubach. 8. Catal. Mattaire P. II. p. 85. Eaedem orr. penes me, sed graece tantum deficiente pagina principe. 1548. C. Leptin. Gr. Paris Xtian Wechel 4. *eod.* C. Aphobum duae Paris Wechel 4. Catal. Mattaire T. I. p. 86. 1548. de pace Lat. Leoniceri Bas. 8. 1549. Dem. orr. gr. lat. Basil. Oporin. Fol. Vehementer ambigo de fide istius ed. graecolatina. Wolfii et aliorum versio Dem. circa hoc tempus, ex eadem officina et in eadem forma, et ad eam ipsam video adludier. *eod.* Phil. quatuor Lat. Manutii Venet. 4. *eod.* Dem. AE. orr. aduersariae gr. Venet. apud Franc. Turrisanum. 8. *eod.* orr. aliquot in vsum adolescentium. Basil. 8. in bibl. Vindobon. *eod.* 1549. Les quattre Plhilippiques traduites du grec en Francois par Jean l' Alemant Paris. 8. Vide omnino Lalemantis epistolam de hac versione praefixam eius versioni orr. c. Aphobum Basil. Opor. Fol. 1550. Dem. or. falsa leg. gr. Argent. Rihelii 8. 1553. Aesch. c. Ctesiph. gr. Paris. 4. [Hactenus, neque vltra perduxerat Taylor recensum harum editionum.]

CAPVT TERTIVM.

Antiqui Critici Demosthenis.

Editio antiqua ἡ ἀρχαία Schol. ad Mid. n. 268. ed. Lutet. Editio popularis, ἡ δημώδης, vulgata. Schol. ib. n. 246. Two Copies of Dem. [hinc ziphrae aliquot] Vide Nos saepiuscule ad Edit. Paris. Lambini in vltimo tomo. C. Aphobum l. n. 15. εἰς ὀγδοήκοντα μνῶν ἀξίαν. One εἰς π. μνᾶς. Another π. μνῶν. περὶ παραπρεσβ. n. 398. ἀρχαία et δημώδης, item n. 413. Contra Aphobum l. n. 14. 15. collat. cum c. Aphob. ψευδομαρτ. n. 11. et c. Onetor. l. n. 11. editio, qua vtimur e binis est conflata. Schol. Olynth. sec. n. 24. Schol. de Coron. n. 19, 20. p. 139. et 145. n. 108. et 109. locus spectabilis adu. Callipp. n. 9. 1. Philipp. Var. Lect. n. 11. 12. 13. And so

 we ca-

we came by two sets of Scholia. v. Nos ad Mid. n. 268. ed. Parif. Omnino Hermog. p. 353. ed. Crifpini, Schol. π. παραπρ. n. 524. Crit. N. Vlp. n. 144. 247. Sch. π. παρ. ἐν τινι βίβλῳ in an old Book. σχολ. ib. n. 265. ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις βιβλίοις. σχολ. 524. τοῦτο, ὅτος ὁ λόγος ὠβέλισαι, κατέγνωσαι σχολ. ad Mid. n. 246. 173. et faepe Ita Hermogen. de orat. c. Neaeram Vlpian. ad Midian. 66. l. 13. edit. Cantabrig. Wolfii praef. ad Vlpiani Conuerfionem, Eunapius in vitis Sophiftarum. Praef. Lyfiae Accurata ὑπομνηματιστῶν, quos legit Vlpianus, diligentia, Rabbinorum ad inftar, qui figuram, quam vocant τὸ παραγραφικὸν numerarunt, et in or. de corona 72. vicibus vfurpatam repererunt. σχολ. ibid. n. 22. οἱ πρὸ ἡμῶν ἐξηγησάμενοι σχ. ad init. Phil. quartae innui potiffimum videntur Alexander Diocorus, Zeno et Genethlius n. 268. π. παραπρ. οἱ προθεωρίας καὶ διαιρέσεις συγγράψαντες idem ad or. de Cor. τινὲς τῶν πρὸ ἡμῶν σχ. ad π. παρ. n. 401. οἱ πρὸ ἡμῶν διελόντες *ibid.* οἱ ἐξηγηταὶ ibid. Antiqua Commentaria. σχ. ad init. or. de foed. Alex. οἱ πρεσβύτεροι commentatores in argumento ad Halonnef. *.

Callimachus. Praef. Lyfiae or. c. Charidemum pro Satyro tutelae. Dinarcho tribuit Photius Cod. 265. or. contra Theocrinem Dinarcho eidem. Dionyf. Halic. in Dinarcho. πινακογράφος. v. Dionyf. Halic. ad Ammaeum. Praef. Lyf.

Dionyfius Halicarnaffenfis. Scripfit ad Ammaeum de Demofthenis oratt. περὶ Δημοσθ. δεινότητος. Eius alius quoque tractatus de Dem. v. extremum π. Δ. δειν. Alius item ad init. Ep. ad Ammaeum. Schol. Vlp. p. 35.

Caecilius. Praef. Lyfiae et notae mftae ibid.

Fabr.

*) Cruda haec et impolita, vt inueni, ita protuli. Condat inde aliquando qui volet et otio abundabit, fcitum quid et elaboratum.

Fabr. B. G. T. XIV. p. 35. Caecilii comparatio Demosthenis et Ciceronis, Plutarch. in Dem. Comparatio Dem. et Aesch. Liber de Dem. oratt. genuinis.

Sallustius Suid. Plutarchus in Pyrrho. Cicero 1. Tuscul. Photius bibl. p. 570. Fabr. B. G. T. I. p. 870. 871. Suidas e Damascio tradit Sallustium quendam orationes Dem. vniuersas δημοσίως memoriae mandasse.

Vlpianus. Chapman. Vlpianus ἐν Ἀραβικοῖς. Stephan. Byz. in v. Τάϊνοι. vixisse videtur sub Constantino, NB. vt placet Hieronymo Wolfio, aut filio eius Constantio, vt ex Eunapii Proaeresio coniici potest. Vlpiani varii. Schultingii orat. pro Triboniano p. 899. Domitius Vlpianus ICtus origine Syrus v. l. 1. pr. D. de Censibus. Vlpianus Damascenus ICto coaeuus l. 18. D. de interdict. et relegat. v. Augustin. de nom. propr. Vlpianus Tyrius rhetor dictus Κειτούκειτος. Athenaeus in prooem. l. 2. c. 13. l. 3. 17, 18. et alibi. Vlpianus quidam. Stephan. Byz. v. Ruald. vit. Plutarchi. Writes the Arguments next to Libanius. See the End of the Argument π. παραπρ. and my MSS. Notes in the Paris Edition p. 729, * Schol. ad π. παραπρ. 84. ὡς ἡμεῖς. οὐκ ἔτι ὁμοίως ἡμῖν. ὡς ἔγνωμεν. 206. Author of the Arguments expresly Schol. *ibid.* n. 190. Schol. not all one hand. Case of Menander π. παραπρ. n. 220. ed. Paris. Vlpianus Judgment upon the Reading of an old MS. n. 265. π. παρ. ἔγνωμεν n. 451. Vales. p. 228. not. ad Maussac. ὡς ἤδη ἐν τοῖς σωκρατικοῖς εἴρηται Olynth. I. init. Πύδνα τὸ νῦν Κύτρος *ibid.* n. 7. pro Coron. n. 8. Πύδνα ἡ νῦν Βέῤῥοια Olynth. I. n. 12. Ποτίδαια τὸ νῦν Κύτρος. ibid. ἡ νῦν Βέῤῥοια n. 118. πέζα τὸ κά-

*) Necesse est Taylorum, si quid ad illam paginam hoc de argumento annotauit, quod aienti nos credere par est, alii exemplari id adscripsisse. Nam in eo, quod penes me est, nihil reperio.

τὸ κάτωθεν τῆ ποδὸς Olynth. 2. 24. σιρὰς. ὁ νῦν φωσία ἰδιωτικῶς de Cherrhon. 56. οἱ πρὸ ἡμῶν ἐξηγησάμενοι Philip. 4. init. οἱ πρὸ ἡμῶν εἰς τὸν λόγον θεωρίας καὶ διαιρέσεις συγγράψαντες Phil. 4. 10. v. ad argum. de Halonefo οἱ πρὸ ἡμῶν διελόντες. fort. διελθόντες. οἱ ἐξηγηταὶ ibid. τῶν πρὸ ἡμῶν τινες. π. συμμοριῶν init. π. παραπρ. 101. τινὲς τῶν ὑπομνηματιςῶν. pro Corona 22. ἀριθμᾶσιν οἱ ἀθηναῖοι ἕως τῶν δώδεκα, ὡς ἡμεῖς. εἶτα λοιπὸν ἐκεῖθ' ὁμοίως ἡμῖν π. παραπρ. 206. Scripfit ὑποθέσεις ad Demofth. π. παραπρ. 290. NB. c. Mid. n. 31. Salmaf. de M. V. See Ind. auct. not. and pp. 162, 576. 775. Petit. LL. AA. p. 305. 357. 398. 399. 177, 423. 298 Meurf. Att. Lect. I. 4. II. 8. IV. 3. V. 2. Edit. Dem Parif. cum notis MSS. Hartung p. 694. Meurf. Pififtr. c. 9. de pagis col. 686. Valcken. ad Ammon. p. 201. Petiti Obferu. Cafaubon. ad Theophr. Charact. p. 64. 68. 100. Palmer Exerc. p. 634. Schol. ad Ariftocr. Valef. ad Harpocr. 180. 184. 207. 150. 161. Lucian. nou. Ed. T. I. p. 63. Herald. Obferu. III. 3. p. 205. H. Stephan. Th. L. G. T. I. col. 370. Palmer de Liberalibus Not. ad Theophr. v. edit. Needham ad finem. Auctoris Notae ad Aelian. T. I. p. 270. Lyfias ed. Londin. Doruille ad Charit. p. 112. 483. 602. 87. 123. 292. 318. Suid. in Οὐλπιανὸς. Kufter ad loc. Cafaub. ad Theophr. p. 287. 288. Wolf Comm. ad Vlp. p. 1129. ἐθρασύνετο θαρσήσας Schol. ad Mid. n. 43. Vlpiani cuiusdam meminit Marinus Neapolitanus in Vita Procli Diadochi. Valef. ad Harp. p. 228. Scripfit vitam Demofth. auctor eft eorum argumentorum, quae Libaniana fequuntur. v. Argum. fec. π. παραπρ. ὡς ἔγνωμεν ἐν τῷ κατὰ Μειδίυ. NB. ἔγνωμεν a term. of Art. Nos ad Arg. Vlp. c. Ariftocrat. Schol. Timocrat. n. 30, 199. 200. 219. Age of Vlpian. Schol. Timocr. n. 17. 176. v. Mauffac. ad Harp. v. Ἀςυνόμος. De Vlpiano ICto Marlin ad tit. D. de Iuft. et Iure p. 5.

Tibe-

Tiberius Rhetor de schematibus Demosthenicis Ed. Gallei. De Demosthene et Xenophonte Suid. Tiberius Rhetor de figuris apud Dem. MS. Bodl. F. II. 6.

Apsines laudatur ab Vlpiano in Leptinea. Exstat Apsinis cuiusdam rhetorica. Fabr. B. G. T. IV. p. 459. Apsines Atheniensis Sophista egregius, pater Onesimi Sophistae, qui fuit pater Apsinis. Suid. Apsines Onesimi Ath. filius iunior Apsini Gadarensi Suid. v. Scheffer ad Anon. Rhetor. Tzetz. Chil. VIII. 608. Apsines ad Leptin. Schol. Hermog. de Ideis.

Didymus. Harpocr. in ἐξένισε et ξενίζειν (v. Arg. adu. Eubulid.) γαμήλια. ὁ κάτωθεν νόμος Meurs. A. L. III. 1. Maussac. p. 230. Harpocr. in οἰκίσκος. ἐσπαθᾶτο. φάρμακος. Scripsit comment. in Isaeum Harp. v. γαμηλία. Nos ad argum. adu. Eubuliden scripsit ad Aeschinem. Harpocr. v. προνοία. κραυαλλίδαι. v. Maussac. ad Harpocr. v. λόγος. Scripsit ad Axonas Solonis c. Asclepiadem v. Plutarch. vit. Solon. init.

Apollonides ὁ Νικαιεὺς laudatur ab Ammonio v. Ὄφλων ἐν ὑπομνήματι περὶ παραπρεσβείας Δημοσθένους. Apollonidis Nicaeni ὑπόμνημα in Timonis Sillos Tiberio Caes. inscriptum meminit Laertius. scripsit idem de prouerbiis, Steph. Byz. v. Τέρινα. v. Fabr. B. Gr.

Gymnasius Sidonius Sophista, Imp. Constantini temporibus vixit, scripsit declamationes et commentar. ad Demosth. et alia quaedam.

Aspasius Phot. Cod. 265. Vlpian. ad Leptin. Meurs. A. L. VI. 9. scripsit ad Leptin. Schol. Hermog. de Ideis.

Menander Vlp. ad Lept. et ad init. quartae Philipp. p. 74. ed. Paris. Rhetor fortasse apud Aldum v. Argum. orat. π. παραπρ. Schol. ad Timocr. n. 74. p. 294. ed. Lutet.

Genethlius. laudatur a Schol. Aug. ad Androt. ab Vlpiano ad π. παραπρ. init. et n. 268. Suid. v. Γενέθλιος

Yy 5

νέϑλιος. ab Vlp. pro Coron. n. 12. 92. p. ed. Lutet. 133. 143. 195. 232.

Aesculapius Sch. Vlp. ad init. Philipp. quartae p. 29. ed. Lutet.

Diocorus Praef. in Vlp. Comment. Dioſcorus idem ad init. IV. Philipp. p. 74. ed. Lutet.

Zeno Nos ad Lyſiam. Rhetor graecus apud Strabon. l. 14. Rhetor apud Sulpit. Victor. Inſtit. Orat. Suidas. Ζήλων (f. Ζήνων) ὁ πολυϑρύλλητος Vlpian. ad init. IV. Phil.

Zoſimus Nos ad Lyſiam. Scripſit comm. in Demoſth. Vita Demoſthenis caeterorumque oratorum in bibl. Regia Pariſ.

Lyſimachides. Nos ad Lyſiae praef. Valckenaer Animadu. p. 94.

Marcellinus ſcripſit proculdubio de Demoſthene. v. Vit. Thucyd. init. Hudſon. ad loc. Vita Demoſth. per Zoſimum.

Libanius. [Ad hoc nomen nihil eſt a Tayloro annotatum, vacua relicta charta.]

Athanaſius Schol. ad Timocrat. n. 163. Schol. Hermog. 146. alius rhetor graecus Byzantinus recens ſcriptor, quem laudat Baluz. ad Lupum Turon. p. 449. ſcripſit 1641. v. Fabr. B. G. T. IV. p. 293.

Theo Alexandrinus, idem qui concinnauit Progymnaſmata. Suid.

Numenius Rhetor Imp. Adriani ſcripſit Argumenta in Demoſth. Suid. item τῶν Θουκυδίδου καὶ Δημοσϑ. χρειῶν συναγωγήν. v. Fabr. B. G. T. I. p. 872.

Poſidonius ſcripſit Argum. in Demoſth. Suid.

Eratoſthenes Plutarch. in Vita Demoſth.

Demetrius Phalereus Plut. ibid.

Epiphanius Schol. ad or. de corona n. 12. ed. Benenati, Ἐπιφάνιος ὁ τεχνικὸς Schol. in Cherrhoneſ. init. p. 94. 133. ed. Lutet.

Diodo-

Diodorus Valerii Pollionis filius, vixit fub Adriano et fcripfit enarrationem locorum difficiliorum, quae in D. orr. inueniuntur. Suid v. Πωλίων et Διόδωρος. v. Praef. Lyfiae.

Harpocratio. Caius vel Aelius Harpocr. v. Praef. Lyfiae.

Caput XII. *Contenta voluminis quinti.* [ex editione puta, quam Taylor Cantabrigiae parabat.] Dionyf. Halic. ad Ammaeum gr. lat. cum notis. NB. q. de δεινοτ. τῦ Δημοσθ. Lucian. ibid. Wolf. notae p. 1194. et 1444. Plutarchus ex Parallelis Wolf. Not. p. 1188. et 1443. add. Barton. Bryan. Cafaub. MS. Ruald. Plutarch. in Vit. 10. orator. Wolf p. 1193. 1444. Benenati Libanius ad Montium. NB. MS. Coll. Gonuill. Wolf p. 1187. 1444. Benenat. Eiusdem Apologia Demofthenis Photius. Suidas ter. v. Wolf p. 1200. Eudocia. Zofimus. Anonym. MS. Lutet. Fabr. B. G. T. XIV. p. 15. De Aefchine Plutarch. in V. X. or. Wolf p. 1200. Philoftratus. Hermogenes. Photius bis. Suidas bis. Eudodocia. Apollonius Wolf 41. NB. Palmer. p. 649. Wolf Not. p. 1200. Incerti Αἰσχίνης υἱὸς μὲν ἦν Wolf 41. Not. p. 1200. Ven. Hieron. Scot. 1547. lat. verf. p. 6. a. ὅτι ἠδυνήθη c. Timarch. Ed. Aldi Wolf 15. Not. p. 1200. Ven. Hier. Scot. p. 10, a. ὅτι μαθητής. Οὔτε κάλλιον MS. Voffian. q. Libanii. v. Opera Libanii. Wolf 16. Dinarchus. Demades. ad illum v. Plutarch. Photius, Suidas, Hermogenes, Eudocia, ad hunc Suidas. Praefationes Aldi, Manutii, Lambini etc. Chapman comment. de Vlpiano. Lexicon rhetoricum Vlpianeum. Appendix notarum. Iacobi Duporti notae mftae ad Dem. e bibl. Regia Cantabrig. Variae lectiones e codd. MSS. Indices hi. 1) rerum memorabilium. 2) Atticus locutionum in Dem. et Aefch. 3) auctorum emendatorum 4) Auctores laudati ab Vlpiano

piano et Scholiasta Aeschinis. Budaeus from Wolfius. Wolfii Specimen Demosthenis edendi.

Caput XVIII. Fragmenta Aeschinis, p. 1307. Aduersariorum scripta ipse Taylor rursus calamo induxerat, vt, aut non digna luce, aut iam a se passim locorum allata. quapropter, praesertim cum pauca essent, ne vnam quidem paginam implentia, repetere nolui.

Caput XX. *Sophistae.* Tiberius Rhetor de schematibus apud Demosth. bibl. reg. Paris. n. 2918. Libanii oratio Demosthenis nomine adu. Aeschinem cod. Reg. Paris. n. 2998. Eiusd. oratio Dem. nomine post proelium ad Chaeroneam mori postulantis. *ibid.* Eiusd. or. Dem. nomine Philippo dedi cupientis. *ibid.* Eiusd. oratio, qua Dem. rationem reddit cur a Philippo dimissus ad remp. non accedat. *ibid.* Eiusd. or. Dem. nomine, Aeschinem accusantis, quod solus ex Atheniensibus ad Amphictyonicum iudicium Philippo non contradixerit. Cod. Reg. Paris. n. 583. See Libanii Epist. 925. Photius Cod. 243.

CAPVT. VIII.

Demosthenis orationes habitae, fragmenta. *Philippicae Orationes.*

Stobaeus p. 201. 244. 245. 246. 344. 566. 270. 365. Plutarch. polit. praecept. p. 389. fine. Valckenaer ad Ammon. p. 73. Multae [sunt eius] totae [orationes] graues, vt quaedam philippicae. Cicer. or. Quintil. III. 8. VI. fin. Victor. Var. Lect. p. 94. 95. 136. 145. 248. Schol. in Androtion. p. 391. Vales. ad Harpocrat. p. 26. saepius, p. 38. vbi de ordine Philippicarum. Robortell. annotatt. c. 3. p. 31. Sigon. p. 152. Meurs. Attic. Lect. II. 4. Ammon. in παρέχειν. Etymolog. M. 151. 5. 187. 56. 449. 9. 736. 5. Mauss-

Mauſſac. ad Harpocr. p. 138. 24. 66. 97. 111. 113. 148. 90. de Arthmio. Cicero ad Attic. I. 2. Gellius 9. 3. Polybius in Excerpt. Peireſc. p. 90. ſeq. Nicephorus Gregoras 12. 5. Hiſt. p. 365. Hermogen. ed. Criſp. p. 341. 362. 363. 375. Philippum regem Macedonum; contra quem Demoſthenis Philippicae tonant. Hieronym. aduerſus Iouianum L. IV. fine. *οἱ Φιλιππικοὶ καθαιρεύουσι σκώμματος καὶ βωμολοχίας ἁπάσης.* Plutarch. Polit. praecept. p. 394. *ἐπιστολιμαίους δυνάμεις* H. Steph. Theſ. L. G. III. coll. 1005. *καί μοι οἵ τε δημόσιοι λόγοι τοῦτο ἔχουσι θαυμάσιον, ὅτι τοῖς Φιλιππικοῖς ἐπὶ πράξεις προτρέπεται καὶ Λεπτίνου πρᾶξιν ἐπαινεῖ* Plutarch. de gloria Athenienſ. extremo. *σπάσμα* H. Steph. Th. III. col. 916. Aquila Roman. p. 15. ed. Pithoei.

ORDO PHILIPPICARVM.

Schottus Vit. Dem. ad Olymp. 107. 1. et 4. Lambini de hac cauſa oratio. Iuxta mentem Dionyſii Halicarn. ad Ammaeum.

Archon.	Olymp.	Orat.
Calliſtratus	CVI. 2.	contra Androtionem.
		adu. Leptinem.
Diotimus	CVI. 3.	de claſſibus.
Theodemus	CVI. 4.	contra Timocratem.
		pro Megalopolitis.
Ariſtodemus	CVII. 1.	Philippica prima.
		c. Ariſtocratem.
Thallus	CVII. 2.	de Rhodiorum libertate.
Callimachus	CVII. 4.	Olynthiaca ſecunda.
		Olynthiaca tertia.
		Olynthiaca prima.
		c. Midiam.
Themiſtocles	CVIII. 2.	Philippica V.

Archi-

Archias	CVIII. 3.	Philippica VI.
Lycifcus	CIX. 1.	Philippica VII.
Pythodotus	CIX. 2.	Philippica VIII. contra Aefchinem. π. παραπρεσβ.
Sofigenes	CIX. 3.	Philippica IX. Philippica X.
Nicomachus	CIX. 4.	Philippica XI.
Theophraftus	CX. 1.	Philippica XII.
Ariftopho	CXII. 3.	De Corona.
Anticles	CXIII. 3.	de donis. orationes XII. δημόσιοι. δημηγορ. VII. δικανικοὶ V.

Haec ita chronologice Dionyfius et oftentat omnes has orationes, tribus vltimis exceptis, habitas fuiffe ante editionem Ariftotelis ῥητορικ.

Philippica.

I.	Philippica prima.
II.	Olynthiaca fecunda.
III.	Olynthiaca tertia.
IV.	Olynthiaca prima.
V.	Philippicae primae pars ἃ μὲν ἡμεῖς. v. Fabrici B. G. T. I. p. 924. et Vlpian. ad locum.
VI.	de pace.
VII.	Philippica fecunda.
VIII.	de Halonefo.
IX.	de Cherrhonefo.
X.	Philippica tertia.
XI.	Philippica quarta.
XII.	ad Philippi epiftolam.

Olynthiaca prima, potius Olynthiacarum tertia, Philippicarum quarta. Stobaeus p. 504. 506. Valckena-

ckenaer ad Ammon. p. 73. Victor. V. L. p. 85. Casaubon. ad Theophr. Charact. p. 101. 163. Mauſſac. p. 96. Euſtath. ed. Flor. p. 711. Valeſ. p. 22. 90. 91. 94. 170. Hermog. ed. Criſp. p. 179. 181. bis 287. bis. 293. 295. 296. bis. 300. 302. 309. 341. 364. 366. 409. 412. 414. 416. 433. Doruill. ad Charit. p. 177. 197.

Olynthiaca ſecunda, ſiue Olynthiacarum prima, Philippicarum ſecunda. ſecundam primo loco ponendam eſſe res ipſa ſuadet et Dionyſii Halicarn. teſtimonium Stob. p. 105. 319. 328. Eclog. phyſic. p. 9. Lucian. Encom. §. 9. Schol. et notae ad locum. Brodaeus Miſcell. V. 34. Meurſ. I. A. II. 11. Petit Obſeru. p. 110. Schol. Androt. p. 190. ed. Lutet. Carrion. Ant. Lect. 2, 10. Caſaubon. ad Theophr. Charact. p. 61. Mauſſac. p. 52. Valeſ. p. 42, 86. 178. Hermogenes ed. Criſp. p. 88, 89. 153, 177, 182, 183, 235. 284 287, 298, bis. 325. 353. 432, 435. H. Steph. Th. L. Gr. T. I. 209, 484. II. 408. Doruille ad Charit. p. 109. 693.

Olynth. tertia, ſiue Olynthiacarum ſecunda, Philippicarum tertia. Meurſius Them. Att. p. 1740. Barbeyrac Treaties T. I. p. 69. Pollux II. 59. 234. Duport. ad Theophr. p. 237. Euſtath. ed. Flor. p. 703. Valeſ. 84, 88. Habitae hae tres Olymp. CVII. 4. Aduerſus Olynthios dixit Demades aduerſatus Demoſtheni Suidas in Δημάδης. Hermogenes ed. Criſpini p. 230. 243, 250. bis 265. 289. 291. 298. 355. 252. Stobaeus Serm. 98. p. 540. Doruille ad Charit. p. 218. 687. Schol. ad Lucian. II. 516.

Philippica prima, habita Olymp. CVII. 1. Stobaeus p. 344. Mauſſac ad Harpocr. 211. 262. Robortell. Annot. l. 2. p. 30. Sigonius Emendat. 1. 3. p. 148. Hartung 2. p. 634. Meurſ. L. A. 2, 8. Victorius V. L. 18, 12. Pollux 2, 58. Valeſ. Emend. 4, 8. Euſtath. p. 378. T. I. ed. Flor. Not. ad locum. Valeſ. p. 80, 114. 128. 158, 159. Iens ad Lucian. p. 379. 1319. Hermogen. ed. Criſp.

Crisp. p. 90. 176. 177. 198. 215. 235. 252. 277. 285. 296. 329. 347. 364. 388. 415. H. Stephan. Th. L. G. T. I. col. 486. II. 445. III. 791. Schol. Aristoph. 205. 338. Pearce ad Loogin. §. 18. Doruille ad Chariton. p. 115. 177. 317. 337. 391. 670. 674. Not. ad Lucian. T. I. p. 63. a. 487. a. Nos p. 316. T. II. vol. 1.

Philippica secunda, ordine septima, Etymol. M. 620. 47. 699, 33. 46. Hermogenes ed. Crisp. p. 178. 315. 366. Vales. p. 165. v. infra Philipp. septima. H. Steph. Th. L. G. T. III. col. 457.

Philippica tertia, nona Harpocr. in καταβολὴ, decima Dionys. Halic. v. in Philipp. X. Meurs. De F. A. p. 1470. Valcken. ad Ammon. p. 39. 116. Luisin. Parerg. l. 3. Canter Nou. Lect. 8, 2. Maussac. p. 213. 24. Vales. p. 26. H. Steph. Th. L. G. T. I. col. 26. II. 700. III. 1600. Quintil. 9. 4. Hermog. 178. 188. 197. 198. 244. 253. 254. 265. 281. 287. 210. (sic) 334. 342. 348. 366. 416.

Philippica quarta, vndecima Dionysio. vid. in XI. habita CIX. 4. Casaub. ad Theophr. Char. p. 95. Etymol. M. 469. 4. Maussac. p. 56, 211. Not. ad Polluc. 5, 134. Hermog. 179. 194. 250. 255. 264. bis. 309. 311. Vales. p. 156. Spanhem ad Iulian. p. 169.

Philippica quinta Ἃ μὲν ἡμεῖς etc. Apud Dionys. Halic. vocatur ἕκτη τῶν κατὰ Φιλίππȣ δημηγοριῶν, sed leg. πέμπτη vt patet ex iis, quae ipse subiungit. Nos ad seriem praetorum in ed. Wolfiana Schott. vit. Dem. ad Olymp. 108, 2. The subiect of it Dionys. ibid. περὶ τῆς Φυλακῆς etc. habita Olymp. CVIII. 2. Harpocr. v. Διοικεῖν. Valcken. ad Ammon. p. 171. Etymol. M. 224. 47. 404. 53. Vales. p. 84.

Philippica sexta, alias de pace, Etym. M. 254, 26. Maussac p. 266. Schott. vit. Dem. ad Olymp. 108, 3.

Philippica septima, hodie secunda, Etymol. M. 734, 24. 418, 47. Habita Olymp. CIX. 1. Hegesippi. v. Suid.

v. Suid. et Etym. v. Ἡγήσιππος. Sed videntur de Phil. octaua loqui, siue de ea, quae inscribitur de Haloneso. Vales. p. 176. Initium ὅταν ὦ ἄνδρες etc. Arg. or Title πρὸς τὰς ἐκ Πελοποννήσου πρεσβείας. Dionys. Halic. ad Ammaeum. Harpocr. v. Ἡγήσιππος, Suidas et Kuster.

Philippica octaua, de Halonesο iuxta Dionys. eadem est. Secundum Libanium rectius inscribitur πρὸς τὴν ἐπιστολὴν Φιλίππου. Habita CIX. 2. Maussac. p. 99. lin. 12. Harpocr. Valef. p. 104. Principium Ἄνδρες ἀθηναῖοι οὐκ ἔστιν ὅπως. Aduersus Philippi legatos. Dionys. ad Ammaeum. Schott ad Olymp. 109. 2.

Philippica nona. Eadem est de Cherrhoneso Dionys. Halic. Schol. Androt. p. 291. ed. Lutet. v. Philipp. tertiam. Valef. p. 23, 51. 84. 121. 155. 165. Suidas in κατάγειν octauam laudat Philipp. locum ex hac oratione produxit. Habita Olymp. CIX. 3. Harpocr. v. ἔθνος Meurs. A. L. 3, 15.

Philippica decima, vulgo tertia, πολλῶν ὦ ἄνδρες. argumentum edit Dionys. ad Ammaeum. Valef. p. 99. 101. 125. 160.

Philippica vndecima, hodie quarta. καὶ σπουδαῖα etc. Arg. apud Dionys. ad Amm. Valef. p. 99. 133.

Philippica duodecima et vltima, iuxta Dionys. Halic. eadem est, quae vulgo inscribitur ad Philippi epistolam. Ὅτι μὲν ὦ ἄνδρες, Idem edit argument.

De Pace, Dionysio Philippica sexta. qnem vide. Phot. cod. 265. Tertullian. de Anima c. 45. Stobaeus Serm. 96. Paul Leopard. Miscell. 3, 15. 16. Emendat. 9, 15. Rufus apud Gruter. T. I. p. 573. Victor. V. L. p. 229. Valef. 48. 104. Habita CVIII. 2. Wesseling. ad Diodor. II. 129. Wolf ad or. π. παραπρ. 152, 9. Princ. ὁρῶ μὲν etc. Doruille ad Charit. p. 388.

De Halonesο, Philippica septima iuxta Vlpian. cum aliis octaua. Rectius inscribitur πρὸς τὴν ἐπιστο-

λὴν τὴν Φιλίππϧ. Auctor argumenti, Νοθεύεται. ib. Hegesippi est Liban. Phot. Bibl. p. 880. Etym. M. Suid. Faber ad Longin. p. 202. ed. Tollii Q. Athen. Al. p 223. Hermogenes. Phrase and Construction not Demosth. Liban. in argum. Εἴπερ ὑμεῖς τὸν ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κροτάφοις καὶ ὀκ ἐν ταῖς πτέρναις καταπεπατημένον φορεῖτε. Condamned Suid. πεφωράκασι (antiqui) non esse Dem. et ab idea orat. et a factis. Ait auctor se Callippum παρανόμων accusasse. Id autem fecit, non Dem. sed Hegesippus. Obiectio, sed hic apparet τὸ δῦναι καὶ ἀποδῦναι, quod Aeschines Demostheni obiecit. Resp. 1) idem potuit fecisse Hegesippus et Dem. 2) Et Demosth. τῆς αὐτῆς ἐν πολιτείᾳ προαιρέσεως. Ambo contra φιλιππίζοντας. Petau. ad Iulian. p. 121. ed. fol. Hegesippus cognomento Crobylus. Ita Liban. Photius, Etymolog. Timarchi amicus fuit. v. Aesch. contra Timarch. Suidas et Etym. aiunt Philippicam septimam esse Hegesippi, in hac voce, forte voluerunt octauam. nam cum Vlpiano est septima, cum aliis octaua.

[Vacat titulus.] Habita Olymp. 109. 2. praetore Pythodoro. Phot. cod. 265. Meurs. L. A. 3, 5. Brodaeus Misc. 6, 9. Leopard. Emend. 12, 7. Luisin. Parerg. 1, 5. 2, 8. Eustath. T. I. p. 56. ed. Rom. Valckenar Ammon. p. 201. Eustath. ed. Flor. p. 128. T. I. p. 118. not. ad loc. p. 695. not. 933. Vales. 87. 58. Harpocr. Ἀλέξανδρος. Hermog. ed. Crisp. p. 140. 250, 252.

De Cherrhoneso. Phil. IX. P. Leopard. Emend. 11, 2. Canter. V. L. 8, 2. Vales. p. 52, 54. 104. 111. 125. 156. 160. 177. Hermogen. p. 234, 253, 333, 346, 347. 411, 448. Arg. or Subiect Dion. ad Ammaeum. Pr. ἔδει μὲν Pro Diopithe v. Argum. orat. v. etiam Schol. ad Philipp. IV. bis. Doruille ad Chariton. p. 405. Vales. ad Excerpt. Polyb. p. 7. not.

Ad

Ad Philippi Epiſtolam. Meurſ. L. A. 3, 6. H. Steph. Th. L. G. T. I. col. 1277. Caſaub. ad Theophr. Char. p. 77. ad Athen. 6, 24. Habita Olymp. CX. 1. (v. Phil. XII.) Valeſ. ad Excerpta Polyb. p. not. 16.

Philippi epiſtola. Valeſ. p. 14, 154. 176. H. Steph. Th. L. G. II. 814. Demoſth. ad Philippum. Ammian. Marcell. p. 576.

De rep. ordinanda. Meurſ. A L. 2, 8. Valeſ. p. 69, 86, 130, 156. Habita Olymp. 106. 4. Multa habet communia cum Ariſtocratea. Hic cites Theon. p. 10. et conſule quae habemus in aditu Midianae Androt. et Ariſtocr. conſule item Vlpian. ad Timocrat. n. 153. ed. Lamb. Fabric. Bibl. Gr. T. I. in Demoſthene. Schott vita Dem. Ol. 106. 4. Doruille ad Charit. p. 348.

De claſſibus, συμμορ. Petit. p. 356. Meurſ. de F. A. p. 1716. A. L. 1. 1. Victor. V. L. p. 25. Etymol. M. 758. 53. Tzetzes Chil. 12. 540. 543. Valeſ. p. 40. 112. 144. Habita Olymp. 106. 3. Weſſeling ad Diodor. l. 413. Hermogen. 179. 416. T. περὶ τῶν συμμάχων Suid. Τίμημα. The Subiect Dionyſ. ad Amm. Doruille ad Char. p. 257. Langbain ad Longin. Spanhem ad Iulian. p. 166.

De Rhodiorum libertate. Stob. p. 364. Valeſ. p. 22. Valkenar. Ammon. p. 202. Mauſſac. p. 96. 205.

Pro Megalopolit. Valeſ. p. 48. Arcadiae ciuitas. dicta Olymp. 106. 4. Hermog. p. 340, 395. Fabr. B. G. T. I. in Demoſthene.

De foedere Alexandri. Photius Cod. 265. Valcken. ad Ammon. 61. Phauorin. in πρόβολος. Νοθεύεται Dionyſ. Halic. π. δειvοτ. Δημ. iuxta finem. Hyperidis eſt iuxta Photium et Libanium. Habita Olymp. 111. 1. Caſaub. ad Theophr. p. 161. Valeſ. p. 167. 176. Suid. π. πρόβολος.

Dinarchus. Meurſ. Att. Lect. 3, 11, 14. Valeſ. ad Harpocr. 5, 17, 26, 32, 35. 45, 54, 87, 88 91, 103, 105,

 110.

110, 111, 118. 70, 133. bis. Muret, 2, 7. Meurſ. A. L. I. 8, 2, 10. 3, 5. 19. 4. 9, 13, 16. 5, 9. 14, 33. Ammon. in Μαρτυρία et ἐκμαρτυρία. Canter Nou. Lect 8, 12. Pollux, 3, 27. v. Ind. 7, 10. 11. Fabr. B. G. T. I. Valcken. ad Ammon. p. 202. Caſaub. ad Theophr. Char. p. 707. Etymol. M. 788. 57. 469, 4. Ammian. Marcell. 30. 4. ἐν τῷ κατὰ Πολυεύκτου. Putſchii Grammat. 1173. 25. Pithoei Rhetores. Diogen. Laert. T. I. p. 118. Index ad Lyſiam. Mauſſac ad Harpocr. p. 140. 34. 67, 77, 80, 87, 97. 100, 208, 260. Not. ad Polluc. I. 44. Weſſeling ad Diodor. I. 585, II. 98. Hermog. p. 252, 389. Schol. Ariſtoph. Equit. 1299. P. Faber Semeſtr. l. 2. p. 271. 381. Photius in Lexic. Εὐανδρία. Θεογείτων Κλιμάζει. Λαμπάδιον. Λογισαί. μοχθηρός. οἴκημα. ὁμοέρκιος. ὀχεῖον. παλίμβολος. παραφρυκτωρεῖν. παλιναίρετος. Meurſ. Exerc. Crit. P. II. L. I. c. 5.

Demades. Pollux 7. 104. Quintil. Fabric. B. G. T. I. et IV. Tzetzes V. 345. VI. 113. 179. Plutarch. in Solon. p. 192. ed. Bryan. Mauſſac. p. 240. Valeſ. 91. Hermog. p. 109. H. Steph. Th. L. G. T. I. col. 1606.

Demoſthenis Epiſtolae. Quintil. praefert Ciceronis epiſtolas. Stob. p. 613. Phot. cod 158. Epiſtol. 207. Photius de Phrynicho ad Heracleodorum. Olympiad. MS. apud Lambec. bibl. Caeſ. L. 7. p. 127. Marianus Criticus, cuius meminit Phrynichus libro II, oratorii apparatus, et Excerpta leguntur in Photii bibliotheca, Bruti Epiſtolas Platonis et Demoſthenis ſcriptis praeferebat. v. Nos de Criticis Comment. Pollux 2, 128. Mauſſac ad Harpocr. p. 185. Valeſ. p. 75. 101. 125. 195. Hermog. 250, 251, 252, 355. Suid. ἐρανίσας. ἱερολάβος. Etymol M. p. 369. 36. pro Lycurgi liberis. 793, 14. φθόη. Suid. in Πόη. Schol. Ariſtoph. Equit. 603. Phot. πόα. H. Steph. Th. L. G. T. I. col. 282. Doruille ad Chariton. p. 649.

Aeſchi-

Aeſchinis Epiſtolae Shaws Trauels. Valckenaer ad Ammon. p. 56. Meurſius in Ἀλαι.

Exordia Concionum. Petit. p. 277. Schott Vit. Dem. ad Olymp. 103. 4. Valeſ. ad Harpocr. p. 10. 119. 147. Plutarch. de X. Orat. Robortell. Emend. 2, 4. p. 67. Valcken. ad Ammon, p. 67. Pollux 6. 143. Caſaub. ad Theophr. Char. 153. 154. bis. Mauſſac. p. 5 99. Cicer. ad Attic. 16. 6. Famil. 6. 18. Plato in Menexeno. Fabr. B. G. T. I. in Dem. Cicer. II. de oratore prooemia facienda praecipit. Idem in Epp. ad Attic. dicit ſeparatum habere volumen prooemiorum, ex quo deligere ſolebat cum aliquod συγγραμμα inſtituiſſet.

Oratio funebris. Leontidae Chalcioecus virgo Hieronym. adu. Iouin. p. 185. Phot. cod. 265. Meurſ. Att. Lect. 6, 11. 4, 18. Dem. de corona, Valeſ. ad Harp. p. 8. Valcken. ad Ammon. p. 28. Lect. Lyſ. Pollux 2, 14 Νοθευεται Phot. p. 88. Demoſtheni abiudicat Dionyſ. Halic. π. Δημ. δεινότ. p. 178. 181. Habita Olymp. CX. 3. Plutarch. in Vit. Dem. Adiudicant Dion. Halic. Libanius, Photius. Not. ad Polluc. 8, 110. Fabr. B. G. T. I. in Dem. Aeſchines p. 423. 1.

Oratio amatoria ſeu laus Epicratis. Phot. Cod. 265. Valckenaer Animad. p. 58, 98. Pollux 2, 122. 3, 144. Caſaub. ad Theophr. Char. p. 119. Νοθευεται Photius p. 801. Dionyſ. Halic. Liban. Valeſ. p. 353. Nos ad ſtagm. Lyſiae.

[Sequentes articulos, Aeſchines Dem. περὶ παραπρ. Aeſch. π. παραπρ. Aeſch. contra Cteſiph. de Corona, contra Ariſtocrat. cancellauerat Taylor, dudum illis vſus in voluminibus Dem. a ſe editis. item articulos, contra Timocrat. c. Ariſtogit. ſed contra Theocr. c. Eubul. c. Neaeram, non concellarat, tametſi certus ſum, eum illis omnibus iam vſum eſſe in editis, quae his in Aduerſariis depoſuit.]

Contra Apaturium Salmaf. de M. V. p. 83, 88. 190. 393. 575. 690. 698 711. etc. 754. Valef. ad Harpocr. p. 12. 54. 58 89. 101. 106. Duport. 404. 405. Valef. p. 136. 147. H. Steph. Th. L. G. T. I. col. 660. Suid. v. ἀνασκευασάμενος. Steph. T. III. 839. Spanh. ad Iulian. p. 140.

Contra Aphobum prima Salmaf. de M. V. 153. 156. 160. 191. 154. 155. 192. Ifidor. Ep. 4. 209. Petit. p. 557. Victor. V. L. p. 5. Pollux 5. 124. Valckenaer not. ad Ammon. p. 70. Etymol. M. 739. 33. Valef. ad Harp. p. 25. 42. bis. 45. 49. bis. 117. Liban. in Vit. Dem. Ifaei funt hae orationes ἐπιτροπικοὶ Liban. ibid. Tacit. Dial. de Orat. v. Schurzfleifch Acta liter. p. 187. Hermog. p. 337. Fabr. B. G in Dem. Herald. p. 213. Valef. 153. Suid. v. Διακεχρημένον. H. Steph. Th. III. 1264. 1628. Spanhem. ad Iulian. p. 178.

Contra Aphobum fecunda Valef. p. 62. 66.

Contra Aphobum tertia Meurf. Att. L. 3, 18. Valckenaer Animadu. p. 102. Valef. ad Harp. p. 18. 161.

Contra Boeotum περὶ τοῦ ὀνόματος. Petit p. 303. Meurf. Att. Lect. IV, 13, 32. Ammon. v. ξενίζειν. Valckenaer ad Ammon. p. 26. Herald. p. 85. Pollux 8, 28. Mauffac. p. 40. Valef. p. 9. 43. 127. 156. 195. Hermog. p. 282.

Contra Boeotum ὑπὲρ προικὸς μητρῴας Meurf. Att. L. IV. 32. Valcken. p. 127. fed alia quoque oratio fic infcribitur. v. inter oratt. dubias.

Contra Calliclem Prifcian. col. 1098. 2. Valcken. p. 26. Valef. p. 17.

Contra Callippum Salmaf. de M. V. 192. Valckenaer. p. 47. 111. Mauffac. p. 22. Valef. p. 29, 32, 55. Herald. p. 77. H. Steph. Th. L. G. T. I. col. 999. Dorville ad Chariton. p. 57.

Contra Cononem Notae ad Lucian. T. I. p. 330. Meurf. Att. L. 1, 6. 3, 6. Brod. 5. Mifcell. 34. Eufeb. Prae-

Praepar. Euang. p. 466. ed. Parif. Herald. p. 85. 6. 37. 91. Not. ad Lucret. 4.714. Valcken. ad Ammon. p. 230. Mauffac. p. 209. 61. Valef. p. 4, 18. 80. 94. 95. 141. 156. Actio αἰκίας male apud Plutarch. de gloria Athen. ἀνοίας, vt notatum Meurfio 3, 6. A. L. Ex hac oratione multa ad verbum transtuliſſe Dinarchum in prooemium ſuae aduerfus Cleomedontem, notauit Porphyrius apud Eufeb. Praepar. X. 3. Hermog. p. 128. 225. 336. 437. Fabr. B. G. T. I. in Dem Cafaubon. ad Ath. 2, 21, 14. Dionyf. Halic. p. 277. T II. ed. Hudfon. ὀψοποιούμενος Pollux 6, 37. Suid. Ἄπαγε. H. Steph. Th. L. G. T. II. col. 376. 768.

De corona praefecturae naualis Salmaf. de M. V. 24. Valef. ad Harpocr. p. 7. 177. Harpocr. v Σύλας.

Contra Dionyfodorum Salmaf. de M. V. 194. 195. 215. 357. 403. 504. 516. Phrynich. p. 104. Herald. p. 106. 108. Victor. V. L. p. 162. Pollux 2, 33. Mauffac. p. 38. Valef. p. 52, 55. 137. Hermog. 224. Duport p. 322. Suidas ἀμφοτερόπλους. συνετιμήθη. τέως. H. Steph. Th. L. G. T. II. col. 172. Spanhem. ad Iulian. p. 144.

C. Euergum. Salmaf. de M. V. 100. 501. 557. 767. Petit. 365. 366. 488. 624. feq. H. Steph. Th. L. G. T. I. col. 1427. 869. Athen. p. 481. Valckenaer ad Ammon. p. 134. Not. Animadu. p. 13. 14. Pollux 8, 23, 30. Valef. p. 16. 29, 40. 42. 43. 45. 52. 54. 88. 109, 132. Kuhn ad Poll. T. II. p. 941. Herald. Animadu. ad Salm. p. 225. Cafaub. ad Athen. 5, 10. Valef. 163, 165. Pollux 8, 14. not.

C. Lacriti exceptionem Salm. de M. V. 21. 193. 209. 394. 424. 503. 504. 505. 754. 86. 506, 215. 721. Petit. 508. etc. Meurf. L. A. 3, 12. Valcken. Animadu. p. 112. Herald. p. 106. Victor. V. L. p. 84. Etymol. M. 151. 17. Meurf. de popul. Att. ξυπέτη. Valef. p. 48, 56, 83. 85, 98, 101, 117. 152, 177. Sarrau. Epift. p. 5, 17. Cafaub. ad

Athen. 2, 10. Duport. p. 406. Spanhem ad Iulian. p. 78. 140. H. Steph. Th. L. G. T. I. col. 1423. III. 1131.

C. Leocharem Valef. ad Harp. 39, 41, 45. 93, 120. 149. περὶ κλήρε. Lucian. nou. edit. T. I. p. 163. a pr. Cafaub. ad Athen. 7, 17. Petit. p. 446. Valef. 152. H. S. Th. L. G. T. II. col. 514. Lindenbrog ad Phorm. Act. 1. fc. 2.

C. Macartatum. περὶ τȣ̃ Ἁγνίȣ κλήρȣ. Phot. MS. v. πρόσκλησις male Suidas πρόκλησις. Valef. ad Excerpta Nicol. Damafc. p. not. 65. Petit. p. 423, 590, 624, 551. Meurf. L. A. 5. 1, 4. Valcken. ad Ammon. p. 78. faepe 13. Valef. Emend. 4. 5. Herald. 86. Pollux 3, 28. Cafaub. ad Theophr. Char. p. 116. Perizon. de lege Vocon. p. 128. fq. Meurf. in Οἶκον. Valef. 2. 15. 17. 18 99. 137. 151. Ifaei oratio de eadem caufa. περὶ τȣ̃ Ἁγνίȣ κλήρȣ. Harpocr. v. ἐξεπρέμνιζον. v. Suid. in eadem voce. Suid. v. πρόκλησις Harpocr. v. Θῆτες. κλῆτις. πρόπεμπτα. πρόσκλησις.

C. Naufimachum. v. Lyfiae fragmentum.

C. Nicoftratum. Valcken. ad Ammon. p. 107. not. Animadu. p. 31. Cafaub. ad Theophr. Charact. p. 67. Valef. ad Harpocr. p. 10. 30. 52. 57. 60. 104. Infcribitur πρὸς Ἀμαθέσιον περὶ ἀνδραπόδων. v. inter orationes dubias. πρὸς Νικόστρατον περὶ ἀνδραπόδων ἀπογραφῆς Ἀρεθȣσίȣ. Hermog. p. 317. Suid. περιστοίχων. ἀρχαῖον. H St. Th. L. G. T. I. col. 868. II. 431.

C. Olympiodorum βλάβης. Leop. Em. 2, 3. Poll. 7, 179. 197, IX. 39. Etym. M. 355, 9. Valef. 10, 15. 41. 52. Duport. p. 326.

C. Onetorem Eufeb. Praep. Eu. p. 466. ed. Parif. Cafaub. ad Athen. 8. vlt. Valef. ad Harpocr. p. 19. 104. 163. Ifaei eft v. Liban. Suid. v. δοκιμασθεὶς. Harp. et Suid. v. Ὀνήτωρ.

C. Onetorem fecunda Mauffac. p. 77.

C. Pan-

C. Pantaenetum Meurſ A. L. 5, 30. Ammon. v. παῖδα Valcken. p. 116. Animadu. Herald. p. 107. 212. 284. Pollux 2, 64. Etym. M. 717, 9. 359, 57. Valeſ. 21. 67. 68. 104. 122. Lindenbrog ad Eunuch. act. 2. ſc. 4. Suid. v. παρακαταβολή.

C. Phaenippum Salmaſ. de M. V. 653. Valcken. Animadu. ad Ammon. p. 22. Pollux 4, 167. Mauſſac. p. 60, 78. Lucian. nou. ed. p. 143. T. I. 213. Valeſ. p. 114. 175. Suid. σημεῖα. H. St. Th. L. G. T. II. col. 150. Spanhem ad Iulian. p. 169.

Contra (vel aduerſus) Phormionem Salmaſ. de M. V. 17. 20. 88. 195. 209. 309. 394. 395. 504. 516. 583. de Vſur. 129. Meurſ. L. A. 4. 28. 2. 15. A. A. 1. 12. Valckenar. ad Ammon. 158, 64. Valeſ. Emend. 4, 2. 3. 4. Caſaub. ad Theophr. p. 33. 113. Valeſ. p. 82, 153. 154. Ὑπὲρ Χρυσίππȣ. H. Steph. Th. L. G. T. I. col. 116. III. 999. ὑπὲρ Χρυσίππȣ πρὸς τὴν Φορμίωνος παραγραφήν. Harpocr. v. ἐπιθέτȣς ἑορτ. ἔφεκτος. Spanhem. ad Iulian. p. 78.

Pro Phormione Meurſ. A. L. IV. 28. Pollux 2, 124. Caſaub. ad Ath. 2, 10. ad Theophr. Charact. p. 67. 117. Duport p. 254. Mauſſac. ad Harp. p. 126. 44. Valeſ. 9. 10. 42. 53. Contra Apollodor. Plutarch. in vita Demoſth. Αφης. Suid. it. χρησαὶ δύο. Miſcell. Obſ. V. p. 187.

Contra Polyclem περὶ τῆς ἐπιτριηραρχίας. Salmaſ. de M. V. 211. 219. Petit. p. 499. Valcken. ad Amm. p. 117. Victor. V. L. p. 5. Valeſ. p. 5. 7. 40, 83. 87. 117. 154. 175. 176. 177. Suid. ἐφίερον. Spanhem. ad Iulian. p. 170.

Contra Spudiam Priſcian. col. 1180. 29. ὑπὲρ προικός. Herald. p. 107. Etym. M. 716. 52. Valeſ. p. 68. bis. Hermog. 224. 337. ὅρον Suid. item Νεμέσια et σκηνή. quorum in illo πρὸς Σπȣδ. in hoc κατὰ Σπ. laudatur H. St. Th. L. G. T. III. col. 851.

C. Stephanum Salmaf. de M. V. 165. 168. 167. Petit. p. 407. 446. 166. Meurf. A. A. 1. 7. Ammon. καταχύματα. Herald. p. 100. 102. 105. Pollux 3, 84. not. 8, 30. Etymol. M. 448, 19. 788. 6. Mauffac. p. 47. Valef. 15. 18. 97. 101. 106. 122. Hermog. 316. ἔχιν Schol. Ariftoph. Vefp. 1427. H. St. Th. L. G. II. c. 689. 702. III. 119.

C. Stephanum fecunda Salmaf. de M. V. 163. 418. 424. Meurf. A. L. 3, 24, 25. Petit. 267. 446. 535. 588. Herald. Obferu. et emend. apud Otton. T. II. p. 1383. Valef. p 15.

C. Timotheum Salmaf. de M. V. 390. 502. 503. 507. 560. 579. 639. 508. Meurf. A. L. 5, 19. Valcken. ad Ammon. p. 13. 70. Leopard. Emend. 11. 18. Valef. 4. 10. Scaliger de Emend. Temp. p. 63. Petit. de anno Attico c. 5. Valef. ad Harpocr. p. 4. 13. 19. 41. 59. 102. Dodwell de Cyclis diff. I. §. 11. Cafaubon. ad Athen. XI. 11. Valef. 150. Spanhem. ad Iulian. p. 166.

C. Zenothemin. Salmaf. de M. V. 208. 357. 400. 426. 401. Valckenar p. 80. Vict. V. L. p. 111. Valef. p. 54. 158. Doruille ad Charit. p. 280. HSt. T. III. col. 849. Spanhem ad Iulian. p. 25. [In his definebat hic index in fchedis Taylori p. 421. fequebantur p. 424. iftaec, ipfi foli fcripta, nobis tamen etiam quodammodo futura non inutilia.] My own Copy of Aldus Edition with the Ven. Barocc. MSS. Ald. firft; enterd in to the Margin. MSS. Ald. enterd in Red Ink. Ven. may be better had from the Copy I bought at L. Oxford Sale. NB. To fee what the Copy has of its own exclufiue of the Ven. collation, [tum verfus tres ciphris exarati] Collate the Felician edition with Lindenbrog. and Felic. MSS. The Paris and Manucian editions collated by correcting the Proof Sheets by them after they have been corrected by Wolf. Paris. Lambins

correct

correct first enterd in the Margin. And the Various Lections to bee found in the Scholia. Te asterisc what is obseruable in the Schol. Manutius. Collated by correcting. See above MSS. Manut. If I would procure the Manut. or Felic. editt. aduiseable to enter Var. Lect. in the margin. in red Ink, and the Lindenbrog in black. Various Lections of Wolf's MSS. viz. Obsopoeus. Aug. Ital. of my own Vindob. Harley. Locker. Harris. Voss. Laud. Gally - Askew. MSS. Ven. Barocc. Bodl. Cant. Lind. Codices nostri Aeschinis Coisl. Regii Parisienses Locker. Bernard. Mead. Askew. Ed. Wolfii 1604. belongs to L. Granuille the Venician collations in the marg. the Aldine Copy in the Royal Library at Cambridge from. the Margin. The Heruagian edit. in folio the MSS. emendations in the margin. Bodl. NB. these MSS. Emendations are of two sorts. 1. from some touches in a Copy of this Edition Bodley. Libr. Oxford Λ. 2. 20. Art. Seld. 2. from a Copy lent my by D. Bernard (but with a very ill Grace) at that Time; Preb. at Westm. now Bishop of Derry in Ireland. Before you have done with the Ald. Edit. more to be consulted Ald. Ed. Gally or Altemps. Iterum Ald. Dr. Askew.

A p. 438. ad p. 449. perscripta erant nomina auctorum veterumque nouorumque, quos, ad Dem. facientes, deceret excuti.

Pag. 452. Index auctorum emendatorum in edit. Demosth. Cantabrig. pertinet hic iudex tantum ad volumen tertium, et sic habet.

Athenaeus. 179. 1. Antipho. 344. 2. Andocides. 449. Aeschines. 517. 2. Clemens Alex. 69. 2. Dio Chrysost. 63. 2. Dionys. Halic. 168. 2. 240. 1. Digesta. 182. 2. Demosth. c. Aphob. 554. 2. Etymol. M. 244. 2. 523. 2. 618. 1. 621. 1. Harpocratio. 631. 1. 445. 2. 446. 1. 553. 1. 618. 1. Hesychius. 618. 1. Isido-

Isidorus Pelusiotha saepius. 167. 2. Thomas Magister 662. 2. 355. 2. Moschopulus. 244. 2. Plutarchus. 179. 1. Iul. Pollux. 240. 2. 651. 2. Priscian. 652. 2. Suidas. 63. 1. 75. 2. 618. 1. Strabo. 68. 2. Syrianus bis. 63. 2. Thucydides. 244. 2. Eius Scholiastes. 75. 2. bis. Vlpianus. 653. 2. bis. Xenopho. 72. 2.

P. 455. Auctores ab Vlpiano in scholiis ad Demosth. laudati iuxta paginas edit. Paris. Aeschines. 131. ter. 132. 230. contra Timarch. 253. Aesculapius 25. Alexander 74. et ad Leptin. Andocides 60. Antipho 14. bis. Aristophanes 26. 57. 58. 62. 127. Aristoteles 57. Arrianus. 56. D Basilius 10. Crates 56. Demosthenes. 1. 14. Philippicae. 59. 127. 151. 217. 262. Olynth. secunda 88. tertia 100. de Halonesо 82. oratio septima, quae est eadem iuxta computum Vlpiani, 74. de r. Cherrho. 81. 96. 119. oratio octaua, quae illi est eadem, 74. pro Diopithe, eadem. 77. 85. decima, quae est Philippica quarta, 74. Philippica quinta, quae iuxta eius distributionem nulla est, nisi sit ea, quae sequitur, 74. Ad Philippi epistolam 148. Pro Megalopolitis 98. contra Aeschinem h. e. ἐν τῇ περὶ παραπρ. 96. Pro Ctesiphonte 36. 56. 58. 63. Pro Corona 127. 218. 219. ter. 222. 235. 241. adu. Leptinem 120. c. Midiam 98. 196. 227. 251. c. Aristocrat. 133. 196. 252. c. Timocrat. 210. Diodorus 25. Diodorus περιφέρων (f. παραφέρων) τὰ Ἑλλανικὰ 155. Dionysius Halic. 35. Dioscorus (f. Diocorus) 74. Epiphanius 54. 133. Euphorus (f. Ephorus) 137. Euripides 31. Genethlius 133. 143. 195. 232. Hermogenes 29. 48. 54. 213. 221. 222. bis. Herodotus 386. (credo 61.) Hesiodus. 252. Homerus. 7. bis. 25. 33. 131. 143. 254. innominatus. 223. Hyperides. 14. Isaeus. 14. Isocrates. 14. ter. 28. 29. bis. 35. 37. 87. 299. in Panegyr. 59. 244. Lycurgus. 60. Lysias. 14. Menander comicus. 127. eius factum egregium in gratiam Demosthe-

mofthenis. Menander Sophifta. 194. Philochorus. 28. Plato 15. 127. 195. 206. 219. in Euthyphrone 158. Solonis Elegi. 254. Theopompus 12. Thucydides 1. 8. 40. 41. 46. 56. 58. 59. 61. 62. 103. quater. 117. 138. 195. 199. in libro fecundo 25. Solo (f. Zeno) ὁ πολυθρύλλητος. 74. Auctor incertus. 61. ὁ τὰς θεατρικὰς ἱςορίας συγγράψας. 253. Attici. 20. οἱ ἀρχαῖοι. 40. comici. 127. Grammatici. 15. Hiftorici. 127. Hiftoria Philippica. 43. Prouerbia 147. S. S. ἅπαξ ἐλάλησεν ὁ θεός. 56.

Demofthenis orationes deperditae, dubiae, falfo infcriptae, opera fuppofititia, fragmenta. Orationes Dem. γνήσιοι 65. Phot. Cod. 265. Rutilius Lupus. Index Plutarchi. T. XII. B. G. Fabric. Meurfii Bibl. Attica apud Gron. T. X. Oratio fecunda in Ariftogit. ἀπολογία τῶν δώρων, μὴ ἐκδοῦναι Ἅρπαλον, κατὰ Νεαίρας, περὶ τῶν πρὸς Ἀλεξάνδρων συνθηκῶν improbantur a Dionyf. Halic. περὶ Δημ. δειν. iuxta fin. ab aliis or. funebris, amatoria, de Halonefo, c. Theocrinem, c. Onetorem ἐξέλης.

1. περὶ Ἁγνίου. Eft ea contra Macartatum. 2. περὶ τῶν ἀδελφῶν. f. ἀτελειῶν. Eft ea adu. Leptin. 3. contra Alexandrum. Mauffac. p. 27. 4. πρὸς Ἀμαθέσιον περὶ ἀνδραπόδων Plutarch. p. 201. v. Ind. ad Plutarch. Opera in Fabr. B. G. T. XII. oratio eft πρὸς Νικόςρατον v. Harpocr. v. ἀπογραφή. 5. contra Apollodorum. Plut. in V. Dem. Eft ea pro Phormione. 6. κατ' Ἀριςοτέλους. Syrianus in Hermog. Meurf. in Bibl. Attica. 7. περὶ τῶν ἁρπαλείων χρημάτων. Ifidor. Epift. IV. 205. eadem videtur ἀπολογία τῶν δώρων et περὶ χρυσείου ad Ammaeum fine, Anticle Archonte Olymp. 113. 3. 8. περὶ τοῦ μὴ ἐκδοῦναι Ἅρπαλον. Dionyf. Halic. π. Δημ. δειν. fine. 9. πρὸς Ἀρτάβαζον. Prifcian. l. XVIII. col. 1197. 22. 10. περὶ τῶν ἀτελειῶν. Eft contra vel adu. Leptinem. 11. πρὸς

πρὸς Διόδωρον. Suid. v. συνετιμήθη et συντιμηθῆναι. lege πρὸς Διονυσόδωρον. 12. ὑπὲρ Διοπείθους. Schol. ad Philipp. quartam bis. oratio eſt de rebus Cherrhoneſi. 13. ἀπολογία τῶν δώρων. Dionyſ. Halic. π. Δημ. δεινότ. fine habita Olymp. 113. 3. Dionyſ. Ep. ad Ammaeum fine. eadem fortaſſe, quae de pecuniis Harpalicis. 14. περὶ ἐπιτριηραρχήματος Suid. v. ἐφίερον. Ea eſt contra Polyclem. Valeſ. ad Harpocr. p. 154. 15. περὶ τῆς ἐξούλης λόγος. Harpocr. v. Ὀνήτωρ a) 16. πρὸς Ζηνόβιον Harpocr. v. ἰδίαν. 17. contra Theocridem Plutarch. in vita Demoſth. b) 18. πρὸς Κριτίαν περὶ τοῦ ἐνεπισκήμματος. Harpocr. v. ἐνεπίσκημμα. 19. κατὰ Μέδοντος. Pollux 8, 6. Harpocr. v. Δεκατεύειν Valeſ. p. 38. v. Lyſiae fragmenta. 20. contra Mneſibulum. Athen. Exſtat contra Euergum. 21. Pauſaniae encomium. Dionyſ. Halicarn. 22. πρὸς Περικλέα. Priſcian. l. 17. col. 1089. 48. 23. ὑπὲρ προικὸς Priſcian. p. 1180. 29. Hodie contra Spudiam 24. ἐν τῷ ὑπὲρ ῥητόρων λόγῳ. Suidas v. ἅμα. 25. pro Satyro tutelae contra Charidemum. Phot. cod. 265. Demoſtheni abiudicat. Callimachus Dinarchi eſſe mauult. alii Lyſiae. 26. περὶ συμμάχων Suid. v. τίμημα. fort. περὶ τῶν συμμοριῶν. 27. κατὰ Τιμάρχου. Ita Lexicographi, ita Vlpianus in Schol. contr. Midiam ed. Pariſ. p. 330. n. 71. Forte contra Timocratem, aut fort. Aeſchinis c. T. vide ſimilem errorem H. Stephani in ora Aeſchinis. (π. παραπρεσβ. credo) 28. κατὰ Φρύνωνος προαγωγείας Schol. Hermog. p. 245, 264. 29. πρὸς Χαρίδημον. (v. tit 25.) d) 30. περὶ χρυσείου Athen. l. 13. p. 293. et 592. forte

30. περὶ

a) Exſtat, contra Onetorem.
b) Exſtat, contra Theocrinem.
c) Adde orationem pro Cteſippo, commemoratam a Dinarcho p. 104 19. ed. Steph. quae eſt eadem cum Leptinea.
d) videtur Ariſtocratea eſſe.

de pecuniis Harpalicis. 31. ὑπὲρ Χρυσίππου Harpocr. ἐπίθετ. εὕρτ. et ἔφεκτος. contra Phormionem est. v. Valef. ad Harpocr. p. 83. 33. περὶ χρυσοῦ Athen. p. 641. e) 34. ὑπὲρ χωρίου βλάβης. Priscian. col. 1095. 2. contra Calliclem est.

Two Copies of Demosthenes. vide Nos saepiuscule ad edit. Paris. Lambini in vltimo tomo. Contra Aphob. I. n. 15. εἰς ὀγδοήκοντα μνῶν ἄξια. One εἰς π. μνᾶς, another π. μνῶν. π. παρατρ. n. 298. ἀρχαία et δημώδης ν. π. παρατρ. n. 415. ἡ ἀρχαία. σχ. Mid. 168. ἡ δημώδης. σχ. Mid. 246. Editio, quae vltima, ex binis conflata C. Aphob. I. n. 14. 15. c. Aphob. ψευδομάρτ. n. 11. c. Onetor. I. n. 11. Schol. Olynth. 2. n. 24. de corona p. 139. ed. Paris. et p. 145. N. 108. et 109. locus spectabilis. And so we came by two sorts of Scholia. Nos ad Midianam n. 268. ed. Paris. [v. supra p. 709.]

Adu. Callipp. n. 9. 1. philipp. var. lect. n. 11. 12. 18. Στίχοι. πέντε ἢ ἓξ μυριάδας στίχων ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς καταλελοιπότος Dionys. Halic. περὶ δειν. Δημ. fine. Omnino Barth Aduers. LIV. 21. 22. l. 2. §. 1. cod. de vet. iur. enucl. Gothofr. ad loc. l. 2. pr. eod. l. 3. §. 1. eod. Marmor Sanduic. p. 29. Montfaucon. Palaeogr. l. 1. c. 4. p. 30. Nepos in Epaminonda, Lambin. ad locum, Isidor. 5, 4. Casaubon. ad Athen. VI. 10. Salmas. proleg. ad Solin. Contar. Lect. Subsec. 1. 8. Menag. ad Laert. 1. 7. p. 33. Sarrau. Ep. p. 230. Stryck, Praecogn. Iurispr. Mill. Praef. N. T. it. H. Steph. Parmenidis στιχοποιία vel στίχοι Plutarch. p. 28. fine. Nemo cum Prophetas versibus viderit — quam distinximus. Hieronym. praef. ad Esaiam. Ciceron. Tuscul. MS. στιχηρῶς in bibliotheca regis Christianissimi. Salmas. proleg. ad Solin. Actor. Apostol. MS. codex

e) videtur eadem cum or. περὶ χρυσίου esse.

codex ϛιχηρῶς descriptus et editus a T. Hearne. Vno hoc volumine vitam — ante nos explicarunt. Corn. Nep. Epam. Solebant antiqui numerum versuum seu ϛίχων ad fin. cod. notare. Herodianus de numero not. Κράντωρ κατέλιπεν ὑπομνήματα εἰς μυριάδας ϛίχων τρεῖς Diog. Laert. 4, 24. Menage ad locum. γίνονται αἱ πᾶσαι μυριάδες ϛίχων τέτταρες καὶ τετταράκοντα πρὸς τοῖς πεντακισχιλίοις, καὶ διακοσίοις ἑβδομήκοντα. Idem 5, 27. scil. 445. 275. Zoroaster's Works are said to contain two millions of Verses Plin III. 1. Hieron. Catal. Script. eccles. Idem Ep. 124. ad Damas. et praef. aduersus Daniel. Theopompus 's 15. myriads ϛίχων Phot. cod. 226.

Titulum proximum *Acta Philippi* paene eadem tenentem, quae Schottus in serie praetorum Atheniensium etc. iam tradiderat, praeterii, aut partim meo indici rerum memorabilium aetate Demosthenis gestarum intexui. Pari modo praeterii titulum *Postphilippica*, vt parum ad rem nostram facientem, et vltra primum Alexandrei regni biennium non procedentem. Praeterii item titulum, *Miscellanea*, farraginem ita inconditam et permixtam, vt ne Taylorus ipse quidem eam potuisset in ordinem redigere. videtur rudimentum quoddam indicis graecitatis demosthenicae esse. alia pertinent ad vitam, interpretationes etc. Demosthenis, quibus omnibus idem iam aliis locis conuenientioribus vsus est. equitur in Taylori schedis titulus, *Contens of the V. Tome*, editionis puta, ab ipso institutae. quem titulum iam supra retuli. tum titulus Period of LXXX. Years. vbi pene nihil egit aliud, quam vt nomina ederet auctorum, qui res aetati Philippi et Demosthenis aequales et suppares literarum monumentis consignarunt. multo plurima de Theopompo collegit, pauciora de Clitarcho, Marsya, Diyllo, Duride, *one Book in Diodorus assigred*

gned for this purpose, Satyro Peripatetico, Philochori Atticis, Callifthene, Ephoro. indicauit auctores a Scholiafta ad Aefchinem laudatos, tum locos Suidae, vbi de vita Demofthenis quaedam afferuntur. p. 770. *two French Lives of Philipp. of Macedon.* Charles de l'Ecluse Life of Philip Toureill. Rollin. L'Education de Philippe. Pletho. p. 771. Scriptores vitae Demofthenis. Plutarchus in vita Dem. et in vitis x oratorum. Dionyf. Halic. Libanius ad Montium. Libanius de Demofthene MS. Collegii Caii Cantabrig. Libanii Apologia Dem. Sophift. Photius in vitis x. oratorum. Zofimus et Anonymus e bibliotheca regis Chriftianiffimi v. Fabr. B. G. T. III. p. 15. Lucianus. Suidas ter. Eudocia. Fabricius B. Gr. Vlpianus. v. Schol. ad Timocr. n. 213. ed. Lutet. Schotti vitae Ariftotelis et Demofthenis comparatae Aug. Vindel. 1603. 4. *Old Lives of Dem. perufed by Dionyf. Halic. from whence hi compiled his Life.* Idem ad Ammaeum. Leonard Bruno Aretinus. Brodaei Mifcell. IV. 26. A p. 775. ad p. 945. contexuit vitam Demofthenis, quam verbatim reddam, tametfi multa iam a Schotto et aliis tradita funt eadem; vt calumniam occupem querentium, me paene nihil vfum effe fchedis Taylori, in quibus profecto non multum reperi, quod dignum effet edi. Sic ergo habet illa Demofthenis Vita a Tayloro collecta.

1. Nafcitur Olymp. 99. 4. Praetor Demophilus. Dionyfius ad Ammaeum. Zofimus. vitae Schotti. Olymp. 98. 4. Plutarch. in X. oratoribus. Ita ferè Photius in Bibliotheca. Palmerius cum Petito. Hunc calculum defendit Petitus ad Leges Atticas, p. 266. ed. Weffel. Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ ἐγενήθη τρίτῳ ἔτει μετ' Ἀριστοτέλην. Anon. Recenf. Olymp. ἐγενήθη ἔτει πρότερον τῆς ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος. Dionyf. Halic. ad Ammaeum. Ita etiam Sigonius de Athenienfium temporibus. v. Meurf. Lect. Att. III. 25. Nos ad orationem

Aaa

tionem Midianam. Olymp. 98. 4. Schol. Vlp. 99. 4. v. p. 347. ed. Parif. Midiana 15. annos poft Stratonem et tutores. Ergo. Thema natalicium Demofthenis Firmicus I. 6. Demofthenes, qui abhinc annos prope tercentum fuit. Cicero de Diuin. II. 280. annis ante exceffum Ciceronis obiit Demofthenes. Dionyf. Halic. Epift. ad Ammaeum. vel nafcitur ante natum. quod perinde erit. [fi nempe neuter aetatem vltra annum fexagefimum produxit.] Vlyffes et Neftor, quorum aetas mille fere et ducentis annis feculum noftrum antecedit. Vos autem Demofthenem et Hyperidem percipitis, quos fatis conftat Philippi et Alexandri temporibus floruiffe, ita tamen vt vtrique fuperftites effent. Ex quo apparet, non multo plures, quam CCC annos intereffe inter noftram et Demofthenis aetatem. Tacitus de oratoribus. Gellius XV. 28. et XVII. 21. vbi fic ait. Poftea Macedo Alexander, pleraque parte orientali fubacta, cum annos regnaffet vndecim, obiit mortis diem. Neque ita multo poft Ariftoteles philofophus, et poft aliquanto Demofthenes vita defuncti funt.

2. Pater Demofthenes, ex numero τῶν καλῶν κἀγαθῶν. Plutarchus ex Theopompo. ἀνὴρ ἐλεύθερος Aefchines in Ctefiph. Tzetzes Chil. VI. c. 37. v. Somnium Luciani c. 7. p. 9. ed. Amft. in 8vo. trierarchus Lucian. Encomio Dem. Trierarchus etiam Demofthenes filius v. Vlpian. ad Philipp. A. Τίμημα τριηραρχικὸν conditio Athenis optima et honeftiffima. Lucian. Encom. Μαχαιροποιός. Plutarch. Brodaeus Mifcell. IV. 26. Lucian. Rhetor. praecept. Marcian. Capella l. 5. Philolog. Aefchin. π. παραπρεσβ. Nofter contra Aphobum. Suidas. Valer. III. 4. Quem pater ardentis maffae fuligine lippus A carbone et forcipibus gladiosque parante Incude et luteo Vulcano ad rhetora mifit. Iuuenal. Sat. X. v. veteres interpretes. Praeterea

terea quidquid latiaribus indere libris prisca aetas studuit, totum percurrere suetus. Mantua quas acies pelagique pericula lusit, Smyrnaeas imitata tubas; quamcunque loquendi Arpinas dat consul opem, sine fraude locutus Fabro progenitus, spreto cui patre polita Eloquiis plus lingua fuit. Sidonius Carm. 2. Non isto potior fuisset olim, Qui Pandioniam mouebat arte Orator caueam tumultuosus, Seu luscum raperetur in Philippum, Causam seu Ctesiphontis actitaret, Vir semper popularitate crescens, Et iusto residens in arce fandi, Qui fabro genitore procreatus. Oris maluit expolire limam. Thomas Scholasticus Anthol. IV. 31. epigr. 3. ῥητορικὴ Φιλέω Christodori in Dem. Καὶ παιανιέων Anthol. Quam matrem Euripides, aut quem patrem Demosthenes habuerit, ipsorum quoque seculo ignotum fuit. alterius autem matrem olera, alterius patrem cultellos venditasse, omnium paene doctorum literae loquuntur. [Et hanc ipsam ob causam decebat te, Taylore, operae parcere, ineptae, inutili, et miserae, testimonia congerendi de re in vulgus nota, de qua nemo dubitat. et quae si testimoniis debebat approbari, poterat vnius Dem. oratoris testimonium sufficere. Et tamen rideor, traducor, ieiunitatis accusor, qui pinguitudinem istam pituitosam fastidiam, et persona mea indignam ducam, libenter putidis magistellis relinquens, quibus si fatuam industriam detrahas ineptias coaceruandi, nihil ingenii superest.] Sed quid aut illius tragica, aut huius oratoria vi clarius? Valerius Max. III. 4. Phocio δοιδυκοποιοῦ πατρὸς Glaucipp. — εἰρηκὼς — κατὰ — τὴν δυσγένειαν παρῆκεν. *Athenians all of trade, the Spartans of none. the popular Error of Basiness of Birth among the Athenians from the Father's profession. that Error very ancient. Paul a Tentmaker, similarity* *of Ie-*

of Iewish and Athenians customs. Lysias kept a Warehouse. Timarchus a Weaver, a Shoemaker.

3. Mater Cleobula, filia Gylonis. Gylo Ponti oppidum Nymphaeum hostibus prodidisse dicitur. Inde exsul et in Scythiam profectus, vxorem barbaram in matrimonium duxit, ex eaque duas filias suscepit. quae nubiles Athenas missae cum ingenti dote, altera Philochari, NB. altera Demostheni nubebat. Nos et Gronou. ad Suid. v. Γύλων. Toureill T. II. p. 476. Dos matris quinquaginta minae. Noster c. Aphobum I. ἀνδραποδώδης καὶ μονονὲκ ἐστιγμένος αὐτόμολος. Aeschines. 38. 26. ed. Stephani. *Demosthenes of Scythian parentage* Suidas. Aesch. c. Ctesiph. Scytha impurus. Dinarchus. Γύλων ἔτος αἰτίαν ἔχων ἐπὶ τῇ τῦ Νυμφαίε τῦ ἐν Πόντῳ προδοσίᾳ ἔφυγεν. ἐλθὼν δ' εἰς Σκυθίαν, ἔγημε. δύο δ' ἔχων θυγατέρας, ἔπεμψεν εἰς τὴν πατρίδα, ὧν τὴν μὲν μίαν ἔγημε Φιλοχάρης, τὴν δ' ἑτέραν Κλεόβελος. Suidas. Who is this Cleobulus? Meursius Lect. Att. VI. 29. legit Δημοχάρης. Δημοχάρης ἔχων ἀδελφὴν τῆς ἐμῆς μητρὸς, θυγατέρα δὲ Γύλωνος. Dem. c. Aphobum 2. Nos ad Aeschinem p. 60. ed. Steph. Demochares, Demosthenis consobrinus. Athenaeus. Demo Paeaniensis Demochares or. c. Neaeram. nota varias lectiones. Μητρὸς πατὴρ τῦ ῥήτορος ἦν Κεραμεύς τις Γύλων. Tzetzes Chil. VI. c. 37. vbi vulgo Γλύκων. Aeschines c. Ctesiph. Γύλων ἐκ Κεραμέων. Demosthenes cum ei quidam obiecisset, matre Scytha natum esse, non miraris igitur, quod Scytha matre barbara natus, tam bonus et clemens euaserim? Rutil. Lupus de fig. sentent. l. 2. Timothei dictum scitissimum. Quid si euigilassem? Omnino Plutarch. praecept. polit. p. 390. ed. graecae Basil. vbi ἀπαντήσεις ἀντεπιστρέφεσαι.

4. Domo Παιανιεύς. In tribu Pandionia Paeania superior et inferior. Spon. Harpocr. Meurs. de populis

lis att. in Παιαν. Lucian. Brodaeus. Miscell. V. 5. Ascon. Pedian. act. 2. in Verr. Cic. IX. Philipp. vbi Ser. Sulpicius Q. F. Lemonia Rufus. v. Aduersaria Nostra. Did. Couarruuia var. Resolut. l. 4. P. Manut. ad Cicer. VIII. Famil. 30. Onufr. Panu. ΠΥΑΙΜ. Wesseling Marmor Sanduic. Ἀρισοκλῆς Ἀρισοκλέυς Οἶῆθεν. Claudius C. F. Palatina Cicero 4. in Verr. Ascon. ad loc. Q. Verrem Romilia. Cicer. 2. in Verr. Ascon. M. Mucium M. F. Galeria Felicem Plin. VII. 48. φυλή. δῆμος. δήμαρχος. Tribus. curia. curio. Curio legitimis tunc Fornacalia verbis Maximus indicit, nec sacra stata facit. Ouid. Fast. 2. Marmor Britannicum. Ioui O. M. Tanaro T. Clupius Galer. Praesens Guna. etc. v. Mattaire Marmora Oxon. Galeria tribus. Gruter. 343. 3. Reinef. VIII. Fabrett. p. 338. Beger Spicil. Ant. p. 111. Praesens Marmor Oxon. 180. *See Horsley*. [Taedet pigetque istaec talia transscribere, tam triuialia, tam aliena. Si volebas exempla coaceruare nominum Romanorum, cum quibus tribus quoque vna fuisset annotata, poteras ex indicibus Gruteri, Reinesii, Fabretti, Muratorii, aliorum centenas paginas implere. At cui bono? tum si δῆμος curiae, non tribui Romanae respondet, quid attinebat morem atticum cum Romano componere? attici nunquam tribus nomen addebant viri nomini, sed solummodo curiae. contra Romani nunquam curiae, sed semper tribus.]

5. Δημοσθένης Δημοσθένους. Lect. Lys. c. 5. N. [id est Noster, seu Demosthenes] c. Boeotum Ἱππόνικος Καλλίου. Fabric. Bibliograph. Antiqu. p. 597. At enim multi Lesbonici sunt, nisi nomen patris dices, non monstrare possum istos homines, quos tu quaeritas. Plaut. Trinum. item Menaechm. prolog. Nos ad marmor Sanduicense. Corsin. differt. V. N. contra Boeotum de nomine.

 6. Norus

6. Noms de Guerre. Βάταλος. Harpocr. Plutrch. Clemens 3 Paedag. 3. Photius Bibl. p. 816. Libanius. Phauorinus. Brodaeus Miscell. I. 20. Aesch. c. Timarch. p. 56. 58. ed. nouae [Tayloranae puta] Schol. ad loc. it. c. Ctesiph. et π. παραπρ. Dem. pro corona. Suidas in Βάτταλος. Etymol. M. Schol. Hermog. p. 408. Βάταλον] φλύαρον ἐστὶν ὄνομα αὐλητοῦ. Vlpian. ad π. στεφ. n. 321. ed Paris. Quia Noster gracilis et imbecillis. Battalus, tibicen τῶν κατεαγότων. Fabula Antiphanis. Plutarch. Antiphanes αὐλητὴς memoratur ab Athenaeo. Battalus poeta mollis et proteruus. Βάκηλος pro castrato et asiatico gallo, apud Phrynich. Βάτταλος membrum obscoenum Plutarch. Aduersaria Nostra. Lucian. adu. Indoctum. Athenienses γυναικώδεις et euiratos Batalos ab obscoeno quodam tibicine et histrione, cui nomen Batalus, qui primus sandaliis et muliebribus vestimentis in scenam prodiit. Galli retinent illud nomen et vocant *Bateleux*. Suid. v. Βαταλίζεσθαι. Lysias c. Agorat. *Vere Pertinax*. See Vpton on Shakespeare. Timaeus Epitimaeus. Diod. Sic. Notae ad Midianam. Aristoph. Au. v. Vitam Lycurgi. de Laide v. etiam vitam Demosthenis. Vere Pertinax v. Salmas. ad Inscript. Regillae. Erato Apollon. Rhod. intio libri 3. Σαφῶς Σιδηρῷ καὶ φέρουσα τοὔνομα Sophocles apud Aristotel. Rhetor. 2. 23. Pentheus. Aiax, Analecta T. I. p. 6. *See the names of the Ladies in the 13. of Athenaeus.* Dem. contra Neaeram Στρεβύλη, νυνὶ δὲ Φανώ. *So a certain Courtizon was called Clepsydra for a particular reason, of which see Athenaeus.* Aristides cognomine Iustus, Phocio Bonus. Cornel. Nep. Nos ad Lysiam de Lysitheo. Carolus ad Gellium. Imbrex Tegula. v. Aduersaria Nostra. Demosthenes etiam Vertumnus appellabatur a Diodoro. v. Indicem Wolf in v. *Diodorus*. Proteus a Dionysio. Quare? v. Schol. ad Midianam p. 350. ed. Paris. Noster ποικίλος Scho-

Scholiastae Hermogenis. v. Fabr. B. G. Malala. Κονιοϱτὸς. νυκτεϱὶς. Nos ad Midianam.

7. Pueritia et adolescentia. Meminit pueritiae suae orator loco quodam, ostendens, se solitum conuenientia discendi loca frequentare, et ea habuisse, quae opus sunt homini turpe nihil propter inopiam facturo. Schottus ad Olymp. CI. 1. Ol. CI. 2. moritur Demosthenes pater, relicto filio septem, filia quinque annorum. N. c. Aphob. Plut. Phot. Soror memoratur in Midiana. Sub tutela *for 10 Years* N. c. Aph. 1. Tutores Aphobus, Therippides Paeanienfis.

Demo	Demosthenes pater	Soror
Demopho tutor	Demosthenes ὁ πάνυ.	|
		Aphobus tutor.

D. c. Aphob. n. 6. Nos ad Aeschin. p. 60. ed. St. Demo frater Demosthenis superioris. N. c. Aph. II. 22. Therippides amicitia a pueris iuncta. Therippidae legatur 70. minarum vsusfructus, donec Demosthenes filius hereditatem capesseret. Demophonti desponsata filia quinquennis ac dotis nomine duo talenta data. Aphobo vt Cleobulam vxorem duceret, 80. minas reliquit, addito praeterea, vt aedibus et supellectile domestica vteretur, vsque ad virilem filii aetatem. Frequens hoc Athenis. v. or. pro Phormione passim. infra ad D. mortem. Ex sorore Demosthenis et Lachete Leuconoënsi natus Demochares, vir et armis strenuus, et eloquentia nemini inferior. Suid. Athen. l. 5. Diog. Laert. in Zenone Plutarch. de placit. philos. Aelian. V. H. 3. 7. Demochares etiam quidam, itidem Leuconoënsis, duxit in matrimonium amitam Demosthenis, Gylonis filiam. de Democharete v. Leop. Emend. XIV. 19. Aelian. V. H. 8, 12. Valesii Excerpta Polyb. p. 10. not. Maussac. not. ad Harpocr. p. 197. et Valesf. not. ad has notas, p. 295. Cicero in Bruto. II.

 de Ora-

de Oratore. §. 95. ed. Delph. Δημοχάρης, ὁ Δημοσθένους τοῦ ῥήτορος ἀνεψιός, ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν. Athen. l. 6. p. 127. Cognati, affines. Nos ad Aesch. p. 60. ed. St. Not. MS. Δημοχάρης ὁ Λευκονοεύς, ὁ τὴν τηθίδα τὴν ἐμὴν ἔχων. Dem. c. Aphobum 1. n. 21. Δημοχάρης, ἔχων ἀδελφὴν τῆς ἐμῆς μητρὸς, θυγατέρα δὲ Γύλωνος. N. c. Aph. II. 4. Tzetzes Chil. VI. 50. Demomeles Tzetzes Chil. VI. 376. Demomeles. Demonis filius, N. c. Aphob. l. n. 16. Ita f. Demophontis frater τοῦ ἐπιτρόπου. v. contra Neaeram. Demo Paeanienfis, Demochares. Demomeles Παιανιεύς. ἀνεψιός. Hunc ἐγράψατο apud Areopagitas Nofter. Aefch. c. Ctefiph. Harpocr. in Παιανιεῖς. v. Mauffac ad Harp. p. 235. Valef. ad H. p. 85. 4. Nos ad edit. H. Steph. Aefchinis contra Ctefiph. [Quae in Taylori exemplari Aefchinis Stephanici ad me miffo reperi, ea omnia edidi. Quae non reperi, edere non potui]

8. Cenfus. Domi in drachmis 3000. drachm. Supellex, calices, vafa aurea, veftes, mundus muliebris 10000. dr. argenti 80. minae. Ad fummam 14. talenta N. c. Aphob. XV. talentis μικρὸν ἀπέλιπεν. Plutarch.

3000 dr.	=	30 min.	=	½ tal.
10000 dr.	=	100 min.	=	1 tal. 40. min.
		80 min.		
		180 min.		[voluit 210 minae fcribere] Summa 3 tal. ½. [Imo vero 3 tal. et 50 minae] Multa defiderantur.

[3 talenta cum dimidio non profecto aequiualent 14. talentis. defunt vtique multa. Sed cur tu omittis, quae Demofthenes enumerauerat? Conftat ratio Demofthenì fua, tua tibi non poteft conftare.] οἱ παλιόπλουτοι Lyfias. Ἀπαίδευτος μαθημάτων πρεσηκόντων ἐλευθέρῳ.

θέρω. quod mater propter imbecillitatem corporis et tutores propter rem negligenter adminiſtratam ad paedagogos non miſerunt. Plutarch.

9. Platonem audiuit. Cicero 1. de oratore. 1. Offic. princ. Conf. Dionyſ. Halic. et Epiſtol. Demoſth. Vlpian. ad Olynth. 2. n. 31. ad π. παραπρ. n. 75. et 124. Amm. Marcell. 30. Olympiodorus MS. apud Lambec. Comm. Bibl. Caeſ. L. VII. p. 127. Alcinous apud P. Victor. Var. Lect. 26, 4. Laert. 3. 46. 2. 108. Quintil. p. 1062. et 1091. ed. Burm. Apulei. Apolog. Quintil. ſeu Tacitus de ſui Seculi oratoribus. Diog. Laert. in Platone. Lucian. in Dem. Encom. Colum. in princ. Lectitauiſſe Platonem ſtudioſe, audiuiſſe etiam Demoſthenes dicitur, idque apparet ex genere et grauitate verborum. Dicit etiam in quadam epiſtola hoc ipſe de ſeſe. Cicero de claris orator. Quod idem de Demoſthene exiſtimari poteſt, cuius ex epiſtolis intelligi licet, quam frequens fuerit Platonis auditor. Cic. in Oratore. An id dicit Cicero ob colorem orationis demoſthenicae, an quod in Epiſtolis id teſtimonium reperitur? Ἐπεὶ καὶ ὁ Πλάτων ἀπεδίωκε τῆς ἑαυτοῦ διατριβῆς τὸν Δημοσθένην, ὡς θηρολέξην. Schol. ad Ariſtotelis Rhetor. l. 3. p. 51. Demoſthenes Platonis diſcipulus, Gellius 3. 13. Demoſthenes Platonem audiuit, vt ei mos erat. Gell. 13. 3. vti emendat Gu. Ranchinus Var. Lect. 1. 3. apud Ottonem Theſ. I. R. Tomo 5. Hermippus hoc ſcriptum reliquit Demoſthenem admodum adoleſcentem ventitare in Academiam, Platonemque audire ſolitum. Gell. 3. 15. de Hermippo v. Plut. in Demoſth. Huic reſpondebat, non ſe negare Demoſthenem ſummam prudentiam, ſummamque vim habuiſſe dicendi. Sed, ſiue hoc ille ingenio potuiſſet, ſiue, id quod conſtaret, Platonis ſtudioſus fuiſſet, non quid ille potuiſſet, ſed quid iſti docerent, eſſe quaerendum. Cic. 1. de oratore. Genus fortaſſe ſunt ſe-

cuti, non idem, quod Demoſthenes, aut Plato, quamquam et ii ipſi inter ſe diſſimiles fuerunt. Quintil. 9. 4. Demoſthenem pricipem omnium Graeciae oratorum dediſſe operam Platoni tradunt. Quintil. 12. 2. Non illud iusiurandum per caeſos in Marathone ac Salamine propugnatores reip. ſatis manifeſto docet praeceptorem eius Platonem fuiſſe? Quintil. 12. 10. Demoſthenes in Epiſtolis. Equidem et Platonem exiſtimo, ſi genus id dicendi forenſe tractare voluiſſet, grauiſſime et copioſiſſime potuiſſe dicere, et Demoſthenem, ſi illa, quae a Platone didicerat, tenuiſſet, et pronuntiare voluiſſet, ornate ſplendideque facere potuiſſe. Eodemque modo de Ariſtotele et Iſocrate iudico, quorum vterque ſuo ſtudio delectatus, contempſit alterum. Cicero de Offic. Eubulidem dialecticum audiuit Demoſthenes. Phot. cod. 265. Laertius in Euclide, vbi verſus comici de Demoſthene. Ἐπὶ τούτῳ δὲ [ſcil. prauo accentu] πολλάκις ἐθορυβήθη, σχολάσας δ᾽ Εὐβουλίδῃ, τῷ διαλεκτικῷ Μιλησίῳ, ἐπανωρθώσατο πάντα. Plutarch. in Vit. X. orator. Demoſthenem vero, primarium in dicendo artificem, quis eſt qui non ſciat ſemper ante ſpeculum, quaſi cauſas meditatum? Ita ille ſummus orator, cum a Platone philoſopho facundiam hauſiſſet, ab Eubulide dialectico argumentationes didiciſſet, nouiſſimam pronuntiandi congruentiam ab ſpeculo petitiuit. Apulei. Apolog. p. 425. Audiuit etiam Ariſtotelem, Theophraſtum, Xenocratem Lucian Encom. Dem. At illi [primus et vltimus] aetate fere ſuppares. Theophraſtus forte iunior. Vnde enata ſuſpicio non leuis, eum librum non eſſe foetum Luciani genuinum. Nam Xenocrates Speuſippo Olymp. CX. 2. et Theophraſtus Ariſtoteli Olymp. CXIV. 3. ſucceſſit.

10. Calliſtratus et cauſa de Oropo. Calliſtratus Aphidnaeus. Edit. Dem. T. III. p. 578. [edit. noſtrae Lipſ.

Lipf. 301. 18. aut 436. 13.] Plutarch. Paufan. in Atticis A. Gellius III. 13. et 115. Vlpianus ad Timocr. n. 213. ed. Parif. Dem. de Corona. Aefchines. Xenophon. Cornel. Nepos XV. 6. Suidas Ὠρωπία χώρα. Lucian. Nos ad Midianam. Gellius III. 13. 15. de Calliftrato et Demofthene Academiam relinquente. ex Hermippo. Barton ad Plutarch. C. Neaeram n. 39. et 67. ed. Lutet. Omnino Ammian. Marcell. l. 30. et Valef. ad loc. Calliftratus eft ille a Lycurgo memoratus, fi fides Valefio ad Marc. l. c.

11. Inde ad Rhetoricam fe contulit et Ifaeum audiuit. Harpocr. v. Ἰσαῖος. Valef. ad loc. Dionyfius de Ifaeo et ad Ammaeum. ἐπὶ δραχμαῖς μυρίαις. Phot. cod. 253. Plut. in Ifaeo. Quamquam Ifocrates tum docebat, vel quia decem minas perfoluere non potuit (*the very fame fum*) vel quia Ifaei dictionem praeferebat. Plutarch. in vita. [Ego equidem intereffe aliquid puto inter χιλίας et μυρίας δραχμάς.] Nos ad Lyfiam de Ariftophanis bonis. Ἰσαῖος πρῶτος σχηματίζειν ἤρξατο καὶ τρέπειν ἐπὶ τὸ πολιτικὸν τὴν διάνοιαν, ὃ μάλιστα μεμίμηται Δημοσθένης. Plut. in Ifaeo. Zofimus. Thucyd. εἰς τὸ πολιτικόν. Ifaeus iunior. Iuuenal. Sal. X. Plin. Ep.

12. Ifocratem audiuit. Schol. ad Timocratem. Dionyf. H. ad Ammaeum. Phot. Plut. in Ifocr. Schol. ad Hermog. Schol. ad Androt. p. 239. Cicero de orat. II. §. 94. edit. Delph. Riualship between him and Ifocratis' School. Schol. ad Androt. et ad Timocrat. Ifocratis et Alcidamantis τέχνας a Callia Syracufano et aliis clam accepit. Hermippus ex Ctefibio apud Plutarch. Adiungit Suidas, Zoili et Polycratis. Audiuit Zoilum. Memoires de l' Academie des Infcriptions T. VIII. p. 181. Ifocratis Schola. Cicero. Fabric. in Ifocrate. Alcidamas Cic. 1. Tufcul. Dionyf. Halic. ad Ammaeum. Plutarch. Philippus Macedo Demofthe-

mosthenem militi, Isocratem pugili comparauit. Dion. in Isaeo. Liban. in Dem. Plutarch. Suid. Phot. in biblioth. p. 204. et 804. Cleochares Smyrleanus Demosthenem militi, Isocratem athletae comparauit. Phot. p. 204. ex Theopompo. v. Schott. ad Olymp. CX. 3. Fabr. B. G. T. IX. p. 435. Qui Photio est Cleophanes Myrleanus. idem Straboni aliisque est Cleochares Smyrleanus. *παραγγελμάτων τεχνικῶν συγγραφεῖς* Dionys. ad Ammaeum. *ἀλλὰ καθ' ἑτέρας τινὰς εἰσαγωγάς.* Idem ibid.

13. *Learns action of the Players.* Tam diligenter apud Aristonicum hypocritem studuit, vt — Quintil. XI. 3. p. 998. ed. Burm. Phot. cod. 265. Aristonicus historicus. Seru. ad Aen. III. 334. f. Aristonicus histrionicus. Q. [id est quaere.] Polus Chariclis Suniensis, et Satyrus Theogitonis, Marathonius, histriones. Lucian. Necyomant. T. I. p. 336. Neoptolemus hypocrita Plutarch. in Dem. Nos ad orat. de pace, Leopard. Emend. IX. 15.

14. Μελέται. Studium. Dionys. Halic. π. συνθέσεως. Lucian. Plutarch. Liban. Cicero de Orat. 1. 61. Balbus, literam caninam pronuntiare non potuit; perfecit, vt nemo planius pronuntiaret Cic. 1. de Orat. §. 260. ed. Delph. Valer. Max. VIII. 7. Omnino Plut. in vita, et d. X. or. Laert. in Euclide. Quod ille [Demosthenes] in vna litera fecit exprimenda, vt a cane ῥῶ disceret, tu in me criminaris, quare homo ab homine Hebraeas literas didecerim. Hieronym. Apolog. adu. Rufin. l. 1. τὸ ῥῶ καταρρητορευόμενον Plut. gr. Basil. p. 389. Multi etiam naturae vitium meditatione atque exercitatione sustulerunt, vt Demosthenem scribit Phalereus, cum Rho dicere nequiret, exercitatione fecisse, vt planissime diceret. Cicero II. de Diuin. A. Gellius de Croesi filio. *Dr. Mede of Christ's College pref. to Terentianus Maurus.* Erasmus de blaesis.

Cam-

Camden in Leicestershire. Ἰσχνόφωνος. Coniectis in os calculis inambulans et ascensu ingrediens arduo. Cicero I. de Oratore Valer. Max. VIII. 7. Quintil. XI. 3. Plutarch. Phot. ἰσχνόφωνοι qui? Hippocrates. Galen. Aristoteles problem. Hesych. Mercur. Var. Lect. VI. 4. In quo [Demosthene] tantum studium fuisse, tantusque labor dicitur — ascensu ingrediens arduo. Cicero I. de Orat. Ad litus declamare solitus. Propter quae idem ille tantus amator secreti Demosthenes in litore, in quod se maximo cum sono fluctus illideret, meditans, consuescebat concionum fremitus non expauescere. Quintil. X. 3. Cicero V. de Fin. Valer. Max. VIII. 7. Plutarch. Solitudo. Demosthenes melius, qui se in locum, ex quo nulla exaudiri vox, nihilque prospici posset, recondebat, ne aliud agere mentem cogerent oculi. Quintil. X. 3. Plutarch. Liban. Suid. Phot. p. 803. Ὑδροπότης. Lucian. Liban. Philipp. 2. π. παραπρεσβ. Athen. p. 44. lib. 2. p. m. 22. Decem panis vnciae diurnae, et aquae tertia sextarii pars. His anima magis trahitur, quam sustentatur. Qui cibus et potus iuxta inclytum oratorem Demosthenem, non vires tribuit, sed mortem prohibet. Hieronym. Comm. in quartum caput Danielis. [Locus a re proposita alienissimus.] Seruius ad Aen. III. 14. v. Brodaeum. Quem tres caliculi [lege cauliculi] selibra farris, Racemi duo, tegula sub vna Ad summam prope nutriunt senectam. Bibaculus de Valerio Catone apud Non Marcell. εἰς ἡμέραν ἑκάστην κοτύλας δύο κριθῶν λαμβάνοντες, καὶ μίαν ὕδατος. diarium Atheniensium in Sicilia captorum et ad lapidicinas (sic) detrusorum. Plutarch. in Niciae fine v. Gothofr. ad XII. tabb. p. 199. Thucyd. VII. vlt. [Quid haec ad Demosthenem?] Seruius Demosthenem abstemium fuisse refert, ob idque acrioris naturae. Πυθέας φησίν. Ἀλλὰ τοὺς νῦν δημαγωγοὺς ὁρᾶτε, Δημοσθέ-

μοσθένην καὶ Δημάδην, ὡς ἐναντίως τοῖς βίοις διακειμένους. ὁ μὲν γὰρ ὑδροποτῶν καὶ μεριμνῶν τὰς νύκτας, ὥς φασιν. ὁ δὲ πορνοβοσκῶν καὶ μεθυσκόμενος κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην, προγάστωρ ἡμῖν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀνακυκλεῖται. Athen. l. 2. Demadis dictum ὡς οἱ μὲν ἄλλοι πρὸς ὕδωρ λέγοιεν, τὸν Δημοσθένην δὲ πρὸς ὕδωρ γράφειν Lucian. Encom. facete et acute. λέγειν πρὸς ὕδωρ Dauiſ. ad Ciceron. Tuſcul. D. p. 164. id eſt a l l. 2. eaput poſtremum. Cum Demade riſit Philocrates Dem. p. 216. C. et p. 301. A. ed. Wolf. Humerorum vitium correxit appenſo e laquearibus gladlo. Plutarch. Liban. Iactantur et humeri. quod vitium Demoſthenes ita dicitur emendaſſe, vt cum in anguſto quodam pulpito ſtans diceret, haſta humero dependens immineret, vt ſi calore dicendi vitare id excidiſſet, offenſatione illa commoneretur. Quintil. XI. 3. Speculum. Plutarch. Apuleius. Decor quoque a geſtu atque motu venit. idcoque Demoſthenes grande quoddam intuens ſpeculum, componere actionem ſolebat. Quintil. XI. 3. Vigiliae. Dolere quoties antelucana opificum victus eſſet induſtria. Cicero IV. Tuſcul. Interrogatus, πῶς τῆς ῥητορικῆς περιεγένου; πλέον ἔφη ἔλαιον οἴνου δαπανήσας. Stobaeus Serm. 29. ex Ariſtotelis Chriis. Diomedes grammaticus Quodſi proponat nobis aliquis, quare dictum Demoſthenis, plus olei quam vini expendiſſe. dicitur et omnes opifices nocturnis ſemper vigiliis praeueniſſe. Hieronym. Apol. adu. Rufin. l. 1. Πυθέας δὲ ὁ κρότος τῶν δημοσθενικῶν λόγων ἀπόζειν ἐφαίνετο τοῦ νυκτερινοῦ λύχνου. Lucian. Encom. §. 15. Scomma etiam iſtud Pytheae conſeruatur in Plutarchi compar. Demoſth. cum Cicerone, in praeceptis pol. et in Apophthegm. item in Libanio, Aelian. V. H. 7. 7. Stobaei ſerm. 26. Niceph. Greg. Hiſt. Byz. p. 211. l. 8. Lactant. V. 2. Ad furem. Scio me lucerna vtentem tibi eſſe moleſtum.

Plu-

Plutarch. p. 390. ed. gr. Basil. Stob. serm. 29. p. 201. Fur ille vocatus χαλκος. vnde et illud subiecit quoque. Vos, ciues, ne miremini furta, cum fures habeamus Chalcos et parietes luteos. Plutarch. in vita. Leopard. Emend. XII. 14. XIII. 15.

15. Memoria. Thucydidem octies sua manu descripsit. Lucian. adu. indoctum. T. II. p. 380. Agathias l. 2. extremo p. 66. ed. Paris. Suidas in Σταγειρίτης. decies Turneb. Aduers. XXVI I. 22. septies Robert. Titius Adsert. IV. 5. Creen. Animadu. Philolog. I. p. 75. Thucydidem deuorauit Agath. Smyrn. l. 2. de Chosroë. Ὅτι ποτε καείσης τῆς βιβλιοθήκης ἐν Ἀθήναις καὶ συγκαεισῶν τῶν ἱστοριῶν Θουκυδίδου, αὐτὸν μόνον ἀπομνημονεῦσαι πασῶν, καὶ οὕτω μεταγραφῆναι ποιῆσαι. Arsen. Monemb. Episc. in Apophthegm. Marcellus [f. Marcellinus] descripsit Thucydidem octies. Naudaeus de bibliotheca. *Hence perhaps the Story of Demosthenes' doing so. Strength of Memory.* Aduersaria nostra. Brown's Clerum. Bayle in Hadrian. et Dr. T. Fuller. Plin. Ep. VI. II. Tzetzes Chil. I. c. 11. Cicero I. Tuscul. Mureti Var. Lect. Salmasii reminiscentia incredibilis. v. Vitam eius. H. Grotii. v. Borremansii var. lect. apud Cren. Animadu. Philolog. et histor. P. I. p. 1. Cyneas Thessalus, Demosthenis assecla et auditor tanta vi memoriae excelluit, vt missus a Pyrrho, Epirotarum rege, Romam legatus de pace, vno die Senatorum omnium nomina sine nomenclatore recitaret. Plutarch. in Pyrrho, Cic. I. Tusc. Memorat Suidas Nonnum quendam (auctorem metaphraseos Euangelii D. Ioannis intelligit. Bonifac. XV. 6. Historiae Ludicrae) sexies Demosthenem deuorasse totum. ἐκμαθόντα ἑξάκις ὅλον τὸν Δημοσθένην, μηδὲ διαῤῥαγῆναι τὸ στόμα δύνασθαι πρός γε λόγων ἐπιεικῶν σύνθεσιν. Anonymi vita Demosth. ex bibl. regis Christianissimi. Hadr. Iunius Animad. I. 4. Memorat Suidas

e Da-

e Damafcio, Salluftium quendam orationes Dem. δημοσίας memoriae mandaſſe. Salluſtius cum Thucydide Demoſthenem ſibi imitandum propoſuit. Quintil. X. 1. Seneca IX. Controu. 1. Schottus ad Senecae rhetor. controu. Salluſtius aemulus Demoſthenis Gellius 2. 27. Salluſtius auctor apud Phot. Bibl. p. 570. Damaſcii Excerpta apud Phot. cod. 242. Damaſc. in vita Iſidori Suidas. Fabric. B. G. T. I. p. 870. 871. Gellius de Sertorio.

16. Noſter Thucydidis aemulus. Dionyſ. Halic. paſſim. Vlpianus praef. Scholiorum Dem. Olynth. 2. Ἀλλ' οἶμαι νῦν μὲν σκοπεῖ — Thucyd. l. 3. orat. Cleonis. εἴωθε δὲ τῶν πόλεων. quam etiam γνώμην illuſtrandam ſibi putauit Clemens Alex. poetarum graecorum verſibus, l. 5. Stromat. σχῆμα ὁμοτικὸν mutuo ſumtum a Thucydide Clem. Alex.

Olymp. CIV. 1. anno aetatis Dem. 17. praetor Timocrates. Dionyſ. ad Ammaeum ait hoc anno decimum ſeptimum aetatis annum ingreſſum fuiſſe. annos natus ſeptem patrem amiſit. decem annos in tutela fuit. c. Aphob. I. II. III. c. Onetorem I. II. actiones tutelae ἐπιτροπικοὶ λόγοι. Schotti parallelae ad h. a. *Gets what he could.* N. c. Midiam. Plutarch. in vita. *Gets but little.* N. c. Midiam. *Gets the better and remits the Penalty.* Iſidor. Epiſt. Plut. de X. orat. Stephanus, teſtis Demoſthenis, falſi teſtimonii accuſatus a Demoſthene defenditur in tertia contra Aphobum. Stephanus quidam, poeta comicus, a Demoſthene ciuitate donatus. Auctor anonymus praefat. ad Ariſtophanem. Demoſthenes agit hanc cauſam μειρακύλλιον ὢν κομιδῇ. c. Midiam. v. Petit. LL. AA. de aetate Dem. Huius actionis vſu dicendi audaciam conſecutus. Ob morum aſperitatem et ferociam in hac cauſa, dictus Ἀργᾶς. Suid. Plut. Aeſch. c. Cteſiph. ἐκ παίδων ἀπαλλαττόμενος etc. Ἄγραν legit Lambinus

nus ad Horat. Od. II. 19. v. Brod. Miscell. I. 20. Mausſac. p. 83. Mauſſaci Lectionum II. 15. caput erat de ſcommatibus Aeſchinis et Demoſthenis. v. eum ad Harpocr. Ἀργάς. v. Heſych. ſerpens. Plutarch. Nicander. Homerus. Ἀργάς poeta. Plutarch.

Factus trierarchus circa Olymp. CVI. 2. v. Vlpian. ad 1. Philipp. vel potius Olymp. CV. 3. nam id contigit in bello Euboico, res autem Euboicae circa iſtam Olympiadem. v. Schott. ad Ol. CV. 3. Dem. or. c. Midiam et Ariſtocr. p. 403. ed. Pariſ. ſed quaere quis eam cauſam egerit. v. Nos ad edit. Pariſin. [nihil ibi reperi ſcriptum] Epulum tribui praebuit. Panathenaea inſtruxit. Populo triremem dedit. or. c. Midiam. Cherroneſ. de Corona. Aeſch. c. Cteſiph. Thraſylochus frater Midiae. or. c. Mid. c. Aphobum. Liban. in argum. Philipp. de Antidoſi. Antidoſis argum. ad Lyſiae or. IV. Pylagoras Aeſch. c. Cteſiph. de iſto magiſtratu Schol. ineditus ad Philoſtrati Iconas, item Suidas et Harpocr. van Dale. q. Corſin. In hoc magiſtratu pecuniis ab Amphiſſenſibus corruptus. Aeſch. c. Cteſiph.

Olymp. CVI. 2. aet. Dem. 27. Calliſtratus praetor. Demoſthenes foro ſe dedit et publicas cauſas tractare coepit. ſc. c. Androtionem, et Timocratem, adu. Leptinem. q. *Dionyſius owns but the firſt and the laſt.* Argumenta noſtra. Gell. XV. 28. Dionyſ. ad Ammaeum, ait Calliſtrato praetore aet. Dem. 25. reſcribe 26. aut 27. Plutarchus eum ait tres orationes, Androt. Timocr. et Ariſtocr. ſcripſiſſe anno 27. vel 28. aduerſ. Leptinem anno aet. 24. Phot.

Olymp. CVI. 3. aet. Dem. 28. Praetor Diotimus. Diodor. et Dion. H. fort. Δημόνικος ὁ Φλυεύς. Dem. de corona. De claſſibus. περὶ συμμοριῶν, prima, quam habuit, concio. Dion. H. Rectius inſcriberetur περὶ βασιλικῶν, vt Dionyſ. Halic. et Dem. de Rhodiorum libertate. Bellum Phocenſe ſiue ſacrum Olymp. CVI.

2. Eo tempore nondum ad remp. accessit. de corona. Ad populum primum verba faciens, risu excipitur et tumultu, ob insolentiam pronunciationis, vocis imbecillitatem, linguae ἀσάφειαν. Plutarch. in Vita. *His bad accent.* νεωτερίζων etc. Ἀσκληπίον pro Ἀσκλήπιον. Plut. de X. orat. nouam pronuntiationem affectans ab Athen. exagitatur. Cic. in oratore. Προσελθὼν πάλιν εἰς τὰς ἐκκλησίας, νεωτερικῶς τινα λέγων, διεσύρετο, ὡς κωμῳδηθῆναι αὐτὸν ὑπ' Ἀντιφάνους καὶ Τιμοκλέους. Plutarch. obuiam factus quidam, qui Periclem audiuisset, ait Demostheni contigisse orationem eericleae similem. nihil ergo desperandum. Similiter Puenit, vt Euripides Timotheum σ.ριττόμενον ἐπὶ τῇ καινοτομίᾳ, καὶ παρανομεῖν εἰς τὴν μουσικὴν δοκοῦντα, θαῤῥεῖν ἐκέλευσεν· ὡς ὀλίγου χρόνου τὸ θέατρον ὑπ' αὐτῷ γενησόμενον. Plut. an seni etc. Moeror inde et tristitia. Confirmatur ab Eunomo et Satyro. Eunomus quis? Satyrus et Andronicus, histriones. Satyrus Theogitonis, Marathonius histrio. Lucian. Necyom. T. I. p. 336. Satyri histrionis filiae captiuae. Dem. π. παραπρ. Schott. ad Olymp. CVIII. 1. Andronicus. Ideoque ipse tam diligenter apud Andronicum histrionem studuit, vt — Quintil. XI. 3. Cicero et Roscius. Satyrus histrio recitat quaedam Sophoclis et Euripidis, ὥσθ' ὅλως ἑτέραν Δημοσθένει φανῆναι. Actionis vis. Cic. III. de oratore. Ex quo satis significauit. in Orat. Quintil. II. vlt. Phot. p. 803. Bibl. Val. Max. VIII. 10. quidnam esset in dicendo efficacissimum respondit ἡ ὑπόκρισις. — quid si ipsum audissetis. — in Demosthene magna pars Demosthenis abest, quod legitur potius, quam auditur. Rhetor nobilissimus cum interrogatus est, quid ei primum videretur in eloquentiae præceptis obseruari oportere, pronuntiationem dicitur respondisse. Cum quaereretur, quid secundo, eandem pronunciationem. quid tertio, nihil aliud, quam pronunciationem dixisse. Aug. ep. 56. ad Dioscurum. *Some thing*

thing of this ſayd of Lyſias in Plutarch. Iſocrat. or. ad Philippum Dionyſ. de ſtylo dicendi Dem. Demoſthenicum, quod ter primum ille volebat. Auſon. comm. profeſſ. Burdegal. Sine hac [actione] ſummus orator eſſe in numero nullo poteſt, mediocris hac inſtructus ſummos ſaepe ſuperare. Huic primas dediſſe Demoſthenes dicitur, cum rogaretur, quid in dicendo eſſet Primum, huic ſecundas, huic tertias. Cicer. III. de oratore, et de claris. orator. Si quidem et Demoſthenes, quid eſſet in toto dicendi opere primum interrogatus, pronuntiationi palmam dedit, eidemque ſecundum ac tertium locum, donec ab eo quaeri deſineret, vt eam videri poſſet, non praecipuam, ſed ſolam iudicaſſe. Quintil. XI. 3. *where ſee more.* Me, moriam pronuntiatio ſequetur, res, vt Demoſtheni videtur, inter oratoria officia vel prima, vel ſola. Aurel. Auguſtin. Princip. rhetor. oratio Demoſthenis ad Pericleam accedens. *ὁμολογεῖ ζηλοῦν τὸν περιφανῶς δεινότατον γεγονότα λέγειν Περικλέα.* Hermog. *π. δειν.* *ζηλωτὴς τῆς τοῦ Περικλέους πολιτείας.* Plut. de Educat. *Περικλῆς ηὔχετο πρὸ τοῦ δημηγορεῖν — ἐσκεμμένος.* Plut. praecept. polit. Poſt haec, vt forte recte, addit Plutarchus exercitationes improbas, ſubterraneum conclaue, raſum ſemi caput. etc.

Olymp. CVI. 4. aet. Dem. 29. *c. Timocratem.* Dionyſ. ad Ammaeum. Plutarch. eodem anno, quo Androtiana, ſc. biennio ante. cum quo conſentire videtur Gellius. *De rep. ordinanda.* nempe poſt orationem de claſſibus, quam primam habuit, et ante Philippicas. *Φιλιππικῶν πρεσβύτερος.* Vlpian. ad orat. init.

Olymp. CVII. 1. aet. Dem. 30. Praetor Ariſtodemus. *Philippica prima.* Ita Dionyſius, Vlpianus, Suidas, et Harpocr. hanc poſt Olynthiacas collocant, et quartam Philippicam numerant *C. Ariſtocratem.* Plutarchus quadriennio ante habitam eſſe contendit

CVII. 2. *de Rhodiorum libertate.*

CVII. 4. Praetor Callimachus. aet. Dem. 33. Olynthiaca I. II. et III.

Philippica II = Olynth. II.
Philippica III = Olynth. III.
Philippica IV = Olynth. I.

Dionyſ. ad Ammaeum. Libanius in argum. Ariſtid. or. I. de Societate. Plutarchus in X. Rhet. anno Dem. 37. habitas vult. Nos Dionyſium ſequimur. Nam Philippus Olynthios Olymp. CVIII. I. euertit. Photius in Bibl. p. 802. anno Dem. 38. habitas eſſe vult, Schottus. Error Photii et Plutarchi, quod aetat. Dem. vna tota Olympiade ante alias notant, ſcil. natum eum fuiſſe contendunt Olymp. XCVIII. 4. Refragatur his concionibus Demades, qui Olynthios non eſſe iuuandos pronunciat. Suidas. Res Olynthiacae circa hoc tempus. *Sicut Olympiadis centeſimae ſeptimae anno quarto* (Codi. *tertio* male) quum rex Philippus Graeciam quateret Plin. II. 27. Philochorus l. 6. Atticorum Dionyſ. ad Ammaeum. Cephiſodotus σπουδάζοντος Χάρητος εὐθύνας δοῦναι τῶν περὶ τὸν ὀλυνθιακὸν πόλεμον ἠγανάκτει φάσκων εἰς πνίγμα τὸν δῆμον ἀγαγόντα, τὰς εὐθύνας πειρᾶσθαι διδόναι οὕτως. Ariſtotel. Rhetor. III, et ex eo Dionyſ. ad Ammaeum. Ex Philochoro 6. atticor. iuxta Dionyſ. Halic. Callimachus Περγασῆθεν [archon.] Athenienſes auxiliantur Olynthiis a Philippo obſeſſis, ſc. πελτ. 2000. nau. 30. cum Charete, ἃς καὶ συνεπλήρωσαν. deinde ſocietas cum Olynthiis tertio inita.

Demoſthenes Choragus. *C. Midiam.* poſt haec vxorem duxit. nam probabile eſt eum, cum Midianam egit, vxorem non habuiſſe. liberos non habuit certe. Ambiuit Chabriae viduam, Cteſippi matrem. Plutarch. Suid. Inde cauſa Leptinea habita in gratiam Cteſippi. Eam duxit. Suid. Non eam, ſed Samiam quandam ex Deme-

Demetrio Magnesio in Synonymis. Plin. Binos liberos ex honesta matrona, Heliodori cuiusdam filia, suscepit, et post se reliquit. Wolf. Vxor Demosthenis se Cnosioni cuidam stuprandam praebuit Athen. p. 539. Aeschin. π. παραπρ. Paulo aliter Tzetzes Chiliad.

Olymp. CVIII. 1. aet. Dem. 34. Praetor Theophilus iuxta Dionys. Plato obiit, Philippus Olynthum cepit. Dionys. Halic. et diruit. Plutarch. de discrim. adul. et amici.

CVIII. 2. aet. Dem. 35. praetor Themistocles. συνθῆκαι Φιλίππῳ πρὸς Ἀθηναίους ἐγένοντο περὶ φιλίας καὶ συμμαχίας 7 *Years*. Dionys. ad Amm:. *Philippica* V. ἃ μὲν ἡμεῖς — περὶ τῆς φυλακῆς τῶν νησιωτῶν καὶ τῶν ἐν Ἑλλησπόντῳ πόλεων. Dion. Demosthenes ad Philippum iterum legatus. Coram Philippo obmutuit. Aesch. Gellius 8, 8.

CVIII. 3. aet. Dem. 38. praetor Archias iuxta Dionys. *Philippica sexta*, siue περὶ εἰρήνης.

Olymp. CIX. 1. aet. Dem. 38. praetor Lycifcus *Philippica septima*, hodie secunda. ὅταν, ὦ ἄνδρες.

CIX. 2. aet. Dem. 39. *Philippica octaua*, seu de Halonefo, ordine vulgato septima. et περὶ παραπρεσβείας.

CIX. 3. *Philippica nona*, seu de Cherrhonefo. ἔδει, ὦ ἄνδρες.

Philippica decima, vulgo nona, πολλῶν, ὦ ἄνδρες.

CIX. 4. *Philippica vndecima*, vulgo quarta. καὶ σπουδαῖα.

Olymp. CX. 1. *Philippica duodecima*, vulgo ad Philippi epistolam. finitae induciae septem annorum, Philippo et Atheniensibus se mutuo accusantibus. See Philochorus apud Dionys. Philippus Perinthum obsidet. caetera.

CX. 2. Ad bellum festinant. Philippus ad Elateam. cetera.

CX, 3. Pugna ad Chaeroneam. prima die Metagitnionis. Plut. in Camillo. Dinarchus or. de Harpal. ait eum cum 7 talentis ex vrbe profugisse, cum audisset Philippum in Atticam venturum. In ea pugna Dem. abiecto scuto fugit. Diod. Sic. Plutarch. in Vita et Apophthegm. Lacon. Aristotel. II. Rhetor. Hor. od. II, 8. Schott. ad Senec. Rhet. Alciat. in Parerg. Aesch. c. Ctesiph.. Dinarch. de pec. Harpal. Dem. in Chersones. Ἀνὴρ ὁ φεύγων καὶ πάλιν μαχήσεται. Gellius 17. 21. Plut. Marcian. Capella 5. de N. Ph. Tertullianus de fuga in persecutione. Clypeum inscripserat Ἀγαθῇ τύχῃ. Plut. Phot. Cum a tergo hostis instaret, et chlamys rubo adhaesisset, paene viuus captus est. capi enim malebat, quam interfici, clamabatque ζώγρει. In aduersa ista fortuna aduersarii dicam scribebant. absoluit omni suspicione populus et constanter in honore habuit. Schottus. Dem. pro Corona. Tunc decreta quamplurima ex SCto scripsit, quibus amicorum nomina, fortunam suam detestatus, inscripsit. Plut. Post pugnam ad Chaeroneam (ante pugnam, Plut.) muros ciuitatis centum minis, pecunia sua refecit. Phot. Ctesiphontis decretum de homine coronando. Olim a multis coronatur. Dem. pro corona. Diondes intercessit. Aeschines Ctesiphontem in iudicium adduxit. Iudicium vero commissum est Olymp. CXII. 3. Σιτώνης eligitur Dem. pro Corona. *Laudatio funebris.* ad Thucydideam et Platonicam conformata, et huius exemplo Tullius Sulpicium Philippica nona laudauit.

Olymp. CXI. I. obtruncatur Philippus. Demosthenis laetitia, somnium, etc. Aesch. c. Ctesiph.

CXI. 2. Demosth. mouet ad defectionem. ad Attalum in Asia literas mittit, ad arma incitans contra Alexan-

Alexandrum, quem puerum et Margitem appellat. Plut. Dem. pro Ctef. Mauffac. ad Harpocr. p. 214. Alexander aduentu fuo Graeciam percellit. Poenitet Athenienfes, qui legatos ad Al. mittunt. ex iis Dem. Cithaerone domum reuertitur, fiue quod, quem of. fendiffet, metueret, fiue βασιλικῷ χρυσίῳ corruptus. Alexander legatis liberaliter humaneque refpondens, Athenienfes metu liberat. Diod. Sic. Paul. Orof. Poenitet Attalum. Epiftolam Demofthenis ad Alex. mittit. Interficitur Alexandri iuffu ab Hecataeo. D. Thebanos, qui c. A. confpirabant, auxiliandos fuadet. Thebae euerfae. Tzetz. Chil. VII. 404. Alexander fibi tradi poftulat decem oratores. Diod. Sic. XVII. 15. Mauff. ad Harpocr. p. 55. octo, fecundum Idomenem et Durin apud Plutarch. in vita Dem. hos fcil. Polyeuctum, Ephialten, Lycurgnm, Myroclem, Damonem, Callifthenem, Charidemum, Demofthenem. decem iuxta Suidam v. Ἀντίπατρος, qui tamen vndecim commemorat, fcil. Polyeuctus, Ephialtes, Lycurgus. Patrocles, Diotimus, Caffander, Charidemus, Demofthenes, Hyperides, Thrafybulus, Chares. Fabula de Ouibus. Plut. Mercatoris fpecimen. Idem. Phocion obtrectator, id eft cum Nepote, ὁ ἀντιπολιτευόμενος, mollitiem oratoris exprobrat, quod pro falute communi mori dubitaret. Demadis decretum. 5 talentis a Demofthene acceptis, omnis feruandos cenfuit, miffis ad Al. legatis, qui pro iis deprecarentur, et promitterent eos ex legibus patriae, fi quid commeruiffent, poenas daturos. Probata fententia. Exoratus Alexander.

Olymp. CXII. 3. aet. Dem. 53. *De Corona.* Aefchines quintam partem fuffragiorum non tulit, victus Rhodum fecesfit. Hiftory of Aefchines after his Defeat σχ. MS. ad or. π. παραπρ. Demofthenes equo profequitur. Aefchines comprehendi fe ratus, obte-

cta facie procidit. Ibi consolatus alter, talentum dedit (alii *μυρίας ἀττικὰς*) tum Aesch. nonne merito gemo, cum talem vrbem desero, in qua talis habeo inimicos, qualis alibi amicos non inuenero. Plut. in Vita Dem. in X. orat. Hellad. apud Phot. p. 804, 873. *Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ μετὰ τὸ ἀθηναίους αὐτοῦ καταψηφίσασθαι. Δημοσθένους αὐτῷ μυρίας ἀττικὰς πέμψαντος, καὶ γενναίως τὴν περίστασιν φέρειν παρακαλοῦντος, καὶ πῶς, ἔφη, δύναμαι μὴ λυπεῖσθαι τοιαύτης πατρίδος ἐκβαλλόμενος, ἐν ᾗ οἱ ἀδικηθέντες καὶ προσωφελοῦσι τοὺς ἀδικοῦντας.* Anton. et Max. serm. VIII. fin. Hoc dictum alii Demostheni tribuunt in fuga. Aeschines Rhodi scholam aperuit. Scholae Rhodiacae. Plut. Suid. Phot. in Dem. p. 804. Maximus Gnomologus. Hunc exsilio delegerat locum. Quintil XII. 10. The founder of the Rhodian Idea, Aliquid gentis, aliquid auctoris, between Attic et Asiatic. Ibid. omnino. Suam orationem Rhodiis legit, postridie demosthenicam. *τί δὲ εἰ αὐτοῦ τοῦ θηρίου.* Plin. II. Ep. 3. et IV. 5. Cicer. III. de orator. Plin. VII. 30. Valer. Max. VIII. 10. p. 397. Philostrat. Phot. in Aeschine Quintil. XI. 3. *σχ.* Scalig. ad *π. παραπρ.* Hieron l. 2. Ep. 2. select. Phot. p. 29. ed. Hoeschel. Plut. in X. rhetor dissimulat orationem Dem. ab Aeschine fuisse recitatam, To take our Leaue of Aeschines, Olymp. CXIV. 1. concessit Samum, et non diu post obiit anno aet. 75. Fabric. Vit. Aesch.

Olymp. CXIII. 2, aet. Dem. 55. Harpalus, relictus satrapa Babylonis, dum Alexander in Indiam profectus, eius reditu desperato voluptatibus et luxuriae se tradit. Reuerso autem Harpalus sibi metuens, conuasatis quinque talentorum millibus (incredibile dictu) Athenas venit. Decretum Demosthenis de Harpalo non recipiendo. Harpalus in Cretam nauigat. Interficitur Philoxenus Macedo. Eius literae ad Athen. de pecu-

de pecuniis Harpalicis. Nihil in iis de Demosthene, tametsi erat Alexandro et Philoxeno infestissimus. Pausanias. Calix regius. πόσον ἄγει; ἄξει σοι 20 talenta. Non Angina, sed Argentina. Aliter Gellius XI. 9. v. et XI. 10. Non audietis eum, qui poculum habet? Plut. Cum Polus histrio dixisset, se biduo talentum agendo lucratum fuisse, at ego, inquit, vnico die tacendo talenta quinque. Plut. X. Rhet. Gellius ait Aristodemus, non Polus. Aristodemum histrionem tragicum, maximis de rebus pacis ac belli legatum ad Philippum Athenienses saepe miserunt. Cicero fragm. libri 4. de Rap. Dem. et Aesch. π. παραπρ. Gellius XI. 9. ad Milesiorum causam, in qua Dem. quinque talentis silentium suum vendidit. ex Critolao Hist. non ad hanc Harpalicam quaestionem refert, et proximo etiam capite Demadi tribuit ex oratione C. Gracchi, qua legem Aufeiam dissuasit. Dinarchi in Dem. oratio de pecuniis Harpalicis. Athenienses veriti ne pecuniae rationem reddere tenerentur, domos oratorum perscrutantur. Demosthenes plebiscitum scribit, vt Areopagitae ea de re quaererent, et affines culpae punirent. Hyperides, Pytheas, Menesaechmus, Himeraeus, Proclus quinque accusatores de pecuniis Harp. Phot. in Dem. et Hyperide. Patroclus, non Proclus, Plut. de X. orat. Demosthenes damnatus a concilio Areopagitico. Lis quinquaginta talentis aestimata. In carcerem coniectus, partim ob pudorem criminis, partim ob valetudinis infirmitatem, salutem fuga consulit. [Sic claris literis inueni exaratum.] nonnullis consciis, nonnullis fugam adiuuantibus. Profecuti ciues. Viaticum. Ae. an D. dictum: qui possim non grauiter ferre etc. O domina Minerua — tribus bestiis, Noctua, Dracone et Populo. Goltzii Numismata των Αθηνα. lege Αθηναίων. Exsul. Pausan. Corinth. p. 148. Exsilium tulit animo imbecillo. Aegina et

 Troe

Troezene sedens Atticam saepe lacrymans inspectabat. Eos, qui visebant, absterruit a rep. Si propositis duabus viis etc. Plutarch. Stob. serm. 43. Ad senatum literas scribit reditum postulans. Plutarch in Vita et de X. or. et π. δυσωπίας. Pausan. Corinth. Diod. Sic. Dionys. Halic. Dinarch. adu. Dem. Phot. p. 803 Hellad. p. 873. Athen. l. 6. Aliter Gellius XI. 9. ex Critolao. *Demosthenis Epistolae.*

CXIII. 3. aet. D. 56. Bellum Lamiacum. Pausan. p. 415. Meurs. Att. Lect. IV. 4.

Olymp. CXIV. 1. aet. D. 57. Mors Alexandri. quot annos regnauit, vixit, genus mortis. Schottus. Res Demosthenis praeclare gestae. Lucian. Enc. D. Plutarch. Apophth. p. 17. Leopard. Emend. XV. 9. Imago eius Piraei. Pausan. Meurs. in Piraeeo c. 7. obsidet Antipatrum Lamiae. In bello Lamiaco, cum Antipater intra Lamiam a Graecis conclusus esset, Demosthenes dixit, non eandem sibi esse sententiam, ac Atheniensibus, qui ob hunc laetum nuncium sacrificabant. Noui enim, inquit, Graecos stadium pugnare et scire et posse, Dolichon autem non item. Plut. in X. orat. simile Phocionis Plut. Praecept. Polit. p. 388. fin. Demotionis, Areopagitarum principis, filia virgo, audito sponsi Leosthenis interitu, qui bellum Lamiacum concitarat, se interfecit asserens, quamquam intacta esset corpore, tamen, si alterum accipere cogeretur, quasi secundum acciperet, cum priori mente nupsisset. Hieronym. adu. Iouinian. l. 1. Pytheas et Callimedo Carabus. Hortantur graecas ciuitates hinc legati Antipatri, inde Athenienses. Demosthenes tum exsul resistit Pytheae. Pytho Byzantius rhetor. πολλῷ ῥέοντι — Dem. ipse. Plut. in v. Dem. Sextus Empir. p. 297. ed. Fabr. Tzetz. Chil. VI. 38, Olear. ad Philostr. p. 283. Voss. de Nat. Rhetor. p. 81. Aelian. V. H. XIV. 28. Phot. cod. 241. Demetr. Phaler. c. 80.

c. 80. et 286. Lac Afininum. Decretum de Demofthene reducendo. Εἶπε Demo Paeanienfis. Miffa triremi reuocatur. Effufa turba excipitur. Praeclarior reditus, quam Alcibiadis, quia populus fponte reuocauit. Mulcta diftrictus. Elufa lex. Iouis Σωτῆρος ara. Munus Dem. locatum L. talentis, quanti fcil. ei lis fuerat aeftimata. Plut. Phot. Reditus, Demofthenis. Iuftin. XIII. 5. Diod. Sic. rediiffe ait anno proximo.

CXIV. 3. aet. Dem. 59. Obiit, eodem anno quo Ariftoteles. Laert. V. 10. in Ariftot. NB. anno proximo Menander fabulam docuit primam. moritur Ariftoteles annum agens 63. et Dem. 60. Gell. XV. 28. Photius ex aliis annos 70. Demoftheni tribuit. Antipater cum Cratero Athenas contendit. Auffugit Dem. aliique. Eos P. A. Demade rogante capite damnauit. Antipatri fatellites. Archias dictus φυγαδοθήρας, olim hiftrio. Hic ex Aiacis fano, quod eft Aeginae, extrahit Hyperidem oratorem, Ariftonicum Marathonium, Hemeraeum, Demetrii Phalerei fratrem. Hi miffi Cleonas ad Antipatrum capite plectuntur. Hyperidi lingua praecifa. Plut. Arrian. de rebus poft Alex. geftis. apud Phot. p. 124. Demofthenes in templo Neptuni, quod erat Calauriae, fedet. Huc magnis actuariis contendit Archias, Antipatri gratiam pollicetur. Euftath. comm. ad Dionyf. Perieg. verfu 469. Infomnium D. Archia, nec hiftrio me mouifti, neque nunc mouebis promiffor. Quo ad iram conuerfo, Nunc, ait, oracula edis Macedonica, modo mimum egifti. Suftine parumper dum meos domi falutem. In interiora templi recedens, fcribenti et meditanti fimilis, calamum veneno imbutum ori admouit capite inclinato. Stipatores, qui ad fores ftabant, riferunt vt ignauum. Archias inftat. Reditum in gratiam cum Antipatro oftendit. Intentis in Archiam oculis Fac agas ex tragoedo Creontem etc. Cum aram praeteriret, concidit

dit animamque efflauit. ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΕΠΙΒΩΜΙΟΣ. Dr. Mead. Barton ad Plutarch. De morte D. et genere mortis Strabo l. 3. Pausan. in Attic. et Corinth. Hell. XVII, 21. Nep. in Hannib. Dr. Heber. den. Dr. Askew. Eratosthenes in cauo annulo refert eum venenum habuisse, et hunc annulum pro brachiali gessisse. Plin. XXX. 1. Alii sub gemmis venena cludunt, sicut Dem. summus Graeciae orator, anulosque mortis gratia habent. Plin. XXXIII. 1. Pausan. in Att. p. 14. Vincent. Bellouac. spec. Nat. l. 7. Obiit 16. mensis Pyanepsionis. Plut. in vtraque vita. Meurs. Lect. Att. IV. 21. Corsin. F. A. T. I. p 108. Obiit die 17. Octobris, quem diem Cereris sacris tristissimum agentes foeminae in templo Deae ieiunant. Contigit hoc 280. annis ante excessum Ciceronis. Eius tumulus Calauriae in fano Neptuni. Pausan. p. 13. et 248. Strabo l. 8. Circa Peloponnesum etiam nunc in Aegaeo Phthiusa et Aegina Epidaurico litori proxima, Troezenia Calauria inter ignobiles alias leto Dem. nobilis. Pompon. Mela. II, 7. Cum domum aeternam adiit, testamento reliquit Archippam vxorem seruo Phormioni cum libertate. Thysius apud Gronou. Antiqq. p. 1370. [Thysium haec scripsisse, si de Demosthene scripsit, nil miror; Taylorum autem etiam atque etiam miror, siue quod tam stulta commenta digna habuerit, quae iteraret, siue quod praetermiserit notare atque corrigere, si tanti erat tam absurdas nugas recoquere. Non Demosthenes, sed Pasio, Apollodori pater, Archippam Phormioni legauit, de quo satis superque constat e Demosthenis orationibus pro Phormione et in Stephanum. Sed vere credidisse Thysio somnianti Taylorum, paret ex additis in continente] Ita Demosthenes pater vxorem etiam testamento reliquit T. Titulo Pueritia et Adolescentia. [quid sibi velit T.

lit T. non intelligo. nisi est *Taylor*. Debuit Aphobo scribere.]

Olymp. CXXV. 1. Gorgia praetore (q. anno CXIV. 4. vel CXV. 1.) P. A. statuam aeneam decreuit et victum familiae in Prytaneo, rogante Demochare, sororis filio. Plut. X. orat. Basi statuae inscriptum hoc epigramma. *Εἴπερ ἴσην γνώμη ῥώμην, Δημόσθενες, εἶχες, Οὐδέποτ' ἂν Ἑλλήνων ἦρξεν Ἄρης Μακεδών*, ab ipso Demosthene conscriptum, teste Demetrio Phalereo. Plut. Suid. in Antipatro. [Hic subiecerat Taylor, quam omittere mihi liceto, totam Democharis rogationem e Plutarcho transscriptam. Ne quid tamen, quamuis tenue, pereat reliquiarum Taylori, adscribam duas eius ad hoc monumentum annotatiunculas. 1) ad v. *Λευκονοεύς*. Excusum *Λευκονθεύς*, saltim in quibusdam exemplaribus editis. Sed scribendum est *λευκονοεύς*. Sic T. [id est Taylor] in D. bis infra. Suidas ι ante ευς inserit. Scribit enim *Λευκονιεὺς δῆμος τῆς λεοντίδος. οἱ λευκόνοι*. 2) ad illa verba *πλείω πεντακοσίων ταλάντων* adscripserat haec. *πλείω φησὶ τάλαντον* codex Petau. erat nimirum ,φ' hoc pacto, id est 500. quod scriba arripuit pro *φησί*. In calce monumenti adscripserat v. quae Ruald. Stephanus, Amiot. Casaub. MS. etc.

17. Demosthenis Vitia, amores etc. Laidem amauit. Athen. p. 588. Gellius ex Sotione 1. 8. legitur *Phocione*. Io. Sarisber. Tanti poenitentiam non emo. v. Gron. de monetis veterum. *οὐκ ὠνοῦμαι μυρίων δραχμῶν μεταμέλειαν*. Macrob. II. Saturn. σχ. Aristophan. Pluto ex Phocione peripatetico 149. Athen. l. 13. p. m. 291. Lais. viri docti ad Xenocratem Laertii. Carrion Antiq. Lect. II. 12. Polit. ad p. 611. Eustath. ed. Flor. Stephanus Poeta comicus (Fabric. Catal. Comic. N. [id est Nos] ad Neaer. a Demosthene ciuitate donatus. Auctor anonymus praef. ad Aristophanem. Lais capta in ex-

in expeditione Sicula Olymp. XCI. Λαΐδα τὴν ἑταίραν ἔτι κόρην ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις πραθεῖσαν εἰς Πελοπόννησον κομισθῆναι. Plut. in Nicia. Lais κόρη f. 15. annorum Olymp. XCI. 2. ergo ad Olymp. XCIX. 3. quo natus fuit Demosthenes, anni 33. 15 † 33 = 48. Demosthenes annos natus 15. tum 15 † 33 † 15 = 63. Lais et Nais. Aristoph. Pluto Athen. Lais ἀξίνη ἐπίκλησις. Aelian. V. H. XIV. 35. et alibi. Prolem ex meretrice suscepit Athen. p. 592. sumptuosus. Athen. p. 593. vestitu nitido. Gell. I. 5. Adolescentes in amore habuit Athen. vbi T. inter quos Cnosiona, cum quo concubuit Demosthenis vxor. Athen. l. c. plura de eius intemperanti libidine Athen. l. c. Os pollutum Gell. I. 5. Dem. in καπηλείῳ Diog. Laert. in Diogene Cynico Aelian. V. H. IX. 19. Plut. quomodo quis etc. Βάτταλος ἐπίκλητις. Infamia de Moscho. Eubulus. Aristarchus. Biographi duo MS. Biblioth. Paris. Nos ad Midianam. σχ. ad Aesch. π. παραπρ. §. 46. ed. *Brocke*. σχ. n. 348. ed. Paris. [Demosthenis puta] Suid. Aesch. c. Timarch. Athen. σχ. Hermog. p. 190. Midianam et σχ. Vales. ad Harpocr. p. 80. Schott. ad Olymp. CXII. 3. Populi plausum ambiuit. Ael. V. H. IX. 17. Cic. Tusc. V. Laert. in Diog. Cyn. l. 6. οὗτος ἐκεῖνος. Nannius apud Gruter V. I. p. 1333. 1334. L. Gyraldus T. II. p. 377. Horat. in Odis ad Musam Melpomenam ait. Totum muneris hoc tui est, quod monstror digito praetereuntium. Tractum est a Demosthene, qui, prout refert Plutarchus, adeo gauisus est lanista [alii mercenario] digito ostendente sociis suis, dicendo. Hic est ille Demosthenes magnus orator. Schol. ad Persium l. 28. ex cl. Wassei Bibl. Literar. An, si Demosthenes iure laetatus est, quod illum anus attica ita demonstrauit, οὗτός ἐστι Δημοσθένης. ego celebritate mei nominis gaudere non debeo? Plin. IX. Ep. 23.

Ep. 23. Cum Dem. dicturus esset, concursus audiendi causa ex tota Graecia sunt facti. Cic. de clar. or.

18. Demosthenes et Cicero. Aemulatio naturae et fortunae. Et naturae dotibus et fortunae casibus simillimi. Omnino Gellius XV. 28. Politicae similitudines Plut. D. et C. compar. Multa in vtroque similia, cum in vita tum in oratione. Vterque paucos annos vixerunt, eodem aetatis tempore in forum progressi. Gell. XV. 28. Reip. causam sustinuit vnus contra Philippum, alter contra Catilinam et Antonium. Exsulauit et reuocatur. exsulauit bis. fuga salutem quaesiuit, vnus ad Chaeroneam, alter ad Pharsaliam. Vtrique mors violenta, eodem exacto vitae curriculo, vtrique immatura, et ab hoste inimicissimo profecta et ob eloquium. Eloquio sed vterque perit orator, vtrumque Largus et exundans leto dedit ingenii fons. Vterque filiam dilectissimam amisit, redux ab exsilio cum honore, cum libertate publica interire. (sic) Quid habuit in libertate vltimum. Cic. et Roscius. Dem. et Andronicus. Corn. Nep. in Phocione XIX. 2. Vterque nactus famae derogatores, hic Demadem, ille Antonium. sed plus cauendum est, ne fera propter iam propalati augmenta voluminis in aliquos forsitan incidamus vituperones, quorum fugere linguas cote liuoris naturalitus acuminatas ne Demosthenis quidem Ciceronisque sententiae artifices et eloquia fabra potuere, quorum anterior orator Demadem, citerior Antonium tolerauere derogatores, qui liuidi cum fuerint malitiae clarae, dictionis obscurae, tamen ad notitiam posteriorum per odia virtutum decurrunt. Sidon. VIII Ep. I. In stylo et orationis genere Quintil. X. 1. Longin. §. 15. Caecilius. v. Suid. et Plut. in vita Dem. Renatus Rapinus S. I. Nigronius S. I. Comparaison of Cic. et D. gallice. Arch. D. Stephens. Perraultus. Fr. Maucroisius Paris 1685. Fontenelle Dialog. Mort.

Mort. A. 1712. A. Schott. vitae compar. Dem. et Ariſtotel. P. Clobardus, Flander, praefatur ad Olynth. 3. Antwerp. 1538. de compar. Cic. et Dem. Rob. Britannus Paris 1643. 4. latine vertit et edidit Dem. orat. ad Philippi epiſtolam, adiectis aliquot locis, quos Cicero ex Demoſthene adumbrauit vel vertit. Bergerus. Hermogenes. Ciceronis locus e Dinarcho expreſſus Muret. Var. Lect. II. 7. in pro Sylla e Dem. Mur. ib. II. 18. in II. Philipp. Muret. II. 19. VII. 27. VIII. 10. II. 19. 20. XIII. 10. XIX. 13. Lipſ. Var. Lect. I. 3. 22. II. 5. 16 20. 27. III. 4. 6. 28. Petr. Victor. Var. Lect. XV. 3. XVIII. 21. Quantum ingemiſcant patres noſtri etc. Liu. 21. 53. ex Ariſtocratea. v. viros doctos ad Lucian. T. III. p. 464. Quod fretum, quem Euripum etc. Cicer. κῦμα v. Lipſ. in V. L. l. c. Muret. VIII. V. L. 10. 11. not. ad Ae. 414. 14. Tourreil ad loc. rurſus Tourreil. p. 466. 468. Hoc nec gratior extitit quisquam — Cic. Orat. Vnus eminet inter omnes — Id. ibid. Plane quidem perfectum — Id. in Bruto recordor me — Id. in Orat. Demoſthenem igitur imitemur — Id in Bruto. Demoſthenes Ciceronem ex magna parte, quantus eſt, fecit. Quintil. X. 1. Sadolet. de liberis recte inſtituendis. Iuuabit cognoſſe etc. M. Tullius cum ſe totum ad imitationem graecorum contuliſſet, effinxit vim Demoſthenis, copiam Platonis, iucunditatem Iſocratis. Hunc igitur ſpectemus, hoc propoſitum nobis ſit exemplum. Ille ſe profeciſſe ſciat, cui Cicero valde placebit. Quintil. X. 1. Demoſthenes tibi praeripuit, ne primus eſſes orator, tu illi ne ſolus. v. Hieronymi epiſt. ad Nepotian. Nec vitium dixerim, ſi Cicero a Demoſthene paululum hac in parte deſciuit. Quintil. IX. fine. Quicquid attica, quicquid romana praecipuum habet lingua, cognouit; aurum Demoſthenis et ferrum Ciceronis expendit, vtramque dicendi ſeriem latinus Relator impleuit. Ennodius

nodius I. Epiſt. 5. Non Ciceronis modo, ſed etiam eius, qui eſt ſtrictior multo, Demoſthenis. Quintil. XII. 10. Quis ita ad Aeſopi venuſtatem, quis ad ſophiſticas Iſocratis concluſiones, quis ad enthymemata Demoſthenis, aut opulentiam Tullianam, aut proprietatem noſtri Maronis accedat. Auſon. ad Symmach. Ep. 32. Ad explicandam incredibilis gaudii magnitudinem et tulliani fluuius ſiccaretur ingenii et contortae Demoſthenis vibrataeque ſententiae tardius languidiusque ferrentur. Hieron. Ep. 97. ad Demetriad. de ſeruanda virginitate. Vbi mare illud eloquentiae Tullianae? vbi torrens fluuius Demoſthenis? Hieron. Ep. 93. ad Saluianum lapſum. Επιμονὴ or Amplification. αὔξησις Longin. Alexander Ald. Rhet. Gr. de σχήματι ἐπιμονῇ. Demoſthenes et Pericles nunquam dixit ἀπερισκέπτως. Cum Athenienſes ad dicendum vocarent, οὐ συντέταγμαι, inquit. non omnes meas copias in ordinem redegi. Plutarch. tract. I. item in Aldina ὁμολογοῦμαι (ſic) μεμελετηκέναι. καὶ γὰρ etc. Epicli obiicienti orationem meditatam, dixit: erubeſcerem, ſi tanto populo conſulens extemporali oratione vterer. Plut. X. orat. v. Hiſtoriam Midianae Plut. polit. praec. p. 390. ad illam cauſarum operam, ad quam ego nunquam niſi paratus et meditatus accedo, adiungatur haec iuris interpretatio, quae non tam mihi moleſta ſit propter laborem, quam quod dicendi cogitationem auferat, ſine qua ad nullam maiorem vnquam cauſam auſus ſum accedere. Cic. I. de Legg. Hermog. π. μεθ. δεινοτ.

Ciceronis ſales et dicteria. In his vincit Romanus, grauitate graecus. Quintil. VI. 3. X. 1. Cicero dicax etiam dicebatur. Macrob. Sat. II. 3. VII. 3. Seneca Controu. 8. E quibus (Atticis) tamen non omnes faceti, Lyſias ſatis et Hyperides Demades praeter caeteros fertur, Demoſthenes minus habetur. Quo

quidem mihi nihil videtur vrbanius. Sed non tam dicax fuit, quam facetus. Eſt autem illud acrioris ingenii, hoc maioris artis Cic. Orat. Dicacitas proprie ſignificat ſermonem cum riſu aliquos inceſſentem. Ideo Demoſthenem vrbanum fuiſſe dicunt, dicacem negant. Quintil. VII. 3. Bons Mots. ὄνȣ σκιά. prou. vſus Sophocles in Cedalione, Ariſtophan. in Daedalo, Lucian. in ſectis, Demoſth. in Philipp. Menander in Enchirid. Plato in Phaedro, Procop. in quadam epiſtola, Orig. praef. ad librum 3. adu. Celſum. Ariſtoteles apud Suid. in διδασκαλίαις ait hoc nomine fabulam exſtare. Plut. X. orat. Zenob. Apoſtolius XX. 4. Suid. ὄνȣ σκιά. ὑπὲρ ὄνȣ σκιᾶς. σχ. Ariſtoph. Veſp. 191. Apulei. Metamorph. l. 9. extremo. Demoſthenes Scytha matre barbara natus, quid dixit. Rutil. Lup. T. Tit. Mater. Timothei dictum. Bons Mots. *Cum Demade.* Me Demoſthenes, ſus Mineruam. Haec Minerua nuper in Collyto in adulterio deprehenſa eſt. Plut. Vit. et praec. pol. p. 390. Collyto. Iuuen. *Cum Phocione.* v. Corn. Nep. Phoc. Phocio ſhort et pithy. Dictum Polyeucti (Polyeuctus ille cum Lycurgo et Demoſthene legatus ad Peloponneſios) μέγιστον Δημοσθένην, δυνατώτατον δ' εἰπεῖν Φωκίωνα. Plut. in Phoc. et polit. praec. NB. quaere num δειν. an δυνατ. quotiescunque aſſurgeret Phocio dicturus, dixit Demoſthenes ἡ τῶν ἐμῶν λόγων κοπὶς ἀνίσταται. Plut. in polit. praec. in vita Dem. in v. Phoc. Stobaeus ſerm. 37. p. 221. Demoſtheni dicenti ad Phocionem, occident te Athenienſes, ſi quando coeperint inſanire, reſpondit Phocio, te vero, vbi ad ſanam mentem redierint. Plut. in Phoc. p. 184. et Apophthegm. p. 113. Annon hoc potius Demadis, quam Demoſthenis? v. Plut. Moral. Mulier parata eſt depoſitum reddere etc. Valer. Max. VII. 3.

Hic

Hic desinebat Taylori diligentia compilandi. Nam loci e Stobaei et Maximi atque Antonii florilegiis transscripti, qui Aduersaria Taylorana demosthenica claudunt, huc nil faciunt. Fessus equidem sum describendo, et nunquam haec edidissem, quae iam dudum a Schotto et aliis occupata et in vulgus nota sunt, nisi voculas metuissem maleuolorum, qui de fide mea fuissent dubitaturi, si quid a Tayloro profectum celassem, atque clamaturi, me Tayloranorum optima quaeque suppressisse, aut mihi arrogasse. Ego profecto, ita medius fidius, si praeuidissem in schedis Taylori me non inuenturum esse meliora iis, quae inueni, nunquam operam dedissem, vt eas adipiscerer; et sic locum omnem calumniae atque suspicioni exclusissem. Sed fideliter verbotenus reddidi, quae inueni, in quo erunt, qui superstitionis me atque vecordiae notent. Quid agerem, vbi cauere non possem, quominus in alterum scopulum humanae iniquitatis impingerem? malui excessu religionis peccare, quam committere, vt Manium Taylori contemtor atque violator viderer.

HIERONYMI WOLFII,

Oettingensis Rhaeti, ad clarissimum virum, optimeque et de se et de rep. literarum meritum Io. Oporinum, Basileensem, commentariolus, coeptus quidem scribi Anno 1564. sed aliquot annis postmodum absolutus, de vitae suae ratione ac potius fortuna.

Memini, Oporine humanissime, cum Norimberga Basileam, in belli Germanici calamitatibus, annis abhinc 17. venissem, te dicere mihi nescio quas de me quorundam suspiciones et sermones sparsos, quod a prudentissima et ingeniis fauente rep. non temere fuerim dimittendus, nisi ὕπελόν τι subesset rebus meis. Quae me oratio recenti adhuc memoria calamitatis illius ita commouit, vt primo quoque tempore amplissimi senatus honestissimo testimonio, quod membranis inscriptum et obsignatum, ipse cum multis aliis vidisti, ora maledicorum et suspicacium hominum obturarem. Neque vero verbis tantum innocentiam et industriam meam grauissimus ille ordo testatus est, sed eodem anno primam lucubrationem isocraticae conuersionis meae, quamquam minus expolitae, quam vellem, centum Ioachimicorum magnifico honorario est remuneratus; vt pudere eos debeat iniquissimae obtrectationis, qui non dubitant Fortunam, vt poeta ait, in probri commemorare loco. Tu vero pro tuo mei amore his non contentus, illud etiam postulabas, quum me, ob crebras valetudinis offensiones, ὀλιγοχρόνιον, vt et ipsemet, fore putares, vt Libanium rhetorem, quem tu mihi primus, ante non visum, legendum dederas, imitatus, vitam meam ipse describerem; ne, vt fieri solet, me mortuo rerum mearum igna-

ignarus, et fortaſſe parum candidus, mihique inuidus et obtrectandi cupidus, e vagis et non conſentientibus ſermonibus, centones ſarciret, infuſoque nigrae loliginis ſucco funiculum ex arena conſereret, non ſine iniuria nominis et manium meorum. Id ego tum, cum neque recepiſſem, neque recuſaſſem, in hoc vsque tempus, κλιμακτήρων ἐνεςώτων, ὥς φασιν οἱ περὶ τὰ ἄςρα δεινοὶ, prorogaui. Ac, verum vt fatear, haec ipſa nunc ſcribo, ἑκὼν μὲν, ἀέκοντι δὲ θυμῷ, volens ob eam cauſam, quam tu afferebas; inuitus, non tantum propter ea, quae ad Luceium ſcribens Cicero recenſet, *(neque enim ego Catilinam vltus ſum, neque Hortenſium, aut alios aemulatus)* quam propter humilitatem fortunae et rerum mearum omnium tenuitatem. Sunt enim qui et Diogenem Laërtium et Suetonium derideant, quod ille philoſophorum, hic etiam grammaticorum vitas deſcripſerit. Nec melius de Eunapio, Philoſtratis, Dionyſio, qui oratores et ſophiſtas, et denique poetas celebrauere, ſentiunt, deriſuri, vt opinor, niſi crimen impietatis timerent, etiam eos, qui patriarcharum, prophetarum, apoſtolorum, martyrum, aut aliorum, qui doctrina excelluerunt, acta perſecuti ſunt; ea nimirum imbuti opinione, indignos eſſe poſteritatis memoria eos omnes, qui, tametſi optimi et ſapientiſſimi viri fuerint, opum et dignitatis ſplendore caruerunt. οἱ βάρβαροι γὰρ ἄνδρας ἡγῦνται μόνον τὺς πλεῖςα δυναμένυς καταφαγεῖν τε καὶ πιεῖν. Quid enim aliud agunt Pyrrhi, Hannibales et Alexandri, non tam magni et inuicti, quam iniuſti et violenti, niſi vt quam plurimos abſorbeant atque deuorent. Quos prae ſe contemnere viros bonos quis miretur, quum et regibus victis tanquam mancipiis inſultent. Eos autem, qui nihilo nobis nobiliores, ingenio autore, et mendicitatis ſordibus, per artes for-

tasse non optimas, adulationem, sophisticam, στρεψοδικοπανεργίαν emerserunt. nostrae humilitati insultare, iniquiore ferendum esset animo, nisi constaret, perpaucos illud Ausonii sibi subiicere: Fortunam reuerenter habe, quicunque repente Diues ab exili progrediere loco. Qui et mihi obiicere queant τὸ λάθε βιώσας. Quod vtinam mihi licuisset. Quanto enim fuissem et quietior et beatior? τὸ κάλλιστον τῶν κτημάτων, κατὰ Σωκράτην φάναι, τὴν σχολὴν περιποιησάμενος καὶ τῶν (sic) μετ' εὐμαθίας. Etsi enim praeclare scio me nequaquam eum esse, vel familiae dignitate, vel splendore fortunae, vel ingenii doctrinaeque praestantia, cuius nomen ab vllo celebretur; tamen, verum vt fatear, delectatus sum tuo seu studio, seu de me iudicio, qui me quoque inter eos numerandum censueris, qui reip. lit. ornamento esse videantur. Quare non grauatim morem geram voluntati tuae. quia enim nescio quo fato in publicum totius Europae theatrum protractus sum, (neque enim vllam nominis Christiani prouinciam esse reor, cui meum nomen te duce atque auctore sit ignotum) ea maxime, quae ad studiorum rationem attinent, (ob haec enim de me quaerent, qui fuerim, si qui forte quaerent) quantum pueritiae recordari memoriam vltimam potero, vere et sine fuco exponam. Quae eo fide digniora erunt, quod plura fore praeuideo, quae et aequiores misereantur (sic) et nasuti rideant, quam quae vtrique admirentur. Caetera propter seriem narrationis obiter atque breuiter attingam.

Quod igitur ad maiores meos attinet, qualescunque illi fuerint, non magnopere nostra interesse puto, cum te quoque sciam ingenio magis, eruditione, industria, herculea laborum tolerantia et animi magnitudine fretum esse, quam auo Argentoratensi consule gloriari Nam genus et proauos et quae non fecimus ipsi,

ipſi, vix ea noſtra puto. Sed enim quia rettulit Aiax eſſe Iouis pronepos, et mi genus ab Ioue ſummo eſt. τῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμὲν. Sed quoniam veriſſime Plato ſcripſit, ne ſubulcum quidem eſſe vllum, quin, ſi vltima ſpectetur origo, multos ſuae ſtirpis auctores principes viros proferre poſſit, et qui nunc regnent, a ſubulcis eſſe oriundos, nam hae ſunt rerum humanarum vices, ad propiora veniendum eſt. Pater mihi fuit Georgius Wolfius, vir, (ac filii teſtimonium ſuſpectum eſſet, niſi adhuc complures boni et prudentes ſupereſſent, qui de eo honeſtiſſime et ſentiant et loquantur) in veteri comitatu Oettingenſi, qui hoc tempore ſolus apud nos antiquum Rhaetiae nomen obtinet, nec virtute, nec dignitate, nec eloquentia poſtremus; opibus iis, quibus meliore illa aetate, moribus admiratione diuitiarum minus corruptis, et ab egeſtate, et a contemtu facile vindicaretur. ac longe maiores is et parare, et relinquere nobis potuiſſet, niſi maius liberalitatis et beneficentiae ſtudium, quam ſordium et auaritiae habuiſſet. Materna origo paulo fuit humilior, ſi noſtra tempora ſpectes, ſed ſi antiquitatis quaſi praerogatiua aliquid valeret, vetuſtiſſima et ſplendidiſſima. Quam enim artem Paradiſo pulſus factitauit Adamus, ea mihi a materna ſtirpe relicta eſt hereditaria, atque vtinam agri modo tantum fuiſſet relictum, vnde viuere potuiſſem. Opere enim ruſtico faciundo haud dubie et confirmata fuiſſet valetudo, atque animus natura ſimplex et apertus, inſidias, fraudes, ſcelera multorum ignoraret, quorum me ita pertaeſum eſt, vt mortem honeſtam et piam ſaepe magis optem, quam vitam diuturniorem. Sed ſi paterni ſtemmatis origo altius repetenda ſit, et ſi quid amiſſa bona valeant, et inops nobilitas opibus male partis anteferatur, vetuſtate generis et equeſtris ordinis dignitate, non multis cederemus. Ac monumenta maiorum meorum

rum adhuc exstant in opulentissimo Caesariensi monasterio, inter cuius fundatores (vtendum enim est recepta voce) et ipsi fuerunt, quod passibus circiter MM. a peninsula Danubiana, quam Werdam vulgo vocant, est dissitum. e quo, concessu reuerendi viri, et politica prudentia praeclara diuinaque non contemnenda praediti, Ioannis Saurii, Abbatis, insignia, quae tibi mitto, depicta sunt. Vnde apparet, vt opinor, neque tenues illorum fuisse opes, et animos pro ratione illorum temporum religiosos. Iidem in exilio longo tempore non nisi cum nobilibus affinitates iunxerunt, neque auus meus vlli equestris ordinis homini dignitate cessit. nauata non tantum comitibus Oetingensibus opera fideli et strenua, sed et Augustanae reip. quadringentis volonibus adductis, quornm virtute hostiles impetus repressit, (sic) nec parua aduersariis detrimenta fuere illata. Insignibus addidi versiculos non optimos quidem illos; non enim Apollinis et Musorum afflatu, sed ex insomnia scripti sunt: tales tamen, qui sine cuiusquam boni et candidi viri offensione legi posse videantur.

Insignia Pincernarum a saltu-aprugno, petita e Caesariensi monasterio, inter cuius fundatores memorantur, a quibus Wolfiorum Oetingensium familia propagata est. [Formam omisi ob loci augustiam.]

Castelli vestigia in pago eiusdem nominis Schweinispaind adhuc exstant in Comitatu Lechsgmindensi qui nunc est ditionis illustrissimorum Palatinorum Neuburgensium.

Hos ataui titulos dederant et praedia nobis
Quis coniunctus erat nobilitatis honos.
Praedia sed postquam domini rapuere potentes,
Irarum causas nescio, fata scio.
Hostia, Danubio qua se Lycus ingerit, horrent a)
Bernicii ripas tutaque rura colunt b)

Diffi-

a) Lechsgmünd. b) Wernitz im Rieß.

Diſſimulantque genus, mutant inſignia, nomen
Adſciſcunt, cani quod tribuere lupi.
Siue truces magis vt poſſent vitare tyrannos,
Seu puduit ſine re nomen inane ſequi.
Siue quod a Welſa ſuperati parte ſtetiſſent,
Eſt etiam victi nominis altus honos.
Hancque reor cauſam. grauis haec fert alea Martis
Infauſti. periit tum Calatina domus. c)
Inferior Stereberga ruit, caſtellaque plura,
Quam domini culpam ſuſtinuere, luunt.
Quin etiam, Winsberga, tuos infeſta penates
Caeſaris arma petunt, ſalva ſed ipſa manes. d)
Nec modo ſalua manes, ſed longa in ſaecula nomen
Caeſaris atque piae coniugis acta refers.
Victor enim clemens, ſtatuens modo plectere ſontes,
Matronam certa conditione vocat.
Efferat arce, ſuo quae ſint cariſſima cordi,
Quantum vel toto corpore ferre queat.
Illa ſui vitae metuens, o falſa, mariti,
Non aurum, gemmas deliciasue gerit.
Sed gerit illa virum, ſatis haud laudanda virago,
cumque viro recipit caetera cuncta ſuo.
Principis exemplo quoque caetera turba maritos
Et pueros effert; eſtque ita parta ſalus.
Aſt ataui noſtri ſpoliati protinus omni
Subſidio, Boios perpete Marte petunt.
Arma gerunt viui, comitantur et arma ſepultos. e)
Militiae vetus hoc eſtque manetque decus.
Scilicet hoc animis aluere, aliquando luporum
Se rabie hoſtiles perdere velle greges.
Idque ſub id tempus, quo moenia Byzae f)
Turcus atrox rapuit, fortiter auſus auus.
Hic peperit virtute nouum ſibi clarus honorem
Inuicto celebris robore ſemper eques.
Wolfius Huldricus vulgo Bauchuzius heros g)
Vir praeſtans animi, paupere ſorte licet.

c) Nunc zur alten pyrg.
d) Vide chronicon Peuceri ſub Conrado III. Imperatore. A. 1140. e) Im Kiris begraben.
f) Ante captam a Turcis 1452. Conſtantinopolin. Beuther in Animadu. hiſtor. c. VIII. g) πεϱγάϛωϱ.

Ille quadringentos tibi dux, Augusta, volones
Contra Boiorum contulit arma truces. h)
Auspiciis, vrbs clara, tuis fera bella ciendo,
Otia cuius ego munere docta colo.
Otia sed contempsit auus, discrimina vitae
Contempsit. stimulat pectora magna dolor.
Fretus equo, gladiis et acuti grandine pili
Hic tibi non dubitat bella ciere, Leo.
Heu quoties atra in nebula et caligine lunae
Saltibus in densis aspera quanta tulit!
Infestae quoties sensit ludibria mortis!
Spectra viri specie nunc, modo fronte ferae,
Impete quae fatum vasto minitatur acerbum.
Est in conspectu tristis imago necis.
Ecce giganteis species se molibus infert
Hunc auus armatum quod putat esse virum,
Contorquens celerem, neruo stridente, sagittam
Pectoris in medii dirigit arte sinus.
At miser, haud fuit ille vir. atri daemonis astu
Fit tibi flammiuomus falsa figura globus.
Alta petens circumque caput galeamque coruscam
Obuolitans, tandem nubila cocca subit.
Namque suis tali diffisus tempore telis
Numinis implorat, mox quoque sentit opem.
Sic tandem nox aegra virum terrorque relinquit,
Inde suos repetit laetus ouansque lares.
Qua te turrigera mons Wallersteine corona i)
Splendidus ostentans pinguia culta vides.
Hic quamuis septis latitare quietus in hortis
Posset, in obscuro deliciisque frui.
Non tamen alma quies placet, impiger omnia tentat.
Arma ciens, hostes nocte dieque petit.
Saepe quidem fugat hos victor. fugit ipse vicissim
Victus. habes varias, Mars maelefide, vices.
Praecipiti quoties hostilia spicula saltu
Elusit? quoties flumina vasta petens?

Effu-

h) Chronicon Augustanum Achillis Gasseri A. 1462. Bauchuzio ductore 400 volonum (Freiknecht) contra Ludouicum ducem haud contemnendam talionem Boiaris intulerunt.

i) Zu Wallerstein im gemauerten Garten.

Effugii monimenta cruces videt Egra Lycusque k)
Mauchaque. Sed tempus sustulit illa vorax.
Flumina parua quidem. niuibus sed et imbribus aucta
Diluuio campos opperuere suo.
Saepe etiam medio circumdatus hoste, fefellit
Delusos oculos coniugis arte suae.
Illa suis precibus perituri fata mariti
distulit. illa animos effugiumque dedit.
Muniit haec Orci galea, si credere fas est,
Pallas vti fortem Persea, diua potens.
Cyllaron haec quoque perpetibus circumdedit alis,
Bellerophontei nobilis instar equi.
Ergo ferox animis, et pectore fortis et armis
Praesidio superum fretus, et artis ope,
Non prius infestare tuos, dux Boie, l) clientes
Vrgens perpetuo nocte dieque metu,
Destitit, ac certa pax conditione coiret,
Tuque viro princeps praemia certa dares.
Praemia parua quidem numero, sed pondere magna.
Munera iustitiae symbola pondus habent
Ergo datur bellator equus, radiantia dantur
Arma viro. dantur pauca talenta viro.
Pauca talenta quidem. sed erat victoria laudi,
Quae magnis animis vnica meta placet.
Armis atque auro, tyrio de murice vestis
Additur, ornatus conuenientis honos.
Placatusque duci, dextraque petitus amica
Principis inuicti, qui prius hostis erat.
Fida ministerii permittit sedulus arma,
Annuaque e fisco munera deinde capit.
Hinc placidam coluit pacem Bauchusius heros
Oetingae comitum munere tutus eques. m)
Haec ego te, genitor, recolo memorare, Georgi.
Qui mihi perpetuo numinis instar eris.
Nam tuus hoc amor et virtus praeclara meretur,
Hortus vbi Christi valle tegente latet.
Sed puer, heu cur non sapit aetas! pauca notaui
De multis. coeca pleraqua nocte latent.

Nomi-

k) Eger Mauch Wasser im Rieß.

l) Herzog George von Bayern, der Reiche.

m) Gratias agit auctor illustribus comitibus Oetingensibus maiorum suorum defensoribus et patronis.

Nominis eſt aliquis forſan vel temporis errror.
Quae res perturbant ſaepius hiſtorias.
Quicquid id eſt, regum genitrix domus inclyta, laudes
Iſta tuas minime diminuiſſe putes.
Regna tuus tenet alta Leo, neque cura luporum
Eſt illi, ſi quos vel ſua culpa fugat;
Vel fugat ira potens, eadem placata quieſcit
Denique, nec miſeros nec ſine fine premit. (ſic)
Parcere ſubiectis et debellare ſuperbos
Clara Palatini ſtemmatis arma iubent.
Veſtra nouam hoc facto meruit clementia laudem,
Muneribus noſtrum quod decoraſtis auum.
Is coluit Martem, nos mollia numina Muſas
Apris atque lupis nobiliore ſtylo.
Hic dedit, (haud ſuperum contemno munera) nomen
Ingenio partum non breue. Liuor abi.
Saepe quidem infigis genuinum. Sed nihil amens
Proficis. infringes protinus arma tua.
Quam mihi laureolam Phoebus facilesque dederunt
Pierides, nitido ſemper honore viret.
Me Padus et Tybris nouit, me Sequana nouit.
Me Tagus et celeri Sarmata victor equo.
Hic Lupus in mediis potuit florere Britannis n)
Inſula ſed rapidis non adeunda lupis.
Nam mea germanum ſibi me Germania ciuem
Vendicat, vtque ſuum Rhenus et Iſter amant.
Bernicius genuit. variis ſors ſedibus egit.
Nunc Auguſta tenet. caetera nota deo.
Iſta quater denos nati conſcripſimus annos
Se medii luſtri conſociante nota. o)
Cum mihi iam medio brumam ducente Decembri
Somnus iners media nocte ſolutus abit.
Non ego, (ne culpes) facit hos inſomnia verſus.
Otia namque dies talia nulla daret
Nam modo chalcographo pereunt mihi tempora prelo,
Nunc ſubeunda vocant iuſſa potentis heri.
Nunc ornanda voluminibus noua bibliotheca.
Nunc opus eſt pueris βῆτα καὶ ἄλφα λέγειν.
Nunc triſtes cruciant morbi, curisque remotis
Lectulus inuitum me requiete fouet.
Haec inter me Pierides fugere. dearum,
Non niſi qui colit has ſedulus, optet opem.

Hacte

n) Alluſio ad nomen Wolfii. o) A. 1559.

Hactenus de origine familiae meae nugari libuit, quia nonnullos huiusmodi nugis non delectari modo, sed plus etiam, quam probitati et doctrinae tribuere animaduerto, vsque adeo, vt Appietates et Lentulitates fatuorum et improborum longe pluris faciant, quam sapientiae decus et ornamenta virtutis. Apud alios et genus et virtus, nisi cum re, vilius alga est. tanta est peruersitas atque amentia. Nunc ad me venio.

Natus ego sum in arce Oetingensi anno a natali Christiano MDXVI. Idibus Augusti, non multum, vt reor, ante solis occasum. tempus enim, patre ob publica negotia absente, a mulierculis πλατυκώτερον, vti solent, annotatum est, intra 6. et 7. horam a meridie. quae eaedem me Hieronymum appellarunt, seu obliuione, seu affectatione aliqua, cum pater Gregorii nomen imponi mihi voluisset. Et quidem plus vigiliarum habuit vita mea, (quod vtrumque doleo) quam sanctitatis. praestitisset enim placide dormisse, quam male vigilasse. Quod si horologium fefellit, (vt saepe fit, ac potius plerumque) potuit meus natalis paulo esse maturior. vt ex trutina Hermetis, quam vocant, ♒ 14 horoscopet. vel in septimam incidere, vt initium ♓ ex antegressa oppositione secundum Ptolemaicam correctionem tenuerit orientem. Caeterum vtramque hanc rationem non contemnendis argumentis euertit Ant. Montulmius. Iam quod ad inuestigationem puncti horoscopantis ex euentibus attinet, ei quoque rei haud scio quantum sit tribuendum. nam tametsi martialia pleraque subita, violenta et cruenta, Saturnia vero insidiosa, virulenta, luctuosa, diuturna perhibentur, tamen et eundem casum ob alias causas non sine rationibus accommodari video, et multa multis seu diuinitus, seu μαγικῶς euenerunt, quorum significationes in genesi apparent. — * Nescio quo fato meo fere

* Hic longum locum, astrologicarum et horoscopicarum

fere vbique locorum in hominesincidi malsrum, quam bonarum artium ſtudioſiores, quorum et conſuetudine volenti nolenti fuit vtendum, et accipiendae ac muſſitandae iniuriae, ſaepe etiam pro maleficiis agendae gratiae. cum eae officiolis quibusdam, veluti venenum melle perlitum occultarentur. quae res me natura ſimpliciſſimum minimeque male cogitantem eo redegerunt, vt omnia ſuſpecta habeam. et, vt Troianus ille, metuam Danaos et dona ferentes. *ἄδωρα γὰρ οὐ μόνον τὰ τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν φιλίαν ψευδομένων τὰ δῶρα.* In cauſa eſſe reor *πολιτικῶς μὲν εἰπεῖν, τὴν ἄγαν ἐνίων φιλαυτίαν*, qui ſe *ἀθανάτους καὶ ἀγήρως καὶ μάκαρας* eſſe ſtudent, et ſibi bonum eſſe, quam alteri, et alteri male eſſe, quam ſibi, quo iure, quaque iniuria malunt. idque vt conſequantur, quoad poſſint, (non autem tantum poſſunt, quantum volunt) nihil peſſimarum artium intentatum relinquunt. *ἀστρολογικῶς δὲ τὴν μολιβδίνην μᾶλλον ἢ τὴν χρυσῆν ἀφροδίτην ὑπὸ τοῦ κρόνου οἰκοδεσποτουμένην τε καὶ τετραγωνιζομένην* (habet enim ſextilis longorum ſignorum vim quadrati) *συνοῦσαν δὲ τῷ ὑπερλάμπρῳ ἀστέρι τοῦ στάχυος.* — Dum reges pecunias vel luxu vel bellando conſumunt, nos rerum noſtrarum ſatagentes, iis vtamur, quibus meliora non habemus. modeſteque de hoc genere diuinationis ſentiamus. Prora ac puppis conſiliorum et actionum noſtrarum non in coniecturis dubiis, ſed in vero dei verbo collocata. Ego quod hoc animo et ſum et ſemper fui, vt ob praedictiones aſtrologorum neque honeſtos conatus deſerendos, neque ſpe rerum meliorum temere quicquam extra munus officii moliendum mihi iudicarem eſſe, magisque ſpectarem, quod valetudo mea, quod ingenii tenuitas, quod

nugarum plenum omiſi, ne taedio lectoribus et deriſui eſſem, neu bonum Wolfium ſannis exponerem.

quod loca et tempora permitterent in terris, quam quod in Olympico de me consilio decretum esset. — Hactenus non quidem astragalis, sed cum astrologis παίζειν μᾶλλον ἢ σπουδάζειν ἔδοξεν. a quorum et amatoribus et obtrectatoribus veniam peto, ab his si nimium, ab illis si parum eorum scientiae tribuisse videar. Neque enim pro nihilo ducere possum ea, quorum me conuincit experientia, neque illa pro oraculis habere, a quibus dissident euentus. Vnde coniicias, ipsam quidem artem esse veram, sed nec totam cognitam, et non semper, et a paucis recte accommodari. Nunc reliqua persequamur.

Ante me igitur nati fuerunt fratres duo, sorores tres, e quibus duae tantum sorores restant: quarum vna maritum alterum, liberos ac nepotes, vel neptes potius, hactenus quidem, habet; altera natu maior, foemina omnibus ornamentis, quae in eum sexum cadunt, abundans, monasterii Zimmerensis abbatia locuplete se abdicare, vt et illa, patriam atque opes relinquere, quam admittere quicquam, quod Deo non probari putaret, maluit. Etsi autem de earum probitate et testata beneficentia in omnes, quos iuuare queunt, et pietas et veritas, plura vt dicerem, postularent: tamen, vt inuidiae metu nihil aliud dicam, illud satis arguit, quales sint, quod me et fratrem, adolescentulos, donec emergeremus et ipsi, non sororio, sed plane materno affectu pro viribus et facultatibus adiuuerunt et ornarunt: rebus suis incommodioribus, nostris secundioribus ἀντιπελαργήσοντας. Quod bona fide et cumulate praestitum esse a nobis confidimus; itaque parens noster moribundus, cum illas, fratre Noribergae, me Tubingae agente, accersisset, in mandatis dederat, vt nos, sui liberi, mutua liberalitate et beneficentia vteremur: sic nobis omnibus nihil vnquam esse defuturum. Idem testatus est, se optima fide gessisse

fiſſe magiſtratus ſibi mandatos, nosque, ſe iam defun-ꝍo, fruꝍus integritatis ſuae apud Comites Oetingenſes, percepturos. Qui fruꝍus cum nulli (ſic) fuerint, (nam et Carolus Wolfgangus, prima quaque occaſione data ſororem Annam abbatiſſam deſignauit, et Ludouicus ſenior quoad vixit, ſe clementem et benignum nobis omnibus praebuit, vberiores hi futuri erant, niſi belli Germanici calamitas, vt plerisque in locis, ita et in patria noſtra, plurima turbaſſet, filiis aduerſus parentes, et fratribus aduerſus fratres excitatis: eo quod aetate et rerum vſu praeſtabant caeteris, Ludouico vna cum patre nominis eiusdem, in exſilium aꝍo. A quo tandem ille reuerſus, haud obſcuras erga nos omnes beneuolentiae ſuae ſignificationes edidit, meamque inprimis conſuetudinem atque operam expetiuit, amplis conditionibus propoſitis, quod de fide mea et beneuolentia erga patriam praeclare ſentiret. Verum ego illas, obſtriꝍa iam fide Auguſtanae Reip. accipere non potui. Atque adeo (verum vt fatear) nec omnia Aulae conſilia et faꝍa probabantur, et verebar, ne et ob fratrum controuerſias in bellum Eteocleum, et libertate linguae (cui profeꝍo imperare non poſſum, vt fraudibus et iniuriis aſſentiatur) in calamitates inciderem, ſtrenuam operam, id vt fieret, nauatura inuidia, quae vel ſolis conſpeꝍum mihi eriperet, ſi poſſet. Poſt me nati ſunt duo fratres, quorum vnus reſtat, Henricus, Phil. et Medic. Doꝍor, Norimb. Phyſicus, et in arte ſua celebris et apud nobilitatem gratioſus. Qui vt aetate minor eſt, ſic et prudentia et proſperitate et eloquentia non minus quam opibus et dignitate et totius vitae proſperitate longe me ſuperat. — Ac quae ante fratrem hunc natum mihi acciderint, aut ignoro, aut indigna memoratu exiſtimo: niſi quod aui materni, grauiter aegrotantis, meque intempeſtiuo amore ſubinde contreꝍantis

tis halitu insalubri tenerum corpusculum non parum afflictum fuisse dicitur· Genesin autem hanc paulo interuallo multa mala et domestica et publica partim antecessisse, partim secuta esse feruntur; tumultus monetariorum, in quo pater tum Oetingae praetor, paene periisset· expeditio Francica Sueuici foederis, qua multa castella nobilium expugnata sunt et cremata, ob hospitium praebitum Ioanni Thomae Habsbergio, qui Ioachimum, Comitem Oeting. foederis illius praefectum, nescio quas ob controuersias, ex insidiis intra Werdam et Harburgum interfecerat. In hac historia duo memorabilia sunt, vnum, quod Comes a senatu Werdensi monitus, complures equites in illis locis conspectos esse, et praesidium aliquot bombardariorum, vltro pollicente, non paruit, siue quod turpe sibi duceret, in confinio ac conspectu prouinciae suae non nisi alienis auxiliis esse tuto, siue quod existimaret, neminem ex nobilitate ea fore perfidia, vt quicquam contra se, contra Germanicae nationis morem, non indictis inimicitiis moliretur. Alterum, quod Comitem de equo deturbatum, vnus e famulis complexus suo corpore protexit, donec vna cum domino a latronibus interficeretur. Sed ad domestica redeo. Eo tempore mater in malum incidit insanabile τῆς παραφροσύνης, defuncta demum Kirchenii infra Teccam, quod est Wirtenbergicae ditionis oppidulum, vbi de victu illi prospectum a patre fuit, annis paene triginta post; pestilentia grassata est in fratrem natu maiorem et sorores, oeconomia paterna dissipata. Nec multo post et ipse ex intestino apostemate plane deploratus fui, sed chirurgi cuiusdam nescio qua potione, cui monocerotis ramenta iniecta essent, sanatus:

Viuo equidem, vitamque extrema per omnia duco.

Cui pro nauata opera quoties ſim male precatus meminiſſe pudet et piget. Nam et ingrati animi hoc fuit, et cum reprehenſione diuini iudicii coniunctum. Neque enim me in ipſo aetatis limine, multarum calamitatum ignarum atque expertem, extingui, ſed et diutius et durius exerceri oportuit. Sed tamen plus millies cum ſuſpiriis et gemitu cogitaui, quam bene mecum eſſet actum, ſi tum eſſem mortuus, et fratrem Georgium, ac ſororem Catharinam comitatus. Impius atque importunus eſt hic affectus, ſed humanus tamen, et ita quidem, vt neſcio quis dixiſſe feratur, haud fere quemquam eſſe, cui in vita diuturnione non eiusmodi quaedam res obiiciatur, vt ſe mortuum eſſe malit, quam viuere. Eundem Aeneae quoque ſuo tribuit Virgilius:

— — — O terque quaterque beati,
Queis ante ora patrum Troiae ſub moenibus altis
Contigit oppetere.

Ex eo morbo recreato diſtortus nonnihil eſt ſiniſter oculus ex imitatione ſtrabae ancillae, ad quam domeſtici nihilo me feſtiuo puerulo prudentiores, (ſic) cum neque natura talis eſſem, nec ἐπιληψία vnquam tentatus fuiſſem. Hoc nonnulli a me confictum falſo putarunt, quum (etſi parui refert) adhuc teſtes eius rei fide digni ſuperſint. Facile tamen adducor, vt credam, δύναμιν φυσικὴν leui momento impelli potuiſſe. Nam Saturni et Lunae quadratus aciem ſiniſtri oculi hebetauit, eundemque Lunae Mercurii oppoſitus diſtorſit, vt coniicio, calamitati deformitate addita. Sed quod huic deceſſit, dextri acies firmiſſima penſauit, vſque ad annum aetatis trigeſimum, quo non modo de oculis, ſed et de vita mea paene actum fuit, vt ſuo loco referetur. Inde vſque ad annum aetatis vndecimum partim in patria apud Vrſulam Gallam, piam et honeſtam viduam, (quo tempore admodun familiaris

fui

fui Friderico, Oetingenſi Comiti, qui mihi, ſi quando rerum potiretur, magna quaedam pollicebatur, ſed, ſicut ſit, ὐκ ἔτι γιγνώσκουσιν Ἀθηναῖοι Μεγαρῆας) partim in ſuburbano praedio patris Megeſſamio, quod is, ob arduum quoddam negotium proſpere confectum, dono a Theutonicis dominis acceperat, partim Nerlingae in ipſis belli ſeruilis tumultibus cum ſacrificulo quodam vixi non ſine recordatione ſtultitiae puerilis. Nam et conſpectu armatorum delectabar, et de rep. et de priuata ſalute minime ſolicitus, eoque magis, quod a ſchola vacatio dabatur ob periculum, et ſacrificulo defuncto, a quo plagas ſaepius acceperam, laetitia geſtiebam, vt e grauiſſima tyrannide in libertatem optatiſſimam aſſertus. Neque vero ſiue ob inconſtantiam ſtudiorum, quam paternae oeconomiae diſſipatio attulerat, ſiue ob inſcitiam et iniurias plagoſi cuiusdam orbilii, multum vltra lectionem et ſcriptionem vernaculam profeci. Tum rogatus a patre, mallemne Latinas literas diſcere, an aulicum ſcribam, propoſita (ſi ad virilem aetatem perueniſſem) ſpe honeſti muneris agere, imprudens reſpondi, me Latinas malle. Quorum verborum cum ſtatim ob ſaeuitiam potiſſimum agaſonis magis, quam magiſtri, poenituiſſet, ea tamen conſtantia fui, vt turpiſſimum ducerem παλινῳδεῖν et quoduis potius perpetiendum eſſe exiſtimarem. Hic facere non poſſum, quin rem ridiculam commemorem. Audierat pater meus, Ciceronem ſcripſiſſe libros *de Officiis*, quorum inſcriptionem praeclarus ille magiſter vernaculo ſermone, audiente illo, interpretatus fuerat: *Von den Aemtern*. Sic autem nos appellamus non ea, quae cum virtute fiunt, ſed Praefecturas, et Quaeſturas, et Praeturas, aliasque procerum procurationes, ad quas ſane ex officio gerendas et magna prudentia et egregia virtute, abſtinentia inprimis, eſt opus. Verum ea de re pater, Latini ſermonis ignarus, (nam ſcripta quidem noſtratis linguae pleraque et ſacra et profana e-

 uolue-

uoluerat) non praecipue laborabat, quod existimaret, virum bonum, et natura duce et laudatorum exemplorum obseruatione, atque inprimis Christianae religionis praeceptis instructum, facile, quid et consectandum in vita et vitandum esset, perspecturum. Illud putabat ibi tradi, qua ratione et dominis inseruiendum, et ab agricolis vectigalia exigenda et rationes referendae essent. Sed quum vna atque altera pagella, vtcunque ab illo exposita, longe ibi aliud agi sensisset, vanitatem atque ineptias hominis perosus, aliud consilium de me cepit. Erat eo tempore Nerlingae vir excellenti facundia et doctrina, Theobaldus Gerlachius, Billicanus, Theologiae Doctor, qui non tantum conciones habebat ad populum, sed etiam subseciuis horis adolescentulos quosdam, rogatu parentum, in Graecis Latinisque literis, et dicendi ac disserendi arte felicissime instituebat. Sed quia illius quoque seueriorem, quae ferebatur, disciplinam, quum nulla fortassis esset, aut certe moderata, et non nisi necessaria, horrerem, deprecabar id, ex inscitia aetatis, vnde vberrimos percipere fructus potuissem. Itaque κατὰ τὸν δεύτερον πλοῦν, nec malo fato, Norimbergam ad D. Christoph. Iulium, clarissimum ICtum, fui missus ipso natali meo, ab eoque Sebaldo Heideno, viro ingenio et eruditione praestanti, solertissimoque instituendae pueritiae artifici, commendatus. Id factum est A. 1527. cuius disciplina ad Calendas Septembr. anni 1530. vsque prima vtriusque linguae elementa vtcunque didici, cum aliqua ingenii et industriae laude. Non multum ante meum in eam vrbem aduentum Senatus prudentissimus in Aegidiano monasterio gymnasium aperuerat, doctissimis viris accersitis. Ibi tum Graecas et Latinas literas vna cum Philosophia docebat Ioach. Camerarius, poëtas Latinos enarrabat Eobanus Hessus, dicendi artes, sacris etiam interpositis,

trade-

tradebat Mich. Rotingus, qui vnus adhuc ſpartam ſuam, vtpote difficillimis temporibus tuetur atque ornat. In Mathematis Io. Schonerus, in Hebr. lingua Io. Boſchenſtein, adoleſcentiam inſtituebant, viri et diligenter et egregie eruditi, vt optimarum artium ſtudioſi, ac trium linguarum amantes, aliam Academiam, in eo quidem doctrinae genere, non magnopere deſiderarent. Ad eos igitur audiendos tandem et ipſe a Sebaldo praeceptore mittebar, quod ingenio meo nimium fidebat. Nam ipſius quidem docendi ratio, captui rudiorum accommodata, nullo a me negotio percipiebatur. Sed quum illo ventum eſſet, immatura aetate ac potius doctrina (tum enim annum aetatis exceſſeram 13. quum Latinorum vix tertium ingreſſus eſſem) vernaculae Grammaticaeque explicationi aſſueto, quae ad dicendi artificium et rerum cognitionem attinebant, noua mihi omnia, obſcura, difficilia videbantur, parumque me erudiebant, rudem omnino, et non ſatis in primis elementis inſtitutum. Dices, cur non relinquerem id, quo me praeceptor deduxerat, tantoque me honore ipſe indignum iudicarem? Eamne tu prudentiam poſtules et moderationem a puero, eoque minime callido et gloriolae cupido, quam aetate maturiore perpauci praeſtant? Ego vero audiebam per aliquot menſes, ſed ita, vt Graeco prouerbio dicitur: ἔλεγέ τις ὄνῳ μῦθον, ὁ δὲ τὰ ὦτα ἐκίνει. Sed cum tandem aures aperiri mihi et fructus aliquis ex iis, quae tradebantur, ad animum meum redire videretur, egoque ſpem non vulgaris eruditionis concepiſſem, en triſtiſſimis patris literis in patriam reuocor, quouis exſilio tum magis inuiſam. Quos tu ibi animi mei aeſtus fuiſſe? quam triſtes et luctuoſas cogitationes? quantas rerum omnium deſperationes arbitrare? nam et natura fui ἐμπαθέστερος, et guſtu quantulocunque literarum percepto, perſuaſum habebam, id quod Plinius

nius pronuntiauit, omne perire tempus, quod ſtudio non impenderetur, illud etiam, vitam ſine literis eſſe mortem et hominis viui ſepulturam. Itaque iratus, contra quam et adoleſcentulum et filium decebat, atque aegre ferens, reſcribo patri, me delectari ſtudiis, nec meo tantum, ſed et praeceptorum iudicio diſcendis literis eſſe aptum: a quibus ſi omnino me abſtrahendum duceret, vel ſartori vel ſutori docendum traderet, eiusque voluntati parere neceſſe mihi eſſe. Eae literae puerili incogitantia et intempeſtiua iracundia elapſae, ita commouerunt patrem, vt reſcriberet, ſi absque clauſula illa fuiſſet: me voluntati ſuae parere velle: omnino ſe curaturum fuiſſe, vt ſutorem aut ſartorem magiſtrum haberem. Nunc eam rationem initurum, vt commodis et honori meo rectius atque melius, quam pro ſtultitia et temeritate mea conſuleretur. Adiiciebat, me literis ſubinde attexere clauſulam *obedientis filii*, ſed ita demum eſſe morigerum, ſi meis cupiditatibus ipſe obſecundaret. Redeo ad patrem, cui iam et ipſum tempus, nam trimeſtre interceſſerat, et conſpectus filii diu non viſi omnem iram abſterſerat. Accedebat commendatio praeceptoris et teſtimonia quorundam in patria non indoctorum hominum, qui ſcriptiunculas meas Latinas legerant et probarant. Excipior non modo amanter, ſed et honorifice, lenitur deſiderium ſtudiorum pollicitationibus et laudibus doctrinae atque ingenii, me in aula quoque Caroli Wolfgangi, Com. Oeting. et otii aliquid ad diſcendum, et Cancellarii Chriſtoph. Iulii, ICti praeſtantis, et omni genere literarum eruditi, humaniſſimique ſenis benignitate occaſionem me habiturum; addebatur et nummorum aliquid, vt cum ſodalibus potare liceret, officio modo fungerer, pecuniam mihi non defuturam. Spes mihi fiebat aliquando in ſcholam redeundi, a qua pater non tam, quod ſumtus ſuppeditare grauaretur. (etſi iis

ſi iis quoque fortaſſe mouebatur; non enim eam artem ipſe exercuerat, qua nunc plerique praetores et quaeſtores paucis annis tantos reditus conſequuntur, quantum cenſum, qui tum habebat, lautus putabatur) me abſtraxerat, quam quod ei natura mea triſtior et feuerior, ac ſolitudinis, quam frequentiae, amantior, aulica hilaritate diluenda, et iracundia, cum pertinacia quadam coniuncta, conſuetudine dicteriorum et iniuriarum emollienda et edomanda videbatur. Nec eum ſane fefellit opinio. Nam qui prius eo eſſem animo, vt iniuriam nec ipſe cuiquam faciendam, nec ab vllo ferendam exiſtimarem, et leues offenſas, ſi minus liceret manu, indignatione et conuiciis vlciſcerer, et verbis et verberibus equitum et nobilium adoleſcentium vix equidem, ſed tamen factus fuerim (ſic) oue placidior, multaque aequo animo (aliter enim non poteram) et tulerim et fecerim, quae non ita pridem nec ferenda nec facienda eſſe conſtituiſſem. τὰ γὰρ παθήματα μαθήματά μοι ἐγεγόνει. Alioquin neque capilli manibus, nec dorſum et malae pugnis centaurorum ſuffeciſſent. Ipſe quidem Cancellarius et prudentiſſimi quique inter aulicos, me ob modeſtiam, probitatem, induſtriam, alacritatem inſeruiendi omnibus, qui operam meam requirerent, diligebant. Caeterum ſtudiis parum erat loci interdiu, cum tablinum non in Harburgenſi arce eſſet, vbi ego et pernoctabam et ſcriptione peracta diei reliquum exigebam, ſed in ſubiecto oppido in Cancellarii aedibus. Collega autem meus, qui ſe pro domino potius, quam collega, ob temporis et aetatis praerogatiuam, gerebat, iuuenis, Bacchi et Veneris, quam literarum, amantior, praetereaque magiae et herbariae medicinae deditus, quosuis potius, quam me, in conclaue, ſcribis in arce deſtinatum, admittebat. Itaque cum in publico hypocauſto vel calamus ad ſcribendum, vel libellus ad legendum in manus ſu-

mebatur: dii boni, qui fibili, quae dicteria, quae vellicationes, quae grando ossium et calceorum sequebatur? vt prius paene desistere cogerer, quam coepissem. Erat id adeo molestum, vt vitae me poeniteret. Sed nec patri, nec domino quicquam conquerebar, quicquid morderet animum, ad Deum potius, quam ad homines, deferre solitus. Nec tamen a libris omnino recedere poteram. Cum igitur et anni et diei tempus ferebat, aut in proximum montem, aut vicinum saltum me conferebam, ibique vel inambulans, vel, vt Tityrus ille Virgilianus, patulae recubans sub tegmine fagi, horulam vnam atque alteram, deliciis meis fruebar. Habebam autem tum bibliothecam, meo iudicio (vt qui nullam vidissem aliam) non male instructam, D. Erasmi Roterodami, Phil. Melanchthonis, Io. Lud. Viuis, cuius introductio ad sapientiam (etsi me minime sapientem esse doleo) plurimum mihi profuit, et recentiorum Theologorum opuscula complura; fabulas item Graecolatinas, cum Terentio, Virgilio et aliis quibusdam poëtis, quos Norimbergae de peculio meo, genio etiam fraudato, paraueram, eamque subinde aliorum libellorum accessione augebam, neglectis sympofiis, neglecto vestium ornatu, satis me ornatum existimans, si libellos elegantes haberem. Legebam quidem multa, sed pauca intelligebam, quum Lexicon, e quo quicquam requirerem, adeo non haberem, vt et, quid esset Lexicon, ignararem, et vtrum tale aliquid in rerum natura exstaret, nescirem. Cancellarius autem, etsi ICtus egregius, et Philosophus non contemnendus, orator etiam praeclarus habebatur, minus tamen (vt tempora illa ferebant) versatus erat in eo genere studiorum, quo ego inprimis delectabar, poëfi et lingua Graeca. Atque adeo quum me et ingenio valere putaret, et singulari esse praeditum studio videret, saepe hortabatur, vt, omissis nugis istis

poeti-

poëticis, quae non ad parandas opes, ſed ad mendicitatem augendam facerent, Iurisprudentiae ſtudium amplecterer, quo et reip. inſeruire et priuatis meis rationibus conſulere poſſem. Fortaſſis et illud ſpectabat, vt me et generum aſciſceret, et muneris ſui ſucceſſorem, qui de patria communi bene mereri et vellem et poſſem, relinqueret. Itaque optimus ſenex et mei amantiſſimus inſtitutiones Iuſtiniani, quas a quodam cum commentariis dono acceperam, per otium mihi interpretabatur. Ac diligentia interpretum, qui nullam voculam inexcuſſam relinquerent, valde mihi probabatur. Barbaries autem verborum aeque diſplicebat. Praeterea cum ICtos et auaritiae et iniuriarum antiſtites potius eſſe, quam iuſtitiae ſacerdotes vulgo audirem, etiam religione quadam ab illo doctrinae genere abhorrebam, ignarus ſcilicet, eadem re et bene et male vti licere, ac bene eo magis, quo ipſa res eſſet melior et praeſtantior. Quid autem poſt doctrinam Chriſtianam eſt interpretatione et adminiſtratione iuſtitiae melius atque praeſtantius? Cum igitur bonus ille vir et prudentia ſingulari praeditus ſtoliditatem meam perſpexiſſet, inuitis canibus venari velle deſtitit, eaque praedixit, quae malo meo, dum ſcholaſticum hoc vitae genus perſequor, per annos complures ſum expertus. Eſt enim ea debita ſtultitiae merces, vt, qui nec ipſe ſapit, nec prudentioribus obtemperat, ſuis conſiliis fruatur. Eorum vero, qui fructus eſt? inopia, contemtus, ſera poenitentia. Neque hoc ſcribo, quod me eius fortunae, qua nunc ſum, poeniteat. Gratias enim ago Deo, et inclytae huius vrbis magiſtratui, qui ita mihi proſpexit, vt nec laboribus obruar, et nulla re neceſſaria egeam, vt qui ſim ἀγαμός τε καὶ ἄγονος, quae fere ſumma eſt felicitatis meae, nequaquam inuidioſae, niſi idem ſit et amentiſſimus et inuidentiſſimus. Sed quam multa perpeſſus fuerim, priusquam

 huc

huc peruenerim, quam multas et hic aerumnas exantlarim, qui credere nolet, ipſe velim experiatur. Quod ſi patri meo et alteri patri, Cancellario, obtemperaſſem, nec honeſti matrimonii, nec dignitatis et rei familiaris augendae occaſiones in ipſo iuuentutis limine defuiſſent. Nunc philoſophiae praeſidiis magnopere mihi opus eſt, et ad ſolitudinis moleſtias tolerandas, et ad contemtum atque neglectum mei prae iis, qui non decimam partem ſtudioſorum laborum ceperunt, aequi bonique faciendum. Quae ideo commemoro, ut adoleſcentes moneam, bonorum et prudentium ſenum conſilia ſuis vti cupiditatibus anteponant, quos veriſſime ſcripſit Comicus impenſe cupere, et non conſulere in longitudinem. Nec ego vllam adoleſcentis virtutem maiorem eſſe iudico, quam parere monitis eorum, quos longa aetas multarumque rerum vſus erudiunt. Sed haec extra oleas, quod aiunt. Ad bibliothecam igitur meam redeo. Quae cum libris maxime neceſſariis careret, non ita multum mihi profuit, ac plus ad minuendas moleſtias et qualemcunque oblectationem valuit, quam ad augendam eruditionem. Quod ſi optimi quique libelli de ratione ſtudiorum et tot tam copioſa Lexica mihi ſuppetiſſent, quibus in hac Auguſtana ſchola nunc vel egentiſſimi vti et frui poſſunt, quam me beatum iudicaſſem! Imo patrimoniolo conſeruato et ſtudere literis, et rem facere mihi licuiſſet, mutis praeceptoribus contento. Agebam tamen, quod poteram, ac ſatagebam potius, mouens quidem ſedulo, ſed parum promouens. Conciliabam mihi vigiles, qui mane ante horam quartam me expergefacerent quotidie; conciliabam coquos qui candelae accendendae poteſtatem darent, (nec enim excutiendi ignis inſtrumenta noueram) et centauris partim dormientibus, partim ſtabulo curando occupatis, ad horam vsque ſextam fere ſine interpellatoribus, et hy-

berno

berno tempore minime aestuans in frigido hypocausto legebam Scribebam etiam versus, (si diis placet) et declamationes et dialogos, cum, ita me Deus amet, quid illa essent, ignorarem, imitatione tantum, et captato numero sonoque versuum. Syllabae mihi omnes communes erant, omnes loquendi modi probati, decorum et rerum et personarum erat, quod in mentem, vel buccam potius, veniebat. Dicendi autem artificium, qualicunque ordine Germanicarum scriptionum, quibus exercebar, et Hegendorffini praeceptiunculis, quas didiceram, constabat. Quem tu ibi Virgilium recitantem? quem Lucianum disserentem? quem Ciceronem aut Demosthenem declamantem audisses? Attamen ex illis chartis, nonnullas de plurimis, quae perierunt, vt dignae erant, nunc anno paene quadragesimo post, si quando inspicio, non sine risu miror, talia nullis praeceptis instructo in mentem venire potuisse, et versus aliquot suis constare numeris, cum psalterium Dauidicum heroico versu scilicet conuertendum suscepissem. Degebat in vestibulo arcis vir non indoctus, et perhumanus senex, Io. Caesar, parochus subiecti oppidi, multorum filiorum pater, qui omnes nunc Euangelium variis in locis docent. Is, quum ex vno atque altero congressu, me, qui et expedite Latine loquerer, et prudenter respondere viderer, nec ingenio, nec doctrina, pro aetate carere crederet, rogat, vt filiis suis Terentium praelegam. Impetrat facile. Praeceptorem Sebaldum imitans, Latina verbis Germanicis, quam optimis licebat, declaro, loquendi formas excerpo, ad imitandum propono, epistolia vernacula praescribo, quae Latine redderent, αὐτοφυὴς ὢν καὶ νεόφυτος διδάσκαλος, et tamen inter coecos luscus regnabam, dum auditores (quorum nonnulli aetate mihi fere pares meam castigationem non aequissimis animis ferebant) alio a patre ablegarentur. Hoc modo

cum

cum amplius triennium exegiſſem, nunquam per Centauros quietus eram, qui me ob ſeueritatem et animi contentionem aſſiduam, ſtudiis quidem neceſſariam, ſed maiorem viſam hominibus ſtolidis, et inguinis et capitis quae diſcrimina eſſent, vt Satyricus loquitur, fere ignorantibus, pro lunatico et fatuo, quum alio tempore non poſſent, in omnibus coenis exagitabant. Ob quae cum tamdiu ridiculum atque inuiſum eſſe puderet et pigeret, creſcente praeſertim ſtatura, tandem conſilium capiebam, libris in ciſta concluſis, aulicum agendi. Comparſeram aureos aliquot a patre dono datos. Eo Nerlingam, pugionem, ornatum pileolum, faſcias tibiarum, et neſcio quae alia crepundia, quibus aulica pubes gaudet ac ſuperbit, emturus. Sed quid fit? non poſt feſtum, ſed poſt nundinas venio: peregrini mercatores abierant; quum ea, quae deſiderabam, expoſita non viderem, in tabernas ingredi et percontari pudebat. Fui enim natura ita ſeu timidus, ſeu verecundus, vt nec honeſta et iuſta, aut certe ea, quae a nemine reprehendi poſſent, niſi a notis et familiaribus petere auderem, et ſi quid turpe diceretur aut fieret, magis erubeſcerem, quam nunc pleraeque virgines ſoleant. Ea δυσωπία, vt ad turpia cauenda multum mihi profuit, ita et multis commodis meis obſtitit, et in mala non pauca inſontem coniecit. Rediens e foro tranſeo templum D. Georgii, domum, re male geſta, vel infecta potius, rediturus. Ibi forte fortuna bibliopolam conſpicio, qui libellos non ita pridem Frankfurto allatos expoſuerat; conſpicio Valerium Maximum, Lexicon Graecolatinum, forma 8va, a Gilberto Longolio editum, quod vicem praeceptoris in Graecis literis per annos complures mihi praeſtitit, et opuſcula quaedam poëtica et rhetorica. Emo, redeo domum, eademque via atque opera cum Muſis meis in gratiam redeo. Quas quia in aula colendi nulla occa-

occaſio et perexigua ſpes erat, propter eas, quas expoſui, moleſtias, iniurias, indignationes, de reditu in ſcholas dies noctesque cogito, nec prius tamen voti compos fio, quam in morbum incidiſſem, indignatione Veneris, vt opinor, (neque enim accuſandi ſunt, quos criminis conuincere non poſſumus) immiſſum, quae ſe prae Mercurio a me negligi videret, οὐκ εὐπρεπῆ μὲν ῥηθῆναι, λυπηροτάτην δὲ ὑπενεγκεῖν, γινώσκουσιν καλοῦσιν οἱ ἰατρῶν παῖδες. Id malum me ſubito inuaſit anno 1534. circa nonas Maii, (ſi recte memini) tempore pomeridiano intentum declamationi ſcribendae, neſcio cuius argumenti, et quidem tanto cum impetu, vt coelum terrae miſceri videretur. Ac id quidem minime factum eſt, neque fiet, illud autem accidit, vt, dum verecundia retardatus malum id pro virili diſſimulo, (nam ex macie et inſolito pallore ſatis apparebat, me occulto quopiam morbo vexari) et neſcio, quae medicamenta in libello quodam lecta et imperite et fruſtra adhibeo, vires tam corporis, quam ingenii, plurimum debilitarentur, atque animus inſigni moleſtia conflictaretur, per annos integros ſeptem. Quorum poſtremo ita inualuit, vt et ſomno me priuaret, et ad tabem redacturum videretur. Neque ſuſpicio abeſt, me illo quoque anno, quem dixi, ſeptimo Veneris cuiusdam iram ſenſiſſe, δυσκόλως γὰρ ἡ θεὸς ἔχει ἐρῶσα πρὸς τοὺς οὐκ ἀντερῶντας. Ridicule queritur apud Plautum miles: nimiam eſſe miſeriam, hominem formoſum eſſe nimis. Sed me ab ea miſeria ne deformitas quidem mea, et macies, et imbecillitas, et ruſticitas, et omnium occaſionum pro virili euitatio, et perpetua ſtudiorum occupatio, vindicare potuerunt. Adeo verum eſt, quod noſtrates dicunt, ſacras aedes ingredi plures charos, quam formoſos. Ibi vero neceſſitate pudorem vincente, conſulo medicum Nerlingenſem, Ioannem Weidemannum, cogno-

gnomento Formularius, (sic) virum doctum et perhumanum. Is, obiurgata prius stulta verecundia mea, cum a virginibus etiam de multo foedioribus morbis libere se consuli diceret, medicamenta adhibebat, quibus etsi nonnihil leuabar, non prius tamen malum depulsum est, quam frater meus Tubingae de Leonardi Coturnini sententia me anno 1541. in thermas ferinas ire iussit, quarum aquae et tunc et postea saepius mihi salutares fuerunt. Locus hic esset admonendi adolescentes de duplici pudore: de quo praeclare philosophatur Euripidis Hippolytus, cuius ego fatum aliquando vix euasi, nisi perexiguus iam in plerisque adolescentibus et virginibus etiam esset pudor. Sed quia haec posterius acta sunt, ad seriem narrationis redeo Etsi Harburgi et victus lautus erat, et optimi quique me charum habebant, tamen non prius conquieui, quam a patre impetrassem, vt annum vnum atque alterum se studiis meis sumtus suppeditaturum esse polliceretur. Id enim persuasum habebam, si mediocria vtriusque linguae et philosophiae fundamenta iecissem, me reliqua, quae ad propositum meum facerent, priuata industria et diligentiae assiduitate facile consecuturum. Eius voti anno 1535. sub Calendas Martias compos factus, Noribergam, quinto anno postquam scholas reliqueram, sum reuersus, ad veterem praeceptorem meum, Sebaldum Heidenem, a laetitiis aulicis et vini copia ad scholasticam frugalitatem καὶ ὑδροποσίαν, quamquam imbecilli stomacho parum salubrem. Cupiebam enim plus animo sapere, quam palato, nec me inter pueros magistris proceriorem ea, quae exciderant, assidentem repetere, quaeque in puerili doctrina ignorabam, addiscere pudebat. Quod quotusquisque nunc est, qui facere non recusaret? Propterea eandem me gy-

me gymnasii Aegidiani rationem ibi reperturum, quam discedens reliqueram, stulte putabam. Sed quid fit? Eo cum rediissem, Eobanus Hessus siue ob annonae caritatem, siue ob auditorum infrequentiam, discesserat, obierat Io. Boschenstein Hebraeus, Ioach. Camerarius abitum parabat, reliqui erant Schonerus Mathematicus, sed valetudinarius, et Rotingus, artium dicendi professor. Quantopere autem temeritatis illius me tum poenituerit, qui non omnia diligenter prius explorassem, dicere quid attinet? Eas igitur erroris mei poenas dedi, vt maiore et sumtu et molestia Tubingam, quo praecesserat Camerarius, cuius inprimis (vt qui et Graecarum et Latinarum literarum doctrinam e solidis quasi fundamentis exstrueret, nihilque paruum duceret, sine quo magna constare non possent) audiendi cupidus eram, me conferrem. Ac in eo sane deceptus non fui, quod vtriusque linguae doctissimum, summoque in omni disciplinarum genere iudicio praeditum virum consectabar. Sed in illo stulte ac potius calamitose feci, quod eundem de ratione studiorum meorum in consilium non adhibebam, inepta verecundia impeditus. Nam quum vtriusque linguae Grammaticae non satis essem peritus, ac felicitate quadam ingenii potius, quam certa cognitione latine graeceque vtcunque balbutirem, non modo poëtarum et oratorum explicationes, sed Dialecticos et Mathematicos et Philosophos, exiguo sane meo cum fructu, (captum enim illa meum superabant) eo audiebam, quod sodales quidam, nihilo me prudentiores, ita necessario faciendum esse mihi persuaserant. Nondum enim ea erat inita ratio, quam nunc, praeclaro sane instituto et magno discentium fructu, obseruari audio, vt exploratis ingeniis et doctrina adolescentulorum vnicuique vel priuatus praeceptor assignaretur, vel, quae lectiones audiendae essent, praescribe-

ſcriberetur. Barbarica tamen illa conſuetudo manebat etiam tum, vt ſtolidiſſimo et importuniſſimo cuique aduenas omnibus et verborum et verberum contumeliis exagitare licitum eſſet. Depoſitionem vocant, quae probatio eſſe debebat ingeniorum et animorum liberalis, maturae aetatis et doctis viris, non petulantibus adoleſcentibus adhibitis. Narranda hic eſt et vana perſuaſio mea de eorum, qui in Academiis verſarentur, inſigni doctrina, quam tum in perpaucis vix mediocrem deprehendebam, et erant inter illos, qui me aliosque nouitios de more ſubſannabant, et pulſabant, complures, qui aegre admodum tria quatuorue verba ſine ſoloeciſmis poſſent proloqui. Ibi ego mecum: Hem tibi Atticam eloquentiam! Vah quanta de ſpe decidi! Habent ſcilicet et Academiae ſuos Aſinos Antronios, eosque et calcitroſos, et iis, qui ſacra Iſidis geſtant, elatiores. Sed ad auſcultationes meas redeo. Ariſtotelicum ὄργανον graece praelegebat Wilh. Bigotius Gallus, Dialecticam Ioannis Caeſarii Ioannes Gebhardus, Euclidis Geometrica Ioannes Hildebrandus. Verum erant illa mihi omnia ita admirabilia et obſcura, vt ſi aliquos ex nouo orbe aduenas ſua lingua loquentes audiuiſſem. Iacobus vero Scheggius dialogos Luciani Graecos, Ioach. Camerarius Sophoclis Tragoedias, Ioan. Benignus Quintilianum, Mich. Veius Salluſtium interpretabantur: quibus audiendis me quantum proficere non poenitebat. (ſic) Nec ita multo poſt Sebaldus Hauenreuterus cum Norimbergenſibus diſcipulis in Tubingenſe collegium ſe conferebat, cuius praeter alia officia, quae in me conferebat, priuatae quoque lectiones mihi commodaſſent, ſi iis recte vti potuiſſem. Quia vero illius diſcipuli Calepinum habebant, cui Graecae explicationes additae eſſent, voculis hinc inde conquiſitis, in Graecis epiſtoliis ſcribendisque verſiculis inuicem certabamus

mus. Iam quia Camerarius valetudine impeditus rarius praelegebat, ego morae impatiens, quae ab illo inchoata erant, obseruata illius interpretandi ratione, Lexicoque adhibito, conuertebam, eoque studio cum primis mihi videbar beatus. Verum subinde mordebat animum temporis a patre praefiniti breuitas, qui, biennio exacto, me in aulam regis Ferdinandi, quorundam amicorum pollicitationibus fretus, ablegare constituerat. Cum igitur offerretur occasio, qua me id tempus, sine accessione sumtuum, conduplicaturum sperabam, sordidum famuli communis munus (etsi quidam vir clarissimus et principes, et pontifices et reges, qui officio fungerentur, nihil nisi famulos communes esse pronuntiare non dubitauit) laetus atque alacer suscepi, quod et pater, si rescisset, indignissime laturus erat, et nunc mendici plerique, qua sunt ignauia et superbia, contemnerent. Qui quia μήτε φείδεσθαι, μήτε κερδαίνειν, μήτε καρτερεῖν μηδὲν volunt, sed omnia quasi diuina virgula, ἀκονιτὶ καὶ ἀνιδρωτὶ, suppeditari sibi postulant atque flagitant, luxuque vestium et victus deliciis cum patriciis et nobilibus certandum sibi censent, vereor, ne propediem futurum sit, vt patroni et sumtuum et impudentiae atque ignauiae pertaesi, pecuniam illam in quosuis potius vsus conferendam censeant, praesertim quum vix decimus quisque ita se gerat, vt eius vel in scholis, vel in ecclesiis, vel in rep. vsus aliquis esse possit. E quo grege memini aliquando mihi narranti, quas aerumnas amore studiorum adolescens pertulissem, vtque pleraque itinera et pedes, et viae ignarus et incomitatus, hiberno saepius quam aestiuo tempore perfecissem, et Tubingae non, nisi quum fontana aqua propter imbres turbidior flueret, vinum bibisse, security ferociter respondisse, num existimarem, omnes alios eadem, qua me, infelicitate ac tolerantia laborum et

 conti-

continentia esse oportere? Sed quid adolescentes mireris, illud Satyrici oraculum minus reputantes:

Haud facile emergent, quorum virtutibus obstat
Res angusta domi etc.

quum etiam in barbatos Philosophos (ne barbaros dicam) inciderim, qui ob eam rem me contemserint, propter quam, vt laudandus non fuerim, vituperari certe non debui. Nam si id inopia coactus feci, (neque vero vnquam rebus necessariis carui, neque stipem ab vllo exegi, et quum pauperrimus fui, amplius florenorum quadringentorum rem habui, sumtus studiorum quidem saepius defuerunt) quod istud est Philosophiae genus, quod eum despicit, qui honesto labore victum quaeritat, Cleanthem illum, quem superbi condiscipuli ὄνον καὶ Φρεάντλην per contumeliam cognominarunt, imitando? Socraticum certe non est, non Platonicum, non Aristotelicum, non Zenonium, non Carneadeum, Christianum vero multo minus. Oratoribus quidem inter sese mordentibus et Comicis ac Satyricis familiare est, inopem adolescentiam et sordidos natales obiectare iis, qui vel in pecunia sunt insolentes, vel in potestate sese extulerunt. Eum vero, qui et modestissime viuit, et adeo neminem prae se contemnit, vt omnibus potius, etiam indignis, honorem deferat, hoc modo criminari, non est (vt lenissime dicam) nisi magni ardelionis. Sin ob honestissimam causam stultae vulgi opiniones minus apud me, quam grauissima sapientum virorum auctoritas valuerunt, et ob verum iudicium, et propter animi constantiam, fortasse laudari debeam potius, quam sugillari. Quaero enim ex beatis istis atque semideis, honestiusne sit, calefacere hypocaustum, an foedis aestuare libidinibus? aquam et ligna portare in culinam, an cibis confertum vino se ingurgitare? quadras et patinas abluere, an vomitu foedare cubiculum?

lum? ſternere lectum, an alieno thoro inſidiari? miniſtrare ſtudioſis adoleſcentibus, an ſuperbe iisdem inſultare? claudere et aperire fores, an egrediendi et ingrediendi tempus ignorare? libris intentum in multam noctem lucubrare, an gladiatoria ferocia plateas peruagantem ſtentoreis vociferationibus ciuium ſomnos interrumpere? antelucanas opificum operas mane ſurgendo anteuertere, an telluris inutile pondus et fruges conſumere natum in medios dies dormire? verrere pauimentum, an ipſum eſſe περίψημα καὶ κάθαρμα τῆς ἀκαδημίας? Ac priora quidem illa omnia ego me ſedulo feciſſe confiteor, et illam tenuitatem Fuggeranis lautitiis, quibus per annos integros vndecim inter Barones et Comites, in holoſericis ſellis et ſplendidiſſimo apparatu, cum nobiles adoleſcentes aſſidenti miniſtrarent, vti frui licuit, praetuliſſe. Poſterioa haec qui factitant, honeſtiſſimi ſcilicet iuuenculi ſunt, ac praeclara eccleſiae et reip. ſeminaria, columina, ornamenta, ἐγὼ δὲ διὰ τὸ σῶφρον, καὶ ταπεινόφρον, ἔργων οὐδὲν ὄνειδος, ἀνεργίης μέγ' ὄνειδος, ἡγησάμενος, ὥσπερ οἱ Μεγαρεῖς, οὔτε τρίτος, οὔτε τέταρτος, οὔτε δυωδέκατος, οὔτ' ἐν λόγῳ. οὔτ' ἐν ἀριθμῷ. Equidem miror iſtos non etiam principum virorum filios deridere, et torquatos atque holoſericatos medicos, qui quas ſordes pontificii, caeſarei, regii cubiculi non exhauriunt? Sed hanc litem rectius poſteri diſceptabunt, quorum aequioribus iudiciis me conſolor. Interim ad meam prouinciam redeo, in qua dum Iac. Scheggio, rectori collegii, quam Burſam vulgo vocant, inſeruio, Io. Scheubelius, quem plerique noſtrae aetatis Euclidem perhibent, ab illo impetrat, vt nobis Euagoram Iſocratis interpretetur: quae mihi prima fuit, (vt alibi ſcripſi) auctoris illius et admirandi, et perlegendi, et conuertendi, ac denique ſaepius edendi in publicum, occaſiio. Aſſignatum mihi fue-

rat et cubiculum, lemuribus, vt aiunt, infeſtum. Quod ego, quum neſcirem, non curabam. Verum aliquanto poſt, cum per occaſionem in aliud commodius immigraſſem, ſodales mei mirabantur, me tamdiu illic manere potuiſſe, rogabantque, numquid noctu territus non fuiſſem? Ego vero nihil vnquam horrueram, iratus fueram ſaepius iis, qui ſupra me habitabant, cum grandium ſaxorum intempeſta nocte volutationem audire mihi viderer, vnde ſomno excutiebar, ſed mox iterum conſopiebar, male precatus importunis illis hominibus, qui ne noctu quidem nec ipſi quieſcerent, nec me et ſeruitutis et ſtudiorum laboribus feſſum quieſcere paterentur. Verum fiebat illis a me (vt poſtea cognoui) vel Epimenideum ſomnum dormientibus iniuria. Narrabatur autem ſiue fabula, ſiue hiſtoria, (de qua ſuo quisque arbitratu ſtatuat; ego id refero, quod tum celebre erat inter ſtudentes) fuiſſe olim famulus communis, a nobili adoleſcentulo, quod is noctu pulſanti fores cunctantius aperuiſſet, indignante, pugione transfoſſus, atque ab eo tempore id cubiculum, in quo miſer ille animam efflaſſet, ſemper infeſtum fuiſſe. Me vero nocturni illi tumultus parum mouebant, illud moleſtum erat, quod petulantiores adoleſcentuli ſubinde mecum expoſtulabant, quod iniquis eorum poſtulatis, contra mandatum Rectoris, nocturno tempore collegii referandi, et mendacio culpam excuſandi, aſſentiri nolebam, quum quidem a nonnullis etiam riderer, quod dicerem, mentiri me neque velle, ſi poſſem, neque poſſe, ſi vellem. Quod omnino verum erat. Qua enim fronte ipſe mentitus eſſem, aut mendacium diſſimulaſſem, qui vel alio mentiente, ſtatim erubeſcebam, tacitum vultu meo in illum dicente teſtimonium. Itaque rerum illarum pertaeſus, miſſionem a Rectore petebam, quaerente, quid cauſae eſſet, ac defenſionem pollicente, ſi qui

ſi qui mihi eſſent moleſti. Sed ego nominare volebam neminem, et accerſitus a patre decumbente, honeſtam illam quidem, ſed inſtituto meo plane aduerſantem diſcedendi cauſam habebam. Cum enim arx Oetingenſis conflagraſſet, et ipſe ſuppetias accurrens, lapſus in glacie, pedes alliſiſſet, tumor ex eo conſecutus fuit cum rubore, et hydrops, natura iam ante, vt opinor, debilitata, (longo enim tempore ante, vrgente ſiti, etiam noctu bibere coactus fuerat) erupit. Eſt et de occaſione illius incendii aliquid dicendum. Erant in arce tum bina hypocauſta, alterum alteri impoſitum, fornace in id culmen per foramen educta, vt vtrinque vna calefieret. Comes autem Ludouicus ſenior, homo procerus et macilentus, quum hieme ſaeuiente, ignem multum augeri iuſſiſſet, ex ardore inferius tabulatum iuxta fornacem paulatim inflammatum totius arcis ruinam ſecum traxit. Ita illud ſeu calefactionis compendium, ſeu lignis parcendi ſtudium, multis aureorum millibus conſtitit. Videtur et patris mei caſus augurium quoddam habuiſſe. Nam tum in domo Teutonica habitabat, et (ſic) per templum, via breuiore et commodiore, ingredi et egredi ſolebat. Tranſiturus autem cancellatum ponticulum, ſupra foueam eo factum, ne pecudes locum ſacrum intrarent, in eo ipſo glacie vitrea obducto, concidit, quaſi omine quodam, in eo templo manendum eſſe, in quo aliquot menſibus poſt ſepultus fuit. Poſt eum vero caſum ad Mariam ſororem meam ſe contulerat, aerumnoſam mulierem, φιλοστοργοτάτην, quo diligentius curaretur. Me vero ſecum habebat, tum ad fallendum taedium ſolitudinis, tum vt miniſterio meo vteretur. Quod non fuiſſe tale, quale oportet, non ſine moleſtia recordor. Praeſtabam enim ſedulo quidem, quod iubebar, ſed ea prudentia non eram, vt vltro facerem, quae aegroto commodarent, eiusque

animum oblectarent, nugis ſtudiorum meorum perpetuo intentus, neque reputans, quid res, quid locus, quid tempus poſtularet. Quam multa, ſi ſapuiſſem, cum delectatione haud minore, quam vtilitate mea tunc ex patre, plurimarum rerum perito, et publica et priuata cognoſcere licuiſſet? Sed ego ineptus interim Hexametro carmine *αἰλουροκυνομυομαχίαν*, et interitum Nigri exercitus, poſt obitum Matthiae Coruini, Pannoniae regis, (quam hiſtoriam e patre audieram) et querelam Muſarum Elegiaco deſcribebam, verſibus amplius ſexcentis, quos me aſſeruaſſe vellem diligentius. Nunc *προμηθεὺς μετὰ τὰ πράγματα γενόμενος*, nihil habeo reliqui, niſi vt ipſe mihi cum ob hoc ipſum, tum propter parentem minus ſolicite curatum ſuccenſeam, ac naturam meam paene ipſe oderim, quae me hominem fecerit, monaſticae vitae, quam politicae, multo aptiorem. Itaque ne longa quidem aetate et conſuetudine diuerſiſſimorum ingeniorum factus alius, etiam nunc haud multum abſum ab iis moribus, (quod quidem ad *ἀπραγμοσύνην* attinet) qui in Theaeteto Platonis deſcribuntur. Neque enim ſatis verecunde illud mihi arrogare auſim, quod idem auctor Iſocrati noſtro tribuit, *ὅτι φύσει ἔνεστί τις φιλοσοφία τῇ ἐμαυτοῦ διανοίᾳ*. Hoc tamen eſſe verum, partim quotidiana vita, partim lucubrationes meae, tum editae, tum in Muſeo meo deliteſcentes, nec vnquam, me quidem viuo et volente, edendae, teſtari poſſunt, me ne nunc quidem quicquam, niſi libros meos, et ea, quae mei muneris ſunt, magnopere amare. Vnde fit, vt non modo, quid publice priuatimue ab aliis geratur, fere ignorem, niſi quid obiter et aliud agens reſciero, ſed et in his ipſis aedibus, in quibus dies noctesque verſor, et in ſolennibus congreſſibus non ſatis dextre gerere me ſoleam, ſaepe etiam ridear a naſutis. Poſteaquam enim

enim ex Fuggerana familia discessi, et familiarium magnae partis erga me studia refrixerunt, qui non Wolfium videntur propter doctrinam et probitatem, (quod falso opinabar, meque putabam, quantum per aetatem et eruditione et virtute profecissem, tanto et honoratiorem et chariorem fore) sed Fuggeranum splendorem sub Wolfii nomine coluisse, aut aliquid aliud consilii, quod ipsi norunt scilicet, neque me exquirere decet, habuisse, neque conuenio fere quenquam, nisi aut vocatus, aut coactus, neque conuenior ab aliis, nisi qui mea opera indigent, iique congressus plerumque sunt Areopagitici, ἄνευ προοιμίων, καὶ παθῶν, μηδεμίαν ἔχοντες τὰς τῶν παρεκτροπάς. (sic) Itaque multo post ea cognosco, quae et lippis et tonsoribus nota sunt. Nascuntur multis liberi, aegrotant, moriuntur, matrimonia item contrahunt, et re ac dignitate augentur, ex notis, tum intra, tum extra vrbem permulti, quibus, quum ipsi nihil mihi significent, quid acciderit, ego nihilo magis noui, quam ea, quae extra columnas Herculis geruntur. Ita in frequentissima vrbe et mediis turbis ἀναχωρητὴν ago, non sine multorum, vt opinor, reprehensione, atque etiam non absque incommodis meis tam in re familiari administranda, quam voluntatibus quorundam ea de causa a me alienatis. Habeor minus officiosus, quod pompis funerum raro intersim, quod aegrotos, quibus commodare nihil possum, non inuisam, quod magnam de aliorum rebus solicitudinem non callide simulem, qnod vanis pollicitationibus aures non demulceam, quod denique liberior, quam blandior, οὐκ ἀσκῶ τὸν ἐπιχώριον τρόπον. Sed quid agam? quum plerosque aegrotasse non intelligam prius, quam sepultos esse audiero. Et fortassis ignoscendum est, ad exsequias non magis, quam ad epulas et nuptias accedenti, nisi accersar. Quibus de causis, si qui sunt,

qui minus bene de me ſentiant, ii debebant et naturae meae tali, qualem expoſui, et vitae ſolitariae, atque inter peregrinos actae, et, quae has ſequitur, non affectatae ignorationi, et occupationibus rerum meliorum, dare veniam, atque etiam τῆς δυσσεβοῦς εὐσεβείας rationem habere, cuius ea ratio, proh dolor! eſt, vt neutri factioni obſequi poſſis, quin apud alteram in odium capitale et crimen impietatis incurras. Vtinam vero complures hanc meam ἀπραγμοσύνην imitantes, ſuum et ipſi negotium agerent, me omiſſo, ἐρευνῶντες τὰ ἑαυτῶν μᾶλλον, ἢ τὰ τῶν πέλας, neque mihi clam obtrectarent et inſidiarentur. Sed ad decubitum patris redeo, qui cum de ſententia medicorum Nerlingam ſe deportaſſet, neque magna ſpes recuperandae valetudinis oſtenderetur, triſtibus ſane cogitationibus, tum ob hoc ipſum, tum propter neglectum ſtudiorum, angebar, adeo vt pater, id animaduertens, et ſaepe mecum expoſtulans, me eſſe bono animo iuberet, ſe quandocunque Deo Opt. Max. viſum eſſet, minime inuitum ex hac aerumnoſa vita diſceſſurum, mea cauſa potius anxium, quem videret minime aptum eſſe conſuetudini hominum et rebus gerendis, vereri, quidnam tandem de me futurum eſſet. Interdum etiam iocabatur in ſtaturam meam proceriorem, quum diceret, dandum mihi eſſe locum, cui ſui calcei iam eſſent apti, (fortaſſis enim ex Aſtrologo audierat, cum eo vſque vixiſſet, receptui canendum fore) et quum aliquid minus dextre obibam, ſubridens, vtinam, inquit, eſſes paulo breuior, et aliquanto prudentior. Quae verba cum aliquando praeſente medico repetiſſet, is accurate conſiderata totius corporis mei habitudine atque inprimis fronte inſpecta, ne, inquit, quaeſo, de filio iſto ſis ſolicitus. Is nunc verecundia et moerore impeditus, videtur ſtupidior, ſed progreſſus aetate multos ſuperabit,

rabit, qui magnum acumen prae se ferunt. Pater autem, cum idem medicus morbum in autumnum vsque produci posse diceret, (id quod minime factum est) me haud sane inuito (in quo saepe accuso ipse me, atque eo nomine infeliciorem hactenus fuisse arbitror, quod amori Musarum paene plus tribuerim, quam pietati paternae). Tubingam redire iusso, haec mandauit: Ego, mi fili, cursum studiorum tuorum ob valetudinem meam, quam tu iuuare minime potes, non interrumpam. Tu fac Deum religiose colas, virtuti studeas, prauorumque consortium vites, ita futurum est, vt bene tecum agatur. Ipse triduo post discessum meum, ex subita sanguinis per nares eruptione, 20. die Aprilis anno 1536. pie placideque decessit, quum quidem canes per totam noctem in ea platea lugubriter eiulassent, anno aetatis 59. idque sub festum S. Georgii factum, (sic) ex indito sibi nomine coniectabat; qui idem dies, si non primus, vltimus certe in terris illi fuit. Patrem amiserat quinquennis, patrimonium fratres interceperant atque absumserant. Translatus primum est, nescio qua occasione in gynaeceum Comitis Montfortiae, vt caudatam (qui mos tunc erat) dominae vestem pone sequens leuaret, ne humum verreret scilicet, quod cauda ista praefecta rectius cauere potuisset. Sed hae fuerunt illorum temporum ineptiae, nec minores rostratorum calceorum, et armillarum amplissimarum, vt plerique non togis, sed velis amicti viderentur, et pileorum vanni latitudine, qui propediem, vt opinor, reuiuiscent. Quo minus mirere nunc caligas istas Maximini, et bullas sextarii capaces pugionum. Haud multo post vernaculis literis et Arithmetica imbutus in Pannoniam ad Baronem Rogendorfium se contulit. Inde cum Georgio Emershofio, equite aurato, Caesaris Maximiliani aulam in Belgio et alibi secutus, tandemque

in patriam reuerſus, cum aliquamdiu ſcriptioni operam dediſſet, ab Oetingenſi Comite Wolffgango, cuius eo tempore, cum in Sueuia fui, magna fuit auctoritas, praetor Oetingae deſignatus eſt, ac tandem praetor (Landvogtum hunc, vt illum Caſtnerum vulgo vocant) totius Comitatus, in quo ſummus is honos habetur. Eo munere gerendo defatigatus, vt guſtum aliquem libertatis, poſt laborioſam non minus, quam honorificam, annorum amplius quinquaginta ſeruitutem, perciperet, anno ſuperiore ſe abdicarat. Sed ego vix Tubingam attigeram, cum triſtiſſimo nuntio, quem animus, tabellario conſpecto, ſtatim praeſagiebat, hercifcundae familiae ergo accerſor, ibique rebus vtcunque compoſitis, in eo eram, vt fratrem, quem ad Latinas literas diſcendas ante mecum Norimbergam adduxeram, etiam Tubingam transferrem. Quo tempore vterque nos parum decore geſſiſſe viſi fuimus, cum et cerimonias parentalium negligeremus, nec lugubri veſte vteremur, quod illa et ſuperſtitioſa eſſe et ſuperuacaneae occupationis audiſſemus. Ac dum rei familiaris conſtituendae cauſa duos circiter menſes in patria commoror, bis ſalus mea periclitata eſt: ſemel, quum frater bombardam, ex armamentario patris, eo genere, et caeteris ad rem equeſtrem pertinentibus, probe inſtructo, depromtam, per iocum in me direxiſſet, glande ſupra caput meum euolante, quam ille nullam ineſſe putarat: deinde, quum aeris alieni redigendi cauſa pagum quendam ingreſſurus eſſem, (graſſantibus autem tum incendiariis neſcio a quo (varia enim ea de re feruntur) in Germaniam immiſſis, agricolae diurnas nocturnasque excubias agitabant, venabulis, baliſtis, bombardis armati) cum bombardam geſtarem, et cornu puluere plenum de collo de more ſuſpendiſſem, fatuus quidam homo de excubitoribus, incendiarium ratus, ſagittam in me directurus

ecturus fuit, nisi ab illo, qui me norat, prohibitus fuisset. Fuit et mihi et fratri, pueris admodum, periculum non admodum dissimile. Cum enim pater bombardam in mensa instrueret, nosque e regione sederemus, globus fortuito laxatus inter me et fratrem parieti infixus fuit, Deo nos protegente. Admonet me haec commemoratio alterius euentus recentioris, quem propterea recito, vt adolescentes suspiciones non minus, quam scelera ipsa, cauenda sibi esse intelligant. Redibam anno 1566. e thermis ferinis, quas tum valetudinis, tum requiescendi causa, et ingenio et corpore perpetuis scriptionibus defatigato, adieram. Pernoctaram in oppidulo, quod ab anguillis nomen habet in confinio Wurtenbergensis et Oetingensis ditionis. Cum autem ab auriga, e cerebro laborante, (qui morbus tum ἐπιδήμιος iis in locis erat) nullo pretio impetrare potuissem, vt me vna cum amanuensi meo, Ioanne Scheirlino, in currum admitteret, (alterutrum enim homo vecors recipiebat, vtrumque nequaquam) ego veritus, ne adolescentulus viae ignarus et itineri faciendo non assuetus, in vasta silua (Herdfeldium vulgo a duritie et siccitate appellant,) aut aberraret, aut animum desponderet, curru illi et sarcinula concessa, ego, quamuis cum ex insomnia illius noctis, atque inedia aeger, tum debilitatis neruis e viginti dierum natatione in thermis, pedes iter asperum ac ne mihi satis quidem notum solus sum ingressus. Cum autem sub meridiem (pridie paschatos id factum est) in pagum Trochtelfingam peruenissem, ita fui defatigatus, vt toto corpore tremens et pedes et manus subinde iactarem. Caeterum hospita, cui non ita pridem cremata domus et vix reparata fuerat, nescio quid suscipicans, e gestibus meis, quos vt ingens defatigatio attulerat, sic illa aestum animi e scelerum conscientia ortum, ac diuinitus immissum, vt poenas

poenas darem, vt coniicio, rata, me diſceſſurum hortabatur, vt pauliſper manerem, dum ſui ex agro redirent, commodaturam eſſe equum, qui me Nerlingam perferret. Ego vero nihil mali ſuſpicans, ſed miſericordia motam defatigationis meae rationem habere credens exſpecto. Verum illa non equum, ſed lictorem adiunctura mihi fuit, quem ſuas aedes incendiſſe putabat. Ingreditur tandem lictor: propino illi poculum. Tum muliercula, quae interim deplorata clade ſua ſe inprimis optare dicebat, vt ſceleratus ille homo poenitentia acta, hic potius, quam apud inferos, plecteretur, quid vetat, inquit, cum hoſpite iſto bibere? Is, poculo exhauſto, me diligenter contemplatus gratiis actis diſceſſit. Ego vero cum equum peterem, negabat illa vllum adeſſe, meque hortabatur, vt pedetentim reliquum itineris conficerem. Equidem puto, ſiluam illam naturae meae et genio infeſtam eſſe. Praeterquam enim, quod Tubingam abiens et rediens, ſaepe in illa aberraui, quum poſt obitum patris domum redirem, ſeductus ſilueſtri quadam ſemita, in loca perplexa et inuia ſum delatus, et poſt duarum aut trium horarum ſpatium e denſis vepribus magna cum moleſtia et defatigatione vix eluctatus, tandem in conualle in fonticulum incido, aeſtuans atque anhelans, et vt ſum natura ſicciſſima praeditus, et ſitis impatientiſſimus, auidiſſime ingurgito frigidam, nec multo poſt caſam vicinam ingreſſus, quum praeter lac nihil ibi praeberetur, laeſi hepar, vt ab eo tempore in hunc vsque diem dolores hypochondriacos ſubinde ſentiam, praeſertim cum vinum non ſatis coctum a ſole, cuiusmodi pleraque Neccarica ſunt, aut alioqui infecta, bibo. Quae mihi cauſa eſt, optima quaeque vina expetendi et obtrectatoribus occaſionem, vt video, datura eſt, τοῦ εἰς οἰνοφλυγίαν ἡμᾶς διαβάλλειν. Ego vero non ſobrium et temperantem, ſed ἀβέλτε-

ρον

ϱον ac vecordem eum exiſtimo, qui, omiſſis iis, quae ſuae valetudini conducunt, deteriora conſectatur. Satis eſt haec boni conſulere, cum meliora non ſuppetunt. Scio et a Pſeudoſtoicis quibusdam, qui Curios ſimulant, et Bacchanalia viuunt, hilaritatem et iocandi licentiam in conuiuiis et congreſſibus amicorum meam, quae vtraque in hac vrbe rariora ſunt, quam et valetudini et ſtudiis meis expedit, exagitari magis, quam improbari, qui non conſiderant, me, in muſeo et lectulo meo Zenone et Xenocrate ſeueriorem, meo quaſi iure hoc mihi ſumere, vt inter epulas, quas decet hilaritas, frontem nonnihil exporrigam, et linguae, domi τῇ Πυθαγόρου ἐχεμυθίᾳ aſſuetae, ſine cuiusquam iniuria et contumelia frena laxem. Equidem eſurire malim, quam eorum eſſe conuiua, quorum ii vultus ſunt, tam triſte flentium, quaſi a tumulo parentum et liberorum modo rediſſent. Non me iſti conuiuatores, ſed Minoëm, Rhadamanthum, Aeacum, Proſerpinam, Siſyphum, Tantalum, inuitanto, aut lacrimis extillantem Nioben, vnaque cum illis ὀρίγανον (vt Comici verbis vtar) βλέποντες καὶ σκυθρωπάζοντες perpetuo ſeſe oblectent. Me et ſtudiorum laboribus feſſum, et perpetuis inteſtinorum doloribus afflictum, reſpirare aliquando, et iucunditati dare animum patiuntor, ſibique ipſi illud, quod Plutarchus ſcribit, ſubiiciunto, ὅτι Μεμμίου τινὸς ἐν συλλόγῳ φήσαντος, ὅλας τὸν Κάτωνα μεθύσκεσθαι τὰς νύκτας, ὑπολαβὼν ὁ Κικέρων, ἐκεῖνο δ' οὐ λέγεις, εἶπεν, ὅτι καὶ τὰς ἡμέρας ὅλας κυβεύει. τουτέστιν, ὅτι πρὸς τῇ πολιτείᾳ καὶ τοῖς δημοσίοις πράγμασιν ὅλας τὰς ἡμέρας ὤν, καὶ κωλυόμενος φιλολογεῖν, νύκτωρ καὶ παρὰ πότον συγγίνεται τοῖς φιλοσόφοις. Ego vero Deo gratias ago, qui eam mihi naturam dederit, quae et contentionem animi atque ingenii conſtanter ferre poſſit, eandemque per tempus ita relaxare, vt ſi omnibus volu-

voluptatibus perpetuo circumfluerem, oblitus occupationum, repudiataque vellicantium etiam in mediis conuiuiis subinde dolorum hepatis et stomachi memoria. Quibus tamen remedii aliquid attulit Achilles Gasserus, celeberrimus medicus, puluere iecoris lupini et rhabarbaro, atque aliis quibusdam rebus, ei confectioni, quam διὰ ῥόδων vulgo vocant, admistis. Neque parum nux seu myristica, seu muscata, quam χρυσοβάλανον quidam esse putant, profuit, cui me complures vitae annos iure meritoque acceptos referre arbitror, alioquin ex crudidate a vinis crudis, dilutis, infectis, orta, crebroque excruciante, breui periturum. Habere atque affirmare incerta pro certis, dubia pro compertis, non est meum. Si quid tamen pluribus experimentis fidei habendum, plane persuasum habeo, si me fata in locum aliquem boni vini feracem, cuiusmodi pleraque Rhenensia sunt, detulissent, me, omnium morborum expertem, ad eum terminum vitae, qui diuinitus mihi constitutus est, et ad eam metam, quam fas transcendere nulli, fuisse peruenturum. Huius opinionis meae ratio haec est, Finge me hodie bibisse vinum et generosum et lene, quale Horatius, cum ad mare venisset, requirebat. Noli dubitare, quin Wolfium tuum visurus sis animo hilarem, corpore alacrem, ingenio promtum et excitatum. Propina tum mihi cras Scythicum acetum (etsi te, mi Oporine, potius de interiore nota Falerni depromturum scio) contraria videbis omnia, et quidem congruentia fatis meis, quae mihi dederunt naturam et corporis et animi alacrem, sed vtramque imbecillem, et leuissima quaque re debilitandam. Sed vt ad seriem narrationis redeam, etsi haec cum illa fere cohaerent, minis illis bombardarum et balistarum euitatis, et praedio quodam, a patre delectationis ergo constructo, pessime vendito, (quod enim aureis amplius

plius quingentis conſtiterat, emtori centum non integris addiximus, propter controuerſias quasdam, quas ii nobis mouebant, qui loci illius iurisdictionem ſibi vendicabant) iter Tubingenſe adorno, in quo denuo propter bombardae geſtationem in periculum incidiſſem, ob interdictum a Wirtenbergenſi duce, Huldricho, ſiue poſt recentem reſtitutionem ſaluti ſuae metuente, ſiue incolumitati ferarum conſulente, tormentorum vſum, niſi eam Gemundae Sueuicae (a faucibus montium, intra quos ſitum eſt oppidum, id nomen accepit noſtrate lingua veteri, quo eodem nomine et fluminum oſtia vocantur) mature admonitus in arcam fratris mei incluſiſſem. Itaque poſtea nunquam id armorum genus attigi, vt quod exitio potius, quam ſaluti mihi fore videretur, tot malis ominibus ſeſe offerentibus. Tubingae conducto conclaui, totum me iurisprudentiae dedere conſtitueram, rationibus ita ſubductis, ſed (quod noſtrate prouerbio, dicitur) hoſpite non adhibito. Vt de patrimonioli, quod ſexcentorum aureorum ſummam excedebat in adipiſcenda laureola, ſemiſſe conſumto, ſubſidii tamen aliquid haberem, dum honeſta occaſio quaerendi victus, ſiue in aula, ſiue in Academia offerretur. Paraueram corpus, quod vocant, iuris ciuilis: audiebam Melch. Volmarum, Inſtitutiones Theophili Graecas, et Ioach. Minſingerum, Iuſtiniani Latinas enarrantem. Audiebam item Barth. Amantium, titulum Pandectarum. de ſtatu paupertatis et ſeruitutis per omnem vitam mihi videam eſſe permanendum. (ſic) Intereram etiam praelectionibus Io. Sichardi, et cuiusdam Kaltii, qui partim ob occupationes, partim ob valetudinem rarius praelegebant. Sed perinde erat, ſiue pauca, ſiue multa audirem, quum illa multo minus, quam Philoſophica, intelligerem. Gloriatur Cicero, ſi qui ſibi ſtomachum fecerint, ſe vel triduo fore ICtum, quod mihi non

tam

tam facete, quam et vere dixiſſe videtur, vt qui vtrique Scaeuolae tot annos familiaris fuiſſet, eorumque prudentia fieri doctior ſtuduiſſet. Ego vero ne tribus quidem menſibus id conſequi potui, quod nonnulli ab iis breuiore etiam ſpatio impetrant, qui accipiunt pecuniam, et remittunt aſinos in Germaniam. Interim frater in periculoſam dyſenteriam incidit, quae me valde occupatum et multo magis ſolicitum habuit. Quo praeter ſpem recreato, me iliaca (ſic) grauiſſima et paene deſperata inuaſit, quo malo amplius quatuor menſes ſummo cum dolore conflictatus, ac vix tandem ſororis Annae in monaſterio Zimmerenſi cura diligentiſſima, et Io. Weidemanni, cuius ſupra facta eſt mentio, curatione ſum reſtitutus. Quicquid Fuchſius Tubingae medicamentorum adhibebat, cedebat paene in diuerſum: alter autem ille quatuor hauſtibus potionis cuiusdam e Rhabarbaro, et aliis id genus rebus confectae, ita me confirmauit, vt qui ante paucos (ſic) nihil niſi exſequias cogitaram, prae alacritate, relicto lectulo, exſilirem. Sed doloribus ſedatis, morboque profligato, ea cerebri debilitas erat, (credo e diuturna inſomnia, crebraque vomendi neceſſitate, quas malum atrociſſimum afferebat) vt Tubingam reuerſus, etſi valebam, tamen, quum ſtudiorum labores, propter oborientem, ſi quid attentius meditarer, vertiginem, ferre non poſſem, de literis actum eſſe putarem. Itaque de alio vitae genere, in quo et non ita pridem verſatus fuiſſem, inuitus quidem, volens tamen, quia ita neceſſe videbatur, cogitandum mihi eſſe duxi, quum ſi paucos menſes exſpectaſſem, nihil mutatione fuiſſet opus. Verum ita fert natura mea, vt inſtantia mala perpetua fore exiſtimem, neque res meliores polliceri mihi audeam, hac vna fere in re Lacedaemonius, de quibus apud Thucydidem Corinthii ſic pronunciarunt: *τὸ ὑμέτερον τῆς τε δυνάμεως ἐνδεᾶ πρά-*

πράξασθαι· τῆς δὲ γνώσης (ſic) μήτε τοῖς βεβαίοις πιςεῦσαι· τῶν τε δεινῶν μηδέποτε οἴεσθαι ἀπολυθήσεσθαι. Agebat eo tempore Wirceburgenſis epiſcopi, Conradi Tingii, procancellarium Ioannes Win[illegible], ICtus, popularis meus. Afferebam commendationes ab Hauenreutero ad Mart. Rotenhanium, aulae praefectum, et a Ioach. Camerario, quamuis inſtitutum meum valde improbante, ad Mart. Mierdam et Vitum Nichthenum, quorum ille me in aedes ſuas recepit, hic pro virili adiuuit et ornauit. Ad ipſum autem epiſcopum meo nomine ſcripſerat Carolus Wolfgangus, Comes Oetingenſis. afferebam et ipſe latinum epiſtolium. Quod cum Laurentius Friſius, Secretarius, qui auctoritate et gratia (et merito quidem ſuo, vt qui eſſet vir doctiſſimus et integerrimus) primas apud principem prudentem, et non ineruditum et moderatum, tenebat, non improbaſſet, petebat a me, vt fidem meam per omnem aetatem Cancellariae Wirceburgenſi adſtringerem, ſpe facta, ſi fidem meam et induſtriam probaſſem, fore, vt per occaſionem rebus meis optime conſuleretur. Cauſam perpetuae obligationis, vt vocant, afferebat eam, quod ſcribae arcana principis pleraque reſciſcerent, quae non ſine periculo efferrentur. Ego vero gratiis actis cum poſtulationem iſtam non aliud niſi vrbanam repulſam me iudicare dicerem, negabam adoleſcentiae meae tempus ferre talem conditionem, quod nondum ſtatuere poſſem, in quo vitae genere aetatem peracturus eſſem. Rogare, ſi fieri poſſet, vt per annum vnum atque alterum aulae illius periculum facere mihi liceret. Non eſſe ea me dementia, vt arcana principum tacenda ignorarem, nec ea perfidia, vt effutirem quicquam, quod tacitum oporteret. (ſic) Delectatus hoc reſponſo Secretarius, rem ad epiſcopum refert, caeterisque patronis ſuffragatis, facile impetrat. Itaque paulo poſt

Calendas Ianuarias anno 1537. ex infelici ICto fio aulicus non multo felicior. Neque enim quod discerem, admodum erat, neque in quo operam aliquo nomine dignam nauarem, Describebam acta forensia, et scribebam epistolia ad paganos praefectos, quos Zentgrafios vocant, quasi decumanos dicas. Hoc meum munus erat; merces, victus in arce, et aliquot vlnae rubri panni, praeterea nihil. Caeterum in eo loco satis commode vixi, patronosque habui bene mihi cupientes, qui in Sacerdotiis impetrandis, si voluissem, alacriter me adiuuissent. Habebam enim subinde mecum in scriptura libellos Graecos et Latinos, quos per otium (quod saepiusculе dabatur) lectitabam. Ea me res ICtis et aliis viris doctis commendabat. Erant et sodales plerique homines candidi et festiui, quorum consuetudine admodum delectabar. In his praecipue fuerunt, quanquam et aetate et dignitate superiores, Petrus Claromannus, Secretarius, Andr. Stehelius, Vitus Nichthenus, Petrus Brando, Mart. Crontallus, et alii nonnulli, cum quibus et libere nugabar, et conuiuia hilariora, quam sumtuosiora, agitabam. Confecerant ii librum, quem *Nugas* inscripserant, in quem omnia minus probabilia referebant. In eo et meum nomen exstat, quod ex imitatione strabae ancillae me strabum esse factum asserebam. Sed addebat homo quidam facetus appendicem: ancillam eam, peluim aeneam, cum in sinu me gestaret, tenere solitam obuersam soli, vnde e refractione radiorum distortio illa accidisset. Caeterum quia per totam quadragesimam, contra consuetudinem meam, non nisi pisces, eosque, vt in aulis solet, non optime coctos, esitaram, mense Iunio, cum ipse annus esset torridus admodum, in febrim ardentissimam, quae in paroxysmis etiam delirium afferebat, incidi. Consulo, de sententia hospitis mei, Iudaeum quendam, qui suade-

ſuadebat venae ſectionem. Accedo chirurgum, hominem imperitum, vt apparebat. Is enim fere dimidium peluim meo ſanguine complebat, me plane ignorante, qui modus ſeruandus eſſet. Tonſtrinam egreſſus, oborta oculis caligine et viribus deficientibus ſubſideo paulatim, et a tonſore vtcunque recreatus domum redeo, ita curatus, vt ad febrim accederet profluuium ſanguinis per nares, et ita quidem diluti, vt hydrops omnino ſecuturus fuerit, niſi adoleſcentiae robur ei malo reſtitiſſet. Aliquot hebdomadibus poſt cum mane intolerabili ſiti cruciarer, ingurgitaui frigidam, non quidem ad ſatietatem, (metuebam enim, ne idem mihi accideret, quod aliis nonnullis, qui ſiti reſtincta etiam vitam exſtinxerant) ſed vt leuatus nonnihil viderer. Prodeo in forum, acida ceraſa emo, quibus auide deuoratis, in idem malum incido, profligata febri, vorſuraque calamitoſa facta, quo Tubingae laboraram, item e cruditate contracto ex immaturis vuis et muſto pirorum agreſtium. Tanti quatuor digitorum breuis delectatio mihi conſtitit. Deſperata porro denuo ſalute mea, in grauiſſimis cruciatibus, ſuaſu medicorum et hoſpitis mei (qui fortaſſe me alibi, quam domi ſuae, mori malebat) reuertor in patriam, ibique ſororis Mariae ſingulari diligentia ſub autumnum recuperata valetudine, coactoque viatico, redeo Wirceburgum, et vt mihi ſub Calendas Martias in Academiam redeundi poteſtas fieret, impetro. Conferebam autem me Witebergam, Phil. Melanchthonis fama inprimis impulſus, cui etiam commendabar per Matth. Irenaeum. Addiderat et Vitus Nichthenus literas ad Marcellum, qui alia occaſione abſenti conciliatus ſaepe ad me et perhumaniter ſcripſit, et ad Milichium, quas, quia ſigillum, durata frigore cera, exciderat, reddere non audebam. Anteceſſerat familiaris Tubingae meus, Sebaſt. Veſtebergius, vere nobilis adoleſcens, cuius an-

xilio non parum fidebam. Sed nec ibi res prospere cedebant. Nam curatorum negligentia supellex mea libraria fere semestri post eo afferebatur eaque iam accepta, pecunia et segnius, et minor, quam necessitas mea postularet, submittebatur. Interim ego audiebam Melanchthonem, Lutherum, Winshemium, Amerbachium, Rheticum Reinholdum, priuatim etiam Henricum Luneburgensem, qui Dialecticam et Rhetoricam praelegebat. Describebam et annotationes magistrorum in eos autores et artes, quas non integras audieram, quae pleraque adhuc inter chartas meas exstant. Frequentabam et Bibliothecam principis, quae singulis diebus Iouis aperiri solebat, donec homo quidam nefarius, compilatis ac potius concisis libris aliquot ob membranas, suo scelere effecit, ne quisquam postea in eam, nisi precario, admitteretur. In ea bonam partem commentariorum Aristophanis descripsi, et manuscriptos nonnullos Graecos libellos, inter quos erat Hermes Trismegistus, rem ante nunquam visam, vehementer fui admiratus. Ac in Graecis literis et Latinis faciebam aliquod operae pretium. In mathematis et Astrologia, quod elementorum cognitione destituebar, non ita multum proficiebam. Offendebar praeterea sordibus eius vrbis, in qua non modo cadauera pecudum in plateis iacerent, sed omnium foeditatum sentina in eum riuum coniiceretur, unde et cibi et potiones coquebantus. Vrgente igitur ἀχρηματία, post idus Iulii 1539. praeceptori meo Sebaldo loco operam, et discipulos priuatos domi, et publicos in schola per octonas horas docendi. Quos ego labores alacri animo capiebam, atque interim in Graecis literis sedulo elaborabam, conferendis omnium, quas habere poteram, conuersionibus cum ipsis autoribus. Praemium erat annuum nostrates floreni sedecim, et cibus frugalis cum modica cereuisia. Accidit autem aliquan-

aliquando, vt, cum exercitationis cauſa Electram Sophoclis conuerterem, Vitus Theodorus; Sebaldinus Eccleſiaſtes, ad prandium inuitatus, aliquot pagellis percurſis, et non ſine honorifico ingenii diligentiaeque meae elogio approbatis efficeret, vt floreni quatuordecim ſtipendio adderentur. Ego vero me valde lautum putabam, qui tantos reditus haberem, et feſtiuis diebus cum collegis et familiaribus, Matthaeo Vogelio, Io. Brunone, Simone Muſaeo, et aliis quibusdam iucundiſſime viuebam. Inter haec, cum et Graecos et Latinos verſus vtcunque ſcriberem, et diſcipulorum in docendo applauſum conſequerer, (hoc enim affirmare auſim, me nusquam diſcipulos mei ſtudioſores habuiſſe, quam Noribergae, quo tempore omnium tenuiſſima eruditione fui) nomen meum paulatim etiam proceribus innoteſcebat, quorum nonnulli de honeſtiore loco proſpectum mihi cupiebant. Sed neſcio quo fato illorum conſilia impediebantur. Itaque in eo piſtrino haeſi, minime quidem inuitus vsque ad Calendas Ianuarias anni 1541. Tum vero nouatis religionis ceremoniis, (quid enim religionem dicam? quae quam plerisque curae ſit, facta potius, quam dicta declarant) in patriam vocatus, ludum aperui, mediocri mercede, ſucceſſu nullo. Accedebant moleſtiae, quas ex affinis, ſenis parci et iracundi, intemperiis, qui ſororem meam, non ita, vt aequum erat, tractabat, et morbus, cuius ſupra mentionem feci. Praeterea merces maligne et intempeſtiue numerabatur, neque ſchola magnopere cuiquam cordi erat, niſi parocho, Ge. Cargo, qui et vocandi mei Comiti auctor fuerat, et in aedes ſuas habitatum me receperat. Is cum ſolus parum poſſet, et ego ſordes illas moleſte ferrem, Viti Theodori commendatione fretus Vitebergam ad Melanchthonem redii, non tam ſtudendi, quam ſcholaſticae conditionis exſpectandae ergo, quae mihi ſub

 Calen-

Calendas Ianuarii anno 1543. Mylhusae Thyringicae oblata fuit. Iusserat Melanchthon conueniri se Lipsiae in Camerarii aedibus, vbi etiam Alexandro Alesio Scoto praesente, cum alia erudite et iucunde disserebantur, tum vero de nomine meo ad formam Latinam aut Graecam reuocando. Sed cum neque Vulpius neque Vlpius placeret, Melanchthon me Lycium appellabat, quo per aliquot annos fui vsus, Latine scribens, nec mutaui prius, quam aliquid in publicum edere coepissem, iubente Christophoro Iulio, haud scio, quibus de caussis. Itaque Wolfii nomen hactenus retinui, quamuis improbante Vito Amerbachio barbaram literam W. meque rogante, vt vel sibi Bolfius esse vellem. Cui ego per iocum hoc disticho respondi:

Ὄλβιος esse velim, si quid mea vota valerent,
Nunc, quia fata negant, Wolfius esse volo.

Sed parum refert, quo nomine appeller, quod, tametsi liberos haberem, non diu duraturum fuisset, nunc vero nemini, me defuncto, notum, aut curae erit, nisi forte studiosis adolescentibus. Illud permagni refert, atque inprimis optabile est, nostra nomina scripta esse in libro vitae, Acceptis igitur tum a Melanchthone literis, qui me bis mensae adhibuerat, non tam lautitiis epularum, quam sapientissimorum sermonum affluenti, Mylhausam me conferebam, vrbem, non ita pridem Euangelicam doctrinam, non tam sua sponte, quam iussu principum, Io. Friderici Electoris, Mauritii principis, et Landgrauii Hessiae, qui nescio quid iuris in eam sibi, ob rustici tumultus iniurias, vendicabant, amplexam. Haerebant et adhuc in animis ciuium studia doctrinae Monetarii et Pfeiferi cuiusdam, qui aloquentia et portentosis dogmatibus suis, Tyringiam, vt Pericles olim βροντῶν καὶ ἀστράπτων Graeciam, perturbarant. Magistratus plerique pontifici fauebant, scholae nouae destinabatur Francisca-

ciſcanum monaſterium, nec dum parata erant ſubſellia, nec alia prouiſa atque adminiſtrata, quae ad rem pertinebant, eaque, quibus opus erat, vix lente extorquebantur. Habebam collegas eos, qui ſinguli antea ſingulas ſcholas rexerant, qni ſe in mutatione illa ſatis aequos et moderatos praebebant. Verum ciues plerique, agriculturae dediti Latinas et Graecas literas non magni faciebant, vt raro vltra duodecim auditores haberem, quibus vtriusque linguae elementa, ex Ciceronis opuſculis et Virgilio Terentioque, Catecheſi Iuſti Menii addita, traderem, ſcriptaque Latina emendarem. Graeca ſententioſis verſibus explicandis quaſi obiter docebam. Reliqui alphabetarii fere erant, et parentes ſatis habebant, ſi vtcunque legere et ſcribere filioli didiſciſſent. Caeterum a plerisque ſatis honorifice tractabar, nec vnquam maiore ſucceſſu in priuatis ſtudiis et commodiore valetudine, quam eo biennio, fui vſus. Perlegebam ordine totum Ciceronem, Quintilianum, Iſocratem, Xenophontem, Ariſtotelem et Platonem magna ex parte, aliosque complures autores. Nam in poëtis et Graecis et Latinis iam antea, Norimbergae adhuc agens, non ſegniter verſatus fueram. Accedebat Iuſti Menii, viri eloquentis et perhumani, meique amantis, periucunda conſuetudo, cui Melanchthon me de nota meliore commendarat. Ac vellem mihi ad manum eſſe ἀπόγραφον illius epiſtolae, quam cum multis aliis et doctorum literis et libris et veſtibus anno 1550. mihi periiſſe arbitror. Nam Phil. Melanchthonis et Ioach. Camerarii (quorum hic pro humanitate ſua paene iuſtum volumen epiſtolarum ad me dedit, ille quadam epiſtola, cum ei gratias ſingulares de miſſis ad me literis egiſſem, teſtatus eſt, me tanti a ſe fieri, vt vel ſingulis diebus ad me ſcripturus eſſet, ſi per negotia liceret) et honorifica et omnis fuci expertia iudicia (quis enim

tantos viros iuueni pauperculo et rerum ſuarum ſatagenti voluiſſe adulari credat?) calumniis obtrectatorum opponere non dubitarem. Sed ecce, praeter ſpem, poſt diuturnam inquiſitionem, aliud agenti id, quod dixi, ἀπόγραφον in libro verſuum et epiſtolarum mearum ſeſe offert, quae eſt huiusmodi:

Philippus Melanchthon viro optimo D. Iuſto Menio, Paſtori Eccleſiae Iſenacenſis, amico ſuo cariſſimo.

S. P. D.

Hunc Hieronymum iudicio delegi ad ſcholae Mulhuſanae gubernationem. Nam et grauis et eruditus eſt in vtraque lingua, et amans operarum ſcholaſticarum. Oſtentationis fortaſſe minus habuit, quam locus ille requirit. Si oculis offundere ſpeciem maiorem poſſet, neminem in hac tota Academia anteferre ei poſſem. Sed virtute auctoritatem ſibi parere poterit et tuebitur. Sic igitur tibi virum bonum et doctum commendo, vt eum et propter priuatam amicitiam noſtram et propter publicam vtilitatem complecti te velim. Erit ornamento Eccleſiae et adoleſcentiae ſiudia iuuare ac prouehere poterit. Cum Lipſiam veniſſemus, audiuit Hieronymus, graſſari peſtilentiam in oppido Mulhauſen. Quod ſi ita eſſet, conuenire adoleſcentes non eſſet vtile, et Hieronymo ea fama ſcrupulum iniecerat. Sed haec omnia tuae prudentiae commendo. Bene vale. die 6. Ianuarii 1543.

Ad eundem ex alia epiſtola.

Scire de Mulhuſanae ſcholae gubernatore cupio quid iudices. Socratica natura eſt, literatus et honeſtus eſt. Sed vellem eſſe hilariorem, et in actione excitatiorem.

Hacte-

Hactenus Melanchthon, *ἄγαν εὐστόχως ἐμὲ φυσιογνωμονήσας*. Nam quum a Matthaeo Irenaeo primum adductus, reuerentia tanti viri paene trepidarem, a calce ad verticem vsque, totius corporis mei habitu, Pythagorica imitatione, acutissime perspecto, ea comitate me et hilaritate compellauit, vt e vestigio timorem illum in summum amorem constantemque sui et mutuum conuerteret. In eo autem, quod de auctoritate scripsit, vtinam falsus non esset, virtutem quidem, si assecutus non sum, secutus certe sum, et sedulo et constanter, si modo virtus est innocentia, modestia, humanitas, frugalitas, benignitas, industria, omnis officii, si minus conseruatio, summum certe studium. Sed haec, quia ipse mihi parum tribuo, et ab assentatione aeque, atque ab ostentatione, *καὶ ἱπποτυφίᾳ*, et a callidis aucupiis abhorrens, *γυμνῇ τῇ κεφαλῇ καὶ ὀρθοῖς ὄμμασιν* in id vnum intentus sum, quod aequitas atque vtilitatis ratio postulare videtur, auctoritate apud plerosque ea sum, vt me neque timeant, nec vereantur, meaque consilia et dicta non pluris faciant, quam auiculae diobolaris cantum. Imo non defuerunt, qui, ne auscultasse mihi, et in meam iniisse sententiam, aut acceptum mihi quicquam retulisse viderentur, et suis et aliorum rebus pessime consuluerunt. *οὕτω σφόδρα ἡ τοῦ πένητος σοφία ἐστὶν ἐξουθενημένη.* Quo meo fato animaduerso, meum ago negotium, quantum per seruitutem licet, (homini enim infelici nihil agere semper est optimum) et alios rem et publicam et priuatam vel bene gerere facile patior, vel corrumpere, aequo animo fero, cum tam consulendo, quam aduersando adeo nihil proficiam, vt, quae ego construo, alii destruant, quae improbo, exosculentur ac laudibus in coelum efferant. *ἀλλ᾽ εἰς μύλωνα ἐπανιτέον*, relicta auctoritate iis asellis, quorum auriculas Fortuna leonina pelle contexit, et vulpeculis adulationis

 et li-

et ſimulationis artibus inſtructis. Vbi (vt nihil ab omni parte beatum eſt) praeter ſcholaſtica incommoda etiam contumelia cuiusdam e conſularibus vna cum concionatoribus, fui exagitatus, qui breui poenas dedit temeritatis ſuae in ordinem coactus. Inciderat et ſuſpicio compilati Monachorum ſacrarii, in quam et ipſum me fuiſſe raptum ex eo intellexi, quod die quodam aliquot ſenatores in conclaue meum ſubito irrumpentes omnes angulos ſolicite perluſtrabant. In eodem conclaui ante diſceſſum meum per dies complures et noctes audiebam ſibilos mirabiles ac ita canoros, vt ſerpentis eſſe non viderentur, ſed praeſtigiatoris alicuius. Et quidem in vrbe illa primum animaduerti, me praeſtigiis magicis peti, qua de re nolo prolixius agere, illud tantum teſtatus; qui ſentiunt, magos et ſagas, laxante Deo habenas diabolo, (id quod fit ob ſcelera noſtra et flagitia et diffidentiam) nihil poſſe in laedendis hominum corporibus et fortunis (vt de perturbationibus animorum taceam) eos aut beatos eſſe, qui talia ignorent, ne ſtupidos et imperitos dicam, aut ſi ſciunt, et tamen negant, impudentes Sycophantas, qui ſcelera ſua diſſimulanda arte nefaria minus ſuſpecta fore exiſtiment. Caeteri Dionyſium Halicarnaſſeum audiant praeclare monentem: *ὅτι τὸ τῆς ἁπάντων ἱστορίας ὅρον ἑαυτὸν ποιεῖν, καὶ περὶ τοῦ μὴ γεγονέναι τι τῶν δυνατῶν γενέσθαι λέγειν, αὐθάδες πάνυ, καὶ οὐ πόῤῥω μανίκες.* Verum ea res non magnopere mouebat animum meum, magis taedebat inutilium operarum, et commodioris victus, et vrbis, in qua doctorum familiaritate vti liceret, deſiderium ſubinde ſtimulabat animum. Sed quae per Camerarium Lipſiae, et per alios alibi tractabantur, parum ſuccedebant, donec Vitus Theodorus, approbante Melanchthone, effecit, vt Norimbergae mihi locus eſſet, qualem optabam, et quod ad magiſtratus, et diſcipulos, et ſodales

les attinebat, ibi plane fuiſſem opinione mea felix. Erudiebam duodecim ſelectos adoleſcentes, eosque breui omnes tum humanitate, tum diligentiae aſſiduitate, qua ſuis ſtudiis non parum conſuli ſentirent, ita mihi conciliaram, vt non tot hoſtes, quot diſcipulos, ſed totidem famulos, ac potius filios habere viderer, qui promtiſſime mihi morem gererent. Quod vt exemplo declarem, erat inter caeteros Ioach. Grienius. Qui cum animaduerteret, vinum, quod in noſodocheo praebebatur, parum eſſe commodum ſtomacho meo, et Pegneſis ita exundaſſet, vt neque exitus, neque introitus, niſi per aquam, pateret, alacriter, exutis tibialibus, vltro ad cauponem notum accurrit, mihique vinum deſideratum attulit iniuſſus. Erant et plerique muſici, tam ſymphoniaci, quam organici, vt a prandio et coena luſibus illorum non parum delectarer. Serenis etiam diebus plerumque eos deambulatum extra vrbem, horam vnam atque alteram, educebam, nec vllum honeſtae recreationis et ludi genus illis negabam. Ita fiebat, vt eos et obſeqnentiores, et ad ferendos ſtudiorum labores alacriores haberem. Cogebantur enim et mane ſurgere, et toto die libris intenti eſſe, et ſummam concionum ſacrarum, quas audierant, conſcribere, et ſinguli certa loca bonorum auctorum, a me ipſis diſtributa, pro ſuggeſtu declarare. Itaque in tenui et obſcuro munere paulatim inclareſcere coepi et magiſtratui magis commendari, cui prius etiam a D. Leonh. Tuchero, IIviro et curatore Noſodochei, fueram commendatus. Is enim quum me reciperet, hortabatur de more, vt bona fide munere illo fungerer, meo vero reſponſo ita delectabatur, (quod poſtea ex aliis cognoui) vt id pluribus ſenatoribus retulerit. Fuerat autem huiusmodi: me ſatis intelligere muneris illius difficultatem, eoque magis, quod et amici quidam non in optimam ſpem me

addu-

adduxiſſent, et anteceſſorum exempla terrerent: factiurum quidem pro virili omnia, nec vsquam ceſſaturum. Sed quia humana induſtria, ſine ope diuina, parum ac nihil potius valeret, me, ſi ſecus cecidiſſet, quouis tempore non grauatim ceſſurum eſſe melioribus. His veluti fundamentis iactis facile impetro, vt aucto ſtipendio, praeter honeſtum victum, in ſingulas hebdomadas ſinguli floreni mihi praeberentur. Ea conditione vitae ſic delectabar, vt nihil amplius ne optarem quidem, planeque decreueram, in eo loco omnem aetatem exigere, et honeſta Muſarum delectatione, rebus aliis omnibus neglectis, frui. Verum longe aliter euenit. Qui enim in portu iam nauigare videbar, ſubito exorto turbine in medium pelagus aerumnarum eiectus vix euaſi, euaſi tamen diuina prouidentia, contra et meam et nebulonum quorundam opinionem. Tantae inſidiae vitae meae paratae erant. Qua de re equidem neſcio, quid dicam, aut quid cauſae fuiſſe diuinem. Fungebar officio diligentiſſime, et cum ſucceſſu, eaque res et nomen honeſtum et gratiam optimi ac doctiſſimi cuiusque mihi pepererat, nemini neque dicto, neque facto moleſtus eram, comem et affabilem omnibus me praebebam, aetate et dignitate ſuperiores, vti par erat, obſeruabam, denique dies noctesque, quantum valetudo patiebatur, optimos quosque Graecos et Latinos auctores ſtudioſe legebam. Qui cum ita vitam inſtituiſſem, neque volens et ſciens quidem quenquam offenderem, innocentiae ficulno (vt res docuit) praeſidio fretus, me neminem habere vel inuidum, vel inimicum, exiſtimabam. Sed euentus alius longe fuit. Ita enim et venenis et praeſtigiis exagitabar, vt mors, quam vita, mihi eſſet optabilior. Neque prius diabolus et inſtrumenta illius deſtitere, quam me non modo munere illo deieciſſent, ſed vrbe etiam cedere coëgiſſent. Menſe enim

ſe enim Dec. 1546. ſex continuis diebus intempeſta nocte ſubito terrore ſomno excutiebar, ſtatimque delabi gutta e dextro oculo videbatur, vnde fiebat, vt tandem in metum excoecationis (nam altero nullam vnquam literam perſpicere potui) venirem. Neque enim iam fere quicquam legere poteram. Interiectis aliquot noctibus, cum ſatis commode quieuiſſem, terror ille reuertitur, et ſiniſtra capitis pars ita luxatur, vt mane attolli a me non poſſet. Pranſitabam autem et coenitabam ſolus, atque alias vermes, alias araneolas in cibo reperiebam, vinum vero ſpuma, inſtar cereuiſiae, ſaepe obductum afferebatur. Cum itaque iam conſtaret ex iis, quae fiebant, illo in loco me incolumem eſſe non poſſe, miſſionem a magiſtratu flagitaui, nec impetraui tamen, quod me cogitationibus melancholicis, e ſtudiorum aſſiduitate contractis, laborare, et non inſidias vitae meae ſtrui putarent. Illud quidem conceſſum fuit, vt per menſem vnum atque alterum aerem locumque mutarem. Ego vero thermas ferinas ingreſſus diuino beneficio conualui mediocriter, ac Argentinam ad doctorem Sebaldum, in cuius aedibus tum frater meus, cum diſcipulis Norimbergenſibus habitabat, per vaſtitates Hercyniae ſiluae et profundas niues fui exſpatiatus, antequam Noribergam redirem, quam ita trepide reliqueram, vt, quaſi inſequente noſodocheo, intra duas horas duo magna milliaria conficerem. In ipſis autem thermis ab hoſpite monebar, vt ruſticum quendam, Weberlenhardum Zwercbergenſem, (villa ea, in ſilua Hercynia ſita, prope abeſt Wildpergo oppidulo) conſulerem, qui magicas notas et veneficia naturalibus remediis propulſare ſciret. Is et herbas quasdam dabat, vnde lixiuium confieret, et globulos, neſcio vnde confectos, quos domum reuerſus in conclaui meo prunis imponerem. Quid autem iis rebus fuerim conſecutus, neſcio,

ſcio, et vt ſciam, taceri praeſtat; illud ſcio, me et corporis inſignem mutationem ſenſiſſe, et quendam popularem ac familiarem conueniſſe me per ſpeciem gratulationis, facie ita liuida et tubere, quaſi pugnis aut fuſtibus fuiſſet contuſa. Qui rogatus ſine vlla ſuſpicione, tum quidem, aiebat, ſe per ebrietatem in tenebris offendiſſe. Dicebatur et mulier quaedam non ignobilis grauiter decumbere. Ego vero, inſidiatoribus ſuas artes, neſcio quo conſilio inhibentibus, per aliquot hebdomadas ſatis commode viuebam, ſperabamque, iam tandem me quietum fore. Sed cum iidem terrores, eademque pericula redirent, implorata ope Chriſtophori Iulii, miſſionem a ſenatu impetraui, cum quidem dicerem, periculo vrgente et ſtimulante animum, ſi volentibus dominis non liceret, praeſtare mihi, vel inuitis ipſis ſaluti meae me conſulere, quam nullo cum fructu cuiusquam perire. Ac diu etiam patroni et amici mei, in tantis malis, me tanquam delirantem, et vana ſomnia mihi fingentem, et obiurgabant et deridebant: quo homini calamitoſo quid euenire poteſt acerbius? Ac ſuperioribus annis quidam, et quidem is, quem id minime decebat facere, tametſi verum fuiſſet, (quod illius ignominiae, ſi qua eſſet, pars nonnulla in ipſum redundaſſet) neſcio qua de re mecum expoſtulans me iubebat Norimbergenſes interrogare, ſi ſibi delirium obiectanti fidem non haberem. Tandem tamen iidem ipſi confeſſi fuere, me iam in Alſatia et Heluetia degente, profugum quendam monachum, nefarium et ſceleratum hominem, qui pontificem agebat apud morientes in noſodocheo, turbas illas mihi concitaſſe, quem magum eſſe conſtaret, et ſcire multa, quae neque vidiſſet, neque audiſſet ex vllo mortalium. Etſi autem fieri poteſt, vt ille non extra culpam fuerit, tamen caput ei rei fuit aliud et maius, cui nebulo ille ſceleratam nauauit operam, vt fortaſ-

fortaſſis et eiusdem loci φαρμακεὺς in cibis meis et potionibus ita condiendis, vt nec ſubito perirem, et cedere ſi nollem, ipſa frequentatione et diuturnitate temporis citra veneficii ſuſcipionem conficerer. Etiam fieri poſſe video, vt et ipſe in Zodiaco illo Iſcarioten aliquem fouerim. Certi nihil habeo, varia ſuſpicor, accuſo neminem, quia conuincere poſſum neminem, πρὸς ἀνταβάτας ἐν σκότει μαχόμενος, diuerſi etiam ea de re et amicorum et inimicorum ſermones fuerunt. Verum ego non vnam fuiſſe cauſam reor, ſed ſentinam quandam improborum hominum in me effuſam fuiſſe, quorum alii metuerent, ne luminibus ſuis per me obſtrueretur, alii qualemcunque commoditatem mihi inuiderent, ac ſuccedere cuperent eiecto, aliae ſe contemni aut negligi moleſte ferrent, quod ego tum quidem nec ſuſpicari poteram, vt qui nihil amarem, niſi libros, meque minime amabilem eſſe ſatis ſcirem. Quod ſi tales voculas vel e ſodalibus, vel aliis audirem, rideri me putabam, nec aliud reſpondebam, niſi vulgatum illud:

Neſcio, quid ſit amor, nec amo, nec amor, nec amaui.

Tum quidam, vt non ames, inquit, at amaris. Semel etiam fanatica quaedam vetula, quum me praetereuntem videret: hic, (inquit) hic ille eſt, quem volumus. Nec multo ante, cum in platea in Georgium Ioach. Rhaeticum incidiſſem, isque inter alia etiam Chiromantiae facta mentione, manum meam inſpexiſſet: breui, inquit, magnum tibi a muliere periculum impendet. Ego vero, vt qui non cum mulieribus, ſed cum virginibus Muſis rationem haberem, parum illa curabam, ac ridebam potius. Vtcunque fuerit, malui cedere, quam cadere, atque ex infauſto loco in tutiorem me recipere. — Atque hoc loco temperandum eſt calamo, multaque ſilentio praetereunda, ne qui ſe perſtringi exiſtiment, quos a me offendi minime vellem.

lem. Illud tantum dico, me non, nisi vrbe relicta, quietum esse potuisse. Itaque sub Idus April. 1547. priuata schola deserta, quam rogatu amicorum quorundam aperueram, Ioanne Fischero comite, qui nunc Tubingae Medicinam docet, commoratus aliquantulum Nerlingae apud Annam sororem, Tubingense, Argentinense et Basileense iter sum ingressus, cum vt veteres praeceptores atque amicos inuiserem, tum vt quatuor Isocratis orationes, et duas Demosthenis, quas conuerteram, Oporino excudendas darem. Destinaram autem Archidamum, Philippicam et Symmachicum Christophoro Iulio, cuius fere per annum hospitio liberali vsus fueram, Areopagiticum, orationem Demosthenis *de immunitatibus*, et eiusdem alteram de *militibus Chersonesitanis*, Friderico, Electori Heidelbergensi, cui me Andr. Osiander maioribus etiam in rebus mihi gratificatus, commendarat, Academiam, vt ferebatur, instauraturo. Sed cum literae illae nescio a quo per fraudem interceptae, minimeque principi redditae essent, eo fortasse consilio, vt desperatis rebus in ergastulo manere cogerer, mutaui consilium, te inprimis, Oporine, auctore, qui negabas, te velle ἀκεφάλους μύθους excudere. Sed si totum autorem transtulissem, et gratificaturum mihi, et labores meos, quantum res tuae ac temporum difficultates ferrent, remuneraturum. Hic ego in re longe quidem impari, sed caetera simillima eandem fortunam sum expertus, quam et oratores apud populum Atheniensem, et ipse populus apud Graecos, cui negat Demosthenes integrum esse a gubernanda republ. Graeciae, quam semel gerendam susceperit, vt maxime cupiat, recedere. Putabam enim, tunc me eo labore defunctum, tolerabili conditione suffragiis doctorum amicorum oblata, pristinum studiorum meorum cursum persecuturum. Id vero tantum abest factum vt sit, vt iam vltra vigesi-

vigefimum annum in eodem piſtrino molam, ac propemodum verear, ne illi prorſus ſit immoriendum. Bibliotheca quidem mea hactenus adeo frui non potui, vt liberali emtori aequiſſimo pretio eam ſim addicturus, cuius

Nunc fruor adſpectu, veluti ſpado, virgine gaudens,
Gaudia melle pari ſelleque miſta capit.

Oneri quidem et ſumtui mihi, domicilia, ciconiarum inſtar, ſaepius mutanti, fuit potius, quam vſui et honori. Tum autem hac ſpe Argentinam reuerſus, id, quod tu iuſſeras, exſecutus ſum, in aedibus medici celeberrimi, et veteris amici, Sebaldi Hauenreuteri, qui mihi domum victumque communem iam ante liberaliſſime obtulerat, neque in hunc vsque diem omnibus officiis ornare me deſtitit. Qua in re tanta animi alacritate perrexi, vt interdum vno die duodecim Graecas pagellas abſoluerem: reliquas certe ſeptemdecim orationes cum nouem epiſtolis et vita Iſocratis, a tribus deſcripta autoribus, intra menſis vnius ſpatium confeci. Deinde ſemeſtre circiter datum eſt emendationi et annotationum conſcriptioni, ſtatimque prelo ſubiectus Latinus Iſocrates anno 1548. publicatus eſt, temerario prorſus (vt Fabii verbis vtar) editionis honore, euentu tamen feliciore, quam prudentiore conſilio. Maiorem enim habebam tum Graecae linguae vſum et facultatem, quam Latinae, deque ſtili puritate parum laborabam, id ſatis eſſe ratus, ſi autoris ſententiam vtcunque expreſſiſſem, vt poſſet intelligi, praua conſuetudine noſtri ſaeculi et nationis fretus, quam Egnatius, τὴν Ἡγησίππȣ λοιδορίαν μιμησάμενος, τὸν ἐγκέφαλον ȣ̓κ ἐν τοῖς κροτάφοις, ȣ̓δὲ ἐν ταῖς πτέρναις, καταπεπατημένον φορεῖν, ſed cerebrum in digitis habere dixit, propter inconſideratam quiduis illinendi chartis audaciam, quae tamen male (ſic) mihi ceſſit. Nam et patroni (vt initio ſignificaui) primum

 id me-

id meum et minime elaboratum opus approbarunt, et hac occasione commissi mihi fuerunt Augustani discipuli, quos biennium apud vos, vnum annum Lutetiae Parisiorum institui. Vnde in Fuggeram familiam primum adscitus, post a senatu Augustano ad Graecas Latinasque literas docendas sum vocatus, quo in munere versor adhuc, eo studio, quod fides mea postulat, eo successu, quem siue loci genius, siue fortuna mea, siue tempora nostra patiuntur. Argentinae autem dum agerem, cum opportunum erat, Theologos, Petrum Martyrem, Mart. Bucerum, Paulum Fagium, in Philosophia et literis Io. Sturmium et Iustum Felsium audiebam, quem posteriorem, conciliata mihi eius per Christophorum Ehemium notitia, pluribus de locis consulebam. Bene mihi cupiebat et Bucerus, lectis lucubrationibus quibusdam meis, mihique subindicabat, si in classe docere vellem, fore mihi spem non multo post publicae praelectionis. Verum ego verebar, vt quaternarum horarum, in tanta discipulorum frequentia, laborem perferre posset mea imbecillitas, et, vt verum fatear, superiore loco, arroganter potius, quam vere, me dignum iudicabam. Non enim parua res, nec paruae eruditionis opus est, Graecos et Latinos oratores vel pueris interpretari cum fructu, eorumque animos, linguas et stilum salubribus et necessariis praeceptis instruere atque informare. Sed ita fit, iuuentus nec magnitudinem rerum, quae in speciem paruae sunt, metitur animo, et nocentissimo opinionis errore sibi praefidens altiora cogitat. Quo eodem morbo tunc et ipse laborabam. Qui si ea prudentia et moderatione fuissem, qua nunc, si non sum, at esse debeo, fortunam illam peramplam et prouinciam honestissimam cepisse me iudicassem. Post enim eam occasionem per annos amplius decem, non maiore stipendio, sed minore colendi studia com-

com-

moditate, partim typographicum, partim aulicum mancipium egi. Nam quum, te nomen meum deferente, Auguſtani, quos ſupra dixi, diſcipuli (quorum vnus adhuc, Conradus Marius, ſenator Auguſtanus ſupereſt, caeteris variis caſibus e medio ſublatis) erudiendi traditi mihi eſſent, inter quos vnus Bauarus, vt Gerbellius, quaſi numine afflatus, praedixerat, moleſtior mihi fuit, quam reliqui, Baſileam profectus ſub Calendas Aprilis, et quaternas horas illos docui quotidie, cum in eodem mecum conclaui et cubiculo noctu atque interdiu verſarentur, et totum illud biennium, vsque ad Calendas Februarias, conuertendo et emendando Demoſthene te auctore transegi. Cum enim ſpecimen vidiſſes, Cherſoneſitanam, et Leptineam, eum me eſſe putabas, quem Demoſthenes interpretem non recuſaret, meque hortabare, ne obtrectatorum conuitia reformidarem, quae nec ipſi vtriusque eloquentiae principes, Demoſthenes et Cicero, vitare potuiſſent. Bonifacius autem Amerbachius, cum id moliri me comperiſſet, per ſpeciem laudandi praeclari conatus, me haud obſcure a tanta temeritate deterrebat, qui, nec Eraſmum, nec Budaeum, quicquam in eo autore fuiſſe auſos, affirmaret. Verum ego tum τῶν ἐσχηματισμένων Διονυσίȣ λόγων, καὶ τῆς Ἑρμογένȣς περὶ Δεινότητος μεθόδȣ ignarus, te potius ducem atque auctorem ſequebar, Pauſania, quem inchoaram, Abrah, Loeſchero mandato, qui non multo poſt me Baſileam ſecutus fuerat, vbi, vt diſcipulos haberet, quos honeſto ſtipendio inſtitueret, per occaſionem curaram, qua ille prudentius et felicius vſus, quam ego, iurisprudentiae laureola ornatus, et opibus ac dignitate auctus nunc (quod ex animo illi, vt et compluribus aliis amicis gratulor) Norimbergae floret. Nec multo poſt Baſileam Ludouicus Carinus, vir doctiſſimus et humaniſſimus ſenex, venit, mecumque egit, vt ſibi cum

Io. Fuggero (qui nunc ſolus ex omnibus gentilibus ſuis aliquam ſui rationem habet) in Gallias ituro hypodidaſcalus eſſem, non aſpernando praemio, et ſpe multo ampliore propoſita. Antonium Fuggerum, auctoritate et gratia ſua facile a parentibus diſcipulorum meorum, qui eidem Loeſchero tuto committi poſſent, impetraturum, vt miſſum me facerent. Ibi ego quamuis in ſpem non exiguam arrectus, conſulendum tamen prius Hauenreuterum, ſummum atque intimum amicum, cuius mihi et prudentia et beneuolentia explorata eſſet, ratus, conſcenſa naui, Argentinam ſum profectus, illoque hortante, me in poteſtate Carini fore, pollicitus, modo ille caueret, ne ea mutatio vel dedecori, vel fraudi mihi eſſet. Sed et in reditu, nautis comitibus, robuſtiſſimis hominibus, aeſtu et fatigatione et ſulfuratis vinis paene confectus ſum, nec voti illius compos factus, cum Fuggerus Baſileenſem miniſtrum, ſuſpicionis vitandae cauſa, repudiaſſet, et priores dominos leuitatis me arguentes grauiter offendi, τριτάϑλιος, ἐπὶ μιᾷ κενῇ ἐλπίδι γενόμενος, meumque Demoſthenicum ſaxum voluens in veſtra vrbe ita vixi, vt te et typographos reliquos, viroſque doctos, amicos haberem, vulgo ignotus, improbis etiam, neſcio quibus de cauſis, ridiculus, nec hoſpitio in ſalſuginoſa vicinia ſatis commodo vſus, ac potius multis de cauſis infeſto, quas tacere praeſtat, quam mouere Camarinam, quod aiunt. Eodem anno, quo iſtuc veni, inter deambulandum, ac potius ex arduo loco imprudentius decurrendum, prolapſus, ac in caput praecipitatus, miraculo quodam incolumis euaſiſſe videor, capite prorſus illaeſo, dextroque brachio tantum luxato, confractoque oſſiculo, vnde per omnem aetatem minus eo et firmo et ad ſcriptionem apto, vtor. Nemeſi ipſa, vt opinor, temeritatem in ſcribendo meam caſtigante, eoque velut omine monente, manum

num de tabula. Te vero adhuc memini indignari, malum illud non potius ignauo cuipiam et improbo homini accidisse. Sed calamitas illa me vltra triduum non remorata est. Tanta enim eram incitatus Demosthenicae conuersionis absoluendae cupiditate, vt laeua dextram subleuans non multum, aliquid tamen scriberem. Nam cui dictarem, praesto nemo erat. Sebastiani autem Castalionis, quem nondum visum ob Prodromum eius et Ionam eleganti carmine descriptos admirabar et amabam, iucunda et vtili consuetudine sum vsus. Nam cum eo et inter deambulandum variis de rebus et sacris et prophanis familiariter colloquebar, et eius iudicio in corrigendo et Isocrate et Demosthene, quod ad dictionem attinet, vtebar, et quia re pertenui, stipendio nullo, familiam ex typographicis operis vtcunque sustentabat, tenuitatem eius pro virili subleuabam. Eram enim Basileae degens pecuniosior, quam nunc sum, acceptis centum Ioachimis a Senatu Norimbergensi, et septuaginta florenis, praeter victum a discipulis, cum quidem sumtus perexiguos facerem. Non enim tam refert, quanti sint reditus, quam quantae expensae, diuesque habendus est, non qui multum accipit, sed qui parum consumit. Quod ignorans bonus ille Castalio aeque, atque alii inepti homines, qui me statim a Fuggeris inauratum fuisse opinati sunt, (vt proximis anni 66. comitiis non sine dolore et molestia ex Carolo Vtenhofio, excellenti ingenio et doctrina iuuene, cognoui) conqueri de me solitus fuit, vt qui praesentem coluissem, negligerem absentem. Verum iniquissime. Nam quum post discessum meum praelectio Graeca illi mandata esset, non putabam, eum, qui antea sine stipendio se suosque sustentasset, nunc demum egere, nec ille quicquam a me petierat, et ego ipse rerum mearum satagebam Praeterea (verum vt fatear) nonnihil offende-

fenderat animum eius arrogantia, qui verſus meos illi honorificos et tales, quorum neque me, neque illum pudere debuit, in conuerſionem Bibliorum ipſius, ſuperbe reieciſſet, tanquam dehoneſtaturos lucubrationem ſuam. Tibi quidem ita probati fuerunt, vt eos, illo ignorante, multis exemplis praefixeris. Iam cum ego et in praefatione Demoſthenis, et in verſibus Iſocrati additis mentionem eius honorificentiorem, quam pro meritis, feciſſem, ille eidem Iſocrati pentamentron hoc addidit — *Sed aquis non ſine Caſtaliis:* quo innuebat, ſi quid elegantiae meae interpretationi ineſſet, id non Wolfii, ſed Caſtalionis eſſe: et quod ego illi, nimio quodam declarandi grati animi ſtudio vltro detuleram, id ipſe quaſi debitum iure ſuo ſibi vendicabat. Admonuerat me autem, vt abſtinerem formulis, quarum autorem probatum non haberem, et vt autoris verbis quam proxime inhaererem, nec mihi luxuriandi licentiam ſumerem. Haec fere ſumma eſt meritorum illius, quae multis coronatis mihi conſtiterunt, non illo quidem exigente, ſed me vltro largiente. Quod ſi mei diſcipuli, quos variis in locis interim habui, eadem liberalitate, et illas et alias longe plures admonitiones compenſaſſent, (id quod minime vnquam deſideraui) iampridem auro abundaſſem. Nunc ille perinde facere viſus eſt, atque muſca illa in fabula, quae cum quadrigae inſediſſet, totum currum ſua vi agitari gloriabatur. Haec non ſcribo, illius ſugillandi gratia, (quem, vtut viuus de me ſenſerit, ne defunctum quidem amare et magni facere deſtiti) ſed defendendi mei cauſa ab ingrati animi crimine, quum longe plus illi praeſtiterim, quam ille mihi. Nam ſi lucubrationes meae victurae ſunt, illius nomen vna cum meo in iis viuet, et ego pro verbis aurum illi numeraui. Sed eſt neſcio quod ſupercilium et quaſi clandeſtinum odium exterorum in nos Germa-

nos,

nos, quorum simplicitati illudere et insultare pulchrum sibi putant, et (quod mihi Iacobus Goupylus Lutetiae dicebat) ea persuasio penes plerosque viget, vt Musas apud se solos habitare, atque aeternum domicilium constituisse arbitrentur. Idem arrogantiae vitium et maleuolentiae in altero etiam eiusdem gentis animaduerti. Qui cum mihi aliis rebus occupato suam vniuersitatis historiam, quae tum sub prelo erat, tantum non per vim legendam obtrusisset, egoque, ea perlecta, pro candore meo nimiaque facilitate, versus aliquot in commendationem operis scripsissem, eodem fastu repudiatus sum, vt indignus scilicet, a quo tanti viri laudarentur. Caeterum biennio ad hunc modum apud vos exacto, Demostheneque edito, quum discipulorum parentes me Lutetiam ire iussissent, Augustam id opus dorso mecum attuli, sed ad patronum tum aegrotantem admissus non sum, ab Antonio tamen Fuggero per aliquot dies conuiuiis exceptus, humaniterque habitus, et Nerlinga reuersus, vbi sorores inuiseram, Lusitanico nummo, qui decem ducatos valebat, ob scriptum vxori et liberis epicedion donatus. Idem (quod interim tamen et sero animaduerti) me in Italiam suis sumtibus ablegasset, si vti foro scissem,(sic) vtrum id e re mea futurum fuisset. Respondebam autem simpliciter, esse me quidem celeberrimae regionis videndae percupidum, sed timere flagitia et scelera nationis illius. Tum ille, sunt quidem, inquit, complures illic callidi atque improbi, sed vicissim vix alibi viros prudentiores et meliores inuenias, Sic tum ab illo discessi Basileam rediturus, officia sua benigne pollicito. Ibi composita supellectile, paratisque rebus necessariis, Gallicum iter comitatu sedecim equitum ingressus sum, Basileam altero anno longe dissimili comitatu rediturus. Lutetiam ingressi sumus, 27. Apr. ac a Ioanne Kielmanno, nunc Wirtenbergensi medico,

 rebus

rebus omnibus adiuti, abſque quo ſi fuiſſem, ignarus linguae et morum in ſummis difficultatibus verſatus fuiſſem. Subleuabar nonnihil et a Mich. Vaſcoſano, et Iacobo Goupylo medico. Praebebat ſe mihi comem et benignum Petrus Ramus et Adrianus Turnebus. Sed Io. Strazelius, Profeſſor regius, meas interpretationes pro ſuggeſtu plane canina rabie exagitabat, τȣ̀ς ἀντιπάλȣς λόγȣς interpretans. Cuius praelectioni, quum ſemel fortuito interfuiſſem, meamque verſionem ab eo per calumniam ſugillari coram audiuiſſem, egredientem ipſum appellaui, meque velle cum eo de locis, quae notaſſet, placide conferre, ſum profeſſus. Tum ille: profecto mihi (inquit) nunc otium non eſt, alias, vbi voles, domi meae me conuenias licebit. Conueniam ergo, inquam. Sed quoties Wolfius fores pulſabat, toties Strazelius domo aberat. Pertaeſus igitur atque peroſus vanitatem calumniatoris, nihil mihi cum eo poſt negotii eſſe volui. Erat tum alius quidam poëtaſter, homo parum ſani cerebri, Hubertus Suſſamaeus, qui cum me in bibliopolio Iacobi Puteani conſpexiſſet, rubentem adhuc ſolito magis e quatuordecim dierum equitatione, heus, inquit, Germane, tune is es, qui Latinum Demoſthenem nobis dedit? Sum, inquam. Tum ille: nos Galli non curamus Demoſthenem, Cicerone contenti: atque ita e taberna ſe proripiens, facies (inquit) bibonem indicat. Inter haec non deerant, qui me in plateis ambulantem, non medio digito, vt Demoſthenem Diogenes, demonſtrarent. Habebam et Germanos nonnullos mei ſtudioſos, inter quos praecipui fuerunt Sigfridus Pfinzing, Norimbergenſis, omnibus naturae et fortunae dotibus ornatiſſimus adoleſcens, et longiore vita, melioreque fortuna (ſed aliter diuinae prouidentiae viſum) iudiciis omnium digniſſimus, Matthias Ritterus, Francofurtenſis, Hier. Boppius, Argenti-

gentinenſis, et Ambroſius Lobwaſſerus, et complures nobiles adoleſcentes. Verum nihil omnium rerum Lutetiae iucundum erat, in vrbe ambulanti ſtatim dolor capitis e foetore ſordidarum platearum oboriebatur, piſcium eſum ſtomachus reſpuebat, ſed inprimis verebar, ne Sorbona ab aemulis concitata me pro haeretico igni abſorberet. Idem metus in cauſa fuit, quo minus luculentam conditionem a Iac. Spifanio, Niuernienſi epiſcopo, legatoque regio, qui me ſibi et comitem itinerum ſuorum et a ſtudiis Graecis et Latinis, ſi quando vacaret, eſſe cupiebat, oblatam acciperem. Itaque primo quoque tempore reditum in Germaniam maturabam, inuitis dominis, qui me liberis ſuis, quam Danielem Oeſyandrum, quem ὑποδιδάσκαλον Baſilea mecum adduxeram, praeeſſe maluiſſent. Is, tum adoleſcens, nondum, vt opinor, viginti annos, ſtupendo ingenio et doctrina, (habeo enim adhuc complures eius et Graecas et Latinas epiſtolas, quarum nec Romae nec Athenis natum pudere debeat) ſatellitum Regis Heluetiorum conſuetudine et ſpectaculo duellorum in Italia deprauatus, nauata Marchioni Alberto, et poſt eius obitum Io. Wilh. Saxoniae duci, opera, quum ad opes non contemnendas perueniſſet, miſerabilem (ſi fama vera eſt, quae vtinam vana ſit) vitae exitum eſt ſortitus. Venia tandem impetrata, conditionem aliam quaerebam, quae duplex offerabatur, vna apud Io. Iac. Fuggerum, altera a Chriſtophoro Carolouicio, qui victum communem et centum thaleros, dum vel in aula, vel in Academiis Mauritii principis honeſtus locus vacaret, promittebat. Interim intellexi, praeſtantem illum virum et in maximis negotiis imperii Germanici verſatum, multorumque arcanorum conſcium, ſtilo meo qualicunque in eo argumenti genere, quod Sleidano fuiſſe exitio ferunt, tractando vti voluiſſe. Sed neutra illarum variis

de caufis fucceffum habuit. Itaque fub Nonas Februarii Bafileenfe iter ingreffus, Petro Guinando, Allobroge, comite, priusquam vrbem egreffus effem, calcei anguftiores ita calces attriuerant, vt cruentarentur. Itaque eis pro foleis vti coactus, per profundas niues nunquam fere ficcis pedibus hofpitium fum ingreffus, ac decimo tertio die poft Bafileam carro, qui ab vno equo trahebatur, ob defatigationem longi et hyberni et quadragefimalis itineris, in quo (in Burgundia praefertim) praeter vinum διψητικώτατον et atrum panem vix quicquam mihi praebitum fuerat, conducto, ingreffus, nec a te, Oporine, nec a quoquam alio admodum benigne et amice exceptus. Apparebat enim, molefte ferre vos, neque dignitatis augendae rationem habitam, et difcipulos a me relictos. Illud vero parum vos mouebat, quod, nifi illos reliquiffem viuus, non multo poft mortuus relicturus fuiffem. Habui annum illum, quo in Gallia verfatus fum, ac potius totum triennii tempus, quod edendo et recognofcendo Demofthene, quem, vna cum Ifocrate, Vafcofano breui recudendum reliqueram, ita infeftum, vt paene fidem habere cogar Aefchini, infelicitatem Demofthenі obiectanti. Nullum, inquit aemulus ille atque accufator vehemens, hominem attigit Demofthenes, nullam domum, nullam vrbem ingreffus eft, quam non contagione mali fui genii complerit atque euerterit. Mihi certe eum ftudiofe lectitanti, et phrafes ac fententias illius excerpenti, ea acciderunt, quae fupra expofui; inter conuertendum periculum capitis adii, patrono illum oblaturus aditu prohibitus fum, quinquaginta exempla, quae tu mihi remunerationis ergo dederas, variis ac diuerfis in locis habitantibus doctis viris atque amicis deftinata, vna cum literis, vel fraude miniftri tui intercepta, vel alio cafu periiffe, ex eo coniicio, quod

neme

nemo fere omnium vel respondit quicquam, vel gratias egit pro munere, vno atque altero exceptis. Quibus etiam elogiis Lutetiae fuerim honestatus, paulo ante dixi. Patronus porro cum tandem conualuisset, quadraginta florenorum honorarium mihi decreuerat, cum quidam Fuggeranus minister, et praecipuae in ea familia auctoritatis, tantum non auri montes pollicitus fuisset. Ego vero et hic hospite absente rationes confeceram, spes meas magnificas nemini magno pretio venditurus. Sic enim cogitabam: si Isocrates tantum attulit, quid de Demosthene fiet? si Norimberga tantum, quid Fuggerana familia, cuius et regiae opes et singularis erga doctos munificentia celebratur. Verum istae bonae rationes ita me fefellerunt, vt fateri cogar, quamuis cum dedecore meo, (quod enim magis meditari decet hominem Philosophum, quam μετριοπάθιαν? (sic) quid stultius, quam incerta habere pro certis? quid ineptius, quam alienae liberalitati praescribere modum, et tanquam ex syngrapha agere cum patrono?) negare igitur, inquam, non possum, me per omnem vitam, quae multis acerbitatibus referta fuit, nunquam in maiorem desperationem et indignationem incidisse. Eundem Demosthenem in herili bibliotheca biennio post recognitum ac tandem editum, etiam Aeschine adiuncto, nihilo feliciorem sum expertus. Tantum enim abfui, vt fructus inde aliquid aut gratiae ad me rediret, vt etiam offensam patronorum incurrerem, ob Elegiam ad fratrem adiunctam, quam ita sycophantae quidam interpretabantur, quasi Fuggeranae familiae male ominarer atque diffiderem, cum ego non aliud agerem, quam vt fratris fortunam mea esse certiorem ostenderem, pendens a tenui filo incertae gratiae potentum, cuius euentum ego neque primus, neque postremus, sum expertus. Inprimis vero versus hic:

Deli-

Deliciae eneruant animos, et corpora frangunt:

facete admodum exagitatus fuit, quum obiiceretur, annon praestaret, vti salubribus et boni succi cibis, (quum liceret) quam bubula et suilla, et cepis atque alliis vesci, aut crudis oleribus? In quo etiam inconstantiae immerito arguebar. Fueram quidem in praefatione Demosthenica de victu scholastico parum studiis et valetudini meae conueniente conquestus, delicias autem non eo accusaram, quod improbarem, sed quod verebar, ne amissas frustra desiderarem, ac minus etiam, quam pridem, asperiorem victum ferre possem. Sed iam tandem suo genio Demosthene relicto, Basileam ad vos est redeundum. Ibi Martinus Borraus Cellarius operam dabat, vt, decreto mihi stipendio tanto, quantum ipse, qui doctor Theologiae esset, haberet, Graecas literas docerem, et nauanda typographis opera rei familiari seruirem. Sed quum et stipendium pertenue esset, (quippe triginta sex coronatorum) et typographica seruitus displiceret, aliam fortunam meliorem exspectandam putabam. Eo accedebat, quod pestilentia etiam ante aduentum meum serpere ibi coeperat, nec erant eae erga me amicorum voluntates atque officia, quae speraram. Quibus omnibus de causis allata tandem Lutetia supellectile mea, coepi consilium eundi Augustam, relatisque triennii rationibus, receptisque libris, quos ante abitum in Galliam eo (sed non parua et librorum et vestium iactura facta) miseram, in patria aut Nerlingae meliorem occasionem exspectandi. In eo itinere Georgium Hermannum Caudournae (Kaufbeuren) inuisi, ab eoque et Ge. Laeto benigne susceptus, et per triduum retentus, destinatum iter confeci. Et quia Carolus Caesar, praesente etiam filio Philippo, nunc rege Hispaniarum, comitia tum ibi agitabat, vix mihi locus erat in Conradi Marii consulis, patronique mei, aedibus. Vbi

post

post multa impedimenta et mercatorias in conficiendis rationibus (cuius artificii ne nunc quidem magnum vsum habeo) ludificationes (videbantur enim et illi discessum Lutetia meum, sed paulo occultius et vrbanius, quam vos Basilienses, vlcisci velle) negotio meo confecto, acceptaque, quae debebatur, pecunia, non ampliore, quam vnde annum meis sumtibus mediocriter possem viuere, iter in patriam instituebam. Sed Xystus Betuleius Ioanni Bapt. Hainzelio, cuius familiaritate et patrocinio, vt et fratris Pauli Consulis (Danielem enim, et ipsum mihi fauentem, mors immatura intercepit) me iam per complures annos vti, ex aliis meis scriptis, qui volet, cognoscet, me in vrbe esse indicarat, qui, me inuitato, cum sororio suo, Io. Heinr. Herbardo, vt suspicor, egerat, vt is quoque me ad prandium vocaret. Quo peracto, inter varia, quae mecum loquebatur, iniecto sermone, quidnam consilii haberem? meque respondente, in patria velle curare valetudinem, et circumspicere conditionem mihi aptam, hoc ille audito, haec vtraque, inquit, hic fine tuo sumtu consequi poteris. Delector enim consuetudine doctorum. Ego vero eam fortunam non aspernandam ratus, me ad eum conferebam, ibique Epicteti conuersionem inchoabam. Interim et Richardus Morisinus, Regis Angliae, Eduardi VI. legatus, mea praesentia cognita, me summa humanitate et liberalitate prosecutus, in Angliam ad Suffolciensem ducem erudiendum, luculento stipendio, honorificaque conditione ablegaturus erat. Verum et voluntati illius et commodis meis (etsi hoc incertum est, talibus Britanniae temporibus breui consecutis) fata scilicet obstiterunt. Dum enim haec ipsa tractantur, princeps adolescens e vita excedit, nec multo post per internuntios quosdam ad Io. Iac. Fuggerum, cui Demosthenem dedicaram, accersor. Is quum meeum

cum ageret, vt et Latinis literis ſcribendis et curanda bibliotheca, de qua tacere, quam pauca dicere praeſtat, atque alibi a me nonnulla dicta ſunt, operam ſibi nauarem, quod voluit, (quorſum enim ea, quae interceſſerunt, prolixe commemorem, quae e Luciani opere περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων, peti pleraque poſſunt) impetrauit, etſi (verum vt fatear) animo meo nonnihil alienato et adhuc offenſo, quod non is fuerit inſcriptionis laborioſiſſimi operis et praeſtantiſſimi oratoris euentus, quem exſpectaram. Sed ita erat in fatis ſcilicet, ne dicam, in fatuis. Nam cum ex me quaereretur, quantum numerari pro nauanda opera mihi vellem, reſpondi, me de parandis opibus non laborare, honeſto victu et amictu contentum. Neſcire autem, quae ratio ſumtuum huius vrbis eſſet, quam vbi cognouiſſem, rectius tum poſſe ſtatuere. Interim me rem heri permittere liberalitati. Stultum hoc reſponſum approbatore (ſi modo approbator, non ſubſannator ille fuit) non caruit. Cuius enim vecordiae fuit, de comparando aduerſae valetudini et ingraueſcenti aetati viatico mature non cogitare? Quaſi vero exploratum eſſet, me in illa familia, ὥσπερ ἐν πρυτανείῳ, σίτησιν perpetuo habiturum. Agnito itaque errore meo, quamuis petenti pecuniam daretur quantum vellem, (volebam autem non niſi quantum neceſſitas exigebat) primo ſeruitutis anno elapſo, petii decerni mihi centenos coronatos, nec ſine offenſa heri, quum initio bona cum gratia plus licuiſſet, (omnia enim difficilius impetrare ſolet, qui principio ſibi defuit, ſuique iuris eſſe deſiit) centenos taleros obtinui, cum hac appendice, ſi quid decederet, heri liberalitatem mihi non defuturam, qua ſemel tantum ſum vſus, florenis ſexaginta petitis ad veſtes comparandas. In eo igitur munere ſex integros annos et amplius verſanti, etſi pecuniae nihil acceſſit, tamen Fuggeranae fami-

familiae fingularem humanitatem fum expertus, ita vt mihi omnium aedes paterent, et omnia comitatis officia fupra meritum et dignitatem meam praeftarentur. Eo tempore etfi ftudiis parum loci erat, (nam et conuiuia procerum, et circumuectationes, et conficiendorum indicum occupatio multum mihi temporis auferebant) Ifocratem Graecolatinum et Demofthenem, accuratius recognitos edidi, Aefchinem praeterea oratorem, et commentarium Aftrologicum, et hiftoricum Zonaram et Choniaten conuerti, qua de re paulo poft. Caeterum fi et patronus meum ingenium diligentius infpexiffet, et ego illius liberalitate vti fciffem, vtrisque rectius confultum fuiffet. Studebat ille me hominem politicum efficere, ingenio meo repugnante (Num (fic) Δία γὰρ Lacon ille aiebat, ἔνδον τι ἔμμεναι δεῖ) et ad aulicas dignitates promouere. Sed cum fcholafticam meam fimplicitatem ei rei minus idoneam, voluntatemque abhorrentem ab aula cerneret, atque homuncio quidam, fcarabaeo nigrior, nullas non et extenuandae doctrinae meae et mores exagitandi machinas ex inuidia et aemulatione clanculum moueret, quem vnum in frequenti familia obtrectatorem habui, (quod quidem hactenus refcierim) quum initio fummam erga me beneuolentiam fimulaffet, neceffaria quidem omnia liberaliter etiam abfens praebenda mihi curabat, in caeteris non magni facere me videbatur, adhibebat tamen fuae menfae propter aliquam nominis mei celebritatem. In eo fplendore ita mecum agebatur, vt de Lacedaemoniis fcribit Ariftoteles quos ex femiffe tantum beatos effe ait, quod cum reliquis imperent, ipfi pareant mulieribus. Sic ego epulas quidem lautas habebam, fed quia herus abftemius vix odorem vini ferre poterat, plerumque Neccaricum acetum aqua probe dilutum apponebatur, ftomacho meo atque inteftinis inimiciffimum. Quod

tam

tam diu ferre ſine interitu nullo modo potuiſſem, niſi (vt antea dixi) nuce muſcata et aliis medicamentis ventriculum ſubinde refouiſſem. Quod ſi occaſione animaduerſa, vti foro potuiſſem, facile impetraturus fui, vt et οἰκοσίτῳ eſſe mihi, et confectione indicum, (quae maioris laboris erat, quam ingenii) via ſemel demonſtrata, mandata amanuenſi, codices Graecos manuſcriptos, quorum ingens theſaurus, vt et Hebraicorum, bibliotheca illa continetur, partim perlegere, partim conuertere, partim Graece edendos curare licuiſſet. Quod illi, viro natura liberali et magnifico, et laudis gloriaeque cupido, adeo graue futurum non fuiſſe, certo perſuaſum habeo, vt magnam etiam ab eo gratiam fuerim initurus. Sed quod Ariſtophanes Cleoni, acerbo ſcommate, tribuit, id ego, etſi non ſine dolore et pudore, omnino tamen fateri cogor, me et ſaepiſſime fuiſſe, et fortaſſis etiam nunc eſſe προμηθέα μετὰ τὰ πράγματα, oblatasque occaſiones vel non perſpicere, vel amittere, easdemque amiſſas fruſtra deſiderare. Vnde factum eſt, vt herus, defuncta priore coniuge, Vrſula Harrachia, egregia heroina, (quam vnam, quod probitate mea et doctrinae fama delectabatur, marito tamdiu retinendi mei auctorem fuiſſe credo) paulatim occaſiones quaerere coepit mei honeſte dimittendi. Ac in ea re paene biennium eſt conſumtum, cum quidem ſaepius haud obſcure animaduerterem, me minus eſſe gratioſum, tum propter ſumtus, quos, rationibus ſuis ita poſtulantibus, minuere ſtudebat, tum propter Nigrini, quem dixi, crebras et clandeſtinas, atque etiam aliquando apertas, ſed iocorum ſpecie praetextas, mei criminationes. Huius enim rei magnas occaſiones habent, qui excrementa Iouis intuentur, et thus atque myrrham olere exiſtimant. Eundem aliquando dicere memini: in quem alieni corporis morbi atque vitia

magi-

magicis artibus transferrentur, ei nullis remediis ſuccurri poſſe, mihique neſcio e quibus prognoſticis, non certe Hippocratis, praedicere, fore, vt omninm membrorum vigor, ſi non vſus eriperetur. In quo vtinam illae ψευδόμαντις fuiſſet, nec ego alienam intemperantiam ſaepiſſime luiſſem. Nullum certe quidem totius corporis membrum, vel internum, vel externum ſcio, in quo non mali aliquid habuerim, vel habeam, vel metuam, ſiue id mea geneſis portendat, ſiue γοητικαῖ κακοτεχνίαι conciliarint, ſiue ratio corporis atque aetatis apportet. Sed quia ſalebroſus hic locus eſt, et ſuſpicionum atque offenſionum plenus, ex eo eluctati ad viam planiorem et minus impeditam properemus. Hoc ſtatu rerum Io. Doreſchwanus, vetus Fuggeranae familiae procurator, quum ingraueſcente aetate ſe in libertatem vindicaſſet, reque familiari in Neoſolio, Pannoniae inferioris caſtello, frui decreuiſſet, animi gratia, Conſtantinopolim et Amaſeam vſque, Cappadociae vrbem, Strabone alumno celebrem, excurrit, indeque reuerſus, Zonara et Choniate, quos dixi, ſecum allatis, Antonio Fuggero autor fuit, ſcriptores diu deſideratos mea opera Graece Latineque in publicum edendi. Factum id eſt menſe Decembri anni 1555. adiunctusque mihi Hieremias Martius, nunc Auguſtanus Phyſicus, tum adoleſcentulus ingenioſus, et manu eleganti, qui et Graeca deſcriberet, et conuerſionem meam cum iisdem coniungeret. Haec vtraque facilius impetrata fuerunt, quod Ludouicus Carinus, cum apud alios complures viros illuſtres, tum apud Fuggeros, quorum pleroſque inſtituerat, gratioſus, id inſtitutum ſuo ſuffragio comprobarat Ita conduplicabatur mihi labor, quum et bibliothecam curarem, et hero a Latinis epiſtolis eſſem, (etſi ea non magna erat occupatio) et interpretem agerem operis eo difficilioris, quod nec characteribus exoticis, nec

monaſtico dicendi generi, in Graecis oratoribus, philoſophis, poetis verſatus, aſſueueram. Neque vero hoc in loco volo eſſe prolixior, quum, ſi quis volet, reliqua e Byzantinae hiſtoriae praefationibus poſſit cognoſcere Anno fere poſt, Auguſtino Myllero, Syndico huius vrbis, mortuo, qui, cum collegae eius, ſcholarchae reliqui, operam meam ad docendas Graecas literas expetiſſent, ſolus aduerſatus fuerat, quum diceret: (id quod omnino verum fuit) Matthiam Schenkium eadem omnia, quae a me exſpectarentur, praeſtare et poſſe et velle; mecum actum eſt per Io. Hainzelium, id quod fere biennio ante Gedeo Sailer medicus obſcurius tentarat, vt ſingulas horas quotidie Graece docerem. Perſuaſum enim fuerat ſcholarchis ab obtrectatoribus et aemulis, primarium ſcholae gubernandae non eſſe parem, quum ille vel audiſſet ex illis, offenſionem eius cauentibus, vel ſuſpicaretur, me collegam ſibi datum, vt parte laborum aliqua leuaretur. Poſt multas autem diſceptationes et heriles iniurias (quum enim famulum eo tempore non haberem, mea opera plane ſeruiliter abuti coeperat, egoque indignabundus me iſta facturum eſſe diutius negaram) res eo deducta eſt, vt 300. florenorum ſtipendio et in ſchola reformanda, et docendis Graecis literis, et curanda atque ornanda bibliotheca Auguſtanae Reipublicae operam meam in quinquennium promitterem, quod haud grauatim feei, ignarus, in quantum calumniarum et aerumnarum pelagus praecipitarer. Recognoſco igitur et hic *τὴν πρoμήθειαν, τὴν ἐπιμήθεως, τὴν ὐκ ὀλίγα βλάψασαν.* Nam quum publica lectio decerneretur, curaudum fuit, vt non in claſſe triuiali, ſed publico in loco, minore contemtu, docerem. Prouidendnm fuit, ne mutatio hactenus obſeruatae rationis et ſubita nouatio in multorum odia et criminationes incurreret, deprecanda offenſa inſpectionis

nis classium, (quis enim ignorat τὰς ἐργοδιώκτας, si in ministros improbos et ignauos inciderint, praeter odium nihil quaerere?) et offerenda illius loco conduplicata docendi opera. Postulanda fuit separatio doctiorum, qui me audirent, a rudioribus. Quos quamuis perpaucos, seorsim a me erudiri, et in grauioribus argumentis Demosthenicarum et Ciceronianarum orationum exerceri, et ambitionem et ciuium et hospitum ostentatione quadam doctrinae, praeclarique conatus, excitari, quam ista accommodatione ad captum rudiorum, quae mihi mandata fuit, spem et exspectationem multorum frustrari et studia restinguere. ἀρχομένȣ γὰρ ἔργȣ, κατὰ Πίνδαρον, τηλαυγὲς εἶναι τὸ πρόσωπον ἔδει. Quae si non omnia, pleraque tamen aut obtinuissemus initio, aut alio nos contulissemus, quum receptus honesti non deessent. Fuissent et diuersae quorundam voluntates et obliqua consilia animaduertenda. Verum et publica auctoritas, et noui instituti praeclara species, et concessum literis fruendi otium, inter labores, quos facile ferrem, et stipendium, vnde honeste possem viuere, ita perstrinxerant oculos meos, easque animo meo tenebras obduxerant, vt horum nihil prospicerem, sed prona, plana, expedita, cum publico fructu et mea laude coniuncta fore omnia somniarem. Etiam verecundia impediebar, ne refragari sine periculo impudenter et nimium arrogare viderer, quum ministri munus esset, non praescribere dominis, sed ex eorum praescripto administrare omnia; praesertim, cum senator quidam, aedilem tunc agens, in os mihi, sed quasi per iocum, εἰρωνικῶς dixisset: Tu, Wolfi, nobis altam scholam instaurare instituis, sed istud domini mei (sic enim Academias vocant, et de sese senatores loqui solent) non patientur. Ac locum non esse Academiae in vrbe, maxima ex parte quaestui et voluptati seruiente, satis

 praeui-

praeuidebam. Sed si multorum annorum lucubrationibus partam quantulamcunque doctrinam communicandi cum pluribus negatam occasionem prospexissem, aliud fortasse consilii mature cepissem, nec pauci homines docti indignati sunt, meum ingenium in his puerilibus rudimentis velut obsolescere, atque animum obtorpescere. Ἔστι γὰρ οὐδέποτ', οἶμαι (inquit Demosthenes) μέγα καὶ νεανικὸν φρόνημα λαβεῖν μικρὰ καὶ φαῦλα πράττοντας· ὥσπερ οὐδὲ καλὰ καὶ λαμπρὰ πράττοντας, μικρὸν καὶ ταπεινὸν φρονεῖν. Ὁποῖ' ἄττα γὰρ ἂν τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνθρώπων ᾖ, τοιοῦτον ἀνάγκη καὶ τὸ φρόνημα ἔχειν. Quod si mihi nunc post quatuordecim annorum balbutiem in doctiore et frequentiore auditorio dicendum docendumue esset, ne me turpiter darem, profecto vererer, non quod vel mediocris cognitio rerum bonarumque artium, vel extemporalis facultas dicendi magnopere mihi desit, (etsi memoriam nonnihil hebescere sentio) sed quia periculum esset, ne, vt Ciceronianus Scipio, referrem oculos ad terram identidem, humique potius reperem, et in Augustano phrontisterio me pueris β καὶ α λέγειν opinarer. Nunc certe quoties praelegenti mihi hospites eruditi (quod saepius fit, quam vellem) interueniunt, vehementer me et mei et auditorii pudet, ac doctiores adolescentuli huc profecti, me semel atque iterum auditum fastidientes, discedunt statim, conquerentes, tam pueriliter docere Wolfium. Quod mihi, nisi loqui parietibus malim, facere plerumque necesse est, quum raro vel mediocria ingenia mihi contingant, et maior pars vincat meliorem. Vnde factum, vt multa e bonis conquisita auctoribus inter praelegendum repudiarim, iisque chartis laceratis, commentarioli mei Ciceroniani et Isocratici non vna eademque via progressi pluribus in locis sint iusto breuiores et tenuiores, multaque receperint, indigna fortasse,

taſſe, quae imprimerentur, ſed tamen non inutilia, vel eo nomine, ut moneant adoleſcentulos, perperam eos facere, qui, non dicam, ICti et Medici, ſed Dialectici et Oratores euadere ſtudeant, fundamentis Grammaticae non fideliter iactis, quibus qnicquid ſuperſtruxerint, vt ait Fabius, futurum ſit, vt corruat. Caeterum illo tempore Zonarae et Choniatae conuerſione defatigatus, in thermas ferinas, non tam valetudinis ergo, quam requieſcendi, et inſidias euitandi, quas vitae meae parari ſuſpicabar, ſtudio fui profectns, indeque ſub idus Auguſti, natalem meum, huc reuerſus in aedes Huldrichi Fuggeri, qui iam antea communem victum vltro mihi liberaliter obtulerat, immigraui. Quo in loco tametſi affatim omnia neceſſaria praebebantur, et ſingularis erat heri ipſius erga me humanitas, tamen δι' ἀταξίαν οἰκονομικὴν καὶ ὕπουλά τινα, quae quarto anno poſt, quod ſane dolui et doleo adhuc, in neruum eruperunt, haud ſcio, plusne rei familiari meae ſplendor ille incommodarit (minimum certe quidem pecuniae in illis adibus comparſi, ac potius paene omnis inter manus mihi, neſcio quomodo, euanuit) an valetudini ac philoſophiae nocuerit. Intercedebant etiam nonnunquam offenſae, partim ob criminationes hominum nequam (ne quid grauius dicam) partim ob libertatem meam importunas quasdam παραδοξολογίας pari importunitate refutantem. Anno tandem 1562. Sept. menſe per calamitatem hoſpitis, et praeter exſpectationem meam, nec ſine multis difficultatibus, quaſi in libertatem ſum aſſertus, conductaque domuncula hinc inde oberrans cibi capiendi cauſa, tandem anno ſequente paruam oeconomiam inſtitui, cui, quantumuis frugali, propter extraordinarias expenſas complures, quas, multis neceſſitudinibus implicatus, vel tollere, vel minuere ſatis honeſte non poſſum, ſtipendium meum initio par eſſe non potuiſſet,

 tuiſſet,

tuisset, nisi aliunde aliquid accessisset. Et quidem diuina prouidentia factum esse arbitror, vt generosus et magnificus vir, Carolus Villingerus, conuersionem Suidae a me efflagitatam ducentis florenis remuneraretur, et quinquaginta aureis Augustana Respublica ob inscriptionem commentarioli in Ciceronis Officia me donaret. Ita factum est, vt et aes alienum vitarem, et statum meum qualemcunque pristino more tuerer, vsque ad annum 1566. quo elocatio neptis Vrsulae Straussiae, quam D. Ioannes, collegae mei, Matthiae Schenckii, filius, Norimbergensis Physicus, in matrimonio habuit, cui quadrantem pecuniae meae doti dixeram, res meas imminuit, effecitque, vt expensae reditus superarent, paruaque spes esset redintegrandae summae octingentorum florenorum, quibus vna centuria decessit. Sed hac de re parum laboro, modo viuenti nihil desit, haeredes ea, quae superfuerint, gratis animis accipere debebunt, maximis a me parta laboribus et defensa. Neque enim vllum esse opificem arbitror, qui eadem laborandi pertinacia vsus, (parsimonia tamen adhibita, quae mihi defuit) sublato omni festorum et profestorum discrimine, ὐδ᾽ ἑορτὴν ἄλλο, ἢ τὸ τὰ δέοντα πρᾶξαι ἡγησάμενος, non maiorem fructum cepisset industriae suae. Potuissem et ego fortassis, si et ad rem attentior ac tenacior fuissem, et in cognatos ac pauperes minus contulissem, nec in bibliothecam, qua per seruitutem et typographias parum frui mihi licuit, amplius mille florenos coniecissem, genus mercis minime lucrosum, aliquid comparare, et reculam meam nonnihil exaggerare. Verum illa ita esse collocata, me non poenitet. Qua enim alia delectatione ἄνθρωπος ἄγαμός τ᾽ ἄγονός τ᾽ ὤν, et, vt Epictetus Diogenem appellat, ἀπερίστατος, animum recreassem, nisi libris, si minus legendis, certo tamen ordine digerendis, fuissem occupatus. Is

ordo

ordo qui ſit, ſi forte quaeris, non grauabor, propter ſtudioſos adoleſcentulos, aliquid de eo quoque dicere, paulo tamen altius repetito conſilio meo. Somniaui perpetuo, (quo enim alio verbo vtar, quum ea ſpes ſomnio fuerit inanior?) me locum aliquando, vel in Academia celebri, vel in gymnaſio frequentiore et eruditiore habiturum. Quam ad rem bibliotheca et varia et copioſa mihi opus eſſe putabam, vt quodcunque vel diſciplinae, vel autorum genus interpretandum mihi aſſignaretur, in eo explicando cum fructu adoleſcentiae quam vberrimo, et cum aliqua approbatione induſtriae meae verſari poſſem. Ita factum eſt, vt bibliotheca mea paulatim aucta ad eum numerum excreſceret, vt in decem diſtinctas claſſes tribueretur, Theologos, ICtos, Medicos, Philoſophos, (his ſuum inſtrumentum, Dialectica, eſt adiunctum, vt et caeteris ſcriptoribus commentarii) Mathematicos, Philologos, Hiſtoricos, Poëtas, Oratores, Grammaticos, qui Lexica, Nomenclaturas, Obſeruationes, elegantias, et id genus alia, praeter ipſius artis ſcriptores, continent. In his compingendis opera data eſt, vt non niſi eiusdem generis libelli coniungerentur, et ſi qui olim, vel ex imperitia, vel morae taedio, male compacti fuerant, diuellerentur, quae res aliquo ſumtu mihi conſtitit, et libellos nonnullos aliquantulum deformauit. Illud vero mallem, me accuratius obſeruaſſe, vt maximae quosque et chartae et literae codices comparaſſem, matureque oculorum acici, vt leones vnguibus ſuis feruntur, pepercissem. Sed nec ſemper e copia delectum agere licuit, et multos bonos auctores, Graecos maxime, atque ab Aldo Manutio expreſſos, in alienis bibliothecis legere et excerpere quaedam ſum coactus, quod nec veteris editionis exempla reſtant, et, qui eosdem velint recudere, pauci ſunt, tarda maxime diſtractione deterriti, ob vere philoſo-

phantium, et, Ciceronis exemplo, cum Latinis Graeca ad ſuam vtilitatem coniungentium paucitatem. Decem oratores, Pauſaniam, commentarios Hermogenis, κέρας Ἀμαλθείας, epiſtolas Graecas, Rhetores antiquos, Platonis et Ariſtotelis interpretes, alia complura praeclara monimenta, quotusquisque eſt in noſtra Germania, qui vel habeat, vel pretio tolerabili parare poſſit? Ego quidem etſi iam ante in hoc genere fui paene prodigus, et aetate ac laboribus defatigatus, ne nunc quidem antiquos et probatos autores mihi deeſſe paterer, ſi venales reperirentur, etſi valetudo nummis parcendum eſſe ſubinde inſuſurrat, et temporum difficultates monent, τῶν περιπετειῶν τῆς τύχης aliquam habendam eſſe rationem, vt, ſi alio demigrandum ſit, nec ſarcinis impediamur, nec viatico deſtituamur. Sed et haec Deo curae erunt, (quid enim, ſi magna congeſta pecunia cura, vel fraudatione, vel incendio, vel latrocinio pereat?) neque Midas quicquam auri ſecum ad inferos detulit, neque egeſtas viros ſanctos veteris memoriae coeli aditu prohibuit, et ego, quacunque hora et genere mortis e terris euocatus fuero, plus in iis relinquam poſt me, quam in easdem detuli. Faxit Deus Opt. Max. vt veram poenitentiam et fiduciam diuinae miſericordiae indubitatam, quae ſummae Chriſtiani hominis et vnicae opes ſunt, mecum aſportem. Cuius voti me fore compotem vt credam, non mea bonitas, quae nulla eſt, ſed clementia Seruatoris noſtri, Ieſu Chriſti, facit. Optaui ab aetate ea, quae iudicii aliquid habere coepit, non voluptates, non opes, non honores, ſed mentem ſanam in ſano corpore, et felicem ex hac vita emigrationem, quae vel vna, vt prioribus caruerim, abunde me beabit. Nam huius quidem vitae eam ſuauitatem ſum expertus, vt, ſi optio daretur, et ſi tertium nihil reſtaret, (quod dictu neſas eſt contra Prophetarum, Apoſtolorum, ipſius Chriſti affir-

sti affirmationem) Epicuri ψυχοκτονίαν, Pythagorae siue μετεμψυχώσει, siue μετενσωματώσει longe anteferrem. Itaque saepius nocturno tempore coelo sereno aeternam illam domum (vt Cicero loquitur) et siderum diuinum splendorem intuens, et cogitare soleo, et amicis dicere: si semel ascendero, nullum mihi Pythagoram, nullam Pandoram persuasuram, vt denuo descendam, ac sitim potius toleraturum, (etsi nec siti, nec fami, nec vlli miseriae aut inopiae locus est apud superos) quam Letheum poculum vel primoribus labris degustaturum. Nihil in terris habeo, non hominem, non rem, non spem, quae vel vnam horam suis vinculis aut illecebris me remoretur, contraque fere omnia, quae morti alacriter occurrendum esse hortentur, corpus mutilatum, et fractum, et eneruatum multis morbis, multis casibus, perpetuis laboribus, et doloribus; fortuna paene omnibus conatibus meis pertinax aduersatrix, labores et aerumnae frequentes, insidiae et insidiosae amicitiae, ingenium tenue et exhaustum, ipsaque aetate languidum, inuidi et obtrectatores lucubrationibus, si non plures, quam grati lectores et candidi aestimatores, (hoc enim puto vere dicere posse neminem, quum sciam, lucubrationes meas a plurimis cum applausu et gratulatione suscipi, honestissimisque elogiis doctissimorum quorundam virorum celebrari) multo certe plures et acerbiores, quam vellem; somnus, qui stultos cum sapientibus, et infelices cum fortunatis exaequare dicitur, quemque tranquillum et somniorum expertem omni felicitati humanae Socrates anteponit, aliquando nullus, plerumque breuis, frequenter interruptus et turbulentus, quique corpus vigiliae debilius fere et aegrius reddat, quam accepit, id quod in morbis Hippocrates instantis mortis esse praesagium asserit, Theophrastus vero Paracelsus strigum ludibriis et intempe-

riis expensum fert. Neque haec in aetatem ingrauescentem referri debent, cum iuuentus atque ipsa adeo adolescentia non multo fuerint meliores. Itaque non vitae suauitas in vita me retinet, sed diuina voluntas, et nefarium facinus de statione diuinitus assignata, iniussu imperatoris, decedendi, et exspectatio maioris et sincerioris contemplationis diuinarum rerum, hic inchoandae, illic perficiendae. Mortis quidem horrore me percelli nonnunquam vehementius, si negem, mentiar, non eo, quod vitae finis sit, sed quod sanctissimo tribunali diuinae iustitiae sistat omnes, in quo quis innocentia suo confidat, cum simus omnes nocentissimi, impiarum cogitationum referti, sermonibus futilibus et improbis inquinati, omni flagitiorum et scelerum genere constricti, bonitatis omnis expertes? Tantum enim abest, vt heroicae illae virtutes, *fides*, *spes*, *charitas*, in nobis luceant, vt ipsius naturae scintillae reliquae in plerisque exstinctae esse videantur. Quae qui attentius considerat, securo animo quo pacto esse potest? Quare peropus est, et omnibus aliis rebus anteuertendum, vt in portum misericordiae, per Iesum Christum promissae, mature confugiamus, eiusque vnius fiducia et intercessione nos sustentemus. Haec igitur vna, mihi quidem, formidandae mortis causa est, quum vita per se vilissima sit, et multos ac diuturnos crucitatus saepe tolerarim, ipsa morte, vt existimo, (nec enim affirmare possum, quod expertus non sum: sed tamen coniectura e multis capi potest, qui lenissime veluti obdormiscant) grauiores atque acerbiores: nec male scripsisse videtur Erasmus non tam ipsam mortem, quam viam atque aditum ad mortem, hoc est, tormenta morborum et angores animorum, esse grauem atque formidabilem. Quod autem accuratiore diaeta et exquisitis pharmacis fatiscens corpusculum, tanquam male materiatam et ruinosam domum,

domum, quasi fulcris et tibicinibus quibusdam sustento, id non fit diuturnioris vitae amore, sed maiorum cruciatuum timore, quos, siue corporis, siue animi sint, summum esse malum, nemo, vt opinor, expertus negauerit, quicquid otiosi et somniis suis beati philosophastri quidam contra et sensum communem, et experientae consensum et sacrarum literarum auctoritatem garriant. Sed his omissis, ad scriptiones meas, propter quas potissimam commentariolus hic institutus est, redeo. Cum ergo in Fuggerana bibliotheca Demosthenem et Isocratem recognouissem, Aeschinem, commentarium Ptolemaicum, Zonaram et Choniaten conuertissem, reliqui labores steriles fuerunt et ingrati, sed duo posteriores, alter monachus, semibarbarus alter, (exstat enim in Augustana bibliotheca Choniates, vsitata tum dialecto, quae plurima verba et phrases barbaras, mihi non intellectas, habet, nec a me conuerti potuisset, nisi alius quispiam (Alexander Chartophylax Byzantinus, vt opinor) paraphrasin eam, quae edita est, conscripsisset) liberalitate Graecae eloquentiae parentes, qui praeter verba ieiuna et inania, quamuis ornata et splendida, nihil dederant, magno interuallo vicerunt, et fundamentum peculii mei iecerunt, numeratis a patrono in singulas paginas florenis singulis, quae summa excreuit ad florenos CCCLXXII. Pro qua remuneratione quum quidam patrono singularibus verbis gratias a me actas in praefatione legisset, suspicatus, me plane ab illo de auratum, et annuis reditibus, vt Franciscus, Rex Galliae, solitus fuit, donatum, cognita summa illa, ineptias meas derisit, qui elephantum e musca fecissem. Sed et per se praemium nequaquam aspernandum fuit, si nostram nationem, nostraque tempora spectes, quae Camoenarum voces non eo dignantur honore, quo τὴν στρεψοδικοπανουργίαν, et meo animo, qui hactenus,

nus, non aucta, sed diminuta recula mea seruissem. maximum atque amplissimum, quique nihil nisi necessaria vitae subsidia vnquam exoptassem. Ἴση γὰρ χάρις (inquit Euripides) μεγάλοισι χαίρειν, σμικρά θ' ἡδέως ἔχειν. Nec multo post accessit munus docendi publicum, in quo adhuc versor, stipendio trecentorum florenorum, de quo et modo nonnulla dicta sunt, et plura scire qui volet, legat praefationem in commentariolos Isocraticos meam, quae errore typographi (hoc enim sine cuiusquam offensa dici potest, camarinam autem suspicionum mouere nec libet, nec expedit) ipsi autori, vt suo loco dicetur, praeposita est. Multo autem ante Cyprianus Leouitius inspecta conuersione annalium (quos iam tum confectos habebam ad annum aetatis sexagesimum vsque) subita mihi et opum et dignitatis incrementa promitti affirmauit. — Nec eum sane fefellit opinio. Nam sub brumam et benignus ille monachus ad conuertendnm traditus est, et renouatae scholarchiae mentio, et non obscure formosae et dotatae puellae oblatum coniugium. Ac postremum hoc iudicio repudiaui, tum patris recordatione, quem saepe dicentem audieram, paucos Wolfianae familiae maritos felices fuisse, tum Carini monitum, vitam mihi breuiorem ominantis, loto illa degustata, quae λήθην καὶ τῆς φιλοσοφίας homini μονογράμμῳ καὶ παρακμάσαντι allatura esset, duo priora post multas aerumnas et afflictationes biennio demum post ratum effectum habuere, et radices amarissimas nonnulla fructuum suauitate pensarunt. Nam dum in Byzantina historia dies noctesque laboro, solitasque deambulationes intermitto, magnam stomachi debilitatem sensi, etsi ea fortassis adscribenda est potius ποτηρίῳ τινὶ, ὃ νηπενθεῖ μεμιγμένῳ. Sed haec et alia id genus plurima, satis est, ac plus satis, me exhausisse, et diuino praesidio ac antidotorum vi, praesentem pestem saepius

ſaepius euaſiſſe, τοὺς ἄλλους δὲ τὰ τοιαῦτα πολυπραγμονεῖν τι δεῖ, ἐμοὶ δὲ ἡ γλῶσσα δέδεται. Biennio itaque poſt, ſuſcepta Graecae linguae profeſſione, et ſcholae emendatione, cum ipſo natali meo die ab Huldricho Fuggero honorifice et magnifice in aedes ſuſceptus, ac potius paene raptus ac pertractus eſſem, per aliquot dies ſcholae Annaeae claſſibus (quae tum quatuor erant, nunc ſeptem factae ſunt, adiuncto, ſed vacuo fere auditoribus, auditorio) perluſtratis et docendi diſcendique rationibus obſeruatis, magiſtratui conſilium meum exhibui, in quo me fateor Mich. Toxitae ac inprimis Io. Sturmii libellis ea de re editis fuiſſe adiutum, etſi minimam illorum partem ad inſtitutum accommodare licuit, eoque ab omnibus, quorum aliquid intererat, approbato, Riuianum opus de tribus dicendi artibus in ſcholam introduxi, paulo poſt et ab eorum ipſorum nonnullis, quorum ſuffragium acceſſerat, et ab aliis, miris calumniis exagitatum, impactumque mihi crimen impietatis, vt qui Chriſtum e ſchola eieciſſem, in qua magiſtratus, qui eam communem omnibus ciuibus eſſe vellet, varietate opinionum diſtractis, ſacra doceri noluerat, exceptis Chriſtianae religionis primis elementis, ſine vlla interpretatione tradendis. Putabant enim, quum et Euangelici et Catholici ſuos quique publicos doctores haberent, quemlibet ſuos liberos, ab vtris mallet, inſtituendos facile curaturum. Sed in deteriorem partem rapere calumnia ſolet omnia, cui quaeuis ad criminandum cauſa grauis eſt, ad excuſationem aut defenſionem, ne iuſtiſſima quidem vlla quicquam valet. Non tamen ita multo poſt ſtudiis quorundam effectum eſt, vt minor Catechiſmus Lutheri Germanicus claſſicis pueris ediſcendus proponerteur. Alterum autem illud, quod iidem tentarant, non ſucceſſit, vt Anneae ſcholae non niſi Euangelici ſcholarchae darentur. Quo et ego crimine

mine imprudens inuolutus, dum eorum auctoritatem sequor, per quos ad hoc munus adscitus fueram, principum quarundam ciuitatis familiarum iniquissima odia suscepi, quae me diu grauiter presserunt, et verendum, vt vel nunc bene sarta sit gratia. Plumbeas enim (inquit apud Plautum) iras plerique gerunt, si offenderis. Sin quid bene feceris, gratia pluma est leuior. In quo multis nominibus mihi fit iniuria. Nam et consul erat, qui subscriptionem a me flagitaret, et suffragatores senatorii ordinis non paucos habebat, quam tamen, a Matth. Schenkio, collega meo, admonitus, deprecatus fui, et de inferioribus tantum scholarchis, qui de molestia illius muneris subinde conquerebantur, idque per occupationes obire vix ac raro admodum poterant, agi putabam, neque supplicationem fraudi cuiquam fore existimabam, ignarus occultarum machinationum et factionum. Sed horum nihil mihi profuit, quo minus nonnulli omnia et dicta et facta mea in deteriorem partem, iam antea non admodum aequi mihi, nescio quibus de causis, fortasse παῤῥησίᾳ et praeteritione solemnium titulorum, quibus in familiis Fuggeranis non assueueram, offensi, raperent, et clanculum frigidam suffunderent, et Dauos quosdam in me concitarent, qui turbarent omnia. Erat etiam vnus, qui, quum aliquando in conuentu, quem vocant, exposuissem, quid a vetere domino, qui ex superioribus scholarchis non postremae auctoritatis erat, in mandatis accepissem, indignaretur, quasi ille monarchiam sibi vsurparet, remque publicam inutili et superuacaneo sumtu onerasset. Id autem ad me pertinebat, quem ab illo scholae obtrusum esse etiam alii dictitabant, vt cum bona gratia et honorifice me ex familia, vt Homerum Plato e rep. sua, dimitteret. (sic) Haec et alia multa in hac χολαρχίᾳ μᾶλλον, ἢ σχολαρχίᾳ et deuoranda mihi et concoquenda, vel

da, vel inuito et nauſeante ſtomacho, fuerunt. Quae ſi praeſciſſem, nihil ſuaue meritu, vt ille apud Comicum ait, fuiſſet, ac quiduis potius ſubiiſſem, natura et vitae inſtituto laboris honeſti, quam iniuriae et contumeliae patientior. Saepe igitur poenituit, non in montem Boruſſiae regium abiiſſe, magis etiam doluit, cum Cyprianus, nomine ſui principis, Ottonis Henr. Electoris, trecentos thaleros et victum aulicum obtuliſſet, me fidem meam iam tum et Ant. Fuggero et Auguſtanae reip. obſtrinxiſſe, ac ne Bernenſis quidem et Argentinenſis ciuitatis liberalitate vti potuiſſe. Ita ſeruitus, praeter alias difficultates, quas ſecum affert, etiam fortunae melioris occaſionem eripit incautis ac potius infortunatis hominibus. Quis enim, qui per ſe ſtatum rerum ſuarum tueri poſſet, libertatem vel toto, vt ille ait, auro venderet? quantum moleſtiae eſt homini ſtudioſo, valetudinario, officioſo in amicos, ſeruire horologio, tanquam tyranno, intra vna moenia tanquam ergaſtulum concludi, vnde non niſi ambitioſis precibus impetrata venia, vel vnum diem abeſſe liceat. Sed nec ſoli nos ii ſumus, quibus minime contingunt optata, et faceſſant iſta, deſcripta ab aliis, vt opinor, quanquam ego malim obliuione ſempiterna deleri. illud praetereundum non eſt, cum, anno ſeruitutis ſcholaſticae quarto fere exacto, requirerem e ſcholarchis, num opera mea diutius vſuri eſſent, et illi moram ex mora necterent, ego, ludibrio me haberi ratus, Argentinam ad D. Hauenreuterum, ſacram meam ancoram, confugiens, quaero, numquis mihi locus in ea ſchola eſſe poſſet, qui cum reſcripſiſſet, locum quidem vacare nullum, ſed ſcholarchas extra (ſic) ducentos florenos in annos ſingulos mihi numeraturos, modo ne quid nouarem, nec bene conſtituta conuellerem. Vnde quum appareret, me nonnullis, neſcio cur, (neque enim vel natura mea,

vel

vel consuetudo fert, quicquam vti curem, nisi res meas: τό, τε σωφρονεῖν τοῦ πολυπραγμονεῖν πολὺ κρεῖττον ἡγοῦμαι) suspectum esse, ἐπεῖχον καὶ διεσκεπτόμην: tandemque omissis iis, qui me subinde, siue de industria, siue fortuito, differebant, accessi D. Christoph. Peutingerum, duum virum (horum enim munus est, ministros et conducere et missos facere) et supremum scholarcham, cum quo ita re transacta sub horam matutinam sextam, vt ego operam meam Augustanae scholae addicerem, vicissim respublica Augustana etiam valetudinario semissem stipendii annui numeraret. Trihorio (vt Plautus loquitur) post afferuntur mihi ob Hauenreutero meo literae, quibus et doctissimi viri, Gerardi Seueri, obitus significabatur, et omnia, quae postularem, rata fore promittebat, et enixe hortabatur ac rogabat, vt primo quoque tempore me Argentinam conferrem. Quid dicam, quid animi mihi fuerit? Fatendum certe est, Argentinae in frequentia doctorum, vbi et quos docerem et discerem, plures, quam hic, habiturus fuissem, me longe maluisse. (sic) Sed quid facerem?

Fata obstant, nigraque palus inamabilis vnda.

Quem euentum cum in mensa herili exposuissem, quidam homuncio facetus, tacentibus caeteris, linguae Latinae ignarus exclamauit: FATVE, cuius vocis plus millies mille de causis sum recordatus: eumque numine afflatum eam elocutum existimaui. Sed his et huiusmodi de rebus nihil dicam in reliquis, nisi narrationis series et postulet et flagitet. Praetermittam etiam valetudinis et fortunarum incrementa et detrimenta, breuiterque ea, quae supersunt, perstringam, quae ad lucubrationes meas pertinent. Nec enim schola me vlla nobilitat, ac potius haec nomini meo caliginem offundit ac tenebras obducit, sed typographia tua, Oporine, secernit populo, quam et Vene-

Venetae et Lutetianae et Lugdunenſes et Auguſtanae certis interuallis ſecutae ſunt. Dum ergo in aedibus Huldrichi Fuggeri dego, excudendum curaui Riuianum opus cum nonnullis additamentis et meis et aliorum, a Philippo Vlhardo Auguſtae anno 1557. ſi recte memini, aut certe 58. initio, quo et dialogus de vſu Aſtrologiae prodiit. Commentarios Ptolemaicos, et Porphyrianam Iſagogen, in Fuggerana bibliotheca conuerſa, edidit Baſileae Henricus Petri, cum Hermete de Reuolutionibus anno 1559. quorum ob infinitas deprauationes me interpretem perhiberi puduit. Eodem anno et Nicephorum Gregoram abſolui, non tam praemii cupiditate, quod centum florenorum fuit, quam metu offenſae patroni, qui minus alacriter illam prouinciam ſuſcipienti ſemel in os dicebat, me nimis eſſe locupletatum. Et quidem fateor, me Croeſo ditiorem mihi tum viſum, qui et communem cum Fuggero victum haberem, et ſtipendium publicum, et aliquot iugera ſiluularum, quae poſt fratri florenis 125. quanti mihi in herciſcunda familia aeſtimata fuerant, addixi, et trecentos florenos in poculo. Verum erat illud non faſtidium, neque ſecordia, ſed ſtudiorum amor, quibus aliquando perfrui cupiebam. Cum autem minutos characteres graecos in ſplendida charta ad lucernam maxima ex parte perlegerem atque verterem, acies oculorum, ſiue illa, ſiue alia occultiore de cauſa, non multo poſt ita hebetata fuit, vt vendendae adamatae bibliothecae conſilium caperem. Sed ea primum ab Hier. Fuggero, deinde ab Argentinenſi ſchola, et Ortemburgico Comite, Ioachimo, repudiata fuit, et ea quoque ſpes, quam Henr. Huſanus, Megalopyrgenſis Cancellarius in Spirenſibus comitiis mihi fecerat, ob diuturnum eius ſilentium labaſcit. Itaque nunc etiam ea florenis ſeptingentis proſtat, quum mihi amplius mille conſtiterit, et haud facile ab

vllo, vel ducentis additis, parari possit, auctis omnium rerum pretiis. Ea nunc oneri potius, quam honori mihi est, quum ea vti parum libeat, tali auditorio, et, quae valetudo mea est, vel vnus liber, inter alias occupationes, toto anno a me vix perlegatur. Atque vt coniicio, ne haeredes quidem meos magnopere iuuabit, fratre filiis orbo, caeteris indoctis, idque foeminis. Gregoras igitur oculos mihi potius hebetauit, quam loculos refersit, vt Zonaras stomachum debilitarat. Accessit, ne vlla calamitas sola esset, proscriptio nominis mei pontificia, qua factum reor, vt editio illius in annm 1562. differretur, ac post obitum patroni demum publicaretur. Vidit tamen id opus Ferdinandus Imperator manuscriptum, et appendice praefationis delectatus, me dissimulanter per magistrum equitum, Iaroslaum Berestainium, calice aureo Ioannico (vt vocant) elegantissimo, nec exigui pretii, donauit, quem ego Ludouico, Oetingensi Comiti, dedi, quo commendatiores haberet sorores meas. Fuissem et eiusdem Imperatoris propensa voluntate in Latinos secretarios receptus, nisi Beresteinio eidem, me forte mea contentum esse, quod ille (siue simplicitatem meam subsannans, siue τὴν αὐτάρκειαν admirans) rarae cuiusdam philosophiae esse dicebat, significassem. Eodem anno 1562. hospitis mei fortunis afflictis, cum Hispanus nihil solueret, et ipse vrgentibus creditoribus, ac fratribus potius, custodiretur, per aliquot menses hinc inde cibi capiendi causa vagatus, tandem conducta ancilla οἰκόσιτος esse coepi, vt supra attigi, quum quidem τοῦ παρασιτεῖν iam pridem taedium me grauibus de causis cepisset, nec hospes et patronus missum facere vellet. Anno secuto tandem Epicteti omnia opera, forma 8va, nec multo post commentariolos in Officia Ciceronis tu, Oporine, forma media charactere pereleganti excudisti. His continenter successit Suidas Latinus folio

folio oblongo, calamitoso ac pestilenti tempore et a me versus et a te excusus mendosissime, vt multa loca nec ipse intelligam sine Graecis. Nocuit scilicet Saturnia illa lues non corporibus tantum, sed voluminibus etiam nostris. Verum hanc tandem secuta sunt Saturnalia καὶ ἀνθεστήρια totius biennii, quo ἡσύχῳ ποδὶ in Isocraticis et Demosthenicis annotationibus elaboraui. Anno vero 1566. cum Francofurti, quo, vt et antea, bis ab hero veteri, commercandi libros ergo, missus fueram, negares, te mihi intra triennium vacare posse, et comitia hic de expeditione Turcica agerentur, putabam, Isocratem, belli barbarici perpetuum auctorem, ei deliberationi maxime idoneum scriptorem, senatoribus magnorum principum offerri commodissime posse. Verum typographus nostras praesentis lucelli auidior, dum quasuis nugas meae lucubrationi interponit, editionem eo vsque distulit, dum comitia finirentur, nec sibi minus, quam mihi, incommodauit, quum mendosus ille et parum elegans libellus adhuc iaceat, nec inueniat emtorem. Inscriptio autem mea Caesari, quem habuerit euentum, alibi est expositum. Tuae porro literae, quibus nouos typos et omne ornandi operis studium offerebas, siue fraude mercatoris, siue malo fato quopiam nostro, toto biennio post et amplius mihi redditae fuerunt, quum iam Graecolatinum illud chaos et rudem atque indigestam molem excudendam nescio quibus dedisses. Satis enim apparet, correctorem illi et preli gubernatorem Oporinum defuisse. Male etiam me haberet commentariorum praetermissio, quos vna cum auctore, anno 1567. 9. Apr. in ipso fere solaris eclipsis articulo, perferendos ad te dederam, nisi te, mi Oporine, anno sequente 3. Nonas Iulii, non ita multo ante e quarta vxore, Faustina Amerbachia, patrem factum, fata nobis eripuissent, et a teterrimis harpyiis libe-

 rassent.

rassent. Fuisti tu profecto Hercule et aerumnosior et fortior, et plura in rempublicam literariam beneficia, quam ille in terrarum orbem, contulisti. Sed de tanto viro et suapte industria doctorumque hominum monimentis clarissimo, tacere praestat, quam pauca dicere, tantaeque causae patronus adhibendus est Theodorus Zwingerus, Doctor Medicus, vir non illa tantum, quam profitetur, arte praeclarus, sed et philosophica scientia et oratoria dicendi facultate excellens. Nam Andr. Iociscus noster, non multo post illum secutus, vellem luculentum argumentum copiosius atque ornatius tractasset. Addam tamen et ipse, ne plane *ἀσύμβολος* esse videar, breue distichon:

Πᾶσαι Ὀπωρινοῦ μνημήϊα βιβλιοθῆκαι,
Σῶμα δὲ κεκμηκὸς σῆμα τόδ' οἷον ἔχει.

De eodem *κατὰ προσωποποιΐαν* ad foeneratores, cum allusione ad Arionem ipsius:

Iam teneo portum: piratica turba valeto:
Non habet in coelis factio vestra locum.
Praedones auidi, Plutonia regna subite:
Illa queunt vestram pellere sola famem.
Me Delphin meus Eridani peruexit ad vndas.
Nectare et Ambrosia cum Ioue diisque fruor.

Genethliacon autem Immanuelis filii et Graeco Stephano *περὶ πόλεων* ipse adiiciendum curauit, tamen quia nostrae aetatis ambitio et auaritia Graecam fidem magis, quam Graecas literas, amat, quid vetat etiam hic adiicere? vt id *οἱ μισέλληνες* (si qui horum forte haec legent) si non legere, saltem adspicere vel inuiti cogantur:

Ἰωάννῃ Ὀπωρινῷ Ἱερώνυμος Βόλφιος συγχαίρων τῆς εὐτεκνίας.

Τηλύγετόν σοι ἔδωκ' ἐπὶ γήραος εὐρύοπα Ζεύς. etc.
v. Steph. p. 387. ad calcem.

Huius

Huius obitus, candide lector, praeterquam quod veteri et constanti amico priuauit, in multas etiam turbas me coniecit, ob rixas typographorum, cum Episcopius meas lucubrationes iure societatis, Gemusaei nomine successionis, sibi vendicarent, atque interim illas neutri excuderent. Ac iacerent illae adhuc, vti reor, nisi eiusdem Zwingeri singulari fide, et liberali opera, etiam Lud. Carino, quantum extrema sinebat aetas, (nec enim multis mensibus interiectis Oporinum secutus, praeter superiora beneficia, quae alibi celebraui, μνημόσυνον sui quinquaginta florenos in argenteum poculum conferendos mihi legauit) suffragante et adiuuante, tandem perfectum esset. vt Oporiniani Isocratem retinuissent, Ciceroniana et Demosthenica Herwagiani sibi vindicassent. Anno itaque superiore Eusebius Episcopius primum commentariolos in Officia, Catonem, Laelium, Paradoxa, Somnium Ciceronis, deinde specimen Demosthenicum edidit, non sane speciosum. Quod eo factum est, quod codices mea manu correctos, vel ipse ab aemulis, in quorum potestate illi erant, petere, vel hi vtendos ei dare noluerunt. Sunt et scholia Graecorum marginum, me nesciente atque inuito adiecta, dictione, quae mihi non satis probetur vbique. Hoc demum anno 1570: quo haec scribo, nundinae vernae et Gnomologiam Demosthenicam, Aeschineam et Vlpianam, obiter inter ipsos auctores relegendos excerptam, congestamque potius, quam digestam, aut iudicio adhibito limatam, et auditoribus meis ad conuertendum datam, atque Isocratem cum Commentariis post multas tergiuersationes et longam desperationem, attulerunt tandem, sed haud magna cum delectatione mea. Nec enim scio, quomodo factum sit, siue obliuione, siue alio consilio typographorum, contra voluntatem certe meam factum est, vt, praefatio-

 ne ad

ne ad Caesarem vna cum versiculis eiusdem argumenti praetermissa, ea, quae ad commentariolos pertinet, ipsi auctori peruersissime praeponeretur. Quod alienum peccatum ego statim dependi, acceptis ex aula Caesarea literis, quibus mihi leuitas grauiter obiicitur, tempestiue citata Platonica sententia, ὅτι ἐ πρέπει τό γε καλῶς ὀυδὲν ἀφελέσθαι. Deinde quia praefatio ad scholarchas μεμψίμοιρα quaedam habet, quae nequaquam eo animo scripta, (neque enim ita insanio, vt vel innocentes traducere, vel potentiores lacessere instituam) fortassis aliqui ad imminuendam existimationem suam referent, ominose admodum, in ipso vestibulo operis, caetera, vt opinor, haud contemnendi, quodque auspicatissimum esse cupiebam, est collocata, et prima lectori obiecta, qui eam alioqui in medio codice quasi delitescentem non attigisset. Sed nec expostulando et conquerendo proficio quicquam, et haec res eo se commodius habet, quod Io. Crato, Caesareus consiliarius, et medicus intimus, πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων, patronus et defensor contra obtrectatores mihi contigit. Nam ipsi quidem Caesari non tantum otii esse puto a rebus tot regnorum atque imperii, vt has ei nugas adspicere libeat, nisi importune obtrudantur, nec ego illius Maiestati id opus denuo ingessissem, sed existimationis meae patronum eundem retinere, interesse existimaui. Quod idem consilium cur in prioribus patronis mutarim, graues ac iustae causae fuerunt, ipsorum voluntas, quam studiis fratris et amicorum, Christoph. Fabii Iulii et Christoph. Herdessiani, ICti, ex eo cognoui, qui talia curare solitus fuit, nec obscure tulit, quanti merces istas faceret, et ὁ προσφωνούμενος et ratio temporum. Nam qui me ex typographiis et ex inscriptionibus lucubrationum mearum auream metere segetem suspicantur — vtinam non insignem mihi facerent iniuriam. Oporinus enim

enim, quoad vixit, nullum mihi teruncium vnquam dedit, quamuis non deeſſent, qui aurum pollicendo me ab illo ad ſe traducere conarentur. Sed mihi et grati animi officium et amicitiae ſides auro et priuatis emolumentis, vt debuit, fuit antiquior. Libros quidem complures vltro miſit, quod grato animo accepi, quia ſine ſuo incommodo illa mihi mittebat. Quod autem aliquam ſumtuum, quos in tabellarios et amanuenſes in tot annorum caritate feci, non exiguos, compenſationem petii ab iis, qui illi ſucceſſerunt, quis poteſt mihi iure vitio vertere? Nam nec vlla antehac neceſſitudo inter nos interceſſit, et quibus ex rebus fructum illi capiunt, eas mihi eſſe fraudi, quis aequum cenſeat? Quaſi vero liberalitatis non ſit, gratis tot labores cepiſſe, niſi etiam rei familiaris iacturam fecero. Ac ne ſic quidem quicquam ab illis exegiſſem, niſi domeſticae difficultates me ſolito attentiorem ad rem reddidiſſent, et fraudationibus et occultis rapinis compilatum, et neptis elocatione exhauſtum, et quotidianis ſumtibus non paruis ob afflictam valetudinem et varias neceſſitudines oneratum. Patronorum autem munera (Ant. Fuggerum et Carol. Villingerum excipio, quibus mercenariam locaui operam, ab illo 472. pro Byzantina hiſtoria, ab hoc 200. florenis ob Suidam acceptis) et remunerationes aliorum pro donatis libris (vt de vecturae ſumtibus et bibliopegorum mercedibus nihil dicam) tanta ac talia fuerunt, vt conduplicato pretio a nemine mediocri notario vel ſimplicis deſcriptionis impetrandae ſpem haberem. Gloriolae autem praemium quale et quantum eſt, quod his viginti annis a Demoſthene primum edito acceſſit? Non tanti profecto, vt operae pretium fuerit, vel vnum menſem lucubrare. Quod ſi ſapuiſſem, doctoris inſignia potius, vt complures fecere non incallidi homines, ſtatim a prelo mercatus, maiore cum auctoritate vel aulicum agere, vel, quod nunc opto ma-

gis, quam fpero, per otium philofophari potuiffem. In hac quidem vrbe, quanti vulgo fiam, plerique norunt. Si quod autem in fcholis et bibliopoliis nomen habemus, quis ex eo fructus ad nos rediit, nifi vt fcribendis et legendis fucofis magna ex parte literis bonum tempus male conteramus? Quid dicam de tot momis? quid? quod pontificio fulmine percuffis, noftroque nomine cruentis inufto literis, fi in aduerfariorum manus incideremus, per cruciatum et fummam contumeliam fanguis et vita profundenda effet. Hem tibi praemia τῆς βιβλιογραφίας! Iam quid molestius accidere poteft homini φιλολόγῳ καὶ φιλαναγνώστῃ, quam in tanta fupellectile vtriusque linguae autorum, et omnium paene difciplinarum varietate legendi otium non habere? Id vero mihi rariffime contigit, atque adeo, quum anno fuperiore Demofthenem, Aefchinem, Vlpianum, cum annotationibus meis fub nonas Dec. abfoluiffem, meque omni molestia defunctum putarem, collatis inter fe quinque codicibus, Aldino veteri, Manutiano, Herwagianis duobus, Feliciano vno, qui me plus caeteris omnibus iuuit, adiunctis etiam Obfopaei caftigationibus et coniecturis meis eruditis (fi quid gloriofule dicendum eft) et fagacibus, Lutetiani Demofthenem fuum, quem per integrum Zodiacum annorum parturierant, tum demum pepererunt, cum meus partus, complurium annorum doloribus eo vsque perductus, iam prelo fubiiciendus effet. Itaque impofita mihi neceffitas eft iactationem illam octo manufcriptorum codicum ingenti taedio deuorandi, eodemque tempore Ifocratis, prelum adhuc redolentis, quia id a me typographi poftulabant, relegendi et corrigendi. Quorum vtrumque afflicta valetudine et inter quotidianas et ordinarias et extraordinarias occupationes, quadrimeftri fpatio confeci, conuerfis iis etiam, quae Vlpiano et annotationibus accefferant, et adiuncto Auguftano codice. Verum

rum haec in prooemio Graecolatini Demosthenis, vt et illud, cur extremam lucubrationem illam Augustanae reip. inscribere et voluerim et debuerim, commodius exponentur. Quanto autem inter haec otio abundarim, quibus voluptatibus diffluxerim, intelligent ii, qui paucas vtriusque autoris paginas euoluerint, quum in singulos mihi apices fuerit inquirendum. Et tamen quem horum laborum fructum feram, θεῶν ἐπὶ γούνασι κεῖται. Basilea longe absum, et aliàs alias chartas eo misi, quas ordine inter sese conferendi nulla potestas fuit, et incertum est, qualium hominum consiliis pareat typographus, quorum operis vtatur. Qui si quid peccarint, in me illa cudetur faba, statimque in promtu erit maleuolis: Hem tibi quindecim codicum correctionem! Hem Wolfii partum elephantinum! Eo vero gloriari posse videor, si meae castigationes et annotationes emendate impressae fuerint, me illam cum octo illis παλαιοῖς ἀντιγράφοις non commutaturum. Vlpiani alia ratio est, cuius deprauationes non omnes a me sine aliorum exemplarium collatione potuisse corrigi, quis miretur? ac non miretur potius, tot potuisse? Integros autem versus et clausulas integras addere, non grammatici, sed Esdrae cuiusdam fuerit, qui ignita potione exhausta vetus testamentum ex memoria restituisse perhibetur. Sed haec, vt dixi, huius loci non sunt, et suo tempore, si vitam mihi ad id vsque tempus propagarit Deus, commodius explicabuntur. Interim me Ioach. Camerarii πολλῶν ἀνταξίας ἄλλων, siue praeiudicium, siue augurium consolatur et delectat, qui non ita pridem αὐτολεξεὶ sic ad me scripsit: „Lucubrationes tuas Demosthenicas aueo at„que gestio videre, feroque moleste editionis moram. „Nam quod tu mentionem facis humiliorem operae „tuae, id moderationis tuae est. Quemadmodum au„tem antea, ita nunc etiam, quid praestitum sit, αὐτὸ δηλονότι δείξει. Tu modo fac quamprimum tuis

„laboribus frui bonarum artium ſtudioſis concedatur.„ Τοσαῦτα μὲν οὖν ἐκεῖνος ὁ τῆς φιλοσοφίας πένταθλος, ὃς, ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων φιλοσοφεῖν ἀρξάμενος, ἔτος ἄγων ἤδη τὸ τρίτον πρὸς τοῖς ἑβδομήκοντα, ὀξυνοίᾳ τε καὶ πασῶν αἰσθήσεων ἀκριβείᾳ πολλῶν τῶν ἀκμαζόντων τὴν ἡλικίαν διαφέρων, ἄξιός γε ὢν (εἰ τοῦτο θέμις ἄνθρωπον εὔξασθαι) ἀγήρως τε καὶ ἀθάνατος γενέσθαι. Caeterum illud haud iniuria nunc a me quaeri poſſit, cum neque gloriam ſpectem, neque fructum ex tot editionibus aliquo nomine dignum capiam, quae me agitent intemperiae, vt a vorſando iſto Siſyphio ſaxo non deſiſtam? Reſpondeo paucis, non ſcribendi cacoëthes inſanabile me tenuiſſe vnquam, ſcriptorem factum eſſe per calamitatem, ſcriptorem manſiſſe hactenus fatuo quodam meo atque infelici fato. Quae reprehendi audieram, quoties noua editio adornabatur, corrigere cupiebam, et facere meliora. Ad haec tanta erat apud me Oporini, vt tanti viri praeclara erga me voluntas atque merita poſtulabant, et gratia et auctoritas, vt nec petenti quicquam denegare poſſem, nec hortanti refragari auderem. Ita factum, vt ſextum ſit editus Iſocrates, Demoſthenes quartum nunc ſub prelo ſit. Officiorum commentarioli bis, vt et Byzantina hiſtoria, in qua Galli neſcio quid ſe correxiſſe profitentur, me, vti par erat, nequaquam in conſilium adhibito. Legendi ſpatium nondum contigit. Sed ſi quando contigerit, legam, et ἐξεταστικῶς legam, atque ipſas fortaſſis correctiones corrigam. Viſa autem editione Gregorae Nicephori, cuius inſcriptioni haec verba ſunt addita: *adhibita prius cum Graeco diligenti collocatione, qua certe non pauca fuerunt emendata:* verſus hos ex tempore, animo commotiore effudi potius, quam ſcripſi:

Si mea corrigis, vnde data eſt tibi tanta poteſtas?
Si mea corrigis, eſſe notata errata decebat.

Si mea

Si mea corrigis, eſſe probata errata decebat.
Quid ſi deprauas temerarius haud male verſa?
Quid ſi gloriolam ſine re, vaniſſime, captas?
Heus, libros cenſeto tuos, mea ſcripta relinquens,
Expolienda mihi, quem longior erudit vſus.
Vnus Ariſtarchos omnes ſuperauit Homerus.

Reliquae conuerſiones ſemel editae ſunt, Epicteti, Suidae, Commentarii Ptolemaici, Aſtrologicum item, quatuor Ciceroniana opuſcula, ſpecimen editionis et Gnomologiae Demoſthenicae. Quae ſi quando relegere potuero, ſingularum editionum et mea et typographica errata peculiari libello conſignabo. Quod vt non fiat, ceſſando parum detrimenti fiet. Atque haec hactenus de vitae meae et ſtudiorum ratione, in quibus, quae praetermiſſa ſunt, e praefationibus et annotationibus meis, ſi cui libitum fuerit, facile depromet. In quibus equidem vellem pauciores eſſe μεμψιμοιρίας καὶ περιαυτολογίας, minus etiam multa ἐπὶ κολακείᾳ ὑποπτα. Quae ſi talia viſa fuerint, ſciat lector, me aut aliorum praedicatione, aut ſpe atque opinione mea eſſe deceptum, aut ſeruire tempori neceſſe habuiſſe. Illud addendum eſt, me et in ſcholis dictaſſe plurima, et priuatim tam verſu, quam proſa, ſiue (vt quidam dicendum putant) vorſa et prorſa oratione conſcripſiſſe, quorum ſi quid me vel viuente, vel mortuo, fuerit editum, id minime Wolfianum habendum. Nam ſi digna, quae diuulgarentur, iudicaſſem, eam prouinciam aliis non reliquiſſem. Quis autem neſcit, qui aliena ſcripta venditent, quam et deprauata mutilataque edere, et quam alienos centones aſſuere ſoleant? Quare ſtudioſos adoleſcentes et monitos et rogatos volo, vt praeter eas, quas recenſui, editiones, et ſi quid forte poſthac editum fuerit cum praefatione mea, nihil eſſe meum arbitrentur. Scripta haec ſunt nono Calendas Decembris anno 1570. quo ipſo die lapſus in glacie dextrum femur et cubitum grauiter alliſi, nondum ſatis recreatus e caſu cum vitae periculo coniuncto, ante

dies

dies 28. e loco ſuperiore facto: moleſta eſt lithiaſis καὶ αἱμουρία, moleſta in tanto ſrigore ſitis, moleſti humores in manus et pedes deſtillantes, vt fert imbecillis ſtomachus et hepar male affectum, καὶ τὸ φοβερὸν γῆρας οὐκ ἐρχόμενον μόνον. Qua de re idem Camerarius, ex literis (inquit) tuis ad Cl. V. D. Henricum tuum miſſis, intelleximus, te quoque minus commode valere. ἀλλὰ τὰ ἡμέτερα ἤδη τοιαῦτά τιν᾽ ἐστὶν, ὥστε συνεχοῦς θεραπείας δεῖσθαι τῶν νόσων οὐχ ὑγιαζομένων, ἀλλὰ συναποθνησκουσῶν, κατὰ τὸν Ἱπποκράτη· ἐπικούφισις δὴ ζητητέα τῶν ὀδυνῶν, τοῦ κακοῦ ἤδη διὰ τὴν ἐμφιλοχώρησιν ἀνηκέστου ὄντος. Quae dum veriſſima eſſe videantur, iamque pridem, non ſanationis tantum, ſed etiam longiuſculae vitae ſpem ademerint, ea, quae reſtant, diuinae prouidentiae committo, ſubſidio mihi comparata patientia, et ſpe vitæ melioris ac beatæ immortalitatis, quam nobis omnibus largiatur Ieſus Chriſtus. Amen.

Caeterum omnes eos, qui de me vel ſcribent, vel loquentur, (quando tacere nolent) enixe rogo, vt et me fuiſſe hominem, et ſe non eſſe deos cogitent, naturaeque fortaſſe non peſſimae, vt foecuodo agro, debitam culturam et tempeſtates commodas defuiſſe. Iis autem, apud quos haec nihil valebunt, illud Euangelicum inſuſurrandum erit: ὅστις ἀναμάρτητος ὑμῶν ἐστιν, οὗτος τὸν πρῶτον ἐπ᾽ ἐμὲ λίθον βαλλέτω.

Symbolum et Epitaphium Hieronymi Wolfii.

Ἐλέησον ἡμᾶς, ὦ Κύριε, ζῶντάς τε καὶ θανόντας.

Ouidius.

Quamuis eſt, fateor, meritis indebita noſtris:
Magna tamen ſpes eſt in bonitate dei.

Ἄδηλον.

Vna ſalus, ſeruire Deo; ſunt caetera fraudes:
Omnia praetereunt, praeter amare Deum.

I. I. REIS-

I. I. REISKE

AD

GREGORII CORINTHII
COMMENTARIVM
AD HERMOGENIS
ΠΕΡΙ ΔΕΙΝΟΤΗΤΟΣ ΜΕΘΟΔΟΥ
PRAEFATIO.

Secundum exantlatos labores, quos minoribus oratoribus graecis ornandis tertium in annum insumsi, animum coepi nuper ad Demosthenem referre, cuius memoriam paene omnem secundaria istaec opera ex animo meo excusserat. Indicibus itaque numero compluribus constructis, quorum praecipuus atque copiosissimus est index graecitatis demosthenicae, coepi genus omne veterum auctorum perscrutari, locos demosthenicos vestigans, quo et certior fierem, quid illi vetusti suis in demosthenicis libris legissent, et cognoscerem, quomodo locum quemque accepissent atque interpretati essent, aut denique quos tropos, quas figuras rhetoricas, quae artificia cum rhetorica, tum dialectica notassent atque enucleassent. Tria enim haec sunt primaria capita iis probe tenenda atque sedulo demonstranda, si qui se Demosthenis interpretes ferre audeant. Haec ego agens, et materiam e lexicographis inprimis atque technographis, eorumque

que ſcholiaſtis compoꝛtans, ad Hermogenis Scholiaſtas, ab Aldo primo, et ad hoc diei, ſolo editos, deueniebam; quos qui recuderet, intra tantum temporis ſpatium (tertium paene ſaeculum ad finem vergit) fuiſſe neminem, cum fuiſſent, qui technographos latinos haud ſemel ederent, profecto non mirandum, ſed pudendum adeo atque poenitendum eſt. Video equidem, quid ab vſu eorum abſterrere potuerit. Nugis ſcatent, ſentibus horrent inexplicabilium diſputationum, et ſaepe numero fatuarum atque ridicularum, ſuper ſtatibus et diuiſionibus, et poſitionibus ſophiſticis, quibus diſputationibus ſi qui indulgeant, in easque ſeſe penitius abdant, verendum ſit, ne cum magiſtris delirare incipiant; non tamen carent fructibus haud poenitendis, quos fructus illinc excerpi vtique operae pretium fuerit. Ego equidem illinc haud pauca, olim in commentariis ad Demoſthenem referenda, excerpſi. Cernens ibi ego, in Aldina illa ſcholiaſtarum ad Hermogenem farragine, ad libellum Hermogenianorum agmen claudentem, περὶ μεθόδȣ δεινότητος, paene nihil ſcholiorum eſſe proditum, ſperare coepi, me rem neque ſuperuacaneam eſſe facturum, neque ſtudioſis graecae literaturae moleſtiam creaturum, edendo Gregorii Corinthii, quod ad hoc diei ineditum fuit, opuſculo ad illum, quem dixi, Hermogenis libellum, praeſertim, qui nihil aliud in promtu haberem, a re quidem, quam hic ago, non prorſus abhorrens, quo impleretur numerus foliorum, ad exaequandam huius voluminis molem cum ſuperiorum quoque voluminum. Non me fugit non admodum ſplendidam me palmam mereri, neque lauta graecas opes acceſſione augere. Vereor quoque, ne ſint futuri, qui flagellum idem in me retorqueant, quo eos nonnunquam cecidi, qui concacatis quibusque

char-

chartulis graecis, cloaca, quam luce publica digniotibus, prodendis gloriolam venarentur. Videtur tamen opella haec, quam ipſemet ego magni faciendam eſſe haud contendam, vſus praeſtare poſſe non prorſus nullos; quae non idmodo, quod profitetur, non indiligenter agat, vt Hermogenis ſententias, ob dictionis breuitatem interdum impeditiores, explanet, ſed etiam praeterea aliorum auctorum locos ab Hermogene laudatos enucleet. Quod Corinthii ſtudium a nobis contemni nefas ſit, quorum intereſt plurimum, noſſe quomodo veteres grammatici vetuſtos auctores enarrauerint. Eorum enim auctoritas, tametſi paſſim locorum leuis et vana et explodenda eſt, rurſus tamen vbique temere aſpernanda et ridenda non eſt, cum conſentaneum ſit, hominibus, qui ad aetates vetuſtiſſimorum auctorum proxime accedant, quibus ab aetatibus nos diſtamus quam longiſſime, de ſententiis eorum, quae illi in ſcriptis reliquiſſent, per ſimilitudinem linguae, morumque, item per traditionem, aliisque multis de cauſis, melius conſtare potuiſſe, quam nobis poſſit, qui rebus paene omnibus ab illis diſcrepemus, totoque, quod aiunt, coelo diſtemus. Tametſi Corinthius duodecimo ſecundum C. N. ſeculo non eſt vetuſtior, quippe qui Simeonem Metaphraſten laudet, credibile tamen eſt, eum e vetuſtiorum technologorum riuulis, qui nunc exaruerunt, hortulos ſuos irrigaſſe. Qua de re certo conſtat illo e loco capitis tertii, vbi ſoloeciſmos graecos caſtigat *εἰς τὸν Γαϊνᾶ*, *εἰς τὴν Ἀετοῦς*, *εἰς τὴν Ἄσπαρον*, quibus vtebatur vulgus ſignificare volens, *ad aedes Gaïnae*, *ad Aetii*, *ad Aſparis*, qui omnes ſeculo quinto claruerunt. neque credibile eſt, vt aedes eorum ad ſeculum vſque XII. euicerint, nomina quoque priſtinorum dominorum illis per tot ſecula adhaeſiſſe tenaciter. Poſſint item ex hoc opuſculo le-

lo lectiones erui meliores illis, quae in libris Hermogenis vulgaribus proſtant. Non videtur Corinthii aetate adhuc ſuperfuiſſe Soſipatri opus, hodie deperditum, vnde locum ad caput 24. refert, appellans *μεταβολὰς καὶ μεταποιήσεις τῶν δημοσθενικῶν χωρίων.* Conſtat ex hoc opere, conſueuiſſe vetuſtos rhetorices magiſtros tironibus ſuis, praeter alia exercitia, etiam hoc imponere, vt locos Demoſthenis lectiores, ipſis propoſitos, per omnes tropos et figuras, formasque periodorum, veluti pueriles quosdam *βέμβικας* ſurſum deorſum agitarent. Fragmentum ex Euripidis Pirithoo ad cap. 27. recitatum in collectione Valkenariana p. 191. non reperio.

De Gregorii huius, ſeu Georgii, Corinthii, alias Pardi dicti, aetate ſcriptisque pluribus expoſuit Leo Allatius, cap. 72. Diatribae de Georgiis, apud Fabric. B. G. T. X. p. 798. item Gisbertus Koen in praefatione ad notum de dialectis libellum. Commentariolum hunc ad Herm. *π. μ. δ.* praeter Allatium, Labbeum, Lambecium, commemorat Bandinius T. II. Catalogi MSS. graec. bibl. Med. Florent. p. 292. et p. 342. teſtans geminum eius exemplum ibi inueniri. Quorum exemplorum prius eandem inſcriptionem praefert, quam Bauaricum, ſeu Monachienſe, vnde ego nunc edo: poſterius hanc, ab illa paulo diſcrepantem. *Ἀπὸ τῆς ἐξηγήσεως τῆς εἰς τὸ περὶ μεθόδου δεινότητος τοῦ μητροπολίτου Κορίνθου κυρίου Γρηγορίου σχόλια.* Ambo exempla Medicea in calce ſecum conſentiunt, a Bauarico diſſentiunt, in v. *ἄντια*, in loco Heſiodeo. pro quo Bau. dat *ἀκτέανος.* Exemplum Monachienſe, vnde meum apographum ſumſi, non conſtat vnde ſit exſcriptum. De hoc conſtat, iuſſu Fuggerorum, quorum primitus fuerunt plerique codices graeci, qui hodie

die Monachii in bibliotheca Electorali asseruantur, seculo XVI. adulto ferme, ab homine graeco exaratum esse, quem suspicor Andream Darmarium fuisse. Literarum formae sunt planae et ad legendum expeditae, non calligraphicae quidem illae, at rursus non deformes, neque inficetae; et nihilo minus tamen negotii haud parum legenti cuique creabit festinatio, qua vsus librarius, omnium paene vocabulorum caudas amputauit, h. e. vocabulis ad medium exaratis literas superposuit indicaturas exitus seu terminationes eo-

τ

rum. e. c. τȣ. quod signum cum possit perinde accipi pro τȣ́τȣ et τȣ́τῳ et τȣ͂τον, et τȣ́των, et τȣ́τοις et τȣ́τους, et e denis certe vocabulis quibusque sena quaeque ad hunc modum exarata sint a capite opuscu- li ad calcem, facile existimatu est, quam impedire morarique debeat haec secordia, vel peritissimumquemque atque attentissimum lectorem. Codicum graecorum, quotquot tractaui, omnium nullus tam crebris, et tantum dubitationis relinquentibus abbreuiaturis horruit, atque hic vnus, vt valde verear, ne in integrandis atque velut explanandis illis compendiis, passim locorum a vero aberrauerim. De quo quaerent, si tanti facient, alii, si quibus aliorum erit exemplarium copia. Codex Monachiensis, cuius mihi nuper copia erat, numero 213. signatus est et in tergore, et in indice Montfauconiano, v. Bibliothecam Bibliothecarum T. I. p. 591. Verum ibi quidem hoc Gregorii opusculum silentio est praeteritum, operarum, vt suspicor, Parisinarum secordia. Fuit etiam penes me indultu Neuhausii, ICti, aedilis Lipsiensis, viri amplissimi, codex mstus, Aphthonium et Hermogenem cum scholiis ineditis, nescio cuius, tenens, olim a Wagenseilio ex Hispania has in oras translatus. Codex ille bibliothecae senatus Lipsiensis vsui mihi

 fuit

fuit paene nulli. Nam Gregorii locos vix duos aut tres exhibebat. Dignus tamen videtur esse, quem Hermogenis editor, quisquis olim erit, consulat. Nihil superesse cerno, de quo admoneam, praeter illam tituli phrasin ἀπὸ τῆς ἐξηγήσεως. Dubium nullum est, quin haec dictio sit imperitioribus impositura, qui parum teneant, eam tantundem valere, atque illam alteram in titulis similium opusculorum vsurpari solitam ἀπὸ φωνῆς. Ambabus hisce dictionibus, non hoc significatur, excerpta esse, non integrum opus, id quod neminem suspicari velim; sed istud, scholia istaec esse ex ore magistri dictantis ad calamum excepta. Hermogenis ipsius verba geminis vncis inclusa repraesentaui. Haec te nunc, benigne lector, volebam. Vale. Scripsi d. 3. Sept. 1773.

ΑΠΟ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΞΗΓΗΣΕΩΣ ΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΟΡΙΝΘΟΥ
ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙ ΜΕΘΟΔΟΥ ΔΕΙΝΟΤΗΤΟΣ
του ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ βιβλιον [1].

Σκοπός ἐστι [2] τῷ Ἑρμογένει διδάξαι ἡμᾶς ἐν τῇ παρούσῃ πραγματείᾳ πῶς τεχνικῶς ἐν λόγῳ μεθοδεύσομεν ἕκαστον, ὧν χρήζομεν, ἤγουν σχημάτων, ἢ ἄλλων χρησίμων εἰς ῥητορείαν. ἡ δὲ μέθοδος αὕτη ἔλλειψις τῆς δεινότητος ἐστίν [3]. ἐν ἐκείνῃ γὰρ τὰς λέξεις καὶ τὰ λοιπὰ ἐδίδαξε. τὴν δὲ μέθοδον παρῆκε. τὸ δὲ δεινὸν τρία σημαίνει, τὸ φοβερὸν καὶ καταπληκτικόν· ὡς τὸ Αἰδοῖος τέ μοι ἐσσὶ φίλε ἑκυρὲ δεινός τε. τὸ μέγα καὶ ἰσχυρὸν, ὡς τό· Δεινὸς χαρακτὴρ κἀπίσημος ἐν βροτοῖς Ἐσθλὸν γενέσθαι. καὶ τὸ ἀκριβὲς καὶ ἐπιτήδειον, ὡς ὁ Θεόκριτος λέγει περὶ τοῦ Σιμωνίδου. Εἰ μὴ δεινὸς ἀοιδὸς Κήϊος [5]. δεινότης οὖν ἐνταῦθα λέγεται τὸ εἰς δέον καὶ κατὰ καιρὸν ταῖς τῆς ῥητορικῆς ἰδέαις χρῆσθαι, ἔτι

γεμὴν

1. Quibus artibus, exercitiis, modis laudem τῆς δεινότητος consequatur orator, h. e. ingenii et facundiae excellentis, rarae et inimitabilis.

2. Codex mediceus plutei LVII. quintus sic incipit. Ἡ πᾶσα σπουδή ἐστι τῷ Ἑρμογένει διδάξαι.

3. Sententia est, Hermogenes hoc libello suppletum it illum defectum, quem in libri secundi de formis capite π. δ. p. 359. editionis Geneuensis a Porto apud Crispinum curatae, quam vbique locorum cito, reliquerat.

5. Theocrit. Idyll. XVI. 44.

γε μὴν καὶ τοῖς τȢ πολιτικȢ λόγȢ μέρεσι. μέθοδος δέ ἐςι διοίκησις καὶ ποιὸς σχηματισμός, κατ' ἐξαίρετον μὲν ἡ [6] περὶ τὴν ἔννοιαν, ἔςι δὲ καὶ περὶ τὰ ἄλλα. τυγχάνει δὲ μέρος τῆς Φρονήσεως ἡ δεινότης: [Πᾶν μέρος λόγȢ. Hermog. p. 405. 1] τȢτο δὲ ὡς προθεωρία τίς ἐςιν ἄρχεται δὲ ἀπὸ τȢ πάσης λέξεως. p. 406 3. [εὕρηται μὲν ἐπὶ μηνύσει πράγματος. p. 405. 1.] πρᾶγμα ἐνταῦθα τὸ καθόλȢ λέγει. τὸ δηλȢν τόπον ἢ χρόνον ἢ πρόσωπον. πρότερον δὲ διδάσκει πρὸς τί χρήσιμα τὰ μέρη τȢ λόγȢ καιρȢ τυχόντα, τȢτέςιν ἐπιτηδειότητος, καὶ τί δύναται ἐν αὐτῷ ἦθȢς προσθήκη. καιρȢ δὲ, εἶπε καλῶς, τυχόντα διὰ τὸ τὰ ὀνόματα τῇ Φύσει ἑκάςȢ καταλλήλως τεθεῖσθαι. ἢ τὸ καιρȢ ἰδίȢ τυχὸν δύναται καὶ Ȣ̔τως νοεῖσθαι ἀντὶ τȢ· περιςάσεως δέ τινος μερικῆς παραπεσȢ́σης καὶ χρείας εἰ λεχθῇ τι ὄνομα σημαῖνόν τι ἰδιάζον, κατὰ τὸν ὁμηρικὸν Ὀδυσσέα Οὖτιν ἑαυτὸν ἐπιτηδείως καλέσαντα. καὶ γὰρ καιρȢ ἔτυχεν, οἷον· Εἰ μὲν δή Ȣ̓́τις σε βιάζεται, Φασὶν οἱ Κύκλωπες: [ὁ δὲ καιρὸς κατ' ἦθȢς προσθήκην γενόμενος. p. 405. 3.] ἤθȢς προσθήκη γίνεται, ὅταν μὴ ἐφ' ἧς κεῖται σημασίας ἡ λέξις, ταύτῃ χρησώμεθα, ἀλλ' ἐφ' ἧς αὐτοὶ διὰ τȢ ἐμφαινομένȢ ἤθȢς παρ' ἡμῶν καὶ τῆς διαθέσεως βȢλώμεθα ταύτην παραλαβεῖν. καὶ πρὸς τὸ ἴδιον μεταγαγεῖν βȢ́λημα διὰ τῆς ἐμφαινομένης ἐμφάσεως. ὁ γȢ̃ν σχετλιασμὸς κατὰ ἦθȢς προσθήκην γενόμενος, ἐξαλλάττει τὴν σημασίαν. οἷον· αὐτὸς ὢν. οἴμαι, θαυμάσιος ςρατιώτης ὦ Ζεῦ [7]· τὸ γὰρ θαυμάσιος ἐνταῦθα ἐν τῷ σχετλιασμῷ Ȣ̓δενὸς λόγȢ ἄξιον σημαίνει [ἀλλὰ καὶ διάφορον· p. 405. 5.] διαφέρει ἡ ἰδία τῆς διαφόρȢ. ὃν τρόπον τὰ μερικὰ διαλλάττȢσι τῶν διαφόρων. τὰ μὲν γὰρ μερικὰ καὶ τȢ̀ς ὅρȢς τῶν, ὧν εἰσι μερικὰ, καθολικῶν δέχον-

6. ἡ redit ad διοίκησις.

7. Demosth. p. 375. 24. ed. Lipsiensis, quam vbique cito.

δέχονται· αἱ δὲ διαφοραὶ τοὺς ὅρους τῶν πρὸς ἀδιαφορὰν τυγχάνουσιν, οὐδαμῶς ἐπιδέχονται. οὐ γὰρ τὸν ὁρισμὸν τοῦ λογικοῦ τὸ ἄλογον ἐπιδέξαιτο. τοῦτον οὖν τὸν τρόπον καὶ ἡ ἰδία διάνοια τῆς διαφόρου διοίσει. ἡ μὲν γὰρ ἰδία μερική τις οὖσα τοῦ καθόλου τὸν ὁρισμὸν ἐπιδέξεται. ὡς καὶ ἀπὸ τοῦ παραδείγματος δῆλον. ὁ γὰρ κλέπτης πρὸς τὸν καθόλου κακοῦργον μερικὸν, διὰ τοῦτο καὶ τοῦ καθόλου τὸν ὁρισμὸν ἐπιδέξεται. καθόλου γὰρ κακοῦργος ἐστὶν ὁ φαύλην τινὰ πρᾶξιν ἐκ προαιρέσεως ἐργαζόμενος· ὅ γε καὶ τῷ κλέπτῃ πάντως ἐφαρμόσει λεγόμενον· ἡ δὲ διάφορος τὸν ὅρον οὐκ ἂν ἐπιδέξαιτο τῆς πρὸς ἣν λέγεται διαφορᾶς. καὶ ὅρα τοῦτο καὶ ἐκ τοῦ παραδείγματος. [δημηγορεῖν γάρ, φησι, τὸ ἐν δήμῳ ἀγορεύειν, ἰδίως δὲ, (ἀντὶ τοῦ διαφόρως,) τὸ κεχαρισμένα λέγειν καὶ ἀπαίδευτα. p. 405. 9] ὅρα οὖν πῶς τὸ ἀπαίδευτα λέγειν τοῦ δημηγορεῖν τὸν ὅρον οὐκ ἂν ἕξει. εἴγε δημηγορεῖν μέν ἐστι τὸ ἐξάγειν λόγους εἰς πλῆθος διὰ παραίνεσιν· τὸ δ' ἀπαίδευτα λέγειν τὸ γέλωτα κινῆσαι βούλεσθαι. [οὐ μόνον διάφορον ἀλλὰ καὶ διαφόρους.] ἡ διάφορος τῶν διαφόρων κατ' οὐδὲν ἄλλο διαφέρειν λέγεται, ἢ καθὸ ἐκεῖ μὲν μία λέξις λαμβάνεται διάφορος, ἐνταυθοῖ δὲ πολλαί. πολλαὶ γάρ εἰσι τῶν λέξεων δύο δηλοῦσαι, ἕτεραι δὲ πολλά. οἷον Ταρσὸς λέγεται ἡ πόλις. λέγεται δὲ καὶ τὸ πλατὺ τοῦ ποδός. καὶ πάλιν τὸ δίκη ὄνομα σημαίνει τὴν κρίσιν. τὴν δικαιοσύνην. τὴν ἕνεκα τοῦ ἁμαρτήματος εὐθύνην. καὶ τὴν σωματοειδῆ θεὸν, ὥς φασιν οἱ Ἕλληνες. [καὶ οὐ μόνον διαφόρους, ἀλλὰ καὶ ἐναντίας.] οὐ πάντα τὰ διάφορα καὶ ἐναντία. ἀλλὰ τὰ ἐναντία ὄντα [8] καὶ διάφορα. οὐ μὴν τὸ ἐναντίον ὡς ἐκ τῶν παραδειγμάτων ἐστὶ δῆλον. οὐδὲ μία γὰρ τῶν διαφόρων ἐννοιῶν ἀντίκειται πρὸς τὴν λέξιν. ἐπὶ δὲ τῶν ἐναντίων τοῦτο ἐστὶν εὑρεῖν. ἀντίκειται γὰρ τὸ ὀλίγον πρὸς τὸ πολύ: οἷον κακοῦργος πᾶς ὁ κακόν τι ἐργαζόμενος. τοιοῦτος ἐστὶ καὶ παρὰ

8. Num πάντα vel πάντως?

παρὰ Ἡσιόδῳ τὸ ἡμερόκοιτος. τῆς γὰρ λέξεως πάντα ἐντιναῦν τὸν ἐν ἡμέρᾳ καθεύδοντα σημαινούσης, καὶ τὸν κλέπτην ὁ ποιητὴς ἐδήλωσεν. εἰπών· Μή ποτέ σ' ἡμερόκοιτος ἀνήρ. μερικωτέραν διάνοιαν διὰ καθολικοῦ ὀνόματος παριστῶν· τοῦ δὲ κεχαρισμένα λέγειν τὴν σημασίαν, παρ' Εὐριπίδῃ εὑρίσκομεν· Φησὶ γὰρ ἐν Ἑκάβῃ· Ἀχάριστον ὑμῶν σπέρμα, ὅσοι δημηγόρους Ζηλοῦτε τιμάς. μηδὲ γιγνώσκοισθέ μοι, Οἳ τοὺς φίλους βλάπτοντες, οὐ γιγνώσκετε, Ἢν τοῖσι πολλοῖς πρὸς χάριν λεγητέ τι. τὸ δὲ ἰδίως ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ διαφόρως παρελήφθη τῷ τεχνικῷ. [διαφόρους δέ. οἷον ἄνθρωπος γένους ὄνομα.] γένους ὁ ἄνθρωπος ὄνομα εἴρηται καταχρηστικῶς ἀντὶ τοῦ εἴδους. ὥσπερ γὰρ κατηγορούμενον, ὑποκειμένων τινῶν ἐῤῥήθη γένος εἶδος ἰδικώτατον ὄν. ἢ τοῦτο Φησὶν, ὅτι ἡ λέξις ἡ ἄνθρωπος τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους εἰς δήλωσιν εὑρεθεῖσα, οὗ μὲν ἦθος ἥμερον παριστᾷ, οὗ δὲ τύχην, οὗ δὲ πανουργίαν. τούτου τοῦ ὀνόματος καὶ παρὰ τῇ θείᾳ γραφῇ τέσσαρα εἰσὶ τὰ σημαινόμενα. ὅταν γὰρ λέγῃ ἐν τῷ Ἰώβ· Μὴ καθαρός ἐστιν ἐναντίον κυρίου, ἢ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἄμεμπτος ἀνήρ; καὶ ἐν Ψαλμοῖς. Καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὢν, οὐ συνῆκε· τὸ τοῦ γένους ὄνομα δηλοῖ· ὅταν δέ Φησιν· Ἄνθρωπός τις ἦν ἐν χώρᾳ τῇ Αὐσίτιδι, τὸ τοῦ ἤθους ἥμερον δηλοῖ. ὅθεν καὶ ἐπάγει· Καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπως ἐκεῖνος ἀληθινὸς, ἄμεμπτος, δίκαιος. ἐπὰν δὲ λέγει· ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον, τὸ τῆς τύχης περιφανὲς ἐμφαίνει. τὴν δὲ πανουργίαν σημαίνει ὅταν λέγει· Υἱοὶ ἀνθρώπων, ἕως ποτὲ βαρυκάρδιοι; καὶ πάλιν· Υἱοὶ ἀνθρώπων, ὀδόντες αὐτῶν ὅπλα καὶ βέλη: [Καὶ ἤθους ἡμέρου:] τὸ ἦθος διπλοῦν. τὸ κοινὸν. ὃ καὶ τῇ καθόλου ἀρετῇ πρέπει. καὶ τὸ ἴδιον 9, τὸ προσήκοντας ἑκάστῳ λόγους ἀποδιδόναι. ῥητόρων τὸ ἰδικὸν, φιλοσόφων τὸ καθολικὸν. καθὸ καὶ περὶ τὴν ἠθικὴν ἀρετὴν καταγίνονται. οἱ γὰρ ῥήτορες τοῖς ὑποκειμένοις μόνον προσώποις

9. f. τὸ εἰδικὸν.

ποις οἰκείοις. καὶ πρέποντας λόγους περιάπτουσιν, οἷον στρατηγοῖς, ἢ τοῖς ἰδίως ὀνομασθεῖσιν ἠθικοῖς [10]. [Ἐναντίας δὲ, ὡς τὸ μεῖνατ' ἐπὶ χρόνον· τὸν πολὺν, τὸν ὀλίγον·] οὐ καλῶς ὁ Ἑρμογένης παρήγαγε παράδειγμα τῶν ἐναντίων τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον. τῶν πρός τι γὰρ τίθησιν εἶναι ταῦτα ὁ Ἀριστοτέλης. κεῖται δὲ ἐν τῇ β τῆς Ἰλιάδος τὸ ῥητόν, ἔνθα φησὶν ὁ Ὀδυσσεὺς πρὸς τοὺς Ἕλληνας, παρακαλῶν αὐτοὺς ἐν τῷ πολέμῳ μένειν· Αἰσχρόν τι δηρόν τε μένειν κενεόν τε νέεσθαι. Τλῆτε φίλοι καὶ μείνατ' ἐπὶ χρόνον. ὄφρα δαῶμεν Εἰ ἐτεὸν Κάλχας μαντεύεται ἢ οὐ. Ὁρᾷς πῶς ἐπὶ μιᾶς λέξεως τὰ ἐναντία [11] δηλώσης τὸν λόγον τρόπον ἐμιμήσατο. ἵνα καὶ τὴν ὀλιγωρίαν ἀνακαλέσῃ [12] καὶ τὴν ὑπομονὴν ἐπαλείψῃ: [καὶ τὸ Αὐτὸς, ὦ Φαίδων, παρεγένου; αὐτὸς, ὦ Ἐχέκρατες] Τοῦτο κεῖται ἐν τῷ Φαίδωνι, ἢ περὶ ψυχῆς. κεῖται δὲ ἐν ἀρχῇ. Αὐτὸς, ὦ Φαίδων, παρεγένου Σωκράτει ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἔπιε τὸ φάρμακον ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, ἢ ἄλλου του ἤκουσας; Αὐτὸς, ὦ Ἐχέκρατες. τοῦ αὐτὸς δύο εἰσὶ τὰ σημαινόμενα ἐνταῦθα, τὸ μὲν γὰρ μακαρίζοντος ἐστὶ, τὸ δὲ σεμνυνομένου. ἐναντίον δὲ μακαρισμοῦ τὸ μεγαλοφρονεῖν καὶ σεμνύνεσθαι. τὸ μὲν γὰρ ἀρετῆς, τὸ δὲ κακίας, τὸ μεγαλοφρονεῖν καὶ ἐπαίρεσθαι· τάχα δὲ ἔχει ἐναντιότητά τινα καὶ κατὰ τὰ πρόσωπα, τὸ μὲν γὰρ ἐστὶ δευτέρου, τὸ δὲ πρώτου. ἀντὶ τοῦ ἐγώ. ἢ τὸ μὲν πρῶτον ἐρώτησις ἐστὶ, καθ' ὑπόκρισιν [13]· τὸ δὲ δεύτερον κατὰ ἀπόφασιν· ἐναντίον δὲ

10. Sunt fictitiae illae heroum mythicorum personae, in scholis Sophistarum contritae, quae olim sic dictis ἠθοποιΐαις resonabant, quarum plena sunt Libanii primus tomus et Leonis Allatii Excerpta Sophistarum.

11. malim τὰ ἐναντιώτατα.

12. num ἀνακαύσῃ.

13. Probe enim norat Echecrates, Phaedonem

δὲ τῷ διςάζειν τὸ ἀποφαίνεσθαι. ἢ καὶ οὕτως· ὁ μὲν ἤρετο ὡς θαυμάζων· τὸ δὲ θαυμάζειν καὶ μακαρίζειν ἀφελείας ἔςιν. ὁ δὲ μέγα φρονῶν ἔφη, αὐτὸς, ὦ Ἐχέκρατες. τὸ δὲ μέγα φρονεῖν σεμνόν ἐςι. καὶ ἔςιν ἡ ἀφέλεια ἐναντίον τῇ σεμνότητι, ὡς αὐτὸς ἔφη ὁ Ἑρμογένης. [in calce capitis primi.]

C. II. [Πάσης λέξεως τῆς ἀγνοουμένης ἐν πεζῷ λόγῳ. Herm. p. 406. 3.] μέθοδον ἡμῖν παραδίδωσι τοῦ πᾶσαν λέξιν ἀγνοουμένην εὑρίσκειν· ὅταν γὰρ ἐντύχῃς, φησὶ, λέξει τινὶ ἀήθει, ἐξέτασον ἐν ἑαυτῷ ταύτην τίς ἐςιν· καὶ εἰ μὲν νομικὴν εὑρήσεις, ἐρώτησον τοὺς νομικοὺς, καὶ μάθῃς· εἰ δὲ τεχνικὴν, τοὺς περὶ τέχνας. εἰ δὲ ἐθνικὴν, τοὺς εἰδότας τὰς γλώσσας, καὶ οὕτως εὑρήσεις: [ὁ παρασάγγης:] μέτρον ἐςὶ παρ᾽ Αἰγυπτίοις μεθ᾽ οὗ μετροῦσι διὰ τὴν τοῦ Νείλου ἐπίκλυσιν τὴν γῆν ἔχον ςαδίους τριάκοντα. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ σχοῖνος ἑξήκοντα. ὁ δὲ ςάδιος ἔχει πόδας χ [id est ἑξακοσίους] τὸ δὲ ὄνομα τὸ παρασάγγης τοῦτο εὑρήσεις πολλάκις ἐν τῇ Ἀναβάσει τοῦ Κύρου. ἀπορῆσαι δὲ ἄξιον πῶς εἰπὼν [οὐκ οἶδα τίς ἐςιν ὁ παρασάγγης] λέγει πάλιν, [μέτρον οὗ ἐςὶν οἱ τριάκοντα ςάδιοι.] ἔςιν οὖν εἰπεῖν ὅτι, τὸ οὐκ οἶδα τίς ἐςὶ, περὶ τοῦ πόθεν ἐτυμολογεῖται εἶπε: [σχοῖνος δὲ Αἰγύπτου:] ἐκ τούτου λέγομεν καὶ σχοινοτενῆ κῶλα. τὰ μακρὰ, καὶ ὑπερβαίνοντα τὸ ἡρωϊκόν· ὡς τὸ Ἔμελλεν ἄρα πολλὰς ἡμῖν ὑποθέσεις καὶ τὰ ἑξῆς. [νομικὸν δὲ ὄνομα τὸ πομπεύειν:] τοῦτο λέγει Δημοσθένης ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος [p. 268. 25.] καὶ ἔςιν ἐν μεταφορᾷ ἀπὸ τῶν ἐν διονυσιακαῖς πομπαῖς ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν διαλοιδορουμένων ἀλλήλους. ἐν Ἀθήναις γὰρ διονυσίων ἀγομένων ἀλλήλοις διαλοιδορεῖσθαι ἔθος ἦν, καὶ τοῦτο ἔλεγον πομπεύειν· παρ᾽ ἡμῖν δὲ πομπεύειν ἐςὶ τὸ προέλευσιν ποιεῖσθαι: [καὶ ἡ εἰσαγγελία καὶ ἡ φάσις:] ἡ περὶ καινοῦ τινὸς ἀδικήματος εἰσαγωγὴ, δημοσίου ὁμοίως

καὶ

adfuiſſe Socrati morienti, ſed ſimulat ignorantiam, quo ſpecioſam colloquio cauſam inueniret.

καὶ ἰδιωτικοῦ, εἰσαγγελία ὠνομάζετο. εἰσήγγελλον δὲ τὴν δίκην πρὸς τὴν βουλὴν οἱ πρυτάνεις· εἰ δέ τις τὸν ὑπορύττοντα δημόσιον μέταλλον, ἢ δημόσιον οἶκον ἐξιδιούμενον, ἢ κακῶς ἐπιτετροπευκότα, εἰσῆγεν εἰς δικαστήριον, ὁ τοιοῦτος Φαίνειν ἐλέγετο τὸν ἁλόντα. καὶ ἡ δίκη ἐντεῦθεν ὀνομαζομένη, Φάσις παρωνομάζετο. παρὰ μὲν οὖν τοῖς νομικοῖς ἡ Φάσις νομικὴ ἐστι. παρ' ἡμῖν δὲ Φάσις ἡ τῶν δικαστῶν ἀπόφασις. παρὰ δὲ τοῖς Φιλοσόφοις Φάσις καὶ ἡ κατάφασις, καὶ ἡ ἀπόφασις. [καὶ ἄλλα τοιαῦτα ὀνόματα νομικά ἐστι.] τοιαῦται λέξεις καὶ παρ' ἡμῖν εἰσὶ νομικαί· Φάμουσα γράμματα λοιδορίαν περιέχοντα. καὶ Φάκτου ἄγνοια, τουτέστι πράγματος. καὶ πάλιν ἐθνικαὶ λέξεις τὰ σηκρέτα παρὰ Ῥωμαίοις. καὶ ἀσηκρῆτις, ὁ τὰ ἀπόρρητα τοῦ βασιλέως εἰδώς: [τεχνικὰ δὲ ἐκεῖνα. ζεύξαντες τὰς παλαιὰς ναῦς.] καὶ τοῦτο ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ Θουκυδίδου εἴρηται. λέγει δὲ περὶ τοῦ πρὸς Κερκυραίους τῶν Κορινθίων πολέμου. καὶ ὅτι ἔπεμψαν οἱ Κερκυραῖοι πρὸς τοὺς Κορινθίους αἰτοῦντες διαλλαγάς· πλὴν ἐπ' ἄμφω παρεσκευάζοντο, λόγῳ μὲν πρὸς εἰρήνην, ἔργῳ δὲ πρὸς παράταξιν· τὸ γὰρ ζεύξαντες τὰς παλαιὰς ναῦς ἀντὶ τοῦ ζυγώματα [14] κρατύναντες κεῖται. ζυγώματα δὲ καλοῦνται τὰ ξύλα τὰ ἀπὸ τοῦ τοίχου τῆς νεὼς πρὸς τὸν ἕτερον διατείνοντα τοῖχον· ἀφ' οὗ [15] τὴν ναῦν σφίγξαι καὶ συναγαγεῖν, ἵνα μὴ χαυνωθῇ. ἢ ζυγώματα τὰ ξύλα τὰ ἐμβαλλόμενα ταῖς σανίσιν, ὥστε συζεῦξαι τὰς σανίδας διῃρημένας ἐστιν ὅτε, ὡς ἂν εἰ ἔλεγε· προεθεράπευον οἷς ἔδει τὰς ναῦς. [Καὶ δὶς διὰ τεττάρων μουσικόν·] αἱ μουσικαὶ πᾶσαι συμφωνίαι πέντε εἰσίν· ἡ διὰ τεσσάρων, ἡ διὰ πέντε, ἡ διὰ πασῶν. ἡ διὰ πασῶν ἅμα καὶ διὰ πέντε. καὶ ἡ τελειοτάτη ἡ δὶς διὰ πασῶν. καὶ ἡ μὲν διὰ τεσσάρων ἔχει τὸν ἐπίτριτον λόγον· ἡ δὲ διὰ πέντε τὸν ἡμιόλιον. ἡ δὲ διὰ πασῶν τὸν διπλάσιον· ἡ δὲ διὰ πασῶν ἅμα καὶ διὰ

 πέντε,

14. Fort. ζυγώμασι.
15. in MS. erat ἐφ' αὖ.

πέντε, τὸν τριπλάσιον. τὸν δὲ τετραπλάσιον ἡ δὶς διὰ πασῶν: [Καὶ μοσχεύειν γεωργικόν:] μοσχεύειν τὸ ἀνατρέφειν· μοσχεύονται γὰρ τὰ κλήματα τὰ μέλλοντα φυτευθῆναι, τῶν γεωργῶν παρὰ τὸ ὕδωρ τιθέντων τὰ φυτὰ, ἐπὶ τῷ θᾶττον αὔξεσθαι μοσχεύειν ἓν κλῆμα ἀντὶ τῦ περιθάλπειν, ἢ ἀντὶ τῦ ἐμφυλλίζειν καὶ ἐπιτήδεια ποιεῖν τὰ κλήματα. εἰδέναι δὲ δεῖ ὅτι καὶ ὁ Χρυσόςομος φησὶ πῦ ἀνακογχυλίσασθαι· καὶ ἔςιν ἰατρικὴ ἡ λέξις, ἀντὶ τῦ ἀναγαργαρίσαι. καὶ ὁ Ἑρμογένης δὲ ἐν τῷ περὶ κάλλυς ἔφησεν ἐκ συμφθάρσεως. [p. 298. 9.] λέξις δέ ἐςιν ἰατρική.

C. III. Hermog. p. 406. Ἀκυρία λέξεως ἐςὶν ὅταν μὴ ἐφ᾽ ἧς κεῖται σημασίας κυρίως ἡ λέξις, ταύτην θήσομεν; ἀλλ᾽ ἐφ᾽ ἑτέρας. οἷον· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. ἐρωτᾷν μὲν γάρ ἐςι τὸ ζητεῖν καὶ ἐρευνᾷν· ἐνταῦθα δὲ ἀντὶ τῦ παρακαλεῖν εἴληπται. πάλιν εἴ τις εἴπῃ πρὸς τὸν παρόντα, ποθῶ σε, ἀκυρολογίαν εἶπεν. ὤφειλε γὰρ εἰπεῖν ἐρῶ σῦ. ἔρως μὲν γάρ ἐςι τῶν παρόντων, πόθος δὲ τῶν ἀπόντων. ὡς καὶ Ὅμηρος· Ὥς σέο νῦν ἔραμαι, καί με γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ. ἐπὶ δὲ τῦ ἀπόντος Ἀλλά με σός τε πόθος σά τε μήδεα φαίδιμ᾽ Ὀδυσσεῦ, Σή τ᾽ ἀγανοφροσύνη μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα παραφθορὰ δὲ λέγεται παρὰ τὸ παραφθείρεσθαι τὴν λέξιν· οἷον αἱμωδιᾷν λέγεται τὸ ἀλγεῖν τὺς ὀδόντας ὃ λέγεται ὅτως παρὰ τὸ αἷμα ἐμφαίνεσθαι περὶ τὺς ὀδόντας. ἀντὶ γῦν τῦ εἰπεῖν αἱμωδιᾷν ἐάν τις εἴπῃ ἀμοδιᾷν, παρέφθειρε τὴν λέξιν. διάζωμα δέ ἐςιν ὃ περὶ τὰ αἰδοῖα ἐφόρυν οἱ ἀγωνιζόμενοι. τῦτο ἐάν τις εἴπῃ διαζώςραν, παραφθορὰν ἐποίησε. τοιαῦταί εἰσιν αἱ ἰδιωτικαὶ λέξεις. οἷον εἰς τὸν Γαΐνα. εἰς τὴν Ἀετῦ εἰς τὴν Ἄσπαρον· ὀφείλει γὰρ λέγεσθαι εἰς τὰ Γαϊνᾶ. καὶ εἰς τὴν Ἀετίυ, καὶ εἰς τὴν Ἄσπαρος ἰδιωτικὸν καὶ τό· ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν ὐδέν. ἀντὶ γὰρ τῦ ἐπίεσαν κεῖται, τυτέςιν ἐζώγρησαν, ἐδάμασαν· μέμνηται δὲ τῦ διαζώματος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν

συγ-

συγγραφῶν ὁ Θουκυδίδης. Ὅμηρος δὲ ζῶμα ὀνομάζει ἐν τῇ ψ ῥαψωδίᾳ[16] λέγων· ζῶμα δέ οἱ πρῶτον παρακάββαλεν:

C. IV. p. 407. Περὶ ταυτότητος ὀνομάτων. Ὡς δὲ χιὼν κατατήκετ' ἐν ἀκροπόλοισιν ὄρεσιν. αὕτη ἡ παραβολὴ κεῖται ἐν τῷ τ τῆς Ὀδυσσείας, διηγουμένου ψευδῶς τοῦ Ὀδυσσέως τὰ ἑαυτοῦ πάθη. ἔστι δὲ ἡ ἔννοια αὐτῆς τοιαύτη· ὅτι ὥσπερ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς χιόνος διαλύει ὁ Εὖρος, ἣν ὁ Ζέφυρος συμπιλοῖ, οὕτω καὶ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ προσώπου τῆς Πηνελόπης, ἡ θλίψις τῆς ψυχῆς κατέτηξε. τὸ δὲ ἐν ἀκροπόλοισι διὰ τὸ ἐν ἄκρῳ πέλειν εἴληπται, τουτέστιν ἐν ἐξοχῇ· Ὡς δ' ὅταν ὠδίνουσαν ἔχῃ βέλος ὀξὺ γυναῖκα. ταῦτα ἐν τῷ λ κεῖται τῆς Ἰλιάδος, ὅτε ὁ Ἀγαμέμνων ἐτρώθη. εἴκασαι δὲ πρὸς τοὺς νυγμοὺς τῆς ἀλγηδόνος ταῦτα. πάντα δὲ ὀδυνηρὰ ἔλαβε τὰ ὀνόματα, τὸ ὀξὺ, τὸ δριμὺ, τὸ πικρὸν, ἐπιτείνων τὸν πόνον· Εἰληθυῖαι δὲ λέγονται παρὰ Δωριεῦσιν αἱ ὠδῖνες. ὅθεν καὶ ἀνειλήθυια ἡ ἄγονος γυνή. μογοστόκοι δὲ, διὰ τὸ ἐπὶ τῶν μόγις τικτουσῶν τάττεσθαι. ἀμφίβολον δὲ τὸ ἔχουσαι. ἢ γὰρ κέκτηνται ὀδύνας, ἢ ἐπέχουσι καὶ εἴργουσιν· ἄμεινον δὲ τὸ πρῶτον· διὰ δὲ τοῦ δῦνον, τὸ σφοδρὸν τῆς πληγῆς, καὶ τὴν εἰς βάθος χωρήσασαν ἀλγηδόνα ἐσήμανεν. ἄξιον δὲ ζητῆσαι πῶς ἡ Ἥρα, ἤγουν ὁ ἀὴρ, πικρὰς ὠδῖνας ἐμποιεῖ ταῖς τικτούσαις. φασὶν οὖν ἀπαρτιζόμενον διὰ τῶν δέκα μηνῶν τὸ κυοφορούμενον ἕλκεσθαι πρὸς ἀναπνοὴν τοῦ ἀέρος, καὶ ἀποσπώμενον τῆς μήτρας ἐμποιεῖν τὰς ὀδύνας. ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν δριμὺ καὶ τὸ πικρὸν ἐπὶ τῶν ποιοτήτων λέγομεν. ὥσπερ δριμὺ τὸ ὄξος καὶ τὸ σίνηπι, καὶ πικρὸν τὸ ἀψίνθιον· τὸ δὲ ὀξὺ ἐπὶ τῶν βελῶν. [καὶ ὁ Θουκυδίδης ἐν τῷ προοιμίῳ τεκμήριον, σημεῖον.] διαφέρει τεκμήριον σημείου, τῷ τὸ μὲν τῶν ἐνδεχομένων εἶναι καὶ τῶν θέσει θεωρουμένων. τὸ δὲ τεκμήριον

16. in MS. erat ἐν τῇ τοῦ ψ ῥαψωδίᾳ. num voluit ἐν τῇ τῆς Ὀδυσσείας ψ. ῥ.

κμήριον τῶν φύσει παρεπομένων. ὥσπερ εἰ λέγοιμεν τεκμήριον μὲν τȣ̃ τετοκέναι τὴν γυναῖκα, τὸ γάλα, καὶ τȣ̃ πυρὸς τὸν καπνὸν, σημεῖον δὲ τῆς μάχης τὰς ἐπὶ τοῖς δόρασι σημαίας. διαφέρȣσι δὲ κἂν τȣ́τῳ· ὅτι τεκμήριον[17] μὲν τȣ̃ πράγματος ἓν ἢ καὶ δύο πολλάκις. καὶ αὐτὰ κατὰ φύσιν· σημεῖα δὲ τȣ̃ αὐτȣ̃ πολλά. [Ἐκ δὲ τεκμηρίων.] τȣ̃το ἐν ἀρχῇ τῆς πρώτης τȣ̃ Θȣκυδίδου συγγραφῆς κεῖται. λέγων γὰρ περὶ τȣ̃ Πελοποννησιακȣ̃ πολέμȣ, ὡς μέγας ἐγένετο ὑπὲρ τȣ̀ς πρὸ αὐτȣ̃, ȣ̃τως διέξεισι. τὰ γὰρ πρὸ αὐτῶν καὶ τὰ ἔτι παλαιότερα, σαφῶς εὑρεῖν μὲν διὰ χρόνȣ πλῆθος ἀδύνατον ἦν· ἐκ δὲ τεκμηρίων, ὧν ἐπὶ μακρότατον σκοπȣ̃ντί μοι ξυμβαίνει, ȣ̓ μεγάλα νομίζω γενέσθαι, ȣ̓́τε κατὰ τȣ̀ς πολέμȣς, ȣ̓́τε εἰς τὰ ἄλλα. τὰ μὲν ȣ̓̃ν πρὸ αὐτῶν εἰπὼν, τὰ μηδικὰ ἐδήλωσε. διὰ δὲ τῶν ἔτι παλαιοτέρων τὰ τρωικά. ὃ δὲ λέγει, τοιȣ̃τον ἐστὶν, ὡς ἐκ μὲν ἱστορίας ἀδύνατον ἐστὶν ἀποδεῖξαι πῶς ȣ̓κ εἰσὶν, ȣ̓́τε τὰ μηδικὰ, ȣ̓́τε τὰ τρωικὰ, μεγάλα, ȣ̓́τε κατὰ τȣ̀ς πολέμȣς, ȣ̓́τε εἰς τὰ ἄλλα, τȣτέστι, τὰς ἐκλείψεις, τȣ̀ς σεισμȣ̀ς· ἐκ δὲ τεκμηρίων ἐοίκασιν ȣ̓ τοιαῦτα εἶναι: [καὶ παράδειγμα τόδε τȣ̃ λόγȣ.] εἰδέναι δεῖ ὡς ἀδιαφόρως τȣ̃το ὁ τεχνικὸς ἔθηκε τέταρτον· παρὰ γὰρ τῷ συγγραφεῖ δεύτερον κεῖται μετὰ τὸ τεκμήριον· διεξιὼν γὰρ ὡς ȣ̓κ ἐν βεβαίῳ ᾤκȣν τὰς χώρας οἱ Ἕλληνες, ἀλλ᾽ ἀεὶ συνεχεῖς μεταβολὰς ἐποιȣ̃ντο. πόθεν; ὅτι ȣ̓́τε μεγέθει πόλεων ἴσχυον θαῤῥεῖν, ȣ̓́τε τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ· μάλιστα δὲ τȣ̃το ἐποίει ἡ τῆς γῆς ἀρετή· διὰ γὰρ τὴν ἀρίστην γῆν ἐξωθȣ̃ντο ὑπὸ τῶν δυνατωτέρων. ταῦτα ȣ̓̃ν διεξελθὼν ἐπήγαγε τάδε. τὴν γȣ̃ν ἀττικὴν διὰ τὸ λεπτόγεων ȣ̓̃σαν ἀστασίαστον ἄνθρωποι ᾤκȣν οἱ αὐτοὶ ἀεὶ καὶ παράδειγμα τόδε τȣ̃ λόγȣ ȣ̓κ ἐλάχιστον ἐστι, τὸ διὰ τὰς μετοικίας εἰς τὰ ἄλλα μὴ ὁμοίως αὐξηθῆναι. ἔστι δὲ ἡ ἔννοια τȣ̃ ῥητȣ̃ τοιαύτη· πόθεν δῆλον, ὅτι

17. in MS. erat τεκμηρίω.

ὅτι μετοικίας ἐποιοῦντο ἀεὶ καὶ πυκνὰς μεταναστάσεις; ἐκ τοῦ μὴ ὁμοίως τῇ ἀττικῇ αὐξηθῆναι τῷ πλήθει τῶν ἀνδρῶν τοὺς οἰκήτορας τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, διὰ τὰς ἀρίστας τῶν γαιῶν ἀπανισαμένους [18]. ἡ γὰρ ἀττικὴ διὰ τοῦτο ἔμεινεν ἀστασίαστος, διὰ τὸ λεπτόγεως εἶναι· ἔνιοι δὲ τὸ παράδειγμα οὐκ ἐξελάβοντο ἐπὶ τῆς μεταβολῆς καὶ ἀπαναστάσεως, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ τὴν ἀττικὴν ἀστασίαστον μεῖναι διὰ τὸ λεπτόγεων εἶναι· ἐξηγοῦνται οὖν τοῦτο οὕτως. σημαίνει τῷ τὴν ἀττικὴν τοὺς αὐτοὺς οἰκεῖν, τὸ κατὰ μὲν τὰ ἄλλα πράγματα μὴ αὐξηθῆναι, οἷον πλοῦτον καὶ ὅπλα, ἐπειδὴ οὐκ ἀπανίσαντο κατὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἀνδρῶν καὶ μάλιστα μεγάλην γενέσθαι: σημεῖον δ' ἐστὶ ταῦτα τῆς Ἑλλάδος, εἰπὼν, ὡς ἐσιδηροφόρει πᾶσα ἡ Ἑλλὰς διὰ τὰς ἀφράκτους οἰκήσεις καὶ οὐκ ἀσφαλεῖς, ἐπάγει πόθεν δῆλον, ὅτι ἐσιδηροφόρει πᾶσα ἡ Ἑλλας; ὅτι καὶ μέχρι τοῦ νῦν, φησὶ, πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων νέμονται, τουτέστιν οὕτω κατοικοῦσιν οὕτω διάγουσι σιδηροφοροῦντες. [μαρτύριον δὲ. Δήλου γὰρ καθαιρομένης.] τοῦτο λέγει ὁ Θουκυδίδης περὶ τοῦ λῃστεύειν καὶ βλάπτειν ἀλλήλους τοὺς Ἕλληνας. φησὶ γὰρ, ὅτι λῃσταὶ ἦσαν οἱ νησιῶται, Κᾶρές τε ὄντες, καὶ Φοίνικες. οὗτοι γὰρ δὴ τὰς πλείστας τῶν νήσων ᾤκησαν. μαρτύριον δέ. Δήλου γὰρ καθαιρομένης ὑπ' Ἀθηναίων ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ, καὶ τῶν θηκῶν ἀναιρεθεισῶν, ὅσαι ἦσαν τῶν τεθνεώτων ἐν τῇ νήσῳ, ὑπερήμισυ Κᾶρες ἐφάνησαν, γνωσθέντες τῇ τε σκευῇ τῶν ὅπλων συντεθαμμένων, καὶ τῷ τρόπῳ, ᾧ νῦν ἔτι θάπτουσι.

C. V. Περὶ περιττότητος [p. 408.] Μέθοδον ἡμῖν δίδωσι πότε δεῖ χρῆσθαι τῇ περιττότητι, καὶ τὴν προσοῦσαν αὐτῇ διαβολὴν ἐκφεύγειν. διαιρεῖ δὲ ταύτην εἰς δύο, εἰς λέξιν, καὶ εἰς γνώμην, τουτέστιν ἔννοιαν. καὶ τὴν μὲν λέξιν αὖθις εἰς διατριβὴν, καὶ πλῆθος, τὴν δὲ γνώμην εἰς καθολικοὺς λόγους καὶ ἐπενθυμήσεις. ὁ δὲ καιρὸς

18. MS. ἀπανισαμένας.

καιρὸς τῆς χρήσεως τούτων ἔτος. ὅτε μὲν βούλοιο ἐνδείξασθαι ἦθος ἐνδιάθετον, τότε δεῖ παραλανθάνειν τὴν διατριβὴν καὶ τὸ πλῆθος. ὅτε δὲ τὰ σκληρὰ καὶ αὐθάδη νοήματα λεᾶναι, τότε χρεία τῶν ἐπενθυμήσεων. ὅτε δὲ τοὺς ἰδίους λόγους πιστώσασθαι, τότε παραλαμβανέσθωσάν σοι οἱ καθολικοὶ λόγοι. ἰστέον δὲ ὡς ἡ κατὰ λέξιν περιττότης κατὰ τὸν Ἑρμογένην μέθοδος ἐστὶ τῆς περιβολῆς. ὡς αὐτὸς ἐν τῷ περὶ ταύτης λόγῳ φησί. [p. 271. sq.] οὐκοῦν περιβλητικὸν τὸ τί ἐροῦμεν; οὐδὲ τὸ τί φήσομεν; οὐδὲ τῶν ἄλλων τῶν εἰρημένων αὐτὸ καθ' αὐτὸ οὐδέν. ἀλλ' ἡ ἐκ παραλλήλων θέσις αὐτῶν πεποίηκεν ἴσως τινα ἔμφασιν περιβολῆς. τοῦτο δὲ οὐχὶ λέξεως δήπουθεν, ἀλλ' ἴσως μεθόδου: [διατριβῇ καὶ πλήθει] τουτέστιν ἐπιμονῇ καὶ ἐγχρονισμῷ καὶ συναγωγῇ· ἡ δὲ κατ' ἔννοιαν περιττότης γίνεται ἀπὸ ἐπενθυμήσεων καὶ συμπλοκῆς λόγων καθολικῶν [τῆς] μετὰ τῶν μερικῶν καὶ προκειμένων λόγων. καὶ ἔστι μὲν περιττότης ἐπενθυμήσεων, ὅταν ἐπὶ τῷ ἐνθυμήματι δύο ἢ καὶ τρία ἕτερα ἐνθυμήματα παραληψόμεθα. οἷον ὁ Δημοσθένης ἐν Φιλιππικοῖς κατασκευάζων, ὅτι δυνησόμεθα περιγενέσθαι τοῦ Φιλίππου, ἀπὸ τῶν χρόνων ποιεῖται τὴν πᾶσαν πίστιν. ἐπεὶ γὰρ αὔθαδες ἦν καὶ σκληρὸν τὸ λέγειν, ὅτι νικήσομεν τὸν Φίλιππον, εἰς ἀπόδειξιν τούτου ἐπάγει, ὅτι νῦν οἱ Ὀλύνθιοι φίλοι τυγχάνουσιν ἡμῶν· εἶτα ἐπὶ τούτῳ ἕτερον ἐνθύμημα. ἀλλὰ μὴν καὶ Θετταλοὶ ἀπεγνώκασιν αὐτῷ διδόναι χρήματα. τοῦτο δὲ καλεῖται ἐπενθύμημα. καὶ πάλιν ἄλλο· καὶ Κερκυραῖοι διδοῦσιν ἡμῖν συμμαχίαν· εἰδέναι δὲ χρὴ ὅτι ἐπενθυμήσεις λέγει ἐνταῦθα, οὐ τὰ κυρίως ἐνθυμήματα καὶ ἐπενθυμήματα. ἃ συγκριτικῶς προφέρονται, καὶ ἐπὶ ταῖς ἐργασίαις τίθενται. ἀλλὰ τὰς ἁπλῶς ἐννοίας τὰς κατασκευαστικὰς τινῶν καὶ ἀποδεικτικάς. καθολικοὶ δὲ λόγοι λέγονται οἱ γνωμικοί, οἳ καὶ εἰς πίστιν παραλαμβάνονται τῶν ἰδίων λόγων, τουτέστι τῶν ἐπὶ μέρους· ὥσπερ ὁ Δημοσθένης, θρασὺν ὀνομάζων καὶ ἀπαι-

ἀπαίδευτον τὸν Φίλιππον, ἐπήγαγε· [16. 1.] τὸ γὰρ εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν ἀφορμὴ τȣ̃ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις γίνεται· [διατριβὴ ἐςὶ βραχέος διανοήματος ἔκτασις, ἵνα ἐμμείνῃ τὸ ἦθος τȣ̃ λέγοντος ἐν τῇ γνώμῃ τȣ̃ ἀκȣ́οντος] τȣτέςιν ἵνα δόξωσιν οἱ ἀκȣ́οντες ὅτι ἐξ ἐνδιαθέτȣ καρδίας ταῦτα ἀπαγγέλλει, καὶ ἐν τῇ ψυχῇ τȣ̃το ἐμπαγῇ καὶ βέβαιον γένηται τὸ ἦθος τȣ̃ λέγοντος. οἷον ἐςὶν ὅτι ἐπιεικὲς [19]. καὶ ὅτι κατ' ἀνάγκην ὑπεισῆλθε [20] τὴν δίκην· ὡς καὶ ὁ Δημοσθένης ἐποίησεν. ἵνα γὰρ παραςήσῃ οἷος ἐςὶν ὁ Μειδίας ὑβριςὴς καὶ ἀσελγὴς, οὐ πρὸς ἕνα τυχὸν, ἢ δύο, ἀλλὰ πρὸς πάντας, εἶπε [514. 1.] Τὴν μὲν ἀσέλγειαν καὶ τὴν ὕβριν, καὶ τὰ ἑξῆς· ȣ̓κ εἶπε δὲ τȣ̃ κατηγορȣμένȣ τὸ ἦθος, ἀλλὰ τȣ̃ λέγοντος, ὅτι ὁ κατηγορῶν τινὸς ὡς ὑβριςȣ̃, ἑαυτὸν δείκνυσιν ἐπιεικῆ· εἰ μὲν ȣ̓̃ν χαλεπὰ ἢ τὰ πράγματα, τὴν ἀνάγκην ἐνδεικτέον, ὡς ἐνταῦθα πεποίηκεν ὁ ῥήτωρ· εἰ δὲ βελτίω, τὴν προαίρεσιν, ὡς ἐν τῷ περὶ τȣ̃ ςεφάνȣ. βελτίω γὰρ δράσας ἐνδείκνυται, ὅτι προαίρεσιν ἔχει περὶ τὴν πόλιν ἀγαθήν. τὸ τῆς ἀσελγείας ὄνομα λέγεται καὶ ἐπὶ τῆς πορνείας καὶ ἀκαθαρσίας. φασὶ γὰρ ὡς ἡ Σέλγη πόλις ἐςὶ τῆς Πισσιδίας, ὅπȣ κακῶς ἔζων οἱ ἄνθρωποι. κατ' ἐπίτασιν ȣ̓̃ν τὸ ἀσελγὲς· ἐνταῦθα δὲ ἀσελγὴς καὶ ἀνάγωγος. λέγεται γὰρ καὶ ἡ σφοδρότης καὶ ἡ μετ' ἐπηρείας καὶ θρασύτητος βία, ἀσέλγεια. ἔχει δὲ διατριβὴν καὶ τὸ περὶ τȣ̃ ςεφάνου προοίμιον· ἔχει δὲ ȣ̓́τω [225. 1.] Πρῶτον μὲν, ὦ Ἀθηναῖοι, τοῖς Θεοῖς εὔχομαι πᾶσι, καὶ πάσαις, ὅσην εὔνοιαν ἔχων ἐγὼ διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην ὑπάρξαι μοι παρ' ὑμῶν εἰς

19. Poteſt ferri, et referri ad ἦθος. malim tamen ſic legi. οἷον, ὅτι ἐςὶν ἐπιεικὴς [ſcil. ὁ λέγων] ſe, dicentem, eſſe ciuilem, et aequum, non rixoſum, non iniurioſum.

20. malim ſimplicius εἰσῆλθε.

εἰς τȣτονὶ τὸν ἀγῶνα: [Πλῆθος δέ ἐςι ποικίλων ὀνομάτων ἰσοτίμων ἐπίχυσις εἰς κίνησιν ἤθȣς,] ἦγȣν ἀφθονία πρὸς τὸ κινῆσαι πάθος τοῖς ἀκȣ́ουσι. διαφέρει δὲ ἡ ἐνταῦθα διδασκαλία τῆς ἐν ταυτότητι καὶ ποικιλίᾳ [21]. καθὸ ἐκείνη μὲν ἄσχετος [22] ἐςι. σαφηνείας γὰρ χάριν μόνον εἴρηται· αὕτη δὲ πρὸς τὸ πάθος ἐμποιῆσαι τῷ ἀκροατῇ. διαφέρειν δὲ διατριβῆς πλῆθος λέγȣσιν· ὅτι ἐν ἐκείνῃ μὲν κατὰ κῶλον γίνεται ταυτότητος· ἐνταῦθα δὲ κατὰ λέξιν: [τȣ̃ δὲ παρόντος ἀγῶνος ὑπόθεσις αὕτη.] ἐν τῷ περὶ ςεφάνȣ κεῖται ταῦτα. [p. 229. 7.] [ἡ δὲ ἐπενθύμησις ἐςὶν ἐνθύμημα ἐπιφερόμενον.] οἷον φησὶν ἡ Σαπφὼ, ὅτι τὸ ἀποθνήσκειν κακὸν· οἱ Θεοὶ γὰρ τȣ̃το κεκρίκασιν. ἀπέθνησκον γὰρ ἂν, εἴπερ ἦν καλὸν τὸ ἀποθνήσκειν· καὶ πάλιν· ȣ̓ δεῖ σε δημηγορεῖν. τὸ γὰρ δημηγορεῖν πρᾶγμα σφαλερὸν καὶ ἐπίφθονον· εἰ μὲν γὰρ [23] τὰ δίκαια λέγεις, οἱ ἄνθρωποί σε μισήσȣσιν: ἐὰν δὲ τὰ ἄδικα, οἱ Θεοί. Ταῦτα γȣ̃ν μὴ προςεθέντα μὲν ȣ̓ ζητȣ̃νται, ἐὰν δὲ προςεθῶσι, κατασκευάζȣσι τὸν προτεθέντα νȣ̃ν: [οἱ δὲ καθολικοὶ λόγοι δῆλον ὅ, τι ποτέ εἰσιν.] ἐπειδὴ πάντες οἴδασιν, ὅτι γνῶμαι εἰσιν καθολικοὶ λόγοι. διὰ τȣ̃το παρῆκεν εἰπεῖν· δῆλον γὰρ, ὅτι γνώμας τȣ̀ς λόγȣς πάντες τȣ̀ς καθολικȣ̀ς ὀνομάζȣσι. κατὰ γὰρ τὸν Θεόφραςον γνώμη ἐςὶ καθόλȣ ἀπόφασις ἐν τοῖς πρακτικοῖς. εἰσὶ δὲ τȣ́των αἱ μὲν παράδοξοι, αἱ δὲ ἔνδοξοι, αἱ δὲ ἀμφισβητȣ́μεναι. καὶ αἱ μὲν παράδοξοι δέονται κατασκευῶν. οἵα ἐςὶν αὕτη. Χρὴ δ' ȣ̓́ποθ', ὅςις ἀρτίφρων πέφυκ' ἀνὴρ, Παῖδας περισσῶς ἐκδιδάσκεσθαι σοφȣ̀ς. τὰς δὲ ἐνδόξȣς χρὴ λέγειν ἄνευ ἀποδείξεως· οἷον· ἀνδρὶ δ' ὑγιαίνειν ἄριςόν ἐςι. τῶν δὲ μὴ παραδόξων μὲν [24], ἀδήλων

21. v. caput superius quartum.

22. caret σχέσει, relatione ad obiectum, cuius ergo vsurpatur.

23. MS. dabat οὖν.

24. μὲν deerat MS. item proximum οἷον.

λων δὲ, καὶ ἀμφιβόλων, προστιθέναι δεῖ τὰς αἰτίας σὺν ἀποφθέγμασιν· οἷον εἴ τις λέγει, ὅπερ Στησίχορος εἶπεν, ὅτι ὃ δεῖ ὑβριστὰς εἶναι, ὅπως μὴ οἱ τέττιγες αὐτοῖς χαμόθεν ἀντάσωσιν. ἐὰν γὰρ ὦσιν οἱ ὑβρίζοντες δυνατώτεροι, δενδροτομήσουσι τὴν χώραν ἅπασαν τοσοῦτον, ὥστε μηδὲ τὰς τέττιγας ἔχειν ἔνθα καθεσθήσονται δὴ καὶ ᾄσουσι: [παραδείγματα καὶ τῶν ἐπενθυμήσεων καὶ τῶν καθολικῶν λόγων παραλλάξ ἐστὶν ἐν τῷ Θουκυδίδου ἐπιταφίῳ.] ὅτι, φησὶν, αἱ ἐπενθυμήσεις καὶ οἱ καθολικοὶ λόγοι περιττότητες εἰσὶν ἐννοίας, ὥσπερ ἡ διατριβὴ καὶ τὸ πλῆθος λέξεως, ἔξεστί σοι λαβεῖν τὰ παραδείγματα ἀπὸ τῶν ἐν τῷ Θουκυδίδου ἐπιταφίῳ κειμένων· ἔθους γὰρ ὄντος παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ἄνδρα ἀξιώματι πρέχοντα αἱρεῖσθαι ἐπὶ τῷ ἐπαινέσαι τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ πεπτωκότας, ᾑρέθη Περικλῆς ὁ Ξανθίππου· καὶ ἐν προοιμίοις μὲν εἶπεν, ὡς ἐπαινοῦσί τινες τὸν θέντα τόνδε τὸν νόμον, τὸν τοῖς θαπτομένοις διοριζόμενον ἐπιτάφιον λέγεσθαι· ἐμοὶ δὲ ἀρκοῦν ἂν ἐδόκει εἶναι ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἔργῳ γενομένων, ἔργῳ δηλοῦσθαι καὶ τὰς τιμὰς, οἷα καὶ νῦν περὶ τὸν τάφον τόνδε δημοσίᾳ παρασκευασθέντα ὁρᾶται, καὶ μὴ ἐν ἑνὶ ἀνδρὶ πολλῶν ἀρετὰς κινδυνεύεσθαι εὖ τε καὶ χεῖρον εἰπόντι πιστευθῆναι. χαλεπὸν γὰρ τὸ μετρίως εἰπεῖν, ἐν ᾧ μόλις καὶ ἡ δόκησις τῆς ἀληθείας βεβαιοῦται. ὅ τε γὰρ ξυνετὸς καὶ εὔνους ἀκροατὴς τάχα ἄν τι ἐνδεεστέρως, πρὸς ἃ βούλεταί τε καὶ ἐπίσταται, νομίσειε δηλοῦσθαι· ὅ τε ἄπειρος ἐστιν ἃ καὶ πλεονάζεσθαι διὰ φθόνον, εἴ τι ὑπὲρ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἀκούοι. μέχρι γὰρ τοῦδε οἱ ἔπαινοί εἰσιν ἀνεκτοὶ περὶ ἑτέρων λεγόμενοι, εἰς ὅσον ἂν καὶ αὐτὸς ἕκαστος οἴηται ἱκανὸς εἶναι δρᾶσαί τι, ὧν ἤκουσε. τῷ δ' ὑπερβάλλοντι φθονοῦντες, ἤδη καὶ ἀπιστοῦσιν· ἐνταῦθα μὲν οὖν τὸ σκληρὸν καὶ αὔθαδες νόημα ἐστὶ τὸ μὴ λεγέσθαι ἐπιτάφιον. τὰ δὲ ἐπενθυμήματα, ἤγουν αἱ κατασκευαὶ, ὅτι χαλεπὸν τὸ εἰπεῖν ἀξίως, ὧν ἔπραξαν καὶ κατώρθωσαν οἱ ἀποθανόντες, ὁμοίως καὶ τὰ ἐφε-

 ξῆς.

ξῆς. ὁ μὲν γὰρ ἔμπειρος, φησὶν, ὧν ἔπραξαν οἱ ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐκλιπόντες [25], ἐ νομίσει ἱκανῶς καὶ ἀξίως λεχθῆναι τὸν ἔπαινον. ὁ δὲ ἄπειρος, καὶ πάντα ὑπὲρ τὴν ἀξίαν οἰήσεται ῥηθῆναι. διὰ δὲ τὸ ἄπιστον ἐνταῦθα τὸ καθολικὸν παρελήφθη τό· μέχρι γὰρ τῦδε οἱ ἔπαινοι εἰσὶν ἀνεκτοί. γνώμη γάρ ἐστι ταῦτα. ἰδίους δὲ λόγους ἢ τοὺς παραδόξους λέγει· τὸ γὰρ παράδοξον ἑνός τινος δόξα ἐστιν· ἢ τοὺς μερικοὺς λόγους, ἢ τοὺς προκειμένους, καὶ περὶ ὧν ὁ σκοπὸς τῷ λέγοντι:

C. VI. [409.] Τῶν αὐθαδῶν καὶ τολμηρῶν διανοημάτων θεραπεῖαι καὶ παραμυθίαι δύο] ὅπως ἂν θεραπεύσωμεν τὰ τολμηρὰ δοκοῦντα νοήματα, δύο μεθόδους παραδίδωσι. [βραχεῖάν τινα προσθήκην] οἷον τὸ ὥσπερ, τὸ μονονουχὶ, καὶ τὸ οἷον· [καὶ τὸ ὁμολογεῖν τὸ τόλμημα] ἐν τῷ λέγειν· εἰ καὶ χαλεπόν ἐστιν, ὅ φημι, ἢ λυπηρὸν, ἢ βαρὺ, ἤ τι τοιοῦτον, ἀλλ' οὖν λέγω τοῦτο. [Ὁ μὲν παρὼν καιρός.] τοῦτο ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ὀλυνθιακῶν κεῖται. [9. 10.] ὅτι τῶν πραγμάτων μονονουχὶ προκαλουμένων ὑμᾶς εἰς ἀντίληψιν, αὐτοὶ ἀμελεῖτε. [ὥσπερ ἑωλοκρασίαν·] τοῦτο ἐν τῷ περὶ στεφάνου κεῖται. [241. 13.] καὶ περὶ μὲν τῶν τότε πραχθέντων ἔχων ἔτι πολλὰ λέγειν, καὶ ταῦτα ἡγοῦμαι πλείω τῶν ἱκανῶν εἰρῆσθαι. αἴτιος δ' οὗτος ὥσπερ ἑωλοκρασίαν τινά μου τῆς πονηρίας τῆς ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἀδικημάτων κατασκεδάσας. περὶ δὲ τῆς ἑωλοκρασίας τοιοῦτόν τι λέγεται. ἔθος ἦν ἔν τινι ἑορτῇ τοῖς παννυχίζουσι μέτρον οἴνου δίδοσθαι, ὥστε πίνοντι ἑκάστῳ ἀγρυπνεῖν [26]· εἰ δέ τις καθευδήσας εἴασε τὸν οἶνον, ἕωθεν ὁ ἄρχων [27] κατέχεε τοῦτον, πάντων ὁρώντων, κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο ἑωλοκρασία· ἐγὼ δὲ νομίζω πεποιῆσθαι μᾶλλον τὸ ὄνομα ὑπὸ τοῦ ῥήτορος ἀπὸ τῶν ἑώλων,

25. f. τὸ ζῆν ἐκλιπόντες.
26. hic videtur ἐπάναγκες εἶναι vel tale quid deesse.
27. scil. τοῦ συμποσίου.

ἑώλων, ἅ ἐστιν ἀρχαῖα. πράγματα γὰρ ἀρχαῖα συγκεράσας ὁ Αἰσχίνης καὶ ψυχρὰ καὶ μάταια, κατηγόρησεν αὐτοῦ: [Καὶ Πλάτων· ἁλμυρὰν ἀκοὴν ἀποκλύσασθαι.] ἐν τῷ Φαίδρῳ τοῦτο κεῖται, ἡ δὲ ὑπόθεσις τοῦ λόγου τοιάδε. Λυσίας, ὁ ῥήτωρ, ἐρῶν τοῦ Φαίδρου αἰσχρῶς, τυγχανόντων καὶ ἑτέρων ἐραστῶν αὐτοῦ, προσποιούμενος δὲ μὴ ἐρᾶν, ἐσπούδαζε διὰ λόγων τῶν μὲν ἄλλων ἀποστῆσαι τὸν Φαῖδρον, ἑαυτῷ δὲ μᾶλλον χαρίζεσθαι [28], ὡς μὴ ἐρῶντι. εἰκὸς γὰρ εἶναι τοῖς μὴ ἐρῶσιν αὐτὸν μᾶλλον στοιχεῖν. τοῦτον οὖν τὸν λόγον ὑπερθαυμάζων ὁ Φαῖδρος, συνέτυχε Σωκράτει. ὁ δὲ τοῦ θαυμάζειν τε τοῦτον ἐκώλυσε, καὶ σφόδρα τὸν ἐρῶντα διέβαλλε, καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἠβουλήθη τὸν ποταμὸν διαβὰς ἀπιέναι. καὶ γίνεται αὐτῷ κατὰ τὸ εἰωθὸς σημεῖον κώλυσις ὑπὸ τοῦ δαιμονίου. συνῄσθετο οὖν τὴν αἰτίαν, τὸ κατηγορῆσαι δηλαδὴ θεοῦ ὄντος, τοῦ ἔρωτος. καὶ εὐθὺς ἐπεχείρησεν ἀνυμνῆσαι τοῦτον, προειπών· ὡς αὐτὸν τὸν ἔρωτα δεδιὼς, ἐπιθυμῶ ποτίμῳ λόγῳ οἷον ἁλμυρὰν ἀκοὴν ἀποκλύσασθαι. πότιμον μὲν οὖν λόγον τὸν 28.b. ἀπὸ νοῦ καὶ θεῶν ἐκάλεσε, καὶ τὸν περὶ τὴν ἐκείνων θεωρίαν ἀναστρεφόμενον· ἁλμυρὸν δὲ, τὸν περὶ τὰ αἰσθητὰ καὶ ἔνυλα διατρίβοντα. ἡ ἁλμυρὸν μὲν λόγον λέγει τὸν ψόγον τοῦ ἔρωτος, πότιμον δὲ, τὸν ἔπαινον αὐτοῦ. [ὁμολογία δὲ τοῦ τολμήματος, ὡς ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους] ὁ Τιμοκράτης εἰσήνεγκε νόμον τοιόνδε. εἴ τις Ἀθηναῖος ἐπὶ δημοσίῳ ὀφλήματι δεσμώτης γενήσεται, ἐξέστω αὐτῷ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἐγγυητὰς καταστήσαντι, οὓς ἂν ὁ δῆμος χειροτονήσειεν, ἢ μὴν ἐντὸς ῥητῆς προθεσμίας ἐκτίσειν, ἀφεθήσεσθαι τοῦ δεσμοῦ. ἐὰν δὲ ἐπιστάντος τοῦ χρόνου μὴ ἐκτισθῇ τὸ ὄφλημα, τὸν μὲν ἐξεγγυηθέντα δεδέσθαι, τῶν δὲ ἐγγυητῶν δημοσίαν εἶναι τὴν οὐσίαν. παντάπασιν τοῦτον αἰτιᾶται τὸν νόμον Διόδωρος, ὑπὲρ Γλαυκίου καὶ Μελανώπου καὶ Ἀνδροτίωνος λέγων γεγράφθαι,

28. videtur πεῖσαι vel ποιῆσαι vel ſimile quid deeſſe. 28.b. ἀπὸ] malim περὶ.

φθαι, οἱ πρεσβευταὶ ἀποςαλέντες, καὶ ἐμπόροις Ναυκρατίταις περιτυχόντες, ἐχθροῖς ὄντι τῶν Ἀθηναίων, ἀφείλοντο τὰ χρήματα αὐτῶν. ὁ ὖν δῆμος εἰσεπράττετο ταῦτα ἀπὸ Λυσιθίδου καὶ Ἀρχιβίου, τῶν τριηράρχων τῆς νηὸς, ἐφ' ἧς οἱ περὶ τὸν Ἀνδροτίωνα ἔπλεον. ἐκείνων δὲ φασκόντων μὴ ἔχειν, οἱ πρεσβευταὶ ὡμολόγησαν, καὶ ἔδει πάντα καταβαλεῖν. βοηθῶν ὖν αὐτοῖς ὁ Τιμοκράτης, τέθεικε τῦτον τὸν νόμον· φορτικὸν δὲ καλεῖ τὸν λόγον, ὅτι κελεύει ἀποκτεῖναι τὸν Τιμοκράτη, νομοθέτην ὄντα, καὶ σοφὸν, καὶ γέροντα ἤδη, ὃν νομοθετῆσαι τοῖς ἐν ᾅδυ κελεύει. τοῖς γὰρ ζῶσιν ὐ συμφέρειν τὰ παρ' αὐτῦ τιθέμενα. νεκροὶ δὲ ὐ πολιτεύονται. ἔςι θεραπεία τῦ τολμηρῦ διανοήματος καὶ ἡ προκατασκευὴ, ὡς ἐν τῷ τετάρτῳ τόμῳ τῶν εὑρέσεων ἐδιδάχθημεν. [p. 201.] τὸ γάρ· Ἧκε δ' ἀποῤῥήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο, προκατασκευὴν ἔχει. καὶ τό· Οὐ γὰρ ἐῴκει ἀνδρί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι, καὶ τὸ ῥόπαλον αὐτῷ προσάψαι ὅσον ἱςὸν νηὸς ἐεικοσόροιο μελαίνης. τάχα δ' ἄν τις βιάσαιτο καὶ τὴν προκατασκευὴν ὑπὸ τὴν βραχεῖαν προσθήκην ἀναγαγεῖν:

C. VII. Περὶ παραλείψεως καὶ ἀποσιωπήσεως [410] διαφέρει ἡ παράλειψις τῆς ἀποσιωπήσεως. ἡ μὲν γὰρ παράλειψις νόημα ἐςὶν ἐν προσποιήσει σιωπῆς λεγόμενον. ἀποσιώπησις δὲ τὸ, τὸ πρέπον καὶ ἀναγκαῖον παραλιπεῖν. οἷον· ἡ μὲν παράλειψις· ἀλλὰ τί ἐχρῆν ποιεῖν; ἤδη γάρ σε ἐρωτῶ πάντα ταῦτα ἀφείς. Ἀμφίπολιν, Πύδναν, Ποτίδαιαν· [Dem. 248. 1.] ἡ δὲ ἀποσιώπησις, οἷον· πατὴρ μὲν ὐκ ἐρῶ τίς ἐςι. γίνεται δὲ αὕτη ἢ δι' ἐπίτασιν τῦ σιωπωμένυ, ὅταν λέγῃ τίς· ὐκ ἐρῶ τί ἔδρασας. φαίνεται γὰρ, ἐπεὶ ἐσιώπησεν, ὅτι τὸ σιωπηθὲν μέγα δεινόν ἐςι. καὶ ἴσως ἐςὶν ὐδαμινόν· ἢ διὰ παράλειψιν τῦ γινωσκομένυ, ὅταν λέγῃ τίς· τοσαῦτα πέπονθα, ὅσα ὀκνήσαιμι λέγειν. παντὶ γὰρ δῆλον. ἢ δι' αἰσχρότητα τῦ πράγματος, ὡς παρὰ τῷ Θεολόγῳ· τὰ μὲν ποιεῖται, τὰ δὲ περιέχει. αἰσχυνο-

σχύνομαι γὰρ ἡμέρα δῦναι τὴν νυκτὸς τελετήν. λαμβάνεται δὲ ἡ ἀποσιώπησις καὶ ὅταν Φεύγῃ τις τὴν τραχεῖαν ἐπιτίμησιν καὶ τὸ Φορτικὸς εἶναι δοκεῖν. ὥσπερ καὶ ὁ Θεολόγος· καὶ ἡ λαμπρότης ἐγγύθεν, καὶ τὸ δύσΦημον σιωπήσαιμι [οἷον· λάβωμεν πρῶτον τὸ ἐκ τῦ λόγυ παράδειγμα] ἔγραψεν ἐσχηματισμένα δύο προβλήματα ὁ Ἑρμογένης. ὧν τὸ ἓν τοιῦτον ἐςὶ· Φήμη ἦν ὅτι σύνεσιν ὁ πατὴρ τῦ υἱῦ τῇ γυναικί. ἔγκυος ἐγένετο ἡ γυνή. ἔχρησεν ὁ Θεὸς τὸ γεννηθησόμενον Φονέα ἔσεσθαι τῦ πατρός. ἐ βύλεται ἐκτιθέναι τὸ γεννηθὲν ὁ παῖς καὶ ὑπὸ τῦ πατρὸς ἀποκηρύσσεται. τῦτον ἦν τὸν λόγον ἔοικεν ἄρτι τοῖς ὁμιληταῖς ἀναγνὺς, ἐκ τύτυ προαγαγεῖν παράδειγμα ἀποσιωπήσεως. ἀποκηρυττόμενος γὰρ ὁ υἱὸς· ἐρεῖ τίς ἴσως, Φησὶ πρὸς τὸν πατέρα, ὁρῶν ὑπὸ σῦ ἀποκηρυττόμενον ἐμὲ, ὅτι ὗτος κακῶς κέχρηται τῷ πατρί. καὶ διὰ τῦτο ἀποκηρύττεται· ἢ γὰρ ἀντεῖπε τῷ πατρὶ ἐκτιθέναι τὸ παιδίον κελεύοντι, ἢ ὐκ ἐπείσθη τὴν αἰτίαν εἰπεῖν, δι' ἣν ὐκ ἐκτίθεται. ὀΦείλων ὖν προσθεῖναι, ὡς ἀνυπότακτος, ἢ ἀπειθὴς, ἀπεσιώπησεν. ἡ δὲ ἀποσιώπησις ἐποίησε μᾶλλον μεῖζόν τι ὑπονοῆσαι κατὰ τῦ υἱῦ. τί ἐςι τῦτο; τὸ ἐπιβυλεύειν τῷ πατρί. [Δημοσθένης [226. 18.] δὲ τῇ ἀποσιωπήσει τῇ τελείᾳ ὗτω κέχρηται] τελείαν εἶπε τὴν τῦ Δημοσθένυς ἀποσιώπησιν· ὐχ ὡς τῆς αὐτῦ ἀποσιωπήσεως ἀτελῦς ὔσης, ἀλλ' ἢ ὅτι ταύτῃ τῇ τελείᾳ ἀποσιωπήσει, ὡς λείποντος τῦ ταύτῃ, ἢ τιμῶν τάχα τὸν ῥήτορα. τὸ δὲ δυσχερὲς ὃ ἀπεσιώπησεν ὁ ῥήτωρ, τῦτο ἦν, τὸ ςερηθῆναι καὶ ἐκπεσεῖν τῆς αὐτῶν Φιλίας. ἰςέον δὲ ὡς ἡ ἀποσιώπησις καὶ παράλειψίς ἐςιν, ὐ μὴν ἡ παράλειψις καὶ ἀποσιώπησις. [ἐν προσποιήσει δὲ παραλείψεως μνήμη τῶν πραγμάτων κατὰ τρεῖς τρόπυς γίνεται·] ἐν σχήματι, Φησὶν, ἐν ὑποκρίσει, τυτέςιν, ἵνα προσποιῆται παράλειψιν ἢ ὖν ὅταν ὦσι τὰ πράγματα ὐδαμινὰ, διὰ δὲ τὸ χρησιμεύειν τῷ λέγοντι, ἄξιον ἐςὶ καὶ λέγειν αὐτά. ὥςε διότι εἰσὶ χρήσιμα, λέγονται. διότι δὲ σμικρά εἰσι καὶ εὐτελῆ, δοκεῖ παραλιμπάνειν, ἵνα

μὴ σμικρολόγος εἶναί τις δόξῃ. ἢ ὅταν ὦσι πᾶσι γνώριμα, χρήσιμα δὲ καὶ αὐτὰ τῷ λέγοντι. λέγονται γὰρ καὶ αὐτὰ, ἐπειδὴ χρησιμεύουσι τῷ λέγοντι, φαίνεται δὲ παραλιμπανόμενα, ἵνα μὴ περιττὸς εἶναι δοκῇ τῷ λέγειν. ἢ ὅταν ὦσι φορτικὰ καὶ ἐπαχθῆ τὰ λεγόμενα, ἀναγκαῖα δὲ παραληφθῆναι ὡς μὲν οὖν χρήσιμα παραλαμβάνονται, ὡς δὲ ἐπαχθῆ δοκεῖ ἐὰν ὁ λέγων, ἵνα μὴ δόξῃ ὀνειδίζειν τὰς εὐεργεσίας. [Ὅσα μὲν ἢ τοὺς χορευτάς. Demosth. p. 519. 14.] ἔθος ἦν τοὺς χορεύοντας τῷ Διονύσῳ μὴ, καθ' ὃν ἐχόρευον χρόνον, στρατεύεσθαι. ὁ δὲ Μειδίας ἐξιέναι αὐτοὺς ἠνάγκαζε, καὶ οὐκ εἴα τῆς στρατείας ἀφίεσθαι. εἴρηκται δὲ κατὰ παράλειψιν, ἐπειδὴ οὐκ ἔχει πολλὴν τὴν ἰσχύν. ἔστι δὲ ἡ σύνταξις τοιαύτη. οἶδα ὅτι ἐμοὶ μὲν τῷ ἐπηρεαζομένῳ καὶ παθόντι ἕκαστον τούτων, οἷον τὸ τοὺς χορευτὰς κωλύειν, τὸ προβάλλεσθαι ἑαυτὸν καὶ κελεύειν χειροτονεῖν ἐπιμελητὴν τῶν διονυσίων, τὴν ὁμοίαν ὀργὴν ἐμποιεῖ, ἣν ἂν ἔσχον καὶ ἄλλο ὁτιοῦν τῶν μεγάλων ἐγκλημάτων παθών· ὑμῖν δὲ τοῖς ἔξω βελῶν οὐκ ἂν εἴη ἴσως ἄξιον ὀργῆς. [Καὶ γὰρ εἴρηται τρόπον τινά. Demosth. p. 457. 11.] πῶς εἴρηται; εἶπεν ὅτι ἄδικόν ἐστι, καὶ ἐπειδὴ οὐκ ἐπεξειργάσατο, τὰς αἰτίας μὴ προσθεὶς, δι' ἃς ἄδικόν ἐστιν, εἶπε τὸ ἐάσω. ὥστε καὶ εἴρηται καὶ οὐκ εἴρηται. εἴρηται μὲν καθὸ ἔφη ἄδικον εἶναι τὸ ἑνὸς κατηγοροῦντα, πάντας τὴν δωρεὰν ἀφαιρεῖσθαι· οὐκ εἴρηται δὲ καθὸ τὰς αἰτίας οὐ προσέθηκε τὰς κατασκευαστικὰς τοῦ ἄδικον εἶναι. οὐκ εἶπε δὲ ταύτας, ὅτι καὶ ὑφ' ὑμῶν τῶν ἀκουόντων γινώσκεται ἐπίσης. τὸ γὰρ ἴσως ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ ὁμοίως κεῖται. [Τῶν δὲ ἐπαχθῶν παραδείγματα ἐν τῷ περὶ στεφάνου] ἀντιπαραθεὶς τὰ ἑαυτοῦ τοῖς Αἰσχίνου, ἀπέδειξεν αὐτὸν μὲν τὴν πόλιν μυρία εὐηργετηκότα, ἐκεῖνον δὲ πολλὰ λυμαινόμενον. εἶτα καὶ πρὸς τὰ ἴδια παρ' ἐκείνου [27] πρὸς ἕκαστον γενόμενα εὐεργετήματα ἀπιδὼν, καὶ συνιδὼν, ὡς,

27. imo vero ἑαυτοῦ a ſe, Demoſthene. Nam ἐκείνου ad Aeſchinem ſit rediturum.

ὡς ἐὰν μὲν παραλείψῃ, παντελῶς οὐδὲ δόξει τί πεποιηκέναι, πάλιν δὲ, ἐὰν ἀπαριθμήσῃ ταῦτα, φορτικὸς καὶ βαρὺς ἔσαι ὁ λόγος αὐτοῦ, τῷ κατὰ παράλειψιν κέχρηται σχήματι:

C. VIII. Περὶ τοῦ περιπλέκειν· [Herm. p. 412.] τῶν πραγμάτων πολλαχῶς ἀπαγγελλομένων· ἢ γὰρ ἀπ' εὐθείας φράζομεν, ἢ πλαγίως, τουτέστιν ἀμαυρῶς, τὸ περιπλέκειν, καὶ πλαγίως λέγειν καὶ συνεσκιασμένως, διαβάλλεται, πλὴν, εἰ μετὰ καιροῦ γίνοιτο, ζηλωτὸν ἂν εὑρεθείη· ἐπεὶ καὶ ἡ ἀσάφεια ψέγεται, ἀλλ' ἐν τοῖς ἐσχηματισμένοις ἐσὶ χρήσιμος. διαφέρει δὲ ἡ περιπλοκὴ τῆς ἀποσιωπήσεως καὶ παραλείψεως, ὅτι ἡ μὲν ἀποσιώπησις οὐδέτι λέγει [28] ἡ δὲ, ἀσαφῶς· ἡ δὲ παράλειψις λέγουσα [29] τὰ πράγματα, προδήλως αὐτὰ ἀπαγγέλλει. ἡ δὲ [30], ἐμφαντικῶς καὶ ἐσχηματισμένως. γίνεται δὲ κατὰ τρόπους τρεῖς. περιπλέκομεν γὰρ, φησὶ, τουτέσιν ἀσαφῶς λέγομεν καὶ συνεσκιασμένως, κατὰ τοσούσδε τρόπους· εἴρηται δὲ περιπλοκὴ ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ πεπλεγμένου δεσμοῦ, ὅς ἐσι δύσλυτος. ἐπεὶ καὶ τὰ τοιαῦτα ἀσαφῆ ὄντα, δυσνόητα εἰσίν. ἤτε ὅταν αἰσχρὰ ᾖ τὰ λεγόμενα: ὡς ἐν τῷ ἐπιταφίῳ τοῦ μεγάλου Βασιλείου φησὶν ὁ Θεολόγος, τοὺς ἐν γυναιξὶν ἄνδρας καὶ ἐν ἀνδράσι γυναῖκας. ἐνταῦθα γὰρ περιέπλεξε καὶ ἀσαφῶς ἔλεξε. δοκεῖ γὰρ λέγειν, ὅτι οὔτε ἀῤῥενές εἰσιν, οὔτε γυναῖκες. τὸ μὲν, διὰ τὰ παιδογόνα [31] μόρια, τὸ δὲ ὅτι ἀνδρῶν εἰλήφασι σχῆμα, καὶ φύσιν· τῇ δὲ ἀληθείᾳ τοιοῦτόν τι ἐμφαίνει. ὅτι ταῖς γυναιξὶ μὲν συνέχονται ὡς ἄνδρες. διὰ γοῦν [32] τὸ

 εἶναι,

28. MS. λέγεται. fort. leg. οὐδὲ σαφῶς τι λέγει οὐδὲ ἀσαφῶς.

29. Videtur leg. ἡ δὲ, παραλείψειν λέγουσα aut ἡ δὲ παράλειψις, παραλείψειν λέγουσα. *Simulans silentio transmissuram.*

30. Periplocen designat. 31. f. μὴ παιδογ.

32. Melius conueniret μέντοι. Sed desunt quo-

εἶναι αἰσχρὰ ταῦτα, περιέπλεξε. πλὴν καὶ [33] ἐδήλωσεν εὐπρεπῶς, ὃ ἐβούλετο. καὶ τὸ ἑξῆς δὲ τοιοῦτον ἐστιν· οἷον τὸ Φυσικῶς ἀσελγαίνειν οὐκ ἔχοντες, ὃ δύναντα μόνον, τῇ γλώσσῃ πορνεύουσι. τὸ γὰρ πορνεύουσι δύναται νοεῖσθαι καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπρεπῆ καὶ ἄσεμνα λαλεῖν· δύναται δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ διὰ φιλημάτων καὶ ἀσπασμάτων πορνικῶν ἐκπληροῦν τῆς ἀκολασίας τὸν ἔρωτα. ἀπορήσειε δ' ἄν τις τί διαφέρει τὸ περιπλέκειν τοῦ σεμνοῦ λόγου. διαφέρει καθὸ ἐκεῖ μὲν τὸ σχῆμα διδάσκει ὁ τεχνικὸς, ἐνταῦθα δὲ τὸν καιρὸν τοῦ σχήματος. παράδειγμα δὲ τοῦ σεμνοῦ λόγου. τὸ ἔγνω Ἀδὰμ τὴν γυναῖκα· πῶς δὲ πικρότερον τὸν λόγον ποιούμεθα; ὅτι, ὅταν περιπλοκὴν ὁ λέγων ποιήσῃ, ὑποπτεύει ὁ ἀκροατὴς, ὅτι, εἰ μὴ ἦν τὸ πρᾶγμα αἰσχρὸν, οὐκ ἂν τοῦτο ἐποίησεν ὁ περιπλέξας. [ἢ ὅταν λυπηρὰ ᾖ τοῖς ἀκούουσι] τοιοῦτον ἐστὶ τὸ παρὰ τῷ Ἀποστόλῳ Ἰωάννῃ Φερόμενον. Τεκνία, πᾶς ἀγαθοποιὸς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν, ὁ δὲ κακοποιὸς οὐκ οἶδα πόθεν ἐστίν. διὰ τὸ λυπηρὸν γὰρ εἶναι τοῖς ἀκούουσιν, οὐκ εἶπε σαφῶς, ὅτι ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστὶν, ἀλλ' ἔδωκεν αὐτὸ τοῖς βουλομένοις ἔξωθεν νοεῖν: [ἢ ὅταν ἐπαχθῆ τοῖς λέγουσιν] ἐπαχθὴς ἐστιν ὁ λέγων, ὅταν ἐπαινεῖ ἑαυτὸν ἀναιδῶς, καὶ πάντων προτίθησι. δεῖ οὖν περιπλέκειν τοὺς ἡμετέρους ἐπαίνους· ἵνα μὴ φορτικοὶ δόξωμεν, ὡς ὁ Θεολόγος ἐποίησεν· εἰ δέ τι καὶ Βαρνάβας, ὁ ταῦτα λέγων καὶ γράφων, Παύλῳ συνηγωνίσατο, Παύλῳ χάρις, τῷ καὶ προελομένῳ καὶ συνεργὸν ποιησαμένῳ τοῦ ἀγωνίσματος· περιέπλεξεν οὖν εἰπών· εἰ δέ τι, τουτέστι μικρόν τι, καὶ παραβαλὼν ἑαυτὸν μὲν Βαρνάβᾳ, Παύλῳ δὲ τὸν μέγαν Βασίλειον. [τῶν δὲ λυπηρῶν ὁ Δημοσθένης ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς.] σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ Ὀλυνθιακοὶ καὶ Φιλιππικοὶ λέγονται οἱ λόγοι οὗτοι. Ὀλυνθιακοὶ μὲν, ὡς τοῦ Δημοσθένους τοῖς Ὀλυν-

que poſt *ὡς ἄνδρες* nonnulla e. c. *διὰ δὲ τὴν ἀπουσίαν τοῦ σπέρματος οὐ δυνάμενοι τὰ τῶν ἀνδρῶν ἐπιτελεῖν, αἰσχρουργοῦσι.* vel ſimile quid.

33. f. *πλὴν καὶ οὕτως* verumtamen vel ſic quoque.

Ὀλυνθίοις συμμαχῆσαι συμβουλεύοντος: Φιλιππικοὶ δὲ, ὡς κατὰ Φιλίππου διεγείροντος· [καὶ πάλιν παρὰ πόδας. ἐνεσί γε περιπλοκὴ μετὰ συλλήψεως.] περιπλοκὴ μὲν ἐσιν ἡ τοῦ ἀορίσου πρόσληψις, τουτέσι τὸ οὐκ οἶδ' ὅντινά μοι δοκοῦμεν τρόπον ἔχειν· [Dem. 9. 14.] σύλληψις δὲ τὸ εἰπεῖν· ἡμεῖς δὲ, συλλαβὼν καὶ τὸ ἑαυτοῦ πρόσωπον. οὐ γὰρ εἶπεν· ὑμεῖς δέ. [τῶν δὲ ἐπαχθῶν τὸ παράδειγμα.] οὕτω κεῖνται ἐν τῷ κατὰ Μειδίου τὰ ῥητὰ [519. 4.] ὑπεσχόμην ἐγὼ χορηγήσειν ἐθελοντὴς, καὶ κληρουμένων, πρῶτος αἱρεῖσθαι τὸν αὐλητὴν ἔλαχον· καὶ ὑμεῖς μὲν, ὦ δικασαὶ, πάντες ἀμφότερα ὡς οἷον τε μάλισα ἀπεδέξασθε, τήν τε ἐπαγγελίαν τὴν ἐμὴν καὶ τὸ συμβὰν ἀπὸ τῆς τύχης.

C. IX Περὶ ἐπαναλήψεως: [Hermog. p. 413.] ἐπανάληψις ἐνταῦθα τῆς λέξεως γένος, οὐ τῆς ἐννοίας· λέγεται γὰρ ἡ ἐπανάληψις κατὰ πολλοὺς τρόπους πρῶτον μὲν, ὅταν ἐπανίῃ ὁ λόγος ἀπὸ παρεκβάσεως ἐπὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς προκείμενον. δεύτερον ἐπανάληψις ἐσὶν, ὅταν δύο πράγματα καὶ ὀνόματα προθέντες, μηδέπω τοῦ νοῦ πέρας ἔχοντος, ἐπανιόντες ἐφ' ἑκάτερα, τὸ τῆς διανοίας ἀναπληρῶμεν ἐλλιπές· οἷον· Ἀλκιβιάδης καὶ Νικίας τὴν Σικελίαν ἐλυμήναντο. Ἀλκιβιάδης μὲν τῇ σρατιᾷ, (sic) Νικίας δὲ σρατηγήσας ἀργῶς. λέγεται ἐπανάληψις καὶ ἡ ἐπανακεφαλαίωσις, ἡ καὶ ἐπάνοδος βουλομένη [34]. ἔτι δὲ ἐπανάληψίς ἐσιν, ὅταν τὴν αὐτὴν φωνὴν δι' ὀλίγου ἐπαναλαμβάνωμεν, ἤτε ἐν τῷ αὐτῷ κώλῳ διὰ μέσου βραχύ τι παρενθέντες, ὡς τό· ἦν τότε, ἦν· ἢ ὅταν, ἐξ οὗ ἄρχεται τὸ πρῶτον κῶλον, ἀπ' αὐτοῦ πάλιν καὶ τοῦ δευτέρου κώλου ἀρξώμεθα, ὡς τό· Πάλιν ἡμῖν συμφοραὶ, πάλιν δακρύων ὑπόθεσις: [ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας.] περὶ τοῦ Ποσειδῶνος τοῦτο λέγει ἐν τῇ α ῥαψῳδίᾳ τῆς Ὀδυσσείας. [Νιρεὺς δὲ Αἰσύμηθεν·] τοῦτο ἐν τῇ Βοιωτίᾳ κεῖται· διηγησάμενος γὰρ περὶ τῶν ἄλλων, ὁπόσας ἕκασος νῆας ἧκε κομίζων εἰς Τροίαν, εἰσάγει καὶ τὸν Νιρέα διὰ τοῦ τοιοῦδε σχήματος

 μετὰ

34. fort. leg. λεγομένη.

μετὰ τριῶν νηῶν ἀφικόμενον. θαυμάσαι δὲ Ὅμηρον ἄξιον ἐξυμνήσαντα τὸν Νιρέα διὰ τῦ τοιῦδε σχήματος, καὶ ταῦτα μετ' ὀλίγων ἀφικόμενον· ὡς τό· Ἄρες Ἄρες βροτολοιγέ· τῦτο ἐπὶ διαβολῇ ἐςί. τῦτο γὰρ καθ' αὐτὸ τὸ Ἄρης ὄνομα διαβεβλημένον ἐςιν· ἐκ τῦ ἀρῇ γὰρ γέγονε, δι' ἧ ἡ βλάβη σημαίνεται· κεῖται δὲ ἐν τῇ ε̄ τῆς Ἰλιάδος. οἷον· Τῦ δ' ἐγὼ ἀντίος εἶμι. τῦτο ἐν τῷ Υ κεῖται τῆς Ἰλιάδος· φησὶ δὲ τῦτο ὁ Ἕκτωρ περὶ τῦ Ἀχιλλέως βεβαιῶν τὸ αὐτῦ ἦθος, ὡς ἀνδρεῖον ὂν καὶ θαρσαλέον καὶ ἀκατάπληκτον· [Ἀδικεῖ Σωκράτης.] ἐν προοιμίῳ τῶν Ἀπομνημονευμάτων τῦτο φησὶν ὁ Ξενοφῶν. Πολλάκις ἐθαύμασα, τίσι δήποτε λόγοις Ἀθηναίυς ἔπεισαν οἱ γραψάμενοι Σωκράτην, ὡς ἄξιος ἦ θανάτε τῇ πόλει. ἡ μὲν γὰρ γραφὴ κατ' αὐτῦ τοιάδε τίς ἦν· Ἀδικεῖ Σωκράτης, καὶ τὰ ἑξῆς. εἶτα προςίθησι· Πρῶτον μὲν, ὡς ὐκ ἐνόμιζεν, ὓς ἡ πόλει νομίζει θεὺς, ποίῳ ποτ' ἐχρήσαντο τεκμηρίῳ; [πάντες ὅσοι πώποτ' ἐκπεπλεύκασι] τῦτο ἐν τῷ ὑπὲρ Διοπείθυς λόγῳ [p. 95. vlt.] κεῖται, ςρατηγῦ ἀποςαλέντος παρ' Ἀθηναίων, καὶ κατηγορηθέντος, ὡς χρήματα λαμβάνοντος ἀπὸ τῶν κατοικύντων τὰς νήσυς. ἐπαναλαμβάνει δὲ τὸ τῦ Κύρυ ὄνομα ὁ Ξενοφῶν λέγων· ὁ δὲ Ἀρμένιος, ὡς ἤκυσε τήν τε κλῆσιν τῦ Κύρυ καὶ τὴν πρᾶξιν, λαβὼν τὺς τέκτονας, καὶ ἄλλα ὅσα ᾤετο δεῖν, ἧκε πρὸς τὸν Κύρον ὡς ἠδύνατο τάχιςα. ἐπεὶ δὲ εἶδε τὸν Κύρον, ἔλεξεν· ὦ Κύρε. [ὡς τό· Ἀνδροτίων, ὦ γῆ] τῦτο καὶ ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτυς [p. 758. 15.] καὶ ἐν τῷ κατ' Ἀνδροτίωνος [p. 618. 5.] τέθειται· διὰ τὸ καὶ ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτυς μνείαν τῦ Ἀνδροτίωνος γίνεσθαι· ὡς καὶ τῦ νόμυ, ὃν Τιμοκράτης τέθεικε, δι' Ἀνδροτίωνα δοκῦντος τεθεῖσθαι· Στεφάνυς ὓν τινὰς ἀνακειμένυς τῇ πόλει, ὓς οἱ σύμμαχοι ἀνέθεντο, τιμῶντες τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, συνεβύλευσεν ὁ Ἀνδροτίων συγχωνεῦσαι, ὡς διὰ τὸν χρόνον παλαιωθέντας, καὶ ποιῆσαι φιάλας, καὶ ἐκπώματα, καὶ ᾑρέθη εἰς τὴν τύτων κατασκευήν· σχετλιάζων ὓν ὁ τοῖς λόγοις τύτοις τῦ Δημοσθένυς χρησάμενος Διόδωρος ταῦτα φη-

τα φησίν. [ὑμεῖς δὲ, εἰ χρὴ Φερρεῖν Χαρίδημον, βουλεύσεσθε] ἀπὸ τοῦ κατὰ Ἀριστοκράτους. [690. 22.] καίτοι πηλίκον ποτ' ἂν στενάξαιεν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι οἱ ὑπὲρ δόξης καὶ ἐλευθερίας τελευτήσαντες, καὶ πολλῶν καὶ καλῶν ἔργων ὑπομνήματα καταλιπόντες, εἰ ἄρα αἴσθοιντο, ὅτι νῦν ἡ πόλις εἰς ὑπηρέτου σχῆμα καὶ τάξιν κατελήλυθε, καὶ Χαρίδημον εἰ χρὴ Φερρεῖν, βουλεύεται· Χαρίδημον, οἴμοι. [ἔστιν ὦ Ἀθηναῖοι ὑμῖν χρήματα] ἐν τῷ α τῶν Ὀλυνθιακῶν τοῦτο κεῖται· [14. 19.] χρήματα δὲ λέγει τὰ θεωρικά. [ἀλλ' ἵππον, ἵππον] ἱππαρχῶν τοίνυν· τί οἴεσθε τἄλλα; ἀλλ' ἵππον, ἵππον οὐκ ἐτόλμησεν ὁ λαμπρὸς καὶ πλούσιος οὗτος πρίασθαι· ἀλλ' ἐπ' ἀλλοτρίου τὰς πομπὰς ἡγεῖτο, τοῦ Φιλομήλου, τοῦ Παιανιέως ἵππου. [571]. ἐνταῦθα οὖν ἐπὶ βεβαιώσει τοῦ ἤθους τὴν ἐπανάληψιν ἐποιήσατο, παριστῶν τὸ τοῦ Μειδίου ἦθος φειδωλὸν καὶ φιλοχρήματον. [καὶ Ἡρόδοτος. Φονεὺς μὲν τοῦ ἑαυτοῦ ἀδελφοῦ.] περὶ τοῦ Ἀδράστου τοῦτο φησὶν, ὃς φόνον τοῦ ἀδελφοῦ ποιησάμενος, καὶ τῷ Κροίσῳ ἐπιξενωθεὶς, καὶ πρὸς θήραν τῷ τούτου παιδὶ Ἄτυϊ συνεξελθὼν, καὶ βαλὼν κατὰ τοῦ θηρὸς, καὶ ἀποτυχὼν ἐπήνεγκε πληγὴν καιρίαν τῷ Ἄτυϊ

C. X. Περὶ τοῦ κατὰ πεῦσιν σχήματος. [Herm. p. 415.] ἀναντίῤῥητον ἐστιν ἐκεῖνο, πρὸς ὃ ἀνταποκριθῆναι τὶς οὐ δύναται· [γίνεται δὲ ἢ περὶ τῶν φύσει ὁμολογουμένων, ἢ περὶ τῶν λόγῳ προαποδεδειγμένων·] ὥσπερ ὁ Θεολόγος πυνθάνεται ἐν τῷ περὶ πληγῆς τῆς χαλάζης λόγῳ λέγων· πόθεν ταῦτα; καὶ τίς ἡ αἰτία τοῦ θραύσματος; τοῦτο γὰρ πρόδηλον ἐστὶν, ὅτι ἐξ ἁμαρτιῶν ἡμῖν ἐπέρχεται ἡ θραῦσις. ἢ γοῦν ἐπὶ τῶν ὁμολογουμένων, ἢ ἐπὶ των λόγῳ προαποδεδειγμένων. οἷον ἐστὶ τὸ τοῦ Δημοσθένους· Ἀλλ' ὁ τὴν Εὔβοιαν ἐκεῖνος σφετεριζόμενος, καὶ κατασκευάζων ἐπιτείχισμα ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν, [248. 11.] καὶ τὰ ἑξῆς, πότερον ταῦτα ποιῶν ἠδίκει καὶ παρεσπόνδει καὶ τὴν εἰρήνην ἔλυεν, ἢ οὔ; καὶ πάλιν· Ἐμὲ μὲν, ὦ τριταγωνιστὰ, φρόνημα λαβόντα τούτοις συμβουλεύειν ἔδει; [297. 25.] [ἀναντίῤῥητον δὲ ὃν τὸ σχῆμα τρεῖς ἔχει μορφάς.] μορφὰς τοὺς σχηματισμοὺς νοητέον·

νοητέον· ὃ γὰρ ἡ μορφὴ τῷ σώματι, τοῦτο τῷ λόγῳ τὸ σχῆμα. ἐρωτᾷ οὖν, φησὶν, ὁ λέγων ἢ τοὺς ἀκούοντας, ἢ τοὺς ἀντιλέγοντας, ἢ ἑαυτὸν ἑκάστη δὲ τῶν ἐρωτήσεων διάφορον ἔχει τὸ ἀποτέλεσμα. [ἡ μὲν γὰρ πρὸς τοὺς ἀκούοντας ἐρώτησις ἐλεγκτικὴ,] τουτέστιν ὀνειδιστική. [ἡ δὲ πρὸς τοὺς ἀντιλέγοντας ἀνατρεπτικὴ] τῶν παρ' αὐτῶν προτεινομένων· ἡ δὲ πρὸς ἑαυτὸν τοῦ ῥήτορος πεῦσις καὶ τοὺς ἀκούοντας ἐπιστρέφει, εἰς προσοχὴν αὐτοὺς ἐπισπωμένη, καὶ τὴν πίστιν προκαταλαμβάνει, τουτέστι τὰ παρά τινων ὑφορμῶντα λύει, καὶ πρὶν εἴπωσιν αὐτά: ἡ πρὸς τοὺς ἀκούοντας πεῦσις ἐλεγκτική: οἷον· πότε οὖν, ὦ Ἀθηναῖοι, πότε ἃ δεῖ πράξετε; τοῦτο κεῖται ἐν τῷ α τῶν Φιλιππικῶν. [42. 2.] λέγει γὰρ ὁ Δημοσθένης· ὁρᾶτε, ὦ Ἀθηναῖοι, τὸ πρᾶγμα οἷ προελήλυθεν ἀσελγείας. ἄνθρωπος, ὃς οὐδ' αἵρεσιν ὑμῖν δίδωσι τοῦ πράττειν, ἢ ἄγειν ἡσυχίαν, ἀλλ' ἀπειλεῖ, καὶ λόγους ὑπερηφάνους, ὥς φασι, λέγει, καὶ οὐχ οἷός τε ἐστὶν, ἔχων, ἃ κατέστρεπται, μένειν ἐπὶ τούτοις, ἀλλ' ἀεί τι προσπεριβάλλεται κύκλῳ, καὶ πανταχοῦ μέλλοντας ἡμᾶς καὶ καθημένους περιστοιχίζεται· πότε οὖν, ὦ Ἀθηναῖοι, πότε, ἃ χρὴ, πράξετε; ἐπειδὰν τί γένηται; ἐπειδὰν, νὴ Δία, ἀνάγκη τίς ᾖ; νῦν δὲ τί χρὴ τὰ γινόμενα ἡγεῖσθαι; [ἡ ἑαυτοῦ πρὸς ἑαυτὸν τοῦ ῥήτορος πεῦσις διπλῆν ἀκοῆς ἐπιστροφὴν ἔχει, καὶ πίστωσιν, κατὰ πρόληψιν ὑπονοίας, καὶ λύσιν·] γράφεται δὲ διπλῶς. πλὴν τοῦτο ἀσαφὲς ἔδοξέ τισι τὸ ῥητὸν κατὰ τὸ ἐλλειπτικὸν· ὤφειλε γὰρ εἰπεῖν οὕτως· ἡ αὐτοῦ πρὸς ἑαυτὸν τοῦ ῥήτορος πεῦσις, διπλῆν ἔχει τὴν ἐνέργειαν. ἀκοῆς ἐπιστροφὴν καὶ πίστωσιν, κατὰ πρόληψιν ὑπονοίας, καὶ λύσιν καὶ τοῦτο δῆλον ἐξ ὧν ἐπάγει. [ὅταν γὰρ, φησὶν, αὐτὸς ἑαυτοῦ πυνθάνηται ὁ ῥήτωρ, ἅμα τε ἐπέστρεψε τοὺς ἀκούοντας,] τουτέστιν ἐπεσπάσατο αὐτοὺς πρὸς τὸ προσέχειν καὶ ἀκούειν, [καὶ τὴν πίστιν προκατέλαβεν,] εἴτουν, ἐὰν ἀντίθεσίν τινα ὁ ἀκροατὴς ἔμελλεν ἀντιθεῖναι, προλαμβάνει ταύτην καὶ λύει πίστιν δὲ λέγει τὰ πιστωτικὰ καὶ ἀποδεικτικὰ ἐπιχειρήματα. καὶ τινὲς μὲν οὕτως ἐξηγήσαντο. ἐμοὶ δὲ μηδὲν ἐλλείπειν

λείπειν δοκεῖ. χρὴ γὰρ στῖξαι τελείαν εἰς τὸ διπλῆν ἀκοῆς ἐπιστροφὴν ἔχει. τίνα ταύτην; πίστωσιν κατὰ πρόληψιν ὑπονοίας, τουτέστι πιθανότητα καὶ ἀπόδειξιν, ὧν λέγει. καὶ λύσιν ὑπονοίας τίνος; ἥτις τοὺς ἀκροατὰς ὑποτρέχει. καὶ τοῦτο δῆλον ἐξ ὧν αὐτός φησιν ὁ τεχνικός. [πιστεύει γὰρ ἕκαστος τῶν ἀκουόντων, ἐννοῶν ὅτι οὐκ ἂν ἠρώτησεν ἑαυτὸν ὁ ῥήτωρ, εἰ μὴ ἐπίστευεν ἀποδείξειν· καὶ εἴ τινα ὑπόνοιαν ἔχει ὁ ἀκροατής, θεραπεύεται·] συλληπτικῶς οὖν εἰπεῖν τοῦτο λέγει. ὅτι ἄγει τοὺς ἀκούοντας καὶ εἰς πίστιν ἅμα, ὥν φησι, προλαμβάνων τῶν ἀκουόντων τὴν ὑπόνοιαν, καὶ εἰς λύσιν τῆς ἑαυτῶν ὑπονοίας. ἔνιοι δὲ οὕτως ἐξηγήσαντο, ὅτι καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν ὁ ῥήτωρ ἐρωτῶν ἐπιστρέφει τὴν ἀκοὴν αὐτοῦ, καὶ ἐξυπνίζει ἑαυτὸν εἰς προσοχὴν τοῦ λεγομένου, καὶ ὅτι καὶ τοὺς ἀκούοντας ἐπιστρέφει διὰ τῆς ἐρωτήσεως, ἡ τοῦ ῥήτορος οὖν πρὸς ἑαυτὸν ἐρώτησις καὶ τοὺς ἀκούοντας καὶ ἑαυτὸν ἐπιστρέφει. καὶ τὴν πίστιν προκαταλαμβάνει κατὰ πρόληψιν ὑπονοίας, καὶ λύσιν. τουτέστι καὶ τὴν διττὴν ἐπιστροφὴν τῆς ἀκοῆς ἔχει, καὶ ποιεῖ καὶ πίστιν ὁμοῦ τινὸς πράγματος προλαμβάνων τὴν τοῦ ἀκροατοῦ ὑπόνοιαν, καὶ λύων αὐτήν· ἢ λύσιν φησὶ τὴν τοῦ ἐναντίου τῷ πιστευθέντι πράγματι ἀνατροπήν. ὅταν γὰρ πιστεύσῃ τις, ὅτι τόδε τὸ πρᾶγμα οὕτως ἔχει, ἀνατρέπει τὸ οὕτως μὴ ἔχειν:

C. XI. Περὶ ἀσυνδέτου: [Herm. p. 416.] Μέθοδος ἡμῖν παραδίδοται πότε δεῖ χρῆσθαι τῷ ἀσυνδέτῳ, καὶ πότε τῷ μετὰ συνδέσμων· καὶ ὅτε μὲν βούλοιτό τις ἠθικὸν ποιεῖν τὸν λόγον, τῷ ἀσυνδέτῳ χρηστέον. ὅτε δὲ πραγμάτων πλῆθος καὶ μέγεθος μόνον, τῷ μετὰ συνδέσμων· φησὶν οὖν τὸ αὐτὸ μὲν ἐργάζεσθαι ἀμφότερα, καὶ μέγεθος ὁμοίως πραγμάτων καὶ πλῆθος, πλὴν οὐχ ὁμοίως. [τὸ μὲν γὰρ μετὰ συνδέσμων πραγματικὸν, φησὶ, πλῆθος ἢ μέγεθος ἐργάζεται.] τουτέστι πραγμάτων πλῆθος καὶ μέγεθος. μέγεθος μὲν, ὅταν ἔχωμεν ἓν πρᾶγμα καὶ κατατέμνωμεν αὐτὸ εἰς πολλά. ὡς τό· Αὖ ἔρυσαν μὲν πρῶτα, καὶ ἔσφαξαν, καὶ ἔδειραν. πλῆθος δὲ, ὅταν πολλὰ ἔχω καὶ διηγῶμαι αὐτά. [τὸ δὲ ἀσύνδετον ἠθικόν ἐστι.] τουτέστιν ἀνειμένον

μένον καὶ ἀφελές. ἡ ἠθικὸν ἔφησε τὸ ἦθος ἐμφαῖνον σύντονον καὶ ἐναγώνιον. ἐργάζεται μὲν γὰρ καὶ τὸ ἄνευ συνδέσμων λεγόμενον, ἦθος, καὶ μέγεθος, καὶ πλῆθος, πλὴν ἦθος μᾶλλον, ὥσπερ τό· Κυρτὰ φαληριόωντα. καὶ ἔχει μέγεθος, ἀλλὰ καὶ πλῆθος ἐμφαίνει τὸ ἀσύνδετον· οἷον· Πολλοῖς δὲ παιδευθεὶς πρότερον ἀντὶ πολλῶν τῶν ἁμαρτημάτων, ὧν ἡ τῆς κακίας ῥίζα ἐβλάστησε κατὰ διαφόρους αἰτίας καὶ χρόνους, λόγῳ, νόμῳ, προφήταις. ταῦτα γὰρ ἔχουσι μὲν πλῆθος, ἀλλὰ μετά ἤθους τινὸς ἐναγωνίου τὸ πλῆθος δὴ παρεισάγουσιν. ὥσπερ οὖν τὸ μετὰ συνδέσμων λεγόμενον ἔχει καὶ πλῆθος καὶ μέγεθος, πλὴν πραγματικὸν, οὕτω καὶ τὸ ἄνευ συνδέσμων [35]. ἠθικὸν δὲ καλεῖται, καὶ οὐ πραγματικὸν, τὸ τοιοῦτον πλῆθος καὶ μέγεθος. ὥσπερ ἐκεῖνο πραγματικὸν πλῆθος καὶ μέγεθος. ἔοικε γὰρ ὁ καὶ σύνδεσμος παρεντεθεὶς πράγματα σημαίνειν πολλὰ, καὶ συσφίγγειν τὸν λόγον· τὸ δὲ ἀσύνδετον, ἔστι μὲν καὶ αὐτὸ ἔχον πλῆθος, ὡς εἴρηται, πραγμάτων, πλὴν καθὸ ἀπολύτως εἰσάγεται, δοκεῖ μὴ ἔχειν. οὐ γὰρ ἀλλήλοις τὰ κῶλα συνέχεται, οὐδὲ συσφίγγεται, ἵνα πραγμάτων πλῆθος πολὺ παραστήσωσιν· ὅθεν καὶ τὴν τοιαύτην ἑρμηνείαν διῃρημένην οἱ παλαιοὶ ὠνόμαζον: [ὅταν ἑκατέρου καιρὸς ᾖ.] καιρὸν εἶναι φησὶ καὶ μέθοδον τοῦ πότε δεῖ τῷ μεγέθει χρῆσθαι, καὶ πότε τῷ πλήθει. ἔστι γὰρ πότε μὲν τοῦ μεγέθους καιρὸς, πότε δὲ τοῦ πλήθους. πλὴν ἀποσιωπᾷ τίς ὁ καιρὸς. ἔστι δὲ τοιοῦτος· ὅταν μὲν γὰρ ἕν τι ᾖ τὸ πρᾶγμα, κατατέμνῃ δὲ ὁ ῥήτωρ αὐτὸ εἰς πολλὰ, καὶ περιβάλλῃ, τότε μέγεθος ἐργάζεται· ὡς ἐν τῷ· Ἀλλ᾽ ὁ τὴν Εὔβοιαν ἐκεῖνος σφετεριζόμενος, καὶ κατασκευάζων ἐπιτείχισμα ἐπὶ τὴν Ἀττικήν. δύο γὰρ εἰσὶ σχεδὸν τὰ πάντα, ἥτε Εὔβοια καὶ Βυζάντιον· καὶ πάλιν ὡς ἐν τῷ εἰς τὴν ἁγίαν Πεντηκοστὴν λόγῳ. Πεντηκοστὴν ἑορτάζομεν, καὶ Πνεύματος ἐπιδημίαν. καὶ τὰ ἑξῆς. ἐνταῦθα τὸ μὲν πρᾶγμα ἓν, ἡ ἁγία πεντηκοστὴ, καθ᾽ ἣν τὸ ἅγιον πνεῦμα ἐπεδήμησεν, οἱ δὲ σύνδεσμοι πολλοὶ, μεγεθύνει

35. Num addendum est πλὴν ἠθικόν.

θῦναι τὸ πρᾶγμα βελομένε τε Πατρὸς· πλῆθες δὲ καιρὸς, ὅταν πολλὰ ἔχῃ τις Φανερὰ τοῖς ἀκροαταῖς ὄντα, καὶ διηγῆται αὐτὰ χάριν αὐξήσεως. ὡς ἐν τῷ περὶ υἱε δευτέρῳ λόγῳ Καθαίρει δὲ λέπρας, καὶ δαιμόνων καὶ νόσων ἀπαλλάσσει, καὶ ζωοποιεῖ νεκρὲς, καὶ ὑπὲρ θαλάσσης ὁδεύει, καὶ τἄλλα ποιεῖ, ὅσα πεποίηκεν: [οἷον· Ὄλυνθον μὲν δὴ, καὶ Μεθώνην.] τῦτο ἐκ τε κατὰ Φιλίππε τρίτε λόγε [117. 19] ἐςὶν, ἔχει δὲ ὅτως. Ὄλυνθον μὲν δὴ καὶ Μεθώνην καὶ Ἀπολλωνίαν, καὶ δύο καὶ τριάκοντα πόλεις ἐπὶ Θρᾴκης ἐῶ, ἃς ἁπάσας οὕτως ὠμῶς ἀνῄρηκεν, ὥςε μηδ' εἰ πώποτ' ᾠκήθησαν, εἶναι ῥᾴδιον εἰπεῖν: [καὶ πάλιν· ἡνίκα Πύδνα, Ποτίδαια] τῦτο ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ὀλυνθιακῶν [11. 17.] κεῖται. λέγει δὲ ὡς, εἴπερ, ἡνίκα Πύδνα, Ποτίδαια, καὶ τὰ ἑξῆς, πολιορκύμενα ἀπηγγέλλετο, ἐνί τῳ τέτων προθύμως ἐβοηθήσαμεν, ῥᾴονι ἂν. καὶ πολὺ ταπεινοτέρῳ, οἶμαι, ἐχρώμεθα τῷ Φιλίππῳ. δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι τὸ ἀσύνδετον ἁρμόνιον τῇ διηγήσει. οἷον· ἀλληλοφονίαις, μοιχείαις. καὶ ὅτε πάθος ἐξαγγέλλωμεν, οἷον· ἦν ὁρᾶν πόλεις, οἰκίας κατεσκαμμένας. [Demofth. p. 361. 20.] καὶ ὅταν ὀργιζώμεθα οἷον· ὅτος ἐν αὐτὸν ἐξαιτήσεται, ὁ Φαρμακὸς, ὁ λοιμὸς. [Dem. 794. 4.]

Cap. XII. Περὶ τε ἐν ἀρχῇ τι λέγειν [Hermog. 416. 417.] εἰδέναι δεῖ ὅτι ἡ ἀνακεφαλαίωσις δι' ἀνάμνησιν εὕρηται. ἡ δὲ προέκθεσις διὰ σαφήνειαν καὶ πιθανότητα. ἀλλὰ καὶ πιθανὸς διὰ τῆς ἀνακεφαλαιώσεως ὁ λόγος γίνεται. πιςεύεσι γὰρ οἱ ἀκροαταὶ, ὅτι. εἰ μὴ ὅτως εἶχε, τετέςιν ἀληθῶς, ὃκ ἂν πάλιν τὰ ῥηθέντα ἐπανέλαβε: [περὶ ὧν τίς μέλλει κατασκευάζειν ἢ διδάσκειν] κατασκευάζειν μὲν, ἐπὶ τε δικανικε καὶ συμβελευτικε τε σασιαζομένε. διδάσκειν δὲ, ἀντὶ τε διηγεῖσθαι σαφῶς, καὶ ἐκτίθεσθαι κεφαλαιωδῶς τὲς ἐγκωμιαςικὲς τόπες· τεχνικὲς δὲ καλεῖ τὲς κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀντιτέχνες αὐτε καὶ ὁμοτέχνες, οἷον Ἑρμαγόραν, Διονύσιον καὶ Μινεκιανὸν· ἀποδεδειγμένα

μὲν

μὲν οὖν καλεῖ τὰ ἀμφισβητούμενα. δεδιδαγμένα[36] δὲ τὰ τοῦ πανηγυρικοῦ καὶ παραινετικοῦ. ἀνακεφαλαίωσιν δὲ ἐκάλεσε τὴν ἀνάμνησιν· διότι ἐν κεφαλαίοις, τουτέστιν ἐν ἐπιτομῇ, ἀναλαμβάνει τὰ ῥηθέντα ἤδη, καὶ ἐξ ἀρχῆς λέγει αὐτὰ, πλὴν ἐν συντόμῳ. ἐπάνοδον δὲ, διότι ἐπάνεισιν ἐπὶ τὰ ἐξ ἀρχῆς ἀποδεδειγμένα. παλαιοὺς δὲ φησὶ πάντας τοὺς πρὸ αὐτοῦ. οἷον Αἰσχίνην, καὶ Δημοσθένην· [δίκαιον ἐστὶν ἐμὲ] τοῦτο εἴρηται ἐν τῷ κατὰ Ἀριστοκράτους, [626. 12.] δεικνύοντος τοῦ ῥήτορος, ὅτι καὶ παράνομον τὸ ψήφισμα, καὶ ἀσύμφορον τῇ πόλει καὶ ἀνάξιος τυχεῖν ὁ Χαρίδημος. [ἐπάνειμι δὴ πάλιν ἐπὶ τὰς ἀποδείξεις] ἐν τῷ περὶ στεφάνου τοῦτο ἐστί. [καὶ ὁ Πλάτων ἐν ἀρχῇ φησὶ προοίμια καὶ διηγήσεις.] ἐν τῷ λόγῳ, ᾧ ἐπιγραφὴ Φαῖδρος, ἢ περὶ καλοῦ, ταυτὶ φησὶν, ὅτι τῆς ῥητορικῆς ἔργον[37] τὸ προοίμιον, δεύτερον διήγησις, καὶ τρίτον πίστις καὶ μαρτυρία. τὸ δὲ δὴ τέλος τῶν λόγων κοινῇ πᾶσιν ἔοικε συνδεδογμένον εἶναι, ᾧ τινὲς μὲν ἐπάνοδον, ἄλλοι δὲ ἄλλο τι τίθενται ὄνομα. ἑρμηνεύων δὲ Ἑρμογένης τί ἂν εἴη τὸ ἄλλο τι, ὅπερ ὁ Πλάτων ἔφη, λύει λέγων· μή ποτε ἄρα τὴν ἐπάνοδον καὶ ἀνακεφαλαίωσιν συλλογίσασθαί τινες φασίν· ὅ φησι Δημοσθένης μετὰ τὰς ἀποδείξεις τῶν κατ' Αἰσχίνου προτεθέντων κεφαλαίων, ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας· [396. 26.] ὅτι, συλλογίσασθαι βούλομαι ἅπερ ὑπεσχόμην· ὅτι τὰ ψευδῆ ἀπήγγειλεν, ὅτι οὕτως ἔπεισεν ὑμᾶς ἐμοῦ μὴ ἀκούειν τἀληθῆ λέγοντος.

Cap. XIII. Περὶ τῶν ἴσων σχημάτων: [Hermog. p. 417. 418.] ὥσπερ τὸ αὐτὸ εἶδος τοῦ βρώματος, τοιῶσδε μὲν σκευαζόμενον τοιάνδε ἔχει τὴν τῆς γεύσεως ἡδονὴν, τοιῶσδε δὲ τοιάνδε, οὕτω καὶ τὰ πάρισα. ἀγωνιστικὰ μὲν ἐστὶν, ὅταν συμπαραληφθῇ πράγμασι πολλοῖς, ἐχόντων μὲν ἡμῶν ἔργον σπουδαιότατον τὸ ἀπαγγεῖλαι τὰ πράγματα, συμπεσόντος δ' ἔξωθεν, ὥσπερ τινος

36. In Hermogenis vulgatis legitur λελεγμένα.
37. videtur leg. πρῶτον ἔργον. ſed v. Platonem.

τινος παρέργου, καὶ τοιούτου σχήματος. διὰ γὰρ τοῦτο καλεῖται καὶ ἀγωνιστικὸν, ὅτι ἔξωθεν ἐμπίπτει τὰ πάρισα, ἀγῶνα ἡμῶν ποιουμένων, ὅπως τὰ πράγματα διηγησώμεθα. ὥσπερ καὶ ὁ Θεολόγος ἐν τῷ εἰς τὸν Κυπριανόν· Δεινὸν ὀφθαλμοῖς ἁλῶναι, καὶ γλώσσῃ τρωθῆναι, καὶ ἀκοῇ δελεασθῆναι, καὶ διὰ θυμοῦ ζέσαντος ἐμπρησθῆναι, καὶ γεύσει κατενεχθῆναι, καὶ ἁφῇ μαλακισθῆναι. οὕτω μὲν οὖν γίνεται ἀγωνιστικά. ἐπιδεικτικὰ δὲ ὅταν μετὰ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς ἀποδείξεις χρήσῃ τοῖς παρίσοις εἰς τὸ ψυχαγωγεῖν τοὺς ἀκούοντας. ἐπιδεικτικὰ λέγεται πάρισα, ὅταν τὰ ἀγωνιστικὰ πάρισα πολλὰ γένηται, καὶ ταῦτα ἐπιτηδευθῇ ὥστε θέλξαι τοὺς ἀκούοντας, πλὴν σωφρόνως, ὥσπερ ὁ Θεολόγος ἐν τῷ εἰς τὸ Πάσχα δευτέρῳ λόγῳ παρίσοις ἐχρήσατο ἑπτὰ, ἢ καὶ πλείοσιν· ἐν οἷς λέγει· Ἂν οὕτω ποιῇς, καὶ ἂν οὕτως ἐξέλθῃς Αἰγύπτου, εὖ οἶδ' ὅτι στόλῳ πυρὸς καὶ νεφέλης ὁδηγηθήτῃ νυκτὸς καὶ ἡμέρας. ἔρημος ἡμερωθήσεται. θάλασσά σοι τμηθήσεται. Φαραὼ βαπτισθήσεται· [οἷον· νῦν δ' ἄγε νῆα μέλαιναν.] ταῦτα ἐν τῷ α τῆς Ἰλιάδος φησὶν ὁ Ἀγαμέμνων πρὸς τὸν Ἀχιλλέα. τὸ δὲ Ἐπιτηδὲς ξυντέον. ἀπὸ τοῦ ἐπιτηδεὺς[38] γάρ. καὶ Θουκυδίδης τοῦτο λέγει, ὁ συγγραφεὺς, περὶ τοῦ καταλόγου τῶν Ἑλληνικῶν νεῶν· ἐὰν γὰρ τὸ ἀκριβὲς σκοπήσῃ τις, ὀλίγοι ἦλθον, φησὶν[39], ἀπὸ πάσης τῆς Ἑλλάδος εἰς Τροίαν. τούτου δὲ αἴτιον, οὐχὶ τὸ ὀλίγους εἶναι τότε τοὺς ἀνθρώπους ἐν τῇ Ἑλλάδι, ἀλλὰ τὸ ἄπορον. [ἐπιδεικτικά δέ ἐστιν] δεῖ ἐπιτηδεύειν τὰ ἐπιδεικτικὰ πάρισα, ὅταν ὁ λόγος ἐναγώνιος ᾖ, ἵνα κεκμηκότα τὰ ὦτα διὰ τῶν τοῦ κάλλους σχημάτων ἐγείρηται· τότε γὰρ καὶ σώφρων ἐστὶν ἡ τοιαύτη ἡδονή: ὥσπερ καὶ ὁ Θεολόγος ἐν τῷ περὶ υἱοῦ λόγῳ· Ἀλλ' ἕτερον, οἶμαι, θέλων καὶ θέλησις, γεννῶν καὶ γέννησις, λέγων καὶ λόγος,

38. malim ἐπιτηδὴς, in nominat. ſingul.

39. fine capitis 10. et initio capitis 11. libri primi.

λόγος· εἰ μὴ μεθύομεν. εἰ μὲν ὖν πράγματα σημαίνουσι, καὶ ὖκ ἀργῶς παραλαμβάνονται τὰ πάρισα, εἰσὶν ἀγωνιςικά· ταῦτα δὲ εἰ πλεονάσωσιν, εἰσὶν ἐπιδεικτικά. ὖ γὰρ δεῖ πλεονάζειν τοῖς παρίσοις ἐν τοῖς δικανικοῖς, ἵνα μὴ θηρεύειν τὺς δικαςὰς τοῖς τοιύτοις σχήμασι δόξωσιν. ἐν δὲ τῷ πανηγυρικῷ ὐδὲν κωλύει πλεονάζειν. ὁ μέντοι Ἰσοκράτης ἐγγωνιάζων, καὶ μὴ ἐπ' ἐκκλησίας δημηγορῶν, ἐν ταῖς παραινέσεσι τοῖς ἐπιδεικτικοῖς παρίσοις ἐχρήσατο, ἵνα ποιήσῃ προσέχειν τοὺς ἀκύοντας καὶ ἀναγινώσκοντας· ἔςι δὲ τοιαῦτα· Μίσει τὺς κολακεύοντας, ὥσπερ τὺς ἐξαπατῶντας. Τέρψις σὺν τῷ καλῷ μὲν ἄριςον, ἄνευ δὲ τύτυ κάκιςον· καὶ ὁ Θεολόγος τοιύτῳ παρίσῳ ἐν συμβυλῇ ἐχρήσατο· Μὴ πρόθυρα ςεφανώσωμεν, μὴ κοσμήσωμεν ἀγυιάς, μὴ ὀφθαλμὸν ἑςιάσωμεν, μὴ ἀκοὴν καταυλήσωμεν, μὴ ὄσφρησιν ἐκθηλύνωμεν, μὴ γεῦσιν καταπορνεύσωμεν. καὶ τὰ ἑξῆς: [Σοφιςικὰ ἐςιν.] σοφιςικὰ γίνεται ὅταν τις, ἢ ἐννοίαις, ἢ μεθόδοις, ἢ σχήμασι καλοῖς, τὸν λόγον καλλωπίσαι μὴ δυνάμενος, ἐπιτηδεύῃ ταῦτα ποιεῖν, ἵνα τὺς ἀκροατὰς θηρεύσῃ τοῖς τοιύτοις ἡδύσμασι. ταῦτα δὲ ὑπὸ μὲν τῶν παλαιῶν κωμῳδεῖσθαι φησὶν, οἷον Πλάτωνος, Δημοσθένυς. ὑπὸ δὲ τῶν νεωτέρων ἐπαινεῖσθαι, οἷον ὑπ' Ἀλεξάνδρυ, τῦ κληθέντος [40] Πηλοπλάτωνος [ὅσα αἰσχρῶς καὶ κενῶς κολακεύει τὴν ἀκοήν.] αἰσχρῶς μὲν κολακεύει τὴν ἀκοὴν ἐκεῖνα, ὅσα ἐςὶν ἐρωτικά. οἷον τὰ Ἀνακρέοντος, τὰ Σαπφῦς· οἷον· γάλακτος λευκοτέρα, ὕδατος ἁπαλωτέρα, πηκτίδος ἐμμελεςέρα, ἵππυ γαυροτέρα, ῥόδων ἁβροτέρα, χρυσῦ τιμιωτέρα, ἱματίυ ἑανῦ μαλακωτέρα. κενῶς δὲ κολακεύει, ὅσα παραλαμβάνυσι περιττὰ πάρισα, καὶ μήτε ἄλλό τι σημαίνοντα παρὰ τὸ πρῶτον παραληφθὲν, μήτε μικρὰν παραλλαγὴν τινὰ ἔχοντα τὸ δὲ, ὦ λῷςε Πῶλε, ἐν τῷ Γοργίᾳ, ἢ περὶ ῥητορικῆς, κεῖται. [Δημοσθένης δὲ καὶ Ὅμηρος καὶ τὰ τοιαῦ-

40. malim ἐπικληθ.

τοιαῦτα ἐποίησαν ἀγωνιστικά.] τὰ δοκοῦντα φησὶ σοφιστικὰ καὶ κατ' ἐπιτήδευσιν γεγενῆσθαι, ἐποίησαν μὴ ταῦτα εἶναι δοκεῖν, ἀλλ' ἀγωνιστικὰ ὡς ἄλλο καὶ ἄλλο σημαίνοντα. τὸ μὲν γὰρ Πρόθοος ὄνομα σημαίνει κυρίως, τὸ δὲ θοὸς ἐπίθετον ἐστὶν ἀρετῆς σώματος. καὶ πάλιν τὸ Σοφοκλῆς ὄνομα, τὸ δὲ σοφὸν ἐπίθετον ψυχῆς. καίτοι τὸ μὲν Πρόθοος θοὸς ἡγεμόνευεν, ἐν τῷ περὶ κάλλους λόγῳ [p. 297. 8.] ἐκφανὲς ἔχειν ἔφησε τὸ τῆς ἐπιβολῆς καὶ τὸ τοῦ ἐπιτηδεύματος· γίνεσθαι δὲ ἔφη τοῦτο ὅταν μίαν λέξιν μερίσας τις, τὰς τελευταίας αὐτῆς συλλαβὰς ἀρχὴν τοῦ ἐπιφερομένου κώλου ποιήσηται, ὡς ὁ Θουκυδίδης Σαμία μία ναῦς· Ἀπορία. πῶς οὖν ἐστὶ καὶ σοφιστικὸν καὶ ἀγωνιστικόν; Λύσις. σοφιστικὸν μὲν ἐστι, καθὸ τῆς μιᾶς λέξεως μερίσας τις καὶ διελὼν τὰς ἐσχάτας συλλαβὰς κατ' ἐπιτήδευσιν ἀρχὴν ἑτέρου κώλου πεποίηκεν. ἀγωνιστικὸν δὲ, καθὸ ἄλλο καὶ ἄλλο δηλοῦται διὰ τῶν ὀνομάτων ἀμφοτέρων. [καὶ ἐῤῥῶσθαι φράσας τῷ σοφῷ Σοφοκλεῖ.] ἐν τῷ παραπρεσβείας τοῦτο κεῖται; [419. 12.] ἡ δὲ ἔννοια τοῦ ῥητοῦ τοιαύτη. ὁ Αἰσχίνης πολλάκις ὑποκριθεὶς τὴν Ἀντιγόνην (λέγει τὸ δρᾶμα τοῦ Σοφοκλέους) καὶ εἰπὼν ἐν τῷ θεάτρῳ, ἃ πεποίηται τῷ ποιητῇ λέγων ὁ Κρέων περὶ ἀνδρὸς ἀρίστου καὶ συνετοῦ βουλευτοῦ καὶ φιλοπόλιδος, οὐδὲν ἐποίησε τῶν τοῦ ποιητοῦ ῥημάτων, ἀλλὰ μισόπολις καὶ προδότης τῆς πατρίδος ἐγένετο, χαίρειν εἰπὼν τοῖς τοῦ Σοφοκλέους ῥήμασιν· εἰσὶ δὲ τὰ ἰαμβεῖα τοιαῦτα. Ἐμοὶ γὰρ ὅστις πᾶσαν εὐθύνων πόλιν, Μὴ τῶν ἀρίστων ἅπτεται βουλευμάτων, Ἀλλ' ἐκ φόβου του γλῶτταν ἐγκλείσας ἔχει. Κάκιστος εἶναι νῦν τε καὶ πάλαι δοκεῖ:

Cap. XIV. Περὶ τοῦ ὑπερβατοῦ: [Hermog. p. 419.] [οἱ νῦν οἴονται ὑπερβατὸν] ὑπέλαβόν τινες, φησὶ, τῶν νεωτέρων σοφιστῶν τὸ ὑπερβατὸν σύνθεσιν εἶναι καὶ σύνταξιν φράσεως, τουτέστι περίοδον κάλλος ἐμφαίνουσαν· οἱ δὲ τοῦτο λέγοντες οὐκ ἴσασι, τίνα τὸ ὑπερβατὸν τὴν χρείαν παρέχεται. οὐ γὰρ μόνον, φησὶ, κάλλους ἐστὶ ποιη-

τικὸν τὸ σχῆμα τῦτο, ἀλλὰ καὶ λίαν χρήσιμον, καὶ ἀναγκαῖον τῷ λόγῳ παραλαμβάνεσθαι. εἶπε δὲ καλὸν εἶναι τὸ σχῆμα, ἐπεὶ διττόν ἐςὶ τὸ ὑπερβατὸν, ὡς αὐτὸς ἐν τῷ περὶ κάλλυς ἐδίδαξε λέγων· [p. 298. 16. Καὶ τὸ ὑπερβατὸν δὲ, εἰ μὴ κατὰ παρένθεσιν γίνοιτο. ἀλλὰ καθ᾽ ὑπέρθεσιν, κάλλος ποιεῖ, οἷον ἐςὶ τὸ· Τὴν τῦ διαπράξασθαι ταῦθ᾽, ἃ μηδεὶς ἄλλος Μακεδόνων βασιλεὺς, δόξαν ἀντὶ τῦ ζῆν ἀσφαλῶς ᾑρημένος· Demosth. 22. 19] γίνεται δὲ τὸ ὑπερβατὸν καὶ κατὰ παρένθεσιν, ὅταν ἐν τῷ μέσῳ παρεμβληθῇ κῶλον, ἢ κόμμα. ὡς τὸ· Ἅπας ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος, κἂν μεγάλην πόλιν οἰκῶσι, κἂν μικρὰν, Φύσει καὶ νόμοις διοικεῖται· [Demosth. p. 774. 6.] Καλεῖται δὲ ὅτως τῦτο, διὰ τὸ τοῖς λεγομένοις παρεντίθεσθαι ἔξωθεν καὶ ἕτερόν τι, καὶ ἔςι τὸ μὲν καθ᾽ ὑπέρθεσιν, τῦ κάλλυς, τὸ δὲ κατὰ παρένθεσιν, τῆς περιβολῆς. [Ὦ Φίλοι.] τῦτο ἐν τῷ κ τῆς Ὀδυσσείας κεῖται. μετὰ γὰρ τὸ διαφυγεῖν τὺς Λαιςρυγόνας, καὶ καταῖραι ἐν τῇ νήσῳ τῆς Κίρκης, λέγει ταῦτα Ὀδυσσεὺς πρὸς τὺς ἑταίρυς. [Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐφοβήθησαν μὴ πολέμιοι ἦσαν αἱ νῆες.] Σφάλμα ἐςὶ γραφικόν. ὐ γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι ἐφοβήθησαν, ἀλλ᾽ οἱ Κερκυραῖοι, ὡς γέγραπται ἐν πρώτῃ ἱςοριῶν ἑλληνικῶν Θυκυδίδυ ἔχει δὲ ὅτως Οἱ δὲ Κερκυραῖοι, ἦν γὰρ νὺξ, ἐφοβήθησαν, μὴ πολέμιοι ὦσι. πόῤῥωθεν γὰρ ὁρῶντες τὰς τῶν Ἀθηναίων καταπλεύσας, τῦτο ὑπώπτευον: [Μακρὸν δὲ γίνεται ὑπερβατόν. [Ὃ δὲ ἐν τῷ τῆς περιβολῆς λόγῳ [p. 271. seq.] περιβολὴν περιβεβλημένην, τῦτο καλεῖ ἐνταῦθα μακρὸν ὑπερβατὸν, ὃ γίνεται ὁπόταν αἰτία ἑτέρας αἰτίας ἐξῆπται. ἔτι δὲ καὶ διὰ μακρῦ τὴν ἀνταπόδοσιν ἔχῃ, ἢ ὁ μὲν, ἢ ὁ ἐπεὶ, ἢ ἄλλοτι. [οἷον· ἐπειδὴ δὲ οἵ τε Ἀθηναίων τύραννοι.] καὶ τῦτο ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἱςοριῶν Θυκυδίδυ κεῖται. [L. I. c. 18.] διεξιὼν γὰρ περὶ τῦ Πελοποννησιακῦ πολέμυ. καὶ τῦ τῶν Ἀθηναίων, ὃν πρὸς ἀλλήλυς συνῆψαν, ὅτι μείζων γέγονεν, ἤπερ οἱ ἄλλοι, καὶ ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐξ

ἀρχῆς

ἀρχῆς μὲν ἦσαν Ἀθηναίοις σύμμαχοι, καὶ τοὺς παρ' αὐτοῖς τυράννους κατέλυσαν, ὕστερον δὲ διηνέχθησαν, τάδε φησίν· ἐπειδὴ δὲ οἵ τε Ἀθηναίων τύραννοι, καὶ οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ πολὺ καὶ πρὶν τυραννευθείσης, οἱ πλεῖστοι καὶ τελευταῖοι, πλὴν τῶν ἐν Σικελίᾳ, ὑπὸ Λακεδαιμονίων κατελύθησαν· ἡ γὰρ Λακεδαίμων μετὰ τὴν κτίσιν τῶν νῦν ἐνοικούντων αὐτὴν Δωριέων, ἐπὶ πλεῖστον, ὧν ἴσμεν, χρόνον στασιάσασα, ὅμως ἐκ παλαιτάτου καὶ εὐνομήθη, καὶ ἀεὶ ἀτυράννευτος ἦν· ἔτη γάρ ἐστι μάλιστα τετρακόσια, καὶ ὀλίγῳ πλείω, ἐς τὴν τελευτὴν τοῦδε τοῦ πολέμου, ἀφ' οὗ Λακεδαιμόνιοι τῇ αὐτῇ πολιτείᾳ χρῶνται, καὶ δι' αὐτὸ δυνάμενοι καὶ τὰ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι καθίστασαν· μετὰ δὲ τὴν τῶν τυράννων κατάλυσιν ἐκ τῆς Ἑλλάδος, οὐ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον, καὶ ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη Μήδων πρὸς Ἀθηναίους ἐγένετο· [Τὸ δὲ παρ' Ὁμήρῳ· Αὐτὰρ ἐπεὶ διά τε σκόλοπας καὶ τάφρον ἔβησαν·] οἱ τοὺς ποιητικοὺς τρόπους ἐξακριβώσαντες ὑφ' ἕνα τούτων καὶ τὸν παρόντα στίχον ἀπέδωκαν, καὶ καλοῦσιν ὑπερβατόν. ὁ δ' Ἑρμογένης πρὸς τὸ ἤδη ἀποδοθὲν ὑπερβατὸν ἀφορῶν, ὃ καὶ κυρίως ἐστί, λέγω δὴ τὸ αἰτίαν ἔχον τοῦ πράγματος, οὐκ εἶναί φησιν ὑπερβατόν, ἀλλὰ τὸν ποιητὴν μιμήσασθαι τοὺς φεύγοντας. ὡς γὰρ οἱ φεύγοντες διὰ σκολόπων καὶ τάφρων βαίνοντες, ὑπερβαίνουσι ταῦτα, φυγεῖν τὰς τῶν πολεμίων χεῖρας βουλόμενοι, οὕτω καὶ αὐτὸς τὸν στίχον πεποίηκε καθ' ὑπερβατὸν ἀναγινώσκεσθαι. εἶτα τὰ ἑξῆς ὁμαλά πως εἰσίν. ὡς καὶ ἐκεῖ, πρῶτον μὲν ἐγένετο δυσκολία τῆς ὁδοῦ, εἶτα ὁμαλὴ ἔξοδος. οἶμαι δὲ ὡς καὶ ὁ Ἑρμογένης ὑπερβατόν τι πεποίηκεν ἐνταῦθα. οὕτω γὰρ ἀναγνωστέον· ὡς ἐγένετο ἡ δυσκολία τῆς ὁδοῦ διὰ σκολόπων καὶ τάφρων ἐν τῇ φυγῇ, εἶτα ὁμαλὴ ἔξοδος, οὕτω καὶ ἡ ἑρμηνεία ἔχει, τουτέστιν ἡ λέξις. ἑρμηνεία γὰρ λέγεται ἡ λέξις, ὅτι δι' αὐτῆς ἑρμηνεύεται τὸ νόημα.

Cap. XV. Περὶ ἀντιθέτȣ [Hermog. p. 420] [ἔϛι μὲν ȣ̂ν τὸ ἀντίθετον σχῆμα ἀναντίῤῥητον,] τȣτέϛι, μὴ ἔχον ἀντίῤῥητίν τινα, καὶ ἀπάντησιν παρὰ τȣ̃ ἀντιδικȣ̃ντος μέρȣς, [γίνεται δὲ διὰ τῶν ὁμολογȣμένων·] μέθοδος δὲ τȣ́τȣ τὸ [διανοήματι διανόημα ἀντικεῖσθαι,] τȣτέϛι τὸ πρὸς ἀληθὲς τι ἕτερον ἀληθὲς παραλαμβάνεσθαι. εἰ γὰρ μὴ ȣ̂τως ἔχει, κακόηθες γίνεται. ὥσπερ καὶ τὸ Δημοσθένȣς ἐν τῷ παραπρεσβείας. [402. 18.] πλάττει γὰρ, ὅτι αἰχμάλωτον λαβὼν ὁ Αἰσχίνης ἐμαϛίγωσεν αὐτὴν, διὰ τὸ μὴ θέλειν τραγῳδεῖν. ὅπερ ἐϛὶ ψεῦδος, καὶ διὰ τȣ̃το κακόηθες. περὶ ἀντιθέτȣ δὲ ἐνταῦθα διδάσκει ὁ τοιȣ̃τος [41] περὶ ȣ̂ ἐν ταῖς Εὑρέσεσι φθάσας ἐτεχνολόγησεν· ὅπερ ἦν [λόγος διπλασιάζων πάντα τὸν ὑποκείμενον νȣ̃ν τȣ̃τον τὸν τρόπον, εἴ τις τȣ̃ κατὰ φύσιν ζητȣμένȣ τὸ ἐναντίον λαμβάνων καταβαίνοι εἰς τὸ ὑποκείμενον· οἷον πρόβλημά ἐϛιν, ὅτι δεῖ καινοτομεῖν· πόλεμος γὰρ. τȣ̃το τὸ κατὰ φύσιν· τὸ δὲ ἀντικείμενον· εἰ μὲν γὰρ μὴ ἦν πόλεμος, ἀλλὰ εἰρήνη καὶ ἡσυχία, ἔδει μὴ καινοτομεῖν.] τȣ̃το μὲν ȣ̂ν τοιȣ̃τον· τὸ δὲ ἀντίθετον, περὶ ȣ̂ νῦν ὁ λόγος, ȣ̓ διπλασιάζει τὸν ὑποκείμενον νȣ̃ν, ἀλλ᾽ ἓν πρὸς ἓν ἀντιτίθησι νόημα. ἔϛιν ȣ̂ν ἡ διαφορὰ τȣ́τȣ τȣ̃ ἀντιθέτȣ πρὸς ἐκεῖνο αὕτη, ὅτι ἐκεῖνο μὲν τὸ μὴ γεγονὸς ὑποτίθησιν, ἐνταῦθα δὲ τὸ γεγονὸς εἰσάγει. καὶ ἐκεῖνο μὲν σχῆμα λέξεως ἐϛὶν· ὅσα γὰρ διδάσκει σχήματα Ἑρμογένης ἐν ταῖς Εὑρέσεσιν, εἰ χρὴ καθόλȣ ἀποφήνασθαι, σχήματα λέξεων εἰσὶ. τȣ̃το δὲ τὸ σχῆμα, σχῆμα διανοίας ἐϛι. καὶ ἐκεῖνο μὲν κατὰ περίοδον ἐκφέρεται καὶ πνεῦμα, τοῦτο δὲ κατὰ πνεῦμα μόνον. ἔχομεν δὲ παρὰ τῷ Θεολόγῳ ἀντίθετα. Ἔχȣσιν ȣ̂τοι τȣ̀ς οἴκȣς, ἡμεῖς τὸν ἔνοικον. ȣ̂τοι δήμȣς, ἡμεῖς ἀγγέλȣς. ȣ̂τοι τὸ βάλλειν, ἡμεῖς τὸ φέρειν. καὶ πάλιν ἐν τῷ εἰς τȣ̀ς Μακκαβαίȣς λόγῳ.

Ἐμοὶ

41. videtur leg. ȣ̂ τοιȣ́τȣ. Hermogenes hic loci non illo de antitheto tradit, de quo supra p. 175. sq. tradiderat.

Ἐμοὶ δὲ ἐ τεθνήκατε, Φίλτατοι παῖδες, ἀλλ' ἐκαρποφορήθητε. ἐκ ἐκλελοίπατε, ἀλλὰ μετεληλύθατε ἐ κατεξάνθητε, ἀλλὰ συνεπάγητε: [Ἀπλέςατον δὲ ὂν ἰσχυρὸν ἐςιν] Ἀπλέςατον Φησὶ τἔτο τὸ σχῆμα, ἐπειδὴ πόνων ἐ δέεταί τις ὥςε τἔτο ἐργάσασθαι. αὐτὰ γὰρ, ὡς ἔχει, λέγων τὰ πράγματα, καὶ μηδὲν πλέον περιεργαζόμενος, ἰσχυρότατον τὸ σχῆμα ποιεῖ. ἢ ἀπλέςατον Φησὶν, ὡς ἀληθές. Ἁπλἔς γὰρ ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφυ· διὰ τἔτο δὴ καὶ ἰσχυρότατος ἐςί. καὶ διὰ τἔτο ἔταξε τὸ σχῆμα τἔτο ἐν τῇ ἔσῃ μὲν, μὴ δοκέσῃ δὲ δεινότητι· τἔτο γὰρ τῆς ὄντως δεινότητος ἐςὶ, τὸ δοκεῖν ἀφελῆ τινὰ καὶ ἀπλοϊκὸν λόγον παρέχεσθαι, καὶ αὐτόν πως εἶναι δοκεῖν τοιἔτον, πᾶν τἐναντίον ὄντα τε καὶ ποιἔντα κατὰ τὸν λόγον- [οἷον· ἐδίδασκες γράμματα, ἐγὼ δ' ἐφοίτων·] ταῦτα ἐν τῷ περὶ ςεφάνου κεῖται· [315. 7.] ἡ δὲ ἔννοια τέτων αὕτη. σὺ μὲν, Φησιν, ἐδίδασκες γράμματα, ἐγὼ δὲ εἷς ἦν τῶν Φοιτώντων· πλὴν ἐ παρὰ τὸν Αἰσχίνην ἐφοίτησεν· οἱ γἔν διδάσκοντες, ὡς ἐνδεεῖς καὶ πένητες ἐδίδασκον. καὶ σὺ μὲν ἐτέλεις, ἤγεν καθαρμές τινας ἐποίεις. διεβέβλητο δὲ καὶ τἔτο. καὶ σὺ μὲν ἐκάθαιρες ἐγὼ δ' ἐκαθαιρόμην. καὶ ἐτελέμην. καὶ τὸ μὲν τελεῖν αἰσχύνην τινὰ εἶχε, καὶ ἀπρεπὲς ἦν, τὸ δὲ τελεῖσθαι ἐκ ἐάκει ἄσχημον εἶναι. καὶ σὺ μὲν ἐξέπιπτες, ἐγὼ δὲ ἐσύριττον· ἀντὶ τἔ σὺ μὲν διημάρτανες ὑποκρινόμενος πρόσωπον, ἐγὼ δὲ κατεγέλων. ἐγραμμάτευες, ἐγὼ δ' ἐκκλησίαζον· τὸ δὲ γραμματεύειν ἐδεμιᾶς μὲν ἦν ἀρχῆς, ἐδὲ πράξεως κύριον, ὑπανεγίνωσκε δὲ τῇ βελῇ καὶ τῷ δήμῳ τὰ προσαττόμενα 42 ὁ γραμματεὺς, καὶ τὰ γενόμενα ψηφίσματα ἐφύλαττεν. ὅθεν καὶ γραμματοκύφων εἴρηται, ὡς ἐγκύπτων εἰς τὴν τῶν γραμμάτων ἀνάγνωσιν· τυχὸν δὲ καὶ εἰς τὸ γράφειν. τριταγωνιςεῖν δὲ οἱ μὲν λέγεσι τὸ μετὰ τριῶν ἀγωνίζεσθαι

42. MS πραττόμενα. Non alia recitabat fcriba, quam quae iuffus effet recitare. Nifi fi πραττόμενα tantundem valet atque *acta*.

ἐν ταῖς τραγῳδίαις ὑποκριτῶν, καὶ συναμιλλᾶσθαι τούτοις οἱ δὲ, τὸ ἐν τῇ τρίτῃ τάξει τῶν ὑποκριτῶν καταριθμεῖσθαι:

Cap. XVI. Περὶ παρίσου [Hermog. p. 421.] ἵνα μὴ πλανᾶταί τις πολλάκις, εὑρίσκων ἐν συνθέτοις ὀνόμασι τὰς αὐτὰς λέξεις, καὶ τὰ αὐτὰ σημαίνειν οἴηται, ἀλλ' ἐξετάζῃ τὰς δυνάμεις τῶν σημασιῶν, διὰ τοῦτο παραδίδωσιν ἡμῖν καὶ τοῦτο τὸ κεφάλαιον· τάχα δὲ καὶ ἵνα διακρίνῃ τις τὰ πάρισα τῶν ἤδη παραδεδομένων ἴσων. διαφέρει γὰρ ἐκείνων, ὅτι ταῦτα μὲν ὁλοτελὲς ὄνομα ἔχουσιν, ἐκεῖνα δὲ μίαν ἴσην συλλαβὴν, ἢ καὶ δύο κατὰ τὸ τέλος, οὐχ ὁλόκληρον δὲ λέξιν. ἰστέον δὲ ὡς τὰ μὲν ἴσα σχήματα παρά τινων πάρισα λέγεται. ἔνιοι δὲ καὶ ὁμοιοτέλευτα ταῦτα ἐκάλεσαν· ἃ δὲ νῦν αὐτὸς λέγει πάρισα, τινὲς παρονομασίαν ἐκάλεσαν, ἄλλοι δὲ καὶ παρήχησιν· οἷον· κατηγορήσων γὰρ αὐτὸς ἐγὼ τῆς ἐμῆς, εἴτε ἀπονοίας, εἴτε ἀνοίας. ὡς ἔχει καὶ τὸ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Νύσσης· ὁ μὲν σκοπὸς εἰς ἐστὶ τοῦ ἡμετέρου λόγου, καὶ τοῦ παρόντος συλλόγου: [Ὅταν τὸ αὐτὸ ὄνομα ἄλλην καὶ ἄλλην προσλαβὸν συλλαβήν.] Οὐκ ὤφειλεν εἰπεῖν συλλαβὴν, ἀλλὰ λέξιν· καὶ γὰρ τὸ Πολὺ λέξις ἐστὶ, καὶ τὸ Φίλος· καὶ πάλιν ἐν τῷ δευτέρῳ παραδείγματι ἡ Πρὸ, καὶ ἡ Ἀντὶ, λέξεις εἰσί. τὸ δὲ τοῦ Ἰσοκράτους ἐν τῷ πρὸς Δημόνικον κεῖται. ἐν ᾧ καὶ τάδε. Τῷ μὲν τρόπῳ γίνου φιλοπροσήγορος, τῷ δὲ λόγῳ εὐπροσήγορος. τὸ δὲ μανθάνειν οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ διδάσκεσθαι καὶ παιδεύεσθαι λέγεται, ἀλλὰ δὴ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀκούειν· ὡς ἐν τῇ συνηθείᾳ λέγειν εἰώθαμεν. ἔμαθον γὰρ τὰ κατά σε, ἀντὶ τοῦ ἤκουσα. εἰ μὲν οὖν φιλομαθῆ ἀκούσομεν τὸν τὰς μαθήσεις τῶν λόγων ἡδέως ἀποδεχόμενον, ἐξ ἀνάγκης καὶ πολυμαθῆ νοήσομεν τὸν τὰς πολλὰς ἐπιστήμας καὶ τέχνας συλλέξαντα. εἰ δὲ φιλομαθῆ δεξόμεθα τὸν φιλοπευστοῦντα, καὶ ἀκούειν, ἃ μηδέπω ἀκήκοεν, ἡδέως βουλόμενον, πολυμαθῆ πάντως ἀκουστέον τὸν ἐξ ἀκροάσεως γεγονότα πολλῶν ἐμπειρότα-

ϱότατον 44· τοιοῦτον δὲ εὑρίσκομεν καὶ παρὰ τῷ Θεολόγῳ πάρισον· Γενοῦ Πέτρος, ἢ Ἰωάννης. ἐπὶ τὸν τάφον ἐπείχθητι ἀντιτρέχων τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ Θουκυδίδου ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἱστοριῶν κεῖται. ὅτε πρὸς Ἀθηναίους ἦλθε πρεσβεία τε Κορινθίων καὶ Κερκυραίων, καὶ πρῶτοι Κερκυραῖοι ἐδημηγόρησαν, προεπιβουλεύειν τοὺς Ἀθηναίους παροτρύνοντες 45, ἢ ἀντεπιβουλεύειν. καὶ τὸ μὲν προεπιβουλεύειν δηλοῖ τὸ φθάνειν τὴν ἐπιβουλήν. τὸ δὲ ἀντεπιβουλεύειν τὸ κατόπιν ἐλθόντα τῆς ἐπιβουλῆς, ἀμύνασθαι τοὺς λυπήσαντας. κρεῖττον οὖν ἐστὶ τὸ προλαμβάνειν τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἐπιβουλεύειν αὐτοῖς, ἢ μετὰ τὴν ἐπιβουλὴν σπουδάζειν ἀμύνεσθαι:

Cap. XVII. Περὶ προσποιήσεως 46: [Hermog. p. 421. 422.] [τριῶν οὐσῶν ἰδεῶν τῆς ῥητορικῆς] Ἰδέας τὰ εἴδη καλεῖ. λέγονται δὲ ἰδέαι καὶ τὰ εἴδη, καὶ ἴσως οὐ κακῶς. ἀπὸ γὰρ τῆς μορφῆς τῶν λόγων καὶ τὰ εἴδη τῆς ῥητορικῆς χαρακτηρίζεται· τρία δὲ εἴδη εἰσὶν. ὅτι καὶ τοσοῦτοι οἱ ἀκροαταὶ τῶν λόγων ὑπάρχουσιν ὄντες. σύγκειται μὲν γὰρ ἐκ τριῶν ὁ λόγος· ἔκ τε τοῦ λέγοντος, καὶ περὶ οὗ ὁ λόγος, καὶ πρὸς ὅν. καὶ τὸ τέλος πρὸς τοῦτον ἐστί. λέγει δὲ τὸν ἀκροατήν. ἀνάγκη δὲ τὸν ἀκροατὴν ἢ θεωρὸν εἶναι, ἢ κριτήν. κριτὴν δὲ ἢ τῶν γεγενημένων, ἢ τῶν μελλόντων. ἔστι δ' ὁ περὶ τῶν μελλόντων κρίνων, οἷον ἐκκλησιαστής. ὁ δὲ περὶ τῶν γεγενημένων, οἷον δικαστής. ὁ δὲ τῆς δυνάμεως θεωρός 47. τὸ δὲ τοῦ Δημοσθένους ἐν τῷ περὶ στεφάνου κεῖται. [285. 21.] ἀπορήσειε δ' ἄν τις πῶς ἐν τῷ κατὰ Μειδίου ὁ Δημοσθένης τὸ ἐναντίον ποιεῖ. τῆς γὰρ στάσεως οὔσης ὁρικῆς καὶ δικανικῆς, φησίν. [576. 17.] Ἐγὼ δὲ ἐσκέφθαι μέν, ὦ Ἀθηναῖ-

44. malim in poſitiuo ἔμπειρον.

45. ſubaudi μᾶλλον, quod ſaepe numero omittitur.

46. adde σχεδιασμοῦ.

47. malim ὁ δὲ περὶ τῆς δυνάμεως [ſubaudi κρίνων] οἷον θεωρός.

Ἀθηναῖοι, φημὶ, καὶ οὐκ ἂν ἀρνηθείην· μή ποτε οὖν καὶ τοῦτο τῆς δημοσθενικῆς δεινότητος ἐστὶν. ὥστε γὰρ προσεκτικοὺς ποιῆσαι τοὺς δικαστὰς πρὸς τὰ λεγόμενα, ὡς μεγάλα ὄντα καὶ ἐσκεμμένα, διὰ τοῦτο ἐσκέφθαι φησίν. [ἵνα καὶ οὕτως ὁ δικαστὴς ταραχθῇ.] ἐλπίζων ὁ δικαστὴς ἀκοῦσαι ἐσκεμμένα, εἶτα ἀκούων σχέδια, θορυβεῖται καὶ ἐκπλήττεται τὴν διάνοιαν, τῇ τε δυνάμει τοῦ λόγου, καὶ τῷ εἶναι αὐτοσχέδια τὰ λεγόμενα. τοῦτο δὲ τοῦ ἐνδιαθέτου λόγου ἴδιον πέφυκεν, ὡς ἐν τῷ περὶ λόγου ἀληθινοῦ [Hermog. p. 343.] μεμαθήκαμεν. τινὰ δὲ τῶν βιβλίων παραχθῇ ἔχουσιν, ἀντὶ τοῦ παρασυρῇ καὶ ἀπατηθῇ. [καὶ κεφάλαια, ὡς μεταξὺ ἀναμνησθέντες.] κεφάλαια εἴποις ἂν, ἢ τὰ ἐγκλήματα, ἢ τὰ ἐπιχειρήματα: [ἐν δέ γε ἐγκωμιαστικῇ ἰδέᾳ οὐ κωλύει ἀμφοτέροις χρῆσθαι.] εὗρον γάρ τινα λέγοντα, ὡς ἐν ἰδέᾳ ἐγκωμιαστικῇ ἀμφότερα μὲν χρὴ ποιεῖν, πλὴν οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. ἀσύμβατα γὰρ ἀλλήλοις ὁμολογία τε γραφῆς, καὶ σχεδίου προσποίησις. ἐζήτηται δὲ διὰ τί ἐν τῷ πανηγυρικῷ λόγῳ οὐδέν ἐστιν ἐμποδὼν καὶ ὁμολογεῖν ἐσκέφθαι, καὶ ἐκ τοῦ ἑτοίμου λέγειν. οἶμαι οὖν, ὅτι χρὴ μὲν ὁμολογεῖν, ἵνα δείξῃ ὡς μεγάλα εἰσὶ τὰ ἔργα, καὶ πόνου δεόμενα καὶ καιροῦ πολλοῦ· οὐ χρὴ δὲ ὁμολογεῖν, ἵνα δειχθῇ ὅτι πολλά εἰσι. πολλῶν δὲ ὄντων τῶν εἰς ἐγκώμιον προκειμένων ὑποθέσεων, τὰ πολλὰ τὸν ῥήτορα παρατρέχουσιν· ὅθεν καὶ ἀπορῶν λέγει, τί δράσω; τίνα πρᾶξιν ἐάσω; τίνα παρίδω; τίνα ἐγκωμιάσω; ταῦτα γὰρ προσποιουμένων σχεδιάζειν ἐστιν· ὅθεν καὶ ὁ Θεολόγος. Οἷον γάρ με, φησὶ καὶ τοῦτο μικροῦ παρέδραμεν ἐν μέσῳ τῶν εἰρημένων κείμενον· τὸ δὲ προοίμιον τοῦ εἰς τὸν μέγαν Βασίλειον ἐπιταφίου, ὁμολογεῖν ἔοικε μελέτην πολλὴν τὴν εἰς τὸ ἐγκωμιάσαι τὸν ἅγιον· λέγων γὰρ προθήσειν ὑπόθεσιν ἀγώνων ἑαυτῷ, τοῦτο ἐνέφηνεν, ὅτι μεγάλη χρεία σκέψεως καὶ ἀγώνων πολλῶν τοῖς ἐπαινοῦσι τὸν μέγαν Βασίλειον. καὶ πάλιν· μόνης ἡμῖν ἔδει τῆς ἐκείνου φωνῆς ἐκεῖνον ἐγκωμιάζουσιν· ὁ γὰρ αὐ-

τὸς

τὸς ὑπόθεσίς τε λαμπρὰ τοῖς ἐπαινῦσι, καὶ μόνος τῇ τῦ λόγυ δυνάμει τῆ. ὑποθέσεως ἄξιος:

C. XVIII. Περὶ αὐξήσεως εἶτα ἀποδείξεως: [Hermog. p, 422. 423.] [πότε ὁ ῥήτωρ αὐξήσει χρήσεται; ἐν δίκαις, εἶτα τότε ταῖς ἀποδείξεσιν.] ἐνταυθοῖ διδάσκει καὶ δύο μεθόδυς ἡμῖν παραδίδωσιν. ἢ γάρ, φησὶ, τὸ πρᾶγμα ἀμελεῖται καὶ διὰ τῦτο αὐξήσει δέον χρῆσθαι πρὸ τῶν ἀποδείξεων, ἵνα διὰ ταῦτα πείσῃ προσέχειν τὺς ἀκροατὰς, καὶ πρὸς τὸ πρᾶγμα διεγερθῶσιν· ἢ ὅταν τὸ κρινόμενον ἔνδοξον ᾖ, καὶ διὰ τῦτο οἱ δικασαὶ ταῖς κατηγορίαις ἐ προσέχωσι. γίνεται δὲ ἡ αὔξησις ἐκ τῶν περιςατικῶν· οἷον· σὺ τιμᾷς τὴν ἀγάπην, καὶ ταῦτα ἐν καιρῷ μισοφίλῳ; καὶ περιέπεις δι' αὐτὸ τὸ καλὸν, ἐν ἀλλοτρίᾳ διαγόντων προνοέμενος καὶ κηδόμενος. ἀεὶ μὲν ἒν φησὶ τὰς ἀποδείξεις χρὴ τιθέναι πρὸ τῶν αὐξήσεων· ἔςι δὲ ὅτε ἡ τάξις ἀμφοῖν ἐναλλάττεται· ὅταν γὰρ τὸ πρᾶγμα ἀμελῆται, ἢ τὸ εὐθύναις ὑποκείμενον πρόσωπον τῶν μεγάλων καὶ τιμίων καθέςηκεν. τότε δεῖ κεχρῆσθαι κατὰ καιρὸν ταῖς αὐξήσεσιν· ἵνα ὅτως αὐξηθέντος τῦ πράγματος, προσέχειν ὁ ῥήτωρ τὺς δικασὰς ποιήσῃ ταῖς ἀποδείξεσιν· ὡς ὁ Αἰσχίνης ἐποίησεν ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχυ. ὅτι γὰρ ἡταίρηκε, καὶ ὅτι τὰ πατρῷα κατεδήδοκε, κατηγόρησε τύτου ὁ Αἰσχίνης. ἐπειδὴ δὲ ἑώρα τὺς δικασὰς πρὸς τὰ τοιαῦτα ὑπτιωτέρυς καὶ ἀναπεπτωκότας, διὰ τὸ ἐν ἔθει τοῖς ἀθηναίοις εἶναι καὶ ἐρᾶν καὶ ἐρᾶσθαι, καὶ μὴ πρὸς αἰσχύνης εἶναι τὸ τοιῦτον αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ ἔμπαλιν πρὸς δόξης τίθεσθαι, καὶ ὅτι χρόνος, ἐξ ὗ ταῦτα, πολὺς, καὶ ἀνὴρ ὁ Τίμαρχος ἤδη, πρὸς δὲ ὐδ' ἀφανὴς, ἀλλὰ καὶ πεπρεσβευκὼς, καὶ ψηφίσματα γράφων· διὰ τῦτο χρῆται τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις περὶ σωφροσύνης τῆς τε τῶν παίδων, καὶ τῶν μειρακίων, ἔτι δὲ τῶν ἀνδρῶν, καὶ διέξεισι τὰ περὶ τῶν διδασκάλων τε καὶ παιδοτριβῶν, ὅση φυλακὴ περὶ αὐτῶν ἑκάςυ, καὶ ὅσα κατὰ τῶν μισθέντων, ἢ μισθυμένων ἑταιρεῖν ἐπιτίμια. τὸ

αὐτὸ

αὐτὸ ποιεῖ καὶ ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος, παρανόμων τὸ τούτου γραφόμενος ψήφισμα ὅτι τε τὸν Δημοσθένην ὑπεύθυνον ὄντα ἐστεφάνωσε, μὴ ἐξεῖναι ὑπεύθυνον ἄρχοντα στεφανοῦν τοῦ νόμου κελεύοντος· καὶ ὅτι ἐν θεάτρῳ τοῦτο πεποίηκε, τοῦ νόμου μηδένα ἐν θεάτρῳ στεφανοῦν ἀπαγορεύοντος. τρίτον καὶ τελευταῖον, ὅτι καὶ τὰ ψευδῆ ἔγραψεν ἐν τῷ ψηφίσματι. ταῦτα γοῦν ηὔξησε διὰ τῆς τῶν νόμων παραθέσεως. οὐκ ἄλλο γοῦν, φησὶν ὁ Ἑρμογένης, αἴτιον τοῦ καὶ ἐν ἀμφοτέροις τοῖς λόγοις (βιβλία γὰρ τοὺς λόγους φησὶν) χρήσασθαι πρὸ τῆς αὐξήσεως ἀποδεῖξει [48] ἐκ τοῦ τοὺς νόμους θεῖναι καὶ τὰς πολιτείας. ἢ τὸ παρορᾶσθαι τὸ ἔγκλημα. λέγει δὴ τὴν τοῦ Τιμάρχου ἑταίρησιν. καὶ τὴν τῶν παρανόμων γραφήν· οἶμαι δὲ ὅτι καὶ ὁ Θεολόγος ἐν τῷ εἰς τοὺς Μακκαβαίους λόγῳ αὐξήσει πρῶτον ἐχρήσατο, ὅτι οὗτοι ἄξιοί εἰσι τιμᾶσθαι, ἐπειδὴ ἡ τούτων τιμὴ τοῖς πολλοῖς παρεβλέπετο. καὶ οὕτως διεξῆλθε τὰ τῶν ἁγίων παλαίσματα. πῶς δὲ ηὔξησε τὴν τιμὴν αὐτῶν; εἰπών· οἱ πρὸ τῶν τοῦ Χριστοῦ παθῶν μαρτυρήσαντες, τίποτε δράσειν ἔμελλον μετὰ Χριστὸν διωκόμενοι, καὶ τὸν ἐκείνου ὑπὲρ ἡμῶν μιμούμενοι θάνατον· καὶ τὰ τούτου ἑξῆς:

C. XX. Περὶ ἐγνωσμένου ψεύσματος. [Hermog. p. 423.] Μέθοδον ἐνταῦθα παραδίδωσι τοῦ πῶς δὴ τοὺς ἀκροατὰς θεραπεύειν δόξομεν μᾶλλον ψευδόμενοι, ἢ εἰ τὸ ἀληθὲς ἐλέγομεν. ὅταν γὰρ λυσιτελῇ, φησὶ, τοῖς ἀκούουσι τὸ ψεῦδος, καὶ ἢ ψόγον μέγαν, ἢ διαβολὴν οὐ μικρὰν ἐξ αὐτῶν ἐκβάλλῃ, ἢ ἔπαινον προσάγῃ· τότε οὐ ψεκτὸν τὸ ψεῦδος τῷ ῥήτορι καὶ τὰ παραδείγματα πρόδηλα. ὁ δὲ Εὐρύβατος παλίμβολος γέγονεν ἀνήρ· ὁ δὲ Ἀριστοτέλης κλέπτην μὲν αὐτὸν γενέσθαι, ἁλόντα δὲ ἐπ' αὐτοφώρῳ δεθῆναι, καὶ δημοσίᾳ φυλάττεσθαι· κἄπειτα τοὺς φυλάττοντας, ἐπιθυμοῦντας θεάσασθαι, ὅπως διὰ τῶν τοίχων ἀνιὼν εἰς τὰς οἰκίας πάρεισι, λύσαντας

σαντας

48. imo vero inuerse πρὸ τῆς ἀποδείξεως αὐξήσει.

σαντας τέως αὐτὸν, ἐπιδείκνυσθαι παρακαλεῖν· τὸν δὲ, τάς τε ἐγκεντρίδας ὑποδυσάμενον [49], καὶ τὰς σπόγγους λαβόντα, ἀναβῆναι τε ῥᾶςα, καὶ τὸν ὄροφον τῆς οἰκίας ἐξελεῖν, ἐν ὅσῳ περιῇεσαν οἱ φύλακες ἑτέρωθεν, ὅπως καταλάβοιεν κατιόντα, οἴχεσθαι φεύγοντα. ἄλλοι δέ φασιν, ἄνδρα τοῦτον εἶναι Ἐφέσιον, καὶ λαβόντα χρήματα παρὰ τοῦ Κροίσου, ὥςε ςρατιὰν συναγαγεῖν εἰς τὸν ἐπὶ Πέρσας πόλεμον, προδότην γενόμενον, ἐγχειρίσαι Κύρῳ τὰ χρήματα. καὶ ἐντεῦθεν τοὺς πονηροὺς Εὐρυβάτας καλεῖσθαι:

C. XX. Περὶ τοῦ πότε ῥήτωρ ὀμόσει καὶ ὅρκῳ χρήσεται [Herm. p. 424.] προτίθησιν ἐνταῦθα εἰπεῖν μεθόδους ὅρκων, καὶ ποῖον ὁ ῥήτωρ ὀμεῖται καὶ ποῖον οὐκ ὀμεῖται; καὶ φησὶν, ὡς [οὐδέποτε ῥήτωρ ἐπὶ πράγματος ὀμεῖται·] πρᾶγμα ἐνταῦθα λέγων τὸ μερικὸν ἔγκλημα. διὰ γοῦν τὸ ἄδηλον εἶναι τοῦτο, οὐκ ὄμνυσιν· ἢ τάχα τὸ ἦθος αὐτοῦ δεικνὺς, ὅτι ἐπιεικὲς καὶ εὐλαβούμενος ὀνομάσαι ὡρισμένως τὸ ἔγκλημα. οἷον· ἐφόνευσεν οὗτος, νὴ τοὺς θεούς. ἢ ἐμοίχευσε· καθόλου δὲ ποιεῖται τὸν λόγον· ἠδίκησε, λέγων, ἢ ἠσέβησεν, ἢ παρηνόμησεν, ἢ ἕτερόν τι τοιοῦτον. ὅρα δὲ μήποτε ἦθος καλῇ τὸ ἀφελὲς καὶ ἄπλαςον, καὶ ἠθικὸν ὅρκον, τὸν ἀφελῆ. ἔςι δὲ εἰπεῖν ἠθικὸν ὅρκον τάχα καὶ τὸν ἐπὶ δυςυχίαις, καὶ ἐλεεινολογίαις γενόμενον· καὶ χρῆται τούτῳ τῷ ὅρκῳ ἐπὶ τῶν συμφορῶν ὁ ῥήτωρ. καὶ λέγεται ἠθικὸς οὗτος ὁ ὅρκος, ἐλεεινολόγον ἦθος ἐμφαίνων, ἀλλ᾽ οὐ πραγματικὸς, τουτέςιν, οὐκ ἐπὶ ἀποδείξει τινὸς παραλαμβανόμενος πράγματος. οὐδὲ γὰρ ἁπλῶς ὁ ὅρκος εἰς ἀπόδειξιν συμβάλλεται. [ὡς ὁ Δημοσθένης. ὡς μὲν ἐμοὶ δοκεῖ δι᾽ ἀμφότερα.] τοῦτο κεῖται ἐν τῷ κατὰ Μειδίου, ἔχει δὲ οὕτως. [514. 9.] ἐπειδὴ δὲ καλῶς καὶ τὰ δίκαια ποιῶν ὁ δῆμος ἅπας οὕτως ὠργίσθη καὶ παρωξύνθη, καὶ σφόδρα ἐσπούδαζεν, ἐφ᾽ οἷς ἠδικημένῳ μοι συνήδει, ὥςε πάντα ποιοῦντος τούτου, καί τινων ἄλλων ὑπὲρ αὐτοῦ, οὐκ

49. malim ὑποδησάμενον.

τȣ̃, ȣ̓κ ἐπείσθη, ȣ̓δ' ἀπέβλεπεν εἰς τὰς ȣ̓σίας τὰς τȣ́των, ȣ̓δὲ εἰς τὰς ὑποσχέσεις, ἀλλὰ μιᾷ γνώμῃ κατεχειροτόνησεν αὐτȣ̃, πολλοί μοι προσιόντες, ὦ ἄνδρες, καὶ τῶν ἐν δικαστηρίῳ νῦν ὄντων ὑμῶν, καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ἠξίȣν καὶ παρεκελεύοντο ἐπεξελθεῖν, καὶ παραδȣ̃ναι τȣ̃τον εἰς ὑμᾶς. ὡς μὲν ἐμοὶ δοκεῖ δι' ἀμφότερα, νὴ τοὺς Θεȣ́ς· καὶ πολλὰ δεινὰ πεπονθέναι νομίζοντες ἐμὲ, καὶ δίκην ἅμα βȣλόμενοι λαβεῖν, ὧν ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐτεθέαντο θρασὺν ὄντα καὶ βδελυρὸν· καὶ μετά τινα αὖθις ἐπάγει [515, 15.] Πολλὰ μὲν, ὦ ἄνδρες, χρήματα ἐξόν μοι λαβεῖν, ὥστε μὴ ȣ̓ κατηγορεῖν, ȣ̓ λαβὼν, πολλὰς δὲ δεήσεις, καὶ χάριτας, καὶ νὴ Δί' ἀπειλὰς, ὑπομείνας. ὁρᾷς πῶς τȣ̀ς ὅρκȣς πεποίηκεν ὁ ῥήτωρ ἠθικȣ́ς. οὐ γὰρ, ἵνα πιστώσηται τὸ πρᾶγμα· ἢ γὰρ ἂν εἶπε· καὶ ὑβρισθῆναι νομίζοντες ἐμὲ, καὶ τυφθῆναι, καὶ κινδύνȣς ὑποστῆναι· καὶ αὖθις ȣ̓κ εἶπεν ἂν, ἀπειλὰς ὑπομείνας, ἀλλ' ἐνεδείξατο ἂν τὸ εἶδος τῶν ἀπειλῶν. [Ὅμηρος μὲν ȣ̓̃ν τραγικὸν ὅρκον] παρέλαβε, τȣτέστι θρηνητικὸν, ὅς ἐστιν ἐνδιάθετος, καὶ μᾶλλον, ὅταν μὴ προλέγῃ τις. Πλάτων δὲ ἠθικῷ μὲν ἐχρήσατο, ἠθικῷ δὲ ἐκ τȣ̃ ἐναντίȣ ἤθȣς, τȣτέστι, τῆς βαρύτητος, ἧς ἐστιν ἴδιον εἰρωνεία. λέγεται δὲ ἐναντίον ἦθος ἡ εἰρωνεία, ἐπεὶ ὁ εἰρωνευόμενος ἐναντία λέγει, οἷς φρονεῖ. Δημοσθένης δὲ ἠθικὸν μὲν ὅρκον καὶ αὐτὸς παρέλαβε, πλὴν πολιτικὸν, τȣτέστιν, ἐνδιαθέτως μὲν καὶ αὐτὸς τὸν ὅρκον εἰσήγαγε, πλὴν ἀγωνιστικὸν καὶ δικανικόν· ὅρα γὰρ τί φησιν ἐν τῷ περὶ ἀφελείας λόγῳ. [Hermog p. 319.] [εἰ μέντοι μεθοδεύοις τινὰ πίστιν ἀγωνιστικὴν, ἤ ὁτιȣ̃ν ἕτερον, ὥστε μεταπεσεῖν εἰς ὅρκȣ σχῆμα, τὸ τοιȣ̃τον ἄλλό τι λέγω, καὶ ȣ̓κ ἀφελὲς, ȣ̓δὲ ἠθικόν. ȣ̓δὲ γὰρ ἔτι ὅρκος ἐκεῖνο γε ἂν εἴη, ἀλλὰ μεθοδεύθη μέν πως, ἄλλό τι ὂν, ὥστε εἰς τȣ̃το ἀφικέσθαι, φυλάττον δὲ τὴν οἰκείαν δύναμιν, προσλαμβάνει τι καὶ ἕτερον διὰ τῆς μεθόδȣ. οἷον· ȣ̓ μὰ τȣ̀ς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας.] καὶ ἄξιόν ἐστιν ἀπορῆσαι πῶς ἐνταῦθα

μὲν

μὲν φησιν, ὡς ἠθικὸν πολιτικὸν ἐποίησεν ὅρκον ὁ Δημοσθένης, διὰ τὸ εἰπεῖν οὐ μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι ἐν δὲ τῷ περὶ ἀφελείας λόγῳ οὐ φησὶ ποιεῖν ἦθος τοῦτο τὸ παράδειγμα. ἔστιν οὖν εἰπεῖν, ὅτι περὶ τῶν ἠθικῶν μόνως ὅρκων ἦν ὁ λόγος αὐτῷ ἐν τῷ περὶ ἀφελείας, ἐν δὲ τῷ περὶ μεθόδου δεινότητος, περὶ διαιρέσεως εἰπεῖν τῶν ἠθικῶν ὅρκων. διὸ καὶ ἐκάλεσε, τὸν μὲν τραγικὸν, τὸν δὲ εἰρωνικὸν, τὸν δὲ ἠθικὸν πολιτικὸν. ἐὰν δὲ λέγει· πεποίηκε λαμπρότητα, καὶ μέγεθος, ἀλλ' οὐκ ἀφέλειαν, οὐκ ἀναιρεῖ τὸ εἶναι τὸν τοιοῦτον ὅρκον ἠθικὸν παντελῶς, ἀλλὰ τὸ εἶναι μόνον ἠθικὸν καὶ ἀφελῆ. [οὐ μὰ Ζῆν' Ἀγέλαε.] τοῦτο κεῖται ἐν τῷ Υ τῆς Ὀδυσσείας. εἰπόντος γὰρ τοῦ μνηστῆρος Ἀγελάου πρὸς τὸν Τηλέμαχον, ὅτι ἔδει σε ἐκδοῦναι πρὸς γάμον τὴν μητέρα, ἐκεῖνος ἀντέφησεν· οὐ μὰ Ζῆν' Ἀγέλαε, καὶ ἄλγεα πατρὸς ἐμεῖο, οὔτι διατρίβω μητρὸς γάμον, ἀλλὰ κελεύω γήμασθ' ᾧ κελεύει, ποτὶ δ' ἄσπετα δῶρα δίδωμι: αἰδέομαι δ' ἀέκουσαν ἀπὸ μεγάροιο δίεσθαι: [οὐ μὰ τὸν Ζῆθον, ὦ Καλλίκλεις.] τοῦτο κεῖται ἐν τῷ Γοργίᾳ. παρεισάγει ἐνταῦθα τὸν Καλλικλῆ λέγοντα, ὅτι ὁ κρείττων καὶ βελτίων ἐστὶ, καὶ ταυτὸν τὸ βέλτιον καὶ τὸ κρεῖττον, καὶ ἐπὶ τὸν ἰσχυρότερον ταῦτα μετενεγκόντος, ὑποδείκνυσιν ὁ Σωκράτης τὴν ἐκ τούτου ἀτοπίαν δι' ἐναργοῦς παραδείγματος, εἴπερ οὐκ ἂν δέξαιτό ποτε τοὺς ἑαυτοῦ δούλους ἑαυτοῦ βελτίονας εἶναι, ἐπειδὴ, πολλοὶ ὄντες, ἑνὸς ὄντος αὐτοῦ, καθάπερ εἰκὸς, ἦσαν ἰσχυρότεροι. εἶτα ἐπάγει καὶ, ὦ θαυμάσιε, πρᾳότερόν με προδίδασκε. τοῦ δὲ Καλλικλέους εἰπόντος εἰρωνείαν εἶναι καὶ (sic) τοὺς λόγους τοῦ Σωκράτους, ἀπώμοσεν ὁ Φιλόσοφος εἰρωνικῶς παίζων πρὸς τὸν Καλλικλέα. οὐ μὰ τὸν Ζῆθον, ὦ Καλλίκλεις. ὁ δὲ Ζῆθος εἷς ἦν τῶν ἡρώων, ἀδελφὸς τυγχάνων Ἀμφίωνος. ἔτυχε δὲ πρὸ ὀλίγου μνησθεὶς τῶν πρὸς Ἀμφίωνα τοῦ Ζήθου ῥημάτων πρὸς Σωκράτην ὁ Καλλικλῆς, ἅπερ Εὐριπίδης Ζῆθον εἰσήγαγε λέγοντα. καὶ διὰ τοῦτο, οἶμαι, εἰρωνευόμενος ὁ Σωκράτης τὸν Ζῆθον ἀπώμοσεν· ἰστέον γὰρ ὡς σφάλμα ἐστὶ γραφικὸν τὸ οὐ μὰ Ζῆνα ἐν ἅπασι

πασι γὰρ τοῖς Πλατωνικοῖς βιβλίοις τὸν Ζῆθον ἀπόμυσιν: [οὐ μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας] ἀλλ' οὐκ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ὅπως ἡμαρτήκατε, ὦ Ἀθηναῖοι, τὸν ὑπὲρ τῆς ἁπάντων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας κίνδυνον ἀράμενοι. οὐ μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας τῶν προγόνων καὶ τοὺς ἐν Πλαταιᾷ παραταξαμένους: Demosth. p. 297. 8.

C. XXI. Πότε ῥήτωρ συνήγορον δώσει: [Hermog. p. 425.] εἰ μέν εἰσιν ἔνδοξα τὰ πρόσωπα, αὐτοὺς φησὶ δεῖν ποιεῖσθαι τοὺς ὑπὲρ ἑαυτῶν λόγους ἐν τῷ δικαστηρίῳ, καὶ πρὸς τοῦτο αὐτοὺς ἀναγκάσομεν. εἰ δὲ ἄδοξα, ἢ ἄλλως ἀσθενῆ δώσομεν αὐτοῖς συνήγορον. ἔστι δὲ ἄδοξα μὲν δοῦλος, καὶ ἄτιμος, καὶ ὁ διὰ κάλλος καὶ εὐπρέπειαν κατεγνωσμένος, τουτέστιν, ὁ ἡταιρηκώς. οὐ δύναται δὲ ἀπολογεῖσθαι γυνὴ, καὶ παιδίον, καὶ ὑπεργήρως ἀνὴρ, ἔτι δὲ καὶ ὁ νόσῳ κατεχόμενος. ῥήτορα δὲ ἐνταῦθα τὸν ῥητορικὸν καὶ τεχνικὸν νόμον φησί. διακελεύεται δὲ οὗτος τοῖς τὰ προβλήματα ἢ τὰ ζητήματα μελετῶσι, μὴ παρεισάγειν τὸ τοῦ φεύγοντος πρόσωπον· ἢ τὸ τοῦ κατηγόρου. (λέγει, εἰ ἄδοξον ἐστὶ, καὶ ἄλλως κατεγνωσμένον, ἢ ἀσθενὲς·) συνήγορος δέ ἐστιν ὁ προθεὶς ἐν δικαστηρίῳ τὴν οἰκείου θέλησιν, ἢ τὴν τοῦ φίλου, τῇ τοῦ ἑτέρου θελήσει ἀντειπών· τῇ μὲν οὖν γυναικὶ δοτέον συνήγορον, ἐπειδὴ ἄπειρος ἐστὶ νόμων. καίτοι γε, ἐὰν δύναται, συνηγορεῖ ἑαυτῇ· φησὶ γὰρ ὁ νόμος, ὅτι ὑπὲρ μόνων ἑαυτῶν γυνὴ καὶ τυφλὸς. δοτέον δὲ καὶ τῷ παιδίῳ καὶ τῷ ὑπεργήρῳ, εἴπερ ἀσθενεῖ. τῷ μὲν, διὰ τὴν τῶν νόμων παντελῆ ἄγνοιαν· τῷ δὲ διὰ τὴν ἀσθένειαν· καὶ τῷ δούλῳ, ὅτι ἀπρόσωπός ἐστι, καὶ ὅτε κινήσει [50] κατὰ τοῦ δεσπότου αὐτοῦ, ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγωνιζόμενος, ὀφείλει ὁ δικαστὴς διδόναι τούτῳ συνήγορον· δίδωσι δὲ καὶ τοῖς ἀτίμοις, ὅτι τοῦ λέγειν ἐπαύθησαν καὶ παῤῥησίαν οὐκ ἔχουσιν· [ὥσπερ ἐν τῷ κατὰ Μειδίου [51] Στρα-

50. malim *μηνύσῃ* indicet, deferat.

51. potest *ὁ ῥήτωρ* a communi tacite repeti. malim tamen *ὁ Δημοσθένης* ex Hermogenis texto addi.

Στράτωνι συναγορεύει.] ὁ Στράτων διαιτητὴς ἦν, καὶ, ἐπεὶ διαιτῆσαι καὶ τῷ Δημοσθένει, δίκην μετὰ Μειδίου ἔχοντι, ἔλαχεν, ἐκ ἀπήντα δὲ πρὸς τὴν κρίσιν Μειδίας, ἀπόντα τῦτον Στράτων κατέκρινε. πολλὰ δὲ τῦ Μειδίȣ παρακαλέσαντος Στράτωνα τὴν δίκην ἄκυρον ποιήσασθαι, ὗτος ἐδόλως ἐπείθετο· ὁ δὲ Μειδίας, δέον τὴν δίκην ἀνακαλέσασθαι, καὶ ὀμόσαι, ὡς δι' εὔλογον αἰτίαν ἐπὶ τὴν δικὴν οὐ παραγέγονεν, ἐπιτηρήσας ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ Στράτων ἀπῆν, ἔπεισε τὸν πρυτανεύοντα ψῆφον κατὰ Στράτωνος ἐξενεγκεῖν· ὡς παρανόμως δικάσαντος, ἐφ' ὧν 52 ἀδίκως τῦτον κατέκρινε. καὶ ὁ πρύτανις Μειδίᾳ πεισθεὶς, ἐκ οἶδ' ὅπως, ἐξ ἐρήμης τὸν Στράτωνα κατέκρινε, καὶ τῆς διαίτης ἐξέωσε, καὶ ἠτίμωσε. συναγορεύει ἐν Δημοσθένης τῷ Στράτωνι, καὶ πανταχόθεν δείκνυσιν ἄδικα παθόντα τὸν ἄνθρωπον. διαιτητὴς δὲ παρ' Ἀθηναίοις ἐγένετο ὁ περὶ τὰ ἑξήκοντα ἔτη. κληρῦνται δ' αὐτοῖς αἱ δίαιται, ἃς ἕκαστος αὐτῶν διαιτήσει. ὃς δ' ἂν αὐτῶν λαχὼν μὴ ἐκδιαιτήσῃ, ἄτιμος κατὰ νόμον ἐγίνετο. διήτων δὲ ἐν ἱεροῖς καθεζόμενοι. ἔθος δὲ ἦν πάλαι μὴ δίκην εἰσιέναι εἰς τὸ δικαστήριον, εἰ μὴ πρότερον οἱ διαιτηταὶ διαγνοῖεν περὶ αὐτῆς. ὁ δὲ πρυτανείων ἦν ὁ διοικῶν τὰ δημώδη. πρυτανεία δὲ ὁ τῶν ἡμερῶν ἀριθμὸς δέκα δὲ πρυτανεῖαι κατ' ἐνιαυτὸν ἐπεφύκεσαν· ὅτι καὶ δέκα ἦσαν αἱ φυλαί. ἐπεὶ δὲ ὁ τὴν ὥραν πωλήσας τῦ σώματος, ἀτιμίᾳ ὑπέκειτο, διὰ τῦτο καὶ αὐτὸς τῦ λέγειν ἀπείργετο. ἰσέον δὲ ὡς κατὰ τὰς νόμȣς εἰ μὲν βȣ́λεται ὁ ἡταιρηκὼς, συνηγορεῖ ἑαυτῷ, εἰ δὲ μὴ θέλει, δοτέον τῦτῳ συνήγορον:

Cap. XXII. Τὶς μέθοδος τῦ ἐναντία λέγοντος καὶ τὰ ἑξῆς: [Hermog. 425.] ἐνταῦθα διδάσκει πῶς ἐναντία τις λέγων τῇ αὐτῦ βȣλήσει κατορθοῖ, καὶ διὰ ποίων καὶ πόσων μεθόδων τῦτο γίνεται. [ἵνα καὶ ἡ ἐν λόγοις κακία ἐνταῦθα ἀρετὴ φανῇ·] τὶς δὲ ἡ ἐν λόγοις κακία, αὐτὸς διασαφεῖ. τὸ εὐέλεγκτα λέγειν καὶ εὐκόλως ὑπὸ τῶν

52. id eſt ἐπὶ τύτοις, ὧν.

τῶν τυχόντων ἀνατραπῆναι δυνάμενα. [ἐν τούτῳ γοῦν τῷ σχήματι τῶν λόγων,] τουτέστι, τοῖς ἐσχηματισμένοις, [ἀρετὴ γίνεται ἡ κακία τοῦ λόγου.] εἰ γὰρ καὶ μαχόμενα εἰσάγει, καὶ τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις περιπίπτει, ἀλλ᾽ οὖν ὃ κατ᾽ ἀλήθειαν θέλει, κατορθοῖ. [οἷον· ᾔτησαν Ἀθηναῖοι παρὰ Λακεδαιμονίων εἰρήνην· οἱ δὲ Περικλέα ἀντῄτησαν. βουλευομένων Ἀθηναίων, αὐτὸς ὁ Περικλῆς δεινοπαθῶν 53 τῷ δοκεῖν μὲν βούλεται ἀπελθεῖν, τῇ ἀληθείᾳ δὲ σπουδάζει τὰ ἐναντία περάναι τῷ δοκοῦντι αὐτοῦ βουλήματι, τουτέστι, τῷ ἔξωθεν ἐπιπλάσῳ σχήματι·] [ὁ Ἀγαμέμνων ἐστὶν ἀποπειρώμενος τοῦ ἑλληνικοῦ.] τηρητέον ὅτι ἐν κινδύνοις οἱ τοιοῦτοι σχηματισμοὶ εὑρίσκονται 54· ὁ γὰρ Ἀγαμέμνων ἀπόρως ἔχει ἐκστρατεῦσαι τοὺς Ἕλληνας, καὶ προτείνει αὐτοῦ τὴν ἀτοπίαν τοῦ μὴ στρατεύειν ἐν σχήματι. εἰ δέ τις προτείνει ἡμῖν, ὅτι Ἀγαμέμνων οὐ τυγχάνει τῆς προαιρέσεως, ἀλλὰ κινδυνεύει ἡττᾶσθαι ἀποπειρώμενος, καὶ ἀτυχῶς χρῆται τῷ λόγῳ, εἰς τὰς πατρίδας γὰρ ἐξωρμήκασιν, ἀγνοεῖ ὅτι Ἀγαμέμνονος τέχνη αὕτη ἐστὶ τὸ ἐρμῆσαι αὐτούς. οὐ γὰρ οἴεται καθέξειν τῇ ἀποπείρᾳ τῶν λόγων. ἀλλὰ τίς ἡ τέχνη; ἐπειδὴ ἀγανακτοῦσιν ὑπὲρ Ἀχιλλέως, οὐκ ἐνδείκνυται δὲ τὴν ἀγανάκτησιν, ἕως ἂν χρεία γένηται ἐξόδου, βούλεται ἀποῤῥῆξαι σφᾶς τὸν θυμόν. καὶ φανεροὺς γενομένους ὑπὸ τῶν ἀρίστων κατασχεθῆναι· τοῦτο καὶ γίνεται. Φαίνονται ἑτοίμως ἀπιόντες εἰς τὰς πατρίδας. Ὀδυσσεὺς δὲ καὶ Νέστωρ σφᾶς κατέχουσιν· εὐδιάλυτα μὲν οὖν ταῦτ᾽ ἐστιν· Ὃς πρὶν μέν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν Ἴλιον ἐκπέρσαντ᾽ εὐτείχεον ἀπονέεσθαι. εἰ τοίνυν ὑπέσχετο καὶ κατένευσε, περιμενετέον· Νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλεύσατο καί με κελεύει Δυσκλεᾶ. πάλιν ἀντιλαβὴν ἔχει. οὐ γὰρ δυσκλεᾶ ἀπιέναι. ἐκεῖνα δὲ σαφῶς στρεφόμενα. Αἰσχρὸν γὰρ τόδ᾽ ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι

53. p. 202. Hermog. vnde locus hic petitus est, legitur ὑβριοπαθῶν.

54. num deest vocab. πολυωφελεῖς, vel tale quoddam aliud?

νοιτι πυθέσθαι Μαψ ἔτω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν Ἀχαιῶν Ἄπρηκτον πόλεμον πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι· ταῦτα φανερῶς ὁ ἀντιλέγων ἐρεῖ. ςρεφόμενον ἐςὶ καὶ τὸ· Καὶ δὴ δῦρα σέσηπεν· τὰ μὲν ὖν εὐδιάλυτα ἀσθενείας λόγυ τεκμήρια πέφυκε, τὰ δὲ ςρεφόμενα κίνδυνον ἐμποιεῖ. ἀλλ' ὅμως ἐν τῇ τῶν ἐσχηματισμένων ἰδέᾳ αἱ κακίαι αὗται ἀρεταὶ καθεςήκασιν: [ὁ Ἀγαμέμνων ἐςὶν ἀποπειρώμενος τῦ Ἑλληνικῦ.] τίς ἡ τέχνη τῶν ςρεφομένων Ἀγαμέμνονος λόγων; πάθυς ὑπερβολὴ πρὸ τῦ λόγυ. ἵνα γὰρ δοκῇ ὑπὸ λύπης αὐτῦ ὁ λόγος φέρεσθαι, καὶ μὴ ἐξ ἐπιβυλῆς διακεῖσθαι, διὰ τῦτο καὶ ἀπὸ σχετλιασμῦ ἤρξατο. Ζεύς με μέγα κρονίδης ἄτη ἐνέδησε βαρείη. Σχέτλιος. ὁ γῦν τῷ Διὶ ἔτω προσφερόμενος καὶ βλασφημῶν, δῆλός ἐςιν ὑπὸ λύπης λέγων ἀσύμφωνα. [ἔςι δὲ καὶ ἄλλη τις τέχνη, βοηθεῖν ταῖς τῦ ἀντιδίκυ προτάσεσιν.] ἔςι δὲ καὶ ἄλλη, φησί, τις τέχνη, ἤγυν μέθοδος τῶν ἐσχηματισμένων λόγων· καὶ δεῖ ςῆσαι τελείαν εἰς τὴν τέχνην. εἶτα ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς ἀναγνῶναι τὰ ἑξῆς. ποία γῦν ἐςιν ἡ τέχνη αὕτη; τὸ βοηθεῖν ταῖς τῦ ἀντιδίκυ προτάσεσιν. ἀντίδικον δὲ λέγει, ἐχὶ τὸν κατ' ἀλήθειαν ἡμῖν ἐχθρὸν, ἐδὲ τὸν θέλοντα τὰ πρὸς ἡμετέραν βλάβην συντείνοντα. ἀλλὰ τὸν ἀνθιςάμενον οἷς ἡμεῖς τῷ δοκεῖν βεβυλεύμεθα. οἷον· δόξαν τοῖς Ἀθηναίοις πιπράσκειν τὰς ναῦς εἰς τὸν ἀνοικισμὸν, ἐπείπερ ἥττητο ἀντιλέγων [55], ἑαυτὸν προσαγγέλλει ὁ γῦν ἀνθιςάμενος, καὶ λέγων ἐν τῇ ὑποφορᾷ. ἀλλ' ἐδέν τι σοι θανάτυ πέπρακται ἄξιον, τἐναντίον μὲν [56] πολλὰ μυρίων εὐεργεσιῶν καὶ τιμῶν ἄξια, ἀντίδικος λέγεται, καθὸ ἀντιπράττει αὐτῷ. τύτυ ταῖς προτάσεσιν, ἤγυν ταῖς ὑποφοραῖς [57], δεῖ βοηθεῖν ἡμᾶς, καὶ κατα-

Nnn 2 σκευά-

55. Possit τις subaudiri. verum ex insequentibus constat, de Themistocle hic agi. quare suspicor Θεμιςοκλῆς addendum esse. 56. malim μενῦν.

57. Hic mirifice conturbat Georgius, τὰς προτάσεις, quae sunt actoris, cum ταῖς ὑποφοραῖς, quae

σκευάζειν αὐτὰς, καὶ ποιεῖν ἰσχυρὰς, καὶ εἰσάγειν λέγοντα. τί ποιεῖς, ὦ Θεμιστόκλεις; τί ἄξιοις θανεῖν; σὺ γὰρ μᾶλλον καὶ ἀνδριάντων ἄξιος εἶ, καὶ τιμῶν μεγάλων, ὅτι τοὺς χρησμοὺς διέλυσας, καὶ συνῆκας τοῦ Θεοῦ τὸν τόνον, καὶ μόνος τὸ συμφέρον τῇ πόλει διέγνωκας, καὶ κράτιστος κατὰ τὸν τῆς ναυμαχίας καιρὸν ἀναπέφηνας, καὶ τὸν ἀλαζόνα Ξέρξην νενίκηκας. δεῖ δὲ καὶ διὰ μακρῶν ταύτας, λέγω δὴ τὰς ὑποφορὰς, προβάλλεσθαι, τουτέστιν, ἐκτείνειν, καὶ ἱστορίας προτείνειν, δι' ὧν κατασκευάζεται. τὸ μὴ δεῖν γενέσθαι τόδε. μαρτυρίας γὰρ ἐνταῦθα τὰς ἱστορίας φησὶ, καὶ τὰ παραδείγματα. οἷόν τι λέγει καὶ ἐπὶ τοῦ Περικλέους ὁ τεχνικὸς ἐν ταῖς εὑρέσεσιν. εἰσάγει γὰρ ἐνταῦθα τὸν Περικλέα ἀξιοῦντα εἰς Λακεδαίμονα ἑαυτὸν ἀπελθεῖν, καὶ τὴν τοῦ ἐχθροῦ ὑποφορὰν ἰσχυρὰν κατασκευάζοντα, ἐν τῷ τὸν αὐτῷ ἀνθιστάμενον εἰσάγειν τοιαῦτα λέγοντα, οἷα Περικλῆς εἶπεν ἂν ὑπὲρ αὐτοῦ πάντως, εἴ τις αὐτὸν ἄλλος ἐκδιδόναι Λακεδαιμονίοις ἠξίου. φήσει τοίνυν ἴσως παρελθὼν, ὡς οὐ δεῖ ἐπιτάττουσι τοῖς ἐχθροῖς πείθεσθαι· δεινόν τε γὰρ εἶναι τὸ πρᾶγμα, καὶ ἠλίθιον, εἴ τις χαρίεται κελεύουσιν ἐχθροῖς. φίλοις γὰρ ἐπιτάττουσι δεῖ πείθεσθαι, καὶ οὐ πολεμίοις· καὶ ὅτι οὐδὲ οἱ πατέρες ἡμῶν ὑπήκουσαν οὐδενὶ, μήτε Ξέρξῃ, μήτε Μαρδονίῳ, μήτε Δαρείῳ. σκόπει τοίνυν ὅτι, ἃ ἐν ταῖς εὑρέσεσιν ἤγαγε παραδείγματα, τοὺς Ξέρξῃ καὶ Δαρείῳ καὶ Μαρδονίῳ μὴ ὑπακούσαντας πατέρας τῶν Ἀθηναίων, ἐνταῦθα μαρτυρίας φησὶν, ἢ ἱστορίας. σχολαστικαὶ ὑποθέσεις λέγονται αἱ καθ' ἑκάστην γινόμεναι ὁμιλίαι. οἷον, ἀδίκως τινὸς βουλομένου τύψαι τινὰ, οὗτος φησὶ, μὴ μόνον τύψῃς, ἀλλὰ καὶ ἀπόκτεινον, εἰ βούλῃ. τοῦτο δὲ λέγει, οὐκ ἀποκτανθῆναι βουλόμενος, ἀλλὰ τοὐναντίον παριστᾶν διὰ τούτου. ἢ αἱ κατὰ σχολὴν, ἤγουν εὐκαιρίαν, ἡμῖν συντατ-

ſunt contradiſputantis, permiſcens; vt videatur ab Hermogenis ſententia aberraſſe.

συντατόμεναι μελέται· ἢ αἱ ἐν ταῖς σχολαῖς, ἤγουν ταῖς διατριβαῖς, ἀναγινωσκόμεναι. ὃ καὶ μᾶλλον ἐςὶ νοεῖν: [ἀλλὰ καὶ ἀντιλέγειν προσποιῦ.] ὃ ἐν ταῖς εὑρέσεσιν ἔφη, τῦτο κἀνταῦθα διδάσκει, [ἵνα μὴ, λύοντες τὰς ἐμφάσεις, γυμνὺς εἰσάγωμεν τὺς λόγυς, ὡς ἄντικρυς μὴ θέλοντες. Herm. p. 205. 7.] εἴπερ ὖν ἀντιλέγομεν ὐκ ἰσχυρῶς, ὑποπτευόμεθα ὅτι ὐ θέλομεν ἐνδιαθέτως, ἃ τοῖς χείλεσι λέγομεν. πλὴν ἰσχυρότερα ἔςω σοι τὰ τῆς ὑποφορᾶς τῦ ἐχθρῦ [58], ἵνα νικήσῃς τῦ ἀνθιςαμένυ σοι νικήσαντος, καὶ δυνατωτέρας [59] τῆς ὑποφορᾶς γενομένης παρὰ τὴν λύσιν· ἡ γάρ τοι νίκη ἐκείνυ, σὴ νίκη γίνεται, ὥσπερ ἡ ἧττα, σὴ ἧττα:

Cap. XXIII. [Ὁ κατηγορῶν τὰς τῦ μέλλοντος ἀποκρίνεσθαι ὐχ ἁπλῶς προτείνει προτάσεις.] Herm. 426. Ἐνταῦθα περὶ τῶν προτάσεων τῶν ὑποφορῶν ὁ λόγος τῶ τεχνικῶ ἐμάθομεν γὰρ ἐν ταῖς εὑρέσεσιν, ἐὰν τεθῇ παρὰ τῶν ἐχθρῶν κεφάλαιον καὶ εἰσάγηται, τότε δεῖ κοσμῆσαι αὐτὸ προτάσει, ὑποφορᾷ, ἀντιπροτάσει, λύσει. καὶ ἔςι πρότασις μὲν ἡ ἐπαγγελία τῆς προφορᾶς, ὑποφορὰ δὲ ὁ τῦ ἐχθρῦ λόγος. λέγει ὖν ὅτι ὀφείλει ἐπαγγέλλεσθαι τὴν ὑποφορὰν τῦ ἐχθρῦ, ἢ ὡς ἀκριβῶς εἰδὼς, ἢ ὡς ἀμφιβάλλων καὶ ἐνδοιάζων, ἢ ὡς παρά τινων ἀκύσας. ταῦτα μὲν ὖν τὰ σχήματα τῆς προτάσεως τῶν ὑποφορῶν. ὁ δὲ καιρὸς τῆς χρήσεως τύτων τοιῦτος. ὅταν μὲν ἐςι τὰ τῦ ἀντιδίκυ κεφάλαια ἰσχυρὰ, ὡς πυνθανόμενος ταῦτα προβάλοιο, ἵνα δοκῇς ἀκύειν ταῦτα καὶ παρορᾷν ὡς ἀνίσχυρα. ὅταν δὲ ἀσθενῆ καὶ ἀδύνατα, ὡς εἰδὼς, τῇ ἐπιςήμῃ χρήσεται [59 b]· διὰ τί; ὅτι βύλεται δεῖξαι τοῖς δικαςαῖς, μηδενὶ ἀλ-

58. malim ἰσχυρότερα ἔςω σοι τῆς σῆς ὑποφορᾶς τὰ τῦ ἐχθρῦ.

59. malim ἀδυνατωτέρας.

59 b. Alternat perſonas, modo ſecundam, modo tertiam vſurpans.

νὶ ἄλλῳ θαῤῥεῖν τὸν δι' ἐναντίας αὐτῷ, ἢ τῇ τοιαυτῇ ὑποφορᾷ τῇ σαθρᾷ, μονονεχὶ τῦτο λέγων. ἀκριβῶς οἶδα ὅτι ἄλλο ἐδὲν ἔχει πάντων εἰπεῖν, ἢ τόδε. καὶ τῦτο ποιεῖ ἐπεγγελῶν αὐτῷ, ὡς ἐπὶ μιᾶς, καὶ ταύτης σαθρᾶς, ἀγκύρας σαλεύοντι. ἐὰν δὲ μήτε λίαν ὦσιν ἰσχυρὰ, ἃ μέλλει προβάλλεσθαι ὁ ἀντίδικος, μήτε λίαν ἀφελῆ καὶ ἀνίσχυρα, ἀλλὰ μέσα, δεῖ καὶ σὲ χρήσασθαι τῇ δόξῃ. ἥτις ἐςὶ μέση καὶ ςοχαςικὴ. [Δημοσθένης δὲ τὰ ἄμικτα ἔμιξεν ἐν τῷ κατὰ Μειδίε.] ἔςι δὲ πρῶτον μὲν ἐκεῖνο ἐκ ἄδηλος ἐρῶν, ἐξ ὧν ἰδίᾳ πρός τινας δειξιὼν ἀπηγγέλλετό μοι, [v. Demosth. 522. 23.] ὡς εἴπερ ἀληθῶς ἐπεπόνθειν ταῦτα, ἃ λέγω, δίκας ἰδίας μοι προσῆκεν αὐτῷ λαχεῖν, τῶν μὲν ἱματίων, καὶ τῶν χρυσῶν ςεφάνων, τῆς διαφθορᾶς, καὶ τῆς περὶ τὸν χορὸν πάσης ἐπηρείας, βλάβης. ὧν δ' εἰς τὸ σῶμα φημὶ ὑβρίσθαι, ὕβρεως, ἐ μὰ Δία, ἐχὶ δημοσίᾳ κρίνειν αὐτὸν, καὶ τίμημα ἐπάγειν, ὅ τι χρὴ παθεῖν, ἢ ἀποτίσαι·] Ὅρα ἐν πῶς καὶ τῇ ἀκοῇ ἐχρήσατο εἰπών· ἔςι δὲ ἐκ ἄδηλος ἐρῶν. τὸ γὰρ λέγειν, δῆλος ἐςὶ ποιῶν τόδε καὶ τόδε, ἐδὲν διαφέρει τῦ λέγειν, ὅτι οἶδα, ποιεῖ τόδε καὶ τόδε. διὰ τί ἐν ἀμφοτέροις ἐχρήσατο; τῇ ἀκοῇ μὲν, διὰ τὸ εἶναι ἰσχυρὸν τὸ προτεινόμενον παρὰ τῦ ἐχθρῦ. τῦτο γὰρ λέγει κεφάλαιον, ὃ τὸν τῦ παραγραφικῦ τόπον ἔχει. πρὸς γὰρ τὴν προβολὴν τῦ Δημοσθένες ἀντιτίθησιν ἐκεῖνο, ὅτι δίκην ἰδιωτικὴν ἐχρῆν αὐτὸν δικάσασθαι. ὑπὲρ μὲν τῶν ἱματίων καὶ τῶν ςεφάνων, βλάβης, ὑπὲρ δὲ ὧν εἰς τὸ σῶμα ὑβρίσθαι φησὶν, ὕβρεως. καὶ τῇ μὲν ἀκοῇ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν χρῆται. τῇ δὲ ἐπιςήμῃ, ἵν' εὐθὺς εὐκαταφρόνητον δείξῃ τὸ παρὰ τῦ Μειδίε λεγόμενον. ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην, ἐπειδὴ ἐκείνῳ ἐδόκει ἰσχυρότατον κεφάλαιον τὸ ἀναξίες τινὰς λαβεῖν τὴν τῆς ἀτελείας δωρεὰν, τῷ δὲ Δημοσθένει καὶ πάνυ σαθρὸν, διὰ τῦτο, ὡς ἀνισχύρε, καταφρονῶν, τῇ ἐπιςήμῃ πρῦτεινεν [457. 4.] ὡς ἂν εἰ καὶ ἀσθενὲς ἦν τῷ ὄντι. τριχῶς γὰρ λύει τῦτο.

πρῶ-

πρῶτον, κατὰ παράλειψιν· ἐγὼ δ', ὅτι μὲν, τινῶν κατηγορῦντα, πάντας ἀφαιρεῖσθαι τὴν δωρεὰν, τῶν ἀδίκων ἐστιν, ἐάσω. δεύτερον, καθ' ὑπόθεσιν· ὅτι θῶμεν, ὅτι πάντες ἦσαν ἀνάξιοι. τί δήποτ' ἔγραψας μηδὲ ἐξεῖναι τῷ δήμῳ αἰτηθέντι δῦναι; τρίτον, ὅτι κρεῖττον ὑμᾶς κυρίους εἶναι τῆς δωρεᾶς, ἐξαπατηθέντας δέ ποτε καὶ φαύλῳ τινὶ δῦναι, ἢ διὰ τὸ παντελῶς ἀκύρους εἶναι, μηδ' ἂν ἄξιόν τινα εἰδῆτε, ἐξεῖναι τιμῆσαι· ἐκ μὲν γὰρ τῦ πλείονας, ἢ προσήκει, τιμᾶν, πολλοὺς εὖ ποιεῖν προκαλεῖσθε ὑμᾶς. ἐκ δὲ τῦ μηδενὶ μηδὲν, μηδ' ἂν ἄξιος ᾖ, διδόναι, πάντας ἀπείρξετε τῦ φιλοτιμεῖσθαι:

C. XXIV. [Herm. p. 428.] Τῦτα αὐτὰ λέγοντα, ἢ ἑαυτῷ, ἢ ἄλλῳ τινὶ, μὴ δοκεῖν τὰ αὐτὰ λέγειν, διπλῆ μέθοδος] μέθοδον ἡμῖν διπλῆν παραδίδωσιν, ἐξ ἧς ὁρμώμενοι δόξομεν, ὅτε ἡμεῖς ταυτολογεῖν ἑαυτοῖς, κἂν τὰ μάλιστα τὰ αὐτὰ λέγωμεν, ὅτε ἑτέροις, ἂν τὰ ἐκείνων ὑφαιρώμεθα καὶ σφετερίζώμεθα· ἤγυν τὴν τάξιν μεταβαλεῖς, φησι, καὶ ἃ, εἴτε παρὰ σῦ ἐτέθησαν, εἴτε παρ' ἄλλυ, πρῶτα, ὕστερα θήσεις, εἴτε τὰ ὕστερα πρῶτα, ἢ τὰ ἐκτεταμένα συνεσταλμένα ἐρεῖς, ἢ τὸ ἐναντίον. καὶ ταυτὶ μὲν ὁ τεχνικὸς. ἔστι δὲ εἰπεῖν, ὅτι καὶ διὰ τῆς τῶν σχημάτων μεταβολῆς τῦτο γίνεται· ὥσπερ ὁ Θεολόγος ἐν τῷ εἰς τὺς Μακκαβαίυς λόγῳ, ὁμηρικόν τι παραλαβὼν, ἔλαθε τὺς πολλὺς, σχημάτων ὑπαλλαγῇ χρησάμενος· ὁ γὰρ Διομήδης πρὸς τὸν Γλαῦκόν φησιν· Ὦ πέπον, εἰ μὲν γὰρ πόλεμον περὶ τόνδε φυγόντε Αἰεὶ δὴ μέλλοιμεν ἀγήρω τ' ἀθανάτω τ' Ἔσσεσθ', ὅτε κεν αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μαχοίμην, Οὔτε κέ σε στέλλοιμι μάχην ἐς κυδιάνειραν. Νῦν δ' ἔμπης γὰρ κῆρες ἐφεστᾶσι θανάτοιο Μυρίαι, ἃς ὐκ ἔστι φυγεῖν βροτὸν, ὐδ' ὑπάλυξαι· Ἴομεν, ἠέ τῳ εὖχος ὀρέξομεν, ἠέ τις ἡμῖν. τῦτο καὶ ὁ Θεολόγος εἰσήγαγε τὺς Μακκαβαίυς λέγοντας. Τί γὰρ, κἂν μὴ νῦν ἀποθάνωμεν, οὐ τεθνηξόμεθα πάντως; ὐ τῇ γενέσει τὰ ὀφειλόμενα λειτυργήσομεν; ποιήσωμεν τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν· ὁ μὲν ὖν Ποιητὴς τῷ ἀντιθέτῳ ἐχρήσατο σχήματι· ὁ δὲ Θεολόγος τῷ

κατ' ἐρώτησιν. [ἡ δὲ αὐτὴ καὶ τοῦ παραφράζειν μέθοδος.] ὥσπερ ἐν μελέταις, ἡ ἐν ἄλλῃ λογογραφίᾳ, ἔςισοι τὰ αὐτὰ μὲν λέγειν, λανθάνειν δὲ ὑπαλλάττοντι τὴν τάξιν, ἢ τὰ συνεςαλμένα ἐκτείνοντι, καὶ τὰ ἐκτεταμένα συςέλλοντι, οὕτω καὶ ὅταν παραφράζῃς τινὰ νοῦν ἀλλότριον, ἤγουν μεταβάλλῃς ἀπὸ τοῦ ἀσαφεςέρου ἐπὶ τὸ σαφέςερον. ὥσπερ ὁ Θεμίςιος πολλὰ τῶν τοῦ Ἀριςοτέλους, ἔνθα πῆ μὲν τὴν τάξιν ὑπαλλάσσει, ἢ τὰ συνεςαλμένα ἀναπτύσσει. τοῦτο ποιεῖ καὶ Σωσίπατρος ἐν ταῖς μεταβολαῖς αὐτοῦ καὶ μεταποιήσεσι τῶν Δημοσθενικῶν χωρίων [60]. ὡς μεταποιῶν γὰρ τό· πλεονέκτημα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μέγα ὑπῆρξε Φιλίππῳ, [245. 13.] ἐκτεταμένον ὂν παρὰ τῷ ῥήτορι, ὅρα κατὰ περίοδον, συνεςαλμένως ἐκφέρει· τὸ τῶν προδοτῶν πλῆθος, ὡς ἄλλο τι πλεονέκτημα, Φιλίππῳ γενόμενον, ἀπάτῃ καὶ φιλοτιμίᾳ πολλοὺς κτησαμένῳ, οὐδὲ καθελεῖν ἔτι τὸν Φίλιππόν τινι τῶν ἑλλήνων ἐνδέδωκε. τοῦτο δὲ τὸ χωρίον μεταποιεῖ καὶ κατὰ τὰ σχήματα. ἐξάγει γὰρ εὐκτικῶς, παθητικῶς, ἐπιτιμητικῶς, καὶ ἀσυνδέτως 60 b· εἴθέ μοι μόνος ἐπολέμει Φίλιππος, μὴ φάλαγγας προδοτῶν κατὰ τῶν ἑλλήνων συσκευασάμενος! παθητικῶς· οἴμοι τοῦ πάθους! οἴμοι τῆς συμφορᾶς! θρηνήσω κακῶς διακειμένους τοὺς Ἕλληνας. ἐπιτιμητικῶς [61]· ὑμεῖς κατὰ τοῦ γένους ηὐξήσατε Φίλιππον, τί γὰρ αὐτῷ συνεχωρεῖτε τοσοῦτον ἐσμὸν [62]· ἀσυνδέτως. εὗρεν ἄπειρον πλεονέκτημα Φίλιππος. πλῆθος γέγονε προδοτῶν, οἷον οὐ πρότερον· ἠπάτηνται τῶν Ἑλλήνων τινές. ἐφθάρησαν τὴν διάνοιαν· Καὶ τοσαῦτα μὲν περὶ τοῦ παραφράζειν διεξιόντες, ἠγάγομεν παραδείγματα ἐκ Σωσιπάτρου. [τίς δὲ ἑκατέρου τούτων ὁ καιρός;] πρῶτον

60. Operis huius hodie deperditi nullam vſquam fieri mentionem reperio. Simile quodammodo fuit metaphraſibus Homericis, quorum ſpecimen nuper edidit Villoiſonus V. C. 60.b. adde εὐκτικῶς.

61. MS. θρηνητικῶς.

62. Addendum videtur προδοτῶν.

τον μὲν ἡμῖν παρέδωκε μέθοδον, πῶς ἄν τις ταυτολογῶν, ἢ ἑαυτῷ, ἢ ἄλλοις, λάθοι. νῦν δὲ καὶ τὴν χρῆσιν τῆς μεθόδου παραδίδωσι, καὶ διδάσκει τὸν καιρὸν, τῆς τε συστολῆς, καὶ τῆς ἐκτάσεως. καὶ τοῦ ἀμείβειν τὴν τάξιν· φησὶν οὖν ὡς ἐν μὲν συμβουλῇ δεῖ συστέλλειν καὶ ἐκτείνειν, ἢ τὰ ἑαυτοῦ, ἢ τὰ τῶν ἄλλων, οὐ χρὴ δὲ ἀμείβειν τὴν τάξιν· διὰ τί; ὅτι πᾶς συμβουλεύων κἂν τὸ νόμιμον κεφάλαιον, κἂν τὸ δίκαιον, κἂν τὸ συμφέρον κατεπείγῃ, ἐκεῖνο πρῶτον θήσει, ὥστε καὶ ὁ περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος διεξιὼν, καὶ τὰ αὐτὰ νοήματα ἀπαγγέλλων τοῖς πρὸ αὐτοῦ, ἐκεῖνο θήσει πρῶτον τὸ κατεπεῖγον· καὶ τὴν τάξιν μὲν οὐκ ἀμείψει, συστελεῖ δὲ τὰ ἐπιμήκη, καὶ αὖ τὸ ἐναντίον ποιήσει. τὸ αὐτὸ καὶ ἐν πανηγυρικῇ ἰδέᾳ. διὰ τί; ὅτι καὶ ἐκεῖ τάξις ἐστὶ τῶν κεφαλαίων, καὶ νόμος τῆς τάξεως ἀμετακίνητος, αὐτὴ ἡ φύσις. δεῖ γὰρ φύσει πρῶτον τετάχθαι τὸ ἔθνος, εἶτα τὴν πατρίδα, εἶτα τοὺς προγόνους, αὖθις τοὺς πατέρας: ὥσπερ, ἐν συμβουλευτικῇ μὲν ἰδέᾳ ἐποίησε Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ Διοπείθους λόγῳ (τοῦτον γὰρ λέγει τὸν περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ στρατιωτῶν) ταυτολογῶν ἑαυτῷ, καὶ ἐκεῖνα δὴ λέγων, ὅσα καὶ ἐν τοῖς Ὀλυνθιακοῖς, τὴν μὲν τάξιν ἐφύλαξεν· ἐπεὶ γὰρ πρῶτον ἦν καὶ ἀναγκαῖον κεφάλαιον, τὸ προτρέψασθαι ἐπὶ τὸν κατὰ Φιλίππου πόλεμον, τοῦτο καὶ ἐν ἀμφοτέροις πρῶτον ποιεῖ· εἶτα τὸν περὶ χρημάτων εἰσάγει λόγον· τὴν μὲν οὖν τάξιν οὕτως ἐφύλαξε. συστείλας δὲ ἐν τοῖς Ὀλυνθιακοῖς τὴν πρὸς τὸν κατὰ Φιλίππου πόλεμον προτροπὴν, ἐξέτεινεν ἐν τῷ κατὰ Διοπείθους· ἐκτείνας δὲ τὸν περὶ χρημάτων λόγον πάλιν ἐν τοῖς Ὀλυνθιακοῖς, ἐνταυθοῖ συνέστειλε. πόθεν γὰρ εὐπορήσουσι χρημάτων, ἐκεῖ μὲν πολλοὺς φησὶ τρόπους, ἐνταῦθα δὲ ὀλίγους τίθησιν· ἀλλὰ καὶ ὁ Θεολόγος μήκεσιν ἐχρήσατο καὶ βραχύτησιν ἐν τῷ εἰς τὸ βάπτισμα προτρεπτικῷ λόγῳ, πολλὰς ἐννοίας ἀμείβων ἐν τῷ ὁ μὲν σοφὸς Σολομῶν κειμένας. αὐτίκα ὁ μέγας Βασίλειος οὕτως, φησὶν, ἐργασίαν ἐκ τοῦ μικροτέρου ποιούμενος· εἰ χρυσὸν τῇ ἐκκλησίᾳ διένεμον, οὐκ ἄν μοι εἶπες· αὔριον ἥξω, καὶ αὔριον δώσεις· ἀλλ' ἀπῄτησας ἂν

ἤδη τὴν διανομὴν κατεπείγων, καὶ ἐδυσφόρεις πρὸς τὴν ὑπέρθεσιν. ἐπεὶ δὲ ἐχ ὕλης εὔχροιαν, ἀλλὰ ψυχῆς καθαρότητα προτείνεταί σοι ὁ μεγαλόδωρος, προφάσεις πλάττη, καὶ αἰτίας καταριθμῇ, δέον ἐπιτρέχειν τῷ λόγῳ· ὁ δὲ Θεολόγος πάνυ συνεσαλμένως· ὡς ἐςιν ἄτοπον, χρήματα μὲν προαρπάζειν, ὑγείαν δὲ ἀναβάλλεσθαι· εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ τὰ αὐτὰ, τὰ μὲν ἐκτεινόμενα, τὰ δὲ συςελλόμενα. [ἐν δὲ πανηγυρικῇ ἰδέᾳ Πλάτων τὰ αὐτὰ λέγων Θεκυδίδῃ.] νόμος ἦν Ἀθηναίοις ἐπιταφίοις τιμᾶν τὰς ἐν πολέμῳ ἀποθανόντας. ὁ γᾶν Πλάτων καὶ ὁ Θεκυδίδης ἐποίησαν ἐπιταφίες. ὁ μὲν Θεκυδίδης τὸν Περικλέα ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν ἱςοριῶν εἰσαγαγὼν τὸν ἐπιτάφιον λόγον ἐπὶ τοῖς ἠριςευκόσι διεξερχόμενον, καὶ τὰ μὲν περὶ τῶν πολέμων συςείλαντα, τὰ δὲ περὶ τῆς πολιτείας ἐκτείναντα. ὁ δὲ Πλάτων ἐν τῷ λόγῳ, ᾧ ἐπιγέγραπται Μενέξενος, ὁ ἐπιτάφιος, ποιήσας Ἀσπασίαν, τὴν τῆ Σωκράτες διδάσκαλον, τὸν ἐπιτάφιον λόγον περαίνεσαν, καὶ Σωκράτην τῆτον πρὸς Μενεκράτην διεξερχόμενον· ὁ μὲν ἦν Θεκυδίδης συνέςειλε τὰ περὶ τῆ πολέμε, εἰπὼν μὴ δεῖν μακρηγορεῖν ἐν εἰδόσι διηγέμενον τὰ κατὰ πολέμες ἔργα τῶν τε προγόνων καὶ εἴ τι αὐτοὶ πεποιήκασι, βαρβάροις ἢ Ἕλλησι πολεμῆντες, διηγέμενος ἀφ᾽ οἵας ἐπιτηδεύσεως, καὶ μεθ᾽ οἵας πολιτείας καὶ τρόπων ἐξ οἵων, μεγάλα τὰ αὐτῶν ἐγένοντο. [ἐν δὲ τῇ δικανικῇ ἰδέᾳ καὶ ἡ τῆς τάξεως μεταβολὴ χώραν ἔχει.] ἀπορῆσαί μοι πρότερον ἔπεισι πῶς προθέμενος ὁ τεχνικὸς διδάξαι, ὅτι ἐν τῷ δικανικῷ ἀλλάσσεται καὶ ἡ τάξις, παράδειγμα ἤγαγε τὸν περὶ ἀτελείας λόγον· εὔδηλον γὰρ ὅτι ὑπὸ τὴν πραγματικὴν ὅτος ἀνάγεται· ἡ δὲ πραγματικὴ τοῖς τῆ συμβελευτικῆ κεφαλαίοις τέμνεται, καὶ ὑπὸ τὸ συμβελευτικὸν εἶδος ἀνάγεται μόνη τῶν ἄλλων ςάσεων δικανικῶν ὅσῶν. ἔςιν ὖν εἰπεῖν, ὅτι ἀπὸ τῆ σκοπῆ λέγεται δικανικός· ἐπεὶ γὰρ σκοπὸν ἔχει κατηγορῆσαι τῆ νόμε τῆ ὑπὸ Λεπτίνε τεθέντος, ἡ δὲ κατηγορία [63] μέρος ἐςὶ τῆ δικανικῆ, διὰ τῦτο λέγεται καὶ δικα-

63. MS. κατηγόρου.

δικανικὸς ὁ λόγος, εἰ καὶ ἡ κατηγορία τοῖς τοῦ συμβουλευτικοῦ κεφαλαίοις κατασκευάζεται· ὁ δὲ Φορμίων ῥήτωρ ἦν, καὶ κατηγόρησε καὶ οὗτος τοῦ νόμου τοῦ Λεπτίνου, συνηγορῶν τῷ Ἀφεψίωνι, υἱῷ Βαθίππου, τοῦ προκατηγορήσαντος τοῦ νόμου καὶ πρὸ τοῦ τέλους τῆς δίκης ἀποθανόντος. κατηγόρησε δὲ καὶ Κτήσιππος, υἱὸς Χαβρίου, ᾧ συνηγόρει Δημοσθένης. ἡ δὲ ζήτησίς ἐστι πραγματικὴ ἔγγραφος· ὁ μὲν οὖν Φορμίων πρῶτον τῷ δικαίῳ ἐχρήσατο· ὁ δὲ Δημοσθένης τῷ τῆς ἀξίας, εἶτα τῷ καλῷ, εἶτα τοῖς λοιποῖς. ἐστι δ' οὐκ ἄδηλον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦθ' ὅτι Λεπτίνης, κἂν τις ἄλλος ὑπὲρ τοῦ νόμου λέγῃ, δίκαιον μὲν οὐδὲν ἐρεῖ περὶ αὐτοῦ, φήσει δ' ἀναξίους τινὰς ἀνθρώπους, εὑραμένους ἀτέλειαν, ἐκδεδυκέναι τὰς λειτουργίας. τοῦτο δὲ τὸ τῆς ἀξίας, λέγω δὴ τὸ ἀναξίους εὑρεῖν τὴν ἀτέλειαν, οὐ κεφάλαιον ἐστὶν, ἀλλὰ παρὰ τοῦ Λεπτίνου εἰσαγόμενον πρὸς τὸ δίκαιον, ὃ προηγουμένως Δημοσθένης προὐβάλλετο· ἔλεγε γὰρ ὁ Δημοσθένης, ὅτι οὐ δίκαιον στερεῖσθαι τῆς δωρεᾶς τοὺς εὐεργέτας τῆς πόλεως· πρὸς ὃ ἀντίθεσίν τινα Λεπτίνης προέτεινεν, ὅτι οὐκ ἐστι δίκαιον ἀναξίους τινὰς λαμβάνειν τὴν τοιαύτην δωρεάν· τοῦτο γοῦν τῷ Δημοσθένει πρῶτον ἐξήτασαι· ζητήσειε δ' ἄν τις, τί δήποτε τῆς πραγματικῆς μὴ ἐχούσης τὸ καλὸν κεφάλαιον, (τὸ γὰρ καλὸν τέλος ἐστὶ τοῦ πανηγυρικοῦ,) ἐνταῦθα ὁ Ἑρμογένης περὶ τοῦ Φορμίωνος καὶ τοῦ Δημοσθένους φησὶν, ὡς ἐχρήσαντο τῷ καλῷ. ἐστιν οὖν εἰπεῖν ὡς πολλάκις ἀλλήλοις τὰ εἴδη συμπίπτουσιν ἐν τῷ πανηγυρικῷ, τὸ συμβουλευτικὸν, καὶ ἀνάπαλιν, ὥσπερ καὶ ἐνταῦθα, ἐπαινοῦντος τοῦ ῥήτορος τὸ τῆς πόλεως ἦθος, ἐμπέπτωκε τὸ καλόν. ἢ ὅτι καὶ τῷ συμφέροντι ἐμπέπτωκε τὸ καλόν:

C. XXV. Περὶ τοῦ ἀνεπαχθῶς ἑαυτὸν ἐπαινεῖν. [Hermog. p. 429] Ἐπειδὴ τὸ μεγαληγορεῖν καὶ λέγειν περὶ αὐτοῦ, ἐπαχθές ἐστι, καὶ παρὰ πάντων μισούμενον, ὅταν οὐκ ἐν καιρῷ γίνοιτο, ἐστι δ' ὅπου καὶ χρησιμώτατον καὶ ἀναγκαῖον καθέστηκε, τρεῖς μεθόδους ὁ Ἑρμογένης ἡμῖν παραδίδωσι τοῦ ἐπαινεῖν αὐτοὺς ἀνεπαχθῶς. κοινότητι λόγου, ὅταν

γάρ τις μετ' ἄλλων πολλῶν ἑαυτὸν ἐπαινῇ, καὶ κοινὸν τὸ ἐγκώμιον ποιῆται, ὁ Φορτικὸς τοῖς ἀκροαταῖς νομισθήσεται· ὡς καὶ Ἰσοκράτης πεποίηκε γράφων· Ἐν πολλοῖς, ὦ Δημόνικε, πολὺ διεστώσας εὑρήσομεν τάς τε τῶν σπουδαίων γνώμας, καὶ τὰς τῶν Φαύλων διανοίας· πολὺ δὲ μεγίστην διαφορὰν εἰλήφασιν ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους συνηθείαις. οἱ μὲν γὰρ τοὺς φίλους παρόντας μόνον τιμῶσιν, οἱ δὲ καὶ μακρὰν ἀπόντας ἀγαπῶσι. καὶ τὰς μὲν τῶν Φαύλων διανοίας ὀλίγος χρόνος διέλυσε, τὰς δὲ τῶν σπουδαίων φιλίας οὐδ' ὁ πᾶς αἰὼν ἐξαλείψειεν. ἡγούμενος οὖν πρέπειν, τοὺς δόξης ὀρεγομένους καὶ παιδείας ἀντιποιουμένους, τῶν σπουδαίων, ἀλλὰ μὴ τῶν Φαύλων, εἶναι μιμητὰς, ἀπέσταλκά σοι τόνδε τὸν λόγον δῶρον· τεκμήριον μὲν τῆς πρὸς ὑμᾶς [64] εὐνοίας, σημεῖον δὲ τῆς πρὸς Ἱππόνικον συνηθείας. πρέπει γὰρ τοὺς παῖδας, ὥσπερ τῆς οὐσίας, οὕτω καὶ τῆς φιλίας τῆς πατρικῆς κληρονομεῖν· Ἀλλὰ καὶ ὅταν τὶς ἀναγκαζόμενος λέγῃ περὶ ἑαυτοῦ, οὐδεμίαν ἔχει αἰτίασιν, ὅτι ἐξ ἀνάγκης εἰς τοῦτο ἥκει. καὶ ὅταν δὲ πρόσωπα ὑπαλλάξῃ τις, καὶ μὴ πρὸς τοὺς εὐεργετηθέντας ἀποτείνῃ τῶν εὐεργεσιῶν τὸν κατάλογον, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἀντιλέγοντα, παραπλησίως καὶ τότε τὸ Φορτικὸν διαπέφευγεν· ἔχει δὲ καιρὸν ἡ ὑπαλλαγὴ τοῦ προσώπου, ὅταν [65] μεγάλα τινὰ καὶ ὑπερήφανα καὶ ὑπέρογκα μέλλῃ τίς καταλέγειν. τότε γὰρ, ἵνα μὴ δόξῃς ὀνειδίζειν τοὺς ἀκροατὰς, πρὸς τὸν ἀντιπίπτοντά σοι τὸν λόγον ἀπόστρεφε, ὡς ἂν καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ λέγειν τὰ σὰ κατορθώματα προσάπτῃς αὐτῷ. ὡς καὶ ὁ Δημοσθένης πεποίηκε, λέγων· [226. pen.] Ἐὰν δ', ἐφ' ἃ πεποίηκα καὶ πεπολίτευμαι, βαδίζων, πολλάκις λέγειν ἀναγκασθήσομαι περὶ ἑαυτοῦ. πειράσομαι μὲν οὖν ὡς μετριώτατα τοῦτο ποιεῖν· ὅ, τι δ' ἂν τὸ πρᾶγμα αὐτὸ ἀναγκάζῃ, τὴν αἰτίαν δίκαιός ἐστιν οὗτος ἔχειν, ὁ τοιοῦτον ἀγῶνα ἐνστησάμενος; καὶ πάλιν ἀλλαχοῦ, ἐν τῷ περὶ

64. MS. ἡμᾶς.
95. MS. addebat γάρ.

περὶ ςεφάνȣ τȣ̃το φησὶ. [263. 19.] Τῶν μὲν ȣ̃ν λόγων, ȣ̃ς ȣ̃τος ἄνω καὶ κάτω κυκῶν ἔλεγε, περὶ τῶν παραγεγραμμένων νόμων, ȣ̓́τε μὰ τȣ̀ς Θεȣ̀ς οἶμαι μανθάνειν, ȣ̓́τ' αὐτὸς ἠδυνάμην συνεῖναι τȣ̀ς πολλȣ̀ς. ἁπλῶς δὲ τὴν ὀρθὴν ὁδὸν περὶ τῶν δικαίων διαλέξομαι. τοσȣ̃το γὰρ δέω λέγειν ὡς ȣ̓κ εἰμὶ ὑπεύθυνος, ὃ νῦν ȣ̃τος πολλάκις διέβαλλε καὶ διωρίζετο, ὥσθ' ἅπαντα τὸν βίον ὑπεύθυνος εἶναι ὁμολογῶ, ὧν ἢ διακεχείρικα, ἢ πεπολίτευμαι παρ' ὑμῖν. ὧν μέντοι γε ἐκ τῆς ἰδίας ȣ̓σίας ἐπαγγειλάμενος δέδωκα τῷ δήμῳ, ȣ̓δὲ μίαν ἡμέραν ὑπεύθυνος εἶναι φημὶ, (ἀκȣ́εις Αἰσχίνη;) ȣ̓δ' ἄλλον ȣ̓δένα. τίς γὰρ ἐςὶ νόμος τοσαύτης ἀδικίας καὶ μισανθρωπίας μεςὸς, ὥςε τὸν δόντα τι τῶν ἰδίων, καὶ ποιήσαντα πρᾶγμα φιλάνθρωπον καὶ φιλόδωρον, τῆς χάριτος μὲν ἀποςερεῖν, εἰς τȣ̀ς συκοφάντας δὲ ἄγειν. Ἡ τοίνυν πρὸς τὸν ἐναντίον ἀποςροφὴ ἀφαιρεῖται τὸ φορτικὸν δοκεῖν τὸν ἐπαινȣ̃ντα ἑαυτὸν τοῖς ἀκροαταῖς. δοκεῖ γὰρ μὴ ὀνειδίζειν αὐτȣ̀ς, ἀλλὰ λυπεῖν τὸν ἀντικαθιςάμενον· τοιȣ̃τόν τι ποιεῖ καὶ Ἀχιλλεὺς, πρὸς Ἀγαμέμνονα τὸν λόγον ἀποτεινόμενος. Ἀλλὰ τὸ μὲν πλεῖον πολυάϊκος πολέμοιο Χεῖρες ἐμαὶ διέπȣσιν· αὐτὰρ ἤν ποτε δασμὸς ἵκηται, Σοὶ τὸ γέρας πολὺ μεῖζον· ἐγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε Ἔρχομ' ἔχων ἐπὶ νῆας, ἐπήν κε κάμω πολεμίζων:

Cap. XXVI. [Hermog. p. 430.] [Δύο παλαίσματα δικαςηρίȣ [66]] σοφὸς ὢν καὶ δεινὸς ῥήτωρ, ὁ Δημοσθένης ἐφεῦρε μετὰ πολλῶν ἄλλων, καὶ δύο τινὰ ἰσχυρὰ ἀγωνίσματα, οἷς δυνήσεταί τις καταπαλαῖσαι τὸν ἀντίδικον. ἔςι δὲ ταῦτα. ἓν μὲν τὸ εἰσάγειν εἰς τὸ δικαςήριον, ὃ ἔχει, ἰσχυρὸν, κἂν ȣ̓κ ἔςιν εἰσαγώγιμον, ȣ̓δὲ ἄξιον κρίνεσθαι καὶ πρεσβάλλεσθαι κατὰ τȣ̃ ἀντιδίκου. ἔςι δὲ, ἰσχυρὸν μέν τι, ȣ̓ κρινόμενον δὲ, ὅταν πράξῃ τις μέγα καὶ γενναῖον καὶ καταπαλαῖσαι δυνάμενον τὸν ἀντί-

66. malim δικαςηρίων, quod eſt apud Hermog.

ἀντίδικον, πλὴν διὰ τὸ εἶναι ἐπαχθὲς ὃ κρίνεται. δέδεικται γάρ, ὡς ἡ περιαυτολογία [67] τοῦτο γοῦν τὸ μὴ κρινόμενον, τουτέστιν, ὃ μὴ προσήκει ἐν τῷ δικαστηρίῳ προβάλλεσθαι, ὡς φορτικὸν, πειράσεται ὁ ῥήτωρ εἰς τὸ δικαστήριον εἰσαγαγεῖν, ἐὰν λέγῃ ὅτι ἀναγκάζομαι ὑπὸ τοῦ ὑβρίζοντός με, τοῦτο εἰπεῖν. οὐ γὰρ ἐβουλόμην λέγειν· ἐπεὶ δὲ ἐνοχλοῦμαι, καὶ ἄκων εἰς τοὺς λόγους τούτους ἐξάγομαι. οὗτος μὲν οὖν εἷς τρόπος ἐστὶ παλαίσματος. ἕτερος δὲ τὸ ἐκβάλλειν τὸ τοῦ ἀντιδίκου ἰσχυρόν, ᾧ θαῤῥῶν ἐκεῖνος εἰσέρχεται. ἐκβαλεῖ δὲ προσποιούμενος ἀνίσχυρον εἶναι καὶ μηδεμίαν τῷ κεκτημένῳ ἰσχὺν χαριζόμενον· ἔνθεν τοι καὶ πανουργῶν ἁπλότητα προβαλεῖται, καὶ τὸ εὔηθες καὶ ἀκέραιον· διὰ τοῦτο μνημονεύων τοῦ ἰσχυροῦ τῷ ἐχθρῷ, ὡς δῆθεν εὐκαταφρόνητον τοῦτο ποιούμενος. ταῦτα καὶ ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ στεφάνου πεποίηκε. μὴ προσῆκον γὰρ τὰ οἰκεῖα λέγειν κατορθώματα, ἐμνήσθη τούτων κατ' ἀνάγκην· πάλιν δὲ τοὺς νόμους παρακρουόμενος, δι' ὧν ὁ Αἰσχίνης τὸ τοῦ Κτησιφῶντος ψήφισμα παράνομον ἐδείκνυε, τόν τε μὴ στεφανοῦν ὑπεύθυνον ἄρχοντα διοριζόμενον, καὶ τὸν ἀπαγορεύοντα ἐν θεάτρῳ ἀνακηρύττειν τὸν στέφανον, ἐξέβαλέ τε τοῦτον, καὶ τρόπον τινὰ νόμους ἑτέρους εἰσήγαγε, δι' ὧν ἀπέδειξεν, ὡς ἐξὸν ἦν Κτησιφῶντι ταῦτα γράφειν ὑπὲρ Δημοσθένους. διὰ τοῦτο γὰρ προστίθησι καὶ τό· [Dem. p. 244. 22.] ἔτι μέντοι καὶ τοὺς νόμους δεικτέον εἶναί μοι δοκεῖ. καταλέξω μέν, φησι, καὶ τὰ ἐμοὶ πεπολιτευμένα, καὶ δείξω ἐξ ἐκείνων, ὅτι ἐννομόν ἐστι τὸ Κτησιφῶντος τὸ ψήφισμα, οὐδὲν δὲ ἧττον καὶ τοὺς νόμους ἐρῶ, ἐξ ὧν δείξω, ὅτι ἐξῆν τῷ Κτησιφῶντι ταῦτα γράψαι, ἃ ἔγραψε. ταῦτα δὲ ἰσχυρὰ ἦν τῷ ἀντιδίκῳ· (λέγω δὴ τὰ τῶν νόμων διατάγματα.) ὥσπερ γὰρ ὁ ῥήτωρ ἐθάῤῥει τοῖς ἑαυτοῦ πολιτεύμασιν, οὕτω καὶ ὁ Αἰσχίνης τοῖς τῶν νόμων θεσπίσμασιν. ὅμως ὁ Δημοσθέ-

67. videtur ἐπαχθές ἐστι deesse.

μοσθένης ὡς παρέργου τινὸς, μνημονεύει τῆς ἐκ τῶν νόμων ἀποδείξεως: [πάλιν ἐν τῷ κατ' Ἀριστοκράτους.] ὁ Χαρίδημος, ξεναγὸς τῶν Ἀθηναίων, ἐτύγχανεν ὑπὲρ τῆς αὐτῶν συμμαχίας ξενικὸν στράτευμα τρέφων, ἐξ Ὠρεοῦ ὁρμώμενος, καὶ γαμβρὸς Κότυος, τοῦ Θρακῶν βασιλέως, καὶ στρατηγὸς ὤν. ὃν καὶ πολίτην οἱ Ἀθηναῖοι ἐποιήσαντο, Ἀριστοκράτους τὸ ψήφισμα γράψαντος. Εὐθυκλῆς δὲ κατηγόρει τούτου, τῷ Δημοσθένους λόγῳ χρησάμενος: τρία δὲ τοῦ λόγου κεφάλαια. τὸ δίκαιον, τὸ συμφέρον, τὸ νόμιμον. καὶ τὸ μὲν δίκαιον καὶ νόμιμον ἐκ τῆς τῶν πραγμάτων ὕλης ἐνέπεσε τὸ δὲ συμφέρον ἐκ περινοίας τοῦ ῥήτορος. σκοπήσατε γάρ, φησι, ποίῳ τρόπῳ Χερρόννησος παραλέληπται [68], καὶ ποίῳ πάλιν δεδώρηται [69]· δῆλον οὖν, ὅτι ἐλήφθη τοῦ Κότυος μόνου βασιλεύοντος, δεδώρηται δὲ τῆς βασιλείας μερισθείσης εἰς τρεῖς· νῦν οὖν παρεχόντων ὑμῶν Χαριδήμῳ τὴν τοιαύτην δωρεὰν, ἐὰν ὁ Κερσοβλέπτης πολεμῆσαι τοῖς ἄλλοις βασιλεῦσι βουληθῇ, οὐχ ἕξει δὴ τὸν ἐναντιούμενον· ὁ γὰρ τοῦ Βηρισιάδου στρατηγὸς Ἀθηνόδωρος, Ἀθηναῖος ὢν, οὐ θελήσει ἀνελεῖν Χαρίδημον, διὰ τοὺς Ἀθηναίους. πάλιν ὁ Σίμων καὶ ὁ Βιάνωρ, οἱ στρατηγοὶ τοῦ Ἀμαδόκου, συμμάχου ὄντος, οὐδ' αὐτοὶ ἀνελεῖν ἐθελήσουσιν, οὐδὲ οὗτοι, μὴ ἐναντιωθῶσι τῷ Κερσοβλέπτῃ γενήσονται [70]· καὶ οὐδὲν αὐτὸν κωλύσει πάλιν λαβεῖν τὴν Χερρόννησον. ὡς προείρηται οὖν οὐκ ἔστι τοῦτο τῆς τῶν πραγμάτων ὕλης κεφάλαιον, ἀλλ' ἔξωθεν παρενέπεσε. διὰ τοῦτο λέγει καὶ ὁ Ἑρμογένης, ὅτι εἰσάγων τὸν περὶ Χερρόννη-

68. quomodo Thrax vobis Cherrhonesum eripuerit.

69. quomodo coactus quodammodo Thrax fuerit Cherrhonesum vltro vobis remittere et quasi condonare.

70. Sic MS. Num leg. ἀλλ' ἐν δέει καὶ οὗτοι, μὴ ἐναντιωθῶσι τ. K., γ. *sed metuent hi quoque, ne Kersoblepti aduersentur.*

ῥοννήσου λόγον, οὐδὲν προσηρτημένον τῷ ἀγῶνι, φησίν. [Demosth. p. 623. 13.] Ἀνάγκη δέ ἐστι πρῶτον ἁπάντων δεῖξαι τὸ Χεῤῥόννησον ἀσφαλῶς ἔχειν ἡμᾶς πεποιηκός. προέκειτο γὰρ δεῖξαι, ὅτι παράνομόν ἐστι, καὶ ἄδικον τὸ ψήφισμα. ἐπεὶ δὲ συνεβάλετο αὐτῷ καὶ ὁ περὶ Χεῤῥοννήσου λόγος τὰ μάλιστα, οὐκ ἦν δὲ εἰσαγώγιμος, ἀνάγκην προσποιεῖται. [εἶτα πανουργῶν καὶ πολίτην ἐργαζόμενος τὸν Χαρίδημον.] Μετὰ τὸν περὶ Χεῤῥοννήσου λόγον τίθησι τὸ ψήφισμα τοῦ Ἀριστοκράτους καὶ τοὺς νόμους τοὺς παλαιούς, καὶ ἐξετάζει ἑκάτερα, καὶ ἐπειδὴ ἐθάῤῥει τῇ δοθείσῃ παρὰ τοῦ δήμου δωρεᾷ τῷ Χαριδήμῳ, ὡς εὐεργέτῃ, ὁ Ἀριστοκράτης, ὁ Δημοσθένης ἐκβάλλων τοῦτο τὸ ἰσχυρόν, συγχωρεῖ πολίτην ἀληθῶς εἶναι τὸν Χαρίδημον, καὶ οὐδὲν πρὸς τοῦτο ἀντιλέγει. τοῦτο δὲ ποιεῖ πανουργῶν, ἵνα μᾶλλον οἱ νόμοι τὸ πλεῖον ἰσχύσωσιν, ὡς πολίτου ἐξεταζομένου τοῦ Χαριδήμου. πανοῦργον οὖν καλεῖ τὴν τοῦ ῥήτορος δεινότητα. ἔλεγον δὲ οἱ νόμοι ὡς· εἴ τις φονεὺς γένηται, ὁποίῳ γοῦν τρόπῳ, δικάζειν περὶ τούτου τὴν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλήν, καὶ μὴ εὐθὺς ἀναιρεῖσθαι. οἷς ἠναντιοῦτο τὸ τοῦ Ἀριστοκράτους ψήφισμα, ἀναιρεῖσθαι διακελευόμενον χωρὶς κρίσεως τὸν ἀνελόντα τὸν Χαρίδημον:

Cap. XXVII. [Δευτερολογιῶν εἴδη τάδε: Hermog. p. 431.] μέθοδος ἡμῖν ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ τεχνικοῦ παραδίδοται, πότε δεῖ ταῖς δευτερολογίαις χρῆσθαι· γίνεσθαι δέ φησι τετραχῶς· [ἤτοι γὰρ διὰ μέγεθος τοῦ ἀγῶνος μερίζεται ἡ κατηγορία καὶ ἡ ἀπολογία.] ὅτε γὰρ ἐστι μέγας ὁ λόγος, μερίζεται [71], κἄν τε κατηγορητικός ἐστι, κἄν τε ἀπολογητικός. ὡς ἔχει ὁ μέγας ἀπολογητικὸς τὸ [72] ἥττημαι καὶ τὴν ἧτταν ὁμολογῶ· ἐπεὶ γὰρ ᾐτιῶντό τινες τὸν μέγαν τοῦτον ἄνδρα τὴν ἱερωσύνην φεύγοντα, καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ δειλίαν, ἔμελλε δὲ πρὸς ταῦτα ἀπολογήσασθαι, ἦν δὲ τὸ μέγεθος τῆς

71. MS. χαρίζεται.

τῆς ἀπολογίας πολὺ, μερίζει ταύτην εἰς δύο λόγους, τὸν εἰς τὸ Πάσχα τε, καὶ εἰς τὴν βραδυτῆτα, καὶ τὸν οὕτω μέγαν ἐπιγραφόμενον ἀπολογητικόν. καὶ τῆς μὲν ἀπολογίας εἰς δύο τεμνομένης τοῦτο παράδειγμα. τῆς δὲ κατηγορίας οἱ στηλιτευτικοί. [ἢ προκατηγορήσαντός τινος καὶ προαγωνισαμένου,] ἡ αὔξησις μετὰ τὰς ἀποδείξεις ἐπεισέρχεται. ὥσπερ καὶ ὁ ἐπίλογος μετὰ τοὺς ἀγῶνας. τῶν δὲ κατὰ Ἀριστογείτονος λόγων ἡ ὑπόθεσις τοιαύτη. Πυθάγγελος [v. Demosth. p. 767.] καὶ Σκάφων ἰδόντες Ἱεροκλέα φέροντα ἱμάτια ἱερὰ, ἐφ᾽ οἷς καὶ χρυσᾶ γράμματα ἦν, δηλοῦντα τοὺς ἀναθέντας, ἀπάγουσι πρὸς τοὺς πρυτάνεις ὡς ἱερόσυλον· οἱ δὲ τῇ ὑστεραίᾳ καθιστᾶσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. κἀκεῖνος ὑπὸ τῆς ἱερείας ἔφη πεμφθεὶς λαβεῖν τὰ ἱμάτια, ἵνα κομίσῃ πρὸς τὸ ἱερὸν κυνηγέσιον. ἐνταῦθα Ἀριστογείτων γράφει ψήφισμα, πρῶτον μὲν ἀπροβούλευτον, ἔπειτα δὲ δεινότατον, κελεῦον ἐὰν μὲν ὁμολογῇ τὰ ἱμάτια ἐξενεγκεῖν, ἀποθανεῖν αὐτὸν αὐτίκα, ἐὰν δὲ ἀρνῆται, κρίνεσθαι. ἐξ οὗ συνέβαινεν αὐτῷ ὁμολογήσαντι μὲν τὸ ἀληθὲς παραχρῆμα τεθνάναι, ἐξάρνῳ δὲ γενομένῳ μετ᾽ ὀλίγον τοῦτο παθεῖν. τοῦτο τὸ ψήφισμα γραψάμενος παρανόμων ὁ Ἱεροκλέους τοῦ κινδυνεύοντος πατὴρ, συγκατηγορήσαντος αὐτῷ Δημοσθένους, αἱρεῖ παρανόμων, καὶ τιμᾷ τὸ δικαστήριον Ἀριστογείτονι πέντε ταλάντων. τοῦτο μὲν δὴ πρῶτον ὄφλημα [73] Ἀριστογείτονι γίνεται. εἶτα ὦφλε καὶ χιλίας ἐπὶ ἑτέρᾳ ὑποθέσει ἡττηθείς. ἐπεὶ δὲ Εὔνομος. ἀδελφὸς αὐτοῦ ὢν, ἐξωνήσατο ἀπὸ τοῦ δημοσίου τὸ χωρίον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, συμφωνήσας καθ᾽ ἕκαστον ἔ-

τος

72. num ὁ. ingens illa oratio apologetica, quae, incipit a verbis Ἥττημαι καὶ τὴν ἧτταν ὁμολογῶ. vt paulo ante oratio Basilii M. citabatur, ἐννοίας κειμένας ἐν τῷ· Ὁ σοφὸς Σολομών.

73. melius hoc, quam quod in vulgatis argumenti huius exemplis (p. 768. 8.) legitur ἀπόφλημα.

τος διδόναι τι τοῦ χρέους, ὁ Ἀριστογείτων δοκῶν τοῦ λέγειν ἔχειν ἐξουσίαν, καὶ μηκέτι ὀφείλειν, ἐπειδὴ χρήστην ἀντέδωκε τῇ πόλει, καὶ ἐγράφετο πολλοὺς, καὶ ἐδημηγόρει, τῶν νόμων τὸν ὀφείλοντα τῷ δημοσίῳ, μέχρις ἂν ἐκτίσῃ, ποιούντων ἄτιμον· διόπερ οἱ περὶ Λυκοῦργον αὐτὸν ἐνέδειξαν, ἅτε λέγοντα μὴ τοῦ νόμου τοῦτο διδόντος. τῷ μὲν οὖν Λυκούργῳ ἡ πᾶσα ζήτησις γέγονε περὶ τῶν χρεῶν τοῦ Ἀριστογείτονος, ὡς οὐ χρὴ ὀφείλοντα τοῦτον δημηγορεῖν· τῷ δὲ Δημοσθένει ὁ πᾶς λόγος τοῦ Ἀριστογείτονος βίου κατηγορίαν περιέχει. Διονύσιος δὲ ὁ Ἀλικαρνασσεὺς οὐ δέχεται τούτους τοὺς λόγους εἶναι τοῦ Δημοσθένους, ἐκ τῆς ἰδέας τεκμαιρόμενος. οἱ δὲ φασὶν ἐπίτηδες κεχρῆσθαι τοιούτῳ χαρακτῆρι τὸν ῥήτορα, Λυκοῦργον, παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις εὐδοκιμοῦντα, ζηλώσαντα. [ὥσπερ οἱ κατὰ Ἀριστογείτονος λόγοι ἔχουσιν] ἢ τοῦτο λέγει ὅτι Λυκοῦργος μὲν ἀπέδειξε τὰ κατὰ τοῦ Ἀριστογείτονος κατηγορηθέντα, ὁ δὲ Δημοσθένης ἐν τοῖς δυσὶ λόγοις αὐξήσει ἐχρήσατο. ἢ, ὅπερ ἐστὶ καὶ κρεῖττον, ἐν μὲν τῷ προτέρῳ ἀπέδειξεν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ηὔξησεν. ἔστι δὲ ἡ στάσις ὁρικὴ περὶ τοῦ, εἰ χρεώστης ἐστὶν ὁ Ἀριστογείτων, τὴν ζήτησιν ἔχουσα. [ἢ τὰ αὐτὰ λέγων ὁ δεύτερος οὐκ αὔξει μὲν, προστίθησι δὲ ἢ ἀφαιρεῖ] προστίθησι μέν τινα ὡς ῥηθῆναι πρέποντα καὶ μὴ ῥηθέντα, ἀφαιρεῖ δὲ ὡς περιττῶς αὐξηθέντα. ὥσπερ ἐποίησεν ὁ Νέστωρ ἐν τῇ Β ῥαψωδίᾳ. μετὰ γὰρ τὸ τὸν Ὀδυσσέα δημηγορῆσαι, ἐπεὶ εἶδεν ὅτι ἐνέδει τῇ συμβουλῇ τοῦ Ἰθακησίου ῥήτορος τὸ ἀναγκαιότατον, ὃ ἦν τὸ διακρίνεσθαι ἓν ἕκαστον ἔθνος, καὶ μίαν ἑκάστην φυλὴν, προσέθηκε τοῦτο εἰπών· Ἀλλ᾽ ἄναξ, αὐτός τ᾽ εὖ μήδεο, πείθεο τ᾽ ἄλλῳ. Οὔτι ἀπόβλητον ἔπος ἔσσεται, ὅττι κεν εἴπω. Κρίν᾽ ἄνδρας κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας, Ἀγάμεμνον· Ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγῃ, φῦλα δὲ φύλοις. Εἰ δέ κεν ὡς ἔρξεις, καί τοι πείθωνται Ἀχαιοὶ, Γνώσῃ ἔπειθ᾽ ὅσθ᾽ ἡγεμόνων κακὸς, ὅς τέ νυ λαῶν, Ἠδ᾽ ὅς κ᾽ ἐσθλὸς ἔῃσι· κατὰ σφέας γὰρ μαχέονται. [ἢ προαγωνισαμένου ἑτέρου.]

ρυ.] ὃ λέγει, τοῦτο ἐστιν. ὅταν κατηγορήσῃ τίς τινος, εἶτα μετὰ τὸν πρῶτον κατήγορον ἕτερος ἀπαντᾷ πρὸς δευτέραν κατηγορίαν, καὶ προφθάνῃ ἀνατρέπων, ἢ λύων, ὅσα ἔμελλεν ἀπολογεῖσθαι πρὸς τὴν προτέραν κατηγορίαν ὁ κατηγορηθεὶς, καὶ τοῦτο δευτερολογία ἐστίν. [ὥσπερ ὁ κατ' Ἀνδροτίωνος ἔχει 74] ὁ δὲ Ἀνδροτίων, ἔθους ὄντος 75 τὴν βουλὴν τῶν πεντακοσίων, λαμβάνουσαν χρήματα ἀπὸ τοῦ δήμου, καινὰς τριήρεις ποιεῖν, καὶ νόμου ὄντος, τὴν βουλὴν, τὴν δόξασαν τῷ δήμῳ καλῶς βεβουλευκέναι, στεφανοῦσθαι, οὗτος ἔγραψε ψήφισμα. ἡ δὲ στάσις πραγματικὴ ἐστιν ἄγραφος. ζητεῖται γὰρ εἰ δεῖ κυρωθῆναι τὸν νόμον, ἢ μή. [Οὗτοι τέσσαρες τρόποι δευτερολογίας] 76 Εἰσὶ δὲ παρὰ τὰ εἰρημένα τέσσαρα καὶ ἕτερα εἴδη δευτερολογίας· πρῶτον μὲν, ὅτε τοῦ αὐτοῦ μένοντος προσώπου καὶ πράγματος, δύο λόγοι γίνονται· ὥσπερ ὅταν κατηγορῇ ὁ διώκων καὶ ἀπολογῆται ὁ φεύγων, εἶτα πάλιν κατηγορῇ ὁ διώκων, ἀνασκευάζων τὴν ἀπολογίαν, καὶ πάλιν ὁ φεύγων ἀπολογῆται πρὸς τὴν δευτέραν κατηγορίαν. ὥσπερ ἔχουσιν αἱ τετραλογίαι Ἀντιφῶντος. Δεύτερον εἶδος, ὅτε τοῦ αὐτοῦ προσώπου μένοντος, τὸ ζητούμενον πρᾶγμα διάφορον εὑρίσκεται· καὶ τοῦτο σχεδὸν ἐν ἑκάστῃ εὑρίσκεται ὑποθέσει κρίσιν ἐπιδεχομένῃ· ποιήσομεν γὰρ τὸν λόγον τὸν πρῶτον ἀποδεικτικὸν περὶ τοῦ ἐγκλήματος, τὸν δὲ δεύτερον περὶ τοῦ ἐπιτιμίου. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο σημαινόμενον τῆς δευτερολογίας, ἡνίκα ἀνακεφαλαίωσιν ποιούμεθα τῶν προειρημένων, ὥσπερ ἀεὶ λέγομεν, ὅτι διλογῶ καὶ δευτερολογῶ:

C. XXVIII. [Οἱ παλαιοὶ διηγούμενοι διπλῇ τινι μεθόδῳ χρῶνται. Herm. p. 432.] Παραδιδόασιν ἡμῖν μεθόδους

74. haec Hermogenis verba, a me addita, MSto desunt.

75. v. argument. apud Demosth. p. 590. 27.

76. Etiam haec verba, quae a MS. absunt, ex Hermogene addidi.

δες, καθ' ἃς δεῖ ποιεῖσθαι τὰς διηγήσεις. αὗται δὲ εἰσὶν ἀναφορὰ καὶ βεβαίωσις· καὶ ἔστιν ἡ μὲν ἀναφορὰ οἷον μαρτυρία τις, ἡ δὲ βεβαίωσις ἐπισφράγισις, ἵνα διὰ μὲν τῆς μαρτυρίας ἔχῃ τὸ ἀσφαλὲς ὁ λόγος καὶ ἀξιόπιστον, διὰ δὲ τῆς βεβαιώσεως τὸ ἀναντίῤῥητον· γίνεται δὲ ἡ διήγησις ἢ ἱστορικῶς, ἢ ἐγκωμιαστικῶς, ἢ παθητικῶς, ἢ σφοδρῶς. [ἀναφορᾷ δι' ἀσφάλειαν] τινὲς εἰς τὸ ἀσφάλειαν στίζουσιν. εἶτα τὸ ἑξῆς ἀναγινώσκουσι· καὶ πίστιν βεβαιώσει, ἐξυπακούοντες τὴν διὰ ἔξωθεν, ἵν' ᾖ τοιοῦτος ὁ νοῦς. χρῶνται μὲν ἀναφορᾷ δι' ἀσφάλειαν, διὰ πίστιν δὲ βεβαιώσει. ἤγουν τὴν μὲν ἀναφορὰν παραλαμβάνουσι, διὰ τὸ μὴ δοκεῖν ἀφ' ἑαυτῶν λέγειν, τὴν δὲ βεβαίωσιν, διὰ τὸ συστήσασθαι τὸ τῆς ἀναφορᾶς ἀξιόπιστον. ἔνιοι δέ· δι' ἀσφάλειαν καὶ πίστιν· ἀναγινώσκουσιν, εἶτα τὸ ἑξῆς· βεβαιώσει. ἐμοὶ δὲ τὸ πρῶτον δοκεῖ. τὸ δὲ τοῦ Ἰσοκράτους ἐν τῷ πρὸς Δημόνικον λόγῳ κεῖται· ἔχει δὲ οὕτως. Εἰ δὲ δεῖ θνητὸν ὄντα τῆς τῶν Θεῶν στοχάσασθαι διανοίας, ἡγοῦμαι κἀκείνους ἐπὶ τοῖς οἰκειοτάτοις μάλιστα δηλῶσαι πῶς ἔχουσι πρὸς τοὺς σπουδαίους καὶ τοὺς φαύλους τῶν ἀνθρώπων. Ζεὺς γὰρ Ἡρακλέα καὶ Τάνταλον γεννήσας, ὡς οἱ μῦθοι λέγουσι, καὶ πάντες πιστεύουσι, τὸν μὲν, διὰ τὴν ἀρετὴν, ἀθάνατον ἐποίησε, τὸν δὲ, διὰ τὴν κακίαν, ταῖς μεγίσταις τιμωρίαις ἐκόλασεν. οἷς δεῖ παραδείγμασι χρωμένους ὀρέγεσθαι τῆς καλοκαγαθίας. παραινεῖ δὲ διὰ τούτων Δημόνικον ἐπιμελεῖσθαι ἀρετῆς, καὶ μὴ θαῤῥεῖν τῇ τῶν προγόνων εὐκλείᾳ, καὶ πιστοῦται τὸν λόγον διὰ τοῦ τοιούτου παραδείγματος. [καὶ Εὐριπίδης· Ζεὺς, ὡς λέλεκται τῆς ἀληθείας ὕπο.] Οὗτος ὁ στίχος ἐν δυσὶν εὕρηται δράμασιν Εὐριπίδου, ἔν τε τῷ λεγομένῳ Πειρίθῳ. καὶ ἐν τῇ σοφῇ Μελανίππῃ· ἐν μὲν γὰρ τῷ Πειρίθῳ παρεισάγεται Ἡρακλῆς ἐν ᾅδου κατελθὼν, κατὰ κέλευσιν Εὐρυσθέως, καὶ ὑπὸ τοῦ Αἰακοῦ ἐρωτώμενος, ὅστις ἐστι, καὶ ἀποκρινόμενος. Ἐμοὶ πατρὶς μὲν Ἄργος, ὄνομα δ' Ἡρακλῆς Θεοῦ δὲ πάντων πατρὸς ἐξέφυν Διός. Ἐμῇ γὰρ ἦλθε μητρὶ κεδνῇ πρὸς λέχος Ζεὺς, ὡς λέλεκται τῆς ἀληθείας ὕπο. Ἥκω δὲ

δεῦρο

δεῦρο πρὸς βίαν Εὐρυσθέως. ἐν δὲ τῇ Μελανίππῃ παρεισάγει ταύτην προοιμιαζομένην. Ζεὺς, ὡς λέλεκται τῆς ἀληθείας ὕπο, Ἕλλην ἔτικτε. [καὶ Ἡρόδοτος. Τῷ 77 δὴ λέγουσι Κορίνθιοι, ὁμολογοῦσι δέ σφι Λέσβιοι.] τὰ κατὰ τὸν Ἀρίωνα τὸν Μηθυμναῖον μέλλων διηγεῖσθαι ὁ Ἡρόδοτος τάδε φησί. τῷ δὴ λέγουσι Κορίνθιοι. ἀντὶ τοῦ οὕτω δὴ, ἢ τοῦτο δὴ, ὁμολογοῦσι δέ σφι Λέσβιοι, ἐν τῷ βίῳ θαῦμα μέγιστον, Ἀρίωνα τὸν Μηθυμναῖον ἐπὶ δελφῖνος ἐξενεχθέντα ἐπὶ Ταίναρον· [καὶ Θουκυδίδης] τὰ τοῦ Θουκυδίδου ἐν τῇ πρώτῃ εὐθὺς τῶν ἱστοριῶν κεῖται· ἔστι δὲ ὁ λόγος αὐτῷ περὶ τῆς αἰτίας, δι' ἣν τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ τῶν Ἀθηναίων συνέγραψε. καὶ οὐχ ἕτερόν τινα τῶν πρὸ αὐτοῦ. καί φησιν, ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι πόλεμοι ἀσθενεῖς ἦσαν, καὶ οὐκ εἶχον ἰσχυρὰς καὶ εὐκλεεῖς τὰς ὑποθέσεις. ἐοίκασι γὰρ διὰ λῃστείαν συστῆναι, ἔτι δὲ καὶ φιλοχρηματίαν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὀλίγων τινῶν ἦρχον οἱ τότε δυνάσται· ταῦτα εἰπὼν ἐπάγει. Λέγουσι δὲ καὶ οἱ τὰ σαφέστατα Πελοποννησίων μνήμῃ παρὰ τῶν πρότερον δεδεγμένοι, Πέλοπά τε πρῶτον, χρημάτων πλήθει, ἃ ἦλθεν ἐκ τῆς Ἀσίας ἔχων ἐπ' ἀνθρώπους ἀπόρους, δύναμιν περιποιησάμενον, τὴν ἐπωνυμίαν τῆς χώρας, ἐπηλύτην ὄντα, ὅμως σχεῖν. [καὶ Δημοσθένης] τὸ τοῦ Δημοσθένους ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ κεῖται τῶν Ὀλυνθιακῶν. [23. 4.] παραθαῤῥύνων γὰρ τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ τὸν κατὰ Φιλίππου πόλεμον, ἀσθενεῖ, φησι, τὰ τοῦ Μακεδόνος πράγματα, διά τε τὸ τοῖς συμμάχοις αὐτὸν ὕποπτον καταστῆναι, καὶ ἄλλως τοὺς Μακεδόνας ἀσθενεῖς εἶναι καθ' ἑαυτούς. οἱ δὲ περὶ αὐτὸν ὄντες ξένοι καὶ πεζαίτεροι, φησὶ, δόξαν μὲν ἔχουσιν ὡς εἰσὶ θαυμαστοὶ καὶ συγκεκροτημένοι τὰ τοῦ πολέμου, ὡς δ' ἐγὼ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ γεγενημένων τινὸς ἤκουον, καὶ τὰ ἑξῆς. ἐν οἵῳ δὲ λόγῳ τὸ τοῦ Πλάτωνος κεῖται ῥητὸν, καὶ περὶ ποίου βασιλέως φησὶ, παρῆκεν ὁ ἐξηγούμενος:

Ooo 3 C. XXIX.

77. Reliqui, vt inueni in MS. ob insequentia, quamquam facile erat aut τῶς (pro οὕτως) dare, aut τὸ, pro τοῦτο, aut denique οὕτω vt libri dant Hermogenis.

C. XXIX. [Οἱ παλαιοὶ κοινὰ διανοήματα λέγοντες: Hermog. p. 432.] Μέθοδον ἡμῖν παραδίδωσι τοῦ πῶς τὰ κοινὰ νοήματα ἰδιωσόμεθα. κοινὰ δὲ διανοήματα εἰσὶ τὰ δημώδη καὶ οἷον ἐν τῇ ἀγορᾷ λεγόμενα, ἃ πάντες λέγουσι καὶ γινώσκουσιν· εἰσὶ δὲ τῆς καθαρότητος [78]. ἔστι δὲ ἡ μέθοδος τοῦ τὰ κοινὰ ἴδια ποιεῖν, τὸ ὁμολογεῖν ὅτι τοῦτο πάντες λέγουσιν. [Ἰσοκράτης. ἅπαντες μὲν εἰώθασιν οἱ παριόντες.] τοῦτο κεῖται ἐν τῷ περὶ εἰρήνης, ἐν ᾧ προτρέπεται ἡσυχίαν ἄγειν πρὸς τοὺς λοιποὺς Ἕλληνας· καὶ ἔστιν ἡ ἀρχὴ τοῦ λόγου ἐκ τούτου. Ἅπαντες μὲν εἰώθασιν οἱ παριόντες ἐνθάδε ταῦτα μέγιστα φάσκειν εἶναι, καὶ μάλιστα σπουδῆς ἄξια τῇ πόλει, περὶ ὧν ἂν αὐτοὶ μέλλωσι συμβουλεύειν. οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ περὶ ἄλλων τινῶν πραγμάτων ἥρμοσε τοιαῦτα προειπεῖν, δοκεῖ μοι πρέπειν καὶ περὶ τῶν νῦν παρόντων ἐντεῦθεν ποιήσασθαι τὴν ἀρχήν. ἥκομεν γὰρ ἐκκλησιάσοντες περὶ πολέμου καὶ εἰρήνης, ἃ μεγίστην ἔχει δύναμιν ἐν τῷ βίῳ τῷ τῶν ἀνθρώπων: [καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους] Εἰώθασιν οἱ πολλοὶ τῶν πράττειν τι προαιρουμένων τῶν κοινῶν, λέγειν ὡς ταῦθ' ὑμῖν σπουδαιότατ' ἐστὶ, καὶ μάλιστ' ἄξιον τούτοις προσέχειν τὸν νοῦν. ἐγὼ δ' εἴπερ τοῦτό τινι καὶ ἄλλῳ προσηκόντως εἴρηται, κἀμοὶ νομίζω νῦν ἁρμόττειν εἰπεῖν, [καὶ Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου] Εἰδὼς δὲ αὐτὸν ἔνοχον ὄντα, οἷς ὀλίγῳ πρότερον ἠκούσατε ἀναγινώσκοντος τοῦ γραμματέως, ἐπήγγειλα αὐτῷ τὴν δοκιμασίαν ταύτην, καὶ, ὡς ἔοικεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οἱ εἰωθότες λόγοι λέγεσθαι ἐπὶ τοῖς δημοσίοις ἀγῶσιν, οὐκ εἰσὶ ψευδεῖς· αἱ γὰρ ἴδιαι ἔχθραι πολλὰ πάνυ τῶν κοινῶν ἐπανορθοῦσιν. ὃ δὲ λέγει, τοῦτο ἐστὶν, ὅτι ἀμυνόμενός τίς τινα ἐχθρὸν ἑαυτοῦ, ὑπὲρ οὗ αὐτὸν ἐν ἰδιωτικῷ πράγματι πρῴην ἠδίκησεν· (ἰδίας γὰρ λέγει ἔχθρας, ἃς

ἔχουσι

78. v. Hermog. L. I. de formis, c. 3. p. 223. verſu capitis tertii ſtatim primo.

ἔχθοί τινες πρὸς ἀλλήλους, οὐχ ὑπὲρ δημοσίων πραγμάτων, ἀλλ' ὑπὲρ ἰδίων ἑαυτῶν τινῶν πραγμάτων·) ὅταν ἴδη αὐτὸν δημόσιά τινα μεταχειριζόμενον, ἑτοίμως αὐτοῦ κατηγορεῖ, ἐὰν ἴδη αὐτὸν καταμελοῦντα ἐν τοῖς δημοσίοις, καὶ διὰ τοῦτο ὠφελεῖται ἡ πόλις, ἐν τῷ μὴ δυνηθῆναι λαθεῖν τὸν ἀδικοῦντα ταύτην. [καὶ πάλιν Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου] τοῦτο μετὰ τὸ πρῶτον προοίμιον τέτακται· τοῦ μὲν οὖν ὅλου ἀγῶνος φανήσεται οὔτε ἡ πόλις αἰτία οὖσα Τιμάρχῳ, οὔτε ὑμεῖς, οὔτε ἐγὼ, ἀλλ' αὐτὸς οὗτος ἑαυτῷ. οἱ μὲν γὰρ νόμοι προεῖπον αὐτῷ, αἰσχρῶς βεβιωκότα μὴ δημηγορεῖν, ἐπίταγμα, ὥς γε δὴ ἐγὼ κρίνω, οὐ χαλεπὸν ἐπιτάξαντες, ἀλλὰ καὶ πάνυ ῥᾴδιον. ἐμὲ δ' ἐξῆν αὐτῷ, εἰ ἐσωφρόνει, μὴ συκοφαντεῖν· οὐκ ἀγνοῶ δὲ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἃ μέλλω ἐν πρώτοις λέγειν, ὅτι φανεῖσθε καὶ ἑτέρων πρότερον ἀκηκοότες. ἀλλά μοι δοκεῖ καιρὸς εἶναι καὶ ἐμὲ νῦν πρὸς ὑμᾶς τῷ αὐτῷ λόγῳ χρῆσθαι· ὁμολογοῦνται γὰρ τρεῖς εἶναι πολιτεῖαι [79] πᾶσιν ἀνθρώποις, τυραννὶς, ὀλιγαρχία, καὶ δημοκρατία· Ταῦτα δὲ ὁ ῥήτωρ δείκνυσι [80] λέγων καὶ δεικνύων, ὅτι δεῖ τοὺς Ἀθηναίους δημοκρατουμένους ἀσπάζεσθαι τοὺς νόμους. [ἐν δὲ τοῖς Ὀλυνθιακοῖς τοῦ πρώτου λόγου [81].] νόμος ἦν ἐν Ἀθήναις δίδοσθαι τοῖς ἐν ταῖς θεωρίαις οὖσι χρήματα, καὶ τὸν τοῦτον ἀναιρήσοντα θανατοῦσθαι. τοῦτο ὁ Δημοσθένης μεθώδευσεν. ἐπεὶ γὰρ ἐσπάνιζεν ἡ πόλις χρημάτων ἐκ τούτων κατὰ τὰς μάχας [82], καὶ συμβουλεύων μηκέτι

 δεῖν

79. Sic MS. ſine παρὰ quod vulgati Aeſchinis libri addunt. (v. p. 29. 10. ed. Lipſ.) poteſt vtraque lectio ſtare. 80. f. διέξεισι

81. f. ἐν ἀρχῇ τοῦ πρώτου λόγου.

82. f. leg. ἐκ τούτων [ex hoc puta more ſtulto pecuniarum redundantes copias pueriliter in ludicra prodigendi] εἰς τὰ κατὰ τὰς μάχας. [melius dixiſſet εἰς τὰς τοῦ πολέμου χρείας.]

δεῖν τῦτο γίνεσθαι, προφανῶς αὐτὸ θεῖναι ὐκ εἶχε, μεθώδευσεν αὐτὸ ἀπὸ τῆς τῶν ἀκυόντων συγκαταθέσεως, εἰπὼν· [Demosth. 9. 1.] Ἀντὶ πολλῶν ἂν, ὦ Ἀθηναῖοι, χρημάτων ὑμᾶς ἑλέσθαι νομίζω, εἰ φανερὸν γένοιτο, τὸ μέλλον συνοίσειν τῇ πόλει περὶ ὧν νυνὶ σκοπεῖτε. ὅτε τοίνυν τῦθ' ὕτως ἔχει, προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκύειν τῶν βυλομένων συμβυλεύειν. ὕτω μὲν ὖν χρῆται τῇ κοινότητι ἐν τῷ λέγειν· νομίζω ὑμᾶς μυρίων χρημάτων προκρίνειν τὸ λυσιτελές. ὐ χρῆται δὲ τῇ ὁμολογίᾳ τῆς κοινότητος, ἐχρήσατο δ' ἄν, εἰ ὕτως εἶπεν· ὅτι, ὅπερ ἂν τις εὐνοῶν τῇ πόλει ποιήσειε, τῦτο κἀγὼ ποιῶ. ἢ ὅτι, ἃ πάντες λέγυσι, ταῦτα κἀγώ· ἢ ὅτι, πάντες εἰώθασι τῦ συμφέροντος ἐλάττω ἡγεῖσθαι τὰ χρήματα· [εἰ μὲν ὖν ὡμολόγει τὴν κοινότητα.] ἐὰν εἴπε, φησὶν, ὅτι πάντες μὲν λέγυσι μυρίων χρημάτων τὸ λυσιτελὲς τυγχάνειν ὑμῖν προτιμότερον. ὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ ἄλλῳ τινὶ ἐῤῥήθη ποτὲ, ἐμοὶ μᾶλλον προσήκει τῦτο εἰπεῖν. ἢ, ὃ πάντες λέγειν καθ' ἑκάστην εἰώθασι, τῦτο κἀγὼ ἐρῶ, ἤ τι τοιῦτον, ὑπωπτεύετο ἂν τὸν περὶ τῶν θεωρικῶν χρημάτων νόμον ἀναιρεῖν. ἢ ὑπωπτεύετο ὀνειδίζειν τοῖς Ἀθηναίοις, ὡς μὴ αἱρυμένοις τὸ συμφέρον, ὐ πάντες ἐφίενται. [Νῦν δὲ κοινῷ χρησάμενος διανοήματι.] Κοινὸν νόημα λέγει τὸ· ἀντὶ πολλῶν, ὦ ἄνδρες, χρημάτων· τῦτο ὖν εἰπὼν [καὶ λαβὼν αὐτὺς ὁμολογήσαντας,] (εἰκὸς γὰρ ἦν κατανεῦσαι πάντας) [ἐπεσφραγίσατο ἐν ἀρχῇ τὸ διανόημα ὕτως· Ὅτε τοίνυν τῦθ' ὕτως ἔχει,] προσήκει. τυτέστιν, ἐπειδὴ τὸ συμφέρον τῶν πολλῶν χρημάτων ὑμῖν αἱρετώτερον, τί μὴ τὰ θεωρικὰ χρήματα παρεβλέπετε; μὴ γὰρ ἐγὼ, προκρίνων τῶν χρημάτων τὸ λυσιτελὲς, ὑμᾶς τὺς Ἀθηναίυς πιστεύω τῦτο ποιεῖν· ὅρα δὲ τῦ ῥήτορος τὴν δεινότητα, πῶς, εἰπὼν τῦ προοιμίυ τὴν πρότασιν, κατασκευὴν ὐκ ἐπήγαγεν, ἀλλ' εὐθὺς τὸ συμπέρασμα εἶπεν· Ὅτε τοίνυν· ἐπεὶ γὰρ ἐν τῷ κατασκευάζειν ἀμφίβολον αὐτὸ ἐποίει, (ἐρῶσι γὰρ κατὰ τὸ ἀληθὲς χρημάτων

μάτων μᾶλλον, ἢ τῦ συμφέροντος·) εἰκότως τὴν κατασκευὴν, ὡς ὡμολογημένην ὅσαν δῆθεν, παρέλειψεν, ὅτι τῦ συμφέροντος γίνονται μᾶλλον, ἢ τῶν χρημάτων· [Ἔθος δὲ, φησὶν, ἐςὶ Δημοσθένȣς,] ὅταν, ὃ βȣ́λεται, κατασήσῃ καὶ οἰκονομήσῃ, ἐπικρίνειν τȣ̃το· τὸ γὰρ Ἐπισφραγίζεσθαι ȣ̓δὲν ἄλλο, οἶμαι, ἐςιν, ἢ ἐπίκρισις, ἥτις ἐςὶ σχῆμα τῆς σεμνότητος. ὥσπερ ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ τῶν Ὀλυνθιακῶν τὸ Προσήκει. [ἔν τε τῷ κατὰ Μειδίȣ,] εἰπὼν ἐν τῷ λόγῳ τȣ́τῳ, ὡς ὁ νόμος διορίζεται εὐθύνας διδόναι τȣ̀ς περὶ τὴν ἑορτὴν ἠσεβηκότας, καὶ ἀποδείξας, ἐπήγαγεν ἐπικρίνων· Καλῶς, ὦ ἄνδρες, [p. 517. 13.] καὶ συμφερόντως ἔχων ὁ νόμος, ὡς τὸ πρᾶγμα αὐτὸ μαρτυρεῖ: [ἔν τε τῷ κατὰ Ἀριςοκράτȣς.] εἰπὼν καὶ ἐν τȣ́τῳ, ὡς ȣ̓ δι᾽ οἰκείαν ἔχθραν ἥκει κατηγορήσων Ἀριςοκράτȣς, ἀλλὰ νομίζων συμφέρειν λελύσθαι τὸ ψήφισμα, καὶ ὅτι [83] συμφέρει κατασκευάσας, ἐπήνεγκε τὴν ἐπισφράγισιν. [621. 9.] Δεῖ δὴ πάντας ὑμᾶς, εἰ βȣ́λεσθε ὀρθῶς περὶ τȣ́των μαθεῖν, καὶ κατὰ τȣ̀ς νόμȣς δικαίως κρῖναι τὴν γραφὴν, μὴ μόνον τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ ψηφίσματι ῥήμασι προσέχειν τὸν νȣ̃ν, ἀλλὰ καὶ τὰ συμβησόμενα ἐξ αὐτῶν σκοπεῖν. [ἔν τε τῷ περὶ ςεφάνȣ.] Βȣ́λομαι δὲ καὶ καθέκαςον αὐτῶν ἐξετάσαι καὶ μάλιςα ὅσα ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς πρεσβείας κατεψεύσατό μȣ, τὰ πεπραγμένα ἑαυτῷ μετὰ Φιλοκράτȣς ἀνατιθεὶς ἐμοί. ταῦτα προειπὼν, καὶ διοικήσας, χρησίμως ἐπισφραγίζει καὶ ἐπικρίνει, λέγων· [230. 23.] Ἔςι δ᾽ ἀναγκαῖον, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ προσῆκον ἴσως, ὡς κατ᾽ ἐκείνȣς τȣ̀ς χρόνȣς εἶχε τὰ πράγματα ἀναμνῆσαι ὑμᾶς. ἵνα πρὸς τὸν ὑπάρχοντα καιρὸν ἕκαςα θεωρῆτε:

C. XXX. [Hermog. p. 434. Κατὰ πόσȣς τρόπȣς ἐν πεζῷ λόγῳ χρῆσις ἐπῶν γίνεται.] Διδάσκει ἡμᾶς πῶς χρησόμεθα τοῖς ἔπεσιν ἐν πεζοῖς λόγοις. ὧν εἷς μὲν ἐςιν

83. ὅτι] MS. ὅπερ.

ἐστιν ὁ κατὰ κόλλησιν, ἕτερος δὲ ὁ κατὰ παρῳδίαν. τίς δὲ τούτων ἑκάτερος, καὶ ἐν τῷ περὶ γλυκύτητος εἴρηκε, λέγων· [p. 329. 18.] ὅτι αὗται αἱ παραπλοκαὶ, εἴτε ἰδίων, εἴτε ἀλλοτρίων εἶεν ποιημάτων, εἰ μὴ οὕτω παραπλέκοιντο, ὥστε ἓν δοκεῖν εἶναι σῶμα αὐτῶν τε καὶ τοῦ πεζοῦ λόγου, ἀλλ' ἐκ διαστάσεως λέγοιντο, ὥσπερ οἱ νόμοι, καὶ τὰ ψηφίσματα ἐν τοῖς λόγοις, ὅταν ἀναγινώσκοιντο, οὐ ποιοῦσιν ἀκριβῆ τὴν γλυκύτητα, ἀλλ' ἄλλοτι, οἷον· παραναγνῶθι δή μοι καὶ σὺ τὰς ῥήσεις ἃς ἐλυμήνω [κόλλησις μὲν οὖν ἐστιν ὅταν ὁλόκληρον τὸ ἔπος εὐφυῶς κολλήτῃ τῷ λόγῳ, ὥστε συμφωνεῖν δοκεῖν· παρῳδία δὲ, ὅταν μέρος εἰπὼν τοῦ ἔπους παρ' αὐτοῦ τὸ λοιπὸν πεζῶς ἑρμηνεύσῃ] καὶ ἔοικεν, ἣν ἐνταῦθα κόλλησιν λέγει, ἐκεῖ διάστασιν καλέσαι [84]· καὶ οὐκ ἐναντιοῦται αὐτὸς ἑαυτῷ, ἀλλὰ κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο. ἐνταῦθα μὲν γὰρ κόλλησιν λέγει τὴν τοιαύτην σύναψιν, ὅτι τὰ ἀλλότρια συγκολλῶνται, ὥσπερ τῷ χαλκῷ ὁ κασσίτερος, ἐκεῖ δὲ διάστασιν, ὅτι μικρόν τι διϊστὰς καὶ διαναπαύων τὸν πεζὸν λόγον, οὕτω λέγει τοὺς ποιητικοὺς στίχους. πάλιν ἐνταῦθα παρῳδίαν καλεῖ, ἣν ἐκεῖ εἶπεν ἕνωσιν· διὰ τὸ συνάπτεσθαι μέρος τι τοῦ ἔπους τῷ πεζῷ λόγῳ· ἤγουν παρὰ τὸ τὴν ᾠδὴν συναρμόζεσθαι τῷ μὴ οὕτως ἔχοντι [85] λόγῳ ὡς παρὰ τῷ Θεολόγῳ· Πρύμναν τε κρουσάμην ἐκείνῳ θέμενος, καὶ ἑτερακλέα τὴν νίκην ἐποίησα. καὶ πάλιν· Ἔφεπε κλονέων τῷ λέγειν τοὺς γεννάδας ἐκείνους. [οἷον τὸ παρὰ τῷ Αἰσχίνῃ ἐν τῷ κατὰ τοῦ Τιμάρχου.] διηγούμενος ὁ Αἰσχίνης [p. 151. ed. Lipſ.] τὰ τοῦ σώφρονος ἔρωτος ἔργα, παρεισάγει αὐτὰ δὴ τὰ ἔπη, ἃ ὁ Πατρόκλος καθ' ὕπνον τῷ Ἀχιλλεῖ

84. Paret ſcholiaſtam a Technici ſententia prorſus aberraſſe.

85. id eſt τῷ ἐναντίαν ἔχοντι φύσιν τῇ ᾠδῇ. ſermoni pedeſtri, cui natura eſt diuerſa a natura carminis, vel odae. MS. dabat τὰ μὴ οὕτως ἔχοντα.

λεῖ διελέχθη, παρακαλῶν ὁμόταφος αὐτῷ γενέσθαι. ὁμοίως καὶ τὰ τοῦ Εὐριπίδου κατὰ κόλλησιν κεῖται ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου οὕτως ἔχοντα. [p. 153. fine.] Ὁ τοίνυν οὐδενὸς ἧττον ὁ σοφὸς τῶν ποιητῶν Εὐριπίδης, ἕν τι τῶν καλλίστων ὑπολαμβάνων εἶναι τὸ σωφρόνως ἐρᾶν, ἐν εὐχῆς μέρει ἔρωτα ποιούμενος λέγει που. Ὁ δ' εἰς τὸ σῶφρον, ἐπ' ἀρέτην τ' ἄγων ἔρως ζηλωτὸς ἀνθρώποισιν, ὧν εἴην ἐγώ. ἐν δὲ τῷ τῆς παραπρεσβείας βουλόμενος ὁ Δημοσθένης ἔνοχον Αἰσχίνην ἀποδεῖξαι πᾶσιν, οἷς ἔλεγε κατὰ Φιλοκράτους, λέγει, [v. Demosth. p. 416. et 417.] ὅτι, ἐκ τῆς φήμης μόνης ἐξελέγχων Τίμαρχον, ὦ Αἰσχίνη, πεπορνευμένον, χωρὶς μαρτύρων, ἐλέγχῃ καὶ σὺ προδήλως ἐκ τῆς φήμης. πάντες γὰρ φημίζουσιν ὅτι χρήματα ἐκ τῆς πρεσβείας ἔλαβες. ὡς αὐτὸς ἤλεγξας ἡταιρηκότα τὸν Τίμαρχον ἐκ τοῦ ὁμιλεῖν τῷ Πιτταλάκῳ καὶ ἄλλοις διεφθαρμένοις ἀνθρώποις, ἐλέγχουσι καὶ σὲ πάντες τοιοῦτον, ὅτι ἀποδέχῃ τὴν μετὰ Φιλοκράτους ἀναστροφὴν, τοῦ ἀργύριον εἰληφότος καὶ ὁμολογοῦντος. ἔχουσι δὲ οἱ τοῦ Δημοσθένους οὕτως. [417. 16,] Ἔτι τοίνυν ἰαμβεῖα συλλέξας ἐπέραινεν, οἷον· Ὅστις δ' ὁμιλῶν ἥδεται κακοῖς ἀνὴρ, Οὐ πώποτ' ἠρώτησα, γινώσκων ὅτι Τοιοῦτος ἐστὶν, οἷσπερ ἥδεται ξυνών. Εἶτα τὸν εἰς τὰς ὄρνις εἰσιόντα, καὶ μετὰ Πιτταλάκου περιϊόντα καὶ τοιαῦτα, εἰπὼν, ἀγνοεῖτε, ἔφη, ποῖόν τινα ἡγεῖσθαι δεῖ; οὐκοῦν, Αἰσχίνη, καὶ κατὰ σοῦ τὰ ἰαμβεῖα ταῦτα ἁρμόσει νῦν ἐμοί. κἂν ἐγὼ λέγω πρὸς τοῦτον, ὀρθῶς ἐρῶ. ὅστις δ' ὁμιλῶν ἥδεται καὶ πρεσβεύων Φιλοκράτει, οὐ πώποτ' ἠρώτησα, γινώσκων ὅτι ἀργύριον εἴληφεν οὗτος, ὥσπερ Φιλοκράτης.

Cap. XXXI. [Hermog. p. 434.] [Πρὸς τὰ κεκρατηκότα πάθη οὐ δεῖ ἀντιτείνειν.] μέθοδον ἡμῖν παραδίδωσι, δι' ἧς ἕξομεν ἰσχυρῶς πειθομένους τοῖς ἡμετέροις λόγοις ἐκείνους, πρὸς οὓς ὁ λόγος. τοῦτο δέ ἐστι τὸ μὴ ἀντιτείνειν τινὶ λυπουμένῳ, ἢ ὀργιζομένῳ, ἢ φοβουμένῳ εὐλόγως, ἀλλὰ μᾶλλον λέγειν, ὡς οὐκ ἀλόγως λελύπηται,

ται, ἢ πεφόβηται, ἢ πρὸς θυμὸν παρώξυνται· ὅτω γὰρ μᾶλλον εὐχερέστερον πειθόμενον ἕξομεν, ἤπερ εἰ αὐτῷ ἀντετείνομεν· πάνυ γὰρ ἀνοίκειόν ἐστι τῷ πεφοβημένῳ σὺν λόγῳ λέγειν, ὡς ἐ χρὴ φοβεῖσθαι. δεῖ μὲν ἂν παραμυθεῖσθαι, καὶ, ὡς εἶπον, λέγειν, ὡς ἔξω μὲν λόγε πεφόβηται, πλὴν, ἔστι τις καὶ παρὰ Θεοῦ βοήθεια, καὶ συμμαχία ἑτέρωθεν παρὰ τῆς τύχης ἀντίῤῥοπος. ἐδὲ γὰρ οἱ βέλτιστοι τῶν ἰατρῶν πρὸς τὰς ἀθρόας τῶν ῥευμάτων ἐπιφορὰς εὐθὺς τὰς διὰ τῶν φαρμάκων βοηθείας προσφέρεσιν, ἀλλ' ἐῶσι τὸ βαρὺ τῆς φλεγμονῆς, δίχα τῆς τῶν ἔξωθεν περιχείστων ἐπιθέσεως, αὐτὸ δι' αὐτὸ λαβεῖν πέψιν. τοῦτο καὶ Ὅμηρος ἐποίησεν ἐν οἷς δημηγορῶν ὁ Λαερτιάδης εἰσάγεται Ἀτρείδη, νῦν δή σε, ἄναξ, ἐθέλεσιν Ἀχαιοὶ Πᾶσιν ἐλέγχιστον θέμεναι μερόπεσσι βροτοῖσιν. Οὐδέ τοι ἐκτελέεσιν ὑπόσχεσιν, ἥνπερ ὑπέσταν, Ἐνθάδ' ἔτι στείχοντες ἀπ' Ἄργεος ἱπποβότοιο, Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι· Ὥστε γὰρ ἢ παῖδες νεαροὶ χῆραί τε γυναῖκες, Ἀλλήλοισιν ὀδύρονται οἶκόνδε νέεσθαι. Ἦ μὴν καὶ πόνος ἐστὶν ἀνιηθέντα νέεσθαι. Καὶ γάρ τις θ' ἕνα μῆνα μένων ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο Ἀσχαλάα σὺν νηὶ πολυζύγῳ. ὅρα γὲν πῶς ἐκ προοιμίων πρῶτα μὲν θηρᾶται τὸν Ἀγαμέμνονα, ἀπὸ τὸ πατρὸς καὶ τῆς ἀρχῆς αὐτὸν προσειπὼν, τιμὴν τιμῇ χαριζόμενος. ἔπειτα δὲ ὑπομιμνήσκει τῆς τῶν ὑπηκόων ποιότητος, Ἀχαιὲς εἰπων ὥσπερ γὰρ ὀνειδίζοντός ἐστιν αὐτὲς, εἰ τοιέτοι ὄντες τοιαῦτα βελεύονται· τὸ δὲ ἐδέ τοι ἐκτελέεσιν ὑπόσχεσιν, ἥνπερ ὑπέσταν· ἐνταῦθα δὴ τὸ θαυμαστὸν ὑπεμφαίνει τὸ ῥήτορος φρόνημα. ἔνθα ἐ μόνον δοκεῖ κατηγορεῖν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς ὑποσχέσεως ὑπομιμνήσκει, ἣν ἑκόντες ὑπέσχοντο, μή τινος ἀναγκάζοντος. ἄξιον γάρ, φησι, μεμνῆσθαι τῆς ὑποσχέσεως, καὶ ταύτην ἀγαγεῖν εἰς πέρας ἐπείγεσθαι. εἶτα τὸ ἐναργὲς τῆς ὑποσχέσεως παραστῆσαι. βελόμενος, καὶ πάσης ἀμφιβολίας ἄμοιρον εἶναι, διδάσκει καὶ τὸν καιρόν,

ρὸν, καὶ τὸ εἶδος τῆς ὑποσχέσεως. εἶτα φησὶν, ὡς ταῦτα ἐπαγγειλάμενοι τἀναντία ποιοῦσιν· ἐπεὶ δὲ πεφύκασιν ἄνθρωποι παρὰ τὴν τοῦ πάθους ἀκμὴν εἴ τις ἐξ ἐναντίας ἔλθοι ταῖς γνώμαις αὐτῶν, φιλονεικότεροι γίνεσθαι. συντρέχει σφίσι, καὶ τὸ τῆς λύπης εὔλογον ὑποδείκνυσιν ἐκ παραδείγματος, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἐκ τοῦ μικροτέρου τὴν ἐργασίαν ποιούμενος. ἀλλὰ καὶ ὁ Θουκυδίδης ζηλώσας τὸν Ὅμηρον εἰσήγαγε τὸν Περικλέα ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἱστοριῶν ἐπιεικῶς δημηγορήσαντα πρὸς Ἀθηναίους ἀθυμοῦντας, διότι καὶ λοιμὸς ὁμοῦ καὶ πόλεμος τούτους ἐδάμαζε, καὶ οὐκ ἐχρῆν ἀντιτείνειν λυπουμένοις οὐκ ἀπὸ λόγου, καὶ τὰς γνώμας ἀμείψασι. λέγει τοίνυν ὁ Περικλῆς ὡς χρὴ μὴ ἐκπεπλῆχθαι, καὶ τοῦ κοινοῦ τῆς σωτηρίας ἀφίεσθαι, καὶ χαλεπαίνειν ἐμοὶ μὴ συγχωρήσαντι ὑμᾶς εἰρηνεῦσαι πρὸς Λακεδαιμονίους. καὶ ἐγὼ μὲν ὁ αὐτός εἰμι, καὶ οὐκ ἀφίσταμαι, ὑμεῖς δὲ μετεβάλλεσθε, ἐπειδὴ ξυνέβη ὑμῖν πεισθῆναι μὲν ἀκεραίοις, μεταμέλειν δὲ κακουμένοις καὶ τὸν ἐμὸν λόγον ἐν τῷ ἀσθενεῖ τῷ ὑμετέρῳ τῆς γνώμης μὴ ὀρθὸν φαίνεσθαι διότι τὸ μὲν λυποῦν ἔχει ἤδη τὴν αἴσθησιν ἑκάστου, τῆς δὲ ὠφελείας ἄπεστιν ἔτι ἡ δήλωσις ἅπασι, καὶ μεταβολῆς μεγάλης, καὶ ταῦτα ἐξ ὀλίγου, ἐμπεσούσης, ταπεινὴ μὲν ὑμῶν ἡ διάνοια ἐγκαρτερεῖν, ἃ ἔγνωτε. δηλοῖ γὰρ φρόνημα καὶ τὰ ἑξῆς. ὁ μὲν οὖν Ὅμηρος, φησὶ, μόνον ὑπέδειξε τὸ σχῆμα. ὁ δὲ Θουκυδίδης ἐζήλωσεν. ὁ δὲ Δημοσθένης διάδοχος ἀμφοῖν καὶ κληρονόμος ἐγένετο, ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ὀλυνθιακῶν τούτῳ χρησάμενος. [24. 10.] Εἰ δέ τις ὑμῶν, ὦ Ἀθηναῖοι, τὸν Φίλιππον εὐτυχοῦντα ὁρῶν, ταύτῃ φοβερὸν προσπολεμῆσαι νομίζει, σώφρονος μὲν ἀνθρώπου λογισμῷ χρῆται. μεγάλη γὰρ ῥοπὴ, μᾶλλον δὲ τὸ ὅλον, ἡ τύχη παρὰ πάντ᾽ ἐστὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἔγωγε, εἴ τις αἵρεσίν μοι δοίη, τὴν τῆς ἡμετέρας πόλεως τύχην ἂν ἑλοίμην, ἐθελόντων ὑμῶν, ἃ προσήκει, ποιεῖν καὶ κατὰ μικρὸν, ἢ τὴν ἐκείνου. ἀλλὰ καὶ ὁ

Ἰσοκρά-

Ἰσοκράτης τὸ μὴ ἀντιτείνειν τοῖς λυπȣμένοις, ἢ ὀργιζομένοις, ὃ ἄλλον τρόπον κακῶς ἔχȣσιν, ἀλλ᾽ ὑπεξίςασθαι καὶ ἐνδιδόναι, παραδίδωσιν. εἶτȣν παραινεῖ καὶ ἐν τέλλεται ἐν τῷ πρὸς Δημόνικον λόγῳ· Γίνȣ, λέγων, πρὸς τȣ̀ς πλησιάζοντας ὁμιλητικὸς, ἀλλὰ μὴ σοβαρὸς. ὁμιλητιδὸς δὲ ἔσῃ, μὴ δύσερις ὢν, μηδὲ δυσάρεςος, μὴ δὲ πρὸς ἅπαντας φιλόνεικος. μὴ δὲ πρὸς τὰς τῶν πλησιαζόντων ὀργὰς τραχέως ἀπαντῶν, μηδ᾽ ἂν ἀδίκως ὀργιζόμενοι τυγχάνωσιν, ἀλλὰ θυμȣμένοις μὲν αὐτοῖς εἴκων, πεπαυμένοις δὲ τῆς ὀργῆς ἐπιπλήττων:

Cap. XXXII. [Hermog. p. 435. Τῶν ὁμολογȣμένων ἀδικημάτων μία παραμυθία] μέθοδός ἐςι καὶ τȣ̃το δεινότητος τὸ τὰ ὁμολογȣ́μενα θεραπεύειν ἀδικήματα, καὶ ὑπὲρ τȣ́των ἀπολογεῖσθαι τοῖς παθȣ̃σι, καὶ παραμυθεῖσθαι τȣ̀ς ὑποςάντας δὴ τὸ ἀδίκημα. τίς ȣ̃ν ἡ θεραπεία καὶ ἀπολογία; τὸ ὁμολογεῖν ἑαυτὸν ἡμαρτηκότα καὶ ἀδικήσαντα. ἡ δὲ σύνταξις τοιαύτη ἐςὶ. τῶν ὁμολογȣμένων ἀδικημάτων μία παραμυθία καὶ ἀπολογία ἡ ὁμολογία τȣ̃ ἀδικήματος. [Τί ȣ̃ν ποιεῖ ὅταν διαλέγηται τῶν Τρώων τινὶ;] Τοσȣ̃τον φησὶ δύνασθαι τὴν ὁμολογίαν τȣ̃ πταίσματος, ὥςε ἀντὶ μίσȣς ἔλεον καὶ παραμυθίαν τῷ ὁμολογȣ̃ντι κατεργάζεσθαι. ὥσπερ καὶ ὁ Πρίαμος εἶπε τό· Οὔ τι μοι αἰτίη ἐσσὶ, πρὸς τὴν Ἑλένην ἑαυτῆς κατηγορήσασαν. κεῖνται δὲ τὰ ἔπη ταῦτα ἐν τῷ Γ τῆς Ἰλιάδος. ὅτε οἱ δημογέροντες ἐπὶ τȣ̃ τείχȣς καθήμενοι· Οὐ νέμεσις, ἔφασαν, Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιȣ̀ς Τοιῇδ᾽ ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν. Ἀλλὰ καὶ ὣς τοιήπερ ἐȣ̃σ᾽ ἐν νηυσὶ νεέσθω, Μηδ᾽ ἡμῖν τεκέεσσί τ᾽ ὀπίσω πῆμα λίποιτο. Ὣς ἄρ᾽ ἔφαν. Πρίαμος δ᾽ Ἑλένην καλέσατο φωνῇ· Δεῦρο πάροιθ᾽ ἐλθȣ̃σα, φίλον τέκος, ἵζευ ἐμοῖο. καὶ μετὰ ταῦτα ἤρξατο ἡ Ἑλένη ἑαυτῆς κατηγορεῖν· ἀπορήσειε δ᾽ ἄν τις πῶς ὁ Ἑρμογένης παράγει τὴν Ἑλένην διαλεγομένην τῷ Πριάμῳ, ὥςε τὸν γέροντα μεταβαλέσθαι, καὶ ἐλεεῖν, καὶ εἰ ἐμίσει αὐτὴν· τὸ γὰρ οὔ τι μοι

μοι αἰτίη ἐσσὶ, φησὶν ὁ Πρίαμος μετὰ τὸ κατηγορῆσαι αὐτῆς τὴν Ἑλένην, ἀλλ᾽ ȣ πρὸ τȣ κατηγορῆσαι. ἔςιν ȣ̃ν εἰπεῖν ὡς, εἰ καὶ μὴ κατηγόρησεν αὐτῆς τοῖς λόγοις, ἀλλὰ τῷ σχήματι καὶ τῇ κατηφείᾳ, τυχὸν δὲ καὶ δάκρυσιν, ἐνέφηνεν ὡς ἑαυτῆς κατήγορος γίνεται, καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Πρίαμος ἐλεεινῶς τȣ̃ σχήματος ἔχȣσαν, καὶ αἰδȣμένην φανῆναι, προσκαλεῖται αὐτήν. ἔςι δὲ καὶ τȣ̃το εἰπεῖν ὡς ἀδιαφόρως κέχρηται ὁ Ἑρμογένης τοῖς παραδείγμασιν:

Cap. XXXIII. Hermog. p. 436. [Περὶ τȣ̃ τραγικῶς λέγειν.] ἐνταῦθα διδάσκει τί ἐςι τὸ τραγικῶς λέγειν, καὶ τί τὸ ἔργον αὐτȣ̃, καὶ παραδίδωσι καὶ τὴν μέθοδον αὐτȣ̃. ἔςι δὲ τὸ τραγικῶς λέγειν τὸ μετὰ πάθȣς ἐκφράζειν τὰ πράγματα καὶ ἐλεεινολογεῖσθαι. τραγῳδία γάρ ἐςι συμφορῶν μετὰ θρήνȣ ἀπαγγελία. ἔργον δὲ τραγῳδίας πάθος κινεῖν καὶ εἰς θρήνȣς καὶ δάκρυα. μέθοδος δὲ αὐτȣ̃ τὸ τὰ μεγάλα μὲν τῶν πραγμάτων διὰ βραχυλογίας ἐκφέρειν. τὰ δὲ μικρὰ καὶ ἐλάχιςα διὰ πλειόνων ἀπαγγέλλειν. ἐφεῦρε δὲ τὴν κωμῳδίαν Σȣσαρίων πρῶτος, ἵν᾽ ἔχοιεν οἱ ἄνθρωποι ψυχαγωγεῖσθαι διὰ ταύτης ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ πανηγύρεσιν. ἵνα δὲ μὴ διάχυσις αὖθις γίνοιτο [86], εὑρήκασι καὶ τὴν τραγῳδίαν, τὸ κατηφὲς διὰ ταύτης εἰσφέροντες. πρῶτος δὲ τραγῳδίας εὑρετὴς ὁ Ὅμηρος, ὃν ὁ Πλάτων ταύτης ἡγεμόνα φησὶν. εἰς ταυτὸν γὰρ ἥκει, πατέρα εἰπεῖν ἢ ἡγεμόνα. λέγει δὲ τȣ̃το ἐν τῷ Ι τῆς πολιτείας, ἢ περὶ δικαίȣ. ὁ γȣ̃ν Ὅμηρος δεινῶς καὶ ἐντέχνως ἐποίησεν, ἅλωσιν Ἰλίȣ παραλιπών. ȣ̓ γὰρ ἥρμοζε τῇ ποιήσει αὐτȣ̃, μεγαλοφώνῳ ȣ̓́σῃ, πολιχνίου ἑνὸς ἐκφράσαι πόρθησιν· διὰ τȣ̃το ταύτην μὲν ἐᾷ, ἐκτραγῳδεῖ δὲ πάσης πόλεως ἅλωσιν. ἀπορήσειε δ᾽ ἄν τις,

86. Num leg. ἵνα δὲ μὴ μόνη [vel μόνον] διάχυσις ἑαυτοῖς. quo mera sibi oblectatio ne fieret, neque animus solummodo hilaritate relaxaretur, sed etiam acerbitate quadam pungeretur, et quasi constringeretur.

C. XXIX. [Οἱ παλαιοὶ κοινὰ διανοήματα λέγοντες: Hermog. p. 432.] Μέθοδον ἡμῖν παραδίδωσι τοῦ πῶς τὰ κοινὰ νοήματα ἰδιωσόμεθα. κοινὰ δὲ διανοήματα εἰσὶ τὰ δημώδη καὶ οἷον ἐν τῇ ἀγορᾷ λεγόμενα, ἃ πάντες λέγουσι καὶ γινώσκουσιν· εἰσὶ δὲ τῆς καθαρότητος [78]. ἔστι δὲ ἡ μέθοδος τοῦ τὰ κοινὰ ἴδια ποιεῖν, τὸ ὁμολογεῖν ὅτι τοῦτο πάντες λέγουσιν. [Ἰσοκράτης. ἅπαντες μὲν εἰώθασιν οἱ παριόντες] τοῦτο κεῖται ἐν τῷ περὶ εἰρήνης, ἐν ᾧ προτρέπεται ἡσυχίαν ἄγειν πρὸς τοὺς λοιποὺς Ἕλληνας· καὶ ἔστιν ἡ ἀρχὴ τοῦ λόγου ἐκ τούτου. Ἅπαντες μὲν εἰώθασιν οἱ παριόντες ἐνθάδε ταῦτα μέγιστα φάσκειν εἶναι, καὶ μάλιστα σπουδῆς ἄξια τῇ πόλει, περὶ ὧν ἂν αὐτοὶ μέλλωσι συμβουλεύειν. οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ περὶ ἄλλων τινῶν πραγμάτων ἥρμοσε τοιαῦτα προειπεῖν, δοκεῖ μοι πρέπειν καὶ περὶ τῶν νῦν παρόντων ἐντεῦθεν ποιήσασθαι τὴν ἀρχήν. ἥκομεν γὰρ ἐκκλησιάσοντες περὶ πολέμου καὶ εἰρήνης, ἃ μεγίστην ἔχει δύναμιν ἐν τῷ βίῳ τῷ τῶν ἀνθρώπων: [καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους] Εἰώθασιν οἱ πολλοὶ τῶν πράττειν τι προαιρουμένων τῶν κοινῶν, λέγειν ὡς ταῦθ' ὑμῖν σπουδαιότατ' ἐστὶ, καὶ μάλιστ' ἄξιον τούτοις προσέχειν τὸν νοῦν. ἐγὼ δ' εἴπερ τοῦτό τινι καὶ ἄλλῳ προσηκόντως εἴρηται, κἀμοὶ νομίζω νῦν ἁρμόττειν εἰπεῖν, [καὶ Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου] Εἰδὼς δὲ αὐτὸν ἔνοχον ὄντα, οἷς ὀλίγῳ πρότερον ἠκούσατε ἀναγινώσκοντος τοῦ γραμματέως, ἐπήγγειλα αὐτῷ τὴν δοκιμασίαν ταύτην, καὶ, ὡς ἔοικεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οἱ εἰωθότες λόγοι λέγεσθαι ἐπὶ τοῖς δημοσίοις ἀγῶσιν, οὐκ εἰσὶ ψευδεῖς· αἱ γὰρ ἴδιαι ἔχθραι πολλὰ πάνυ τῶν κοινῶν ἐπανορθοῦσιν. ὃ δὲ λέγει, τοῦτο ἐστὶν, ὅτι ἀμυνόμενός τίς τινα ἐχθρὸν ἑαυτοῦ, ὑπὲρ οὗ αὐτὸν ἐν ἰδιωτικῷ πράγματι πρῶην ἠδίκησεν· (ἰδίας γὰρ λέγει ἔχθρας, ἃς

ἔχουσι

78. v. Hermog. L. I. de formis, c. 3. p. 223. verſu capitis tertii ſtatim primo.

ἐχθροί τινες πρὸς ἀλλήλους, οὐχ ὑπὲρ δημοσίων πραγμάτων, ἀλλ' ὑπὲρ ἰδίων ἑαυτῶν τινῶν πραγμάτων·) ὅταν ἴδῃ αὐτὸν δημόσιά τινα μεταχειριζόμενον, ἑτοίμως αὐτοῦ κατηγορεῖ. ἐὰν ἴδῃ αὐτὸν καταμελοῦντα ἐν τοῖς δημοσίοις, καὶ διὰ τοῦτο ὠφελεῖται ἡ πόλις, ἐν τῷ μὴ δυνηθῆναι λαθεῖν τὸν ἀδικοῦντα ταύτην. [καὶ πάλιν Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου] τοῦτο μετὰ τὸ πρῶτον προοίμιον τέτακται· τοῦ μὲν οὖν ὅλου ἀγῶνος φανήσεται οὔτε ἡ πόλις αἰτία οὖσα Τιμάρχῳ, οὔτε ὑμεῖς, οὔτε ἐγώ, ἀλλ' αὐτὸς οὗτος ἑαυτῷ. οἱ μὲν γὰρ νόμοι προεῖπον αὐτῷ, αἰσχρῶς βεβιωκότα μὴ δημηγορεῖν, ἐπίταγμα, ὥς γε δὴ ἐγὼ κρίνω, οὐ χαλεπὸν ἐπιτάξαντες, ἀλλὰ καὶ πάνυ ῥᾴδιον. ἐμὲ δ' ἐξῆν αὐτῷ, εἰ ἐσωφρόνει, μὴ συκοφαντεῖν· οὐκ ἀγνοῶ δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἃ μέλλω ἐν πρώτοις λέγειν, ὅτι φανεῖσθε καὶ ἑτέρων πρότερον ἀκηκοότες. ἀλλά μοι δοκεῖ καιρὸς εἶναι καὶ ἐμὲ νῦν πρὸς ὑμᾶς τῷ αὐτῷ λόγῳ χρῆσθαι· ὁμολογοῦνται γὰρ τρεῖς εἶναι πολιτεῖαι [79] πᾶσιν ἀνθρώποις, τυραννίς, ὀλιγαρχία, καὶ δημοκρατία· Ταῦτα δὲ ὁ ῥήτωρ δείκνυσι [80] λέγων καὶ δεικνύων, ὅτι δεῖ τοὺς Ἀθηναίους δημοκρατουμένους ἀσπάζεσθαι τοὺς νόμους. [ἐν δὲ τοῖς Ὀλυνθιακοῖς τοῦ πρώτου λόγου [81].] νόμος ἦν ἐν Ἀθήναις δίδοσθαι τοῖς ἐν ταῖς θεωρίαις οὖσι χρήματα, καὶ τὸν τοῦτον ἀναιρήσοντα θανατοῦσθαι. τοῦτο ὁ Δημοσθένης μεθώδευσεν. ἐπεὶ γὰρ ἐσπάνιζεν ἡ πόλις χρημάτων ἐκ τούτων κατὰ τὰς μάχας [82], καὶ συμβουλεύων μηκέτι δεῖν

79. Sic MS. ſine παρὰ quod vulgati Aeſchinis libri addunt. (v. p. 29. 10. ed. Lipſ.) poteſt vtraque lectio ſtare. 80. f. διέξεισι

81. f. ἐν ἀρχῇ τοῦ πρώτου λόγου.

82. f. leg. ἐκ τούτων [ex hoc puta more ſtulto pecuniarum redundantes copias pueriliter in ludicra prodigendi] εἰς τὰ κατὰ τὰς μάχας. [melius dixiſſet εἰς τὰς τοῦ πολέμου χρείας.]

δεῖν τοῦτο γίνεσθαι, προφανῶς αὐτὸ θεῖναι οὐκ εἶχε, μεθώδευσεν αὐτὸ ἀπὸ τῆς τῶν ἀκουόντων συγκαταθέσεως, εἰπών· [Demosth. 9. 1.] Ἀντὶ πολλῶν ἄν, ὦ Ἀθηναῖοι, χρημάτων ὑμᾶς ἑλέσθαι νομίζω, εἰ φανερὸν γένοιτο, τὸ μέλλον συνοίσειν τῇ πόλει περὶ ὧν νυνὶ σκοπεῖτε. ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν τῶν βουλομένων συμβουλεύειν. οὕτω μὲν οὖν χρῆται τῇ κοινότητι ἐν τῷ λέγειν· νομίζω ὑμᾶς μυρίων χρημάτων προκρίνειν τὸ λυσιτελές. οὐ χρῆται δὲ τῇ ὁμολογίᾳ τῆς κοινότητος, ἐχρήσατο δ' ἄν, εἰ οὕτως εἶπεν· ὅτι, ὅπερ ἄν τις εὐνοῶν τῇ πόλει ποιήσειε, τοῦτο κἀγὼ ποιῶ. ἢ ὅτι, ἃ πάντες λέγουσι, ταῦτα κἀγώ· ἢ ὅτι, πάντες εἰώθασι τοῦ συμφέροντος ἐλάττω ἡγεῖσθαι τὰ χρήματα· [εἰ μὲν οὖν ὡμολόγει τὴν κοινότητα.] ἐὰν εἴπῃ, φησὶν, ὅτι πάντες μὲν λέγουσι μυρίων χρημάτων τὸ λυσιτελὲς τυγχάνειν ὑμῖν προτιμότερον. οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ ἄλλῳ τινὶ ἐῤῥήθη ποτὲ, ἐμοὶ μᾶλλον προσήκει τοῦτο εἰπεῖν. ἢ, ὃ πάντες λέγειν καθ' ἑκάστην εἰώθασι, τοῦτο κἀγὼ ἐρῶ, ἤ τι τοιοῦτον, ὑπωπτεύετο ἂν τὸν περὶ τῶν θεωρικῶν χρημάτων νόμον ἀναιρεῖν. ἢ ὑπωπτεύετο ὀνειδίζειν τοῖς Ἀθηναίοις, ὡς μὴ αἱρουμένοις τὸ συμφέρον, οὗ πάντες ἐφίενται. [Νῦν δὲ κοινῷ χρησάμενος διανοήματι.] Κοινὸν νόημα λέγει τὸ· ἀντὶ πολλῶν, ὦ ἄνδρες, χρημάτων· τοῦτο οὖν εἰπὼν [καὶ λαθὼν αὐτοὺς ὁμολογήσαντας,] (εἰκὸς γὰρ ἦν κατανεῦσαι πάντας) [ἐπεσφραγίσατο ἐν ἀρχῇ τὸ διανόημα οὕτως· Ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει,] προσήκει. τουτέστιν, ἐπειδὴ τὸ συμφέρον τῶν πολλῶν χρημάτων ὑμῖν αἱρετώτερον, τί μὴ τὰ θεωρικὰ χρήματα παρεβλέπετε; μὴ γὰρ ἐγώ, προκρίνων τῶν χρημάτων τὸ λυσιτελές, ὑμᾶς τοὺς Ἀθηναίους πιστεύω τοῦτο ποιεῖν· ὅρα δὲ τοῦ ῥήτορος τὴν δεινότητα, πῶς, εἰπὼν τοῦ προοιμίου τὴν πρότασιν, κατασκευὴν οὐκ ἐπήγαγεν, ἀλλ' εὐθὺς τὸ συμπέρασμα εἶπεν· Ὅτε τοίνυν· ἐπεὶ γὰρ ἐν τῷ κατασκευάζειν ἀμφίβολον αὐτὸ ἐποίει, (ἐρῶσι γὰρ κατὰ τὸ ἀληθὲς χρημάτων

μάτων μᾶλλον, ἢ τοῦ συμφέροντος·) εἰκότως τὴν κατασκευὴν, ὡς ὁμολογημένην οὖσαν δῆθεν, παρέλειψεν, ὅτι τοῦ συμφέροντος γίνονται μᾶλλον, ἢ τῶν χρημάτων· [Ἔθος δὲ, φησίν, ἐστι Δημοσθένους,] ὅταν, ὃ βούλεται, κατασκευάσῃ καὶ οἰκονομήσῃ, ἐπικρίνειν τοῦτο· τὸ γὰρ Ἐπισφραγίζεσθαι οὐδὲν ἄλλο, οἶμαι, ἐστιν, ἢ ἐπίκρισις, ἥτις ἐστὶ σχῆμα τῆς σεμνότητος. ὥσπερ ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ τῶν Ὀλυνθιακῶν τὸ Προσήκει. [ἔν τε τῷ κατὰ Μειδίου,] εἰπὼν ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, ὡς ὁ νόμος διορίζεται εὐθύνας δίδοναι τοὺς περὶ τὴν ἑορτὴν ἠσεβηκότας, καὶ ἀποδείξας, ἐπήγαγεν ἐπικρίνων· Καλῶς, ὦ ἄνδρες, [p. 517. 13.] καὶ συμφερόντως ἔχων ὁ νόμος, ὡς τὸ πρᾶγμα αὐτὸ μαρτυρεῖ: [ἔν τε τῷ κατὰ Ἀριστοκράτους.] εἰπὼν καὶ ἐν τούτῳ, ὡς οὐ δι' οἰκείαν ἔχθραν ἥκει κατηγορήσων Ἀριστοκράτους, ἀλλὰ νομίζων συμφέρειν λελύσθαι τὸ ψήφισμα, καὶ ὅτι[83] συμφέρει κατασκευάσας, ἐπήνεγκε τὴν ἐπισφράγισιν. [621. 9.] Δεῖ δὴ πάντας ὑμᾶς, εἰ βούλεσθε ὀρθῶς περὶ τούτων μαθεῖν, καὶ κατὰ τοὺς νόμους δικαίως κρῖναι τὴν γραφὴν, μὴ μόνον τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ ψηφίσματι ῥήμασι προσέχειν τὸν νοῦν, ἀλλὰ καὶ τὰ συμβησόμενα ἐξ αὐτῶν σκοπεῖν. [ἔν τε τῷ περὶ στεφάνου.] Βούλομαι δὲ καὶ καθέκαστον αὐτῶν ἐξετάσαι καὶ μάλιστα ὅσα ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς πρεσβείας κατεψεύσατό μου, τὰ πεπραγμένα ἑαυτῷ μετὰ Φιλοκράτους ἀνατιθεὶς ἐμοί. ταῦτα προειπὼν, καὶ διοικήσας, χρησίμως ἐπισφραγίζει καὶ ἐπικρίνει, λέγων· [230. 23.] Ἔστι δ' ἀναγκαῖον, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ προσῆκον ἴσως, ὡς κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους εἶχε τὰ πράγματα ἀναμνῆσαι ὑμᾶς. ἵνα πρὸς τὸν ὑπάρχοντα καιρὸν ἕκαστα θεωρῆτε:

C. XXX. [Hermog. p. 434. Κατὰ πόσους τρόπους ἐν πεζῷ λόγῳ χρῆσις ἐπῶν γίνεται.] Διδάσκει ἡμᾶς πῶς χρησόμεθα τοῖς ἔπεσιν ἐν πεζοῖς λόγοις. ὧν εἷς μὲν ἐστιν

83. ὅτι] MS. ὅπερ.

ἐστιν ὁ κατὰ κόλλησιν, ἕτερος δὲ ὁ κατὰ παρῳδίαν. τίς δὲ τούτων ἑκάτερος, καὶ ἐν τῷ περὶ γλυκύτητος εἴρηκε, λέγων· [p. 329. 18.] ὅτι αὗται αἱ παραπλοκαὶ, εἴτε ἰδίων, εἴτε ἀλλοτρίων εἶεν ποιημάτων, εἰ μὴ οὕτω παραπλέκοιντο, ὥστε ἓν δοκεῖν εἶναι σῶμα αὐτῶν τε καὶ τοῦ πεζοῦ λόγου, ἀλλ' ἐκ διαστάσεως λέγοιντο, ὥσπερ οἱ νόμοι, καὶ τὰ ψηφίσματα ἐν τοῖς λόγοις, ὅταν ἀναγινώσκοιντο, οὐ ποιοῦσιν ἀκριβῆ τὴν γλυκύτητα, ἀλλ' ἄλλοτι, οἷον· παραναγνῶθι δή μοι καὶ σὺ τὰς ῥήσεις ἃς ἐλυμήνω [κόλλησις μὲν οὖν ἐστιν ὅταν ὁλόκληρον τὸ ἔπος εὐφυῶς κολλήσῃ τῷ λόγῳ, ὥστε συμφωνεῖν δοκεῖν· παρῳδία δὲ, ὅταν μέρος εἰπὼν τοῦ ἔπους παρ' αὐτοῦ τὸ λοιπὸν πεζῶς ἑρμηνεύσῃ] καὶ ἔοικεν, ἣν ἐνταῦθα κόλλησιν λέγει, ἐκεῖ διάστασιν καλέσαι [84]· καὶ οὐκ ἐναντιοῦται αὐτὸς ἑαυτῷ, ἀλλὰ κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο. ἐνταῦθα μὲν γὰρ κόλλησιν λέγει τὴν τοιαύτην σύναψιν, ὅτι τὰ ἀλλότρια συγκολλῶνται, ὥσπερ τῷ χαλκῷ ὁ κασσίτερος, ἐκεῖ δὲ διάστασιν, ὅτι μικρόν τι διϊστὰς καὶ διαναπαύων τὸν πεζὸν λόγον, οὕτω λέγει τοὺς ποιητικοὺς στίχους. πάλιν ἐνταῦθα παρῳδίαν καλεῖ, ἣν ἐκεῖ εἶπεν ἕνωσιν· διὰ τὸ συνάπτεσθαι μέρος τι τοῦ ἔπους τῷ πεζῷ λόγῳ· ἤγουν παρὰ τὸ τὴν ᾠδὴν συναρμόζεσθαι τῷ μὴ οὕτως ἔχοντι [85] λόγῳ ὡς παρὰ τῷ Θεολόγῳ· Πρύμναν τε κρουσάμην ἐκείνῳ θέμενος, καὶ ἑτερακλέα τὴν νίκην ἐποίησα. καὶ πάλιν· Ἔφεπε κλονέων τῷ λέγειν τοὺς γεννάδας ἐκείνους. [οἷον τὸ παρὰ τῷ Αἰσχίνῃ ἐν τῷ κατὰ τοῦ Τιμάρχου.] διηγούμενος ὁ Αἰσχίνης [p. 151. ed. Lips.] τὰ τοῦ σώφρονος ἔρωτος ἔργα, παρεισάγει αὐτὰ δὴ τὰ ἔπη, ἃ ὁ Πάτροκλος καθ' ὕπνον τῷ Ἀχιλλεῖ

84. Paret scholiastam a Technici sententia prorsus aberrasse.

85. id est τῷ ἐναντίαν ἔχοντι φύσιν τῇ ᾠδῇ. sermoni pedestri, cui natura est diuersa a natura carminis, vel odae. MS. dabat τὰ μὴ οὕτως ἔχοντα.

λεῖ διελέχθη, παρακαλῶν ὁμόταφος αὐτῷ γενέσθαι. ὁμοίως καὶ τὰ τοῦ Εὐριπίδου κατὰ κόλλησιν κεῖται ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου οὕτως ἔχοντα. [p. 153. fine.] Ὁ τοίνυν οὐδενὸς ἥττων ὁ σοφὸς τῶν ποιητῶν Εὐριπίδης, ἕν τι τῶν καλλίστων ὑπολαμβάνων εἶναι τὸ σωφρόνως ἐρᾷν, ἐν εὐχῆς μέρει ἔρωτα ποιούμενος λέγει που. Ὁ δ' εἰς τὸ σῶφρον, ἐπ' ἀρέτην τ' ἄγων ἔρως Ζηλωτὸς ἀνθρώποισιν, ὧν εἴην ἐγώ. ἐν δὲ τῷ τῆς παραπρεσβείας βουλόμενος ὁ Δημοσθένης ἔνοχον Αἰσχίνην ἀποδεῖξαι πᾶσιν, οἷς ἔλεγε κατὰ Φιλοκράτους, λέγει, [v. Demosth. p. 416. et 417.] ὅτι, ἐκ τῆς φήμης μόνης ἐξελέγχων Τίμαρχον, ὦ Αἰσχίνη, πεπορνευμένον, χωρὶς μαρτύρων, ἐλέγχῃ καὶ σὺ προδήλως ἐκ τῆς φήμης. πάντες γὰρ φημίζουσιν ὅτι χρήματα ἐκ τῆς πρεσβείας ἔλαβες. ὡς αὐτὸς ἤλεγξας ἡταιρηκότα τὸν Τίμαρχον ἐκ τοῦ ὁμιλεῖν τῷ Πιτταλάκῳ καὶ ἄλλοις διεφθαρμένοις ἀνθρώποις, ἐλέγχουσι καὶ σὲ πάντες τοιοῦτον, ὅτι ἀποδέχῃ τὴν μετὰ Φιλοκράτους ἀναστροφὴν, τοῦ ἀργύριον εἰληφότος καὶ ὁμολογοῦντος. ἔχουσι δὲ οἱ τοῦ Δημοσθένους οὕτως. [417. 16,] Ἔτι τοίνυν ἰαμβεῖα συλλέξας ἐπέραινεν, οἷον· Ὅστις δ' ὁμιλῶν ἥδεται κακοῖς ἀνὴρ, Οὐ πώποτ' ἠρώτησα, γινώσκων ὅτι Τοιοῦτος ἐστιν, οἷσπερ ἥδεται ξυνών. Εἶτα τὸν εἰς τὰς ὄρνις εἰσιόντα, καὶ μετὰ Πιτταλάκου περιϊόντα καὶ τοιαῦτα, εἰπὼν, ἀγνοεῖτε, ἔφη, ποῖόν τινα ἡγεῖσθαι δεῖ; ἐκοῦν, Αἰσχίνη, καὶ κατὰ σοῦ τὰ ἰαμβεῖα ταῦτα ἁρμόσει νῦν ἐμοί. κἂν ἐγὼ λέγω πρὸς τοῦτον, ὀρθῶς ἐρῶ. ὅστις δ' ὁμιλῶν ἥδεται καὶ πρεσβεύων Φιλοκράτει, οὐ πώποτ' ἠρώτησα, γινώσκων ὅτι ἀργύριον εἴληφεν οὗτος, ὥσπερ Φιλοκράτης.

Cap. XXXI. [Hermog. p. 434.] [Πρὸς τὰ κεκρατηκότα πάθη οὐ δεῖ ἀντιτείνειν.] μέθοδον ἡμῖν παραδίδωσι, δι' ἧς ἕξομεν ἰσχυρῶς πειθομένους τοῖς ἡμετέροις λόγοις ἐκείνους, πρὸς οὓς ὁ λόγος. τοῦτο δέ ἐστι τὸ μὴ ἀντιτείνειν τινὶ λυπουμένῳ, ἢ ὀργιζομένῳ, ἢ φοβουμένῳ εὐλόγως, ἀλλὰ μᾶλλον λέγειν, ὡς οὐκ ἀλόγως λελύπηται,

ται, ἢ πεφόβηται, ἢ πρὸς θυμὸν παρώξυνται. οὕτω γὰρ μᾶλλον εὐχερέστερον πειθόμενον ἕξομεν, ἤπερ εἰ αὐτῷ ἀντετείνομεν· πάνυ γὰρ ἀνοίκειόν ἐστι τῷ πεφοβημένῳ σὺν λόγῳ λέγειν, ὡς οὐ χρὴ φοβεῖσθαι. δεῖ μὲν οὖν παραμυθεῖσθαι, καὶ, ὡς εἶπον, λέγειν, ὡς οὐκ ἔξω μὲν λόγου πεφόβηται, πλὴν, ἔστι τις καὶ παρὰ Θεοῦ βοήθεια, καὶ συμμαχία ἑτέρωθεν παρὰ τῆς τύχης ἀντίῤῥοπος. οὐδὲ γὰρ οἱ βέλτιστοι τῶν ἰατρῶν πρὸς τὰς ἀθρόας τῶν ῥευμάτων ἐπιφορὰς εὐθὺς τὰς διὰ τῶν φαρμάκων βοηθείας προσφέρουσιν, ἀλλ' ἐῶσι τὸ βαρὺ τῆς φλεγμονῆς, δίχα τῆς τῶν ἔξωθεν περιχεῖστων ἐπιθέσεως, αὐτὸ δι' αὐτοῦ λαβεῖν πέψιν. τοῦτο καὶ Ὅμηρος ἐποίησεν ἐν οἷς δημηγορῶν ὁ Λαερτιάδης εἰσάγεται Ἀτρείδη, νῦν δή σε, ἄναξ, ἐθέλουσιν Ἀχαιοὶ Πᾶσιν ἐλέγχιστον θέμεναι μερόπεσσι βροτοῖσιν. Οὐδέ τοι ἐκτελέουσιν ὑπόσχεσιν, ἥνπερ ὑπέσταν, Ἐνθαδ' ἔτι στείχοντες ἀπ' Ἄργεος ἱπποβότοιο, Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι· Ὥστε γὰρ ἢ παῖδες νεαροὶ χῆραί τε γυναῖκες, Ἀλλήλοισιν ὀδύρονται οἰκόνδε νέεσθαι. Ἦ μὴν καὶ πόνος ἐστὶν ἀνιηθέντα νέεσθαι. Καὶ γάρ τις θ' ἕνα μῆνα μένων ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο Ἀσχαλάᾳ σὺν νηὶ πολυζύγῳ. ὅρα γοῦν πῶς ἐκ προοιμίων πρῶτα μὲν θηρᾶται τὸν Ἀγαμέμνονα, ἀπὸ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς ἀρχῆς αὐτὸν προσειπὼν, τιμὴν τιμῇ χαριζόμενος. ἔπειτα δὲ ὑπομιμνήσκει τῆς τῶν ὑπηκόων ποιότητος, Ἀχαιοὺς εἰπὼν ὥσπερ γὰρ ὀνειδίζοντός ἐστιν αὐτοὺς, εἰ τοιοῦτοι ὄντες τοιαῦτα βουλεύονται· τὸ δὲ οὐδέ τοι ἐκτελέουσιν ὑπόσχεσιν, ἥνπερ ὑπέσταν· ἐνταῦθα δὴ τὸ θαυμαστὸν ὑπεμφαίνει τοῦ ῥήτορος φρόνημα. ἔνθα οὐ μόνον δοκεῖ κατηγορεῖν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς ὑποσχέσεως ὑπομιμνήσκει, ἣν ἑκόντες ὑπέσχοντο, μή τινος ἀναγκάζοντος. ἄξιον γάρ, φησι, μεμνῆσθαι τῆς ὑποσχέσεως, καὶ ταύτην ἀγαγεῖν εἰς πέρας ἐπείγεσθαι. εἶτα τὸ ἐναργὲς τῆς ὑποσχέσεως παραστῆσαι βουλόμενος, καὶ πάσης ἀμφιβολίας ἄμοιρον εἶναι, διδάσκει καὶ τὸν καιρὸν,

ρὸν, καὶ τὸ εἶδος τῆς ὑποσχέσεως. εἶτα φησὶν, ὡς ταῦτα ἐπαγγειλάμενοι τἀναντία ποιοῦσιν· ἐπεὶ δὲ πεφύκασιν ἄνθρωποι παρὰ τὴν τοῦ πάθους ἀκμὴν εἴ τις ἐξ ἐναντίας ἔλθοι ταῖς γνώμαις αὐτῶν, φιλονεικότεροι γίνεσθαι. συντρέχει σφίσι, καὶ τὸ τῆς λύπης εὔλογον ὑποδείκνυσιν ἐκ παραδείγματος, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἐκ τοῦ μικροτέρου τὴν ἐργασίαν ποιούμενος. ἀλλὰ καὶ ὁ Θουκυδίδης ζηλώσας τὸν Ὅμηρον εἰσήγαγε τὸν Περικλέα ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἱστοριῶν ἐπιεικῶς δημηγορήσαντα πρὸς Ἀθηναίους ἀθυμοῦντας, διότι καὶ λοιμὸς ὁμοῦ καὶ πόλεμος τούτους ἐδάμαζε, καὶ οὐκ ἐχρῆν ἀντιτείνειν λυπουμένοις οὐκ ἀπὸ λόγου, καὶ τὰς γνώμας ἀμείψασι. λέγει τοίνυν ὁ Περικλῆς ὡς χρὴ μὴ ἐκπεπλῆχθαι, καὶ τοῦ κοινοῦ τῆς σωτηρίας ἀφίεσθαι, καὶ χαλεπαίνειν ἐμοὶ μὴ συγχωρήσαντι ὑμᾶς εἰρηνεῦσαι πρὸς Λακεδαιμονίους. καὶ ἐγὼ μὲν ὁ αὐτός εἰμι, καὶ οὐκ ἀφίσταμαι, ὑμεῖς δὲ μεταβάλλεσθε, ἐπειδὴ ξυνέβη ὑμῖν πεισθῆναι μὲν ἀκεραίοις, μεταμέλειν δὲ κακουμένοις καὶ τὸν ἐμὸν λόγον ἐν τῷ ἀσθενεῖ τῷ ὑμετέρῳ τῆς γνώμης μὴ ὀρθὸν φαίνεσθαι διότι τὸ μὲν λυποῦν ἔχει ἤδη τὴν αἴσθησιν ἑκάστου, τῆς δὲ ὠφελείας ἀπεστιν ἔτι ἡ δήλωσις ἅπασι, καὶ μεταβολῆς μεγάλης, καὶ ταῦτα ἐξ ὀλίγου, ἐμπεσούσης, ταπεινὴ μὲν ὑμῶν ἡ διάνοια ἐγκαρτερεῖν, ἃ ἔγνωτε. δηλοῖ γὰρ φρόνημα καὶ τὰ ἑξῆς. ὁ μὲν οὖν Ὅμηρος, φησὶ, μόνον ὑπέδειξε τὸ σχῆμα. ὁ δὲ Θουκυδίδης ἐζήλωσεν. ὁ δὲ Δημοσθένης διάδοχος ἀμφοῖν καὶ κληρονόμος ἐγένετο, ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ὀλυνθιακῶν τούτῳ χρησάμενος. [24. 10.] Εἰ δέ τις ὑμῶν, ὦ Ἀθηναῖοι, τὸν Φίλιππον εὐτυχοῦντα ὁρῶν, ταύτῃ φοβερὸν προσπολεμῆσαι νομίζει, σώφρονος μὲν ἀνθρώπου λογισμῷ χρῆται. μεγάλη γὰρ ῥοπὴ, μᾶλλον δὲ τὸ ὅλον, ἡ τύχη παρὰ πάντ᾽ ἐστὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἔγωγε, εἴ τις αἵρεσίν μοι δοίη, τὴν τῆς ἡμετέρας πόλεως τύχην ἂν ἑλοίμην, ἐθελόντων ὑμῶν, ἃ προσήκει, ποιεῖν καὶ κατὰ μικρὸν, ἢ τὴν ἐκείνου. ἀλλὰ καὶ ὁ Ἰσοκρά-

μοι αἰτίη ἐσσὶ, Φησὶν ὁ Πρίαμος μετὰ τὸ κατηγορῆσαι αὐτῆς τὴν Ἑλένην, ἀλλ᾽ ϰ πρὸ τῦ κατηγορῆσαι. ἔϛιν ϰν εἰπεῖν ὡς, εἰ καὶ μὴ κατηγόρησεν αὐτῆς τοῖς λόγοις, ἀλλὰ τῷ σχήματι καὶ τῇ κατηφείᾳ, τυχὸν δὲ καὶ δάκρυσιν, ἐνέφηνεν ὡς ἑαυτῆς κατήγορος γίνεται, καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Πρίαμος ἐλεεινῶς τῦ σχήματος ἔχυσαν, καὶ αἰδυμένην φανῆναι, προσκαλεῖται αὐτήν. ἔϛι δὲ καὶ τῦτο εἰπεῖν ὡς ἀδιαφόρως κέχρηται ὁ Ἑρμογένης τοῖς παραδείγμασιν:

Cap. XXXIII. Hermog. p. 436. [Περὶ τῦ τραγικῶς λέγειν.] ἐνταῦθα διδάσκει τί ἐϛι τὸ τραγικῶς λέγειν, καὶ τί τὸ ἔργον αὐτῦ, καὶ παραδίδωσι καὶ τὴν μέθοδον αὐτῦ. ἔϛι δὲ τὸ τραγικῶς λέγειν τὸ μετὰ πάθυς ἐκφράζειν τὰ πράγματα καὶ ἐλεεινολογεῖσθαι. τραγῳδία γάρ ἐϛι συμφορῶν μετὰ θρήνυ ἀπαγγελία. ἔργον δὲ τραγῳδίας πάθος κινεῖν καὶ εἰς θρήνυς καὶ δάκρυα. μέθοδος δὲ αὐτῦ τὸ τὰ μεγάλα μὲν τῶν πραγμάτων διὰ βραχυλογίας ἐκφέρειν. τὰ δὲ μικρὰ καὶ ἐλάχιϛα διὰ πλειόνων ἀπαγγέλλειν. ἐφεῦρε δὲ τὴν κωμῳδίαν Συσαρίων πρῶτος, ἵν᾽ ἔχοιεν οἱ ἄνθρωποι ψυχαγωγεῖσθαι διὰ ταύτης ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ πανηγύρεσιν. ἵνα δὲ μὴ διάχυσις αὖθις γίνοιτο [86], εὑρήκασι καὶ τὴν τραγῳδίαν, τὸ κατηφὲς διὰ ταύτης εἰσφέροντες. πρῶτος δὲ τραγῳδίας εὑρετὴς ὁ Ὅμηρος, ὃν ὁ Πλάτων ταύτης ἡγεμόνα φησίν. εἰς ταυτὸν γὰρ ἥκει, πατέρα εἰπεῖν ἢ ἡγεμόνα. λέγει δὲ τῦτο ἐν τῷ I τῆς πολιτείας, ἢ περὶ δικαίυ. ὁ γῦν Ὅμηρος δεινῶς καὶ ἐντέχνως ἐποίησεν, ἅλωσιν Ἰλίυ παραλιπών. ϰ γὰρ ἥρμοζε τῇ ποιήσει αὐτῦ, μεγαλοφώνῳ ὄσῃ, πολιχνίου ἑνὸς ἐκφράσαι πόρθησιν· διὰ τῦτο ταύτην μὲν ἐᾷ, ἐκτραγῳδεῖ δὲ πάσης πόλεως ἅλωσιν· ἀπορήσειε δ᾽ ἄν τις,

86. Num leg. ἵνα δὲ μὴ μόνη [vel μόνον] διάχυσις ἑαυτοῖς. quo mera ſibi oblectatio ne fieret, neque animus ſolummodo hilaritate relaxaretur, ſed etiam acerbitate quadam pungeretur, et quaſi conſtringeretur.

τις, πῶς, τῦ ποιητῦ μνημονεύσαντος ἁλώσεως Ἰλίου ἐν πολλοῖς μὲν καὶ ἄλλοις, μάλιστα δ' ἐν τῷ Μ τῆς Ἰλιάδος, Ἑρμογένης λέγει μὴ μνησθῆναι. ἔστιν ἦν εἰπεῖν ὡς ἁπλῶς μὲν εἶπεν ἁλῶναι τὴν Τροίαν ὁ Ὅμηρος, ἦ μὴν καὶ τὴν ἅλωσιν αὐτῆς ἐξέφρασεν. [Ἄνδρας μὲν κτείνυσι.] ταῦτα ἐν τῷ Ι τῆς Ἰλιάδος κεῖται, τῦ Φοίνικος πρὸς τὸν Ἀχιλλέα πρεσβευσαμένυ, καὶ αἰτῦντος αὐτὸν εἰς διαλλαγὴν ἐλθεῖν Ἀγαμέμνονι. δέος γάρ, φησὶ, μὴ πάθῃς ὁ καὶ Μελέαγρος. ἐκεῖνος γὰρ τοῖς ἰδίοις πολίταις συμμαχῶν Αἰτωλοῖς, τοῖς δὲ Κϑρησι πολεμῶν, κακῶς ἐποίει τὺς ἐχθρὺς. ἐπεὶ δὲ ὠργίσθη, ἐνίκων οἱ Κϑρητες, καὶ παρακαλυμένων, καὶ τὸ πιότατον καὶ εὔγεων τῆς Αἰτωλίας ὑπισχνυμένων τῶν Αἰτωλῶν δῦναι αὐτῷ, ὐκ ἠθέλησεν ἐξελθεῖν. ὕστερον δὲ περιστοιχισάντων τῶν πολεμίων, καὶ κινδυνευύσης ἁλῶναι τῆς πόλεως, παρέστη ἡ γυνὴ αὐτῦ διηγυμένη τὰ τῶν ἁλόντων, καὶ ἔπεισεν αὐτὸν ἐξελθεῖν καὶ πολεμῆσαι· καὶ μετὰ ταῦτα ὐδέν τι τύτων δεδώκασιν. [Ἂν δ' Ἕκτωρ ἀποθάνῃ.] τῦτο παράδειγμα τίθησι τῦ τὰ σμικρὰ ἐξαίρειν τῇ αὐξήσει καὶ τῇ ἐπιμονῇ. πάνυ γὰρ βραχύ τι ἐστὶ θάνατος ἑνὸς πρὸς πάσης πόλεως πόρθησιν. τὰ δὲ τῆς Ἀνδρομάχης ἐν τῷ Ω κεῖται τῆς Ἰλιάδος. μετὰ γὰρ τὸ τὸν Πρίαμον τὸ τῦ Ἕκτορος σκῆνος παρ' Ἀχιλλέως ἀπολαβεῖν, καὶ ἐν λέχεσι θεῖναι, οἱ μὲν ἀοιδοὶ τῶν θρήνων ἐξῆρχοντο, αἱ δὲ γυναῖκες ἐστέναζον, καὶ πρώτη Ἀνδρομάχη θρηνῦσα παράγεται, δευτέρα δὲ ἡ Ἑκάβη· ὁ δὲ χορὸς τῶν Τρωάδων παραλαμβάνεται ἐν τῷ δράματι τῦ Εὐριπίδυ τῷ λεγομένῳ Τρωάδες. καὶ πολλοὶ δὲ τῶν τραγικῶν τὰς παθητικὰς ταύτας ἠθοποιίας πολλῶν δραμάτων ὑπόθεσιν ἐσχήκασιν, αὐτίκα γῦν Εὐριπίδης Ἀνδρομάχην καὶ Τρωάδας ἐποίησε. τὰ πολυθρύλλητα δράματα, χορηγίαν τραγῳδίας ἐξ Ὁμήρυ λαβών. [Τί ῦν τὸν χρηστὸν ἡμῖν Ὅμηρον νομίσωμεν λέγειν;] Τί διὰ τῦτο ἡμῖν εἰσηγεῖται, φησὶν, Ὅμηρος, ὁ εἰς πολλὰ χρήσιμος τῷ βίῳ καὶ τέχναις πολλαῖς;

λαῦς; χρηστὸν γὰρ ἐνταῦθα τὸν χρήσιμον νοητέον, ἢ τὸν ἱκανόν. τὸ δὲ λέγειν, ἀντὶ τοῦ διδάσκειν ἐκληπτέον: [Τὰ μεγάλα [87] τῇ βραχύτητι τῆς ἑρμηνείας.] εἰώθεν ἀεὶ τὰ μεγάλα διὰ βραχυλογίας μᾶλλον τὸ μέγεθος ἔχειν σωζόμενον. ἔστι δὲ εὑρεῖν καὶ τὸν Εὐαγγελιστὴν Θεολόγον Ἰωάννην ἐν συντομίᾳ καὶ βραχύτητι τὸ τῆς τοσαύτης θεολογίας ἡμῖν ἀποκαλύπτοντα μέγεθος. Ἐν ἀρχῇ, φησὶν, ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν· καὶ ὁ μέγας δὲ Μωσῆς· Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. τὰ δὲ μικρὰ καὶ φαῦλα τοὐναντίον τῇ περιττολογίᾳ, καὶ τῇ δυνάμει τοῦ λόγου, καὶ τῷ πλάτει τῆς φράσεως. τὰ δὲ τοῦ Δημοσθένους. [p. 361. 19.] Θέαμα δεινὸν, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ ἐλεεινόν. ὅτε γὰρ ἐπορευόμεθα εἰς Δελφοὺς, ἐξ ἀνάγκης ἦν ὁρᾶν ἅπαντα ταῦτα, οἰκίας κατεσκαμμένας, τείχη περιῃρημένα, χώραν ἔρημον τῶν ἐν ἡλικίᾳ· γύναια δὲ καὶ παιδάρια ὀλίγα, καὶ πρεσβύτας ἀνθρώπους οἰκτρούς. ὅλως δὲ οὐδ' ἂν εἷς ἐφικέσθαι τῷ λόγῳ δύναιτο τῶν ἐκεῖ κακῶν:

C. XXXIV. [Hermog. p. 437.] [Περὶ τοῦ κωμικῶς λέγειν.] τρεῖς καὶ τούτου μεθόδους ἡμῖν παραδίδωσι, καὶ πρώτην, τὸ κατὰ παρῳδίαν. ἔστι δὲ ἡ τοιαύτη παρῳδία, οὐχ ἣν ἤδη φθάσας παρέδωκεν, ἀλλ' ἑτέρα τις· οἷον παραλλαγή τις οὖσα φωνῆς. δευτέραν τὸ παρὰ προσδοκίαν· ἔστι δὲ τοῦτο, ὅταν παρὰ τὴν δόξαν καὶ τὴν ὑπόληψιν τῶν ἀκροατῶν ἔχῃ τι ὁ λόγος τοῖς προειρημένοις

87. Fieri poſſit, vt Scholiaſta ſuo in codice ſic repererit exaratum. Τὰ μεγάλα [ſubaudi ἐστὶ vel γίγνεται] μεγάλα τῇ βραχύτητι τῆς ἑρμηνείας. In libris Hermogenis ſic legitur. Τὰ μεγάλα τῇ βραχύτητι τῆς ἑρμηνείας φυλάττει μεγάλα. qua in lectione manifeſtum eſt vitium. Nam aut φυλάττειν (in infinitiuo) leg. eſt, aut φυλάττεται (in paſſiuo) aut ἡ βραχύτης.

ϱημένοις ἐπαγόμενον, ὥστε κινῆσαι πρὸς γέλωτα· ὡς ἐν Πλούτῳ Ἀριστοφάνους. ὁ Τιμοθέου δὲ πύργος; ἐμπέσοι γέ σοι. τοῦ γὰρ λόγου ὄντος περὶ τῆς τοῦ Πλούτου δυνάμεως ἠρώτα μὲν ὁ δοῦλος Καρίων τὸν δεσπότην Χρεμύλον. ὁ Τιμοθέου δὲ πύργος; ἵνα ἀποκριθεὶς ἐκεῖνος εἴποι, ὅτι διὰ τοῦτον ἔκτισαι. ὁ δὲ Χρεμύλος κωμικῶς παίζων εἶπεν· ἐμπέσοι γέ σοι. κωμικὸν δὲ τὸν Ἀριστοφάνην φησὶν. ἐκ δὲ τοῦ βίου λέγοντά τινες μὲν ἐξηγήσαντο ἀντὶ τοῦ, ἐξ ὧν ἡμεῖς λέγομεν. καὶ ἐκ τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων, ἕτεροι δὲ λόγον ἐδέξαντό τινα τοῦ Ἑρμογένους, ὃς βίος οὐκ οἶδ' ὅθεν ὠνόμασται· τὸ μὲν οὖν κατὰ παρῳδίαν οὕτως ἔχει. ὅλας Θέωλον. ταῦτα ἐκ τῶν Σφηκῶν Ἀριστοφάνους ἐστὶν. ἡ δὲ ὑπόθεσις αὕτη. Φιλοκλέων, Ἀθηναῖος, φιλοδικαστὴς ὢν τὴν φύσιν, ἐφοίτα πρὸς τὰ δικαστήρια συνεχῶς. Βδελυκλέων, ὁ τούτου παῖς, ἀχθόμενος τῇ τοιαύτῃ νόσῳ, καὶ πειρώμενος τὸν πατέρα παύειν, ἐγκαθείρξας τοῖς οἴκοις, καὶ δίκτυα περιβαλὼν, ἐφύλαττε νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν ὁ δὲ ἐξόδους αὐτῷ ἐζήτει. οἱ δὲ συνδικασαὶ αὐτοῦ σφῆξιν αὐτοὺς ὁμοιώσαντες παραγένοντο, βουλόμενοι διὰ ταύτης τῆς τέχνης ὑποκλέπτειν τὸν συνδικαστὴν. ἐξ ὧν καὶ ὁ χορὸς συνέστηκε. καὶ τὸ δρᾶμα ἐπιγέγραπται. ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσεν οὐδὲ οὕτοι. πέρας δὲ τοῦ νεανίσκου θαυμάζοντος, τίνος ἕνεκα ὁ πατὴρ οὕτως ἥττηται [88]; ἔφη ὁ πρεσβύτης τὸ πρᾶγμα σπουδῆς καὶ ἀρχῆς [89] τὸ δικάζειν. ὁ δὲ παῖς ἐπειρᾶτο τὰς ὑποψίας ἐξαιρεῖν τοῦ πράγματος, νουθετῶν τὸν γέροντα, ὁ δὲ πρέσβυς, μηδαμῶς νουθετούμενος, οὐ μεθίει τοῦ πάθους. ἀναγκάζεται οὖν ὁ νέος ἐπιτρέπειν αὐτῷ φιλοδικεῖν, καὶ ἐπὶ τοῦ οἴκου τοῦτο ποιεῖν· καὶ δύο

κῦνες

88. adde ex argumento, quod in edit. Kusteri pag. 279. legitur, τοῦ πράγματος.

89. Loco citato sic legitur σπουδαῖον καὶ σχεδὸν ἀρχῆς. prope imperium, haud multo infra potestatem regiam.

κῦνες εἰσέρχονται πολιτικῶς παρ' αὐτῷ δικαζόμενοι. καὶ τὴν ψῆφον ἐκφέρει κατὰ τοῦ φεύγοντος. ἐπὶ τέλει δὲ τοῦ δράματος ὁ γέρων ἐπὶ δεῖπνον τρέπεται, καὶ εἰς ὕβριν χωρεῖ, καὶ κρίνει αὐτὸν ἀρτόπωλις ὕβρεως. ὁ δὲ γέρων πρὸς αὐλὸν καὶ ὄρχησιν τρέπεται, ἀφεὶς δικάζειν ὡς μισητόν τι χρῆμα καὶ ἀποτρόπαιον. προλογίζουσι δὲ δύο οἰκέται τεταγμένοι φυλάττειν τὸν γέροντα. ἄχθονται δὲ πρὸς τὴν φυλακήν. εἶτα διηγοῦνται πρὸς ἀλλήλους ἐνύπνια, καὶ διαλύουσι τὰ ἀλλήλων. ἐν τῷ μεταξὺ δὲ διαβάλλει καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην καὶ τὸν Θέωρον, τὸν μὲν ὡς τραυλὸν, τὸν δὲ ὡς ἅρπαγα καὶ κόλακα, καὶ ἀπατεῶνα. καὶ ὁ Θεολόγος κατὰ παρῳδίαν τὸν Ἰουλιανὸν, εἰδωλιανὸν, καὶ ὁ Μεταφράστης τὸν Δομετιανὸν 90. [τῇ μὲν παρῳδίᾳ οὕτως.] Τοῦτο μὲν οὖν ἐάσω. [Demosth. p. 270. 18.] ἀλλ' ἀπ' αὐτῶν, ὧν αὐτὸς βεβίωκεν, ἄρξομαι. οὐδὲ γὰρ, ὧν ἔτυχεν, ἦν, ἀλλ' οἷς ὁ δῆμος καταρᾶται. ὀψὲ γάρ ποτε, ὀψὲ λέγω; χθὲς μὲν οὖν καὶ πρώην ἅμ' Ἀθηναῖος καὶ ῥήτωρ γέγονε, καὶ δύο συλλαβὰς προσθεὶς, τὸν μὲν πατέρα ἀντὶ Τρόμητος ἐποίησεν Ἀτρόμητον, τὴν δὲ μητέρα σεμνῶς πάνυ Γλαυκοθέαν ὠνόμασεν, ἣν Ἔμπουσαν ἴσασι πάντες καλουμένην. [Τῇ δ' ἐναντιώσει τῶν εἰκόνων οὕτως.] τρίτη αὕτη μέθοδος, τὸ χρῆσθαι ταῖς εἰκόσιν 91 ἐναντίαις

Ppp 2 τῇ φύ-

90. Hic deest nomen a Simeone Metaphrasta probri et deridiculi ergo Domitiano impositum. Verum adhuc plura desunt.

91. MS. εἰκόναις. Addi possit hoc exemplum ad illa, quae in Animadu. ad Theocriti Idyll. XVI. 36. attuli, vbi de permutatione et alternatione pluralium primae declinationis in αι, et tertiae in ες exeuntium egi. Quoniam nescio an oportunitas alia mihi sit rursus occursura, hanc obseruationem pluribus exemplis confirmandi, ponam hic, quamquam nescio an alieniore loco, exempla in schedis a me annotata, post illa

τῇ φύσει τῶν πραγμάτων· τῷ ὄντι γὰρ καὶ τοῦτο τρόπος κωμῳδίας ἐστίν. εὐτελίζεται γὰρ τὰ μεγάλα τοῖς μικροῖς παραβαλλόμενα. ὡς ὁ Δημοσθένης ποιεῖ [307. 21.] Πονηρὸν, ὦ Ἀθηναῖοι, πονηρὸν ὁ συκοφάντης, καὶ πανταχόθεν βάσκανον καὶ φιλαίτιον. τοῦτο δὲ καὶ φύσει κίναδος τἀνθρώπιόν ἐστιν, οὐδὲν ἐξ ἀρχῆς ὑγιὲς πεποιηκὸς, οὐδ᾽ ἐλεύθερον, αὐτοτραγικὸς πίθηκος, ἀρουραῖος Οἰνόμαος, παράσημος ῥήτωρ. Ἐνταυθοῖ ἐναντία πράγματα ὁ ῥήτωρ τέθεικεν. εἰπὼν γὰρ τὸ αὐτοτραγικὸς, τουτέστιν αὐτόχρημα τραγικὸς, ἤτοι μεγαλόφωνος καὶ τραγικῆς ὑποκρίσεως ἄξιος, ἐπάγει εὐτελὲς τὸ πίθηκος. καὶ πάλιν τῷ ἀρουραῖος τὸ Οἰνόμαος, εὐτελεῖ τινι καὶ μικρῷ μέγα τι καὶ ἡρωικὸν ὄνομα. ἀρουραῖος μὲν γάρ ἐστιν ὁ μῦς ὁ ἐκ τῆς ἀρούρας γεννώμενος. ὁ δὲ Οἰνόμαος εἷς τῶν ἡρώων, ὁ τῆς Ἱπποδαμίας πατήρ. δοκεῖ δὲ ὁ Αἰσχίνης ὑποκριτὴς τραγῳδίας γενόμενος, καὶ τὸ δρᾶμα τοῦτο ὑποκρινόμενος, κακῶς ὑποκρίνασθαι καὶ διεκπεσεῖν· διὰ τοῦτο καὶ ἀρουραῖον αὐτὸν ὁ Δημοσθένης καλεῖ, ὡς τὸ πρόσωπον τοῦ ἥρωος κακῶς καὶ λίαν εὐτελῶς μιμησάμενον:

Cap. XX V. Hermog. p. 438. Περὶ ἀμφιβολίας. τεχνικῶς παραδίδωσι μέθοδον τοῦ πᾶσαν ἀμφιβολίαν, ἀπορίαν παρέχουσαν τοῖς ἀναγινώσκουσιν, εὐχερῶς τε λύειν, καὶ διαλύειν τὸ ἄπορον. ἢ γὰρ ἡ διάνοια ἄτοπός ἐστιν, ἢ ἡ συνθήκη τῆς φράσεως. αὐτίκα, τὶς οὕτως ἐστὶν ἀνόητος ὥστε ἀμφιβολεῖν περὶ τοῦ· Θεοῖς δὲ θῦσαι

ἀνώ-

mea Theocritea edita. Librarius ergo hic, forte a vulgari Graecismo deceptus, εἰλόναις posuit. Apud Dem. p. 531. 2. est Ἐρεχθείδεσσι. Pari modo reperi, nescio vbi, ὡρεσιδώτης fructuum, vel annonarum largitor. quasi, non ab ὥραι, sed ab ὧρες. Apud Suidam est κατακλῶθες. a nominatiuo sing. κατακλώθη. In scholiis codicis Bauarici Demosth. ad or. I. in Stephanum, p. 1120. 27. (p. III. vlt.) pro ὑποθῆκαι erat in codice Bauarico ὑποθῆκες exaratum.

ἀνώγει Πάτροκλον, ὃν ἑταῖρον, εἴτε αὐτὸν κελεύει σφαγιασθῆναι τοῖς θεοῖς, εἴτε τῷ Πατρόκλῳ προσάττει τοῖς θεοῖς θῦσαι. κεῖται δὲ τοῦτο ἐν τῷ I τῆς Ἰλιάδος. ὅτε γὰρ ὁ Αἴας καὶ ὁ Φοῖνιξ σὺν Ὀδυσσεῖ ἦλθον πρεσβεύσοντες, παρεκελεύσατο τῷ Πατρόκλῳ Ἀχιλλεύς, παραθεῖναι αὐτοῖς τροφάς. καὶ τηνικαῦτα καὶ θῦσαι θεοῖς ἀνώγει Πάτροκλον, ὃν ἑταῖρον. ὁ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλάς. ἀλλὰ καὶ τὸ ἑξῆς ἀτοπώτατόν ἐστι νοηθῆναι. οὐ γὰρ ἂν δή τις εὔξαιτο καταβληθῆναι ὑπὸ συός· περὶ δὲ τῆς λέξεως ἐκεῖνό ἐστιν εἰπεῖν, ὅτι ἄτοπός ἐστιν ἡ λέξις ἄλλη ἀντ' ἄλλης παραλαμβανομένη, ὥσπερ αὐτίκα ἐπὶ τοῦ παραδείγματος τούτου, ὅπερ ὁ τεχνικὸς ἐμνήσθη. εἰ λάβοι τις τὴν φθορὰν ἐπὶ τοῦ πολέμου, γελοῖος δόξει. ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ πολέμου ἀναίρεσιν δεῖ παραλαμβάνειν, ἐπὶ δὲ τῆς στάσεως διαφθοράν· διότι ἡ μὲν ἀναίρεσις συντόμως γίνεται, ἡ δὲ φθορὰ κατὰ μικρόν· ὁ γοῦν νοῦς ἐστι τοιοῦτος. ὅτι προηγήσατο μὲν ὁ πόλεμος, ὃν ἐπολέμησαν πρὸς βαρβάρους, εἶτα ὕστερον σκῦλα τινὰ διελόμενοι, καὶ στασιάσαντες, κατ' ὀλίγον ἐφθάρησαν ἐκ τῆς στάσεως. ταῦτα δὲ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Θουκυδίδου ἱστοριῶν κεῖται. φησὶ γὰρ ἐν αὐτῇ ὁ συγγραφεὺς περὶ τῆς Ἐπιδάμνου, ὡς ἄποικος ἐστὶ Κερκυραίων. ξυνῴκησαν δὲ καὶ Κερκυραίων τινὲς καὶ τοῦ ἄλλου δωρικοῦ γένους. προελθόντος δὲ χρόνου ἐγένετο ἡ τῶν Ἐπιδαμνίων πόλις μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος. στασιάσαντες δὲ ἐν ἀλλήλοις ἔτη πολλά, ὡς λέγεται, ἀπὸ πολέμου τινὸς τῶν προσοίκων βαρβάρων ἐφθάρησαν, καὶ τῆς δυνάμεως τῆς πολλῆς ἐστερήθησαν. τὰ δὲ τελευταῖα πρὸ τοῦδε τοῦ πολέμου, ὁ δῆμος αὐτῶν ἐξεδίωξε τοὺς δυνατούς· οἱ δὲ ἀπελθόντες μετὰ τῶν βαρβάρων ἐλῄζοντο τοὺς ἐν τῇ πόλει κατά τε γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. σημείωσαι τοίνυν ἐκ τούτων αὐτός, ὡς παρόραμα ἐνταῦθα τῷ Ἑρμογένει ἐγένετο. ἔοικε γὰρ ἡ στάσις πρότερον γεγονέναι. εἶθ' οὕτως ὁ πόλεμος. στασιασάντων γὰρ τῶν ἐν Ἐπιδάμνῳ, καὶ ἀπελασάντων τοὺς

δυνατοὺς, ἐκινήθη ὁ πόλεμος, τῶν δυνατῶν μετὰ τῶν προσοίκων βαρβάρων, ληιζομένων τοὺς ἐν τῇ πόλει. εἰ δὲ τις λέγει τὴν φθορὰν μὴ δεῖν ἐπὶ τοῦ πολέμου παραλαμβάνεσθαι, τῷ Ἑρμογένει ἑπόμενος, ἴστω ὡς ὁ Θουκυδίδης τῇ τοιαύτῃ λέξει ἐπὶ τοῦ πολέμου ἐχρήσατο εἰπών. Οἱ δὲ ἐν τῇ πόλει ὄντες Ἐπιδάμνιοι, ἐπειδὴ ἐπιέζοντο, πέμπουσιν εἰς τὴν Κέρκυραν πρέσβεις, ὡς μητρόπολιν οὖσαν, δεόμενοι μὴ σφᾶς περιορᾷν φθειρομένους. δῆλον γὰρ ἐκ τῆς ἀκολουθίας, ὡς οὐχ ὑπὸ τῆς στάσεως, ἀλλ᾽ ὑπὸ τοῦ πολέμου διεφθείροντο· εἰδέναι μέντοι χρὴ ὡς ἡ ἀμφιβολία αὐτὴ μὲν καθ᾽ ἑαυτὴν λαμβανομένη ἄπορος ἔστι, μέρος δὲ ζητήματος γενομένη, τὴν εὐπορίαν μείζονα λήψεται. ὡς ἐν τῷ παραπρεσβείας. [436. 26.] Ἀνεῖλεν ὁ Θεὸς τοὺς ἡγεμόνας φυλάσσεσθαι. καὶ ἀμφιβάλλουσιν οἵ τε ῥήτορες καὶ οἱ στρατηγοί, οἱ μὲν τοὺς ῥήτορας ἡγεμόνας εἶναι λέγοντες, οἱ δὲ τοὺς στρατηγούς:

Cap. XX VI. Δημηγορία, διάλογος: Hermog. p. 439. Ἐνταῦθα μεθόδους ἡμῖν παραδίδωσι περὶ τοῦ πῶς δεῖ τὰ ἀπηριθμημένα ταῦτα ἐργάζεσθαι, καὶ ἄλλας μὲν μεθόδους τῆς τῶν δημηγορητικῶν λόγων ἐργασίας εἶναι φησὶν, ἄλλας δὲ τῶν διαλόγων, καὶ τῶν ἑξῆς. πάντα δὲ διὰ διπλῆς λέγει μεθόδου ἐκφέρεσθαί τε καὶ ἀπαγγέλλεσθαι. τὴν μὲν δημηγορίαν δι᾽ ἐπιτιμήσεως, τουτέστιν ἐπιπλήξεως, καὶ παραμυθίας. ἵνα ἡ μὲν ἐπιτίμησις, φησὶ διορθοῖ τοὺς ἀκούοντας, τὰς συμφορὰς τε τοῦ κοινοῦ καταλέγουσα, καὶ τὸν δῆμον πρὸς ἐπανόρθωσιν διεγείρουσα. διὰ δὲ τῆς παραμυθίας τὸ λυπηρὸν ἐκβάλλῃ. κωμῳδίαν δὲ διὰ πικρῶν, τουτέστι λυπούντων καὶ δακνόντων, καὶ γελοίων· ἵνα διὰ μὲν τῶν πικρῶν σκωμμάτων πάσης κακίας τοὺς ἀκούοντας ἀνακόπτωσι[92], τὰ δὲ γελοῖα πάλιν τὰς ψυχὰς αὐτῶν διαχέωσι τραγῳδίαν δὲ δι᾽ οἴκτου καὶ θαύματος, ἵνα διὰ μὲν τοῦ οἴκτου

πρὸς

92. aut ἀναπόπτῃ leg. ſcil. ἡ κωμῳδία, et tum quoque διαχέῃ, aut ſeruato vtrobique numero plurali, leg. ἵνα τὰ μὲν πικρὰ σκώμματα.

πρὸς ἐλεεινολογίαν ἐπισπᾶται, διὰ δὲ τοῦ θαύματος, καταπεσοῦσας πάλιν τὰς ψυχὰς ὑπὸ τῆς ἀθυμίας ἀνακτήσηται, καὶ διαναστήσῃ διὰ τῆς ἐκπλήξεως. ὥσπερ καὶ Ὅμηρος. Ἐστὶ δὲ πάντες Μάρτυροι, οὓς μὴ κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι· καὶ τοῦτο μὲν οἶκτος. θαῦμα δ'· Ἔνθ' ἐφάνη μέγα σῆμα, δράκων ἐπὶ νῶτα δαφοινός. Συμπόσια δὲ Σωκρατικὰ διὰ σπουδαίων καὶ γελοίων ἐκφέρονται, τουτέστι διὰ τινῶν ἐναρέτων λόγων καὶ συνετῶν, καὶ ἀναγκαίων, καὶ ἀξίων σπουδῆς, καὶ διὰ τῶν πρὸς εὐθυμίαν καὶ ἡδονὴν κινούντων, οὓς εὐχαριτωτέρους λόγους εἶναι φησὶν ὁ Ξενοφῶν· ὡς πρὸς χάριν κινοῦντας. διὰ μὲν γὰρ τῶν περὶ ἀρετῶν λόγων κοσμεῖται τῶν σοφῶν τὸ συμπόσιον, διὰ δὲ τῶν χαριέντων πρὸς εὐθυμίαν κινεῖται. Διαλόγου δὲ πλοκὴν διὰ λόγων ἠθικῶν καὶ ζητητικῶν, ἵνα διὰ μὲν τῶν ἠθικῶν ἄνεσίν τινα καὶ ἀνάπαυσιν λαμβάνῃ ἡ ψυχή, μετὰ δὲ τὴν ἀνάπαυσιν διὰ τῶν ζητητικῶν πάλιν ἐπιτείνηται, καὶ πρὸς ἐξέτασιν τρέπηται. [παράδειγμα ταύτης τῆς πλοκῆς πάντες οἱ Φιλιππικοί.] ἐν τούτοις τοῖς λόγοις καὶ ἐπιτιμᾷ τοῖς Ἀθηναίοις, ὡς καταπροδιδοῦσι τὰ πράγματα, καὶ παραμυθεῖται, λέγων ὡς ἔστι δυνατὸν αὖθις, ἐὰν βούλωνται, καταγωνίσασθαι τὸν ἐχθρόν. ἰστέον δὲ ὅτι καὶ οἱ Ὀλυνθιακοὶ Φιλιππικοὶ λέγονται, ὅτι τοὺς Ἀθηναίους προτρέπονται κατὰ Φιλίππου τὸν πόλεμον ποιήσασθαι. εὑρήσεις δὲ ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Ὀλυνθιακῶν ἐπιτιμητικὰ τάδε [29. 5.] Ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς, εἴπερ ποτὲ, καὶ νῦν, πολλῆς φροντίδος καὶ βουλῆς δεῖται. ἐγὼ δὲ, οὐχ ὅ τι χρὴ περὶ τῶν παρόντων συμβουλεῦσαι, χαλεπώτατον ἡγοῦμαι, ἀλλ' ἐκεῖνο ἀπορῶ, τίνα χρὴ τρόπον, ὦ Ἀθηναῖοι πρὸς ὑμᾶς περὶ αὐτῶν εἰπεῖν. πέπεισμαι γὰρ ἐξ ὧν παρὼν καὶ ἀκούων σύνοιδα, τὰ πλείω τῶν πραγμάτων ὑμᾶς ἐκπεφευγέναι, τῷ μὴ βούλεσθαι τὰ δέοντα ποιεῖν, οὐ τῷ μὴ συνιέναι. παραμυθητικὰ δὲ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Φιλιππικῶν· [40. 10.] Πρῶτον μὲν οὐκ ἀθυμητέον, ὦ Ἀθηναῖοις

ναῖοι, τοῖς παροῦσι πράγμασιν, οὐδ' εἰ πάνυ φαύλως ἔχειν δοκεῖ. | ὃ γὰρ ἔχει χείριστον αὐτῶν ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου, τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει. τί οὖν ἐστὶ τοῦτο; ὅτι οὐδὲν, ὦ Ἀθηναῖοι, τῶν δεόντων ποιούντων ὑμῶν, κακῶς τὰ πράγματα ἔχει. ἢ γοῦν οὕτω τὸ ἀναμὶξ νοητέον, ὡς ἐν τούτῳ μὲν τῷ λόγῳ ἐπιτιμήσει χρῆται, ἐν ἑτέρῳ δὲ παραμυθίᾳ. καὶ οὕτω διαπλέκει πάντας, καὶ τοὺς Ὀλυνθιακοὺς καὶ τοὺς Φιλιππικοὺς λόγους· ἢ ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ καὶ τῇ ἐπιτιμήσει χρῆται, καὶ τῇ παραμυθίᾳ, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ὀλυνθιακῶν· τοιοῦτόν τι καὶ Ὅμηρος ἐν δημηγορίᾳ ποιεῖ τοῦ Ἀχιλλέως· τὸ μὲν γὰρ· Ἀτρείδη, νῦν ἄμμε παλιμπλαγχθέντας οἴω Ἄψ ἀπονοστήσειν, καὶ τὰ ἑξῆς, ἐπιτίμησιν ἔχει. παραμυθίαν δὲ τό· Ἀλλ' ἄγε δή τινα μάντιν ἐρείομεν, ἢ ἱερῆα. [οὐχ ἥκιστα δὲ ἐν τοῖς Ἀχαρνεῦσι.] παράγει ὁ Ἑρμογένης τὸν Ἀριστοφάνην παριστῶντα, ὅτι αἱ κωμῳδίαι ἀμφότερα ἔχουσι, καὶ πικρὰ καὶ γελοῖα, ὅπου καὶ τοῦτο αὐτὸ φησὶ παρεισαγόμενον ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ τῶν Ἀχαρνέων δράματι τὸ τοῦ Δικαιοπόλιδος πρόσωπον· φησὶ γὰρ οὕτως· Ὅσα δὴ δέδηγμαι τὴν ἐμαυτοῦ καρδίαν, Ἥσθην δὲ βαιά. πάνυ δὲ βαιὰ τέσσαρα. Ἃ δ' ὠδυνήθην ψαμμακοσιογάργαρα. Φέρε δ' ἴδω, τί δ' ἥσθην ἄξιον χαιρηδόνος; διηγεῖται γὰρ ἐν τούτοις ὅτι λελύπηται μὲν πολλὰ, ἥσθη δὲ ὀλίγα. τὸ δὲ ψαμμακοσιογάργαρα ἐπὶ τοῦ πολλὰ τέθειται. τὸ γὰρ ψαμμακόσια καθ' ἑαυτὸν ἐπὶ πλήθει ἐτίθετο· ὡς γὰρ παρὰ τὰ ἑπτὰ ἑπτακόσια, οὕτως ἀπὸ τοῦ ψάμμου ψαμμακόσια. καὶ τὸ γάργαρα δὲ ἐπὶ τοῦ πλήθους ἐλέγετο. χαιρηδὼν οὖν λέγεται ἡ χαρά. χαίρειν οὖν ἔφη, ὅτι ὁ Κλέων εἰσήχθη ἀπαιτούμενος παρὰ τῶν στρατιωτῶν πέντε τάλαντα, ἅπερ ἀφείλετο ἀπὸ τῶν νησιωτῶν, ἵνα πείσῃ τοὺς Ἀθηναίους ἐπικουφίσαι τούτοις τοὺς φόρους. λελύπηται δὲ ὅτι, προσδοκήσαντος αὐτοῦ εἰσαχθῆναι τραγῳδὸν τὸν Αἰσχύλον, Θέογνις παρεισήχθη, ποιητὴς τραγῳδίας πάνυ ψυχρός. ἡσθῆναι δὲ αὖθις, ἡνίκα μετὰ τὸν Μόσχον, ἦν δὲ οὗτος φαῦλος κιθαρῳδὸς, ᾄδων ἀπνευστὶ πολλὰ, Δεξίθεός τις εἰσῆλθεν, ἄριστος κι-

θαρῳ-

θαρῳδὸς, καὶ πυθιονίκης, ᾀσόμενος τὸ βοιώτιον· ἀλλ' ἀντίῤῥοπος αὖθις τῇ εὐθυμίᾳ λύπη τούτῳ ἐγένετο, ὅτε δὴ παρέκυψε Χαῖρις ἐπὶ τὸν ὄρθιον· ἦν δὲ ὁ Χαῖρις κιθαρῳδὸς καὶ αὐλητὴς φαῦλος· ὁ δὲ ὄρθιος αὐλητικὸς νόμος οὕτω καλούμενος: [Τραγῳδίας πλοκὴ οἶκτος καὶ θαῦμα.] αὐτίκα παρὰ τῷ Εὐριπίδῃ· Οὐκ ἔστι δεινὸν ὧδ' εἰπεῖν ἔπος οὐδὲ πάθος. τοῦτο οἶκτος· τὸ δὲ· ὁ γὰρ μακάριος Διὸς πεφυκὼς, ὡς λέγουσι, Τάνταλος, θαῦμα, εἰ καὶ τοῦτ' ἔχει τι οἴκτου· ἐν τῷ ἀέρι ποτᾶται· καὶ ἐν τῷ προοιμίῳ φησὶ τῆς Ἰλιάδος καὶ τῆς Ὀδυσσείας. Μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληιάδεω Αχιλῆος, Οὐλομένην, ἣ μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε. τοῦτο οἶκτος. θαῦμα δὲ τὸ· Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν· καὶ πάλιν Ἄνδρα μοι ἔννεπε, Μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ Πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πολίεθρον ἔπερσε. τοῦτο οἶκτος. τὸ δὲ· Πολλῶν ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα, καὶ νόον ἔγνω, θαῦμα. [Συμποσίου σωκρατικοῦ πλοκή·] ὁ Ξενοφῶν εἰσάγει συμπόσιον, ἐν ᾧ Καλλίας ὁ Ἱππονίκου ἐρῶν Αὐτολύκου, μετὰ τὸ νικῆσαι παγκράτιον τὸν Αὐτόλυκον, εἱστία τε τοῦτον ἅμα τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ Σωκράτην, σὺν Ἑρμογένει τε καὶ Χαρμίδῃ, Ἀντισθένει τε καὶ Κριτοβούλῳ. οὗτοι οὖν σπουδαῖα ἐν τῷ συμποσίῳ πεφύκασι πρόσωπα. γελοῖα δὲ, αἵ τε αὐλητρίδες, καὶ αἱ ὀρχηστρίδες. ἀλλὰ καὶ Φίλιππος, ὁ γελωτοποιὸς ὡσαύτως. καὶ σπουδῆς μὲν πράγματα, ἃ Σωκράτης προβάλλεται, γελοῖα δὲ τὰ παρὰ τῶν αὐλητρίδων καὶ ὀρχηστρίδων γενόμενα. ἔτι δὲ καὶ ἃ ὁ Φίλιππος ἔλεγε. [Διαλόγου δὲ πλοκὴ] διάλογος ἐστὶ λόγος κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν ἐκφερόμενος. πλοκὴν δέ φησι τὴν σύστασιν· λόγοι δὲ εἰσιν, ἠθικοὶ μὲν, οἱ τὸ ἦθος ῥυθμίζοντες, ὥσπερ οἱ τοῦ Πλουτάρχου, οἱ τοῦ μεγάλου Βασιλείου. ζητητικοὶ δὲ οἱ ζήτησιν ἔχοντες περὶ μεγάλων τινῶν, καὶ τῆς τῶν πολλῶν διανοίας ἀπῳκισμένων. δεῖν οὖν φησὶν ἠθικοὺς λόγους ἀναμεταξὺ τῶν ζητητικῶν παρεμβάλλεσθαι· ὥσπερ καὶ ὁ Χρυσόστομος ἐποίησε, ταῖς ἐξηγήσεσι τῶν θεοπνεύστων λογίων καὶ ἠθικοὺς προσθείς. ἀλλὰ καὶ ὁ Θεολόγος ἐν τῷ· πάλιν

ὁ Ἰησοῦς, ζητήσας τί τὸ πτύον, τί δὲ τὸ πῦρ, τί δὲ ἡ ἀξίνη, τί δὲ ἡ μάχαιρα, καὶ ὁ σφαιρωτὴρ; καὶ ἠθικοὺς λόγους μετὰ ταῦτα παρενείρει, τοὺς περὶ μετανοίας:

C. XXXVII. Περὶ ἀποφάσεως. [Hermog. p. 441.] Ἐνταῦθα μέθοδον ἡμῖν παραδίδωσι τοῦ εἰδέναι πότε, καὶ πῶς, καὶ διὰ τί, ἡ ἀπόφασις ἴσον τῇ καταφάσει δύναται, καὶ πότε ἔλαττον, καὶ πότε πλέον· ἴσον μὲν ὅταν δι' ἐγγύτητα τῆς λέξεως φεύγων τις τὴν ταυτολογίαν, τὴν λέξιν μεταβάλλῃ· εἰπὼν δὲ δι' ἐγγύτητα τῆς λέξεως, τοῦτο ἡμᾶς ἐδίδαξεν. ὅτι οὐκ ἀναγκαῖόν ἐστι μεταβάλλειν τὰς λέξεις, ὅταν διὰ μακροῦ κεῖσθαι συμβαίνῃ τὴν αὐτὴν λέξιν. διὰ γὰρ τὸ πλεονάζειν τὰς λέξεις, καὶ κεῖσθαι ἐγγὺς ἀλλήλαις, φορτικόν ἐστι τὸ ταυτολογεῖν, [ἔλαττον δὲ, ἤτοι ὑποστελλομένων ἡμῶν δι' ἀσφάλειαν] ἐπειδὴ τὸ πρόσωπον, ὅπερ βουλόμεθα ἐπαινέσαι, σαφῶς οὐκ ἐπιστάμεθα. τούτου ἕνεκα ὑποστελλόμενοι, τέλειον τὸν ἔπαινον οὐκ εἰσάγομεν, διὰ τὸ φοβεῖσθαι μήποτε ψευσώμεθα, καὶ μέμψηταί τις ἡμᾶς. διὰ τοῦτο τῇ ἀποφάσει μόνῃ ἐπὶ τοῦ τοιούτου κεχρήμεθα. μεταξὺ γὰρ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ ὁ οὐ κακὸς κεῖται. καὶ μεταξὺ τοῦ φρονίμου, καὶ ἄφρονος ὁ οὐκ ἄφρων· οὕτω μὲν ἔλαττον δύναται εἶναι ἡ ἀπόφασις. πλέον δὲ, ὅταν αὐξῆσαι βουλώμεθα καὶ ἐπιτεῖναι, ἢ τὸν ἔπαινον, ἢ τὴν λύπην, ἢ ἁπλῶς μεγαθῦναι τὸ πρᾶγμα. ὡς ὁ Θεολόγος ἐν τῷ περὶ φιλοπτωχίας· Ἐν ἀλλοτρίαις συμφοραῖς ταῦτα παιδεύθητι. δὸς μικρόν τι τῷ δεομένῳ· οὐ γὰρ μικρὸν τῷ πάντων ἐπιδεεῖ, ἀλλ' οὐδὲ τῷ Θεῷ ἂν ᾖ τὸ κατὰ δύναμιν· τὸ γὰρ οὐ μικρὸν μεῖζον δύναται ἐνταῦθα, ἢ τὸ μέγα, ὡς ἂν εἰ ἔλεγε μέγιστον καὶ λίαν ἀποδεκτόν: [θύων τε γὰρ ἦν φανερὸς] τοῦτο εἶπε Ξενοφῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν Ἀπομνημονευμάτων περὶ τοῦ Σωκράτους: οἷον, ὦ ξεῖνε: τοῦτο ἡ Ναυσικάα ἐν τῷ Ζ τῆς Ὀδυσσείας πρὸς τὸν Ὀδυσσέα φησί: [κατὰ ἦθους προσθήκην] ἦθος ἐνταῦθα φησὶν οὐ μίαν τινὰ τῶν ὑπὸ τὸ ἦθος ἀναγομένων ἰδεῶν· ἀλλ' ἦθους τοῦ καθ' ἡμᾶς μίμησιν. ὥσπερ δὴ καὶ ἐν ταῖς κοιναῖς ὁμιλίαις εἰώθαμεν λέγειν, φάσκοντες ἐπὶ τῶν

λυπου-

λυπυμένων, ὐκ ἐχάρη ὁ δεῖνα, ἀλλὰ καὶ λίαν ἐλυπήθη. ὥσπερ καὶ τὸ· ὐ κακὸς ἦν ὁ ἀνὴρ· ἀντὶ τῦ, λίαν ἀγαθός. ἔνιοι δὲ ἦθος τὸ ἀληθινὸν καὶ ἐνδιάθετον, καὶ ἴσως ὖ κακῶς, ἐξελάβοντο· τὸ δὲ· ἐπεὶ ὖ μιν ἀφαυρότατος βάλ' Ἀχαιῶν, ἐν τῷ Ο τῆς Ἰλιάδος κεῖται περὶ τῦ Αἴαντος εἰρημένον, ὅτε λίθῳ τὸν Ἕκτορα ἔβαλλε: καὶ παρ' Ἡσιόδῳ [93] Ἀκτέανος δεσμεύων κεκονιμένος ὐ μάλα χαίρω. ἀντὶ τῦ λυπέμενος:

Τέλος τοῦ περὶ μεθόδου δεινότητος.

INDEX OPVSCVLORVM

HOC OCTAVO VOLVMINE CONCLVSORVM.

93. Discrepat haec lectio a libris vulgatis. v. Oper. et Dier. versum 481.

F I N I S.